

تذکر این کتاب توسط مؤسسه فرهنگی - اسلامی شبکه الامامین الحسنین
علیهما السلام بصورت الکترونیکی برای مخاطبین گرامی منتشر شده است.
لازم به ذکر است تصحیح اشتباهات تایپی احتمالی، روی این کتاب انجام
گردیده است.

بانک احادیث اهل بیت علیهم السلام

(اخلاقی)

واحد تحقیقات . رایانه ای قائمیه اصفهان.

فضایل اخلاقی

حدیث. 1 -

قال الإمام زين العابدين عليه السلام :

القول الحسن يثرى المال، و ينمي الرزق، و ينسى في الأجل، و يحجب إلى الأهل، و يدخل الجنة.

امام سجاد عليه السلام فرمودند:

گفتار نیک دارایی را زیاد می کند و روزی را افزایش می دهد و أجل را به تأخیر می اندازد و انسان را نزد اهل و خانواده محبوب می گرداند و (شخص را) به بهشت می برد.

«أمالی صدوق، ص 12، ح 1»

حدیث - 2

قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم : والذى نفسى بيده، ما أنفق الناس من نفقة أحب من

قول الخير.

پیامبر خدا صلى الله عليه وآله وسلم فرمودند: سوگند به آن که جانم در دست اوست، مردم

هیچ انفاقی نکردند که دوست داشتنی تر از گفتار نیک باشد.

«بحارالانوار، ج 71، ص 311، ح 8»

حدیث - 3

قال رسول الله ﷺ : من حسن إسلام المرء تركه الكلام فيما لا يعنيه .
پیامبر خدا ﷺ فرمودند: از نشانه های نیکویی اسلام شخص دم فرو
بستن از بیهوده گویی است.
«بحارالانوار، ج 2، ص 55، ح 28»

حدیث - 4

قال الامام علي بن الحسين عليه السلام : ما من جرعة أحب الى الله من جرعتين :
جرعة غيظ ردّها مؤمن بحلم أو جرعة مصيبة ردّها مؤمن بصبر .
امام سجاد عليه السلام فرمودند: نزد خداوند متعال حالتی محبوبتر از یکی از این
دو حالت نیست: حالت غضب و خشمی که مؤمن با بردباری و حلم از آن
بگذرد و حالت بلا و مصیبتی که مؤمن آن را با صبر و شکیبائی پشت سر
بگذارد.
«مستدرک الوسائل، ج 2، ص 424»

حدیث - 5

قال الامام العسكري عليه السلام : من كان الورع سجيته و الكرم طبيعته و الحلم
خلته كثر صديقه و الثناء عليه .

امام حسن عسکری علیه السلام فرمودند: هرکس ورع و پرهیزگاری روش زندگی او، بزرگواری و سخاوت عادت او و صبر و بردباری برنامه اش باشد، دوستانش زیاد خواهند بود و دیگران او را مورد مدح و ستایش قرار می دهند.

«بحار الانوار، ج 75، ص 379»

حدیث - 6

قال الامام علی علیه السلام : لا یَعدُمُ الصُّبُورُ الظُّفَرُ و ان طَالَ به الزَّمانُ.

امام علی علیه السلام فرمودند: انسان صبور و شکیبا، پیروزی را از دست نمی دهد

گر چه زمان رسیدن آن طولانی شود.

«بحار الانوار، ج 71، ص 95»

حدیث - 7

قال امیرالمؤمنین علیه السلام : إِنَّ الصَّبْرَ وَ حُسْنَ الخُلُقِ وَ البرَّ وَ الحِلْمَ مِنْ أخلاقِ الانبیاء.

امام علی علیه السلام فرمودند: صبر و شکیبائی و اخلاق نیکو و بردباری، از اخلاق پیامبران است.

«بحار الانوار، ج 71، ص 93»

حدیث - 8

قال الامام علی علیه السلام : الصَّبْرُ أَحْسَنُ حُلُلِ الايمانِ وَ أشرفُ خلائقِ الانسان.

امام علی علیه السلام فرمودند: صبر، بهترین جامه ایمان و برترین خوی انسان است.

«غررالحکم، ص 281، ح 6232»

حدیث - 9

قال الامام علی علیه السلام : ثَوَابُ الصَّبْرِ اَعْلٰی الثَّوَابِ.
امام علی علیه السلام فرمودند: پاداش صبر، بالاترین پاداش ها است.
«تصنیف غررالحکم، ص 281، ح 6240»

حدیث - 10

قال الامام علی علیه السلام : الصَّبْرُ جَنَّةٌ مِنَ الْفَاقَةِ.
امام علی علیه السلام فرمودند: صبر و بردباری سپری در برابر فقر و تنگدستی است.
«بحار الانوار، ج 77، ص 240»

حدیث - 11

قال الامام علی علیه السلام : الصَّبْرُ کَفِیلٌ بِالظَّفَرِ.
امام علی علیه السلام فرمودند: صبر، ضامن پیروزی است.
«تصنیف غررالحکم، ص 283، ح 6312»

حدیث - 12

قال الامام علی علیه السلام : زَيْنُ الدِّينِ الصَّبْرُ وَ الرضا.
امام علی علیه السلام فرمودند: زینت و زیبائی دین، صبر و رضا (به قضای
پروردگار) است.

«تصنیف غررالحکم، ص 281، ح 6243»

حدیث - 13

قال الامام علی علیه السلام : الصَّبْرُ ثَمَرَةُ الْاِيْمَانِ.
امام علی علیه السلام فرمودند: صبر، ثمره و نتیجه ایمان است.

«تصنیف غررالحکم، ص 280، ح 6217»

حدیث - 14

قال الامام علی علیه السلام : أَقْوَى عَدُوِّ الشَّدَائِدِ الصَّبْرُ.
امام علی علیه السلام فرمودند: قوی ترین دشمن سختی ها، صبر و شکیبائی است.

«تصنیف غررالحکم، ص 282، ح 6275»

حدیث - 15

امام علی علیه السلام فرمودند: برترین عبادت ها، صبر، خاموشی و انتظار فرج می
باشد.

«بحار الانوار، ج 74، ص 420»

حدیث - 16

قال الامام علی عليه السلام : الصَّبْرُ صَبْرَانِ، صَبْرٌ عَلَى مَا تَكْرَهُ وَ صَبْرٌ مِمَّا تُحِبُّ.
امام علی عليه السلام فرمودند: صبر بر دو قسم است، صبر بر آنچه که دوست نداری
و به تو رسیده است و صبر بر چیزی که دوست می داری و نمی توانی به آن
دست یابی.

«بحار الانوار، ج 71، ص 95»

حدیث - 17

قال الامام الصادق عليه السلام : الْعَمَلُ الْخَالِصُ، الَّذِي لَا تُرِيدُ أَنْ يَحْمَدَكَ عَلَيْهِ أَحَدٌ
إِلَّا اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ.
امام صادق عليه السلام فرمودند: عمل خالص آن است که نخواهی کسی جز خدای
عزوجل، تو را بر انجام آن کار بستاید.
«الکافی، ج 2، ص 16»

حدیث - 18

قال رسول الله صلى الله عليه وآله : بِالْإِخْلَاصِ تَتَفَاضَلُ مَرَاتِبُ الْمُؤْمِنِينَ.
رسول خدا صلى الله عليه وآله فرمودند: تفاوت و برتری درجات مؤمنان بر یکدیگر به
اخلاص است.

«تنبيه الخواطر، ج 2، ص 119»

حدیث - 19

قال الامام علی علیه السلام : عَلَى قَدْرِ قُوَّةِ الدِّينِ يَكُونُ خُلُوصُ النِّيَّةِ .
امام علی علیه السلام فرمودند: خلوص نیت به اندازة شدت دینداری است.
«غررالحکم، ح 6192»

حدیث - 20

قال الامام علی علیه السلام : مَنْ أَخْلَصَ بَلَغَ الْآمالَ .
امام علی علیه السلام فرمودند: هر که اخلاص ورزد، به آرزوهایش برسد.
«غررالحکم، ح 7675»

حدیث - 21

قال الامام علی علیه السلام : أَلْزَهُدُ سَجِيَّةُ الْمُخْلِصِينَ .
امام علی علیه السلام فرمودند: پارسایی، سرشت و خوی مخلصان است.
«غررالحکم، ح 662»

حدیث - 22

قال الامام علی علیه السلام : فِي إِخْلَاصِ النِّيَّاتِ نَجَاحُ الْأُمُورِ .
امام علی علیه السلام فرمودند: موفقیت در کارها به خالص کردن نیت ها است.
«غررالحکم، ح 6510»

حدیث - 23

قال الامام علی علیه السلام : اَلْعَمَلُ كُلُّهُ هَبَاءٌ اِلَّا مَا اُخْلِصَ فِيهِ.
امام علی علیه السلام فرمودند: اعمال همه بر باد است، مگر آنچه از روی اخلاص باشد.

«غررالحکم، ح 1400»

حدیث - 24

قال الامام علی علیه السلام : لَوْ خَلَصَتْ النَّبَاتُ لَزَكَّتِ الْاَعْمَالُ.
امام علی علیه السلام فرمودند: اگر نیت ها خالص شود، اعمال پاکیزه گردد.
«غررالحکم، ح 7578»

حدیث - 25

قال الامام علی علیه السلام : عِنْدَ تَحَقُّقِ الْاِخْلَاصِ تَسْتَنِيرُ الْبَصَائِرُ.
امام علی علیه السلام فرمودند: چون اخلاص تحقق یابد، دیده بصیرت روشن شود.
«غررالحکم، ح 6211»

حدیث - 26

قال الامام علی علیه السلام : بِالْاِخْلَاصِ تُرْفَعُ الْاَعْمَالُ.

امام علی علیه السلام فرمودند: به سبب اخلاص، اعمال (به درگاه خدا) بالا می رود.

«غررالحکم، ح 4242»

حدیث - 27

قال الامام علی علیه السلام : فی الاخلاصِ یَکُونُ الْخَلاصُ.
امام علی علیه السلام فرمودند: رهایی و نجات در اخلاص است.
«تنبيه الخواطر، ج 2، ص 154»

حدیث - 28

قال الامام علی علیه السلام : الاخلاصُ شِیمَةُ اَفْضَلِ النَّاسِ.
امام علی علیه السلام فرمودند: اخلاص، خوی برترین مردمان است.
«غررالحکم، ح 597»

حدیث - 29

قال الامام علی علیه السلام : الْاِخْلَاصُ عِبَادَةُ الْمُقَرَّبِينَ.
امام علی علیه السلام فرمودند: اخلاص، عبادت مقربان الهی است.
«غررالحکم، ح 197»

حدیث - 30

قال الامام علی علیه السلام : زیادةُ الشُّکرِ وَ صَلََةُ الرَّحِمِ تَزِيدُ فِی الْعُمْرِ وَ تَفْسَحُ فِی الْأَجَلِ.

امام علی علیه السلام : شکرگزاری فراوان و صله رحم، عمر را زیاد می کنند و بر مهلت زندگی می افزایند.

«عیون الحکم والمواعظ، ص 275، ح 4999»

حدیث - 31

قال الله عزَّوجلَّ:

ای احمد! می دانی به کدام دلیل تو را بر دیگر انبیا برتری دادم؟ به دلیل یقین و حسن خلق و سخاوت نفس و دلسوزی برای مردم.

(ارشادالقلوب 1/205)

حدیث - 32

قال الله عزَّوجلَّ:

ای احمد! پرهیزکاری، زینت مؤمن و ستون برپایی دین است.

(ارشادالقلوب 1/203)

حدیث - 33

قال الامام على بن الحسين عليه السلام :
الصَّبْرُ وَ الرِّضَا عَنْ قَضَاءِ اللَّهِ رَأْسُ طَاعَةِ اللَّهِ ...
امام سجاد عليه السلام فرمودند:

صبر و خشنودی از قضای الهی، اصل و اساس اطاعت خداوند است. هر که صبر و رضا در برابر قضای الهی داشته باشد، جز خیر برای او نخواهد بود.
«وسائل الشیعه، ج 2، ص 899»

حدیث - 34

امام صادق عليه السلام فرمودند:

ما نَعْلَمُ شَيْئًا يَزِيدُ فِي الْعُمُرِ إِلَّا صَلَاةَ الرَّحِمِ، حَتَّى إِنَّ الرَّجُلَ يَكُونُ أَجَلُهُ ثَلَاثَ سِنِينَ فَيَكُونُ وَصُولًا لِلرَّحِمِ فَيَزِيدُ اللَّهُ فِي عُمُرِهِ ثَلَاثِينَ سَنَةً فَيَجْعَلُهَا ثَلَاثًا وَ ثَلَاثِينَ سَنَةً، وَ يَكُونُ أَجَلُهُ ثَلَاثًا وَ ثَلَاثِينَ سَنَةً فَيَكُونُ قَاطِعًا لِلرَّحِمِ، فَيَنْقُصُهُ اللَّهُ ثَلَاثِينَ سَنَةً وَ يَجْعَلُ أَجَلَهُ إِلَى ثَلَاثِ سِنِينَ ؛

ما، غیر از صله رحم، چیزی نمی شناسیم که بر عمر بیفزاید، تا آن جا که گاهی عمر کسی سه سال است، و وقتی که اهل صله رحم می شود، خداوند هم سی سال بر عمرش می افزاید و آن را سی و سه سال می کند و گاهی عمر کسی سی و سه سال است و قطع رحم می کند و خداوند هم سی سال از عمر او می کاهد و عمرش را به سه سال، کاهش می دهد .

کافی : ج 2، ص 152، ح 17

حدیث - 35

پیامبر خدا ﷺ :

مَنْ صَاحَبَ النَّاسَ بِالَّذِي يُحِبُّ أَنْ يُصَاحِبَهُ كَانَ عَدْلًا .

هر که با مردم چنان رفتار کند که دوست دارد آنان با او رفتار کنند ، عادل است .

کنز الفوائد : 2 / 162 منتخب میزان الحکمة : 360

حدیث - 36

پیامبر خدا ﷺ :

مَا مِنْ رَجُلٍ مُسْلِمٍ يُصَابُ بِشَيْءٍ فِي جَسَدِهِ فَيَتَصَدَّقُ بِهِ إِلَّا رَفَعَهُ اللَّهُ بِهِ دَرَجَةً وَحَطَّ عَنْهُ بِهِ خَطِيئَةٌ .

هیچ مرد مسلمانی نیست که به قسمتی از بدنش آسیبی وارد شود و از (قصاص) آن درگذرد ، مگر این که خداوند به سبب آن یک درجه بالایش برد و یک گناه از او بزدايد .

کنز العمال : 39850 منتخب میزان الحکمة : 466

حدیث - 37

امام باقر علیہ السلام :

صَلَةُ الْأَرْحَامِ تُحَسِّنُ الْخُلُقَ وَتُسَمِّحُ الْكَفَّ وَتُطَيِّبُ النَّفْسَ ، وَتَزِيدُ فِي الرِّزْقِ وَتُنَسِّيُّ فِي الْأَجَلِ ؛

صله رحم خلق و خوی را نیکو ، دست را بخشنده ، جان را پاکیزه و روزی
را زیاد می‌کند و اجل را به تأخیر می‌اندازد .

الكافی : 2 / 152 / 12

حدیث - 38

امام علی علیه السلام :

مِنْ كَرَمِ الْمَرْءِ بُكَاءُهُ عَلَى مَا مَضَى مِنْ زَمَانِهِ ، وَحَنِينُهُ إِلَى أَوْطَانِهِ ، وَحِفْظُهُ
قَدِيمِ إِخْوَانِهِ ؛

از بزرگواری انسان، گریستن اوست بر عمر سپری شده‌اش و علاقه او به
میهنش و نگهداشتن دوستان دیرینه‌اش .

بحار الأنوار : 74 / 264 / 3 منتخب میزان الحکمة : 596

حدیث - 39

امام علی علیه السلام :

غَايَةُ الْفَضَائِلِ الْعِلْمُ؛

اوج فضیلتها دانش است .

غرر الحکم : 6379

حدیث - 40

امام علی علیه السلام :

لَا شَرَفَ كَالْعِلْمِ؛

هیچ شرافتی ، چون دانش نیست .

نهج البلاغة : الحکمة 113 منتخب میزان الحکمة : 396

حدیث - 41

امام علی علیه السلام :

رَأْسُ الْفَضَائِلِ الْعِلْمُ ، غَايَةُ الْفَضَائِلِ الْعِلْمُ ؛

سرآمد فضیلتها ، دانش است ؛ نقطه پایان فضیلتها دانش است .

غرر الحکم : 5234 6379 منتخب میزان الحکمة : 396

حدیث - 42

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم :

الْعِلْمُ رَأْسُ الْخَيْرِ كُلِّهِ ، وَالْجَهْلُ رَأْسُ الشَّرِّ كُلِّهِ ؛

داناوی ، سرآمد همه خوبیهاست و نادانی سرآمد همه بدیها .

بحار الأنوار : 77 / 175 / 9 منتخب میزان الحکمة : 396

حدیث - 43

امام حسن علیه السلام :

رَأْسُ الْعَقْلِ مُعَاشَرَةُ النَّاسِ بِالْجَمِيلِ ؛

خوشرفتاری با مردم ، رأس خرد است .

میزان الحکمة : ح 13703

حدیث - 44

امام صادق علیه السلام :

الصَّبْرُ رَأْسُ الْإِيمَانِ؛

شکیبایی، سرِ ایمان است.

میزان الحکمة: ح 10221

حدیث - 45

إِنَّ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ لَمْ يَبْعَثْ نَبِيًّا إِلَّا بِصِدْقِ الْحَدِيثِ - وَأَدَاءِ الْأَمَانَةِ إِلَى الْبَرِّ

والفاجر؛

خداوند عزوجل هیچ پیامبری را برنگزید، مگر به راست گفتاری و امانتداری

در حق خوب و بد.

الكافي: ج 2، ص 104، ح 1

حدیث - 46

امام سجّاد علیه السلام :

الْقَوْلُ الْحَسَنُ يُثْرِي الْمَالَ، وَيُنْمِي الرِّزْقَ؛

گفتار نیک، دارایی را زیاد می‌کند و روزی را افزایش می‌دهد.

میزان الحکمة: ح 18063

حدیث - 47

امام علی علیه السلام :

مَنْ لَانَتْ عَرِيكَتُهُ وَجَبَتْ مَحَبَّتُهُ؛

هر که نرمخو و فروتن باشد محبتش [بر دلها] لازم آید.

میزان الحکمة: ح 10454

حدیث - 48

امام صادق علیه السلام :

إِنَّ مِنَ التَّوَاضُعِ أَنْ يَجْلِسَ الرَّجُلُ دُونَ شَرَفِهِ؛

تواضع در مجلس، آن است که کسی در کم‌تر از جایگاهش بنشیند.

الکافی: ج 2، ص 123، ح 9

حدیث - 49

امام صادق علیه السلام :

الْعَدْلُ أَحْلَى مِنَ الْمَاءِ يُصِيبُهُ الظَّمَانُ؛

عدالت، گواراتر از آبی است که تشنه به آن می‌رسد.

الکافی، ج 2، ص 146

حدیث - 50

پیامبر خدا ﷺ :

إِنَّ الْعَفْوَ لَا يَزِيدُ الْعَبْدَ إِلَّا عِزًّا فَتَعَاَفَوْا يُعِزُّكُمُ اللَّهُ؛

گذشت، جز بر عزّت بنده نمی‌افزاید، پس از یکدیگر درگذرید تا خداوند به شما عزّت بخشد.

الکافی، ج 6، ص 108

حدیث - 51

پیامبر خدا ﷺ :

خِيَارُكُمْ أَحَاسِنُكُمْ أَخْلَاقًا الَّذِينَ يَأْلِفُونَ وَيُؤْلَفُونَ؛

بهترین شما، خوش‌خوترین شماست آنان که الفت می‌گیرند و الفت می‌پذیرند.

تحف العقول، ص 45

حدیث - 52

پیامبر اکرم ﷺ :

خَصَلَتَانِ لَيْسَ فَوْقَهُمَا مِنَ الْبِرِّ شَيْءٌ الْإِيمَانُ بِاللَّهِ وَ النَّفْعُ لِعِبَادِ اللَّهِ؛

دو خصلت است که هیچ کار خوبی بالاتر از آن دو نیست : ایمان به خدا و

سود رساندن به بندگان خدا

میزان الحکمة، ج 5، ص 502

حدیث - 53

امام کاظم علیه السلام :

تَمُونُكَ لِلضَّعِيفِ أَفْضَلُ الصَّدَقَةِ؛

کمک کردن تو به ناتوان، بهترین صدقه است.

تحف العقول، ص 414

حدیث - 54

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم :

الصَّبْرُ سِتْرٌ مِنَ الْكُرُوبِ وَعَوْنٌ عَلَى الْخُطُوبِ؛

صبر، پوشاننده اندوهها و یاور در برابر مشکلات است.

کنزالفوائد، ص 58

حدیث - 55

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم :

إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُحْتَرِفَ الْأَمِينَ؛

به راستی خداوند پیشرو امانت دار را دوست دارد.

الکافی، ج 5، ص 113

حدیث - 56

امام باقر علیه السلام :

إِنَّ أَشَدَّ الْعِبَادَةِ الْوَرَعَ؛

سخت‌ترین عبادت، پارسایی است.

میزان الحکمة: ح 11858

حدیث - 57

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم :

أَكْثَرُ مَا تَلِجُ بِهِ أُمَّتِي الْجَنَّةَ: تَقْوَى اللَّهِ وَحُسْنُ الْخُلُقِ؛

بیشترین چیزی که مایه ورود امت من به بهشت می‌شود، پروای از خدا و

اخلاقی خوش است.

الکافی: ج 2، ص 100، ح 6

حدیث - 58

امام رضا علیه السلام :

مَنْ تَبَسَّمَ فِي وَجْهِ أَخِيهِ الْمُؤْمِنِ كَتَبَ اللَّهُ لَهُ حَسَنَةً؛

هر که به روی برادر مؤمنش لبخند بزند، خداوند برایش ثوابی خواهد نوشت.

دوستی: ص 216 ح 535

حدیث - 59

پیامبر خدا ﷺ :

نَصْرُ الْمَظْلُومِ وَالْأَمْرُ بِالْمَعْرُوفِ وَالنَّهْيُ عَنِ الْمُنْكَرِ جِهَادٌ؛

یاری رساندن به ستمدیده و امر به معروف و نهی از منکر جهاد در راه خداست.

جامع الأحادیث قمی، ص 125

حدیث - 60

امام سجاده علیه السلام فرمودند:

إِنَّ أَقْرَبَكُمْ مِنَ اللَّهِ أَوْسَعَكُمْ خُلُقًا؛

نزدیک ترین شما به خداوند، گشاده خوترین شماست.

الکافی: ج 8، ص 69، ح 24

حدیث - 61

رسول اکرم ﷺ فرمودند:

إِنَّ أَعْجَلَ الْخَيْرِ ثَوَاباً صَلَوةُ الرَّحْمِ؛

پاداش صله رحم، سریع ترین پاداش کار خیری است که به انسان می رسد.

الکافی، ج 2، ص 160

حدیث - 62

پیامبر اکرم ﷺ فرمودند:

وقتی مسلمانی از کنار برادر مسلمانش عبور می نماید و سلام نمی کند
ملائکه از آن مسلمان تعجب می کنند.
محجه البیضاء جلد 3 صفحه 382

حدیث - 63

پیامبر اکرم ﷺ فرمودند:

بهترین بندگان خدا آنها هستند که به وعده وفا کنند.
نهج الفصاحه، صفحه 172، حدیث - 850

حدیث - 64

پیامبر اکرم ﷺ فرمودند:

إِنَّ الْعَفْوَ لَا يَزِيدُ الْعَبْدَ إِلَّا عِزًّا فَتَعَاَفَوْا يُعِزُّكُمُ اللَّهُ؛
گذشت، جز بر عزّت بنده نمی افزاید، پس از یکدیگر درگذرید تا خداوند به
شما عزّت بخشد.

الكافی، ج 6، ص 108

حدیث - 65

رسول اکرم ﷺ فرمودند:

مَنْ مَشَى إِلَى ذِي قَرَابَةٍ بِنَفْسِهِ وَ مَالِهِ لِيَصِلَ رَحِمَهُ أَعْطَاهُ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ أَجْرَ مِائَةِ شَهِيدٍ؛

هر کس با جان و مال خود در راه صله رحم کوشش کند، خداوند عزوجل پاداش یکصد شهید به او می دهد.

من لایحضره الفقیه، ج 4، ص 16

حدیث - 66

رسول اکرم ﷺ فرمودند :

أَمَّا عَلَامَةُ التَّائِبِ فَارْبَعَةٌ: النَّصِيحَةُ لِلَّهِ فِي عَمَلِهِ وَ تَرْكُ الْبَاطِلِ وَ لُزُومُ الْحَقِّ وَ الْحِرْصُ عَلَى الْخَيْرِ ؛

نشانه توبه کننده چهار است: عمل خالصانه برای خدا، رها کردن باطل، پایبندی به حق و حریص بودن بر کار خیر.

(تحف العقول، ص 20)

حدیث - 67

رسول اکرم ﷺ فرمودند :

التَّوْبَةُ حَسَنٌ وَلَكِنْ فِي الشَّبَابِ أَحْسَنُ ؛
توبه زیباست، ولی از جوان زیباتر .

(کنز العمال، ح 43542)

حدیث - 68

امام علی علیه السلام فرمودند:

التَّوْفِيقُ مِنَ السَّعَادَةِ وَالْخِذْلَانُ مِنَ الشَّقَاوَةِ؛

توفیق [انجام کار نیک] از خوشبختی و بی توفیقی از بدبختی است.

بحار الأنوار، ج 78، ص 12، ح 70

حدیث - 69

امام محمد باقر علیه السلام فرمودند:

أَفْضَلُ الْعِبَادَةِ عِفَّةُ الْبَطْنِ وَالْفَرَجُ؛

بالاترین عبادت، عفت شکم و شہوت است.

تحف العقول، ص 296

حدیث - 70

امام حسن عسکری علیه السلام فرمودند:

إِنَّ الْوُصُولَ إِلَى اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ سَفَرٌ لَا يُدْرَكُ إِلَّا بِامْتِطَاءِ اللَّيْلِ؛

وصول به خداوند عزوجل سفری است که جز با عبادت در شب حاصل

نگردد.

مسند الامام العسکری، ص 290

حدیث - 71

امام حسین علیه السلام فرمودند:

أَلْخُلُقُ الْحَسَنُ عِبَادَةٌ؛

خوش اخلاقی عبادت است.

کنز العمال، ج 13، ص 151، ح 36472

حدیث - 72

امام صادق علیه السلام فرمودند:

أَلَا أُحَدِّثُكَ بِمَكَارِمِ الْأَخْلَاقِ؟ الصَّفْحُ عَنِ النَّاسِ وَ مُوَاسَاةُ الرَّجُلِ أَخَاهُ فِي مَالِهِ
وَذِكْرُ اللَّهِ كَثِيرًا؛

آیا به شما بگویم که مکارم اخلاق چیست؟ گذشت کردن از مردم، کمک
مالی به برادر (دینی) خود و بسیار به یاد خدا بودن.

معانی الأخبار، ص 191، ح 2

حدیث - 73

امام علی علیه السلام فرمودند:

الذِّكْرُ يُونِسُ اللَّبِّ وَيُنِيرُ الْقَلْبَ وَيَسْتَنْزِلُ الرَّحْمَةَ؛

یاد خدا عقل را آرامش می دهد، دل را روشن می کند و رحمت او را فرود
می آورد.

غررالحکم، ج 2، ص 66، ح 1858

حدیث - 74

امام رضا علیه السلام فرمودند:

مَنْ فَرَّجَ عَنْ مُؤْمِنٍ فَرَجَ اللَّهُ عَنْ قَلْبِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ؛

هر کس اندوه و مشکلی را از مومنی بر طرف نماید خداوند در روز قیامت اندوه را از قلبش بر طرف سازد.
(اصول کافی، ج 3، ص 268)

حدیث - 75

امام صادق علیه السلام :

لِجَرَّاحِ الْمَدَائِنِ : أَلَا أُحَدِّثُكَ بِمَكَارِمِ الْأَخْلَاقِ؟ الصَّفْحُ عَنِ النَّاسِ ، وَمُوَاسَاةُ الرَّجُلِ أَخَاهُ فِي مَالِهِ ، وَذِكْرُ اللَّهِ كَثِيرًا؛

به جراح مدائنی فرمودند: آیا به تو بگویم که مکارم اخلاق چیست؟ گذشت کردن از مردم، سهمیم کردن برادر (دینی) در مال خود و بسیار به یاد خدا بودن.
(غررالحکم، ج 2، ص 451، ح 3260)

حدیث - 76

امام صادق علیه السلام فرمودند:

إِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَتَعَالَى خَصَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِمَكَارِمِ الْأَخْلَاقِ ، فَامْتَحِنُوا أَنْفُسَكُمْ فَإِنْ كَانَتْ فِيكُمْ فَاحْمَدُوا اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ وَارْغَبُوا إِلَيْهِ فِي الزِّيَادَةِ مِنْهَا -

فَذَكَرَهَا عَشْرَةً - : الْيَقِينُ ، وَالْقَنَاعَةُ ، وَالصَّبْرُ ، وَالشُّكْرُ ، وَالْحِلْمُ ، وَحُسْنُ الْخُلُقِ ،
وَالسَّخَاءُ ، وَالْغَيْرَةُ ، وَالشَّجَاعَةُ ، وَالْمُرُوءَةُ؛

خدای تبارک و تعالی رسول خدا ﷺ را به مکارم اخلاق مخصوص گردانید. پس شما نیز خود را بیازمایید، اگر این صفت ها در شما بود خدای عزوجل را سپاس گوید و از او این مکارم را بیشتر بخواهید. سپس آن ده خصلت را برشمردند: یقین، قناعت، صبر، شکر، بردباری، خوش اخلاقی، سخاوت، غیرت، شجاعت و جوانمردی.

(نهج البلاغه، خطبه 91)

حدیث - 77

امام صادق علیه السلام فرمودند:

وَقَدْ سُئِلَ عَنْ مَكَارِمِ الْخُلُقِ: الْغَفْوُ عَمَّنْ ظَلَمَكَ وَصِلَةُ مَنْ قَطَعَكَ وَإِعْطَاءُ مَنْ حَرَمَكَ وَقَوْلُ الْحَقِّ وَلَوْ عَلَى نَفْسِكَ؛

درباره مکارم الاخلاق سؤال شد، فرمودند: گذشت از کسی که به تو ظلم کرده، رابطه با کسی که با تو قطع رابطه کرده، عطا به آن کس که از تو دریغ داشته است و گفتن حق اگر چه بر ضد خودت باشد.

(نهج الفصاحه، ح 781)

حدیث - 78

امام علی علیه السلام فرمودند:

خَيْرُ الْخَلَائِقِ الرَّفِيقُ؛

بهترین خوبی ها رفیق است (مهربانی و لطف با مردم).
(غررالحکم)

حدیث - 79

امام علی علیه السلام فرمودند:
الْعَدْلُ أَفْضَلُ مِنَ الشَّجَاعَةِ لِأَنَّ النَّاسَ لَوْ اسْتَعْمَلُوا الْعَدْلَ عُمُومًا فِي جَمِيعِهِمْ
لَا اسْتَغْنَوْا عَنِ الشَّجَاعَةِ؛
عدالت بهتر از شجاعت است زیرا اگر مردم همگی عدالت را درباره همه بکار
گیرند از شجاعت بی نیاز می شوند.
شرح نهج البلاغه، ج 20، ص 333، ح 816

حدیث - 80

امام علی علیه السلام فرمودند:
لَا أَشْجَعُ مِنْ لَبِيبٍ؛
شجاع تر از خردمند، وجود ندارد.
غررالحکم، ج 6، ص 373، ح 10591

حدیث - 81

امام علی علیه السلام فرمودند:
ثَمَرَةُ الشَّجَاعَةِ الْغَيَرَةُ؛
غیرت میوه شجاعت است.

غررالحکم، ج 3، ص 328، ح 4620

حدیث - 82

امام علی علیه السلام فرمودند:

جُبِلَتْ الشَّجَاعَةُ عَلَى ثَلَاثِ طَبَائِعٍ، لِكُلِّ وَاحِدَةٍ مِنْهُنَّ فَضِيلَةٌ لَيْسَتْ لِلْآخَرِ:
السَّخَاءُ بِالنَّفْسِ وَالنَّفَّةُ مِنَ الذِّلِّ وَطَلَبُ الذِّكْرِ ...؛

شجاعت بر سه خصلت سرشته شده که هر یک از آنها فضیلتی دارد که دیگری فاقد آن است: از خودگذشتگی، تن ندادن به خواری و ذلت و نامجویی.

تحف العقول، ص 323

حدیث - 83

امام علی علیه السلام فرمودند:

السَّخَاءُ وَالشَّجَاعَةُ غَرَائِزُ شَرِيفَةٌ، يَضَعُهَا اللَّهُ سُبْحَانَهُ فِيمَنْ أَحَبَّهُ وَامْتَحَنَهُ؛

سخاوت و شجاعت خصلت های والاّیی هستند که خداوند سبحان آن دو را در وجود هر کس که دوستش داشته و او را آزموده باشد می گذارد.

غررالحکم، ج 2، ص 56، ح 1820

حدیث - 84

امام علی علیه السلام فرمودند:

الشَّجَاعَةُ نُصْرَةٌ حَاضِرَةٌ وَفَضِيلَةٌ ظَاهِرَةٌ؛

شجاعت، نصرتی نقد و فضیلتی آشکار است.

غررالحکم، ج 2، ص 30، ح 1700

حدیث - 85

امام علی علیه السلام فرمودند:

العَفَافُ يَصُونُ النَّفْسَ وَيُنْزِلُهَا عَنِ الدُّنْيَا؛

عَفَّتْ، نفس را مصون می دارد و آن را از پستیها دور نگه می دارد.

(غررالحکم، ح 1989 - منتخب میزان الحکمة، ص 386)

حدیث - 86

امام علی علیه السلام فرمودند:

العِفَّةُ أَفْضَلُ الْفُتُوَّةِ؛

عَفَّتْ، برترین جوانمردی است.

(غررالحکم، ح 529 - منتخب میزان الحکمة، ص 386)

حدیث - 87

امام علی علیه السلام فرمودند:

العِفَّةُ رَأْسُ كُلِّ خَيْرٍ؛

عَفَّتْ، سرآمد هر خوبی است.

(غررالحکم، ح 1168 - منتخب میزان الحکمة، ص 386)

حدیث - 88

امام علی عَلَيْهِ السَّلَام فرمودند:
أَصْلُ الْمَرْوَةِ الْحَيَاءُ وَ ثَمَرَتُهَا الْعِفَّةُ؛
ریشه مردانگی حیا و میوه اش پاکدامنی است.
(غررالحکم، ج 2، ص 418، ح 3101)

حدیث - 89

امام علی عَلَيْهِ السَّلَام فرمودند:
عِفَّتُهُ (الرَّجُل) عَلَى قَدَرِ غَيْرَتِهِ؛
پاکدامنی مرد به اندازه غیرت اوست.
(نهج البلاغه، حکمت 47)

حدیث - 90

پیامبر اکرم صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فرمودند :
أَوَّلُ مَا يَوْضَعُ فِي مِيزَانِ الْعَبْدِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ حُسْنُ خُلُقِهِ؛
نخستین چیزی که روز قیامت در ترازوی اعمال بنده گذاشته می شود، اخلاق
خوب اوست.
(قرب الإسناد، ص 46، ح 149)

حدیث - 91

امام حسین علیه السلام فرمودند:

الْبُكَاءُ مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ نَجَاةٌ مِنَ النَّارِ؛

گریه از ترس خدا سبب نجات از آتش جهنم است

(حیات امام حسین، ج 1، ص 183)

حدیث - 92

امام صادق علیه السلام فرمودند:

صِلَةُ الرَّحَامِ تُزَكِّي الْعَمَالَ وَتُتَمَّى الْمَوَالُ وَتَدْفَعُ الْبَلَوَى وَتُيسِّرُ الْحِسَابَ

وَتُنْسِي فِي الْجَلِّ؛

صله رحم، اعمال را پاکیزه، اموال را بسیار، بلا را برطرف و حساب (قیامت)

را آسان می‌کند و مرگ را به تأخیر می‌اندازد.

(کافی، ج 2، ص 157، ح 33)

حدیث - 93

امام صادق علیه السلام فرمودند:

مَنْ كَفَّ غَضَبَهُ سَتَرَ اللَّهُ عَوْرَتَهُ؛

کسی که جلوی خشمش را بگیرد خداوند نقصها و کاستی های او را می

پوشاند.

(جهاد النفس، ح 528)

حدیث - 94

امام صادق علیه السلام فرمودند:

ثَلَاثٌ مَنْ كُنَّ فِيهِ كَانَ سَيِّدًا: كَظْمُ الْغَيْظِ وَالْعَفْوُ عَنِ الْمَسِيئَةِ وَالصِّلَةُ
بِالنَّفْسِ وَالْمَالِ؛

سه چیز است که در هر که باشد آقا و سرور است: خشم فرو
خوردن، گذشت از بدکردار، کمک و صله رحم با جان و مال.
(تحف العقول، ص 317)

حدیث - 95

امام علی علیه السلام فرمودند:

الْكَفُّ عَمَّا فِي أَيْدِي النَّاسِ عِفَّةٌ وَكِبَرُ هِمَّةٍ؛

طمع نداشتن به آنچه در نزد مردم است، (نشان) عزت نفس و بلند همتی
است.

(غررالحکم، ج 1، ص 365، ح 1387)

حدیث - 96

امام حسن علیه السلام فرمودند:

الْخَيْرُ الَّذِي لَا شَرَّ فِيهِ، الشُّكْرُ مَعَ النِّعْمَةِ وَالصَّبْرُ عَلَى النَّازِلَةِ؛

خیری که هیچ شری در آن نیست، شکر بر نعمت و صبر بر مصیبت ناگوار
است.

(تحف العقول، ص 237)

حدیث - 97

امام حسن عسکری علیه السلام فرمودند:

التَّوَّاضِعُ نِعْمَةٌ لَا يُحْسَدُ عَلَيْهَا؛

تواضع و فروتنی نعمتی است که بر آن حسد نبرند.

تحف العقول، ص 489

حدیث - 98

امام رضا علیه السلام فرمودند:

تواضع درجاتی دارد: یکی از آنها این است که انسان اندازه خود را بشناسد و با طیب خاطر خود را در آن جایگاه قرار دهد، دوست داشته باشد با مردم همان گونه رفتار کند که انتظار دارد با او رفتار کنند، اگر بدی دید آن را با خوبی جواب دهد، خشم خود را فرو خورد و از مردم درگذرد، و خداوند نیکوکاران را دوست دارد.

کافی، ج 2، ص 124، ح 13

حدیث - 99

امام صادق علیه السلام فرمودند:

ثَلَاثٌ مَنْ آتَى اللَّهَ بِوَاحِدَةٍ مِنْهُنَّ أَوْجَبَ اللَّهُ لَهُ الْجَنَّةَ: الْإِنْفَاقُ مِنْ إِقْتَارِ الْبَشَرِ
لِجَمِيعِ الْعَالَمِ وَالْإِنْصَافُ مِنْ نَفْسِهِ؛

هر کس یکی از این کارها را به درگاه خدا ببرد، خداوند بهشت را برای او واجب می‌گرداند: انفاق در تنگدستی، گشاده‌رویی با همگان و رفتار منصفانه.
(نهج الفصاحه، ح 1281)

حدیث - 100

امام صادق علیه السلام فرمودند:
إِنَّ لِأَهْلِ الْجَنَّةِ أَرْبَعَ عِلَامَاتٍ: وَجْهٌ مُنْبَسِطٌ وَلِسَانٌ لَطِيفٌ وَقَلْبٌ رَحِيمٌ وَيَدٌ مُعْطِيَةٌ؛
بهشتی‌ها چهار نشانه دارند: روی گشاده، زبان نرم، دل مهربان و دست دهنده.
(مجموعه ورام، ج 2، ص 91)

حدیث - 101

امام صادق علیه السلام فرمودند:
خَمْسُ خِصَالٍ مَنْ لَمْ تَكُنْ فِيهِ خَصْلَةٌ مِنْهَا فَلَيْسَ فِيهِ كَثِيرٌ مُسْتَمْتِعٍ أَوْ لَهَا: الْوَفَاءُ
وَالثَّانِيَةُ التَّدْبِيرُ وَالثَّلَاثَةُ الْحَيَاءُ وَالرَّابِعَةُ حُسْنُ الْخُلُقِ وَالْخَامِسَةُ وَهِيَ تَجَمُّعُ هَذِهِ
الْخِصَالِ، الْحُرِّيَّةُ؛
پنج خصلت است که در هر کس یکی از آنها نباشد خیر و بهره زیادی در او نیست: اول: وفاداری دوم: تدبیر سوم: حیا چهارم: خوش اخلاقی و پنجم: که چهار خصلت دیگر را نیز در خود دارد آزادگی.
(خصال، ص 284، ح 33)

حدیث - 102

امام هادی علیه السلام فرمودند:

السَّهْرُ أَ لَذُّ لِّلْمَنَامِ وَ الْجَوْعُ يَزِيدُ فِي طَيِّبِ الطَّعَامِ؛

شب زنده داری، خواب را شیرین تر و گرسنگی، غذا را لذت بخش تر می کند.

(تنبيه الخواطر، ص 141، ح 18)

حدیث - 103

امام صادق علیه السلام فرمودند:

أَلَا أُحَدِّثُكَ بِمَكَارِمِ الْأَخْلَاقِ؟ الصَّفْحُ عَنِ النَّاسِ وَ مُوَاسَاةُ الرَّجُلِ أَخَاهُ فِي مَالِهِ وَ ذِكْرُ اللَّهِ كَثِيرًا؛

آیا به شما بگویم که مکارم اخلاق چیست؟ گذشت کردن از مردم، کمک مالی به برادر (دینی) خود و بسیار به یاد خدا بودن.

(معانی الأخبار، ص 191، ح 2)

حدیث - 104

امام صادق علیه السلام فرمودند:

الْمَكَارِمُ عَشْرٌ ، فَإِنْ اسْتَطَعْتَ أَنْ تَكُونَ فِيكَ فَلَتَكُنْ ... : صِدْقُ الْبَاسِ ، وَصِدْقُ اللِّسَانِ ، وَأَدَاءُ الْأَمَانَةِ ، وَصِلَةُ الرَّحِمِ ، وَإِقْرَاءُ الضَّيْفِ ، وَإِطْعَامُ السَّائِلِ ، وَالْمُكَافَأَةُ عَلَى الصَّنَائِعِ ، وَالتَّذَمُّمُ لِلْجَارِ ، وَالتَّذَمُّمُ لِلصَّاحِبِ ، وَرَأْسُهُنَّ الْحَيَاءُ؛

مکارم ده تاست: اگر می توانی آنها را داشته باش ... : استقامت در سختی ها، راستگویی، امانتداری، صله رحم، میهمان نوازی، اطعام نیازمند، جبران کردن نیکی ها، رعایت حق و حرمت همسایه، مراعات حق و حرمت رفیق و در رأس همه، حیا.

(غرالحکم، ج 6، ص 441، ح 10926)

حدیث - 105

امام علی علیه السلام فرمودند:

إِذَا تَفَقَّهَ الرَّفِيعُ تَوَاضَعَ؛

انسان بلند مرتبه چون به فهم و دانایی رسد، متواضع می شود.

غرالحکم، ج 3، ص 133، ح 4048

حدیث - 106

امام علی علیه السلام فرمودند:

أَشْرَفُ الْخَلَائِقِ التَّوَّاضِعُ وَالْحَلِمُ وَلَكِنَّ الْجَانِبِ؛

شریف ترین اخلاق، تواضع، بردباری و نرم خویی است.

غرالحکم، ج 2، ص 442، ح 3223

حدیث - 107

امام علی علیه السلام فرمودند:

إِنَّ الْجِهَادَ بَابٌ مِنْ أَبْوَابِ الْجَنَّةِ فَتَحَهُ اللَّهُ لِخَاصَّةِ أَوْلِيَائِهِ وَهُوَ لِبَاسُ التَّقْوَى
وَدِرْعُ اللَّهِ الْحَصِينَةُ وَجُنَّتُهُ الْوَثِيقَةُ؛

براستی که جهاد یکی از درهای بهشت است که خداوند آن را برای اولیای
خاص خود گشوده است. جهاد جامه تقوا و زره استوار خداوند و سپر محکم
اوست.

(نهج البلاغه، خطبه 27)

حدیث - 108

امام علی علیه السلام فرمودند:

لَا يَفُوزُ بِالْجَنَّةِ إِلَّا مَنْ حَسُنَتْ سَرِيرَتُهُ وَخُلِصَتْ نِيَّتُهُ؛

به پاداش بهشت نمی رسد مگر آن کس که باطنش نیکو و نیتش خالص
باشد.

(غررالحکم، ج 6، ص 423، ح 10868)

حدیث - 109

امام علی علیه السلام فرمودند:

إِنَّ تَقْوَى اللَّهِ مِفْتَاحُ سَدَادٍ ، وَذَخِيرَةُ مَعَادٍ ، وَعِتْقٌ مِنْ كُلِّ مَلَكَةٍ ، وَنَجَاةٌ مِنْ كُلِّ
هَلَكَةٍ ، بِهَا يَنْجَحُ الطَّالِبُ ، وَيَنْجُو الْهَارِبُ ، وَتُنَالُ الرِّغَائِبُ؛

تقوای خدا، کلید پاکی و درستی و اندوخته‌ای برای معاد و باعث آزادی از هر بندگی و رهایی از هر نابودی است. به وسیله تقواست که جوینده به مطلوبش می‌رسد و گریزان (از عذاب و کیفر الهی) رهایی می‌یابد و به خواست‌ها رسیده می‌شود.

(نهج البلاغة، خطبه 230)

حدیث - 110

امام علی علیه السلام فرمودند:

صِلَةُ الرَّحِمِ تُدْرِي النِّعَمَ وَتَدْفَعُ النَّقَمَ؛

صله رحم، نعمت‌ها را فراوان می‌کند و سختی‌ها را از بین می‌برد.

غررالحکم، ح 5836

حدیث - 111

امام علی علیه السلام فرمودند:

لَا تَكْمُلُ الْمَكَارِمُ إِلَّا بِالْعَفَافِ وَالْيَتَارِ؛

مکارم اخلاق به کمال نمی‌رسد، مگر با پاکدامنی و از خود گذشتگی.

(التوحید، ص 127)

حدیث - 112

امام علی علیه السلام فرمودند:

لَوْ كُنَّا لَا نَرْجُو جَنَّةً وَلَا نَخْشَى نَارًا وَلَا ثَوَابًا وَلَا عِقَابًا لَكَانَ يَنْبَغِي لَنَا أَنْ نَطْلُبَ
مَكَارِمَ الْخِلَاقِ فَإِنَّهَا مِمَّا تَدُلُّ عَلَى سَبِيلِ النِّجَاحِ؛

اگر هم به بهشت امید (و باور) نمی داشتیم و از دوزخ نمی هراسیدیم و
پاداش و کیفری در میان نمی بود باز شایسته بود که در طلب مکارم اخلاق
برآییم، زیرا که راه موفقیت و پیروزی در تحصیل مکارم اخلاق است.

(التوحید، ص 63)

حدیث - 113

رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم :

الْصَّرْعَةُ كُلُّ الصَّرْعَةِ الَّتِي يَغْضِبُ فَيَشْتَدُّ غَضَبُهُ وَيَحْمَرُّ وَجْهُهُ وَيَقْشَعِرُ شَعْرُهُ
فَيَصْرَعُ غَضَبَهُ؛

کمال دلیری آن است که کسی خشمگین شود و خشمش شدت گیرد و چهره
اش سرخ شود و موهایش بلرزد، اما بر خشم خود چیره گردد.

نهج الفصاحه، ح 1872

حدیث - 114

رسول اکرم ﷺ فرمودند:

يُرَوَّى عَنْ رَبِّهِ تَبَارَكَ وَتَعَالَى - حُقَّتْ مَحَبَّتِي عَلَى الْمُتَزَاوِرِينَ فِيَّ وَحُقَّتْ
مَحَبَّتِي عَلَى الْمُتَبَاذِلِينَ فِيَّ وَهُمْ عَلَى مَنَابِرَ مِنْ نُورٍ يَغْبِطُهُمُ النَّبِيُّونَ وَالصَّادِقُونَ
بِمَكَانِهِمْ؛

خداوند متعال می فرماید: بر خود واجب کرده ام دوست داشتن کسانی را که
به خاطر من به دیدار یکدیگر می روند و کسانی که در راه من به یکدیگر
بخشش می نمایند، چنین کسانی (روز قیامت) بر منابری از نورند به گونه ای که
پیامبران و صدیقین به جایگاه آنان غبطه می خورند.

(صحیح ابن حبان، ج 2، ص 338)

حدیث - 115

پیامبر اکرم ﷺ فرمودند:

إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْحَيَّيَّ الْحَلِيمَ الْعَفِيفَ الْمُتَعَفِّفَ؛

خداوند انسان با حیای بردبار پاک دامنی را که پاکدامنی می ورزد، دوست
دارد.

(کافی، ج 2، ص 112، ح 8)

حدیث - 116

رسول اکرم ﷺ فرمودند:

يَا عَلِيُّ وَلِلْعَالَمِ ثَلَاثُ عِلَامَاتٍ: صِدْقُ الْكَلِمِ وَاجْتِنَابُ الْحَرَامِ وَأَنْ يَتَوَاضَعَ
لِلنَّاسِ كُلِّهِمْ؛

یا علی دانشمند سه نشانه دارد: راستگویی، حرام گریزی و فروتنی در برابر
همه مردم.

التوحید، ص 127

حدیث - 117

رسول اکرم ﷺ فرمودند:

ثَلَاثَةٌ لَا يَزِيدُ اللَّهُ بِهِنَّ إِلَّا خَيْرًا: التَّوَاضُّعُ لَا يَزِيدُ اللَّهَ بِهِ إِلَّا ارْتِفَاعًا وَذُلُّ النَّفْسِ
لَا يَزِيدُ اللَّهَ بِهِ إِلَّا عِزًّا وَالتَّعَفُّفُ لَا يَزِيدُ اللَّهَ بِهِ إِلَّا غِنًى؛

سه چیز است که خداوند به سبب آنها جز بر خیر و خوبی نمی افزاید: تواضع
که خداوند به سبب آن جز بلند مرتبگی نمی افزاید، شکسته نفسی که خداوند به
سبب آن جز عزت نمی افزاید و مناعت طبع که خداوند به سبب آن جز بی
نیازی نمی افزاید.

بحار الأنوار، ج 75، ص 124، ح 22

حدیث - 118

رسول اکرم ﷺ فرمودند:

مَنْ رَدَّ عَنْ عِرْضِ أَخِيهِ الْمُسْلِمِ وَجَبَتْ لَهُ الْجَنَّةُ الْبَتَّةُ؛

هرکس آبروی مؤمنی را حفظ کند، بدون تردید بهشت بر او واجب می شود.

(ثواب الاعمال و عقاب الاعمال)

حدیث - 119

رسول اکرم ﷺ فرمودند:

إِنَّ فِي الْجَنَّةِ دَارًا يُقَالُ لَهَا دَارُ الْفَرَحِ لَا يَدْخُلُهَا إِلَّا مَنْ فَرَّحَ يَتَامَى الْمُؤْمِنِينَ؛

در بهشت خانه ای هست که آن را شادی سرا گویند و جز آنان که یتیمان

مؤمنان را شاد کرده اند وارد آن نمی شوند.

(نهج الفصاحه، ح 864)

حدیث - 120

رسول خدا ﷺ فرمودند:

الشتاء ربيع المومن يطول فيه ليله فيستعين به على قيامه و يقصر فيه نهاره

فيستعين به على صيامه؛

زمستان بهار مومن است از شبهای طولانی اش برای شب زنده داری واز

روزهای کوتاهش برای روزه داری بهره می گیرد.

(وسائل الشیعه، ج 7 ص 302، ح 3)

حدیث - 121

رسول اکرم ﷺ فرمودند:
إِنَّمَا بُعِثْتُ لِأَتَمِّمَ مَكَارِمَ الْخَلْقِ؛
براستی که من برای به کمال رساندن مکارم اخلاق مبعوث شده ام.
(کنز العمال، ج 13، ص 151، ح 36472)

حدیث - 122

امام علی علیہ السلام فرمودند:
إِذَا حَسُنَ الْخُلُقُ لَطَفَ النُّطْقُ؛
با اخلاق نیکو، گفتار نرم می شود.
(غررالحکم، ح 4052)

حدیث - 123

امام علی علیہ السلام فرمودند:
تَحَرَّى الصِّدْقَ وَتَجَنَّبْ الْكَذِبَ أَجْمَلَ شِيمَةٍ وَأَفْضَلُ أَدَبٍ؛
راستگو بودن و پرهیز نمودن از دروغ، زیباترین اخلاق و بهترین ادب است.
(کافی، ج 8، ص 150، ح 132)

حدیث - 124

امام علی علیه السلام فرمودند:

مَا أَصْعَبَ اكْتِسَابَ الْفَضَائِلِ وَ أَيْسَرَ اتِّلَافِهَا؛

فضائل اخلاقی و صفات پسندیده چه به سختی به دست می آیند و چه آسان از دست می روند.

(شرح نهج البلاغه، ابن ابی الحدید، ج 20، ص 259، ح 38)

حدیث - 125

امام علی علیه السلام فرمودند:

أَشْرَفُ الْخَلَائِقِ التَّوَّاضِعُ وَالْحَلِمُ وَلَيْنُ الْجَانِبِ؛

شریف ترین اخلاق، تواضع، بردباری و نرم خویی است.

(غررالحکم، ج 2، ص 442، ح 3223)

حدیث - 126

امام علی علیه السلام فرمودند:

السَّخَاءُ يُكْسِبُ الْمَحَبَّةَ وَيُزِينُ الْخُلُقَ؛

سخاوت، محبت آور و زینت اخلاق است.

(غررالحکم، ج 2، ص 10، ح 1600)

حدیث - 127

امام علی علیه السلام فرمودند:

أَرْبَعٌ مَنْ أُعْطِيَهُنَّ فَقَدْ أُعْطِيَ خَيْرَ الدُّنْيَا وَالْخَيْرَةِ صِدْقُ حَدِيثٍ - وَأَدَاءُ أَمَانَةٍ وَعِفَّةُ بَطْنٍ وَحُسْنُ خُلُقٍ؛

چهار چیز است که به هر کس داده شود خیر دنیا و آخرت به او داده شده است: راستگویی، اداء امانت، حلال خوری و خوش اخلاقی.

(غررالحکم، ج 2، ص 151، ح 2142)

حدیث - 128

امام صادق علیه السلام فرمودند:

كَمَالُ الْأَدَبِ وَالْمُرُوءَةِ سَبْعُ خِصَالٍ: الْعَقْلُ وَالْحِلْمُ وَالصَّبْرُ وَالرِّفْقُ وَالصَّمْتُ وَحُسْنُ الْخُلُقِ وَالْمُدَارَاةُ؛

کمال ادب و مروت در هفت چیز است: عقل، بردباری، صبر، ملایمت، سکوت، خوش اخلاقی و مدارا.

(بحار الأنوار، ج 84، ص 325، ح 14)

حدیث - 129

امام صادق علیه السلام فرمودند:

مَنْ أَحْسَنَ خُلُقَهُ أَحَبَّهُ الْأَخْيَارُ وَجَانِبَهُ الْفَجَّارُ؛

انسان خوش اخلاق، از دوستی مردمان خوب برخوردار است و از تعرض آدم‌های نابکار در امان است .

(مستدرک الوسائل، ج 8 ، ص 449)

حدیث - 130

امام صادق علیه السلام فرمودند:

صَلَاةُ اللَّيْلِ تُحَسِّنُ الْوَجْهَ وَ تُحَسِّنُ الْخُلُقَ وَ تُطَيِّبُ الرِّيحَ وَ تَدُرُّ الرِّزْقَ وَ تَقْضِي الدَّيْنَ وَ تَذْهَبُ بِالْهَمِّ وَ تَجْلُو الْبَصَرَ؛

نماز شب، انسان را خوش سیما، خوش اخلاق و خوشبو می کند و روزی را زیاد و قرض را ادا می نماید و غم و اندوه را از بین می برد و چشم را نورانی می کند.

(ثواب الأعمال، ص 42)

حدیث - 131

امام صادق علیه السلام فرمودند:

أَكْمَلُ النَّاسِ عَقْلاً أَحْسَنُهُمْ خُلُقاً؛

عاقل ترین مردم خوش خلق ترین آنهاست.

(اصول کافی، ج 1، ص 27)

حدیث - 132

امام صادق علیه السلام فرمودند:

صَلَّةُ الرَّحَامِ تُحَسِّنُ الْخُلُقَ وَ تُسَمِّحُ الْكَفَّ وَ تُطَيِّبُ النَّفْسَ وَ تَزِيدُ فِي الرِّزْقِ وَ تُنَسِّي فِي الْجَلِّ؛

صله رحم، انسان را خوش اخلاق، با سخاوت و پاکیزه جان می نماید و روزی را زیاد می کند و مرگ را به تأخیر می اندازد.

(کافی، ج 2، ص 151، ح 6)

حدیث - 133

امام صادق علیه السلام فرمودند:

الْبِرُّ وَ حُسْنُ الْخُلُقِ يَعْمُرَانِ الدِّيَارَ وَيَزِيدَانِ فِي الْعِمَارِ؛

نیکی و خوش اخلاقی، شهرها را آباد و عمرها را زیاد می کند.

(التوحید، ص 63)

حدیث - 134

امام صادق علیه السلام فرمودند:

إِنَّ مِمَّا يُزِينُ السَّلَامَ الْخُلُقُ الْحَسَنَةُ فِيمَا بَيْنَ النَّاسِ؛

خوش اخلاقی در بین مردم زینت اسلام است.

(کنز العمال، ج 10، ص 143، ح 28731)

حدیث - 135

امام حسن مجتبیٰ علیه السلام فرمودند:
رَأْسُ الْعَقْلِ مُعَاشَرَةُ النَّاسِ بِالْجَمِيلِ؛
خوشرفتاری با مردم، رأس خرد است.
(میزان الحکمة، ح 13703)

حدیث - 136

امام حسین علیه السلام فرمودند:
الْخُلُقُ الْحَسَنُ عِبَادَةٌ؛
خوش اخلاقی عبادت است.
(کنز العمال، ج 13، ص 151، ح 36472)

حدیث - 137

امام صادق علیه السلام فرمودند:
صِلَةُ الرَّحَامِ تُزَكِّي الْعَمَالَ وَتُنْمِي الْمَوَالَ وَتَدْفَعُ الْبَلَوَى وَتُيسِّرُ الْحِسَابَ
وَتُنَسِّي فِي الْجَلِّ؛
صله رحم، اعمال را پاکیزه، اموال را بسیار، بلا را برطرف و حساب (قیامت)
را آسان می کند و مرگ را به تأخیر می اندازد.
کافی، ج 2، ص 157، ح 33

حدیث - 138

امام صادق علیه السلام فرمودند:

إِنَّ مِمَّا يُزِينُ الْإِسْلَامَ الْأَخْلَاقُ الْحَسَنَةُ فِيمَا بَيْنَ النَّاسِ:

خوش اخلاقی در بین مردم زینت اسلام است.

مشكاة الأنوار ص 240

حدیث - 139

امام علی علیه السلام فرمودند:

يُسْتَدَلُّ عَلَى كَرَمِ الرَّجُلِ بِحُسْنِ بَشَرِهِ ، وَ بَذَلِ بَرِّهِ ؛

خوش رویی و احسان مرد ، دلیل کرامت اوست .

غرر الحكم و درر الكلم، حدیث - 10963

حدیث - 140

امام علی علیه السلام فرمودند:

لَا تَكْمُلُ الْمَكَارِمُ إِلَّا بِالْعَفَافِ وَالْإِثَارِ ؛

کرامت های اخلاقی جز با پاک دامن و از خودگذشتگی کامل نمی شوند .

غرر الحكم و درر الكلم، حدیث - 10745

حدیث - 141

امام علی علیه السلام فرمودند:

نِفَاقُ الْمَرْءِ مِنْ ذُلِّ يَجِدُهُ فِي نَفْسِهِ ؛

دو رویی آدمی از ذلتی است که در خود می یابد .

غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 9988

حدیث - 142

امام علی علیه السلام فرمودند:

نِعْمَ عَوْنُ الدُّعَاءِ الْخُشُوعُ ؛

خشوع ، چه نیک یابوری است برای دعا .

غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 9945

حدیث - 143

امام علی علیه السلام فرمودند:

مَا تَزَيَّنَ الْإِنْسَانُ بِزِينَةٍ أَجْمَلَ مِنَ الْفُتُوَّةِ ؛

انسان به زیوری زیباتر از جوانمردی آراسته نشد .

غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 9659

حدیث - 144

امام علی علیه السلام فرمودند:

مَا اتَّقَى أَحَدٌ إِلَّا سَهَّلَ اللَّهُ مَخْرَجَهُ؛

هیچ کس پرهیزکاری پیشه نکرد ، مگر این که خدا راه برون شدن از سختی ها را برایش آسان کرد .

غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 9565

حدیث - 145

امام علی علیه السلام فرمودند:

يَكْتَسِبُ الصَّادِقُ بِصِدْقِهِ ثَلَاثًا : حُسْنَ الثَّقَةِ بِهِ ، وَ الْمَحَبَّةَ لَهُ ، وَ الْمَهَابَةَ عَنْهُ ؛

راستگو با راست گویی اش سه چیز به دست می آورد : به او نیک اعتماد کنند ، دوستی اش بر دل ها نشیند ، و از وی اندیشه کنند .

غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 11038

حدیث - 146

امام علی علیه السلام فرمودند:

يَبْلُغُ الصَّادِقُ بِصِدْقِهِ مَا لَا يَبْلُغُهُ الْكَاذِبُ بِاحْتِيَالِهِ ؛

راستگو با راستی اش به چیزی می رسد که دروغگو با چاره جویی به آن نمی رسد .

غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 11006

حدیث - 147

امام علی علیه السلام فرمودند:

مَنْ رَقَى دَرَجَاتِ الْهِمَمِ عَظَّمَتْهُ الْأُمَمُ ؛

هر کس از نردبان همت بالا رود ، مردمان او را بزرگ می‌دارند .

غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 8526

حدیث - 148

امام علی علیه السلام فرمودند:

مَنْ دَارَى النَّاسَ أَمِنْ مَكْرَهُمْ ؛

هر کس با مردم مدارا کند ، از مکرشان در امان می‌ماند .

غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 8465

حدیث - 149

امام علی علیه السلام فرمودند:

مَنْ حَسُنَتْ عِشْرَتُهُ كَثُرَ إِخْوَانُهُ ؛

هر کس معاشرتش نیکو باشد ، برادرانش بسیار شوند .

غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 8392

حدیث - 150

امام علی علیه السلام فرمودند:

سَبَبُ الْإِثْلَافِ الْوَفَاءُ ؛

وفاداری ، سبب الفت است .

غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 5511

حدیث - 151

امام علی علیه السلام فرمودند:

زِيَادَةُ الشَّحِّ تَشِينُ الْفُتُوَّةَ وَتُفْسِدُ الْأُخُوَّةَ ؛

بسیاری بخل ، جوانمردی را زشت و برادری را تباه می کند .

غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 5508

حدیث - 152

امام علی علیه السلام فرمودند:

رَأْسُ الْفَضَائِلِ مِلْكُ الْغَضَبِ وَإِمَاتَةُ الشَّهْوَةِ ؛

سرآمد فضیلت‌ها در دست داشتن زمام خشم و میراندن خواهش نفس است .

غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 5237

حدیث - 153

امام علی علیه السلام فرمودند:

ذُو الْكَرَمِ جَمِيلُ الشَّيْمِ مُسَدِّ لِلنَّعَمِ وَصَوْلٌ لِلرَّحِمِ ؛

صاحب کرم ، کسی است که خُلق و خویش زیبا ، برای هرگونه نعمتی
سزاوار و در پیوند با خویشان ، پویا باشد .

غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 5196

حدیث - 154

امام علی علیه السلام فرمودند:

خَيْرُ مَا وَرَّثَ الْآبَاءُ الْأَبْنَاءَ الْأَدَبَ ؛

بهترین چیزی که پدران برای فرزندان به میراث می گذارند ، ادب است .

غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 5036

حدیث - 155

امام علی علیه السلام فرمودند:

حُسْنُ الظَّنِّ رَاحَةُ الْقَلْبِ وَ سَلَامَةُ الدِّينِ ؛

خوش گمانی ، مایه آسایش دل و سلامت دین است .

غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 4816

حدیث - 156

امام علی علیه السلام فرمودند:

جَمَالُ الْعِلْمِ نَشْرُهُ وَ ثَمَرَتُهُ الْعَمَلُ بِهِ ، وَ صَيَانَتُهُ وَضْعُهُ فِي أَهْلِهِ ؛

زیبایی علم به نشر آن است ، و میوه‌اش عمل کردن به آن ، و نگاهداشتن آن
قرار دادنش میان اهل آن .

غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 4754

حدیث - 157

امام علی علیه السلام فرمودند:

ثَلَاثٌ يُوجِبْنَ الْمَحَبَّةَ: حُسْنُ الْخُلُقِ وَ حُسْنُ الرِّفْقِ وَ التَّوَاضُّعُ ؛

سه خصلت موجب دوستی است : خوش‌خویی ، مهربانی و فروتنی .

غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 4684

حدیث - 158

امام علی علیه السلام فرمودند:

ثَمَرَةُ الْقَنَاعَةِ الْإِجْمَالُ فِي الْمُكْتَسَبِ وَ الْعُزُوفُ عَنِ الطَّلَبِ ؛

میوه قناعت ، اعتدال در کسب و کار ، و ناخوش داشتن درخواست است .

غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 4634

حدیث - 159

امام علی علیه السلام فرمودند:

ثَمَرَةُ التَّوَّاضُعِ الْمَحَبَّةُ ؛

دوستی میوه فروتنی است .

غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 4613

حدیث - 160

امام علی علیه السلام فرمودند:

ثَمَرَةُ الْعِفَّةِ الصِّيَانَةُ ؛

میوه عفت ، خودنگاهداری است .

غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 4593

حدیث - 161

امام علی علیه السلام فرمودند:

تَعْجِيلُ الْبِرِّ زِيَادَةُ فِي الْبِرِّ ؛

شتاب کردن در نیکی ، زیادت در نیکی است .

غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 4568

حدیث - 162

امام علی علیه السلام فرمودند:

بُكَاءُ الْعَبْدِ مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ يُمَحِّصُ ذُنُوبَهُ ؛

گریستن بنده از خوف خدا ، گناهانش را از میان می برد .

غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 4432

حدیث - 163

امام علی علیه السلام فرمودند:

بِرُّ الرَّجُلِ ذَوَى رَحِمِهِ صَدَقَةٌ ؛

نیکی مرد به خویشانش صدقه است .

غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 4427

حدیث - 164

امام علی علیه السلام فرمودند:

بِالتَّوْبَةِ تُمَحِّصُ السَّيِّئَاتُ ؛

گناهان ، با توبه (بازگشت به سوی خدا) پاک می شود .

غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 4324

حدیث - 165

امام علی علیه السلام فرمودند:

بِحُسْنِ الْأَخْلَاقِ يَطِيبُ الْعِيشُ؛

با نیکویی اخلاق، زندگی خوش می شود .

غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 4263

حدیث - 166

امام علی علیه السلام فرمودند:

بِالْعَدْلِ تَتَضَاعَفُ الْبَرَكَاتُ؛

با عدالت ، برکت ها دوچندان می شود .

غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 4211

حدیث - 167

امام علی علیه السلام فرمودند:

إِذَا أَرَادَ اللَّهُ سُبْحَانَهُ صَلَاحَ عَبْدٍ أَلْهَمَهُ قِلَّةَ الْكَلَامِ وَقِلَّةَ الطَّعَامِ وَقِلَّةَ الْمَنَامِ؛

هرگاه خداوند صلاح بنده ای را بخواهد ، کم گوئی ، کم خوری و کم خوابی را

در دلش می اندازد .

غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 4117

حدیث - 168

امام علی علیه السلام فرمودند:

إِذَا صَنَعْتَ مَعْرُوفًا فَاسْتُرْهُ ؛

هرگاه کار نیکویی انجام دادی ، پنهانش دار .

غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 3981

حدیث - 169

امام علی علیه السلام فرمودند:

إِنَّ أَفْضَلَ الْخَيْرِ صَدَقَةُ السِّرِّ وَ بِرُّ الْوَالِدَيْنِ وَ صَلََةُ الرَّحِمِ ؛

برترین خوبی ، صدقه پنهانی و نیکی به پدر و مادر و صله رحم است .

غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 3550

حدیث - 170

امام علی علیه السلام فرمودند:

إِنَّ مِنَ الْعِبَادَةِ لَيْنَ الْكَلَامِ وَ إِفْشَاءَ السَّلَامِ ؛

از جمله عبادت‌ها ، نرمی کلام و آشکار کردن سلام است .

غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 3421

حدیث - 171

امام علی علیه السلام فرمودند:
أَفْضَلُ الْجُودِ إِیْصَالُ الْحُقُوقِ إِلَى أَهْلِهَا ؛
برترین بخشش ، رساندن حقوق به اهل آن است .
غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 3153

حدیث - 172

امام علی علیه السلام فرمودند:
أَغْبَطُ النَّاسِ الْمُسَارِعُ إِلَى الْخَيْرَاتِ ؛
نیکو حال ترین مردم، کسی است که به سوی نیکی ها بشتابد .
غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 3122

حدیث - 173

امام علی علیه السلام فرمودند:
أَفْضَلُ النَّاسِ مَنْ كَظَمَ غَيْظَهُ وَ حَلَّمَ عَنْ قُدْرَةٍ ؛
برترین مردم، کسی است که خشمش را فرو بُرَد و با وجود قدرت بر انتقام ،
بردباری کند .
غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 3104

حدیث - 174

امام علی علیه السلام فرمودند:

أَصْلُ الْمَرْوَةِ الْحَيَاءُ وَ ثَمَرَتُهَا الْعِفَّةُ ؛

ریشه مردانگی شرم است و میوه‌اش پاک دامن‌ی .

غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 3101

حدیث - 175

امام علی علیه السلام فرمودند:

أَفْضَلُ الْوَرَعِ حُسْنُ الظَّنِّ ؛

برترین پارسایی ، خوش گمانی است .

غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 3027

حدیث - 176

امام علی علیه السلام فرمودند:

أَفْضَلُ الْمَعْرُوفِ إِغَاثَةُ الْمَلْهُوفِ ؛

برترین کار نیک ، فریادرسی ستم‌دیده است .

غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 2959

حدیث - 177

امام علی علیه السلام فرمودند:

أَفْضَلُ الْإِيْمَانِ الْأَمَانَةُ ؛

برترین ایمان، امانتداری است .

غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 2905

حدیث - 178

امام علی علیه السلام فرمودند:

إَرْضَ لِلنَّاسِ بِمَا تَرْضَاهُ لِنَفْسِكَ تَكُنْ مُسْلِمًا ؛

آنچه را برای خود می‌پسندی برای مردم بیسند ، تا مسلمان باشی .

غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 2329

حدیث - 179

امام علی علیه السلام فرمودند:

الْبُكَاءُ مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ يُنِيرُ الْقَلْبَ وَ يَعِصِمُ مِنْ مُعَاوَدَةِ الذَّنْبِ ؛

گریستن از ترس خدا، دل را نورانی می‌کند و از بازگشت به گناه، ایمن

می‌دارد .

غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 2016

حدیث - 180

الْكَمَالُ فِي ثَلَاثٍ: الصَّبْرُ عَلَى النَّوَائِبِ وَالتَّوَرُّعُ فِي الْمَطَالِبِ وَإِسْعَافُ الطَّالِبِ

؛

کمال آدمی در سه چیز است : شکیبایی بر ناگواری‌ها ، پارسایی در خواسته‌ها و برآوردن خواهش درخواست‌کننده .
غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 1777

حدیث - 181

امام علی علیه السلام فرمودند:

الْإِنصَافُ يَرْفَعُ الْخِلَافَ وَ يُوجِبُ الْإِتِّلَافَ ؛

انصاف داشتن ، اختلاف را از میان برمی‌دارد و الفت می‌آورد .

غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 1702

حدیث - 182

امام علی علیه السلام فرمودند:

الصِّدْقُ مُطَابَقَةُ الْمَنْطِقِ لِلْوَضْعِ الْإِلَهِيِّ ؛

راستگویی، مطابقت گفتار است با نهاده الهی .

غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 1552

حدیث - 183

امام علی علیه السلام فرمودند:

الْحَيَاءُ مِنَ اللَّهِ يَمْحُو كَثِيرًا مِنَ الْخَطَايَا ؛

شرم از خداوند ، بسیاری از گناهان را پاک می‌کند .

غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 1548

حدیث - 184

امام علی علیه السلام فرمودند:

الْبَشْرُ إِسْدَاءُ الصَّنِيعَةِ بِغَيْرِ مَوْئِنَةٍ ؛

گشاده‌رویی ، نیکوکاری‌ای است بدون هزینه .

غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 1503

حدیث - 185

امام علی علیه السلام فرمودند:

الْمُؤْمِنُ هَيِّنٌ لِّبْنٍ سَهْلٌ مُؤْتَمَنٌ ؛

مؤمن ، آسان‌گیر ، نرم‌خو ، سهل‌گیر و مورد اعتماد است .

غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 1454

حدیث - 186

امام علی علیه السلام فرمودند:

التَّوْبَةُ تُطَهِّرُ الْقُلُوبَ وَ تَغْسِلُ الذُّنُوبَ ؛

توبه ، دل‌ها را پاک می‌کند و گناهان را می‌شوید .

غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 1355

حدیث - 187

امام علی علیه السلام فرمودند:

التَّوَدُّدُ إِلَى النَّاسِ رَأْسُ الْعَقْلِ ؛

مهرورزی با مردم ، اساس خردمندی است .

غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 1345

حدیث - 188

امام علی علیه السلام فرمودند:

آلَةُ الرَّيَاسَةِ سِعَةُ الصِّدْرِ ؛

سعه‌صدر، ابزار ریاست است .

غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 1256

حدیث - 189

امام علی علیه السلام فرمودند:

الْجَمَالُ الظَّاهِرُ حُسْنُ الصُّورَةِ ، الْجَمَالُ الْبَاطِنُ حُسْنُ السَّرِيرَةِ ؛

زیبایی ظاهری ، نیکویی صورت است ، و زیبایی باطن ، نیکویی رفتار .

غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 1193

حدیث - 190

امام علی علیه السلام فرمودند:

السُّكُوتُ عَلَى الْأَحْمَقِ أَفْضَلُ جَوَابِهِ ؛

سکوت در برابر احمق، بهترین جواب به اوست .

غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 1160

حدیث - 191

امام علی علیه السلام فرمودند:

الْحَلِيمُ مَنْ احْتَمَلَ إِخْوَانَهُ ؛

بردبار، کسی است که [لغزش‌های] برادرانش را بر تابد .

غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 1111

حدیث - 192

امام علی علیه السلام فرمودند:

الْبَشَاشَةُ حِبَالَةُ الْمَوَدَّةِ ؛

گشاده‌رویی ، دام دوستی است .

غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 1075

حدیث - 193

امام علی علیه السلام فرمودند:

الْقَنَاعَةُ أَهْنُ عَيْشٍ ؛

قناعت ، گواراترین زندگی است .

غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 933

حدیث - 194

امام علی علیه السلام فرمودند:

السَّخَاءُ يَزْرَعُ الْمَحَبَّةَ ؛

بخشش ، بذر دوستی می‌افشاند .

غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 306

حدیث - 195

امام علی علیه السلام فرمودند:

الْإِنْسَانُ عَبْدُ الْإِحْسَانِ ؛

انسان، بنده احسان است .

غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 263

حدیث - 196

امام علی علیه السلام فرمودند:

الْعَفْوُ أَحْسَنُ الْإِحْسَانِ ؛

گذشت، نیکوترین نیکی است .

غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 259

حدیث - 197

امام علی علیه السلام فرمودند:

مِنْ أَحْسَنِ الْفَضْلِ قَبُولُ عُذْرِ الْجَانِي ؛

پذیرش عذر گنهکار ، از نیکوترین فضیلتهاست .

غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 9294

حدیث - 198

امام علی علیه السلام فرمودند:

مِنْ أَشْرَفِ أَفْعَالِ الْكَرِيمِ تَغَاْفُلُهُ عَمَّا يَعْلَمُ ؛

از جمله شرافتمندانه ترین کارهای فرد کریم ، چشم پوشی از چیزهایی است که می داند .

غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 9321

حدیث - 199

امام علی علیه السلام فرمودند:

مِنْ أَمَارَاتِ الْخَيْرِ الْكَفُّ عَنِ الْأَذَى ؛

از جمله نشانه های خوبی ، خودداری از آزردن [مردم] است .

غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 9330

حدیث - 200

امام علی علیه السلام فرمودند:

مَا تَزَيَّنَ مُتَزَيِّنٌ بِمِثْلِ طَاعَةِ اللَّهِ ؛

هیچ آراسته ای به زیوری مانند طاعت خدا آراسته نشد .

غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 9489

حدیث - 201

امام علی علیه السلام فرمودند:

مِنْ الْاِقْتِصَادِ سَخَاءٌ بَغَيْرِ سَرْفٍ ، وَ مُرُوَّةٌ مِنْ غَيْرِ تَلَفٍ ؛

بخشنندگی بدون اسراف و مردانگی بدون تباه کردن [و ایجاد نابسامانی]

نشانه میانه روی است .

غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 9419

حدیث - 202

امام علی علیه السلام فرمودند:

مِنْ كَمَالِ السَّعَادَةِ السَّعْيُ فِي إِصْلَاحِ الْجُمُهورِ ؛

تلاش برای مصلحت عموم مردم ، کمال سعادت مندی است .

غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 9361

حدیث - 203

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم :

اطْلُبُوا الْخَيْرَ عِنْدَ حِسَانِ الْوُجُوهِ ، فَإِنَّ فِعَالَهُمْ أُخْرَى أَنْ تَكُونَ حُسْنًا؛

خیر و خوبی را نزد خوشرویان بجوئید ؛ زیرا کردار ایشان به زیبایی

سزاوارتر است .

عیون أخبار الرضا علیه السلام : 2 / 74 / 344

حدیث - 204

امام علی علیه السلام :

زَيْنُ الْإِيمَانِ طَهَارَةُ السَّرَائِرِ وَحُسْنُ الْعَمَلِ فِي الظَّاهِرِ؛

زیور ایمان ، پاکی درون است و نیک رفتاری برون .

غرر الحکم : 5504

حدیث - 205

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم :

أَحْسَنُ زِينَةِ الرَّجُلِ السَّكِينَةُ مَعَ إِيْمَانٍ ؛

نیکوترین زیور مرد ، آرامش همراه ایمان است .

بحار الأنوار : 2/337/ 71

حدیث - 206

امام علی علیه السلام :

مَا تَزَيْنَ مُتَزِينَ بِمِثْلِ طَاعَةِ اللَّهِ ؛

هیچ آراسته‌ای به زیوری مانند طاعت خدا ، آراسته نشد .

غرر الحکم : 9489

حدیث - 207

پیامبر خدا ﷺ :

أَطْعِمُوا الْمَرْأَةَ فِي شَهْرِهَا الَّذِي تَلِدُ فِيهِ ، التَّمَرُ؛ فَإِنَّ وَلَدَهَا يَكُونُ حَلِيمًا نَقِيًّا؛
به زن، در ماهی که فرزند به دنیا می آورد، خرما می دهد؛ چرا که در این
صورت، کودک وی بردبار و پاک خواهد بود .

بحار الأنوار ، جلد 66 ، صفحه 141 ، حدیث - 58

حدیث - 208

امام علی علیه السلام :

العَفَافُ زِينَةُ الْفَقْرِ؛
خوشتنداری (و مناعت طبع) زیور فقر است .
نهج البلاغه: حکمت 68

حدیث - 209

پیامبر خدا ﷺ :

أَكْثَرُوا مِنَ الصَّدَقَةِ تُرْزَقُوا؛
صدقه زیاد بدهید، تا خداوند به شما روزی بدهد .

بحار الأنوار : 10 / 176 / 77

حدیث - 210

امام علی علیه السلام :

مُواساةُ الأخ فی الله عز و جل تَزیدُ فی الرِّزقِ؛
کمک مالی به برادر دینی، روزی را زیاد می‌کند.

بحار الأنوار : 22 / 395 / 74

حدیث - 211

امام علی علیه السلام :

استعمالُ الأمانةِ یزیدُ فی الرِّزقِ؛
امانتداری، روزی را می‌افزاید.

بحار الأنوار : 8 / 172 / 75

حدیث - 212

امام علی علیه السلام :

مَنْ حَسُنَتْ نِیَّتُهُ، زَیدَ فی رِزقِهِ؛
هر که خوش نیت باشد، روزیش زیاد شود .

بحار الأنوار : 18 / 21 / 103

حدیث - 213

امام باقر علیه السلام :

الزَّكَاةُ تَزِيدُ فِي الرِّزْقِ؛

زکات دادن، روزی را می افزاید.

بحار الأنوار : 96 / 14 / 27

حدیث - 214

امام صادق علیه السلام :

مَنْ حَسَّنَ بَرَّهُ أَهْلَ بَيْتِهِ زِيدَ فِي رِزْقِهِ؛

هر که با خانواده خود نیکوکار باشد، روزیش زیاد شود .

بحار الأنوار : 69 / 408 / 117

حدیث - 215

امام صادق علیه السلام :

إِنَّ الْبِرَّ يَزِيدُ فِي الرِّزْقِ؛

نیکوکاری، روزی را زیاد می کند .

بحار الأنوار : 74 / 81 / 84

حدیث - 216

امام صادق علیه السلام :

حُسْنُ الْخُلُقِ يَزِيدُ فِي الرِّزْقِ؛

خوشخویی ، روزی را زیاد می کند .

بحار الأنوار : 71 / 396 / 77

حدیث - 217

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم :

مَنْ سَرَّهُ أَنْ يُبْسَطَ لَهُ فِي رِزْقِهِ وَيُنْسَأَ لَهُ فِي أَجَلِهِ فَلْيَصِلْ رَحِمَهُ؛

هر که خوش دارد روزیش زیاد و عمرش دراز شود ، صله رحم به جا آورد

الخصال : 32 / 112

حدیث - 218

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم :

صِلَةُ الرَّحِمِ تَزِيدُ فِي الْعُمُرِ ، وَتَنْفِي الْفَقْرَ؛

صله رحم، عمر را زیاد می کند و فقر را از بین می برد .

بحار الأنوار : 74 / 103 / 61

حدیث - 219

امام باقر علیه السلام :

الْبِرُّ وَصَدَقَةُ السَّرِيفِيَانِ الْفَقْرُ؛

نیکی کردن و صدقه نهانی، فقر را از بین می‌برند.

بحار الأنوار : 83 / 81 / 74

حدیث - 220

امام صادق علیه السلام :

مَنْ قَنَعَ بِمَا رَزَقَهُ اللَّهُ فَهُوَ مِنْ أَغْنَى النَّاسِ .

هر که به آنچه خداوند روزیش کرده است قانع باشد، توانگرترین مردم است .

الکافی : 9 / 139 / 2

حدیث - 221

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم می‌فرمایند :

التَّاجِرُ الصَّدُوقُ تَحْتَ ظِلِّ الْعَرْشِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ؛

کاسب راستگو در روز قیامت زیر سایه عرش است .

کنز العمال : 9218

حدیث - 222

پیامبر خدا ﷺ می فرمایند :

التَّاجِرُ الْأَمِينُ الصَّدُوقُ الْمُسْلِمُ مَعَ الشَّهَدَاءِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ؛

کاسب درستکار راستگوی مسلمان ، در قیامت با شهیدان است .

کنز العمال : 9216

حدیث - 223

پیامبر خدا ﷺ می فرمایند:

خَيْرُ الْكَسْبِ كَسْبُ يَدَيِ الْعَامِلِ إِذَا نَصَحَ؛

بهترین درآمد، درآمدِ کارگری است که در کارش صداقت داشته باشد .

جامع الأحادیث : 76

حدیث - 224

قال الباقر عليه السلام :

ان الصدقة تضاعف في يوم الجمعة ؛

پاداش صدقه در روز جمعه دو برابر است .

(مستدرک الوسائل ، ج 7، ص 187).

حدیث - 225

قال علی عليه السلام :

عباد الله ان تقوى الله حمت اولياء محارمه و الزمت قلوبهم مخافته حتى اسهرت لياليهم ؛

ای بندگان خدا پرهیزکاری دوستان خدا را از انجام کارهای حرام باز می دارد و ترس از خدا آنچنان در دل آنان جای می گیرد که شب ها را (برای نماز) بیدار می مانند.

(نهج البلاغه ، خطبه 113).

حدیث - 226

قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم :

افضل العمل : الصلاة على ميقاتها، ثم بر الوالدین ، ثم ان يسلم الناس من لسانك ؛

بهترین عمل ، به پا داشتن نماز در وقت معین و زمان فضیلت آن است و سپس نیکی به پدر و مادر و بعد از آن در امان بودن مردم از زبان تو است .

(کنز العمال ، ج 15، ص 948)

حدیث - 227

قال رسول الله ﷺ :

من اسبغ وضوءه و احسن صلاته ، و ادى زكاة ماله و كف غضبه و سجن لسانه ، و استغفر لذنبه ، و ادى النصيحة لاهل بيت نبیه فقد استكمل حقایق الايمان و ابواب الجنة مفتحة له ؛

کسی که وضوی خود را شاداب و کامل به جای آورد، و نماز خویش را نیکو بخواند، زکات مالش را بپردازد، و خشم خود را فرو نشاند و زبانش را از گناهان مربوط به زبان ببندد، و برای گناه خود با توبه طلب آمرزش کند، و نسبت به اهل بیت پیامبر خویش خیرخواه باشد، البته تمام حقایق ایمان در او کامل شده و درهای بهشت به روی او باز است .

(ثواب الاعمال ، ص 64)

حدیث - 228

قال رسول الله ﷺ :

لو صليتم حتى تكونوا كاللاوتار و صتمتم حتى تكونوا كالحنايا لم يقبل الله منكم الا بورع ؛

اگر آن قدر نماز بخوانید تا همچون زه کمان شوید، و آن قدر روزه بگیرید تا همچون کمان خم شوید، خدا از شما قبول نمی کند، مگر این که انسان با ورع باشید.

(بحار الانوار، ج 84، ص 258)

حدیث - 229

قال رسول الله ﷺ :

الخشوع زينة الصلاة ؛

خشوع ، زینت و زیور نماز است .

(بحار الانوار، ج 77، ص 131)

حدیث - 230

قال رسول الله ﷺ :

ان احب الاعمال الى الله - عز و جل - الصلاة و البر و الجهاد ؛

همانا محبوبترین اعمال در نزد خداوند: نماز، نیکی کردن و جهاد در راه

خداست .

(وسائل الشیعه ، ج 3، ص 27)

حدیث - 231

قال رسول الله ﷺ :

ما عمل ابن ادم شیئا افضل من الصلاة و صلاح ذات البین و خلق حسن ؛

فرزند آدم (انسان) هیچ عملی انجام نمی دهد که بهتر از نماز و آشتی دادن

مردم و خوش اخلاقی باشد.

(نهج الفصاحه ، ص 547، حدیث - 2651)

حدیث - 232

پیامبر اکرم ﷺ فرمودند:

ثَلَاثٌ مَنْ لَمْ تَكُنْ فِيهِ فَلَيْسَ مِنِّي وَلَا مِنَ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ. قِيلَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، وَمَا هُنَّ؟ قَالَ: حِلْمٌ يَرُدُّ بِهِ جَهْلُ الْجَاهِلِ وَحُسْنُ خُلُقٍ يَعِيشُ بِهِ فِي النَّاسِ وَوَرَعٌ يَخْجُزُهُ عَنِ مَعَاصِي اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ؛

سه چیز است که هر کس نداشته باشد نه از من است و نه از خدای عزوجل. عرض شد: ای رسول خدا! آنها کدامند؟ فرمودند: بردباری که به وسیله آن جهالت نادان را دفع کند، اخلاق خوش که با آن در میان مردم زندگی کند و پارسایی که او را از نافرمانی خدا باز دارد.

(خصال، ص 145، ح 172)

حدیث - 233

امام صادق علیه السلام فرمودند:

إِنَّ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ لَمْ يَبْعَثْ نَبِيًّا إِلَّا بِصِدْقِ الْحَدِيثِ - وَادَاءِ الْأَمَانَةِ إِلَى الْبَرِّ وَالْأَفْجَرِ؛

خداوند عزوجل هیچ پیامبری را نفرستاد، مگر به راستگویی و برگرداندن امانت به نیکوکار و بدکار.

کافی، ج 1، ص 104، ح 1

حدیث - 234

پیامبر اکرم ﷺ فرمودند:

أَكْرَمُ أَخْلَاقِ النَّبِيِّينَ وَالصِّدِّيقِينَ وَالشُّهَدَاءِ وَالصَّالِحِينَ التَّزَاوُرُ فِي اللَّهِ؛
بزرگوارانه‌ترین اخلاق پیامبران، صدیقین (انسان‌های راستین) شهدا و
صالحین، دیدار یکدیگر برای خداست.
دعائم الاسلام، ج 2، ص 106

حدیث - 235

پیامبر اکرم ﷺ فرمودند:

إِنَّا أُمِرْنَا مَعَاشِرَ الْأَنْبِيَاءِ بِمُدَارَاةِ النَّاسِ، كَمَا أُمِرْنَا بِإِقَامَةِ الْفَرَائِضِ؛
ما پیامبران، همان‌گونه که به برپا داشتن واجبات مأمور شده‌ایم، به مدارا
کردن با مردم نیز مأمور شده‌ایم.
امالی طوسی، ص 521

حدیث - 236

امام صادق علیه السلام فرمودند:

لَمْ يَعْثِ اللَّهُ نَبِيًّا قَطُّ إِلَّا بِالْبِرِّ وَالْعَدْلِ؛
خداوند هیچ پیامبری را جز به نیکی و عدالت بر نینگیخت.
بحار الأنوار، ج 24، ص 292

حدیث - 237

رسول اکرم ﷺ فرمودند:

إِنَّ الْأَنْبِيَاءَ إِنَّمَا فَضَّلَهُمُ اللَّهُ عَلَى خَلْقِهِ بِشِدَّةِ مُدَارَاتِهِمْ لِأَعْدَاءِ دِينِ اللَّهِ وَحُسْنِ تَقِيَّتِهِمْ لِأَجْلِ إِخْوَانِهِمْ فِي اللَّهِ ؛

خداوند از این رو پیامبران را بر دیگر مردمان برتری داد که با دشمنان دین خدا بسیار با مدارا رفتار می کردند و برای حفظ برادران همکیش خود نیکو تقیه می کردند.

بحار الأنوار، ج 75، ص 401، ح 42

حدیث - 238

رسول اکرم ﷺ فرمودند:

كَأَدَّ الْحَلِيمُ أَنْ يَكُونَ نَبِيًّا؛

آدم بردبار به پیامبری نزدیک است.

بحار الأنوار، ج 43، ص 70، ح 61

حدیث - 239

امام رضا علیه السلام فرمودند:

مِنْ أَخْلَاقِ النَّبِيِّاءِ التَّنَظُّفُ؛

پاکیزگی از اخلاق پیامبران است.

کافی، ج 5، ص 567، ح 50

حدیث - 240

الْكَرَمُ نَتِيجَةُ عُلُوِّ الْهَمِّ؛
کرم داشتن، زاییده بلندی همت است.
غرر الحکم، 1477

حدیث - 241

امام محمد باقر علیه السلام فرمودند:
خداوند ، آشکار کردن سلام را دوست دارد .
تحف العقول ، ص 311

حدیث - 242

امام محمد باقر علیه السلام فرمودند:
خداوند ، باحیای بردبار عقیف پرهیزکار را دوست دارد .
تحف العقول ، ص 310

حدیث - 243

امام محمد باقر علیه السلام فرمودند:
چهار چیز از گنجهای نیکی است : نهان داشتن حاجت ، پنهان نمودن صدقه ،
پوشیده داشتن درد ، و نهان کردن مصیبت.

بحارالانوار ، دار احیاء التراث العربی ، ج 75 ، ص 175

حدیث - 244

امام محمد باقر علیه السلام فرمودند:

هر کس خشم خود را ، با آن که بر اظهار آن تواناست، فرو برد، خداوند در روز قیامت قلبش را از امنیت و آرامش پر می کند .

بحارالانوار ، دار احیاء التراث العربی ، ج 7 ، ص 303

حدیث - 245

امام محمد باقر علیه السلام فرمودند:

تواضع ، راضی بودن به نشستن در جایی است که کمتر از شائش باشد ، و اینکه به هر کس رسیدی سلام کنی ، و جدال را هر چند حق با تو باشد ، ترک کنی .

بحارالانوار ، دار احیاء التراث العربی ، ج 75 ، ص 176

حدیث - 246

امام محمد باقر علیه السلام فرمودند:

پیوند با خویشان ، عملها را پاکیزه می نماید ، اموال را افزایش می دهد ، بلا را دور می کند ، حساب آخرت را آسان می نماید ، و مرگ را به تاخیر می اندازد .

بحارالانوار ، دار احیاء التراث العربی ، ج 71 ، ص 111

حدیث - 247

امام محمد باقر علیه السلام فرمودند:

هر کس با خانواده‌اش خوشرفتار باشد ، بر عمرش افزوده می‌گردد .

بحارالانوار ، دار احیاء التراث العربی ، ج 75 ، ص 175

حدیث - 248

امام محمد باقر علیه السلام فرمودند:

سه چیز از خصلت‌های نیک دنیا و آخرت است: از کسی که به تو ستم کرده

است گذشت کنی، به کسی که از تو بریده است پیوندی، و هنگامی که با تو به

نادانی رفتار شود ، بردباری کنی .

بحارالانوار ، دار احیاء التراث العربی ، ج 75 ، ص 173

حدیث - 249

امام محمد باقر علیه السلام فرمودند:

نهایت کمال ، فهم در دین و صبر بر مصیبت ، و اندازه گیری در خرج

زندگانی است .

بحارالانوار ، دار احیاء التراث العربی ، ج 75 ، ص 172

حدیث - 250

امام حسن عسکری علیه السلام فرمودند:
از نشانه‌های تواضع، سلام کردن به هر رهگذر است.
(بحار الانوار/372/78)

حدیث - 251

امام حسن عسکری علیه السلام فرمودند:
فروتنی نعمتی است که بر آن حسد نبرند.
(تحف العقول/520)

حدیث - 252

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم می فرمایند:
وجبت محبته الله علی من غضب فحلم؛
کسی که خشم آرد و بردباری کند، به صف محبان خداست.
نهج الفصاحه

حدیث - 253

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم می فرمایند:
نعم سلاح المؤمن الصبر و الدعاء؛

چه نیکو سلاحی است صبر و دعا برای مؤمن.
نهج الفصاحه

حدیث - 254

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
الْمَعْرُوفُ بَابٌ مِنْ أَبْوَابِ الْجَنَّةِ وَهُوَ يَدْفَعُ مَصَارِعَ السَّوِّءِ ؛
نیکی دری از درهای بهشت است و از مرگ بد جلوگیری می کند.
نهج الفصاحه

حدیث - 255

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
مَنْ الْمَرْوَّةُ أَنْ يَنْصِتَ الْإِخْ لَأَخِيهِ إِذَا حَدَّثَهُ وَ مِنْ حَسَنِ الْمَمَاشَاهِ أَنْ يَقِفَ الْإِخْ
لَأَخِيهِ إِذَا أَنْقَطَعَ شَسْعُ نَعْلِهِ؛
از لوازم جوانمردی این است که برادر به گفتار برادر خویش وقتی با او سخن
می کند، گوش فرا دارد و از نیک رفتاری این است که برادر با برادر خویش
وقتی بند کفش وی بریده (و رفتن نتواند) توقف کند.
نهج الفصاحه

حدیث - 256

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
مَنْ الصَّدَقَةُ أَنْ يَعْلَمَ الرَّجُلُ الْعِلْمَ فَيَعْمَلُ بِهِ وَ يَعْلَمَهُ؛

از جمله صدقه این است که مرد علم آموزد و بدان عمل کند و تعلیم دهد.
نهج الفصاحه

حدیث - 257

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
من الصدقه أن تسلّم على الناس و أنت تطلق الوجه؛
از جمله صدقه این است که به مردم سلام کنی و گشاده رو باشی.
نهج الفصاحه

حدیث - 258

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
من ستر أخاه المسلم في الدنيا فلم يفضحه ستره الله يوم القيامة؛
هر که در دنیا راز برادر مسلمان خویش بپوشد و او را رسوا نکند خدا روز
قیامت راز وی بپوشاند.
نهج الفصاحه

حدیث - 259

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
من ردّ عن عرض أخيه ردّ الله عن وجهه النار؛
هر که از آبروی برادر خویش دفاع کند خدا آتش را از چهره وی باز دارد.
نهج الفصاحه

حدیث - 260

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

من دفع غضبه دفع الله عنه عذابه و من حفظ لسانه ستر الله عورته؛
هر که غضب خویش باز دارد خدا عذاب خویش از وی باز دارد و هر که
زبان خویش نگه دارد خدا عیب وی بپوشاند.

نهج الفصاحه

حدیث - 261

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

من أطعم مریضا شهوته أطعمه الله من ثمار الجنة؛
هر که غذای دلخواه مریضی را به او بخوراند خدا از میوه های بهشت به او
بخوراند.

نهج الفصاحه

حدیث - 262

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

من أنظر معسرا إلى میسرته أنظره الله بذنبه إلى توبته؛
هر که تنگدستی را مهلت دهد تا گشایش یابد خدا گناهش را مهلت دهد تا
توبه کند.

نهج الفصاحه

حدیث - 263

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

من كان سهّلا هينا لينا حرّمه الله على النار؛

هر که آسانگیر و نرم و ملایم باشد خدا او را به جهنم حرام کند.

نهج الفصاحه

حدیث - 264

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

من كنوز البرّ كتمان المصائب و الأمراض و الصدقه؛

از گنجینه های نیکی نهمان داشتن مصیبتها و امراض و صدقه است.

نهج الفصاحه

حدیث - 265

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

مداراه الناس صدقه؛

با مردم مدارا کردن صدقه دادن است.

نهج الفصاحه

حدیث - 266

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
من سعادہ المرء حسن الخلق؛
نیک خوئی از سعادت مرد است.
نهج الفصاحه

حدیث - 267

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
مکارم الأخلاق من أعمال الجنّة؛
اخلاق خوب از اعمال بهشت است.
نهج الفصاحه

حدیث - 268

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
مداراه الناس نصف ایمان و الرفق بهم نصف العیش؛
مدارا کردن با مردم یک نیمه ایمان است و ملایمت با آنها یک نیمه خوش
زیستن است.
نهج الفصاحه

حدیث - 269

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ما من شیء فی المیزان أثقل من حسن الخلق؛
در میزان اعمال چیزی سنگین تر از نیک خوئی نیست.
نهج الفصاحه

حدیث - 270

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ما من جرعه أحبّ إلى الله تعالى من جرعه غیظ یکظمها عبد، ما کظمها عبد
إلاّ ملأ الله تعالى جوفه إیمانا؛
هیچ جرعه ای نزد خدا از جرعه خشمی که بنده ای فرو برد محبوب تر
نیست. هر بنده ای جرعه خشم فرو برد خدا ضمیر او را از ایمان پر کند.
نهج الفصاحه

حدیث - 271

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ما كان الرفق فی شیء إلاّ زانه و لا نزع من شیء إلاّ شانه؛
مدارا در هر چه باشد آن را زینت دهد و از هر چه دور شود آن را خوار
کند.
نهج الفصاحه

حدیث - 272

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ما عمل ابن آدم شیئا أفضل من الصَّلاه و صلاح ذات البین و خلق حسن؛
بنده آدم کاری بهتر از نماز و آشتی میان کسان و نیک خوئی نمی کند.
نهج الفصاحه

حدیث - 273

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ما زان الله العباد بزینة أفضل من زهاده فی الدنيا و عفاف فی بطنه و فرجه؛
خدا به بندگان خویش آرایشی بهتر از بی رغبتی به دنیا و عفت شکم و
عورت نداده.

نهج الفصاحه

حدیث - 274

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ما أعطی أهل بیت الرِّفق إِلَّا نفعهم؛
مدارا نصیب هیچ خاندانی نشود مگر سودشان دهد.
نهج الفصاحه

حدیث - 275

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ما أحسن القصد فی الغنی، ما أحسن القصد فی الفقر و أحسن القصد فی العبادہ؛

چه نیک است اعتدال هنگام بی نیازی، چه نیک است اعتدال هنگام نداری و چه نیک است اعتدال در عبادت.

نهج الفصاحه

حدیث - 276

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ما أحسن عبد الصدقه إلّا أحسن الله الخلافه علی ترکته؛
وقتی بنده ای صدقه نیکو دهد خدا سرانجام ترکه او را نیکو کند.

نهج الفصاحه

حدیث - 277

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ما رزق العبد رزقا أوسع علیه من الصبر؛
هیچ کس را روزی ای وسیعتر از صبر نداده اند.

نهج الفصاحه

حدیث - 278

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ما من جرعه أحبّ إلى الله من جرعه غيظ كظمها رجل أو جرعه صبر على مصيبه و ما من قطره أحبّ إلى الله من قطره دمع أهریقت من خشيه الله و قطره دم أهریقت فی سبیل الله؛

هیچ جرعه ای نزد خدا از جرعه خشمی که مردی فرو برد یا جرعه صبری که بر مصیبت نوشد محبوب تر نیست و هیچ قطره ای نزد خدا از قطره اشکی که از ترس خدا ریخته شود یا قطره خونی که در راه خدا ریخته شود محبوبتر نیست.

نهج الفصاحه

حدیث - 279

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لا يستكمل العبد الإيمان حتّى يكون فيه ثلاث خصال الإنفاق من الإقتار و الإنصاف من نفسه و بذل السّلام؛

تا سه صفت در بنده ای نباشد ایمان وی کامل نشود صدقه دادن در تنگ دستی و انصاف دادن به ضرر خویش و سلام بسیار کردن.

نهج الفصاحه

حدیث - 280

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لا یستر عبد عبدا فی الدنیا إلا ستره الله یوم القیمه؛

هر بنده ای که در دنیا برای دیگری راز پوشی کند، روز قیامت خدا راز پوش

وی شود.

نهج الفصاحه

حدیث - 281

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لا مظاهره أوثق من المشاوره و لا إیمان كالحياء؛

تعاونی بهتر از مشورت نیست و ایمانی چون حیا نیست.

نهج الفصاحه

حدیث - 282

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لا دین إلا بمروءه؛

دین جز به جوانمردی قوام نمی گیرد.

نهج الفصاحه

حدیث - 283

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
لا تكون زاهدا حتى تكون متواضعا؛
تا متواضع نباشی زاهد نباشی.
نهج الفصاحه

حدیث - 284

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
ليس شيء أثقل في الميزان من الخلق الحسن؛
در میزان اعمال، چیزی سنگین تر از خوی نیک نیست.
نهج الفصاحه

حدیث - 285

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
الكرم التقوى، و الشرف التواضع و اليقين الغنى؛
کرامت به پرهیزکاری است و شرف به تواضع و بی نیازی به یقین.
نهج الفصاحه

حدیث - 286

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
كلّ ذي نعمه محسود إلّا صاحب التّواضع؛
هر که نعمتی دارد به معرض حسد است مگر آن که تواضع دارد.
نهج الفصاحه

حدیث - 287

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
كاد الحليم أن يكون نبياً؛
نزدیک بود که شخص بردبار پیامبر شود.
نهج الفصاحه

حدیث - 288

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
القناعة مال لا ينفد؛
قناعت مالی است که تمام نمی شود.
نهج الفصاحه

حدیث - 289

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
الغیره من الإیمان و المذاء من النفاق؛
غیرتمندی از ایمان است و بی بندوباری از نفاق.
نهج الفصاحه

حدیث - 290

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
العفو أحقّ ما عمل به؛
عفو شایسته ترین کاری است که کنند.
نهج الفصاحه

حدیث - 291

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
العفاف زینه النساء؛
عفت، زینت زنانست.
نهج الفصاحه

حدیث - 292

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

العدل حسن و لكن فى الامراء أحسن، السّخاء حسن و لكن فى الأغنياء أحسن، الورع حسن و لكن فى العلماء أحسن، الصّبر حسن و لكن فى الفقراء أحسن، التّوبه حسن و لكن فى الشّباب أحسن، الحياء حسن و لكن فى النّساء أحسن؛

عدالت نیک است ولی از زمامداران نیکوتر است، سخاوت نیک است ولی از اغنیا نیکوتر است، تقوی نیک است ولی از علما نیکوتر است صبر نیک است ولی از فقرا نیکوتر است. توبه نیک است ولی از جوانان نیکوتر است شرم نیک است ولی از زنان نیکوتر است.

نهج الفصاحه

حدیث - 293

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

عمل الجنّه الصّدق و إذا صدق العبد برّ و إذا برّ أمن و إذا أمن دخل الجنّه، و عمل النّار الكذب و إذا كذب العبد فجر و إذا فجر كفر و إذا كفر دخل النّار؛
عمل بهشت راست گوئی است و چون بنده راست گوید نیکی کند و چون نیکی کند ایمن شود و چون ایمن شود به بهشت در آید و عمل جهنم دروغ است و چون بنده دروغ گوید بدکار شود و چون بدکار شود به کفر گراید و چون به کفر گراید به جهنم رود.

نهج الفصاحه

حدیث - 294

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

عدل ساعه خیر من عبادہ سنه؛

یک ساعت عدالت از یک سال عبادت بهتر است.

نهج الفصاحه

حدیث - 295

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

الصّمت سیّد الأخلاق و من مزح استخفّ به؛

خاموشی سرور اخلاق است و هر که مزاح کند، سبکش گیرند.

نهج الفصاحه

حدیث - 296

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

الصّمت زین للعالم و ستر للجاهل؛

خاموشی زینت دانا و پرده نادانست.

نهج الفصاحه

حدیث - 297

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
الصَّمتُ أرفعُ العبادہ؛
خاموشی والاترین عبادتهاست.
نہج الفصاحہ

حدیث - 298

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
الصَّمتُ حکم و قليل فاعله؛
خاموشی خردمندی است و خاموشی گزینان کمند.
نہج الفصاحہ

حدیث - 299

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
الصرعہ کلّ الصرعہ الّذی یغضب فیشتدّ غضبہ و یحمرّ وجہہ و یقشعرّ شعرہ
فیصرع غضبہ؛
کمال دلیری آن است کہ کسی خشمگین شود و خشمش سخت شود و چہرہ
اش سرخ شود و مویش بلرزد و بر خشم خود خیرہ شود.
نہج الفصاحہ

حدیث - 300

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

الصَّبْرُ مِنَ الْإِيمَانِ بِمَنْزِلَةِ الرَّأْسِ مِنَ الْجَسَدِ؛
صبر نسبت به ایمان چون سر نسبت به تن است.
نهج الفصاحه

حدیث - 301

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

الصَّبْرُ وَالْإِحْتِسَابُ أَفْضَلُ مِنْ عِتْقِ الرِّقَابِ وَ يَدْخُلُ اللَّهُ صَاحِبَهُنَّ الْجَنَّةِ بِغَيْرِ
حساب؛
صبر و سکون از آزاد کردن بندگان بهتر است و خدا صاحب آن را بدون
حساب به بهشت می برد.
نهج الفصاحه

حدیث - 302

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

الصَّبْرُ رِضًا؛
صبر مایه خشنودی است.
نهج الفصاحه

حدیث - 303

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

الصَّبْرُ نصف الإيمان و اليقين الإيمان كلّهُ؛

صبر یک نیمه ایمان است و یقین همه ایمانست.

نهج الفصاحه

حدیث - 304

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

صله الرَّحْم و حسن الخلق و حسن الجوار يعمران الدّيار و يزدن في الأعمار؛

پیوند خویشان و نیک خویی و خوش همسایگی شهرها را آباد کند و عمرها

را فزونی دهد.

نهج الفصاحه

حدیث - 305

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

صله الرَّحْم تزيد في العمر و تدفع ميتة السّوء؛

پیوند خویشان عمر را فزونی دهد و از مرگ بد جلوگیری کند.

نهج الفصاحه

حدیث - 306

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
السَّخَاءُ خَلَقَ اللَّهُ الْأَعْظَمُ؛
سخاوت، خلق بزرگ خداست.
نهج الفصاحه

حدیث - 307

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
الرِّفْقُ رَأْسُ الْحِكْمَةِ؛
مدارا اساس حکمت است.
نهج الفصاحه

حدیث - 308

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
الرِّفْقُ بِهِ الزِّيَادَةُ وَ الْبِرْكَه وَ مَنْ يَحْرِمُ الرِّفْقَ يَحْرِمُ الْخَيْرَ؛
مدارا قرین فزونی و برکت است و هر که از مدارا بی بهره باشد، از خوبی بی
بهره است.
نهج الفصاحه

حدیث - 309

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

رأس العقل بعد الإيمان بالله الحياء و حسن الخلق؛
اساس عقل پس از ایمان به خدا، حیا و نیک خوئی است.
نهج الفصاحه

حدیث - 310

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

رأس العقل بعد الإيمان بالله التَّوَدُّدُ إِلَى النَّاسِ و ما يستغنى رجل عن مشوره
و إنّ أهل المعروف في الدّنيا هم أهل المعروف في الآخرة و إنّ أهل المنكر في
الدّنيا هم أهل المنكر في الآخرة؛
اساس عقل پس از ایمان به خدا دوستی با مردم است هیچ کس از مشورت
بی نیاز نیست: نیکوکاران این جهان نیکوکاران آن جهانند و بدکاران این جهان
بدکاران آن جهانند.
نهج الفصاحه

حدیث - 311

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

رأس العقل بعد الإيمان بالله التَّوَدُّدُ إِلَى النَّاسِ و اصطناع المعروف إلى كلِّ برّ
و فاجر؛

اساس عقل پس از ايمان به خدا دوستی با مردم و نیکوکاری با نیک و بد است.

نهج الفصاحه

حدیث - 312

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

رأس العقل المداراه و أهل المعروف فی الدنیا أهل المعروف فی الآخرة؛

اساس عقل مداراست و نیکوکاران دنیا نیکوکاران آخرتند.

نهج الفصاحه

حدیث - 313

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

رأس الدین النصیحه لله و لدینه و لرسوله و لکتابه و لأئمه المسلمين و

للمسلمین عامه؛

اساس دین، خیرخواهی برای خدا و دین خدا و پیامبر خدا و کتاب خدا و

پیشوایان مسلمانان و همه مسلمانان است.

نهج الفصاحه

حدیث - 314

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
رأس الدّین الورع؛
اساس دین، پرهیزکاری است.
نهج الفصاحه

حدیث - 315

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
الدّین النّصیحه؛
کمال دین خیر خواهی است.
نهج الفصاحه

حدیث - 316

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
الخلق الحسن یذیب الخطایا كما یذیب الماء الجلید و الخلق السّوء یفسد العمل كما یفسد الخلّ العسل؛
خوی نیک گناهان را محو می کند چنان که آب یخ را ذوب می کند و خوی بد اعمال را فاسد می کند چنان که سرکه عسل را تباه می کند.
نهج الفصاحه

حدیث - 317

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
خیر ما أعطی الناس خلق حسن؛
بهترین چیزی که به مردم داده اند، خوی نیکست.
نهج الفصاحه

حدیث - 318

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
خیر دینکم الورع؛
بهترین صفات دین شما پرهیزکاری است.
نهج الفصاحه

حدیث - 319

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
خيار أمتی علماؤها و خيار علمائها حلماؤها؛
بهترین امت من دانشمندانند و بهترین دانشمندان امت من بردبارانند.
نهج الفصاحه

حدیث - 320

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

خمس من سنن المرسلین: الحیاة و الحلم و الحجامه و السّواک و التّعطّر؛
پنج چیز از سنت پیغمبران است حیا و حلم و حجامت و مسواک و عطر
زدن.

نهج الفصاحه

حدیث - 321

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

خصلتان لیس فوقهما من البرّ شیء الإیمان بالله و النّفع لعباد الله؛
دو خصلت است که نیک تر از آن نیست ایمان به خدا و سودمندی برای
بندگان خدا.

نهج الفصاحه

حدیث - 322

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

خشیه الله رأس کلّ حکمه و الورع سیّد العمل؛
ترس خدا سر همه حکمتهاست و ورع پیشوای اعمال است.
نهج الفصاحه

حدیث - 323

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

الحیاء و الإیمان قرنا جمیعا فإذا رفع أحدهما رفع الآخر؛
حیا و ایمان قرین یکدیگرند اگر یکی از میان برخاست دیگری هم برود.
نهج الفصاحه

حدیث - 324

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

الحیاء هو الدّین کلّه؛
حیا تمام دین است.
نهج الفصاحه

حدیث - 325

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

الحیاء لا یأتی إلّا بخیر؛
از حیا جز نیکی نمی آید.
نهج الفصاحه

حدیث - 326

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

الحیاء شعبه من الإیمان؛

حیا شعبه ای از ایمان است.

نهج الفصاحه

حدیث - 327

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

الحیاء زینه و التقی کرم و خیر المركب الصبر و انتظار الفرج من الله عز و جلّ

عباده؛

حیا مایه زینت و تقوی مایه بزرگی است و بهترین وسیله وصول به مقصود

صبر است و انتظار گشایش از طرف خداوند عبادت است.

نهج الفصاحه

حدیث - 328

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

الحیاء خیر کله؛

حیا سراسر نیکی است.

نهج الفصاحه

حدیث - 329

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
الحلیم سیّد فی الدّنیّا و سیّد فی الآخره؛
بردبار در دنیا و آخرت بزرگوار است.
نهج الفصاحه

حدیث - 330

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
حسن الخلق یذیب الخطایا کما تذیب الشّمس الجلید؛
نیک خوئی، گناهان را محو می کند چنان که خورشید یخ را آب می کند.
نهج الفصاحه

حدیث - 331

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
حسن الخلق یثبت المودّه؛
نیک خوئی، دوستی را استوار می کند.
نهج الفصاحه

حدیث - 332

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
حسن الخلق نصف الدین؛
نیک خوئی یک نیمه دین است.
نهج الفصاحه

حدیث - 333

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
حسن الخلق خلق الله الأعظم؛
نیک خوئی، خلق بزرگ خداوند است.
نهج الفصاحه

حدیث - 334

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
حسن البشر یذهب بالسّخیمه؛
گشاده روئی کینه را ببرد.
نهج الفصاحه

حدیث - 335

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

حَرَّمَ عَلَى النَّارِ كُلَّ هَيْنٍ لِّئِنْ سَهَلَ قَرِيبٌ مِنَ النَّاسِ؛

هر که نرم و ملایم و آسان گیر و نزدیک به مردم باشد بر آتش حرام است.

نهج الفصاحه

حدیث - 336

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

الْجَنَّةُ دَارُ الْأَسْخِيَاءِ؛

بهشت خانه سخاوت مندان است.

نهج الفصاحه

حدیث - 337

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ثَلَاثٌ مِنْ مَكَارِمِ الْأَخْلَاقِ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ أَنْ تَعْفُو عَمَّنْ ظَلَمَكَ وَتَصِلَ مِنْ

قُطْعِكَ وَتَحْلُمَ عَمَّنْ جَهِلَ عَلَيْكَ؛

سه چیز در جهان از فضائل اخلاق است: از ستمگر درگذری، و با کسی که

از تو بریده پیوند گیری و با کسی که با تو سبک سری می کند، به حلم رفتار

کنی.

نهج الفصاحه

حدیث - 338

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ثلاث من كنوز البرّ: إخفاء الصدّقه و كتمان المصیبه و كتمان الشّكوى يقول الله: إذا ابتليت عبدي فصبر و لم يشكنی إلى عوّاده أبدلته لحما خیرا من لحمه و دما خیرا من دمه فإن أبرأته أبرأته و لا ذنب له و إن توفّيته فإلی رحمتی؛ سه چیز از گنجینه های نیکی است: مخفی ساختن صدقه و پنهان داشتن مصیبت و مستور ساختن شکایت، خداوند گوید: وقتی بنده خود را مبتلا ساختم و صبر کرد و با عیادت کنندگان خود از من شکایت نکرد گوشتی بهتر از گوشت او و خونی بهتر از خون وی بدو می دهم اگر او را شفا دادم همه گناهانش محو شده است و اگر جانش را گرفتم او را مشمول رحمت خود کرده ام.

نهج الفصاحه

حدیث - 339

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ثلاث من كنّ فيه نشر الله تعالى علیه كنفه و أدخله جنّته: رفق بالضعیف و شفقه علی - الوالدین و الإحسان إلى - المملوك؛ سه چیز است که در هر که باشد خداوند وی را پناه دهد و به بهشت برد: مدارا با ناتوان و مهربانی با پدر و مادر و نیکی با زیر دست.

نهج الفصاحه

حدیث - 340

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ثلاث من كنّ فيه فهو من الأبدال: الرّضا بالقضا و الصّبر عن محارم اللّٰه و
الغضب في ذات اللّٰه عزّ و جلّ؛

سه چیز است که در هر که باشد از نیکان است، رضا به قضا و صرف نظر از
محرمات خدا و خشمگین شدن در راه خدا.
نهج الفصاحه

حدیث - 341

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ثلاث من كنّ فيه حاسبه اللّٰه تعالى حسابا يسيرا و أدخله الجنّة برحمته: تعطى
من حرمك و تعفو عمّن ظلمك و تصل من قطعك؛

سه چیز است که در هر که باشد خدا حساب را بر او آسان گیرد و وی را به
اقتضای رحمت خود به بهشت در آورد: عطا به آن کس که تو را محروم کرده
است و عفو آن کس که بر تو ستم روا داشته است و پیوند با آن کس که از تو
بریده است.

نهج الفصاحه

حدیث - 342

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ثلاث من كنّ فيه استوجب الثواب و استكمل الإيمان: خلق يعیش به فی الناس و ورع یحجزه عن محارم الله تعالى و حلم یرده عن جهل الجاهل؛
سه چیز است که در هر که باشد سزاوار ثواب است و ایمانش کامل است:
اخلاقی که به وسیله آن با مردم زندگی کند و تقوایی که وی را از محرمات خدا دور سازد و حلمی که او را از جهالت با جاهل بر کنار دارد.
نهج الفصاحه

حدیث - 343

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ثلاث من كنّ فيه استكمل خصال الإيمان الذی إذا رضی لم یدخله رضاه فی باطل و إذا غضب لم یخرجه الغضب من الحقّ و إذا قدر لم یتعاط ما لیس له؛
سه چیز است که در هر که باشد صفات ایمان در او کامل است آن که وقتی خشنود شد به باطل نگراید و وقتی خشمگین شد از حق تجاوز نکند و وقتی قدرت یافت به مال کسان دست نبرد.
نهج الفصاحه

حدیث - 344

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ثلاث من كن فيه آواه الله في كنفه و نشر عليه رحمته و أدخله جنته: من إذا أعطى؛

سه چیز است که در هر که باشد خداوند او را در پناه خود جای دهد و رحمت خویش را بر او بگستراند و داخل بهشت کند: آن که وقتی عطا بیند، شکر گزارد و وقتی قدرت دارد، عفو کند و وقتی به خشم آید، سستی پیشه نماید.

نهج الفصاحه

حدیث - 345

إنَّ من أكمل المؤمنين إيماناً أحسنهم خلقاً و ألطفهم بأهله؛

از همه مؤمنان ایمان آن کس کاملتر است که اخلاقش نیک تر است و با کسان خود بهتر رفتار می کند.

نهج الفصاحه

حدیث - 346

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إنَّ من أحبكم إلى أحسنكم أخلاقاً؛

هر کس از شما خوش خلق تر است پیش من محبوبتر است.

نهج الفصاحه

حدیث - 347

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ لِكُلِّ دِينٍ خَلْقًا وَإِنَّ خَلْقَ هَذَا الدِّينِ الْحَيَاءُ؛

هر دینی خوی خاص دارد و خوی دین ما حیاست.

نهج الفصاحه

حدیث - 348

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ حَسْنَ الْخَلْقِ لِيَذِيبَ الْخَطِيئَةَ كَمَا تَذِيبُ الشَّمْسُ الْجَلِيدَ؛

خوش اخلاقی گناه را محو می کند چنان که آفتاب یخ را آب می کند.

نهج الفصاحه

حدیث - 349

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ الْمُؤْمِنَ لِيَدْرِكَ بِحَسَنِ الْخَلْقِ دَرَجَةَ الْقَائِمِ الصَّائِمِ؛

مؤمن به وسیله خوش خلقی به مقام نماز شب گزار و روزه دار می رسد.

نهج الفصاحه

حدیث - 350

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى يَحِبُّ الْعَبْدَ التَّقَى الْغَنَى الْحَفَى؛

خداوند بنده پرهیزکار ثروتمند مهربان را دوست دارد.

نهج الفصاحه

حدیث - 351

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى يَحِبُّ مَنْ عِبَادَهُ الْغِيُورُ؛

خداوند از بندگان خود شخص غیور را دوست دارد.

نهج الفصاحه

حدیث - 352

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى يَحِبُّ السَّهْلَ الطَّلِيقَ؛

خداوند شخص آسانگیر آزاده را دوست دارد.

نهج الفصاحه

حدیث - 353

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى يَحِبُّ الرَّفْقَ فِي الْأَمْرِ كُلِّهِ؛
خداوند ملایمت را در همه چیز دوست دارد.
نهج الفصاحه

حدیث - 354

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى غَيُورٌ يَحِبُّ الْغَيُورَ.
خداوند غیرتمند است و مرد غیرتمند را دوست دارد.
نهج الفصاحه

حدیث - 355

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى عَفْوٌ يَحِبُّ الْعَفْوَ.
خداوند بخشنده است و بخشش را دوست دارد.
نهج الفصاحه

حدیث - 356

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى رَفِيقٌ يَحِبُّ الرَّفْقَ وَ يُعْطِي عَلَيْهِ مَا لَا يُعْطَى عَلَى الْعَنْفِ.
خداوند ملایم است و ملایمت را دوست دارد و به وسیله آن چیزها می دهد
که به وسیله خشونت نمی دهد.

نهج الفصاحه

حدیث - 357

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى جَوَادٌ يَحِبُّ الْجُودَ وَ يَحِبُّ مَعَالَى الْأَخْلَاقِ وَ يَكْرَهُ سَفْسَافَهَا؛
خداوند بخشنده است و بخشش را دوست دارد و اخلاق عالی را دوست دارد
و اخلاق پست را دوست ندارد.

نهج الفصاحه

حدیث - 358

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى جَمِيلٌ يَحِبُّ الْجَمَالَ سَخِيٌّ يَحِبُّ السَّخَاءَ، نَظِيفٌ يَحِبُّ النَّظَافَةَ؛
خداوند زیباست و زیبایی را دوست دارد، بخشنده است و بخشش را دوست
دارد، پاکیزه است و پاکیزگی را دوست دارد.

نهج الفصاحه

حدیث - 359

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ الْعَبْدَ لَيَدْرِكُ بِحَسَنِ الْخَلْقِ دَرَجَةَ الصَّائِمِ الْقَائِمِ؛
بنده به وسیله خوش خلقی به مقام روزه دار و نمازگزار می رسد.
نهج الفصاحه

حدیث - 360

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ الْعَبْدَ لَيَتَصَدَّقُ بِالْكَسْرَةِ تَرْبُو عِنْدَ اللَّهِ حَتَّى تَكُونَ مِثْلَ أُحَدٍ؛
بنده یک پاره نان صدقه می دهد و پیش خدا بزرگ می شود تا مثل کوه احد
می شود.
نهج الفصاحه

حدیث - 361

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ الْبِرَّ وَالصَّلَاةَ يَسْتَطِيلَانِ الْأَعْمَارَ وَيَعْمُرَانِ الدِّيَارَ وَيَكْثُرَانِ الْأَمْوَالَ وَلَوْ كَانَ
الْقَوْمُ فَجَّارًا؛
نیکی با کسان و مهربانی با خویشان عمرها را دراز و شهرها را آباد و اموال
را زیاد می کند اگر چه انجام دهندگان آن بدکاران باشند.
نهج الفصاحه

حدیث - 362

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله وسلم می فرمایند:
إِنَّ أَكْثَرَ مَا يَدْخُلُ الْجَنَّةَ النَّاسُ تَقْوَى اللَّهِ وَحَسَنَ الْخَلْقِ؛
مردم بیشتر به واسطه ترس خدا و نیک خلقی به بهشت می روند.
نهج الفصاحه

حدیث - 363

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله وسلم می فرمایند:
أَمْرٌ بَيْنَ أَمْرَيْنِ وَخَيْرُ الْأُمُورِ أَوْسَطُهَا؛
راهی میان افراط و تفریط است و بهترین کارها میانه روی است.
نهج الفصاحه

حدیث - 364

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله وسلم می فرمایند:
اللَّهُمَّ اغْنِنِي بِالْعِلْمِ وَزَيِّنِي بِالْحِلْمِ وَأَكْرَمْنِي بِالتَّقْوَى وَجَمِّلْنِي بِالْعَافِيَةِ؛
خدایا مرا به علم توانگر ساز و به حلم زینت بخش و به تقوی عزیز کن و به
عافیت زیبائی ده.
نهج الفصاحه

حدیث - 365

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ألا أخبركم بأيسر العبادة و أهونها على البدن؟ الصّمت و حسن الخلق؛
می خواهید شما را به عبادتی که از همه عبادتها بر بدن آسانتر است خبر
دهم؟ سکوت و نیک خوئی.

نهج الفصاحه

حدیث - 366

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ألا أخبركم بمن يحرم عليه النار غدا؟ على كلّ هينٍ لّينٍ قريب سهل؛
می خواهید شما را خبر دهم که فردا آتش بر چه کس حرام است؟
هر کس که ملایم و نرم و زودجوش و آسان گیر باشد.

نهج الفصاحه

حدیث - 367

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أفضل الناس من تواضع عن رفعه و زهد عن غنيه و أنصف عن قوّه و حلم
عن قدره؛

بهتر از همه مردم کسی است که در حال رفعت فروتنی کند و در عین ثروت
زاهد باشد و در عین قوت انصاف دهد و در حال قدرت برد باری کند.

نهج الفصاحه

حدیث - 368

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أفضل الفضائل أن تصل من قطعك و تعطي من حرمك و تصفح عمن ظلمك؛
بهترین فضایل این است که با آن که از تو ببرد پیوند گیری و به کسی که تو
را محروم می کند عطا کنی و از آن که بر تو ستم کند، درگذری.

نهج الفصاحه

حدیث - 369

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أفضل الإيمان الصبر و السّماحه؛
بهترین خصال ایمان صبر و گذشت است.

نهج الفصاحه

حدیث - 370

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أفضل الأعمال ثلاثة: التّواضع عند الدّولة و العفو عند القدرة و العطيّة بغير المنّة؛
بهترین کارها سه چیز است، تواضع به هنگام دولت و عفو به هنگام قدرت و
بخشش بدون منت.

نهج الفصاحه

حدیث - 371

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أَعْقِلِ النَّاسَ أَشَدَّهُمْ مَدَارَاهُ لِلنَّاسِ؛

عاقل تر از همه مردم کسی است که با مردم بیشتر مدارا کند.

نهج الفصاحه

حدیث - 372

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أَشَدُّكُمْ مِنْ مَلِكٍ نَفْسُهُ عِنْدَ الْغَضَبِ وَأَحْلَمُكُمْ مِنْ عَفَى بَعْدَ الْمَقْدَرَةِ؛

نیرومندترین شما کسی است که هنگام غضب بر خود تسلط داشته باشد و

بردبارترین شما کسی است که پس از قدرت از گناه کسان درگذرد.

نهج الفصاحه

حدیث - 373

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أَرْبَعٌ مَنْ أَعْطِيَهُنَّ فَقَدْ أَعْطَى خَيْرَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ لِسَانَ ذَاكِرٍ وَ قَلْبَ شَاكِرٍ وَ

بَدَنَ عَلَى الْبَلَاءِ صَابِرٍ وَ زَوْجَهُ لَا تَبْغِيهِ خُونًا فِي نَفْسِهَا وَ لَا مَالَهُ؛

چهار چیز است که هر کس از آن بهره دارد از نیکی دو جهان بهره ور است،

زبانی که یاد خدا کند و قلبی که سپاس پروردگار گذارد و تنی که بر بلا صبور

باشد و زنی که بناموس و مال وی خیانت نکند.

حدیث - 374

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أربع إذا كنَّ فيك فلا عليك ما فاتك من الدنيا صدق الحديث - و حفظ
الأمانة و حسن الخلق و عفه مطعم؛

چهار چیز است که اگر داری بر آنچه نداری غم مخور: راستی گفتار و حفظ
امانت و نیکی خلق و عفت در کار خوراک.

نهج الفصاحه

حدیث - 375

امام علی علیه السلام می فرمایند :

أفضل العبادة العفاف؛

برترین عبادت، پاکدامنی است.

الكافي: 2 / 468 / 8.

حدیث - 376

قال الامام علی علیه السلام :

انَّ من العبادة لين الكلام و افشاء السلام؛

به نرمی سخن گفتن و سلام کردن به مردم عبادت است.

غرر الحكم: 3421.

حدیث - 377

حضرت علی علیه السلام فرمودند :

لو تمیزت الاشیاء لكان الصدق مع الشجاعة؛

اگر اشیاء دسته بندی شوند بدون شک صدق و راستی با شجاعت و قهرمانی
همراه خواهد بود.

غرر الحکم : 5 / 118

حدیث - 378

حضرت علی علیه السلام فرمودند :

ثمرة الشجاعة الغيرة؛

غیرت، ثمره و حاصل شجاعت و قهرمانی است.

غرر الحکم : 3 / 328

حدیث - 379

امام جعفر صادق علیه السلام :

الصبر رأس الايمان ؛

صبر سر ایمان است .

اصول کافی ، ج 3 ، ص 140

حدیث - 380

امام جعفر صادق علیه السلام :

كان أمير المؤمنين صلوات الله عليه يقول : أفضل العبادة العفاف؛

اميرالمؤمنين علیه السلام می فرمودند : بهترین عبادت عفت است .

اصول کافی ، ج 3 ، ص 125

حدیث - 381

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم می فرمایند :

خَمْسٌ مِنْ سُنَنِ الْمُرْسَلِينَ: الْحَيَاءُ وَالْحِلْمُ وَالْحِجَامَةُ وَالسَّوَاكُ وَالتَّعَطُّرُ؛

پنج چیز از سنت پیغمبران است: حیا، بردباری، حجامت کردن، و مسواک و

عطر زدن.

نهج الفصاحه، ح 1463 .

حدیث - 382

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم می فرمایند :

أَقْرَبُكُمْ غَدَا مَنِي فِي الْمَوْقِفِ أَصْدَقُكُمْ لِلْحَدِيثِ - وَادَاكُمْ لِلْأَمَانَةِ وَأَوْفَاكُمْ

بِالْعَهْدِ وَأَحْسَنُكُمْ خُلُقًا وَأَقْرَبُكُمْ مِنَ النَّاسِ؛

نزدیک ترین شما به من در قیامت: راستگوترین، امانتدارترین، وفادارترین به

عهد و پیمان، خوش اخلاق ترین و نزدیک ترین شما به مردم است.

امالی طوسی، ص 229 .

حدیث - 383

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند :

أَوْصَانِي رَبِّي بِسَبْعٍ: أَوْصَانِي بِالْإِخْلَاصِ فِي السِّرِّ وَالْعَلَانِيَةِ وَأَنْ أَعْفُوَ عَمَّنْ ظَلَمَنِي وَأُعْطِيَ مَنْ حَرَمَنِي وَأَصِلَ مَنْ قَطَعَنِي وَأَنْ يَكُونَ صَمْتِي فِكْرًا وَنَظْرِي عِبْرًا؛

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند : پروردگارم هفت چیز را به من سفارش فرمود: اخلاص در نهان و آشکار، گذشت از کسی که به من ظلم نموده، بخشش به کسی که مرا محروم کرده، رابطه با کسی که با من قطع رابطه کرده، و سکوت همراهِ با تفکر و نگاهم برای عبرت باشد.

کنزالفوائد، ص 184 .

حدیث - 384

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند :

إِنَّا أُمِرْنَا مَعَاشِرَ الْأَنْبِيَاءِ بِمُدَارَاةِ النَّاسِ، كَمَا أُمِرْنَا بِإِقَامَةِ الْفَرَائِضِ؛

ما پیامبران، همان گونه که به برپا داشتن واجبات مأمور شده ایم، به مدارا کردن با مردم نیز مأمور شده ایم.

امالی طوسی، ص 521.

حدیث - 385

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

آیا شما را از شبیه‌ترینتان به خودم با خبر نسازم؟ گفتند: آری ای رسول خدا! فرمودند: هر کس خوش اخلاق‌تر، نرم‌خوتر، به خویشانش نیکوکارتر، نسبت به برادران دینی‌اش دوست‌دارتر، بر حق شکیباتر، خشم را فروخورنده‌تر و با گذشت‌تر و در خرسندی و خشم با انصاف‌تر باشد.

کافی، ج 2، ص 240، ح 35.

حدیث - 386

امام صادق علیه السلام می فرمایند:

مَنْ صَدَقَ لِسَانُهُ زَكَى عَمَلُهُ وَ مَنْ حَسَنَتِ بَيْتُهُ زِيدَ فِي رِزْقِهِ وَ مَنْ حَسُنَ بَرُّهُ بِأَهْلِ بَيْتِهِ مُدَّ لَهُ فِي عُمُرِهِ؛

هر کس راستگو باشد، عملش پاکیزه می‌شود و رشد می‌کند؛ هر کس نیتش خوب باشد روزیش زیاد می‌شود و هر کس به شایستگی در حق خانواده‌اش نیکی کند، عمرش طولانی می‌شود.

کافی، ج 2، ص 105، ح 11.

حدیث - 387

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أَرْبَعُ تَزِيدُ الرِّزْقَ: حُسْنُ الْخُلُقِ وَ حُسْنُ الْجَوَارِ وَ كَفُّ الْأَذَى وَ قِلَّةُ الضَّجْرِ؛

چهار چیز روزی را زیاد می‌کند: خوش اخلاقی، خوش رفتاری با همسایه، اذیت نکردن و کم کردن بی‌تابی.
معادن الجواهر، ص 39.

حدیث - 388

پیامبر اکرم ﷺ می‌فرمایند:
مَنْ تَوَكَّلَ عَلَى اللَّهِ كَفَاهُ مُؤْتَتَهُ وَرِزْقَهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ؛
هر کس به خدا توکل کند، خداوند هزینۀ زندگی‌اش را کفایت کند و از جایی
که گمان نمی‌برد، به او روزی می‌دهد.
کنز العمال، ح 5693 .

حدیث - 389

امام صادق علیہ السلام می‌فرمایند:
الْبِرُّ يَزِيدُ فِي الرِّزْقِ؛
نیکوکاری روزی را زیاد می‌کند.
کتاب الزهد، ص 33 .

حدیث - 390

تقوایندگان، نشانه‌هایی دارند که با آنها شناخته می‌شوند: راستگویی، امانتداری، وفای به عهد، کم فخر فروشی، کم بخل ورزیدن، صله رحم، رحم به ضعیفان، کم موافقت کردن با زنان، به همه نیکی کردن، خوش اخلاقی، بردباری بسیار و پیروی از علم نزدیک کننده به خداوند. و آنان طوبی و سرانجام نیک دارند. طوبی درختی است که ریشه آن در خانه پیامبر خدا ﷺ است .

خصال، ص 483، ح 56

حدیث - 391

امام علی علیه السلام :

إِنَّ الْأَتْقِيَاءَ كُلُّهُمْ سَخِيٌّ مُتَعَفِّفٌ مُّحْسِنٌ؛

همه تقوایندگان سخاوتمند، پاکدامن و نیکوکارند.

غررالحکم، ح 3401.

حدیث - 392

امام علی علیه السلام :

الْمُتَّقُونَ فِيهَا (فِي الدُّنْيَا) هُمْ أَهْلُ الْفَضَائِلِ مَنْطِقُهُمُ الصَّوَابُ وَ مَلْبَسُهُمُ الْاِقْتِصَادُ
وَ مَشْيُهُمُ التَّوَاضُّعُ؛

تقوایندگان، در دنیا اهل فضایلند، گفتارشان راست و درست، روششان
میان‌رویی و رفتارشان متواضعانه است.
نهج البلاغه، از خطبه 184 .

حدیث - 393

امام علی علیه السلام :

الْتَّقَوِ ظَاهِرُهُ شَرَفُ الدُّنْيَا وَ بَاطِنُهُ شَرَفُ الْآخِرَةِ ؛

تقوا، ظاهرش شرافت دنیا و باطنش شرافت آخرت است.
غررالحکم، ح 1990 .

حدیث - 394

امام صادق علیه السلام می فرمایند :

ثَلَاثٌ مَنْ آتَى اللَّهَ بِوَاحِدَةٍ مِنْهُنَّ أَوْجَبَ اللَّهُ لَهُ الْجَنَّةَ: الْإِنْفَاقُ مِنْ إِقْتَارِ وَ الْبِشْرُ
لِجَمِيعِ الْعَالَمِ وَ الْإِنصَافُ مِنْ نَفْسِهِ؛

هر کس یکی از این کارها را به درگاه خدا ببرد، خداوند بهشت را برای او
واجب می‌گرداند: انفاق در تنگدستی، گشاده‌رویی با همگان و رفتار منصفانه.

کافی، ج 2، ص 103، ح 2.

حدیث - 395

حضرت رسوا اکرم ﷺ می فرمایند:

سَادَةُ النَّاسِ فِي الدُّنْيَا الْأَسْخِيَاءُ، سَادَةُ النَّاسِ فِي الْآخِرَةِ الْأَتْقِيَاءُ؛

سرور و سید مردم در دنیا افراد سخاوتمند خواهند بود، و سید و سرور انسان‌ها در قیامت پرهیزکاران هستند.

بحار الأنوار: ج 68، ص 350، ح 1

حدیث - 396

امام صادق علیه السلام می فرمایند :

إِنَّ صَلَةَ الرَّحِمِ وَالْبِرَّ لِيَهْوَنَانِ الْحِسَابَ وَيَعْصِمَانِ مِنَ الذُّنُوبِ؛

صله رحم و نیکی، حساب (قیامت) را آسان و از گناهان جلوگیری می‌کند.

کافی، ج 2، ص 157، ح 31 .

حدیث - 397

امام صادق علیه السلام می فرمایند :

صَلَةُ الْأَرْحَامِ تُزَكِّي الْأَعْمَالَ وَتُتَمَّى الْأَمْوَالُ وَتَدْفَعُ الْبَلَاةَ وَتُيسِّرُ الْحِسَابَ
وَتُنَسِّي فِي الْأَجَلِ؛

صله رحم، اعمال را پاکیزه، اموال را بسیار، بلا را برطرف و حساب (قیامت) را آسان می‌کند و مرگ را به تأخیر می‌اندازد.

کافی، ج 2، ص 157، ح 33 .

حدیث - 398

امام علی علیه السلام می فرمایند :
صِلَةُ الرَّحِمِ تُدِيرُ النَّعْمَ وَتَدْفَعُ النَّقْمَ؛
صله رحم، نعمت‌ها را فراوان می‌کند و سختی‌ها را از بین می‌برد.
غررالحکم، ح 5836.

حدیث - 399

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم می فرمایند :
مَا عَمِلَ ابْنُ آدَمَ شَيْئًا أَفْضَلَ مِنَ الصَّلَاةِ وَصَلَاةِ ذَاتِ الْبَيْنِ وَخُلُقٍ حَسَنٍ ؛
انسان هیچ کاری بهتر از نماز، اصلاح میان مردم و خوش اخلاقی نکرده
است.

نهج الفصاحه، ح 2651 .

حدیث - 400

امام علی علیه السلام :
الْعَدْلُ أَفْضَلُ مِنَ الشَّجَاعَةِ لِأَنَّ النَّاسَ لَوْ اسْتَعْمَلُوا الْعَدْلَ عُمُومًا فِي جَمِيعِهِمْ
لَاسْتَعْنَوْا عَنِ الشَّجَاعَةِ؛
عدالت بهتر از شجاعت است، زیرا اگر مردم همگی عدالت را درباره یکدیگر
به‌کار گیرند، از شجاعت بی‌نیاز می‌شوند.

شرح نهج البلاغه ابن ابی الحدید، ح 20، ص 333، ح 816 .

حدیث - 401

امام علی علیه السلام می فرمایند:

خَيْرُ النَّاسِ مَنْ إِذَا أُعْطِيَ شَكَرَ وَإِذَا ابْتُلِيَ صَبَرَ وَإِذَا ظَلِمَ غَفَرَ؛

بهترین مردم کسی است که چون چیزی به او داده شود شکر کند و چنانچه گرفتار شود صبر نماید و اگر به او ظلم شود درگذرد.

غررالحکم، ج 3، ص 433، ح 5020.

حدیث - 402

امام علی علیه السلام می فرمایند:

خَيْرُ النَّاسِ مَنْ كَافَى عَلَى الْقَبِيحِ بِالْجَمِيلِ؛

بهترین مردم کسی است که در برابر بدی، خوبی نماید.

غررالحکم، ج 4، ص 178، ح 5750.

حدیث - 403

امام علی علیه السلام می فرمایند:

خَيْرُ هَذِهِ الْأُمَّةِ النَّمَطُ الْأَوْسَطُ؛

بهترین این امت، میانه‌روها هستند.

بحارالأنوار، ج 4، ص 41، ح 18.

حدیث - 404

رسول اکرم ﷺ می فرمایند:

خَيْرُ أَهْلِ الدُّنْيَا وَ أَهْلِ الْآخِرَةِ أَخْلَاقًا مَنْ
يَعْفُو عَمَّنْ ظَلَمَهُ وَمَنْ يُعْطَى مِنْ حَرَمِهِ وَمَنْ يَصِلُ مَنْ قَطَعَهُ مِنْ ذَوِي أَرْحَامِهِ وَ أَهْلِ
وَلَايَتِهِ؛

بهترین اهل دنیا و آخرت از نظر اخلاق کسی است که اگر کسی به او ستم کرده، عفویش نماید و به کسی که محرومش نموده عطا کند و با خویشاوندان و دوستانش که با وی قطع رابطه کرده‌اند، رابطه برقرار کند.
مستدرک الوسائل، ج 9، ص 10، ح 10052.

حدیث - 405

پیامبر اکرم ﷺ :

إِنَّ فِي الرَّفْقِ الزِّيَادَةَ وَ الْبَرَكَهَ وَ مَنْ يُحْرَمِ الرَّفْقُ يُحْرَمِ الْخَيْرَ؛

در مدارا، فزونی و برکت است، و هر کس از مدارا محروم باشد، از خیر، محروم شده است.

(کافی، ج 2، ص 119، ح 7.)

حدیث - 406

امام صادق علیه السلام :

مَا مِنْ عَبْدٍ كَظَمَ غَيْظًا إِلَّا زَادَهُ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ عِزًّا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ؛

هیچ بنده‌ای نیست که خشمی را فرو خورد مگر آنکه خداوند عزوجل در دنیا و آخرت بر عزت او بیفزاید.

اصول کافی، ج 2، ص 110 .

حدیث - 407

رسول اکرم صلی الله علیه و آله می فرمایند:

مَنْ كَفَّ غَضَبَهُ كَفَّ اللَّهُ عَنْهُ عَذَابَهُ؛

هر کس خشم خود را نگه دارد خداوند عذابش را از او باز می‌دارد.

بحارالانوار، ج 73، ص 263، ح 7 .

حدیث - 408

رسول اکرم صلی الله علیه و آله می فرمایند:

مَنْ كَظَمَ غَيْظًا وَهُوَ قَادِرٌ عَلَى أَنْ يُنْفِذَهُ مَلَأَهُ اللَّهُ أَمْنًا وَإِيمَانًا؛

هر کس در حالی که می‌تواند خشم خود را عملی کند، آن را فرو برد،

خداوند او را سرشار از آرامش و ایمان می‌کند.

نهج الفصاحه، ح 2778.

حدیث - 409

رسول اکرم ﷺ می فرمایند:

مَا تَجَرَّعَ عَبْدٌ جُرْعَةً أَفْضَلَ عِنْدَ اللَّهِ مِنْ جُرْعَةٍ غَيِظَ كَظْمَهَا ابْتِغَاءَ وَجْهِ اللَّهِ؛
انسان هیچ جرعه‌ای ننوشید که نزد خدا از جرعه خشمی که برای رضای خدا
فرو خورد بهتر باشد.

میزان الحکمة ج 9 ، ص 4334.

حدیث - 410

رسول اکرم ﷺ وسلم می فرمایند:

أَلَا إِنَّ خَيْرَ الرَّجَالِ مَنْ كَانَ بَطِيءَ الْغَضَبِ سَرِيعَ الرِّضَا؛
بدانید که بهترین انسان‌ها کسانی هستند که دیر به خشم آیند و زود راضی
شوند.

میزان الحکمة ج 4 ، ص 1610.

حدیث - 411

امام باقر علیّه السلام می فرمایند:

الْحِلْمُ لِبَاسُ الْعَالِمِ فَلَا تَغْرَيْنَنَّ مِنْهُ؛
بردباری لباس عالم است، پس تو خود را از آن عریان مدار.
کافی، ج 8، ص 55 .

حدیث - 412

امام علی علیه السلام می فرمایند:

الْحِلْمُ نُورٌ جَوْهَرُهُ الْعَقْلُ؛

بردباری نوری است که جوهره آن عقل است.

غررالحکم، ج 1، ص 311، ح 1185.

حدیث - 413

امام علی علیه السلام می فرمایند:

أَوَّلُ عِوَضِ الْحَلِيمِ مَنْ حَلِمَهُ أَنَّ النَّاسَ أَنْصَارُهُ عَلَى الْجَاهِلِ؛

اول نتیجه‌ای که شخص بردبار از بردباریش می‌گیرد، پشتیبانی مردم از او در

برابر نادان است.

وسائل الشیعه، ج 11، ص 212.

حدیث - 414

امام علی علیه السلام می فرمایند:

إِذَا أَحَبَّ اللَّهُ عَبْدًا زَيَّنَّهُ بِالسَّكِينَةِ وَالْحِلْمِ؛

هر گاه خداوند بنده‌ای را دوست بدارد او را با آرامش و بردباری آراسته

می‌گرداند.

غررالحکم، ج 3، ص 161، ح 4099.

حدیث - 415

امام علی علیه السلام می فرمایند:
الْحِلْمُ وَالْأَنَاةُ تَوَاقِمَانِ، يُنتِجُهُمَا عُلُوُّ الْهِمَّةِ؛
بردباری و وقار دو همزادند که همت عالی آنها را به وجود می آورد.
نهج البلاغه، حکمت 460.

حدیث - 416

امام علی علیه السلام می فرمایند:
مِنْ عِلْمِ أَحَدِهِمُ (الْمُتَّقِينَ) أَنْكَ تَرَى لَهُ قُوَّةً فِي دِينٍ... وَحِرْصًا فِي عِلْمٍ وَعِلْمًا
فِي حِلْمٍ؛
از نشانه های پرهیزکاران این است که می بینی در دین نیرومند... در کسب
دانش حریص و دارای علم همراه با بردباری اند.
نهج البلاغه، خطبه 193.

حدیث - 417

رسول اکرم صلی الله علیه و آله می فرمایند:
ثَلَاثٌ مِنْ مَكَارِمِ الْأَخْلَاقِ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ أَنْ تَعْفُو عَمَّنْ ظَلَمَكَ وَتَصِلَ مَنْ
قَطَعَكَ وَتَحْلُمَ عَمَّنْ جَهِلَ عَلَيْكَ؛

سه چیز در دنیا و آخرت از مکارم اخلاق است: از کسی که به تو ظلم کرده درگذری، با کسی که با تو قطع رابطه کرده، رابطه برقرار کنی و با کسی که با تو سبکسری می‌کند بردباری نمایی.

نهج الفصاحه، ح 1288.

حدیث - 418

رسول اکرم ﷺ می‌فرمایند:

فَأَمَّا الْحِلْمُ فَمِنْهُ رُكُوبُ الْجَمِيلِ، وَصُحْبَةُ الْأَبْرَارِ وَرَفْعٌ مِنَ الضَّعَةِ وَرَفْعٌ مِنَ الْخَسَاسَةِ وَتَشَهُّي الْخَيْرِ وَتَقَرُّبُ صَاحِبِهِ مِنْ مَعَالَى الدَّرَجَاتِ وَالْعَفْوُ وَالْمَهْلُ وَالْمَعْرُوفُ وَالصَّمْتُ فَهَذَا مَا يَتَشَعَّبُ لِلْعَاقِلِ بِحِلْمِهِ؛

رسول اکرم ﷺ می‌فرمایند:

حاصل بردباری: آراسته شدن به خوبیها، هم‌نشینی با نیکان، ارجمند شدن، عزیز گشتن، رغبت به نیکی، نزدیک شدن بردبار به درجات عالی، گذشت، آرامش و تأنی، احسان و خاموشی. اینها ثمره بردباری عاقل است.

تحف العقول، ص 16 .

حدیث - 419

امام کاظم علیه السلام :

وَاللّٰهُ مَا أُعْطِيَ مُؤْمِنٌ قَطُّ خَيْرَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ، إِلَّا بِحُسْنِ ظَنِّهِ بِاللّٰهِ عَزَّوَجَلَّ وَ رَجَائِهِ لَهُ وَ حُسْنِ خُلُقِهِ وَ الْكَفِّ عَنِ اغْتِيَابِ الْمُؤْمِنِينَ؛

به خدا قسم خیر دنیا و آخرت را به مؤمنی ندهند مگر به سبب حسن ظن و امیدواری او به خدا و خوش اخلاقی اش و خودداری از غیبت مؤمنان.
بحارالأنوار، ج 6، ص 28، ح 29.

حدیث - 420

امام علی علیه السلام :

مَنْ تَوَكَّلَ عَلَى اللَّهِ ذَلَّتْ لَهُ الصَّعَابُ وَ تَسَهَّلَتْ عَلَيْهِ الْأَسْبَابُ؛

هر کس به خدا توکل کند، دشواری‌ها برای او آسان می‌شود و اسباب برایش فراهم می‌گردد.

غررالحکم، ح 9028.

حدیث - 421

امام علی علیه السلام :

إِنَّ أَهْنَأَ النَّاسِ عَيْشًا مَنْ كَانَ بِمَا قَسَمَ اللَّهُ لَهُ رَاضِيًا؛

هر کس به آنچه خداوند به او داده است راضی باشد، راحت‌ترین زندگی را دارد.

غررالحکم، ح 3397.

حدیث - 422

امام باقر علیه السلام :

إِنَّ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ يَقِي بِالتَّقْوَى عَنِ الْعَبْدِ مَا عَزَبَ عَنْهُ عَقْلُهُ وَيُجَلِّي بِالتَّقْوَى عَنْهُ عَمَاهُ وَجَهْلَهُ؛

خداوند به وسیله تقوا بنده را حفظ می‌کند از آنچه که عقلش به آن نمی‌رسد و کور دلی و نادانی او را بر طرف می‌سازد.

کافی، ج 8، ص 52، ح 16.

حدیث - 423

امام علی علیه السلام :

لَوْ أَنَّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ كَانَتَا عَلَى عَبْدٍ رَتَقَا ثُمَّ اتَّقَى اللَّهَ لَجَعَلَ اللَّهُ لَهُ مِنْهَا مَخْرَجًا وَرَزَقَهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ؛

اگر آسمان‌ها و زمین، راه را بر بنده‌ای ببندند و او تقوای الهی پیشه کند، خداوند حتماً راه گشایشی برای او فراهم خواهد کرد و از جایی که گمان ندارد روزی‌اش خواهد داد.

غررالحکم، ح 7599.

حدیث - 424

پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم :

لَيْسَ مِنْ عَبْدٍ يَظُنُّ بِاللَّهِ خَيْرًا إِلَّا كَانَ عِنْدَ ظَنِّهِ بِهِ؛

بنده‌ای نیست که به خداوند خوش گمان باشد مگر آن که خداوند نیز طبق همان گمان با او رفتار کند.

بحارالأنوار، ج 70، ص 384، ح 42.

حدیث - 425

امام سجاده علیه السلام می فرمایند:

الخير كله صيانة الانسان نفسه؛

تمام خیر آن است که انسان، خویشتن دار باشد.

تحف العقول، ص 448.

حدیث - 426

امام سجاد علیه السلام می فرمایند:

لایقل عمل مع تقوی و کیف یقل ما یتحیل ؛

هیچ عملی آنگاه که از پشتمانه تقوا برخوردار باشد، اندک نخواهد بود. پس

چگونه عملی که به درگاه خداوند مقبول افتاده است، اندک باشد؟

تحف العقول، ص 448.

حدیث - 427

امام سجاد علیه السلام می فرمایند:

من قنع بما قسم الله له فهو من اغنی الناس؛

کسی که به آنچه خدا برایش در نظر گرفته است، قانع باشد، او از بی

نیازترین مردمان به شمار می آید.

تحف العقول، ص 448.

حدیث - 428

امام علی علیه السلام می فرمایند:

کسی که توفیق توبه یافت (و این عنایت الهی به او شد) از پذیرفته شدن آن

محروم نگردد.

(غررالحکم ، باب توبه)

حدیث - 429

امام علی علیه السلام می فرمایند:
کسی که توبه کند به سوی خدا بازگشته است.
(غرالحکم ، باب توبه)

حدیث - 430

امام علی علیه السلام می فرمایند:
میوه توبه ، بازیافت کردن تقصیرات نفس و جبران و تدارک آن است.
(غرالحکم ، باب توبه)

حدیث - 431

امام علی علیه السلام می فرمایند:
توبه رحمت حق را به زمین نازل گرداند.
(غرالحکم ، باب توبه)

حدیث - 432

امام علی علیه السلام می فرمایند:
کسی که تائبی داشته باشد شایسته آن است که به هدف خویش برسد.
(غرالحکم ، باب تائبی)

حدیث - 433

امام علی علیه السلام می فرمایند:
تائی در کار دور اندیشی است.
(غرالحکم ، باب تائی)

حدیث - 434

امام علی علیه السلام می فرمایند:
تائی در کار پشت گرمی آورد.
(غرالحکم ، باب تائی)

حدیث - 435

امام علی علیه السلام می فرمایند:
تائی در کار، آن را از سستی و بی پایگی ایمن سازد.
(غرالحکم ، باب تائی)

حدیث - 436

امام علی علیه السلام می فرمایند:
با تائی مطلب ها آسان گردد.
(غرالحکم ، باب تائی)

حدیث - 437

امام علی علیه السلام می فرمایند:
با تائی اسباب کار فراهم و آسان گردد.
(غرالحکم ، باب تائی)

حدیث - 438

امام علی علیه السلام می فرمایند:
به عقب انداختن کیفر نشانه کمال حلم و بردباری است.
(غرالحکم ، باب تأخیر)

حدیث - 439

امام علی علیه السلام می فرمایند:
بزرگواری کامل نگردد جز به پاکدامنی و ایثار.
(غرالحکم و دررالکلم)

حدیث - 440

امام علی علیه السلام می فرمایند:
از نیکوترین احسانها ایثار است.
(غرالحکم و دررالکلم)

حدیث - 441

امام علی علیه السلام می فرمایند:
از برترین انتخابها آن است که آدمی خود را به زیور ایشار بیاراید.
(غررالحکم و دررالکلم)

حدیث - 442

امام علی علیه السلام می فرمایند:
کسی که در مال خود بر تو ایشار کند تو را بر خویش برگزیده (و شایسته نام
ایشارگری است).
(غررالحکم و دررالکلم)

حدیث - 443

امام علی علیه السلام می فرمایند:
کسی که دیگری را بر خود مقدم دارد شایسته نام فضیلت و برتری است.
(غررالحکم و دررالکلم)

حدیث - 444

امام علی علیه السلام می فرمایند:

کسی که دیگران را بر خود برگزیند به کمال جوانمردی رسیده است.

(غررالحکم و دررالکلم)

حدیث - 445

امام علی علیه السلام می فرمایند:

برای بزرگواری انسان ایثار بس است (و برای رسیدن به بزرگی کافی است

که خوی ایثار در آدمی پدید آید).

(غررالحکم و دررالکلم)

حدیث - 446

امام علی علیه السلام می فرمایند:

در هنگام ایثار دیگران بر خویشان گوهر مردمان بزرگوار آشکار گردد.

(غررالحکم و دررالکلم)

حدیث - 447

امام علی علیه السلام می فرمایند:
بهترین صفات انسانی ایثار است.
(غرالحکم و دررالکلم)

حدیث - 448

امام علی علیه السلام می فرمایند:
برترین جود و بخشش ایثار است.
(غرالحکم و دررالکلم)

حدیث - 449

امام علی علیه السلام می فرمایند:
ایثار شیوه نیکان و خلق و خوی برگزیدگان است.
(غرالحکم و دررالکلم)

حدیث - 450

امام علی علیه السلام می فرمایند:
ایثار بهترین نیکوکاری ها و والاترین مرتبه های ایمان است.
(غرالحکم و دررالکلم)

حدیث - 451

امام علی علیه السلام می فرمایند:
ایشان برترین مرتبه های بزرگواری و بالاترین خلق و خوی انسانی است.
(غرالحکم و دررالکلم)

حدیث - 452

امام علی علیه السلام می فرمایند:
ایشان برترین عبادت و بزرگترین آقای است.
(غرالحکم و دررالکلم)

حدیث - 453

امام علی علیه السلام می فرمایند:
ایشان شریف ترین بزرگواری است.
(غرالحکم و دررالکلم)

حدیث - 454

امام علی علیه السلام می فرمایند:
ایشان نهایت نیکوکاری است.
(غرالحکم و دررالکلم)

حدیث - 455

امام علی علیه السلام می فرمایند:
ایثار خوی نیکان است.
(غررالحکم و دررالکلم)

حدیث - 456

امام علی علیه السلام می فرمایند:
(برگزیدن دیگران بر خود) فضیلت و برتری است.
(غررالحکم و دررالکلم)

حدیث - 457

امام علی علیه السلام می فرمایند:
با انصاف ، دوستان و نزدیکان فراوان دارد.
(شرح غررالحکم ، ج 2، ص 543)

حدیث - 458

امام علی علیه السلام می فرمایند:
بدانید که هر کس با مردم به انصاف رفتار کند، خداوند جز بر عزت او
نیفزاید.

(کافی ، ج 2، ص 144)

حدیث - 459

امام علی علیه السلام می فرمایند:
انصاف خصلت بزرگان است .
(شرح غررالحکم ، ج 1، ص 152)

حدیث - 460

امام علی علیه السلام می فرمایند:
بالاترین شرافتها خود داری از تبذیر و اسراف است.
(غررالحکم ، باب تبذیر و اسراف)

حدیث - 461

امام علی علیه السلام می فرمایند :
زیوری همچون ادب نیست.
غررالحکم و دررالکلم ، باب ادب

حدیث - 462

امام علی علیه السلام می فرمایند :
ادب نیکو، زشتی نسب را پیوشاند.

غررالحکم و دررالکلم ، باب ادب

حدیث - 463

امام علی علیه السلام می فرمایند :

ادب نیکو، برترین نسبه‌ها و شریف‌ترین وسیله هاست.

غررالحکم و دررالکلم ، باب ادب

حدیث - 464

امام علی علیه السلام می فرمایند :

سه خصلت است که بر آنها چیزی فزونی نیابد: ادب نیکو، دوری گزیدن از
تهمت، خودداری از انجام محرمات الهی.

غررالحکم و دررالکلم ، باب ادب

حدیث - 465

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم می فرمایند:

ثلاث من حقائق الإيمان: الإنفاق من الإقتار و إنصافك الناس من نفسك و
بذل العلم للمتعلّم؛

سه چیز از حقایق ایمان است: بخشش با تنگدستی و رعایت انصاف در باره
مردم بر ضرر خویش و بذل علم برای دانش آموز.

نهج الفصاحه

حدیث - 466

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ثلاث من الإيمان: الإنفاق من الإقتار و بذل السّلام للعالم و الإنصاف من نفسک؛

سه چیز از لوازم ایمان است: بخشش به هنگام تنگدستی و سلام به دانشمند و رعایت انصاف بر ضرر خویش،
نهج الفصاحه

حدیث - 467

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ثلاث من أبواب البرّ سقاء النّفس و طيب الكلام و الصّبر على الأذى؛
سه چیز از لوازم نیکوکاری است: جانبازی و نیکی گفتار و صبر بر آزار،
نهج الفصاحه

حدیث - 468

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ثلاثه يتحدّثون في ظلّ العرش آمّنين و النّاس في الحساب: رجل لم تأخذه
في الله لومه لائم و رجل لم يمدّ يديه إلى ما لا يحلّ له و رجل لم ينظر إلى ما
حرّم الله عليه؛

سه کسند که در سایه عرش آسوده گفتگو می کنند و مردم گرفتار حسابند:
آن که در راه خدا از ملامت گران باک ندارد و آن که دستهای خود را به آنچه
بر او حلال نیست دراز نکند و کسی که به آنچه خدا بر او حرام کرده ننگرد.
نهج الفصاحه

حدیث - 469

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
ثلاثه من مکارم الأخلاق عند الله: أن تعفو عمن ظلمك و تعطي من حرمك
و تصل من قطعك؛
سه چیز است که در پیش خدا از فضائل اخلاق است: آن که از ستم گر
درگذری و کسی را که تو را محروم کرده است عطا دهی و با آن که از تو بریده
است پیوند گیری.
نهج الفصاحه

حدیث - 470

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
التَّوْبَةُ النَّصُوحُ النَّدَمُ عَلَى الذَّنْبِ: حين يفرط منك فتستغفر الله تعالى ثم لا
تعود إليه أبدا؛
توبه کامل پشیمانی از گناه است که وقتی گناه از تو سر زد از خدا آمرزش
طلبی و دیگر هرگز مرتکب آن نشوی.
نهج الفصاحه

حدیث - 471

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

التَّوَّاضِعُ لَا يَزِيدُ الْعَبْدَ إِلَّا رَفْعَهُ فَتَوَاضَعُوا يَرْفَعَكُمْ اللَّهُ وَالْعَفْوُ لَا يَزِيدُ الْعَبْدَ إِلَّا عِزًّا فَاعْفُوا يَعْزِّكُمْ اللَّهُ وَالصَّدَقَةُ لَا يَزِيدُ الْمَالَ إِلَّا كَثْرَةَ فَتَصَدَّقُوا يَرْحَمَكُمُ اللَّهُ؛
تواضع مایه رفعت است تواضع کنید تا خدا شما را رفعت بخشد، بخشش مایه عزت است بخشش کنید تا خدا شما را عزیز سازد. صدقه موجب فزونی مال است صدقه بدهید تا خدا شما را رحمت آرد.

نهج الفصاحه

حدیث - 472

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

بعثت بمداراه الناس؛
من به مدارا با مردم مبعوث شده ام.
نهج الفصاحه

حدیث - 473

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

الأكل مع الخادم من التواضع؛
چیز خوردن با خادم از فروتنی است.
نهج الفصاحه

حدیث - 474

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

الاقتصاد نصف العیش و حسن الخلق نصف الدین؛

میانہ روی یک نیمہ معیشت است و خوش خلقی یک نیمہ دین است.

نهج الفصاحه

حدیث - 475

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

الاقتصاد فی التفقه نصف المعیشہ و التّودّد إلى النّاس نصف العقل و حسن

السّؤال نصف العلم؛

میانہ روی در خرج یک نیمہ معیشت است و دوستی با مردم یک نیمہ عقل

است و خوب پرسیدن یک نیمہ دانش است.

نهج الفصاحه

حدیث - 476

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أیّما راع لم یرحم رعیّته حرّم الله علیه الجنّة؛

هر کس به زیر دستان خود رحم نکند، خداوند بهشت را بر او حرام کند.

نهج الفصاحه

حدیث - 477

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أول ما يوزن في الميزان الخلق الحسن؛

نخستین چیزی که در ترازو گذاشته می شود خلق نیک است.

نهج الفصاحه

حدیث - 478

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أول العباد الصّمت؛

نخستین مرحله عبادت، خاموشی است.

نهج الفصاحه

حدیث - 479

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إنما بعثت لأتمم مكارم الأخلاق؛

من مبعوث شدم تا فضائل اخلاق را به کمال رسانم.

نهج الفصاحه

حدیث - 480

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إذا رأيت من أخيك ثلاث خصال فارجه: الحياء و الأمانة و الصدق و إذا لم ترها فلا ترجمه؛

وقتی در برادر خود سه صفت دیدی بدو امیدوار باش، حیا و امانت و راستی و اگر این صفات را ندارد از او امیدی نداشته باش.

نهج الفصاحه

حدیث - 481

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أحبّ عباد الله إلى الله أحسنهم خلقا؛
بهترین بندگان در پیش خدا کسی است که خلقتش نیک تر باشد.

نهج الفصاحه

حدیث - 482

امام حسن عسکری علیہ السلام فرمودند:

از نشانه‌های تواضع، سلام کردن به هر رهگذر است.

(بحار الانوار/372/78)

حدیث - 483

امام حسن عسکری علیه السلام فرمودند:

دو صفت هست که بالاتر از آنها چیزی نیست: 1- ایمان به خدا، 2- سود

رسانی به برادران دینی

(تحف العقول/520)

حدیث - 484

امام حسن عسکری علیه السلام می فرمایند:

من کان الورع سجیته ، و الکرم طبیعته ، و الحلم خلته ، کثر صدیقه؛

کسی که پارسایی خوی او ، و بخشندگی طبیعت او ، و بردباری خصلت او

باشد ، دوستانش بسیار شوند .

مسند الامام العسکری ، ص 289

حدیث - 485

امام محمد باقر علیه السلام می فرمایند:

هر کس با خانواده اش خوش رفتار باشد ، بر عمرش افزوده می گردد .

بحار الانوار ، دار احیاء التراث العربی ، ج 75 ، ص 175

حدیث - 486

امام محمد باقر علیه السلام می فرمایند:
نزدیکترین و سریعترین طاعت در ثواب ، پیوند با خویشان است .
تحف العقول ، ص 303

حدیث - 487

امام سجاد علیه السلام می فرمایند:
جوانمردی نیست مگر به تقوی .
(بحارالانوار/147/75)

حدیث - 488

امام سجاد علیه السلام می فرمایند:
بهترین سرآغاز کارها راستگویی و بهترین خاتمه‌ی آن وفاداری است.
(بحارالانوار/141/75)

حدیث - 489

قالَ الْأَمَامُ الْحُسَيْنُ علیه السلام :
إِنَّ الْغِنَى وَالْعِزَّ خَرَجَا يَجُولَانِ، فَلَقِيَا التَّوَكُّلَ فَاسْتَوَطَنَا ؛
امام حسین علیه السلام فرمودند:

عزت و بی نیازی هر دو شتاب زده به دنبال پناهگاهی می دویند، چون به توکل برخورد کردند، آرامش پیدا نموده و آن را پناهگاه خود قرار دادند.

مستدرک الوسائل، ج 11، ص 218، ح 15

حدیث - 490

قال رَسُولُ اللَّهِ ﷺ :

أَوْصَانِي رَبِّي بِتِسْعٍ: أَوْصَانِي بِالْإِخْلَاصِ فِي السِّرِّ وَالْعَلَانِيَةِ، وَالْعَدْلِ فِي الرِّضَا وَالْغَضَبِ، وَالْقَصْدِ فِي الْفَقْرِ وَالْغِنَى، وَأَنْ أَعْفُوَ عَمَّنْ ظَلَمَنِي، وَأَعْطِيَ مَنْ حَرَمَنِي، وَأَصِلَ مَنْ قَطَعَنِي، وَأَنْ يَكُونَ صُمْتِي فِكْرًا، وَنَطْقِي ذِكْرًا، وَنَظْرِي عِبْرًا ؛

رسول خدا ﷺ فرمودند:

پروردگار متعال، مرا به 9 چیز سفارش نمود: اخلاص در آشکار و پنهان، دادگری در خوشنودی و خشم، میانه روی در نیاز و توانمندی، بخشیدن کسی که در حق من ستم روا داشته است، کمک به کسی که مرا محروم گردانده، دیدار خویشاوندانی که با من قطع رابطه نموده اند، و این که خاموشیم اندیشه و سخنم، یادآوری خداوند؛ و نگاهم عبرت و پند باشد.

اعیان الشیعة، ج 1، ص 300

حدیث - 491

قال رَسُولُ اللَّهِ ﷺ :

مَا تَوَاضَعَ أَحَدٌ إِلَّا رَفَعَهُ اللَّهُ؛

رسول خدا ﷺ فرمودند:

کسی اظهار تواضع و فروتنی نکرده، مگر آن که خداوند متعال او را رفعت و عزت بخشیده است.

بحار الأنوار، ج 72، ص 120، ح 7

حدیث - 492

قال رَسُولُ اللَّهِ ﷺ :

عَلَيْكُمْ بِمَكَارِمِ الْأَخْلَاقِ، فَإِنَّ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ بَعَثَنِي بِهَا، وَإِنَّ مِنْ مَكَارِمِ الْأَخْلَاقِ: أَنْ يَغْفُوَ الرَّجُلُ عَمَّنْ ظَلَمَهُ، وَيُعْطِيَ مَنْ حَرَمَهُ، وَيَصِلَ مَنْ قَطَعَهُ، وَأَنْ يَعُودَ مَنْ لَا يَعُودُهُ؛

رسول خدا ﷺ فرمودند:

بر شما باد رعایت مکارم اخلاق، که خداوند مرا بر آن ها مبعوث نمود، و بعضی از آن ها عبارتند از: کسی که بر تو ظلم کند به جهت غرض شخصی او را ببخش، کسی که تو را نسبت به چیزی محروم گرداند کمکش نما، با شخصی که با تو قطع دوستی کند رابطه دوستی داشته باش، شخصی که به دیدار تو نیاید به دیدارش برو.

بحار الأنوار، ج 66، ص 375، ح 24.

حدیث - 493

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند :

ما الخشوع ؟ قال : التواضع في الصلاة و ان يقبل العبد بقلبه كله على ربه ... ؛

از پیامبر اکرم ﷺ سؤال شد: خشوع چیست ؟ فرمود: فروتنی و خاکساری
در نماز و این که بنده با تمام قلبش به سوی خدا برود...
(بحار الانوار، ج 84، ص 264)

حدیث - 494

امام علی علیه السلام می فرمایند:
مروة الحضر، قراءة القرآن ومجالسة العلماء و النظر في الفقه و المحافظة على
الصلاة في الجماعات؛
از علی بن ابی طالب علیه السلام نقل شده که فرمود: جوانمردی در حضور در وطن
،قرآن خواندن و همنشینی با علماء و نگریستن در احکام دین و مواظبت بر
نماز خواندن در جماعتهاست .
(بحار الانوار، ج 88، ص 10)

حدیث - 495

امام علی علیه السلام می فرمایند :
أفضل العبادة العفاف؛
برترین عبادت، پاکدامنی است.
الكافي: 2 / 468 / 8.

حدیث - 496

قال الامام علی عليه السلام :
انّ من العبادة لين الكلام و افشاء السلام؛
به نرمی سخن گفتن و سلام کردن به مردم عبادت است.
غرر الحكم: 3421.

حدیث - 497

حضرت علی عليه السلام فرمودند :
لو تميزت الاشياء لكان الصدق مع الشجاعة؛
اگر اشیاء دسته بندی شوند بدون شک صدق و راستی با شجاعت و قهرمانی
همراه خواهد بود.
غرر الحكم: 5 / 118

حدیث - 498

حضرت علی عليه السلام فرمودند :
ثمرة الشجاعة الغيرة؛
غیرت، ثمره و حاصل شجاعت و قهرمانی است.
غرر الحكم: 3 / 328

حدیث - 499

امام جعفر صادق علیه السلام :
الصبر رأس الايمان ؛
صبر سر ايمان است .
اصول کافی ، ج 3 ، ص 140

حدیث - 500

امام جعفر صادق علیه السلام :
كان أمير المؤمنين صلوات الله عليه يقول : أفضل العبادة العفاف؛
امير المؤمنين علیه السلام می فرمودند : بهترین عبادت عفت است .
اصول کافی ، ج 3 ، ص 125

حدیث - 501

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم می فرمایند :
خَمْسٌ مِنْ سُنَنِ الْمُرْسَلِينَ: الْحَيَاءُ وَالْحِلْمُ وَالْحِجَامَةُ وَالسَّوَاكُ وَالتَّعَطُّرُ؛
پنج چیز از سنت پیغمبران است: حیا، بردباری، حجامت کردن، و مسواک و
عطر زدن.
نهج الفصاحه، ح 1463 .

حدیث - 502

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند :

أَقْرَبُكُمْ غَدَا مَنِّي فِي الْمَوْقِفِ أَصْدَقُكُمْ لِلْحَدِيثِ - وَ أَدَاكُمْ لِلْأَمَانَةِ وَ أَوْفَاكُمْ بِالْعَهْدِ وَ أَحْسَنُكُمْ خُلُقًا وَ أَقْرَبُكُمْ مِنَ النَّاسِ؛

نزدیک ترین شما به من در قیامت: راستگو ترین، امانتدار ترین، وفادار ترین به عهد و پیمان، خوش اخلاق ترین و نزدیک ترین شما به مردم است.
امالی طوسی، ص 229 .

حدیث - 503

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند :

أَوْصَانِي رَبِّي بِسَبْعٍ: أَوْصَانِي بِالْإِخْلَاصِ فِي السِّرِّ وَالْعَلَانِيَةِ وَأَنْ أَعْفُوَ عَمَّنْ ظَلَمَنِي وَأُعْطِيَ مَنْ حَرَمَنِي وَأَصِلَ مَنْ قَطَعَنِي وَأَنْ يَكُونَ صَمْتِي فِكْرًا وَ نَظْرِي عِبْرًا؛

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند : پروردگارم هفت چیز را به من سفارش فرمود: اخلاص در نهان و آشکار، گذشت از کسی که به من ظلم نموده، بخشش به کسی که مرا محروم کرده، رابطه با کسی که با من قطع رابطه کرده، و سکوتم همراه با تفکر و نگاهم برای عبرت باشد.
کنز الفوائد، ص 184 .

حدیث - 504

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند :

إِنَّا أُمِرْنَا مَعَاشِرَ الْأَنْبِيَاءِ بِمُدَارَاةِ النَّاسِ، كَمَا أُمِرْنَا بِإِقَامَةِ الْفَرَائِضِ؛

ما پیامبران، همان گونه که به برپا داشتن واجبات مأمور شده ایم، به مدارا

کردن با مردم نیز مأمور شده ایم.

امالی طوسی، ص 521.

حدیث - 505

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند :

آیا شما را از شبیه ترینتان به خودم با خبر نسازم؟ گفتند: آری ای رسول

خدا! فرمودند: هر کس خوش اخلاق تر، نرم خوتر، به خویشانش نیکوکارتر،

نسبت به برادران دینی اش دوست دارتر، بر حق شکیباتر، خشم را فروخورنده تر

و با گذشت تر و در خرسندی و خشم با انصاف تر باشد.

کافی، ج 2، ص 240، ح 35 .

حدیث - 506

امام صادق علیه السلام می فرمایند:

مَنْ صَدَقَ لِسَانُهُ زَكَى عَمَلُهُ وَ مَنْ حَسَنَتِ نِيَّتُهُ زِيدَ فِي رِزْقِهِ وَ مَنْ حَسُنَ بَرُّهُ
بِأَهْلٍ بَيْتِهِ مُدَّ لَهُ فِي عُمُرِهِ؛

هر کس راستگو باشد، عملش پاکیزه می شود و رشد می کند؛ هر کس نیتش
خوب باشد روزیش زیاد می شود و هر کس به شایستگی در حق خانواده اش
نیکی کند، عمرش طولانی می شود.
کافی، ج 2، ص 105، ح 11.

حدیث - 507

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم می فرمایند:

أَرْبَعٌ تَزِيدُ الرِّزْقَ: حُسْنُ الْخُلُقِ وَ حُسْنُ الْجَوَارِ وَ كَفُّ الْأَذَى وَ قِلَّةُ الضَّجْرِ؛
چهار چیز روزی را زیاد می کند: خوش اخلاقی، خوش رفتاری با همسایه،
اذیت نکردن و کم کردن بی تابي.
معادن الجواهر، ص 39.

حدیث - 508

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

مَنْ تَوَكَّلَ عَلَى اللَّهِ كَفَاهُ مُؤْتَنَهُ وَرِزْقَهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ؛

هر کس به خدا توکل کند، خداوند هزینۀ زندگی اش را کفایت کند و از جایی

که گمان نمی برد، به او روزی می دهد.

کنز العمال، ح 5693 .

حدیث - 509

امام صادق علیه السلام می فرمایند:

الْبِرُّ يَزِيدُ فِي الرِّزْقِ؛

نیکوکاری روزی را زیاد می کند.

کتاب الزهد، ص 33 .

حدیث - 510

امام علی علیه السلام :

تقوایندگان، نشانه هایی دارند که با آنها شناخته می شوند: راستگویی، امانتداری، وفای به عهد، کم فخر فروشی، کم بخل ورزیدن، صله رحم، رحم به ضعیفان، کم موافقت کردن با زنان، به همه نیکی کردن، خوش اخلاقی، بردباری بسیار و پیروی از علم نزدیک کننده به خداوند. و آنان طوبی و سرانجام نیک دارند. طوبی درختی است که ریشه آن در خانه پیامبر خدا ﷺ است .

خصال، ص 483، ح 56

حدیث - 511

امام علی علیه السلام :

إِنَّ الْأَتْقِيَاءَ كُلُّ سَخِيٍّ مُتَعَفِّفٍ مُحْسِنٍ؛

همه تقوا پیشگان سخاوتمند، پاکدامن و نیکوکارند.

غررالحکم، ح 3401.

حدیث - 512

امام علی علیه السلام :

الْمُتَّقُونَ فِيهَا (فِي الدُّنْيَا) هُمْ أَهْلُ الْفَضَائِلِ مَنْطِقُهُمُ الصَّوَابُ وَ مَلْبَسُهُمُ الْاِقْتِصَادُ
وَ مَشْيُهُمُ التَّوَاضُّعُ؛

تقوایندگان، در دنیا اهل فضایلند، گفتارشان راست و درست، روششان
میانه روی و رفتارشان متواضعانه است.
نهج البلاغه، از خطبه 184 .

حدیث - 513

امام علی علیه السلام :

الْتَّقْوَى ظَاهِرُهُ شَرَفُ الدُّنْيَا وَ بَاطِنُهُ شَرَفُ الْآخِرَةِ؛

تقوا، ظاهرش شرافت دنیا و باطنش شرافت آخرت است.
غررالحکم، ح 1990 .

حدیث - 514

امام صادق علیه السلام می فرمایند :

ثَلَاثٌ مَنْ أَتَى اللَّهَ بِوَاحِدَةٍ مِنْهُنَّ أَوْجَبَ اللَّهُ لَهُ الْجَنَّةَ: الْإِنْفَاقُ مِنْ إِقْتَارِ وَ الْبِشْرُ
لِجَمِيعِ الْعَالَمِ وَالْإِنْصَافُ مِنْ نَفْسِهِ؛

هر کس یکی از این کارها را به درگاه خدا ببرد، خداوند بهشت را برای او
واجب می گرداند: انفاق در تنگدستی، گشاده رویی با همگان و رفتار منصفانه.
کافی، ج 2، ص 103، ح 2.

حدیث - 515

حضرت رسوا اکرم صلی الله علیه و آله و سلم می فرمایند:

سَادَةُ النَّاسِ فِي الدُّنْيَا الْأَسْخِيَاءُ، سَادَةُ النَّاسِ فِي الْآخِرَةِ الْأَتْقِيَاءُ؛

سرور و سید مردم در دنیا افراد سخاوتمند خواهند بود، و سید و سرور
انسان ها در قیامت پرهیزکاران هستند.
بحار الأنوار: ج 68، ص 350، ح 1

حدیث - 516

امام صادق علیه السلام می فرمایند :

إِنَّ صَلَّةَ الرَّحِمِ وَالْبِرَّ لِيَهْوَتَانِ الْحِسَابَ وَيَعْصِمَانِ مِنَ الذُّنُوبِ؛

صله رحم و نیکی، حساب (قیامت) را آسان و از گناهان جلوگیری می کند.

کافی، ج 2، ص 157، ح 31 .

حدیث - 517

امام صادق علیه السلام می فرمایند :

صَلَّةُ الْأَرْحَامِ تُزَكِّي الْأَعْمَالَ وَتُنْمِي الْأَمْوَالَ وَتَدْفَعُ الْبُلُوبَ وَتُسِّرُّ الْحِسَابَ

وَتُنَسِّي فِي الْأَجَلِ؛

صله رحم، اعمال را پاکیزه، اموال را بسیار، بلا را برطرف و حساب (قیامت)

را آسان می کند و مرگ را به تأخیر می اندازد.

کافی، ج 2، ص 157، ح 33 .

حدیث - 518

امام علی علیه السلام می فرمایند :

صَلَّةُ الرَّحِمِ تُدْرِئُ النَّعْمَ وَتَدْفَعُ النَّقْمَ؛

صله رحم، نعمت ها را فراوان می کند و سختی ها را از بین می برد.

غررالحکم، ح 5836.

حدیث - 519

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند :

مَا عَمِلَ ابْنُ آدَمَ شَيْئًا أَفْضَلَ مِنَ الصَّلَاةِ وَصَلَاةِ ذَاتِ الْبَيْنِ وَخُلُقٍ حَسَنٍ ؛
انسان هیچ کاری بهتر از نماز، اصلاح میان مردم و خوش اخلاقی نکرده
است.

نهج الفصاحه، ح 2651 .

حدیث - 520

امام علی علیه السلام :

الْعَدْلُ أَفْضَلُ مِنَ الشَّجَاعَةِ لِأَنَّ النَّاسَ لَوْ اسْتَعْمَلُوا الْعَدْلَ عُمُومًا فِي جَمِيعِهِمْ
لَا سَتَغْنَوْا عَنِ الشَّجَاعَةِ؛

عدالت بهتر از شجاعت است، زیرا اگر مردم همگی عدالت را درباره یکدیگر
به کار گیرند، از شجاعت بی نیاز می شوند.

شرح نهج البلاغه ابن ابی الحدید، ح 20، ص 333، ح 816 .

حدیث - 521

امام علی علیه السلام می فرمایند:

خَيْرُ النَّاسِ مَنْ إِذَا أُعْطِيَ شَكَرَ وَإِذَا ابْتُلِيَ صَبَرَ وَإِذَا ظَلِمَ غَفَرَ؛

بهترین مردم کسی است که چون چیزی به او داده شود شکر کند و چنانچه
گرفتار شود صبر نماید و اگر به او ظلم شود درگذرد.

غررالحکم، ج 3، ص 433، ح 5020.

حدیث - 522

امام علی علیه السلام می فرمایند:

خَيْرُ النَّاسِ مَنْ كَافَى عَلَى الْقَبِيحِ بِالْجَمِيلِ؛

بهترین مردم کسی است که در برابر بدی، خوبی نماید.

غررالحکم، ج 4، ص 178، ح 5750.

حدیث - 523

امام علی علیه السلام می فرمایند:

خَيْرُ هَذِهِ الْأُمَّةِ النَّمَطُ الْأَوْسَطُ؛

بهترین این امت، میانه‌روها هستند.

بحارالأنوار، ج 4، ص 41، ح 18.

حدیث - 524

رسول اکرم صلی الله علیه و آله می فرمایند:

خَيْرُ أَهْلِ الدُّنْيَا وَ أَهْلِ الْآخِرَةِ أَخْلَاقًا مَنْ

يَعْفُو عَمَّنْ ظَلَمَهُ وَمَنْ يُعْطَى مِنْ حَرَمِهِ وَمَنْ يُصِلُ مَنْ قَطَعَهُ مِنْ ذَوَى أَرْحَامِهِ وَ أَهْلٍ

وَلَا يَتَّبِعُهُ؛

بهترین اهل دنیا و آخرت از نظر اخلاق کسی است که اگر کسی به او ستم کرده، عفویش نماید و به کسی که محرومش نموده عطا کند و با خویشاوندان و دوستانش که با وی قطع رابطه کرده‌اند، رابطه برقرار کند.
مستدرک الوسائل، ج 9، ص 10، ح 10052.

حدیث - 525

پیامبر اکرم ﷺ :

إِنَّ فِي الرَّفْقِ الزِّيَادَةَ وَالْبُرْكَهَ وَمَنْ يُحْرِمِ الرَّفْقَ يُحْرِمِ الْخَيْرَ؛
در مدارا، فزونی و برکت است، و هر کس از مدارا محروم باشد، از خیر، محروم شده است.

(کافی، ج 2، ص 119، ح 7.)

حدیث - 526

امام صادق علیه السلام :

مَا مِنْ عَبْدٍ كَظَمَ غَيْظًا إِلَّا زَادَهُ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ عِزًّا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ؛
هیچ بنده‌ای نیست که خشمی را فرو خورد مگر آنکه خداوند عزوجل در دنیا و آخرت بر عزت او بیفزاید.
اصول کافی، ج 2، ص 110.

حدیث - 527

رسول اکرم ﷺ می فرمایند:

مَنْ كَفَّ غَضَبَهُ كَفَّ اللَّهُ عَنْهُ عَذَابَهُ؛

هر کس خشم خود را نگه دارد خداوند عذابش را از او باز می‌دارد.

بحارالأنوار، ج 73، ص 263، ح 7.

حدیث - 528

رسول اکرم ﷺ می فرمایند:

مَنْ كَظَمَ غَيْظًا وَهُوَ قَادِرٌ عَلَى أَنْ يُنْفِذَهُ مَلَأَهُ اللَّهُ أُمْنًا وَإِيمَانًا؛

هر کس در حالی که می‌تواند خشم خود را عملی کند، آن را فرو برد،

خداوند او را سرشار از آرامش و ایمان می‌کند.

نهج الفصاحه، ح 2778.

حدیث - 529

رسول اکرم ﷺ می فرمایند:

مَا تَجَرَّعَ عَبْدٌ جُرْعَةً أَفْضَلَ عِنْدَ اللَّهِ مِنْ جُرْعَةٍ غَيَّظَ كَظْمَهَا ابْتِغَاءَ وَجْهِ اللَّهِ؛

انسان هیچ جرعه‌ای ننوشید که نزد خدا از جرعه خشمی که برای رضای خدا

فرو خورد بهتر باشد.

میزان الحکمة ج 9، ص 4334.

حدیث - 530

رسول اکرم ﷺ می فرمایند:

أَلَا إِنَّ خَيْرَ الرَّجَالِ مَنْ كَانَ بَطِيءَ الْغَضَبِ سَرِيعَ الرِّضَا؛

بدانید که بهترین انسان‌ها کسانی هستند که دیر به خشم آیند و زود راضی شوند.

میزان الحکمة ج 4، ص 1610.

حدیث - 531

امام باقر علیّه السلام می فرمایند:

الْحِلْمُ لِبَاسُ الْعَالِمِ فَلَا تَغْرَيْنَنَّ مِنْهُ؛

بردباری لباس عالم است، پس تو خود را از آن عریان مدار.

کافی، ج 8، ص 55.

حدیث - 532

امام علی علیّه السلام می فرمایند:

الْحِلْمُ نُورٌ جَوْهَرُهُ الْعَقْلُ؛

بردباری نوری است که جوهره آن عقل است.

غررالحکم، ج 1، ص 311، ح 1185.

حدیث - 533

امام علی علیه السلام می فرمایند:

أَوَّلُ عَوَظِ الْحَلِيمِ مِنْ حِلْمِهِ أَنَّ النَّاسَ أَنْصَارُهُ عَلَى الْجَاهِلِ؛

اول نتیجه‌ای که شخص بردبار از بردباریش می‌گیرد، پشتیبانی مردم از او در برابر نادان است.

وسائل الشیعه، ج 11، ص 212.

حدیث - 534

امام علی علیه السلام می فرمایند:

إِذَا أَحَبَّ اللَّهُ عَبْدًا زَيَّنَّهُ بِالسَّكِينَةِ وَالْحِلْمِ؛

هر گاه خداوند بنده‌ای را دوست بدارد او را با آرامش و بردباری آراسته می‌گرداند.

غررالحکم، ج 3، ص 161، ح 4099.

حدیث - 535

امام علی علیه السلام می فرمایند:

الْحِلْمُ وَالْإِنَاةُ تَوَاقِيانِ، يُنتِجُهُمَا عُلُوُّ الْهِمَّةِ؛

بردباری و وقار دو همزادند که همت عالی آنها را به وجود می‌آورد.

نهج البلاغه، حکمت 460.

حدیث - 536

امام علی علیه السلام می فرمایند:

مِنْ عَلَامَةِ أَحَدِهِمُ (الْمُتَّقِينَ) أَنَّكَ تَرَى لَهُ قُوَّةً فِي دِينٍ... وَحِرْصًا فِي عِلْمٍ وَعِلْمًا فِي حِلْمٍ؛

از نشانه‌های پرهیزکاران این است که می‌بینی در دین نیرومند... در کسب دانش حریص و دارای علم همراه با بردباری‌اند.
نهج البلاغه، خطبه 193.

حدیث - 537

رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم می فرمایند:

ثَلَاثٌ مِنْ مَكَارِمِ الْأَخْلَاقِ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ أَنْ تَعْفُوَ عَمَّنْ ظَلَمَكَ وَتَصِلَ مَنْ قَطَعَكَ وَتَحُلُمَ عَمَّنْ جَهِلَ عَلَيْكَ؛

سه چیز در دنیا و آخرت از مکارم اخلاق است: از کسی که به تو ظلم کرده درگذری، با کسی که با تو قطع رابطه کرده، رابطه برقرار کنی و با کسی که با تو سبکسری می‌کند بردباری نمایی.

نهج الفصاحه، ح 1288.

حدیث - 538

رسول اکرم ﷺ می فرمایند:

فَأَمَّا الْحِلْمُ فَمِنْهُ رُكُوبُ الْجَمِيلِ، وَصُحْبَةُ الْأَبْرَارِ وَرَفْعٌ مِنَ الضَّعَةِ وَرَفْعٌ مِنَ
الْخَسَاسَةِ وَتَشَهُيُّ الْخَيْرِ وَتَقَرُّبُ صَاحِبِهِ مِنْ مَعَالَى الدَّرَجَاتِ وَالْعَفْوُ وَالْمَهْلُ
وَالْمَعْرُوفُ وَالصَّمْتُ فَهَذَا مَا يَتَشَعَّبُ لِلْعَاقِلِ بِحِلْمِهِ؛

رسول اکرم ﷺ می فرمایند:

حاصل بردباری: آراسته شدن به خوبیها، هم نشینی با نیکان، ارجمند شدن،
عزیز گشتن، رغبت به نیکی، نزدیک شدن بردبار به درجات عالی، گذشت،
آرامش و تأنی، احسان و خاموشی. اینها ثمره بردباری عاقل است.
تحف العقول، ص 16 .

حدیث - 539

امام کاظم علیه السلام :

وَاللَّهِ مَا أُعْطِيَ مُؤْمِنٌ قَطُّ خَيْرَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ، إِلَّا بِحُسْنِ ظَنِّهِ بِاللَّهِ عَزَّوَجَلَّ وَ
رَجَائِهِ لَهُ وَحُسْنِ خُلُقِهِ وَالْكَفِّ عَنِ اغْتِيَابِ الْمُؤْمِنِينَ؛

به خدا قسم خیر دنیا و آخرت را به مؤمنی ندهند مگر به سبب حسن ظن و
امیدواری او به خدا و خوش اخلاقی اش و خودداری از غیبت مؤمنان.
بحار الأنوار، ج 6، ص 28، ح 29 .

حدیث - 540

امام علی علیه السلام :

مَنْ تَوَكَّلَ عَلَى اللَّهِ ذَلَّتْ لَهُ الصَّعَابُ وَتَسَهَّلَتْ عَلَيْهِ الْأَسْبَابُ؛

هر کس به خدا توکل کند، دشواری‌ها برای او آسان می‌شود و اسباب برایش فراهم می‌گردد.

غررالحکم، ح 9028.

حدیث - 541

امام علی علیه السلام :

إِنَّ أَهْنَأَ النَّاسِ عَيْشًا مَنْ كَانَ بِمَا قَسَمَ اللَّهُ لَهُ رَاضِيًا؛

هر کس به آنچه خداوند به او داده است راضی باشد، راحت‌ترین زندگی را دارد.

غررالحکم، ح 3397.

حدیث - 542

امام باقر علیه السلام :

إِنَّ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ يَقِي بِالتَّقْوَى عَنِ الْعَبْدِ مَا عَزَبَ عَنْهُ عَقْلُهُ وَيُجَلِّي بِالتَّقْوَى عَنْهُ عَمَاهُ وَجَهْلَهُ؛

خداوند به وسیله تقوا بنده را حفظ می‌کند از آنچه که عقلش به آن نمی‌رسد و کور دلی و نادانی او را بر طرف می‌سازد.

کافی، ج 8، ص 52، ح 16.

حدیث - 543

امام علی علیه السلام :

لَوْ أَنَّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ كَانَتَا عَلَى عَبْدٍ رَتَقَا ثُمَّ اتَّقَى اللَّهَ لَجَعَلَ اللَّهُ لَهُ مِنْهَا مَخْرَجًا وَرَزَقَهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ؛

اگر آسمان‌ها و زمین، راه را بر بنده‌ای ببندند و او تقوای الهی پیشه کند، خداوند حتماً راه گشایشی برای او فراهم خواهد کرد و از جایی که گمان ندارد روزی‌اش خواهد داد.

غررالحکم، ح 7599.

حدیث - 544

پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم :

لَيْسَ مِنْ عَبْدٍ يَظُنُّ بِاللَّهِ خَيْرًا إِلَّا كَانَ عِنْدَ ظَنِّهِ بِهِ؛

بنده‌ای نیست که به خداوند خوش گمان باشد مگر آن که خداوند نیز طبق همان گمان با او رفتار کند.

بحارالأنوار، ج 70، ص 384، ح 42.

حدیث - 545

امام سجاده علیه السلام می فرمایند:
الخير كله صيانة الانسان نفسه؛
تمام خیر آن است که انسان، خویشتن دار باشد.
تحف العقول، ص 448.

حدیث - 546

امام سجاده علیه السلام می فرمایند:
لا يقل عمل مع تقوى و كيف يقل ما يتحبل ؛
هیچ عملی آنگاه که از پشتوانه تقوا برخوردار باشد، اندک نخواهد بود. پس
چگونه عملی که به درگاه خداوند مقبول افتاده است، اندک باشد؟
تحف العقول، ص 448.

حدیث - 547

امام سجاده علیه السلام می فرمایند:
من قنع بما قسم الله له فهو من اغنى الناس؛
کسی که به آنچه خدا برایش در نظر گرفته است، قانع باشد، او از بی
نیازترین مردمان به شمار می آید.
تحف العقول، ص 448.

حدیث - 548

امام علی علیه السلام می فرمایند:

کسی که توفیق توبه یافت (و این عنایت الهی به او شد) از پذیرفته شدن آن محروم نگردد.

(غرالحکم ، باب توبه)

حدیث - 549

امام علی علیه السلام می فرمایند:

کسی که توبه کند به سوی خدا بازگشته است.

(غرالحکم ، باب توبه)

حدیث - 550

امام علی علیه السلام می فرمایند:

میوه توبه ، بازیافت کردن تقصیرات نفس و جبران و تدارک آن است.

(غرالحکم ، باب توبه)

حدیث - 551

امام علی علیه السلام می فرمایند:

توبه رحمت حق را به زمین نازل گرداند.

(غرالحکم ، باب توبه)

حدیث - 552

امام علی علیه السلام می فرمایند:
کسی که تائی داشته باشد شایسته آن است که به هدف خویش برسد.
(غرالحکم ، باب تائی)

حدیث - 553

امام علی علیه السلام می فرمایند:
تائی در کار دور اندیشی است.
(غرالحکم ، باب تائی)

حدیث - 554

امام علی علیه السلام می فرمایند:
تائی در کار پشت گرمی آورد.
(غرالحکم ، باب تائی)

حدیث - 555

امام علی علیه السلام می فرمایند:
تائی در کار، آن را از سستی و بی پایگی ایمن سازد.

(غررالحکم ، باب تائی)

حدیث - 556

امام علی علیه السلام می فرمایند:
با تائی مطلب ها آسان گردد.
(غررالحکم ، باب تائی)

حدیث - 557

امام علی علیه السلام می فرمایند:
با تائی اسباب کار فراهم و آسان گردد.
(غررالحکم ، باب تائی)

حدیث - 558

امام علی علیه السلام می فرمایند:
به عقب انداختن کیفر نشانه کمال حلم و بردباری است.
(غررالحکم ، باب تأخیر)

حدیث - 559

امام علی علیه السلام می فرمایند:
بزرگواری کامل نگردد جز به پاکدامنی و ایثار.

(غرالحکم و دررالکلم)

حدیث - 560

امام علی علیه السلام می فرمایند:
از نیکوترین احسانها ایثار است.
(غرالحکم و دررالکلم)

حدیث - 561

امام علی علیه السلام می فرمایند:
از برترین انتخابها آن است که آدمی خود را به زیور ایثار بیاراید.
(غرالحکم و دررالکلم)

حدیث - 562

امام علی علیه السلام می فرمایند:
کسی که در مال خود بر تو ایثار کند تو را بر خویش برگزیده (و شایسته نام
ایثارگری است).
(غرالحکم و دررالکلم)

حدیث - 563

امام علی علیه السلام می فرمایند:
کسی که دیگری را بر خود مقدّم دارد شایسته نام فضیلت و برتری است.
(غررالحکم و دررالکلم)

حدیث - 564

امام علی علیه السلام می فرمایند:
کسی که دیگران را بر خود برگزیند به کمال جوانمردی رسیده است.
(غررالحکم و دررالکلم)

حدیث - 565

امام علی علیه السلام می فرمایند:
برای بزرگواری انسان ایثار بس است (و برای رسیدن به بزرگی کافی است
که خوی ایثار در آدمی پدید آید).
(غررالحکم و دررالکلم)

حدیث - 566

امام علی علیه السلام می فرمایند:
در هنگام ایثار دیگران بر خویشان گوهر مردمان بزرگوار آشکار گردد.
(غرالحکم و دررالکلم)

حدیث - 567

امام علی علیه السلام می فرمایند:
بهترین صفات انسانی ایثار است.
(غرالحکم و دررالکلم)

حدیث - 568

امام علی علیه السلام می فرمایند:
برترین جود و بخشش ایثار است.
(غرالحکم و دررالکلم)

حدیث - 569

امام علی علیه السلام می فرمایند:
ایثار شیوه نیکان و خلق و خوی برگزیدگان است.
(غرالحکم و دررالکلم)

حدیث - 570

امام علی علیه السلام می فرمایند:
ایشان بهترین نیکوکاری ها و والاترین مرتبه های ایمان است.
(غرالحکم و دررالکلم)

حدیث - 571

امام علی علیه السلام می فرمایند:
ایشان برترین مرتبه های بزرگواری و بالاترین خلق و خوی انسانی است.
(غرالحکم و دررالکلم)

حدیث - 572

امام علی علیه السلام می فرمایند:
ایشان برترین عبادت و بزرگترین آقایی است.
(غرالحکم و دررالکلم)

حدیث - 573

امام علی علیه السلام می فرمایند:
ایشان شریف ترین بزرگواری است.
(غرالحکم و دررالکلم)

حدیث - 574

امام علی علیه السلام می فرمایند:
ایثار نهایت نیکوکاری است.
(غررالحکم و دررالکلم)

حدیث - 575

امام علی علیه السلام می فرمایند:
ایثار خوی نیکان است.
(غررالحکم و دررالکلم)

حدیث - 576

امام علی علیه السلام می فرمایند:
(برگزیدن دیگران بر خود) فضیلت و برتری است.
(غررالحکم و دررالکلم)

حدیث - 577

امام علی علیه السلام می فرمایند:
با انصاف ، دوستان و نزدیکان فراوان دارد.
(شرح غررالحکم ، ج 2، ص 543)

حدیث - 578

امام علی علیه السلام می فرمایند:
بدانید که هر کس با مردم به انصاف رفتار کند، خداوند جز بر عزّت او
نیفزاید.

(کافی ، ج 2، ص 144)

حدیث - 579

امام علی علیه السلام می فرمایند:
انصاف خصلت بزرگان است .
(شرح غررالحکم ، ج 1، ص 152)

حدیث - 580

امام علی علیه السلام می فرمایند:
بالاترین شرافتها خود داری از تبذیر و اسراف است.
(غررالحکم ، باب تبذیر و اسراف)

حدیث - 581

امام علی علیه السلام می فرمایند :
زیوری همچون ادب نیست.

غررالْحکَم و دررالکَلَم ، باب ادب

حدیث - 582

امام علی علیه السلام می فرمایند :
ادب نیکو، زشتی نسب را بپوشاند.
غررالْحکَم و دررالکَلَم ، باب ادب

حدیث - 583

امام علی علیه السلام می فرمایند :
ادب نیکو، برترین نسبها و شریف ترین وسیله هاست.
غررالْحکَم و دررالکَلَم ، باب ادب

حدیث - 584

امام علی علیه السلام می فرمایند :
سه خصلت است که بر آنها چیزی فزونی نیابد: ادب نیکو، دوری گزیدن از
تهمت، خودداری از انجام محرمات الهی،
غررالْحکَم و دررالکَلَم ، باب ادب

حدیث - 585

امام علی علیه السلام می فرمایند :
میوه ادب، نیکویی خلق است.
غررالحکم و دررالکلم ، باب ادب

حدیث - 586

امام علی علیه السلام می فرمایند :
ادب کمال مرد است.
غررالحکم و دررالکلم ، باب ادب

حدیث - 587

امام علی علیه السلام می فرمایند :
ادب بهترین خوی و خصلت است.
غررالحکم و دررالکلم ، باب ادب

حدیث - 588

امام علی علیه السلام می فرمایند :
ادبها جامه هایی تازه و نو است.
غررالحکم و دررالکلم ، باب ادب

حدیث - 589

امام علی علیه السلام می فرمایند :
بهترین خُلق ها آن است که از ستیزه جویی دورتر باشد.
(شرح غررالحکم ، ج 3، ص 425)

حدیث - 590

امام علی علیه السلام می فرمایند :
خوش خلقی محبّت به جای می گذارد و به مودّت تحکیم می بخشد.
(شرح غررالحکم ، ج 3، ص 418)

حدیث - 591

امام علی علیه السلام می فرمایند :
خوشرویی ، سرآغاز بخشش است.
(شرح غررالحکم ، ج 1، ص 167)

حدیث - 592

امام علی علیه السلام می فرمایند :
خوشرویی به دوستان اُنس بیشتری می دهد.
شرح غررالحکم ، ج 1، ص 191

حدیث - 593

امام علی علیه السلام می فرمایند :
خوشرویی احسانی است بی هزینه.
شرح غررالحکم ، ج 1، ص 388

حدیث - 594

امام علی علیه السلام می فرمایند :
گشاده رویی خصلت آزاد مرد است.
شرح غررالحکم ، ج 1، ص 127

حدیث - 595

امام علی علیه السلام می فرمایند :
خوشرویی ، آتش دشمنی را خاموش می کند.
(شرح غررالحکم ، ج 1، ص 150)

حدیث - 596

امام علی علیه السلام می فرمایند :
گرامی ترین حسب و اصالت خانوادگی ، خوش خُلقی است .
نهج البلاغه

حدیث - 597

امام علی علیه السلام می فرمایند :
خوش خوئی بهترین همدم است .
(تحف العقول ، ص 219)

حدیث - 598

رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم می فرمایند:
اخلاق خوب از اعمال بهشت است .
(نهج الفصاحه ، 2739)

حدیث - 599

رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم می فرمایند:
هر کس از شما خوش خلق تر است ، پیش من محبوب تر است .
(نهج الفصاحه ، 907)

حدیث - 600

رسول خدا ﷺ می فرمایند:

بهترین شما کسانی هستند که اخلاقشان بهتر است و با مردم سازگارند و
کسان را با یکدیگر سازگاری دهند.
(نهج الفصاحه ، 1472)

حدیث - 601

رسول خدا ﷺ می فرمایند:

خوش اخلاقی گناه را محو می کند ، چنانکه آفتاب یخ را آب می کند.
(نهج الفصاحه ، 845)

حدیث - 602

امام علی علیه السلام می فرمایند :

دوراندیشی سرمایه است .
(شرح غررالحکم ، ج 1، ص 12)

حدیث - 603

رسول خدا ﷺ می فرمایند :

مومن باید هشت صفت داشته باشد : وقار در حوادث سخت و صبر به هنگام بلیه و شکر به هنگام گشایش و قناعت به روزای که خدای والا داده است ، به دشمنان ستم نکند و مزاحم دوستان نشود ، تنش به رنج باشد و مردم از او در آسایش باشند.

(نهج الفصاحه ، حدیث - 3220)

حدیث - 604

رسول خدا ﷺ می فرمایند :

هر که آسانگیر و نرم و ملایم باشد خدا او را به جهنم حرام کند.

(نهج الفصاحه ، حدیث - 2911)

حدیث - 605

امام علی علیه السلام می فرمایند:

از نشانه های خیر و خوبی، خود داری کردن از آزار دیگران است.

غررالحکم ، باب آزار

حدیث - 606

امام علی علیه السلام می فرمایند:
کسی که از آزار دیگران خودداری کند هیچ کس با او دشمنی نکند.
غررالحکم ، باب آزار

حدیث - 607

امام علی علیه السلام می فرمایند:
برترین شرافتها خودداری از آزار دیگران و بذل احسان به آنهاست.
غررالحکم ، باب آزار

حدیث - 608

امام علی علیه السلام می فرمایند:
آن که بخشش اموال بر او سهل باشد، امیدها به او رو کنند.
(شرح غررالحکم ، ج 5، ص 229)

حدیث - 609

امام علی علیه السلام می فرمایند:
زهدی همچون خویشتن داری از حرام نیست.
غررالحکم ، باب حرام

حدیث - 610

امام علی علیه السلام می فرمایند:
از بهترین مکارم اخلاق اجتناب از محرّمات الهی است.
غرر الحکم ، باب حرام

حدیث - 611

امام علی علیه السلام می فرمایند:
سه چیز است که نجات و رستگاری در آنهاست: ملازمت با حق ، دوری
کردن از باطل ، و بر نشستن بر مرکب تلاش و کوشش.
غرر الحکم ، باب حق

حدیث - 612

امام علی علیه السلام می فرمایند:
مؤمن نیست مگر بردبار و مهربان.
غرر الحکم ، باب حلم

حدیث - 613

امام علی علیه السلام می فرمایند:

راهنمایی شود بر بردباری مرد به تحمل بسیارش، و بر جود و کرمش به انعام و نعمت بخشی بسیارش.
غررالحکم ، باب حلم

حدیث - 614

امام علی علیه السلام می فرمایند:

عزّتی برتر از حلم نیست.
غررالحکم ، باب حلم

حدیث - 615

بزرگواری و شرفی والاتر از بردباری نیست.
غررالحکم ، باب حلم

حدیث - 616

امام علی علیه السلام می فرمایند:

فضیلت و برتری ، همچون حلم نیست.
غررالحکم ، باب حلم

حدیث - 617

امام علی علیه السلام می فرمایند:
پشتیبانی ، همچون بردباری و حلم نیست.
غررالحکم ، باب حلم

حدیث - 618

امام علی علیه السلام می فرمایند:
حلم و بردباری برای علم و دانش وزیر خوبی است.
غررالحکم ، باب حلم

حدیث - 619

امام علی علیه السلام می فرمایند:
از شریف ترین علم ها و دانش ها آراسته شدن آن به حلم و بردباری است.
غررالحکم ، باب حلم

حدیث - 620

امام علی علیه السلام می فرمایند:
عقل آراسته نگردد تا آن گاه که حلم کمک کار و وزیرش گردد.
غررالحکم ، باب حلم

حدیث - 621

امام علی علیه السلام می فرمایند:
درخت علم و دانش به بار ننشیند ، تا آن گاه که حلم با او مقرون گردد.
غررالحکم ، باب حلم

حدیث - 622

امام علی علیه السلام می فرمایند:
کسی که خود را به بردباری وادار کند و یا جویای آن باشد ، بردبار شود.
غررالحکم ، باب حلم

حدیث - 623

امام علی علیه السلام می فرمایند:
کسی که خود را به حلم و بردباری بیاراید سبکسری و خشم او فرو نشیند.
غررالحکم ، باب حلم

حدیث - 624

امام علی علیه السلام می فرمایند:
بردباری برای وقار و سنگینی انسان بس است.
غررالحکم ، باب حلم

حدیث - 625

امام علی علیه السلام می فرمایند:
کمال علم و دانش به بردباری است و کمال بردباری به بسیاری تحمّل و فرو
بردن خشم است.
غررالحکم ، باب حلم

حدیث - 626

امام علی علیه السلام می فرمایند:
وسیله وقار و سنگینی بردباری است.
غررالحکم ، باب حلم

حدیث - 627

امام علی علیه السلام می فرمایند:
اساس علم و دانش حلم و بردباری است.
غررالحکم ، باب حلم

حدیث - 628

امام علی علیه السلام می فرمایند:
بردباری نیکو ، دلیل و نشانه علم بسیار است.
غررالحکم ، باب حلم

حدیث - 629

امام علی علیه السلام می فرمایند:
زیبایی و جمال انسانی به حلم و بردباری است.
غررالحکم ، باب حلم

حدیث - 630

امام علی علیه السلام می فرمایند:
با زیادی عقل بردباری و حلم فراوان گردد.
غررالحکم ، باب حلم

حدیث - 631

امام علی علیه السلام می فرمایند:
به وسیله حلم ، یاران زیاد گردند.
غررالحکم ، باب حلم

حدیث - 632

امام علی علیه السلام می فرمایند:
هر گاه خداوند بنده ای را دوست دارد او را به آرامش و بردباری بیاراید.
غررالحکم ، باب حلم

حدیث - 633

امام علی علیه السلام می فرمایند:
به راستی بردبار کسی است که چون آزارش کنند صبر کند و چون ستمی به او رسد بیامرزد و بگذرد.
غررالحکم ، باب حلم

حدیث - 634

امام علی علیه السلام می فرمایند:
بردباری جز فرو بردن خشم و زمام خویش به دست گرفتن نیست.

غررالحکم ، باب حلم

حدیث - 635

امام علی علیه السلام می فرمایند:

به راستی بها و ارزشی که به تو می دهند به خاطر ادب تو است پس آن را به
بردباری بیارای.

غررالحکم ، باب حلم

حدیث - 636

امام علی علیه السلام می فرمایند:

اگر در خشم ، انتقامجویی و تسلای نفس است ، ولی در حلم و بردباری
پاداش نیک نیکوکاران نهفته است.

غررالحکم ، باب حلم

حدیث - 637

امام علی علیه السلام می فرمایند:

به راستی که برترین مردم کسی است که در هنگام قدرت (بر انتقام) بردباری
کند و در هنگام ثروتمندی و غنا زهد ورزد و در هنگام داشتن نیرو و قوت به
عدل و انصاف عمل کند.

غررالحکم ، باب حلم

حدیث - 638

امام علی علیه السلام می فرمایند:
بردباری در هنگام خشم سخت ، ایمن سازد (انسان را) از خشم خدای جبار.
غررالحکم ، باب حلم

حدیث - 639

امام علی علیه السلام می فرمایند:
آراسته ترین خصلت ها بردباری و پاکدامنی است.
غررالحکم ، باب حلم

حدیث - 640

امام علی علیه السلام می فرمایند:
از خشم ، به وسیله بردباری خود را در پرده گیر و بیوشان و از پندار و گمان
بیهوده نیز به وسیله فهم ، چشم پوشی کن.
غررالحکم ، باب حلم

حدیث - 641

امام علی علیه السلام می فرمایند:
بردباری ، آتش خشم را خاموش سازد و تندی کردن ، آن را برافروزد.

غررالحکم ، باب حلم

حدیث - 642

امام علی علیه السلام می فرمایند:

بردباری ، زیور علم و سبب مسالمت و سازش است.

غررالحکم ، باب حلم

حدیث - 643

امام علی علیه السلام می فرمایند:

بردبار کسی است که دشوار نیست بر او به کار بردن حلم و بردباری (و به

خوبی می تواند آن را در جای خود به کار برد)

غررالحکم ، باب حلم

حدیث - 644

امام علی علیه السلام می فرمایند:

بردباری ، نوری است که گوهر آن عقل است.

غررالحکم ، باب حلم

حدیث - 645

امام علی علیه السلام می فرمایند:
بردباری ، نشانه کمال عقل است.
غررالحکم ، باب حلم

حدیث - 646

امام علی علیه السلام می فرمایند:
بردباری ، زیور علم و دانش است.
غررالحکم ، باب حلم

حدیث - 647

امام علی علیه السلام می فرمایند:
بردباری کن تا گرامی ات دارند.
غررالحکم ، باب حلم

حدیث - 648

امام علی علیه السلام می فرمایند:
برترین بردباری ها فرو بردن خشم و در اختیار گرفتن نفس در هنگام قدرت
(بر تلافی و انتقام) است.

غررالحکم ، باب حلم

حدیث - 649

امام علی علیه السلام می فرمایند:

نیرومندترین مردمان کسی است که به وسیله بردباری بر خشم خویش فائق آید.

غررالحکم ، باب حلم

حدیث - 650

امام علی علیه السلام می فرمایند:

شجاع ترین مردم کسی است که با کمک حلم و بردباری ، بر جهل و نادانی غالب و پیروز آید.

غررالحکم ، باب حلم

حدیث - 651

امام علی علیه السلام می فرمایند:

به راستی که بهترین اخلاق مردان ، حلم و بردباری است.

غررالحکم ، باب حلم

حدیث - 652

امام علی علیه السلام می فرمایند:
آشتی و مسالمت ، میوه حلم و بردباری است.
غررالحکم ، باب حلم

حدیث - 653

امام علی علیه السلام می فرمایند:
بردباری ، میوه علم و دانش است.
غررالحکم ، باب حلم

حدیث - 654

امام علی علیه السلام می فرمایند:
بردباری ، اساس ریاست و آقایی است.
غررالحکم ، باب حلم

حدیث - 655

امام علی علیه السلام می فرمایند:
بردباری ، سر آغاز فضیلت و برتری انسان است.
غررالحکم ، باب حلم

حدیث - 656

امام علی علیه السلام می فرمایند:
بردباری ، زیور خلق و خوی انسانی است.
غررالحکم ، باب حلم

حدیث - 657

امام علی علیه السلام می فرمایند:
خصلتی ، همچون شرم و حیا نیست.
غررالحکم ، باب حیا

حدیث - 658

امام علی علیه السلام می فرمایند:
از کمال مردانگی است که از خود شرم کنی.
غررالحکم ، باب حیا

حدیث - 659

امام علی علیه السلام می فرمایند:
کسی که گفتارش با شرم و حیاء همراه باشد تباهی و نابودی در کار خود
ندارد.

غررالحکم ، باب حیا

حدیث - 660

امام علی علیه السلام می فرمایند:
شرم بسیار مرد ، نشانه و دلیل ایمان او است.
غررالحکم ، باب حیا

حدیث - 661

امام علی علیه السلام می فرمایند:
شرم انسان از خویش میوه ایمان است.
غررالحکم ، باب حیا

حدیث - 662

امام علی علیه السلام می فرمایند:
ریشه مردانگی حیاست و میوه آن هم پاکدامنی است.
غررالحکم ، باب حیا

حدیث - 663

امام علی علیه السلام می فرمایند:
برترین شرم ها شرم از خدای سبحان است.
غررالحکم ، باب حیا

حدیث - 664

امام علی علیه السلام می فرمایند:
به راستی که حیا و عفت از خلق و خوهای ایمان است و به راستی این هر
دو ، خصلت آزادگان و خوی نیکان است.
غررالحکم ، باب حیا

حدیث - 665

امام علی علیه السلام می فرمایند:
بهترین جامه ها و پوشش های دین ، شرم و حیاست.
غررالحکم ، باب حیا

حدیث - 666

امام علی علیه السلام می فرمایند:
عاقل ترین مردم با حیاتی ترین آنهاست.

غررالحکم ، باب حیا

حدیث - 667

امام علی علیه السلام می فرمایند:
عفیف ترین شما با حیاترین شماست.
غررالحکم ، باب حیا

حدیث - 668

امام علی علیه السلام می فرمایند:
شرم از خدای سبحان انسان را از عذاب دوزخ نگه دارد.
غررالحکم ، باب حیا

حدیث - 669

امام علی علیه السلام می فرمایند:
سخاوت و حیا برترین خصلت ها هستند.
غررالحکم ، باب حیا

حدیث - 670

امام علی علیه السلام می فرمایند:

ایمان و حیا هر دو به یک ریسمان بسته و با یکدیگر هستند و از هم جدا نشوند.

غررالحکم ، باب حیا

حدیث - 671

امام علی علیه السلام می فرمایند:

شرم ، از خداوند بسیاری از خطاها را محو کند.

غررالحکم ، باب حیا

حدیث - 672

امام علی علیه السلام می فرمایند:

شرم ، انسان را از کار زشت باز دارد.

غررالحکم ، باب حیا

حدیث - 673

امام علی علیه السلام می فرمایند:

شرم تمامی بزرگواری و بهترین خصلت هاست.

غرالحکم ، باب حیا

حدیث - 674

امام علی علیه السلام می فرمایند:
حیا و شرم با عفت و پرهیزکاری همراه است.
غرالحکم ، باب حیا

حدیث - 675

امام علی علیه السلام می فرمایند:
شرم و حیا خوی پسندیده ای است.
غرالحکم ، باب حیا

حدیث - 676

امام علی علیه السلام می فرمایند:
حیا ، چشم پوشی کردن (از محرمات) است.
غرالحکم ، باب حیا

حدیث - 677

امام علی علیه السلام می فرمایند:
حیا و شرم با محرومیت (ظاهری) همراه است.

غررالحکم ، باب حیا

حدیث - 678

امام علی علیه السلام می فرمایند:

حیا ، کلید هر خیری است.

غررالحکم ، باب حیا

حدیث - 679

امام علی علیه السلام می فرمایند:

حیا ، باز دارنده است.

غررالحکم ، باب حیا

حدیث - 680

امام علی علیه السلام می فرمایند:

حیا و شرم ، زیباست.

غررالحکم ، باب حیا

حدیث - 681

امام علی علیه السلام می فرمایند:

خوشرویی بسیار، نشانه بخشنده است.

غرالحکم ، باب خوش رویی

حدیث - 682

امام علی علیه السلام می فرمایند:

گشادگی رو و به شکفتگی ، و عطا بخشی و نیکوکاری و بذل هدیه ، همه
اینها وسیله ای است برای جلب دوستی و محبت مردمان.

غرالحکم ، باب خوش رویی

حدیث - 683

امام علی علیه السلام می فرمایند:

وسيله محبت و دوستی خوشرویی است.

غرالحکم ، باب خوش رویی

حدیث - 684

امام علی علیه السلام می فرمایند:

خوشرویی از نشانه های رستگاری است.

غرالحکم ، باب خوش رویی

حدیث - 685

امام علی علیه السلام می فرمایند:

خوشرویی راهنمای کرامت نفس و بزرگواری تو است، و فروتنی و تواضع
خبر از شرافت خوی تو می دهد.
غرالحکم ، باب خوش رویی

حدیث - 686

امام علی علیه السلام می فرمایند:

خوشرویی تو سر آغاز نیکوکاری و وعده ات سر آغاز عطا و بخشش تو
است.
غرالحکم ، باب خوش رویی

حدیث - 687

امام علی علیه السلام می فرمایند:

با خوشرویی و گشاده رویی جایگاه بخشش (نزد خدای تعالی و مردم) نیکو
شود.
غرالحکم ، باب خوش رویی

حدیث - 688

امام علی علیه السلام می فرمایند:
گشاده رویی منظری زیبا و شگفت آور است و خویی درخشنده است.
غررالْحکم ، باب خوش رویی

حدیث - 689

امام علی علیه السلام می فرمایند:
خوشرویی برای بذل احسان به دیگران وسیله بی خرجی است.
غررالْحکم ، باب خوش رویی

حدیث - 690

خوشرویی رفیقان را (با انسان) انس دهد.
غررالْحکم ، باب خوش رویی

حدیث - 691

امام علی علیه السلام می فرمایند:
شکفته رویی آتش دشمنی را خاموش کند.
غررالْحکم ، باب خوش رویی

حدیث - 692

امام علی علیه السلام می فرمایند:
گشاده رویی (نوعی) احسان است.
غررالحکم ، باب خوش رویی

حدیث - 693

امام علی علیه السلام می فرمایند:
گشاده رویی شیوه آزادگان است.
غررالحکم ، باب خوش رویی

حدیث - 694

امام علی علیه السلام می فرمایند:
خوشرویی سر آغاز نیکوکاری است.
غررالحکم ، باب خوش رویی

حدیث - 695

امام علی علیه السلام می فرمایند:
خوشرویی نیکوکاری است و ترش رویی گناه و آزار است.
غررالحکم ، باب خوش رویی

حدیث - 696

امام علی علیه السلام می فرمایند:

سه چیز است که محبت و دوستی مردم را در پی دارد: خوش خلقی،
خوش رفاقتی، فروتنی،
غررالحکم، باب حب و دوستی

حدیث - 697

امام علی علیه السلام می فرمایند:

شریف ترین خلق و خوی، رعایت کردن دوستی است، و بهترین همت ها و
تصمیم ها انجام وعده است.
غررالحکم، باب حب و دوستی

حدیث - 698

امام علی علیه السلام می فرمایند:

وَالصَّدَقَةُ دَوَاءٌ مُنْجِحٌ وَأَعْمَالُ الْعِبَادِ فِي عَاجِلِهِمْ نُصَبُ أَعْيُنِهِمْ فِي آجَالِهِمْ؛
صدقه دادن دارویی ثمر بخش است، و کردار بندگان در دنیا، فردا در پیش
روی آنان جلوه گر است.
نهج البلاغه، حکمت 7

حدیث - 699

امام علی علیه السلام می فرمایند:

کسی که خدای سبحان را پایگاه امیدش قرار دهد، خدای تعالی کار دین و دنیای او را کفایت کند.

غررالحکم ، باب معرفت خدا

حدیث - 700

امام علی علیه السلام می فرمایند:

هیچ جوانمردی مانند پاکدامنی از گناهان نیست.

غررالحکم و دررالکلم ، باب گناه

حدیث - 701

امام علی علیه السلام می فرمایند:

هیچ پارسایی همچون پرهیز از گناهان نیست.

غررالحکم و دررالکلم ، باب گناه

حدیث - 702

رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم می فرمایند:

خَيْرُكُمْ مَنْ أَطَابَ الْكَلَامَ وَأَطْعَمَ الطَّعَامَ وَ صَلَّى بِاللَّيْلِ وَالنَّاسُ نِيَامُ؛

بهترین شما کسی است که خوش‌زبان باشد، به دیگران طعام بدهد و هنگامی که مردم در خوابند نماز (شب) بخواند.
عیون اخبار الرضا، ج 1، ص 71.

حدیث - 703

رسول اکرم ﷺ می فرمایند:
إِنَّ مِنْ خَيْرِ رِجَالِكُمُ التَّقِيَّ النَّقِيُّ السَّمِحُ الْكَفِيُّ النَّقِيُّ الطَّرْفَيْنِ الْبَرُّ بِوَالِدَيْهِ وَلَا يُلْجِيءُ عِيَالَهُ إِلَى غَيْرِهِ؛
به درستی که از بهترین مردان شما کسی است که با تقوا، پاک، با سخاوت، حلال‌زاده، حلال‌خور، پاکدامن، پرهیزگار از ناسزاگویی باشد و به پدر و مادر خود نیکی کند و خانواده خود را به پناه دیگری نفرستد.
کافی، ج 2، ص 57، ح 7.

حدیث - 704

امام علی علیه السلام می فرمایند:
الْحِلْمُ يُطْفِئُ نَارَ الْغَضَبِ وَالْحِدَّةُ تُوجِّعُ إِحْرَاقَهُ؛
بردباری آتش خشم را فرو می‌نشاند و تندی، آن را شعله‌ورتر می‌کند.
غررالحکم، ج 2، ص 123، ح 2063.

حدیث - 705

امام صادق علیه السلام می فرمایند:

الْحِلْمُ سِرَاجُ اللَّهِ... وَالْحِلْمُ يَدُورُ عَلَى خَمْسَةِ أَوْجُهُ: أَنْ يَكُونَ عَزِيزًا فَيَذِلَّ أَوْ
يَكُونَ صَادِقًا فَيَتَّهِمَ أَوْ يَدْعُوَ إِلَى الْحَقِّ فَيُسْتَخَفَّ بِهِ أَوْ أَنْ يُؤْذَى بِبَلَا جُرْمٍ أَوْ أَنْ
يُطَالَبَ بِالْحَقِّ وَيُخَالِفُوهُ فِيهِ، فَإِنْ آتَيْتَ كُلًّا مِنْهَا حَقَّهُ فَقَدْ أَصَبْتَ...؛

امام صادق علیه السلام می فرمایند:

بردباری چراغ خداست... پنج چیز است که بردباری می طلبد: شخص عزیز
باشد و خوار شود، راستگو باشد و نسبت ناروا داده شود، به حق دعوت کند و
سبکش بشمارند، بی گناه باشد و اذیت شود، حق طلبی کند و با او مخالفت کنند.
اگر در هر پنج مورد، به حق رفتار کنی، بردبار هستی...
بحار الأنوار، ج 71، ص 422، ح 61.

حدیث - 706

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله می فرمایند:

عَائِدُ الْمَرِيضِ فِي مَخْرَفَةِ الْجَنَّةِ، فَإِذَا جَلَسَ عِنْدَهُ غَمَرَتْهُ الرَّحْمَةُ؛
عیادت کننده از بیمار، در نخلستان بهشت میوه می چیند و هرگاه نزد بیمار
بنشیند، رحمت خدا او را فرا می گیرد.
کنز العمال، ح 25127.

حدیث - 707

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند :

مَنْ لَا يَرْحَمُ النَّاسَ لَا يَرْحَمُهُ اللَّهُ؛

هر کس به مردم رحم نکند، خداوند به او رحم نمی‌کند.

نهج الفصاحه، ح 2899 .

حدیث - 708

امام رضا علیه السلام می فرمایند:

التَّوَّاضِعُ دَرَجَاتٍ: مِنْهَا أَنْ يَعْرِفَ الْمَرْءُ قَدْرَ نَفْسِهِ فَيُنْزِلَهَا مَنْزِلَتَهَا بِقَلْبٍ سَلِيمٍ،
لَا يُحِبُّ أَنْ يَأْتِيَ إِلَى أَحَدٍ إِلَّا مِثْلَ مَا يُؤْتَى إِلَيْهِ، إِنْ رَأَى سَيِّئَةً دَرَأَهَا بِالْحَسَنَةِ،
كَاضِمِ الْغَيْظِ عَافٍ عَنِ النَّاسِ، وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ؛

تواضع درجاتی دارد: یکی از آنها این است که انسان اندازه خود را بشناسد و با طیب خاطر خود را در آن جایگاه قرار دهد، دوست داشته باشد با مردم همان‌گونه رفتار کند که انتظار دارد با او رفتار کنند، اگر بدی دید آن را با خوبی جواب دهد، خشم خود را فرو خورد و از مردم درگذرد، و خداوند نیکوکاران را دوست دارد.

کافی، ج 2، ص 124، ح 13.

حدیث - 709

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند :

أَمَّا الْحَيَاءُ فَيَتَشَعَّبُ مِنْهُ اللَّيْنُ، وَالرَّافَةُ، وَالْمُرَاقِبَةُ لِلَّهِ فِي السِّرِّ وَالْعَلَانِيَةِ،
وَالسَّلَامَةُ، وَاجْتِنَابُ الشَّرِّ، وَالْبَشَاشَةُ، وَالسَّمَاحَةُ، وَالظَّفَرُ، وَحُسْنُ الثَّنَاءِ عَلَى الْمَرْءِ

فِي النَّاسِ، فَهَذَا مَا أَصَابَ الْعَاقِلَ بِالْحَيَاءِ، فَطُوبَى لِمَنْ قَبْلَ نَصِيحَةِ اللَّهِ وَخَافَ
فَضِيحَتَهُ؛

اما شاخه‌های حیا عبارتند از: نرمش، مهربانی، در نظر داشتن خدا در آشکار
و نهان، سلامت، دوری از بدی، خوشرویی، گذشت، بخشندگی، پیروزی و
خوشنامی در میان مردم، اینها فوایدی است که خردمند از حیا می‌برد. خوشا
به حال کسی که نصیحت خدا را بپذیرد و از رسوایی خودش بترسد.
تحف العقول، ص 17.

حدیث - 710

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند :
الَسَّخِيُّ قَرِيبٌ مِنَ اللَّهِ ، قَرِيبٌ مِنَ النَّاسِ ، قَرِيبٌ مِنَ الْجَنَّةِ ؛
سخاوتمند به خدا، مردم و بهشت نزدیک است.
بحار الأنوار، ج 73، ص 308، ح 37.

حدیث - 711

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند :
إِنَّ أَوْلَى النَّاسِ بِاللَّهِ وَبِرَسُولِهِ مَنْ بَدَأَ بِالسَّلَامِ ؛
نزدیک ترین مردم به خدا و رسول او کسی است که آغازگر سلام باشد.
بحار الأنوار، ج 76، ص 12، ح 50 .

حدیث - 712

امام علی علیه السلام می فرمایند:

ثَلَاثٌ مَنْ كُنَّ فِيهِ فَقَدْ رُزِقَ خَيْرُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ، هُنَّ الرِّضَا بِالْقَضَاءِ وَالصَّبْرُ عَلَى الْبَلَاءِ وَالشُّكْرُ فِي الرِّخَاءِ؛

به راستی خیر دنیا و آخرت روزی کسی می گردد که از سه ویژگی برخوردار باشد: خشنودی به مقدرات، صبر در بلا و شکر در آسایش.

غررالحکم، ح 4670.

حدیث - 713

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم می فرمایند :

مَا وَضِعَ الرَّفْقُ عَلَى شَيْءٍ إِلَّا زَانَهُ وَلَا وَضِعَ الْخُرْقُ عَلَى شَيْءٍ إِلَّا شَانَهُ؛ فَمَنْ أُعْطِيَ الرَّفْقَ أُعْطِيَ خَيْرَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ، وَمَنْ حُرِمَهُ حُرِمَ خَيْرَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ؛

هر چیزی که با مدارا همراه شد، زیبا گردید و هر چیزی که با ناسازگاری همراه شد، زشت گردید. پس هر کس اهل مدارا شد، از خیر دنیا و آخرت برخوردار گردید و هر کس از مدارا محروم ماند، از خیر دنیا و آخرت بی بهره مانده است.

بحارالأنوار، ج 72، ص 55، ح 19 .

حدیث - 714

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند :

خَصْلَتَانِ مَنْ رَزَقَهُمَا قَدْ أُعْطِيَ خَيْرَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ مَنْ إِذَا ابْتُلِيَ صَبَرَ وَإِذَا أُعْطِيَ شَكَرَ؛

دو خصلت است که به هر کس داده شد، خیر دنیا و آخرت به او داده شده است: هرگاه گرفتار شد صبر نماید و هرگاه به او عطا شد شکرگزاری کند.
مجموعه ورام، ج 2، ص 247.

حدیث - 715

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند :

إِنَّ جِبْرِئِيلَ الرُّوحَ الْأَمِينَ نَزَلَ عَلَىَّ مِنْ عِنْدِ رَبِّ الْعَالَمِينَ فَقَالَ يَا مُحَمَّدُ: عَلَيْكَ بِحُسْنِ الْخُلُقِ فَإِنَّ سُوءَ الْخُلُقِ يَذْهَبُ بِخَيْرِ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ أَلَا وَإِنَّ أَشْبَهَكُمْ بِي أَحْسَنُكُمْ خُلُقًا؛

رسول خدا فرمود: همانا جبرائیل روح الامین از طرف پروردگار عالمیان بر من نازل شد و گفت ای محمد: تو را به خوش اخلاقی سفارش می‌کنم، به درستی که بد اخلاقی خیر دنیا و آخرت را از بین می‌برد، آگاه باش! به راستی که شبیه‌ترین شما به من، خوش اخلاق‌ترین شماست.
امالی صدوق، ص 344، ح 415 .

حدیث - 716

امام علی علیه السلام می فرمایند:

أَرْبَعٌ مَنْ أُعْطِيَهُنَّ فَقَدْ أُعْطِيَ خَيْرَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ: صِدْقُ حَدِيثٍ - وَادَاءُ أَمَانَةٍ
وَعِفَّةٌ بَطْنٍ وَحُسْنُ خُلُقٍ؛

چهار چیز است که به هر کس داده شود خیر دنیا و آخرت به او داده شده:
راستگویی، امانتداری، حلال خوری و خوش اخلاقی.

غررالحکم، ح 2142.

حدیث - 717

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله می فرمایند:

أَلَا أَدُلُّكُمْ عَلَى خَيْرِ أَخْلَاقِ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ؟ تَصِلُ مَنْ قَطَعَكَ وَتُعْطَى مَنْ
حَرَمَكَ وَتَعْفُو عَمَّنْ ظَلَمَكَ؛

آیا شما را به بهترین اخلاق دنیا و آخرت راهنمایی نکنم؟ رابطه با کسی است
که با تو قطع رابطه کرده، بخشش به کسی که از تو دریغ نموده و عفو کسی که به
تو ظلم کرده است.

کافی، ج 2، ص 107.

حدیث - 718

امام صادق علیه السلام می فرمایند:

مَنْ يَتَّقِ اللَّهَ فَقَدْ أَحْرَزَ نَفْسَهُ مِنَ النَّارِ بِإِذْنِ اللَّهِ وَ أَصَابَ الْخَيْرَ كُلَّهُ فِي الدُّنْيَا وَ
الْآخِرَةِ؛

هر کس تقوای الهی پیشه کند، خود را به خواست خداوند از آتش حفظ کرده
و به همه خیر دنیا و آخرت دست یافته است.

بحارالأنوار، ج 24، ص 286، ح 1.

حدیث - 719

امام علی علیه السلام می فرمایند:

مَا أَعْطَى اللَّهُ سُبْحَانَهُ الْعَبْدَ شَيْئًا مِنْ خَيْرِ الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ إِلَّا بِحُسْنِ خُلُقِهِ وَ
حُسْنِ نِيَّتِهِ؛

خداوند خیر دنیا و آخرت را جز به خاطر خوش اخلاقی و خوش نیتی به
بنده نمی دهد.

غررالحکم، ح 9670.

حدیث - 720

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند :

ثَلَاثٌ مَنْ كُنَّ فِيهِ جَمَعَ اللَّهُ لَهُ خَيْرَ الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ: الرِّضَا بِالْقَضَاءِ وَ الصَّبْرُ عِنْدَ الْبَلَاءِ وَ الدُّعَاءُ عِنْدَ الشَّدَّةِ وَ الرِّخَاءِ؛

کسی که سه خصلت در او باشد، خداوند خیر دنیا و آخرت را برای او فراهم می‌کند: خشنودی به مقدرات، صبر در بلا و دعا در سختی و راحتی.
بحارالأنوار، ج 71، ص 156، ح 71 .

حدیث - 721

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند :

مَنْ أُعْطِيَ أَرْبَعَ خِصَالٍ فِي الدُّنْيَا فَقَدْ أُعْطِيَ خَيْرَ الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ وَ فَازَ بِحَظِّهِ مِنْهُمَا؛ وَرَعَ يَعْصِمُهُ عَنْ مَحَارِمِ اللَّهِ وَ حُسْنُ خُلُقٍ يَعْيشُ بِهِ فِي النَّاسِ وَ حِلْمٌ يَدْفَعُ بِهِ جَهْلَ الْجَاهِلِ وَ زَوْجَةٌ صَالِحَةٌ تُعِينُهُ عَلَى أَمْرِ الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ؛

به هر کس در دنیا چهار خصلت داده شود، خیر دنیا و آخرت به او داده شده و بهره خویش را از آن دو بر گرفته است: تقوایی که او را از حرام‌های خدا باز دارد، اخلاق خوشی که با آن در میان مردم زندگی کند، حلمی که با آن جهالت نادان را از خود دور سازد و زنی شایسته که در کار دنیا و آخرت او را یاری رساند.

بحارالأنوار، ج 69، ص 404، ح 106.

حدیث - 722

امام علی علیه السلام می فرمایند:

يَكْتَسِبُ الصَّادِقُ بِصِدْقِهِ ثَلَاثًا: حُسْنَ التَّقَةِ بِهِ، وَالْمَحَبَّةَ لَهُ، وَالْمَهَابَةَ عَنْهُ؛

راستگو با راستگویی خود، سه چیز را به دست می آورد: اعتماد، محبت و شکوه (در دل ها).

غررالحکم، ج 6، ص 480، ح 11038.

حدیث - 723

امام علی علیه السلام می فرمایند:

إِذَا أَحَبَّ اللَّهُ عَبْدًا أَلْهَمَهُ الصِّدْقَ؛

هرگاه خداوند بنده ای را دوست بدارد، راستگویی را به او الهام می نماید.

غررالحکم، ج 3، ص 161، ح 4101.

حدیث - 724

امام علی علیه السلام می فرمایند:

مَا السَّيْفُ الصَّارِمُ فِي كَفِّ الشُّجَاعِ بِاعْزَلَهُ مِنَ الصِّدْقِ؛

شمشیر بُرنده در دست شجاع برای او دشمن شکن تر از راستگویی نیست.

شرح نهج البلاغه ابن ابی الحدید، ج 20، ص 296، ح 387.

حدیث - 725

امام علی علیه السلام می فرمایند:

مَنْ تَحَرَّى الصَّدَقَ خَفَّتْ عَلَيْهِ الْمُؤُنُ؛

هر کس صداقت و راستگویی پیشه کند، بار زندگی برای او سبک می شود.
تحف العقول، ص 91.

حدیث - 726

امام سجاد علیه السلام می فرمایند:

خَيْرُ مَفَاتِيحِ الْأُمُورِ الصَّدَقُ وَ خَيْرُ خَوَاتِيمِهَا الْوَفَاءُ؛

بهترین شروع کارها صداقت و راستگویی و بهترین پایان آنها وفا است.
بحار الأنوار، ج 78، ص 161 .

حدیث - 727

امام علی علیه السلام می فرمایند:

يَبْلُغُ الصَّادِقُ بِصِدْقِهِ مَا يَبْلُغُهُ الْكَاذِبُ بِاِحْتِيَالِهِ؛

راستگو، با راستگویی خود به همان می رسد که دروغگو با حيله گری خود.
غررالحکم، ج 6، ص 471، ح 11006.

حدیث - 728

امام صادق علیه السلام می فرمایند:

مَنْ صَدَّقَ لِسَانُهُ زَكَى عَمَلُهُ؛

هر کس راستگو باشد عملش پاکیزه می شود و رشد می کند.

کافی، ج 2، ص 105، ح 11.

حدیث - 729

امام صادق علیه السلام می فرمایند:

إِنَّ الصَّادِقَ أَوَّلُ مَنْ يُصَدِّقُهُ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ يَعْلَمُ أَنَّهُ صَادِقٌ وَتُصَدِّقُهُ نَفْسُهُ تَعْلَمُ أَنَّهُ صَادِقٌ؛

راستگو را نخستین کسی که تصدیق می کند، خدای عزوجل است که می داند

او راستگوست و نیز نفس او تصدیقش می کند که می داند راستگوست.

کافی، ج 2، ص 104، ح 6.

حدیث - 730

امام صادق علیه السلام می فرمایند:

إِنَّ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ لَمْ يَبْعَثْ نَبِيًّا إِلَّا بِصِدْقِ الْحَدِيثِ - وَأَدَاءِ الْأَمَانَةِ إِلَى الْبَرِّ وَالْفَاجِرِ؛

خدای عزوجل هیچ پیامبری را نفرستاد، مگر با راستگویی، و برگرداندن

امانت به نیکوکار و یا بدکار.

کافی، ج 2، ص 104، ح 1.

حدیث - 731

امام صادق علیه السلام :

إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْعَدْلَ؛

خداوند عدالت را دوست دارد.

محاسن، ج 2، ص 108.

حدیث - 732

امام باقر علیه السلام :

إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ إِطْعَامَ الطَّعَامِ وَإِفْشَاءَ السَّلَامِ؛

خداوند غذا دادن و به همه سلام کردن را دوست دارد.

محاسن، ج 2، ص 143، ح 1371.

حدیث - 733

امام علی علیه السلام :

إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَوَاضِعِينَ؛

خداوند متواضعان را دوست دارد.

تحف العقول، ص 143.

حدیث - 734

پیامبر اکرم ﷺ :

إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْفَالَ الْحَسَنَ؛

خداوند فال نیک زدن را دوست دارد.

عوالی اللآلی، ج 1، ص 291، ح 155.

حدیث - 735

إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ السَّهْلَ الطَّلِيقَ؛

خداوند انسان آسان گیر گشاده رو را دوست دارد.

نهج الفصاحه، ح 748.

حدیث - 736

پیامبر اکرم ﷺ :

إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ مَنْ عِبَادِهِ الْغُيُورَ؛

خداوند بندگان غیرتمند خود را دوست دارد.

نهج الفصاحه، ح 752.

حدیث - 737

پیامبر اکرم ﷺ :

إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ إِغَاثَةَ اللَّهْفَانِ؛

خداوند فریاد رسیِ دلسوختگان و درماندگان را دوست دارد.

نهج الفصاحه، ح 756.

حدیث - 738

پیامبر اکرم ﷺ :

إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الرَّفْقَ وَ يُعِينُ عَلَيْهِ؛

خداوند مدارا کردن را دوست دارد و بر آن یاری می دهد.

کافی، ج 2، ص 120، ح 12.

حدیث - 739

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّمَا تَفْسِيرُ حُسْنِ الْخُلُقِ: مَا أَصَابَ الدُّنْيَا يَرْضَىٰ وَإِنْ لَمْ يُصِبْهُ لَمْ يَسْخَطْ؛

تفسیر خوش اخلاقی این است که اگر دنیا به انسان رو کرد، راضی و خشنود

باشد و اگر رو نکرد خشمگین و ناراحت نشود.

کنز العمال، ح 5229

حدیث - 740

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

الْعَدْلُ حَسَنٌ وَلَكِنْ فِي الْأَمْرَاءِ أَحْسَنُ، وَالسَّخَاءُ حَسَنٌ وَلَكِنْ فِي الْأَغْنِيَاءِ أَحْسَنُ، الْوَرَعُ حَسَنٌ وَلَكِنْ فِي الْعُلَمَاءِ أَحْسَنُ، الصَّبْرُ حَسَنٌ وَلَكِنْ فِي الْفُقَرَاءِ أَحْسَنُ، التَّوْبَةُ حَسَنٌ وَلَكِنْ فِي الشَّبَابِ أَحْسَنُ، الْحَيَاءُ حَسَنٌ وَلَكِنْ فِي النِّسَاءِ أَحْسَنُ؛

عدالت نیکو است اما از دولتمردان نیکوتر، سخاوت نیکو است اما از ثروتمندان نیکوتر؛ تقوا نیکو است اما از علما نیکوتر؛ صبر نیکو است اما از فقرا نیکوتر، توبه نیکو است اما از جوانان نیکوتر و حیا نیکو است اما از زنان نیکوتر.

نهج الفصاحه، ح 2006

حدیث - 741

امام علی علیه السلام می فرمایند:

حُسْنُ الْخُلُقِ فِي ثَلَاثٍ: اجْتِنَابُ الْمَحَارِمِ وَ طَلَبُ الْحَلَالِ وَ التَّوَسُّعُ عَلَى الْعِيَالِ؛

خوش اخلاقی در سه چیز است: دوری کردن از حرام، طلب حلال و فراهم آوردن آسایش و رفاه برای خانواده.

بحار الأنوار، ج 71، ص 394

حدیث - 742

امام علی علیه السلام می فرمایند:
إِذَا حَسُنَ الْخُلُقُ لَطِفَ النُّطْقُ؛
با اخلاق نیکو، گفتار نرم می شود.
غررالحکم، ح 4052

حدیث - 743

امام علی علیه السلام می فرمایند:
فِي سَعَةِ الْأَخْلَاقِ كُنُوزُ الْأَرْزَاقِ؛
گنج های روزی در وسعت اخلاق نهفته است.
کافی، ج 8، ص 23

حدیث - 744

امام صادق علیه السلام می فرمایند:
إِنَّ لِأَهْلِ الْجَنَّةِ أَرْبَعَ عِلَامَاتٍ: وَجْهٌ مُنْبَسِطٌ وَلِسَانٌ لَطِيفٌ وَقَلْبٌ رَحِيمٌ وَيَدٌ مُعْطِيَةٌ؛
بهشتی ها چهار نشانه دارند: روی گشاده، زبان نرم، دل مهربان و دست دهنده.
مجموعه ورام، ج 2، ص 91.

حدیث - 745

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ثَلَاثٌ مَنْ لَمْ تَكُنْ فِيهِ فَلَيْسَ مِنِّي وَلَا مِنَ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ. قِيلَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، وَمَا هُنَّ؟ قَالَ: حِلْمٌ يَرُدُّ بِهِ جَهْلُ الْجَاهِلِ وَحُسْنُ خُلُقٍ يَعِيشُ بِهِ فِي النَّاسِ وَوَرَعٌ يَحْجُزُهُ عَنِ مَعَاصِي اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ؛

سه چیز است که هر کس نداشته باشد نه از من است و نه از خدای عزوجل. عرض شد: ای رسول خدا! آنها کدامند؟ فرمودند: بردباری که به وسیله آن جهالت نادان را دفع کند، اخلاق خوش که با آن در میان مردم زندگی کند و پارسایی که او را از نافرمانی خدا باز دارد.

خصال، ص 145، ح 172.

حدیث - 746

امام صادق علیه السلام می فرمایند:

مَنْ أَحْسَنَ خُلُقَهُ أَحَبَّهُ الْأَخْيَارُ وَجَانِبَهُ الْفُجَّارُ؛

انسان خوش اخلاق، از دوستی مردمان خوب برخوردار است و از تعرض آدم‌های نابکار در امان است

مستدرک الوسائل، ج 8، ص 449.

حدیث - 747

امام علی علیه السلام می فرمایند:
مَا أَصْعَبَ اكْتِسَابَ الْفَضَائِلِ وَ أَيْسَرَ اتِّلَافِهَا؛
فضائل اخلاقی و صفات پسندیده چه به سختی به دست می آیند و چه آسان
از دست می روند.

شرح نهج البلاغه ابن ابی الحدید، ج 20، ص 259.

حدیث - 748

امام صادق علیه السلام می فرمایند:
أَلَا أُحَدِّثُكَ بِمَكَارِمِ الْأَخْلَاقِ؟ الصَّفْحُ عَنِ النَّاسِ وَ مُوَاسَاةُ الرَّجُلِ أَخَاهُ فِي مَالِهِ
وَ ذِكْرُ اللَّهِ كَثِيرًا؛
آیا به شما بگویم که مکارم اخلاق چیست؟ گذشت کردن از مردم، کمک
مالی به برادر (دینی) خود و بسیار به یاد خدا بودن.
معانی الأخبار، ص 191، ح 2.

حدیث - 749

امام صادق علیه السلام می فرمایند:
إِنَّ مِمَّا يُزَيِّنُ الْإِسْلَامَ الْأَخْلَاقُ الْحَسَنَةُ فِيمَا بَيْنَ النَّاسِ؛
خوش اخلاقی در بین مردم، زینت اسلام است.
مشكاة الأنوار، ص 422.

حدیث - 750

امام علی علیه السلام می فرمایند:

مَنْ غَضَّ طَرْفَهُ أَرَاَحَ قَلْبُهُ؛

هر کس چشم خود را [از نامحرم] فرو بندد، قلبش راحت می شود.

غررالحکم، ح 9122 .

حدیث - 751

امام صادق علیه السلام می فرمایند:

وَلَمْ يُخَفِ النَّاسَ فَلَمْ يَخَفْهُمْ وَلَمْ يُذْنِبِ إِلَيْهِمْ فَسَلِمَ مِنْهُمْ وَ سَخَتْ نَفْسُهُ عَنْ كُلِّ شَيْءٍ فَفَارَّ وَ اسْتَكْمَلَ الْفَضْلَ وَ أَبْصَرَ الْعَافِيَةَ فَأَمِنَ النَّدَامَةَ؛
إِنَّ صَاحِبَ الدِّينِ فَكَّرَ فَعَلَتْهُ السَّكِينَةُ وَ اسْتَكَانَ فَتَوَاضَعَ وَ قَنَعَ فَاسْتَغْنَى وَ رَضِيَ بِمَا أُعْطِيَ وَ انْفَرَدَ فَكُفِيَ الْإِخْوَانُ وَ رَفَضَ الشَّهَوَاتِ فَصَارَ حُرًّا وَ خَلَعَ الدُّنْيَا فَتَحَامَى الشُّرُورَ وَ اطَّرَحَ الْحَسَدَ فَظَهَرَتِ الْمَحَبَّةُ

آدم دین دار چون می اندیشد، آرامش بر جان او حاکم است. چون خضوع می کند متواضع است. چون قناعت می کند، بی نیاز است. به آنچه داده شده خشنود است. چون تنهایی را برگزیده از دوستان بی نیاز است. چون هوا و هوس را رها کرده آزاد است. چون دنیا را فرو گذارده از بدی ها و گزندهای آن در امان است. چون حسادت را دور افکنده محبتش آشکار است.

امالی مفید، ص 52، ح 14 .

حدیث - 752

امام صادق علیه السلام می فرمایند:

الْمُفَوَّضُ أَمْرُهُ إِلَى اللَّهِ فِي رَاحَةِ الْأَبَدِ وَالْعَيْشِ الدَّائِمِ الرَّغَدِ وَالْمُفَوَّضُ حَقًّا هُوَ الْعَالِي عَنْ كُلِّ هِمَّةٍ دُونَ اللَّهِ تَعَالَى؛

کسی که کارهای خود را به خدا بسپارد همواره از آسایش و خیر و برکت در زندگی برخوردار است و واگذارنده حقیقی کارها به خدا، کسی است که تمام همتش تنها به سوی خدا باشد.

مصباح الشریعه، ج 1، ص 175

حدیث - 753

امام صادق علیه السلام می فرمایند:

كَمَالُ الْأَدَبِ وَالْمُرُوءَةِ سَبْعُ خِصَالٍ: الْعَقْلُ وَالْحِلْمُ، وَالصَّبْرُ، وَالرِّفْقُ، وَالصَّمْتُ، وَحُسْنُ الْخُلُقِ وَالْمُدَارَاةُ؛

کمال ادب و مروت در هفت چیز است: عقل، بردباری، صبر، ملایمت، سکوت، خوش اخلاقی و مدارا.

بحار الأنوار، ج 84، ص 325

حدیث - 754

امام علی علیه السلام می فرمایند:

تَحَرَّى الصَّدْقَ وَتَجَنَّبَ الْكَذِبَ أَجْمَلَ شِيمَةً وَأَفْضَلَ أَدَبٍ؛

راستگو بودن و پرهیز نمودن از دروغ، زیباترین اخلاق و بهترین ادب است.

کافی، ج 8، ص 150.

حدیث - 755

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم می فرمایند :

أَطْعِمُوا الْمَرْأَةَ فِي شَهْرِهَا الَّذِي تَلِدُ فِيهِ التَّمْرَ فَإِنَّ وَلَدَهَا يَكُونُ حَلِيمًا نَقِيًّا ؛

به زن، در ماهی که زایمان کرده ، خرما بدهید ، چرا که فرزند او بردبار و

پاک می شود .

مکارم الأخلاق ، ص 169 .

حدیث - 756

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم می فرمایند :

مَنْ أُلْهِمَ الصَّدْقَ فِي كَلَامِهِ وَالْإِنصَافَ مِنْ نَفْسِهِ وَبِرَّ وَالِدَيْهِ وَوَصَلَ رَحِمِهِ،
أُنْسِيَ لَهُ فِي أَجَلِهِ وَوُسَّعَ عَلَيْهِ فِي رِزْقِهِ وَ مُتَّعَ بِعَقْلِهِ وَلَقِّنَ حُجَّتَهُ وَقْتَ مُسَاءَلَتِهِ

؛

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم می فرمایند :

به هر کس، راستگویی در گفتار، انصاف در رفتار، نیکی به والدین و صله رحم الهام شود، اجلش به تأخیر می‌افتد، روزیش زیاد می‌گردد، از عقلش بهره‌مند می‌شود و هنگام سؤال [مأموران الهی] پاسخ لازم به او تلقین می‌گردد.

اعلام الدین ، ص 265

حدیث - 757

پیامبر اکرم ﷺ می‌فرماید :

التَّوْبَةُ حَسَنٌ وَلَكِنْ فِي الشَّبَابِ أَحْسَنُ ؛

توبه زیباست، ولی از جوان زیباتر .

کنز العمال ، ح 43542 .

حدیث - 758

امام رضا علیه السلام می‌فرماید:

تواضع و فروتنی مراتبی دارد ، مرتبه‌ای از آن این است که انسان موقعیت خود را بشناسد و بیش از آنچه شایستگی آن را دارد از کسی متوقع نباشد و با مردم به گونه‌ای معاشرت و رفتار نماید که دوست دارد با او آن گونه رفتار شود و اگر کسی به او بدی نمود در مقابل خوبی کند ، خشم خود را فرو خورد و گذشت پیشه کند و اهل احسان و نیکی باشد .

(بحار الانوار ، ج 78 ، ص 355)

حدیث - 759

امام رضا علیه السلام می فرمایند:

تواضع این است که به مردم دهی آنچه را می خواهی به تو دهند .
(اصول کافی ، ج 3 ، ص 189)

حدیث - 760

امام رضا علیه السلام می فرمایند:

توبه کار به منزله کسی است که گناهی نکرده است.
(بحار الانوار ، ج 6 ، ص 21)

حدیث - 761

امام رضا علیه السلام می فرمایند:

احسان و اطعام به مردم ، و دادرسی از ستمدیده ، و رسیدگی به
حاجتمندان از بالاترین صفات پسندیده است.
(بحار الانوار ، ج 78 ، ص 357)

حدیث - 762

امام رضا علیه السلام می فرمایند:

از نشانه های دین فهمی ، حلم و علم است ، و خاموشی دری از درهای حکمت است . خاموشی و سکوت ، دوستی آور و راهنمای هر کار خیری است .
(تحف العقول ، ص 469)

حدیث - 763

امام علی علیه السلام می فرمایند :

وُصُولُ الْمَرْءِ إِلَى كُلِّ مَا يَبْتَغِيهِ مِنْ طَيِّبِ عَيْشِهِ وَ أَمْنِ سِرِّهِ وَ سَعَةِ رِزْقِهِ بِحُسْنِ نِيَّتِهِ وَ سَعَةِ خُلُقِهِ؛

انسان، با نیت خوب و اخلاق خوب، به تمام آنچه در جستجوی آن است، از زندگی خوش و امنیت محیط و روزی زیاد، دست می یابد.
غررالحکم، ح 10141 .

حدیث - 764

امام علی علیه السلام می فرمایند:

حُسْنُ النِّيَّةِ مِنْ سَلَامَةِ الطَّوَيَّةِ؛

نیت خوب، برخاسته از سلامت درون است.

التوحید ص 63

حدیث - 765

امام صادق علیه السلام می فرمایند:
إِنَّ الْقَصْدَ يُوْرِثُ الْغِنَى؛
میان‌ه‌روی ، ثروتمندی می‌آورد.
الكافی، ج 4، ص 53

حدیث - 766

رسول اکرم صلی الله علیه و آله می فرمایند:
مَنْ أَكْثَرَ مِنَ الْإِسْتِغْفَارِ جَعَلَ اللَّهُ لَهُ مِنْ كُلِّ هَمٍّ فَرَجًا وَمِنْ كُلِّ ضِيقٍ مَخْرَجًا
وَرَزَقَهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ؛
هر کس بسیار استغفار کند خدا برای او از هر غمی گشایش، از هر تنگنایی
رهایی و از جایی که انتظار ندارد روزی می‌دهد.
نهج الفصاحه، ح 2941

حدیث - 767

رسول اکرم صلی الله علیه و آله می فرمایند:
إِنَّ فِي الرَّفْقِ الزِّيَادَةَ وَ الْبَرَكَهَ وَ مَنْ يُحْرِمَ الرَّفْقَ يُحْرِمَ الْخَيْرَ؛
در مدارا، فزونی و برکت است، و هر کس از مدارا محروم باشد، از خیر،
محروم شده است.
کافی، ج 4، ص 10، ح 3

حدیث - 768

امام سجاد علیه السلام می فرمایند:

مَنْ لَمْ يَرْجُ النَّاسَ فِي شَيْءٍ وَرَدَّ أَمْرَهُ إِلَى اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ فِي جَمِيعِ أُمُورِهِ
اسْتَجَابَ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ لَهُ فِي كُلِّ شَيْءٍ؛

هر کس در هیچ کاری به مردم امید نبندد و همه کارهای خود را به خدای عزوجل واگذارد، خداوند هر خواسته‌ای که او داشته باشد اجابت کند.
اصول کافی ج 2، ص 148

حدیث - 769

رسول اکرم صلی الله علیه و آله می فرمایند:

التَّوَكُّلُ بَعْدَ الْكَيْسِ مَوْعِظَةٌ؛

توکل کردن (به خدا) بعد از به کار بردن عقل، خود موعظه است.
کنز العمال ج 3، ص 103

حدیث - 770

امام صادق علیه السلام می فرمایند:

إِنَّ الْغِنَى وَالْعِزَّ يَجُولَانِ فَإِذَا ظَفِرَا بِمَوْضِعِ التَّوَكُّلِ أَوْطَنَا؛

بی‌نیازی و عزت به هر طرف می‌گردند و چون به جایگاه توکل دست یافتند
در آنجا قرار می‌گیرند.

اصول کافی ج 2، ص 65

حدیث - 771

امام علی علیه السلام می فرمایند:

التَّوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ نَجَاةً مِنْ كُلِّ سُوءٍ وَحِرْزٌ مِنْ كُلِّ عَدُوٍّ؛

توکل بر خداوند، مایه نجات از هر بدی و محفوظ بودن از هر دشمنی است.

بحار الأنوار ج 78/ص 79

حدیث - 772

حضرت علی علیه السلام می فرمایند:

مَنْ اقْتَصَرَ عَلَى بُلْغَةِ الْكَفَافِ فَقَدْ انْتَضَمَ الرَّاحَةُ وَتَبَوَّأَ خَفْضَ الدَّعَةِ؛

هر کس به مقدار کفایت، قناعت کند، آسایش می یابد و برای خویش زمینه

گشایش فراهم می کند.

نهج البلاغه، حکمت 377

حدیث - 773

امام باقر علیه السلام می فرمایند:

إِنَّ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ يَقِي بِالتَّقْوَى عَنِ الْعَبْدِ مَا عَزَبَ عَنْهُ عَقْلُهُ وَ يُجَلِّي بِالتَّقْوَى عَنْهُ

عَمَاهُ وَ جَهْلَهُ؛

خداوند عزوجل به وسیله تقوا، انسان را از آنچه عقلش به آن نمی رسد، حفظ

می کند و کوردلی و نادانی را از او دور می نماید.

کافی، ج 8، ص 52، ح 16

حدیث - 774

امام علی علیه السلام می فرمایند:
الظَّنُّ الصَّوَابُ مِنْ شَيْمٍ أُولَى الْأَلْبَابِ؛
خوش گمانی، از اخلاق عاقلان است.
غررالحکم، ح 1386

حدیث - 775

امام صادق علیه السلام می فرمایند:
إِنَّ صَلَةَ الرَّحِمِ وَالْبِرَّ لِيَهْوَتَانِ الْحِسَابِ وَيَعْصِمَانِ مِنَ الذُّنُوبِ؛
صله رحم و نیکی، حساب (قیامت) را آسان و از گناهان جلوگیری می کند.
کافی، ج 2، ص 157، ح 31

حدیث - 776

حضرت علی علیه السلام می فرمایند:
أَشْرَفُ الْخَلَائِقِ الْوَفَا بِالْعَهْدِ؛
شریفترین خصلتها وفای به عهد است.
غررالحکم، ص 251

حدیث - 777

حضرت امیر المومنین، علی علیه السلام می فرمایند:
تَحَرَّى الصَّدْقَ وَتَجَنَّبُ الْكَذِبَ أَجْمَلَ شِيمَةً وَأَفْضَلَ أَدَبٍ؛
راستگو بودن و پرهیز نمودن از دروغ، زیباترین اخلاق و بهترین ادب است.
کافی، ج 8، ص 150، ح 132

حدیث - 778

حضرت علی علیه السلام می فرمایند:
أَدَّبْتُ نَفْسِي فَمَا وَجَدْتُ لَهَا بَغَيْرِ تَقْوَى الْإِلَهِ مِنْ أَدَبٍ؛
به ادب و تربیت نفس خود پرداختم و برای آن ادبی بهتر از تقوای الهی در
تمام حالاتش نیافتم.
اعلام الدین، ص 273

حدیث - 779

امام علی علیه السلام می فرمایند:
الْحَيَاءُ مِنَ اللَّهِ يَمْحُو كَثِيرًا مِنَ الْخَطَايَا؛
شرم از خداوند، بسیاری از گناهان را پاک می کند.
غررالحکم و دررالکلم، ح 1548

حدیث - 780

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أَقْرَبُكُمْ غَدَا مَنِّي فِي الْمَوْقِفِ أَصْدَقُكُمْ لِلْحَدِيثِ - وَ أَدَاكُمْ لِلْأَمَانَةِ وَ أَوْفَاكُمْ
بِاعْهَدٍ وَ أَحْسَنُكُمْ خُلُقًا وَ أَقْرَبُكُمْ مِنَ النَّاسِ؛

نزدیک ترین شما به من در قیامت: راستگوترین، امانتدارترین، وفادارترین به
عهد و پیمان، خوش اخلاق ترین و نزدیک ترین شما به مردم است.

امالی طوسی، ص 229

حدیث - 781

امام رضا علیه السلام می فرمایند:

عَوْنُكَ لِلضَّعِيفِ مِنْ أَفْضَلِ الصَّدَقَةِ؛

یاری تو به ناتوان، از بهترین صدقه هاست.

تحف العقول، ص 446

حدیث - 782

امام علی علیه السلام می فرمایند:

أَحْسَنُ الْأَدَابِ مَا كَفَّكَ عَنِ الْمَحَارِمِ

بهترین ادب ها آن است که تو را از حرام ها باز دارد.

معدن الجواهر، ص 59

حدیث - 783

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

رَأْسُ الْعَقْلِ بَعْدَ الْإِيمَانِ بِاللَّهِ مُدَارَاةُ النَّاسِ فِي غَيْرِ تَرْكِ حَقٍّ

کمال عقل پس از ایمان به خدا، مدارا کردن با مردم است به شرط آن که

حق، ترک نشود

تحف العقول، ص 42

حدیث - 784

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أَحْزَمُ النَّاسِ أَكْظَمُهُمُ لِلْغَيْظِ؛

دوراندیش ترین مردم کسی است که بیش از هر کس بر خشم خویش چیره

آید.

الأمالی ، صدوق ، ص 28

حدیث - 785

امام علی علیه السلام می فرمایند:

وُصُولُ الْمَرْءِ إِلَى كُلِّ مَا يَنْتَغِيهِ مِنْ طَيِّبِ عَيْشِهِ وَآمَنِ سِرِّهِ وَسَعَةِ رِزْقِهِ بِحُسْنِ

نَيْتِهِ وَسَعَةِ خُلُقِهِ

انسان، با نیت خوب و اخلاق خوب، به تمام آنچه در جستجوی آن است، از

زندگی خوش و امنیت محیط و روزی زیاد، دست می یابد.

حدیث - 786

امام صادق علیه السلام می فرمایند:

إِنَّ مِمَّا يُزَيِّنُ الْإِسْلَامَ الْأَخْلَاقُ الْحَسَنَةُ فِيمَا بَيْنَ النَّاسِ؛

خوش اخلاقی در بین مردم زینت اسلام است.

کنز العمال جلد 10، ص 143

حدیث - 787

امام علی علیه السلام می فرمایند:

مَا أَعْطَى اللَّهُ سُبْحَانَهُ الْعَبْدَ شَيْئًا مِنْ خَيْرِ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ إِلَّا بِحُسْنِ خُلُقِهِ وَ

حُسْنِ نِيَّتِهِ

خداوند خیر دنیا و آخرت را جز به خاطر خوش اخلاقی و خوش نیتی به

بنده نمی دهد.

غررالحکم، ح 9670

حدیث - 788

امام علی علیه السلام می فرمایند:

الصَّبْرُ فِي الْأُمُورِ بِمَنْزِلَةِ الرَّأْسِ مِنَ الْجَسَدِ، فَإِذَا فَارَقَ الرَّأْسُ الْجَسَدَ فَسَدَ

الْجَسَدُ وَإِذَا فَارَقَ الصَّبْرُ الْأُمُورَ فَسَدَتِ الْأُمُورُ

نقش صبر در کارها همانند نقش سر در بدن است؛ همچنان که اگر سر از بدن جدا شود، بدن از بین می‌رود، صبر نیز هرگاه همراه کارها نباشد، کارها تباه می‌گردند.

کافی، ج 2، ص 90، ح 9

حدیث - 789

امام سجاد علیه السلام می‌فرمایند:
خَيْرُ مَفَاتِيحِ الْأُمُورِ الصَّدْقُ وَ خَيْرُ خَوَاتِيمِهَا الْوَفَاءُ
بهترین شروع کارها صداقت و راستگویی و بهترین پایان آنها وفا است.
بحار الأنوار، ج 78، ص 161

حدیث - 790

امام صادق علیه السلام فرمودند:
ثَلَاثَةٌ تُورِثُ الْمَحَبَّةَ: الدِّينُ وَالتَّوَاضُّعُ وَالبَذْلُ؛
سه چیز است که محبت می‌آورد: دین، فروتنی و بخشش.
تحف العقول، ص 316

حدیث - 791

امام حسن علیه السلام فرمودند:

اَلتَّقْوَى بَابُ كُلِّ تَوْبَةٍ وَرَأْسُ كُلِّ حِكْمَةٍ وَشَرَفُ كُلِّ عَمَلٍ؛

تقوا، باب هر توبه و سرآمد هر حکمت، و [مایه] شرافت هر کاری است.

بحارالأنوار، ج 75، ص 110

حدیث - 792

امام علی علیه السلام فرمودند:

اَلْإِنصَافُ رَاحَةٌ؛

انصاف، مایه آسایش است.

(غررالحکم، ح 16)

حدیث - 793

امام علی علیه السلام فرمودند:

مَنْ حَسُنَتْ خَلِيقَتُهُ طَابَتْ عِشْرَتُهُ؛

هر کس خوش اخلاق باشد، زندگی اش پاکیزه و گوارا می شود.

(غررالحکم، ح 8153)

حدیث - 794

حضرت رسول اکرم ﷺ فرمودند:

مَنْ حُرِمَ الرَّفْقَ فَقَدْ حُرِمَ الْخَيْرَ كُلَّهُ؛

هر کس از مدارا بی بهره باشد، از همه خوبی ها بی بهره مانده است.

(نهج الفصاحه، ح 3057)

حدیث - 795

مِنْ كَفَّارَاتِ الذُّنُوبِ الْعِظَامِ: إِغَاثَةُ الْمَلْهُوفِ وَالتَّنْفِيسُ عَنِ الْمَكْرُوبِ؛

یاری رساندن به ستمدیده فریاد خواه و شاد کردن غمناک، از کفاره‌های

گناهان بزرگ است.

(نهج البلاغه حکمت 24)

حدیث - 796

امام علی علیه السلام فرمودند:

إِنَّ فِي الرَّفْقِ الزِّيَادَةَ وَالْبَرَكَهَ وَمَنْ يَحْرِمُ الرَّفْقَ يَحْرِمُ الْخَيْرَ؛

در مدارا، فزونی و برکت است، و هر کس از مدارا محروم باشد، از خیر،

محروم شده است.

(کافی، ج 2، ص 119، ح 7)

حدیث - 797

امام علی علیه السلام فرمودند:

صَلَةُ الرَّحِمِ تُدْرِ النِّعَمَ وَتَدْفَعُ النِّقَمَ؛

صله رحم، نعمت‌ها را فراوان می‌کند و سختی‌ها را از بین می‌برد.

(غررالحکم، ح 5836)

حدیث - 798

امام باقر علیه السلام فرمودند:

إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْحَيَّ الْحَلِيمَ؛

همانا خداوند انسان با حیا و بردبار را دوست دارد.

(جهاد با نفس، ح 259)

حدیث - 799

امام علی علیه السلام فرمودند:

خَيْرُ هَذِهِ الْأُمَّةِ النَّمَطُ الْأَوْسَطُ؛

بهترین این امت، میانه روها هستند.

(بحارالأنوار، ج 4، ص 41، ح 18)

حدیث - 800

پیامبر اعظم ﷺ فرمودند:

ثَلَاثٌ مَنْ كُنَّ فِيهِ جَمَعَ اللَّهُ لَهُ خَيْرَ الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ: الرِّضَا بِالْقَضَاءِ وَ الصَّبْرُ عِنْدَ الْبَلَاءِ وَ الدُّعَاءُ عِنْدَ الشَّدَّةِ وَ الرِّخَاءِ؛

کسی که سه خصلت در او باشد، خداوند خیر دنیا و آخرت را برای او فراهم می کند: خشنودی به مقدرات، صبر در بلا و دعا در سختی و راحتی.

(بحار الأنوار، ج 71، ص 156، ح 71)

حدیث - 801

پیامبر اکرم ﷺ فرمودند:

مَا عَمِلَ ابْنُ آدَمَ شَيْئًا أَفْضَلَ مِنَ الصَّلَاةِ وَ صَلَاحِ ذَاتِ الْبَيْنِ وَ خُلُقِ حَسَنٍ؛
انسان هیچ کاری بهتر از نماز، اصلاح میان مردم و خوش اخلاقی نکرده است.

(نهج الفصاحه، ح 2651)

حدیث - 802

امام صادق علیه السلام فرمودند:

إِنَّ مِمَّا يَزِينُ الْإِسْلَامَ الْأَخْلَاقُ الْحَسَنَةُ فِيمَا بَيْنَ النَّاسِ؛
خوش اخلاقی در بین مردم، زینت اسلام است.

(مشكاة الأنوار، ص 422)

حدیث - 803

پیامبر اعظم ﷺ فرمودند:

اِذَا رَأَيْتَ مِنْ أَخِيكَ ثَلَاثَ خِصَالٍ فَارْجُهُ: الْحَيَاءُ وَالْأَمَانَةُ وَالصِّدْقُ؛
هر گاه در برادر (دینی) خود سه صفت دیدی به او امیدوار باش: حیا،
امانتداری و راستگویی .
(نهج الفصاحه، ح 205)

حدیث - 804

امام صادق علیه السلام فرمودند:

إِنَّ لِأَهْلِ الْجَنَّةِ أَرْبَعَ عِلَامَاتٍ: وَجْهٌ مُنْبَسِطٌ وَلِسَانٌ لَطِيفٌ وَقَلْبٌ رَحِيمٌ وَيَدٌ
مُعْطِيَةٌ؛

بهشتی ها چهار نشانه دارند: روی گشاده، زبان نرم، دل مهربان و دست
دهنده.

(مجموعه ورام، ج 2، ص 91)

حدیث - 805

امام صادق علیه السلام فرمودند:

مَنْ أَحْسَنَ خُلُقَهُ أَحَبَّهُ الْإِخْيَارُ وَجَانِبَهُ الْفُجَّارُ؛

انسان خوش اخلاق، از دوستی مردمان خوب برخوردار است و از تعرض
آدم‌های نابکار در امان است .

(مستدرک الوسائل، ج 8، ص 449)

حدیث - 806

امام صادق علیه السلام فرمودند:

أَلَا أُحَدِّثُكَ بِمَكَارِمِ الْأَخْلَاقِ؟ الصَّفْحُ عَنِ النَّاسِ وَ مُوَاسَاةُ الرَّجُلِ أَخَاهُ فِي مَالِهِ
وَذِكْرُ اللَّهِ كَثِيرًا

آیا به شما بگویم که مکارم اخلاق چیست؟ گذشت کردن از مردم، کمک
مالی به برادر (دینی) خود و بسیار به یاد خدا بودن.

(معانی الأخبار، ص 191، ح 2)

حدیث - 807

امام علی علیه السلام فرمودند:

مَا أَعْطَى اللَّهُ سُبْحَانَهُ الْعَبْدَ شَيْئًا مِنْ خَيْرِ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ إِلَّا بِحُسْنِ خُلُقِهِ وَ
حُسْنِ نِيَّتِهِ

خداوند خیر دنیا و آخرت را جز به خاطر خوش اخلاقی و خوش نیتی به
بنده نمی دهد.

(غررالحکم، ح 9670)

حدیث - 808

امام علی علیه السلام فرمودند:

أَرْبَعٌ مَنْ أُعْطِيَهُنَّ فَقَدْ أُعْطِيَ خَيْرَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ: صِدْقُ حَدِيثٍ - وَادَاءُ أَمَانَةٍ
وَعِفَّةُ بَطْنٍ وَحُسْنُ خُلُقٍ

چهار چیز است که به هر کس داده شود خیر دنیا و آخرت به او داده شده:
راستگویی، امانتداری، حلال خوری و خوش اخلاقی .
(غررالحکم، ح 2142)

حدیث - 809

امام باقر علیه السلام فرمودند:

الْحِلْمُ لِبَاسُ الْعَالِمِ فَلَا تَعْرَيْنَنَّ مِنْهُ

بردباری لباس عالم است، پس تو خود را از آن عریان مدار.
(کافی، ج 8، ص 55)

حدیث - 810

مَنْ تَوَكَّلَ عَلَى اللَّهِ ذَلَّتْ لَهُ الصَّعَابُ وَتَسَهَّلَتْ عَلَيْهِ الْأَسْبَابُ

هر کس به خدا توکل کند، دشواری‌ها برای او آسان می شود و اسباب برایش
فراهم می گردد.

(غررالحکم، ح 9028)

حدیث - 811

امام باقر علیه السلام فرمودند:

إِنَّ اللَّهَ رَفِيقٌ يُحِبُّ الرَّفِيقَ

خداوند اهل مدارا است و مدارا را دوست دارد.

(جهاد با نفس، ح 283)

حدیث - 812

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند:

السَّخِيُّ قَرِيبٌ مِنَ اللَّهِ ، قَرِيبٌ مِنَ النَّاسِ ، قَرِيبٌ مِنَ الْجَنَّةِ

سخاوتمند به خدا، مردم و بهشت نزدیک است.

(بحار الأنوار، ج 73، ص 308، ح 37)

حدیث - 813

حضرت زهرا علیها السلام فرمودند:

جعل الله ... الجهاد عزا للإسلام، و الصبر معونة على استيجاب الأجر

خداوند جهاد را موجب عزت و هیبت اسلام، و صبر را وسیله استحقاق و

شایستگی پاداش حق تعالی قرار داد.

(احتجاج طبرسی، ج 1، ص 258)

حدیث - 814

رسول اکرم ﷺ فرمودند:

لَوْ كَانَ الرَّفْقُ خُلُقًا يُرَى مَا كَانَ مِمَّا خَلَقَ اللَّهُ شَيْءًا أَحْسَنَ مِنْهُ.

اگر مدارا مخلوقی بود که دیده می شد هیچ مخلوقی از مخلوقات خدا از او نیکوتر نبود.

(جهاد با نفس، ح 274)

حدیث - 815

امام علی علیه السلام فرمودند:

أَحْسَنُ الْعَدْلِ نُصْرَةُ الْمَظْلُومِ

بهترین عدالت یاری مظلوم است.

(غررالحکم، ج 2، ح 2977)

حدیث - 816

پیامبر اکرم ﷺ فرمودند:

أَمَرَنِي رَبِّي بِمُدَارَاةِ النَّاسِ كَمَا أَمَرَنِي بِأَدَاءِ الْفَرَائِضِ.

پروردگارم، همان گونه که مرا به انجام واجبات فرمان داده، به مدارا کردن با

مردم نیز فرمان داده است.

(کافی، ج 2، ص 117، ح 4)

حدیث - 817

رسول اکرم ﷺ فرمودند:

عَدْلُ سَاعَةٍ خَيْرٌ مِنْ عِبَادَةِ سَبْعِينَ سَنَةً قِيَامَ لَيْلِهَا وَصِيَامَ نَهَارِهَا
ساعتی عدالت بهتر از هفتاد سال عبادت است که شب‌هایش به نماز و
روزهایش به روزه بگذرد.

(مشكاة الأنوار، ص 544)

حدیث - 818

پیامبر اکرم ﷺ فرمودند:

الْقَنَاعَةُ مَالٌ لَا يَنْفَدُ؛
قناعت مالی است که تمام شدنی نیست.
(جهاد با نفس، ح 299)

حدیث - 819

پیامبر اکرم ﷺ فرمودند:

أَمَرَنِي رَبِّي بِمُدَارَاةِ النَّاسِ كَمَا أَمَرَنِي بِأَدَاءِ الْفَرَائِضِ.
پروردگارم، همان گونه که مرا به انجام واجبات فرمان داده، به مدارا کردن با
مردم نیز فرمان داده است.

(کافی، ج 2، ص 117، ح 4)

حدیث - 820

رسول اکرم ﷺ فرمودند:

عَدَلَ سَاعَةً خَيْرٌ مِنْ عِبَادَةِ سَبْعِينَ سَنَةً قِيَامَ لَيْلِهَا وَصِيَامَ نَهَارِهَا
ساعتی عدالت بهتر از هفتاد سال عبادت است که شب‌هایش به نماز و
روزهایش به روزه بگذرد.

(مشكاة الأنوار، ص 544)

حدیث - 821

پیامبر اکرم ﷺ فرمودند:

مَنْ رُزِقَ تَقَى فَقَدْ رُزِقَ خَيْرَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ
هر کس تقوا روزی اش شود، خیر دنیا و آخرت روزی او شده است.
(نهج الفصاحه، ح 3015)

حدیث - 822

امام حسین علیہ السلام فرمودند:

إِنَّ أَجْوَدَ النَّاسِ مَنْ أُعْطِيَ مَنْ لَا يَرْجُو؛
بخشنده‌ترین مردم کسی است که به آنکه چشم امید به او نبسته، بخشش کند.
(كشف الغمة، ج 2، ص 239)

حدیث - 823

امام علی علیه السلام فرمودند:

مِنْ عَلَامَةِ أَحَدِهِم (الْمُتَّقِينَ) أَنْكَ تَرَى لَهُ قُوَّةً فِي دِينٍ... وَحِرْصًا فِي عِلْمٍ وَعِلْمًا فِي حِلْمٍ

از نشانه های پرهیزکاران این است که می بینی در دین نیرومند ... در کسب دانش حریص و دارای علم همراه با بردباری اند.
(نهج البلاغه، خطبه 193)

حدیث - 824

امام صادق علیه السلام فرمودند:

إِنَّ أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ علیه السلام يَقُولُ: أَفْضَلُ الْعِبَادَةِ الْعَفَافُ؛

امیر المومنین علیه السلام می فرمودند: برترین عبادت پاکدامنی است.
(جهاد با نفس، ح 211)

حدیث - 825

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند:

إِنَّ اللَّهَ يَحِبُّ مَنْ عِبَادَهُ الْغَيُورُ؛

خداوند بندگان غیرتمند خود را دوست دارد.
(نهج الفصاحه، ح 752)

حدیث - 826

امام باقر علیه السلام فرمودند:

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْحَيَّ الْحَلِيمَ الْعَفِيفَ الْمُتَعَفِّفَ؛

رسول خدا (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) فرمودند: خداوند دوست می دارد کسی را که با حیا،

بردبار، پاکدامن، و باز ایستنده ی از حرام باشد.

(جهاد با نفس، ح 257)

حدیث - 827

امام باقر علیه السلام فرمودند:

مَا حَسَنَةُ الدُّنْيَا إِلَّا صَلََةُ الْإِخْوَانِ وَالْمَعَارِفِ؛

خوبی دنیا جز در پیوند با برادران و آشنایان نیست.

(بحار الأنوار، ج 46، ص 291)

حدیث - 828

امام علی علیه السلام فرمودند:

الصَّبْرُ يُنَاضِلُ الْحِدْثَانَ وَالْجَزَعُ مِنْ أَعْوَانِ الزَّمَانِ؛

صبر به سوی سختی های زمانه تیر می افکند و بی تابی از یاری کنندگان

زمانه است.

(جهاد با نفس، ح 253)

حدیث - 829

رسول خدا ﷺ فرمودند:
حُسْنُ الْبَشْرِ يَذْهَبُ بِالسَّخِيمَةِ
خوش رویی کینه را از بین می برد.
(کافی، ج 2، ص 103)

حدیث - 830

امام علی علیه السلام فرمودند:
الصَّبْرُ مِفْتَاحُ الدَّرَكِ وَ النُّجْحُ عُقْبَى مَنْ صَبَرَ؛
صبر کلید رسیدن است و کامیابی سرانجام کسی که صبر می کند.
(بحار الأنوار، ج 75، ص 45)

حدیث - 831

امام باقر علیه السلام فرمودند:
مَنْ أَحَبَّ عِبَادَ اللَّهِ إِلَى اللَّهِ الْمُحْسِنُ التَّوَّابِي؛
یکی از محبوبترین بندگان خدا در نزد خداوند کسی است که نیکوکار و
بسیار توبه کننده باشد.
(جهاد با نفس، ح 836)

حدیث - 832

امام صادق علیه السلام فرمودند:

الْعَدْلُ أَحْلَى مِنَ الشَّهَدِ وَالْيَنُّ مِنَ الزُّبْدِ وَإِطِيبُ رِيحاً مِنَ الْمِسْكِ؛
عدل شیرین تر از عسل و نرم تر از کف و خوشبو تر از مشک است.
(جهاد با نفس، ح 342)

حدیث - 833

امام حسن علیه السلام فرمودند:

الْخَيْرُ الَّذِي لَا شَرَّ فِيهِ ، الشُّكْرُ مَعَ النِّعْمَةِ وَ الصَّبْرُ عَلَى النَّازِلَةِ
خیری که هیچ شری در آن نیست ، شکر بر نعمت و صبر بر مصیبت و
ناگواری است.
(تحف العقول ، ص 237)

حدیث - 834

امام جواد علیه السلام فرمودند:

ثلاث يبلغن بالعبد رضوان الله تعالى : كثرة الاستغفار ، و لين الجانب ، و كثرة
الصدقة

سه چیز است که بنده را به رضوان خدا می رساند : 1 - زیادی استغفار ، 2
- نرمخویی ، 3 - صدقه بسیار دادن.
(مستند الامام الجواد، ص 247)

حدیث - 835

امام رضا علیه السلام فرمودند:

التَّوَّاضِعُ أَنْ تُعْطِيَ النَّاسَ مَا تُحِبُّ أَنْ تُعْطَاهُ.

تواضع آن است که آنچه را که دوست می داری مردم به تو عطا کنند، تو به مردم عطا کنی.

(جهاد با نفس، ح 289)

حدیث - 836

امام صادق علیه السلام فرمودند:

قِيلَ لِأَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ مَا الزُّهْدُ فِي الدُّنْيَا؟ قَالَ: تَتَكَبَّرَ حَرَامُهَا.

از امیر المومنین پرسیده شد که: زهد در دنیا چیست؟ فرمود: اعراض و دوری کردن از حرام خدا.

(جهاد با نفس، ح 621)

حدیث - 837

امام سجاد علیه السلام فرمودند:

رَأَيْتُ الْخَيْرَ كُلَّهُ قَدْ اجْتَمَعَ فِي قَطْعِ الطَّمَعِ عَمَّا فِي أَيْدِي النَّاسِ.

هم؟ خوبیها را در بریدن طمع از آنچه در دست مردم است دیدم.

(بحار الأنوار، ج 52، ص 2)

حدیث - 838

امام صادق علیه السلام فرمودند:

أَفْضَلُ الْعِبَادَةِ الْعَفَافُ

برترین عبادت، پاکدامنی است

(جهاد النفس، ح 211)

حدیث - 839

امام محمد باقر علیه السلام فرمودند:

مَا حَسَنَةُ الدُّنْيَا إِلَّا صِلَةُ الْإِخْوَانِ وَالْمَعَارِفِ؛

خوبی دنیا جز در پیوند با برادران و آشنایان نیست.

(بحار الأنوار، ج 46، ص 291)

حدیث - 840

ان الله تعالى يحب السهل الطليق؛

خداوند شخص آسان گیر نرم خو را دوست دارد .

(کنز العمال ، ج 3 ، ص 3)

حدیث - 841

حضرت زهرا علیها السلام فرمودند:

من أصدق إلى الله خالص عبادة، أهبط الله عز وجل إليه أفضل مصلحته؛
پاداش خوشرویی در برابر مؤمن بهشت است و خوشرویی با دشمن ستیزه
جو، انسان را از عذاب آتش باز می دارد.
(بحار الانوار ، ج 75 ، ص 401)

حدیث - 842

امام محمد باقر علیه السلام فرمودند:

ما شیب شیء بشیء احسن من حلم بعلم
چیزی با چیزی نیامیخته است که بهتر از حلم با علم باشد.
(بحار الانوار ، دار احیاء التراث العربی ، ج 75 ، ص 172)

حدیث - 843

امام موسی کاظم علیه السلام فرمودند:

التودد الى الناس نصف العقل؛
مهرورزی و دوستی با مردم، نصف عقل است.
(تحف العقول، ص 425)

حدیث - 844

امام رضا علیه السلام فرمودند:

أحسن الناس إيماناً أحسنهم خلقاً و ألطفهم بأهله، و أنا ألطفكم بأهلي؛
نیکوترین مردم از نظر ایمان، خوش خلق ترین و با لطفترین آنها نسبت به
اهل خویش است.

(عیون اخبار الرضا، 2، 38)

حدیث - 845

رسول اکرم صلی الله علیه و آله فرمودند:

أنكم لن تسعوا الناس بأموالكم فسعوهم بأخلاقكم
با دارایی خود نمی توانید دل مردم را به دست بیاورید پس دلشان را با
اخلاق (نیک) به دست آورید .

(نثر الدر، ج 1 ص 123)

حدیث - 846

امام صادق علیه السلام فرمودند:

ثلاث تورث المحبة: الدين و التواضع و البذل؛
سه چیز است که محبت آورد: قرض دادن و فروتنی و بخشش.

(تحف العقول، ص 316)

حدیث - 847

امام علی علیه السلام فرمودند:

خَيْرُ الْخَلَائِقِ الرَّفِيقُ؛

بهترین خویی ها رفیق است (مهربانی و لطف با مردم).

(غررالحکم)

حدیث - 848

امام علی علیه السلام فرمودند:

لَا يَعْدُمُ الصَّبْرُ الظَّفَرَ وَ إِن طَالَ بِهِ الزَّمَانُ ؛

شخص صبور پیروزی را از دست نمی دهد و عاقبت به پیروزی می رسد اگر

چه زمانی طولانی بر او بگذرد.

(جهاد النفس، ح 251)

حدیث - 849

امام صادق علیه السلام فرمودند:

ثَلَاثٌ مَنْ كُنْ فِيهِ كَانَ سَيِّدًا: كَظْمُ الْغِيْظِ وَالْعَفْوُ عَنِ الْمَسِيئَةِ وَالصِّلَةُ

بِالنَّفْسِ وَالْمَالِ؛

سه چیز است که در هر که باشد آقا و سرور است: خشم فرو

خوردن، گذشت از بدکردار، کمک و صله رحم با جان و مال.

حدیث - 850

امام علی علیه السلام فرمودند:

العلم وراثه کریمه ، و الاداب حلل مجده ، و الفکر مرآه صافیه؛
علم میراث گرانبهائی است و ادب لباس فاخر و زینتی است و فکر آئینه ای
است صاف.
(نهج البلاغه)

حدیث - 851

امام علی علیه السلام فرمودند:

بِكَثْرَةِ الصَّمْتِ تَكُونُ الْهَيْبَةُ، وَ بِالنَّصْفِ يَكْثُرُ الْمُوَاصِلُونَ
کثرت سکوت موجب ابهت و بزرگی است و انصاف مایه فزونی دوستان
است.

حدیث - 852

امام حسن عسکری علیه السلام می فرمایند:

التواضع نعمة لا يحسد عليها؛
تواضع و فروتنی نعمتی است که بر آن حسد نبرند.
(تحف العقول، ص 489)

حدیث - 853

حضرت رسول اکرم ﷺ می فرمایند:
هر که از ستمی که در حق او شده است گذشت کند، خداوند بجای آن در دنیا و آخرت به او عزت می بخشد.
امالی شیخ حضرت امام محمد باقر علیه السلام می فرمایند:
نیکوکاری و صدقه دادن پنهانی فقر را از بین می برد، عمر را زیاد و هفتاد مرگ بد و ناگوار را دفع می کند.
میزان الحکمه، ج 1، ص 475.

حدیث - 854

حضرت امام علی علیه السلام می فرمایند:
نیکوکاری، کرداری اصلاح گر است.
غررالحکم، ح 554.

حدیث - 855

حضرت رسول اکرم ﷺ می فرمایند:
سه چیز از درهای نیکوکاری است: سخاوتمندی دل، گفتار نیکو و شکیبایی در برابر آزار و اذیت.
تحف العقول، ص 8.

حدیث - 856

امام صادق علیه السلام می فرمایند:
مؤمن بعد از انجام واجبات، عملی محبوب تر از خوش اخلاقی نزد خدای
تعالی نمی آورد.
اصول کافی، ج 2، ص 100.

حدیث - 857

حضرت رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم می فرمایند:
قناعت، ثروتی است تمام نشدنی.
کنز العمال، ح 7080.

حدیث - 858

امام علی علیه السلام می فرمایند:
میوه ی قناعت، میانه روی در کسب و کار است و خویشنداری، از دست
دراز کردن به سوی مردم.
غررالحکم، ح 4634.

حدیث - 859

حضرت امام باقر علیه السلام می فرمایند:
هر که خشم خود را از مردم باز دارد، خداوند در روز قیامت از گناهان او در گذرد.

ثواب العمال، ص 161.

حدیث - 860

حضرت امام صادق علیه السلام می فرمایند:
هر که خشم خود را نگه دارد، خداوند عیب او را بپوشاند.
اصول کافی، ج 2، ص 109.

حدیث - 861

رسول اکرم صلی الله علیه و آله می فرمایند:
خدا و فرشتگان حتی مورچه در لانه اش و ماهی در دریا بر کسی که به مردم خیر و نیکی می آموزد، درود می فرستند.
کنز العمال، ج 10، ص 145.

حدیث - 862

امام علی علیه السلام می فرمایند:
دل‌های مردم گریزان است، به کسی روی می آورند که خوش رویی کند.
نهج البلاغه حکمت 50.

حدیث - 863

حضرت رسول اکرم صلی الله علیه و آله می فرمایند:
هر که از ستمی که در حق او شده است گذشت کند، خداوند بجای آن در
دنیا و آخرت به او عزت می بخشد.
امالی شیخ الطوسی، ص 182.

حدیث - 864

حضرت امام حسین علیه السلام می فرمایند:
با گذشت ترین مردم، کسی است که در زمان قدرت داشتن، گذشت کند.
الدره الباهره، ص 24.

حدیث - 865

حضرت رسول اکرم ﷺ می فرمایند:

هر که خطای مسلمانی را ببخشد، خداوند در روز رستاخیز خطای او را ببخشد.

کنز العمال، ج 7019.

حدیث - 866

حضرت رسول الله ﷺ می فرمایند:

بر عمر نیافزاید مگر نیکوکاری.

بحار الانوار، ج 77، ص 166.

حدیث - 867

حضرت رسول الله ﷺ می فرمایند:

سه چیز از درهای نیکوکاری است: سخاوتمندی دل، گفتار نیکو و شکیبایی

در برابر آزار و اذیت.

تحف العقول، ص 8.

حدیث - 868

حضرت امام علی علیه السلام می فرمایند:
نیکوکاری، کرداری اصلاحگر است.
غررالحکم، ح 554.

حدیث - 869

حضرت امام محمد باقر علیه السلام می فرمایند:
نیکوکاری و صدقه دادن پنهانی فقر را از بین می برد، عمر را زیاد و هفتاد
مرگ بد و ناگوار را دفع می کند.
میزان الحکمه، ج 1، ص 475.

حدیث - 870

حضرت امام کاظم علیه السلام می فرمایند:
هر کس به برادران و خانواده ی خود نیکی کند، عمرش دراز شود.
بحارالانوار، ج 78، ص 53.

حدیث - 871

امام صادق علیه السلام می فرمایند:

مؤمن بعد از انجام واجبات، عملی محبوب تر از خوش اخلاقی نزد خدای تعالی نمی آورد.

اصول کافی، ج 2، ص 100.

حدیث - 872

امام علی علیه السلام می فرمایند:

اخلاق نیکو، روزی ها را زیاد می کند و میان دوستان انس و الفت به وجود می آورد.

غررالحکم، ح 4856.

حدیث - 873

رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم می فرمایند:

آن مؤمن ایمانش کاملتر است، که اخلاقش نیکوتر باشد.

امالی شیخ طوسی، ص 140.

حدیث - 874

قال رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم :

حسن الخلق نصف الدین؛

خوی نیکو، نصف دین است.

الحضال، ج 30، ص 106.

حدیث - 875

امام حسن علیه السلام می فرمایند:
نیکوترین نیکو، خلق نیکو است.
خصال شیخ صدوق، ص 29.

حدیث - 876

رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم می فرمایند:
با ایمان ترین مردم، خوش اخلاق ترین آنها و مهر ورزترین شان به خانواده
خود است.
بحارالانوار، ج 71، ص 378.

حدیث - 877

امام حسین علیه السلام می فرمایند:
قناعت مایه ی آسایش تن است.
بحارالانوار، ج 78، ص 128.

حدیث - 878

امام علی علیه السلام می فرمایند:
میوه ی قناعت، میانه روی در کسب و کار است و خویشنداری، از دست
دراز کردن به سوی مردم،
غررالحکم، ح 4634.

حدیث - 879

رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم می فرمایند:
قناعت، ثروتی است تمام نشدنی.
کنزالاعمال، ح 7080.

حدیث - 880

حضرت رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم می فرمایند:
خوشبخت ترین مردم، کسی است که با مردم به بزرگواری رفتار کند.
بحارالانوار، ج 74، ص 185.

حدیث - 881

حضرت امام علی علیه السلام می فرمایند:
ادب نیکو، سبب تزکیه اخلاق است.

غررالحکم، ح 5520.

حدیث - 882

حضرت امام صادق علیه السلام می فرمایند:
بهترین میراث پدران برای فرزندان، ادب است نه مال و ثروت؛ زیرا ثروت از
بین می رود و ادب می ماند.
اصول کافی، ج 8، ص 150.

حدیث - 883

حضرت امام علی علیه السلام می فرمایند:
بهترین شرافت و افتخار خانوادگی، ادب نیکو است.
غررالحکم، ح 2949.

حدیث - 884

حضرت فاطمه زهرا علیها السلام می فرمایند:
خیارکم الینکم مناکبة و اکرمهم لنسائهم؛
بهترین شما کسی است که در برخورد با مردم نرم تر و مهربان تر است و
ارزشمندترین مردم کسانی هستند که با همسرانشان مهربان و بخشنده اند.
کنز العمال، ج 7، ص 225.

حدیث - 885

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
أفضل الجهاد من أصبح لایهم بظلم احد؛
برترین جهاد آن است که آدمی صبح کند و در اندیشه ی ستم به کسی نباشد.
من لا یحضره الفقیه، ج 4، ص 353.

حدیث - 886

قال الامام علی علیه السلام :
قلوب الرجال و خشية فمن تألفها اقبلت علیه؛
دلهای مردم گریزان است، به کسی روی می آورند که خوش رویی کند.
نهج البلاغه حکمت 50.

حدیث - 887

حضرت امام صادق علیه السلام می فرمایند:
هر که خشم خود را نگه دارد، خداوند عیب او را بپوشاند.
اصول کافی، ج 2، ص 109.

حدیث - 888

حضرت امام باقر علیه السلام می فرمایند:
هر که خشم خود را از مردم باز دارد، خداوند در روز قیامت از گناهان او در گذرد.

ثواب العمال، ص 161.

حدیث - 889

حضرت امام علی علیه السلام می فرمایند:
قویترین مردم کسی است که با بردباری بر خشم خود چیره شود.
غررالحکم، ح 8756.

حدیث - 890

امام باقر علیه السلام می فرمایند:
زکاة العلم أن تعلمه عباد الله؛
زکات دانش، آموختن به بندگان خداست.
اصول کافی، ج 1، ص 41.

حدیث - 891

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم :

أَطْعِمُوا الْمَرْأَةَ فِي شَهْرِهَا الَّذِي تَلِدُ فِيهِ التَّمْرَ فَإِنَّ وَلَدَهَا يَكُونُ حَلِيمًا نَقِيًّا ؛
 به زن، در ماهی که زایمان کرده ، خرما بدهید، چرا که فرزند او بردبار و پاک
 می شود .
 مکارم الأخلاق ، ص 169 .

حدیث - 892

امام علی عليه السلام :
 كُلَّمَا أَزْدَادَ عِلْمُ الرَّجُلِ زَادَتْ عِنَايَتُهُ بِنَفْسِهِ وَبَذَلَ فِي رِيَاضَتِهَا وَصَلَاحِهَا
 جُهْدَهُ؛
 هر اندازه دانش انسان بیشتر شود، توجه او به خودش بیشتر می گردد و در
 ریاضت و رشد و اصلاح نفس، کوشش بیشتری می نماید.
 غرر الحکم ، ح 7204.

حدیث - 893

امام علی عليه السلام :
 زِيَادَةُ الشُّكْرِ وَصَلَةُ الرَّحِمِ تَزِيدُ فِي الْعُمُرِ وَتَفْسَحُ فِي الْأَجَلِ ؛
 شکرگزاری فراوان و صله رحم، عمر را زیاد می کنند و بر مهلت زندگی
 می افزایند.
 عیون الحکم والمواعظ، ص 275، ح 4999.

حدیث - 894

امام صادق علیه السلام :

الْبِرُّ وَ حُسْنُ الْخُلُقِ يَعْمُرَانِ الدِّيَارَ وَ يَزِيدَانِ فِي الْأَعْمَارِ ؛
نیکوکاری و خوش اخلاقی، خانه‌ها را آباد و عمرها را طولانی می‌کنند.
کافی ، ج 2، ص 100، ح 8 .

حدیث - 895

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم :

الْصَّدَقَةُ عَلَى وَجْهِهَا وَ بِرُّ الْوَالِدَيْنِ وَ اصْطِنَاعُ الْمَعْرُوفِ يُحَوِّلُ الشَّقَاءَ سَعَادَةً وَ
يَزِيدُ فِي الْعُمُرِ؛
صدقه دادن با مراعات شرایطش و خوبی کردن به پدر و مادر و انجام دادن
کارهای نیک، بدبختی را به خوشبختی تبدیل می‌کند و بر عمر می‌افزاید.
کنز العمال ، ح 4444 .

حدیث - 896

امام صادق علیه السلام :

مَا نَعْلَمُ شَيْئًا يَزِيدُ فِي الْعُمُرِ إِلَّا صَلََةَ الرَّحِمِ، حَتَّى إِنْ الرَّجُلُ يَكُونُ أَجَلُهُ ثَلَاثَ
سِنِينَ فَيَكُونُ وَصُولًا لِلرَّحِمِ فَيَزِيدُ اللَّهُ فِي عُمُرِهِ ثَلَاثِينَ سَنَةً فَيَجْعَلُهَا ثَلَاثًا وَ
ثَلَاثِينَ سَنَةً، وَ يَكُونُ أَجَلُهُ ثَلَاثًا وَ ثَلَاثِينَ سَنَةً فَيَكُونُ قَاطِعًا لِلرَّحِمِ، فَيَنْقُصُهُ اللَّهُ
ثَلَاثِينَ سَنَةً وَ يَجْعَلُ أَجَلَهُ إِلَى ثَلَاثِ سِنِينَ؛

ما، غیر از صله رحم، چیزی نمی‌شناسیم که بر عمر بیفزاید، تا آن‌جا که گاهی عمر کسی سه سال است، و وقتی که اهل صله رحم می‌شود، خداوند هم سی سال بر عمرش می‌افزاید و آن را سی و سه سال می‌کند و گاهی عمر کسی سی و سه سال است و قطع رحم می‌کند و خداوند هم سی سال از عمر او می‌کاهد و عمرش را به سه سال، کاهش می‌دهد.

کافی، ج 2، ص 152، ح 17.

حدیث - 897

امام علی علیه السلام :

كَثْرَةُ اصْطِنَاعِ الْمَعْرُوفِ تَزِيدُ فِي الْعُمُرِ وَ تَنْشُرُ الذِّكْرَ ؛

زیاد کار نیک انجام دادن، عمر را می‌افزاید و نام را پراوازه می‌سازد.

غررالحکم، ح 7113.

حدیث - 898

خ الطوسی، ص 182. پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم :

مَنْ سَرَّهُ أَنْ يُنْسَلَ لَهُ فِي عُمْرِهِ وَيُوسَعَ لَهُ فِي رِزْقِهِ فَلْيَتَّقِ اللَّهَ وَلْيَصِلْ رَحِمَهُ؛

هر کس دوست دارد که عمرش طولانی و روزی‌اش زیاد شود، تقوای الهی پیشه کند و صله رحم نماید.

بحارالأنوار، ج 74، ص 102، ح 56.

حدیث - 899

امام باقر علیه السلام :

الْبِرُّ وَالصَّدَقَةُ يُنْفِيَانِ الْفَقْرَ وَ يَزِيدَانِ فِي الْعُمُرِ وَ يَدْفَعَانِ عَنْ صَاحِبِهِمَا سَبْعِينَ مِائَةَ سُوءٍ ؛

کار خیر و صدقه، فقر را می‌برند، بر عمر می‌افزایند و هفتاد مرگ بد را از صاحب خود دور می‌کنند.
ثواب الاعمال ، ص 141 .

حدیث - 900

امام صادق علیه السلام :

ثَلَاثَةٌ إِنْ يَعْلَمَهُنَّ الْمُؤْمِنُ كَانَتْ زِيَادَةً فِي عُمرِهِ وَ بَقَاءَ النِّعْمَةِ عَلَيْهِ: تَطْوِيلُهُ فِي رُكُوعِهِ وَ سُجُودِهِ فِي صَلَاتِهِ وَ تَطْوِيلُهُ لِجُلُوسِهِ عَلَى طَعَامِهِ إِذَا أَطْعَمَ عَلَى مَائِدَتِهِ وَ اصْطِنَاعُهُ الْمَعْرُوفَ إِلَى أَهْلِهِ؛

سه چیز است که اگر مؤمن از آنها مطلع شود، باعث طول عمر و دوام بهره‌مندی او از نعمت‌ها می‌شود: طول دادن رکوع و سجده، زیاد نشستن بر سر سفره‌ای که در آن دیگران را اطعام می‌کند و خوش رفتاری‌اش با خانواده.
کافی، ج 4، ص 49، ح 15.

حدیث - 901

پیامبر ﷺ :

مَنْ أُلْهِمَ الصِّدْقَ فِي كَلَامِهِ وَ الْإِنصَافَ مِنْ نَفْسِهِ وَ بَرَّ وَالِدَيْهِ وَ وَصَلَ رَحِمِهِ،
أُنْسِيَ لَهُ فِي أَجَلِهِ وَ وَسَّعَ عَلَيْهِ فِي رِزْقِهِ وَ مُتَّعَ بِعَقْلِهِ وَ لُقِّنَ حُجَّتَهُ وَ قَتَّ مُسَاءَلَتَهُ

؛

به هر کس، راستگویی در گفتار، انصاف در رفتار، نیکی به والدین و صله
رحم الهام شود، اجلش به تأخیر می‌افتد، روزیش زیاد می‌گردد، از عقلش
بهره‌مند می‌شود و هنگام سؤال [مأموران الهی] پاسخ لازم به او تلقین می‌گردد.
اعلام الدین ، ص 265 .

حدیث - 902

امام علی علیه السلام می فرمایند:

اکملکم ایمانا احسنکم خلقا؛

آن کس از شما ایمانش کاملتر است که اخلاقش نیکوتر باشد.

بحارالانوار، ج 71، ص 387.

حدیث - 903

رسول اکرم ﷺ می فرمایند:

بنده ایمان را به کمال نمی‌رساند مگر سه خصلت در او باشد: انفاق در

هنگام تنگ دستی، انصاف دادن و سلام کردن.

کنز العمال، ح 107.

حدیث - 904

امام رضا علیه السلام می فرمایند:

ان الإمامة زمام الدين، و نظام المسلمين و صلاح الدنيا، و عز المؤمنین؛
امامت، زمام دین، رشته ی کار مسلمانان، صلاح و آبادانی دنیا و سرافرازی
مؤمنان است.

اصول کافی، ج 1، ص 200.

حدیث - 905

رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم می فرمایند:

هر کس برای آموختن علم سر از خواب بردارد، فرشتگان سایه ی رحمت بر
او می گسترانند، در زندگی او برکت به وجود می آید، و چیزی از روزی او
کاسته نمی شود.

بحار الانوار/ج 1/ص 177.

حدیث - 906

حضرت رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم می فرمایند:

اکثروا من الصدقة ترزقوا.

صدقه زیاد بدهید، تا خداوند به شما روزی دهد.

بحار الانوار، ج 77، ص 176.

حدیث - 907

حدیث - 908

حضرت امام کاظم علیه السلام می فرمایند:
هر کس به برادران و خانواده ی خود نیکی کند، عمرش دراز شود.
بحارالانوار، ج 78، ص 53.

حدیث - 909

قال الإمام علی علیه السلام :
ثلاث من أبواب البر: سخاء النفس، وطيب الكلام، والصبر على الأذى.
امام علی علیه السلام فرمودند:
سه چیز از درهای نیکی است: سخاوت نفس و نیکویی گفتار و شکیبایی در برابر آزار.
«المحاسن، ج 1، ص 66، ح 14»

رذایل اخلاقی

حدیث - 1

پیامبر خدا ﷺ می فرمایند :

خَلَقَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ التَّوَانِيَّ وَالْكَسَلَ ، فَزَوَّجَهُمَا فَوُلِدَ بَيْنَهُمَا الْفَاقَةُ؛
خداوند سستی و تنبلی را آفرید و میان آن دو را پیوند داد ؛ پس از آن دو ،
فقر زاده شد .

الفردوس : 2 / 188 / 2940

حدیث - 2

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

فاى رجل لطم امراته لطمه، امرالله عزوجل مالک خازن النيران فيلطمه على
حر وجهه سبعين لطمه فى نار جهنم؛
هر کس به صورت زنش سیلی بزند، خداوند به آتشبان جهنم دستور می دهد
تا در آتش جهنم هفتاد سیلی بر صورت او بزند .
مستدرک الوسائل، ج 14، ص 250 .

حدیث - 3

قال رسول الله ﷺ :

إن أكثر الناس ذنوبا يوم القيامة أكثرهم كلاما فيما لا يعنيه.

پیامبر خدا ﷺ فرمودند:

بیشترین گناه را در روز قیامت آن مردمی دارند که بیشتر سخنان بیهوده می گویند.

«کنز العمال، ح 8293»

حدیث - 4

قال رسول الله ﷺ : أكثر الناس ذنوبا أكثرهم كلاما فيما لا يعنيه.

پیامبر خدا ﷺ فرمودند: گناه کار ترین مردم کسانی هستند که بیشتر بیهوده گویی می کنند.

«الترغیب و الترہیب، ج 3، ص 540، ح 51»

حدیث - 5

قال الإمام علي عليه السلام : سوء المنطق يزرى بالبهاء و المروة.

امام علی علیه السلام فرمودند: زشت گویی شکوه و مروت را لکه دار می کند.

«غررالحکم، ح 5621»

حدیث - 6

قال الإمام علي عليه السلام : سنة اللثام قبح الكلام.

امام علی علیه السلام فرمودند: شیوه ی فرومایگان زشت گویی است.

«غررالحکم، ح 5551»

حدیث - 7

قال الإمام علی عليه السلام : من ساء لفظه ساء حظه .
امام علی عليه السلام فرمودند: هر کس سخنش بد باشد، بهره بد برد.
«غررالحکم، ح 9173»

حدیث - 8

قال الإمام علی عليه السلام : من ساء كلامه كثر ملامه .
امام علی عليه السلام فرمودند: هر که گفتارش بد باشد، ملامت بسیار شنود.
«غررالحکم، ح 8496»

حدیث - 9

رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم :
أَيُّ دَاءٍ أَدْوَى مِنَ الْبُخْلِ ؛
کدامین درد ، دردناک تر از تنگ چشمی است؟!
فقه الرضا عليه السلام ، ص 277 .

حدیث - 10

رسول الله ﷺ:

آفة السَّامَةِ المَنُّ؛

آفت بخشش، منت‌گذاری است.

معدن الجواهر، ص 59.

حدیث - 11

قال الامام الصادق عليه السلام: حَرُمَ الحَرِيصُ خَصَلَتَيْنِ وَ لَزَمَتْهُ خَصَلَتَانِ: حَرُمَ
الْفِنَاعَةُ فَافْتَقَدَ الرَّاحَةَ، وَ حَرُمَ الرِّضَا فَافْتَقَدَ الْيَقِينَ.

امام صادق علیه السلام فرمودند: آزمند از دو خصلت محروم شده و در نتیجه دو
خصلت را با خود دارد: از قناعت محروم است و در نتیجه آسایش را از دست
داده است، از رضایت و خرسندی محروم است و در نتیجه یقین را از کف داده
است.

«خصال، ص 69، ح 104»

حدیث - 12

قال رسول الله ﷺ: الْحَرِیصُ مَحْرُومٌ، وَهُوَ مَعَ حِرْمَانِهِ مَذْمُومٌ فِی أَىِّ شَیْءٍ كَانَ، وَكَيْفَ لَا یَكُونُ مَحْرُومًا وَقَدْ فَرَّ مِنْ وَثَاقِ اللَّهِ تَعَالَى؟
پیامبر خدا ﷺ فرمودند: آدم حریص همیشه محروم است و افزون بر محروم بودن، در هرکاری که می‌کند نکوهیده است و چگونه محروم نباشد در حالی که از بند خدا گریخته است؟
«مصباح الشریعة، ص 187»

حدیث - 13

قال الامام الحسن علیہ السلام وَ قَدْ سَأَلَهُ أَبُوهُ عَنِ الْفَقْرِ، الْحِرْصِ وَالشَّرِّ.
امام حسن علیہ السلام در پاسخ به پدر بزرگوارشان که پرسیدند: فقر چیست؟ فرمودند: آزمندی و سیری ناپذیری.
«معانی الأخبار، ص 244»

حدیث - 14

قال الامام علی علیہ السلام: الْحِرْصُ أَحَرُّ مِنَ النَّارِ.
امام علی علیہ السلام فرمودند: حرص سوزنده‌تر از آتش است.
«جامع الأخبار، ص 383، ح 1071»

حدیث - 15

قال الامام علی علیه السلام : إظهارُ الحرصِ يُورثُ الفقرَ.
امام علی علیه السلام فرمودند: حرص زدن موجب فقر می شود.
«بحار الانوار، ج 73، ص 162»

حدیث - 16

قال الإمام علی علیه السلام : حبُّ الدنيا یوجبُ الطمعَ.
امام علی علیه السلام فرمودند: دوستی دنیا سبب طمع می شود.
«غرر الحکم، ص 142»

حدیث - 17

قال الامام علی علیه السلام : لَحُبُّ الدنیا صَمَّتِ الْأَسْمَاعُ عَنْ سَمَاعِ الْحِکْمَةِ وَ
عَمَّيَّتِ الْقُلُوبُ عَنْ نُورِ الْبَصِيرَةِ.
امام علی علیه السلام فرمودند: البته دوستی دنیا گوشها را از شنیدن حکمت کر می
کند و دلها را از دیدن نور بصیرت کور می کند.
«غرر الحکم، ص 65»

حدیث - 18

قال الامام علی علیه السلام : حُبُّ الدنیا یُفسِدُ العقلَ، و یُهمُّ القلبَ عن سماعِ الحکمة، و یوجب الیمَ العقاب. امام علی علیه السلام فرمودند: دوستی دنیا عقل را فاسد و دل را از شنیدن حکمت اندوهگین می سازد و موجب عذاب دردناک می شود. «مستدرک الوسائل، ج 12، ص 42»

حدیث - 19

قال الامام الباقر علیه السلام : مَثَلُ الحَرِیصِ عَلَى الدنیا مَثَلُ دُوْدَةِ الْقَرْ، کُلَّمَا اِزَادَتْ مِنْ الْقَرْ عَلَى نَفْسِهَا لَفًا کَانَ اَبْعَدَ لَهَا مِنْ الْخُرُوجِ حَتّٰی تَمُوتَ. امام باقر علیه السلام فرمودند: شخص حریص بر دنیا مانند کرم ابریشم است که هر چه بیشتر ابریشم بر خود می پیچید راه خروجش دورتر و بسته تر می گردد تا اینکه بمیرد. «الکافی، ج 2، ص 316»

حدیث - 20

قال الإمام الصادق علیه السلام : مَنْ کَثُرَ اِشْتِیَاکُهُ بِالدنیا کَانَ اَشَدَّ لِحَسْرَتِهِ عِنْدَ فِرَاقِهَا. امام صادق علیه السلام فرمودند: هر که به دنیا بیشتر آلوده باشد شدت افسوسش هنگام جدائی از آن بیشتر است.

«الكافی، ج 2، ص 230»

حدیث - 21

قال الإمام الصادق عليه السلام : من تعلّق قلبه بالدُّنيا تعلّق قلبه بثلاث خصال: همٌّ لا يَفْنَى، و أمل لا يُدرَك، و رجاء لا يُنال.

امام صادق عليه السلام فرمودند: هر کس به دنیا دل بندد به سه خصلت دل بسته می شود: 1. اندوهی که پایان ندارد. 2. آرزویی که درک نشود. 3. امیدی که بدان نرسد.

«الكافی، ج 2، ص 230»

حدیث - 22

قال الإمام الصادق عليه السلام : ما فَتَحَ اللهُ على عبدٍ باباً من امرِ الدنيا إلا فَتَحَ اللهُ عليه من الحرصِ مثله.

امام صادق عليه السلام فرمودند: خداوند دری از امور دنیا را بر بنده نگشاید جز اینکه مانند آن دری از حرص بر او بگشاید.

«الكافی، ج 2، ص 319»

حدیث - 23

قال الإمام الصادق عليه السلام : رأسُ كلِّ خطيئةٍ حبُّ الدنيا.
امام صادق عليه السلام فرمودند: سرآغاز هر گناه، دوستی دنیا است.
«الكافي، ج 2، ص 315»

حدیث - 24

قال الإمام الصادق عليه السلام الحُبُّ أَفْضَلُ مِنَ الْخَوْفِ ثُمَّ قَالَ وَ اللَّهُ مَا أَحَبَّ اللَّهُ مَنْ أَحَبَّ الدُّنْيَا وَ الْوَالِي غَيْرَنَا وَ مَنْ عَرَفَ حَقَّنَا وَ أَحَبَّنَا فَقَدْ أَحَبَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى.
امام صادق عليه السلام فرمودند: دوستی از ترس برتر است سپس فرمودند: سوگند به خدا کسی که دنیا را دوست داشته باشد خدا را دوست نداشته است و غیر ما را دوست داشته و کسی که حق ما را شناخته و ما را دوست داشته باشد البته خدای تبارک و تعالی را دوست داشته است.
«الكافي، ج 8، ص 128»

حدیث - 25

قال رسول الله ﷺ : إنه ما سَكَنَ حُبُّ الدُّنْيَا قَلْبَ عَبْدٍ إِلَّا التَّاطُّ فِيهَا بثلاث: شُغْلٍ لَا يَنْفَعُ عَنَاءَهُ، وَ فَقْرٍ لَا يُدْرِكُ غِنَاهُ، وَ أَمَلٍ لَا يَنَالُ مُنْتَهَاهُ.
رسول خدا ﷺ فرمودند: دوستی دنیا در دل بنده ای جای نگرفت جز اینکه سه خصلت در آن پیوسته وجود دارد: 1. مشغولیتی که رنجش پایان نپذیرد، 2. فقری که توانگریش درک نشود، 3. آرزویی که به پایانش نرسد.

«بحار الانوار، ج 74، ص 188»

حدیث - 26

قال رسول الله ﷺ : إن أول ما عُصِيَ الله عز وجل به ستٌ: حبُّ الدنيا وحبُّ الرئاسة وحبُّ الطعام وحبُّ النوم وحبُّ الراحة وحبُّ النساء.

رسول خدا ﷺ فرمودند: سرآغاز نافرمانی خدا عزوجل شش چیز است:

1. دوستی دنیا.
2. دوستی ریاست.
3. دوستی خوراک.
4. دوستی خواب.
5. دوستی راحتی.
6. دوستی زنان.

«الكافي، ج 2، ص 289»

حدیث - 27

قال الامام علي عليه السلام : من أقبح الكبر، تكبرُ الرجلِ على ذوى رَحِمِهِ وَ أبناءِ جنسِهِ.

امام علی علیه السلام فرمودند: از زشت ترین تکبرها، تکبر کسی است که در برابر خویشان و هموعان خود تکبر می ورزد.

«عیون الحکم و المواعظ، ص 473»

حدیث - 28

قال الامام علي عليه السلام : الكبرُ مَصِيدَةُ إبليسَ العُظمى.

امام علی علیه السلام فرمودند: تکبر دام بزرگ شیطان است.

«نهج البلاغه، خطبه 192»

حدیث - 29

قال الامام علی علیه السلام : من تکبر الناس ذلّ.
امام علی علیه السلام فرمودند: هر کس بر مردم تکبر بورزد ذلیل می شود.
«بحار الانوار، ج 77، ص 235»

حدیث - 30

قال الامام علی علیه السلام : لا يتعلم من يتكبر.
امام علی علیه السلام فرمودند: کسی که تکبر می ورزد چیزی را نمی آموزد.
«غرر الحکم، ح 10586»

حدیث - 31

قال الامام علی علیه السلام : استعدوا بالله من لواقح الکبر... فلو رخص الله في الکبر
لأحد من عباده لرخص فيه لخاصة أنبيائه وأوليائه.
امام علی علیه السلام فرمودند: به خدا پناه ببرید از عواقب تکبر... . اگر خدا تکبر
را برای احدی از بندگان مجاز می دانست، بدون تردید برای خواص از انبیاء
و اولیاء خود، تجویز می نمود.
«نهج البلاغه، خطبه 192»

حدیث - 32

قال رسول الله ﷺ : أكثر أهل جهنم المتكبرون.
پیامبر اکرم ﷺ فرمودند: بیشتر اهل دوزخ متکبران هستند.
«ثواب الاعمال، ص 502»

حدیث - 33

قال ابو جعفر عليه السلام : الكبر مطايا النار.
امام باقر عليه السلام فرمودند: کبر از مرکب های دوزخ است (که انسان را به جهنم می برد).
«ثواب الاعمال، ص 500»

حدیث - 34

قال الصادق عليه السلام : ما من رجلٍ تكبر أو تجبر إلا لِدَلَّةٍ وَجَدَهَا فِي نَفْسِهِ.
امام صادق عليه السلام فرمودند: کسی تکبر نمی ورزد جز آنکه کمبود و ذلتی در
درون خود احساس می کند.
«الكافي، ج 3، ص 462»

حدیث - 35

قال الصادق عليه السلام: أَعْظَمُ الْكِبَرِ أَنْ تَسْفَهَ الْحَقَّ وَتَغْمِصَ النَّاسَ.
امام صادق عليه السلام فرمودند: عظیم ترین حالت تکبر آن است که در برابر حق
تجاهل ورزی (خود را به سفاقت بزنی) و مردم را نادیده بگیری.
«الکافی، ج 2، ص 311»

حدیث - 36

قال ابو عبدالله عليه السلام: إِنَّ الْمُتَكَبِّرِينَ يَجْعَلُونَ فِي صُورَةِ الذَّرِّ يَتَوَطَّأُهُمُ النَّاسُ
حَتَّى يَفْرَغَ اللَّهُ مِنَ الْحَسَابِ.
امام صادق عليه السلام فرمودند: انسانهای متکبر در قیامت به صورت مورچگان
پدیدار می گردند و زیر دست و پای مردم قرار می گیرند تا خداوند از
حسابرسی فارغ گردد.
«الکافی، ج 3، ص 424»

حدیث - 37

قال الصادق عليه السلام: الْأَسْتِكْبَارُ هُوَ أَوَّلُ مَعْصِيَةِ عُصِيَ اللَّهُ بِهِ.
امام صادق عليه السلام فرمودند: تکبر ورزی، اولین گناهی است که به عنوان
نافرمانی از خدا، صورت پذیرفته است.
«بحارالانوار، ج 60، ص 274»

حدیث - 38

قالَ سَأَلْتُ ابا عبدِاللهِ عليه السلام عن ادنى الالحاد قال: إِنَّ الكِبَرَ ادْنَاهُ.
راوی می گوید از امام صادق علیه السلام درباره کمترین درجه الحاد (بی دینی)
سؤال کردم، امام صادق علیه السلام فرمودند: کمترین درجه الحاد، تکبر است.
«الکافی، ج 3، ص 423»

حدیث - 39

قال الباقر عليه السلام: قال رسول الله ﷺ: وَيْلٌ لِمَنْ يَخْتَالُ فِي الْأَرْضِ يُعَارِضُ
جَبَّارَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ.
امام باقر علیه السلام فرمودند: پیامبر ﷺ فرموده است: وای بر کسی که در
زمین تکبر ورزد که با خدای جبار آسمانها و زمین به معارضة برخاسته.
«ثواب الاعمال، ص 627»

حدیث - 40

قال الامام علي عليه السلام: الْحِرْصُ وَالْكِبَرُ وَالْحَسَدُ دَوَاعٍ إِلَى التَّقَحُّمِ فِي الذُّنُوبِ.
امام علی علیه السلام فرمودند: حرص و تکبر و حسد، انگیزه روی آوردن به گناه و
عصیان می باشند.
«نهج البلاغه، حکمت 370»

حدیث - 41

قال الامام علی علیه السلام : اِيَّاكَ وَ الْكِبَرَ فَانَّهُ اعْظَمُ الذُّنُوبِ .
امام علی علیه السلام فرمودند: از تکبر بر حذر باش، زیرا که تکبر بزرگترین گناهان است.

«غرر الحکم، ح 1985»

حدیث - 42

قال الامام الصادق علیه السلام : إِنَّ مِنْ الْغَيْبَةِ أَنْ تَقُولَ فِي أَخِيكَ مَا سَتَرَهُ اللَّهُ عَلَيْهِ،
وَ إِنَّ مِنْ الْبُهْتَانِ أَنْ تَقُولَ فِي أَخِيكَ مَا لَيْسَ فِيهِ .
امام صادق علیه السلام فرمودند: غیبت آن است که در مورد برادرت آنچه را خدا پوشانده بیان کنی و بهتان آن است که آنچه در او نیست را به او نسبت دهی .
«بحار الانوار، ج 2، ص 248»

حدیث - 43

قال الامام الصادق علیه السلام : إِذَا اتَّهَمَ الْمُؤْمِنُ أَخَاهُ إِنَّمَا اتَّهَمَ الْإِيمَانَ مِنْ قَلْبِهِ كَمَا
يَنْمَاطُ الْمِلْحُ فِي الْمَاءِ .
امام صادق علیه السلام فرمود : هرگاه مؤمن به برادر (دینی) خود تهمت زند، ایمان در قلب او ناپدید می شود همچنان که نمک در آب حل می شود .
«الکافی، ج 2، ص 361»

حدیث - 44

قال الامام زين العابدين عليه السلام : مَنْ رَمَى النَّاسَ بِمَا فِيهِمْ رُمُوهُ بِمَا لَيْسَ فِيهِ .
امام سجاد عليه السلام فرمودند: هر کس به مردم عیبی را که دارند نسبت دهد،
مردم به او عیبی را که ندارد نسبت دهند.
«بحار الانوار، ج 78، ص 160»

حدیث - 45

قال الامام الصادق عليه السلام : مَنْ اتَّهَمَ أَخَاهُ فِي دِينِهِ فَلَا حُرْمَةَ بَيْنَهُمَا .
امام صادق عليه السلام فرمودند: هر کس به برادر دینی خود تهمت زند حرمتی میان
آن دو به جا نمی ماند.
«الکافی، ج 2، ص 361»

حدیث - 46

قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم : أَمَّا عَلَامَةُ الْفَاسِقِ فَأَرْبَعَةٌ: الْلَّهُوُ، وَاللَّغْوُ، وَالْعُدْوَانُ، وَ
الْبُهْتَانُ.
پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: فاسق چهار نشانه دارد: (اشتغال به) لهو، لغو،
دشمنی و بهتان.
«بحار الانوار، ج 1، ص 120»

حدیث - 47

قال رسول الله ﷺ : من بهت مؤمناً أو مؤمنةً أو قال فيه ما ليس فيه أقامه الله تعالى يوم القيامة على تل من نار حتى يخرج مما قاله فيه.

پیامبر خدا ﷺ فرمودند: هر کس به مرد یا زن مؤمن بهتان زند یا درباره او چیزی بگوید که از آن مبرا است خداوند در روز رستاخیز وی را بر تلی از آتش نگه دارد تا از حرف خود درباره او برگردد.

«بحار الانوار، ج 75، ص 194»

حدیث - 48

قال الامام علي عليه السلام : المؤمن لا يغش أخاه ولا يخونه ولا يخذله ولا يتهمه ولا يقول له: أنا منك برئ.

امام علی علیه السلام فرمودند: مومن با برادر مومنش فریبکاری نمی کند و به او خیانت نمی ورزد و او را خوار نمی سازد و به او تهمت نمی زند و به او نمی گوید من از تو بیزارم.

«بحار الأنوار، ج 2، ص 143»

حدیث - 49

قال الامام علي عليه السلام : من دخل مداخل السوء إتهم.

امام علی علیه السلام فرمودند: هر که به جاهای بد رفت و آمد کند، مورد بدگمانی و تهمت واقع شود.

«بحار الانوار، ج 75، ص 91»

حدیث - 50

قال الامام علی عليه السلام : الْبُهْتَانُ عَلَى الْبَرِّیِّ اَعْظَمُ مِنَ السَّمَاءِ .
امام علی عليه السلام فرمودند: بهتان زدن به آدم بی گناه (گناهش) بزرگتر از آسمان است.

«بحار الانوار، ج 78، ص 31»

حدیث - 51

قال الامام علی عليه السلام : لَا قَحَّةَ كَالْبُهْتِ .
امام علی عليه السلام فرمودند: هیچ بی شرمی و وقاحتی چون بهتان زدن نیست.
«غرر الحکم، ح 4438»

حدیث - 52

قال الامام الصادق عليه السلام : لَا تَمَزَحَ فَيَذْهَبَ نُورُكَ .
امام صادق عليه السلام فرمودند: شوخی مکن؛ زیرا نورانیّت از بین می رود.
«أمالی شیخ صدوق، ص 436»

حدیث - 53

قال الامام الصادق عليه السلام : الْمِزَاحُ السَّبَابُ الْأَصْغَرُ .

امام صادق علیه السلام فرمودند: شوخی، دشنام کوچک است.
«الکافی، ج 2، ص 665»

حدیث - 54

قال الامام علی علیه السلام : الْمِزَاحُ يُورِثُ الضَّغَائِنَ.
امام علی علیه السلام فرمودند: شوخی، کینه بر جای می گذارد.
«تحف العقول، ص 86»

حدیث - 55

قال الامام علی علیه السلام : لِکُلِّ شَیْءٍ بَذْرٌ وَبَذْرُ الْعَدَاوَةِ الْمِزَاحُ.
امام علی علیه السلام فرمودند: هر چیزی را بذری است و بذر دشمنی شوخی
است.
«غرر الحکم، ح 7316»

حدیث - 56

قال الامام علی علیه السلام : فِی السَّفَهَةِ وَکَثْرَةِ الْمِزَاحِ الْخُرْقُ.
امام علی علیه السلام فرمودند: در سبک سری و شوخی زیاد، حماقت نهفته است.
«غرر الحکم، ح 6523»

حدیث - 57

قال رسول الله ﷺ: بينما موسى عليه السلام جالسا إذ أقبل إبليس... قال موسى: فأخبرني بالذنب الذي إذا أذنبه ابن آدم استحوذت عليه؟ قال: إذا أعجبته نفسه، واستكثر عمله، وصغر في عينه ذنبه.

رسول خدا ﷺ فرمودند: موسی علیه السلام نشستہ بود کہ ابلیس نزد او آمد، موسی فرمودند: مرا از آن گناهی خبر ده کہ اگر آدمی مرتکبش شود تو بر او استیلا می یابی؟ ابلیس گفت: هر گاه خودپسند شود و عملش را زیاد بیند و گنااهش در نظرش خرد آید.

«الکافی، ج 2، ص 314»

حدیث - 58

قال الإمام علي عليه السلام (من كتاب له إلى الحارث الهمداني): احذر الغضب، فإنه جند عظيم من جنود إبليس.

امام علی علیه السلام (در نامه خود به حارث همدانی)، فرمودند: از خشم دوری کن، زیرا کہ خشم یکی از لشکریان بزرگ ابلیس است.

«نهج البلاغه، نامه 69»

حدیث - 59

قال الإمام الصادق عليه السلام : من لم يبال ما قال وما قيل فيه فهو شرک شیطان، ومن لم يبال أن يراه الناس مسيئاً فهو شرک شیطان، ومن اغتاب أخاه المؤمن من غير ترة بينهما فهو شرک شیطان

امام صادق عليه السلام فرمودند: کسی که اهمیت ندهد چه می گوید و درباره اش چه گفته می شود او شریک شیطان است و کسی که برایش مهم نباشد مردم او را بدکار ببینند (و بشناسند نیز) شریک شیطان است و کسی که از برادر مؤمن خود غیبت کند بی آن که میانشان ظلم و ستمی رفته باشد، شریک شیطان است و هر که شیفته حرام و شهوت زنا باشد شریک شیطان است.

«الخصال، ص 216»

حدیث - 60

قال الامام الرضا عليه السلام : إستماع الأوتار من الكبائر.

امام رضا عليه السلام فرمودند: گوش دادن به (صدای) تارهای موسیقی از گناهان کبیره است.

«مستدرک الوسائل، ج 13، ص 220»

حدیث - 61

قال الامام الباقر عليه السلام : الغناء يُنبِتُ النفاق في القلب كما يُنبِتُ النخلُ الطلع.
امام باقر عليه السلام فرمودند: غناء و آوازه خوانی نفاق و دروئی را در دل می
رویاند همان گونه که درخت نخل، خوشه خرما را رویش می دهد.
«دعائم الاسلام، ج 2، ص 208»

حدیث - 62

قال الامام الباقر عليه السلام : الغناء مِمَّا وَعَدَ اللَّهُ عَلَيْهِ النَّارَ و تلا هذه الآية: و مِنْ
الناس مَنْ يَشْتَرِي لَهْوَ الْحَدِيثِ - لِيُضِلَّ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ ... (لقمان، 6).
امام باقر عليه السلام فرمودند: غنا و آوازه خوانی از جمله گناهانی است که خداوند
برای آن وعده آتش داده است، سپس این آیه را تلاوت فرمودند: «برخی از
مردم کسانی هستند که سخن بیهوده را می خرند تا دیگران را از روی نادانی از
راه خدا گمراه کنند و آیات الهی را به استهزاء گیرند، برای آنان عذابی
خوارکننده خواهد بود».
«وسائل الشیعه، ج 12، ص 226»

حدیث - 63

قال الامام الصادق عليه السلام: بيتُ الغناء بيتٌ لا تُؤمنُ فيه الفجیعةُ و لا تُجابُ فيه الدَّعوةُ و لا تدخلُه الملائكةُ.

امام صادق عليه السلام فرمودند: خانه ای که در آن غناء و ساز و آواز نواخته شود، از مصیبت ها و بلاهای دردناک در امان نیست و دعا در آن خانه مستجاب نمی گردد و فرشتگان به آن خانه وارد نمی شوند.

«دعائم الاسلام، ج 2، ص 280»

حدیث - 64

عن ابی عبدالله عليه السلام فی قول الله تعالى: «و اجتنبوا قولَ الزُّور» (حج، 30)، قال: قول الزُّورِ الغناء.

امام صادق عليه السلام درباره سخن خداوند که می فرماید: «از گفتار باطل بپرهیزید» فرمودند: گفتار باطل همان غناء است.

«وسائل الشیعه، ج 12، ص 227»

حدیث - 65

قال الامام الصادق عليه السلام: شرُّ الأصواتِ الغناء.

امام صادق عليه السلام فرمودند: بدترین صداها، غناء (و آوازه خوانی) است.

«وسائل الشیعه، ج 12، ص 229»

حدیث - 66

قال الامام الصادق عليه السلام : الغناء مجلسٌ لا ينظر الله إلى أهله .
امام صادق عليه السلام فرمودند: مجلس غناء مجلسی است که خداوند به اهل آن
نظر (لطف و رحمت) نمی کند.
«وسائل الشیعه، ج 12، ص 288»

حدیث - 67

قال الامام الصادق عليه السلام : الغناء يورث النفاق و يُعقبُ الفقر .
امام صادق عليه السلام فرمودند: غناء و آوازه خوانی باعث نفاق و دورویی شده و
فقر و تنگدستی را به دنبال دارد.
«وسائل الشیعه، ج 12، ص 230»

حدیث - 68

قال الامام الصادق عليه السلام : الغناء عُشُّ النفاق .
امام صادق عليه السلام فرمودند: غناء و آوازه خوانی، لانه نفاق و دورویی است.
«وسائل الشیعه، ج 12، ص 227»

حدیث - 69

قال الامام الصادق عليه السلام : الغناء يُورثُ الفقر.
امام صادق عليه السلام فرمودند: غناء و آوازه خوانی موجب فقر و تنگدستی می گردد.

«مستدرک الوسائل، ج 13، ص 213»

حدیث - 70

قال الامام الصادق عليه السلام : استماعُ اللّهُو و الغناء يُنبتُ النفاقَ كما يُنبت الماء الزَّرْع.
امام صادق عليه السلام فرمودند: گوش کردن به چیزهای بیهوده و غناء و آوازه خوانی، نفاق را می رویاند همان گونه که آب کشتزار را می رویاند.

«وسائل الشیعه، ج 12، ص 236»

حدیث - 71

قال الامام الصادق عليه السلام : لا يَحِلُّ بيعُ الغناء و لا شِراءُهُ و استماعُهُ نفاقٌ و تعلیمُهُ کُفر.
امام صادق عليه السلام فرمودند: خرید و فروش (آلات) غناء و ساز و آواز حلال نیست و گوش دادن به آن، نفاق و دورویی و آموزش دادنش، کفر و بی دینی است.

«دعائم الاسلام، ج 2، ص 209»

حدیث - 72

قال الامام الصادق عليه السلام : مَنْ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِ بِنِعْمَةٍ فَجَاءَ عِنْدَ تِلْكَ النِّعْمَةِ بِمِزْمَارٍ فَقَدْ كَفَرَهَا.

امام صادق عليه السلام فرمودند: کسی که خداوند به او نعمتی عطا فرماید و با وجود آن نعمت به نی و ساز و آواز روی آورد، کفران نعمت کرده است.

«وسائل الشیعه، ج 12، ص 233»

حدیث - 73

قال الامام الصادق عليه السلام : الْمَغْنِيَةُ مَلْعُونَةٌ وَمَنْ آوَاهَا وَ أَكَلَ كَسْبَهَا مَلْعُونٌ.

امام صادق عليه السلام فرمودند: زن آوازه خوان ملعون است و کسی که او را جای دهد و از درآمد آوازه خوانی او بخورد (روزی خود را بگذراند) نیز ملعون است.

«بحار الانوار، ج 79، ص 211»

حدیث - 74

قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم : لَا تَدْخُلُ الْمَلَائِكَةُ بَيْتًا فِيهِ خَمْرٌ أَوْ دِفٌّ أَوْ طَنْبُورٌ أَوْ نَرْدٌ وَلَا يُسْتَجَابُ دَعَاؤُهُمْ وَ تَرْفَعُ عَنْهُمْ الْبَرَكَةُ.

رسول خدا صلى الله عليه وآله وسلم فرمودند: فرشتگان وارد خانه ای که در آن شراب یا دایره یا طنبور (نوعی از آلات موسیقی) و یا نرد (نوعی وسیله قمار) باشد، نمی شوند و دعای اهل آن خانه مستجاب نمی گردد و برکت از آنان برداشته می شود.

«مستدرک الوسائل، ج 13، ص 218»

حدیث - 75

قال رسول الله ﷺ: يُحْشَرُ صَاحِبُ الْغَنَاءِ مِنْ قَبْرِهِ أَعْمَى وَ آخِرْسَ وَ أَبْكَمَ.
رسول خدا ﷺ فرمودند: دارندۀ (آلات) غناء و آوازۀ خوانی محشور می
شود در حالی که کور و کر و لال است.
«مستدرک الوسائل، ج 13، ص 219»

حدیث - 76

قال رسول الله ﷺ: يُحْشَرُ صَاحِبُ الطَّنْبُورِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَ هُوَ أَسْوَدُ الْوَجْهِ وَ
بِيَدِهِ طَنْبُورٌ مِنْ نَارٍ وَ فَوْقَ رَأْسِهِ سَبْعُونَ أَلْفَ مَلَكٍ، يَبْدُ كُلُّ مَلَكٍ مَقْمَعَةً يَضْرِبُونَ
رَأْسَهُ وَ وَجْهَهُ.
رسول خدا ﷺ فرمودند: دارندۀ طنبور (نوعی از آلات موسیقی) روز
قیامت محشور می شود در حالی که صورتش سیاه و در دستش طنبوری از
آتش است و بالای سرش هفتاد هزار فرشته قرار دارند که در دست هر کدام از
آنها عمودی آهنین است که بر سر و صورتش می زنند. «مستدرک الوسائل، ج
13، ص 219»

حدیث - 77

قال رسول الله ﷺ : مَنْ اسْتَمَعَ إِلَى اللَّهِ يُذَابُ فِي أُذُنِهِ الْآنُكَ .
رسول خدا ﷺ فرمودند: کسی که به چیزهای لهو و بیهوده گوش فرادهد
(روز قیامت) در گوشش سرب گداخته (و ذوب شده) ریخته می شود.
«دعائم الاسلام، ج 2، ص 210»

حدیث - 78

قال رسول الله ﷺ : ثَلَاثٌ يَفْسِدْنَ الْقَلْبَ: إِسْتِمَاعُ اللَّهْوِ وَ
رسول خدا ﷺ فرمودند: سه چیز باعث قساوت و سنگ دلی می گردد:
(یکی از آنها) گوش دادن به چیزهای لغو و بیهوده است.
«بحار الانوار، ج 79، ص 252»

حدیث - 79

قال رسول الله ﷺ : أَرْبَعٌ يُفْسِدْنَ الْقَلْبَ وَ يُنْبِتْنَ النِّفَاقَ فِي الْقَلْبِ كَمَا يُنْبِتُ الْمَاءُ الشَّجَرَ؛ إِسْتِمَاعُ اللَّهْوِ وَ
رسول خدا ﷺ فرمودند: چهار چیز است که قلب و روح را تباه و نفاق
را در آن می رویاند، همچنان که آب، درخت را می رویاند؛ (یکی از آنها) گوش
دادن به چیزهای لغو و بیهوده است.
«بحار الانوار، ج 79، ص 252»

حدیث - 80

قال رسول الله ﷺ : الغناء رُفِيَهُ الزَّنا .
رسول خدا ﷺ فرمودند: غناء و آوازه خوانی، طلسم زناکاری است.
«بحار الانوار، ج 79، ص 247»

حدیث - 81

قال رسول الله ﷺ : كان إبليسُ أَوَّلَ مَنْ تَغَنَّى .
رسول خدا ﷺ فرمودند: ابلیس نخستین کسی است که به غناء و آوازه خوانی پرداخت.
«وسائل الشیعه، ج 12، ص 231»

حدیث - 82

قال رسول الله ﷺ : تَرَكَ الْعِبَادَةَ يُقْسِي الْقَلْبَ تَرَكَ الذِّكْرَ يُمِيتُ النَّفْسَ .
پیامبر اکرم ﷺ فرمودند: ترک عبادت، دل را سخت می کند، رها کردن
یاد خدا، جان را می میراند.
«تنبيه الخواطر، ج 2، ص 120»

حدیث - 83

قال الامام الباقر عليه السلام : إِنَّ اللَّهَ عُقُوبَاتٍ فِي الْقُلُوبِ وَالْأَبْدَانِ، ضَنْكٌ فِي الْمَعِيشَةِ وَوَهْنٌ فِي الْعِبَادَةِ، وَمَا ضُرِبَ عَبْدٌ بِعُقُوبَةٍ أَعْظَمَ مِنْ قَسْوَةِ الْقَلْبِ.

امام باقر عليه السلام فرمودند: خداوند را برای دلها و بدنها کیفرهایی است؛ تنگی در معیشت و سستی در عبادت و به هیچ بنده ای کیفری بزرگ تر از سنگ دلی چشانده نشده است.

«تحف العقول، ص 296»

حدیث - 84

قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم : شَرُّ الْعَمَى عَمَى الْقَلْبِ.

پیامبر اکرم صلى الله عليه وآله وسلم فرمودند: بدترین کوری، کوری دل است.

«أمالی شیخ صدوق، ص 395»

حدیث - 85

قال الامام الباقر عليه السلام : لَعَنَ رَسُولُ اللَّهِ صلى الله عليه وآله وسلم رَجُلًا يَنْظُرُ إِلَى فَرْجِ امْرَأَةٍ لَا تَحُلُّ لَهُ.

امام باقر عليه السلام فرمودند: رسول خدا صلى الله عليه وآله وسلم مردی را که به عورت زن نامحرم نگاه کند، لعنت فرمود.

«وسائل الشیعه، ج 14، ص 138»

حدیث - 86

قال الامام علی عليه السلام : مَنْ نَظَرَ بَعِيْنَ هَوَاهُ إِفْتَنَّ .
امام علی عليه السلام فرمودند: کسی که با چشم هوی و هوس نگاه کند، در فتنه و گناه افتد.

«غرر الحکم، ص 368»

حدیث - 87

قال الامام علی عليه السلام : نَهَى رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنْ يَنْظُرَ الرَّجُلُ إِلَى عَوْرَةِ أَخِيهِ الْمُسْلِمِ وَ قَالَ: مَنْ تَأَمَّلَ عَوْرَةَ أَخِيهِ الْمُسْلِمِ لَعَنَهُ سَبْعُونَ أَلْفَ مَلَكٍ وَ نَهَى الْمَرْأَةَ أَنْ تَنْظُرَ إِلَى عَوْرَةِ الْمَرْأَةِ.

امام علی عليه السلام فرمودند: رسول خدا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نهی فرمودند از این که مرد به عورت برادر مسلمانش نگاه کند و فرمودند هر کس با توجه به عورت برادر مسلمانش نظر افکند، هفتاد هزار فرشته او را لعنت کنند، و همچنین نهی فرمودند از نگاه کردن زن به عورت زن دیگر.

«من لا يحضره الفقيه، ج 4، ص 9»

حدیث - 88

قال الامام الصادق عليه السلام : أَلْيَأْسُ مِنْ رَوْحِ اللَّهِ أَشَدُّ بَرْدًا مِنَ الزَّمَّهَرِيرِ .
امام صادق عليه السلام فرمودند: نومیدی از رحمت خدا، سردتر از زمهریر است.
«بحار الأنوار، ج 72، ص 338»

حدیث - 89

قال الامام علی علیه السلام (فی صِفَةِ الْمُنَافِقِینَ): حَسَدَةُ الرَّخَاءِ وَ مُؤَكَّدُو الْبَلَاءِ، وَ مُقْنِطُو الرَّجَاءِ.

امام علی علیه السلام (در وصف منافقان) فرمودند: حسودانِ آسایش (دیگران) هستند و به گرفتاری (مردم) دامن می زنند و امید را به یأس می کشانند.
«نهج البلاغه، خطبه 194»

حدیث - 90

قال الامام علی علیه السلام: كُلُّ قَانِطٍ آيِسٌ.
امام علی علیه السلام فرمودند: هر ناامیدی، ناکام است.
«غرر الحکم، ح 6842»

حدیث - 91

قال الامام علی علیه السلام: قَتَلَ الْقُنُوطُ صَاحِبَهُ.
امام علی علیه السلام فرمودند: ناامیدی، صاحب خود را می کشد.
«غرر الحکم، ح 6731»

حدیث - 92

قال الامام علی علیه السلام : فی القنوطِ التفریطُ.
امام علی علیه السلام فرمودند: نومیدی، موجب تفریط و تقصیر می شود.
«بحار الأنوار، ج 77، ص 211»

حدیث - 93

قال الامام علی علیه السلام : أعظمُ البلاءِ انقطاعُ الرجاءِ.
امام علی علیه السلام فرمودند: بزرگترین بلا، ناامیدی است.
«غرر الحکم، ح 2860»

حدیث - 94

قال الامام الحسن علیه السلام : الغفلةُ ترکُکَ المَسْجِدِ، وَ طَاعَتُکَ الْمُفْسِدِ.
امام حسن علیه السلام فرمودند: غفلت آن است که مسجد رفتن (برای نماز) را
ترک کنی و از شخص مفسد فرمان ببری.
«بحار الانوار، ج 78، ص 115»

حدیث - 95

قال الامام علی علیه السلام : دَوَامُ الغفلةِ یُعْمِی البَصیرَةَ.
امام علی علیه السلام فرمودند: ادامه یافتن غفلت، دیده بصیرت را کور می کند.

«غررالحکم، ح 5146»

حدیث - 96

قال الامام الباقر عليه السلام : إِيَّاكَ وَالْغَفْلَةَ، فَفِيهَا تَكُونُ قَسَاوَةُ الْقَلْبِ.
امام باقر عليه السلام فرمودند: از غفلت بپرهیز؛ زیرا که در آن، قساوت دل است.
بحار الانوار، ج 78، ص 164

حدیث - 97

قال الامام على عليه السلام : مَنْ غَلَبَتْ عَلَيْهِ الْغَفْلَةُ مَاتَ قَلْبُهُ.
امام علی عليه السلام فرمودند: هر که غفلت بر او چیره گردد، دلش بمیرد.
«غررالحکم، ح 8430»

حدیث - 98

قال الامام على عليه السلام : سُكْرُ الْغَفْلَةِ وَالْغُرُورِ أَبْعَدُ إِفَاقَةً مِنْ سُكْرِ الْخَمُورِ.
امام علی عليه السلام فرمودند: مستی غفلت و فریب، دیرتر از مستی شرابها زایل
می شود.
«غررالحکم، ح 5651»

حدیث - 99

قال الامام على عليه السلام : وَيْلٌ لِمَنْ غَلَبَتْ عَلَيْهِ الْغَفْلَةُ، فَنَسِيَ الرِّحْلَةَ وَلَمْ يَسْتَعِدَّ.
امام علی علیه السلام فرمودند: وای بر کسی که غفلت بر او چیره آید و در نتیجه سفر (آخرت) را فراموش کند و خود را آماده نسازد.
«غررالحکم، ح 2656»

حدیث - 100

قال الامام على عليه السلام : فِي السُّكُونِ إِلَى الْغَفْلَةِ اغْتِرَارٌ.
امام علی علیه السلام فرمودند: روی آوردن به غفلت، موجب فریب خوردن است.
«غررالحکم، ح 6454»

حدیث - 101

قال الامام على عليه السلام : الْغَفْلَةُ ضِدُّ الْحَزْمِ.
امام علی علیه السلام فرمودند: غفلت، ضد هوشیاری است.
«غررالحکم، ح 1031»

حدیث - 102

قال الامام على عليه السلام : الْغَفْلَةُ فَقْدٌ.
امام علی علیه السلام فرمودند: غفلت، موجب گم کردن (راه حق) است.

«غررالحکم، ح 85»

حدیث - 103

قال الامام علی عليه السلام : الغفلة طربٌ.
امام علی عليه السلام فرمودند: غفلت، باعث آشفتگی (یا سرمستی) می شود.
«غررالحکم، ح 221»

حدیث - 104

قال الامام علی عليه السلام : الغفلة تكسبُ الاغترارَ، و تُدْني من البوارِ.
امام علی عليه السلام فرمودند: غفلت، فریب خوردگی می آورد و به هلاکت
نزدیک می گرداند.
«غررالحکم، ح 2125»

حدیث - 105

قال الامام علی عليه السلام : الغفلة ضلالةٌ.
امام علی عليه السلام فرمودند: غفلت، گمراهی است.
«غررالحکم، ح 196»

حدیث - 106

قال الامام علی علیه السلام : الغفلة ضلال النفوس و عنوان النحوس .
امام علی علیه السلام فرمودند: غفلت، گمراهی جانها و سر لوحه شومی ها و
نافرجامی هاست .
«غررالحکم، ح 1404»

حدیث - 107

قال الامام علی علیه السلام : الغفلة شیمة النوكی .
امام علی علیه السلام فرمودند: غفلت، خصلت احمقان است .
«غررالحکم، ح 897»

حدیث - 108

قال الامام علی علیه السلام : فَيَا لَهَا حَسْرَةً عَلَى كُلِّ ذِي غَفْلَةٍ أَنْ يَكُونَ عُمْرُهُ عَلَيْهِ
حُجَّةً، وَ أَنْ تُؤَدِّيَهُ أَيَّامُهُ إِلَى الشَّقْوَةِ!
امام علی علیه السلام فرمودند: ای دریغا بر هر غافلی که عمرش بر ضد او حجت
باشد و روزهایش او را به سوی بدبختی کشاند!
«نهج البلاغه، خطبه 64»

حدیث - 109

قال الامام علی علیه السلام : الْعَفْلَةُ أَضَرُّ الْأَعْدَاءِ.
امام علی علیه السلام فرمودند: غفلت، زیانبارترین دشمنان است.
«غررالحکم، ح 472»

حدیث - 110

قال الامام الصادق علیه السلام : إِذَا رَأَيْتُمُ الْعَبْدَ مُتَفَقِّدًا لِذُنُوبِ (النَّاسِ) نَاسِيًا لِذُنُوبِهِ،
فَاعْلَمُوا أَنَّهُ قَدْ مُكِرَ بِهِ.
امام صادق علیه السلام فرمودند: هر گاه دیدید بنده گناهان مردم را می‌جوید و
گناهان خودش را از یاد برده است، بدانید که گرفتار مکر خدا شده است.
«مستطرفات السرائر، 569»

حدیث - 111

قال الامام الصادق علیه السلام : مَنْ دَخَلَهُ الْعُجْبُ هَلَكَ.
امام صادق علیه السلام فرمودند: هر که مبتلا به خودپسندی شود، نابود می‌گردد.
«الکافی، ج 2، ص 313»

حدیث - 112

قال الامام الصادق عليه السلام : لا جَهْلَ أَضَرُّ مِنْ الْعُجْبِ.
امام صادق عليه السلام فرمودند: هیچ نادانی ای زیانبارتر از خودپسندی نیست.
«الاختصاص، ص 227»

حدیث - 113

قال الامام الهادی عليه السلام : الْعُجْبُ صَارِفٌ عَنْ طَلَبِ الْعِلْمِ، دَاعٍ إِلَى الْغَمَطِ.
امام هادی عليه السلام فرمود: خودپسندی، (آدمی را) از طلب علم باز می دارد و
به تحقیر دیگران فرا می خواند.
«بحار الانوار، ج 72، ص 199»

حدیث - 114

قال الامام علی عليه السلام : الْعُجْبُ هَلَاكٌ، وَالصَّبْرُ مَلَكَ.
امام علی عليه السلام فرمود: خودپسندی، مایه نابودی است و شکیبایی مایه سامان
یافتن (کارها).
«الخصال، ص 506، ح 3»

حدیث - 115

قال الامام علی عليه السلام : الْإِعْجَابُ ضِدُّ الصَّوَابِ، وَآفَةُ الْأَلْبَابِ.

امام علی علیه السلام فرمود: خودپسندی، دشمن درستی و آفت خردهاست.
«تحف العقول، ص 74»

حدیث - 116

قال الامام علی عليه السلام : آفَةُ الدِّينِ سُوءُ الظَّنِّ.
امام علی عليه السلام فرمودند: آفت دین بدگمانی است.
«غرر الحکم، 3924»

حدیث - 117

قال الامام علی عليه السلام : مَنْ كَثُرَتْ رَيْبُهُ كَثُرَتْ غَيْبَتُهُ.
امام علی عليه السلام فرمودند: هر که گمانهای بدش زیاد باشد، غیبتش (از مردم یا مردم از او) زیاد شود.
«غرر الحکم، ح 8094»

حدیث - 118

قال الامام علی عليه السلام : أَسْوَأُ النَّاسِ حَالًا مَنْ لَمْ يَتَّقِ بِأَحَدٍ لِسُوءِ ظَنِّهِ، وَلَمْ يَتَّقِ بِهِ أَحَدٌ لِسُوءِ فِعْلِهِ.
امام علی عليه السلام فرمودند: آن کس از همه حال و روزش بدتر است، کسی است که به سبب بدگمانیش به هیچ کس اعتماد ندارد و به سبب بدرفتاریش هیچ کس به او اعتماد نمی کند.
«بحار الانوار، ج 78، ص 93»

حدیث - 119

قال الامام علی علیه السلام : مَنْ غَلَبَ عَلَيْهِ سُوءُ الظَّنِّ لَمْ يَتْرُكْ بَيْنَهُ وَ بَيْنَ خَلِيلٍ صَلَاحًا.

امام علی علیه السلام فرمودند: هر که بدگمانی بر او چیره شود، بین او و دوستانش دوستی ای باقی نمی ماند.

«غرر الحکم، ح 8950»

حدیث - 120

امام علی علیه السلام فرمودند: هر که بدگمان باشد، بد نهاد و بد طینت شود.

«غرر الحکم، ح 7792»

حدیث - 121

قال الامام علی علیه السلام : مَنْ سَاءَتْ ظُنُونُهُ إِعْتَقَدَ الْخِيَانَةَ بِمَنْ لَا يَخُونُهُ.

امام علی علیه السلام فرمودند: هر که گمانهای بد برد، کسی را که به او خیانت نمی کند، خیانتکار شمارد.

«غرر الحکم، ح 8837»

حدیث - 122

قال الامام علی عليه السلام : الرَّجُلُ السُّوءُ لَا يَظُنُّ بِأَحَدٍ خَيْرًا، لَأَنَّهُ لَا يَرَاهُ إِلَّا بِوَصْفِ نَفْسِهِ.

امام علی عليه السلام فرمودند: آدم بد، به هیچ کس خوشبین نیست؛ زیرا همه را مانند خودش می بیند.

«غرر الحکم، ح 2175»

حدیث - 123

قال الامام علی عليه السلام : شَرُّ النَّاسِ مَنْ لَا يَتَّقِي بِأَحَدٍ لِسُوءِ ظَنِّهِ، وَلَا يَتَّقِي بِهِ أَحَدٌ لِسُوءِ فِعْلِهِ.

امام علی عليه السلام فرمودند: بدترین مردم کسی است که به سبب سوء ظنی که دارد به هیچ کس اعتماد نمی کند و دیگران نیز به سبب بد کرداریش به او اعتماد نمی کنند.

«غرر الحکم، ح 5748»

حدیث - 124

قال الامام علی عليه السلام : سُوءُ الظَّنِّ بِالْمُحْسِنِ شَرُّ الْإِثْمِ وَأَقْبَحُ الظُّلْمِ.

امام علی عليه السلام فرمودند: بدبینی به نیکوکار بدترین گناه و زشت ترین ستم است.

«غرر الحکم، ح 5573»

حدیث - 125

قال الامام علی علیه السلام : سُوءُ الظَّنِّ بِمَنْ لَا يَخُونُ مِنْ اللُّؤْمِ.
امام علی علیه السلام فرمودند: بدبینی به کسی که خیانت نمی‌کند، از پستی است.
«غرر الحکم، ح 5574»

حدیث - 126

قال الامام علی علیه السلام : سُوءُ الظَّنِّ يُفْسِدُ الْأُمُورَ وَيَبْعَثُ عَلَى الشُّرُورِ.
امام علی علیه السلام فرمودند: بدگمانی کارها را تباه می‌کند و باعث روی آوردن
به انواع بدیها می‌شود.
«غرر الحکم، ح 5575»

حدیث - 127

قال الامام علی علیه السلام : لا دِينَ لِمُسِيئِ الظَّنِّ.
امام علی علیه السلام فرمودند: برای بد گمان، دینی نیست (دین ندارد).
«غرر الحکم، ح 10511»

حدیث - 128

قال الامام علی علیه السلام مِنْ كِتَابِهِ لِلاَّشْتَرِ لَمَّا وَلَاهُ مِصْرَ: إِنَّ الْبُخْلَ وَالْجَوْرَ وَالْحِرْصَ غَرَائِزُ شَتَّى يَجْمَعُهَا سُوءُ الظَّنِّ بِاللَّهِ، كُمُونُهَا فِي الْأَشْرَارِ.

امام علی علیه السلام (در فرمان استانداری مصر به مالک اشتر) فرمودند: همانا بخل و ستم و آزمندی (حرص) خصلتهای گوناگونی هستند که منشأ آنها بدگمانی به خداست و در نهاد اشرار از مردمان نهفته‌اند.

«بحار الانوار، ج 77، ص 243»

حدیث - 129

قال الامام الصادق علیه السلام : إِنَّمَا الْجَبَّارُ الْمَلْعُونُ مَنْ غَمَصَ النَّاسَ وَ جَهِلَ الْحَقَّ.

امام صادق علیه السلام فرمودند: جباری که مورد لعن است کسی است که مردم را خوار و سبک بشمارد و نسبت به حق نادانی ورزد.

«الکافی، ج 2، ص 311»

حدیث - 130

قال الامام الصادق علیه السلام : مَنْ حَقَّرَ مُؤْمِنًا لِقَلَّةِ مَالِهِ حَقَّرَهُ اللَّهُ فَلَمْ يَزَلْ عِنْدَ اللَّهِ مُحَقَّقُورًا حَتَّى صَنَعَ يَتُوبَ مِمَّا.

امام صادق علیه السلام فرمودند: هر کس مومنی را به خاطر کمی مالش تحقیر کند، خدا او را تحقیر خواهد نمود و پیوسته در نزد خدا تحقیر شده خواهد بود تا از کاری که انجام داده توبه نماید.

«الكافی، ج 2، ص 351»

حدیث - 131

قال الامام الصادق عليه السلام : مَنْ اسْتَدَلَ مُؤْمِنًا وَ حَقَّرَهُ لِقَلَّةِ ذَاتِ يَدِهِ وَ لِفَقْرِهِ شَهْرَهُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَلَى رُؤُوسِ الْخَلَائِقِ .
امام صادق عليه السلام فرمودند: هر کس مومنی را به خاطر تنگدستی و ناداریش خوار شمارد، خداوند او را در برابر همه خلائق رسوا خواهد ساخت.
«ثواب الأعمال، ص 570»

حدیث - 132

قال الامام علی عليه السلام : وَ مَنْ تَكَبَّرَ حُقُّرًا .
امام علی عليه السلام فرمودند: هر کس تکبر ورزد، تحقیر گردد.
«نهج السعادة، ج 1، ص 54»

حدیث - 133

قال الامام الصادق عليه السلام : إِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى يَقُولُ: مَنْ أَهَانَ لِي وَلِيًّا فَقَدْ أَرْصَدَ لِمُحَارَبَتِي وَ أَنَا أَسْرَعُ شَيْءٍ إِلَى نُصْرَةِ أَوْلِيَائِي .
امام صادق عليه السلام فرمودند: خدای تبارک و تعالی می فرماید: هر که یکی از دوستان مرا خوار شمارد، آماده جنگ با من شده است و من در یاری دادن دوستدارانم شتابنده ترینم.
«الكافی، ج 2، ص 351»

حدیث - 134

قال الامام الصادق عليه السلام : مَنْ حَقَّرَ مُؤْمِنًا مُسْكِينًا لَمْ يَزَلِ اللَّهُ لَهُ حَاقِرًا مَاقِنًا حَتَّى يَرْجَعَ عَنْ مَحَقَّرَتِهِ إِيَّاهُ.

امام صادق عليه السلام فرمودند: هر که مؤمن بینوایی را حقیر شمارد، خداوند پیوسته او را تحقیر کند و دشمنش دارد تا آن گاه که از تحقیر او دست بردارد.
«بحار الانوار، ج 72، ص 52»

حدیث - 135

قال رسول الله صلى الله عليه وآله : أَمَرَنِي رَبِّي بِحُبِّ الْمَسَاكِينِ الْمُسْلِمِينَ وَاعْلَمُوا أَنَّهُ مَنْ حَقَّرَ أَحَدًا مِنَ الْمُسْلِمِينَ أَلْقَى اللَّهُ عَلَيْهِ الْمَقْتَ مِنْهُ وَالْمَحَقَّرَةَ حَتَّى يَمُقَّتَهُ النَّاسُ وَاللَّهُ لَهُ أَشَدُّ مَقْتًا.

پیامبر اکرم صلى الله عليه وآله فرمودند: پروردگارم مرا فرمان داده به محبت داشتن به مسلمانان فقیر و بدانید هر کس فردی از مسلمانان را تحقیر کند، خدا بر او غضبناک خواهد شد و او را خوار خواهد نمود تا مردم بر او غضب کنند و خدا غضبش بیشتر است.

«مستدرک سفینه البحار، ج 2، ص 334»

حدیث - 136

قال رسول الله ﷺ : حَسْبُ ابْنِ آدَمَ مِنَ الشَّرِّ أَنْ يُحَقِّرَ أَخَاهُ الْمُسْلِمَ.
پیامبر اکرم ﷺ فرمودند: در بدی فرزند آدم همین بس که برادر مسلمان
خود را کوچک شمارد.
«تنبيه الخواطر، ج 2، ص 122»

حدیث - 137

قال رسول الله ﷺ : لَا تُحَقِّرَنَّ أَحَدًا مِنَ الْمُسْلِمِينَ، فَإِنَّ صَغِيرَهُمْ عِنْدَ اللَّهِ كَبِيرٌ.
پیامبر اکرم ﷺ فرمودند: هیچ مسلمانی را خوار و حقیر مشمار؛ زیرا
کوچک آنان هم نزد خداوند بزرگ است.
«تنبيه الخواطر، ج 1، ص 31»

حدیث - 138

قال رسول الله ﷺ : مَنْ اسْتَدَلَّ مُؤْمِنًا أَوْ مُؤْمِنَةً أَوْ حَقَرَهُ لِفَقْرِهِ أَوْ قِلَّةِ ذَاتِ يَدِهِ، شَهَرَهُ اللَّهُ تَعَالَى يَوْمَ الْقِيَامَةِ ثُمَّ يُفْضَحُهُ.
پیامبر اکرم ﷺ فرمودند: هر کس مرد یا زن مؤمنی را خوار و ذلیل شمارد
و یا به سبب تهیدستی یا کم بضاعتی حقیر شمارد، خدای تعالی در روز
رستاخیز او را انگشت‌نما و سپس رسوا و مفتضحش کند.
«بحار الانوار، ج 72، ص 44»

حدیث - 139

قال رسول الله ﷺ : أَلَا وَ مَنْ اسْتَخَفَّ بِفَقِيرٍ مُسْلِمٍ فَقَدْ اسْتَخَفَّ بِحَقِّ اللَّهِ، وَ اللَّهُ يَسْتَخِفُّ بِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِلَّا أَنْ يُتُوبَ.

پیامبر اکرم ﷺ فرمودند: آگاه باشید که هر کس مسلمان فقیری را خوار و سبک بشمارد حق خدا را سبک شمرده و در روز قیامت خدا او را خوار و سبک خواهد نمود مگر اینکه توبه نماید.

«بحار الانوار، ج 72، ص 37»

حدیث - 140

قال الامام الصادق عليه السلام : إِنَّمَا الشَّحِيحُ مَنْ مَنَعَ حَقَّ اللَّهِ وَ أَنْفَقَ فِي غَيْرِ حَقٍّ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ.

امام صادق علیه السلام فرمودند: بخیل کسی است که از پرداخت حق خدا (مانند زکات و خمس) خودداری نموده، در راه غیر خدا بذل و بخشش می‌کند.

«معانی الاخبار، ص 246»

حدیث - 141

سُئِلَ الْإِمَامُ الْحَسَنُ عَلَيْهِ السَّلَامُ عَنْ الْبُخْلِ، فَقَالَ: هُوَ أَنْ يَرَى الرَّجُلُ مَا أَنْفَقَهُ تَلَفًا وَ مَا أَمْسَكَهُ شَرَفًا.

از امام حسن علیه السلام در مورد معنای بخل پرسیدند، حضرت فرمودند: بخل آن است که انسان آنچه را انفاق و خرج می‌کند از دست رفته و بیهوده بیندارد و آنچه را که نگه می‌دارد، مایه شرف و بزرگی بداند.

«بحار الانوار، ج 75، ص 113»

حدیث - 142

قَالَ الْإِمَامُ الرِّضَا عَلَيْهِ السَّلَامُ: الْبَخِيلُ بَعِيدٌ مِنَ اللَّهِ، بَعِيدٌ مِنَ الْجَنَّةِ، بَعِيدٌ مِنَ النَّاسِ، قَرِيبٌ مِنَ النَّارِ.

امام رضا علیه السلام فرمودند: انسان بخیل از خدا، بهشت و مردم دور و به آتش دوزخ نزدیک است.

«بحار الانوار، ج 68، ص 356»

حدیث - 143

قَالَ الْإِمَامُ الصَّادِقُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: جَاهِلٌ سَخِيٌّ أَفْضَلُ مِنْ نَاسِكٍ بَخِيلٍ.

امام صادق علیه السلام فرمودند: نادان با سخاوت و گشاده دست از پارسای بخیل، برتر است.

«بحار الانوار، ج 74، ص 288»

حدیث - 144

قال الامام الصادق عليه السلام : لَا يَطْمَعَنَّ الْبَخِيلُ فِي صَلَةِ الرَّحْمِ.
امام صادق عليه السلام فرمودند: شخص بخیل نسبت به صله رحم رغبتی از خود
نشان نمی دهد.

«بحار الانوار، ج 73، ص 304»

حدیث - 145

قال الامام الصادق عليه السلام : خِيَارُكُمْ سُمَحَائِكُمْ وَ شِرَارُكُمْ بُخَلَاتِكُمْ.
امام صادق عليه السلام فرمودند: بهترین شما، جوانمردان با سخاوت و بدترین شما،
بخیلانتان هستند.

«بحار الانوار، ج 70، ص 307»

حدیث - 146

قال الامام الصادق عليه السلام : حَسْبُ الْبَخِيلِ مِنْ بُخْلِهِ سَوْءُ الظَّنِّ بِرَبِّهِ، مَنْ أُيْقِنَ
بِالْخَلْفِ جَادَ بِالْعَطِيَّةِ.

امام صادق عليه السلام فرمودند: برای (گنه کار بودن) بخیل همین بس که به
پروردگارش بدگمان است، کسی که به جایگزینی انفاق و بخشش از طرف
خداوند یقین داشته باشد، نیکو بخشش می کند.

«بحار الانوار، ج 70، ص 307»

حدیث - 147

قال الامام الصادق عليه السلام : إِنْ كَانَ الْخَلْفُ مِنْ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ حَقًّا فَالْبَخْلُ لِمَاذَا؟
امام صادق عليه السلام فرمودند: اگر جایگزینی انفاق و بخشش از طرف خداوند
حق است (که حق است)، پس بخل ورزیدن برای چه؟
«بحار الانوار، ج 75، ص 190»

حدیث - 148

قال الامام على عليه السلام : عَجِبْتُ لِلْبَخِيلِ يَسْتَعْجِلُ الْفَقْرَ الَّذِي مِنْهُ هَرَبَ وَ يَفُوتُهُ
الْغِنَى الَّذِي إِتَاهَ طَلَبَ فَيَعِيشُ فِي الدُّنْيَا عَيْشَ الْفُقَرَاءِ وَ يُحَاسِبُ فِي الْآخِرَةِ
حِسَابَ الْأَغْنِيَاءِ.
امام علی عليه السلام فرمودند: در شگفتم از برای شخص بخیل که می‌شتابد به
سوی تنگدستی و فقری که از آن گریزان است و مال و ثروتی را که می‌جوید از
دست می‌دهد، لذا در دنیا مانند فقیران زندگی می‌کند و در آخرت مانند توانگران
به حسابش رسیدگی می‌شود.
«نهج البلاغه، حکمت 121»

حدیث - 149

قال الامام الرضا عليه السلام : الْبَخْلُ يُمَزَّقُ الْعَرَضُ.
امام رضا عليه السلام فرمودند: بخل، انسان را رسوا و بی‌آبرو می‌کند.
«بحار الانوار، ج 78، ص 357»

حدیث - 150

قال رسول الله ﷺ : البخلُ أذمُّ الأخلاق.
رسول خدا ﷺ فرمودند: بخل، مذموم ترین خلق و خوی است.
«بحار الانوار، ج 69، ص 199»

حدیث - 151

قال رسول الله ﷺ : لا ينبغي للمؤمن أن يكون بَخِيلاً و لا جباناً.
رسول خدا ﷺ فرمودند: برای مؤمن شایسته نیست که بخیل و ترسو
باشد.

«محجة البيضاء، ج 6، ص 74»

حدیث - 152

قال رسول الله ﷺ : خصلتان لا تجتمعان في مسلمٍ: البخل و سوءُ الخلق.
رسول خدا ﷺ وسلم فرمودند: دو خصلت است که در مسلمان جمع
نمی شود: بخل و بد اخلاقی.
«بحار الانوار، ج 70، ص 302»

حدیث - 153

قال رسول الله ﷺ : لا يدخل الجنة بخیلٌ.
رسول خدا ﷺ فرمودند: بخیل، وارد بهشت نمی شود.
«محجة البيضاء، ج 6، ص 71»

حدیث - 154

قال رسول الله ﷺ : أربع خصال من الشقاء: جُمودُ العين و قساوةُ القلب و بُعدُ الأمل و حُبُّ البقاء.
رسول خدا ﷺ فرمودند: چهار خصلت از شقاوت و بدبختی است:
خشکی چشم، قساوت قلب (سنگدلی) و آرزوی دراز و دوستیِ باقی ماندن در دنیا.
«بحار الانوار، ج 70، ص 164»

حدیث - 155

قال رسول الله ﷺ : يهرُمُ ابنُ آدم و تشبُّ منه اثنتان: الحرصُ و الأمل.
رسول خدا ﷺ فرمودند: آدمیزاد پیر می شود و دو چیز در او جوان می گردد: یکی حرص و آز و دیگری آرزوی دراز.
«مجموعه ورام، ص 205»

حدیث - 156

قال الامام علی علیه السلام : ما أطال عبدُ الأملِ إلا أساءَ العملَ .
امام علی علیه السلام فرمودند: هیچ بنده ای آرزویش را طولانی نکرد، مگر این که کردارش را زشت نمود.
«بحارالانوار، ج 70، ص 166»

حدیث - 157

قال الامام علی علیه السلام : انَّ أخوفَ ما أخافُ علیکم خصلتان: اتِّباعُ الهوى و طولُ الأمل، و أمّا اتِّباعُ الهوى فیصدُّ عن الحق، و أمّا طولُ الأملِ فینسی الاخرة.
امام علی علیه السلام فرمودند: بیش از هر چیز از دو خصلت بر شما نگران و ترسانم: هواپرستی و آرزوی دراز، چرا که هواپرستی حق را مسدود می کند و آرزوی دراز آخرت را از یاد می برد.
«تحف العقول، ص 224»

حدیث - 158

قال الامام کاظم علیه السلام : مَنْ اقْتَصَدَ وَ قَنَعَ بَقِيتُ عَلَيْهِ النُّعْمَةُ وَ مَنْ بَذَرَ وَ اسرف زالت عنه النُّعْمَةُ .
امام موسی کاظم علیه السلام فرمودند: کسی که در زندگی میانه روی و قناعت کند، نعمتش باقی می ماند، و کسی که اسراف و زیاده روی نماید، نعمتش زایل شود.
«تحف العقول، ص 301»

حدیث - 159

قال الامام العسکری علیه السلام : عَلَيْكَ بِالْاِقْتِصَادِ وَ اِيَّاكَ وَ الْاِسْرَافَ فَانَّهُ مِنْ فِعْلِ الشَّيْطَانَةِ.

امام حسن عسکری علیه السلام فرمودند: میانه‌روی کن و از اسراف پرهیز باش؛ زیرا اسراف و زیاده‌روی از کارهای شیطان است.
«سفینه البحار، ج 1، ص 616»

حدیث - 160

قال الامام الصادق علیه السلام : إِنَّ الْقَصْدَ أَمْرٌ يُحِبُّهُ اللَّهُ - عَزَّ وَ جَلَّ - وَ إِنْ السَّرَفُ يُبْغِضُهُ اللَّهُ حَتَّى طَرَحُكَ النَّوَاةُ فَإِنَّهَا تَصْلِحُ لَشَيْءٍ وَ حَتَّى صَبَّكَ شَرَابُكَ.

امام صادق علیه السلام فرمودند: میانه‌روی را خدای بزرگ و بلند مرتبه دوست دارد و بر اسراف و زیاده‌روی خشم می‌ورزد، حتی به اندازه دور انداختن هسته خرمایی؛ زیرا قابل مصرف است و یا به مقدار دور ریختن باقی مانده نوشیدنی.
«بحار الانوار، ج 71، ص 346»

حدیث - 161

قال الامام الصادق علیه السلام : إِنَّمَا الْاِسْرَافُ فِيمَا أَتْلَفَ الْمَالَ وَ أَضَرََّ بِالْبَدَنِ.

امام صادق علیه السلام فرمودند: اسراف آن است که مال را از بین ببرد و به بدن زیان برساند.

بحار الانوار، ج 75، ص 303

حدیث - 162

قال الامام الصادق عليه السلام : إِنَّ السَّرْفَ يُورِثُ الْفَقْرَ وَ إِنَّ الْقَصْدَ يورث الْغِنَى .
امام صادق عليه السلام فرمودند: همانا اسراف، فقر و تنگدستی آورد و میانه روی
بی نیاز گرداند.

«وسائل الشيعة، ج 12، ص 41»

حدیث - 163

قال الامام الصادق عليه السلام : إِنَّ مَعَ الْإِسْرَافِ قَلَّةُ الْبَرَكَةِ .
امام صادق عليه السلام فرمودند: به درستی که با اسراف و زیاده روی، کمی برکت
است.

«وسائل الشيعة، ج 15، ص 361»

حدیث - 164

قال الامام الصادق عليه السلام : ... لِلْمُسْرِفِ ثَلَاثُ عِلَامَاتٍ: يَشْتَرِي مَا لَيْسَ لَهُ وَ
يَلْبِسُ مَا لَيْسَ لَهُ وَ يَأْكُلُ مَا لَيْسَ لَهُ
امام صادق عليه السلام فرمودند: اسراف کننده سه نشانه دارد: چیزهایی را می خرد و
می پوشد و می خورد که در شأن او نیست.

«بحار الانوار، ج 72، ص 206»

حدیث - 165

قال الامام علی علیه السلام : لیس لبخیل حبیب.
امام علی علیه السلام فرمودند: شخص بخیل، دوست و رفیقی ندارد.
«غررالحکم، ص 315»

حدیث - 166

قال الامام علی علیه السلام : أَبْخَلُ النَّاسِ مَنْ بَخِلَ عَلَى نَفْسِهِ بِمَالِهِ وَ خَلَّفَهُ لِوَارِثِهِ.
امام علی علیه السلام فرمودند: بخیل ترین مردم کسی است که با ثروتش بر خود
بخل ورزد و آن را برای وارثش بر جای نهد.
«غررالحکم، ص 103»

حدیث - 167

قال الامام علی علیه السلام : الْبَخِيلُ يَبْخُلُ عَلَى نَفْسِهِ بِالْيَسِيرِ مِنْ دُنْيَاهُ وَ يَسْمَحُ لِوَارِثِهِ بِكُلِّهَا.
امام علی علیه السلام فرمودند: بخیل جز به مقدار کمی از دارائی خود، بر خودش
بخل می‌ورزد و (بعد از مدتی) تمام دارائی خود را به وارثش می‌بخشد.
«غررالحکم، ص 19»

حدیث - 168

قال الامام علی علیه السلام : البخیل اُبدًا ذلیلٌ.
امام علی علیه السلام فرمودند: بخیل، همیشه خوار و زبون است.
«غررالحکم، ص 19»

حدیث - 169

قال الامام علی علیه السلام : البخل جامعٌ لِمساوی العُیوب و هو زِمَامٌ یُقَادُ به إلى کلِّ سُوءٍ.
امام علی علیه السلام فرمودند: بخل گرد آورنده بدی‌ها و عیب‌ها است و آن
افساری است که انسان با آن به سوی هر بدی ای کشیده می‌شود.
«بحار الانوار، ج 73، ص 307»

حدیث - 170

قال الامام علی علیه السلام : البُخلُ جِلِبَابُ الْمَسْكَنَةِ.
امام علی علیه السلام فرمودند: بخل، جامه فقر و تهیدستی است.
«غررالحکم، ص 19»

حدیث - 171

قال الامام علی علیه السلام : الْبَخِيلُ ذَلِيلٌ بَيْنَ اَعَزَّتِهِ .
امام علی علیه السلام فرمودند: شخص بخیل میان دوستان و عزیزان خود، خوار و ذلیل است.
«غررالحکم، ص 19»

حدیث - 172

قال الامام علی علیه السلام : الْبُخْلُ يُذِلُّ مُصَاحِبَهُ وَ يُعِزُّ مُجَانِبَهُ .
امام علی علیه السلام فرمودند: بخل، صاحب خود را ذلیل می‌کند و کسی را که از آن دوری کند، عزیز و ارجمند می‌دارد.
«غررالحکم، ص 19»

حدیث - 173

قال الامام علی علیه السلام : الْبَخِيلُ يَسْمَحُ مِنْ عَرَضِهِ بِأَكْثَرِ مِمَّا أَمْسَكَ مِنْ عَرَضِهِ وَ يُضَيِّعُ مِنْ دِينِهِ أَضْعَافَ مَا حَفِظَ مِنْ نَسَبِهِ .
امام علی علیه السلام فرمودند: بخیل بیشتر از آنچه از مالش امساک می‌کند از آبرویش می‌بخشد و از دین خود چندین برابر دارائی و ثروتش تباه می‌سازد.
«غررالحکم، ص 19»

حدیث - 174

قال الامام علی علیه السلام : مَنْ بَخَلَ بِمَالِهِ ذَلٌّ وَ مَنْ بَخَلَ بِدِينِهِ جَلٌّ.
امام علی علیه السلام فرمودند: کسی که در مال خود بخل ورزد، خوار و ذلیل گردد
و آن کسی که نسبت به دین خود بخل ورزد، عزیز و بزرگوار شود.
«غررالحکم، ص 335»

حدیث - 175

قال الامام علی علیه السلام : الْبُخْلُ بَاخِرَاجٍ مَا أَفْتَرَضَهُ اللَّهُ سُبْحَانَهُ مِنَ الْأَمْوَالِ أَقْبَحُ
الْبُخْلِ.
امام علی علیه السلام فرمودند: بخل ورزیدن نسبت به پرداخت آنچه خداوند سبحان
(از اموال) واجب کرده است، زشت ترین نوع بخل است.
«غررالحکم، ص 19»

حدیث - 176

قال الامام علی علیه السلام : الْبَخِيلُ فِي الدُّنْيَا مَذْمُومٌ وَ فِي الْآخِرَةِ مُعَذَّبٌ مَلُومٌ.
امام علی علیه السلام فرمودند: بخیل در دنیا دچار مذمت و نکوهش و در آخرت
گرفتار عذاب و سرزنش می شود.
«غررالحکم، ص 19»

حدیث - 177

قال الامام علی عليه السلام : النظر إلى البخیل یُفسی القلب.
امام علی عليه السلام فرمودند: نگاه کردن به شخص بخیل، باعث قساوت و تیرگی قلب می شود.
«بحار الانوار، ج 75، ص 53»

حدیث - 178

قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم : اللهمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْبُخْلِ
پیامبر اکرم صلى الله عليه وآله وسلم در دعائی به خداوند عرضه می دارد: خدایا! پناه می برم به تو از بخل و تنگ نظری.
«محجة البیضاء، ج 6، ص 72»

حدیث - 179

قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم : حُرِّمَتِ الْجَنَّةُ عَلَى الْمَنَّانِ وَ الْبَخِيلِ وَ الْقَتَّاتِ.
رسول خدا صلى الله عليه وآله وسلم فرمودند: بهشت بر کسی که (بر مردم) منت می گزارد و نیز بر انسان بخیل و سخن چین حرام شده است.
«بحار الانوار، ج 70، ص 308»

حدیث - 180

قال الامام الصادق عليه السلام : إِتَّقِ اللَّهَ وَلَا تُسْرِفْ وَلَا تُقْتِرْ وَلَكِنْ بَيْنَ ذَلِكَ قَوَامٌ.
امام صادق عليه السلام فرمودند: تقوای الهی پیشه کن (و از خدا بترس) و اسراف
مکن و برخورد سخت مگیر، بلکه (میانه‌رو باش که) میانه روی مایه استواری
است.

«تفسیر نورالثقلین، ج 3، ص 156»

حدیث - 181

قال الامام الصادق عليه السلام : مَنْ أَنْفَقَ شَيْئاً فِي غَيْرِ طَاعَةِ اللَّهِ فَهُوَ مُبَذَّرٌ وَمَنْ
أَنْفَقَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَهُوَ مُقْتَصِدٌ.

امام صادق عليه السلام فرمودند: کسی که چیزی (مالی هر چند اندک) را در غیر
راه خدا بدهد، اسراف کار و کسی که چیزی را در راه خدا بدهد، میانه‌رو است.

«بحار الانوار، ج 75، ص 302»

حدیث - 182

مِنْ كِتَابِ عَلِيِّ عليه السلام إِلَى زِيَادٍ: فَدَعَ الْإِسْرَافَ مُقْتَصِداً وَ اذْكُرْ فِي الْيَوْمِ غَدًا وَ
أَمْسِكْ مِنَ الْمَالِ بِقَدْرِ ضَرُورَتِكَ وَ قَدِّمِ الْفَضْلَ لِيَوْمِ حَاجَتِكَ.

حضرت علی عليه السلام در نامه‌ای که برای زیاد نوشت، فرمودند: از اسراف بپرهیز
و میانه‌روی را برگزین و از امروز به فکر فردا باش و به اندازه نیازمندی خود از
مال (دنیا) نگهدار و زیادی آن را برای روز نیازمندی (آخرت) پیش فرست.

«نهج البلاغه، نامه 21»

حدیث - 183

قال رسول الله ﷺ : مَنْ أَعْطَى فِي غَيْرِ حَقٍّ فَقَدْ أَسْرَفَ، وَ مَنْ مَنَعَ مِنْ حَقٍّ فَقَدْ قَتَرَ.

رسول اکرم ﷺ فرمودند: کسی که در غیر راه حق هزینه کند، اسراف کرده است و کسی که از راه حق باز دارد (و خودداری کند)، سخت گیری کرده (و بخل ورزیده) است.

تفسیر نورالثقلین، ج 4، ص 31

حدیث - 184

قال رسول الله ﷺ : مَنْ اقْتَصَدَ فِي مَعِيشَتِهِ رَزَقَهُ اللَّهُ وَ مَنْ بَذَرَ حَرَمَهُ اللَّهُ.

رسول اکرم ﷺ فرمودند: کسی که در زندگی اش میانه روی کند، خدا او را روزی می دهد و کسی که اسراف و زیاده روی کند، محروم می سازد.

«وسائل الشیعة، ج 15، ص 259»

حدیث - 185

قال رسول الله ﷺ : لا خير في السرف ولا سرف في الخير.
رسول اکرم ﷺ فرمودند: در اسراف و زیاده روی خیری نیست و در امور
خیر اسراف نیست.
«بحار الانوار، ج 77، ص 169»

حدیث - 186

قال الامام علي عليه السلام : ذر السرف فان المسرف لا يحمده جوده ولا يرحمه
فقره.
امام علی علیه السلام فرمودند: اسراف و زیاده روی را واگذار؛ زیرا اسراف کننده نه
بخشش اش ستایش می شود و نه به تهیدستی و فقرش ترحم می شود.
«غررالحکم، ص 207»

حدیث - 187

قال الامام علي عليه السلام : ما فوق الكفاف إسراف.
امام علی علیه السلام فرمودند: آن چه از حد کفایت بیشتر باشد، اسراف و
زیاده روی است.
«غررالحکم، ص 384»

حدیث - 188

قال الامام علی علیه السلام : وَیَحِ الْمُسْرِفَ مَا أَبْعَدَهُ عَنْ صَلَاحِ نَفْسِهِ وَاسْتِدْرَاکِ أَمْرِهِ.

امام علی علیه السلام فرمودند: وای بر اسراف‌کار که چقدر از مصحلت خویش و اصلاح کار خود، دور است.
«تصنیف غررالحکم، ص 359»

حدیث - 189

قال الامام علی علیه السلام : مَنْ افْتَخَرَ بِالتَّبَذِيرِ اُحْتَقِرَ بِالْأَفْلَاسِ.

امام علی علیه السلام فرمودند: کسی که به زیاده‌روی افتخار کند، با فقر و تنگدستی خوار و زبون می‌گردد.
«غررالحکم، ص 332»

حدیث - 190

قال الامام علی علیه السلام : التَّبَذِيرُ عُنْوَانُ الْفَاقَةِ.

امام علی علیه السلام فرمودند: زیاده‌روی، مقدمه فقر و تنگدستی است.
غررالحکم، ص 21

حدیث - 191

قال الامام علی علیه السلام : الاسرافُ یُفنی الجَزیلَ .
امام علی علیه السلام فرمودند: اسراف، نعمت فراوان را نابود می سازد.
«غررالحکم، ص 15»

حدیث - 192

قال الامام علی علیه السلام : لا غِنی مع الاسرافِ .
امام علی علیه السلام فرمودند: بی نیازی (و ثروت) با اسراف و زیاده روی حاصل نمی شود.
«غررالحکم، ص 116»

حدیث - 193

قال الامام علی علیه السلام : أقبحُ البَذلِ السَّرَفُ .
امام علی علیه السلام فرمودند: زشت ترین بذل و بخشش، اسراف و زیاده روی است.
«غررالحکم، ص 430»

حدیث - 194

قال الامام علی علیه السلام : إِنَّ إعطاءَ الْمَالِ فی غیرِ حقِّه تبذیرٌ و إسرافٌ و هو یرفعُ صاحبَه فی الدُّنیا و یضعُه فی الآخرة.

امام علی علیه السلام فرمودند: بخشش‌های بی جا (از مال و ثروت) زیاده روی و اسراف است و آن مال بخشنده اش را در دنیا رفعت می دهد و در آخرت به زیر می کشد (خوار و ذلیل می کند).

نهج البلاغه، خطبه 126

حدیث - 195

عَنِ الْإِمَامِ الرضا علیه السلام قال: إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى حَرَّمَ الْخَمْرَ لِمَا فِيهَا مِنَ الْفَسَادِ وَ بُطْلَانِ الْعُقُولِ فِي الْحَقَائِقِ وَ ذَهَابِ الْحَيَاءِ مِنَ الْوُجْهِ.

امام رضا علیه السلام فرمودند: خداوند متعال خمر را به خاطر ایجاد تباهی و عاجز ماندن عقول از درک حقایق و از بین رفتن حیاء، حرام نمود.

«مستدرک الوسائل، ج 2، ص 137»

حدیث - 196

عَنِ الْإِمَامِ الرضا علیه السلام قال: مَنْ زَوَّجَ كَرِيمَتَهُ لِشَارِبِ الْخَمْرِ فَقَدْ قَطَعَ رَحِمَهُ.

امام رضا علیه السلام فرمودند: کسی که دختر خود را به آدم شراب خوار (به عنوان همسر) بدهد، حقیقتاً قطع رحم نموده است.

«مستدرک الوسائل، ج 3، ص 139»

حدیث - 197

قال مُحَمَّدُ بْنُ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ ... تَاللَّهِ أَفَاعِيلُ الْخَمْرِ تَعْلُوا عَلَى كُلِّ ذَنْبٍ كَمَا تَعْلُوا شَجَرَتَهَا عَلَى كُلِّ شَجَرَةٍ.

امام جواد عَلَيْهِ السَّلَامُ فرمودند: قسم به خدا، شرب خمر بالاترین (بزرگترین) گناهان است، چنان که درخت آن نیز بالای سایر درختان است.
«نور الثقلین، ج 5، ص 164»

حدیث - 198

قالَ الْإِمَامُ الْبَاقِرُ عَلَيْهِ السَّلَامُ : لَعَنَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ فِي الْخَمْرِ عَشْرَةَ غَارِسَهَا وَحَارِسَهَا وَعَاصِرَهَا وَشَارِبَهَا، وَسَاقِيَهَا وَحَامِلَهَا وَالْمَحْمُولَةَ إِلَيْهِ وَبَايَعَهَا وَمُشْتَرِيَهَا وَآكَلَ ثَمَنَهَا.

امام باقر عَلَيْهِ السَّلَامُ فرمودند: پیامبر اکرم ﷺ ده کس را در مورد شراب نفرین کرد: باغبان، نگهبان، شراب ساز، میگسار، ساقی، حمل کننده، انباردار، خریدار، فروشنده، و کسی که سود آن را دریافت می دارد.

«وسائل الشیعه، ج 12، ص 165»

حدیث - 199

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام قَالَ: وَلَا تَأْتِمَنَّ عَلَى شَارِبِ الْخَمْرِ فَإِنَّ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ يَقُولُ فِي كِتَابِهِ (وَلَا تُؤْتُوا السُّفَهَاءَ أَمْوَالَكُمُ) فَأَيُّ سَفِيهِ أَسْفَهُ مِنْ شَارِبِ الْخَمْرِ.

امام صادق عليه السلام فرمودند: به کسی که خمر می نوشد اعتماد نکن، زیرا خداوند در قرآن می فرماید: «اموال خود را به دست سفهاء ندهید» (و افزود): کدام سفیه و احمق، سفیه تر از شراب خوار است.

«الکافی، ج 5، ص 299»

حدیث - 200

قَالَ الْإِمَامُ الْبَاقِرُ عليه السلام : مَنْ شَرِبَ الْخَمْرَ فَسَكَرَ مِنْهَا لَمْ يَقْبَلِ اللَّهُ صَلَاتَهُ أَرْبَعِينَ يَوْمًا فَإِنْ تَرَكَ الصَّلَاةَ فِي هَذِهِ الْأَيَّامِ ضُوعِفَ عَلَيْهِ الْعَذَابُ لِتَرْكَ الصَّلَاةِ.

امام باقر عليه السلام فرمودند: کسی که شراب بنوشد و از آن مست شود تا چهل روز نماز او قبول نمی شود، پس اگر نمازی را در این روزها ترک کند، عقاب و کیفر وی نیز به خاطر ترک نماز، چند برابر خواهد شد.

«ثواب الأعمال، ص 551»

حدیث - 201

عَنْ الْإِمَامِ الْبَاقِرِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: مَا عُصِيَ اللَّهَ بِشَيْءٍ أَشَدُّ مِنْ شُرْبِ الْمُسْكِرِ.
امام باقر علیه السلام فرمودند: نافرمانی نشده است خداوند به چیزی بدتر از شرب
خمر.

«وسائل الشیعه، ج 17، ص 250»

حدیث - 202

عَنْ الْإِمَامِ عَلِيِّ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: أَرْبَعَةٌ لَا تَدْخُلُ وَاحِدَةٌ مِنْهُنَّ بَيْتًا إِلَّا خَرِبَ وَلَمْ
يُعْمَرْ الْخِيَانَةُ وَالسَّرِقَةُ وَشُرْبُ الْخَمْرِ وَالزَّانَا.
امیرالمؤمنین علیه السلام فرمودند: چهار چیز است که داخل نمی شوند در خانه ای
مگر این که آن را خراب کنند، آنهم به گونه ای که قابل جبران نباشد: خیانت،
دزدی، شراب و زنا.

«الخصال، ص 241»

حدیث - 203

عَنْ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: لَوْ وَقَعَتْ قَطْرَةٌ فِي بُرِّ فَبْنَيْتُ مَكَانَهَا مَنَارَةً لَمْ
أُؤْذَنَ عَلَيْهَا.

امیرالمؤمنین علیه السلام فرمودند: اگر یک قطره شراب در چاهی افتد و پس از
چندی آن چاه از بین برود و بجای آن مناره مسجدی بنیان شود. من بالای آن
مناره اذان نخواهم گفت.

حدیث - 204

عَنْ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عليه السلام قَالَ: السُّكْرُ أَرْبَعَةُ سُكَرَاتٍ: سُكْرُ الْمَالِ وَسُكْرُ النَّوْمِ
وَسُكْرُ الْمُلْكِ وَسُكْرُ الشَّرَابِ كُلُّ مُسْكِرٍ خَمْرٌ.

امیرالمؤمنین علیه السلام فرمودند: مستی چهار نوع است: مستی مال، مستی خواب،
مستی قدرت و مستی شراب و هر چیزی که موجب مستی شود، آن «خمر»
بشمار می آید.

«المواعظ العددیه، ص 307»

حدیث - 205

قَالَ أَلِإِمَامُ الصَّادِقُ عليه السلام : مَا بَعَثَ اللَّهُ نَبِيًّا قَطُّ إِلَّا وَقَدْ عَلِمَ اللَّهُ أَنَّهُ إِذَا أَكْمَلَ لَهُ
دِينَهُ كَانَ فِيهِ تَحْرِيمُ الْخَمْرِ وَلَمْ تَزَلْ الْخَمْرُ حَرَامًا.

امام صادق علیه السلام فرمودند: هیچ پیامبری مبعوث نگشت جز آنکه خدا او را
آگاه کرد که آنگاه دین وی کامل می گردد که در آن «خمر» تحریم شده باشد،
(به همین دلیل) هیچ گاه حرمت از خمر زائل نشده است.

«وسائل الشیعه، ج 7، ص 237»

حدیث - 206

عَنِ الْإِمَامِ الصَّادِقِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: ثَمَنُ الْخَمْرِ سُحْتٌ.
امام صادق علیه السلام فرمودند: پولی که بابت قیمت خمر دریافت می شود حرام است.

«من لا يحضره الفقيه، ج 3، ص 171»

حدیث - 207

قَالَ الْإِمَامُ الصَّادِقُ عَلَيْهِ السَّلَامُ: مَنْ سَلَّمَ عَلَى شَارِبِ الْخَمْرِ أَوْ عَانَقَهُ أَوْ صَافَحَهُ أَحْبَطَ اللَّهُ عَلَيْهِ عَمَلَ أَرْبَعِينَ سَنَةً.
امام صادق علیه السلام فرمودند: کسی که به شراب خوار سلام کند یا با او مصافحه نماید و یا با او معانقه کند، خداوند عبادات چهل سالش را نابود کند.
«لئالی الأخبار، ج 5، ص 216»

حدیث - 208

مُفَضَّلُ بْنُ عُمَرَ قَالَ: سَأَلْتُ مِنَ الصَّادِقِ عَلَيْهِ السَّلَامُ لِمَ حَرَّمَ اللَّهُ الْخَمْرَ؟ قَالَ حَرَّمَ اللَّهُ الْخَمْرَ لِغُلْهَا وَفَسَادِهَا لِأَنَّ مُدْمِنَ الْخَمْرِ تُورِثُهُ الْإِرْتِعَاشُ وَتَذْهَبُ بِنُورِهِ وَتَهْدِمُ مُرُوتَهُ وَ... .

مفضل بن عمر گوید: از امام صادق علیه السلام پرسیدم چرا خداوند شراب را حرام نمود: امام علیه السلام فرمودند: خدا شراب را حرام دانست، بخاطر فساد و تباهی ای که در آن است، چرا که آدمی بر اثر نوشیدن آن تعادل خود را از دست می دهد

و ایمان او نابود می گردد و مروت وی نیز از بین می رود و به ارتکاب زنا با محارم و خونریزی می پردازد و هنگامی که مستی بر او غلبه کرد، قبیح کردار زشت خویش را ادراک نمی کند.

«وسائل الشیعه، ج 17، ص 244»

حدیث - 209

عَنْ الْإِمَامِ الصَّادِقِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: مَا أَحَبُّ أَنْ أَنْظُرَ إِلَيْهِ وَلَا أَشْمُهُ فَكَيْفَ أَتَدَاوِي بِهِ.

امام صادق علیه السلام در پاسخ طیبی که می خواست با شراب امام را درمان کند) فرمودند: من دوست ندارم (حتی) آن را ببینم و استشمام کنم، پس چگونه به وسیله آن خود را درمان کنم؟

«من لا يحضره الفقيه، ج 4، ص 301»

حدیث - 210

قال رسول الله ﷺ: كل مسكرٍ حرامٌ و ما اسكرَ كثيرُهُ فقليلُهُ حرامٌ.

پیامبر اکرم ﷺ فرمودند: هر مست کننده ای حرام است و چیزی که زیاد آن مایه مستی است، اندک آن نیز (گرچه به ظاهر مستی نیاورد) حرام خواهد بود.

«الكافي، ج 6، ص 408»

حدیث - 211

قال رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : مَنْ شَرِبَ الْخَمْرَ لَمْ تُقْبَلْ لَهُ صَلَاةُ أَرْبَعِينَ لَيْلَةً فَإِنْ عَادَ فَأَرْبَعِينَ لَيْلَةً مِنْ يَوْمِ شُرْبِهَا فَإِنْ مَاتَ فِي تِلْكَ الْأَرْبَعِينَ لَيْلَةً مِنْ غَيْرِ تَوْبَةٍ سَقَاهُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مِنْ طِينَةِ خَبَالٍ.

پیامبر اکرم ﷺ فرمودند: کسی که شراب می نوشد نماز وی تا چهل شبانه روز مقبول نیست و اگر بار دیگر لب به شراب زد بازهم تا چهل شبانه روز از زمان نوشیدنش، نماز وی مقبول نیست و اگر بدون «توبه» در این چهل روز بمیرد، خداوند متعال وی را از «طینت خبال» سیراب خواهد ساخت.

«تفسیر القمی، ج 1، ص 181»

حدیث - 212

عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: مَنْ شَرِبَ الْخَمْرَ فَأَجْلِدُوهُ فَإِنْ عَادَ فَأَجْلِدُوهُ فَإِنْ عَادَ الرَّابِعَةَ فَاقْتُلُوهُ.

پیامبر اکرم ﷺ فرمودند: شراب خوار را تازیانه بزنید و اگر دوباره نوشید بازهم او را شلاق بزنید تا اینکه در مرتبه چهارم او را به قتل برسانید.

«تفسیر قمی، ج 1، ص 180»

حدیث - 213

عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: مَنْ قَضَىٰ حَاجَتَهُ فَكَأَنَّمَا قَتَلَ أَلْفَ مُؤْمِنٍ أَوْ هَدَمَ الْكُعْبَةَ أَلْفَ مَرَّةً.

پیامبر اکرم ﷺ فرمودند: کسی که حاجت شارب الخمر را برآورد، چنان است که هزار مؤمن را کشته است و هزار بار کعبه را تخریب کرده است.
«لثالی الأخبار، ج 5، ص 216»

حدیث - 214

قَالَ النَّبِيُّ ﷺ : مَنْ أَطْعَمَ شَارِبَ الْخَمْرِ لُقْمَةً مِنَ الطَّعَامِ أَوْ شَرِبَهُ مِنْ الْمَاءِ يُسَلِّطُ اللَّهُ فِي قَبْرِهِ حَيَّاتٍ وَ عَقَارِبَ.

پیامبر اکرم ﷺ فرمودند: کسی که به شراب خوار غذا و یا آب دهد، خداوند در قبر بر او مارها و عقرب ها را مسلط می گرداند.
«لثالی الأخبار، ص 217»

حدیث - 215

عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: وَ إِن مَرِضَ فَلَا تَعُدُّوهُ وَ إِن مَاتَ فَلَا تَحْضُرُوهُ.

پیامبر اکرم ﷺ فرمودند: اگر شارب الخمر مریض شد، عیادتش نکنید و اگر مُرد، (در تشییع جنازه اش) حاضر نشوید.
«الکافی، ج 6، ص 397»

حدیث - 216

قال النَّبِيُّ ﷺ : وَ مَنْ أَقْرَضَهُ فَقَدْ أَعَانَ عَلَى قَتْلِ مُؤْمِنٍ .
پیامبر اکرم ﷺ فرمودند: کسی که مالی را به شارب الخمر قرض دهد،
چنان است که در قتل مؤمنی دست دارد.
«لتالی الأخبار، ج 5، ص 217»

حدیث - 217

عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: شَارِبُ الْخَمْرِ مُلْعُونٌ، شَارِبُ الْخَمْرِ كَعَبْدَةِ الْأَوْثَانِ يُخْشَرُ
يَوْمَ الْقِيَامَةِ مَعَ فِرْعَوْنَ وَ هَامَانَ .
پیامبر اکرم ﷺ فرمودند: شراب خوار ملعون است، شراب خوار مانند بت
پرستان است و در روز قیامت با فرعون و هامان محشور می شود.
«بحار الأنوار، ج 79، ص 14»

حدیث - 218

قالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : ثَلَاثَةٌ لَا يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ: مُدْمِنٌ خَمْرٍ، وَمُدْمِنٌ سِحْرِ وَ
قَاطِعٌ رَحِمٍ .
پیامبر اکرم ﷺ فرمودند: سه کس داخل بهشت نمی شوند؛ شراب خوار،
ساحر و قاطع رحم.
«نور الثقلین، ج 5، ص 41»

حدیث - 219

عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: يَا عَلِيُّ جُعِلَتِ الذُّنُوبُ كُلُّهَا فِي بَيْتٍ وَجُعِلَ مِفْتَاحُهَا شُرْبُ الْخَمْرِ.

پیامبر اکرم ﷺ فرمودند: یا علی، تمام خباثت و بدیها در خانه ای قرار داده شده است و کلید آن خانه شراب است.
«بحار الأنوار، ج 77، ص 47»

حدیث - 220

عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: سَلِّمُوا عَلَى الْيَهُودِ وَالنَّصَارَى وَلَا تُسَلِّمُوا عَلَى شَارِبِ الْخَمْرِ.

پیامبر اکرم ﷺ فرمودند: به یهود و نصاری سلام کنید ولی به شراب خوار سلام نکنید.
«سفینه البحار، ص 428»

حدیث - 221

عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: يَا عَلِيُّ شَارِبُ الْخَمْرِ لَا يَقْبَلُ عَزَّ وَجَلَّ صَلَاتَهُ أَرْبَعِينَ يَوْمًا فَإِنْ مَاتَ فِي الْأَرْبَعِينَ مَاتَ كَافِرًا.

پیامبر اکرم ﷺ فرمودند: یا علی، خداوند عزوجل نماز آدم شراب خوار تا چهل روز قبول نمی کند و اگر در ظرف چهل روز بمیرد، کافر از دنیا رفته است.
«بحار الأنوار، ج 77، ص 47»

حدیث - 222

قال الامام الرضا عليه السلام: عَلَّةُ ضَرْبِ الزَّانِي عَلَى جَسَدِهِ بِأَشَدِّ الضَّرْبِ لِمُبَاشَرَتِهِ الزَّانِ، وَاسْتِلْدَازِ الْجَسَدِ كُلِّهِ بِهِ، فَجُعِلَ الضَّرْبُ عُقُوبَةً لَهُ، وَعِبْرَةً لِغَيْرِهِ، وَهُوَ أَعْظَمُ الْجَنَایَاتِ.

امام رضا علیه السلام فرمودند: علت آن که بر پیکر زناکار باید با سخت ترین ضربات تازیانه زد، این است که بدن مرتکب زنا شده و با تمام وجود از آن لذت برده است. لذا تازیانه به عنوان کیفر بدن و درس عبرت برای دیگران قرار داده شده است و زنا بزرگترین جنایت است.

«عیون أخبار الرضا عليه السلام، ج 2، ص 97»

حدیث - 223

قال الامام الكاظم عليه السلام: يُجْلَدُ الزَّانِي أَشَدَّ الْجَلْدِ وَجَلْدُ الْمُفْتَرِي بَيْنَ الْجَلْدَيْنِ. امام كاظم عليه السلام فرمودند: زناکار را باید به سخت ترین ضربت تازیانه زد و افترا زننده را باید با ضربات متوسط حد زد.

«بحار الأنوار، ج 79، ص 33»

حدیث - 224

قال الامام الرضا عليه السلام : حُرِّمَ الزَّنا لِمَا فِيهِ مِنَ الْفَسَادِ مِنَ قَتْلِ الْاَنْفُسِ، وَذَهَابِ الْاَنْسابِ، وَتَرْكِ التَّرْبِيَةِ لِلْاَطْفَالِ، وَفَسَادِ الْمَوَارِثِ، وَمَا اشْبَهَ ذَلِكَ مِنْ وُجُوهِ الْفَسَادِ.

امام رضا عليه السلام فرمودند: زنا به علت مفاسدی که در بردارد مانند قتل نفس، از بین رفتن و مخدوش شدن اصل و نسب، ترک تربیت کودکان، تباه شدن موضوع ارث و میراث و امثال این مفاسد، حرام شده است.
«بحار الأنوار، ج 79، ص 24»

حدیث - 225

امام باقر عليه السلام فرمودند: در کتاب رسول اکرم صلی الله علیه و آله یافتیم که: هنگامی که بعد از من زنا آشکار گردد، مرگهای ناگهانی زیاد شود.
«الکافی، ج 2، ص 374»

حدیث - 226

قال الامام الباقر عليه السلام لَمَّا سُئِلَ عَنْ رَجُلٍ اغْتَصَبَ امْرَأَةً فَرَجَهَا: يُقْتَلُ مُحْصِنًا كَانَ أَوْ غَيْرَ مُحْصِنٍ.

امام باقر عليه السلام در پاسخ به سؤال از حکم مردی که به زور به زنی تجاوز کند، فرمودند: باید کشته شود، خواه دارای همسر باشد یا نباشد.
«الکافی، ج 7، ص 189»

حدیث - 227

قال الامام علی علیه السلام : كَذَبَ مَنْ زَعَمَ أَنَّهُ وُلِدَ مِنْ حَلَالٍ وَهُوَ يُحِبُّ الزَّنا .
امام علی علیه السلام فرمودند: دروغ می گوید کسی که زنا را دوست داشته باشد و خود را حلال زاده پندارد.
«بحار الأنوار، ج 79، ص 114»

حدیث - 228

قال الامام الباقر علیه السلام : ثَلَاثَةٌ لَا يَقْبَلُ اللَّهُ لَهُمْ صَلَاةً: مِنْهُمْ الدِّيُّوثُ الَّذِي يُفَجِّرُ بِامْرَأَتِهِ .
امام باقر علیه السلام فرمودند: خداوند نماز سه نفر را نمی پذیرد: یکی از آنها مرد بی غیرت است که با زنش زنا می شود.
«بحار الأنوار، ج 79، ص 115»

حدیث - 229

قال الامام الباقر علیه السلام : قِيلَ يَا رَسُولَ اللَّهِ: وَمَا الدِّيُّوثُ؟ قَالَ: الَّذِي تَزْنِي امْرَأَتُهُ وَهُوَ يَعْلَمُ .
امام باقر علیه السلام فرمودند: عرض شد ای رسول خدا بی غیرت کیست؟ حضرت فرمودند: مردی که زنش زنا می دهد و او از آن اطلاع دارد.
«بحار الأنوار، ج 79، ص 144»

حدیث - 230

قال الامام علی علیه السلام : حَدُّ الزَّانِي اَشَدُّ مِنْ حَدِّ الْقَاذِفِ، وَحَدُّ الشَّارِبِ اَشَدُّ مِنْ حَدِّ الْقَاذِفِ.

امام علی علیه السلام فرمودند: (ضربت) حدّ زناکار باید محکّمتر از ضربت حدّ افترا زننده (به زنا) باشد و ضربت حدّ شراب خوار محکّمتر از ضربت حدّ افترا زننده (به شراب خواری).

«بحار الأنوار، ج 79، ص 33»

حدیث - 231

قال الامام علی علیه السلام : فَرَضَ اللهُ ... تَرَكَ الزَّناَ تَحْصِيْناً لِلنَّسَبِ وَتَرَكَ اللُّوَاطِ تَكْثِيْراً لِلنَّسْلِ.

امام علی علیه السلام فرمودند: خداوند واجب فرمود ... ترک زنا را برای حفظ اصل و نسب و ترک لواط را برای زیاد شدن نسل.

«نهج البلاغه، حکمت 252»

حدیث - 232

قال الامام علی علیه السلام : اَلزَّناَ يُورِثُ الْفَقْرَ.

امام علی علیه السلام فرمودند: زنا، موجب فقر می شود.

«بحار الأنوار، ج 79، ص 23»

حدیث - 233

قال الامام علی علیه السلام : أَلَا أُخْبِرُكُمْ بِأَكْبَرِ الزَّانَا؟ ... هِيَ امْرَأَةٌ تُوْطِئُ فَرَّاشَ زَوْجِهَا فَتَأْتِي بِوَلَدٍ مِنْ غَيْرِهِ فَتَلْزِمُهُ زَوْجَهَا، فَتِلْكَ الَّتِي لَا يُكَلِّمُهَا اللَّهُ، وَلَا يَنْظُرُ إِلَيْهَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ، وَلَا يُزَكِّيْهَا وَلَهَا عَذَابٌ أَلِيمٌ.

امام علی علیه السلام فرمودند: آیا شما را از بزرگترین زنا خبر ندهم؟ ... زنی که به شوهر خود خیانت کند و از بیگانه فرزندی بیاورد و او را به شوهر خود بچسباند. خداوند در روز قیامت با چنین زنی سخن نمی گوید و به او نمی نگرد و پاکش نمی کند و وی را عذابی دردناک باشد.

«بحار الأنوار، ج 79، ص 26»

حدیث - 234

قال الامام علی علیه السلام : مَا زَنَى غَيُورٌ قَطُّ.

امام علی علیه السلام فرمودند: غیرتمند، هرگز زنا نمی کند.

«نهج البلاغه، حکمت 305»

حدیث - 235

قال الامام الصادق علیه السلام : إِنَّ أَشَدَّ النَّاسِ عَذَاباً يَوْمَ الْقِيَامَةِ رَجُلٌ أَقْرَأُ نُطْقَتَهُ فِي رَحِمٍ تَحْرُمُ عَلَيْهِ.

امام صادق علیه السلام فرمودند: سخت ترین عذاب را در روز قیامت، آن مردی دارد که به حرام با زنی نزدیکی کند.

«بحار الأنوار، ج 79، ص 26»

حدیث - 236

قال الامام الصادق عليه السلام : علاماتُ وَلَدِ الزَّنا ثَلَاثُ سُوءِ الْمَحْضَرِ وَ الْحَنِينُ إِلَى الزَّنا وَ بُغْضُنا أَهْلَ الْبَيْتِ.

امام صادق عليه السلام فرمودند: نشانه های زنا زاده سه چیز است: بدگویی پشت سر دیگران، علاقه مندی به عمل زنا و دشمنی با ما اهل بیت.

«بحار الأنوار، ج 79، ص 19»

حدیث - 237

قال الامام الصادق عليه السلام : ثَلَاثَةٌ لَا يُكَلِّمُهُمُ اللَّهُ تَعَالَى وَلَا يُزَكِّيهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ مِنْهُمْ الْمَرْأَةُ الَّتِي تُوطِئُ (عَلَى) فَرَّاشَ زَوْجِهَا.

امام صادق عليه السلام فرمودند: سه کس اند که خدای متعال با آنان سخن نمی گوید و پاکشان نمی کند و آنان را عذابی دردناک است. یکی از آنها زنی است که به شوهر خود خیانت کند.

«ثواب الأعمال، ج 2، ص 312»

حدیث - 238

قال الامام الصادق عليه السلام (مِنْ أَسْئَلَةِ الزَّنْدِيقِ عَنْهُ عَلَيْهِ السَّلَامُ) : لِمَ حَرَّمَ اللَّهُ الزَّنا؟ قَالَ: لِمَا فِيهِ مِنَ الْفَسَادِ، وَذَهَابِ الْمَوَارِيثِ، وَانْقِطَاعِ الْأَنْسَابِ لَا تَعْلَمُ الْمَرْأَةُ فِي الزَّنا مَنْ أَحْبَلَهَا، وَلَا الْمَوْلُودُ يَعْلَمُ مَنْ أَبُوهُ

امام صادق علیه السلام (در پاسخ به سؤال زندیق که چرا زنا حرام شده است؟) فرمودند: چون مایه فساد و از بین رفتن ارث و میراث و انقطاع نسل است. در زنا زن نمی داند که از چه کسی حامله شده و فرزند نمی داند پدرش کیست، نه صله ارحام به جا آورده می شود و نه خویشاوندی ها معلوم است.

«بحار الأنوار، ج 103، ص 368»

حدیث - 239

قال الامام الصادق علیه السلام : الذُّنُوبُ الَّتِي تَحْبِسُ الرِّزْقَ، الزَّانَا.

امام صادق علیه السلام فرمودند: (از جمله) گناهانی که جلو روزی را می گیرد، زناست.

«بحار الأنوار، ج 79، ص 23»

حدیث - 240

قال الامام الصادق علیه السلام : إِذَا فَشَا الزَّانَا ظَهَرَتِ الزَّلَازِلُ.

امام صادق علیه السلام فرمودند: هرگاه زنا شیوع یابد، زمین لرزه ها پدیدار شود.

«التهذیب، ج 3، ص 148»

حدیث - 241

قال الامام الصادق عليه السلام : إِذَا كَابَرَ الرَّجُلُ الْمَرْأَةَ عَلَى نَفْسِهَا ضُرِبَ ضَرْبَةً
بِالسَّيْفِ مَاتَ مِنْهَا أَوْ عَاشَ.

امام صادق عليه السلام فرمودند: هرگاه مردی به زور به زنی تجاوز کند، کیفرش
یک ضربت شمشیر است؛ خواه بر اثر آن بمیرد یا جان به در برد.
«الکافی، ج 7، ص 189»

حدیث - 242

قال الامام الصادق عليه السلام : إِنَّ لَوْلَدِ الزَّانَا عِلَامَاتٍ أَحَدُهَا بُغْضُنَا أَهْلَ الْبَيْتِ،
وَتَانِيهَا أَنَّهُ يَحِنُّ إِلَى الْحَرَامِ الَّذِي خُلِقَ مِنْهُ، وَثَالِثُهَا الْإِسْتِخْفَافُ بِالدِّينِ، وَرَابِعُهَا
سُوءُ الْمَحْضَرِ لِلنَّاسِ

امام صادق عليه السلام فرمودند: زنا زاده نشانه هایی دارد: اول آن که با خاندان ما
اهل بیت دشمنی می ورزد، دوم آن که به همان کار حرامی که بر اثر آن آفریده
شده است (یعنی زنا) علاقه دارد، سوم آن که به دین اهمیتی نمی دهد، چهارم آن
که از مردم به بدی یاد می کند. از برادران خود به بدی یاد نکند مگر کسی که از
نطفه حرام یا از زنی که در حیض بوده به دنیا آمده باشد.
«بحار الأنوار، ج 75، ص 279»

حدیث - 243

قال الامام الصادق عليه السلام : مَنْ شَغَفَ بِمَحَبَّةِ الْحَرَامِ وَشَهْوَةِ الزَّانَا فَهُوَ شَرِكُ شَيْطَانٍ.

امام صادق عليه السلام فرمودند: کسی که شیفته حرام و شهوت زنا باشد شریک شیطان است.

«الخصال، ج 1، ص 217»

حدیث - 244

قال الامام الصادق عليه السلام : مُدْمِنُ الزَّانَا وَالسَّرَقِ وَالشُّرْبِ كَعَابِدٍ وَثَنٍ.

امام صادق عليه السلام فرمودند: کسی که به زنا و دزدی و شرابخواری معتاد باشد، مانند بت پرست است.

«بحار الأنوار، ج 79، ص 24»

حدیث - 245

قال الامام الصادق عليه السلام : أَوْحَى اللَّهُ إِلَى مُوسَى ... لَا تَزْنُوا فَتَزْنِي نِسَاؤُكُمْ وَمَنْ وَطِئَ فَرْشَ امْرِئٍ مُسْلِمٍ وَطِئَ فَرَّاشَهُ كَمَا تَدِينُ تُدَانُ.

امام صادق عليه السلام فرمودند: خداوند به موسی وحی فرمود ... زنا نکنید که زنانتان زنا می دهند و هر که به همسر مردی مسلمان خیانت کند به همسرش خیانت کنند، که به هر دست بدهی از همان دست می گیری.

«بحار الأنوار، ج 79، ص 27»

حدیث - 246

قال الامام الصادق عليه السلام : عَفُوا عَنْ نِسَاءِ النَّاسِ تُعَفُّ عَنْ نِسَائِكُمْ.
امام صادق عليه السلام فرمودند: نسبت به زنان مردم عقیف باشید تا نسبت به زنان شما عفت ورزند.
«أمالی صدوق، ص 238، ح 6»

حدیث - 247

قال رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : إِنَّ أَخَوْفَ مَا أَخَافُ عَلَى أُمَّتِي مِنْ عَمَلِ قَوْمِ لُوطٍ.
پیامبر اکرم ﷺ فرمودند: بیشترین چیزی که برای امتم از آن می ترسم،
عمل قوم لوط است.
«الترغیب والترهیب، ج 3، ص 285»

حدیث - 248

قال رسول الله ﷺ : ثَلَاثَةٌ لَا يُكَلِّمُهُمُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ ... : شَيْخُ زَانٍ، وَمَلِكُ جَبَّارٍ، وَمُقِلُّ مُخْتَالٍ.
پیامبر اکرم ﷺ فرمودند: سه کس اند که خدای عزوجل با آنان سخن نمی
گوید و ... : پیرمرد زناکار، فرمانروای ستمکار و تهیدست متکبر.
«ثواب الأعمال، ج 10، ص 291»

حدیث - 249

قال رسول الله ﷺ : لَيْلَةُ أُسْرِي بِي ... رَأَيْتُ امْرَأَةً يُحْرَقُ وَجْهُهَا وَيَدَاهَا، وَهِيَ تَأْكُلُ أَمْعَاءُهَا ...، فَإِنَّهَا كَانَتْ قَوَّادَةً.

پیامبر اکرم ﷺ فرمودند: شبی که به معراج برده شدم ... زنی را دیدم که چهره و دو دستش می سوزد و روده های خود را می خورد ... زیرا پا انداز (واسطه رساندن مرد و زن بیگانه به هم) بوده است.

«عیون أخبار الرضا علیه السلام ، ج 2، ص 11»

حدیث - 250

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : إِذَا كُثِرَ الزَّنا كَثُرَ مَوْتُ الْفُجَاءَةِ.

رسول اکرم ﷺ فرمودند: هرگاه زنا زیاد شود، مرگهای ناگهانی افزایش یابد.

«بحار الأنوار، ج 79، ص 27»

حدیث - 251

قال رسول الله ﷺ : أَرْبَعٌ لَا تَدْخُلُ بَيْتاً وَاحِدَةً مِنْهُنَّ إِلَّا خَرِبَ وَلَمْ يَعْمُرْ بِالْبِرَّةِ: الْخِيَانَةُ، وَالسَّرَقَةُ، وَشُرْبُ الْخَمْرِ، وَالزَّنا.

پیامبر اکرم ﷺ فرمودند: چهار چیز است که یکی از آنها وارد خانه ای نمی شود مگر اینکه آن را ویران می کند و از برکت آباد نمی شود: خیانت، دزدی، شرابخواری و زنا.

«بحار الأنوار، ج 79، ص 23»

حدیث - 252

قال رسول الله ﷺ : يَا عَلِيُّ فِي الزَّانَا سِتُّ خِصَالٍ: ثَلَاثٌ مِنْهَا فِي الدُّنْيَا، وَثَلَاثٌ فِي الْآخِرَةِ فَأَمَّا الَّتِي فِي الدُّنْيَا فَيَذْهَبُ بِالْبَهَاءِ، وَيُعَجِّلُ الْفَنَاءَ، وَيَقْطَعُ الرِّزْقَ، وَأَمَّا الَّتِي فِي الْآخِرَةِ

پیامبر اکرم ﷺ فرمودند: ای علی! زنا شش پیامد دارد: سه تای آنها در دنیا و سه تای دیگر در آخرت. پیامدهای دنیایش این است که آبرو را می برد، مرگ را شتاب می بخشد و روزی را می بُرد و پیامدهای آخرتش عبارت است از حسابرسی سخت و دقیق، خشم خدای رحمان و جاودانگی در آتش.

«بحار الأنوار، ج 79، ص 22»

حدیث - 253

قال رسول الله ﷺ : مَنْ فَجَرَ بِامْرَأَةٍ وَلَهَا بَعْلٌ، انْفَجَرَ مِنْ فَرْجِهِمَا مِنْ صَدِيدٍ وَادٍ مَسِيرَةَ خَمْسِ مِائَةِ عَامٍ يَتَأَذَّى أَهْلُ النَّارِ مِنْ نَتْنِ رِيحِهِمَا، وَكَانَا مِنْ أَشَدِّ النَّاسِ عَذَابًا.

پیامبر اکرم ﷺ فرمودند: هرکه بازن شوهرداری زنا کند، رودخانه ای از چرکابه به طول پانصد سال راه از شرمگاه آن دو جاری شود به طوری که دوزخیان از بوی گند آنها اذیت شوند و عذابشان از همه دوزخیان سخت تر باشد.

«بحار الأنوار، ج 76، ص 366»

حدیث - 254

قال رسول الله ﷺ: لَمَّا أُسْرِىَ بِي مَرَرْتُ بِنِسْوَانٍ مُّعَلَّقَاتٍ بِشَدِيهِنَّ فَقُلْتُ: مَنْ هَؤُلَاءِ يَا جَبْرِئِيلُ؟ فَقَالَ: هَؤُلَاءِ اللَّوَاتِي يُورِثْنَ أَمْوَالَ أَزْوَاجِهِنَّ أَوْلَادَ غَيْرِهِمْ. پیامبر اکرم ﷺ فرمودند: شبی که به معراج برده شدم بر زنانی عبور کردم که به سینه های خود آویزان بودند. پرسیدم: ای جبرئیل! اینها کیستند؟ جبرئیل گفت: اینها زنانی هستند که فرزندان غیر شوهران خود را، وارث اموال آنان می کنند.

«بحار الأنوار، ج 79، ص 19»

حدیث - 255

قال رسول الله ﷺ: اِشْتَدَّ غَضَبُ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ عَلَى امْرَأَةٍ ذَاتِ بَعْلٍ مَلَأَتْ عَيْنَهَا مِنْ غَيْرِ زَوْجِهَا أَوْ غَيْرِ ذِي مَحْرَمٍ مِنْهَا، فَإِنَّهَا إِنْ فَعَلَتْ ذَلِكَ أَحْبَطَ اللَّهُ كُلَّ عَمَلٍ عَمِلَتْهُ

پیامبر اکرم ﷺ فرمودند: زن شوهر داری که مرد بیگانه ای غیر از همسر و یا محرم هایش، چشمش را پر کرده باشد، مورد خشم شدید خدای عزوجل است؛ زیرا که اگر چنین باشد خداوند همه اعمال او را باطل گرداند و اگر به شوهر خود خیانت ورزد، بر خداست که او را بعد از عذاب دادن در قبر به آتش دوزخ بسوزاند.

«بحار الأنوار، ج 76، ص 366»

حدیث - 256

قال رسول الله ﷺ: لَنْ يَعْمَلَ ابْنُ آدَمَ عَمَلًا أَكْبَرَ عِنْدَ اللَّهِ تَبَارَكَ وَتَعَالَى مِنْ رَجُلٍ قَتَلَ نَبِيًّا أَوْ إِمَامًا، أَوْ هَدَمَ الْكَعْبَةَ الَّتِي جَعَلَهَا اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ قِبْلَةً لِعِبَادِهِ، أَوْ أَفْرَغَ مَاءَهُ فِي امْرَأَةٍ حَرَامًا.

پیامبر اکرم ﷺ فرمودند: هیچ کار (گناه) فرزندان آدم نزد خدای تبارک و تعالی سنگین تر از این نباشد که کسی پیامبری یا امامی را بکشد یا کعبه را که خدای عزوجل قبله بندگان خود قرار داده است ویران کند یا به حرام با زنی نزدیکی کند.

«بحار الأنوار، ج 79، ص 20»

حدیث - 257

قال الامام الصادق عليه السلام: يَقُولُ ابْلِيسُ لِحُنُودِهِ: اَلْقُوا بَيْنَهُمُ الْحَسَدَ وَالْبَغْيَ فَانْهَمَا يَعْذِلَانِ عِنْدَ اللَّهِ الشُّرْكَ. امام صادق عليه السلام فرمودند: ابلیس به سربازان خود می گوید: حسادت و ظلم را در میان انسانها منتشر کنید که اینها در نزد خدا با شرک برابرند.

«الكافی، ج 2، ص 327»

حدیث - 258

قال رسول الله ﷺ :

إِنَّ أَخَوْفَ مَا أَخَافُ عَلَيْكُمْ الشِّرْكَ الْأَصْغَرَ، قَالُوا: وَمَا الشِّرْكَ الْأَصْغَرُ يَا رَسُولَ اللَّهِ؟ قَالَ: هُوَ الرِّيَاءُ.

پیامبر اکرم ﷺ فرمودند:

آنچه بیش از هر چیز دیگری بر شما می ترسم شرک اصغر است، گفتند: ای پیغمبر خدا شرک اصغر چیست؟ حضرت فرمودند: ریا.
«بحار الأنوار، ج 72، ص 303»

حدیث - 259

قال الامام علي عليه السلام :

اعْلَمُوا أَنَّ يَسِيرَ الرِّيَاءِ شِرْكٌ.

امام علی علیه السلام فرمودند:

بدانید که کمترین ریا، شرک به حساب می آید.
«تحف العقول، ص 151»

حدیث - 260

امام سجّاد علیه السلام :

مَنْ رَمَى النَّاسَ بِمَا فِيهِمْ رَمَوْهُ بِمَا لَيْسَ فِيهِ .

هر کس به مردم عیبی را نسبت دهد که دارند ، مردم به او عیبی را که ندارد نسبت دهند .

بحار الأنوار : 21 / 160 / 78

حدیث - 261

امام علی علیه السلام :

الْبُهْتَانُ عَلَى الْبَرِّىِّ أَعْظَمُ مِنَ السَّمَاءِ .

بهتان زدن به آدم بیگناه بزرگتر از آسمان است .

بحار الأنوار : 99 / 31 / 78

حدیث - 262

امام صادق علیه السلام :

إِذَا اتَّهَمَ الْمُؤْمِنُ أَخَاهُ انَّمَا اتَّهَمَ الْإِيمَانَ مِنْ قَلْبِهِ كَمَا يَنْمِثُ الْمِلْحُ فِي الْمَاءِ .

هرگاه مؤمن به برادر خود تهمت زند ایمان در قلب او آب شود همچنان که

نمک در آب حل می شود .

الكافی : 1 / 361 / 2

حدیث - 263

امام صادق علیه السلام :

مَنْ اتَّهَمَ أَخَاهُ فِي دِينِهِ فَلَا حُرْمَةَ بَيْنَهُمَا .

هر کس به برادر دینی خود تهمت زند حرمتی میان آن دو به جا نمی ماند.

الکافی : 2 / 361 / 2

حدیث - 264

امام صادق علیه السلام :

مَنْ قَتَلَ نَفْسَهُ مُتَعَمِّدًا فَهُوَ فِي نَارِ جَهَنَّمَ خَالِدًا فِيهَا .

هر که به عمد خودکشی کند ، در آتش دوزخ جاودانه است .

الفقیه : 4 / 95 / 5163 منتخب میزان الحکمة : 458

حدیث - 265

امام باقر علیه السلام :

إِنَّ الْمُؤْمِنَ يُبْتَلَى بِكُلِّ بَلِيَّةٍ وَيَمُوتُ بِكُلِّ مِيتَةٍ إِلَّا أَنَّهُ لَا يَقْتُلُ نَفْسَهُ .

مؤمن به هر بلایی گرفتار می شود و با هر مرگی می میرد ، اما خودکشی

نمی کند .

الکافی : 3 / 112 / 8 منتخب میزان الحکمة : 458

حدیث - 266

امام علی علیہ السلام :

غَايَةُ الْخِيَانَةِ خِيَانَةُ الْخَلِّ الْوَدُودِ ، وَتَقْضُ الْعُهُودِ .

اوج خیانت ، خیانت کردن به دوست صمیمی و شکستن عهد و پیمانهاست .

غرر الحکم : 6374 منتخب میزان الحکمة : 190

حدیث - 267

امام علی علیہ السلام :

الْخِيَانَةُ رَأْسُ النِّفَاقِ .

خیانت سرآمد نفاق است .

غرر الحکم : 969

حدیث - 268

امام علی علیہ السلام :

اعْتِيَادُ الْكَذِبِ يُورِثُ الْفَقْرَ .

اعتیاد به دروغگویی ، فقر می آورد .

بحار الأنوار : 36 / 261 / 72

حدیث - 269

پیامبر خدا ﷺ :

إِنَّ الْكَذِبَ يُسَوِّدُ الْوَجْهَ .

دروغ ، روسپاهی می آورد .

الترغیب والترہیب : 3 / 596 / 28 منتخب میزان الحکمة : 486

حدیث - 270

امام علی علیہ السلام :

لَا يَجِدُ عَبْدٌ طَعْمَ الْإِيمَانِ حَتَّى يَتْرُكَ الْكَذِبَ هَزْلُهُ وَجِدَّهُ .

هیچ بندهای طعم ایمان را نچشد ، مگر آن گاه که دروغ ، شوخی یا جدی آن را ترک گوید .

بحار الأنوار : 72 / 249 / 14

حدیث - 271

پیامبر خدا ﷺ :

إِنَّ الْكَذِبَ يَهْدِي إِلَى الْفُجُورِ ، وَإِنَّ الْفُجُورَ يَهْدِي إِلَى النَّارِ .

دروغ به ناراستی و انحراف می کشاند و ناراستی و انحراف ، به آتش رهنمون می شود .

کنز العمال : 8217

حدیث - 272

الإمام الصادق عليه السلام

وقد سألَهُ الحسنُ بنُ محبوبٍ : يكونُ المؤمنُ بخيلاً ؟ : نَعَمْ ، [قالَ :] قُلْتُ :
فيكونُ جَبَاناً ؟ قالَ : نَعَمْ ، قلتُ : فيكونُ كَذَّاباً ؟ قالَ : لا ، ولا خائناً ، ثُمَّ قالَ :
يُجِبِلُ المؤمنُ على كُلِّ طَبِيعَةٍ إِلَّا الْخِيَانَةَ وَالكَذِبَ .

حسن بن محبوب :

از امام صادق عليه السلام پرسیدم : آیا ممکن است مؤمن ، بخیل باشد ؟ فرمودند :
آری . پرسیدم : آیا می شود ترسو باشد ؟ فرمودند : آری . پرسیدم : آیا دروغگو
هست ؟ فرمودند : نه و خائن هم نیست . سپس فرمودند : مؤمن بر هر خوبی
سرشته می شود ، مگر خیانت و دروغ .

بحار الأنوار : 75 / 172 / 11 منتخب میزان الحکمة : 484

حدیث - 273

پیامبر خدا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ :

إِذَا كَذَبَ الْعَبْدُ كِذْبَةً تَبَاعَدَ الْمَلَكُ مِنْهُ مَسِيرَةَ مِيلٍ مِنْ تَنْتَنٍ مَا جَاءَ بِهِ .
هر گاه بنده دروغ بگوید ، از بوی گندی که پدید آورده است ، فرشته به
مسافت یک میل از او فاصله گیرد .

شرح نهج البلاغة لابن أبي الحديد : 6 / 357 منتخب میزان الحکمة : 484

حدیث - 274

امام باقر علیه السلام :

إِنَّ الْكَذِبَ هُوَ خَرَابُ الْإِيمَانِ .

براستی که دروغ ویران کننده ایمان است .

بحار الأنوار : 72 / 247 / 8

حدیث - 275

امام علی علیه السلام :

لَا سُوءَ أَسْوَأُ مِنَ الْكَذِبِ .

هیچ بدی بدتر از دروغ نیست .

بحار الأنوار : 72 / 259 / 23

حدیث - 276

امام علی علیه السلام :

شَرُّ الْقَوْلِ الْكَذِبُ .

بدترین سخن ، دروغ است .

نهج البلاغة : الخطبة 84

حدیث - 277

پیامبر خدا ﷺ :

إِنَّ الْكَذِبَ بَابٌ مِنْ أَبْوَابِ النِّفَاقِ .

دروغ ، دری از درهای نفاق است .

کنز العمال : 8212

حدیث - 278

پیامبر خدا ﷺ :

أَرَبَى الرَّبُّ الْكَذِبُ .

بدترین ربا ، دروغ است .

بحار الأنوار : 47 / 263 / 72

حدیث - 279

پیامبر خدا ﷺ :

أَمَّا عَلَامَةُ الْمُسْرِفِ فَاَرْبَعَةٌ : الْفَخْرُ بِالْبَاطِلِ ، وَيَأْكُلُ مَا لَيْسَ عِنْدَهُ ، وَيَزْهَدُ فِي

اصْطِنَاعِ الْمَعْرُوفِ ، وَيُنْكِرُ مَنْ لَا يَنْتَفِعُ بِشَيْءٍ مِنْهُ .

اسرافکار چهار نشانه دارد : به کارهای باطل می نازد ، آنچه را فراخور

حالش نیست می خورد ، در کارهای خیر بی رغبت است و هر کس را که بدو

سودی نرساند ، انکار می کند .

تحف العقول : 22 منتخب میزان الحکمة : 270

حدیث - 280

امام صادق علیه السلام :

أَدْنَى الْإِسْرَافِ هِرَاقَةُ فَضْلِ الْإِنَاءِ ، وَابْتِدَالُ ثَوْبِ الصَّوْنِ وَإِلْقَاءُ النَّوَى .
کمترین اندازه اسراف ، دور ریختن ته مانده ظرف (آب یا غذا) و تبدیل لباس
بیرون به لباس خانه و دم دستی ، و دور انداختن هسته ها (ی خرما و میوه) است

بحار الأنوار : 75 / 303 / 7

حدیث - 281

امام علی علیه السلام :

إِعْطَاءُ الْمَالِ فِي غَيْرِ حَقِّهِ تَبْذِيرٌ وَإِسْرَافٌ .
خرج کردن به ناحق مال ، حیف و میل و اسراف است .
نهج البلاغة : الخطبة 126 منتخب میزان الحکمة : 270

حدیث - 282

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم :

إِنَّ مِنَ السَّرَفِ أَنْ تَأْكُلَ كُلَّ مَا اسْتَهَيْتَ .
این که هرچه دلت بخواهد بخوری، اسراف است.
کنز العمال : 7366 منتخب میزان الحکمة : 270

حدیث - 283

امام هادی علیه السلام :

المراءُ يُفسدُ الصداقةَ القديمةَ ، ويحلُّ العُقدةَ الوثيقةَ ، وأقلُّ ما فيه أن تكونَ فيه المغالبةُ ، والمغالبةُ أسُّ أسبابِ القطيعةِ .

مجادله کردن ، دوستی دیرین را از بین می برد و پیوند استوار را از هم می گسلد و کمترین چیزی که در آن هست ، چیره جویی است و چیره جویی ، خود عامل اصلی قطع رابطه می باشد .

أعلام الدين : 311 منتخب میزان الحکمة : 512

حدیث - 284

امام علی علیه السلام :

أقبحُ المكافاةِ المجازاةُ بالإساءةِ .

زشت ترین تلافی ، پاداش دادن (نیکی) با بدی است .

بحار الأنوار : 78 / 53 / 85

حدیث - 285

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم :

تَحْرُمُ الْجَنَّةُ عَلَى ثَلَاثَةٍ : عَلَى الْمَنَانِ ، وَعَلَى الْمُغْتَابِ ، وَعَلَى مُدْمِنِ الْخَمْرِ .

بهشت بر سه کس حرام است : منت گذارنده (بر خدا) ، غیبت کننده و میگسار .

الزهد للحسين بن سعيد : 9 / 17 منتخب ميزان الحكمة : 108

حدیث - 286

پیامبر خدا ﷺ :

إِنَّ إِبْلِيسَ يَخْطُبُ شَيْاطِينَهُ وَيَقُولُ : عَلَيْكُمْ بِاللَّحْمِ وَالْمُسْكِرِ وَالنِّسَاءِ ، فَإِنِّي لَا أَجِدُ جَمَاعَ الشَّرِّ إِلَّا فِيهَا .

ابلیس به شیطانهای خود گفت : بر شما باد به گوشت و مسکر و زنان ؛ زیرا من چیزی جز این سه را فراهم آورنده بدیها نمی یابم .

بحار الأنوار : 73 / 62 / 293

حدیث - 287

رسول الله ﷺ :

مَنْ تَرَكَ الْخَمْرَ لَغَيْرِ اللَّهِ سَقَاهُ اللَّهُ مِنَ الرَّحِيقِ الْمَخْتُومِ ، فَقَالَ عَلِيٌّ عَلَيْهِ السَّلَامُ : لَغَيْرِ اللَّهِ ؟! قَالَ : نَعَمْ وَاللَّهِ ، صِبْيَانَةٌ لِنَفْسِهِ .

پیامبر خدا ﷺ :

هر که برای غیر خدا (هم که شده) شرابخواری را رها کند ، خداوند او را از شراب خالص و مهر شده بنوشاند . علی علیه السلام عرض کرد : برای غیر خدا ؟ فرمودند: آری ، به خدا قسم ؛ برای حفظ (سلامتی) خویش .

بحار الأنوار : 79 / 150 / 64 منتخب ميزان الحكمة : 186

حدیث - 288

امام صادق علیه السلام :

إِنَّ أَهْلَ الرَّيِّ فِي الدُّنْيَا مِنَ الْمُسْكِرِ يَمُوتُونَ عَطَاشًا ، وَيُحْشَرُونَ عَطَاشًا ،
وَيَدْخُلُونَ النَّارَ عَطَاشًا .

آنان که در دنیا از مسکرات سیراب شوند ، تشنه کام می میرند و تشنه کام
محشور می شوند و تشنه کام به دوزخ می روند .

ثواب الأعمال : 290 / 5

حدیث - 289

امام علی علیه السلام :

مَنْ شَرِبَ الْمُسْكِرَ لَمْ تُقْبَلْ صَلَاتُهُ أَرْبَعِينَ يَوْمًا وَلَيْلَةً .

کسی که مست کننده بنوشد تا چهل شبانه روز نمازش پذیرفته نشود .

الخصال : 632 / 10 منتخب میزان الحکمة : 186

حدیث - 290

امام علی علیه السلام :

مُذْمِنُ الْخَمْرِ يَلْقَى اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ حِينَ يَلْقَاهُ كَعَابِدٍ وَثَنٍ .

دائم الخمر همچون بت پرست خداوند عز و جل را دیدار خواهد کرد .

الخصال : 632 / 10 منتخب میزان الحکمة : 186

حدیث - 291

امام باقر علیه السلام :

إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ جَعَلَ لِلشَّرِّ أَقْفَالاً وَجَعَلَ لِمَفَاتِيحِ تِلْكَ الْأَقْفَالِ الشَّرَّابَ ،
وَالْكَذِبُ شَرُّ مِنَ الشَّرَّابِ .

خداوند عز و جل برای بدی قفلهایی نهاده و کلید همه این قفلها را شراب
قرار داده است و دروغ بدتر از شراب است .

بحار الأنوار : 72 / 236 / 3

حدیث - 292

امام علی علیه السلام :

أَلَا وَإِنَّ الظُّلْمَ ثَلَاثَةٌ: ظُلْمٌ لَا يُغْفَرُ ، وَظُلْمٌ لَا يُتْرَكُ ، وَظُلْمٌ مَغْفُورٌ لَا يُطْلَبُ ،
فَأَمَّا الظُّلْمُ الَّذِي لَا يُغْفَرُ فَالشِّرْكُ بِاللَّهِ ... وَأَمَّا الظُّلْمُ الَّذِي يُغْفَرُ فَظُلْمُ الْعَبْدِ نَفْسَهُ
عِنْدَ بَعْضِ الْهَنَاتِ ، وَأَمَّا الظُّلْمُ الَّذِي لَا يُتْرَكُ فَظُلْمُ الْعِبَادِ بَعْضِهِمْ بَعْضًا .

بدانید که ظلم بر سه گونه است : ظلمی که هرگز بخشیده نمی شود ، ظلمی که
بازخواست می شود و ظلمی که بخشوده می شود و بازخواست نمی گردد . اما
ظلمی که هرگز بخشیده نمی شود ، شرک ورزیدن به خداست ... اما ظلمی که
بخشوده می شود ، ستمی است که بنده با ارتکاب بعضی گناهان کوچک به خود
روا می دارد و اما ظلمی که بازخواست خواهد شد ، ستم بندگان به یکدیگر است .

نهج البلاغة : الخطبة 176 منتخب میزان الحکمة : 350

حدیث - 293

امام علی علیه السلام :

لَيْسَ شَيْءٌ أَدْعَى إِلَى تَغْيِيرِ نِعْمَةِ اللَّهِ وَتَعْجِيلِ نِقْمَتِهِ مِنْ إِقَامَةِ عَلَى ظُلْمٍ ؛ فَإِنَّ اللَّهَ سَمِيعُ دَعْوَةِ الْمُضْطَّهِدِينَ (الْمَظْلُومِينَ) ، وَهُوَ لِلظَّالِمِينَ بِالْمِرْصَادِ .
برای زوال نعمت خدا و شتاب خشم و انتقام او ، هیچ چیز کارگرتراز
ستمگری نیست ؛ زیرا خداوند دعای ستمدیدگان را می شنود و همواره در کمین
ستمگران است .

نهج البلاغة : الكتاب 53 منتخب میزان الحکمة : 350

حدیث - 294

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم :

اتَّقُوا الظُّلْمَ ؛ فَإِنَّهُ ظُلُمَاتٌ يَوْمَ الْقِيَامَةِ .
از ظلم کردن پرهیزید ، که آن ، ظلمتهای روز قیامت است .
الكافي : 2 / 332 / 11

حدیث - 295

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم :

الظُّلْمُ نَدَامَةٌ .
ستمگری ، مایه پشیمانی است .
بحار الأنوار : 75 / 322 / 52 منتخب میزان الحکمة : 350

حدیث - 296

امام علی علیه السلام :

أَمَّا أَهْلَكَ مَنْ كَانَ قَبْلَكُمْ أَنَّهُمْ مَنَعُوا النَّاسَ الْحَقَّ فَاشْتَرَوْهُ ، وَأَخَذُوهُمْ بِالْبَاطِلِ فَاقْتَدَوْهُ .

پیشینیان شما از این رو به هلاکت و تباهی در افتادند که مردمان را از حقّ (شان) بازداشتند و آنان (ناچار با رشوه) آن را خریدند و آنان را به ارتکاب باطل و نادرستی واداشتند و مردم هم از آن پیروی کردند .
نهج البلاغة : الكتاب 79 منتخب میزان الحکمة : 236

حدیث - 297

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم :

لَعَنَ اللَّهُ الرَّاشِيَ وَالْمُرْتَشِيَ وَالرَّائشَ الَّذِي يَمْشِي بَيْنَهُمَا .
خدا لعنت کند رشوه دهنده و رشوه گیرنده و واسطه میان آن دو را .
کنز العمال : 15080 منتخب میزان الحکمة : 236

حدیث - 298

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم :

عَلَى كُلِّ نَفْسٍ مِنْ بَنِي آدَمَ كُتِبَ حَظٌّ مِنَ الزَّنا أَدْرَكَ ذَلِكَ لَا مُحَالَاةَ ، فَالْعَيْنُ زِنَاهَا النَّظَرُ ، وَالرَّجُلُ زِنَاهَا الْمَشْيُ ، وَالْأُذُنُ زِنَاهَا الْاسْتِمَاعُ .

بر هر عضوی از اعضای انسان بهره‌ای از زنا نوشته شده که لاجرم به آن می‌رسد؛ مثلاً زنا چشم نگاه کردن است و زنا پا، رفتن (به سوی گناه) و زنا گوش، شنیدن (صداها را) .

کنز العمال : 13026 منتخب میزان الحکمة : 250

حدیث - 299

رسولُ الله ﷺ :

يا عليُّ في الزنا ستُخْصَالٌ : ثلاثٌ منها في الدنيا وثلاثٌ في الآخِرَةِ ، فأما التي في الدنيا فيذهبُ بالبهاءِ ، ويُعَجِّلُ الفناءَ ، وَيَقْطَعُ الرِّزْقَ ، وأما التي في الآخِرَةِ فسوءُ الحِسَابِ ، وسَخَطُ الرحمنِ ، والخلُودُ في النارِ .

پیامبر خدا ﷺ :

ای علی! زنا شش پیامد دارد: سه پیامد در دنیا و سه دیگر در آخرت . پیامدهای دنیایی‌اش این است که آبرو را می‌برد ، مرگ را شتاب می‌بخشد و روزی را می‌برد و پیامدهای آخرتی‌اش عبارت است از حسابرسی سخت و دقیق ، خشم خدای رحمان و جاودانگی در آتش است .

بحار الأنوار : 79 / 22 / 15 منتخب میزان الحکمة : 248

حدیث - 300

امام رضا علیه السلام :

حُرِّمَ الزَّنا لِمَا فِيهِ مِنَ الْفَسَادِ مِنَ قَتْلِ الْأَنْفُسِ ، وَذَهَابِ الْأَنْسَابِ ، وَتَرْكِ التَّربِيَةِ لِلْأَطْفَالِ ، وَفَسَادِ الْمَوَارِيثِ ، وَمَا أَشْبَهَ ذَلِكَ مِنْ وَجُوهِ الْفَسَادِ .
زنا ، به علّت مفاسدی که در بردارد ، مانند : قتل نفس ، از بین رفتن و مخدوش شدن اصل و نسب ، ترک تربیت کودکان ، تباه شدن موضوع ارث و میراث و امثال این مفاسد ، حرام شده است .

بحار الأنوار : 79 / 24 / 19 منتخب میزان الحکمة : 248

حدیث - 301

امام صادق علیه السلام :

إِنَّ أَشَدَّ النَّاسِ عَذَابًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ رَجُلٌ أَقْرَبُ نُطْفَتِهِ فِي رَحِمٍ تَحْرُمُ عَلَيْهِ .
سخت ترین عذاب را در روز قیامت مردی دارد که نطفه خود را در رحمی که بر وی حرام است جای دهد .

بحار الأنوار : 79 / 26 / 28 منتخب میزان الحکمة : 248

حدیث - 302

پیامبر خدا ﷺ :

أَرْبَعٌ لَا تَدْخُلُ بَيْتَنَا وَاحِدَةً مِنْهُنَّ إِلَّا خَرِبَ وَلَمْ يَعْمَرْ بِالْبَرَكَةِ : الْخِيَانَةُ ، وَالسَّرِقَةُ ، وَشُرْبُ الْخَمْرِ ، وَالزُّنَا .

چهار چیز است که اگر یکی از آنها به خانه‌ای درآید آن را ویران کند و از برکت آبادان نشود : خیانت ، دزدی ، شرابخواری و زنا .

بحار الأنوار : 4 / 19 / 79

حدیث - 303

امام صادق علیه السلام :

إِنَّ مِنْ أَكْبَرِ السَّحْرِ النَّمِيمَةَ ؛ يُفَرِّقُ بِهَا بَيْنَ الْمُتَحَابِّينَ ، وَيُجَلِّبُ الْعَدَاوَةَ عَلَى الْمُتَصَافِيَيْنَ ، وَيُسْفِكُ بِهَا الدِّمَاءَ ، وَيُهْدِمُ بِهَا الدُّوْرَ ، وَيُكْشِفُ بِهَا السُّتُورَ ، وَالنَّمَامُ أَشَرُّ مَنْ وَطِئَ عَلَى الْأَرْضِ بِقَدَمٍ .

سخن چینی از بزرگترین جادوهاست ، (زیرا) با سخن چینی میان دوستان جدایی افکنده می‌شود ، یاران یکدل را با هم دشمن می‌کند ، به واسطه آن خون‌ها ریخته می‌شود ، خانه‌ها ویران می‌گردد و پرده‌ها دریده می‌شود . آدمِ سخن‌چین ، بدترین کسی است که روی زمین گام برمی‌دارد .

بحار الأنوار : 63 / 21 / 14 منتخب میزان الحکمة : 570

حدیث - 304

پیامبر خدا ﷺ :

أَلَا أُخْبِرُكُمْ بِشِرَارِكُمْ ؟ قَالُوا : بَلَى يَا رَسُولَ اللَّهِ . قَالَ : الْمَشَاوُونَ بِالْأَنِمَةِ ،
الْمُفَرَّقُونَ بَيْنَ الْأَحْبِهِ ، الْبَاغُونَ لِلْبُرَاءِ الْعَيْبَ .

آیاشما را از بدترین افرادتان آگاه نکنم؟ عرض کردند : چرا ای رسول خدا ،
فرمودند: کسانی که سخن چینی می‌کنند ، آنان که میان دوستان جدایی می‌افکنند
، کسانی که برای افراد پاک و بی‌گناه عیب می‌تراشند .

الخصال : 183 / 249 منتخب میزان الحکمة : 570

حدیث - 305

پیامبر خدا ﷺ :

الْغِيَّةُ أَسْرَعُ فِي دِينِ الرَّجُلِ الْمُسْلِمِ مِنَ الْآكِلَةِ فِي جَوْفِهِ .
غیبت کردن در (نابودی) دین آدمی ، زودتر کارگر افتد تا بیماری خوره در
اندرون او .

الكافي : 2 / 357 / 1 منتخب میزان الحکمة : 436

حدیث - 306

پیامبر خدا ﷺ :

الْغِيبَةُ أَشَدُّ مِنَ الزِّنَا ، قِيلَ : وَكَيْفَ ؟ قَالَ : الرَّجُلُ يَزْنِي ثُمَّ يَتُوبُ فَيَتُوبُ اللَّهُ عَلَيْهِ ، وَإِنَّ صَاحِبَ الْغِيبَةِ لَا يُغْفَرُ لَهُ حَتَّى يَغْفِرَ لَهُ صَاحِبُهُ .

غیبت کردن بدتر از زناست. عرض شد: چگونه؟ فرمودند: مرد زنا می‌کند و سپس توبه می‌نماید و خدا توبه‌اش را می‌پذیرد. اما غیبت کننده آمرزیده نمی‌شود تا زمانی که غیبت شونده او را ببخشد.

الترغيب والترهيب : 3 / 511 / 24

حدیث - 307

رسول الله ﷺ :

مَرَرْتُ لَيْلَةَ أُسْرَى بِيَعْلَى قَوْمٍ يَخْمِسُونَ وُجُوهُهُمْ بِأَظْفَارِهِمْ ، فَقُلْتُ : يَا جَبْرَائِيلُ ، مَنْ هَؤُلَاءِ ؟ فَقَالَ : هَؤُلَاءِ الَّذِينَ يَغْتَابُونَ النَّاسَ وَيَقْعُونَ فِي أَعْرَاضِهِمْ .

پیامبر خدا ﷺ :

در شب معراج ، مردمی را دیدم که چهره‌های خود را با ناخنهایشان می‌خراشند . پرسیدم : ای جبرئیل ، اینها کیستند ؟ گفت : اینها کسانی هستند که از مردم غیبت می‌کنند و آبرویشان را می‌برند .

تنبيه الخواطر : 1 / 115 منتخب میزان الحکمة : 436

حدیث - 308

امام باقر علیه السلام :

سِلَاحُ اللَّثَامِ قَبِيحُ الْكَلَامِ .

حربه فرومایگان ، زشتگویی است .

بحار الأنوار : 14 / 185 / 78

حدیث - 309

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم :

إِنَّ مِنْ شَرِّ عِبَادِ اللَّهِ مَنْ تُكْرَهُ مُجَالَسَتُهُ لِفُحْشِهِ .

یکی از بدترین بندگان خدا کسی است که به سبب بد زبانی و دشنام

گویی ، همنشینی با او ناخوشایند باشد .

الکافی : 2 / 325 / 8 منتخب میزان الحکمة : 442

حدیث - 310

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم :

مَا كَانَ الْفُحْشُ فِي شَيْءٍ قَطُّ إِلَّا شَانَهُ ، وَلَا كَانَ الْحَيَاءُ فِي شَيْءٍ قَطُّ إِلَّا زَانَهُ .

زشت‌گویی (و زشت‌کرداری) هرگز در چیزی نبود ، مگر این که آن را عیبناک

گردانید و شرم و حیا هرگز در چیزی نبود مگر این که آن را آراست .

بحار الأنوار : 6 / 111 / 79 منتخب میزان الحکمة : 440

حدیث - 311

امام کاظم علیه السلام :

ما تَسَابَّ اثْنَانِ إِلَّا اِنْحَطَّ الْأَعْلَى إِلَى مَرْتَبَةِ الْأَسْفَلِ .

هیچ گاه دو نفر به یکدیگر ناسزا نگفتند مگر این که آن که بیشتر دشنام داده به مرتبه پایین تری سقوط می کند .

أعلام الدین : 305 منتخب میزان الحکمة : 264

حدیث - 312

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم :

سَبَابُ الْمُؤْمِنِ فُسُوقٌ ، وَقِتَالُهُ كُفْرٌ ، وَأَكْلُ لَحْمِهِ مِنْ مَعْصِيَةِ اللَّهِ .

ناسزاگفتن به مؤمن فسق است و جنگیدن با او کفر و خوردن گوشت او (غیبت کردن از وی) معصیت خداست .

بحار الأنوار : 75 / 148 / 6 منتخب میزان الحکمة : 264

حدیث - 313

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم :

سَابُّ الْمُؤْمِنِ كَالْمُشْرِفِ عَلَى الْهَلَكَةِ .

ناسزاگوی به مؤمن همچون کسی است که در آستانه هلاکت باشد .

کنز العمال : 8093 منتخب میزان الحکمة : 264

حدیث - 314

رسولُ الله ﷺ

وقد سُئِلَ عَنْ كَفَّارَةِ الْاِغْتِيَابِ: تَسْتَغْفِرُ اللهَ لِمَنْ اِغْتَبَتْهُ كُلَّمَا ذَكَرَتْهُ .
پیامبر خدا ﷺ در پاسخ به این سؤال که کفار غیبت چیست فرمودند:
کفارهاش این است که هرگاه به یاد کسی که از او غیبت کرده‌ای افتادی ، از خداوند برایش آمرزش بخواهی .

الكافي : 2 / 357 / 4 منتخب میزان الحکمة : 438

حدیث - 315

امام صادق عليه السلام :

إِذَا رَأَيْتُمُ الْعَبْدَ مُتَّفَقًا لِذُنُوبِ (النَّاسِ) نَاسِيًا لِذُنُوبِهِ ، فَاعْلَمُوا أَنَّهُ قَدْ مُكِرَ بِهِ .
هر گاه دیدید کسی گناهان مردم را می‌جوید و گناهان خودش را از یاد برده‌است ، بدانید که گرفتار مکر خدا شده‌است .

مستطرفات السرائر : 48 / 7 منتخب میزان الحکمة : 418

حدیث - 316

پیامبر خدا ﷺ :

مَنْ اقْتَطَعَ مَالَ مُؤْمِنٍ غَضَبًا بِغَيْرِ حَقٍّ لَمْ يَزَلِ اللهُ مُعْرِضًا عَنْهُ ، مَا قَتَا لِأَعْمَالِهِ
الَّتِي يَعْمَلُهَا مِنَ الْبِرِّ وَالْخَيْرِ ، لَا يُثَبِّتُهَا فِي حَسَنَاتِهِ حَتَّى يَتُوبَ وَيَرُدَّ الْمَالَ الَّذِي
أَخَذَهُ إِلَى صَاحِبِهِ .

کسی که مال مسلمانی را به ناحق غصب کند ، خداوند پیوسته از او رویگردان باشد و از هر کار نیکی که می‌کند در خشم باشد و آنها را در شمار حسناتش ثبت نکند ، تا آن گاه که توبه کند و مالی را که گرفته است به صاحبش برگرداند .

مستدرک الوسائل : 17 / 89 / 20823 منتخب میزان الحکمة : 426

حدیث - 317

پیامبر خدا ﷺ :

حُبُّ الإِطْرَاءِ وَالتَّنَاءِ يُعْمَى وَيُصِمُّ عَنِ الدِّينِ ، وَيَدْعُ الدِّيَارَ بِلَاقِعٍ .
دوست داشتن مدح و ثنای مبالغه‌آمیز (ممدوح را) از دین کور و کر می‌سازد و خانه‌ها را (از اهلش) خالی می‌کند .

تنبيه الخواطر : 2 / 122 منتخب میزان الحکمة : 506

حدیث - 318

پیامبر خدا ﷺ :

إِنَّ أَخَوْفَ مَا أَخَافُ عَلَى أُمَّتِي مِنْ عَمَلٍ قَوْمٌ لُوطٍ .
بیشترین چیزی که برای امتم از آن می‌ترسم ، عمل قوم لوط است .
الترغيب والترهيب : 3 / 285 / 1 منتخب میزان الحکمة : 506

حدیث - 319

امام باقر علیه السلام :

مَنْ قَتَلَ مُؤْمِنًا مُتَعَمِّدًا أَثَبَتَ اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ جَمِيعَ الذُّنُوبِ ، وَبَرِيَّ الْمَقْتُولِ مِنْهَا ،
وَذَلِكَ قَوْلُ اللَّهِ تَعَالَى : «أُرِيدُ أَنْ تَبُوءَ بِإِثْمِي وَإِثْمِكَ فَتَكُونَ مِنْ أَصْحَابِ النَّارِ» .

هر کس عمدا مؤمنی را بکشد ، خداوند متعال همه گناهان را برای او ثبت کند و مقتول از گناهان پاک شود و این سخن خداوند متعال است ، آن جا که می فرماید : «می خواهم گناه من و گناه خودت را به دوش کشی و از دوزخیان باشی» .

المائدة : 29 . ثواب الأعمال : 328 / 9 منتخب میزان الحکمة : 458

حدیث - 320

رسولُ الله صلی الله علیه و آله و سلم :

أَعْتَى النَّاسِ مَنْ قَتَلَ غَيْرَ قَاتِلِهِ ، أَوْ ضَرَبَ غَيْرَ ضَارِبِهِ .

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم :

سرکش ترین مردم کسی است که بی گناهی را که قصد کشتن او را نداشته است ، بکشد یا غیرزننده خود را بزند .

أَمْالِي الصَّدُوقِ : 28 / 4 منتخب میزان الحکمة : 456

حدیث - 321

پیامبر خدا ﷺ :

لَا يَحِلُّ لِلْمُؤْمِنِ أَنْ يَهْجُرَ أَخَاهُ فَوْقَ ثَلَاثَةِ أَيَّامٍ .

روا نیست که مؤمن ، بیش از سه روز با برادرش قهر باشد .

کنز العمال : 24793 منتخب میزان الحکمة :

حدیث - 322

امام صادق علیه السلام :

لَا يَزَالُ إِبْلِيسُ فَرِحًا مَا اهْتَجَرَ الْمُسْلِمَانِ، فَإِذَا التَّقْيَا اصْطَكَّتْ رُكْبَتَاهُ وَتَخَلَّعَتْ
أَوْصَالُهُ، وَنَادَى يَا وَيْلَهُ، مَا لَقِيَ مِنَ الثُّبُورِ؟!

تا زمانی که دو مسلمان با یکدیگر قهر باشند ، ابلیس خوشحال است و
هرگاه با هم (آشتی و) دیدار کنند ، زانوهایش به هم خورد و بندهایش از هم
بگسلد و فریاد زند : ای وای بر من ، هلاک شدم .

الکافی : 2 / 346 / 7 منتخب میزان الحکمة : 580

حدیث - 323

امام باقر علیه السلام :

إِنِّي لَأُبْغِضُ الرَّجُلَ أَوْ أُبْغِضُ لِلرَّجُلِ أَنْ يَكُونَ كَسَلَانًا عَنْ أَمْرِ دُنْيَاهُ، وَمَنْ
كَسَلَ عَنْ أَمْرِ دُنْيَاهُ فَهُوَ عَنْ أَمْرِ آخِرَتِهِ أَكْسَلُ .

من نفرت دارم از شخص یا برای شخص که در کار دنیايش تنبیل باشد . هر
که در کار دنیايش تنبیل باشد ، در کار آخرتش تنبیل تر ، است .
الكافی : 5 / 85 / 4 منتخب میزان الحکمة : 492

حدیث - 324

امام باقر علیه السلام :
الْكَسَلُ يُضِرُّ بِالْدِّينِ وَالْدُنْيَا .
تنبلی به دین و دنیا زیان می زند .
بحار الأنوار : 78 / 180 / 64 منتخب میزان الحکمة : 492

حدیث - 325

امام علی علیه السلام :
الْكَسَلُ يُفْسِدُ الْآخِرَةَ .
تنبلی ، آخرت را تباه می کند .
مستدرک الوسائل : 13 / 45 / 14695 منتخب میزان الحکمة : 492

حدیث - 326

امام باقر علیه السلام :
بِئْسَ الْعَبْدُ عَبْدٌ لَهُ طَمَعٌ يَقْوَدُهُ .
چه بد بنده ای است آن بنده که طمع زمامدار او باشد .
الكافی : 2 / 320 / 2

حدیث - 327

امام علی علیه السلام :

لا أَذِلُّ مِنْ طَامِعٍ .

ذلیل تر از طمعکار ، وجود ندارد .

غرر الحکم : 10593 منتخب میزان الحکمة : 344

حدیث - 328

امام علی علیه السلام :

الطَّامِعُ فِي وَثَاقِ الدُّلِّ .

طمع کار ، گرفتار خواری است .

نهج البلاغة : الحکمة 226 منتخب میزان الحکمة : 344

حدیث - 329

امام علی علیه السلام :

الطَّمْعُ رِقٌّ مُؤَبَّدٌ .

طمعکاری ، بردگی جاودان است .

نهج البلاغة : الحکمة 180 منتخب میزان الحکمة : 344

حدیث - 330

پیامبر خدا ﷺ :

إِنَّ الصَّفَاةَ الزُّلَالَ الذِيْلَا تَتَّبْتُ عَلَيْهِ أَقْدَامُ الْعُلَمَاءِ الطَّمَعُ .

آن تخته سنگ لغزنده‌ای که پای علما روی آن استوار نمی‌ماند ، طمع است .

تنبيه الخواطر : 1 / 49 منتخب میزان الحکمة : 344

حدیث - 331

پیامبر خدا ﷺ :

الطَّمَعُ يُذْهِبُ الْحِكْمَةَ مِنْ قُلُوبِ الْعُلَمَاءِ .

طمع ، حکمت را از دل دانشمندان می‌برد .

كنز العمال : 7576

حدیث - 332

پیامبر خدا ﷺ :

الطَّمَعُ يُذْهِبُ الْحِكْمَةَ مِنْ قُلُوبِ الْعُلَمَاءِ .

طمع ، حکمت را از دل دانشمندان می‌برد .

كنز العمال : 7576 منتخب میزان الحکمة : 344

حدیث - 333

امام علی علیه السلام :

أُزِرَى بِنَفْسِهِ مَنْ اسْتَشْعَرَ الطَّمَعِ .

هرکس جامه طمع به تن کند ، خود را خوار گرداند .

نهج البلاغة : الحکمة 2 منتخب میزان الحکمة :

حدیث - 334

امام علی علیه السلام :

سُوءُ الْخُلُقِ نَكَدُ الْعَيْشِ وَعَذَابُ النَّفْسِ .

بدخویی ، مایه تیره روزی و شکنجه روح است .

غرر الحکم : 5639 منتخب میزان الحکمة : 184

حدیث - 335

امام علی علیه السلام :

مَنْ ضَاقَتْ سَاحَتُهُ قَلَّتْ رَاحَتُهُ .

هر که کم تحمل باشد (و تندخو) آسایشش اندک گردد .

غرر الحکم : 9192 منتخب میزان الحکمة : 184

حدیث - 336

امام علی علیه السلام :

مَنْ سَاءَ خُلُقُهُ ضَاقَ رِزْقُهُ .

هر که اخلاقش بد باشد ، روزیش تنگ شود .

غُرر الحکم : 8023 منتخب میزان الحکمة : 184

حدیث - 337

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم :

إِنَّ الْعَبْدَ لَيَبْلُغُ مِنْ سُوءِ خُلُقِهِ أَسْفَلَ دَرَكِ جَهَنَّمَ .

همانا بنده به سبب بد اخلاقیش به پایین ترین درجات دوزخ سقوط می کند .

المحجّة البيضاء : 5 / 39 منتخب میزان الحکمة : 184

حدیث - 338

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم :

سُوءُ الْخُلُقِ ذَنْبٌ لَا يُغْفَرُ .

بد خویی ، گناهی نابخشودنی است .

المحجّة البيضاء : 5 / 39 منتخب میزان الحکمة : 184

حدیث - 339

امام باقر علیه السلام :

سُدَّ سَبِيلَ الْعُجْبِ بِمَعْرِفَةِ النَّفْسِ .

راه خودپسندی را با خودشناسی ببند .

تحف العقول : 285

حدیث - 340

امام علی علیه السلام :

نِفَاقُ الْمَرْءِ مِنْ ذُلٍّ يَجِدُهُ فِي نَفْسِهِ .

نفاقِ انسان ، ناشی از ذلتی است که در خود حسّ می کند .

غرر الحکم : 9988 منتخب میزان الحکمة : 566

حدیث - 341

امام صادق علیه السلام :

مَنْ لَقِيَ الْمُسْلِمِينَ بِوَجْهَيْنِ وَلِسَانَيْنِ ، جَاءَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَلَهُ لِسَانَانِ مِنْ نَارٍ .

هر که با مسلمانان دو رو و دو زبان برخورد کند ، روز قیامت آورده شود در

حالی که دو زبان از آتش دارد .

ثواب الأعمال : 1/319 منتخب میزان الحکمة : 414

حدیث - 342

پیامبر خدا ﷺ :

مِنْ عِلَامَاتِ الشَّقَاءِ : جُمُودُ الْعَيْنِ ، وَقَسْوَةُ الْقَلْبِ ، وَشِدَّةُ الْحِرْصِ فِي طَلَبِ الرِّزْقِ ، وَالْإصرَارُ عَلَى الذَّنْبِ .

از نشانه های بدبختی است : چشم بی اشک و سختی دل و حرص زدن زیاد در طلب روزی و پایداری بر گناه .

الخصال : 243 / 96 منتخب میزان الحکمة : 300

حدیث - 343

امام علی علیه السلام :

مِنْ عِلَامَةِ الشَّقَاءِ غِشُّ الصَّدِيقِ .

از نشانه بدبختی ، دغلکاری با دوست است .

غرر الحکم : 9297 منتخب میزان الحکمة : 300

حدیث - 344

امام علی علیه السلام :

مِنْ عِلَامَاتِ الشَّقَاءِ الْإِسَاءَةُ إِلَى الْأَخْيَارِ .

از نشانه های شقاوت ، بدی کردن به نیکان است .

غرر الحکم : 9307 منتخب میزان الحکمة : 300

حدیث - 345

پیامبر خدا ﷺ :

لَيْسَ مِنَّا مَنْ دَعَا إِلَى عَصِيَّةٍ ، وَلَيْسَ مِنَّا مَنْ قَاتَلَ (عَلَى) عَصِيَّةٍ ، وَلَيْسَ مِنَّا مَنْ مَاتَ عَلَى عَصِيَّةٍ .

از ما نیست کسی که به عصیّتی فرا خواند و از ما نیست کسی که در راه عصیّتی بجنگد و از ما نیست کسی که با عصیّت بمیرد .
سنن أبی داود : 5121 منتخب میزان الحکمة : 382

حدیث - 346

پیامبر خدا ﷺ :

مَنْ كَانَ فِي قَلْبِهِ حَبَّةٌ مِنْ خَرْدَلٍ مِنْ عَصِيَّةٍ بَعَثَهُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مَعَ أَعرَابِ الْجَاهِلِيَّةِ .

هر کس در دلش به اندازه دانه خردلی عصیّت باشد ، خداوند در روز قیامت او را با اعراب جاهلیّت برانگیزاند .

الکافی : 2 / 308 / 3 منتخب میزان الحکمة : 382

حدیث - 347

امام صادق علیه السلام :

لَا يَظْمَعَنَّ ذُو الْكِبَرِ فِي الثَّنَاءِ الْحَسَنِ .

متکبر ، هرگز نباید انتظار تعریف و تمجید (دیگران از خود را) داشته باشد .

الخصال : 434 / 20 منتخب میزان الحکمة : 482

حدیث - 348

امام علی علیه السلام :

مَنْ تَكَبَّرَ عَلَى النَّاسِ ذَلٌّ .

هر که بر مردم بزرگی فروشد ، خوار شود .

بحار الأنوار : 77 / 235 / 3 منتخب میزان الحکمة : 482

حدیث - 349

امام علی علیه السلام :

لَيْسَ لِمُتَكَبِّرٍ صَدِيقٌ .

شخص متکبر ، از دوست بی بهره است .

غرر الحکم : 7464 منتخب میزان الحکمة : 482

حدیث - 350

امام علی علیه السلام :

لَا يَتَعَلَّمُ مَنْ يَتَكَبَّرُ .

کسی که تکبر داشته باشد ، عالم نمی شود .

غرر الحکم : 10586 منتخب میزان الحکمة : 482

حدیث - 351

امام علی علیه السلام :

الْجِرْصُ وَالْكِبْرُ وَالْحَسَدُ دَوَاعٍ إِلَى التَّقَحُّمِ فِي الذُّنُوبِ .
حرص و تکبر و حسادت ، انگیزه‌های فرو رفتن در گناهانند .
نهج البلاغه : الحکمة 371 منتخب میزان الحکمة : 482

حدیث - 352

امام صادق علیه السلام :

مَنْ ذَهَبَ يَرَى أَنَّ لَهُ عَلَى الْآخِرِ فَضْلًا فَهُوَ مِنَ الْمُسْتَكْبِرِينَ [قَالَ حَفْصُ بْنُ
غِيَاثٍ : إِنَّمَا يَرَى أَنَّ لَهُ عَلَيْهِ فَضْلًا بِالْعَاقِبَةِ إِذَا رَأَهُ مُرْتَكِبًا لِلْمَعَاصِي ،
فَقَالَ : هِيَاتَ هِيَاتَ ! فَلَعَلَّهُ أَنْ يَكُونَ قَدْ غُفِرَ لَهُ مَا أَتَى وَأَنْتَ مَوْقُوفٌ مُحَاسَبٌ
، أَمَا تَلَوْتَ قِصَّةَ سَحَرَةِ مُوسَى عليه السلام .

هر که بر این باور باشد که از دیگران برتر است ، او در شمار مستکبران است .
حفص بن غیاث می گوید : عرض کردم : اگر گنهکاری را ببیند و به سبب
بی گناهی و پاکدامنی خود ، خوشتن را از او برتر بداند چه ؟ فرمود : هیهات
هیهات ! چه بسا که او آمرزیده شود اما تو را برای حسابرسی نگه دارند ؛ مگر
داستان جادوگران (زمان) موسی علیه السلام را نخوانده‌ای ؟.

الكافي : 8 / 128 / 98

حدیث - 353

امام صادق علیه السلام :

قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم : إِنَّ أَعْظَمَ الْكِبَرِ غَمَصُ الْخَلْقِ وَسَفَهُ الْحَقِّ ، قَالَ [عَبْدُ الْأَعْلَى بْنُ أَعَيْنَ] : قُلْتُ : وَمَا غَمَصُ الْخَلْقِ وَسَفَهُ الْحَقِّ ؟ قَالَ : يَجْهَلُ الْحَقَّ وَيَطْعَنُ عَلَى أَهْلِهِ ، فَمَنْ فَعَلَ ذَلِكَ فَقَدْ نَازَعَ اللَّهَ عِزَّ وَجَلَّ رِداءَهُ .

رسول خدا صلى الله عليه وآله وسلم فرمود : بزرگترین تکبر ، پست شمردن مردم است و استخفاف نسبت به حق . عبدالاعلی بن اعین می گوید : عرض کردم : پست شمردن مردم و استخفاف حق چیست ؟ فرمود : در برابر حق ، نادانی کند و از اهل حق بد گوید . پس هر که چنین کند ، با خداوند بر سر آنچه برازنده خداست با او به ستیز برخاسته است .

الكافي : 2 / 310 / 9

حدیث - 354

امام صادق علیه السلام :

الْكِبَرُ رِداءُ اللَّهِ ، فَمَنْ نَازَعَ اللَّهَ شَيْئًا مِنْ ذَلِكَ أَكْبَهُ اللَّهُ فِي النَّارِ .
کبر، زینده خداست . پس هرکه بر سر چیزی از آن با خدا کشمکش کند ، خداوند او را در آتش سرنگون سازد .

بحار الأنوار : 73 / 215 / 5

حدیث - 355

امام باقر علیه السلام :

ما دَخَلَ قَلْبَ امْرِئٍ شَيْءٌ مِنَ الْكِبَرِ إِلَّا تَقَصَّ مِنْ عَقْلِهِ مِثْلُ مَا دَخَلَهُ مِنْ ذَلِكَ ،
قَلَّ ذَلِكَ أَوْ كَثُرَ .

هیچ مقداری از تکبر به دل آدمی راه نیابد ، مگر این که به همان اندازه ، کم
باشد یا زیاد ، از خردش کاسته شود .

بحار الأنوار : 78 / 186 / 16 منتخب میزان الحکمة : 480

حدیث - 356

امام صادق علیه السلام :

فِيمَا أَوْحَى اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ إِلَى دَاوُدَ عليه السلام : يَا دَاوُدُ ، كَمَا أَنَّ أَقْرَبَ النَّاسِ مِنَ
اللَّهِ الْمُتَوَاضِعُونَ كَذَلِكَ أَبْعَدُ النَّاسِ مِنَ اللَّهِ الْمُتَكَبِّرُونَ .

از وحی های خداوند عز و جل به داود علیه السلام این بود : ای داود ! همچنان که
نزدیکترین مردم به خدا فروتنانند ، دورترین مردم از خدا گردن فرازانند .

الكافي : 2 / 123 / 2 منتخب میزان الحکمة : 460

حدیث - 357

امام صادق علیه السلام :

إِنَّ الْمُتَكَبِّرِينَ يُجْعَلُونَ فِي صُورِ الذَّرِّ يَتَوَطَّوْهُمْ النَّاسُ حَتَّى يَفْرُغَ اللَّهُ مِنَ
الْحِسَابِ .

(روز قیامت) افراد متکبر به شکل مورچه در آورده می‌شوند و مردم پیوسته آنها را لگدمال می‌کنند ، تا زمانی که خدا از رسیدگی به حساب بندگان فارغ شود .

الكافی : 2 / 311 / 11 منتخب میزان الحکمة : 414

حدیث - 358

پیامبر خدا ﷺ :

مَنْ لَاحَى الرَّجَالَ سَقَطَتْ مُرْوَتُهُ وَذَهَبَتْ كَرَامَتُهُ .

هر که با مردمان ستیزه کند، مروتش ساقط شود و حرمتش از بین برود.

أمالی الطوسی : 512 / 1119 منتخب میزان الحکمة : 360

حدیث - 359

امام صادق علیه السلام :

إِنَّ فِي جَهَنَّمَ لَوَادِيًا لِلْمُتَكَبِّرِينَ يُقَالُ لَهُ سَقَرٌ ، شَكَا إِلَى اللَّهِ عِزُّ وَ جَلَّ شِدَّةَ حَرِّهِ
وَسَأَلَهُ أَنْ يَأْذَنَ لَهُ أَنْ يَتَنَفَّسَ ، فَتَنَفَّسَ فَأَحْرَقَ جَهَنَّمَ .

در دوزخ دره‌ای است برای متکبران به نام «سقر» . این دره از شدت گرمای خود به خداوند عز و جل شکایت کرد و خواهش نمود که به وی اجازه دهد ، تا نفسی بکشد . پس نفس کشید و (از گرمای نفس خود) دوزخ را سوزاند .

الكافی : 2 / 310 / 10 منتخب میزان الحکمة : 482

حدیث - 360

امام صادق علیه السلام :

عُقُوقُ الْوَالِدَيْنِ مِنَ الْكِبَائِرِ ؛ لِأَنَّ اللَّهَ تَعَالَى جَعَلَ الْعَاقَّ عَصِيًّا شَقِيًّا .
نافرمانی والدین از گناهان کبیره است ؛ زیرا خداوند متعال فرزند نافرمان را
عصیانگر و بدبخت قرار داده است .

علل الشرائع : 479 / 2 منتخب میزان الحکمة : 614

حدیث - 361

امام صادق علیه السلام :

الذُّنُوبُ الَّتِي تُعَجِّلُ الْفَنَاءَ قَطِيعَةُ الرَّحِمِ ؛
از جمله گناهانی که مرگ و نابودی را شتاب می بخشد ، قطع رحم است .
بحار الأنوار : 74 / 94 / 23

حدیث - 362

امام علی علیه السلام :

الْحَيْفُ فِي الْوَصِيَّةِ مِنَ الْكِبَائِرِ ؛
ستم و حق کشی در وصیت ، از گناهان کبیره است .
الفقیه : 4 / 184 / 5420 منتخب میزان الحکمة : 594

حدیث - 363

پیامبر خدا ﷺ :

يُبْعَثُ أَنَسٌ مِنْ قُبُورِهِمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ تَأْجِجُ أَفْوَاهُهُمْ نَارًا ، فَقِيلَ لَهُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، مَنْ هَؤُلَاءِ؟ قَالَ: الَّذِينَ يَأْكُلُونَ أَمْوَالَ الْيَتَامَى ...؛

روز قیامت عده‌ای از گورهایشان بیرون می‌آیند در حالی که از دهان‌های آنها آتش زبانه می‌کشد. عرض شد: ای رسول خدا، آنان چه کسانی هستند؟ فرمودند: کسانی که اموال یتیمان را می‌خورند .

تفسیر العیاشی : 1 / 225 / 47 منتخب میزان الحکمة : 620

حدیث - 364

پیامبر خدا ﷺ :

شَرُّ الْمَآكِلِ أَكْلُ مَالِ الْيَتِيمِ ظُلْمًا ؛

بدترین خوراک‌ها، خوردن ستمکارانه مال یتیم است .

أمالی الصدوق : 1 / 395 / 1 منتخب میزان الحکمة : 620

حدیث - 365

امام علی علیه السلام :

حَسْبُكَ مِنَ الْجَهْلِ أَنْ تُعْجَبَ بِعِلْمِكَ؛

در نادانی تو همین بس که به دانش خود مغرور شوی .

أمالی الطوسی : 56 / 78 منتخب میزان الحکمة : 118

حدیث - 366

امام علی علیه السلام :

حَسْبُكَ مِنَ الْجَهْلِ أَنْ تُعْجَبَ بِعِلْمِكَ؛

در نادانی تو همین بس که به دانش خود مغرور شوی .

أمالی الطوسی : 56 / 78 منتخب میزان الحکمة : 118

حدیث - 367

امام صادق علیه السلام :

يُهْلِكُ اللَّهُ سِتًّا بَسِيتًا : الْأُمَرَاءَ بِالْجَوْرِ ، وَالْعَرَبَ بِالْعَصْبِيَّةِ ، وَالذَّهَاقِينَ بِالْكِبَرِ ،
وَالْتُّجَّارَ بِالْخِيَانَةِ ، وَأَهْلَ الرُّسْتَقِ بِالْجَهْلِ ، وَالْفُقَهَاءَ بِالْحَسَدِ ؛

خداوند شش گروه را به سبب شش خصلت نابود می‌کند : فرمانروایان را به سبب ستمگری ، عرب‌ها را به سبب تعصب ، ملاکان را به سبب کبر ، بازرگانان را به سبب خیانت ، روستاییان را به سبب نادانی و فقیهان را به سبب حسادت .

بحار الأنوار : 67 / 207 / 78

حدیث - 368

امام صادق علیه السلام :

يَقُولُ إِبْلِيسُ لْجُنُودِهِ: أَلْقُوا بَيْنَهُمُ الْحَسَدَ وَالْبَغْيَ؛ فَإِنَّهُمَا يَعْدِلَانِ عِنْدَ اللَّهِ الشِّرْكَ؛

ابلیس به لشکریان خود می‌گوید: میان آنان آنان حسادت و تجاوزگری افکنید که

این دو خوی، در نزد خدا، برابر با شرک است.

الکافی: ج 2، ص 349، ح 5

حدیث - 369

امام صادق علیه السلام :

الْغَضَبُ مِفْتَاحُ كُلِّ شَرٍّ؛

خشم کلید هر بدی است.

گزیده تحف العقول: ج 68 ص 280

حدیث - 370

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله :

إِنَّ مِنْ شَرِّ عِبَادِ اللَّهِ مَنْ تُكْرَهُ مُجَالَسَتُهُ لِفُحْشِهِ؛

بدترین بندگان خدا کسی است که از ترس فحش او، هم‌نشینی با او را خوش

ندارند.

الکافی: ج 2، ص 325، ح 8

حدیث - 371

امام علی علیه السلام فرمودند:

لَا وَجَعَ أَوْجَعُ لِلْقُلُوبِ مِنَ الذُّنُوبِ؛

هیچ دردی برای دل‌ها، درد آورتر از گناهان نیست.

الکافی: ج 2، ص 275، ح 28

حدیث - 372

پیامبر اکرم ﷺ فرمودند:

چهار چیز است که هرکدام در خانه ای رخنه کرد ویرانش کند و برکت از آن خانه ها رود : 1. خیانت، 2. دزدی، 3. شراب و 4. زنا
امالی شیخ صدوق، صفحه 398

حدیث - 373

پیامبر اکرم ﷺ فرمودند:

گاهی می شود که شخص دزد زده که دزد اموالش را برده گناهایش از دزد بیشتر می گردد ، بخاطر این که او مردم را بدون علت متهم به دزدی می کند و به بی گناهان تهمت دزدی می زند.
روضه بحار جلد 1 صفحه 160

حدیث - 374

پیامبر اکرم ﷺ فرمودند:

سه صفت است که در هر که باشد به خودش باز می گردد:

1- مکر و حيله کردن با مردم

2- ظلم و ستم به مردم

3- پيمان شکنی .

نهج الفصاحه، ص 268

حدیث - 375

پیامبر اکرم (ﷺ) فرمودند:

هرکس با تکبر و خودخواهی بر روی زمین راه برود زمین و آنچه در زیر آن است و آنچه بر روی آن است او را لعن و نفرین نمایند.

ثواب الاعمال، ص 627

حدیث - 376

امام صادق (علیه السلام) فرمودند:

الذُّنُوبُ الَّتِي تُغَيِّرُ النِّعَمَ الْبَغْيُ وَ الذُّنُوبُ الَّتِي تَوْرِثُ النَّدَمَ الْقَتْلُ وَ الَّتِي تُنْزِلُ
النِّقَمَ الظُّلْمُ وَ الَّتِي تَهْتِكُ السُّتُورَ شُرْبُ الْخَمْرِ وَ الَّتِي تَحْبِسُ الرِّزْقَ الزِّنَا وَ الَّتِي
تُعْجِلُ الْفَنَاءَ قَطِيعَةُ الرَّحِمِ وَ الَّتِي تَرُدُّ الدُّعَاءَ وَ تُظْلِمُ الْهَوَاءَ عُقُوقُ الْوَالِدَيْنِ؛

گناهی که نعمت‌ها را تغییر می‌دهد، تجاوز به حقوق دیگران است. گناهی که
پشیمانی می‌آورد، قتل است. گناهی که گرفتاری ایجاد می‌کند، ظلم است. گناهی
که آبرو می‌برد، شرابخواری است. گناهی که جلوی روزی را می‌گیرد، زناست.
گناهی که مرگ را شتاب می‌بخشد، قطع رابطه با خویشان است. گناهی که مانع
استجاب دعا می‌شود و زندگی را تیره و تار می‌کند، نافرمانی از پدر مادر است.

علل الشرایع، ج 2، ص 584

حدیث - 377

رسول اکرم ﷺ فرمودند :

أَبَى اللَّهُ لِصَاحِبِ الْخُلُقِ السَّيِّئِ بِالتَّوْبَةِ. فَقِيلَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، وَكَيْفَ ذَلِكَ؟ قَالَ: لِأَنَّهُ إِذَا تَابَ مِنْ ذَنْبٍ وَقَعَ فِي أَكْثَرِ مِنَ الذَّنْبِ الَّذِي تَابَ مِنْهُ؛
خداوند از آدم بد اخلاق توبه نمی پذیرد. عرض شد: ای رسول خدا، چرا؟
فرمودند: چون هرگاه از گناهی توبه کند در ورطه گناهی بدتر از آن که توبه کرده است می افتد.

(بحار الأنوار، ج 73، ص 299، ح 12)

حدیث - 378

رسول اکرم ﷺ فرمودند :

مَنْ حَبَسَ عَنْ أَخِيهِ الْمُسْلِمِ شَيْئًا مِنْ حَقِّهِ حَرَّمَ اللَّهُ عَلَيْهِ بَرَكَاتَ الرِّزْقِ إِلَّا أَنْ يَتُوبَ؛
هر کس چیزی از حق برادر مسلمان خود را نگه دارد [و به او ندهد]،
خداوند، برکت روزی را بر او حرام می کند، مگر آن که توبه کند [و جبران نماید].

(من لایحضره الفقیه، ج 4، ص 15، ح 4968)

حدیث - 379

امام حسین علیه السلام فرمودند:

مَنْ طَلَبَ رِضَى النَّاسِ بَسَخَطَ اللَّهُ وَكَلَّهُ اللَّهُ إِلَى النَّاسِ؛

کسی که برای جلب رضایت و خوشنودی مردم ، موجب خشم و غضب خداوند شود، خداوند او را به مردم وا می گذارد.

بحارالانوار، ج 78، ص 126

حدیث - 380

امام حسین علیه السلام فرمودند:

لَا أَفْلَحَ قَوْمٌ اشْتَرَوْا مَرْضَاتِ الْمَخْلُوقِ بِسَخَطِ الْخَالِقِ؛

رستگار نمی شوند مردمی که خشنودی مخلوق را در مقابل غضب خالق خریدند.

تاریخ طبری، ص 1، ص 239

حدیث - 381

امام صادق علیه السلام فرمودند:

إِنَّ اللَّهَ عَلِمَ أَنَّ الذَّنْبَ خَيْرٌ لِلْمُؤْمِنِ مِنَ الْعُجْبِ وَلَوْلَا ذَلِكَ مَا ابْتُلِيَ مُؤْمِنٌ بِذَنْبٍ أَبَدًا؛

خداوند می دانست که برای شخص مومن گناه از عجب بهتر است و اگر این طور نبود، شخص مومن هیچ وقت آلوده به گناه نمی شد.

کافی، ج 2، ص 313

حدیث - 382

امام حسین علیه السلام فرمودند:

لَيْسَتْ الْعِفَّةُ بِمَا نَعَى رِزْقًا وَلَا الْحِرْصُ بِجَالِبِ فَضْلًا وَإِنَّ الرِّزْقَ مَقْسُومٌ وَالْجَلَّ
مَحْتَوْمٌ وَاسْتِعْمَالَ الْحِرْصِ طَالِبُ الْمَآثِمِ؛

نه خودداری از حرام و ناپسند، مانع روزی می شود و نه حرص روزی
بیشتر می آورد، که روزی تقسیم شده و اجل حتمی است و حرص به سوی گناه
می کشد.

(غررالحکم، ج 5، ص 294، ح 8439)

حدیث - 383

امام باقر علیه السلام فرمودند:

مَثَلُ الْحَرِیصِ عَلَى الدُّنْيَا مَثَلُ دَوْدَةَ الْقَرْ: كُلَّمَا ازْدَادَتْ مِنَ الْقَرْ عَلَى نَفْسِهَا لَفًّا
كَانَ أَبْعَدَ لَهَا مِنَ الْخُرُوجِ حَتَّى تَمُوتَ غَمًّا؛

حریص به دنیا، همانند کرم ابریشم است که هر چه بیشتر دور خود می تند،
خارج شدن از پیله بر او سخت تر می شود، تا آن که از غصه می میرد.

(کافی، ج 2، ص 316، ح 7)

حدیث - 384

امام باقر علیه السلام فرمودند:

إِنَّ لِلَّهِ عُقُوبَاتٍ فِي الْقُلُوبِ وَ الْأَبْدَانِ ضَنْكٌ فِي الْمَعِيشَةِ وَ وَهْنٌ فِي الْعِبَادَةِ وَ
مَا ضُرِبَ عَبْدٌ بِعُقُوبِهِ أَعْظَمَ مِنْ قَسْوَةِ الْقَلْبِ؛

خداوند برای دلها و بدن‌ها کیفرهایی دارد: تنگی در معیشت، سستی در عبادت و
به هیچ وجه بنده ای کیفری بزرگتر از قساوت قلب چشانده نشده است.
(بحار الانوار، ج 75، ص 176)

حدیث - 385

امام باقر علیه السلام فرمودند:

مَنْ كَفَّ غَضَبَهُ عَنِ النَّاسِ كَفَّ اللَّهُ عَنْهُ عَذَابَ يَوْمِ الْقِيَامَةِ؛

کسی که خشمش را از مردمان باز دارد خداوند نیز در روز قیامت عذابش

را امام صادق علیه السلام فرمودند:

الْكِبَرُ أَنْ تَغْمِصَ النَّاسَ وَ تُسَفِّهَ الْحَقَّ؛

تکبر، این است که مردم را تحقیر کنی و حق را خوار شماری.

کافی، ج 2، ص 310، ح 8

حدیث - 386

امام صادق علیه السلام فرمودند:

إِذَا جَاهَرَ الْفَاسِقُ بِفِسْقِهِ فَلَا حُرْمَةَ لَهُ وَلَا غَيْبَةَ؛

هرگاه شخص فاسق و گنهکار آشکارا گناه کند، نه حرمتی دارد و نه غیبتی.

(بحار الأنوار، ج 75، ص 253، ح 32)

حدیث - 387

امام صادق علیه السلام فرمودند:

مَنْ أَحْصَى عَلَى أَخِيهِ الْمُؤْمِنِ عَيْبًا لِيَعْيِبَهُ بِهِ يَوْمًا مَا كَانَ مِنْ أَهْلِ هَذِهِ الْآيَةِ قَالَ
اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ: إِنَّ الَّذِينَ يُحِبُّونَ أَنْ تَشِيعَ الْفَاحِشَةُ فِي الَّذِينَ آمَنُوا لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ
فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ؛

هر کس در صدد عیب جویی برادر مؤمنش برآید، تا با آن روزی او را سرزنش کند، مشمول این آیه است: کسانی که دوست دارند، زشتی‌ها در میان مردم با ایمان شیوع پیدا کند، عذاب دردناکی برای آنان در دنیا و آخرت خواهد بود و خداوند می‌داند و شما نمی‌دانید.

(مستدرک الوسائل، ج 9، ص 110، ح 10379)

حدیث - 388

امام صادق علیه السلام فرمودند:

دِرْهَمُ رَبَا أَعْظَمُ عِنْدَ اللَّهِ مِنْ سَبْعِينَ زَنْيَةً بِذَاتِ مَحْرَمٍ فِي بَيْتِ اللَّهِ الْحَرَامِ؛
یک درهم ربا نزد خداوند سنگین تر است از هفتاد بار زنا کردن با محارم در
خانه خدا.

نورالثقلین، ج 1، ص 295، ح 1177

حدیث - 389

امام هادی علیه السلام فرمودند:

الْغَضَبُ عَلَى مَنْ تَمْلِكُ لَوْمٌ؛
بر زیردستان خشمگین شدن نشانه پستی است.
(بحار الأنوار، ج 78، ص 370، ح 4)

حدیث - 390

امام صادق علیه السلام فرمودند:

آفَةُ الدِّينِ الْحَسَدُ وَالْعُجْبُ وَالْفَخْرُ؛
آفت دینداری حسد و خودبینی و فخر فروشی است.
(جهاد النفس، ح 545)

حدیث - 391

امام صادق علیه السلام فرمودند:

سِتَّةٌ لَا تَكُونُ فِي الْمُؤْمِنِ: الْعُسْرُ وَالنَّكَةُ وَالْحَسَدُ وَاللَّجَاجَةُ وَالْكَذِبُ وَالْبَغْيُ؛

شش (صفت) در مؤمن نیست: سخت گیری، بی خیری، حسادت، لجاجت،

دروغگویی و تجاوز.

(تحف العقول، ص 377)

حدیث - 392

امام علی علیه السلام فرمودند:

لِلَّهِ دَرُّ الْحَسَدِ مَا أَعْدَلُهُ! بَدَأَ بِصَاحِبِهِ فَقَتَلَهُ؛

آفرین بر حسادت! چه عدالت پیشه است! پیش از همه صاحب خود را می

کشد.

(شرح نهج البلاغه، ج 1، ص 316)

حدیث - 393

امام صادق علیه السلام فرمودند:

النَّصِيحَةُ مِنَ الْحَاسِدِ مُحَالٌ؛

نصیحت و خیرخواهی از حسود محال است.

(خصال، ص 269)

حدیث - 394

امام صادق علیه السلام فرمودند:

يَقُولُ إِبْلِيسُ لِحُنُودِهِ: أَلْقُوا بَيْنَهُمُ الْحَسَدَ وَالْبَغْيَ، فَإِنَّهُمَا يَعْدِلَانِ عِنْدَ اللَّهِ الشَّرَّكَ؛

شیطان به سپاهیانش می گوید: میان مردم حسد و تجاوزگری بیاندازید چون این دو، نزد خدا برابر با شرک است.

(کافی، ج 2، ص 327، ح 2)

حدیث - 395

امام علی علیه السلام فرمودند:

الْحَسَدُ لَا يَجْلِبُ إِلَّا مَضَرَّةً وَغَيْظًا يُوْهِنُ قَلْبَكَ وَيَمْرِضُ جِسْمَكَ؛

حسادت نتیجه ای جز زیان و ناراحتی که دلت را سست و تنت را بیمار می گرداند به بار نمی آورد.

(بحار الأنوار، ج 73، ص 256، ح 29)

حدیث - 396

امام علی علیه السلام فرمودند:

الْحَسَدُ عَيْبٌ فَاضِحٌ وَشُحٌّ فَادِحٌ لَا يَشْفِي صَاحِبَهُ إِلَّا بُلُوغُ آمَالِهِ فَيَمْنُ يَحْسِدُهُ؛

حسادت عیبی رسوا و بخلی سهمگین است و حسود تا به آرزوی خود درباره محسودش نرسد آرام نمی گیرد.

(غررالحکم، ج 2، ص 164، ح 2205)

حدیث - 397

امام صادق علیه السلام فرمودند:

قَالَ لُقْمَانُ لِابْنِهِ: وَلِلْحَاسِدِ ثَلَاثُ عَلَامَاتٍ: يَغْتَابُ إِذَا غَابَ وَيَتَمَلَّقُ إِذَا شَهِدَ وَيَشْمَتُ بِالْمُصِيبَةِ؛

لقمان به فرزندش گفت: حسود را سه نشانه است: پشت سر غیبت می کند، روبه رو تملق می گوید و از گرفتاری دیگران شاد می شود.

(خصال، ص 121)

حدیث - 398

امام علی علیه السلام فرمودند:

الْحَقُّودُ مُعَذَّبُ النَّفْسِ، مُتَضَاعَفُ لَهُمْ؛

کینه توز، روحش در عذاب است و اندوهش دو چندان.

(غررالحکم، ح 1962)

حدیث - 399

امام علی علیه السلام فرمودند:

الْحَسُودُ سَرِيعُ الْوَتْبَةِ، بَطِيءُ الْعَطْفَةِ؛

حسود زود خشمگین می شود و دیر کینه از دلش می رود.

(بحارالأنوار، ج 73، ص 256، ح 29)

حدیث - 400

از او باز می دارد.
(جهاد النفس، ح 532)

حدیث - 401

امام محمد باقر علیه السلام فرمودند:
الْجَبَّارُونَ أَبْعَدُ النَّاسِ مِنْ اللَّهِ عِزُّوْ جَلَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ؛
دورترین مردم از خداوند عز و جل در روز قیامت سرکشان متکبر هستند.
جهاد النفس، ص 254

حدیث - 402

امام صادق علیه السلام فرمودند:
مَا مِنْ رَجُلٍ تَكَبَّرَ أَوْ تَجَبَّرَ إِلَّا لَذَّةٌ يَجِدُهَا فِي نَفْسِهِ؛
هیچ مردی نیست که تکبر بورزد یا خود را بزرگ بشمارد مگر بخاطر ذلتی
که در نفس خود می یابد.
جهاد النفس، ح 585

حدیث - 403

امام صادق علیه السلام فرمودند:

مَنْ ذَهَبَ يَرَى أَنَّ لَهُ عَلَى الْآخِرِ فَضْلًا فَهُوَ مِنَ الْمُسْتَكْبِرِينَ، (قَالَ حَفْصُ بْنُ غِيَاثٍ): فَقُلْتُ لَهُ إِنَّمَا يَرَى أَنَّ لَهُ عَلَيْهِ فَضْلًا بِالْعَاقِبَةِ إِذَا رَأَاهُ مُرْتَكِبًا لِلْمَعَاصِي، فَقَالَ: هَيْهَاتَ هَيْهَاتَ! فَلَعَلَّهُ أَنْ يَكُونَ قَدْ غُفِرَ لَهُ مَا أَتَى وَأَنْتَ مَوْقُوفٌ مُحَاسَبٌ أَمَا تَلَوْتَ قِصَّةَ سَحْرَةِ مُوسَى عليه السلام؛

هر کس خودش را بهتر از دیگران بداند، او از متکبران است. حفص بن غیاث می گوید: عرض کردم: اگر گنهکاری را ببیند و به سبب بی گناهی و پاکدامنی خود، خویشتن را از او بهتر بداند چه؟ فرمودند: هرگز هرگز! چه بسا که او آمرزیده شود اما تو را برای حسابرسی نگه دارند، مگر داستان جادوگران و موسی علیه السلام را نخوانده ای؟

کافی، ج 8، ص 128، ح 98

حدیث - 404

امام صادق علیه السلام فرمودند:

مَا مِنْ أَحَدٍ يَتَّبِعُهُ إِلَّا مِنْ ذِلَّةٍ يَجِدُهَا فِي نَفْسِهِ؛
هیچ کس نیست که تکبر ورزد، مگر بر اثر خواری و حقارتی است که در خود می بیند.

کافی، ج 2، ص 312، ح 17

حدیث - 405

امام صادق علیه السلام فرمودند:

أَصُولُ الْكُفْرِ ثَلَاثَةٌ الْحِرْصُ وَالْإِسْتِكْبَارُ وَالْحَسَدُ؛

ریشه های کفر سه چیز است: حرص و بزرگ منشی نمودن و حسد ورزیدن.

(جهاد النفس، ح 550)

حدیث - 406

امام صادق علیه السلام فرمودند:

حُرْمَ الْحَرِیصُ خَصْلَتَيْنِ وَلَزِمَتْهُ خَصْلَتَانِ: حُرْمَ الْقَنَاعَةِ فَافْتَقَدَ الرَّاحَةَ وَحُرْمَ الرِّضَا فَافْتَقَدَ الْيَقِينَ؛

حریص از دو خصلت محروم شده و در نتیجه دو خصلت را با خود دارد: از قناعت محروم است و در نتیجه آسایش را از دست داده است، از راضی بودن محروم است و در نتیجه یقین را از دست داده است.

(غررالحکم، ج 3، ص 330، ح 4634)

حدیث - 407

امام علی علیه السلام فرمودند:

عَجِبْتُ لِلْمُتَكَبِّرِ الَّذِي كَانَ بِالْمَسِ نُطْفَةً وَيَكُونُ غَدًا جِيفَةً؛

در شگفتم از شخص متکبر، که دیروز نطفه ای بوده و فردا لاشه ای است.

نهج البلاغه، حکمت 126

حدیث - 408

امام علی علیه السلام فرمودند:

ثَمَرَةُ الْكَذِبِ الْمَهَانَةُ فِي الدُّنْيَا وَالْعَذَابُ فِي الْآخِرَةِ؛

نتیجه دروغ ، خواری در دنیا و عذاب در آخرت است .

(غرر الحکم، ص 4640 - منتخب میزان الحکمة، ص 486)

حدیث - 409

امام علی علیه السلام فرمودند:

الْحَسُودُ سَرِيعُ الْوَثْبَةِ، بَطِيءُ الْعَطْفَةِ؛

حسود زود خشمگین می شود و دیر کینه از دلش می رود.

(بحار الأنوار، ج 73، ص 256، ح 29)

حدیث - 410

امام علی علیه السلام فرمودند:

بِئْسَ الْقَرِينُ الْغَضَبُ: يُبْدِي الْمَعَائِبَ وَيُذِنِي الشَّرَّ وَيُبَاعِدُ الْخَيْرَ؛

خشم هم نشین بسیار بدی است: عیب ها را آشکار، بدی ها را نزدیک و

خوبی ها را دور می کند.

(غرر الحکم، ج 3، ص 257، ح 4417)

حدیث - 411

امام علی علیه السلام فرمودند:

الْحَسَدُ يُضْنِي الْجَسَدَ ؛

حسد، بدن را فرسوده و علیل می کند.

(غررالحکم، ح 943)

حدیث - 412

امام علی علیه السلام فرمودند:

سَبَبُ الْفِتَنِ الْحَقْدُ؛

علت فتنه ها و آشوب ها کینه توزی است.

(غررالحکم، ج 4، ص 121، ح 5522)

حدیث - 413

امام علی علیه السلام فرمودند:

الْغُلُّ يُحْبِطُ الْحَسَنَاتِ؛

کینه، خوبی ها را نابود می کند.

(غررالحکم، ج 1، ص 168، ح 6429)

حدیث - 414

امام علی علیه السلام فرمودند:

الدُّنْيَا أَصْغَرُ وَأَحَقَرُّ وَأَنْزَرُ مِنْ أَنْ تُطَاعَ فِيهَا الْحَقَادُ؛

دنیا کوچک تر و حقیر تر و ناچیز تر از آن است که در آن ازکینه ها پیروی شود.

(غررالحکم، ج 2، ص 52، ح 1804)

حدیث - 415

امام علی علیه السلام فرمودند:

الطَّمَعُ رِقٌّ مُؤَبَّدٌ؛

طمع ورزی ، بردگیِ همیشگی است.

(نهج البلاغه، حکمت 180)

حدیث - 416

امام علی علیه السلام فرمودند:

أَكْثَرُ مَصَارِعِ الْعُقُولِ تَحْتَ بُرُوقِ الْمَطَامِعِ؛

قربانگاه عقلها غالبا در پرتو طمعها است.

(محاضرات، ج 1، ص 251)

حدیث - 417

امام علی علیه السلام فرمودند:

الْحِرْصُ وَالْكِبَرُ وَالْحَسَدُ دَوَاعٍ إِلَى التَّقَحُّمِ فِي الذُّنُوبِ؛
حرص و تکبر و حسادت، انگیزه‌های فرورفتن در گناهانند.
(نهج البلاغه، حکمت 371)

حدیث - 418

امام علی علیه السلام فرمودند:

أَعْجَبُ مَا فِي النَّاسِ قَلْبُهُ وَلَهُ مَوَارِدُ مِنَ الْحِكْمَةِ وَأَضْدَادُ مِنْ خِلَافِهَا فَإِنْ سَنَحَ
لَهُ الرَّجَاءُ أَذَلَّهُ الطَّمَعُ وَإِنْ هَاجَ بِهِ الطَّمَعُ أَهْلَكَهُ الْحِرْصُ وَإِنْ مَلَكَهُ الْيَأْسُ قَتَلَهُ
السَّفَرُ... فَكُلُّ تَقْصِيرٍ بِهِ مُضِرٌّ وَكُلُّ إِفْرَاطٍ بِهِ مُفْسِدٌ؛

شگفت‌ترین عضو انسان قلب اوست و قلب مایه‌هایی از حکمت و ضد
حکمت دارد. اگر آرزو به آن دست دهد، طمع خوارش می‌گرداند و اگر طمع
در آن سر برکشد، حرص نابودش می‌کند و اگر ناامیدی بر آن مسلط شود،
اندوه، او را می‌کشد... هر کوتاهی برایش زیانبار است و هر زیاده روی برایش
تبااهی آفرین.

(علل الشرایع، ص 109، ح 7)

حدیث - 419

امام علی علیه السلام فرمودند:

أَعْظَمُ النَّاسِ ذُلًّا الطَّامِعُ الْحَرِيصُ الْمُرِيبُ؛

ذلیل ترین مردم، کسی است که طمعکار، حریص و وسوسه گر باشد.

(غررالحکم، ج 2، ص 259، ح 2549)

حدیث - 420

الْحَرِصُ مَوْقِعٌ فِي كَثِيرِ الْعُيُوبِ؛

حرص انسان را به عیب های زیادی مبتلا می کند.

(کافی، ج 8، ص 244، 388)

حدیث - 421

امام علی علیه السلام فرمودند:

تِسْعَةُ أَشْيَاءَ قَبِيحَةٌ وَهِيَ مِنْ تِسْعَةِ أَنْفُسٍ أَقْبَحُ مِنْهَا مِنْ غَيْرِهِمْ: ضِيقُ الدَّرْعِ
مِنَ الْمُلُوكِ وَ الْبُخْلُ مِنَ الْأَغْنِيَاءِ وَ سُرْعَةُ الْغَضَبِ مِنَ الْعُلَمَاءِ وَ الصِّبَا مِنَ الْكُهُولِ
وَ الْقَطِيعَةُ مِنَ الرُّؤُوسِ وَ الْكَذِبُ مِنَ الْقُضَاةِ وَ الزَّمَانَةُ مِنَ الْأَطِبَّاءِ وَ الْبَذَاءُ مِنَ
النِّسَاءِ وَ الطَّيِّشُ مِنْ ذَوِي السُّلْطَانِ؛

نه چیز زشت است، اما از نه گروه زشت تر: درماندگی و ناتوانی از
دولتمردان؛ بخل از ثروتمندان؛ زود خشمی از دانشمندان؛ حرکات بچگانه از

میانسالان؛ جدایی حاکمان از مردم؛ دروغ از قاضیان؛ بیماری کهنه از پزشکان؛
بدزبانی از زنان و سختگیری و ستمگری از سلاطین.

(دعائم الإسلام، ج 1، ص 83)

حدیث - 422

امام علی علیه السلام فرمودند:

إِنَّ الْبُخْلَ وَالْجُبْنَ وَالْحِرْصَ غَرَائِزُ شَتَّى يَجْمَعُهَا سُوءُ الظَّنِّ بِاللَّهِ؛

به درستی که بخل و ترس و حرص، غریزه ها و تمایلات متعدد و پراکنده ای
هستند که سوءظن به خداوند آنها را جمع می کند.

(کافی، ج 8، ص 243، ح 337)

حدیث - 423

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند:

مَنْ تَكَبَّرَ وَضَعَهُ اللَّهُ فَهُوَ فِي أَعْيُنِ النَّاسِ صَغِيرٌ وَفِي نَفْسِهِ كَبِيرٌ

هر که تکبر کند خدا پستش گرداند، او در چشم مردم کوچک است و در
خیال خودش بزرگ.

کنز العمال ح 5737

حدیث - 424

رسول اکرم ﷺ فرمودند:

أَلَا أُخْبِرُكُمْ بِأَهْلِ النَّارِ؟ كُلُّ عُتْلٍ جَوَاطٍ مُسْتَكْبِرٍ؛
آیا شما را از اهل دوزخ آگاه نکنم؟ هر درشتخویِ خشنِ متکبر،
الترغیب و الترهیب، ج 3، ص 563، ح 16

حدیث - 425

رسول اکرم ﷺ فرمودند:

إِذَا ظَهَرَ الزَّنا وَ الرِّبا فِي قَرْيَةٍ فَقَدْ أَحَلَّوا بِأَنْفُسِهِمْ عَذَابَ اللَّهِ ؛
هرگاه زنا و ربا در جایی آشکار شود، مردم آنجا خود را در عذاب خدا
افکنده اند.

نهج الفصاحه، ح 218

حدیث - 426

پیامبر اکرم ﷺ فرمودند:

فِي الزَّنا سِتٌّ خِصَالٌ: ثَلَاثٌ مِنْهَا فِي الدُّنْيَا وَ ثَلَاثٌ فِي الْآخِرَةِ، فَأَمَّا الَّتِي فِي
الدُّنْيَا فَيَذْهَبُ بِالْبَهَاءِ وَ يُعَجِّلُ الْفَنَاءَ وَ يَقْطَعُ الرِّزْقَ وَ أَمَّا الَّتِي فِي الْآخِرَةِ فَسَوْءُ
الْحِسَابِ وَ سَخَطُ الرَّحْمَنِ وَ الْخُلُودُ فِي النَّارِ ؛

زنا، شش پیامد دارد: سه در دنیا و سه در آخرت. سه پیامد دنیایی اش این
است که: آبرو را می برد، مرگ را شتاب می بخشد و روزی را می بُرد و سه

پیامد آخرتی اش: سختی حسابرسی، خشم خدای رحمان و ماندگاری در آتش است.

خصال، ص 321، ح 3

حدیث - 427

پیامبر خدا ﷺ فرمودند:

إِيَّاكُمْ وَالْحَسَدُ، فَإِنَّهُ يَكُلُّ الْحَسَنَاتِ كَمَا تَكُلُّ النَّارُ الْحَطَبَ؛

از حسادت بهره‌یزید، زیرا حسد نیکی‌ها را می‌خورد چنان‌که آتش هیزم را می‌خورد.

(جامع الأخبار، ص 451)

حدیث - 428

پیامبر خدا ﷺ فرمودند:

إِيَّاكُمْ وَالشُّحَّ فَإِنَّمَا هَلَكَ مَنْ كَانَ قَبْلَكُمْ بِالشُّحِّ أَمَرَهُم بِالْبُخْلِ فَبَخِلُوا وَأَمَرَ هُمْ بِالْقَطِيعَةِ فَقَطَعُوا وَأَمَرَ هُمْ بِالْفُجُورِ فَفَجَرُوا؛

از حرص بهره‌یزید که پیشینیان شما در نتیجه حرص هلاک شدند، حرص آنها را به بخل وادار کرد و بخیل شدند. به قطع رحم وادار کرد و قطع رابطه کردند با خویشاوندان. به بدی وادارشان کرد و بدکار شدند.

(غررالحکم، ج 2، ص 460، ح 3295)

حدیث - 429

پیامبر خدا ﷺ فرمودند:

أَلَا أُخْبِرُكُمْ بِأَبْعَدِكُمْ مِنِّي شَيْهًا؟ قَالُوا: بَلَى يَا رَسُولَ اللَّهِ. قَالَ: الْفَاحِشُ
الْمُتَفَحِّشُ الْبَذِيءُ، الْبَخِيلُ، الْمُخْتَالُ، الْحَقُودُ، الْحَسُودُ، الْقَاسِي الْقَلْبَ، الْبَعِيدُ مِنْ كُلِّ
خَيْرٍ يُرْجَى، غَيْرُ الْمَأْمُونِ مِنْ كُلِّ شَرٍّ يُتَّقَى؛

آیا شما را از کم شباهت‌ترین‌تان به خودم آگاه نسازم؟ عرض کردند: چرا، ای
رسول خدا! فرمودند: زشت‌گویِ بی آبرویِ بی شرم، بخیل، متکبر، کینه‌توز،
حسود، سنگدل، کسی که هیچ‌امیدی به خیرش و امانی از شرش نیست.
(کافی، ج 2، ص 291، ح 9)

حدیث - 430

امام صادق علیه السلام فرمودند:

لَا يَدْخُلُ الْجَنَّةَ مَنْ فِي قَلْبِهِ مِثْقَالُ ذَرَّةٍ مِنْ كِبَرٍ؛

کسی که در قلبش به اندازه ذره‌ای کبر و خود بزرگ بینی باشد به بهشت
وارد نمی‌شود.

(جهاد النفس، ح 569)

حدیث - 431

امام صادق علیه السلام فرمودند:

الذُّنُوبُ الَّتِي تُغَيِّرُ النِّعَمَ الْبَغْيُ وَ الذُّنُوبُ الَّتِي تَوْرِثُ الدَّمَ الْقَتْلُ وَ الَّتِي تُنْزِلُ
النِّقَمَ الظُّلْمُ وَ الَّتِي تَهْتِكُ السُّتُورَ شُرْبُ الْخَمْرِ وَ الَّتِي تَحْبِسُ الرِّزْقَ الزِّنَا وَ الَّتِي
تُعَجِّلُ الْفَنَاءَ قَطِيعَةُ الرَّحِمِ وَ الَّتِي تَرُدُّ الدُّعَاءَ وَ تُظْلِمُ الْهَوَاءَ عُقُوقُ الْوَالِدَيْنِ؛

گناهی که نعمت‌ها را تغییر می‌دهد، تجاوز به حقوق دیگران است. گناهی که
پشیمانی می‌آورد، قتل است. گناهی که گرفتاری ایجاد می‌کند، ظلم است. گناهی
که آبرو می‌برد، شرابخواری است. گناهی که جلوی روزی را می‌گیرد، زناست.
گناهی که مرگ را شتاب می‌بخشد، قطع رابطه با خویشان است. گناهی که مانع
استجاب دعا می‌شود و زندگی را تیره و تار می‌کند، نافرمانی از پدر مادر است.

علل الشرایع، ج 2، ص 584

حدیث - 432

امام علی علیه السلام فرمودند:

الْحُرِّيَّةُ مُنْزَهَةٌ مِنَ الْغُلِّ وَالْمَكْرِ؛

آزادگی از کینه‌توزی و مکر منزّه است.

(غرالحکم، ج 1، ص 385، ح 1485)

حدیث - 433

امام علی علیه السلام فرمودند:
لَيْسَ لِكَذُوبٍ أَمَانَةٌ، وَلَا لِفُجُورٍ صِيَانَةٌ؛
دروغگو امانتدار نیست و بدکار، نگهدارنده اسرار.
غررالحکم، ج 5، ص 85، ح 7506

حدیث - 434

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم می فرمایند:
أَبَى اللَّهُ لِصَاحِبِ الْخُلُقِ السَّيِّئِ بِالتَّوْبَةِ. فَقِيلَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، وَكَيْفَ ذَلِكَ؟ قَالَ:
لَإِنَّهُ إِذَا تَابَ مِنْ ذَنْبٍ وَقَعَ فِي أَعْظَمَ مِنَ الذَّنْبِ الَّذِي تَابَ مِنْهُ؛
خداوند از آدم بد اخلاق توبه نمی پذیرد. عرض شد: ای رسول خدا، چرا؟
فرمودند: چون هرگاه از گناهی توبه کند در ورطه گناهی بدتر از آن که توبه
کرده است می افتد.
(بحار الأنوار، ج 73، ص 299، ح 12)

حدیث - 435

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم می فرمایند:
مَنْ سَاءَ خُلُقُهُ عَذَّبَ نَفْسَهُ وَ مَنْ كَبُرَ هَمُّهُ سَقُمَ بَدَنُهُ؛
هر کس بد اخلاق باشد، خودش را عذاب می دهد و هر کس غم و غصه اش
زیاد شود، تنش رنجور می گردد.

(نهج الفصاحه، ح 3002)

حدیث - 436

امام علی علیه السلام فرمودند:
السَّيِّئُ الْخُلُقِ كَثِيرُ الطَّيِّبِ مُنْغَصُّ الْعَيْشِ؛
آدم بد اخلاق بسیار خطا می کند و زندگی اش تلخ می شود.
(غررالحکم، ح 1604)

حدیث - 437

امام علی علیه السلام فرمودند:
مَنْ سَاءَ خُلُقُهُ ضَاقَ رِزْقُهُ؛
هر کس بد اخلاق باشد، روزی اش تنگ می شود.
(غررالحکم، ح 8023)

حدیث - 438

امام علی علیه السلام فرمودند:
لَيْسَ الْكَذِبُ مِنْ خَلَائِقِ الْإِسْلَامِ؛
دروغگویی از اخلاق اسلام نیست.
(غررالحکم، ج 5، ص 74، ح 7460)

حدیث - 439

امام صادق علیه السلام فرمودند:

مَنْ سَاءَ خُلُقُهُ عَذَّبَ نَفْسَهُ؛

هر کس بداخلاق باشد، خودش را شکنجه و آزار می دهد.

(کافی، ج 2، ص 321، ح 4)

حدیث - 440

قال رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم :

العبادة مع اكل الحرام كالبناء على الرمل؛

عبادت کردن با حرام خواری ، مثل بنا کردن ساختمان بر روی شن است .

(بحارالانوار، ج 84، ص 258).

حدیث - 441

قال رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم :

ترك الغيبة احب الى الله من عشرة الاف ركعة تطوعا؛

ترك غیبت نزد خداوند ازده هزار رکعت نماز مستحبی محبوبتر است .

(قصار الجمل ، 2، ص 107).

حدیث - 442

قال رسول الله ﷺ :

من اغتاب مسلما او مسلمة لم يقبل الله صلوته و لاصيامه اربعين يوما و ليلة
الا ان يغفر له صاحبه ؛

هرکس مرد یا زن مسلمانی را غیبت کند، چهل شبانه روز نماز و روزه اش
پذیرفته نیست مگر این که غیبت شونده او را ببخشاید.
(بحار الانوار، ج 75، ص 258).

حدیث - 443

امام علی علیه السلام فرمودند:

لا يَرْضَى الْحَسُودُ عَمَّنْ يَحْسُدُهُ إِلَّا بِالْمَوْتِ أَوْ بِزَوَالِ النِّعْمَةِ ؛
حسود ، جز به مرگ یا از بین رفتن نعمت کسی که بر او حسد می‌ورزد ،
خشنود نمی‌شود .

غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 10812

حدیث - 444

امام علی علیه السلام فرمودند:

لا تَسْتَبْطِئْ إِجَابَةَ دُعَائِكَ وَ قَدْ سَدَدْتَ طَرِيقَهُ بِالذُّنُوبِ ؛
اجابت دعایت را دیر میندار ، وقتی با گناه راه اجابت آن را فرو بسته‌ای .
غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 10329

حدیث - 445

امام علی علیه السلام فرمودند:

مَنْ نَقَلَ إِلَيْكَ نَقْلَ عَنكَ ؛

کسی که [از دیگران] برای تو خبر می آورد ، از تو [برای دیگران] خبر می برد

غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 9133

حدیث - 446

امام علی علیه السلام فرمودند:

مَنْ يَكْتَسِبُ مَالاً مِنْ غَيْرِ حِلِّهِ يَصْرِفُهُ فِي غَيْرِ حَقِّهِ ؛

هرکس مالی را از حرام به دست آورد ، آن را در راه ناشایست خرج می کند

غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 8883

حدیث - 447

امام علی علیه السلام فرمودند:

مَنْ كَافَأَ الْإِحْسَانَ بِالْإِسَاءَةِ فَقَدْ بَرِيَ مِنَ الْمُرُوءَةِ ؛

از مردانگی به دور است آن که نیکی را با بدی جزا می دهد .

غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 8674

حدیث - 448

امام علی علیه السلام فرمودند:

مَنْ ظَلَمَ الْعِبَادَ كَانَ اللَّهُ خَصْمَهُ ؛

هر کس به بندگان [خدا] ستم کند ، خداوند دشمن اوست .

غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 8637

حدیث - 449

امام علی علیه السلام فرمودند:

مَنْ بَخِلَ عَلَى نَفْسِهِ كَانَ عَلَى غَيْرِهِ أَبْخَلَ ؛

هر کس بر خود بخیل باشد ، بر دیگران بخیل تر است .

غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 8625

حدیث - 450

امام علی علیه السلام فرمودند:

مَنْ كَثُرَ فِكْرُهُ فِي الْمَعَاصِي دَعَتْهُ إِلَيْهَا ؛

هر کس بسیار به گناهان بیندیشد ، گناهان او را به سوی خود می کشانند .

غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 8561

حدیث - 451

امام علی علیه السلام فرمودند:

مَنْ أَطَاعَ هَوَاهُ بَاعَ آخِرَتَهُ بِدُنْيَاهُ ؛

هر که از هوس خود پیروی کند ، آخرتش را به دنیایش فروخته است .

غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 8354

حدیث - 452

امام علی علیه السلام فرمودند:

مَنْ عُرِفَ بِالْكَذِبِ لَمْ يُقْبَلْ صِدْقُهُ ؛

کسی که به دروغگویی شناخته شود ، سخن راستش نیز پذیرفته نمی شود .

غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 8010

حدیث - 453

امام علی علیه السلام فرمودند:

مَنْ وَافَقَ هَوَاهُ خَالَفَ رُشْدَهُ ؛

هر کس با هوس خود موافقت کند ، با بالندگی خود مخالفت کرده است .

غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 7957

حدیث - 454

امام علی علیه السلام فرمودند:

مَنْ أَسَاءَ خُلِقَهُ عَذَابَ نَفْسِهِ ؛

هر کس خود را بد خو گرداند ، خود را عذاب می دهد .

غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 7798

حدیث - 455

امام علی علیه السلام فرمودند:

لَيَكُنْ أَبْغَضُ النَّاسِ إِلَيْكَ وَأَبْعَدُهُمْ مِنْكَ أَطْلَبَهُمْ لِمَعَايِبِ النَّاسِ ؛

باید مبغوض ترین مردم و دورترین آنها از تو کسی باشد که بیش از همه از

مردم عیب جوئی می کند .

غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 7378

حدیث - 456

امام علی علیه السلام فرمودند:

كَثْرَةُ الْغَضَبِ تُزِرِي بِصَاحِبِهِ وَ تُبْدِي مَعَايِبَهُ ؛

خشم بسیار ، صاحب خشم را خوار و عیب های او را آشکار می کند .

غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 7107

حدیث - 457

امام علی علیه السلام فرمودند:

كَثْرَةُ الْمُزَاحِ تُسْقِطُ الْهَيْبَةَ ؛

شوخی بسیار ، هیبت را از میان می برد .

غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 7101

حدیث - 458

امام علی علیه السلام فرمودند:

كَيْفَ يَدْعَى حُبَّ اللَّهِ مَنْ سَكَنَ قَلْبَهُ حُبُّ الدُّنْيَا؟! ؛

چگونه ادّعای دوستی خدا می کند، کسی که دوستی دنیا در قلبش جای

گرفته است ؟!

غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 7002

حدیث - 459

امام علی علیه السلام فرمودند:

كَيْفَ يَجِدُ لَذَّةَ الْعِبَادَةِ مَنْ لَا يَصُومُ عَنِ الْهَوَى؟! ؛

چگونه لذّت عبادت را در می یابد، کسی که از هوس باز نمی ایستد؟!

غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 6985

حدیث - 460

امام علی علیه السلام فرمودند:

كُلُّ دَاءٍ يُدَاوَى إِلَّا سُوءَ الْخُلُقِ ؛

هر دردی درمان می شود ، جز بد اخلاقی .

غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 6880

حدیث - 461

امام علی علیه السلام فرمودند:

كُلُّ ذِي رُتْبَةٍ سَنِيَّةٍ مَحْسُودٌ ؛

بر هر بلند مرتبه ای حسد می برند .

غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 6862

حدیث - 462

امام علی علیه السلام فرمودند:

قَدْ تَوَرَّتْ اللَّجَاجَةُ مَا لَيْسَ لِلْمَرْءِ إِلَيْهِ حَاجَةٌ ؛

گاه باشد که لجاجت ، آنچه را که آدمی به آن نیاز ندارد ، به بار آورد .

غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 6680

حدیث - 463

امام علی علیه السلام فرمودند:

غَايَةُ الْخِيَانَةِ خِيَانَةُ الْخَلِّ الْوَدُودِ وَ تَقْضُ الْعُهُودِ ؛

منتهای خیانت ، خیانت کردن به دوست صمیمی و شکستن پیمان است .

غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 6374

حدیث - 464

امام علی علیه السلام فرمودند:

عَجِبْتُ لِمَنْ يَحْتَمِي الطَّعَامَ لِأَذِيَّتِهِ كَيْفَ لَا يَحْتَمِي الذَّنْبَ لِأَلِيمِ عُقُوبَتِهِ ؛

در شگفتم از کسی که از بیم آسیب دیدن ، از غذا دوری می گزیند ، چگونه از

بیم کیفر دردناک ، از گناه نمی پرهیزد .

غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 6254

حدیث - 465

عَادَةُ اللَّئَامِ الْمُكَافَاةُ بِالْقَبِيحِ عَنِ الْإِحْسَانِ ؛

خوبی را با زشتی جواب دادن ، عادت فرومایگان است .

غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 6238

حدیث - 466

امام علی علیه السلام فرمودند:

ظَلُمُ الْيَتَامَى وَالْأَيَامَى يُنْزِلُ النَّقَمَ وَيَسْلُبُ النَّعْمَ أَهْلَهَا ؛

ستم بر یتیمان و بیوه زنان ، کیفر الهی را فرود می آورد و نعمت را از اهل

نعمت می ستاند .

غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 6079

حدیث - 467

امام علی علیه السلام فرمودند:

ظَلُمُ الضَّعِيفِ أَفْحَشُ الظُّلْمِ ؛

ستم کردن بر ناتوان ، زشت ترین ستم است .

غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 6054

حدیث - 468

امام علی علیه السلام فرمودند:

طَعْنُ اللِّسَانِ أَمْضُ مِنْ طَعْنِ السِّنَانِ ؛

زخم زبان ، دردناک تر از زخم نیزه است .

غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 6011

حدیث - 469

امام علی علیه السلام فرمودند:

طُوبَى لِمَنْ خَلَا مِنَ الْغِلِّ صَدْرُهُمِنْ الْغَشِّ قَلْبُهُ ؛

خوشا آن که سینه‌اش از کینه تهی و دلش از ناصافی و خیانت ، پاک است !

غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 5941

حدیث - 470

امام علی علیه السلام فرمودند:

شَرُّ النَّاسِ مَنْ لَا يُبَالِي أَنْ يَرَاهُ النَّاسُ مُسِيئًا ؛

بدترین مردم ، کسی است که پروا نکند از این که مردم او را گناهکار ببینند .

غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 5702

حدیث - 471

امام علی علیه السلام فرمودند:

شَرُّ النَّاسِ مَنْ لَا يَقْبَلُ الْعُذْرَ ، وَ لَا يُقْبِلُ الذَّنْبَ ؛

بدترین مردم ، کسی است که عذر را نپذیرد و از لغزش در نگذرد .

غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 5685

حدیث - 472

امام علی علیه السلام فرمودند:
سُوءُ الْخُلُقِ نَكَدُ الْعِيشِ وَ عَذَابُ النَّفْسِ ؛
بدخویی موجب سختی زندگی و عذاب جان است .
غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 5639

حدیث - 473

امام علی علیه السلام فرمودند:
رُبَّ وَاعِظٍ غَيْرُ مُرْتَدِعٍ ؛
بسا واعظی که خود [از گناه] باز نمی‌ایستد .
غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 5361

حدیث - 474

امام علی علیه السلام فرمودند:
رَأْسُ الْجَهْلِ مُعَادَاةُ النَّاسِ ؛
سرآغاز نادانی ، دشمنی با مردم است .
غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 5247

حدیث - 475

امام علی علیه السلام فرمودند:

خُلُوْ الصَّدْرِ مِنَ الْغِلِّ وَ الْحَسَدِ مِنْ سَعَادَةِ الْعَبْدِ ؛

خالی بودن سینه از کینه و رشک ، از خوش بختی آدمی است .

غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 5083

حدیث - 476

امام علی علیه السلام فرمودند:

حُبُّ الْإِطْرَاءِ وَالْمَدْحِ مِنْ أَوْثَقِ فُرَصِ الشَّيْطَانِ ؛

دوست داشتن ستایش دیگران، از مغتنم ترین فرصت های شیطان است .

غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 4877

حدیث - 477

امام علی علیه السلام فرمودند:

تَهْوِينُ الذَّنْبِ أَعْظَمُ مِنْ رُكُوبِ الذَّنْبِ ؛

کوچک انگاشتن گناه، از ارتکاب گناه ، بزرگ تر است .

غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 4490

حدیث - 478

امام علی علیه السلام فرمودند:

إِذَا رَأَيْتَ فِي غَيْرِكَ خُلُقًا ذَمِيمًا فَتَجَنَّبْ مِنْ نَفْسِكَ أَمْثَالَهُ ؛

هرگاه در دیگری خوی نکوهیده‌ای دیدی ، مانند آن را از خودت دور دار.

غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 4098

حدیث - 479

امام علی علیه السلام فرمودند:

إِذَا رَغِبْتَ فِي الْمَكَارِمِ فَاجْتَنِبِ الْمَحَارِمَ ؛

اگر خواهان بزرگی‌ها هستی ، از حرام‌ها دوری کن .

غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 4069

حدیث - 480

امام علی علیه السلام فرمودند:

إِنْ تَنَزَّ هُوَا عَنْ الْمَعَاصِي يُحِبِّبْكُمْ اللَّهُ ؛

اگر از گناهان پاک شوید ، خداوند شما را دوست می‌دارد .

غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 3759

حدیث - 481

امام علی علیه السلام فرمودند:

أَبْخَلُ النَّاسِ مَنْ بَخِلَ بِالسَّلَامِ ؛

بخیل ترین مردم، کسی است که از سلام کردن بخل ورزد .

غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 3200

حدیث - 482

امام علی علیه السلام فرمودند:

أَكْبَرُ الْعَيْبِ أَنْ تَعِيبَ غَيْرَكَ بِمَا هُوَ فِيكَ ؛

بزرگ ترین عیب آن است که بر دیگری عیبی بگیری که در تو نیز هست .

غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 3167

حدیث - 483

امام علی علیه السلام فرمودند:

أَكْبَرُ الْكُلْفَةِ تَعْنِيكَ فِيمَا لَا يَعْْنِيكَ ؛

بزرگ ترین زحمت ، سختی کشیدن در چیزی است که سودی برایت ندارد .

غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 3166

حدیث - 484

امام علی علیه السلام فرمودند:
أَعْظَمُ الذُّنُوبِ عِنْدَ اللَّهِ ذَنْبٌ أَصْرَّ عَلَيْهِ عَامِلُهُ ؛
بزرگ ترین گناه نزد خداوند ، گناهی است که صاحب گناه بر آن اصرار ورزد

غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 3131

حدیث - 485

امام علی علیه السلام فرمودند:
أَسْرَعُ شَيْءٍ عُقُوبَةُ الْيَمِينِ الْفَاجِرَةِ ؛
زودآینده ترین کیفر ، کیفرِ سوگند دروغ است .
غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 3041

حدیث - 486

امام علی علیه السلام فرمودند:
أَقْبَحُ الْغَدْرِ إِذَاعَةُ السِّرِّ ؛
زشت ترین بی وفایی ، فاش کردن راز است .
غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 3005

حدیث - 487

امام علی علیه السلام فرمودند:

أَشَدُّ الْقُلُوبِ غِلًّا قَلْبُ الْحَقُّودِ ؛

ناصاف‌ترین دل‌ها ، دل کینه‌توز است .

غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 2932

حدیث - 488

امام علی علیه السلام فرمودند:

أَسْوَأُ النَّاسِ عَيْشًا الْحَسُودُ ؛

حسود ، بدترین زندگی را در بین مردم دارد .

غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 2931

حدیث - 489

امام علی علیه السلام فرمودند:

إِيَّاكَ أَنْ تَجْعَلَ مَرْكَبَكَ لِسَانَكَ فِي غِيْبَةِ إِخْوَانِكَ أَوْ تَقُولَ مَا يَصِيرُ عَلَيْكَ
حُجَّةً وَفِي الْإِسَاءَةِ إِلَيْكَ عِلَّةٌ ؛

بیرهیز از اینکه زبانت را مَرکب غیبت برادرانت کنی ، یا سخنی بگویی که

حجّت بر تو و بهانه بدی کردن به تو شود .

غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 2724

حدیث - 490

امام علی علیه السلام فرمودند:

إِيَّاكَ وَالنِّفَاقَ فَإِنَّ ذَا الْوَجْهَيْنِ لَا يَكُونُ وَجِيهًا عِنْدَ اللَّهِ ؛
از دورویی دور باش ، که دورو نزد خداوند آبرویی ندارد .
غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 2694

حدیث - 491

امام علی علیه السلام فرمودند:

إِيَّاكَ وَالْمَنَ بِالْمَعْرُوفِ فَإِنَّ الْإِمْتِنَانَ يُكَدِّرُ الْإِحْسَانَ ؛
بپرهیز از منت گذاشتن در احسان ، که منت گذاری احسان را تیره می کند .
غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 2673

حدیث - 492

امام علی علیه السلام فرمودند:

إِيَّاكَ وَالنَّمِيمَةَ فَإِنَّهَا تَزْرَعُ الضَّغِينَةَ وَتُبْعِدُ عَنِ اللَّهِ وَالنَّاسِ ؛
بپرهیز از سخن چینی که بذر کینه می افشاند و از خدا و مردم دور می کند .
غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 2663

حدیث - 493

امام علی علیه السلام فرمودند:

اتَّقُوا مَعَاصِيَ الْخَلَوَاتِ فَإِنَّ الشَّاهِدَ هُوَ الْحَاكِمُ؛

از گناهان پنهانی بپرهیزید که آن که شاهد است، همو داور است .

غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 2524

حدیث - 494

امام علی علیه السلام فرمودند:

الْحِدَّةُ ضَرْبٌ مِنَ الْجُنُونِ لِأَنَّ صَاحِبَهَا يَنْدَمُ فَإِنْ لَمْ يَنْدَمْ فَجُنُونُهُ مُسْتَحْكَمٌ؛

تندخویی، گونه‌ای از دیوانگی است ؛ زیرا تندخو پشیمان می‌شود. اگر

پشیمان نشود ، دیوانگی او استوار گشته است .

غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 2040

حدیث - 495

امام علی علیه السلام فرمودند:

الذُّنُوبُ الدَّاءُ وَالدَّوَاءُ الْإِسْتِغْفَارُ وَ الشِّفَاءُ أَنْ لَا تَعُودَ؛

گناه، درد است، آمرزش‌خواهی داروی آن است و تکرار نکردن ، درمانِ آن .

غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 1890

حدیث - 496

امام علی علیه السلام فرمودند:

الْحَاسِدُ يَرَى أَنَّ زَوَالَ النِّعْمَةِ عَمَّنْ يَحْسُدُهُ نِعْمَةٌ عَلَيْهِ ؛

حسود ، نابودی نعمتِ کسی را که به او رشک می‌برد، برای خود نعمتی می‌داند .

غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 1832

حدیث - 497

امام علی علیه السلام فرمودند:

الْمُرَائِي ظَاهِرُهُ جَمِيلٌ وَبَاطِنُهُ عَلِيلٌ ؛

ریاکار، ظاهرش زیباست و باطنش بیمار .

غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 1577

حدیث - 498

امام علی علیه السلام فرمودند:

الْغَضَبُ يُفْسِدُ الْأَلْبَابَ وَيُبْعِدُ مِنَ الصَّوَابِ ؛

خشم ، عقل‌ها را فاسد و از راه درست، دور می‌کند .

غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 1356

حدیث - 499

امام علی علیه السلام فرمودند:

الْغَشُّ مِنْ أَخْلَاقِ اللَّئَامِ ؛

ناراستی کردن [با مردم] از خصلت‌های فرومایگان است .

غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 1299

حدیث - 500

امام علی علیه السلام فرمودند:

السَّامِعُ لِلْغَيْبَةِ كَالْمُعْتَابِ ؛

شنونده غیبت ، مانند غیبت‌کننده است .

غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 1171

حدیث - 501

امام علی علیه السلام فرمودند:

الْكِبَرُ مَصِيدَةُ إِبْلِيسَ الْعُظْمَى ؛

خودبزرگ بینی ، دام بزرگ ابلیس است .

غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 1132

حدیث - 502

امام علی علیه السلام فرمودند:

الْحَسُّودُ لَا يَسُودُ ؛

حسود ، سروری نمی یابد .

غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 1017

حدیث - 503

امام علی علیه السلام فرمودند:

الْغِيْبَةُ آيَةُ الْمُنَافِقِ ؛

غیبت کردن ، نشانه انسان دوروست .

غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 899

حدیث - 504

امام علی علیه السلام فرمودند:

الْمَنْ يُفْسِدُ الْإِحْسَانَ ؛

مَنْت گذاشتن ، عمل نیک را تباه می کند .

غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 784

حدیث - 505

امام علی علیه السلام فرمودند:
الْعُجْبُ رَأْسُ الْحَمَاقَةِ ؛
خودپسندی ، سرآغاز کم خردی است .
غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 348

حدیث - 506

امام علی علیه السلام فرمودند:
مِنْ أَعْظَمِ الشَّقَاوَةِ الْفَسَاوَةُ ؛
سخت‌دلی از بزرگ‌ترین بدبختی‌هاست .
غرر الحکم و درر الکلم، حدیث - 9376

حدیث - 507

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم :
آفَةُ الْجَمَالِ الْخِيَلُ ؛
آفت زیبایی غرور است .
بحار الأنوار : 3 / 59 / 77

حدیث - 508

پیامبر خدا ﷺ می فرمایند:

ظَلُمُ الْأَجِيرِ أَجْرَهُ مِنَ الْكِبَائِرِ ؛

کم دادن مزد مزدبَر (کارگر) از گناهان بزرگ است .

بحار الأنوار : 103 / 170 / 27

حدیث - 509

پیامبر خدا ﷺ :

مَنْ اسْتَدَلَّ مُؤْمِنًا أَوْ مُؤْمِنَةً أَوْ حَقَّرَهُ لِفَقْرِهِ أَوْ قِلَّةِ ذَاتِ يَدِهِ ، شَهَرَهُ اللَّهُ تَعَالَى

يَوْمَ الْقِيَامَةِ ثُمَّ يَفْضَحُهُ؛

هر کس مرد یا زن مؤمنی را به سبب تهیدستی یا اندک بودن مال و داراییش

خوار شمارد یا تحقیر کند، خداوند متعال در روز قیامت او را (بدین کار زشتش)

شهره و سپس رسوایش سازد.

بحار الأنوار : 72 / 44 / 52

حدیث - 510

امام صادق علیه السلام :

الْيَمِينُ الصَّبْرُ الْكَاذِبَةُ تُورِثُ الْعَقَبَ الْفَقْرَ ؛

سوگند اجباری دروغ برای بازماندگان فقر به بار می آورد .

بحار الأنوار : 104 / 209 / 19

حدیث - 511

امام صادق علیه السلام :

مَنْ حَلَفَ عَلَى يَمِينٍ وَهُوَ يَعْلَمُ أَنَّهُ كَاذِبٌ فَقَدْ بَارَزَ اللَّهَ عِزَّ وَجَلَّ؛
هر که سوگندی خورد و بداند که دروغ می گوید به جنگ خدا رفته است .
ثواب الأعمال : 1 / 269

حدیث - 512

امام باقر علیه السلام می فرماید:

فِي كِتَابِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ علیه السلام : ثَلَاثُ خِصَالٍ لَا يَمُوتُ صَاحِبُهُنَّ حَتَّى يَرَى
وَبَالَهُنَّ : الْبَغْيُ ، وَقَطِيعَةُ الرَّحِمِ ، وَالْيَمِينُ الْكَاذِبَةُ؛
در کتاب امیر المؤمنین علیه السلام آمده است : سه گناه است که صاحب آنها در
همین دنیا کیفرش را ببیند : ستم ، بریدن پیوند خویشاوندی و سوگند دروغ .
أمالی المفید : 8 / 98

حدیث - 513

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم :

الْعِبَادَةُ مَعَ أَكْلِ الْحَرَامِ كَالْبِنَاءِ عَلَى الرَّمْلِ - وَقِيلَ : عَلَى الْمَاءِ؛
عبادت کردن با وجود حرام خواری مانند ساختن بنایی است بر روی شن و
به قولی : بر روی آب .
عدّة الداعی : 141

حدیث - 514

امام باقر علیه السلام :

انَّ الرَّجُلَ إِذَا أَصَابَ مَالاً مِنْ حَرَامٍ لَمْ يُقْبَلْ مِنْهُ حَجٌّ وَلَا عُمْرَةٌ وَلَا صَلَۀُ رَحِمٍ
حَتَّى أَنَّهُ يَفْسُدُ فِيهِ الْفَرْجُ ؛

هرگاه انسان مالی از حرام به دست آورد نه حجی از او پذیرفته شود، نه
عمره‌ای و نه صله رحمی و حتی در ازدواج و زناشویی او تأثیر سوء می‌گذارد.
أمالی الطوسی : 1447 / 680

حدیث - 515

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم :

لَا يَحْتَكِرُ إِلَّا الْخَوَّانُونَ؛

جز خیانتکاران احتکار نمی‌کنند.

کنز العمال : 9738

حدیث - 516

امام علی علیه السلام می‌فرمایند :

مِنْ طَبَائِعِ الْأَغْمَارِ إِتْعَابُ النَّفْسِ فِي الْاِحْتِكَارِ؛

به رنج افکندن خود برای احتکار از خصلتهای ابلهان است .

غرر الحکم : 9349

حدیث - 517

امام علی علیه السلام می فرمایند :
الاحتکارُ شیمَةُ الفجارِ ؛
احتکار خوی ناکاران است .
غرر الحکم: 607

حدیث - 518

امام علی علیه السلام :
فیما کتبهُ للأُشترِ حینَ ولّاهُ مصرَ: واعْلَمْ مَعَ ذلِکَ أَنَّ فی کثیرٍ مِنْهُمُ التُّجَّارَ
وَذَوِی الصَّنَاعَاتِ ضِیقًا فاحِشًا ، وَشُحًّا قَبیحًا ، وَاحْتِکَارًا لِلْمَنَافِعِ ، وَتَحَکُّمًا فی
البِیَاعَاتِ ، وَذلِکَ بَابُ مَضَرَّةٍ لِلْعَامَّةِ ، وَعَیْبٌ عَلَى الْوُلَاةِ ، فَاُمْنَعُ مِنَ الْاِحْتِکَارِ ؛
فَإِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلی الله علیه و آله و سلم مَنَعَ مِنْهُ ؛
در فرمان زمامداری مصر به مالک اشتر : با این همه ، بدان که بسیاری از
آنان تجّار و صاحبان صنعت در داد و ستد بیش از اندازه سختگیرند و بخل
ورزی ناپسندی دارند و به منظور سود بیشتر کالا را احتکار می کنند و به دلخواه
نرخ گران می بندند و این کار برای توده مردم زیانبار و برای حکمرانان عیب و
ننگ است . بنابراین ، از احتکار جلوگیری کن ؛ زیرا که رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم از
آن منع فرموده است .

نهج البلاغه: الكتاب 53 و منتخب میزان الحکمة : 160

حدیث - 519

پیامبر خدا ﷺ می فرمایند :

الْمُحْتَكِرُ مَلْعُونٌ ؛

محتکر از رحمت خدا به دور است .

بحار الأنوار : 62 / 292

حدیث - 520

پیامبر خدا ﷺ :

الْمُحْتَكِرُ فِي سُوقِنَا كَالْمُلْحِدِ فِي كِتَابِ اللَّهِ ؛

کسی که در بازار ما دست به احتکار زند به منزله کسی است که کتاب خدا را انکار کند .

کنز العمال: 9717

حدیث - 521

پیامبر خدا ﷺ :

يُحْشَرُ الْحَكَارُونَ وَقَتْلُهُ الْإِنْفُسِ إِلَى جَهَنَّمَ فِي دَرَجَةٍ ؛

محتکران و آدم کشان در جهنم هم ردیف و هم درجه اند .

کنز العمال: 9739

حدیث - 522

امام علی علیه السلام :

الْحِرْصُ لَا يَزِيدُ فِي الرِّزْقِ ، وَلَكِنْ يُدِلُّ الْقَدْرَ؛

آزمندی، روزی را زیاد نمی‌کند بلکه قدر و منزلت را خوار می‌سازد.

غرر الحکم : 1877

حدیث - 523

امام علی علیه السلام :

الْحِرْصُ عَنَاءٌ مُّؤَبَّدٌ؛

آزمندی، رنجی جاویدان است.

غرر الحکم : 982

حدیث - 524

امام علی علیه السلام :

الْحِرْصُ يُزْرِي بِالْمَرْؤَةِ ؛

آزمندی جوانمردی را لکهدار می‌کند.

غرر الحکم : 1107

حدیث - 525

امام علی علیه السلام :

الْحِرْصُ مَطِيَّةُ التَّعَبِ؛

آزمندی مَرکب رنج است.

غرر الحکم: 280

حدیث - 526

امام علی علیه السلام :

وَقَدْ سُئِلَ : أَيْ ذُلٌّ أَدْلُ : الْحِرْصُ عَلَى الدُّنْيَا؛

در پاسخ به این پرسش که کدام خواری بدتر است؟ (فرمودند) : آزمندی به دنیا .

أمالی الصدوق : 322 / 4

حدیث - 527

امام علی علیه السلام :

الْحَرِیصُ فَقِيرٌ وَلَوْ مَلَكَ الدُّنْيَا بِحَذَافِيرِهَا ؛

آزمند نیازمند است اگر چه مالک همه دنیا باشد .

غرر الحکم : 1753

حدیث - 528

امام حسین علیه السلام :

لَيْسَتْ الْعِفَّةُ بِمَانِعَةٍ رِزْقًا ، وَلَا الْحِرْصُ بِجَالِبٍ فَضْلًا ، وَإِنَّ الرِّزْقَ مَقْسُومٌ
وَالْأَجَلَ مُحْتَوَمٌ ، وَاسْتِعْمَالُ الْحِرْصِ طَالِبُ الْمَأْثَمِ ؛

نه عفت مانع روزی می شود و نه حرص، روزی بیشتر می آورد؛ زیرا روزی
تقسیم شده و اجل حتمی است و حرص زدن طلب گناه است.

أعلام الدین : 428

حدیث - 529

امام علی علیه السلام :

الْحِرْصُ لَا يَزِيدُ فِي الرِّزْقِ ، وَلَكِنْ يُذِلُّ الْقَدْرَ ؛

آزمندی روزی را زیاد نمی کند، بلکه قدر و منزلت را خوار می سازد .

غرر الحکم : 1877

حدیث - 530

امام باقر علیه السلام :

مَثَلُ الْحَرِیصِ عَلَى الدُّنْيَا مَثَلُ دُوْدَةِ الْقَرْ: كُلَّمَا ازْدَادَتْ مِنَ الْقَرْ عَلَى نَفْسِهَا لَفًّا
كَانَ أَبْعَدَ لَهَا مِنَ الْخُرُوجِ ، حَتَّى تَمُوتَ غَمًّا؛

حکایت کسی که به دنیا حریص است، حکایت کرم ابریشم است هرچه بیشتر
ابریشم بر خود می‌تند ، با بیرون آمدن از پیله بیشتر فاصله می‌گیرد تا آن که
سرانجام دق مرگ می‌شود .

الکافی : 2 / 316 / 7

حدیث - 531

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم :

اعْلَمْ يَا عَلِيُّ ، أَنَّ الْجُبْنَ وَالْبُخْلَ وَالْحِرْصَ غَرِيزَةٌ وَاحِدَةٌ ، يَجْمَعُهَا سُوءُ الظَّنِّ؛
ای علی ! بدان که ترسویی و بخل و آزمندی یک سرشتند و ریشه آنها
بدگمانی (به خدا) است .

علل الشرائع : 1 / 559

حدیث - 532

امام علی علیه السلام :

على الشَّكِّ وَقِلَّةِ الثِّقَةِ بِاللَّهِ ، مَبْنَى الْحِرْصِ وَالشُّحِّ؛
بنای آزمندی و بخل شدید بر شک و کم اعتمادی به خدا استوار است .

غرر الحکم : 6195

حدیث - 533

امام علی عَلَيْهِ السَّلَامُ :

شِدَّةُ الْحِرْصِ مِنْ قُوَّةِ الشَّرِّ وَضَعْفُ الدِّينِ؛

آزمندی زیاد ناشی از نیروی سیری ناپذیری و سستی دین است .

غرر الحکم : 5772

حدیث - 534

پیامبر خدا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ :

مَنْ غَشَّ أَخَاهُ الْمُسْلِمَ نَزَعَ اللَّهُ عَنْهُ بَرَكَهَ رِزْقِهِ ، وَأَفْسَدَ عَلَيْهِ مَعِيشَتَهُ ، وَوَكَّلَهُ

إِلَى نَفْسِهِ؛

هر که به برادر مسلمان خود دغلکاری روا دارد ، خداوند برکت را از روزی

او بگیرد و زندگیش را بر وی تباه گرداند و او را به خودش واگذارد .

بحار الأنوار : 30 / 365 / 76

حدیث - 535

امام رضا علیه السلام :

لَا يَجْتَمِعُ الْمَالُ إِلَّا بِخِصَالٍ خَمْسٍ: بِبُخْلِ شَدِيدٍ ، وَأَمَلٍ طَوِيلٍ ، وَحِرْصٍ غَالِبٍ ، وَقَطِيعَةِ الرَّحِمِ ، وَإِثَارِ الدُّنْيَا عَلَى الْآخِرَةِ؛
مال و ثروت جمع نشود ، مگر با داشتن پنج خصلت : بخل شدید ، آرزوی
دراز ، حرص چیره (بر جان) ، رسیدگی نکردن به خویشان و ترجیح دنیا بر
آخرت .

الخصال : 282 / 29

حدیث - 536

امام علی علیه السلام :

لَا وَزَرَ أَعْظَمُ مِنْ وَزْرِ غَنِيٍّ مَنَعَ الْمُحْتَاجَ ؛
گناهی، بزرگتر از گناه ثروتمندی نیست که نیازمند را از حقش محروم
کرده باشد .

غررالحکم : 10738

حدیث - 537

امام صادق علیه السلام :

درهمُ ربا أعظمُ عندَ اللَّهِ من سبعينَ زنيةً بذاتِ محرمٍ فی بیتِ اللَّهِ الحرام؛
یک درهم ربا ، نزد خداوند سنگین تر است از هفتاد بار زنا کردن با محارم در
(کعبه) خانه محترم خدا .

نور الثقلین: 1 / 295 / 1177

حدیث - 538

امام صادق علیه السلام :

أَكَلُ الرِّبَا لَا يَخْرُجُ مِنَ الدُّنْيَا حَتَّى يَتَخَبَّطَهُ الشَّيْطَانُ ؛
ربا خوار از دنیا نرود، تا آن که شیطان دیوانه اش کند .

تفسیر العیاشی : 1 / 152 / 503

حدیث - 539

امام باقر علیه السلام :

أَخْبَثُ الْمَكَاسِبِ ، كَسْبُ الرِّبَا؛
پلیدترین کسب ها ، رباست .

الکافی : 5 / 147 / 12

حدیث - 540

أَتَيْتُ لَيْلَةَ أُسْرَى بِي عَلَى قَوْمٍ بَطُونُهُمْ كَالْبَيْوتِ فِيهَا الْحَيَاتُ تُرَى مِنْ خَارِجِ بَطُونِهِمْ ، فَقُلْتُ : مَنْ هَؤُلَاءِ يَا جَبْرِئِيلُ ؟ قَالَ : هَؤُلَاءِ أَكَلَهُ الرَّبَّاءُ ؛ شَبِي كَهْ بِهِ مَعْرَاجُ رَفْتَم ، بَرِ مَرْدَمِي غِذْشْتَم كَهْ شَكْمَهَائِشَان چُون خَانَه‌ای بُوَد و در آنها مارهایی وجود داشت که از بیرون شکمهایشان دیده می‌شد. پرسیدم : ای جبرئیل ! اینها کیستند ؟ گفت : اینان ربا خوارانند .

کنز العمال : 31857

حدیث - 541

پیامبر خدا ﷺ :

إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ لَعَنَ آكِلَ الرَّبَّاءِ وَمُوكِلَهُ وَكَاتِبَهُ وَشَاهِدِيهِ ؛ خداوند عز و جل ربا خوار و ربا دهنده و کاتب و گواهان آن را لعنت کرده است .

أمالی الصدوق : 1 / 346

حدیث - 542

امام علی علیه السلام :

اعتیادُ الْكَذِبِ يُورِثُ الْفَقْرَ ؛ اعتیاد به دروغ‌گویی ، فقر می‌آورد .

بحار الأنوار : 36 / 261 / 72

حدیث - 543

پیامبر خدا ﷺ :

الْكَذِبُ يَنْقُصُ الرِّزْقَ؛

دروغ ، روزی را کم می کند .

الترغیب والترہیب : 3 / 596 / 29

حدیث - 544

امام باقر علیہ السلام :

إِنَّ الْعَبْدَ لَيُذْنِبُ الذَّنْبَ فَيُزَوِّى عَنْهُ الرِّزْقُ؛

بنده گناه می کند و به سبب آن روزی از او گرفته می شود .

الکافی : 2 / 270 / 8

حدیث - 545

امام صادق علیہ السلام :

كَثْرَةُ السُّحْتِ يَمْحَقُ الرِّزْقَ؛

حرامخواری زیاد ، روزی را از بین می برد .

تحف العقول : 372

حدیث - 546

امام صادق علیه السلام می فرمایند :

إِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَتَعَالَى لِيُبْغِضَ الْمُنْفِقَ سِلْعَتَهُ بِالْإِيمَانِ ؛

خداوند تبارک و تعالی از کسی که با قسم و سوگند خوردن کالای خود را به فروش رساند، نفرت دارد .

أَمْالِي الصَّدُوقَ : 390 / 6

حدیث - 547

قال الصادق علیه السلام :

ان الرجل يذنب الذنب فيحرم صلاة الليل و ان العمل السيىء اسرع فى صاحبه من السكين فى اللحم؛

شخصی که به عصیان روی می آورد، از خواندن نماز شب محروم می شود، زیرا اثر کار بد در انسان ، از اثر کارد تیز بر گوشت ، سریع تر است .
(میزان الحکمه ، ج 5، ح 110467).

حدیث - 548

قال الصادق علیه السلام :

ان الرجل ليكذب الكذبة فيحرم بها عن صلاة الليل؛
چه بسا مردی با گفتن دروغی ، از فیض نماز محروم می شود.
(بحارالانوار، ج 87، ص 146).

حدیث - 549

قال الباقر عليه السلام :

جاء الرجل الى اميرالمؤمنين عليه السلام فقال : يااميرالمؤمنين انى قد حرمت الصلوة بالليل فقال اميرالمؤمنين : انت رجل قد قيدتك ذنوبك؛ مردی نزد اميرالمؤمنين عليه السلام آمد و گفت: من از نماز شب محروم شده ام، امام علی عليه السلام فرمودند: گناهانت تو را گرفتار نموده است .
(بحارالانوار، ج 83، ص 127).

حدیث - 550

قال الصادق عليه السلام :

ان الرجل يذنب فيحرم صلوة الليل؛
هرآینه انسان مرتکب گناهی می شود و در نتیجه را، از نماز شب محروم می گردد.
(میزان الحکمه ، ج 5، ص 422).

حدیث - 551

قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم :

من شرب الخمر لم تقبل له صلاة اربعين ليلة فان عاد فاربعين ليلة من يوم شربها فان مات فى تلك الاربعين ليلة من غير توبة سقاه الله يوم القيامة من طينة خبال ؛

کسی که شراب می نوشد نماز وی تا چهل شبانه روز مقبول نیست و اگر بار دیگر لب به شراب زد باز هم تا چهل شب و اگر بدون ((توبه)) در این اوقات بمیرد، خداوند متعال وی را از خاک فاسد سیراب خواهد ساخت .
(تفسیر القمی ، ج 1، ص 181)

حدیث - 552

عن الباقر عليه السلام :

ما عصی الله بشیء اشد من شرب المسکر ان احدهم يدع الصلاة الفريضة و يشب على امه و ابنته و اخته و هو لا یعقل ؛
گناهی بدتر از شرب خمر، نیست و شرابخوار، در حال مستی ، نماز واجب را رها و با مادر و خواهر و دخترش همبستر می شود ؛ زیرا او در آن حال اندیشه خود را از دست داده است .
(وسائل الشیعه ، ج 17، ص 250)

حدیث - 553

قال رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم :

من اغتاب مسلما او مسلمة لم يقبل الله صلاته و لا صيامه اربعين يوما الا ان يغفر له صاحبه من اغتاب فی شهر رمضان لم یوجر علی صیامه ؛
کسی که غیبت شخص روزه داری نماید خداوند متعال نماز و روزه وی را تا چهل روز مورد پسند قرار نمی دهد، مگر آن که غیبت شونده از وی راضی

شود. (و افزود:) کسی که در ماه رمضان غیبت کند از روزه داری خویش اجری به دست نمی آورد.

(جامع الاخبار صدوق ، فصل الغيبة)

حدیث - 554

قال الباقر عليه السلام :

من شرب الخمر فسکر منها لم يقبل الله صلاته اربعين يوما فان ترک الصلاة في هذه الايام ضعف عليه العذاب لترك الصلاة ؛
کسی که شراب بنوشد و مست شود، تا چهل روز، نماز او قبول نیست ؛ پس اگر نمازی را در این روزها ترک کند، عقاب و کیفر وی نیز چند برابر است .
(ثواب الاعمال ، ص 551)

حدیث - 555

قال الصادق عليه السلام :

ان الرجل ليكذب الكذبة فيحرم بها صلاة الليل ؛
همانا مردی دروغ می گوید، پس به خاطر آن دروغگویی از نماز شب محروم می شود.
(میزان الحکمه ، ج 5، ص 422)

حدیث - 556

قال رسول الله ﷺ :

من اغتاب مسلما او مسلمة لم يقبل الله صلوته و لاصيامه اربعين يوما و ليلة
الا ان يغفر له صاحبه ؛

هر کس که غیبت مرد یا زن مسلمانی را کند، تا چهل شبانه روز نماز و روزه
اش پذیرفته نیست ، مگر این که غیبت شونده او را ببخشايد.
(بحار الانوار، ج 75، ص 258)

حدیث - 557

قال الصادق عليه السلام :

لا تقبل صلوة شارب الخمر اربعين يوما الا ان يتوب ؛
نماز شرابخوار تا چهل روز مقبول نخواهد شد، مگر این که توبه کند.
(بحار الانوار، ج 84، ص 317، میزان الحکمه ، ج 5، ص 388)
431 - انجام نماز برای خودنمایی

حدیث - 558

عن النبی ﷺ قال :

یا علی ! شارب الخمر لایقبل - عز و جل - صلاته اربعین یوما فان مات فی الاربعین مات کافرا ؛

ای علی ! نماز آدم شرابخوار تا چهل روز پذیرفته نیست و اگر در ظرف چهل روز بمیرد، کافر از دنیا رفته است .
(بحار الانوار، ج 77، ص 47)

حدیث - 559

قال رسول الله ﷺ :

من اکل لقمة حرام لم یقبل له صلوٰة اربعین لیلة و لم تستجب له دعوة اربعین صباحا ؛

کسی که لقمه حرام بخورد، تا چهل شب نماز او قبول نمی شود و دعای وی نیز تا چهل روز به اجابت نمی رسد.
(دارالسلام نوری ، ج 4، ص 213)

حدیث - 560

قال رسول الله ﷺ :

من اغتاب مسلما او مسلمة لم يقبل الله صلوته و لا صيامه اربعين يوما و ليلة
الا ان يغفر له صاحبه ؛

هر کس غیبت مرد یا زن مسلمانی را کند، تا چهل شبانه روز نماز و روزه
اش پذیرفته نیست ، مگر این که غیبت شونده او را ببخشد.
(بحار الانوار، ج 75، ص 258)

حدیث - 561

امام صادق علیه السلام :

إنَّ الرجلَ لَيَكْذِبُ الكِذْبَةَ فَيُحْرَمُ بِهَا صلاةَ الليلِ؛
آدمی ، دروغی می گوید و به سبب آن از نماز شب محروم می شود .
علل الشرائع : 362 / 2 منتخب میزان الحکمة : 330

حدیث - 562

امام علی علیه السلام :

ما جَفَّتِ الدَّمْعُ إِلَّا لَقَسْوَةِ الْقُلُوبِ ، وما قَسَتِ الْقُلُوبُ إِلَّا لِكَثْرَةِ الذُّنُوبِ ؛
چشمها نخشکید مگر بر اثر سخت دلی و دلها سخت نشد مگر به سبب گناه
زیاد .

بحار الأنوار : 73 / 354 / 60 منتخب میزان الحکمة : 78

حدیث - 563

امام صادق علیه السلام فرمودند:

يَقُولُ إِبْلِيسُ لِحُنُودِهِ: أَلْقُوا بَيْنَهُمُ الْحَسَدَ وَالْبَغْيَ، فَإِنَّهُمَا يَعْدِلَانِ عِنْدَ اللَّهِ الشَّرَّكَ؛

شیطان به سپاهیان‌ش می‌گوید: میان مردم حسد و تجاوزگری بیاندازید چون این دو، نزد خدا برابر با شرک است.

کافی، ج 2، ص 327، ح 2

حدیث - 564

امام صادق علیه السلام فرمودند:

أَصُولُ الْكُفْرِ ثَلَاثَةٌ الْحِرْصُ وَالْإِسْتِكْبَارُ وَالْحَسَدُ؛

ریشه های کفر سه چیز است: حرص و بزرگ منشی نمودن و حسد ورزیدن.

(جهاد النفس، ح 550)

حدیث - 565

امام صادق علیه السلام فرمودند:

إِيَّاكُمْ أَنْ يَحْسُدَ بَعْضُكُمْ بَعْضًا فَإِنَّ الْكُفْرَ أَصْلُهُ الْحَسَدُ؛

از حسد ورزی به یکدیگر پرهیزید، زیرا ریشه کفر، حسد است.

(تحف العقول، ص 315)

حدیث - 566

امام علی علیه السلام فرمودند:

يَكْتَسِبُ الْكَاذِبُ بِكَذِبِهِ ثَلَاثًا: سَخَطُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَاسْتِهَانَةُ النَّاسِ بِهِ وَمَقْتُ الْمَلَائِكَةِ لَهُ؛

دروغگو با دروغگویی خود سه چیز بدست می آورد: خشم خدا را نسبت به خود، نگاه تحقیرآمیز مردم را نسبت به خود و دشمنی فرشتگان را نسبت به خود.

غررالحکم 11039/480/6

حدیث - 567

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند:

الْكَذِبُ يَنْقُصُ الرِّزْقَ؛

دروغ، روزی را کم می کند.

الترغیب و الترهیب 29/596/3

حدیث - 568

امام علی علیه السلام فرمودند:

لَيْسَ الْكَذِبُ مِنْ خَلَائِقِ الْإِسْلَامِ؛

دروغگویی از اخلاق اسلام نیست.

غررالحکم، ج 5، ص 74، ص 7460

حدیث - 569

امام محمد باقر علیه السلام فرمودند:

پلیدترین کسبها ، کسب رباست.

بحارالانوار ، دار احیاء التراث العربی ، ج 5 ، ص 147

حدیث - 570

امام محمد باقر علیه السلام فرمودند:

سه خصلت است که دارنده‌اش نمی‌میرد تا عاقبت شوم آن را ببیند:

ستمکاری، ازخویشان بریدن، و قسم دروغ که نبرد با خداست.

کافی ، ج 75 ، ص 174

حدیث - 571

امام محمد باقر علیه السلام فرمودند:

خداوند ، دشنام گوی بی‌آبرو را دشمن دارد.

بحارالانوار ، دار احیاء التراث العربی ، ج 75 ، ص 176

حدیث - 572

امام محمد باقر علیه السلام فرمودند:

غیبت آن است که درباره برادرت چیزی را بگویی که خداوند بر او پوشیده و مستور داشته است . و بهتان آن است که عیبی را که در برادرت نیست ، به او ببندی .

بحارالانوار ، دار احیاء التراث العربی ، ج 75 ، ص 178

حدیث - 573

امام محمد باقر علیه السلام فرمودند:

از سستی و بی‌قراری پرهیز ، که این دو ، کلید هر بدی می‌باشند ، کسی که سستی کند ، حق را ادا نکند ، و کسی که بی‌قرار شود ، بر حق صبر نکند
بحارالانوار ، دار احیاء التراث العربی ، ج 75 ، ص 175

حدیث - 574

امام حسن عسکری علیه السلام فرمودند:

خشم، کلید هر بدی است.

(بحارالانوار/373/78)

حدیث - 575

امام حسن عسکری علیه السلام فرمودند:
همه‌ی پلیدی‌ها در یک خانه نهاده شده و کلید آن دروغ قرار داده شده است.
(بحار الانوار/378/75)

حدیث - 576

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم می فرمایند:
یطبع المؤمن علی کلّ خلق لیس الخیانه و الکذب؛
مؤمن هر خوئی تواند داشت مگر خیانت و دروغ گوئی.
نهج الفصاحه

حدیث - 577

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم می فرمایند:
و أیّ داء أدوی من البخل؛
و چه مرضی از بخل بدتر است.
نهج الفصاحه

حدیث - 578

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
النَّظَرُ سَهْمٌ مَسْمُومٌ مِنْ سَهَامِ ابْلِيسَ؛
نگاه بد تیری زهر آگین از تیرهای شیطان است.
نهج الفصاحه

حدیث - 579

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
المَقِيمُ عَلَى الزَّنا كَعَابِدِ وَثْنٍ؛
آن که بر زنا اصرار ورزد، چون بت پرست است.
نهج الفصاحه

حدیث - 580

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
مَنْ أَذَى مُسْلِمًا فَقَدْ أَذَى و مَنْ أَذَى فَقَدْ أَذَى اللَّهَ؛
هر که مسلمانی را آزار کند مرا آزار کرده و هر که مرا آزار کند خدا را آزار کرده است.
نهج الفصاحه

حدیث - 581

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

من أذى المسلمين في طرقهم وجبت عليه لعنتهم؛
هر که مسلمانان را در راههایشان آزار کند لعنت وی بر ایشان واجب است.
نهج الفصاحه

حدیث - 582

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

من ضرب مملوكه ظلما أقيد منه يوم القيامة؛
هر که مملوک خویش را به ستم بزند روز قیامت از او تقاص کنند.
نهج الفصاحه

حدیث - 583

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

من ضارّ ضارّ الله به و من شاقّ شاقّ الله عليه؛
هر که زیان به کسان رساند خدا زیانش رساند و هر که سختگیری کند خدا با
وی سخت گیرد.
نهج الفصاحه

حدیث - 584

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

من سعی بالناس فهو بغیر رُشدہ أو فیہ شیء منه؛
هر که بد مردم گوید از عقل به دور است یا خللی در او هست.
نهج الفصاحه

حدیث - 585

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

مَنْ زَنَى زَنَى بِهِ؛
هر که زنا کند با کسان وی زنا کنند.
نهج الفصاحه

حدیث - 586

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

من زنی أو شرب الخمر نزع الله منه الإيمان كما يخلع الإنسان القميص من رأسه؛
هر که زنا کند یا شراب بنوشد خدا ایمان از او بکند همچنان که انسان پیراهن از سر خویش بیرون می کند.
نهج الفصاحه

حدیث - 587

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

من احتکر علی المسلمین طعامهم ضربه الله بالجذام؛
هر که خوراک مسلمانان را احتکار کند خدا به خوره مبتلایش کند.
نهج الفصاحه

حدیث - 588

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

من أذنب و هو یضحک دخل النار و هو یتبکی؛
هر که گناه کند و خندان باشد وارد جهنم شود و گریان باشد.
نهج الفصاحه

حدیث - 589

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

من أعان علی خصومه بظلم لم یزل فی سخط الله حتی ینزع؛
هر که به وسیله ستمی بر خصومتی کمک کند پیوسته مورد خشم خدا باشد تا
دست بردارد.
نهج الفصاحه

حدیث - 590

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
من غشنا فليس منا، المكر و الخداع فى النار؛
هر که با ما نادرستی کند از ما نیست مکر و خدعه در جهنم است.
نهج الفصاحه

حدیث - 591

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
من كان له وجهان فى الدنيا كان له يوم القيامة لسانان من نار؛
هر که در دنیا دو رو باشد روز قیامت دو زبان از آتش دارد.
نهج الفصاحه

حدیث - 592

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
من قطع رحما أو حلف على يمين فاجره رأى و باله قبل أن يموت؛
هر که از خویشاوند ببرد یا قسم دروغ خورد پیش از آن که بمیرد وبال آن
ببیند.
نهج الفصاحه

حدیث - 593

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
من هجر أخاه سنة فهو كسفك دمه؛
هر که یک سال از برادر خویش قهر کند چنان است که خون وی را ریخته
است.
نهج الفصاحه

حدیث - 594

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
من يعمل سوءا يجز به في الدنيا؛
هر که عمل بد کند در دنیا سزای آن بیند.
نهج الفصاحه

حدیث - 595

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
من لا يرحم لا يرحم و من لا يغفر لا يغفر له؛
هر که رحم نکند رحمش نکنند و هر که نیامرزد او را نیامرزدند.
نهج الفصاحه

حدیث - 596

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

من حسن إسلام المرء تركه مالا يعنيه؛
کسی که فضول نباشد، اسلامش نکو باشد.
نهج الفصاحه

حدیث - 597

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

من فرق بين والده و ولدها فرق الله بينه و بين أحبته يوم القيمة؛
هر که میان مادر و فرزندی تفرقه اندازد خدا روز قیامت میان او و دوستانش
جدائی افکند.
نهج الفصاحه

حدیث - 598

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

من كان ذا اللسانين في الدنيا جعل له يوم القيامة لسانان من النار؛
هر که در دنیا دو زبان باشد برای وی روز قیامت دو زبان از آتش نهند.
نهج الفصاحه

حدیث - 599

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ملعون من سبَّ أباه، ملعون من سبَّ أمه؛

هر که به پدر خویش ناسزا گوید ملعون است و هر که به مادر خویش ناسزا

گوید ملعون است.

نهج الفصاحه

حدیث - 600

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ملعون من ضارَّ مؤمناً أو مكر به؛

هر که به مؤمنی زیان رساند یا با او حيله کند ملعون است.

نهج الفصاحه

حدیث - 601

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ما محق الإسلام محق الشَّحِّ شىء ؛

هیچ چیز مسلمانی را چون بخل پایمال نمی کند.

نهج الفصاحه

حدیث - 602

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
ما ضلّ قوم بعد هدی كانوا علیه إلّا أوتوا الجدل؛
هیچ قومی پس از هدایت به ضلال نیفتاد مگر آن که به جدل خو گرفت.
نهج الفصاحه

حدیث - 603

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
ما برّ أباه من شدّ إليه الطّرف بالغضب؛
هر که نگاه خشمگین سوی پدر خویش افکند از فضیلت نیکی با وی بی
نصیب است.
نهج الفصاحه

حدیث - 604

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
ما أحد أكثر من الرّبا إلّا كان عاقبه أمره إلى قلّه؛
هر که ربا فراوان خورد سرانجام او به فقر انجامد.
نهج الفصاحه

حدیث - 605

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
لا ینبغی لذی الوجهین أن یشکون أمینا عند الله؛
دو رو نزد خدا مورد اعتماد نیست.
نهج الفصاحه

حدیث - 606

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
لا یدخل الجنه سیئ الملکه؛
بدخوی به بهشت نمی رود.
نهج الفصاحه

حدیث - 607

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
لا یدخل الجنه خبّ و لا بخیل؛
حیله گر و بخیل به بهشت نمی روند.
نهج الفصاحه

حدیث - 608

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لا یحتکر إلاً خاطئ؛

جز خطاکار احتکار نمی کند.

نهج الفصاحه

حدیث - 609

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لا یبغی علی الناس إلاً ولد بغیّ و إلاً من فیه عرق منه؛

بر مردم ستم نکند جز فرزند زنا کار یا کسی که رگی از زنا کار دارد.

نهج الفصاحه

حدیث - 610

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لا تشربوا الخمر فإنّها مفتاح کلّ شرّ؛

شراب منوشید که کلید همه بدی هاست.

نهج الفصاحه

حدیث - 611

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
لا تجتمع خصلتان فی مؤمن: البخل و الکذب؛
دو صفت در مؤمن فراهم نشود بخل و دروغ.
نهج الفصاحه

حدیث - 612

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
لیس من خلق المؤمن الملق؛
تملق از اخلاق مؤمن نیست.
نهج الفصاحه

حدیث - 613

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
لیس من أخلاق المؤمن التملق و لا الحسد إلّا فی طلب العلم؛
تملق و حسد بر مؤمن روا نیست مگر در طلب علم.
نهج الفصاحه

حدیث - 614

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لیس أسرع عقوبه من بغی؛

عقوبتی از عقوبت ظلم سریع تر نیست.

نهج الفصاحه

حدیث - 615

لیس المؤمن بالطَّعَانِ و لا اللَّعَانِ و لا الفاحش و لا البذی ء؛

مؤمن طعنه زن و لعنت گر و بد گو و بد زبان نیست.

نهج الفصاحه

حدیث - 616

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لو كان الفحش خلقا لكان شرّ خلق الله؛

اگر بد و ناسزا مخلوقی بود، بدترین مخلوق خدا بود.

نهج الفصاحه

حدیث - 617

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لَنْ يَزَالَ الْعَبْدُ فِي فُسْحِهِ مِنْ دِينِهِ مَا لَمْ يَشْرَبِ الْخَمْرَ وَ إِذَا شَرِبَهَا خَرَقَ اللَّهُ عَنْهُ سِتْرَهُ وَ كَانَ الشَّيْطَانُ وَلِيَّهُ وَ سَمِعَهُ وَ بَصَرَهُ يَسُوقُهُ إِلَى كُلِّ شَرٍّ وَ يَصْرِفُهُ عَنْ كُلِّ خَيْرٍ؛

بنده تا شراب ننوشد عرصه دین بر او گشاده باشد و چون بنوشد پرده خدا از او بدرد و شیطان یار و گوش و چشم او شود و او را بسوی بدی ها براند و از نیکیها منصرف کند.

نهج الفصاحه

حدیث - 618

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله وسلم می فرمایند:

لَعَنَ اللَّهُ الرَّبَّاءَ وَ آكَلَهُ وَ كَاتِبَهُ وَ شَاهِدَهُ وَ هُمْ يَعْلَمُونَ؛
خدا ربا و رباخوار را با نویسنده و شاهد معامله ربا اگر واقفند لعنت کند.

نهج الفصاحه

حدیث - 619

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لعن الله الرأسى و المرتشى و الذى يمشى بينهما؛
خدا رشوه ده و رشوه گیر را با آنکه میان آنها واسطه می شود لعنت کند.
نهج الفصاحه

حدیث - 620

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لعنه الله على الرأسى و المرتشى؛
لعنت خدا بر رشوه ده و رشوه گیر باد.
نهج الفصاحه

حدیث - 621

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لأن يزنى الرجل بعشره نسوة خير له من أن يزنى بامرأه جاره، و لأن يسرق
الرجل من عشرة أبيات أيسر له من أن يسرق من بيت جاره؛
این که مرد باده زن زنا کند گناه آن کمتر است تا با زن همسایه خویش زنا
کند و این که مرد از ده خانه دزدی کند برای وی آسان است تا از خانه همسایه
خویش بدزدد.
نهج الفصاحه

حدیث - 622

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

الكذب يسود الوجه و النمیمه عذاب القبر؛

دروغ مایه روسیاهی است و سخن چینی موجب عذاب قبر است.

نهج الفصاحه

حدیث - 623

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

الكبر من بطر الحق و غمط الناس؛

تکبر نتیجه بی اعتنائی به حق و تحقیر مردم است.

نهج الفصاحه

حدیث - 624

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

كل موز فی النار؛

هر آزارگری در جهنم است.

نهج الفصاحه

حدیث - 625

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

كلّ المسلم على المسلم حرام: ماله و عرضه و دمه، حسب امرئ من الشرّ أن
يحقرّ أخاه المسلم؛

همه چیز مسلمان، از مال و آبرو و خونس بر مسلمان حرام است، برای مرد
همین شربس که برادر مسلمان خویش را تحقیر کند.
نهج الفصاحه

حدیث - 626

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

كلّ خلّه يطبع عليها المؤمن إلّا الخيانه و الكذب؛
مؤمن هر صفتی تواند داشت مگر خیانت و دروغ.
نهج الفصاحه

حدیث - 627

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

کفی بالرجل إنما أن يكون بذيا فاحشا بخيلا؛
گناه مرد همین بس که بدزبان و بدکار و بخیل باشد.
نهج الفصاحه

حدیث - 628

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

قسم من الله تعالى لا يدخل الجنة بخیل؛
قسم خداست که بخیلی وارد بهشت نمی شود.
نهج الفصاحه

حدیث - 629

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

الغيبه ذکرک أخاک بما یکره؛
غیبت آن است که برادر خود را به چیزی که دوست ندارد، یاد کنی.
نهج الفصاحه

حدیث - 630

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

الغلّ و الحسد يأكلان الحسنات كما تأكل النار الحطب؛

کینه و حسد اعمال خوب را می خورد چنان که آتش هیزم را می خورد.

نهج الفصاحه

حدیث - 631

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

الغضب من الشیطان و الشیطان خلق من النار و الماء يطفى النار فإذا غضب

أحدكم فليغتسل؛

خشم از شیطان است و شیطان از آتش است و آب آتش را خاموش می کند،

وقتی یکی از شما خشمگین شود، غسل کند.

نهج الفصاحه

حدیث - 632

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

الظلمه و أعوانهم فى النار؛

ستم گران و یارانشان در جهنمند.

نهج الفصاحه

حدیث - 633

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

الظلم ظلمات يوم القيامة؛

ستم مایه تاریکی روز قیامت است.

نهج الفصاحه

حدیث - 634

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

الطَّمع يذهب الحكمة من قلوب العلماء؛

طمع، حکمت از دل دانشوران ببرد.

نهج الفصاحه

حدیث - 635

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

الصِّيَامُ جَنَّةٌ مَا لَمْ يَخْرِقْهَا بِكَذِبٍ أَوْ غِيْبَةٍ؛

روزه سپری است مادام که آن را به دروغ یا غیبت ندرد.

نهج الفصاحه

حدیث - 636

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
الشَّهْوَةُ الْخَفِيَّةُ وَالرِّيَاءُ شُرَكَاءُ
جَاهِ طَلَبِي وَرِيَاءُ شُرَكَاءُ.
نهج الفصاحه

حدیث - 637

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
شَرُّ مَا فِي الرَّجُلِ شَحٌّ هَالِعٌ وَجَبْنٌ خَالِعٌ؛
بدترین صفت مرد بخل مفرط و ترس شدید است.
نهج الفصاحه

حدیث - 638

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
السَّحِيحُ لَا يَدْخُلُ الْجَنَّةَ؛
بخیل به بهشت در نیاید.
نهج الفصاحه

حدیث - 639

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

شارب الخمر کعابد وثن؛

شراب خوار مانند بت پرست است.

نهج الفصاحه

حدیث - 640

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

سوء الخلق یفسد العمل کما یفسد الخلّ العسل؛

بدخوئی عمل را به فساد آرد چنان که سرکه عسل را فاسد کند.

نهج الفصاحه

حدیث - 641

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

سوء الخلق شؤم و شرارکم أسوؤکم خلقاً؛

بدخوئی شوم است و بدترین شما بدخوترین شماست.

نهج الفصاحه

حدیث - 642

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ستّه أشياء تحبط الأعمال: الإشتغال بعيوب الخلق، و قسوه القلب، و حبّ الدّنيا، و قلّه الحياء، و طول الأمل، و ظالم لا ينتهی؛
شش چیز است که اعمال خوب را نابود میکند، اشتغال به عیب خلائق،
سنگدلی و دنیاپرستی و بی شرمی و درازی آرزو و ستم گری که بس نکند.
نهج الفصاحه

حدیث - 643

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

الزّنا یورث الفقر؛
زنا مایه فقر است.
نهج الفصاحه

حدیث - 644

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

الزّانی بحلیله جاره لا ینظر الله إلیه یوم القیامه و لا یزکیه و یقول له: ادخل
النّار مع الدّاخلین؛
آن که با زن همسایه خود زنا کند روز قیامت خدا به او ننگرد و او را پاک
نکند و بدو گوید با جهنمیان بجهنم برو.

نهج الفصاحه

حدیث - 645

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

زنا اللسان الکلام؛

زنای زبان، سخن بیجاست.

نهج الفصاحه

حدیث - 646

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

زنا العینین النظر؛

زنای چشمان نگاه نارواست.

نهج الفصاحه

حدیث - 647

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ذو الوجهین فی الدنیا یأتی یوم القیامه و له وجهان من نار؛

هر که در دنیا دورو باشد روز قیامت بیاید و دو رو از آتش داشته باشد.

نهج الفصاحه

حدیث - 648

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

درهم ربا يأكله الرجل و هو يعلم أشدّ عند الله من ستّة و ثلاثين زنيه؛
یک درهم ربا که انسان دانسته گیرد در نظر خدا بدتر از سی و شش زناست.
نهج الفصاحه

حدیث - 649

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

الخیانه تجرّ الفقر؛
خیانت مایه فقر است.
نهج الفصاحه

حدیث - 650

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

الخمير جماع الآثام؛
شراب، مجموعه گناهان است.
نهج الفصاحه

حدیث - 651

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

الخمير أمّ الفواحش و أكبر الكبائر من شربها وقع على أمّه و خالته و عمّته؛
شراب مادر بدیهاست و از همه گناهان بزرگ، بزرگتر است هر که آن را
بنوشد باک ندارد که با مادر و خاله و عمه خود زنا کند.
نهج الفصاحه

حدیث - 652

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

الخمير أمّ الخبائث فمن شربها لم تقبل صلاته أربعين يوما فإن مات و هی فی
بطنه مات میتة جاهلیّة؛
شراب مادر ناپاکیهاست، هر که بنوشد چهل روز نمازش پذیرفته نشود و اگر
بمیرد و شراب در شکم او باشد چنان است که در دوران جاهلیت مرده باشد.
نهج الفصاحه

حدیث - 653

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

خمس یعجل الله لصاحبها - العقوبه: البغی و الغدر و عقوق الوالدين و قطيعه الرحم و معروف لا یشکر؛
پنج چیز است که خدا مرتکب آن را زود کیفر می دهد: ستم و خیانت و بد رفتاری با پدر و مادر و بریدن از خویشاوندان و حق شناسی.
نهج الفصاحه

حدیث - 654

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

خمس هنّ من قواصم الظّهر: عقوق الوالدين و المرأه یا تمنها زوجها تخونه و الإمام یطیعه الناس و یعصى الله و رجل وعد عن نفسه خیرا فأخلف و اعتراض المرء فی أنساب الناس؛
پنج چیز کمر شکن است، بد رفتاری با پدر و مادر و زنی که شوهرش بدو اطمینان دارد ولی بدو خیانت کند و پیشوائی که مردم او را اطاعت کنند ولی او خدا را اطاعت نکند و مردی که وعده دهد و تخلف کند و بد گوئی شخص در باره نسب مردم.
نهج الفصاحه

حدیث - 655

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

خمس لیس لهنّ کفارہ: الشّرك باللّٰه و قتل النّفس بغير حقّ و بهت المؤمن و الفرار من الزّحف و یمین صابرہ یقتطع بها مالا بغير حقّ؛
پنج گناہست کہ محو شدنی نیست، شریک قرار دادن برای خدا و کشتن
کسان بناحق و بہتان زدن بہ مؤمن و فرار از جنگ و قسم ناحق کہ بہ وسیلہ آن
مال کسان را ببرند.
نہج الفصاحہ

حدیث - 656

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

خصلتان لا یجتمعان فی مؤمن: البخل و سوء الخلق؛
دو صفت است کہ در مؤمن جمع نشود بخل و بد خوئی.
نہج الفصاحہ

حدیث - 657

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

الحسد یأکل الحسنات کما تأکل النّار الحطب و الصدّقه تطفی ء الخطیئہ کما
یطفی ء الماء النّار؛

حسد کارهای نیک را می خورد چنان که آتش هیزم را می خورد و صدقه
گناه را نابود می کند چنان که آب آتش را خاموش می کند.

نهج الفصاحه

حدیث - 658

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

جعلت الذنوب كلها في بيت و جعل مفتاحها في شرب الخمر؛
همه گناهان را در خانه ای نهاده و کلید آن را در شراب خواری قرار داده
اند.

نهج الفصاحه

حدیث - 659

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ثلاث من كن فيه فهو منافق و إن صام و صلى و حج و اعتمر و قال: إني
مسلم من إذا حدث كذب و إذا وعد أخلف و إذا ائتمن خان؛
سه چیز است که در هر که هست منافق است اگر چه روزه دارد و نماز
گزارد و حج و عمره کند و گوید من مسلمانم: آن که وقتی سخن گوید دروغ
گوید و وقتی وعده کند تخلف ورزد و وقتی امانت گیرد خیانت کند.

نهج الفصاحه

حدیث - 660

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ثلاث من فعلهنّ فقد أجرم: من عقد لواء فی غیر حقّ أو عقّ والدیه أو مشی مع ظالم لینصره؛

سه کار است که هر کس بکند خطا کار است: هر کس پرچمی جز در راه حق برافرازد، یا با پدر و مادر بدی کند، یا با ستمگری راه سپرد تا او را یاری کند.

نهج الفصاحه

حدیث - 661

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ثلاثه لا ینفع معهنّ عمل، الشّرک باللّه و عقوق الوالدین و الفرار من الزّحف؛ سه گناه است که با وجود آن هیچ کار نیکی سودمند نیست شریک قرار دادن برای خدا و ناخشنودی پدر و مادر و فرار از جنگ.

نهج الفصاحه

حدیث - 662

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ثلاثه لا ينظر الله إليهم يوم القيامة و لا يزكّهم و لهم عذاب أليم: أشمط زان و عائل مستكبر و رجل جعل الله بضاعته لا يشتري إلّا بيمينه و لا يبيع إلّا بيمينه؛ سه کسند که در روز رستاخیز خدا به سوی آنها نمی نگرد و پاکشان نمی کند و عذابی دردناک دارند: پیر زنا کار و فقیر متکبر و مردی که خدا را سرمایه خود کرده چیزی نخرد مگر با قسم و چیزی نفروشد مگر با قسم.

نهج الفصاحه

حدیث - 663

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ثلاثه لا ينظر الله إليهم غدا: شيخ زان و رجل اتّخذ الإيمان بضاعه يحلف من كلّ حقّ و باطل و فقير مختال يزهو؛ سه کسند که روز رستاخیز خدا به سوی آنها نمی نگرد: پیر زنا کار و مردی که قسم را سرمایه خود قرار داده در حق و باطل قسم می خورد و فقیر متکبر و مغرور.

نهج الفصاحه

حدیث - 664

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ثلاثه لا یدخلون الجنّه: مدمن الخمر و قاطع الرّحم و مصدّق بالسّحر؛
سه کسند که داخل بهشت نشوند: شراب خوار و آن که از خویشان ببرد و آن
که جادو را تصدیق کند.
نهج الفصاحه

حدیث - 665

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ثلاثه قد حرّم الله علیهم الجنّه مدمن الخمر و العاقّ و الدیوث الّذی یقرّ فی
أهله الخبث؛
سه کسند که خداوند بهشت را بر آنها حرام کرده است: شراب خوار و آن که
پدر و مادر از او ناراضی نباشند و دیوث که بی ناموسی را در خانواده خود
ندیده گیرد.
نهج الفصاحه

حدیث - 666

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
التَّسْوِيفُ شَعَارُ الشَّيْطَانِ يَلْقِيهِ فِي قُلُوبِ الْمُؤْمِنِينَ؛
اهمال شعار شیطانست که آن را در دل مؤمنان افکند.
نهج الفصاحه

حدیث - 667

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
الْبُذَاءُ شَوْمٌ وَ سُوءُ الْمَلِكَةِ لَوْمٌ؛
بدزبانی مایه شئامت است و بد سیرتی سرچشمه لثامت.
نهج الفصاحه

حدیث - 668

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
الْبَخِيلُ مَنْ ذَكَرَتْ عِنْدَهُ فَلَمْ يَصِلْ عَلَى؛
بخیل آن است که مرا پیش او یاد کنند و بر من صلوات نفرستد.
نهج الفصاحه

حدیث - 669

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
البادئ بالسَّلام بریء من الکبر؛
آن که سلام آغاز می کند از تکبر بر کنار است.
نهج الفصاحه

حدیث - 670

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
الآخذ و المعطى سواء فى الربا؛
آن که ربا می دهد و آن که می گیرد در گناه برابرند.
نهج الفصاحه

حدیث - 671

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
أیما رجل تدین دینا و هو مجمع أن لا یوفیه إیّاه لقی الله سارقا؛
هر کس قرضی بگیرد و در خاطر داشته باشد که آن را نپردازد مانند دزدان
محشور شود.
نهج الفصاحه

حدیث - 672

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
أَيُّ دَاءٍ أَدْوَى مِنَ الْبَخْلِ؛
هیچ دردی بدتر از بخل نیست.
نهج الفصاحه

حدیث - 673

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
إِنَّ الصَّفَا الزَّلَّالَ الَّذِي لَا تَثْبُتُ عَلَيْهِ أَقْدَامُ الْعُلَمَاءِ الطَّمَعِ.
طمع سنگ لغزانی است که پای دانشمندان بر آن استوار نمی ماند.
نهج الفصاحه

حدیث - 674

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
إِنَّ السَّمَوَاتِ السَّبْعَ وَ الْأَرْضِينَ السَّبْعَ وَ الْجِبَالَ لِيلْعَنُ الشَّيْخُ الزَّانِي وَ إِنَّ فُرُوجَ
الزَّانِ لِيُؤْذَى أَهْلُ النَّارِ تَنْ رِيحُهَا؛
هفت آسمان و هفت زمین و کوه ها پیر زنا کار را لعنت می کنند و تعفن
عورت زناکار جهنمیان را اذیت می کند.
نهج الفصاحه

حدیث - 675

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
إِنَّ الزَّانَةَ يَأْتُونُ تَشْتَعِلُ وَجُوهُهُمْ نَارًا؛
روز قیامت چهره زناکاران از آتش مشتعل است.
نهج الفصاحه

حدیث - 676

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
إِنَّ الْحَسَدَ لِيَأْكُلُ الْحَسَنَاتِ كَمَا تَأْكُلُ النَّارُ الْحَطَبَ؛
حسد نیکی ها را می خورد چنان که آتش هیزم را می خورد.
نهج الفصاحه

حدیث - 677

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
إِنَّ ابْنَ آدَمَ لَحَرِيصٌ عَلَى مَا مَنَعَ؛
آدمیزاد بر چیزی که از آن منع شده سخت حریص است.
نهج الفصاحه

حدیث - 678

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ أَبْخَلَ النَّاسِ مَنْ بَخِلَ بِالسَّلَامِ وَأَعْجَزُ النَّاسِ مَنْ عَجَزَ عَنِ الدَّعَاءِ؛
بخیل ترین مردم آن کس است که از سلام دادن بخل ورزد و ناتوان ترین
مردم کسی است که از دعا ناتوان باشد.
نهج الفصاحه

حدیث - 679

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أَلَا أَخْبِرُكَ بِأَهْلِ النَّارِ؟ كُلُّ جَعْظَرِيٍّ جَوَّازٍ مُسْتَكْبِرٍ جَمَاعٍ مَنْوَعٍ؛
می خواهی تو را از اهل جهنم خبر دهم؟ هر کس که خود پسند و خود خواه
و متکبر و حریص و بخیل باشد.
نهج الفصاحه

حدیث - 680

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أَكْبَرُ الْكِبَائِرِ سُوءُ الظَّنِّ بِاللَّهِ؛
بدترین گناهان بزرگ بدگمانی به خداست.
نهج الفصاحه

حدیث - 681

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أكبر الكبائر الإشراك بالله و قتل النفس و عقوق الوالدين و شهادة الزور؛
بزرگترین گناهان بزرگ شرک به خدا و قتل نفس و بد رفتاری با پدر و مادر
و شهادت دروغ است.
نهج الفصاحه

حدیث - 682

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أقلّ الناس لذّة الحسود.
لذت حسود از همه کس کمتر است.
نهج الفصاحه

حدیث - 683

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أقلّ الناس راحه البخیل؛
آسایش بخیل از همه کس کمتر است.
نهج الفصاحه

حدیث - 684

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أفقر الناس الطامع؛

طمع کار از همه مردم فقیرتر است.

نهج الفصاحه

حدیث - 685

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أغنى الناس من لم يكن للحرص أسيرا؛

بی نیازتر از همه مردم کسی است که در بند آرز نباشد.

نهج الفصاحه

حدیث - 686

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أعظم الظلم ذراع من الأرض ينتقصه المرء من حق أخيه ليست حصاه أخذها

إلا طوّقها يوم القيامة؛

بزرگترین ستمها آن است که مردی یک ذراع زمین از حق برادر خویش

بگیرد، هر ریگی که بدین طریق در تصرف او در آید روز رستاخیز در گردن او

طوقی می شود.

نهج الفصاحه

حدیث - 687

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

اَشَدُّ غَضَبِ اللَّهِ عَلَى مَنْ ظَلَمَ مَنْ لَا يَجِدُ نَاصِرًا غَيْرَ اللَّهِ؛

آن کس که بر بی نوائی که بجز خدا پناهی ندارد ستم می کند خشم خدا

نسبت به او بسیار سخت است.

نهج الفصاحه

حدیث - 688

لِيَ اللَّهِ عَلَيْهِ وَآلِهِمِ فرمایند:

الْحَرِيسُ الَّذِي يَطْلُبُ الْمَكْسِبَةَ مِنْ غَيْرِ حَلَّهَا؛

حریص آن است که سود به نامشروع جوید.

نهج الفصاحه

حدیث - 689

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

الْجَنَّةُ حَرَامٌ عَلَى كُلِّ فَاحِشٍ أَنْ يَدْخُلَهَا؛

دخول بهشت بر مردم بدزبان، حرام است.

نهج الفصاحه

حدیث - 690

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

اشتدّ غضب الله على الزّناه؛

خشم خدا نسبت به زناکاران بسیار سخت است.

نهج الفصاحه

حدیث - 691

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أربع لا يدخل بيتا واحده منها إلا خرب و لم يعمر بالبركه: الخيانه و السرّقه و

شرب الخمر و الزّنا؛

چهار چیز است که هر یک از آنها در خانه ای در آید خراب شود و به برکت

آباد نگردد، خیانت و دزدی و شرابخواری و زنا.

نهج الفصاحه

حدیث - 692

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أربع حقّ على الله تعالى أن لا يدخلهم الجنّه و لا يذيقهم نعيمها: مدمن خمر و

آكل الرّبّا و آكل مال اليتيم بغير حقّ و العاقّ لوالديه؛

چهار کس را خداوند به بهشت درنیارد و از نعیم آن نچشانند، شرابخوار و رباخوار و آن کس که مال یتیم بناحق خورد و آن کس که پدر و مادر از او ناخشنود باشند.

نهج الفصاحه

حدیث - 693

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أربعة يبغضهم الله تعالى: البّيع الحلفاء و الفقير المختال و الشّیخ الزّانی و الإمام الجائر؛

چهار کس را خداوند دشمن دارد، فروشنده قسم خور، فقیر متکبر و پیر زنا کار و پیشوای ستمگر.

نهج الفصاحه

حدیث - 694

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إذا لم تستحي فاصنع ما شئت؛

وقتی حیا نداری هر کار می خواهی بکن.

نهج الفصاحه

حدیث - 695

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِذَا ظَهَرَ الزَّنا وَ الرَّبّا فِی قَرِیْهِ فَقَدْ أَحْلَوْا بَانَفْسِهِمْ عَذابَ اللَّهِ؛

وقتی زنا کاری و ربا خواری در دهکده ای آشکار شود، مردم آن عذاب خدا را بخود خریده اند.

نهج الفصاحه

حدیث - 696

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِذَا تَطَيَّبَتِ الْمَرْأَةُ لَغَيْرِ زَوْجِهَا فَإِنَّما هُوَ نار و شِمار؛

وقتی زنی برای کسی جز شوهر خود بوی خوش بکار برد، مایه آتش و عار است.

نهج الفصاحه

حدیث - 697

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِذَا اسْتَعْطَرَتِ الْمَرْأَةُ فَمَرَّتْ عَلَى الْقَوْمِ لِيَجِدُوا رِيحَها فَهِيَ زَانِیْه؛

اگر زنی خود را معطر کند و بر مردمی بگذرد که بوی او را دریابند، زناکار است.

نهج الفصاحه

حدیث - 698

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أخشى ما خشيت على أمتي كبر البطن و مداومه النّوم و الكسل و ضعف
اليقين؛

بر امت خویش، بیشتر از هر چیز، از شکم پرستی و پر خوابی و بیکارگی و
بی ایمانی بیمناکم.
نهج الفصاحه

حدیث - 699

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أخاف على أمتي من بعدی ثلاثا: ضلاله الأهواء و اتّباع الشّهوات فی البطون و
الفروج و الغفله بعد المعرفة؛

پس از خودم بر امتم از سه چیز بیم دارم، گمراهی هوسها و پیروی
خواهشهای شکمها و فرجها و غفلت پس از معرفت.
نهج الفصاحه

حدیث - 700

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

احتکار الطّعام بمكّه إلحاد؛
احتکار خوردنی ها در مکه کفر است.

نهج الفصاحه

حدیث - 701

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

اجتنبوا التَّكَبُّرَ فَإِنَّ الْعَبْدَ لَا يَزَالُ يَتَكَبَّرُ حَتَّى يَقُولَ اللَّهُ تَعَالَى أَكْتَبُوا عَبْدِي هَذَا فِي الْجَبَّارِينَ؛

از تکبر پرهیزید زیرا بنده همین که به تکبر خو گرفت خداوند می گوید این بنده را در شمار گردن کشان بشمار آرید.

نهج الفصاحه

حدیث - 702

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

اجتنبوا الخمر فَإِنَّهَا مِفْتَاحُ كُلِّ شَرٍّ؛

از شراب بگریزید که کلید همه بدیهاست.

نهج الفصاحه

حدیث - 703

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

اتَّقُوا الشُّحَّ فَإِنَّ الشُّحَّ أَهْلَكَ مَنْ كَانَ قَبْلَكُمْ وَ حَمَلَهُمْ عَلَى أَنْ سَفَكُوا دِمَاءَهُمْ وَ اسْتَحَلُّوا مَحَارِمَهُمْ؛

از بخل پرهیزید زیرا که بخل پیشینیان را هلاک کرد و آنها را وادار کرد که
به خون یکدیگر دست بیالایند و محارم خویش را حلال شمارند.

نهج الفصاحه

حدیث - 704

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أَتَدْرُونَ مَا الْعِصَّةُ؟.. نَقْلُ الْحَدِيثِ - مِنْ بَعْضِ النَّاسِ إِلَى بَعْضٍ لِيُفْسِدُوا بَيْنَهُمْ؛
آیا می دانید سخن چینی چیست؟ سخن چینی آن است که سخنی را از کسان
پیش دیگران نقل کنند و میان آنها را بهم بزنند.

نهج الفصاحه

حدیث - 705

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أَبْغَضُ الرِّجَالِ إِلَى اللَّهِ الْأَلَدُ الْخَصْمُ؛

منفورترین مردان در پیش خدا مرد لجوج و ستیزه جوست.

نهج الفصاحه

حدیث - 706

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

آيَةُ الْمُنَافِقِ ثَلَاثٌ، إِذَا حَدَّثَ كَذِبًا وَإِذَا وَعَدَ أَخْلَفَ وَإِذَا اتَّعَمَّنَ خَانَ؛

نشان منافق سه چیز است، سخن به دروغ گوید، از وعده تخلف کند و در

امانت خیانت نماید.

نهج الفصاحه

حدیث - 707

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

آفَةُ الشَّجَاعَةِ الْبَغْيُ وَ آفَةُ الْحَسَبِ الْإِفْتِخَارُ وَ آفَةُ السَّمَا حَةِ الْمَنُ وَ آفَةُ الْجَمَالِ الْخِيَلَاءُ وَ آفَةُ الْحَدِيثِ الْكَذِبُ وَ آفَةُ الْعِلْمِ النِّسْيَانُ وَ آفَةُ الْحِلْمِ السَّفَهُ وَ آفَةُ الْجُودِ السَّرْفُ وَ آفَةُ الدِّينِ الْهَوَى؛

سرکشی آفت شجاعت است، تفاخر آفت شرافت است، منت آفت سماحت

است، خود پسندی آفت جمال است، دروغ آفت سخن است فراموشی آفت

دانش است، سفاهت آفت بردباری است، اسراف آفت بخشش است، هوس آفت

دین است.

نهج الفصاحه

حدیث - 708

امام حسن عسکری علیه السلام فرمودند:
شرک در میان مردم از جنبش مورچه بر روپوش سیاه در شب تار نهان تر است.

(تحف العقول/517)

حدیث - 709

امام حسن عسکری علیه السلام فرمودند:
همه‌ی پلیدی‌ها در یک خانه نهاده شده و کلید آن دروغ قرار داده شده است.

(بحار الانوار/378/75)

حدیث - 710

امام حسن عسکری علیه السلام فرمودند:
فرزند خردسالی که به پدر گستاخی کند، چون بزرگ شد عاق و ناسپاس او گردد.

(تحف العقول/520)

حدیث - 711

امام حسن عسکری علیه السلام می فرمایند:
بئس العبد عبد یكون ذا وجهین و ذا لسانین ، یطری أخاه شاهدا ، و یأکله غائبا ، إن أعطی حسده ، و إن ابتلی خانه؛
چه بد است آن بنده خدا که دورو و دو زبان است . در حضور برادرش او را می ستاید ، و در غیاب او بدگوئیش می کند . اگر عطایی به برادرش رسد حسد برد ، و اگر گرفتار گردد او را وانهد .
تحف العقول ، ص 518

حدیث - 712

امام حسن عسکری علیه السلام می فرمایند:
أقل الناس راحة الحقود؛
کم آسایشترین مردم کینه ورز است .
تحف العقول ، ص 519

حدیث - 713

امام هادی علیه السلام می فرمایند:
حسد، نابودکننده ی خوبی هاست.
(مسند الامام الهادی علیه السلام / 302)

حدیث - 714

امام هادی علیه السلام می فرمایند:

از نشانه های غرور نسبت به خدا آن است که بنده، استمرار و اصرار بر گناه داشته باشد و در همان حال، آرزومند بخشایش الهی باشد.
(حیاه الامام علی الهادی علیه السلام / 164)

حدیث - 715

امام هادی علیه السلام می فرمایند:

طمع، سرشتی ناپسند است.
(بحار الانوار / 199/69)

حدیث - 716

امام هادی علیه السلام می فرمایند:

خودپسندی بازدارنده ی از طلب علم و فرا خواننده ی به سوی پستی و نادانی است.
(بحار الانوار / 199/72)

حدیث - 717

امام هادی علیه السلام می فرمایند:
ستیزه جویی و جدال لفظی، دوستی دیرین را تباه می سازد.
(بحار الانوار/370/78)

حدیث - 718

امام هادی علیه السلام می فرمایند:
سرزنش و تندی کردن، کلید دشواری های سنگین است.
(بحار الانوار/369/75)

حدیث - 719

امام هادی علیه السلام می فرمایند:
خشم بر زیردستان، از پستی است.
(مسند الامام الهادی علیه السلام /304)

حدیث - 720

امام هادی علیه السلام می فرمایند:
بخل، نکوهیده ترین خوی هاست.
(مسند الامام الهادی علیه السلام /302)

حدیث - 721

امام هادی علیه السلام می فرمایند:

الحسد ماحق الحسنات؛

حسد نیکوییها را نابود سازد .

مسند الامام الهادی ، ص 302

حدیث - 722

امام هادی علیه السلام می فرمایند:

الهزل فکاهة السفهاء و صناعة الجهال؛

مسخرگی ، تفریح سفیهان و کار جاهلان است .

مسند الامام الهادی ، ص 304

حدیث - 723

امام هادی علیه السلام می فرمایند:

المراء يفسد الصداقة القديمة و يحلل العقدة الوثيقة ، و أقل ما فيه أن تكون فيه

المغالبة ، و المغالبة أس أسباب القطيعة؛

جدال ، دوستی قدیمی را تباه می کند و پیوند محکم را می گسلد و کمترین

چیزی که در آن است کوشش برای غلبه بر دیگری است ، که آن هم ریشه

علتهای جدایی می باشد .

مسند الامام الهادی ، ص 304

حدیث - 724

امام محمد باقر علیه السلام می فرمایند:
خداوند ، دشنام گوی بی آبرو را دشمن دارد .
بحارالانوار ، دار احیاء التراث العربی ، ج 75 ، ص 176

حدیث - 725

امام محمد باقر علیه السلام می فرمایند:
پلیدترین کسبها ، کسب ریاست .
بحارالانوار ، دار احیاء التراث العربی ، ج 5 ، ص 147

حدیث - 726

امام سجاد علیه السلام می فرمایند:
خداوند از بخیلی که با اصرار گدایی کند(انتظار بخشش از دیگران داشته
باشد) بیزار است.
(بحارالانوار/75/140)

حدیث - 727

امام حسن مجتبیٰ علیه السلام فرمودند:

هلاکت و نابودی دین و ایمان هر شخص در سه چیز است: تکبر، حرص، حسد. تکبر سبب نابودی دین و ایمان شخص می باشد و به وسیله تکبر شیطان - با آن همه عبادت ملعون گردید. حرص و طمع دشمن شخصیت انسان است، همان طوری که حضرت آدم علیه السلام به وسیله آن از بهشت خارج شد. حسد سبب همه خلاف ها و زشتی ها است و به همان جهت قاییل برادر خود هابیل را به قتل رساند.

اعیان الشیعة، ج 1، ص 577

حدیث - 728

قال الإمامُ علی علیه السلام :

السُّكْرُ أَرْبَعُ السُّكْرَاتِ: سُكْرُ الشَّرَابِ، وَسُكْرُ الْمَالِ، وَسُكْرُ النَّوْمِ، وَسُكْرُ الْمُلْكِ

؛

امام علی علیه السلام فرمودند:

مستی در چهار چیز است: مستی از شراب (و خمر)، مستی مال و ثروت، مستی خواب، مستی ریاست و مقام.

بحار الأنوار، ج 73، ص 142، ح 18

حدیث - 729

قالَ الأمامُ علی عليه السلام :
إِعْجَابُ الْمَرْءِ بِنَفْسِهِ دَلِيلٌ عَلَى ضَعْفِ عَقْلِهِ ؛
امام علی عليه السلام فرمودند:
فخر کردن انسان به خودش، نشانه کم عقلی او می باشد.
الکافی، ج 1، ص 27

حدیث - 730

قالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ :
مَنْ أَصَابَ مِنْ إِمْرَأَةٍ نَظْرَةً حَرَامًا، مَلَأَ اللَّهُ عَيْنَيْهِ نَارًا ؛
رسول خدا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمودند:
هرکس نگاه حرامی به زن نامحرمی بیفکند، خداوند چشم های او را پر از
آتش می گرداند.
مستدرک الوسائل، ج 14، ص 270، ح 16685

حدیث - 731

امام باقر عليه السلام می فرمایند:
من شرب الخمر فسکر منها لم يقبل الله صلاته اربعین یوما فان ترک الصلاة
فی هذه الايام ضوعف علیه العذاب لترك الصلاة؛

کسی که شراب بنوشد و مست شود، تا چهل روز نماز او قبول نیست ، پس اگر نمازی را در این روزها ترک کند عقاب و کیفر وی نیز چند برابر است .
(ثواب الاعمال ، ص 551)

حدیث - 732

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند :
من اكل لقمة حرام لم تقبل له صلاة اربعين ليلة و لم تستجب له دعوة اربعين صباحا؛
کسی که لقمه حرام بخورد، تا چهل شب نماز او قبول نمی شود و دعای وی نیز تا چهل روز به اجابت نمی رسد.
(دارالسلام نوری ، ج 4، ص 213)

حدیث - 733

امام صادق علیه السلام می فرمایند :
هر کس در صدد عیب جویی برادر مؤمنش برآید، تا با آن روزی او را سرزنش کند، مشمول این آیه است: کسانی که دوست دارند، زشتی ها در میان مردم با ایمان شیوع پیدا کند، عذاب دردناکی برای آنان در دنیا و آخرت خواهد بود و خداوند می داند و شما نمی دانید.
مستدرک الوسایل، ج 9، ص 110، ح 10379.

حدیث - 734

امام صادق علیه السلام می فرمایند :

از بزرگ ترین جادو، سخن چینی است؛ زیرا با سخن چینی، میان دوستان جدایی می افتد، دوستان یکدل با هم دشمن می شوند، به واسطه آن خون ها ریخته می شود، خانه ها ویران می گردد و پرده ها دریده می شود. سخن چین، بدترین کسی است که روی زمین راه می رود.
بحار الأنوار، ج 63، ص 21، ح 14.

حدیث - 735

إِذَا اتَّهَمَ الْمُؤْمِنُ أَخَاهُ إِنَّمَا الْإِيمَانُ مِنْ قَلْبِهِ كَمَا يَنْمِثُ الْمِلْحُ فِي الْمَاءِ؛
هرگاه مؤمن به برادر [دینی] خود تهمت بزند، ایمان در قلب او از میان می رود، همچنان که نمک در آب، ذوب می شود.
کافی، ج 2، ص 361، ح 1 .

حدیث - 736

امام علی علیه السلام می فرمایند :

بُئْسَ الْقَرِينُ الْغَضَبُ: يُبْدِي الْمَعَائِبَ وَيُذْنِي الشَّرَّ وَيُبَاعِدُ الْخَيْرَ؛
خشم، بدترین همراه است: عیب ها را آشکار، بدی ها را نزدیک و خوبی ها را دور می کند.

غرر الحکم، ح 4417.

حدیث - 737

امام علی علیه السلام می فرمایند :
مَنْ اسْتَبَدَّ بِرَأْيِهِ هَلَكَ وَ مَنْ شَاوَرَ الرَّجَالَ شَارَكَهَا فِي عُقُولِهَا ؛
هر کس خودرأی باشد، هلاک می شود و هر کس با افراد صاحب نظر مشورت
کند، در عقل آنان شریک می شود.
نهج البلاغه، قصار 161.

حدیث - 738

امام سجاد علیه السلام می فرمایند :
وَ الذُّنُوبُ الَّتِي تُنْزِلُ النَّقَمَ عَصِيَانُ الْعَارِفِ بِالْبَغْيِ وَ التَّطَاوُلُ عَلَى النَّاسِ وَ
الِاسْتِهْزَاءُ بِهِمْ وَ السُّخْرِيَّةُ مِنْهُمْ ؛
گناهانی که باعث نزول عذاب می شوند، عبارت اند از: ستم کردن شخص از
روی آگاهی، تجاوز به حقوق مردم، و دست انداختن و مسخره کردن آنان.
معانی الاخبار ، ص 270 .

حدیث - 739

پیامبر اکرم صلی الله علیه و سلم می فرمایند :
الذَّنْبُ شَوْمٌ عَلَى غَيْرِ فَاعِلِهِ إِنْ عَيَّرَهُ ابْتُلِيَ بِهِ وَإِنْ اغْتَابَهُ أَثِمَ وَإِنْ رَضِيَ بِهِ
شَارَكَهُ؛

گناه برای غیر گناهکار نیز شوم است، اگر گناهکار را سرزنش کند به آن مبتلا می‌شود، اگر از او غیبت کند گناهکار شود و اگر به گناه او راضی باشد، شریک وی است.

نهج الفصاحه، ح 1623.

حدیث - 740

پیامبر اکرم ﷺ می‌فرمایند:

آیا شما را از کم شباهت‌ترین‌تان به خودم آگاه نسازم؟ عرض کردند: چرا، ای رسول خدا! فرمودند: زشتگوی بی‌آبروی بی‌شرم، بخیل، متکبر، کینه‌توز، حسود، سنگدل، کسی

که هیچ‌امیدی به خیرش و امانی از شرش نیست.
کافی، ج 2، ص 291، ح 9.

حدیث - 741

امام علی علیه السلام:

لَا يَسْتَطِيعُ أَنْ يَتَّقِيَ اللَّهَ مَنْ خَاصَمَ؛

هر کس ستیزه جوست، قدرت تقوای الهی را ندارد.

نهج البلاغه، حکمت 298.

حدیث - 742

پیامبر ﷺ :

ثَلَاثٌ مَنْ كُنَّ فِيهِ فَهِيَ رَاجِعَةٌ عَلَى صَاحِبِهَا: الْبَغْيُ وَالْمَكْرُ وَالنَّكَتُ؛
سه چیز است که در هر کس باشد [آثارش] به خود او بر می‌گردد: ستم
کردن، فریب دادن و پیمان شکنی.
نهج الفصاحه، ح 1281.

حدیث - 743

امام باقر علیہ السلام می فرمایند:

در نامه‌ی رسول خدا [چنین] یافتیم: هرگاه پس از من زنا فاش شود، مرگ
ناگهانی بسیار گردد.
(من لایحضره الفقیه ج 1 ص 524 ح 1488)

حدیث - 744

رسول خدا ﷺ می فرمایند:

هرگاه پنج چیز در میان شما فاش شود، پنج چیز به شما راه یابد: هرگاه
زنا در میان شما فاش شود، زلزله رخ دهد.
(وسائل الشیعه ج 9 ص 26 ح 11431)

حدیث - 745

رسول خدا ﷺ می فرمایند:
هر گاه امت من ربا خورند ، زلزله رخ دهد.
(کنز العمال : ج 14 ص 280 ح 38731)

حدیث - 746

رسول خدا ﷺ می فرمایند:
از [وقوع] غرق [یا دفن] شدن و مسخ و زلزله چاره ای نیست ! عرض
کردند : ای رسول خدا ! آیا در این امت ؟ فرمودند: آری ، هنگامی که زنان
خوانندگی کنند ، و زنا را حلال شمارند ، و ربا خورند ، و شکار در حرم را
حلال گردانند ، و لباس ابریشم پوشند ، و مردان به مردان و زنان به زنان بسنده
کنند (یعنی : هم جنس بازی کنند).
(مستدرک الوسائل : ج 6 ص 188 ح 6737)

حدیث - 747

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
إِنَّ الْأَخْتِلَافَ وَالتَّنَازُعَ وَالتَّشَبُّطَ مِنْ أَمْرِ الْعَجْزِ وَالضَّعْفِ وَهُوَ مِمَّا لَا يُحِبُّهُ
اللَّهُ وَلَا يُعْطَى عَلَيْهِ النَّصْرَ وَالظَّفَرَ؛
اختلاف و کشمکش و پشت هم اندازی، از ناتوانی و سستی است و خداوند
نه آن را دوست دارد و نه با آن یاری و پیروزی می دهد.

بحار الأنوار، ج 20، ص 126، ح 50.

حدیث - 748

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

الرَّأْسِيُّ وَالْمُرْتَشَى فِي النَّارِ؛

رشوه دهنده و رشوه گیرنده در آتشند.

کنز العمال، ح 15077.

حدیث - 749

امام علی علیه السلام می فرمایند:

شَرُّ النَّاسِ مَنْ كَانَ مُتَتَبِعًا لِعُيُوبِ النَّاسِ عَمِيًّا لِمَعَايِبِهِ؛

بدترین مردم کسی است که در پی عیوب مردم باشد و عیوب خود را نبیند.

غررالحکم، ج 4، ص 176، ح 5739.

حدیث - 750

شَرُّ النَّاسِ مَنْ يَغُشُّ النَّاسَ؛

بدترین مردم کسی است که دیگران را فریب می دهد.

غررالحکم، ج 4، ص 164، ح 5677.

حدیث - 751

امام علی علیه السلام می فرمایند:
شَرُّ النَّاسِ مَنْ كَافَى عَلَى الْجَمِيلِ بِالْقَبِيحِ؛
بدترین مردم کسی است که در برابر خوبی، بدی نماید.
غررالحکم، ج 4، ص 178، ح 5750.

حدیث - 752

امام علی علیه السلام می فرمایند:
شَرُّ النَّاسِ مَنْ لَا يَقْبَلُ الْعُذْرَ وَلَا يُقِيلُ الذَّنْبَ؛
بدترین مردم کسی است که عذر را نمی پذیرد و گناه را نمی بخشد.
غررالحکم، ج 4، ص 165، ح 5685.

حدیث - 753

امام علی علیه السلام می فرمایند:
شَرُّ النَّاسِ مَنْ يَتَتَبَعُ الْغَوَائِلَ لِلنَّاسِ؛
بدترین مردم کسی است که بدخواه دیگران باشد.
غررالحکم، ج 4، ص 176، ح 5741.

حدیث - 754

رسول اکرم ﷺ می فرمایند:

شَرُّ النَّاسِ الظَّالِمُونَ وَ شَرُّ الظَّالِمِينَ الْمُتَجَسِّسُونَ وَ شَرُّ الْمُتَجَسِّسِينَ الْقَوَّالُونَ وَ شَرُّ الْقَوَّالِينَ الْهَتَّاکُونَ؛

بدترین مردم، بدگمانانند و بدترین بدگمانان تجسس کنندگانند و بدترین تجسس کنندگان بازگو کنندگانند و بدترین بازگو کنندگان پرده درانند.
مستدرک الوسائل، ج 9، ص 147، ح 15.

حدیث - 755

رسول اکرم ﷺ می فرمایند:

مِنْ شَرِّ نِسَائِكُمْ؛ الدَّلِيلَةُ فِي أَهْلِهَا، الْعَزِيزَةُ مَعَ بَعْلِهَا، الْعَقِيمُ الْحَقُودُ الَّتِي لَا تَتَوَرَّعُ عَنْ قَبِيحٍ، الْمُتَبَرِّجَةُ إِذَا غَابَ عَنْهَا زَوْجُهَا، الْحِصَانُ مَعَهُ إِذَا حَضَرَ، الَّتِي لَا تَسْمَعُ قَوْلَهُ، وَلَا تُطِيعُ أَمْرَهُ، فَإِذَا خَلَا بِهَا تَمَنَّعَتْ تَمْنَعُ الصَّعْبَةِ عِنْدَ رُكُوبِهَا، وَلَا تَقْبَلُ لَهُ عُذْرًا وَلَا تَغْفِرُ لَهُ ذَنْبًا؛

از بدترین زنان شما، زنی است که در میان خویشاوندان خود، خوار و در برابر شوهر خود سرسخت باشد، نازا و کینه توز بوده، از زشتی ها دوری نکند، در غیاب شوهرش زینت خود را نمایش دهد ولی در حضور او از این کار خودداری کند، از شوهرش حرف شنوی نداشته باشد و امر او را اطاعت نکند، در خلوت با او چون شتری سرکش بهره ندهد و هیچ عذری را از شوهرش نپذیرد و هیچ خطایی را از او نبخشد.

من لا يحضره الفقيه، ج 3، ص 391، ح 4376.

حدیث - 756

امام علی عليه السلام می فرمایند:

شَرُّ النَّاسِ مَنْ يَخْشَى النَّاسَ فِي رَبِّهِ وَلَا يَخْشَى رَبَّهُ فِي النَّاسِ؛

بدترین مردم کسانی هستند که در اطاعت از خدا از مردم بترسند ولی در اطاعت از مردم از خدا نترسند.

غررالحکم، ج 4، ص 176، ح 5740.

حدیث - 757

رسول اکرم صلی الله علیه و آله می فرمایند:

شَرُّ النَّاسِ مَنْ أَكْرَمَهُ النَّاسُ اتِّقَاءَ شَرِّهِ؛

بدترین مردم کسی است که دیگران از ترس شرش به او احترام بگذارند.

مکارم الاخلاق، ص 433.

حدیث - 758

رسول اکرم صلی الله علیه و آله می فرمایند:

يَا عَلِيُّ شَرُّ النَّاسِ مَنْ اتَّهَمَ اللَّهَ فِي قَضَائِهِ؛

ای علی، بدترین مردم کسانی هستند که خداوند را در قضا و قدرش (به بی

عدالتی) متهم کنند.

الفقيه، ج 4، ص 363، ح 3.

حدیث - 759

رسول اکرم ﷺ می فرمایند:

يَا عَلِيُّ، شَرُّ النَّاسِ مَنْ بَاعَ آخِرَتَهُ بِدُنْيَاهِ وَ شَرُّ مَنْ ذَلِكَ مَنْ بَاعَ آخِرَتَهُ بِدُنْيَا غَيْرِهِ؛

ای علی، بدترین مردم کسی است که آخرت خود را به دنیای خود بفروشد و بدتر از او کسی است که آخرت خود را به دنیای دیگری بفروشد.
بحارالأنوار، ج 77، ص 46، ح 3.

حدیث - 760

امام علی علیه السلام می فرمایند:

شَرُّ النَّاسِ مَنْ لَا يَعْتَقِدُ الْأَمَانَةَ وَلَا يَجْتَنِبُ الْخِيَانَةَ؛

بدترین مردم کسی است که پایبند به امانت نباشد و از خیانت دوری نکند.
غررالحکم، ج 4، ص 175، ح 5734.

حدیث - 761

امام علی علیه السلام می فرمایند:

شَرُّ النَّاسِ مَنْ لَا يَغْفُو عَنِ الزَّلَّةِ وَلَا يَسْتُرُ الْعَوْرَةَ؛

بدترین مردم کسی است که خطا را نمی بخشد و عیب (دیگران) را نمی پوشاند.

غررالحکم، ج 4، ص 175، ح 5735.

حدیث - 762

پیامبر اکرم ﷺ :

مَنْ حَبَسَ عَنْ أَخِيهِ الْمُسْلِمِ شَيْئًا مِنْ حَقِّهِ حَرَّمَ اللَّهُ عَلَيْهِ بَرَكَתَ الرِّزْقِ إِلَّا أَنْ يَتُوبَ؛

هر کس چیزی از حق برادر مسلمان خود را نگه دارد [و به او ندهد]، خداوند، برکت روزی را بر او حرام می‌کند، مگر آن که توبه کند [و جبران نماید].

(من لایحضره الفقیه، ج 4، ص 15، ح 4968).

حدیث - 763

امام علی ؑ :

عِنْدَ فُسَادِ النِّيَّةِ تَرْتَفِعُ الْبَرَكَةُ؛

هرگاه نیت‌ها فاسد باشد، برکت از میان می‌رود.

غررالحکم، ح 6228

حدیث - 764

امام هادی ؑ :

الْعُضْبُ عَلَى مَنْ تَمَلَّكَ لَوْمٌ؛

بر زیردستان خشمگین شدن نشانه پستی است.

بحار الأنوار، ج 78، ص 370، ح 4.

حدیث - 765

امام صادق علیه السلام :

الْغَضَبُ مِفْتَاحُ كُلِّ شَرٍّ؛

خشم کلید همه بدی‌هاست.

کافی، ج 2، ص 303، ح 3.

حدیث - 766

امام علی علیه السلام :

شِدَّةُ الْغَضَبِ تُغَيِّرُ الْمَنْطِقَ وَتَقْطَعُ مَادَّةَ الْحُجَّةِ وَتُفَرِّقُ الْفَهْمَ؛

خشم شدید، چگونگی گفتار را تغییر می‌دهد، اساس استدلال را برهم

می‌ریزد و تمرکز فکری را از بین می‌برد.

بحارالأنوار، ج 71، ص 428.

حدیث - 767

امام علی علیه السلام :

بِئْسَ الْقَرِينُ الْغَضَبُ: يُبْدِي الْمَعَائِبَ وَيُذْنِي الشَّرَّ وَيُبَاعِدُ الْخَيْرَ؛

خشم هم‌نشین بسیار بدی است: عیب‌ها را آشکار، بدی‌ها را نزدیک و

خوبی‌ها را دور می‌کند.

غررالحکم، ج 3، ص 257، ح 4417.

حدیث - 768

امام سجاد علیه السلام می فرمایند:

ایاک والکسل والضجر فانهما مفتاح کل شر؛

از تنبلی و کم حوصلگی بپرهیز؛ زیرا این دو، کلید هر کار زشتی است.

سیره پیشوایان، مهدی پیشوایی، صص 427 و 428.

حدیث - 769

امام علی علیه السلام می فرمایند:

تندخویی را واگذار و در دلیل و برهان اندیشه کن و از شتابکاری و بیهوده

گویی خود داری کن تا از لغزش ایمن گردی.

(غرالحکم ، باب تندی)

حدیث - 770

امام علی علیه السلام می فرمایند:

تند خویی نوعی دیوانگی است زیرا شخص تندخو پشیمان شود و اگر

پشیمان نشود دیوانگی او محکم و استوار شده است.

(غرالحکم ، باب تندی)

حدیث - 771

امام علی علیه السلام می فرمایند:
هیچ نادانی مانند اسراف کردن نیست.
(غرالحکم ، باب تبذیر و اسراف)

حدیث - 772

امام علی علیه السلام می فرمایند:
اسراف نشانه و سرآغاز فقر و نیازمندی است.
(غرالحکم ، باب تبذیر و اسراف)

حدیث - 773

حضرت محمد صلی الله علیه و آله و سلم می فرمایند:
یکی از اقسام اسراف این است که هر چه می خواهی بخوری.
(نهج الفصاحه ، ح 918)

حدیث - 774

امام علی علیه السلام می فرمایند:
خود رأی نباش که هر که خود رأی شد نابود گشت.
(غرالحکم ، باب استبداد)

حدیث - 775

امام علی علیه السلام می فرمایند:

کسی که استبداد رأی داشته باشد خود را به خطر انداخته و در معرض نابودی قرار دهد.

(غرالحکم ، باب استبداد)

حدیث - 776

امام علی علیه السلام می فرمایند:

کسی که استبداد رأی دارد، پایمال کردن او بر دشمنانش آسان باشد.

(غرالحکم ، باب استبداد)

حدیث - 777

امام علی علیه السلام می فرمایند:

کسی که استبداد رأی دارد بی باکانه خود را در اشتباه و غلط اندازد.

(غرالحکم ، باب استبداد)

حدیث - 778

امام علی علیه السلام می فرمایند :
شخص بد زبان ادب ندارد.
غررالحکم و دررالکلم ، باب ادب

حدیث - 779

امام علی علیه السلام می فرمایند :
با بی ادبی شرافتی به جا نماند.
غررالحکم و دررالکلم ، باب ادب

حدیث - 780

امام علی علیه السلام می فرمایند :
کسی که ادبش کم شد، بدی هایش بسیار است.
غررالحکم و دررالکلم ، باب ادب

حدیث - 781

امام علی علیه السلام می فرمایند :
از خلق و خوی افراد نادان و بی تجربه است که خود یا دیگران را برای
احتکار به رنج و تعب وادارند.

باب احتکار

حدیث - 782

امام علی علیه السلام می فرمایند :
احتکار شیوه و طریقه بدکاران و گنه کاران است.
باب احتکار

حدیث - 783

امام علی علیه السلام می فرمایند :
احتکار کننده از نعمت خود محروم و بی بهره خواهد ماند.
باب احتکار

حدیث - 784

امام علی علیه السلام می فرمایند :
احتکار به حرمان و بی بهره ماندن (محتکر) انجامد.

حدیث - 785

امام علی علیه السلام می فرمایند :
احتکار پستی آورد.

حدیث - 786

رسول خدا ﷺ می فرمایند :

سرکشی آفت شجاعت است ، تفاخر آفت شرافت است ، منت آفت سماحت است ؛ خودپسندی آفت جمال است ، دروغ آفت سخن است ، فراموشی آفت دانش است ، سفاهت آفت بردباری است ، اسراف آفت بخشش است ، هوس آفت دین است.

(نهج الفصاحه ، ح 1)

حدیث - 787

امام علی علیه السلام می فرمایند:

لغزشگاه خرد، بیشتر در زیر برق طمع است .
نهج البلاغه

حدیث - 788

امام علی علیه السلام می فرمایند:

آزمند همواره فقیر است هر چند تمام دنیا را مالک شود.
(شرح غررالحکم ، ج 2، ص 39)

حدیث - 789

امام علی علیه السلام می فرمایند:
انسان حریص، برده آزمندی ها است.
(شرح غررالحکم ، ج 1، ص 165)

حدیث - 790

امام علی علیه السلام می فرمایند:
شیوه افراد پست و نادان بی تجربه، آزار کریمان و آزادگان است.
غررالحکم ، باب آزار

حدیث - 791

امام علی علیه السلام می فرمایند:
شیوه انسانهای بد، آزار کردن رفیقان است.
غررالحکم ، باب آزار

حدیث - 792

امام علی علیه السلام می فرمایند:
آزار کردن خشم به بار آرد.

غررالحکم ، باب آزار

حدیث - 793

رسول خدا ﷺ می فرمایند:

شش چیز است که اعمال خوب را نابود می کند ، اشتغال به عیب خلائق ،
سنگدلی و دنیا پرستی و بی شرمی و درازی آرزو و ستم گری که بس نکند.
(نهج الفصاحه ، ح 1736)

حدیث - 794

رسول خدا ﷺ می فرمایند:

از اهمال (سستی و کوتاهی) و طول امل (آرزو) پرهیزید که موجب هلاکت
اقوام است.
(نهج الفصاحه ، ح 985)

حدیث - 795

رسول خدا ﷺ فرمودند :

وقتی زنی برای کسی جز شوهر خود بوی خوش بکار برد مایه آتش و عار
است.

نهج الفصاحه ، حدیث - 188

حدیث - 796

امام علی علیه السلام می فرمایند:
اندکی از حرص (که در انسان باشد) آدمی را بر طمع بسیار وادار می کند.
غرر الحکم ، باب حرص (آز)

حدیث - 797

امام علی علیه السلام می فرمایند:
نمایانگر بدی مرد، حرص بسیار و طمع سخت و زیاد او است.
غرر الحکم ، باب حرص (آز)

حدیث - 798

امام علی علیه السلام می فرمایند:
حریص را راحت و آسوده نخواهی دید.

حدیث - 799

امام علی علیه السلام می فرمایند:
آدم حریص و آزمند ، شرم و حیاء ندارد.

حدیث - 800

امام علی علیه السلام می فرمایند:
مبادا حرص بر شکیبایی و صبر شما چیره شود.

حدیث - 801

امام علی علیه السلام می فرمایند:
نفس انسانی را چیزی همچون حرص خوار نگرداند ، آبرو را چیزی مانند
بخل زشت و معیوب نسازد.

حدیث - 802

امام علی علیه السلام می فرمایند:
کسی که حرص و آزش زیاد شد بدبختی و شقاوتش زیاد گردد.
غرر الحکم ، باب حرص (آز)

حدیث - 803

امام علی علیه السلام می فرمایند:
آدم حریص و آزمند توانگری و بی نیازی ندارد.
غرر الحکم ، باب حرص (آز)

حدیث - 804

امام علی علیه السلام می فرمایند:
هیچ گاه شخص آزمند را خوشنود نخواهی دید.
غرر الحکم ، باب حرص (آز)

حدیث - 805

امام علی علیه السلام می فرمایند:
هر چیزی بذر و دانه ای دارد ، و بذر شرّ و بدی ، حرص بسیار است.
غرر الحکم ، باب حرص (آز)

حدیث - 806

امام علی علیه السلام می فرمایند:
کسی که بر دنیا حرص ورزد نابود گردد.
غرر الحکم ، باب حرص (آز)

حدیث - 807

امام علی علیه السلام می فرمایند:
کسی که آزمند و حریص باشد از اهانت و خوار کردن (دیگران یا نفس خود)
در امان نیست.

غرر الحکم ، باب حرص (آز)

حدیث - 808

امام علی علیه السلام می فرمایند:
کسی که حرصش زیاد باشد یقین او اندک است.
غرر الحکم ، باب حرص (آز)

حدیث - 809

امام علی علیه السلام می فرمایند:
کسی که حرص ورزد بدبخت و گرفتار شود.
غرر الحکم ، باب حرص (آز)

حدیث - 810

امام علی علیه السلام می فرمایند:
کسی که دچار حرص بسیار گردد ، در حال توانگری خوار می گردد.
غرر الحکم ، باب حرص (آز)

حدیث - 811

امام علی علیه السلام می فرمایند:

کسی که حرص و آزش بسیار شود قدر و مرتبه‌اش پست و خوار شود.

غرر الحکم ، باب حرص (آز)

حدیث - 812

امام علی علیه السلام می فرمایند:

کسی که حرص بر او چیره شود خواری اش بزرگ گردد.

غرر الحکم ، باب حرص (آز)

حدیث - 813

امام علی علیه السلام می فرمایند:

با حرص و آز ، عفاف و پاکدامنی نخواهد بود.

غرر الحکم ، باب حرص (آز)

حدیث - 814

امام علی علیه السلام می فرمایند:

چه بسا حریص و آزمندی که نومید گشت ، و انسان میانه روی که نومید

نگشت.

غرر الحکم ، باب حرص (آز)

حدیث - 815

امام علی علیه السلام می فرمایند:

حرص بسیار صاحب خود را بدبخت ، و کرانه او را خوار سازد.

غرر الحکم ، باب حرص (آز)

حدیث - 816

امام علی علیه السلام می فرمایند:

آزمند و حریص فقیر و نیازمند است.

غرر الحکم ، باب حرص (آز)

حدیث - 817

امام علی علیه السلام می فرمایند:

کسی که بر مرکب حرص سوار شود او را خواهد کشت.

غرر الحکم ، باب حرص (آز)

حدیث - 818

امام علی علیه السلام می فرمایند:

از حرص خود بکاه ، و به همان مقدار از روزی که برای تو مقدّر شده قناعت کن تا دین خود را نگاه داری.
غرر الحکم ، باب حرص (آز)

حدیث - 819

امام علی علیه السلام می فرمایند:

حرص و رنج و تعب ، با هم مقرون و پیوسته اند.
غرر الحکم ، باب حرص (آز)

حدیث - 820

امام علی علیه السلام می فرمایند:

بدبختی و گرفتاری در حرص است.
غرر الحکم ، باب حرص (آز)

حدیث - 821

امام علی علیه السلام می فرمایند:

رنج و تعب در حرص است.

غرر الحکم ، باب حرص (آز)

حدیث - 822

امام علی علیه السلام می فرمایند:

بر روی شک و تردید ، و کم اعتمادی بر خدای بزرگ ، حرص و بخل پی ریزی شده است.

غرر الحکم ، باب حرص (آز)

حدیث - 823

امام علی علیه السلام می فرمایند:

شدت حرص از شدت شره و سستی دین است.

غرر الحکم ، باب حرص (آز)

حدیث - 824

امام علی علیه السلام می فرمایند:

چه بسا حریص و آزمندی که آز و حرصش او را کشته است.

غرر الحکم ، باب حرص (آز)

حدیث - 825

امام علی علیه السلام می فرمایند:

بهترین مردم کسی است که حرص را از دل خود بیرون کرده ، و در راه اطاعت پروردگار خویش از هوا و هوس نافرمانی کند.
غرر الحکم ، باب حرص (آز)

حدیث - 826

امام علی علیه السلام می فرمایند:

میوه آز و حرص بسیار ، یورش بردن به سوی عیب ها و زشتی ها است.
غرر الحکم ، باب حرص (آز)

حدیث - 827

امام علی علیه السلام می فرمایند:

میوه و ثمره حرص ، رنج و تعب است.
غرر الحکم ، باب حرص (آز)

حدیث - 828

امام علی علیه السلام می فرمایند:

به وسیله آز و حرص زیاد است که خلق و خواها زشت گردد.

غرر الحکم ، باب حرص (آز)

حدیث - 829

امام علی علیه السلام می فرمایند:
توانگرترین توانگران، کسی است که اسیر حرص نباشد.
غرر الحکم ، باب حرص (آز)

حدیث - 830

امام علی علیه السلام می فرمایند:
به راستی که رنج و تعب در حرص و آزار است.
غرر الحکم ، باب حرص (آز)

حدیث - 831

امام علی علیه السلام می فرمایند:
بدبخت ترین شما حریص ترین شماست.
غرر الحکم ، باب حرص (آز)

حدیث - 832

امام علی علیه السلام می فرمایند:
از حرص زیاد پرهیز که پارسایی را تباه کرده و به دوزخ در آورد.

غرر الحکم ، باب حرص (آز)

حدیث - 833

امام علی علیه السلام می فرمایند:

بپرهیز از حرص که به راستی حرص سبب زشتی دین و قرین و همراه بدی است.

غرر الحکم ، باب حرص (آز)

حدیث - 834

امام علی علیه السلام می فرمایند:

مرگ حتمی است ، و روزی قسمت شده است و دیر رسیدن آن شما را غمگین نکند ، زیرا نه حرص آن را پیش اندازد ، و نه عفاف و خویشتن داری آن را به تأخیر اندازد و انسان مؤمن به خویشتن داری و تحمل سزاوار و شایسته است.

غرر الحکم ، باب حرص (آز)

حدیث - 835

امام علی علیه السلام می فرمایند:

از آز بپرهیزید که خلق و خوی نابود کننده ای است.

غرر الحکم ، باب حرص (آز)

حدیث - 836

امام علی علیه السلام می فرمایند:

از آرزو و حرص زیاد پرهیز کن که چه بسا لقمه ای که لقمه ها را باز دارد.

غرر الحکم ، باب حرص (آز)

حدیث - 837

امام علی علیه السلام می فرمایند:

آرزو و حرص بسیار ، نفس انسانی را زشت و دین را تباه و جوانمردی را سست گرداند.

غرر الحکم ، باب حرص (آز)

حدیث - 838

امام علی علیه السلام می فرمایند:

شخص آزمند ، فقیر و ندار است اگر چه تمامی دنیا را دارا شود.

غرر الحکم ، باب حرص (آز)

حدیث - 839

امام علی علیه السلام می فرمایند:

حرص ، سر فقر و نیازمندی و اساس شرّ و بدی است.

غرر الحکم ، باب حرص (آز)

حدیث - 840

امام علی علیه السلام می فرمایند:
حرص ، خواری و پستی است برای هر کس که آن را شعار خود گرداند.
غرر الحکم ، باب حرص (آز)

حدیث - 841

امام علی علیه السلام می فرمایند:
حرص ، از قدر و ارزش مرد بکاهد و در روزیش را نیفزاید.
غرر الحکم ، باب حرص (آز)

حدیث - 842

امام علی علیه السلام می فرمایند:
روزی ها با حرص و زیاده خواهی به دست کسی نرسد (جز آنکه خود را
خسته می کند).
غرر الحکم ، باب حرص (آز)

حدیث - 843

امام علی علیه السلام می فرمایند:
شخص آزمند ، برده و اسیر خواری و پستی است و از اسارت رها نشود.

غرر الحکم ، باب حرص (آز)

حدیث - 844

امام علی علیه السلام می فرمایند:
آز و حرص زیاد، از زشتی های اخلاق است.
غرر الحکم ، باب حرص (آز)

حدیث - 845

امام علی علیه السلام می فرمایند:
آز و حرص بسیار ، اساس هر بدی است.
غرر الحکم ، باب حرص (آز)

حدیث - 846

امام علی علیه السلام می فرمایند:
حرص ، آدمی را در بسیاری از خطاها در اندازد.
غرر الحکم ، باب حرص (آز)

حدیث - 847

امام علی علیه السلام می فرمایند:
آز و حرص بسیار ، در برگیرنده همه عیب های زشت است.

غرر الحکم ، باب حرص (آز)

حدیث - 848

امام علی علیه السلام می فرمایند:
حرص ، جوانمردی را سست گرداند.
غرر الحکم ، باب حرص (آز)

حدیث - 849

امام علی علیه السلام می فرمایند:
حرص ، رنجی است همیشگی.
غرر الحکم ، باب حرص (آز)

حدیث - 850

امام علی علیه السلام می فرمایند:
شخص آزمند به چیزی راضی و خوشنود نشود.
غرر الحکم ، باب حرص (آز)

حدیث - 851

امام علی علیه السلام می فرمایند:
آز ، خشم را زیاد گرداند.

غرر الحکم ، باب حرص (آز)

حدیث - 852

امام علی علیه السلام می فرمایند:
آز ، خوی پلیدان است.
غرر الحکم ، باب حرص (آز)

حدیث - 853

امام علی علیه السلام می فرمایند:
حرص ، یقین انسان را (به خدا و روز جزا) تباه سازد.
غرر الحکم ، باب حرص (آز)

حدیث - 854

امام علی علیه السلام می فرمایند:
حرص ، خواری و رنج است.
غرر الحکم ، باب حرص (آز)

حدیث - 855

امام علی علیه السلام می فرمایند:
آزمند ، خود را به رنج افکنده در چیزی که به او زیان رساند.

غرر الحکم ، باب حرص (آز)

حدیث - 856

امام علی علیه السلام می فرمایند:
آز ، سر آغاز طمع است.
غرر الحکم ، باب حرص (آز)

حدیث - 857

امام علی علیه السلام می فرمایند:
حرص ، نشانه بدبختان است.
غرر الحکم ، باب حرص (آز)

حدیث - 858

امام علی علیه السلام می فرمایند:
شخص آزمند ، برده مطامع (و چیزهایی که مورد طمع و آز است) خواهد بود.

غرر الحکم ، باب حرص (آز)

حدیث - 859

امام علی علیه السلام می فرمایند:
شخص حریص و آزمند به چیزی بسنده نکند (و پیوسته زیاده طلب است).

غرر الحکم ، باب حرص (آز)

حدیث - 860

امام علی علیه السلام می فرمایند:
آز ، انسان را به شرّ و بدی می خواند.
غرر الحکم ، باب حرص (آز)

حدیث - 861

امام علی علیه السلام می فرمایند:
حرص نشانه فقر و نیاز است (و حریص هر چه هم ثروت داشته باشد فقیر است).
غرر الحکم ، باب حرص (آز)

حدیث - 862

امام علی علیه السلام می فرمایند:
حرص بر روزی نیفزاید ولی قدر و مرتبه انسان را خوار و پست گرداند.
غرر الحکم ، باب حرص (آز)

حدیث - 863

امام علی علیه السلام می فرمایند:

آز و حرص خوار کننده است.
غرر الحکم ، باب حرص (آز)

حدیث - 864

امام علی علیه السلام می فرمایند:
انسان حریص و آزمند ، در رنج است.
غرر الحکم ، باب حرص (آز)

حدیث - 865

امام علی علیه السلام می فرمایند:
روزی (مردمان) قسمت شده است و حریص محروم (و بی بهره) است. (و
تلاشش بی فایده است).
غرر الحکم ، باب حرص (آز)

حدیث - 866

امام علی علیه السلام می فرمایند:
آدم حسود از کسی که بدو حسد ورزیده خوشنود نشود جز به مرگ او ، یا
به زوال نعمت از وی.
غرر الحکم ، باب حسد

حدیث - 867

امام علی علیه السلام می فرمایند:
زندگی کسی سخت تر از زندگی حسود و کینه توز نیست.
غرر الحکم ، باب حسد

حدیث - 868

امام علی علیه السلام می فرمایند:
مؤمن ، حسود نیست.
غرر الحکم ، باب حسد

حدیث - 869

امام علی علیه السلام می فرمایند:
دردی همچون حسد نیست.
غرر الحکم ، باب حسد

حدیث - 870

چقدر کم است راحتی و آسایش حسود.
غرر الحکم ، باب حسد

حدیث - 871

امام علی علیه السلام می فرمایند:
حسد از خلق و خوی مردمان با تقوا نیست.
غرر الحکم ، باب حسد

حدیث - 872

امام علی علیه السلام می فرمایند:
هر کس حسدش بسیار شد درد و رنجش بسیار باشد.
غرر الحکم ، باب حسد

حدیث - 873

امام علی علیه السلام می فرمایند:
کسی که در دلش تقوای الهی باشد حسد در آن دل داخل نشود.
غرر الحکم ، باب حسد

حدیث - 874

امام علی علیه السلام می فرمایند:
همان گونه که زنگ آهن را می خورد تا نابودش کند ، حسد نیز تن را
رنجور می سازد تا از بین ببرد.

غرر الحکم ، باب حسد

حدیث - 875

امام علی علیه السلام می فرمایند:

هر کس رتبه والایی دارد مورد حسد دیگران خواهد بود.

غرر الحکم ، باب حسد

حدیث - 876

امام علی علیه السلام می فرمایند:

دل های خود را از حسد پاک کنید که به راستی حسد بیماری سخت و رنجوری آورد.

غرر الحکم ، باب حسد

حدیث - 877

امام علی علیه السلام می فرمایند:

بدترین چیزی که مصاحب انسان گردد حسد و رشک بر دیگران است.

غرر الحکم ، باب حسد

حدیث - 878

امام علی علیه السلام می فرمایند:

حسد ، سلاح پستی است.

غرر الحکم ، باب حسد

حدیث - 879

امام علی علیه السلام می فرمایند:

حسد و دروغ و کینه را واگذار که این هر سه ، دین انسان را عیب دار ، و
مرد را نابود گرداند.

غرر الحکم ، باب حسد

حدیث - 880

امام علی علیه السلام می فرمایند:

اساس و سر پستی ها حسد است.

غرر الحکم ، باب حسد

حدیث - 881

امام علی علیه السلام می فرمایند:

رشک بردن دوست (بر دوست خود) از بیماری دوستی (میان آن دو) است.

غرر الحکم ، باب حسد

حدیث - 882

امام علی علیه السلام می فرمایند:
تهی بودن سینه از کینه و حسد ، از خوشبختی بنده (خدا) است.
غرر الحکم ، باب حسد

حدیث - 883

امام علی علیه السلام می فرمایند:
میوه حسد ، بدبختی دنیا و آخرت است.
غرر الحکم ، باب حسد

حدیث - 884

امام علی علیه السلام می فرمایند:
آدم حسود ، بد رفیقی است.
غرر الحکم ، باب حسد

حدیث - 885

امام علی علیه السلام می فرمایند:
هنگامی که ابر حسد ورزی به یکدیگر بر جایی ببارد ، از آنجا درخت
فسادگری (و فتنه و آشوب) بروید.

غرر الحکم ، باب حسد

حدیث - 886

امام علی علیه السلام می فرمایند:
بدترین زندگی ها ، زندگی آدم حسود است.
غرر الحکم ، باب حسد

حدیث - 887

امام علی علیه السلام می فرمایند:
از حسد پرهیز که بدترین خلق و زشت ترین خصلت و خوی شیطان است.
غرر الحکم ، باب حسد

حدیث - 888

امام علی علیه السلام می فرمایند:
از حسد پرهیزید که نفس انسانی را عیناک کند.
غرر الحکم ، باب حسد

حدیث - 889

امام علی علیه السلام می فرمایند:

آدم حسود در گفتارش اظهار دوستی کند و در کردارش کینه خود را پنهان دارد و چنین کسی نام دوست را دارد ، و صفت دشمن را.
غرر الحکم ، باب حسد

حدیث - 890

امام علی علیه السلام می فرمایند:

حسد عیبی است رسوا و بخلی است سنگین و گران ، بیماری حسود درمان نشود مگر با رسیدن به آرزو های خود در باره آن کس که بدو رشک برده است.

غرر الحکم ، باب حسد

حدیث - 891

امام علی علیه السلام می فرمایند:

حسود پیوسته بیمار است اگر چه در ظاهر تن او سالم باشد.
غرر الحکم ، باب حسد

حدیث - 892

امام علی علیه السلام می فرمایند:

حسد (چون آتشی است) که حسنات (و اعمال نیک انسان) را می خورد و می سوزاند همان گونه که آتش هیزم را می خورد (و می سوزاند).
غرر الحکم ، باب حسد

حدیث - 893

امام علی علیه السلام می فرمایند:

حسد درد بی درمانی است که از بین نرود مگر به نابود شدن حسود و یا مرگ محسود.
غرر الحکم ، باب حسد

حدیث - 894

امام علی علیه السلام می فرمایند:

آدم حسود می پندارد که زوال نعمت از کسی که بر او حسد می ورزد نعمتی است برای او (در صورتی که از زوال نعمت او چیزی به حسود نمی رسد).
غرر الحکم ، باب حسد

حدیث - 895

امام علی علیه السلام می فرمایند:
آدم حسود همیشه بیمار و آدم بخیل همیشه خوار و ذلیل است.
غرر الحکم ، باب حسد

حدیث - 896

امام علی علیه السلام می فرمایند:
برای شخص حسود و کینه جو ، شادمانی و مسرتی پایدار نماند.
غرر الحکم ، باب حسد

حدیث - 897

امام علی علیه السلام می فرمایند:
آدم حسود حسرت ها و افسوس هایش بسیار و گناهانش چند برابر است.
غرر الحکم ، باب حسد

حدیث - 898

امام علی علیه السلام می فرمایند:
حسود ، از بدیها شادمان و از شادمانی ها اندوهگین شود.
غرر الحکم ، باب حسد

حدیث - 899

امام علی علیه السلام می فرمایند:

حسد ، شیوه و روش مردمان پست و فرومایه و دشمنان دولت هاست.

غرر الحکم ، باب حسد

حدیث - 900

حسد، بیماری است که مداوا نگردد.

غرر الحکم ، باب حسد

حدیث - 901

امام علی علیه السلام می فرمایند:

آدم حسود ، بر قضا و قدر الهی خشمناک است.

غرر الحکم ، باب حسد

حدیث - 902

امام علی علیه السلام می فرمایند:

حسد ، دام شیطان بزرگ است.

غرر الحکم ، باب حسد

حدیث - 903

امام علی علیه السلام می فرمایند:
حسد ، دل را بیمار و اندوه شدید آورد.
غرر الحکم ، باب حسد

حدیث - 904

امام علی علیه السلام می فرمایند:
حسود به آقایی نرسد.
غرر الحکم ، باب حسد

حدیث - 905

امام علی علیه السلام می فرمایند:
حسد، بدن را می گذارد.
غرر الحکم ، باب حسد

حدیث - 906

امام علی علیه السلام می فرمایند:
شخص حسود را دوستی و رفاقت نیست (یعنی نمی تواند با کسی دوستی
کند و اگر دوستی کرد اعتمادی به دوستی او نیست.)

غرر الحکم ، باب حسد

حدیث - 907

امام علی علیه السلام می فرمایند:
حسد ، زندگی را بر انسان سخت و دشوار کند.
غرر الحکم ، باب حسد

حدیث - 908

امام علی علیه السلام می فرمایند:
آدم حسود ، همیشه بیمار است.
غرر الحکم ، باب حسد

حدیث - 909

امام علی علیه السلام می فرمایند:
ایمان از حسد بیزار است. (و هر جا که حسد باشد از آنجا بگریزد)
غرر الحکم ، باب حسد

حدیث - 910

امام علی علیه السلام می فرمایند:
حسد ، اساس همه عیب هاست.

غرر الحکم ، باب حسد

حدیث - 911

امام علی علیه السلام می فرمایند:

کینه ، خوی حسودان است (چون حسود وقتی نتواند نعمتی را از محسود سلب کند کینه اش را به دل گیرد).

غرر الحکم ، باب حسد

حدیث - 912

امام علی علیه السلام می فرمایند:

حسد گرفتار کردن و در بند کردن روح و جان است.

غرر الحکم ، باب حسد

حدیث - 913

امام علی علیه السلام می فرمایند:

حسد بدترین بیماری هاست.

غرر الحکم ، باب حسد

حدیث - 914

امام علی علیه السلام می فرمایند:

حسد آدمی را رنجور می کند.

غررالحکم ، باب حسد

حدیث - 915

امام علی علیه السلام می فرمایند:

کسی که با حق دشمنی کند خدای تعالی خصم (و طرف نزاع) او باشد.

غررالحکم ، باب حق

حدیث - 916

امام علی علیه السلام می فرمایند:

از جمله حقوق (نافرمانی و آزار پدر و مادر) ضایع کردن و تباه ساختن حقوق آنهاست.

غررالحکم ، باب حقوق

حدیث - 917

امام علی علیه السلام می فرمایند:

از کمال حماقت تکبر در حال نداری و فقر است.

غررالحکم ، باب حماقت

حدیث - 918

امام علی علیه السلام می فرمایند:

عشوه گری و فخر بی جهت ، و لاف زدن بدون داشتن شرف و کمال از نشانه های حماقت است.

غررالحکم ، باب حماقت

حدیث - 919

امام علی علیه السلام می فرمایند:

حماقت و بی خردی مرد شناخته شود به این که در حال فراخی زندگی و نعمت سرمست گردد و در حال رنج و محنت سخت به خواری و ذلت افتد. (و دست نیاز پیش دیگران برد)

غررالحکم ، باب حماقت

حدیث - 920

امام علی علیه السلام می فرمایند:

احمق ترین مردم کسی است که از کار نیک جلوگیری می کند و می خواهد که او را سپاس گویند و کار بد می کند و انتظار پاداش نیکو دارد.

غررالحکم ، باب حماقت

حدیث - 921

امام علی علیه السلام می فرمایند:

احمق ترین مردم کسی است که کار پستی را برای دیگران زشت بداند ولی
خود بدان دچار باشد.

غررالحکم ، باب حماقت

حدیث - 922

امام علی علیه السلام می فرمایند:

احمق ترین مردم کسی است که گمان دارد عاقل ترین مردم است.

غررالحکم ، باب حماقت

حدیث - 923

امام علی علیه السلام می فرمایند:

حماقت ، از میوه های جهل و نادانی است.

غررالحکم ، باب حماقت

حدیث - 924

امام علی علیه السلام می فرمایند:

پرویی مرد (او را نزد مردمان) عیبناک کند.

غررالحکم ، باب حیا

حدیث - 925

امام علی علیه السلام می فرمایند:
کسی که شرم ندارد خیری در او نیست.
غررالحکم ، باب حیا

حدیث - 926

امام علی علیه السلام می فرمایند:
بدترین اشرار کسی است که از مردم شرم ندارد و از خدای سبحان نمی
ترسد.
غررالحکم ، باب حیا

حدیث - 927

امام علی علیه السلام می فرمایند:
اساس هر بدی پر رویی است.
غررالحکم ، باب حیا

حدیث - 928

امام علی علیه السلام می فرمایند:

پر خوری از حرص پیدا شود و حرص بدترین عیبهاست.
غررالحکم ، باب خوردن

حدیث - 929

امام علی علیه السلام می فرمایند:
انسان کریم و بزرگوار کینه توز نیست.
غررالحکم ، باب کینه

حدیث - 930

امام علی علیه السلام می فرمایند:
کینه ، پست ترین عیب هاست.
غررالحکم ، باب کینه

حدیث - 931

امام علی علیه السلام می فرمایند:
کینه ، سبب برانگیختن خشم است.
غررالحکم ، باب کینه

حدیث - 932

رسول اکرم صلی الله علیه و آله می فرمایند:

از زنا پرهیزید که در آن چهار خصلت است : رونق از چهره ببرد (زیبایی و شادابی) و روزی را ببرد و خدا را خشمگین کند و مایه عذاب جاودان شود.

نهج الفصاحه ، حدیث - 991

حدیث - 933

رسول اکرم ﷺ می فرمایند:

آنکه بر زنا اصرار ورزد چون بت پرست است .

نهج الفصاحه ، حدیث - 3117

حدیث - 934

رسول اکرم ﷺ می فرمایند:

هر که زنا کند با کسان وی (ناموس او) زنا کنند.

نهج الفصاحه ، حدیث - 3000

حدیث - 935

رسول اکرم ﷺ می فرمایند:

هر که زنا کند یا شراب بنوشد خدا ایمان از او بکند همچنانکه انسان پیراهن

از سر خویش بیرون می کند.

نهج الفصاحه ، حدیث - 2999

حدیث - 936

رسول اکرم ﷺ می فرمایند:

زنا مایه فقر است.

نهج الفصاحه ، حدیث - 1711

حدیث - 937

رسول اکرم ﷺ می فرمایند:

زنای چشمان نگاه نارواست.

نهج الفصاحه ، حدیث - 1704

حدیث - 938

رسول اکرم ﷺ می فرمایند:

سه کس اند که در روز قیامت خدا به سوی آنها نمی نگرد و پاکشان نمی کند و عذابی دردناک دارند: پیر زناکار و فقیر متکبر، و شخصی که خدا را سرمایه خود کرده، چیزی نخرد مگر با قسم و چیزی نخرد نفروشد مگر با قسم.

نهج الفصاحه ، حدیث - 1240

حدیث - 939

رسول اکرم ﷺ می فرمایند:

خداوند پیر زناکار و ثروتمند ستمکار و فقیر متکبر را دشمن دارد.

نهج الفصاحه ، حدیث - 795

حدیث - 940

رسول اکرم ﷺ می فرمایند:
روز قیامت چهره زناکاران از آتش مشتعل است.
نهج الفصاحه ، حدیث - 631

حدیث - 941

رسول اکرم ﷺ می فرمایند:
خشم خدا نسبت به زناکاران بسیار سخت است.
نهج الفصاحه ، حدیث - 295

حدیث - 942

رسول اکرم ﷺ می فرمایند:
وقتی زنا رواج گیرد زلزله پیدا شود ، وقتی حاکمان ستم کنند باران کم شود .
نهج الفصاحه ، حدیث - 219

حدیث - 943

رسول اکرم ﷺ می فرمایند:
وقتی بنده ایی زنا کند ایمان از او بیرون رود و چون سایه ایی بر سرش
بایستد و هنگامی که از آن دست بردارد بازمی گردد.

نهج الفصاحه ، حدیث - 212

حدیث - 944

رسول اکرم ﷺ می فرمایند:

وقتی زناکاری و رباخواری در جایی آشکار شود مردم آن عذاب خدا را به خود خریده اند.

نهج الفصاحه ، حدیث - 218

حدیث - 945

امام علی علیه السلام می فرمایند:

الْبُخْلُ عَارٌ وَالْجُبْنُ مَنْقَصَةٌ وَالْفَقْرُ يُخْرِسُ الْفَطْنَ عَنْ حُجَّتِهِ وَالْمُقْلُ غَرِيبٌ فِي بَلَدَتِهِ؛

بُخل ننگ و ترس نقصان است . و تهیدستی مرد زیرک را در برهان کند می سازد و انسان تهیدست در شهر خویش نیز بیگانه است.

نهج البلاغه، حکمت 3

حدیث - 946

امام علی علیه السلام می فرمایند:

کسی که از خدا ببرد و به غیر خدا پیوند کند بدبخت گشته و به رنج و تعب دچار گردد.

غررالحکم ، باب معرفت خدا

حدیث - 947

امام علی علیه السلام می فرمایند:
پیروز نیست آن کس که گناه بر او چیره گشته است.
غررالحکم و دررالکلم ، باب گناه

حدیث - 948

امام علی علیه السلام می فرمایند:
هیچ پلیدی ، زشت تر از نادانی نیست.
غررالحکم ، باب جهل

حدیث - 949

امام علی علیه السلام می فرمایند:
نادانی برای پستی (انسان) کافی است.
غررالحکم ، باب جهل

حدیث - 950

امام علی علیه السلام می فرمایند:
نادانی در انسان ، از خوره در بدن زیانبار تر است.
غررالحکم ، باب جهل

حدیث - 951

امام علی علیه السلام می فرمایند:

نادان بودن به فضیلتها و کمالات ، از زشت ترین پستی ها و فرومایگی هاست.

غررالحکم ، باب جهل

حدیث - 952

امام علی علیه السلام می فرمایند:

نادانی و بخل ، بدی و زیان است.

غررالحکم ، باب جهل

حدیث - 953

امام علی علیه السلام می فرمایند:

حرص و آز و بخل ، نتیجه و محصول نادانی است.

غررالحکم ، باب جهل

حدیث - 954

امام علی علیه السلام می فرمایند:

نادانی ، ریشه و اساس هر بدی است.

غررالحکم ، باب جهل

حدیث - 955

امام علی علیه السلام می فرمایند:
نادانی ، کانون شر و بدی است.
غررالحکم ، باب جهل

حدیث - 956

امام صادق علیه السلام می فرمایند:
مَنْ بَغَى صَيَّرَ اللَّهُ بَغْيَهُ عَلَى نَفْسِهِ وَصَارَتْ نُصْرَةُ اللَّهِ لِمَنْ بَغَى عَلَيْهِ وَمَنْ نَصَرَهُ
اللَّهُ غَلَبَ وَأَصَابَ الظَّفَرَ مِنَ اللَّهِ؛
هر کس ستم کند خداوند ستمش را به خود او باز می گرداند و یاری خدا
نصیب کسی می گردد که به او ستم شده و کسی که خدا او را یاری کند غلبه پیدا
می کند و از جانب خدا پیروزی نصیبش می شود.
تحف العقول، ص 315 .

حدیث - 957

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله می فرمایند :
إِنَّ الْاِخْتِلَافَ وَالتَّنَازُعَ وَالتَّشَبُّطَ مِنْ أَمْرِ الْعَجْزِ وَالضَّعْفِ وَهُوَ مِمَّا لَا يُحِبُّهُ اللَّهُ وَلَا
يُعْطَى عَلَيْهِ النَّصْرَ وَالظَّفَرَ؛

اختلاف و کشمکش و پشت هم اندازی، از ناتوانی و سستی است و خداوند نه آن را دوست دارد و نه با آن یاری و پیروزی می دهد.

بحار الأنوار، ج 20، ص 126.

حدیث - 958

امام صادق علیه السلام می فرمایند:

اعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ تَعَالَى يُبْغِضُ مَنْ خَلَقَهُ الْمُتَلَوْنَ، فَلَا تَزُولُوا عَنِ الْحَقِّ وَاهْلِهِ، فَإِنَّ مَنْ اسْتَبَدَّ بِالْبَاطِلِ وَاهْلِهِ هَلَكَ وَفَاتَتْهُ الدُّنْيَا؛

بدانید که خداوند از انسان هایی که دائماً رنگ عوض می کنند نفرت دارد. پس از حق و اهل آن جدا نشوید، چرا که هر کس به باطل و اهل آن پیوندد، نابود می شود و دنیا را هم از دست می دهد.

امالی مفید، ص 137، ح 6.

حدیث - 959

رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم می فرمایند :

أَتَيْتُ لَيْلَةَ أُسْرَى بِي عَلَى قَوْمٍ بُطُونُهُمْ كَالْبُيُوتِ فِيهَا الْحَيَاتُ تُرَى مِنْ خَارِجِ بُطُونِهِمْ فَقُلْتُ: مَنْ هَؤُلَاءِ يَا جَبْرِئِيلُ؟ قَالَ: هَؤُلَاءِ أَكَلَةُ الرِّبَا؛

شبی که به معراج رفتم بر مردمی گذشتم که شکم هایشان چون خانه ای بود و در آنها مارهایی وجود داشت که از بیرون شکم هایشان دیده می شد. پرسیدم: ای جبرئیل اینها کیستند؟ گفت: اینان رباخوارانند.

کنز العمال، ج 4، ص 107، ح 9766.

حدیث - 960

رسول اکرم ﷺ می فرمایند :

مَنْ أَكَلَ الرِّبَا مَلَأَ اللَّهُ عِزَّوَجَلَّ بَطْنَهُ مِنْ نَارِ جَهَنَّمَ بِقَدَرِ مَا أَكَلَ ، وَإِنْ اِكْتَسَبَ مِنْهُ مَالًا لَا يَقْبَلُ اللَّهُ تَعَالَى مِنْهُ شَيْئًا مِنْ عَمَلِهِ ، وَلَمْ يَزَلْ فِي لَعْنَةِ اللَّهِ وَالْمَلَائِكَةِ مَا كَانَ عِنْدَهُ مِنْهُ قِيرَاطٌ (وَاحِدٌ)؛

هر کس ربا بخورد خداوند عزوجل به اندازه ربایی که خورده شکمش را از آتش دوزخ پر کند و اگر از طریق ربا مالی به دست آورد، خدای تعالی هیچ عمل او را نپذیرد و تا زمانی که قیراطی (کمترین مقدار) از مال ربا نزدش باشد، پیوسته خداوند و فرشتگانش او را نفرین کنند.
ثواب الاعمال، ص 285.

حدیث - 961

امام صادق علیه السلام می فرمایند:

إِنَّهُ لَوْ كَانَ الرِّبَا حَلَالًا لَتَرَكَ النَّاسُ التَّجَارَاتِ وَمَا يَحْتَاجُونَ إِلَيْهِ فَحَرَّمَ اللَّهُ الرِّبَا لِيَفِرَّ النَّاسُ مِنَ الْحَرَامِ إِلَى الْحَلَالِ وَإِلَى التَّجَارَاتِ وَإِلَى الْبَيْعِ وَالشِّرَاءِ فَيَبْقَى ذَلِكَ بَيْنَهُمْ فِي الْقَرْضِ؛

براستی، اگر ربا حلال بود، مردم تجارت و تلاش برای معاش را رها می کردند. به همین دلیل خداوند ربا را حرام کرد تا مردم از حرام به حلال و تجارت و خرید و فروش رو بیاورند و به یکدیگر قرض بدهند.
من لایحضره الفقیه، ج 3، ص 567، ح 4937.

حدیث - 962

امام رضا علیه السلام می فرمایند:

إِعْلَمُوا حُرْمَةَ اللَّهِ أَنْ الرِّبَا حَرَامٌ سُحْتُ، مِنَ الْكِبَائِرِ وَمِمَّا قَدْ وَعَدَ اللَّهُ عَلَيْهِ النَّارَ
فَنَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْهَا، وَهُوَ مُحَرَّمٌ عَلَى لِسَانِ كُلِّ نَبِيٍّ وَفِي كُلِّ كِتَابٍ؛

خدایت رحمت کند! بدان که ربا حرام و از گناهان کبیره است و خداوند بر
آن وعده آتش داده است پس پناه می‌بریم به خدا از آتش، ربا را همه پیامبران و
همه کتاب‌های آسمانی حرام کرده‌اند.

فقه الرضا، ح 256.

حدیث - 963

رسول اکرم صلی الله علیه و آله می فرمایند :

إِنَّ أَخَوْفَ مَا أَخَافُ عَلَى أُمَّتِي مِنْ بَعْدِي هَذِهِ الْمَكَاسِبُ الْمُحَرَّمَةُ وَالشَّهْوَةُ
الْخَفِيَّةُ وَالرِّبَا؛

آنچه بیش از هر چیز بر امتم بعد از خود می‌ترسم، درآمدهای حرام،
هواپرستی پنهان و رباست.

بحارالانوار، ج 103، ص 54، ح 26.

حدیث - 964

رسول اکرم صلی الله علیه و آله می فرمایند :

يَأْتِي آكِلُ الرِّبَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ مُخْتَبِلًا يَجْرُ شَقِيهٌ، ثُمَّ قَرَأَ: لَا يَقُومُونَ إِلَّا كَمَا يَقُومُ
الَّذِي يَتَخَبَّطُهُ الشَّيْطَانُ مِنَ الْمَسِّ؛

رباخوار روز قیامت دیوانه محشور می شود و بر سر خود می زند، سپس این
آیه را قرائت فرمودند: (ربا خواران) بیای نمی خیزند جز مانند آن کس که
شیطان، بواسطه تماس او را آشفته حال می سازد.
الدرالمنثور، ج 1، ص 364.

حدیث - 965

رسول اکرم ﷺ می فرمایند :
الرِّبَا وَإِنْ كَثُرَ فَإِنَّ عَاقِبَتَهُ تَصِيرُ إِلَى قُلٍّ؛
سود ربا گرچه بسیار باشد ولی سرانجام به کمی (و بی برکتی) می گراید.
کنز العمال، ج 4، ص 105، ح 9758 .

حدیث - 966

امام صادق علیه السلام می فرمایند:
عَنْ أَبِي بصيرٍ قَالَ: قُلْتُ: آكِلُ الرِّبَا بَعْدَ الْبَيِّنَةِ؟ قَالَ: يُؤَدَّبُ فَإِنَّ عَادَ أُدِّبَ فَإِنَّ
عَادَ قُتِلَ؛
ابو بصیر از امام صادق علیه السلام پرسید: حکم رباخوار بعد از روشن بودن حکم
ربا برای وی چیست؟ حضرت فرمودند: تأدیب می شود و اگر (برای بار دوم) ربا
گرفت باز تأدیب می شود و (برای بار سوم) اگر ربا گرفت، کشته می شود.
کافی، ج 7، ص 242، ح 9.

حدیث - 967

امام صادق علیه السلام می فرمایند:

أَكِلُ الرَّبَّ لَا يَخْرُجُ مِنَ الدُّنْيَا حَتَّى يَتَخَبَّطَهُ الشَّيْطَانُ؛

ربا خوار از دنیا نرود، تا آن که شیطان دیوانه اش کند.

بحارالانوار، ج 103، ص 120، ح 30.

حدیث - 968

امام باقر علیه السلام می فرمایند:

إِنَّمَا حَرَّمَ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ الرَّبَّ لِئَلَّا يَذْهَبَ الْمَعْرُوفُ؛

خدای عزوجل ربا را حرام فرمود تا احسان کردن از بین نرود.

وسائل الشیعه، ج 12، ص 425، ح 10.

حدیث - 969

امام صادق علیه السلام می فرمایند:

دِرْهِمُ رَبِّا أَكْثَرُ عِنْدَ اللَّهِ مِنْ سَبْعِينَ زَنْيَةً بِذَاتِ مَحْرَمٍ فِي بَيْتِ اللَّهِ الْحَرَامِ؛

یک درهم ربا نزد خداوند سنگین تر است از هفتاد بار زنا کردن با محارم در

خانه خدا.

نورالثقلین، ج 1، ص 295، ح 1177.

حدیث - 970

رسول اکرم ﷺ می فرمایند :

إِنَّ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ لَعَنَ آكِلَ الرِّبَا وَمُؤْكِلَهُ وَكَاتِبَهُ وَشَاهِدِيهِ؛

خدای عزوجل رباخوار و ربا دهنده و نویسنده و شاهد بر آن را لعنت کرده است.

امالی صدوق، ص 346.

حدیث - 971

امام علی علیه السلام می فرمایند:

لَيْسَ لِكَذُوبٍ أَمَانَةٌ، وَلَا لِفُجُورٍ صِيَانَةٌ؛

دروغگو امانتدار نیست و بدکار، نگهدارنده اسرار نیست.

غررالحکم، ج 5، ص 85، ح 7506.

حدیث - 972

امام علی علیه السلام می فرمایند:

الْكَذِبُ فِي الْعَاجِلَةِ عَارٌ وَفِي الْآجِلَةِ عَذَابُ النَّارِ؛

دروغ در دنیا ننگ و عار است و در آخرت عذاب جهنم.

غررالحکم، ج 2، ص 31، ح 1708.

حدیث - 973

امام علی علیه السلام می فرمایند:
أَمْرَانِ لَا يَنْفَكَانِ مِنَ الْكَذِبِ: كَثْرَةُ الْمَوَاعِيدِ، وَشِدَّةُ الْإِعْتِدَارِ؛
دو چیز از دروغ جدا نمی شود: بسیار وعده دادن و به شدت عذرخواهی نمودن.

نهج البلاغه ابن ابی الحدید، ج 20، ص 287، ح 282.

حدیث - 974

امام باقر علیه السلام می فرمایند:
إِنَّ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ لِلشَّرِّ أَقْفَالًا وَجَعَلَ مَفَاتِيحَ تِلْكَ الْأَقْفَالِ الشَّرَابَ وَالْكَذِبُ شَرُّ
مِنَ الشَّرَابِ؛
به راستی که خداوند عزوجل برای شر قفل هایی گذارد و کلید آن قفل ها را شراب قرار داد و دروغ از شراب بدتر است.
کافی، ج 2، ص 338، ح 3.

حدیث - 975

امام صادق علیه السلام می فرمایند:
إِنَّ مِمَّا أَعَانَ اللَّهُ (بِهِ) عَلَى الْكَذَّابِينَ النَّسِيَانَ؛
از جمله کمک های خداوند بر ضد دروغگویان فراموشی است.
کافی، ج 2، ص 341، ح 15.

حدیث - 976

امام علی علیه السلام می فرمایند:

يَكْتَسِبُ الْكَاذِبُ بِكَذِبِهِ ثَلَاثًا: سَخَطُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَاسْتِهَانَةُ النَّاسِ بِهِ وَمَقْتُ الْمَلَائِكَةِ لَهُ؛

دروغگو با دروغگویی خود سه چیز بدست می آورد: خشم خدا را نسبت به خود، نگاه تحقیرآمیز مردم را نسبت به خود و دشمنی فرشتگان را نسبت به خود.

غررالحکم، ج 6، ص 480، ح 11039.

حدیث - 977

رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم می فرمایند:

الْكَذِبُ يَنْقُصُ الرِّزْقَ؛

دروغ، روزی را کم می کند.

الترغیب والترہیب، ج 3، ص 596، ح 29.

حدیث - 978

امام سجاد علیه السلام می فرمایند:

اتَّقُوا الْكَذِبَ الصَّغِيرَ مِنْهُ وَالْكَبِيرَ، فِي كُلِّ جِدٍّ وَهَزْلٍ فَإِنَّ الرَّجُلَ إِذَا كَذَبَ فِي الصَّغِيرِ اجْتَرَأَ عَلَى الْكَبِيرِ؛

از دروغ کوچک و بزرگش، جدّی و شوخیش پرهیزید، زیرا انسان هرگاه در چیز کوچک دروغ بگوید، به گفتن دروغ بزرگ نیز جرئت پیدا می‌کند. تحف العقول، ص 278.

حدیث - 979

امام علی علیه السلام :
نَكَدُ الْعِلْمِ الْكَذِبُ وَ نَكَدُ الْجِدِّ اللَّعِبُ؛
آفت علم دروغ و آفت جدیت، بازی است.
غرر الحکم ، ح 10000.

حدیث - 980

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم :
إِنَّ الْعَبْدَ لِيُذْنِبَ الذَّنْبَ فَيَنْسِيَ بِهِ الْعِلْمَ الَّذِي كَانَ قَدْ عَلِمَهُ؛
انسان گناه می‌کند، پس با آن، علمی را که پیشتر می‌دانسته، از یاد می‌برد.
عدّة الداعی، ص 197.

حدیث - 981

امام علی علیه السلام فرمودند:
من تسرع الى الشهوات تسرع اليه الافات؛
کسی که در شهوات تندروی کند آفات و بلایا نیز به سرعت به سوی او می‌شتابند.

حدیث - 982

امام صادق علیه السلام می فرمایند:

إِيَّاكَ وَ خَصْلَتَيْنِ: الضَّجَرُ وَ الْكَسَلُ، فَإِنَّكَ إِنْ ضَجَرْتَ لَمْ تَصْبِرْ عَلَى حَقٍّ وَ إِنْ كَسَلْتَ لَمْ تُؤَدِّ حَقًّا؛

از دو خصلت بپرهیز: بی حوصلگی و تنبلی، زیرا اگر کم حوصله باشی بر حق شکستایی نکنی و اگر سست و تنبل باشی حقی را ادا نکنی.

امالی صدوق، ص 636

حدیث - 983

امام علی علیه السلام می فرمایند:

السَّيِّئُ الْخُلُقِ كَثِيرُ الطَّيِّبِ مُنْعَصُ الْعَيْشِ؛

آدم بد اخلاق بسیار خطا می کند و زندگی اش تلخ می شود.

غررالحکم، ح 1604

حدیث - 984

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله می فرمایند:

أَبَى اللَّهُ لِصَاحِبِ الْخُلُقِ السَّيِّئِ بِالتَّوْبَةِ. فَقِيلَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، وَ كَيْفَ ذَلِكَ؟ قَالَ:

لَأَنَّهُ إِذَا تَابَ مِنْ ذَنْبٍ وَقَعَ فِي أَعْظَمَ مِنَ الذَّنْبِ الَّذِي تَابَ مِنْهُ؛

خداوند از آدم بد اخلاق توبه نمی پذیرد. عرض شد: ای رسول خدا، چرا؟
فرمودند: چون هرگاه از گناهی توبه کند در ورطه گناهی بدتر از آن که توبه
کرده است می افتد.

بحار الأنوار، ج 73، ص 299.

حدیث - 985

امام صادق علیه السلام می فرمایند:

حُرْمَ الْحَرِیصُ خَصْلَتَيْنِ وَلَزِمَتْهُ خَصْلَتَانِ: حُرْمَ الْقَنَاعَةِ فَافْتَقَدَ الرَّاحَةَ وَحُرْمَ
الرِّضَا فَافْتَقَدَ الْيَقِينَ؛

حریص از دو خصلت محروم و با دو خصلت همراه است: از قناعت محروم
است و در نتیجه آسایش را از دست می دهد، از راضی بودن محروم است، در
نتیجه یقین را از دست می دهد.

خصال ص 69

حدیث - 986

امام علی علیه السلام می فرمایند:

مَنْ جَارَ قَصْرَ عُمْرِهِ؛

هر کس ظلم کند، عمرش کوتاه می شود.

عیون الحکم والمواعظ، ص 429.

حدیث - 987

امام علی علیه السلام می فرمایند :

يُنْبَغِي لِلْعَاقِلِ أَنْ يَحْتَرِسَ مِنْ سُكْرِ الْمَالِ وَ سُكْرِ الْقُدْرَةِ ، وَ سُكْرِ الْعِلْمِ ، وَ سُكْرِ الْمَدْحِ وَ سُكْرِ الشَّبَابِ ، فَإِنَّ لِكُلِّ ذَلِكَ رِيحًا خَبِيثَةً تَسْلُبُ الْعَقْلَ وَ تَسْتَخِفُّ الْوَقَارَ ؛

سزاوار است که عاقل، از مستی ثروت، قدرت، دانش، ستایش و مستی جوانی بپرهیزد، چرا که هر یک را بادهای پلیدی است که عقل را نابود می کند و وقار و هیبت را کم می نماید .
غرر الحکم ، ج 10948 .

حدیث - 988

امام رضا علیه السلام می فرمایند:

هیچ چیزی زیانبارتر از خودپسندی نیست.
(بحار الانوار ، ج 78 ، ص 348)

حدیث - 989

امام رضا علیه السلام می فرمایند:

خسیس بودن آبروی انسان را از بین می برد.
(بحار الانوار ، ج 78 ، ص 357)

حدیث - 990

امام رضا علیه السلام می فرمایند:

هرگاه مردم به گناهان بی سابقه روی آورند به بلاهای بی سابقه گرفتار می شوند .

(اصول کافی ، ج 3 ، ص 377)

حدیث - 991

امام رضا علیه السلام می فرمایند:

از حرص و حسادت پرهیز که این دو، امتهای گذشته را نابود کرد، و بخیل نباش که هیچ مؤمن و آزاده‌ای به آفت بخل مبتلا نمی شود. بخل مغایر با ایمان است .

(بحار الانوار ، ج 78 ، ص 346)

حدیث - 992

امام رضا علیه السلام می فرمایند:

عُجب درجاتی دارد : یکی این که کردار بد بنده در نظرش خوش جلوه کند و آن را خوب بداند و پندارد کار خوبی کرده . یکی این که بنده‌ای به خدا ایمان آورد و منت بر خدا نهد با این که خدا را به او منت است در این باره.

(تحف العقول ، ص 468)

حدیث - 993

امام رضا علیه السلام می فرمایند:

بخیل را آسایشی نیست ، و حسود را خوشی و لذتی نیست و دروغگو را مروت و مردانگی نیست .
(تحف العقول ، ص 473)

حدیث - 994

امام علی علیه السلام می فرمایند:

مَنْ لَجَّ وَتَمَادَى فَهُوَ الرَّائِسُ الَّذِي رَانَ اللَّهُ عَلَى قَلْبِهِ وَصَارَتْ دَائِرَةُ السَّوِّ عَلَى رَأْسِهِ ؛

هر کس لجاجت کند و بر آن پافشاری نماید، او همان بخت برگشته‌ای است که خداوند بر دلش پرده [غفلت] زده و پیشامدهای ناگوار بر فراز سرش قرار گرفته است.
نهج البلاغه، از نامه 58.

حدیث - 995

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم می فرمایند:

أَلَا وَإِنَّ الْعُضْبَ جَمْرَةٌ فِي قَلْبِ ابْنِ آدَمَ، أَمَا رَأَيْتُمْ إِلَى حَمْرَةٍ عَيْنَيْهِ وَانْتِفَاخِ أَوْ دَاجِهِ؟! فَمَنْ أَحَسَّ بِشَيْءٍ مِنْ ذَلِكَ فَلْيَلْصَقْ بِالْأَرْضِ ؛

بدانید که خشم پاره آتشی در دل انسان است. مگر چشمان سرخش و
رگ‌های گردنش را [هنگام خشم] ندیده‌اند. هر کس چنین احساسی پیدا کرد،
روی زمین بنشیند.

سنن الترمذی، ج 3، ص 328، ح 2286.

حدیث - 996

امام باقر علیه السلام می فرمایند:
مَثَلُ الْحَرِیصِ عَلَى الدُّنْيَا مَثَلُ دَوْدَةَ الْقَزِّ: كُلَّمَا ازْدَادَتْ مِنْ الْقَزِّ عَلَى نَفْسِهَا لَفًّا
كَانَ أَبْعَدَ لَهَا مِنَ الْخُرُوجِ حَتَّى تَمُوتَ غَمًّا؛
حریص به دنیا، همانند کرم ابریشم است که هر چه بیشتر دور خود می‌تند،
خارج شدن از پیله بر او سخت‌تر می‌شود، تا آن‌که از غصه می‌میرد.
کافی، ج 2، ص 316، ح 7.

حدیث - 997

امام علی علیه السلام :
أَلْجَهْلُ مُمِيتُ الْأَحْيَاءِ وَ مُخَلِّدُ الشَّقَاءِ؛
نادانی، مایه مرگ زندگان و دوام بدبختی است.
غررالحکم، ح 1464 .

حدیث - 998

حضرت خاتم الانبیاء صلی الله علیه و آله و سلم می فرمایند:

مَنْ كَشَفَ عَوْرَةَ أَخِيهِ الْمُسْلِمِ كَشَفَ اللَّهُ عَوْرَتَهُ حَتَّى يَفْضَحَهُ بِهَا فِي بَيْتِهِ؛
هر کس عیب و زشتی برادر مسلمان خود را فاش کند، خداوند زشتی او را
آشکار سازد، تاجایی که او را در درون خانه اش رسوا سازد.
الترغیب والترهیب، ج 2، ص 239، ح 9

حدیث - 999

رسول اکرم ﷺ می فرمایند:
الطَّيْرَةُ شِرْكٌ وَمَا مِنَّا إِلَّا وَلَكِنَّ اللَّهَ يُذْهِبُهُ بِالتَّوَكُّلِ؛
فال بد زدن شرک است و هیچ کس از ما نیست مگر این که به نحوی دستخوش فال بد
زدن می شود، اما با توکل، خداوند آن را از بین می برد.
سنن ابن ماجه ج 2، ص 1170

حدیث - 1000

پیامبر اکرم (ﷺ) می فرمایند:
إِنَّ الْعَبْدَ لِيُذْنِبُ الذَّنْبَ فَيَنْسِيَ بِهِ الْعِلْمَ الَّذِي كَانَ قَدْ عَلِمَهُ؛
انسان گناه می کند، پس با آن، علمی را که پیشتر می دانسته، از یاد می برد.
عدّة الداعی، ص 197

حدیث - 1001

امام علی (علیه السلام) می فرمایند:
الْبَغْيُ يُصْرَعُ الرَّجَالَ وَ يُدْنِي الْآجَالَ؛

ظلم و تجاوز، انسان را زمین می زند و مرگ ها را نزدیک می سازد.
غررالحکم، ح 1494

حدیث - 1002

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
مَنْ سَاءَ خُلُقُهُ عَذَّبَ نَفْسَهُ وَ مَنْ كَبُرَ هَمُّهُ سَقُمَ بَدَنُهُ؛
هر کس بد اخلاق باشد، خودش را عذاب می دهد و هر کس غم و غصه اش
زیاد شود، تنش رنجور می گردد.
نهج الفصاحه، ح 3002

حدیث - 1003

امام موسی کاظم علیّه السلام فرمودند:
إِنَّ الْعَاقِلَ لَا يَكْذِبُ وَ إِنْ كَانَ فِيهِ هَوَاهُ؛
خردمند دروغ نمی گوید، اگرچه میل او در آن باشد.
تحف العقول، ص 391

حدیث - 1004

امام علی علیّه السلام می فرمایند:
الْمَطْلُ وَالْمَنْ مُنْكَدًا الْإِحْسَانُ؛
تعلل ورزیدن و منت نهادن، از [ارزش] احسان می کاهد.
غررالحکم و دررالکلم، ح 1595

حدیث - 1005

امام هادی علیه السلام می فرمایند:

العُجْبُ صَارِفٌ عَنِ طَلَبِ الْعِلْمِ ، دَاعٍ إِلَى الْغَمَطِ وَالْجَهْلِ؛
خودپسندی، آدمی را از دانش جویی باز می دارد و به ناسپاسی و انکار حق
می خواند.

بحار الأنوار، ج 69، ص 199

حدیث - 1006

امام سجاد علیه السلام می فرمایند:

وَالذُّنُوبُ الَّتِي تُنْزِلُ النَّقَمَ عَصِيَانُ الْعَارِفِ بِالْبَغْيِ وَالتَّطَاوُلُ عَلَى النَّاسِ وَ
الِاسْتِهْزَاءُ بِهِمْ وَالسُّخْرِيَّةُ مِنْهُمْ

گناهانی که باعث نزول عذاب می شوند، عبارت اند از: ستم کردن شخص از
روی آگاهی، تجاوز به حقوق مردم، و دست انداختن و مسخره کردن آنان.

معانی الاخبار، ص 270

حدیث - 1007

امام هادی علیه السلام می فرمایند:

العُجْبُ صَارِفٌ عَنِ طَلَبِ الْعِلْمِ ، دَاعٍ إِلَى الْغَمَطِ وَالْجَهْلِ؛
خودپسندی، آدمی را از دانش جویی باز می دارد و به ناسپاسی و انکار حق
می خواند.

بحار الأنوار، ج 69، ص 199

حدیث - 1008

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

الْعِبَادَةُ مَعَ أَكْلِ الْحَرَامِ كَالْبِنَاءِ عَلَى الرَّمْلِ؛

عبادت کردن با وجود حرام خواری، مانند ساختن بنایی است بر روی شن.

عدّة الداعی ، ص 141

حدیث - 1009

امام باقر علیّه السلام می فرمایند:

مَثَلُ الْحَرِیصِ عَلَى الدُّنْيَا مَثَلُ دَوْدَةَ الْقَرْ: كُلَّمَا ازْدَادَتْ مِنَ الْقَرْ عَلَى نَفْسِهَا لَفًّا

كَانَ أَبْعَدَ لَهَا مِنَ الْخُرُوجِ حَتَّى تَمُوتَ غَمًّا

حریص به دنیا، همانند کرم ابریشم است که هر چه بیشتر دور خود می تند،

خارج شدن از پیله بر او سخت تر می شود، تا آن که از غصه می میرد.

کافی، ج 2، ص 316

حدیث - 1010

امام علی علیّه السلام می فرمایند:

الْمُرِيبُ أَبَدًا عَلِيلٌ

آدم بدبین، همیشه بیمار است.

غررالحکم، ح 839

حدیث - 1011

امام علی علیه السلام می فرمایند:

الْحَقُّودُ مُعَذِّبُ النَّفْسِ، مُتَضَاعَفُ الْهَمِّ؛

کینه توز، روحش در عذاب است و اندوهش دو چندان.

غررالحکم، ح 1962

حدیث - 1012

رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم می فرمایند:

مَنْ سَاءَ خُلُقُهُ عَذَّبَ نَفْسَهُ وَ مَنْ كَبُرَ هَمُّهُ سَقُمَ بَدَنُهُ

هر کس بد اخلاق باشد، خودش را عذاب می دهد و هر کس غم و غصه

هایش زیاد شود، تنش رنجور می گردد.

نهج الفصاحه، ح 3002

حدیث - 1013

امام صادق علیه السلام :

نگاه بعد از نگاه (به نا محرم)، بذر شهوت در دل می کارد و این خود برای

فتنه و به گناه کشاندن صاحبش کافی است.

(الفقیه 4/18/4970)

حدیث - 1014

پیامبر اکرم ﷺ :

خشم خداوند عزوجل سخت است، بر زن شوهرداری که چشم خود را از غیر شوهر خود یا از کسی که محرم او نیست پر کند.
(ثواب الاعمال 338/1)

حدیث - 1015

پیامبر اکرم (ﷺ) :

هر که چشم خود را از حرام پر کند، خداوند در روز قیامت چشم او را از آتش برگرداند مگر این که توبه کند و از عمل خود دست بردارد.
(البحار 76/334/1)

حدیث - 1016

امام علی علیه السلام فرمودند:

الْحَسَدُ يَضْنِي الْجَسَدَ؛

حسد، بدن را فرسوده و علیل می کند.

غررالحکم، ح 943

حدیث - 1017

حضرت رسول اکرم (ﷺ) فرمودند:

أَمِنْ اغْتَابَ مُسْلِمًا أَوْ مُسْلِمَةً لَمْ يَقْبَلِ اللَّهُ تَعَالَى صَلَاتَهُ وَلَا صِيَامَهُ أَرْبَعِينَ يَوْمًا
وَلَيْلَةً إِلَّا أَنْ يَغْفِرَ لَهُ صَاحِبُهُ؛

خداوند متعال تا چهل شبانه روز نماز و روزه غیبت کننده مرد و زن مسلمان را نمی پذیرد، مگر این که غیبت شونده او را ببخشد.
(جامع الأخبار، ص 412، ح 1141)

حدیث - 1018

امام حسن عسکری (علیه السلام) فرمودند:

جُعِلَتِ الْخَبَائِثُ فِي بَيْتٍ وَجُعِلَ مِفْتَاحُهُ الْكَذِبُ؛

تمام پلیدیها در خانه ای قرار داده شده و کلید آن دروغگویی است.
(بحار الانوار، ج 78، ص 377)

حدیث - 1019

امام علی (علیه السلام) فرمودند:

ابْنُ الْقَرِينِ الْغَضَبُ: يَبْدِي الْمَعَائِبَ وَ يَدْنِي الشَّرَّ وَ يَبَاعِدُ الْخَيْرَ؛

خشم، بدترین همراه است: عیبها را آشکار، بدیها را نزدیک و خوبیها را دور می کند.

(غرر الحکم، ح 4417)

حدیث - 1020

پیامبر اکرم ﷺ فرمودند:

ثَلَاثٌ مَنْ كُنَّ فِيهِ فَهِيَ رَاجِعَةٌ عَلَى صَاحِبِهَا: الْبَغْيُ وَالْمَكْرُ وَالنَّكَتُ؛
سه چیز است که در هر کس باشد [آثارش] به خود او بر می گردد: ستم
کردن، فریب دادن و پیمان شکنی.
(نهج الفصاحه، ح 1281)

حدیث - 1021

امام صادق علیه السلام فرمودند:

مَا مِنْ رَجُلٍ تَكَبَّرَ أَوْ تَجَبَّرَ إِلَّا لِدَلَّةٍ وَجَدَهَا فِي نَفْسِهِ؛
هیچ مردی تکبر یا گردن فرازی نکرد، مگر به سبب احساس خواری و
حقارتی که در خود یافت.
(میزان الحکمه، ح 9814)

حدیث - 1022

امام صادق علیه السلام فرمودند:

إِذَا أَرَادَ اللَّهُ بِقَوْمٍ هَلَكًا ظَهَرَ فِيهِمُ الرِّبَا؛
هنگامی که خداوند بخواهد ملتی را نابود کند، رباخواری در میان آنان رواج
می یابد.

(وسائل الشیعه، ج 18، ص 123، ح 17)

حدیث - 1023

امام باقر علیه السلام فرمودند:

الْكِبَرُ مَطَايَا النَّارِ؛

کبر و بزرگی نمودن (به منزله ی) مرکبی است که سوار خود را به سوی آتش می برد.

(جهاد با نفس، ح 578)

حدیث - 1024

امام علی علیه السلام فرمودند:

مَنْ سَاءَ خُلُقُهُ ضَاقَ رِزْقُهُ؛

هر کس بد اخلاق باشد، روزی اش تنگ می شود.

(غررالحکم، ح 8023)

حدیث - 1025

امام علی علیه السلام فرمودند:

مَنْ سَاءَ خُلُقُهُ، مَلَّاهُ أَهْلُهُ

هر کس بد اخلاق باشد، خانواده اش از او دلتنگ و خسته می شوند.

(تحف العقول، ص 214)

حدیث - 1026

امام صادق علیه السلام فرمودند:

إِنَّ الْفُحْشَ وَالْبَذَاءَ وَالسَّلَاطَةَ مِنَ الْنِفَاقِ

همانا دشنام دادن و هرزه گویی و زبان درازی ناشی از نفاق و دورویی است.
(جهاد بانفس، ح 667 و ص 284)

حدیث - 1027

امام صادق علیه السلام فرمودند:

إِنَّ الْفُحْشَ وَالْبَذَاءَ وَالسَّلَاطَةَ مِنَ الْنِفَاقِ

همانا دشنام دادن و هرزه گویی و زبان درازی ناشی از نفاق و دورویی است.
(جهاد بانفس، ح 667 و ص 284)

حدیث - 1028

امام باقر علیه السلام فرمودند:

الظُّلْمُ فِي الدُّنْيَا هُوَ الظُّلُمَاتُ فِي الْآخِرَةِ.

ظلم در دنیا همان ظلمتها و تاریکی های آخرت است.
(جهاد با نفس، ح 733)

حدیث - 1029

رسول اکرم ﷺ فرمودند:

آیه المنافق ثلاث : اذا حدث كذب و اذا وعد اخلف و اذا اؤتمن خان
نشان منافق سه چیز است : 1 - سخن به دروغ بگوید. 2 - از وعده تخلف
کند. 3 - در امانت خیانت نماید.
(صحیح مسلم، کتاب الایمان، ح 89)

حدیث - 1030

پیامبر اکرم ﷺ فرمودند:

أركانُ الكُفر أربعةُ الرّغبةُ وَ الرّهبةُ وَ السّخطُ وَ الغضبُ
پایه های کفر چهار چیز است : میل و خواهش، ترس و بیم، ناخشنودی و
خشم.
(جهاد با نفس، ح 475)

حدیث - 1031

امام علی علیه السلام فرمودند:

أشدُّ الذُّنوبِ ما استهانَ بهِ صاحِبُهُ؛
سخت ترین گناهان، گناهی است که انجام دهنده ی آن، آن را ناچیز بشمارد.
(جهاد با نفس، ح 398)

حدیث - 1032

امام محمد باقر علیه السلام فرمودند:

إِنَّ اللَّهَ يُبْغِضُ الْفَاحِشَ الْمُتَفَحِّشَ

راستی که خداوند شخص بد زبان بیهوده گوی را دشمن می دارد.

(جهاد با نفس، ح 677)

حدیث - 1033

امام صادق علیه السلام فرمودند:

إِنَّ الْفُحْشَ وَالْبَدَاءَ وَالسَّلَاطَةَ مِنَ النِّفَاقِ؛

همانا دشنام دادن و هرزه گویی و زبان درازی ناشی از نفاق و دورویی است.

(جهاد با نفس، ح 678)

حدیث - 1034

امام صادق علیه السلام فرمودند:

مَنْ ظَلَمَ مَظْلَمَةً أَخَذَ بِهَا فِي نَفْسِهِ أَوْ فِي مَالِهِ أَوْ فِي وَلَدِهِ؛

کسی که ستمی کند به سبب آن ستم، در جانش یا مالش یا فرزندانش

گرفتاری می افتد.

(جهاد با نفس، ح 727)

حدیث - 1035

امام علی علیه السلام می فرمایند:
کسی که تخم کینه (در دل) بکارد محنت و اندوه درو کند.
غررالحکم ، باب کینه

حدیث - 1036

امام علی علیه السلام می فرمایند:
کسی که کینه را از درون خود به یک سو اندازد دل و قلبش آسوده و راحت شود.
غررالحکم ، باب کینه

حدیث - 1037

امام علی علیه السلام می فرمایند:
آدم کینه توز اخوت و برادری ندارد.
غررالحکم ، باب کینه

حدیث - 1038

امام علی علیه السلام می فرمایند:
بدترین چیزی که در قلب جای گیر شود کینه است.
غررالحکم ، باب کینه

حدیث - 1039

امام علی علیه السلام می فرمایند:
سلاح بدی و شرّ، کینه است.
غررالحکم ، باب کینه

حدیث - 1040

امام علی علیه السلام می فرمایند:
سبب فتنه ها کینه است.
غررالحکم ، باب کینه

حدیث - 1041

امام علی علیه السلام می فرمایند:
اساس و سر عیب ها کینه است.
غررالحکم ، باب کینه

حدیث - 1042

امام علی علیه السلام می فرمایند:
آدم کینه و ر بد معاشری است.
غررالحکم ، باب کینه

حدیث - 1043

امام علی علیه السلام می فرمایند:
سخت ترین دل ها از نظر آلودگی و ناصافی ، دل شخص کینه توز است.
غررالحکم ، باب کینه

حدیث - 1044

امام علی علیه السلام می فرمایند:
کینه آتشی است که جز به غلبه و ظفر خاموش نشود.
غررالحکم ، باب کینه

حدیث - 1045

امام علی علیه السلام می فرمایند:
کینه توزی از خصلت های بدان و بدکاران است.
غررالحکم ، باب کینه

حدیث - 1046

امام علی علیه السلام می فرمایند:
آدم کینه توز جاننش در شکنجه و عذاب و اندوهش چند برابر است.
غررالحکم ، باب کینه

حدیث - 1047

امام علی علیه السلام می فرمایند:
کینه ، دردی است سخت و دردناک و بیماری وباداری است.
غررالْحکم ، باب کینه

حدیث - 1048

امام علی علیه السلام می فرمایند:
کینه ، خویی پست است و بیماری نابود کننده ای است.
غررالْحکم ، باب کینه

حدیث - 1049

امام علی علیه السلام می فرمایند:
آدم کینه توز راحتی و آسایش ندارد.
غررالْحکم ، باب کینه

حدیث - 1050

امیر المؤمنین علیه السلام فرمودند:
صِحَّةُ الْجَسَدِ مِنْ قِلَّةِ الْحَسَدِ
سلامت بدن نشانه کمی حسد است.

(جهاد با نفس، ح 553)

حدیث - 1051

حضرت رسول اکرم ﷺ فرمودند:

يَهْرُمُ ابْنُ آدَمَ وَ يَشِبُّ مَعَهُ اثْنَتَانِ: الْحِرْصُ عَلَى الْمَالِ وَ الْحِرْصُ عَلَى الْعُمْرِ؛
آدمیزاد پیر می شود و دو چیز از او جوان می شود: حرص مال و حرص
عمر.

(کنز العمال، ج 3، ص 490، ح 7557)

حدیث - 1052

امام صادق علیه السلام فرمودند:

إِنَّ سُوءَ الْخُلُقِ يُفْسِدُ الْعَمَلَ كَمَا يُفْسِدُ الْخَلُّ الْعَسْلَ
راستی که بد اخلاقی عمل را تباه می کند همچنان که سرکه عسل را فاسد می
سازد.

(جهاد با نفس، ح 659)

حدیث - 1053

امام صادق علیه السلام فرمودند:

البذاء من الجفاء و الجفاء فى النار؛
زشت گفتاری ناشی از ستمکاری و ستمکاری در آتش است.
(جهاد النفس، ح 689)

حدیث - 1054

امام حسن عسگری علیه السلام فرمودند:

بئس العبد عبد یكون ذا وجهین و ذا لسانین، یطری أخاه شاهدا، و یأکله غائبا، إن أعطی حسده، و إن ابتلی خانه
چه بد است آن بنده خدا که دورو و دو زبان است. در حضور برادرش او را می ستاید و در غیاب او بدگوئیش می کند. اگر عطایی به برادرش رسد حسد برد، و اگر گرفتار گردد او را وانهد.
(تحف العقول ، ص 518)

حدیث - 1055

امام باقر علیه السلام فرمودند:

مَنْ كَفَّ غَضَبَهُ عَنِ النَّاسِ كَفَّ اللَّهُ عَنْهُ عَذَابَ يَوْمِ الْقِيَامَةِ؛
کسی که خشمش را از مردمان باز دارد خداوند نیز در روز قیامت عذابش را از او باز می دارد.
(جهادالنفس، ح 532)

حدیث - 1056

امام صادق علیه السلام فرمودند:

الغیبة ان تقول فی اخیک ما ستره الله علیه

غیبت آن است که درباره برادرت چیزی بگویی که خداوند آن را پنهان کرده است.

(میزان الحکمه، ح ۱۱۱۱۱)

حدیث - 1057

امام صادق علیه السلام فرمودند:

مَا مِنْ رَجُلٍ تَكَبَّرَ أَوْ تَجَبَّرَ إِلَّا لَذَّةٌ يَجِدُهَا فِي نَفْسِهِ

هیچ مردی نیست که تکبر بورزد یا خود را بزرگ بشمارد مگر بخاطر ذلتی که در نفس خود می یابد.

(جهاد النفس، ح 585)

حدیث - 1058

امام صادق علیه السلام فرمودند:

إِذَا رَأَيْتُمُ الْعَبْدَ مُتَفَقِّدًا لِذُنُوبِ النَّاسِ نَاسِيًا لِذُنُوبِهِ فَاعْلَمُوا أَنَّهُ مُكْرَبٌ بِهِ

هرگاه دیدید که بنده ای گناهان مردمان را جستجو می کند و گناهان خویش را فراموش کرده است بدانید که او فریب شیطان را خورده است.

(جهاد النفس، ح 237)

حدیث - 1059

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم می فرمایند:

هر کس چهل روز گوشت نخورد، بدخوی می شود. گوشت بخورید؛ چرا که بر
شنوایی تان می افزاید.

الفردوس، ج 3، ص 627، ح 5960

حدیث - 1060

پیامبر خدا ﷺ می فرمایند:

هر کس چهل روز پیوسته گوشت بخورد، سنگ دل می شود.

(بحار الانوار، 62، ص 294)

حدیث - 1061

امام محمد باقر علیه السلام فرمودند:

الْجَبَّارُونَ أَبْعَدُ النَّاسِ مِنْ اللَّهِ عِزًّا وَ جَلًّا يَوْمَ الْقِيَامَةِ

دورترین مردم از خداوند عز و جل در روز قیامت سرکشان متکبر هستند.

(جهاد النفس، ص 254)

حدیث - 1062

امام صادق علیه السلام فرمودند:

ایاکم ان یحسد بعضکم بعضا فان الکفر اصله الحسد.

از حسد ورزی به یکدیگر پرهیزید، زیرا ریشه کفر، حسد است.

(تحف العقول ، ص 315)

حدیث - 1063

امام محمد باقر علیه السلام فرمودند:

لَا يَكُونُ الْعَبْدُ عَالِمًا حَتَّى لَا يَكُونَ حَاسِدًا لِمَنْ فَوْقَهُ وَلَا مُحَقَّرًا لِمَنْ دُونَهُ.

هیچ بنده ای عالم نباشد تا اینکه به بالا دست خود حسد نبرد و زیر دست خود را خوار نشمارد.

(تحف العقول ص 293)

حدیث - 1064

امام علی علیه السلام فرمودند:

أَشَدُّ الذُّنُوبِ مَا اسْتَهَانَ بِهِ صَاحِبُهُ.

سخت ترین گناهان آن است که صاحبش آن را کوچک بشمرد.

(نهج البلاغه حکمت 348)

حدیث - 1065

حضرت امام کاظم علیه السلام می فرمایند:

بخیل کسی است که در پرداخت آنچه خدا بر او واجب کرده است بخل

ورزد.

بحار الانوار، ج 96، ص 16.

حدیث - 1066

حضرت امام صادق علیه السلام می فرمایند:
انسان بخیل، آسایش ندارد.
بحارالانوار، ج 73، ص 303.

حدیث - 1067

حضرت امام علی علیه السلام می فرمایند:
بخل در بردارنده بدیهای هر عیبی است و افساری است که (بخیل) به وسیله
ی آن به سوی هر بدی کشانده می شود.
بحارالانوار، ج 73، ص 307.

حدیث - 1068

حضرت امام علی علیه السلام می فرمایند:
آدم بخیل، خزانه دار وارثان خود است.
غررالحکم، ح 464.

حدیث - 1069

حضرت رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم می فرمایند:
بخیل واقعی کسی است که نام من نزد او برده شود و صلوات نفرستد.

بحارالانوار، ج 73، ص 306.

حدیث - 1070

حضرت رسول الله (ﷺ) می فرمایند:
بخیل ترین مردم کسی است که در سلام کردن بخل ورزد.
بحارالانوار، ج 77، ص 209.

حدیث - 1071

حضرت امام علی (علیه السلام) می فرمایند:
خالی بودن دل از کینه و حسادت، از خوشبختی بنده است.
غررالحکم، ح 5083.

حدیث - 1072

پیامبر اکرم (ﷺ) می فرمایند:
افضاء سرأخیک خیانة ما جتنب ذلک؛
فاش کردن راز برادرت خیانت است؛ پس از این کار دوری کن.
بحارالانوار، ج 77، ص 91.

حدیث - 1073

امام صادق (علیه السلام) می فرمایند:

ستمگر و یاری دهنده ی او و کسی که به ستم او راضی باشد هر سه در ستم شریکند.

اصول کافی، ج 2، ص 333.

حدیث - 1074

حضرت امام هادی علیه السلام می فرمایند:
خشم گرفتن بر کسی که در اختیار توست، پستی است.
اعلام الدین، ص 311.

حدیث - 1075

حضرت رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم می فرمایند:
خشم ایمان را تباه می کند همان گونه که سرکه غسل را.
بحارالانوار، ج 73، ص 268.

حدیث - 1076

حضرت علی علیه السلام می فرمایند:
خداوند سبحان، از آدم و قیح گستاخ در گناهان نفرت دارد.
غررالحکم، ح 3437.

حدیث - 1077

حضرت رسول اکرم ﷺ می فرمایند:

سه کس نزد خدا از همه منفورترند: کسی که روز زیاد می خوابد در حالی که شب اصلاً نمازی نخوانده است و کسی که زیاد می خورد و هنگام غذا خوردن نام و حمد خدا نمی گوید و کسی که بی دلیل می خندد.
کنز العمال، ح 2143.

حدیث - 1078

حضرت رسول اکرم ﷺ می فرمایند:

هیچ چیز نزد خدا منفورتر از بخل و بدخویی نیست. همان گونه که خاک غسل را تباه می کند این دو نیز عمل را تباه می کنند.
بحار الانوار، ج 16، ص 231.

حدیث - 1079

امام علی علیه السلام :

مَنْ جَارَ قَصْرَ عُمْرِهِ؛

هر کس ظلم کند، عمرش کوتاه می شود.

عیون الحکم والمواعظ ، ص 429، ح 7334 .

حدیث - 1080

الذُّنُوبُ الَّتِي تُغَيِّرُ النِّعَمَ الْبَغْيُ وَ الذُّنُوبُ الَّتِي تَوْرِثُ الدَّمَ الْقَتْلُ وَ الَّتِي تُنْزِلُ
النِّقَمَ الظُّلْمُ وَ الَّتِي تَهْتِكُ السُّتُورَ شُرْبُ الْخَمْرِ وَ الَّتِي تَحْبِسُ الرِّزْقَ الزِّنَا وَ الَّتِي
تُعَجِّلُ الْفَنَاءَ قَطِيعَةُ الرَّحِمِ وَ الَّتِي تَرُدُّ الدَّعَاءَ وَ تُظْلِمُ الْهَوَاءَ عُقُوقُ الْوَالِدَيْنِ؛

گناهی که نعمت‌ها را تغییر می‌دهد، تجاوز به حقوق دیگران است. گناهی که
پشیمانی می‌آورد، قتل است. گناهی که گرفتاری ایجاد می‌کند، ظلم است. گناهی
که آبرو می‌برد، شرابخواری است. گناهی که جلوی روزی را می‌گیرد، زناست.
گناهی که مرگ را شتاب می‌بخشد، قطع رابطه با خویشان است. گناهی که مانع
استجاب دعا می‌شود و زندگی را تیره و تار می‌کند، نافرمانی از پدر و مادر
است.

علل الشرایع ، ج 2، ص 584 .

حدیث - 1081

پیامبر ﷺ :

فِي الزَّيْنَةِ خِصَالٌ: ثَلَاثٌ مِنْهَا فِي الدُّنْيَا وَ ثَلَاثٌ فِي الْآخِرَةِ، فَأَمَّا الَّتِي فِي
الدُّنْيَا فَيَذْهَبُ بِالْبَهَاءِ وَ يُعَجِّلُ الْفَنَاءَ وَ يَقْطَعُ الرِّزْقَ وَ أَمَّا الَّتِي فِي الْآخِرَةِ فَسَوْءُ
الْحِسَابِ وَ سَخَطُ الرَّحْمَنِ وَ الْخُلُودُ فِي النَّارِ ؛

زینا، شش پیامد دارد: سه در دنیا و سه در آخرت. سه پیامد دنیایی‌اش این
است که: آبرو را می‌برد، مرگ را شتاب می‌بخشد و روزی را می‌برد و سه پیامد
آخرتی‌اش: سختی حسابرسی، خشم خدای رحمان و ماندگاری در آتش است.
خصال ، ص 321، ح 3 .

حدیث - 1082

حضرت امام صادق علیه السلام فرمودند:
از حسادت کردن پرهیزید، زیرا کفر ریشه اش حسادت است.
اصول کافی، ج 8، ص 8.

حدیث - 1083

حضرت امام محمد باقر علیه السلام فرمودند:
ان الحسد لتأكل الايمان كما تأكل النار الحطب؛
همان گونه که آتش هیزم را می خورد، حسد ایمان را می خورد.
اصول کافی، ج 2، ص 306.

حدیث - 1084

حضرت علی علیه السلام فرمودند:
ما رأيت ظالما اشبه لمظلوم من الحاسد: نفس دائم، قلب هائم و حزن لازم؛
ستمگری چون حسود ندیدم که به ستمدیده شبیه تر باشد: جانی سرگردان
دارد و دلی بی قرار و اندوهی پیوسته.
بحار الانوار، ج 73، ص 256.

حدیث - 1085

امام علی علیه السلام می فرمایند:

الحسد لا یجلب الا مضرة و غیضا یوهن قلبک و یمرض جسمک؛
حسادت نتیجه ای جز زیان و ناراحتی که دلت را سست و تنت را بیمار می
گرداند به بار نمی آورد.
بحار الانوار، ج 73، ص 256.

حدیث - 1086

رسول اکرم صلی الله علیه و آله می فرمایند:

اما علامة الحاسد: الغیبة والتملق و الشماته بالمصیبة؛
نشانه های حسود عبارتند از غیبت کردن، چاپلوسی کردن و شاد شدن از
گرفتاری دیگران
تحف العقول، حدیث - 22.

حدیث - 1087

امام کاظم علیه السلام می فرمایند:

ما اقبح الفقر بعد الغنی، واقبح الخطیئة بعد النسک! واقبح من ذلک العابد لله ثم
یترک عبادته.

چه زشت است نیازمندی بعد از توانگری و چه زشت است گناه به دنبال
عبادت و زشت تر از اینها کار کسی است که عبادت خدا را پیشه کند و سپس
از عبادتش دست شوید.
تحف العقول / ح 397.

حدیث - 1088

حضرت فاطمه ی زهرا علیها السلام می فرمایند:
جعل الله الصلاة تنزيها لكم عن الكبر.
خداوند متعال نماز را مایه ی دوری شما از کبر و خودپسندی قرار داد.
اعیان الشیعه / ج 1 / ص 316.

حدیث - 1089

حضرت امام محمد باقر علیه السلام می فرمایند:
ان العبد کیذب الذنب فیروی عنه الرزق.
بنده گناه می کند و به سبب آن روزی از او گرفته می شود.
اصول کافی، ج 2، ص 270.

حدیث - 1090

امام علی علیه السلام فرمودند:
لا تَرَى الْجَاهِلَ إِلَّا مُفْرِطًا أَوْ مُفْرِطًا.
همیشه جاهل: یا افراط گر و تجاوزکار و یا کندرو و تفریط کننده است.

(النهايه، جلد 3 ص 435)

حدیث - 1091

امام علی علیه السلام فرمودند:

أَحْصِدِ الشَّرَّ مِنْ صَدْرٍ غَيْرِكَ بِقَلْعِهِ مِنْ صَدْرِكَ.

قلب خود را از کینه دیگران پاک کن، تا قلب آنها از کینه تو پاک شود.

(الامالی، ج 2، ص 174)

حدیث - 1092

امام حسن عسکری علیه السلام فرمودند:

جُعِلَتِ الْخَبَائِثُ فِي بَيْتٍ وَ جُعِلَ مِفْتَاحُهُ الْكَذِبُ

تمام پلیدیها در خانه ای قرار داده شده و کلید آن دروغگویی است.

(بحار الانوار، ج 78، ص 377)

حدیث - 1093

حضرت امام علی علیه السلام می فرمایند:

بدترین مردم کسی است که لغزش را نمی بخشد و عیب و خطا را نمی

پوشاند.

غررالحکم، ح 5735.

حدیث - 1094

حضرت رسول الله (ﷺ) می فرمایند:
بخیل ترین مردم کسی است که در سلام کردن بخل ورزد.
بحارالانوار، ج 77، ص 209.

حدیث - 1095

حضرت رسول الله (ﷺ) می فرمایند:
بخیل واقعی کسی است که نام من نزد او برده شود و صلوات نفرستد.
بحارالانوار، ج 73، ص 306.

حدیث - 1096

حضرت امام علی (علیه السلام) می فرمایند:
بخل در بردارنده بدیهای هر عیبی است و افساری است که (بخیل) بوسیله ی
آن به سوی هر بدی کشانده می شود. بحارالانوار، ج 73، ص 307.

حدیث - 1097

حضرت امام کاظم (علیه السلام) می فرمایند:
بخیل کسی است که در پرداخت آنچه خدا بر او واجب کرده است بخل
ورزد.
بحارالانوار، ج 96، ص 16.

حدیث - 1098

حضرت امام علی علیه السلام می فرمایند:
خالی بودن دل از کینه و حسادت، از خوشبختی بنده است.
غررالحکم، ح 5083.

حدیث - 1099

امام حسین علیه السلام می فرمایند:
چنان چه سر که غسل را فاسد می کند، خلق بد ایمان را فاسد می کند.
اصول کافی، ج 2، ص 321.

حدیث - 1100

امام علی علیه السلام می فرمایند:
ستمگری در دنیا مایه ی نابودی و در آخرت موجب هلاکت است.
غررالحکم، ح 1707.

حدیث - 1101

حضرت امام هادی علیه السلام می فرمایند:
خشم گرفتن بر کسی که در اختیار توست، پستی است.
اعلام الدین، ص 311.

حدیث - 1102

حضرت رسول اکرم ﷺ می فرمایند:
هیچ چیز نزد خدا منفورتر از بخل و بدخویی نیست. همان گونه که خاک
عسل را تباه می کند این دو نیز عمل را تباه می کنند.
بحارالانوار، ج 16، ص 231.

حدیث - 1103

امام حسن عسکری علیہ السلام می فرمایند:
اعتدال و صرفه جویی در مصرف مال، اندازه ای دارد که اگر از آن بیش تر
شود، بخل است.
بحارالانوار، ج 17، ص 218.

حدیث - 1104

حضرت امام علی علیہ السلام می فرمایند:
بدترین مردم کسی است که لغزش را نمی بخشد و عیب و خطا را نمی
پوشاند.
غررالحکم، ح 5735.

حدیث - 1105

امام باقر علیه السلام می فرمایند:

إِنِّي لَأَبْغُضُ الرَّجُلَ - أَوْ أَبْغُضُ لِلرَّجُلِ - أَنْ يَكُونَ كَسَلَانًا عَنْ أَمْرِ دُنْيَاهُ ، وَمَنْ
كَسَلَ عَنْ أَمْرِ دُنْيَاهُ فَهُوَ عَنْ أَمْرِ آخِرَتِهِ أَكْسَلَ؛

هر آینه من دشمن می شمارم کسی را که در کار دنیایش تنبلی ورزد؛ زیرا آن
کس که در کار دنیایش تنبلی کند، در کار آخرتش بیشتر تنبلی می ورزد .

الكافی : 5 / 85 / 4

احادیث اخلاق و توصیه ها

حدیث - 1

پیامبر خدا ﷺ می فرمایند :

لَا تَضْجُرْ فَيَمْنَعَكَ الضَّجْرُ مِنَ الْآخِرَةِ وَالْدُّنْيَا ؛

بی حوصلگی مکن ؛ که آن ، تو را از آخرت و دنیا باز می دارد .

بحار الأنوار : 45 / 145 / 77 .

حدیث - 2

امام صادق علیه السلام می فرمایند:

مَنْ كَسَلَ عَنْ طَهْوَرِهِ وَصَلَاتِهِ فَلَيْسَ فِيهِ خَيْرٌ لِأَمْرِ آخِرَتِهِ ، وَمَنْ كَسَلَ عَمَّا

يُصْلِحُ بِهِ أَمْرَ مَعِيشَتِهِ فَلَيْسَ فِيهِ خَيْرٌ لِأَمْرِ دُنْيَاهُ ؛

هر کس در طهارت و نمازش سستی کند ، خیری در کار آخرتش نباشد و

هر که در سامان بخشی به گذران زندگی اش سستی ورزد ، خیری در کار

دنیايش نباشد .

الكافي : 3 / 85 / 5

حدیث - 3

امام علی علیه السلام می فرمایند:

مَنْ تَرَكَ الْعُجْبَ وَالتَّوَانِي لَمْ يَنْزِلْ بِهِ مَكْرُوهٌ؛

هر کس خودپسندی و سستی را ترک کند ، ناخوشایندی بر او فرود نمی آید

غرر الحکم : 8805 .

حدیث - 4

امام باقر علیه السلام می فرماید:

النساء يحببن ان یرین الرجل فی مثل ما یحب الرجل ان یری فیہ النساء من الزینة ؛

همان گونه که مردان دوست دارند زینت و آرایش را در زنانشان ببینند، زنان نیز دوست دارند زینت و آرایش را در مردانشان ببینند .
مکارم الاخلاق، ص 80 .

حدیث - 5

پیامبر اکرم صلی الله علیه و سلم می فرماید:

خیر الرجال من امتی الذین لایتطاولون علی اهلیم و یحنون علیهم ولا یظلمونهم ؛

بهترین مردان امت من، آن کسانی هستند که نسبت به خانواده خود خشن و متکبر نباشند و بر آنان ترحم و نوازش کنند و به آنان آزار نرسانند .
مکارم الاخلاق، ص 216 .

حدیث - 6

پیامبر اکرم ﷺ وسلم) می فرمایند:

للرأة على زوجها ان يشبع بطنها، و يكسو ظهرها، ويعلمها الصلاة والصوم
والزكاة ان كان في مالها حق، ولا تخالفه في ذلك ؛
حق زن بر شوهرش این است که او را سیر کند، لباس بپوشاند، نماز و روزه
و زکات را اگر در مال زن حق زکاتی است - به او یاد دهد، و زن نیز در این
کارها با او مخالفت نورزد .
مستدرک الوسائل، ج 14، ص 243 .

حدیث - 7

امام سجاد علیه السلام می فرمایند:

«لان ادخل السوق ومعى درهم ابتاع به لحما لعيالى وقد قرموا اليه احب الى
من ان اعتق نسمة؛
برای من به بازار رفتن و خرید یک درهم گوشت برای خانواده ام که میل به
گوشت دارند، از بنده آزاد کردن دوست داشتنی تر است
وسائل الشيعة، ج 15، ص 251 .

حدیث - 8

پیامبر اکرم ﷺ وسلم) به یکی از زنان درباره حق زن بر شوهرش

می فرمایند:

حقک علیه ان یطعمک مما یاکل ویکسوک مما یلبس ولا یلطم ولا یصیح فی وجهک؛

حق تو بر شوهرت این است که از آنچه خود می خورد به تو غذا دهد، و از آنچه خود می پوشد تو را نیز بپوشاند، و به روی تو سیلی نزند و فریاد نکشد .
مکارم الاخلاق، ص 218 .

حدیث - 9

قال الإمام الصادق عليه السلام :
العالم لا یتکلم بالفضول.
امام صادق عليه السلام فرمودند:
دانا (و عالم)، زیاده گویی نمی کند.
«مستدرک الوسائل، ج 9، ص 33، ح 10127»

حدیث - 10

قال الإمام الباقر عليه السلام فی قول الله عزوجل «و قولوا للناس حسنا»: قولوا للناس أحسن ما تحبون أن یقال فیکم.
امام باقر عليه السلام درباره آیه ی «و با مردم به نیکویی سخن بگویید»، فرمودند:
بهترین سخنی را که دوست دارید درباره شما گفته شود، به مردم بگویید.
«الکافی، ج 2، ص 165، ح 10»

حدیث - 11

قال الإمام علی عليه السلام :

عود لسانک لین الکلام و بذل السلام، یکثر محبوب و یقل مبغضوک.

امام علی عليه السلام فرمودند:

زبان‌ت را به نرم گویی و سلام کردن (به دیگران) عادت ده، تا دوست دارانت زیاد شوند و بدخواهانت اندک.

«غررالحکم، ح 6231»

حدیث - 12

قال الإمام علی عليه السلام :

عود لسانک حسن الکلام تأمن الملام.

امام علی عليه السلام فرمودند:

زبان‌ت را به نیکو گویی عادت ده، تا از سرزنش ایمن مانی.

«غررالحکم، ح 6233»

حدیث - 13

قال الإمام علی عليه السلام :

لا ترخص لنفسک فی شیء من سئ الأقوال والأفعال.

امام علی عليه السلام فرمودند:

به خودت اجازه کمترین زشت گفتاری و زشت کرداری، مده.

«غررالحکم، ح 10190»

حدیث - 14

قال الإمام علی عليه السلام :
من حسن کلامه کان النجیح أمامه.
امام علی عليه السلام فرمودند:
هر که گفتارش نیکو باشد، پیروزی در برابر اوست.
«غررالحکم، ح 8495»

حدیث - 15

قال الإمام علی عليه السلام :
نکیر الجواب من نکیر الخطاب.
امام علی عليه السلام فرمودند:
زشتی پاسخ (که می شنوی)، از زشتی سخن است (که می گویی).
«غررالحکم، ح 9963»

حدیث - 16

قال الإمام علی عليه السلام :
أجملوا فی الخطاب تسمعوا جمیل الجواب.
امام علی عليه السلام فرمودند:
زیبا سخن بگویید، تا پاسخ زیبا بشنوید.

«غررالحکم، ح 2568»

حدیث - 17

قال الإمام علی عليه السلام :

قولوا الخير تعرفوا به، واعملوا الخير تكونوا من أهله.

امام علی عليه السلام فرمودند:

گفتار نیک بگوئید، تا به آن شناخته شوید و کارهای نیک انجام دهید تا از

اهل آن (نیکو کاران) باشید.

«بحارالانوار، ج 71، ص 311، ح 9»

حدیث - 18

قال الإمام علی عليه السلام :

لا تقولن ما یسوؤک جوابه.

امام علی عليه السلام فرمودند:

هرگز سخنی را که از جوابش ناراحت می شوی، مگوی.

«غررالحکم، ح 10155»

حدیث - 19

قال الإمام علی عليه السلام :

أحسن الكلام ما زانه حسن النظام، وفهمه الخاص والعام.

امام علی عليه السلام فرمودند:

بهترین سخن، آن است که به زیبایی نظم (نیکویی تألیف و ترکیب) آراسته باشد و خواص و عوام آن را بفهمند.

«غررالحکم، ح 3304»

حدیث - 20

قال الإمام علی عليه السلام :

أحسن الكلام ما لا تمجه الآذان و لا يتعب فهمه الأفهام.

امام علی عليه السلام فرمودند: بهترین سخن آن است که گوشها از شنیدن آن رنجیده و بیزار نشود و فهمیدن آن اندیشه ها را به رنج نیندازد.

«غررالحکم، ح 3371»

حدیث - 21

قال الإمام علی عليه السلام :

الكلام كالدواء، قليله ينفع و كثيره قاتل.

امام علی عليه السلام فرمودند:

سخن چون داروست، اندک سود می بخشد و بسیارش کشنده است.

«غررالحکم، ح 2182»

حدیث - 22

قال الإمام علی عليه السلام :

إياك و فضول الكلام، فإنهيظهر من عيوبك ما بطن، و يحرك عليك من أعدائك ما سكن.

امام علی عليه السلام فرمودند:

از زیاده گویی پرهیز که آن عیب های پنهان تو را آشکار می سازد و کینه های آرام گرفته دشمنانت را بر ضد تو تحریک می کند.

«غررالحکم، ح 2720»

حدیث - 23

قال الإمام علی عليه السلام :

من عذب لسانه کثر إخوانه.

امام علی عليه السلام فرمودند:

کسی که زبانش شیرین باشد، برادرانش زیاد شوند.

«غررالحکم، ح 7761»

حدیث - 24

قال رسول الله صلى الله عليه وسلم (لما سأل رجل عن أفضل الأعمال): إطعام الطعام، وإطياب الكلام.

پیامبر خدا صلى الله عليه وسلم (در پاسخ به مردی که پرسید برترین کارها کدام است) فرمودند: اطعام کردن و نیکو سخن گفتن.

«بحارالانوار، ج 71، ص 312، ح 12»

حدیث - 25

قال رسول الله ﷺ : من فقه الرجل قلة كلامه فيما لا يعنيه .
پیامبر خدا ﷺ فرمودند: نشانه ی فهمیدگی مرد این است که کمتر سخن
بیهوده گوید.

«بحارالانوار، ج 2، ص 55، ح 28»

حدیث - 26

قال الإمام الحسين عليه السلام لابن عباس: لا تتكلمن فيما لا يعينك فإني أخاف
عليك الوزر، ولا تتكلمن فيما يعينك حتى تری للكلام موعضا .
امام حسین عليه السلام به ابن عباس فرمودند: هرگز سخن بیهوده مگوی، زیرا بیم
گناه برای تو دارم و سخن سودمند نیز مگوی مگر این که آن سخن به جا باشد.
«بحارالانوار، ج 71، ص 278، ح 16»

حدیث - 27

قال الإمام علي عليه السلام لما مر برجل يتكلم بفضول الكلام: إنك تملی علی
حافظیک کتابا إلی ربک، فتکلم بما یعینک ودع ما لا یعینک .
امام علی عليه السلام وقتی بر مردی گذشت که زیاده گویی می کرد، فرمودند: بدان
که تو بر دو فرشته نگهبان اعمالت مطلبی املا می کنی و به سوی پروردگارت
می فرستی، پس سخنانی بگو که برایت سودمند باشد و از سخنان بیهوده دم فرو
بند.

«أمالی الصدوق، ص 37، 4»

حدیث - 28

قال الإمام علی عليه السلام : لا تسئ اللفظ و إن ضاق عليك الجواب.
امام علی عليه السلام فرمودند: سخن بد مگوی اگر چه از پاسخ درماندی.
«غررالحکم، ح 10267»

حدیث - 29

قال الإمام علی عليه السلام : إياك و ما يستهجن من الكلام، فإنه يحبس عليك اللثام و ينفر عنك الكرام.
امام علی عليه السلام فرمودند: پرهیز از به زبان آوردن سخنان زشت، زیرا که فرومایگان را گرد تو جمع می کند و گران مایگان را از تو می راند.
«غررالحکم، ح 2722»

حدیث - 30

قال الامام الصادق عليه السلام : الصَّبْرُ يُعَقِّبُ خَيْراً فَاصْبِرُوا تَظْفَرُوا.
امام صادق عليه السلام فرمودند: عاقبت صبر و شکیبائی خیر است، پس صبر کنید تا پیروز شوید.
«بحار الانوار، ج 71، ص 96»

حدیث - 31

عن الامام جعفر ابن محمد علیه السلام : کَم مِنْ صَبْرٍ سَاعَةٍ قَدْ أُورِثَتْ فَرَحاً طَوِيلاً
و کَم مِنْ لَذَّةٍ سَاعَةٍ قَدْ أُورِثَتْ حُزْناً طَوِيلاً.
امام صادق علیه السلام فرمودند: چه بسا یک لحظه صبر کردن موجب سرور و
خوشحالی طولانی شود و چه بسا لحظه ای لذت بردن موجب اندوه طولانی
گردد.

«سفینه البحار، ج 2، ص 5»

حدیث - 32

قال الامام الصادق علیه السلام : نَحْنُ صَبْرٌ وَ شِيعَتُنَا أَصْبِرُ مِنَّا. قُلْتُ: جَعَلْتُ فِدَاكَ،
کیف صار شِيعَتُکُمْ أَصْبِرُ مِنْکُمْ؟ قَالَ
امام صادق علیه السلام فرمودند: ما خاندانی صبور و شکیبائیم و شیعیان ما از ما
شکیبا ترند. گفتم: جانم به فدایت، چگونه شیعیان شما از شما شکیبا ترند؟
فرمود: چون صبر ما بر چیزی است که می دانیم، اما آنها بر چیزی که نمی دانند
صبر می کنند.

«بحار الانوار، ج 71، ص 80»

حدیث - 33

قال الامام الجواد علیه السلام : تَوَسَّدِ الصَّبْرَ وَ اعْتَنِقِ الْفَقْرَ وَ ارْفُضِ الشَّهَوَاتِ وَ
خَالَفِ الْهَوَى

امام جواد علیه السلام فرمودند: در زندگی صبر را تکیه گاه و فقر و تنگدستی را همنشین خود قرار بده، شهوات و خواسته های دنیوی را رها کن و با هواهای نفسانی به مخالفت برخیز و بدان که هیچ گاه از دید خداوند مخفی نیستی، پس مواظب باش که چگونه رفتار می کنی.

«بحار الانوار، ج 75، ص 358»

حدیث - 34

قال الامام الباقر علیه السلام : الْجَنَّةُ مُحْفَوَةٌ بِالْمَكَارِهِ وَالصَّبْرُ فَمَنْ صَبَرَ عَلَى الْمَكَارِهِ فِي الدُّنْيَا دَخَلَ الْجَنَّةَ.

امام باقر علیه السلام فرمودند: بهشت آمیخته به سختی ها و صبر و بردباری است، پس هر کس در دنیا بر سختی ها صبور باشد، وارد بهشت خواهد شد.

«اصول کافی، ج 2، ص 89»

حدیث - 35

إِنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: عَلَامَةُ الصَّابِرِ فِي ثَلَاثٍ، أُولَاهَا أَنْ لَا يَكْسَلَ وَالثَّانِيَةُ أَنْ لَا يَضْجَرَ وَالثَّالِثَةُ أَنْ لَا يَشْكُو مِنْ رَبِّهِ عَزَّوَجَلَّ ...

نبی اکرم صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: نشانه های انسان صبور سه چیز است: 1- کسل و خسته نمی شود. 2- بی قراری نمی کند. 3- از پروردگارش شکایت نمی کند، چون وقتی کسل شود، حقوق را ضایع و تباه خواهد کرد و هنگامی که بی قراری کند، سپاسگزاری نمی کند و وقتی از پروردگارش شکایت کند، گناه خواهد کرد.

«بحار الانوار، ج 71، ص 86»

حدیث - 36

قال رسول الله ﷺ : النَّصْرُ مَعَ الصَّبْرِ وَ الْفَرْجُ بَعْدَ الْكَرْبِ وَ اِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا.

رسول خدا ﷺ فرمودند: پیروزی، در پرتو صبر و شکیبائی به دست می آید و پایان رنج و سختی، فرج خواهد بود و همانا همراه هر سختی آسانی است.

«مستدرک الوسائل، ج 2، ص 295»

حدیث - 37

قال رسول الله ﷺ : عَلَيْكَ بِالْعِلْمِ فَانَّ الْعِلْمَ خَلِيلُ الْمُؤْمِنِ وَ الْحِلْمَ وَزِيرُهُ وَ الْعَقْلَ دَلِيلُهُ وَ ... وَ الصَّبْرَ امِيرُ جُنُودِهِ.

رسول خدا ﷺ فرمودند: بر تو باد به فراگیری علم، همانا که علم دوست مؤمن است و بردباری وزیر او و عقل راهنمایش و عمل سرپرست او و رفیق و مدارا پدر او و ملایمت با دیگران برادر او و صبر، امیر سپاهیان او است.

«نهج الفصاحه، ح 1961»

حدیث - 38

قال الامام على عليه السلام : كَمْ يُفْتَحُ بِالصَّبْرِ مِنْ غَلَقٍ.

امام علی علیه السلام فرمودند: چه بسیارند گره های پیچیده و مشکلات سختی که با صبر گشوده می شوند.

«تصنیف غرالحکم، ص 285، ح 6368»

حدیث - 39

قال الامام علی علیه السلام : لِكُلِّ نِعْمَةٍ مِفْتَاحٌ وَ مِغْلَاقٌ: فَمِفْتَاحُهَا الصَّبْرُ وَ مِغْلَاقُهَا الْكَسَلُ.

امام علی علیه السلام فرمودند: برای تمام نعمت ها کلید و قفلی مقرر شده است، پس کلید آن صبر و قفل آن تنبلی است.

«شرح نهج البلاغه ابن ابی الحدید، ج 20، ص 285»

حدیث - 40

قال الامام علی علیه السلام : مَنْ صَبَرَ عَلَى طَاعَةِ اللَّهِ وَ عَنِ مَعَاصِيهِ فَهُوَ الْمَجَاهِدُ الصَّبَّورُ.

امام علی علیه السلام فرمودند: کسی که بر طاعت پروردگارش و اجتناب از معصیت او صبر نماید، همانا او مجاهد صبوری است (که در راه خدا به جهاد برخاسته است).

«تصنیف غرالحکم، ص 283، ح 6309»

حدیث - 41

قال الامام علی علیه السلام : صَابِرُوا أَنْفُسَكُمْ عَلَى فِعْلِ الطَّاعَاتِ وَ صُؤُوهَا عَنْ دَنَسِ السَّيِّئَاتِ تَجِدُوا حَلَاوَةَ الْإِيمَانِ.

امام علی علیه السلام فرمودند: در انجام طاعت پروردگار صبر پیشه کنید و نفس خود را از آلوده شدن به پلیدی گناهان حفظ نمائید، آنگاه شیرینی و حلاوت ایمان را در می یابید.

«تصنیف غررالحکم، ص 283، ح 6310»

حدیث - 42

قال الامام علی علیه السلام : إِنَّكَ لَنْ تُدْرِكَ مَا تُحِبُّ مِنْ رَبِّكَ إِلَّا بِالصَّبْرِ عَمَّا تَشْتَهِي.

امام علی علیه السلام فرمودند: همانا تو به آنچه دوست داری از پروردگارت به تو برسد دست نمی یابی مگر اینکه در مقابل خواسته های نفسانی مقاومت کنی.

«تصنیف غررالحکم، ص 283، ح 6305»

حدیث - 43

قال الامام علی علیه السلام : أَيُّهَا النَّاسُ عَلَيْكُمْ بِالصَّبْرِ، فَإِنَّهُ لَا دِينَ لِمَنْ لَا صَبْرَ لَهُ.

امام علی علیه السلام فرمودند: ای مردم! بر شما باد به صبر و شکیبائی، همانا

کسی که صبر نداشته باشد، دین نخواهد داشت.

«بحار الانوار، ج 71، ص 92»

حدیث - 44

قال الامام علی علیه السلام : الصَّبْرُ فی الامور بمنزلةِ الرَّأسِ مِنَ الجسدِ فاذا فارقَ الرأسُ الجسدَ فسَدَ الجسدُ فاذا فارقَ الصَّبْرُ الامورَ فسدتِ الامورُ.

امام علی علیه السلام فرمودند: صبر در کارها همانند سر در بدن است، همان طور که وقتی سر از بدن جدا شود، بدن فاسد می گردد، اگر صبر از کارها جدا شود، کارها تباه و فاسد خواهد شد.

«بحار الانوار، ج 71، ص 73»

حدیث - 45

امام علی علیه السلام فرمودند: صبر، یا صبر بر مصیبت است یا بر اطاعت خدا و یا در مقابل معصیت، که قسم سوم از دو قسم دیگر با ارزش تر می باشد.

«شرح نهج البلاغه ابن ابی الحدید، ج 1، ص 319»

حدیث - 46

قال الامام الصادق علیه السلام : الْإِثْقَاءُ عَلَى الْعَمَلِ حَتَّى يَخْلُصَ أَشَدُّ مِنْ الْعَمَلِ.

امام صادق علیه السلام فرمودند: پایداری بر عمل تا آنجا که خالص شود، سخت تر از خود عمل است.

«الكافی، ج 2، ص 16»

حدیث - 47

عن رسول الله ﷺ : اِعْمَلْ لِرَجُلٍ وَاحِدٍ يَكْفِيكَ الْوُجُوهَ كُلَّهَا.
رسول خدا ﷺ فرمودند: برای خدا کار کن، تو را از همگان کفایت می کند.

«تنبيه الخواطر، ج 2، ص 119»

حدیث - 48

قال رسول الله ﷺ : اَخْلَصْ قَلْبَكَ يَكْفِيكَ الْقَلِيلُ مِنَ الْعَمَلِ.
رسول خدا ﷺ فرمودند: دلت را خالص گردان که (در آن صورت) کار (خیر) اندک تو را بس است.

«بحار الانوار، ج 73، ص 175»

حدیث - 49

قال الامام علي عليه السلام : اَخْلَصْ تَتَلَّ.
امام علی علیه السلام فرمودند: اخلاص داشته باش، کامیاب و سعادتمند می شوی.
«غررالحکم، ح 2248»

حدیث - 50

قال الامام علي عليه السلام : اِخْلَاصُ الْعَمَلِ مِنْ قُوَّةِ الْيَقِينِ وَ صَلَاحُ النِّيَّةِ.

امام علی علیه السلام فرمودند: اخلاص عمل ناشی از نیروی یقین و درستی و پاکی نیت است.

«غررالحکم، ح 1301»

حدیث - 51

قال الامام علی علیه السلام : كَيْفَ يَسْتَطِيعُ الْاِخْلَاصَ مَنْ يَغْلِبُهُ الْهَوَى؟
امام علی علیه السلام فرمودند: چگونه کسی که هوی و هوس بر او چیره است، می تواند اخلاص داشته باشد؟
«غررالحکم، ح 6977»

حدیث - 52

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند:
سعادتمند کسی است که از دیگران پند گیرد.
من لایحضره الفقیه/377/4

حدیث - 53

پیامبر اکرم ﷺ فرمودند:

کودکان را دوست بدارید و با آنان مهربان باشید.

وسائل الشیعه 484/21

حدیث - 54

پیامبر اکرم ﷺ فرمودند:

با اطاعت دستورات الهی، خود را در معرض رحمت او قرار دهید.

تنبيه الخواطر (مجموعه ورام) 437/

حدیث - 55

رسول الله ﷺ :

إِنَّ مِنْ مَوْجِبَاتِ الْمَغْفِرَةِ إِدْخَالُ السُّرُورِ عَلَى أَخِيكَ الْمُؤْمِنِ ؛

از جمله اسباب مغفرت ، شاد کردن برادر مؤمن است .

المعجم الكبير ، ج 3 ، ص 83 .

حدیث - 56

رسول الله ﷺ :

إِنَّ اللَّهَ لَا يَقْبَلُ عَمَلَ عَبْدٍ حَتَّى يَرْضَى قَوْلَهُ ؛

خداوند ، عمل بنده را نمی‌پذیرد ، مگر آن که از گفتارش خشنود باشد .
مسند الشهاب ، ج 2 ، ص 17 .

حدیث - 57

رسول الله ﷺ :

إِذَا جَاءَكُمُ الزَّائِرُ فَأَكْرِمُوهُ ؛

هر گاه کسی به دیدار شما آمد ، گرامی‌اش بدارید .

الأمالی ، صدوق ، ص 600 .

حدیث - 58

رسول الله ﷺ :

إِذَا أَتَاكُمْ كَرِيمٌ قَوْمٍ فَأَكْرِمُوهُ ؛

هرگاه بزرگ قومی بر شما وارد شد ، گرامی‌اش بدارید .

الکافی ، ج 2 ، ص 659 .

حدیث - 59

قال الامام الكاظم عليه السلام : . . . يا هشام من أحب الدنيا ذهب خوف الآخرة
من قبله و ما أوتي عبدٌ علماً فازدادَ للدنيا حباً إلا من الله بُعداً و ازدادُ الله عليه
غضباً.

امام کاظم علیه السلام فرمودند: ای هشام کسی که دنیا را دوست داشته باشد ترس آخرت از دلش برود و اگر به بنده ای دانش داده شود و سپس بر دوستی دنیایش زیاد شود، بر خشم و غضب خدا بر او افزوده گردد.

«تحف العقول، ص 399»

حدیث - 60

قال الامام الباقر علیه السلام : أَكْثَرَ ذِكْرِ الْمَوْتِ، فَإِنَّهُ لَمْ يُكْثِرْ إِنْسَانٌ ذِكْرَ الْمَوْتِ إِلَّا زَهَدَ فِي الدُّنْيَا.

امام باقر علیه السلام فرمودند: مرگ را بسیار یاد کن، زیرا انسان مرگ را زیاد یاد نمی کند جز آنکه به دنیا بی رغبت شود.

«الکافی، ج 2، ص 131»

حدیث - 61

قال الامام الصادق علیه السلام : مَنْ زَهَدَ فِي الدُّنْيَا أَثْبَتَ اللَّهُ الْحِكْمَةَ فِي قَلْبِهِ وَ أُنْطِقَ بِهَا لِسَانَهُ وَ بَصَّرَهُ عَيُوبَ الدُّنْيَا دَاءَهَا وَ دَوَاءَهَا وَ أَخْرَجَهُ مِنَ الدُّنْيَا سَالِمًا إِلَى دَارِ السَّلَامِ.

امام صادق علیه السلام فرمودند: کسی که به دنیا بی رغبت باشد خداوند حکمت را در قلبش ثابت کند و زبانش را به آن گویا سازد و او را به عیبهای دنیا و درد و درمانش بینا گرداند و او را از دنیا سالم بیرون برد و وارد بهشت دارالسلام کند.

«الکافی، ج 2، ص 128»

حدیث - 62

قال الإمام الصادق عليه السلام : إن في كتاب علي عليه السلام : إنما مثل الدنيا كمثُل الحَيَّةِ ما ألين مَسُّها و في جوفها السَّمُّ الناقعُ، يحذرُها الرجلُ العاقلُ، و يَهْوِي إليها الصَّبيُّ الجاهلُ.

امام صادق عليه السلام فرمودند: در کتاب علی علیه السلام است که به درستی مثل دنیا مثل مار است که پوستش نرم است و زهر کشنده در درون دارد، مرد عاقل از آن پرهیزد و کودک نادان به او گرایش یابد.

«الکافی، ج 2، ص 136»

حدیث - 63

قال الإمام الصادق عليه السلام : من أصبح و أمسى و الدنيا أكبرُ همِّه جعلَ اللهُ تعالى الفقرَ بينَ عَيْنَيْهِ و شَتَّتَ أمرَه و لم يَنَلْ من الدنيا إلَّا ما قَسَمَ اللهُ له و مَنْ أصبح و أمسى و الآخرةُ أكبرُ همِّه جعلَ اللهُ الغنى في قلبه و جَمَعَ له أمرَه.

امام صادق عليه السلام فرمودند: هر کس بامداد کند و روز را به شب رساند و بزرگ ترین هم و غمش دنیا باشد خداوند متعال فقر را جلوی چشمش قرار داده و کارش را پَریشان می سازد و بجز آنچه خداوند روزی او کرده به دنیا دست پیدا نمی کند و هر کس بامداد کند و روز را به شب رساند و بزرگترین هم و غمش آخرت باشد خداوند بی نیازی را در دل او قرار داده و کارش را منظم می سازد.

«الکافی، ج 2، ص 319»

حدیث - 64

قال الإمام الصادق عليه السلام : كَانَ فِيمَا وَعَظَ اللَّهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى بِهِ عِيسَى بْنُ مَرْيَمَ عليه السلام : وَاعْلَمْ أَنَّ رَأْسَ كُلِّ خَطِيئَةٍ وَذَنْبٍ حُبُّ الدُّنْيَا، فَلَا تُحِبُّهَا فَإِنِّي لَا أُحِبُّهَا.

امام صادق عليه السلام فرمودند: از جمله موعظه های خداوند به حضرت عیسی عليه السلام این بود که: . . . و بدان که ریشه هر خطا و گناه، دوستی دنیاست پس آن را دوست نداشته باش و البته من آن را دوست ندارم.
«الکافی، ج 8، ص 140»

حدیث - 65

قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم : مَنْ تَعَلَّمَ الْقُرْآنَ فَلَمْ يَعْمَلْ بِهِ وَآثَرَ عَلَيْهِ حُبُّ الدُّنْيَا وَزِينَتُهَا اسْتَوْجَبَ سَخَطَ اللَّهِ وَكَانَ فِي الدَّرَجَةِ مَعَ الْيَهُودِ وَالنَّصَارَى الَّذِينَ يَنْبِذُونَ كِتَابَ اللَّهِ وَرَاءَ ظُهُورِهِمْ.

رسول خدا صلى الله عليه وآله وسلم فرمودند: کسی که قرآن را یاد بگیرد و بدان عمل نکند و دوستی دنیا و زینت آن را بر قرآن برگزیند مستحق خشم خداست و با یهودیان و مسیحیان، که کتاب خدا را پشت سر می اندازند، در یک درجه خواهد بود.
«وسائل الشیعة، ج 6، ص 183»

حدیث - 66

قال الامام علی علیه السلام : طَلَبْتُ الْخُضُوعَ فَمَا وَجَدْتُ إِلَّا بِقَبُولِ الْحَقِّ، إِقْبُلُوا الْحَقَّ فَإِنَّ قَبُولَ الْحَقِّ يُبْعَدُ مِنَ الْكِبَرِ.

امام علی علیه السلام فرمودند: خضوع را (از خدا) خواستم، پس نیافتم تواضع و خضوع را جز در تسلیم در برابر حق، (پس) حق را بپذیرید، زیرا قبول آن آدمی را از تکبر دور می سازد.

«جامع الاخبار، فصل 71، ص 144»

حدیث - 67

قال الامام علی علیه السلام : التَّكَبُّرُ عَلَى الْمُتَكَبِّرِ هُوَ التَّوَاضُّعُ بِعَيْنِهِ.

امام علی علیه السلام فرمودند: تکبر در برابر شخص متکبر عین تواضع است.

«نهج البلاغه، حکمت 410»

حدیث - 68

قال الامام علی علیه السلام : ضَعْ فَخْرَكَ وَاحْطُطْ كِبْرَكَ وَادْكُرْ قَبْرَكَ.

امام علی علیه السلام فرمودند: فخر و مباهات را کنار بگذار و خود را خالی از تکبر کن و به یاد قبر خود باش.

«نهج البلاغه، حکمت 398»

حدیث - 69

قال النبی ﷺ : إِذَا رَأَيْتُمُ الْمُتَوَاضِعِينَ مِنْ أُمَّتِي فَتَوَاضَعُوا لَهُمْ وَ إِذَا رَأَيْتُمُ الْمُسْتَكْبِرِينَ فَتَكَبَّرُوا عَلَيْهِمْ فَإِنَّ ذَلِكَ لَهُمْ مَزَلَّةٌ وَ صَغَارٌ.

پیامبر اکرم ﷺ فرمودند: هر وقت اهل تواضع را دیدید برای آنها تواضع کنید و زمانی که مستکبران را دیدید با آنها با تکبر رفتار کنید چون به این وسیله ذلیل و تحقیر می شوند.

«محجة البيضاء، ج 6، ص 222»

حدیث - 70

قال أبو عبد الله عليه السلام : لَيْسَ لَكَ أَنْ تَأْتِمِنَ مَنْ غَشَّكَ، وَلَا تَتَّهِمَ مَنْ اثْتَمَنَ.

امام صادق علیه السلام فرمودند: هر کس تو را فریب داد نباید امین بشماری و هر کس را امین یافتی متهم نکن.

«قرب الاسناد، ص 35»

حدیث - 71

قال رسول الله ﷺ : مَنْ صَامَ شَهْرَ رَمَضَانَ فَاجْتَنَبَ فِيهِ الْحَرَامَ وَ الْبُهْتَانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ وَ أَوْجَبَ لَهُ الْجَنَانَ.

پیامبر خدا ﷺ فرمودند: هر کس ماه رمضان را روزه بگیرد و از کارهای حرام مخصوصا بهتان دوری کند، خدا از او راضی شود و بهشت را بر او واجب کند.

«بحار الانوار، ج 39، ص 346»

حدیث - 72

قال رسول الله ﷺ: أُولَى النَّاسِ بِالتُّهْمَةِ مَنْ جَالَسَ أَهْلَ التُّهْمَةِ.
پیامبر خدا ﷺ فرمودند: سزاوارترین مردم به تهمت، کسی است که با متهمان و افراد مظنون همنشینی کند.
«أمالی شیخ صدوق، ص 28»

حدیث - 73

قال رسول الله ﷺ: لَيْسَ لَكَ أَنْ تَتَّهَمَ مَنْ قَدْ إِتَمَمْتَهُ، وَلَا تَأْمَنَ الْخَائِنَ وَ قَدْ جَرَّبْتَهُ.
امام صادق علیه السلام فرمودند: حق نداری کسی را که امین یافته ای متهم کنی و نباید به خائن اطمینان کنی در حالی که او را آزموده ای.
«قرب الاسناد، ص 40»

حدیث - 74

قال الامام علی علیه السلام : مَنْ وَقَفَ نَفْسَهُ مَوْقِفَ التُّهْمَةِ فَلَا يُلُومَنَّ مَنْ أَسَاءَ بِهِ الظَّنَّ.

امام علی علیه السلام فرمودند: کسی که خود را در معرض تهمت قرار دهد نباید کسی را که به او گمان بد برد، سرزنش کند.
«بحار الانوار، ج 75، ص 90»

حدیث - 75

قال الامام علی علیه السلام : إِيَّاكَ وَ مَوَاطِنَ التُّهْمَةِ وَ الْمَجْلِسَ الْمَظْنُونِ بِهِ السُّوءُ، فَإِنَّ قَرِينَ السُّوءِ يَغُرُّ جَلِيسَهُ.

امام علی علیه السلام فرمود: از رفت و آمد به جاهای تهمت برانگیز و مجالسی که گمان بد به آنها برده می شود بپرهیز؛ زیرا دوست بد همنشین خود را می فریبد.
«بحار الانوار، ج 75، ص 90»

حدیث - 76

قال الامام الباقر علیه السلام لِرَجُلٍ اسْتَوْصَاهُ: أَوْصِيكَ بِتَقْوَى اللَّهِ، وَإِيَّاكَ وَالْمِزَاحَ فَإِنَّهُ يَذْهَبُ هَيْبَةُ الرَّجُلِ وَمَاءٌ وَجْهِهِ، وَعَلَيْكَ بِالدُّعَاءِ لِإِخْوَانِكَ بِظَهْرِ الْغَيْبِ فَإِنَّهُ يُهِيلُ الرِّزْقَ - يَقُولُهَا ثَلَاثًا - .

امام باقر علیه السلام به مردی که از ایشان سفارشی درخواست کرده بود، فرمودند: تو را سفارش می کنم به رعایت تقوای الهی و اینکه از شوخی کردن بر حذر

باشی که شوخی ابّهت مرد و آبروی او را از بین می برد و بر تو باد که در پنهانی برای برادرانت دعا کنی که این کار روزی را زیاد می کند و این جمله را سه بار تکرار کرد .

«مستطرفات السرائر، ص 144»

حدیث - 77

قال الامام الصادق عليه السلام لِيُونُسَ الشَّيْبَانِي: كَيْفَ مُدَاعَبَةُ بَعْضِكُمْ بَعْضًا؟ قُلْتُ: قَلِيلٌ، قَالَ: فَلَا تَفْعَلُوا، فَإِنَّ الْمُدَاعَبَةَ مِنْ حُسْنِ الْخُلُقِ، وَإِنَّكَ لَتَدْخُلُ بِهَا السُّرُورَ عَلَى أَخِيكَ ...

امام صادق عليه السلام به یونس شیبانی فرمودند: چه قدر با یکدیگر شوخی می کنید؟ عرض کردم: کم. فرمودند: این گونه نکنید؛ زیرا شوخی از خوش خویی است و تو بدان وسیله برادرت را شاد می سازی و به تحقیق رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم برای این که کسی را شاد کند، با او شوخی می کرد.

«الکافی، ج 2، ص 663»

حدیث - 78

قال الامام الصادق عليه السلام : إِيَّاكُمْ وَالْمِزَاحَ، فَإِنَّهُ يَذْهَبُ بِمَاءِ الْوَجْهِ وَمَهَابَةِ الرَّجَالِ.

امام صادق عليه السلام فرمودند: از شوخی بپرهیزید؛ زیرا آبرو و وقار مردان را از بین می برد.

«الکافی، ج 2، ص 665»

حدیث - 79

قال الامام الصادق عليه السلام : إِذَا أَحْبَبْتَ رَجُلًا فَلَا تُمَارِحْهُ وَلَا تُمَارِهِ.
امام صادق عليه السلام فرمودند: هرگاه شخصی را دوست داشتی، با او نه شوخی
کن و نه مجادله.
«الكافی، ج 2، ص 664»

حدیث - 80

قال الامام علی عليه السلام : إِيَّاكُمْ وَالْمِرَاحُ، فَإِنَّهُ يَجِرُ السَّخِيمَةَ وَيُورِثُ الضَّغِينَةَ،
وَهُوَ السَّبُّ الْأَصْغَرُ.
امام علی عليه السلام فرمودند: از شوخی بپرهیزید؛ زیرا که شوخی بدخواهی می
آورد و کینه بر جای می گذارد و آن دشنام کوچک است.
«الكافی، ج 2، ص 664»

حدیث - 81

قال الامام علی عليه السلام : دَعِ الْمِرَاحَ، فَإِنَّهُ لِقَاحُ الضَّغِينَةِ.
امام علی عليه السلام فرمودند: شوخی را رها کن؛ زیرا شوخی بارورکننده کینه
است.
«غرر الحکم، ح 5134»

حدیث - 82

قال الامام علی عليه السلام : مَنْ مَزَحَ أُسْتُخِفَ بِهِ.
امام علی عليه السلام فرمودند: هر که شوخی کند، به سبب آن شوخی، سبک می شود.

«بحار الأنوار، ج 77، ص 235»

حدیث - 83

قال الامام علی عليه السلام : مَنْ كَثُرَ مِزَاحُهُ قَلَّ وَقَارُهُ.
امام علی عليه السلام فرمودند: هر که زیاد شوخی کند، وقارش کم می شود.
«غرر الحکم، ح 8432»

حدیث - 84

قال الامام علی عليه السلام : مَنْ كَثُرَ مِزَاحُهُ أُسْتُجْهِلَ.
امام علی عليه السلام فرمودند: هر که زیاد شوخی کند، نادان شمرده می شود.
«غرر الحکم، ح 7883»

حدیث - 85

قال الامام علی عليه السلام : كَثْرَةُ الْمِرَاحِ تَسْقُطُ الْهَيْبَةُ.
امام علی عليه السلام فرمودند: شوخی زیاد (انسان را) از هیبت می اندازد.
«غرر الحکم، ج 7101»

حدیث - 86

قال الامام علی عليه السلام : مَنْ كَثُرَ مِرَاحُهُ لَمْ يَخِلْ مِنْ حَاقِدٍ عَلَيْهِ وَ مُسْتَخِفٍّ بِهِ.
امام علی عليه السلام فرمودند: هر که زیاد شوخی کند، از داشتن بدخواه و کسی که او را خفیف شمارد بی نصیب نخواهد بود.
«غرر الحکم، ج 8930»

حدیث - 87

قال رسول الله ﷺ : يَا عَلِيُّ! لَا تَمَزَحَ فَيَذْهَبَ بِهَاؤُكَ، وَلَا تَكْذِبَ فَيَذْهَبَ نُورُكَ.
پیامبر اکرم ﷺ فرمودند: ای علی، شوخی مکن که ارج و احترامت از بین می رود و دروغ مگو که نورانیتت از میان می رود.
«مکارم الأخلاق، ج 2، ص 321»

حدیث - 88

قال رسول الله ﷺ : لَا يَبْلُغُ الْعَبْدُ صَرِيحَ الْإِيمَانِ حَتَّى يَدَعَ الْمِرَاحَ وَالْكَذِبَ وَيَدَعَ الْمِرَاءَ وَإِنْ كَانَ مُحِقًّا.

پیامبر اکرم ﷺ فرمودند: بنده به ایمان ناب نرسد، مگر آن گاه که شوخی و دروغ را ترک گوید و مجادله را رها کند، هر چند بر حق باشد.

«الکافی، ج 3، ص 594»

حدیث - 89

قال رسول الله ﷺ : كَثْرَةُ الْمِرَاحِ يَذْهَبُ بِمَاءِ الْوَجْهِ.

پیامبر اکرم ﷺ فرمودند: شوخی زیاد، آبرو را می برد.

«أمالی شیخ صدوق، ص 223»

حدیث - 90

امام کاظم علیه السلام (در سفارشی به هشام)، فرمودند: دشمنی تو با ابلیس باید سخت باشد و نباید که او در تلاشش برای نابودی تو، شکیباتر و پایدارتر از تو در مبارزه ات با او باشد، زیرا ابلیس با همه قدرتش از تو ناتوانتر است و با همه بدیش کمتر از تو می تواند ضربه زند اگر تو به خداوند پناه ببری، هر آینه به راهی راست هدایت شده ای.

«تحف العقول، ص 400»

حدیث - 91

قال الإمام زين العابدين (عليه السلام) (في دعائه): «فلولا أن الشيطان يخذلهم عن طاعتك ما عصاك عاص، ولولا أنه صور لهم الباطل في مثال الحق ما ضل عن طريقك ضال».

امام سجاد (عليه السلام) (در دعای خود) فرمودند: اگر شیطان با فریبکاری آنان را از طاعت تو باز نمی داشت، هیچ معصیت کاری معصیت تو نمی کرد و اگر او باطل را در لباس حق برای آنان در نمی آورد، هیچ ره گم کرده ای راه تو را گم نمی کرد.

«صحیفه سجادیه، دعای 37»

حدیث - 92

قال الإمام الباقر (عليه السلام) : «تحرز من إبليس بالخوف الصادق».

امام باقر (عليه السلام) فرمودند: با ترس واقعی (ترس از خدا)، خود را از ابلیس مصون دار.

«بحار الأنوار، ج 78، ص 162»

حدیث - 93

قال الإمام الباقر (عليه السلام) : «عليكم بالصدقة، فبكروا بها، فإنها تسود وجه إبليس».

امام باقر (عليه السلام) فرمودند: بر شما باد به صدقه دادن، صدقه را صبح زود بدهید، همانا (صدقه) روی ابلیس را سیاه می کند.

حدیث - 94

عَنِ الْإِمَامِ الرِّضَا عليه السلام قَالَ: إِنَّ إِبْلِيسَ لَهُ خُرْطُومٌ كَخُرْطُومِ الْكَلْبِ وَاضِعُهُ عَلَى قَلْبِ ابْنِ آدَمَ يُذَكِّرُهُ الشَّهَوَاتِ وَاللَّذَاتِ وَيَأْتِيهِ بِالْأَمَانِي وَيَأْتِيهِ بِالْوَسْوَاسَةِ عَلَى قَلْبِهِ يُشَكِّكُهُ فِي رَبِّهِ

امام رضا عليه السلام فرمودند: ابلیس دارای پوزه ای است همچون پوزه سگ و هنگامی که آن پوزه را در دل آدمی می نهد، او را به یاد شهوات نفسانی و لذات جسمانی می اندازد و آرزوهای آنچنانی در او خودنمایی می کند و وسوسه در قلب وی راه می یابد و نسبت به پروردگارش در شک و تردید واقع می شود و البته هنگامی که بنده «أعوذ بالله السميع العليم» را به زبان آورد، شیطان از قلب او دور می شود.

«میزان الحکمه، ج 10، ص 452»

حدیث - 95

عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: لِكُلِّ قَلْبٍ وَسْوَسةٌ فَإِذَا فَتَقَ الْوَسْوَاسُ حِجَابَ الْقَلْبِ وَنَطَقَ بِهِ اللِّسَانُ فَلَا حَرَجَ.

پیامبر اکرم ﷺ فرمودند: برای هر قلبی وسوسه ای وجود دارد، پس اگر آن وسوسه پرده دل را بدرد و بر زبان جاری شود، آدمی مورد مؤاخذه قرار می گیرد. ولی اگر اظهار و عملی نشود، مسئولیتی متوجه آدمی نخواهد بود.

«سفينة البحار، ج 2، ص 655»

حدیث - 96

قال رسول الله ﷺ : ألا اخبركم بشئ إن أنتم فعلتموه تباعد الشيطان منكم تباعد المشرق من المغرب؟ قالوا: بلى، قال: الصوم يسود وجهه، والصدقة تكسر ظهره

رسول خدا ﷺ فرمودند: آیا شما را از چیزی خبر ندهم که اگر به آن عمل کنید شیطان از شما دور شود، چندان که مشرق از مغرب دور است؟ عرض کردند: چرا، فرمودند: روزه، روی شیطان را سیاه می کند و صدقه، پشت او را می شکند و دوست داشتن برای خدا و همیاری در کار نیک، ریشه او را می کند و استغفار، شاهرگش را می زند.

«أمالی شیخ صدوق، ص 59»

حدیث - 97

قال رسول الله ﷺ (لابن مسعود و هو يعظه): يا بن مسعود! اتخذ الشيطان عدوا، فإن الله تعالى يقول: «إن الشيطان لكم عدو فاتخذوه عدوا».

رسول خدا ﷺ (در اندرزی به ابن مسعود)، فرمودند: ای پسر مسعود! شیطان را دشمن بگیر، زیرا خدای متعال می فرماید: «همانا شیطان دشمن شماست، پس او را دشمن گیرید»

«مکارم الأخلاق، ج 2، ص 354»

حدیث - 98

قال الإمام علي عليه السلام: اتخذوا التواضع مسلحة بينكم وبين عدوكم إبليس وجنوده، فإن له من كل أمة جنودا وأعوانا، ورجلا وفرسانا.

امام علی علیه السلام فرمودند: تواضع و فروتنی را سلاح میان خود و دشمنانتان یعنی ابلیس و سپاهیانش قرار دهید، زیرا او در هر امتی لشکریان و یاران و نیروهای پیاده و سواره، دارد.

«نهج البلاغه، خطبه 192»

حدیث - 99

قال الإمام علي عليه السلام (من كتابه للأشتر): إياك والإعجاب بنفسك، والثقة بما يعجبك منها، وحب الإطراء، فإن ذلك من أوثق فرص الشيطان في نفسه ليمحق ما يكون من إحسان المحسنين.

امام علی علیه السلام (در نامه خود به مالک اشتر)، فرمودند: از خودپسندی و تکیه به آنچه موجب خودپسندی تو می شود و از علاقه به مدح و ستایش دوری کن، زیرا این خصلتها از مهمترین فرصتهای شیطان است تا نیکی نیکوکاران را نابود کند.

«نهج البلاغه، نامه 53»

حدیث - 100

قال الإمام علي عليه السلام : مجالسة أهل الهوى منساة للإيمان و محضرة للشيطان. امام علي عليه السلام فرمودند: همنشینی با هوسرانان باعث از یاد رفتن ایمان و حاضر شدن شیطان است.

«نهج البلاغه، خطبه 86»

حدیث - 101

قال الإمام علي عليه السلام : إنما بدء وقوع الفتن أهواء تتبع ... فهناك يستولي الشيطان على أوليائه، وينجو الذين سبقت لهم من الله الحسنی.

امام علی علیه السلام فرمودند: در حقیقت نقطه آغاز فتنه ها و گمراهیها، پیروی از هواهای نفس است، در این جاست که شیطان بر دوستان خود استیلا می یابد، اما کسانی که پیشتر لطف خدا شامل حالشان گشته است (از سلطه شیطان) می رهند.

«نهج البلاغه، خطبه 50»

حدیث - 102

قال الإمام علی علیه السلام : الشیطان موکل به - أى العبد - یزین له المعصية لیرکبها، ویمنیه التوبة لیسوفها.

امام علی علیه السلام فرمودند: شیطان بر بنده گماشته شده است و معصیت را در نظرش می آید تا مرتکب آن شود و او را به توبه کردن امیدوار می سازد تا آن را به تأخیر اندازد.

«نهج البلاغه، خطبه 64»

حدیث - 103

قال الإمام علی علیه السلام : أن الشیطان یسنی لکم طرقه ، ویرید أن یحلّ دینکم عقدة عقدة، ویعطیکم بالجماعة الفرقة.

امام علی علیه السلام فرمودند: همانا شیطان راههای خود را برای شما هموار می کند و می خواهد گره های دین شما را یکی پس از دیگری سست گرداند و به جای اتحاد، تفرقه به شما دهد.

«نهج البلاغه، خطبه 121»

حدیث - 104

قال الإمام علي عليه السلام : اعلّموا أن الشيطان إنما يُسَنِّي لَكُمْ طُرُقَهُ لَتَتَّبِعُوا عَقِبَهُ.
امام علی علیه السلام فرمودند: بدانید که همانا شیطان راههای خود را برای شما
هموار می کند تا از او دنباله روی کنید.
«نهج البلاغه، خطبه 138»

حدیث - 105

قال الإمام علي عليه السلام : يا كميل! إن إبليس لا يعد عن نفسه، وإنما يعد عن
ربه ليحملهم على معصيته فيورطهم.
امام علی علیه السلام فرمودند: ای کمیل! ابلیس از طرف خود وعده نمی دهد، بلکه
از جانب پروردگارش وعده می دهد تا آنان را به معصیت او وا دارد و در ورطه
هلاکتشان افکند.
«بشارة المصطفى، ص 27»

حدیث - 106

قال الإمام علي عليه السلام: الله الله في عاجل البغي و آجل وخامة الظلم وسوء عاقبة الكبر، فإنها مصيدة إبليس العظمى، ومكيدته الكبرى.

امام علی علیه السلام فرمودند: از خدا بترسید از (کیفر) سرکشی در این جهان و از زیان ستمگری در آن جهان و از فرجام بد کبر، زیرا اینها (سرکشی و ستمگری و کبر) عظیم ترین دام و بزرگ ترین فریب ابلیس است.

«نهج البلاغه، خطبه 129»

حدیث - 107

قال الإمام علي عليه السلام: فاحذروا - عباد الله - عدو الله أن يعديكم بدائه، و أن يستفزكم بدائه، وأن يجلب عليكم بخيله و رجله

امام علی علیه السلام فرمودند: ای بندگان خدا! از دشمن خدا (شیطان) بر حذر باشید که همانا او شما را به درد خود گرفتار می کند و با فریاد خویش شما را از جا می پراند و نگرانتان می سازد و سواران و پیادگان خود را علیه شما فراهم می آورد.

«نهج البلاغه، خطبه 192»

حدیث - 108

قال الإمام علي عليه السلام: (في ذم أتباع الشيطان): اتخذوا الشيطان لأمرهم ملاكا، واتخذهم له أشراكا، فباض وفرخ في صدورهم، ... !

امام علی علیه السلام (در نکوهش پیروان شیطان)، فرمودند: آنان ملاک کارهایشان را شیطان قرار دادند و شیطان هم آنها را در دام خود قرار داد پس در سینه های آنان تخم کرد و جوجه گذاشت و به تدریج در خردهای آنان نفوذ کرد و با چشمهایشان نگریست و با زبانشان سخن گفت، پس آنها را گرفتار خطاها و لغزشها کرد و نادرستی را در نظرشان آراست، کارهای آنان مانند کار کسی است که شیطان در قدرتش شریک شده و زبان او را به باطل گویا کرده است!

«نهج البلاغه، خطبه 7»

حدیث - 109

قال الإمام علی علیه السلام : احذروا عدوا نفذ فی الصدور خفیا، و نفت فی الآذان نجیا.

امام علی علیه السلام فرمودند: بپرهیزید از آن دشمنی که پنهانی در سینه ها نفوذ می کند و آهسته در گوشها افسون می دمد.

«غرر الحکم، ح 2623»

حدیث - 110

قال الإمام علی علیه السلام : فاعتبروا بما کان من فعل الله ببلیس، إذ أحبط عمله الطویل وجهده الجھید (الجمیل) وکان قد عبد الله ستة آلاف سنة، لا یدری أمن سنی الدنیا أم من سنی الآخرة.

امام علی علیه السلام فرمودند: از کاری که خدا با ابلیس کرد درس بگیرید، هنگامی که کار دراز مدت و کوششهای توان فرسای او را باطل ساخت، او شش

هزار سال خدا را پرستش کرده بود که معلوم نیست آیا از سالهای دنیاست یا از سالهای آخرت.

«نهج البلاغه، خطبه 192»

حدیث - 111

قال الامام الصادق عليه السلام : إِنَّ كَانَ الشَّيْطَانُ عَدُوًّا فَالْغَفْلَةُ لِمَاذَا.

امام صادق عليه السلام فرمودند: اگر شیطان دشمن (شما) است، پس چرا غافلید؟
«بحار الأنوار، ج 70، ص 157»

حدیث - 112

عَنِ الْإِمَامِ الصَّادِقِ عليه السلام قَالَ: قَالَ الشَّيْطَانُ: إِذَا اسْتَمَكْتُ مِنْ ابْنِ آدَمَ فِي ثَلَاثٍ لَمْ أَبَالِ مَا عَمِلَ فَإِنَّهُ غَيْرُ مَقْبُولٍ مِنْهُ إِذَا اسْتَكْثَرَ عَمَلَهُ وَنَسِيَ ذَنْبَهُ وَدَخَلَهُ الْعُجْبُ.

امام صادق عليه السلام فرمودند: شیطان (به یارانش) گفت: از راه سه چیز بر بنی آدم غلبه می کنم و در این صورت باکی ندارم که او چه اعمال (نیکی) انجام می دهد زیرا اعمال نیک وی در نزد خدا پذیرفته نمی شود. (و آن سه عبارتند از: هنگامی که «عمل» خود را بیش از واقع آن ارزیابی کند و گناهان خود را فراموش کند و دارای عجب و خودپسندی باشد.

«سفينة البحار، ج 2، ص 161»

حدیث - 113

قال الإمام الصادق عليه السلام: إن الشيطان يدير ابن آدم في كل شيء، فإذا أعياه جثم له عند المال فأخذ برقته.

امام صادق عليه السلام فرمودند: شیطان آدمی را همه جا می چرخاند و چون او را خسته و درمانده کرد، نزدیک ثروت کمین می کند و گردنش را می گیرد.

«الكافي، ج 2، ص 315»

حدیث - 114

قال الإمام الصادق عليه السلام: لقد نصب إبليس حباله في دار الغرور، فما يقصد فيها إلا أولياءنا.

امام صادق عليه السلام فرمودند: ابلیس در این سرای پر فریب، دامهای خود را بهن کرده و هدف او کسی جز دوستداران ما نیست.

«تحف العقول، ص 301»

حدیث - 115

قال الإمام الصادق عليه السلام: قال إبليس: خمسة (أشياء) ليس لي فيهن حيلة وسائر الناس في قبضتي من اعتصم بالله عن نية صادقة ...

امام صادق عليه السلام فرمودند: ابلیس گفت: پنج نفر هستند که هیچ چاره ای برای آنها ندارم اما دیگر مردمان در مشت من هستند: هر که با نیت درست به خدا پناه برد و در همه کارهایش به او تکیه کند، کسی که شب و روز بسیار تسبیح خدا گوید، کسی که برای برادر مؤمنش آن پسندد که برای خود می

پسندد، کسی که هر گاه مصیبتی به او می رسد، بی تابی نمی کند و هر کسی که به آنچه خداوند قسمتش کرده، خرسند است و غم روزیش را نمی خورد.

«الخصال، ج 1، ص 285»

حدیث - 116

قال الإمام الكاظم عليه السلام (لما سئل عن أوجب الأعداء مجاهدة): أقر بهم إليك و أعداهم لك ... و من يحرض أعداءك عليك و هو إبليس.

امام کاظم عليه السلام (در پاسخ به این پرسش که جهاد با کدام دشمن واجب تر است)، فرمودند: آن که از همه به تو نزدیکتر و دشمنیش با تو بیشتر است و کسی که دشمنان تو را بر ضدت تحریک می کند و آن شیطان است.

«تحف العقول، ص 399»

حدیث - 117

سَمِعَ اميرالمؤمنين عليه السلام رجلاً يَطْرُبُ بالطَّنْبُورِ فَمَنَعَهُ وَ كَسَرَ طَنْبُورَهُ ... فَقَالَ: إِنَّهُ يَقُولُ: سَتَنْدِمُ سَتَنْدِمُ أَيَا صَاحِبِي سَتَدْخُلُ جَهَنَّمَ أَيَا ضَارِبِي.

امام علی عليه السلام شنید مردی طنبور می نوازد، وی را از این کار منع کرد و طنبورش را شکست و از وی خواست که توبه کند او هم توبه کرد، سپس به او فرمودند: آیا می دانی هنگامی که طنبور نواخته می شود چه می گوید؟ عرض کرد جانشین رسول خدا صلی الله علیه و آله داناتر است، حضرت فرمودند: می گوید: بزودی پشیمان می شوی، به زودی پشیمان می شوی ای صاحب من! به زودی داخل جهنم می گردی ای نوازنده من!

«مستدرک الوسائل، ج 13، ص 220»

حدیث - 118

قال ابو الحسن عليه السلام : مَنْ نَزَّهَ نَفْسَهُ عَنِ الْغَنَاءِ فَإِنَّ فِي الْجَنَّةِ شَجَرَةً يَأْمُرُ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ الرِّيحَ أَنْ تُحَرِّكَهَا فَيَسْمَعُ لَهَا صَوْتاً أَمْ يَسْمَعُ بِمِثْلِهِ وَ مَنْ لَمْ يَتَنَزَّ عَنْهُ لَمْ يَسْمَعْهُ.

امام کاظم عليه السلام فرمودند: کسی که خود را از غناء و ساز و آواز، پاکیزه و دور نگه دارد در عوض آن در بهشت درختی است که خداوند به باد فرمان می دهد که آن درخت را به حرکت درآورد و از آن درخت صدایی دل نواز به گوش می رسد که هرگز مانند آن را نشنیده است، اما کسی که در دنیا خود را از غناء، پاکیزه و دور نگه ندارد آن صدا را نمی شنود.

«جامع الاحادیث الشیعه، ج 17، ص 207»

حدیث - 119

قال رسول الله صلى الله عليه وآله : لَا تَكْثُرُوا الْكَلَامَ بِغَيْرِ ذِكْرِ اللَّهِ، فَإِنَّ كَثْرَةَ الْكَلَامِ بِغَيْرِ ذِكْرِ اللَّهِ قَسْوَةُ الْقَلْبِ، إِنَّ أْبْعَدَ النَّاسِ مِنَ اللَّهِ الْقَلْبُ الْقَاسِي.

پیامبر اکرم صلى الله عليه وآله فرمودند: در غیر از یاد خدا، زیاده گویی نکنید؛ زیرا زیاده گویی در غیر یاد خدا، موجب سختدلی می شود و دورترین مردم از خدا، شخص سختدل است.

«أمالی شیخ طوسی، ص 3»

حدیث - 120

امام باقر علیه السلام فرمودند: کوری حقیقی، کوری قلب است، زیرا به درستی که چشمها کور نیستند، اما دلهایی که در سینه هاست کور هستند.
«من لا يحضره الفقيه، ج 1، ص 379، ح 1109»

حدیث - 121

قال الامام الصادق عليه السلام : أَنَهَاكُمْ أَنْ تَطْرَحُوا التُّرَابَ عَلَى ذَوِي الْأَرْحَامِ، فَإِنَّ ذَلِكَ يُورِثُ الْقِسْوَةَ فِي الْقَلْبِ، وَمَنْ قَسَى قَلْبُهُ بَعْدَ مِنْ رَبِّهِ.
امام صادق علیه السلام فرمودند: شما را از ریختن خاک روی (جنازه) خویشاوندانتان نهی می کنم؛ زیرا این کار، سختدلی به بار می آورد و هر که دلش سخت گردد، از پروردگارش دور می شود.
«الدعوات، ص 269، ح 767»

حدیث - 122

قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم : ثَلَاثَةٌ يُقْسِنُ الْقَلْبَ: إِسْتِمَاعُ اللَّهْوِ وَ طَلَبُ الصَّيْدِ وَ إِيْتَانُ بَابِ السُّلْطَانِ.
پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: سه چیز دل را سخت می کند: بیهوده شنوی، شکار و آمد و شد به دربار سلطان.
«خصال، ص 126، ح 122»

حدیث - 123

قال الامام علی عليه السلام : مِنْ وَصِيَّتِهِ لِابْنِهِ الْحَسَنِ عليه السلام : اِنَّمَا قَلْبُ الْحَدَثِ كَالْأَرْضِ الْخَالِيَةِ مَا أُلْقِيَ فِيهَا مِنْ شَيْءٍ قَبِلَتْهُ، فَبَادَرْتُكَ بِالْأَدَبِ قَبْلَ أَنْ يَقْسُوَ قَلْبُكَ وَيَسْتَعْلِلُ لُبُّكَ.

امام علی عليه السلام در سفارشی به فرزند بزرگوارشان امام حسن عليه السلام فرمودند: دل جوان، در حقیقت همچون زمین خالی و بایری است که هر تخمی در آن افکنده شود، می پذیردش. از این رو، پیش از آن که دلت سخت گردد و اندیشه ات مشغول و گرفتار شود، به تربیت تو مبادرت کردم.

«نهج البلاغه، نامه 31»

حدیث - 124

قال الامام علی عليه السلام : الْقُلُوبُ قَاسِيَةٌ عَنْ حَظِّهَا، لَاهِيَةٌ عَنْ رُشْدِهَا، سَالِكَةٌ فِي غَيْرِ مَضْمَارِهَا، كَأَنَّ الْمَعْنَى سِوَاهَا، وَكَأَنَّ الرُّشْدَ فِي إِحْرَازِ دُنْيَاهَا !.

امام علی عليه السلام فرمودند: دلها در به دست آوردن بهره (و حظ معنوی) خود، سخت گشته اند و از رستگاری خویش غافل شده اند و در راهی جز مسیر خویش، ره می سپارند؛ گویی مقصود چیزی جز دلهاست و گویی رستگاری آنها در به دست آوردن دنیایشان است!

«نهج البلاغه، خطبه 83»

حدیث - 125

قال الامام علی عليه السلام : قَلْبُ الْكَافِرِ أَقْسَى مِنَ الْحَجَرِ.

امام علی علیه السلام فرمودند: دل کافر، سخت تر از سنگ است.
«جامع الأخبار، ص 383، ح 1071»

حدیث - 126

قال الامام علی علیه السلام : وَمَنْ لَجَّ وَتَمَادَى فَهُوَ الرَّاکِسُ الَّذِي رَانَ اللَّهُ عَلَى قَلْبِهِ
وَ صَارَتْ دَائِرَةُ السَّوِّ عَلَى رَأْسِهِ.
امام علی علیه السلام فرمودند: هر آن کس که (در گمراهی) لجاجت ورزیده و
ستیزه نماید، او همان پیمان شکن نگونساری است که خدا بر دلش پرده کشیده
و پیشامدهای بد روزگار، بر فراز سر او می چرخند.
«نهج البلاغه، نامه 58»

حدیث - 127

قال الامام علی علیه السلام : مَا جَفَّتِ الدُّمُوعُ إِلَّا لِقَسْوَةِ الْقُلُوبِ، وَمَا قَسَتِ الْقُلُوبُ
إِلَّا لِكَثْرَةِ الذُّنُوبِ.
امام علی علیه السلام فرمودند: اشکها خشکیدند، مگر به سبب سخت شدن دلها و
دلها سخت نشد، مگر به سبب فزونی گناهان.
«علل الشرائع، ص 81، ح 1»

حدیث - 128

قال الامام علی عليه السلام : لَا يَطُولَنَّ عَلَيْكُمُ الْأَمَدُ فَتَقْسُوا قُلُوبُكُمْ.
امام علی عليه السلام فرمودند: نقطه پایان زندگی (مرگ) را دور و دراز نبینید که
دلهایتان سخت می شود.
«کشف الغمه، ج 2، ص 350»

حدیث - 129

قال رسول الله صلى الله عليه وآله : يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّمَا النَّظَرَةُ مِنَ الشَّيْطَانِ فَمَنْ وَجَدَ مِنْ
ذَلِكَ شَيْئاً فَلْيَأْتِ أَهْلَهُ.
رسول خدا صلى الله عليه وآله فرمودند: ای مردم! نگاه (حرام) از شیطان است، هر کس
چنین نگاهی برایش پیش آمد، به نزد همسر خود رود.
«من لا يحضره الفقيه، ج 4، ص 19»

حدیث - 130

قال الامام الصادق عليه السلام : مَا اعْتَصَمَ أَحَدٌ بِمِثْلِ مَا اعْتَصَمَ بَغَضُ الْبَصَرِ فَإِنَّ
الْبَصَرَ لَا يُغَضُّ عَنْ مَحَارِمِ اللَّهِ إِلَّا وَقَدْ سَبَقَ إِلَى قَلْبِهِ مَشَاهِدَةُ الْعِظَمَةِ وَالْجَلَالِ.
امام صادق عليه السلام فرمودند: هیچ کس به چیزی (محکم تر از) فرو بستن چشم
(از گناه) چنگ نزده است، زیرا چشم از محرمات الهی بسته نمی گردد مگر این
که قبلاً عظمت و جلال خداوند را در دل خویش مشاهده کرده باشد.
«بحار الانوار، ج 104، ص 41»

حدیث - 131

قال الامام الصادق عليه السلام : النظرَةُ بَعْدَ النظرَةِ تَزْرَعُ فِي القلبِ الشهوةَ و كفى بها لصاحبها فتنةً.

امام صادق عليه السلام فرمودند: نگاهِ بعد از نگاه، بذرِ شهوت را در دل می کارد و همین برای به فتنه (و گناه) کشاندن صاحب آن نگاه کافی است.
«وسائل الشیعه، ج 14، ص 139»

حدیث - 132

قال الامام الصادق عليه السلام : سُئِلَ اميرالمؤمنين عليه السلام : بما يُستعان على غَمَضِ البصر؟ فقال: بالخُمُود تحت سلطان المَطَّلَع على سترک.

امام صادق عليه السلام فرمودند: از امیر المؤمنین عليه السلام پرسیده شد: برای فرو بستن چشم (از گناه) از چه چیز می توان کمک گرفت؟ فرمودند: با آرامش یافتن (و خاموش کردن شعله شهوت) در تحت قدرت و حکومت کسی که آگاه بر اسرار توست (خداوند متعال).

«بحار الانوار، ج 104، ص 41»

حدیث - 133

قال الامام على عليه السلام : اذا رأى أحدكم امرأةً تُعْجِبُهُ فليأتِ أهله فانَّ عند أهله مثلَ ما رأى

امام علی علیه السلام فرمودند: هر گاه فردی از شما زنی را دید و به شگفت آمد به نزد همسرش رود، زیرا نظیر آنچه دیده است در همسر خود او نیز هست، پس شیطان را به دل خود راه ندهد و چشم خود را از آن زن برگرداند؛ و اگر همسر ندارد دو رکعت نماز بخواند و بسیار حمد خدا گوید و بر پیامبر و آل او صلوات فرستد، و آن گاه از خداوند درخواست کند که از فضل خویش (همسری) عطایش فرماید، خداوند هم از روی مهر و رأفت خود نیاز او را برطرف می سازد.

«بحار الانوار، ج 10، ص 115»

حدیث - 134

قال الامام علی علیه السلام : لیس فی البدن شیءٌ اقلُّ شکرًا من العین فلا تُعطوها سُؤلها فتشغلکم عن ذکر الله عزوجلّ.

امام علی علیه السلام فرمودند: در بدن عضوی کم سپاس تر از چشم نیست، پس خواهش آن را بر آورده نسازید که شما را از یاد خدای بزرگ و بلند مرتبه باز می دارد.

«بحار الانوار، ج 104، ص 36»

حدیث - 135

قال الامام علی علیه السلام : من غَضَّ طرفه قلَّ أَسْفَهُ و أَمِنَ تَلَفَهُ.

امام علی علیه السلام فرمودند: هر کس (از گناه) چشم فرو بندد اندوهش کمتر شده و از نابودی در امان ماند.

«غرر الحکم، ص 354»

حدیث - 136

قال الامام علی عليه السلام : مَنْ أَطْلَقَ طَرْفَهُ كَثْرَ أَسْفُهُ.
امام علی عليه السلام فرمودند: هر کس چشم خود را رها کند، اندوهش بسیار
شود.

«بحار الانوار، ج 77، ص 286»

حدیث - 137

قال الامام علی عليه السلام فی صفة المتقین: غَضُّ أَبْصَارِهِمْ عَمَّا حَرَّمَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ.
امام علی عليه السلام در وصف پرهیزگاران فرمودند: دیدگان خود را از آنچه
خداوند بر آنان حرام کرده است فرو بسته اند.
«نهج البلاغه، خطبه 184»

حدیث - 138

قال الامام علی عليه السلام : الْعَيْنُ جَاسُوسُ الْقَلْبِ وَ بَرِيدُ الْعَقْلِ.
امام علی عليه السلام فرمودند: چشم، جاسوس دل و پیک عقل است.
«بحار الانوار، ج 104، ص 41»

حدیث - 139

قال الامام علی علیه السلام : العینُ رائدُ الفتنِ .
امام علی علیه السلام فرمودند: چشم، جلودار فتنه ها و گناهان است.
«غرر الحکم، ص 51»

حدیث - 140

قال الامام علی علیه السلام : مَنْ غَضَّ طَرْفَهُ أَرَاخَ قَلْبِهِ .
امام علی علیه السلام فرمودند: هرکس (در برابر گناه) چشم خود را فرو بندد، دلش را آسوده گرداند.
«غرر الحکم، ص 354»

حدیث - 141

قال الامام الصادق علیه السلام : ارجِ اللهَ رَجَاءً لَا يُجْرِيكَ عَلَى مَعَاصِيهِ، وَ خَفِ اللهَ خَوْفًا لَا يُوَيْسُكَ مِنْ رَحْمَتِهِ .
امام صادق علیه السلام فرمودند: طوری به خدا امید داشته باش که امیدت تو را بر ارتکاب گناهان جرئت نبخشد و به گونه ای از خدا بترس که ترست تو را ناامید از رحمت الهی نکند.
«بحار الأنوار، ج 70، ص 384»

حدیث - 142

قال الامام الصادق عليه السلام : أَرْوَحُ الرُّوحِ أَلْيَاسُ مِنَ النَّاسِ .
امام صادق عليه السلام فرمودند: آساینده ترین آسایش، ناامیدی از مردم است.
«بحار الأنوار، ج 78، ص 249»

حدیث - 143

قال رسول الله ﷺ : يَبْعَثُ اللَّهُ الْمُقْنِطِينَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مُغْلَبَةً وَجُوهُهُمْ، يَعْنِي غَلْبَةَ السَّوَادِ عَلَى الْبَيَاضِ، فَيَقَالُ لَهُمْ: هَؤُلَاءِ الْمُقْنِطُونَ مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ .
پیامبر خدا ﷺ فرمودند: روز قیامت، خداوند نومید کنندگان (از رحمت حق) را در حالی بر می انگیزد که سیاهی چهره شان بر سفیدی آن غالب است، پس به آنها گفته می شود: آنان نومید کنندگان از رحمت خدا هستند.
«بحار الأنوار، ج 2، ص 55»

حدیث - 144

قال الامام العسكري عليه السلام : اللَّهُ، الَّذِي يَتَأَلَّهُ إِلَيْهِ عِنْدَ الْحَوَائِجِ وَالشَّدَائِدِ كُلُّ مَخْلُوقٍ عِنْدَ انْقِطَاعِ الرَّجَاءِ مِنْ كُلِّ مَنْ دُونَهُ .
امام حسن عسگری عليه السلام فرمودند: خدا همان است که در هنگام نیازمندی ها وسختی ها، توسط هر کس که امیدش از غیر او قطع شده است، مورد توجه قرار می گیرد.
«بحار الأنوار، ج 3، ص 41»

حدیث - 145

قال الامام علی علیه السلام مِنْ وَصِيَّتِهِ لِابْنِهِ الْحُسَيْن علیه السلام : اَيُّ بُنَىٍّ لَا تُؤَيِّسْ مُذْنِبًا، فَكَمْ مِنْ عَاكِفٍ عَلَى ذَنْبِهِ خُتِمَ لَهُ بِخَيْرٍ، وَكَمْ مِنْ مُقْبِلٍ عَلَى عَمَلِهِ مُفْسِدٍ فِي آخِرِ عُمَرِهِ، صَاحِبٍ إِلَى النَّارِ، نَعُوذُ بِاللّٰهِ مِنْهَا.

امام علی علیه السلام در سفارشی به فرزندشان (امام) حسن علیه السلام فرمودند: ای فرزندم! هیچ گنهکاری را نومید مکن؛ زیرا ای بسا کسی که عمری گناه می کند، اما فرجامش به نیکی ختم می شود و ای بسا کسی که عمری عمل می کند، لیکن در پایان عمرش گرفتار فساد می شود و رهسپار دوزخ می گردد؛ پناه می برم به خدا از آتش دوزخ.

«بحار الأنوار، ج 77، ص 239»

حدیث - 146

قال الامام علی علیه السلام مِنْ وَصِيَّتِهِ لِابْنِهِ الْحَسَن علیه السلام : اِعْلَمْ أَنَّ الَّذِي يَبْدُو خَزَائِنُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ قَدْ أَذِنَ لَكَ فِي الدُّعَاءِ، وَتَكْفَّلَ لَكَ بِالْإِجَابَةِ ... فَلَا يُقْنِطُكَ إِبطَاءُ إِجَابَتِهِ، فَإِنَّ الْعَطِيَّةَ عَلَى قَدْرِ النِّيَّةِ.

امام علی علیه السلام در سفارشی به فرزندشان (امام) حسن علیه السلام فرمودند: بدان که آن کسی که خزانه های آسمانها و زمین در دست اوست به تو اجازه دعا کردن داده است و اجابت نمودن آن را ضمانت کرده است ... پس، مبادا تأخیر در اجابت او تو را نومید گرداند؛ زیرا که بخشش به قدر نیت بستگی دارد.

«نهج البلاغه، نامه 31»

حدیث - 147

قال الامام علی علیه السلام : لَا تَكُنْ مِمَّنْ يَرْجُو الْآخِرَةَ بِغَيْرِ الْعَمَلِ ... يُعْجَبُ بِنَفْسِهِ إِذَا عُوفِيَ، وَيَقْنَطُ إِذَا أُبْتُلِيَ ... إِنْ اسْتَغْنَى بِطَرٍّ وَفُتِنَ، وَإِنْ افْتَقَرَ قَنْطَ وَهَنَ.

امام علی علیه السلام فرمودند: چونان کسی مباش که بدون عمل به (ثواب) آخرت امید می بندد ... هرگاه عافیت بیند خود پسند شود و هرگاه گرفتار گردد، نومید می شود ... اگر بی نیاز شود، سرمست و فریفته گردد و اگر نیازمند شود، به نومیدی و سستی گراید.

«نهج البلاغه، حکمت 150»

حدیث - 148

قال الامام علی علیه السلام : وَلَا تَيَاسُؤُوا مِنْ مُدِيرٍ، فَإِنَّ الْمُدِيرَ عَسَى أَنْ تَزِلَّ بِهِ إِحْدَى قَائِمَتَيْهِ وَتَثْبُتَ الْأُخْرَى، فَتَرْجَعَا حَتَّى تَثْبُتَا جَمِيعًا.

امام علی علیه السلام فرمودند: از هیچ بخت برگشته ناکامی قطع امید مکن؛ زیرا ممکن است که یکی از دو پای او بلغزد و پای دیگرش استوار ماند و آن گاه هر دو پایش به حالت اول برگردد و استوار برجای ماند.

«نهج البلاغه، خطبه 100»

حدیث - 149

قال الامام علی علیه السلام : وَلَا تَيَاسَنَّ لِشَرِّ هَذِهِ الْأُمَّةِ مِنْ رَوْحِ اللَّهِ، لِقَوْلِهِ تَعَالَى «إِنَّهُ لَا يَيَاسُ مِنْ رَوْحِ اللَّهِ إِلَّا الْقَوْمُ الْكَافِرُونَ».

امام علی علیه السلام فرمودند: حتی برای بدترین فرد این امت از رحمت خدا نومید مشو؛ زیرا که خداوند متعال فرموده است: «از رحمت خدا ناامید نمی شوند، مگر گروه کافران».

«نهج البلاغه، حکمت 377»

حدیث - 150

قال الامام علی علیه السلام : الْيَأْسُ يُعْزِزُ الْأَسِيرَ، الطَّمَعُ يُذِلُّ الْأَمِيرَ.

امام علی علیه السلام فرمودند: چشم نداشتن اسیر را عزت می بخشد. طمع امیر را به خواری می کشاند.

«غرر الحکم، ح 1091 و 1092»

حدیث - 151

قال الامام علی علیه السلام : لَا تَيَاسُ مِنَ الزَّمَانِ إِذَا مَنَعَ، وَلَا تَتَّقِ بِهِ إِذَا أُعْطِيَ، وَكُنْ مِنْهُ عَلَى أَعْظَمِ الْحَذَرِ.

امام علی علیه السلام فرمودند: نومید مشو از زمانه، هرگاه دریغ کرد، و هرگاه عطا کرد به آن اعتماد مکن و از آن سخت برحذر باش.

«غرر الحکم، ح 10302»

حدیث - 152

قال الامام علی علیه السلام : قَدْ يَكُونُ الْيَأْسُ إِدْرَاكًا إِذَا كَانَ الطَّمَعُ هَلَاكًا.
امام علی علیه السلام فرمودند: جایی که طمع مایه هلاکت است، قطع امید مایه رسیدن به مقصود است.
«نهج البلاغه، نامه 31»

حدیث - 153

قال الامام علی علیه السلام : الْفَقِيهُ كُلُّ الْفَقِيهِ مَنْ لَمْ يَقْنَطِ النَّاسَ مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ، وَلَمْ يُؤَيِّسْهُمْ مِنْ رَوْحِ اللَّهِ، وَلَمْ يُؤْمِنْهُمْ مِنْ مَكْرِ اللَّهِ.
امام علی علیه السلام فرمودند: فقیه به تمام معنا، کسی است که مردم را از رحمت خدا نومید نگرداند و از فضل و بخشایش خدا مأیوسشان نسازد و از مکر و عذاب خدا هم، آسوده خاطرشان نکند.
«نهج البلاغه، حکمت 90»

حدیث - 154

قال الامام علی علیه السلام : اَللّٰهُمَّ فَاسِقِنَا غِيْثَكَ، وَلَا تَجْعَلْنَا مِنَ الْقَانِطِيْنَ.
امام علی علیه السلام فرمودند: بار خدایا! ما را از بارانت سیراب گردان و از ناامیدان، قرارمان نده.
«نهج البلاغه، خطبه 143»

حدیث - 155

قال الامام علی علیه السلام : لَا تَيَاسُ لِذَنْبِكَ وَبَابُ التَّوْبَةِ مَفْتُوحٌ.
امام علی علیه السلام فرمودند: تا زمانی که در توبه باز است، به خاطر گناه خود
نومید مشو،

«تحف العقول، ص 214»

حدیث - 156

قال الامام علی علیه السلام : عَجِبْتُ لِمَنْ يَقْنَطُ وَمَعَهُ الْإِسْتِغْفَارُ.
امام علی علیه السلام فرمودند: در شگفتم از کسی که ناامید می شود، در حالی که
استغفار را با خود دارد.

«نهج البلاغه، حکمت 87»

حدیث - 157

قال الامام الصادق علیه السلام : إِنْ كَانَ الشَّيْطَانُ عَدُوًّا فَالْغَفْلَةُ لِمَاذَا؟!
امام صادق علیه السلام فرمودند: اگر شیطان دشمن است، پس غفلت چرا؟
«بحار الانوار، ج 78، ص 190»

حدیث - 158

قال الامام علی علیه السلام : اَلْحَذَرُ، اَلْحَذَرُ، اُیُّهَا الْمُسْتَمِعُ! وَ الْجِدُّ الْجِدُّ اُیُّهَا الْغَافِلُ !
و لَا یُنْبُئُكَ مِثْلُ خَبِيرٍ.

امام علی علیه السلام فرمودند: هشدار! هشدار! ای شنونده! بکوش! بکوش! ای غافل! هیچ کس مانند شخص آگاه، تو را آگاه و خبردار نمی کند.
«نهج البلاغه، خطبه 153»

حدیث - 159

قال الامام علی علیه السلام : مَنْ حَاسَبَ نَفْسَهُ رِبْحًا، وَ مَنْ غَفَلَ عَنْهُ خَسِرَ.
امام علی علیه السلام فرمودند: هر که نفس خود را حسابرسی کند، سود برد و هر
که از آن غفلت ورزد، زیان ببند.
«نهج البلاغه، حکمة 208»

حدیث - 160

قال الامام علی علیه السلام : عَجِبْتُ لِغَفْلَةِ ذَوِي الْأَبَابِ عَنْ حُسْنِ الْإِرْتِيَادِ، وَ
الْإِسْتِعْدَادِ لِلْمَعَادِ.
امام علی علیه السلام فرمودند: از غافل بودن خردمندان، جهت نیکو طلب کردن
(توشه و ذخیره آخرت) و آماده شدن برای معاد، تعجب می کنم.
«غررالحکم، ح 6263»

حدیث - 161

قال الامام علی علیه السلام : إِيَّاكَ وَالْغَفْلَةَ وَالْاِغْتِرَارَ بِالْمُهْلَةِ، فَإِنَّ الْغَفْلَةَ تُفْسِدُ الْأَعْمَالَ.

امام علی علیه السلام فرمودند: زنهار از غفلت و فریب مهلت (عمر) را خوردن؛ زیرا که غفلت اعمال را تباه می کند.
غررالحکم، ح 2717

حدیث - 162

الامام علی علیه السلام : مَنْ غَفَلَ جَهَلَ.
امام علی علیه السلام فرمودند: هر که غافل شد، نادان شد.
«غررالحکم، ح 7686»

حدیث - 163

قال الامام علی علیه السلام : اِنْتِبَاهُ الْعُيُونِ لَا يَنْفَعُ مَعَ غَفْلَةِ الْقُلُوبِ.
امام علی علیه السلام فرمود: با وجود غفلت دلها، بیداری چشمها سودی نمی بخشد.
«غررالحکم، ح 1870»

حدیث - 164

قال الامام علی علیه السلام : أَلَا مُسْتَيْقِظٌ مِنْ غَفْلَتِهِ قَبْلَ نَفَادِ مُدَّتِهِ؟
امام علی علیه السلام فرمودند: آیا کسی هست که پیش از آن که عمرش به سر
آید، از خواب غفلت خویش بیدار شود؟
«غررالحکم، ح 2752»

حدیث - 165

امام علی علیه السلام فرمودند: وای بر فرزند آدم که چه غافل است و گم کرده راه
و سرگشته!
«غررالحکم، ح 5754»

حدیث - 166

قال الامام علی علیه السلام : التَّيَقُّظُ فِي الدِّينِ نِعْمَةٌ عَلَى مَنْ رُزِقَهُ.
امام علی علیه السلام فرمودند: بیداری در دین، نعمتی است که روزی افراد می
شود.
«غررالحکم، ح 2058»

حدیث - 167

قال الامام علی علیه السلام : ضَادُّوا الْعَفْلَةَ بِالْيَقْظَةِ.
امام علی علیه السلام فرمودند: با بیداری، به جنگ غفلت بروید.
«غررالحکم، ح 5925»

حدیث - 168

قال الامام علی علیه السلام فی صِفَةِ الْمُتَّقِينَ: اِنْ كَانَ فِی الْعَافِلِينَ کُتِبَ فِی الذَّاكِرِينَ،
وَ اِنْ كَانَ فِی الذَّاكِرِينَ لَمْ یُکْتَبْ مِنَ الْعَافِلِينَ.
امام علی علیه السلام در وصف پرهیزگاران فرمودند: اگر در میان غافلان باشند، از
شمار یاد کنندگان خدا قلمداد می شوند و اگر در میان یاد کنندگان خدا باشند،
در زمره غافلان نوشته نمی شوند (که به زبان ذکر گویند و به دل از خدا غافل
باشند).
«نهج البلاغه، خطبه 193»

حدیث - 169

قال الامام علی علیه السلام فی صِفَةِ الْمُتَّقِينَ: یَبِیتُ حَذِراً وَ یُصْبِحُ فَرِحاً، حَذِراً لَمَّا
حُذِرَ مِنَ الْعَفْلَةِ، وَ فَرِحاً بِمَا أَصَابَ مِنَ الْفَضْلِ وَ الرَّحْمَةِ.
امام علی علیه السلام در وصف پرهیزگاران فرمودند: شب را در حذر به سر می
برد و روز را با شادی؛ حذر از غفلتی که او را از آن بر حذر داشته اند و شاد از
فضل و رحمتی که به او رسیده است.

«نهج البلاغه، خطبه 193»

حدیث - 170

قال الامام علی عليه السلام : اِحْذَرُ مَنَازِلَ الْغَفْلَةِ
امام علی عليه السلام فرمودند: از منزلهای غفلت، دوری کن.
«غررالحکم، ح 2600»

حدیث - 171

قال الامام علی عليه السلام : مِنْ دَلَائِلِ الدَّوْلَةِ قَلَّةُ الْغَفْلَةِ.
امام علی عليه السلام فرمودند: یکی از نشانه های کامیابی کمی غفلت است.
«غررالحکم، ح 9410»

حدیث - 172

قال الامام علی عليه السلام : اَوْصِيَكُمْ بِذِكْرِ الْمَوْتِ، وَ اِقْلَالِ الْغَفْلَةِ عَنْهُ، وَ كَيْفَ
غَفَلْتُمْ عَمَّا لَيْسَ يُغْفَلُكُمْ؟!
امام علی عليه السلام فرمودند: شما را سفارش می کنم که به یاد مرگ باشید و از
آن کمتر غفلت ورزید؛ چگونه از چیزی غفلت می کنید که او از شما غافل
نیست؟
«نهج البلاغه، خطبه 188»

حدیث - 173

قال رسول الله ﷺ : مَنْ مَقَّتْ نَفْسَهُ دُونَ مَقْتِ النَّاسِ آَمَنَهُ اللهُ مِنْ فِرَاحِ يَوْمِ الْقِيَامَةِ.

پیامبر اکرم ﷺ فرمودند: هر کس به جای خشم گرفتن بر مردم بر نفس خویش خشم گیرد، خداوند او را از وحشت روز قیامت در امان دارد.
«بحار الانوار، ج 75، ص 48»

حدیث - 174

قال رسول الله ﷺ : طُوبَى لِمَنْ مَنَعَهُ عَيْبُهُ عَنْ عُيُوبِ الْمُؤْمِنِينَ مِنْ إِخْوَانِهِ.

پیامبر اکرم ﷺ فرمودند: خوشا به حال آن کس که عیب خودش، او را از پرداختن به عیب های برادران مؤمنش باز دارد.
«بحار الانوار، ج 77، ص 126»

حدیث - 175

قال الامام الصادق عليه السلام : مَنْ اسْتَصَغَرَ زَلَّةَ نَفْسِهِ اسْتَغْطَمَ زَلَّةَ غَيْرِهِ.

امام صادق علیه السلام فرمودند: کسی که لغزش خود را کوچک شمارد، لغزش دیگران را بزرگ بیند.
«کشف الغمّة، ج 2، ص 370»

حدیث - 176

قال الامام الصادق عليه السلام : أَنْفَعُ الْأَشْيَاءِ لِلْمَرْءِ سَبْقُهُ النَّاسَ إِلَى عَيْبِ نَفْسِهِ.
امام صادق عليه السلام فرمودند: سودمندترین چیزها برای آدمی، این است که در
رسیدگی به عیب های خود بر مردم پیشی گیرد.
«الکافی، ج 8، ص 243»

حدیث - 177

قال الامام علی عليه السلام : طُوبَى لِمَنْ شَغَلَهُ عَيْبُهُ عَنْ عُيُوبِ النَّاسِ.
امام علی عليه السلام فرمودند: خوشا به حال آن کس که عیب خودش، او را از
پرداختن به عیب های مردم باز دارد.
«نهج البلاغة، خطبة 176»

حدیث - 178

قال الامام علی عليه السلام : مَنْ أَبْصَرَ عَيْبَ نَفْسِهِ شَغَلَ عَنْ عَيْبِ غَيْرِهِ.
امام علی عليه السلام فرمودند: کسی که عیب خود را ببیند، از پرداختن به عیب
دیگران باز ایستد.
«تحف العقول، ص 88»

حدیث - 179

قال الامام علی - علیه السلام - : جَهْلُ الْمَرْءِ بِعُيُوبِهِ مِنْ أَعْظَمِ ذُنُوبِهِ.
امام علی علیه السلام فرمودند: بی خبری انسان از عیب هایش، از بزرگترین گناهان است.

«بحار الانوار، ج 74، ص 419»

حدیث - 180

امام علی علیه السلام فرمود: انسان خندانِ معترف به گناه خویش، برتر است از گریانی که (به سبب کثرت عبادت و اطاعت) بر پروردگار خود منت گذارد.
«الإرشاد، ج 1، ص 304»

حدیث - 181

قال الامام الهادی علیه السلام : إِذَا كَانَ زَمَانٌ، أَلْعَدْلُ فِيهِ أَغْلَبَ مِنَ الْجَوْرِ فَحَرَامٌ أَنْ يُظَنَّ بِأَحَدٍ سُوءٌ حَتَّى يَعْلَمَ ذَلِكَ مِنْهُ، وَإِذَا كَانَ زَمَانٌ، الْجَوْرُ أَغْلَبَ فِيهِ مِنَ الْعَدْلِ فَلَيْسَ لِأَحَدٍ أَنْ يُظَنَّ بِأَحَدٍ خَيْرًا مَا لَمْ يَعْلَمَ ذَلِكَ مِنْهُ.

امام هادی علیه السلام فرمودند: هرگاه روزگاری بود که عدالت در آن بر ستم غالب باشد، حرام است که به کسی گمان بد بری مگر این که بدی او بر تو معلوم شود و هرگاه روزگاری بود که در آن ظلم و ستم بر عدل و دادگری غالب باشد، هیچ کس نباید به کسی گمان نیک برد، مگر این که خوبی او بر وی معلوم شود.
«أعلام الدین، ص 312»

حدیث - 182

قال رسول الله ﷺ : إِيَّاكُمْ وَالظَّنَّ، فَإِنَّ الظَّنَّ أَكْذَبُ الْكِذْبِ.
پیامبر اکرم ﷺ فرمودند: از ظن و گمان پرهیزید زیرا ظن (نابجا) دروغ
ترین دروغ ها است.
«بحار الانوار، ج 75، ص 195»

حدیث - 183

قال الامام الكاظم عليه السلام : إِذَا كَانَ الْجَوْرُ أَغْلَبَ مِنَ الْحَقِّ لَمْ يَحِلَّ لِأَحَدٍ أَنْ
يَظُنَّ بِأَحَدٍ خَيْرًا حَتَّى يَعْرِفَ ذَلِكَ مِنْهُ.
امام کاظم علیه السلام فرمودند: هرگاه ظلم و ستم، از حق و درستکاری بیشتر بود،
بر هیچ کس روا نیست که به کسی گمان خوب برد، مگر آن گاه که خوبی او بر
وی معلوم شود.
«الکافی، ج 5، ص 298»

حدیث - 184

قال الامام الصادق عليه السلام : إِذَا كَانَ الزَّمَانُ زَمَانُ جَوْرٍ وَأَهْلُهُ أَهْلُ غَدَرٍ
فَالطُّمَأْنِينَةُ إِلَى كُلِّ أَحَدٍ عَجْزٌ.
امام صادق علیه السلام فرمودند: هرگاه روزگار، روزگارِ ستم باشد و مردمش اهل
نیرنگ، اطمینان کردن به هر کسی درماندگی است.
«بحار الانوار، ج 78، ص 239»

حدیث - 185

قال الامام الصادق عليه السلام : لَا تَتَّقَنَّ بِأَخِيكَ كُلَّ الثَّقَةِ، فَإِنَّ صُرْعَةَ الْإِسْتِرْسَالِ لَا تُسْتَقَالُ.

امام صادق عليه السلام فرمودند: به برادرت اعتماد کامل و تمام مکن؛ زیرا زمین خوردن ناشی از اطمینان کردن قابل عفو نیست.
«تحف العقول، ص 357»

حدیث - 186

قال الامام على عليه السلام : إِذَا اسْتَوَلَى الصَّلَاحُ عَلَى الزَّمَانِ وَأَهْلِهِ ثُمَّ أَسَاءَ رَجُلٌ الظَّنَّ بِرَجُلٍ لَمْ تَظْهَرْ مِنْهُ حَوْبَةٌ فَقَدْ ظَلَمَ، وَإِذَا اسْتَوَلَى الْفَسَادُ عَلَى الزَّمَانِ وَأَهْلِهِ فَأَحْسَنَ رَجُلٌ الظَّنَّ بِرَجُلٍ فَقَدْ غَرَّرَ.

امام علی عليه السلام فرمودند: هرگاه درستی و پاکی بر روزگار و مردمش حکمفرما شد، اگر کسی به دیگری بی آن که گناهی از او آشکار شود گمان بد برد ستم کرده است و هرگاه فساد و ناراستی بر روزگار و مردم آن چیره شد، اگر کسی به دیگری گمان نیک برد و خوشبین باشد هلاک و نابود می شود.
«نهج البلاغة، حکمت 114»

حدیث - 187

قال الامام على عليه السلام : فِي وَصِيَّتِهِ لِابْنِهِ الْحَسَنِ عليه السلام : لَا يَعْدُمُكَ مِنْ شَفِيقٍ سُوءُ الظَّنِّ.

امام علی علیه السلام فرمود در سفارش به فرزند بزرگوار خود امام حسن علیه السلام ،
می‌فرمایند: بدگمانی، تو را از دوست دلسوز محروم نکند.
«بحار الانوار، ج 74، ص 211»

حدیث - 188

قال الامام علی علیه السلام : مَنْ لَمْ يُحْسِنْ ظَنَّهُ اسْتَوْحَشَ مِنْ كُلِّ أَحَدٍ.
امام علی علیه السلام فرمودند: هر که حسن ظن نداشته باشد، از همگان گریزان
باشد و با هیچ کس خو نگیرد.
«غرر الحکم، ح 9084»

حدیث - 189

قال الامام علی علیه السلام : مُجَالَسَةُ الْأَشْرَارِ تُورِثُ سُوءَ الظَّنِّ بِالْأَخْيَارِ.
امام علی علیه السلام فرمودند: همنشینی با بدان بدگمانی به نیکان را در پی دارد.
«بحار الانوار، ج 74، ص 197»

حدیث - 190

قال الامام علی علیه السلام : مَنْ وَقَفَ نَفْسُهُ مَوْضِعَ التُّهْمَةِ فَلَا يُلُومَنَّ مَنْ أَسَاءَ بِهِ
الظَّنَّ.
امام علی علیه السلام فرمودند: هر که خود را در جایگاه تهمت و بدگمانی قرار
دهد، نباید کسی را که به او گمان بد می‌برد سرزنش کند.
«أمالی الصدوق، ص 250، ح 8»

حدیث - 191

قال الامام علی علیه السلام : لَيْسَ مِنَ الْعَدْلِ الْقَضَاءُ عَلَى الثَّقَةِ بِالظَّنِّ.
امام علی علیه السلام فرمودند: قضاوتی که با تکیه به ظن و گمان باشد، عادلانه نیست.

«نهج البلاغه، حکمت 220»

حدیث - 192

قال الامام علی علیه السلام : إِيَّاكَ أَنْ تُسَيِّ الظَّنَّ، فَإِنَّ سُوءَ الظَّنِّ يُفْسِدُ الْعِبَادَةَ.
امام علی علیه السلام فرمودند: از بدگمانی بپرهیز؛ زیرا بدگمانی عبادت را تباه می‌کند.

«غرر الحکم، ح 2709»

حدیث - 193

قال الامام علی علیه السلام : إِيَّاكَ أَنْ تَغْلِبَكَ نَفْسُكَ عَلَى مَا تَظُنُّ وَلَا تَغْلِبُهَا عَلَى مَا تَسْتَيْقِنُ، فَإِنَّ ذَلِكَ مِنْ أَعْظَمِ الشَّرِّ.
امام علی علیه السلام فرمودند: زنهار که نفست در آنچه گمان می‌بری بر تو چیره آید و تو در آنچه یقین داری بر او چیره نشوی؛ زیرا این کار از بزرگترین بدیهاست.

«غرر الحکم، ح 2708»

حدیث - 194

قال الامام علی علیه السلام : اِطْرَحُوا سُوءَ الظَّنِّ بَيْنَكُمْ، فَإِنَّ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ نَهَى عَنْ ذَلِكَ.

امام علی علیه السلام فرمودند: سوء ظن و بدبینی نسبت به یکدیگر را دور افکنید؛ زیرا خدای عزوجل از این امر نهی فرموده است.
«الخصال، ص 624»

حدیث - 195

قال الامام الصادق علیه السلام : وَ عَلَيْكُمْ بِحُبِّ الْمَسَاكِينِ الْمُسْلِمِينَ، فَإِنَّهُ مَنْ حَقَّرَهُمْ وَ تَكَبَّرَ عَلَيْهِمْ فَقَدْ زَلَّ عَنْ دِينِ اللَّهِ، وَ اللَّهُ لَهُ حَاقِرٌ مَاقَتْ.

امام صادق علیه السلام فرمودند: بر شما باد به دوست داشتن فقیران مسلمان که هر کس آنها را تحقیر کند و بر آنها تکبر ورزد، از دین خدا لغزیده است و خدا او را خوار شمارد و بر او غضب کند.
«مستدرک سفینه البحار، ج 2، ص 334»

حدیث - 196

قال الامام الصادق علیه السلام : مَنْ قَضَى حَاجَةَ الْمُؤْمِنِ مِنْ غَيْرِ اسْتِخْفَافٍ مِنْهُ أُسْكِنَ الْفِرْدَوْسَ.

امام صادق علیه السلام فرمودند: هر کس نیاز مومنی را برآورده کند بدون اینکه او را خوار نماید، در بهشت اسکان داده شود.

«مشكاة الأنوار، ص 556»

حدیث - 197

قال الامام الصادق عليه السلام : لا تَسْتَخِفُّوا بِفُقْرَا شِيعَةِ عَلِيٍّ عليه السلام فَإِنَّ الرَّجُلَ مِنْهُمْ يَشْفَعُ فِي مِثْلِ رَبِيعَةَ وَ مُضَرَ.

امام صادق عليه السلام فرمودند: فقیران از شیعیان علی عليه السلام را خوار و سبک نشمارید که همانا یک نفر از آنها به اندازه قبیله ربیعہ و مضر را شفاعت خواهد نمود.

«مشكاة الانوار، ص 556»

حدیث - 198

قال الامام علی عليه السلام : وَمَنْ خَالَطَ الْعُلَمَاءَ وَقَّرَ وَمَنْ خَالَطَ الْأَنْدَالَ حُقِّرَ.

امام علی عليه السلام فرمودند: هر کس با علما معاشرت کند، مورد احترام قرار گیرد و هر کس با فرومایگان معاشرت نماید تحقیر شود.

«نهج السعادة، ج 1، ص 52»

حدیث - 199

قال الامام الباقر عليه السلام : قال الله تعالى لموسى عليه السلام : يا موسى ! لا تَسْتَدِلَّ الْفَقِيرَ، وَلَا تَغْبِطِ الْغَنَى بِالْشَيْءِ الْيَسِيرِ.

امام باقر عليه السلام فرمودند: خداوند تبارک و تعالی به موسی عليه السلام فرمودند: ای موسی فقیر را خوار و ذلیل نشمار و ذلیل انسان متمول غبطه نخور.

«بحار الانوار، ج 69، ص 43»

حدیث - 200

قال الامام علی عليه السلام : لَا تُحَقِّرُوا ضَعْفًا إِخْوَانَكُمْ، فَإِنَّهُ مَنْ إِحْتَقَرَ مُؤْمِنًا لَمْ يَجْمَعْ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ بَيْنَهُمَا فِي الْجَنَّةِ إِلَّا أَنْ يُتُوبَ.

امام علی عليه السلام فرمودند: برادران خود را که دچار ضعف (مالی) هستند خوار و حقیر نشمارید که هر کس مومنی را خوار شمارد خدا در میان آنها در بهشت جمع نخواهد کرد مگر آنکه توبه کند.

«الخصال، ص 614، ح 10»

حدیث - 201

قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم : لَا تُحَقِّرَنَّ أَحَدًا مِنَ الْمُسْلِمِينَ، فَإِنَّ صَغِيرَهُمْ عِنْدَ اللَّهِ كَبِيرٌ.

پیامبر اکرم صلى الله عليه وآله وسلم فرمودند: هیچ مسلمانی را خوار و حقیر مشمار؛ زیرا کوچک آنان هم نزد خداوند بزرگ است.

«تنبيه الخواطر، ج 1، ص 31»

حدیث - 202

قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم : لَا يَزِرَانَّ أَحَدُكُمُ بَاحِدٍ مِنْ خَلْقِ اللَّهِ فَإِنَّهُ لَا يَدْرِي أَيُّهُمُ وَلِيُّ اللَّهِ.

پیامبر اکرم ﷺ فرمودند: هیچ یک از شما نباید احدی از بندگان خدا را خوار و بی مقدار شمارد؛ زیرا نمی‌داند که کدام یک از آنها دوست و ولی خداست.

«بحار الانوار، ج 75، ص 147»

حدیث - 203

قال الامام الرضا عليه السلام: إِيَّاكُمْ وَ الْبُخْلَ فَانَّهَا عَاهَةٌ لَا تَكُونُ فِي حَرٍّ وَ لَا مُؤْمِنٍ إِنَّهَا خِلَافُ الْإِيمَانِ.

امام رضا علیه السلام فرمودند: از بخل برحذر باشید چرا که بخل آفتی است که در هیچ انسان آزاده و مؤمنی نمی باشد، همانا بخل خلاف ایمان است.

«بحار الانوار، ج 75، ص 364»

حدیث - 204

قال الامام الصادق عليه السلام: شَابُّ سَخِيٍّ مُرْهَقٌ فِي الذُّنُوبِ أَحَبُّ إِلَى اللَّهِ مِنْ شَيْخٍ عَابِدٍ بَخِيلٍ.

امام صادق علیه السلام فرمودند: جوان با سخاوتی که مرتکب گناهانی شود، نزد خدا از پیرمرد عابد بخیل محبوب تر است.

«الكافي، ج 4، ص 41»

حدیث - 205

قال الامام علی علیه السلام : یا بُنَیَّ ... اِیَّاکَ و مُصَادَقَةَ الْبَخِیلِ فَإِنَّهُ یَقْعُدُ عَنْکَ أَحْوجَ ما تَکُونُ الیه .
امام علی علیه السلام (خطاب به فرزندشان امام حسن علیه السلام) فرمودند: پسر من! از دوستی با بخیل پرهیز، زیرا او از تو باز می‌دارد آن چه را که بسیار به آن نیازمندی.

«نهج البلاغه، حکمت 37»

حدیث - 206

قال الامام علی علیه السلام : لا تُدْخِلَنَّ فِی مَشُورَتِکَ بَخِیلاً یَعْدِلُ بِکَ عَنِ الْفَضْلِ وَ یَعْدِکُ الْفَقْرَ .
امام علی علیه السلام (در ضمن نامه خود به مالک اشتر) فرمودند: در مشورت خود انسان بخیل را دخالت مده که تو را از نیکی و بخشش باز داشته، از فقر و تنگدستی می‌ترساند.

«نهج البلاغه، نامه 53»

حدیث - 207

قال الامام الصادق علیه السلام : طُوبَى لِمَنْ لَمْ تُلْهِهِ الْأُمَانِیَّ الْکَاذِبَةُ .
امام صادق علیه السلام فرمودند: خوشا به حال کسی که آرزوهای پوچ، او را سرگرم و غافل نکرده باشد.

«بحارالانوار، ج 78، ص 280»

حدیث - 208

قال الامام الصادق عليه السلام : «كَمْ مِنْ نِعْمَةٍ لَّهِ عَلَى عَبْدِهِ فِي غَيْرِ أَمَلِهِ وَكَمْ مِنْ مُؤَمِّلٍ أَمَلًا الْخِيَارُ فِي غَيْرِهِ.

امام صادق عليه السلام فرمودند: چه بسیار نعمتی که خداوند به بنده اش دهد، بی آن که آرزویش کرده باشد و چه بسا کسی که آرزوی چیزی داشته و خلاف آن نصیبش شده است.

«بحارالانوار، ج 71، ص 152»

حدیث - 209

قال الامام الكاظم عليه السلام : لو ظهرتِ الآجالُ إفتضحتِ الآمالُ.
امام کاظم عليه السلام فرمودند: وقتی اجل ها آشکار شود (زمان مرگ فرا برسد)، آرزوها رسوا و مفتضح می شوند.
«أعلام الدين، ص 305»

حدیث - 210

امام باقر عليه السلام فرمودند: با کوتاه کردن آرزو، شیرینی زهد و پارسایی را به دست آور.

«بحارالانوار، ج 78، ص 164»

حدیث - 211

قال الامام الباقر عليه السلام : تزوّد من الدنيا بقصر الأمل .
امام باقر عليه السلام فرمودند: با کوتاه کردن آرزو، (برای آخرت) از دنیا توشه
برگیر.

«بحارالانوار، ج 78، ص 164»

حدیث - 212

قال رسول الله صلى الله عليه وآله : لا بن مسعود: قَصِّرْ أَمَلَكَ فَإِذَا أَصْبَحْتَ فَقُلْ: إِنِّي لَا
أُمْسِيَّ وَإِذَا أَمْسَيْتَ فَقُلْ: إِنِّي لَا أُصْبِحُ.
رسول خدا صلى الله عليه وآله به ابن مسعود فرمودند: آرزویت را کوتاه گردان و چون
صبح شد بگو: من روز را به شب نخواهم رساند و چون شب در آمد بگو: من تا
صبح زنده نخواهم بود.

«بحارالانوار، ج 77، ص 101»

حدیث - 213

قال الامام على عليه السلام : خُذْ بِالثِّقَةِ مِنَ الْعَمَلِ وَ إِيَّاكَ وَ الْإِغْتِرَارَ بِالْأَمَلِ وَ لَا
تُدْخِلْ عَلَيْكَ الْيَوْمَ هَمَّ غَدٍ ... وَ لَوْ أَخْلَيْتَ قَلْبَكَ مِنَ الْأَمَلِ لَجَدَدْتَ فِي الْعَمَلِ.
امام علی عليه السلام فرمودند: با اطمینان و استواری کار (نیک) را انجام ده و از
فریفته شدن به آرزو پیرهنیز و امروز غم فردا را به دل راه مده ... و اگر دل خود
را از آرزو تهی کردی، هر آینه در عمل (نیک) کوشا شوی.

«بحارالانوار، ج 73، ص 112»

حدیث - 214

قال الامام علی عليه السلام : أشرف الغنی ترک المُنی .
امام علی عليه السلام فرمودند: شریف ترین دارائی و بی نیازی، ترک آرزوها است.
«بحارالانوار، ج 70، ص 166»

حدیث - 215

قال الامام علی عليه السلام : من أيقن أنه يفارق الأحباب و يسكنُ الترابَ و يواجه الحسابَ و يستغنی عما خَلَفَ و يفتقرُ الى ما قدَّم كان حَرِيّاً بقصر الأمل و طولِ العمل .
امام علی عليه السلام فرمودند: کسی که یقین کند از دوستان جدا خواهد شد و در دل خاک خواهد خفت و حساب و کتابی در پیش رو دارد و آنچه بر جای می نهد به کارش نخواهد آمد و به آنچه پیش فرستاده نیازمند است، سزاوار است که آرزو را کوتاه و دامنه کردار نیک را دراز گرداند.
«بحارالانوار، ج 73، ص 167»

حدیث - 216

قال الامام علی عليه السلام : أما رأيتم الذين يأملون بعيداً و يبنون مشيداً و يجمعون كثيراً كيف أصبحت بُيوتهم قبوراً ...

امام علی علیه السلام فرمودند: آیا ندیدید کسانی را که آرزوی دور و دراز داشتند و خانه های استوار ساختند و مال فراوان گرد آوردند، چگونه خانه هایشان تبدیل به قبرهایشان شد و دارائی شان تباه و اموالشان نصیب وارثان گردید.

«نهج البلاغه، خطبه 132»

حدیث - 217

قال الامام علی علیه السلام : معاشرَ الناس اتَّقوا الله فكم من مؤملٍ ما لا یبلغه و بانٍ ما لا یسکنه.

امام علی علیه السلام فرمودند: ای مردم! از خدا بترسید، چه بسا آرزومندی که به آنچه دل بسته نمی رسد و چه بسا کسی که خانه ای می سازد اما در آن ساکن نمی گردد.

«نهج البلاغه، حکمت 336»

حدیث - 218

قال الامام علی علیه السلام : لا تکن ممن یرجوا الآخرة بغير العمل و یرجى التوبة بطول الأمل.

امام علی علیه السلام فرمودند: از کسانی نباش که بدون کردار نیک، آرزوی بهشت می کند و با آرزوهای طولانی توبه و بازگشت را به تأخیر می اندازد.

«نهج البلاغه، حکمت 142»

حدیث - 219

قال الامام علی علیه السلام : ... و مِنْ عِبَرِهَا أَنَّ الْمَرْءَ يُشْرِفُ عَلَى أَمَلِهِ فَيَقْتَطِعُهُ حُضُورُ أَجَلِهِ فَلَا أَمَلٌ يُدْرِكُ وَلَا مَوَئِلٌ يُنْزَكُ.

امام علی علیه السلام فرمودند: از جمله عبرت های دنیا آن است که هنگامی که انسان به تحقق آرزوی خود نزدیک می شود، فرا رسیدن مرگ ناامیدش می گرداند، پس نه به آرزوی خود می رسد و نه (از مرگ) رهایی می یابد.

«نهج البلاغه، خطبه 113، ص 353»

حدیث - 220

قال الامام علی علیه السلام : ... وَ اسْتَقْرَبُوا الْأَجَلَ فَبَادِرُوا الْعَمَلَ وَ كَذَّبُوا الْأَمَلَ فَلَا حَظَّوْا الْأَجَلَ.

امام علی علیه السلام فرمودند: دوستان خدا مرگ را نزدیک دانسته، به انجام عمل نیکو شتافتند و آرزو را دروغ پنداشته، و فرا رسیدن مرگ را در نظر گرفتند.

«نهج البلاغه، خطبه 113، ص 353»

حدیث - 221

قال الامام علی علیه السلام : لَوْ رَأَى الْعَبْدُ أَجَلَهِ وَ سُرْعَتَهُ إِلَيْهِ لَأَبْغَضَ الْأَمَلَ وَ تَرَكَ طَلَبَ الدُّنْيَا.

امام علی علیه السلام فرمودند: اگر بنده مرگش را ببیند و شتاب او را به سوی خویش درک کند، حتماً دشمن آرزو گشته و دنیا طلبی را رها می کند.

«عیون اخبار الرضا علیه السلام ، ج 1، ص 43»

حدیث - 222

قال الامام علی علیه السلام : من جرى في ميدان أمله عُثِرَ بأجله.
امام علی علیه السلام فرمودند: هر که در میدان آرزوی خود بتازد، به اجل خود با
سر در افتد.

«بحار الانوار، ج 73، ص 166»

حدیث - 223

قال الامام علی علیه السلام : إعلموا أن الأمل يُسهي العقل و يُنسي الذكر فأكذبوا
الأمل فإنه غرورٌ صاحبُهُ مغرور.
امام علی علیه السلام فرمودند: بدانید که آرزو عقل را گمراه کرده و باعث
فراموشی یاد خدا می گردد، پس آرزو را دروغ انگارید، زیرا آرزو فریب دهنده
و آرزومند فریب خورده است.
«نهج البلاغه، خطبه 85»

حدیث - 224

قال الامام علی علیه السلام : و اعلموا عباد الله أن الأمل يُذهبُ العقلَ و يُكذِّبُ
الوعدَ و يحثُّ على الغفلة و يورثُ الحسرةَ.
امام علی علیه السلام فرمودند: ای بندگان خدا! بدانید که آرزو عقل را بر باد می
دهد، وعده های دروغین داده و غفلت می آورد و باعث حسرت می گردد.

«تحف العقول، ص 162»

حدیث - 225

إن الله ليرضى عن العبد أن يأكل الأكله فيحمده عليها أو يشرب الشربه فيحمده عليها؛

خداوند از بنده ای که پس از خوردن لقمه غذا و یا آشامیدن جرعه ای او را سپاس می گوید، خشنود می گردد.

نهج الفصاحه ح 791

حدیث - 226

امام علی عليه السلام فرمودند:

أكثر أن تنظر إلى من فضلت عليه، فإن ذلك من أبواب الشكر؛
به کسی که بر او برتری داده شده ای بسیار بنگر، زیرا این کار یکی از انگیزه های شکرگزاری است.

نهج البلاغه ، نامه 69

حدیث - 227

امام سجاد عليه السلام فرمودند:

من لم يرج الناس في شيء ورد أمره إلى الله عزوجل في جميع اموره
استجاب الله عزوجل له في كل شيء.

هرکس در هیچ کاری به مردم امید نبندد و همه کارهای خود را به خدای عزوجل واگذارد، خداوند هر خواسته ای که او داشته باشد اجابت کند.

کافی 3/148/2

حدیث - 228

رسول اکرم ﷺ فرمودند:

يقول الله عزوجل ما من مخلوق يعتصم دوني إلا قطعت أسباب السماوات و أسباب الأرض من دونه فإن سألني لم اعطه و إن دعاني لم اجبه؛
خداوند عزوجل می فرماید: هیچ مخلوقی نیست که به غیر من پناه ببرد، مگر این که دستش را از اسباب و ریسمان های آسمانها و زمین کوتاه کنم، پس اگر از من بخواهد عطایش نکنم و اگر مرا بخواند جوابش ندهم.

امالی طوسی 1210/585

حدیث - 229

رسول اکرم ﷺ فرمودند:

رأى رسول الله (ﷺ) فرمودند: قوماً لا يزرعون قال: ما أنتم؟ قالوا: نحن المتوكلون، قال: لا، بل أنتم المتكلمون؛

رسول اکرم ﷺ گروهی را که کشت و کار نمی کردند، دیدند و فرمودند: شما چه کاره اید؟ عرض کردند ما توکل کنندگانیم، فرمودند: نه، شما سر بارید.

مستدرک الوسائل 12789/217/11

حدیث - 230

امام علی علیه السلام فرمودند:

جاهدوا فی سبیل الله بأید یکم فإن لم تقدروا فجاهدوا بألسنتکم فإن لم تقدروا فجاهدوا بقلوبکم؛

در راه خدا با دستهای خود جهاد کنید، اگر نتوانستید با زبانهای خود و اگر باز هم نتوانستید با قلب خود جهاد کنید.

بحارالانوار 23/49/100

حدیث - 231

امام صادق علیه السلام فرمودند:

إننا نأمر صبیاننا بتسبیح فاطمه علیها السلام کما نأمرهم بالصلاه فالزمه فإنه لم یلزمه عبد فشقی؛

ما همان گونه که فرزندان خود را به نماز و می داریم به تسبیح حضرت فاطمه علیه السلام و ادار می سازیم پس به آن پایبند باش که هرکس به آن پایبند شود، بدبخت نخواهد شد.

کافی 13/343/3

حدیث - 232

امام باقر علیه السلام فرمودند:

من أصبح يجد برد حبنا على قلبه فليحمد الله على بادي النعم قيل و ما بادی النعم؟ قال: طيب المولد؛
هرکس صبح کند و خنکای محبت ما را در قلب خود بیابد، باید خدا را برای نخستین نعمت سپاس گوید، گفته شد نخستین نعمت چیست؟ فرمودند: حلال زادگی.

امالی صدوق 755/562/1

حدیث - 233

رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند:

إني تارك فيكم الثقلين كتاب الله و عترتي أهل بيتي ما إن تمسكتم بهما لن تضلوا؛

من دو چیز ارزشمند در میان شما می گذارم؛ کتاب خدا، و عترت و اهل بیت، اگر به آنها چنگ بزنید هرگز گمراه نمی شوید.

غایه المرام 115/1

حدیث - 234

رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند:

يا بنی لا تغفل عن قراءه القرآن فان القرآن يحيى القلب و ينهى عن الفحشاء و المنكر و البغى؛

فرزندم از خواندن قرآن غافل مباش، زیرا که قرآن دل را زنده می کند و از فحشاء و زشتی و ستم باز می دارد.

کنز العمال 4032/291/2

حدیث - 235

امام صادق علیه السلام فرمودند:

من استخار الله راضياً بما صنع الله له خار الله له حتماً؛

هرکس از خدا خیر بخواهد و به آنچه خدا خواسته راضی باشد، خداوند حتماً برای او خیر خواهد خواست.

کافی 330/241/8

حدیث - 236

امام علی علیه السلام فرمودند:

من ترک لله سبحانه شیئاً عوضه الله خيراً مما ترک؛

هرکس به خاطر خدای سبحان از چیزی بگذرد، خداوند بهتر از آن را به او عوض خواهد داد.

غررالحکم 8909/395/5

حدیث - 237

امام علی علیه السلام فرمودند:

طوبی لمن أخلص لله عمله و علمه و حبه و بغضه و أخذه و تركه و كلامه و صمته و فعله و قوله؛

خوشا به سعادت کسی که عمل، علم، دوستی، دشمنی، گرفتن، رها کردن، سخن، سکوت، کردار و گفتارش را برای خدا خالص گرداند.
تحف العقول ص 100

حدیث - 238

رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند:

إن الله لا ينظر إلى صوركم و لا إلى أموالكم و إنما ينظر إلى قلوبكم و أعمالكم؛

خداوند به شکل شما و اموال شما نگاه نمی کند بلکه در دلها و اعمال شما توجه می نماید.

امالی طوسی 1162/536/1

حدیث - 239

امام صادق علیه السلام فرمودند:

المفوض أمره إلى الله في راحه الأبد و العیش الدائم الرغد و المفوض حقاً هو العالی عن کل همه دون الله تعالی؛

کسی که کارهای خود را به خدا بسپارد همواره از آسایش و خیر و برکت در
زندگی برخوردار است و واگذارنده حقیقی کارها به خدا، کسی است که تمام
همتش تنها به سوی خدا باشد.

مصباح الشریعه 83/175/1

حدیث - 240

قال الامام علی علیه السلام : كُنْ سَمِيحاً وَ لَا تَكُنْ مُبَذِّراً وَ كُنْ مُقَدِّراً وَ لَا تَكُنْ
مُقْتَرّاً.

امام علی علیه السلام فرمودند: گشاده دست باش ولی زیاده روی مکن، و (در
زندگی) حسابگر باش، اما سخت گیر مباش.
«نهج البلاغه، حکمت 32»

حدیث - 241

قال الامام علی علیه السلام : مَنْ أَسْرَفَ فِي طَلَبِ الدُّنْيَا مَاتَ فَقِيراً.
امام علی علیه السلام فرمودند: هر کس بیش از حد در طلب دنیا برآید، فقیر از دنیا
می رود.

غررالحکم، ص 329

حدیث - 242

قال الامام علی عليه السلام : مَنْ اَقْتَصَدَ فِي الْغِنَى وَ الْفَقْرَ اسْتَعَدَّ لِنَوَائِبِ الدَّهْرِ .
امام علی عليه السلام فرمودند: هر کس در توانگری و تهیدستی، میانه‌روی را پیشه
خود سازد، خود را برای گرفتاری‌های روزگار آماده کرده است.
غررالحکم، ص 332

حدیث - 243

رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم :
مِنْ كُنُوزِ الْبِرِّ كِتْمَانُ الْمَصَائِبِ ، وَالْأَمْراضِ ، وَالصَّدَقَةِ .
پیامبر خدا صلى الله عليه وآله وسلم :
یکی از گنج‌های نیکی ، پوشیده داشتن مصیبت‌ها ، بیماری‌ها و صدقه است .
کنز العمال ، جلد 3 ، صفحه 299 ، حدیث - 6643 ، دانش نامه احادیث
پزشکی : 1 / 162

حدیث - 244

الإمام علی عليه السلام :
إِخْفَاءُ الْفَاقَةِ وَالْأَمْراضِ مِنَ الْمُرُوءَةِ .
امام علی عليه السلام :
پوشیده داشتن تهی‌دستی و بیماری‌ها از مردانگی است .
غرر الحکم ، حدیث - 1146 ، دانش نامه احادیث پزشکی : 1 / 166

حدیث - 245

رسول الله ﷺ :

لِلْمَرِيضِ أَرْبَعُ خِصَالٍ : يُرْفَعُ عَنْهُ الْقَلَمُ ، وَيَأْمُرُ اللَّهُ الْمَلَكَ يَكْتُبُ لَهُ كُلَّ فَضْلٍ
كَانَ يَعْمَلُهُ فِي صِحَّتِهِ ، وَيَتَّبِعُ مَرَضُهُ كُلَّ عُضْوٍ فِي جَسَدِهِ فَيَسْتَخْرِجُ ذُنُوبَهُ مِنْهُ ،
فَإِنْ مَاتَ مَاتَ مَغْفُوراً لَهُ ، وَإِنْ عَاشَ عَاشَ مَغْفُوراً لَهُ .

پیامبر خدا ﷺ :

برای بیمار ، چهار ویژگی است : قلم تکلیف از او برداشته می شود ؛ خداوند
به فرشته فرمان می دهد همه پاداش آنچه را در دوران تن درستی خویش انجام
می داده است ، بنویسد ؛ بیماری وی بر همه اندام هایش گذر می کند و گناهانش
را از آن بیرون می برد . پس اگر بمیرد ، آمرزیده شده می میرد و اگر زنده بماند ،
آمرزیده شده زندگی می کند .

بحارالأنوار ، جلد 81 ، صفحه 184 ، حدیث - 35 دانش نامه احادیث

پزشکی : 1 / 156

حدیث - 246

الإمام الباقر عليه السلام :

إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ إِذَا كَانَ مِنْ أَمْرِ أَنْ يُكْرِمَ عَبْدًا وَلَهُ ذَنْبٌ ؛ ابْتَلَاهُ بِالسُّقْمِ .

امام باقر عليه السلام :

آن گاه که خداوند عز و جل اراده کرده باشد بنده ای را که گناهی دارد ،
گرامی بدارد ، وی را به بیماری گرفتار می سازد .

بحار الأنوار ، جلد 81 ، صفحه 198 ، حدیث - 54 دانش نامه احادیث

پزشکی : 1 / 150

حدیث - 247

رسول الله ﷺ :

المرضى أحبُّ الله .

پیامبر خدا ﷺ :

بیماران ، دوستان خداوند .

الفردوس ، جلد 3 ، صفحه 157 ، حدیث - 4424 عن دانش نامه احادیث

پزشکی : 1 / 148

حدیث - 248

رسول الله ﷺ :

الأمراضُ هدايا من الله عز وجل للعبد ، فأحبُّ العبادِ إلى الله أكثرُهُم هَدِيَّةً .

پیامبر خدا ﷺ :

بیماری ، هدیه‌هایی از جانب خداوند عز و جل به بنده است. پس

محبوب‌ترین بندگان نزد خداوند ، کسی است که بیشترین هدیه به وی رسیده

باشد .

الفردوس ، جلد 1 ، صفحه 123 ، حدیث - 422 عن أبي أُمَامَةَ دانش نامه

احادیث پزشکی : 1 / 148

حدیث - 249

رسول الله ﷺ :

لَوْلَا ثَلَاثٌ فِي ابْنِ آدَمَ مَا طَاطَأَ رَأْسُهُ شَيْءٌ : الْمَرَضُ ، وَالْفَقْرُ ، وَالْمَوْتُ ، كُلُّهُمْ فِيهِ ، وَإِنَّهُ مَعَهُنَّ لَوَثَابٌ !

پیامبر خدا ﷺ :

اگر سه چیز در آدمیزاد نبود ، هیچ چیز سر او را فرو نمی آورد : بیماری ، تهی دستی و مرگ . اینها همه در انسان هست و با این حال ، انسان ، همچنان گستاخ است .

بحار الأنوار ، جلد 72 ، صفحه 53 ، حدیث - 82 دانش نامه احادیث

پزشکی : 1 / 138

حدیث - 250

الإمام عليّ عليه السلام :

أَلَا وَإِنَّ مِنَ الْبَلَاءِ الْفَاقَةَ ، وَأَشَدُّ مِنَ الْفَاقَةِ مَرَضُ الْبَدَنِ ، وَأَشَدُّ مِنْ مَرَضِ الْبَدَنِ مَرَضُ الْقَلْبِ .

امام علی علیه السلام :

هان! یکی از گرفتاری ها تهی دستی است . سخت تر از تهی دستی ، بیماری تن است و سخت تر از بیماری تن ، بیماری دل .

نهج البلاغة ، حکمت 388 ، بحار الأنوار ، جلد 70 ، صفحه 51 ، حدیث - 8

دانش نامه احادیث پزشکی : 1 / 134

حدیث - 251

الإمام الباقر عليه السلام :

الجَسَدُ إِذَا لَمْ يَمْرَضْ أَشْرَ ، وَلَا خَيْرَ فِي جَسَدٍ يَأْشُرُ .

امام باقر عليه السلام :

جسم اگر بیمار نشود، سرمست می شود و در بدنی که به بیماری دچار نشود
و سرمست شود ، خیری نیست .

مشكاة الأنوار : 280 منتخب میزان الحکمه: 512

حدیث - 252

الإمام علي عليه السلام :

الْمَرِيضُ فِي سِجْنِ اللَّهِ - مَا لَمْ يَشْكُ إِلَى عَوَادِهِ - تُمَحَى سَيِّئَاتُهُ .

امام علی عليه السلام :

بیمار ، تا آن هنگام که نزد عیادت کنندگان خویش شکوه نکرده ، در زندان
خداوند است و گناهانش محو می شوند .

بحار الأنوار ، جلد 81 ، صفحه 211 ، حدیث - 29 دانش نامه احادیث

پزشکی : 1 / 170

حدیث - 253

امیر المؤمنین علیؑ :

مَنْ كَتَمَ وَجَعًا أَصَابَهُ ثَلَاثَةُ أَيَّامٍ مِنَ النَّاسِ وَشَكَا إِلَى اللَّهِ ، كَانَ حَقًّا عَلَى اللَّهِ أَنْ يُعَافِيَهُ مِنْهُ .

امام علیؑ :

هر کس دردی را که به او رسیده است ، سه روز از مردم پنهان بدارد و به خدا شکایت برد ، بر خداست که او را از آن درد بهبود بخشد .

الخصال : 630 / 10

حدیث - 254

رسول الله ﷺ :

يُكْتَبُ أَنْيْنُ الْمَرِيضِ ، فَإِنْ كَانَ صَابِرًا كُتِبَ حَسَنَاتٍ ، وَإِنْ كَانَ جَزَعًا كُتِبَ هَلُوعًا لَا أَجْرَ لَهُ .

پیامبر خدا ﷺ :

نالہ بیمار ، نوشته می شود . پس اگر شکیبا باشد ، [این ناله] حسنه نوشته می شود و اگر بی تاب باشد ، ناشکیبا و بی پاداش نوشته می شود .

کنز العمال ، جلد 3 ، صفحه 311 ، حدیث - 6706 ، دانش نامه احادیث

پزشکی : 1 / 168

حدیث - 255

مَنْ مَرَضَ يَوْمًا وَلَيْلَةً فَلَمْ يَشْكُ إِلَى عُوَّادِهِ ، بَعَثَهُ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مَعَ خَلِيلِهِ إِبْرَاهِيمَ خَلِيلِ الرَّحْمَنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ ، حَتَّى يَجُوزَ الصَّرَاطَ كَالْبَرْقِ اللَّامِعِ .

پیامبر خدا ﷺ :

هر کس یک شبانه روز بیمار شود و نزد عیادت کنندگانش شکوه نکند ، خداوند ، او را در روز قیامت ، با خلیل خویش ، ابراهیم خلیل الرحمان ، برمی انگیزد ، تا به سان برقی پُر درخشش ، از صراط بگذرد .

بحار الأنوار ، جلد 81 ، صفحه 177 ، حدیث - 17 دانش نامه احادیث

پزشکی : 1 / 170

حدیث - 256

رسول الله ﷺ :

قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ : مَنْ مَرَضَ ثَلَاثًا فَلَمْ يَشْكُ إِلَى أَحَدٍ مِنْ عُوَّادِهِ أَبَدَلْتُهُ لَحْمًا خَيْرًا مِنْ لَحْمِهِ وَدَمًا خَيْرًا مِنْ دَمِهِ ، فَإِنْ عَافَيْتُهُ عَافَيْتُهُ وَلَا ذَنْبَ لَهُ ، وَإِنْ قَبَضْتُهُ قَبَضْتُهُ إِلَى رَحْمَتِي .

پیامبر خدا ﷺ :

خداوند عز و جل فرمود : هر که سه روز بیمار شود و از آن به هیچ یک از عیادت کنندگانش شکوه نکند ، گوشت و خونی بهتر از آن گوشت و خونی که دارد جایگزینش کنم . پس ، اگر او را عافیت بخشم ، عافیتی بدون گناهش دهم و اگر جانمش را بستانم ، او را به جوار رحمت خود برم .

حدیث - 257

الإمام الكاظم عليه السلام :

إذا مَرَضَ المؤمنُ أوحى الله عز و جل إلى صاحبِ الشمالِ : لا تَكُتِبْ على عَبْدِي مادامَ في حَبْسِي ووَثاقِي ذَنْبًا . ويُوحى إلى صاحبِ اليمينِ أنِ اكْتُبْ لِعَبْدِي ما كُنْتَ تَكُتِبُهُ في صِحَّتِهِ مِنَ الحَسَنَاتِ .

امام كاظم عليه السلام :

هرگاه مؤمن بیمار شود ، خداوند عز و جل به فرشته دست چپ او وحی فرماید که برای بنده ام ، تا زمانی که در زندان و بند من است ، گناهی منویس و به فرشته دست راست او وحی می فرماید که همان حسناتی را که در زمان سلامتی بنده ام می نوشتی ، برایش بنویس .

حدیث - 258

امام صادق عليه السلام :

المَعْرُوفُ زَكَاةُ النِّعَمِ ، وَالشَّفَاعَةُ زَكَاةُ الْجَاهِ ، وَالْعِلَلُ زَكَاةُ الْأَبْدَانِ ، وَالْعَفْوُ زَكَاةُ الظُّفْرِ ، وما أَدَيْتَ زَكَاتَهُ فَهُوَ مَأْمُونُ السَّلْبِ .

نیکی ، زکات نعمتهاست و وساطت کردن ، زکات مقام و موقعیت ، و بیماریها زکات بدنها ، و گذشت زکات پیروزی ، و هر چیزی که زکاتش را بدهی ، از خطر نابودی در امان است .

حدیث - 259

الامام علی عليه السلام

فی المَرَضِ يُصِيبُ الصَّبِيَّ: كَفَّارَةٌ لَوَالِدَيْهِ .

امام علی عليه السلام

درباره بیماری کودکان فرمودند : کفاره گناهان پدر و مادر آنهاست .

بحار الأنوار : 81 / 186 / 40

حدیث - 260

رسول الله صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ :

إِنَّ الرَّجُلَ لَيَكُونُ لَهُ الدَّرَجَةُ عِنْدَ اللَّهِ لَا يَبْلُغُهَا بِعَمَلِهِ ؛ حَتَّى يُبْتَلَى بِبَلَاءٍ فِي جِسْمِهِ ، فَيَبْلُغُهَا بِذَلِكَ .

پیامبر خدا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ :

انسان ، گاه دارای مرتبه‌ای در پیشگاه خداوند است که با عمل خویش ، بدان نمی‌رسد تا آن هنگام که به ابتلای در جسم خود ، آزموده شود و بدین واسطه ، بدان مرتبت برسد .

کنز العمال ، جلد 3 ، صفحه 335 ، حدیث - 6822 دانش نامه احادیث

پزشکی : 1 / 148

حدیث - 261

رسولُ الله ﷺ :

الْمَرِيضُ تَحَاتُ خَطَايَاهُ كَمَا يَتَحَاتُ وَرَقُ الشَّجَرِ .

پیامبر خدا ﷺ :

گناهان شخص بیمار ، همچون برگ درخت ، می ریزد .

الترغیب والترہیب : 4 / 293 / 56 منتخب میزان الحکمة : 510

حدیث - 262

رسول الله ﷺ :

مَنْ ابْتَلَاهُ اللَّهُ بِبَلَاءٍ فِي جَسَدِهِ ؛ فَهُوَ لَهُ حِطَّةٌ .

پیامبر خدا ﷺ :

هر کس که خداوند ، او را به گرفتاری جسمی بیازماید ، آن گرفتاری برایش

مایه فرو ریختن گناهان است .

کنز العمال ، جلد 15 ، صفحه 902 ، حدیث - 43553 ، دانش نامه احادیث

پزشکی : 1 / 140

حدیث - 263

رسول الله ﷺ :

إِنَّ اللَّهَ لَيَبْتَلِي عَبْدَهُ بِالسُّقْمِ ، حَتَّى يُكْفَرَ ذَلِكَ عَنْهُ كُلُّ ذَنْبٍ .

پیامبر خدا ﷺ :

خداوند ، گاه بنده خویش را به ناتن درستی گرفتار می‌کند تا این ناتن درستی ، کفاره هر گناه وی شود .

کنز العمال ، جلد 3 ، صفحه 335 ، حدیث - 6820 دانش نامه احادیث پزشکی : 1 / 142

حدیث - 264

رسول الله ﷺ :

إِذَا رَأَيْتُمُ الرَّجُلَ أَلَمَ اللَّهُ بِهِ الْفَقْرَ وَالْمَرَضَ ؛ فَإِنَّ اللَّهَ تَعَالَى يُرِيدُ أَنْ يُصَافِيَهُ .
پیامبر خدا ﷺ :

چون کسی را دیدید که خداوند ، او را به ناداری و بیماری در میان گرفته ، [بدانید که] خداوند متعال ، اراده کرده است که او را پاک کند .

کنز العمال ، جلد 6 ، صفحه 472 ، حدیث - 16602 دانش نامه احادیث پزشکی : 1 / 144

حدیث - 265

الإمام عليّ عليه السلام :

إِذَا ابْتَلَى اللَّهُ عَبْدًا أَسْقَطَ عَنْهُ مِنَ الذُّنُوبِ بِقَدْرِ عِلَّتِهِ .
امام علی علیه السلام :

اگر خداوند ، بنده‌ای را گرفتار [بیماری] سازد ، به اندازه بیماری‌اش از گناهان او فرو می‌کاهد .

دعائم الإسلام ، جلد 1 ، صفحه 218 ، بحار الأنوار ، جلد 81 ، صفحه 176 ،
حدیث - 13 دانش نامه احادیث پزشکی : 1 / 146

حدیث - 266

الإمام زين العابدين عليه السلام

- لِمَرِيضٍ قَدْ بَرَأَ: يَهْنُكَ الطَّهْرُ مِنَ الذُّنُوبِ ، إِنَّ اللَّهَ قَدْ ذَكَرَكَ فَادْكُرْهُ ،
وَأَقَالَكَ فَاشْكُرْهُ .

امام سجّاد عليه السلام

خطاب به بیماری که بهبود یافته بود: پاک شدن از گناهان ، بر تو مبارک
باد! خداوند ، تو را یاد کرده است . او را یاد کن ، و از تو در گذشته است . او را
سپاس گوی .

تحف العقول ، صفحه 280 ، بحار الأنوار ، جلد 78 ، صفحه 138 ، حدیث -
10، دانش نامه احادیث پزشکی : 1 / 146

حدیث - 267

الإمام الصادق عليه السلام :

إِنَّ فِي الْجَنَّةِ مَنْزِلَةً لَا يَبْلُغُهَا عَبْدٌ إِلَّا بِالْإِبْتِلَاءِ فِي جَسَدِهِ .

امام صادق عليه السلام :

همانا در بهشت منزلتی است ، هیچ بنده‌ای بدان نرسد مگر با بلایی که (در
دنیا) به بدنش رسد .

بحار الأنوار : 81 / 212 / 16

حدیث - 268

الإمام الصادق عليه السلام :

إِنَّهُ لَيَكُونُ لِلْعَبْدِ مَنْزِلَةٌ عِنْدَ اللَّهِ فَمَا يَنَالُهَا إِلَّا بِأَحَدِي خَصْلَتَيْنِ : إِمَّا بِذَهَابِ
مَالِهِ أَوْ بِبَلِيَّةٍ فِي جَسَدِهِ .

امام صادق عليه السلام :

بنده را نزد خدا مقام و منزلتی است که بدان نرسد مگر با یکی از این دو : از
بین رفتن مال و دارایی اش یا رسیدن بلایی به جسمش .

الكافي : 2 / 257 / 23

حدیث - 269

رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم :

مَنْ تَطَبَّبَ وَلَمْ يَكُنْ بِالطَّبِّ مَعْرُوفًا ، فَأَصَابَ نَفْسًا فَمَا دُونَهَا ، فَهُوَ ضَامِنٌ .

پیامبر خدا صلى الله عليه وآله وسلم :

هر کس در حالی که به طبابت شناخته شده نیست ، عهده دار آن گردد و
موجب فوت کسی یا صدمه ای کمتر از آن شود ، ضامن است .

کنز العمال ، جلد 10 ، صفحه 32 ، حدیث - 28222 دانش نامه احادیث

پزشکی : 1 / 68

حدیث - 270

الإمام علیّ عليه السلام :

عُدْ مَنْ لَا يَعُودُكَ ، وَأَهْدِ إِلَى مَنْ لَا يُهْدِي إِلَيْكَ .

امام علی عليه السلام :

به عیادت کسی که به عیادتت نیامده برو ، و به کسی که به تو هدیده‌ای نداده

هدیه بده.

کنز العمال ، جلد 9 ، صفحه 97 ، حدیث - 25150 دانش نامه احادیث

پزشکی : 1 / 206

حدیث - 271

رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم :

عِيَادَةُ الْمَرِيضِ أَعْظَمُ أَجْرًا مِنْ اتِّبَاعِ الْجَنَائِزِ .

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم :

عیادت بیمار ، پاداشی بزرگ‌تر از تشییع جنازه دارد .

کنز العمال ، جلد 9 ، صفحه 97 ، حدیث - 25154.

حدیث - 272

رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم :

أَطْعِمُوا الْجَائِعَ ، وَعُودُوا الْمَرِيضَ ، وَفُكُّوا الْعَانِيَ .

پیامبر خدا صلى الله عليه وآله وسلم :

گرسنه را غذا بدهید ، به عیادت بیماران بروید و اسیران را آزاد کنید .
کنز العمال ، جلد 15 ، صفحه 867 ، حدیث - 43451 ، دانش نامه احادیث
پزشکی : 1 / 196

حدیث - 273

رسول الله ﷺ
مِنْ وَصَايَاهُ لِعَلِيِّ عَلَيْهِ السَّلَامُ : يَا عَلِيُّ ... سِرِّ مَيْلًا عُدَّ مَرِيضًا .
پیامبر خدا ﷺ
از سفارش های ایشان به امام علی علیه السلام :- ای علی !... [حتی اگر شده] یک
فرسخ برو و بیماری را عیادت کن .
کنز العمال ، جلد 9 ، صفحه 27 ، حدیث - 24758 ، دانش نامه احادیث
پزشکی : 1 / 196

حدیث - 274

امام صادق علیه السلام :
تَمَامُ الْعِيَادَةِ لِلْمَرِيضِ أَنْ تَضَعَ يَدَكَ عَلَى ذِرَاعِهِ وَتُعَجِّلَ الْقِيَامَ مِنْ عِنْدِهِ ؛ فَإِنَّ
عِيَادَةَ النَّوْكَى أَشَدُّ عَلَى الْمَرِيضِ مِنْ وَجَعِهِ .
عیادت کامل ، این است که دست را روی بازوی بیمار بگذاری و زود از
پیش او برخیزی؛ زیرا عیادت احمق ها برای بیمار سخت تر از درد خود اوست .
الكافي : 3 / 118 / 4

حدیث - 275

امیر المؤمنین علیؑ :

إِنَّ مِنْ أَعْظَمِ الْعَوَادِ أَجْرًا عِنْدَ اللَّهِ عِزُّ وَجُلُّ لِمَنْ إِذَا عَادَ أَخَاهُ خَفَّفَ الْجُلُوسَ ،
إِلَّا أَنْ يَكُونَ الْمَرِيضُ يُحِبُّ ذَلِكَ وَيُرِيدُهُ وَيَسْأَلُهُ ذَلِكَ .

امام علیؑ :

بزرگترین پاداش را نزد خداوند عز و جل آن عیادت کننده‌ای دارد که
هرگاه به عیادت برادرش برود ، زمان کوتاهی نزد او بنشیند ، مگر این که خود
بیمار دوست داشته باشد و از او بخواهد که بیشتر بنشیند .

الکافی : 3 / 118 / 6

حدیث - 276

پیامبر خدا ﷺ :

عُودُوا الْمَرِيضَ وَاتَّبِعُوا الْجَنَازَةَ يُذَكِّرُكُمْ الْآخِرَةَ .

به عیادت بیمار بروید و در تشییع جنازه شرکت کنید ، که شما را به یاد
آخرت می‌اندازد .

کنز العمال : 25143 منتخب میزان الحکمه : 512

حدیث - 277

پیامبر خدا ﷺ :

إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ يَقُولُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ : يَا بَنَ آدَمَ ، مَرِضْتُ فَلَمْ تَعُدْنِي ! قَالَ : يَا رَبِّ ، كَيْفَ أَعُوذُكَ وَأَنْتَ رَبُّ الْعَالَمِينَ ؟! قَالَ : أَمَا عَلِمْتَ أَنَّ عَبْدِي فُلَانًا مَرِضَ فَلَمْ تَعُدَّهُ ؟! أَمَا عَلِمْتَ أَنَّكَ لَوْ عُدْتَهُ لَوَجَدْتَنِي عِنْدَهُ ؟!

خداوند عز و جل در روز قیامت می فرماید : ای پسر آدم ! من بیمار شدم اما عیادت نمی کردی ؟ عرض می کند : پروردگارا ، چگونه تو را عیادت کنم حال آن که تو پروردگار جهانیانی (و بیمار نمی شوی) ؟ خداوند فرماید : آیا نمی دانستی که فلان بنده ام بیمار شد و عیادتش نکردی ، مگر نمی دانی که اگر به عیادتش می رفتی ، مرا نزد او می یافتی ؟.

الترغیب والترهیب : 4 / 317 / 3 ، منتخب میزان الحکمه : 512

حدیث - 278

رسول الله ﷺ :

عَائِدُ الْمَرِيضِ يَخْوُضُ فِي الرَّحْمَةِ .

پیامبر خدا ﷺ :

عیادت کننده از بیمار ، در رحمت (خدا) غوطه می خورد.

کنز العمال : 25141

حدیث - 279

رسول الله ﷺ :

عائِدُ الْمَرِيضِ عَلَى مَخَارِفِ الْجَنَّةِ .

پیامبر خدا ﷺ :

عیادت کننده بیمار ، در راه بهشت گام می نهد .

کنز العمال ، جلد 9 ، صفحه 95 ، حدیث - 25142 ، دانش نامه احادیث

پزشکی : 1 / 200

حدیث - 280

رسول الله ﷺ :

مَنْ عَادَ مَرِيضًا نَادَاهُ مُنَادٍ مِنَ السَّمَاءِ بِاسْمِهِ : يَا فُلَانُ ، طِبْتَ وَطَابَ لَكَ

مَمْشَاكَ بِثَوَابٍ مِنَ الْجَنَّةِ .

پیامبر خدا ﷺ :

هر کس بیماری را عیادت کند ، منادی ای از آسمان او را می خواند : «ای

فلانی! خوش باش ، و گام برداشتنت به پاداش بهشت ، گوارایت باد!» .

کنز العمال ، جلد 9 ، صفحه 94 ، حدیث - 25134 ، دانش نامه احادیث

پزشکی : 1 / 200

حدیث - 281

الإمام الباقر عليه السلام :

كَانَ فِيمَا نَاجَى بِهِ مُوسَى عليه السلام رَبَّهُ أَنْ قَالَ : يَا رَبِّ مَا بَلَغَ مِنْ عِيَادَةِ الْمَرِيضِ مِنْ الْأَجْرِ؟

فَقَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ : أُوكِّلُ بِهِ مَلَكًا يَعُودُهُ فِي قَبْرِهِ إِلَى مَحْشَرِهِ .

امام باقر عليه السلام :

در مناجات‌های موسی عليه السلام با پروردگار خویش آمده است که پرسید :

پروردگارا! پاداش عیادت بیمار به چه مرتبه‌ای رسیده است؟

خداوند عز و جل فرمود : «فرشته‌ای را با او می‌گمارم که تا رستاخیز ، وی را در قبرش عیادت کند» .

بحار الأنوار ، جلد 81 ، صفحه 217 ، حدیث - 11 دانش نامه احادیث

پزشکی : 1 / 202

حدیث - 282

الإمام الصادق عليه السلام :

أَيُّمَا مُؤْمِنٍ عَادَ مُؤْمِنًا مَرِيضًا فِي مَرَضِهِ حِينَ يُصْبِحُ شَيْعُهُ سَبْعُونَ أَلْفَ مَلَكٍ ، فَإِذَا قَعَدَ غَمَرَتْهُ الرَّحْمَةُ وَاسْتَغْفَرُوا اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ لَهُ حَتَّى يُمَسِيَ ، وَإِنْ عَادَهُ مَسَاءً كَانَ لَهُ مِثْلُ ذَلِكَ حَتَّى يُصْبِحَ .

امام صادق عليه السلام :

هر مؤمنی که مؤمن بیمار دیگری را در زمان بیماری‌اش به هنگام صبح عیادت کند ، هفتاد هزار فرشته ، او را همراهی کنند و چون [در نزد او] بنشیند ، رحمت ، او را در میان می‌گیرد و فرشتگان برای او از خداوند عز و جل آمرزش طلبند تا زمانی که شامگاه فرا رسد ؛ و اگر هم او را شامگاهان عیادت کند ، او را پاداشی همانند باشد تا زمانی که شب را به صبح برساند .

بحار الأنوار ، جلد 81 ، صفحه 224 ، حدیث - 32 نقلاً عن الدعوات دانش نامه احادیث پزشکی : 1 / 202

حدیث - 283

الإمام الصادق عليه السلام :

مَنْ عَادَ مَرِيضًا مِنَ الْمُسْلِمِينَ ، وَكَلَّ اللَّهُ بِهِ أَبَدًا سَبْعِينَ أَلْفًا مِنَ الْمَلَائِكَةِ يَغْشَوْنَ رَحْلَهُ وَيُسَبِّحُونَ فِيهِ وَيُقَدِّسُونَ وَيُهَلِّلُونَ وَيُكَبِّرُونَ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ ، نِصْفُ صَلَاتِهِمْ لِعَائِدِ الْمَرِيضِ .

امام صادق عليه السلام :

هر کس بیماری از مسلمانان را عیادت کند ، خداوند برای همیشه ، هفتاد هزار فرشته را با او می‌گمارد که به خانه او در می‌آیند و در آن تا روز قیامت ، تسبیح و تقدیس خداوند و «لا اله الا الله» و «الله اکبر» می‌گویند و نیمی از نماز آنان برای عیادت کننده بیمار است .

الكافي ، جلد 3 ، صفحه 120 ، حدیث - 5 عن صفوان الجمال ، بحار الأنوار ، جلد 59 ، صفحه 187 ، حدیث - 36 دانش نامه احادیث پزشکی : 1

204 /

حدیث - 284

الإمام الباقر عليه السلام :

إِسْتَرْضِعْ لَوْلَدِكَ بَلَبْنَ الْحَسَنِ ، وَإِيَّاكَ وَالْقَبَاحَ ؛ فَإِنَّ اللَّبْنَ قَدْ يُعْدَى .

امام باقر عليه السلام :

برای شیر دادن کودک خود دایه خوش اخلاق استخدام کن و از دایه‌های بد اخلاق کن ؛ زیرا شیر (ویژگیها را) سرایت می‌دهد .

الكافی : 12 / 44 / 6

حدیث - 285

امیر المؤمنین علی عليه السلام :

مَنْ تَطَبَّبَ أَوْ تَبَيَّطَرَ فَلْيَأْخُذِ الْبَرَاءَةَ مِنْ وَلِيِّهِ ، وَإِلَّا فَهُوَ لَهُ ضَامِنٌ .

امام علی عليه السلام :

طبيب و دامپزشک هنگام مداوای مریض یا حیوان ، باید از سرپرست (مریض) و صاحب آن (حیوان) براءت نامه (و اجازه) بگیرد و گرنه در قبال (صدمه دیدن یا تلف شدن مال و جان) او ضامن است .

مستدرک الوسائل: 14 / 37 / 16038 منتخب میزان الحکمه : 340

حدیث - 286

رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم :

إِذَا رَأَى أَحَدُكُمْ بِأَخِيهِ بَلَاءً ، فَلْيَحْمَدِ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ وَلَا يُسْمِعْهُ ذَلِكَ .

پیامبر خدا ﷺ :

اگر کسی از شما ، برادر خویش را گرفتار بلایی ببیند ، خداوند عز و جل را [بر سلامت خویش] بستانید ، و البته این حمد گفتن را به گوش بیمار نرساند.
کنز العمال ، جلد 2 ، صفحه 142 ، حدیث - 3510 دانش نامه احادیث
پزشکی : 1 / 220

حدیث - 287

رسول الله ﷺ :

أَقْلُوا مِنَ النَّظَرِ إِلَى أَهْلِ الْبَلَاءِ وَلَا تَدْخُلُوا عَلَيْهِمْ ، وَإِذَا مَرَرْتُمْ بِهِمْ فَاسْرِعُوا
الْمَشَى لَا يُصِيبُكُمْ مَا أَصَابَهُمْ .

پیامبر خدا ﷺ :

گرفتار شدگان به بلا را کمتر تماشا کنید و بر آنان ، وارد نشوید و چون با
آنان برخورد کردید ، راه رفتن خویش را تندتر کنید تا آنچه بدانان رسیده است
، به شما نیز نرسد.
بحار الأنوار ، جلد 62 ، صفحه 213 ، حدیث - 9 دانش نامه احادیث
پزشکی : 1 / 220

حدیث - 288

رسول الله ﷺ :

لَا تُدِيمُوا النَّظَرَ إِلَى أَهْلِ الْبَلَاءِ وَالْمَجْذُومِينَ ؛ فَإِنَّ ذَلِكَ يَحْزَنُهُمْ .

پیامبر خدا ﷺ :

به گرفتار شدگان بلا و جذامیان ، نگاه پیوسته میفکنید؛ چه ، این کار ، آنان را اندوهگین می کند.

بحار الأنوار ، جلد 75 ، صفحه 16 ، حدیث - 11 دانش نامه احادیث پزشکی : 1 / 222

حدیث - 289

الإمام علیّ عليه السلام

- مِنْ وَصِيَّتِهِ لِابْنِهِ الْحَسَنِ عليه السلام : أَكْرَمَ عَشِيرَتِكَ ؛ فَإِنَّهُمْ جَنَاحُكَ الَّذِي بِهِ تَطِيرُ . . . وَعُدَّ سَقِيمَهُمْ .

امام علی عليه السلام - در توصیه های ایشان به فرزندشان امام حسن عليه السلام :
خاندانت را گرامی بدار ، که آنان ، بال و پر تو اند که با آنها پرواز می کنی... و
به عیادت بیمارانشان برو.

کنز العمال ، جلد 16 ، صفحه 183 ، حدیث - 44215 نقلاً عن وکیع
والعسکری فی المواعظ دانش نامه احادیث پزشکی : 1 / 218

حدیث - 290

رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم :

عِبَادَةُ بَنِي هَاشِمٍ فَرِيضَةٌ ، وَزِيَارَتُهُمْ سُنَّةٌ .

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم :

عیادت بنی هاشم ، واجب است و زیارت آنان ، مستحب.

بحار الأنوار، جلد 96، صفحه 234، حدیث - 33 نقلاً عن الإمامة
والتبصرة دانش نامه احادیث پزشکی : 1 / 218

حدیث - 291

رسول الله ﷺ :

حَقُّ الْمُسْلِمِ عَلَى الْمُسْلِمِ خَمْسٌ : رَدُّ السَّلَامِ ، وَعِيَادَةُ الْمَرِيضِ وَ

پیامبر خدا ﷺ :

حقّ مسلمان بر مسلمان ، پنج چیز است: پاسخ دادن سلام ، عیادت بیمار و...

الكافي، جلد 2، صفحه 171، حدیث - 6 عن عليّ بن عقبة عن الإمام
الصادق عليه السلام نحوه دانش نامه احادیث پزشکی : 1 / 216

حدیث - 292

رسول الله ﷺ :

لِلْمُؤْمِنِ عَلَى الْمُؤْمِنِ سَبْعَةُ حُقُوقٍ وَاجِبَةٍ مِنَ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ عَلَيْهِ : وَأَنْ
يَعُودَهُ فِي مَرَضِهِ .

پیامبر خدا ﷺ :

مؤمن بر مؤمن ، هفت حق دارد که خداوند عز و جل ، آنها را بر او واجب
ساخته است : ... و یکی آن که او را در بیماری اش عیادت کند.

بحار الأنوار، جلد 74، صفحه 222، حدیث - 3 دانش نامه احادیث
پزشکی : 1 / 216

حدیث - 293

رسول الله ﷺ

لأبي ذرٍّ: جالس المساكين، وعُدُّهم إذا مرضوا .

پیامبر خدا ﷺ

خطاب به ابوذر : با بینوایان ، همنشین شو و چون بیمار شوند ، عیادتشان کن.

الدعوات ، صفحه 224 ، حدیث 620 و ص 277 ، حدیث - 801 دانش
نامه احادیث پزشکی : 1 / 218

حدیث - 294

رسول الله ﷺ :

أغْبُوا فِي الْعِيَادَةِ وَأَرْبِعُوا ، إِلَّا أَنْ يَكُونَ مَغْلُوبًا .

پیامبر خدا ﷺ :

یک روز در میان و دو روز در میان ، عیادت کنید ، مگر آن که بیمار ، شکست خورده بیماری خویش [و حال او وخیم] باشد.

بحار الأنوار ، جلد 81 ، صفحه 222 ، حدیث - 26؛ المرض والكفارات لابن
أبي الدنيا ، صفحه 168 ، حدیث - 212 دانش نامه احادیث پزشکی : 1 /

214

حدیث - 295

رسول الله ﷺ :

أَغْبُوا فِي الْعِيَادَةِ .

پیامبر خدا ﷺ :

یک روز در میان ، عیادت کنید.

نز العمال ، جلد 9 ، صفحه 97 ، حدیث - 25152 ، دانش نامه احادیث

پزشکی : 1 / 214

حدیث - 296

رسول الله ﷺ :

إِذَا دَخَلْتُمْ عَلَى الْمَرِيضِ فَانْفَسُوا لَهُ فِي أَجَلِهِ ؛ فَإِنَّ ذَلِكَ لَا يَرُدُّ شَيْئًا وَيُطَيِّبُ
بِنَفْسِهِ .

پیامبر خدا ﷺ :

چون بر بیمار درآمدید ، برای وی ، آرزوی عمر دراز کنید؛ چه ، این [دعا]

چیزی [از اجل او] را دفع نمی‌کند ، اما مایه خرسندی وی می‌شود.

بحار الأنوار ، جلد 81 ، صفحه 225 ، حدیث - 33 دانش نامه احادیث

پزشکی : 1 / 208

حدیث - 297

رسول الله ﷺ :

إِذَا دَخَلَ أَحَدُكُمْ عَلَى مَرِيضٍ فَلْيُصَافِحْهُ ، وَلْيَضَعْ يَدَهُ عَلَى جَبْهَتِهِ ، وَلْيَسْأَلْهُ
كَيْفَ هُوَ ، وَلْيُنْسِئْ لَهُ فِي الْأَجْلِ وَيَسْأَلْهُ أَنْ يَدْعُوَ لَهُمْ ، فَإِنَّ دُعَاءَ الْمَرِيضِ كَدُعَاءِ
الْمَلَائِكَةِ .

پیامبر خدا ﷺ :

چون کسی از شما بر بیماری وارد شود ، با او دست بدهد ، دست خویش بر
پیشانی وی نهد ، احوالپرسی کند ، آرزوی درازتر شدن عمر وی نماید و از او
بخواهد برایش دعا کند؛ چرا که دعای بیمار ، به سان دعای فرشتگان است.

کنز العمال ، جلد 9 ، صفحه 103 ، حدیث - 25191 دانش نامه احادیث
پزشکی : 1 / 206

حدیث - 298

رسول الله ﷺ :

إِذَا دَخَلْتَ عَلَى مَرِيضٍ فَمُرْهُ أَنْ يَدْعُوَ لَكَ ؛ فَإِنَّ دُعَاءَهُ كَدُعَاءِ الْمَلَائِكَةِ .

پیامبر خدا ﷺ :

چون بر بیماری وارد شوی ، از او بخواه برایت دعا کند؛ چرا که دعای او ، به
سان دعای فرشتگان است.

الكافي ، جلد 3 ، صفحه 117 ، حديث - 3 عن سيف بن عميرة ، مكارم
الأخلاق ، جلد 2 ، صفحه 173 ، حديث - 2434 ، دانش نامه احاديث پزشکی
: 210 / 1

حديث - 299

الإمام الصادق عليه السلام :
مَنْ عَادَ مَرِيضًا فِي اللَّهِ ، لَمْ يَسْأَلِ الْمَرِيضُ لِلْعَائِدِ شَيْئًا إِلَّا اسْتَجَابَ اللَّهُ لَهُ .
امام صادق عليه السلام :
هر کس بیماری را برای خدا عیادت کند ، آن بیمار برای عیادت کننده ، از
خداوند چیزی نخواهد مگر آن که خداوند دعایش را استجابت کند.
بحار الأنوار ، جلد 81 ، صفحه 217 ، حديث - 10 دانش نامه احاديث
پزشکی : 210 / 1

حديث - 300

أَنْظُرُوا مَنْ تُرَضِعُ أَوْلَادَكُمْ ؛ فَإِنَّ الْوَلَدَ يَشَبُّ عَلَيْهِ .
امام علی عليه السلام :
بنگرید که چه کسی فرزندان را شیر می دهد ؛ چرا که کودک ، به همین شیر
، رشد می کند .
الكافي ، جلد 6 ، صفحه 44 ، حديث - 10 ، دانش نامه احاديث پزشکی : 1
680 /

حدیث - 301

الإمام الباقر عليه السلام :

اسْتَرْضِعْ لَوْلَدَكَ بَلْبَنَ الْحِسَانِ ، وَإِيَّاكَ وَالْقَبَاحَ ؛ فَإِنَّ اللَّبْنَ قَدْ يُعْدَى .

امام باقر عليه السلام :

برای فرزند خود ، از زنان زیبا ، شیردهی بخواه و از زشتان پرهیز ؛ چرا که شیر ، گاه سرایت می کند .

تهذیب الأحکام ، جلد 8 ، صفحه 110 ، حدیث - 376 ، دانش نامه احادیث پزشکی : 1 / 682

حدیث - 302

رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم :

لَا تَسْتَرْضِعُوا الْحَمَقَاءَ وَلَا الْعَمَشَاءَ ؛ فَإِنَّ اللَّبْنَ يُعْدَى .

پیامبر خدا صلى الله عليه وآله وسلم :

زن کودن و نیز زنی را که چشمش ضعیف است و آب ریزش دارد ، به دایگی مگیرید ؛ چرا که شیر ، سرایت می کند .

بحار الأنوار ، جلد 103 ، صفحه 323 ، حدیث - 13 ، دانش نامه احادیث پزشکی : 1 / 682

حدیث - 303

رسول الله ﷺ :

مِنْ سُنَّتِي التَّزْوِيجُ ، وَاطْلُبُوا الْوَلَدَ ؛ فَإِنِّي أَكْثَرُ بِكُمْ الْأُمَمَ غَدًا . وَتَوَقَّوْا عَلَى أَوْلَادِكُمْ لَبَنَ الْبَغْيِ مِنَ النِّسَاءِ ، وَالْمَجْنُونَةِ ؛ فَإِنَّ اللَّبَنَ يُعْدِي .

پیامبر خدا ﷺ :

همسر دادن و همسر گرفتن ، از سنت من است . فرزند بجوید ؛ چرا که من ، فردا به شما بر دیگر امت‌ها فراوانی می‌جویم . درباره فرزندانتان ، از شیر زنان بدکاره و دیوانه ، اجتناب کنید ؛ چرا که شیر ، سرایت می‌کند .

بحار الأنوار ، جلد 103 ، صفحه 323 ، حدیث - 9 دانش نامه احادیث

پزشکی : 1 / 684

حدیث - 304

رسول الله ﷺ :

مَنْ قَامَ عَلَى مَرِيضٍ يَوْمًا وَلَيْلَةً ، بَعَثَهُ اللَّهُ تَعَالَى مَعَ إِبْرَاهِيمَ الْخَلِيلِ عَلَيْهِ السَّلَامُ ، فَجَازَ عَلَى الصَّرَاطِ كَالْبَرْقِ اللَّامِعِ .

پیامبر خدا ﷺ :

هر کس یک شبانه روز بیماری را پرستاری کند ، خداوند ، او را همراه با ابراهیم خلیل ، برمی‌انگیزد و به سان برقی پُر درخشش ، از صراط می‌گذرد .

بحار الأنوار ، جلد 81 ، صفحه 225 ، حدیث - 35 دانش نامه احادیث

پزشکی : 1 / 180

حدیث - 305

رسول الله ﷺ :

مَنْ أَطْعَمَ مَرِيضًا شَهْوَتَهُ ، أَطْعَمَهُ اللَّهُ عِزًّا وَ جَلًّا مِنْ ثِمَارِ الْجَنَّةِ .

پیامبر خدا ﷺ :

هر کس غذایی را که بیمار هوس کرده است ، به او برساند ، خداوند ، از میوه‌های بهشتی به او خواهد خوراند.

بحارالأنوار ، جلد 81 ، صفحه 224 ، حدیث - 32 دانش نامه احادیث

پزشکی : 1 / 182

حدیث - 306

قال الامام علي عليه السلام :

مَنْ أَرَادَ دُخُولَ الْمَسْجِدِ فَلْيَدْخُلْ عَلَى سُكُونٍ وَ وَقَارٍ فَإِنَّ الْمَسَاجِدَ بُيُوتُ اللَّهِ وَ أَحَبُّ الْبَقَاعِ إِلَيْهِ .

امام علی علیه السلام فرمودند:

هر کس می خواهد به مسجد داخل گردد، با آرامش و طمأنینه وارد شود، چون مساجد خانه های خدا و محبوب ترین محل ها در نظر اوست.

«من لا يحضره الفقيه، ج 1، ص 170»

حدیث - 307

قال الامام الصادق عليه السلام :

إِذَا دَخَلْتَ الْمَسْجِدَ فَاحْمَدِ اللَّهَ وَاثْنِ عَلَيْهِ وَصَلِّ عَلَى النَّبِيِّ - صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ -

امام صادق عليه السلام فرمودند:

هر گاه داخل مسجد شدی، حمد و سپاس خدای را بگو و بر پیامبر

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ درود بفرست.

«وسائل الشیعه، ج 3، ص 516»

حدیث - 308

پیامبر خدا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمودند:

قَوْلُ: «لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ» فِيهِ شِفَاءٌ مِنْ تِسْعَةِ وَتِسْعِينَ دَاءً، أَذْنَاهَا الْهَمُّ

جمله «لا حول ولا قوة الا بالله» نود و نه درد را شفا می دهد که ساده ترین

آنها اندوه است .

قرب الإسناد : 76 / 244 ، منتخب میزان الحکمه: 148

حدیث - 309

امام علی عليه السلام فرمودند:

إِذَا اشْتَكَى أَحَدُكُمْ عَيْنَيْهِ فَلْيَقْرَأْ آيَةَ الْكُرْسِيِّ ، وَلْيُضْمِرْ فِي نَفْسِهِ أَنَّهَا تَبْرَأُ ؛ فَإِنَّهُ

يُعَافَى إِنْ شَاءَ اللَّهُ .

اگر کسی از شما چشمانش ناراحت بود ، آیه‌الکرسی بخواند و در دل ، نیت
شفا کند . به خواست خداوند ، بهبود خواهد یافت .

مکارم الأخلاق ، جلد 2 ، صفحه 205 ، حدیث - 2528 ، بحار الأنوار ،
جلد 92 ، صفحه 262 ، حدیث - 4 ، دانش نامه احادیث پزشکی : 1 / 312

حدیث - 310

الإمام الصادق عليه السلام :

يُسْتَحَبُّ لِلْمَرِيضِ أَنْ يُعْطِيَ السَّائِلَ بِيَدِهِ ، وَيَأْمُرَ السَّائِلَ أَنْ يَدْعُوَ لَهُ .

امام صادق عليه السلام :

مستحب است بیمار به دست خود ، صدقه‌ای به سائل بدهد و از او بخواهد
برای وی ، دعا کند .

الکافی ، جلد 4 ، صفحه 4 ، حدیث - 9 ، بحار الأنوار ، جلد 81 ، صفحه
209 ، حدیث - 25 ، دانش نامه احادیث پزشکی : 1 / 174

حدیث - 311

رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم :

مَنْ أَكَلَ قَبْلَ أَنْ يَشْرَبَ وَ تَسَحَّرَ ، وَ مَسَّ شَيْئًا مِنَ الطَّيِّبِ ؛ قَوِيَ عَلَى الصِّيَامِ .

پیامبر خدا صلى الله عليه وآله وسلم :

هر کس پیش از نوشیدن چیزی ، غذا بخورد و سحری میل کند و قدری بوی
خوش [بر خود] بمالد ، بر روزه گرفتن ، توان بیشتری یابد .

کنز العمال ، جلد 8 ، صفحه 510 ، حدیث - 23882 نقلاً عن شُعْبِ الْإِيمَانِ
عن أنس دانش نامه احادیث پزشکی : 108 / 1

حدیث - 312

الإمام الصادق عليه السلام :
الرَّيْحُ الطَّيِّبَةُ ؛ تَشُدُّ الْعَقْلَ ، وَ تَزِيدُ فِي الْبَاهِ .
امام صادق عليه السلام :
بوی خوش ، عقل را استوار می‌کند و بر توان جنسی می‌افزاید .
بحار الأنوار ، جلد 62 ، صفحه 275 دانش نامه احادیث پزشکی : 108 / 1

حدیث - 313

الإمام الصادق عليه السلام :
مَنْ تَطَيَّبَ أَوَّلَ النَّهَارِ ؛ لَمْ يَزَلْ عَقْلُهُ مَعَهُ إِلَى اللَّيْلِ .
امام صادق عليه السلام :
هر کس در آغاز روز ، بوی خوش استعمال کند ، تا شب ، عقلش او را
همراهی می‌کند .
الکافی ، جلد 6 ، صفحه 510 ، حدیث - 7 دانش نامه احادیث پزشکی : 1
110 /

حدیث - 314

الإمام الصادق عليه السلام :

مَنْ تَطَيَّبَ بِطِيبٍ أَوَّلَ النَّهَارِ وَهُوَ صَائِمٌ ؛ لَمْ يَفْقِدْ عَقْلَهُ .

امام صادق عليه السلام :

هر کس در حالی که روزه است ، در آغاز روزه ، خوشبو کننده‌ای به کار ببرد ، عقل خویش را از کف ندهد .

بحار الأنوار ، جلد 96 ، صفحه 290 ، حدیث - 9 دانش نامه احادیث

پزشکی : 1 / 110

حدیث - 315

رسول الله صلی الله علیه و آله وسلم :

يُكْرَهُ لِلرَّجُلِ أَنْ يَغْشَى الْمَرْأَةَ وَقَدْ احْتَلَمَ ، حَتَّى يَغْتَسِلَ مِنْ احْتِلَامِهِ الَّذِي رَأَى ؛ فَإِنْ فَعَلَ وَخَرَجَ الْوَلَدُ مَجْنُونًا فَلَا يَلُومَنَّ إِلَّا نَفْسَهُ .

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله وسلم :

برای مرد ، مکروه است که پس از احتلام ، با زن همبستری کند ، مگر آن که از احتلام پیشین ، غسل کرده باشد ؛ چه ، اگر چنین کند و فرزندش دیوانه زاده شود ، جز خویش را نکوهش نکند .

بحار الأنوار ، جلد 103 ، صفحه 283 ، حدیث - 3

حدیث - 316

الإمام الصادقُ عليه السلام :

إِنَّ مَنْ أَجَابَ فِي كُلِّ مَا يُسْأَلُ عَنْهُ لَمْ يَجُنْ .

امام صادق عليه السلام :

هر کس به هر سؤالی که از او می شود جواب دهد دیوانه است .

معانی الأخبار : 238 / 2 ، منتخب میزان الحکمه: 112

حدیث - 317

پیامبر خدا ﷺ فرمودند:

هر کس در هر روز ، دو بار مسواک بزند ، سنت پیامبران را استمرار بخشیده است ، در برابر هر نمازی که بخواند ، خداوند ، برایش پاداش صد رکعت می نویسد ، از فقر به غنا (و بی نیازی) درمی آید ، دهانش خوش بو می شود ، حافظه اش فزونی می یابد ، فهمش استوار می گردد ، غذایش گوارش می یابد ، درد دندان هایش از میان می رود ، بیماری از او دور می گردد ، و فرشتگان ، به واسطه نوری که بر او می بینند ، با او دست می دهند و دندان هایش تمیز می شود .
جامع الأخبار ، صفحه 151 ، حدیث - 340 عن ، بحار الأنوار ، جلد 76 ،

صفحه 138 ، حدیث - 49 دانش نامه احادیث پزشکی : 1 / 372

حدیث - 318

رسولُ الله ﷺ :

السَّوَاكُ يُزِيدُ الرَّجُلَ فَصَاحَةً .

پیامبر خدا ﷺ :

مسواک زدن ، بر زبان آوری مرد می افزاید .

بحار الأنوار : 76 / 135 / 48 منتخب میزان الحکمة : 288

حدیث - 319

الإمام الصادق عليه السلام :

عَلَيْكُمْ بِالسَّوَاكِ ؛ فَإِنَّهُ يُذْهِبُ وَسْوَسةَ الصَّدْرِ .

امام صادق عليه السلام :

بر شما باد مسواک زدن ؛ چرا که وسوسه دل را از میان می برد .

الأمالی للطوسی ، صفحه 667 ، حدیث - 1396 عن أبي غندر ، بحار

الأنوار ، جلد 76 ، صفحه 139 ، حدیث - 52 دانش نامه احادیث پزشکی : 1

372 /

حدیث - 320

الإمام الصادق عليه السلام :

مِنْ سُنَنِ الْمُرْسَلِينَ السَّوَاكُ .

امام صادق عليه السلام :

مسواک زدن ، از سنتهای فرستادگان [الهی] است .
الکافی ، جلد 3 ، صفحه 23 ، حدیث - 2

حدیث - 321

الإمام الصادق عليه السلام :
مِنْ أَخْلَاقِ الْأَنْبِيَاءِ عليهم السلام السَّوَاكُ .
امام صادق عليه السلام :
مسواک زدن ، از سنتهای پیامبران است .
الکافی ، جلد 6 ، صفحه 495 ، حدیث - 1

حدیث - 322

الإمام الباقر عليه السلام :
إِنَّ السَّوَاكَ فِي السَّحَرِ قَبْلَ الْوُضُوءِ مِنَ السُّنَّةِ .
امام باقر عليه السلام :
مسواک زدن در سحرگاه ، پیش از وضو گرفتن ، جزء سنت است .
الفقیه : 1 / 480 / 1390 ، منتخب میزان الحکمه : 288

حدیث - 323

الإمام الصادق عليه السلام :
لَمَّا سُئِلَ : أَتَرَى هَذَا الْخَلْقَ كُلَّهُ مِنَ النَّاسِ ؟ : فَقَالَ : أَلْقَى مِنْهُمْ التَّارِكََ لِلْسَّوَاكِ .
امام صادق عليه السلام :

در پاسخ به این سؤال که : آیا این خلائق همه در شمار آدمیانند ؟ -
فرمودند: افرادی را که مسواک نمی‌زنند از شمار آنها بینداز .

بحار الأنوار : 11 / 128 / 76

حدیث - 324

رسولُ الله ﷺ فی وصیته لعلیؑ :
یا علیؑ ، علیک بالسَّوَّاکِ ، وإنِ اسْتَطَعْتَ أَنْ لَا تُقِلَّ مِنْهُ فافْعَلْ ، فَإِنَّ كُلَّ صَلَاةٍ
تُصَلِّيْهَا بِالسَّوَّاکِ تَفْضُلُ عَلَى الَّتِي تُصَلِّيْهَا بِغَيْرِ سَوَّاکٍ أَرْبَعِينَ يَوْمًا .
پیامبر خدا ﷺ در سفارش به علیؑ ، می‌فرمایند :
ای علی ! بر تو باد به مسواک زدن ؛ اگر توانستی که از این کار کم نکنی
چنین کن ؛ زیرا هر نمازی که با مسواک زدن بخوانی از چهل روز نمازی که
بی مسواک زدن بگزاری برتر است .

البحار : 48 / 137 / 76

حدیث - 325

رسولُ الله ﷺ
فی وصیته لعلیؑ : علیک بالسَّوَّاکِ عِنْدَ كُلِّ وُضوءٍ .
پیامبر خدا ﷺ در سفارش به علیؑ ، می‌فرمایند :
بر تو باد به مسواک زدن با هر وضویی .

البحار : 8 / 69 / 77

حدیث - 326

رسول الله ﷺ :

خَلَّلُوا لِحَاكُم ، وَقُصُّوا أَظَافِيرَكُمْ ؛ فَإِنَّ الشَّيْطَانَ يَجْرِي مَا بَيْنَ اللَّحْمِ وَالظُّفْرِ .

پیامبر خدا ﷺ :

میان ریش خود را تمیز کنید و ناخن هایتان را بگیرید ؛ زیرا شیطان ، میان گوشت و ناخن ، روان می شود .

کنز العمال ، جلد 9 ، صفحه 301 ، حدیث - 26101 ، دانش نامه احادیث

پزشکی : 1 / 550

حدیث - 327

رسول الله ﷺ :

لَمَّا أَبْصَرَ رَجُلًا شَعْنَا شَعْرَ رَأْسِهِ ، وَسَخَةً ثِيَابِهِ ، سَيِّئَةً حَالَهُ : مِنَ الدِّينِ الْمُتَعَةِ وَإِظْهَارِ النِّعَمَةِ .

پیامبر خدا ﷺ آنگاه که مردی را با موهای ژولیده و جامه ای چرکین و سر و وضعی نامرتب دیدند - فرمودند: استفاده از نعمت های خدا و آشکار ساختن نعمت جزو دین است .

الكافي : 6 / 439 / 5

حدیث - 328

رسول الله ﷺ :

لِكُلِّ شَيْءٍ حِيلَةٌ ، وَحِيلَةُ الصَّحَّةِ فِي الدُّنْيَا أَرْبَعُ خِصَالٍ : قِلَّةُ الْكَلَامِ ، وَقِلَّةُ الْمَنَامِ ، وَقِلَّةُ الْمَشْيِ ، وَقِلَّةُ الطَّعَامِ .

پیامبر خدا ﷺ :

هر کاری را چاره‌ای است و چاره تن‌درستی در دنیا ، چهار چیز است : کم سخن گفتن ، کم خفتن ، کم راه رفتن و کم خوردن .

بحار الأنوار ، جلد 8 ، صفحه 144 ، حدیث - 67 دانش نامه احادیث

پزشکی : 1 / 92

حدیث - 329

الإمامُ الصَّادِقُ عليه السلام :

النَّعِيمُ فِي الدُّنْيَا الْأَمْنُ وَصِحَّةُ الْجِسْمِ ، وَتَمَامُ النِّعْمَةِ فِي الْآخِرَةِ دُخُولُ الْجَنَّةِ ، وَما تَمَّتِ النِّعْمَةُ عَلَى عَبْدٍ قَطُّ لَمْ يَدْخُلِ الْجَنَّةَ .

امام صادق عليه السلام :

نعمت دنیا ، امنيت و تندرستی است و نعمت کامل در آخرت ، وارد شدن به بهشت است و بنده‌ای که به بهشت نرود هرگز نعمت بر او کامل نشده است.

معانی الأخبار : 408 / 87

حدیث - 330

رسولُ الله ﷺ :

نِعْمَتَانِ مَفْتُونٌ فِيهِمَا كَثِيرٌ مِنَ النَّاسِ : الْفَرَاغُ وَالصَّحَّةُ .

پیامبر خدا ﷺ :

دو نعمت است که بسیاری از مردم در آنها آزموده می‌شوند (یا به سبب آنها به گمراهی و فساد می‌افتند): فراغت و تندرستی .

الخصال : 35 / 7

حدیث - 331

امام علی علیه السلام فرمودند:

مَنْ نَظَّفَ ثَوْبَهُ ، قَلَّ هَمُّهُ ؛

هر کس جامه خویش را تمیز کند، اندیشه و اندوهش کم شود .

بحار الأنوار ، جلد 78 ، صفحه 93 ، حدیث - 104

حدیث - 332

رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم :

ثَمَانِيَةٌ لَا تُقْبَلُ مِنْهُمْ الصَّلَاةُ : الْعَبْدُ الْآبِقُ حَتَّى يَرْجِعَ إِلَى مَوْلَاهُ ، وَالنَّاشِزُ وَزَوْجُهَا عَلَيْهَا سَاخِطٌ ، وَمَانِعُ الزَّكَاةِ ، وَتَارِكُ الْوُضُوءِ ، وَالْجَارِيَةُ الْمُدْرِكَةُ تُصَلِّيَ بَغَيْرِ خِمَارٍ ، وَإِمَامٌ قَوْمٍ يُصَلِّيَ بِهِمْ وَهُمْ لَهُ كَارِهُونَ ، وَالسَّكَرَانُ ، وَالزَّيِّنُ ؛ وَهُوَ الَّذِي يُدَافِعُ الْبَوْلَ وَالْغَائِطَ .

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم :

هشت نفرند که نمازشان پذیرفته نمی‌شود : بنده فراری ، تا زمانی که به سوی مولایش برگردد . زن نافرمان ، که شوهرش از او ناراضی است . کسی که زکات نمی‌دهد . کسی که وضو نمی‌گیرد . دختر بالغی که بدون روسری نماز بخواند .

پیشوای قومی که با آنان نماز بخواند در حالی که از او ناراضی هستند . آدم
مست و زین ، یعنی کسی که بول و غائط خود را به زور نگه داشته است .
مکارم الأخلاق : 2 / 324 / 2656 ، منتخب میزان الحکمه : 326

حدیث - 333

قال الامام علی عليه السلام :
... حقّ الوالد ان يُطِيعَهُ في كلّ شئٍ الاّ في معصية الله سبحانه .
امام علی عليه السلام فرمودند:
حق والدین بر فرزندان این است که در هر چیزی از او اطاعت کند مگر در
چیزی که موجب معصیت و نافرمانی خداوند سبحان است.
«نهج البلاغه، حکمت 339»

حدیث - 334

قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم :
العبدُ المطيعُ لوالديه و لربّه في أعلى عليين .
رسول خدا صلى الله عليه وآله وسلم فرمودند:
بنده ای که مطیع پدر و مادر و پروردگارش باشد، روز قیامت در بالاترین
جایگاه است.
«کنز العمال، ج 16، ص 467»

حدیث - 335

قال الامام الصادق عليه السلام : اِنْ أَحْبَبْتَ أَنْ يَزِيدَ اللَّهُ فِي عُمْرِكَ فَسِرَّ أَبَوَيْكَ،
امام صادق عليه السلام : اگر دوست داری که خداوند عمرت را زیاد کند، پدر و
مادرت را شاد کن.
«بحارالأنوار، ج 74، ص 81، ح 84»

حدیث - 336

قال الامام علی عليه السلام : مَنْ بَرَّ وَالِدَيْهِ بَرَّهُ وَلَدُهُ.
امام علی عليه السلام فرمودند: کسی که به پدر و مادر خویش نیکی کند، فرزندان
او نیز به او نیکی خواهند کرد.
«تصنیف غرر الحکم، ص 407، ح 9341»

حدیث - 337

قال الامام علی عليه السلام : بَرَّ الْوَالِدَيْنِ أَكْبَرُ فَرِيضَةٍ.
امام علی عليه السلام فرمودند: بزرگترین تکلیف الهی نیکی کردن به پدر و مادر
است.
«تصنیف غرر الحکم، ص 407، ح 9339»

حدیث - 338

عَنْ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: ثَلَاثَةٌ حَقٌّ عَلَى اللَّهِ تَعَالَى عَوْنُهُمْ، الْمَجَاهِدُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَ الْمَكَاتِبُ الَّتِي يُرِيدُ الْإِدَاءُ، وَ النَّاكَحُ الَّذِي يُرِيدُ الْعِفَافَ.

پیامبر اکرم ﷺ فرمودند: سه گروه بر خداوند متعال حق دارند تا آنها را یاری کند: مجاهد در راه خدا و کسی که سعی می کند تا قرض خویش را ادا کند و آنکه می خواهد ازدواج کند تا دامن خویش را پاک نگهدارد.

«نهج الفصاحه، ح 1219»

حدیث - 339

قال رسول الله ﷺ : ما ولدٌ بارٌّ نظَرَ الى أبويه إلا كان له بكلِّ نظرةٍ حَجَّةٌ مبرورةٌ ...

رسول خدا ﷺ فرمودند: هر فرزند نیکوکاری که با مهربانی به پدر و مادر خویش نگاه کند، در مقابل هر نگاه، ثواب یک حج کامل مقبول به او داده می شود. سؤال کردند ای رسول خدا، حتی اگر در هر روز صد مرتبه نگاه کند؟ فرمودند: آری خداوند بزرگتر و پاک تر است.

«بحار الانوار، ج 74، ص 73»

حدیث - 340

عَنْ امير المؤمنين عليه السلام : خيارُ خصالِ النساءِ شرارُ خصالِ الرجالِ، الزَّهْوُ و الجُبْنُ و البُخْلُ فان كانت المرأةُ مزهوةً لم تُمكننِ نفسِها و اذا كانت بخيلةً حفظتْ مالَها.

امير المؤمنين عليه السلام فرمودند: نیکوترین خصلتهای زنان، بدترین خصلتهای مردان است و آن خصلتها عبارتند از: تکبر، ترس و بخل، پس اگر زن متکبر باشد اجازه ندهد کسی به او دست یازد و اگر بخیل باشد اموال خود و شوهرش را حفظ کند و در صورتی که ترسو باشد، هراسان می شود از هر چه عارض او شود.

«نهج البلاغه، حکمت 234»

حدیث - 341

عَنْ الامام الصادق عليه السلام : لما زُفَّتْ فاطمةُ الى عَلِيٍّ عليه السلام نَزَلَ جبرئيلُ و ميكائيلُ و اسرافيلُ ... فَكَبَّرَ جبرئيلُ و كَبَّرَ اسرافيلُ و كَبَّرَ ميكائيلُ فَكَبَّرَتِ الملائكةُ و جَرَّتِ السُّنَّةُ بالتكبيرِ في الزفافِ الى يومِ القيامةِ.

امام صادق عليه السلام - فرمودند: وقتی که شب عروسی حضرت فاطمه - سلام الله عليها - فرا رسید، جبرئیل و میکائیل و اسرافیل آمدند. جبرئیل تکبیر گفت و سپس اسرافیل و پس از آن میکائیل تکبیر گفت و آنگاه فرشتگان نیز تکبیر گفتند و بر این اساس «سنت» است که در شب عروسی «تکبیر» گفته شود.

«سنن النبی، ص 150»

حدیث - 342

عَنْ الْإِمَامِ مُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: ثَلَاثَةٌ يُسْتَظَلُّونَ بِظِلِّ عَرْشِ اللَّهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يَوْمٌ لَا ظِلَّ إِلَّا ظِلُّهُ رَجُلٌ زَوْجَ أَخَاهُ الْمُسْلِمِ أَوْ أَخْدَمَهُ أَوْ كَتَمَ لَهُ سِرًّا.

امام موسی بن جعفر علیه السلام فرمودند: خداوند در روز قیامت سه دسته را در زیر سایه عرش خویش پناه می دهد در حالتی که سایه ای جز سایه عرش پروردگار وجود ندارد و آنها عبارتند از: کسی که برادر مسلمان خود را زن دهد و کسی یا به برادر دینی خود خدمت کند و یا آنکه از فاش شدن اسرار برادر مسلمانش جلوگیری کند.

«نور الثقلین، ج 3، ص 599»

حدیث - 343

عَنْ الْإِمَامِ الْبَاقِرِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: لَهْوُ الْمُؤْمِنِ فِي ثَلَاثَةِ أَشْيَاءٍ التَّمَتُّعُ بِالنِّسَاءِ وَ مُفَاكَهَةٌ الْإِخْوَانِ وَ الصَّلَاةُ بِاللَّيْلِ.

امام باقر علیه السلام فرمودند: سرگرمی انسان مؤمن در سه چیز است: کامجویی از زنان (حلال)، خوش گویی با دوستان و خواندن نماز شب.

«الخصال، ج 1، ص 116»

حدیث - 344

عَنْ الْإِمَامِ الصَّادِقِ عَلَيْهِ السَّلَامُ : الرِّزْقُ مَعَ النِّسَاءِ وَالْعِيَالِ .
امام صادق علیه السلام فرمودند: رزق و روزی انسان در گرو وجود زن و فرزند است.

«نور الثقلین، ج 3 ص 595»

حدیث - 345

عَنْ الْإِمَامِ الصَّادِقِ عَلَيْهِ السَّلَامُ : خَيْرُ أَوْلَادِنَا الْأَبْلَهُ الْعُقُولُ وَ خَيْرُ النِّسَاءِ الْبُلْهَاءُ الْخَجُولُ .
امام صادق علیه السلام فرمودند: بهترین فرزندان ما عاقلان خیراندیش و بهترین زنان ما عاقلان باحیا و خجالت پیشه اند.

«وسائل الشیعه، ج 7، ص 311»

حدیث - 346

عَنْ النَّبِيِّ ﷺ : يَفْتَحُ أَبْوَابُ السَّمَاءِ بِالرَّحْمَةِ فِي أَرْبَعِ مَوَاضِعَ عِنْدَ نَزُولِ الْمَطَرِ وَ عِنْدَ نَظَرِ الْوَلَدِ فِي وَجْهِ الْوَالِدَيْنِ وَ عِنْدَ فَتْحِ بَابِ الْكَعْبَةِ وَ عِنْدَ النِّكَاحِ .
پیامبر اکرم ﷺ فرمودند: درهای آسمان رحمت الهی در چهار مورد گشوده می شود، هنگام آمدن باران، آنگاه که فرزند به صورت پدر و مادر خود نگاه کند و هنگام بازگشایی درب خانه خدا و هنگام ازدواج، کسی که دوست دارد خدا را پاک و مطهر ملاقات کند، باید به زناشویی بپردازد.

«بحار الأنوار، ج 100، ص 221»

حدیث - 347

قال الامام الباقر عليه السلام : ثلاثٌ لم يجعل الله لأحدٍ فيهنَّ رخصةً: أداءُ الأمانة ...
و برّ الوالدين برّين كانا أو فاجرین.

امام باقر عليه السلام فرمودند: خداوند سبحان در سه چیز به احدی اجازه ترک نداده است: 1. ادای امانت به صاحب آن خواه نیکوکار باشد، خواه فاجر و گنهکار. 2. وفای به عهد نسبت به هر کسی، نیکوکار باشد یا بدکار. 3. نیکی به پدر و مادر خواه انسانهای خوب و نیکوکاری باشند، خواه گنهکار و اهل فجور.
«وسائل الشیعه، ج 21، ص 490»

حدیث - 348

قال الامام الرضا عليه السلام : سأل رجلٌ رسولَ الله صلى الله عليه وآله وسلم : ما حقُّ الوالدِ على ولده؟ قال: لا يسميه باسمه، و لا يمشى بين يديه و لا يجلسُ قبله و لا يستسبُّ له.

امام رضا عليه السلام فرمودند: مردی از پیامبر خدا صلى الله عليه وآله وسلم سؤال کرد: حق پدر بر فرزند چیست؟ حضرت فرمودند: او را با نام صدا نکند، در راه رفتن از او جلو نیفتد، قبل از او ننشیند و کاری انجام ندهد که مردم پدرش را لعنت کرده و دشنام دهند.

«بحارالانوار، ج 74، ص 45»

حدیث - 349

قال الامام الصادق عليه السلام : بينا موسى بن عمران يُناجى عزوجلّ اذ رأى رجلاً
تحت عرش الله عزوجلّ فقال: يا ربّ

امام صادق عليه السلام فرمودند: هنگامی که حضرت موسی عليه السلام مشغول مناجات
با پروردگارش بود، مردی را دید که در سایه عرش الهی در ناز و نعمت است،
عرض کرد: خدایا این کیست که عرش تو بر او سایه افکنده است؟ خداوند
متعال فرمودند: او نسبت به پدر و مادرش نیکوکار بود و هرگز سخن چینی نمی
کرد.

«بحار الانوار، ج 74، ص 65»

حدیث - 350

سئل عن الامام الصادق عليه السلام أى الاعمال أفضل؟ قال: الصلاة لوقتها وبرّ
الوالدين و الجهاد فى سبيل الله.

از امام صادق عليه السلام پرسیدند: برترین اعمال کدامند؟ امام فرمودند: نماز اوّل
وقت، نیکی به پدر و مادر و جهاد در راه خدا.

«بحار الانوار، ج 74، ص 85»

حدیث - 351

قال الامام الصادق عليه السلام : مَنْ نَظَرَ إِلَى أَبِيهِ نَظَرَ مَاقْتٍ وَهُمَا ظَالِمَانِ لَهُ، لَمْ يَقْبَلِ اللَّهُ لَهُ صَلَاةً.

امام صادق عليه السلام فرمودند: هر کس به پدر و مادرش از روی غضب نگاه کند حتی در حالی که آنها در حق او ظلم می کنند، خدا هیچ نمازی را از او قبول نمی نماید.

«اصول کافی، ج 4، ص 50»

حدیث - 352

قال الامام الصادق عليه السلام : جَاءَ رَجُلٌ إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ مَنْ أَبْرُؤُ؟ قَالَ: أُمُّكَ، قَالَ: ثُمَّ مَنْ؟ قَالَ أُمُّكَ

امام صادق عليه السلام فرمودند: شخصی خدمت رسول خدا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رسید و گفت: ای رسول خدا به چه کسی نیکی کنم؟ حضرت فرمودند: به مادرت. گفت: بعد از او به چه کسی؟ حضرت فرمودند: به مادرت. گفت: سپس به چه کسی؟ حضرت فرمودند: به مادرت. باز پرسید: بعد از او به چه کسی؟ حضرت فرمودند: به پدرت.

«بحار الانوار، ج 74، ص 94»

حدیث - 353

سئل ابا عبدالله عليه السلام عن قول الله: «و بالوالدين احساناً» فقال: ألأحسانُ أن تُحسِنَ صحبتَهُما ...

از امام صادق عليه السلام در مورد معنای آیه «و بالوالدين احساناً» پرسیدند، حضرت فرمودند: احسان به پدر و مادر این است که رفتارت را با آنها نیکو سازی و مجبورشان نکنی تا چیزی را که نیاز دارند از تو بخواهند. (یعنی قبل از اظهار نیاز درخواست آنها را برطرف کنی).
«بحارالانوار، ج 74، ص 79»

حدیث - 354

قال الامام الصادق عليه السلام : لا تملأ عينيك من النظر اليهما الا برحمة و رقة و لا ترفع صوتك فوق أصواتهما و لا يدرك فوق أيديهما و لا تتقدم قدامهما.
امام صادق عليه السلام فرمودند: چشمهایت را جز از روی دلسوزی و مهربانی به پدر و مادر خیره مکن و صدایت را بلندتر از صدای آنان نبر و دستهایت را بالاتر از دستهای آنان نیاور و جلوتر از آنان قدم بر مدار.
«بحارالانوار، ج 74، ص 79»

حدیث - 355

قال الامام الصادق عليه السلام : ما يمنع الرجل منكم أن يبرّ والديه حيّين أو ميّتين، يصلّي عنهما و يتصدّق عنهما و يحجّ عنهما

امام صادق عليه السلام فرمودند: چه چیز مانع شخص می شود که وقتی پدر و مادرش زنده یا مرده اند، به آنها نیکی کند، به این صورت که به نیت آنها نماز بخواند، صدقه بدهد، حجّ به جا آورد و روزه بگیرد، زیرا اگر چنین کند ثواب آنها به پدر و مادرش می رسد و به خود شخص هم همان قدر ثواب داده می شود، به علاوه خداوند متعال به واسطه کارهای نیک و نماز، خیر زیادی به او عطا می کند.

«بحارالانوار، ج 74، ص 46»

حدیث - 356

قال الامام الصادق عليه السلام : و من العُقُوقِ أَنْ يَنْظُرَ الرَّجُلُ إِلَى وَالِدَيْهِ فَيُحَدِّثَ النَّظَرَ إِلَيْهِمَا.

امام صادق عليه السلام فرمودند: از چیزهایی که موجب عاق شدن است، این است که انسان به پدر و مادر خویش تیز نگاه کند. (خیره شود)

«اصول کافی، ج 4، ص 50»

حدیث - 357

قال الامام الصادق عليه السلام: يَجِبُ للوالدين على الوالد ثلاثةُ أشياء: شكرهما على كلِّ حال، و طاعتهما فيما يأمرانه و ينهيانه عنه في غير معصية الله و نصيحتهما في السرِّ و العلانية.

امام صادق عليه السلام فرمودند: پدر و مادر سه حق بر فرزند خویش دارند؛ 1. در هر حال سپاس گذار و شاکر آنان باشد. 2. در آنچه به آن امر و یا از آن نهی می کنند، مطیع آنان باشد، مگر اینکه موجب معصیت پروردگار شود. 3. در آشکار و نهان، خیرخواه و دلسوز آنان باشد. «تحف العقول، ص 238»

حدیث - 358

قال ابو عبد الله عليه السلام: يا ميسر قد حضر اجلک غير مرة و لا مرتين، کل ذلک يؤخر الله اجلک، لصلتک قرابتک، و ان کنت تريد ان يزداد فی عمرک فبر شیخیک یعنی ابویک.

امام صادق عليه السلام فرمودند: ای میسر (یکی از اصحاب حضرت) بارها اجل و مرگ تو فرا رسیده و هر بار خداوند آن را به خاطر صله رحم با خویشاوندانت به تاخیر انداخته است و اگر می خواهی خداوند بر عمر تو را زیاد کند، به پدر و مادرت نیکی کن.

«بحار الانوار، ج 74، ص 84»

حدیث - 359

قال الامام الصادق عليه السلام في قوله تعالى: (وَقُلْ لَهُمَا قَوْلًا كَرِيمًا): اِنْ ضَرَبَاكَ فَقُلْ لَهُمَا غَفَرَ اللَّهُ لَكُمَا.

امام صادق عليه السلام درباره آیه «و با آن دو به شایستگی سخن بگو» فرمودند: اگر تو را کتک زدند، بگو: خدا شما را بیامرزد.
«الکافی، ج 2، ص 158»

حدیث - 360

امام صادق عليه السلام فرمودند: هر مردی که فرزند خود را نفرین کند، مبتلا به فقر می شود.
«بحار الأنوار، ج 104، ص 99»

حدیث - 361

قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم: لا يدخل الجنة عاق ولا مُدمن خمر.
پیامبر اکرم صلى الله عليه وآله وسلم فرمودند: کسی که مورد عاق پدر و مادر باشد و نیز کسی که اهل میگساری باشد، وارد بهشت نخواهند شد.
«بحار الأنوار، ج 2، ص 117»

حدیث - 362

قال رسول الله ﷺ : مِنْ حَقِّ الْوَالِدِ أَنْ يَخْشَعَ لَهُ عِنْدَ الْغَضَبِ.
رسول خدا ﷺ فرمودند: حقّ پدر بر فرزند این است که به هنگام غضب
و خشم پدر، فرزند در مقابل او خاشع بوده و سر تسلیم فرود آورد.
«کنز العمال، ج 4512»

حدیث - 363

قال رسول الله ﷺ : مَنْ أَصْبَحَ مُطِيعاً لِلَّهِ فِي الْوَالِدَيْنِ أَصْبَحَ لَهُ بِابْنِ
مَفْتُوحَانِ فِي الْجَنَّةِ وَ إِنْ كَانَ وَاحِداً فَوَاحِداً.
رسول خدا ﷺ فرمودند: کسی که دستور الهی را در مورد پدر و مادر
خویش اطاعت کند و دو درب از بهشت به رویش گشوده خواهد شد و اگر
فرمان الهی را در مورد یکی از آنان انجام دهد، یک درب گشوده می شود.
«کنز العمال، ج 16، ص 467»

حدیث - 364

قال رسول الله ﷺ : مَنْ أَرْضَى وَالِدَيْهِ فَقَدْ أَرْضَى اللَّهَ وَ مَنْ أَسْخَطَ وَالِدَيْهِ
فَقَدْ أَسْخَطَ اللَّهَ.
رسول خدا ﷺ فرمودند: هر کس که پدر و مادرش را خشنود سازد
حقیقتاً خدا را خشنود ساخته است و کسی که پدر و مادر خویش را به خشم
آورد، خدا را به خشم آورده است.

«کنز العمال، ج 16، ص 470»

حدیث - 365

قال رسول الله ﷺ : يُقَالُ لِلْعَاقِ : إِعْمَلْ مَا شِئْتَ فَإِنِّي لَا أَغْفِرُ لَكَ.
رسول خدا ﷺ فرمودند: به کسی که عاق والدین شده (از طرف خدا)
گفته می شود: هر کاری می خواهی انجام بده که دیگر تو را نمی بخشم.
«بحار الانوار، ج 74، ص 80»

حدیث - 366

قال رسول الله ﷺ : أَرْبَعَةٌ لَا يَنْظُرُ اللَّهُ إِلَيْهِمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ، عَاقٌ وَ مَنَّانٌ وَ
مَكْذِبٌ بِالْقَدَرِ وَ مُدْمِنٌ خَمْرٍ.
رسول خدا ﷺ فرمودند: خداوند در روز قیامت به چهار گروه نظر
رحمت نخواهد کرد: عاق والدین، انسانی که بعد از انجام کار خیر منت می
گذارد، منکر قضاء و قدر و شرابخوار.
«بحار الانوار، ج 74، ص 71»

حدیث - 367

قال رسول الله ﷺ : إِيَّاكُمْ وَ عُقُوقُ الْوَالِدَيْنِ، فَإِنَّ رِيحَ الْجَنَّةِ تُوجَدُ مِنْ
مَسِيرَةِ أَلْفِ عَامٍ وَ لَا يَجِدُهَا عَاقٌ وَ لَا قَاطِعٌ رَحِمٍ.

رسول خدا ﷺ فرمودند: بر حذر باشید از اینکه عاق والدین شوید، پس همانا با اینکه بوی بهشت از مسافت هزار سال به مشام می رسد، عاق والدین و کسی که قطع رحم کند بوی آن را احساس نخواهد کرد.

«بحارالانوار، ج 74، ص 62»

حدیث - 368

قال الامام الصادق عليه السلام : ما نَعْلَمُ شَيْئًا يَزِيدُ فِي الْعُمُرِ إِلَّا صَلَاةَ الرَّحِمِ، حَتَّى إِنَّ الرَّجُلَ يَكُونُ أَجَلُهُ ثَلَاثَ سِنِينَ فَيَكُونُ وَصُولًا لِلرَّحِمِ فَيَزِيدُ اللَّهُ فِي عُمُرِهِ ثَلَاثِينَ سَنَةً فَيَجْعَلُهَا ثَلَاثًا وَ ثَلَاثِينَ سَنَةً، وَ يَكُونُ أَجَلُهُ ثَلَاثًا وَ ثَلَاثِينَ سَنَةً فَيَكُونُ قَاطِعًا لِلرَّحِمِ، فَيَنْقُصُهُ اللَّهُ ثَلَاثِينَ سَنَةً وَ يَجْعَلُ أَجَلَهُ إِلَى ثَلَاثِ سِنِينَ.

امام صادق علیه السلام : ما، غیر از صله رحم، چیزی نمی شناسیم که بر عمر بیفزاید، تا آن جا که گاهی عمر کسی سه سال است، و وقتی که اهل صله رحم می شود، خداوند هم سی سال بر عمرش می افزاید و آن را سی و سه سال می کند و گاهی عمر کسی سی و سه سال است و قطع رحم می کند و خداوند هم سی سال از عمر او می کاهد و عمرش را به سه سال، کاهش می دهد.

«الکافی، ج 2، ص 152، ح 17»

حدیث - 369

قال الامام الصادق عليه السلام : ثَلَاثَةٌ إِنْ يَعْلَمُهُنَّ الْمُؤْمِنُ كَانَتْ زِيَادَةً فِي عُمُرِهِ وَ بَقَاءَ النُّعْمَةِ عَلَيْهِ: تَطْوِيلُهُ فِي رُكُوعِهِ وَ سَجُودِهِ فِي صَلَاتِهِ وَ تَطْوِيلُهُ لِجُلُوسِهِ عَلَى طَعَامِهِ إِذَا أَطْعَمَ عَلَى مَائِدَتِهِ وَ اصْطِنَاعُهُ الْمَعْرُوفَ إِلَى أَهْلِهِ.

امام صادق علیه السلام : سه چیز است که اگر مؤمن از آنها مطلع شود، باعث طول عمر و دوام بهره مندی او از نعمت ها می شود: طول دادن رکوع و سجده، زیاد نشستن بر سر سفره ای که در آن دیگران را اطعام می کند و خوش رفتاری اش با خانواده.

«الکافی، ج 4، ص 49، ح 15»

حدیث - 370

قال الامام الصادق علیه السلام : تَجَنَّبُوا الْبَوَائِقَ يُمَدَّ لَكُمْ فِي الْأَعْمَارِ.
امام صادق علیه السلام : از فتنه ها و بدی ها کناره بگیرید، تا عمرتان طولانی شود.

«عیون أخبار الرضا علیه السلام ، ج 2، ص 40، ح 90»

حدیث - 371

قال الامام الصادق علیه السلام : مَنْ حَسُنَ بَرُّهُ بِأَهْلِهِ زَادَ اللَّهُ فِي عُمْرِهِ.
امام صادق علیه السلام : هر کس به شایستگی در حق خانواده اش نیکی کند، خداوند بر عمرش می افزاید.

«الکافی، ج 8، ص 219، ح 269»

حدیث - 372

قال الامام علی عليه السلام : وَيَحُ النَّائِمُ مَا أَخْسَرَهُ! قَصُرَ عُمُرُهُ وَقَلَّ أَجْرُهُ.
امام علی عليه السلام : وای بر آن که در خواب (غفلت) است! چه زیانکار است!
عمر او کوتاه شده است و پاداش او کم.
«عیون الحکم والمواعظ، ص 504، ح 9239»

حدیث - 373

قال الامام علی عليه السلام : مَنْ جَارَ قَصْرَ عُمُرِهِ.
امام علی عليه السلام : هر کس ظلم کند، عمرش کوتاه می شود.
«عیون الحکم والمواعظ، ص 429، ح 7334»

حدیث - 374

قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم : الصَّدَقَةُ عَلَى وَجْهِهَا وَبِرُّ الْوَالِدَيْنِ وَاصْطِنَاعُ الْمَعْرُوفِ
يُحَوِّلُ الشَّقَاءَ سَعَادَةً وَيَزِيدُ فِي الْعُمُرِ.
پیامبر اکرم صلى الله عليه وآله وسلم : صدقه دادن با مراعات شرایطش و خوبی کردن به پدر و
مادر و انجام دادن کارهای نیک، بدبختی را به خوشبختی تبدیل می کند و بر
عمر می افزاید.
«کنز العمال، ح 4444»

حدیث - 375

پیامبر اکرم ﷺ : ای علی! از ارجمندی مؤمن در نزد خدا این است که
برایش وقت مرگ، معین نفرموده است، تا زمانی که قصد شری کند. آن گاه
خداوند جانش را بستاند.

«عیون أخبار الرضا علیه السلام، ج 2، ص 40، ح 90»

حدیث - 376

قال رسول الله ﷺ : إِذَا غَضِبَ اللَّهُ تَعَالَى عَلَى أُمَّةٍ ثُمَّ لَمْ يُنْزِلْ بِهَا الْعَذَابَ
غَلَّتْ أَسْعَارُهَا وَ قَصُرَتْ أَعْمَارُهَا وَ لَمْ يَرْبَحْ تِجَارُهَا وَ لَمْ تَزَكُ ثِمَارُهَا وَ لَمْ تَغْزُرْ
أَنْهَارُهَا وَ حُبِسَ عَنْهَا أَمْطَارُهَا وَ سُلِّطَ عَلَيْهَا أَشْرَارُهَا.

پیامبر اکرم ﷺ : هرگاه خداوند متعال بر مردمی خشم بگیرد و بر ایشان
عذاب نفرستد، اجناس آنها گران و عمرشان کوتاه می شود، بازرگانان آنها سود
نمی برند، میوه هایشان سالم نمی ماند، رودخانه های آنها پر آب نمی گردد،
باران از آنها دریغ می شود و بدان آنان بر ایشان مسلط می گردند.

«من لا يحضره الفقيه، ج 1، ص 524، ح 1489»

حدیث - 377

قال رسول الله ﷺ : طُوبَى لِمَنْ طَالَ عُمْرُهُ وَ حَسُنَ عَمَلُهُ فَحَسُنَ مُنْقَلَبُهُ إِذْ
رَضِيَ عَنْهُ رَبُّهُ وَ وَيْلٌ لِمَنْ طَالَ عُمْرُهُ وَ سَاءَ عَمَلُهُ وَ سَاءَ مُنْقَلَبُهُ إِذْ سَخِطَ عَلَيْهِ
رَبُّهُ.

پیامبر اکرم ﷺ : خوشا به سعادت کسی که عمرش طولانی و کردارش خوب باشد. چنین کسی عاقبتش خوب است. زیرا پروردگارش از او راضی است. و وای بر کسی که عمرش طولانی و کردارش بد باشد. چنین کسی عاقبتش بد است. چرا که پروردگارش از او ناراضی است.

«بحارالأنوار، ج 69، ص 400، ح 95»

حدیث - 378

قال رسول الله ﷺ : كَانَ فِي مَا أَعْطَى اللَّهُ تَعَالَى مُوسَى فِي الْأَلْوَحِ ... أَشْكُرُ لِي وَلِوَالِدَيْكَ أَقْبَكَ الْمَتَالِفَ وَأُنْسِي ۚ لَكَ فِي عُمْرِكَ وَأَحْيَاكَ حَيَاةً طَيِّبَةً وَأَقْلَبَكَ إِلَى خَيْرٍ مِنْهَا.

پیامبر اکرم ﷺ : در آنچه خدای متعال در «الواح» به موسی عليه السلام داد، از جمله چنین بود: ... مرا و پدر و مادرت را سپاسگزاری کن، تا از نابود شدن ها حفظت کنم و اجلت را به تأخیر بیندازم و به تو زندگی ای پاک ببخشم و تو را از این زندگی به سوی بهتر از آن، ببرم.

«تاریخ دمشق، ج 61، ص 128»

حدیث - 379

قال رسول الله ﷺ : مَنْ أَرَادَ الْبَقَاءَ وَ لَا بَقَاءَ: فَلْيُبَاكِرِ الْغَدَاءَ وَلْيُجَوِّدِ الْحِذَاءَ وَلْيُخَفِّفِ الرِّدَاءَ وَلْيُقِلِّ مُجَامَعَةَ النِّسَاءِ. قِيلَ يَا رَسُولَ اللَّهِ وَ مَا خِفَّةُ الرِّدَاءِ؟ قَالَ: قِلَّةُ الدِّينِ.

پیامبر اکرم ﷺ : هر کس ماندگاری می خواهد - و البته ماندگاری [ابدی] وجود ندارد - باید صبحانه را زودتر بخورد، کفش مناسب بپوشد، ردای (بالاپوش) خود را سبک کند و کمتر با زنان بیامیزد. پرسیدند: ای پیامبر خدا! سبک بودن ردا به چیست؟ فرمودند: به کم بودن بدهی.

«من لایحضره الفقیه، ج 3، ص 555، ح 4902»

حدیث - 380

قال رسول الله ﷺ : مَنْ وَلِيَ مِنْ أُمُورِ الْمُسْلِمِينَ شَيْئًا فَحَسُنْتَ سِيرَتُهُ رُزْقَ الْهَيْبَةِ فِي قُلُوبِهِمْ ... وَإِذَا عَدَلَ فِيهِمْ مَدَّ فِي عُمُرِهِ.

پیامبر اکرم ﷺ : هر کس اداره بخشی از امور مسلمانان را بر عهده بگیرد و رفتارش خوب باشد، در دل های آنان هیبت می یابد ... و اگر در میان آنان به عدالت رفتار کند، عمرش افزون می گردد.

«ذیل تاریخ بغداد، ج 2، ص 136، ح 419»

حدیث - 381

قال رسول الله ﷺ : مَنْ أَلْهِمَ الصَّدَقَ فِي كَلَامِهِ وَالْإِنصَافَ مِنْ نَفْسِهِ وَبِرَّ وَالِدَيْهِ وَوَصَلَ رَحِمِهِ، أُنْسَى لَهُ فِي أَجَلِهِ وَوُسَّعَ عَلَيْهِ فِي رِزْقِهِ وَتَمَّتْ بِعَقْلِهِ وَلَقِّنَ حُجَّتَهُ وَقْتَ مُسَاءَلَتِهِ.

پیامبر اکرم ﷺ : به هر کس، راستگویی در گفتار، انصاف در رفتار، نیکی به والدین و صله رحم الهام شود، اجلش به تأخیر می افتد، روزیش زیاد می

گردد، از عقلش بهره مند می شود و هنگام سؤال [مأموران الهی] پاسخ لازم به او تلقین می گردد.

«اعلام الدین، ص 265»

حدیث - 382

قال الامام علی علیه السلام : بَرَکَةُ الْعُمْرِ فِي حُسْنِ الْعَمَلِ .
امام علی علیه السلام : برکت عمر در خوب انجام دادن کارهاست.
«غررالحکم، ح 4434»

حدیث - 383

قال زين العابدين علیه السلام : مَنْ كَسَا مُؤْمِنًا لَا يَزَالُ فِي ضَمَانِ اللَّهِ مَا دَامَ عَلَيْهِ سِلْكٌ .
امام زين العابدين علیه السلام فرمودند: آن کس که به مؤمنی لباسی بپوشاند همواره در ضمان و پناه خداوند خواهد بود تا آن هنگام که یک تار آن لباس باقی باشد.

«وسائل الشيعة، ج 3، ص 420»

حدیث - 384

قال الامام الحسين عليه السلام : مَنْ لَبَسَ ثَوْبًا يَشْهَرُهُ كِسَاهُ اللَّهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ثَوْبًا مِنَ النَّارِ.

امام حسین علیہ السلام فرمودند: آن کس که لباسی بپوشد که وی را انگشت نما و مشهور سازد، خداوند روز قیامت لباسی از آتش بر او خواهد پوشاند.
«وسائل الشیعة، ج 3، ص 354»

حدیث - 385

قال رسول الله ﷺ : اَلْبَسُوا الْبَيَاضَ فَإِنَّهُ أَطْيَبُ وَأَظْهَرُ.
پیامبر اکرم ﷺ فرمودند: لباس سفید رنگ بپوشید که پاک و پاکیزه تر است.
«وسائل الشیعة، ج 3، ص 355»

حدیث - 386

قال رسول الله ﷺ : مَنْ لَبَسَ ثَوْبًا فَاخْتَالَ فِيهِ خَسِفَ اللَّهُ بِهِ مِنْ سَفِيرِ جَهَنَّمَ.
پیامبر خدا ﷺ فرمودند: آن کس که لباسی بپوشد و در آن لباس تکبر ورزد خداوند او را به گوشه ای از جهنم فرو برد.
«وسائل الشیعة، ج 3، ص 368»

حدیث - 387

قال امیر المؤمنین علیه السلام : اَلْبَسُوا ثِيَابَ الْقُطْنِ فَإِنَّهُ لِبَاسُ رَسُولِ اللَّهِ صلی الله علیه و آله و سلم وَ هُوَ لِبَاسُنَا.

امیر مؤمنان علی علیه السلام فرمودند: لباس پنبه‌ای بپوشید، زیرا آن لباس رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم بود و لباس ما نیز هست.
«وسائل الشيعة، ج 3، ص 357»

حدیث - 388

قال الامام علی علیه السلام : وَ مَلْبَسُهُمُ الْاِقْتِصَادُ.
امام علی علیه السلام (در بیان اوصاف متقین) فرمودند: آنان در لباس میانه هستند.
«نهج البلاغه، خطبه 193»

حدیث - 389

قال الامام علی علیه السلام : عَلَّمَنِي رَسُولُ اللَّهِ صلی الله علیه و آله و سلم إِذَا لَبِسْتُ ثَوْبًا جَدِيدًا أَنْ أَقُولَ: الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي كَسَانِي مِنَ اللَّبَاسِ مَا أَتَجَمَّلُ بِهِ فِي النَّاسِ اللَّهُمَّ اجْعَلْهَا ثِيَابَ بَرَكَهٍ أَسْعَى فِيهَا لِمَرْضَاتِكَ وَأَعْمُرْ فِيهَا مَسَاجِدَكَ وَقَالَ يَا عَلِيُّ
امام علی علیه السلام فرمودند: پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم به من یاد داد که هنگام پوشیدن لباس نو بگویم: سپاس خداوندی را که لباسی به من عنایت نمود که خویش را در میان مردم بدان زینت دهم. خدایا این لباس را با برکت قرار ده تا در آن سعی در تحصیل رضایت تو نمایم و در آبادانی مساجد بکوشم، سپس ایشان

فرمودند: یا علی آنکس که این دعا را بگوید آن لباس را نپوشد مگر آنکه خدا او را بیمارزد.

«وسائل الشیعه، ج 3، ص 373»

حدیث - 390

قال الامام علی علیه السلام : لَا تَلْبِسُوا السَّوَادَ فَإِنَّهُ لِبَاسُ فِرْعَوْنَ.
امیرمؤمنان علیه السلام فرمودند: لباس سیاه نپوشید که لباس فرعون است.
«بحارالانوار، ج 83، ص 248»

حدیث - 391

قال الامام الصادق علیه السلام : إِنَّمَا السَّرْفُ أَنْ تَجْعَلَ ثَوْبَ صَوْنِكَ ثَوْبَ بَذْلِكَ.
امام صادق علیه السلام فرمودند: بدرستی که اسراف این است که لباس زینتی خود را لباس کار خود قرار دهی.
«وسائل الشیعه، ج 3، ص 352»

حدیث - 392

قال الامام الصادق علیه السلام : خَيْرُ لِبَاسِكَ مَا لَا يَشْغُوكَ عَنِ اللَّهِ تَعَالَى بَلْ يُقَرِّبُكَ مِنْ شُكْرِهِ وَذِكْرِهِ وَطَاعَتِهِ.
امام صادق علیه السلام فرمودند: بهترین لباس تو آن لباسی است که تو را از خدای غافل نسازد بلکه به شکر و یاد خدای و طاعت او نزدیک نماید.
«مصابح الشریعه، ص 60»

حدیث - 393

قال رسول الله ﷺ : من قلَّ أكله قلَّ حسابه.
رسول خدا ﷺ فرمودند: هر کس خوراکش کم باشد حسابش (در روز قیامت) اندک (و آسان) خواهد بود.
«بحار الانوار، ج 62، ص 292»

حدیث - 394

قال الامام الصادق عليه السلام : كثرة الاكل مكروه.
امام صادق عليه السلام فرمودند: پر خوری، مکروه (و امری ناپسند) است.
«فروع کافی، ج 6، ص 269»

حدیث - 395

قال رسول الله ﷺ جاءني جبرئيل ... فقال: ... يقول لك ربك: يا محمد ما أبغضت وعاء قط كبغضى بطناً ملاناً.
پیامبر اکرم ﷺ فرمودند: جبرئیل نزد من آمد و ... عرض کرد: پروردگارت می فرماید: ای محمد! هرگز ظرفی را به اندازه شکم پر، مبعوض و ناپسند نداشته ام.
«مستدرک الوسائل، ج 16، ص 212»

حدیث - 396

قال الامام الصادق عليه السلام : ليس شيءٌ أضرَّ لقلب المؤمن من كثرة الاكل و هي مُورِثَةُ شَيْنَيْنِ: قسوةُ القلب و هيجانُ الشهوة.

امام صادق عليه السلام فرمودند: برای دل (روح) مؤمن چیزی زیانبارتر از پرخوری نیست، زیرا پرخوری باعث سنگدلی و قساوت قلب و تحریک شهوت می گردد.

«مستدرک الوسائل، ج 3، ص 80»

حدیث - 397

قال رسول الله صلى الله عليه وآله : من كثر تسبیحُه و تمجیدُه و قلَّ طعامُه و شرأبه و منامُه إشتاقته الملائكة.

رسول خدا صلى الله عليه وآله فرمودند: هر کس زیاد تسبیح و تمجید حق کند و خوراک و نوشیدنی و خوابش اندک باشد فرشتگان مشتاق او گردند.

«تنبيه الخواطر، ص 356»

حدیث - 398

قال رسول الله صلى الله عليه وآله : لا تَسْبِعُوا فيطفئ نور المعرفة من قلوبكم.

رسول خدا صلى الله عليه وآله فرمودند: شکم خود را از غذا سیر نکنید که نور معرفت در دل هایتان خاموش میشود.

بحارالانوار، ج 70، ص 71

حدیث - 399

قال رسول الله ﷺ : من وقى شرَّ لَقَلَقَةٍ و قَبْقَبَةٍ و ذَبَذَبَةٍ و جَبَتْ لَهُ الْجَنَّةُ ...

رسول خدا ﷺ فرمودند: هر کس از شر بد زبانی، شکم باره گی و شهوت رانی در امان بماند بهشت بر او واجب گردد.
«بحارالانوار، ج 63، ص 315»

حدیث - 400

قال الامام على عليه السلام : بئس قرينُ الورعِ الشُّبُعُ.
امام علی علیه السلام فرمودند: پر خوری و سیری شکم، همدم بدی برای پارسایی است.
«غرر الحکم، ص 170»

حدیث - 401

قال امير المؤمنين عليه السلام : قال الله تعالى (فى المعراج): يا احمد ان العبد اذا أجاج بطنه و حفظ لسانه علّمته الحكمة.
اميرالمؤمنين علیه السلام فرمودند: خداوند متعال (در معراج به پیامبر ﷺ و سلم) فرمودند: ای احمد! بنده اگر شکمش را گرسنه دارد و زبانش را حفظ کند به او حکمت آموزم.
«بحارالانوار، ج 77، ص 29»

حدیث - 402

قال الامام علی علیه السلام : اذا مَلِئَ البطنُ من المباحِ عَمِيَ القلبُ عن الصلاح.
امام علی علیه السلام فرمودند: هرگاه شکم از خوردنی های مباح انباشته شود، دل از دیدن خیر و صلاح نابینا گردد.
«غرر الحکم، ص 162»

حدیث - 403

قال الامام الصادق علیه السلام : بادِرُوا اَحْداثِکُمْ بِالْحَدِیثِ - قَبْلَ اَنْ یَسْبِقَکُمْ اِلَیْهِمُ الْمُرْجَةُ.
امام صادق علیه السلام فرمودند: احادیث اسلامی را به نوجوانان خود بیاموزید (و در انجام این وظیفه تربیتی تسریع نمایید)، پیش از آن که مخالفان گمراه بر شما پیشی گیرند (و آنان را گمراه سازند).
«الکافی، ج 6، ص 47»

حدیث - 404

قال الامام الصادق علیه السلام : من لم یستطع ان یزور قبورنا فلیزر قبور صلحاء اخواننا.
امام صادق علیه السلام فرمودند: هر کس که نتواند به زیارت قبر ما (امامان) بیاید، پس قبر برادران صالح و شایسته ما را زیارت کند.
«بحار الانوار، ج 74، ص 311»

حدیث - 405

قال الامام الباقر عليه السلام : لا تسألوهم الحوائج فتكونوا لهم الوسيلة الى رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم في القيامة.

امام باقر عليه السلام فرمودند: (شما شیعیان) از دیگران (غیر شیعه) حاجت نخواهید تا در روز قیامت وسیله عرض حاجت آنان به محضر رسول اکرم - صلى الله عليه وآله وسلم - نگردید.

«بحار الانوار، ج 8، ص 55»

حدیث - 406

قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم : مَنْ أَرَادَ أَنْ يَنْظُرَ إِلَى آدَمَ فِي عِلْمِهِ، وَ إِلَى نُوحٍ فِي حِكْمَتِهِ وَ إِلَى إِبْرَاهِيمَ فِي حِلْمِهِ فَلْيَنْظُرْ إِلَى عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ.

رسول خدا صلى الله عليه وآله وسلم فرمودند: کسی که می خواهد علم و معرفت آدم ابوالبشر و حکمت نوح و حلم ابراهیم را ببیند، پس باید به سوی علی بن ابی طالب نگاه کند.

«بحار الانوار، ج 39، ص 35»

حدیث - 407

قال الله عزوجل:

من بی نیازترین شریک هستم، هر کس کاری انجام دهد و دیگری را (یا من) شریک کند، من از آن (کار) بیزارم و آن (کار)، برای همان شریک خواهد بود.

(بحار الانوار 222/67)

حدیث - 408

قال الله عزّوجلّ:

چنان‌که هیچ درختی بدون میوه کامل نیست، ایمان نیز بدون کنار گذاشتن کارهای حرام کامل نمی‌شود.
(علل الشرایع 250/1)

حدیث - 409

قال الله عزّوجلّ:

ای احمد! اندیشه‌ات را به‌کار گیر پیش از آن‌که از دست برود، زیرا کسی که اندیشه‌اش را به‌کار بندد، اشتباه نمی‌کند و گرفتار سرکشی نمی‌شود.
(ارشاد القلوب 205/1)

حدیث - 410

قال الله عزّوجلّ:

ای احمد! عبادت ده بخش دارد که نه بخش آن، به دست آوردن روزی حلال است.
(ارشاد القلوب 203/1)

حدیث - 411

قال الله عزوجل:

وای بر کسانی که با فریب، دین را به دنیا می فروشند.

(کافی 2/299)

حدیث - 412

قال الله عزوجل:

بنده ام با چیزی بهتر از واجبات به من نزدیک نمی شود. و با نافله (کارهای مستحبی) به من نزدیک می شود تا اینکه دوستش بدارم. آن گاه که دوستش بدارم، من گوش او خواهم شد که با آن می شنود و دیده ای او که با آن می بیند و زبان او که با آن سخن می گوید و دست او که قدرت نمایی می کند. اگر دعایم کند اجابتش می کنم و اگر از من بخواهد به او می دهم.

(کافی 2/353)

حدیث - 413

قال الله عزوجل:

ای محمد! هر که ولی مرا بیازارد به جنگ من برخاسته است.

(کافی 2/352)

حدیث - 414

قال الله عزوجلّ:

هر که بنده‌ی مؤمن مرا بیازارد، باید با من اعلام جنگ کند.

(کافی 305/2)

حدیث - 415

قال الله عزوجلّ:

ای داوود! همان‌گونه که نزدیک‌ترین مردم به خدا، فروتنان هستند، دورترین مردم از خدا، متکبران هستند.

(کافی 124/2)

حدیث - 416

قال الله عزوجلّ:

باید که زبانت در نهان و آشکار، یکی باشد.

(کافی 134/8)

حدیث - 417

قال الله عزوجلّ:

ای عیسی! آن که بر من شوریده و گناه می‌کند تو را نفریبد. روزی مرا می‌خورد و دیگری را بندگی می‌کند... آن چنان او را به بند می‌کشم که راه گریزی نداشته باشد.

(کافی 133/8)

حدیث - 418

قال الله عزوجلّ:

با مستحبات به من نزدیک شو.

(کافی 132/8)

حدیث - 419

قال الله عزوجلّ:

زبان را در پس اندیشه قرار ده تا در امان باشی.

(کافی 498/2)

حدیث - 420

قال الله عزّوجلّ:

آن‌گاه که مرا یاد می‌کنی، فروتن باش.

(کافی 497/2)

حدیث - 421

قال الله عزّوجلّ:

یاد من، هر جایی زیباست.

(کافی 497/2)

حدیث - 422

قال الله عزّوجلّ:

مال بسیار، گناهان را از یاد می‌برد.

(کافی 497/2)

حدیث - 423

قال الله عزّوجلّ:

هر که مرا یاد کند همدش می‌شوم.

(کافی 496/2)

حدیث - 424

قال الله عزوجل:

هرگونه می خواهی باش که با هر دست که دهی از همان دست می گیری.
(کافی 138/2)

حدیث - 425

قال الله عزوجل:

شکر، نعمت ها را افزون و از دیگران بی نیاز می کند.
(کافی 94/2)

حدیث - 426

قال الله عزوجل:

ای فرزند آدم! خودت را محو بندگی من کن تا دلت را پر از بی نیازی کنم.
(کافی 83/2)

حدیث - 427

قال الله عزوجل:

نیکی ده برابر پاداش دارد و یک گناه نابودکننده است.
(کافی 49/8)

حدیث - 428

قال الله عزوجلّ:

ای موسی! هرکه از گناهکاران نزد تو آمد و به تو پناه برد، بگو خوش آمدی و آسوده شدی، چه جایگاه بزرگی است پیشگاه خداوند جهان. و بر ایشان آمرزش بخواه و بر ایشان مانند یکی از خودشان باش.

(کافی 48/8)

حدیث - 429

قال الله عزوجلّ:

ای موسی! توبه را زود انجام بده و گناه را برای بعد بگذار.

(کافی 46/8)

حدیث - 430

قال الله عزوجلّ:

ای موسی! مرا در هیچ حالتی فراموش نکن و از بسیاری مال سرمست نشو.

(کافی 45/8)

حدیث - 431

قال الله عزوجلّ:

ای موسی! نزد من از بسیاری گناه فریاد برآور، همانند گناهکاری که از دشمنش می‌گریزد. (کافی 42/8)

حدیث - 432

قال الله عزوجلّ:

ای موسی! آرزوهای بسیاری برای دنیا نداشته باش، زیرا دلت را سخت می‌کند و کسی که دلش سخت باشد از من دور می‌شود. (کافی 42/8)

حدیث - 433

قال الله عزوجلّ:

ای آدم! هرکدام از فرزندان تو قصد انجام کار نیکی کند، اگر انجام ندهد یک کار نیک و اگر انجام دهد، ده برابر نوشته خواهد شد. (کافی 440/2)

حدیث - 434

قال الله عزوجلّ:

در نهان و نیز هنگام شادمانی به یاد من باش تا در غفلت‌ها به یادت باشم.
(امالی صدوق/254)

حدیث - 435

تندی نکن با کسی که تو را بر او مسلط کردند تا با تو تندی نکنم.
(کافی/2/303)

حدیث - 436

قال الامام الصادق عليه السلام : و رأيت القرآن قد ثقل على الناس استماعه و خفَ على الناس استماع الباطل.
امام صادق عليه السلام فرمودند: می بینم که قرآن شنیدنش بر مردم سنگین است و شنیدن حرفهای باطل بر آنها سهل.
«وسائل الشیعه، ج 16، ص 277»

حدیث - 437

قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم : سيأتي الزمان على امتي لا يبقى من القرآن الاسم و لا من الاسلام الا اسمه يسمون به و هم ابعد الناس منه.
پیامبر اکرم صلى الله عليه وآله وسلم فرمود: زمانی می آید بر امت من که باقی نماند از قرآن مگر همان ظاهر آن و از اسلام مگر اسم آن، آنها خود را مسلمان خوانند و لیکن دورترین مردم از اسلام هستند.
«بحار الأنوار، ج 2، ص 109»

حدیث - 438

قال النبی ﷺ : شرارکم الذین لا یقرءون القرآن الا هجرا و لا یأتون الصلوة الا دبرا و لا یعتقون محررہم.

پیامبر اکرم ﷺ فرمود: بدترین شما کسی است کہ قرآن نمی خواند مگر در سختی ها و نماز را بہ جا نمی آورد مگر در حوادث و آزاد نمی شوند آزاد شدگان آنها.

«مستدرک الوسائل، ج 15، ص 483»

حدیث - 439

قال الامام الصادق علیہ السلام :

لا یمحض رجلُ الايمانَ باللهِ حتّٰی یكونَ اللهُ اُحَبُّ اِلَیْهِ مِنْ نَفْسِهِ و اَبِیْهِ و اُمِّهِ و وَلَدِهِ و اَهْلِهِ و مَالِهِ و مِنْ النَّاسِ كُلِّهِمْ.

امام صادق علیہ السلام فرمودند:

ایمان انسان پاک و خالص نمی گردد مگر اینکه خداوند در نزد او محبوبتر و دوست داشتنی تر از جان، مال، پدر، مادر، فرزند و خانواده اش و همه مردم باشد.

«بحارالانوار، ج 7، ص 25»

حدیث - 440

قال امیر المؤمنین علیہ السلام :

مَنْ أَصْبَحَ عَلَى الدُّنْيَا حَزِينًا، فَقَدْ أَصْبَحَ لِقَضَاءِ اللَّهِ سَاخِطًا.

امیر مؤمنان علیه السلام فرمودند:

کسی که صبح کند، در حالی که بر دنیا اندوهناک است، به تحقیق، در حالی صبح کرده که از قضای الهی ناخشنود است.
«نهج البلاغه، حکمت 282»

حدیث - 441

قال الامام الصادق علیه السلام :

و الله ما أَحَبَّ اللهَ مَنْ أَحَبَّ الدُّنْيَا و الى غيرنا.

امام صادق علیه السلام فرمودند:

به خدا سوگند، کسی که دنیا را دوست بدارد (برای غیر خدا) و ولایت غیر ما اهل بیت را داشته باشد خدا را دوست ندارد.
«فروع الکافی، ج 8، ص 129»

حدیث - 442

قال الامام الصادق علیه السلام : طَلَبْتُ حُبَّ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ فَوَجَدْتُهُ فِي بُغْضِ أَهْلِ

المعاصي.

امام صادق علیه السلام فرمودند: حب و دوستی خداوند را جستجو نمودم و آن را در دشمنی با اهل گناه یافتیم.

«مستدرک الوسائل، ج 12، ح 13810»

حدیث - 443

قال الامام الصادق عليه السلام : هل الدينُ الاّ الحبُّ؟ انّ اللهَ عزّوجلّ يقول: قُلْ ان كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللهُ.

امام صادق عليه السلام فرمودند: آیا دین چیزی غیر از حب و دوستی است؟ همانا خداوند عزوجل می فرماید: ای پیامبر به مردم بگو اگر مرا دوست می دارید پس مرا اطاعت کنید، پس آنگاه خدا شما را دوست خواهد داشت.

«الخصال، ص 21»

حدیث - 444

قال الامام الصادق عليه السلام : فيما اوحى الله تعالى الى موسى - عليه السلام - : كَذِبَ مَنْ زَعَمَ أَنَّهُ يَحِبُّنِي فَإِذَا جَنَّهُ اللَّيْلُ نَامَ عَنِّي، أَلَيْسَ كُلُّ مُحِبٍّ يُحِبُّ خُلُوَةَ حَبِيبِهِ؟.

امام صادق - عليه السلام - فرمودند: خداوند در وحی به حضرت موسی - عليه السلام - — اینگونه فرمود: ای موسی کسی که گمان می کند مرا دوست دارد و هنگامی که شب فرا می رسد به خواب می رود، دروغ می گوید، آیا این طور نیست که دوست، عاشق و مشتاق خلوت با دوست خود است؟

«امالی شیخ صدوق، ص 292»

حدیث - 445

قال الامام الصادق عليه السلام : اذا تَخَلَّى المومِنُ من الدُّنْيَا سَمَوا وَجَدَ حِلَاوَةَ حَبِّ الله و كان عند اهل الدُّنْيَا كانه قد خولِطَ.

امام صادق عليه السلام فرمودند: زمانی که انسان مؤمن خود را از محبت دنیا خالی می نماید آنگاه شیرینی محبت پروردگارش را احساس می کند و با این که در میان اهل دنیا به سر می برد اما گویا اختلال حواس پیدا کرده است (با آنها نیست).

«الكافي ج 2، ص 130»

حدیث - 446

قال الامام الصادق عليه السلام : قال الله تبارك و تعالى ما تَحَبَّبَ اِلَيَّ عَبْدِي باحِبِّ مِمَّا افترضتُ عليه.

امام صادق عليه السلام فرمودند: خداوند می فرماید هیچ بنده ای با چیزی بهتر از دوست داشتن و انجام فرائض و واجبات، با من اظهار دوستی نکرد.

«الكافي، ج 2، ص 82»

حدیث - 447

قال الامام الصادق عليه السلام : حُبُّ الله إِذا اضاءَ على سرِّ عبدٍ اخلاه على كلِّ شاغلٍ و كلِّ ذكِرٍ سوى الله عند ظلمةٍ.

امام صادق علیه السلام فرمودند: حب خداوند زمانی که باطن و درون بنده اش را روشن نماید او را از هر دل مشغولی و سرگرمی باز می دارد و یاد غیر خدا را در هر تاریکی ای از وی سلب می کند.

«بحارالانوار، ج 15، ص 79»

حدیث - 448

قال الامام الصادق علیه السلام :
 الحبُّ افضلُ من الخوفِ.
 امام صادق علیه السلام فرمودند:
 حب (خداوند) برتر از ترس از خداست.
 «فروع الکافی، ج 8، ص 129»

حدیث - 449

قال الامام الصادق علیه السلام : و المحبُّ اخلصُ الناسِ سرّاً لله، و اصدقُهُم قولاً و افواهُم عهداً و ازاكاهُم عملاً و اصفاهُم ذكراً و اعبدهُم نفساً.
 امام صادق علیه السلام فرمودند: انسانی که محب و دوستدار خداست، باطن او از همه مردم خالص تر است، از همگان راستگوتر، در وفای به عهد از همه باوفاتر، عملش از همه پاک تر، ذکرش از همه صاف تر و روشن تر و وجودش از همه عابدتر می باشد.

«بحارالانوار، ج 15، ص 79»

حدیث - 450

امام صادق علیه السلام فرمودند: انسان محب و دوستدار خدا ... کسی است که به هنگام مناجات با خدا فرشتگان به وجود او مباحات و به دیدارش افتخار می کنند، خداوند به وسیله او شهرها را آباد می کند و به جهت کرامت و بزرگواری او بندگان خود را کرامت می بخشد، خواسته های بندگان را به حق او عطا می کند، به وسیله او بلا را از مردم دفع می نماید. اگر مردم مقام و منزلت محبین خدا را در پیشگاه او می دانستند که چیست، تنها به وسیله خاک قدم آنها به خدا تقرب می جستند.

«بحارالانوار، ج 15، ص 79»

حدیث - 451

قال الامام علی علیه السلام : الْقَلْبُ الْمُحِبُّ لِلَّهِ يُحِبُّ كَثِيرًا النَّصَبُ لِلَّهِ وَالْقَلْبُ الْإِلَهِيّ
عن الله يحب الراحة ...

حضرت علی علیه السلام - فرمودند: قلبی که دوستدار خداوند است، به خاطر او تحمل سختی های بسیار را دوست می دارد و دلی که حب خدا در آن نیست (و از خدا روگردان شده) دوستدار آسایش و راحتی است.

«تنبيه الخواطر، ص 87»

حدیث - 452

قال الامام علی علیه السلام : مَنْ أَحَبَّ أَنْ يَعْلَمَ كَيْفَ مَنْزَلَتْهُ عِنْدَ اللَّهِ فَلْيَنْظُرْ كَيْفَ مَنْزَلَةَ اللَّهِ عِنْدَهُ

حضرت علی علیه السلام فرمودند: کسی که دوست دارد بداند جایگاه او در نزد خداوند چگونه است پس باید ببیند خداوند در نزد او چه جایگاهی دارد پس هر انسانی بین دو امر مخیر گردیده، امر دنیا و آخرت، پس امر آخرت را بر دنیا کسی انتخاب می کند که خدا را دوست دارد و کسی که اختیار می کند امر دنیا را، پس او کسی است که خداوند در نزد او جایگاهی ندارد.

«جامع الاخبار، ص 505»

حدیث - 453

قال الامام علی علیه السلام حِينَ سَأَلَهُ اَعْرَابِيٌّ عَنْ دَرَجَاتِ الْمُحِبِّينَ: اَدْنَى دَرَجَاتِهِمْ مَنْ اسْتَصْعَرَ طَاعَتَهُ وَاسْتَعْظَمَ ذَنْبَهُ

حضرت علی علیه السلام در جواب سوال شخصی که از درجات محبین سوال کرد، فرمود: پائین ترین درجه آنها این است که عبادات خود را کوچک شمرده و گناهان خود را بزرگ می شمردند و گمان می کنند در دنیا کسی جز آنها مورد مواخذه و بازخواست قرار نمی گیرد. آن شخص وقتی کلام حضرت را شنید بی هوش شد، بعد از این که به هوش آمد از حضرت پرسید: آیا بالاتر از این هم درجه ای است؟ حضرت فرمودند: بلی هفتاد درجه دیگر هست!.

«مستدرک الوسائل، ج 1، ص 133»

حدیث - 454

قال الامام علی علیه السلام : اذا اكرم الله عبداً لشغله بمحبته .
حضرت علی علیه السلام فرمودند: زمانی که خداوند بنده ای را اکرام نماید او را به
محبت و دوستی خودش مشغول می سازد.
«تصنیف غررالحکم، ص 199، ح 3964»

حدیث - 455

قال الامام علی علیه السلام : كما انَّ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ لَا يَجْتَمِعَانِ، كَذَلِكَ حُبُّ اللَّهِ وَ
حُبُّ الدُّنْيَا لَا يَجْتَمِعَانِ.
حضرت علی علیه السلام فرمودند: همان طور که خورشید و ماه با همدیگر جمع
نمی شوند، همچنین حب خداوند و حب دنیا با هم جمع نمی گردند.
«تصنیف غررالحکم، ص 141، ح 2513»

حدیث - 456

قال الامام علی علیه السلام : ان كنتم تحبون الله فاخرجوا من قلوبكم حب الدنيا.
حضرت علی علیه السلام فرمودند: اگر دوست دار خدا هستید (و به او عشق می
ورزید)، پس محبت دنیا را از قلبهایتان خارج سازید.
«تصنیف غررالحکم، ص 141، ح 2510»

حدیث - 457

قال الامام علی علیه السلام : اطیبُ شیءٍ فی الجنّةِ وَاَلذَّه حُبُّ اللَّهِ و الحبُّ فی الله و الحمدُ لله ربّ العالمین.

حضرت علی علیه السلام فرمودند: نیکوترین و لذیذترین چیز در بهشت محبت و دوستی خداوند و دوستی در راه خدا و حمد و ستایش پروردگار جهانیان می باشد.

«مستدرک الوسائل، ج 2، ص 366»

حدیث - 458

قال الامام علی علیه السلام - : حُبُّ اللَّهِ نَارٌ لَا یَمُرُّ عَلَی شَیْءٍ اِلَّا احْتَرَقَ و نور الله لا یَطْلُعُ عَلَی شَیْءٍ اِلَّا اَضَاءَ.

حضرت علی علیه السلام فرمودند: دوستی و حب خدا آتشی است که بر هر چه بگذرد آن را می سوزاند و بر هیچ چیز نمی تابد مگر اینکه روشن و نورانی می نماید.

«بحارالانوار، ج 67، ص 23»

حدیث - 459

قال رسول الله ﷺ : علامةُ حبِّ الله تعالى حبُّ ذكرِ الله و علامةُ بُغضِ الله بُغضُ ذكرِ الله.

رسول اکرم ﷺ فرمودند: نشانه حب و دوستی خداوند، حب و علاقه به ذکر و یاد خداست و نشانه بغض خداوند، بغض و تنفر از یاد حق می باشد.
«کنز العمال، ح 1776»

حدیث - 460

قال رسول الله ﷺ : حبُّ الدُّنْيا و حبُّ الله لا يجتمعان في قلبٍ ابدًا.

رسول اکرم ﷺ فرمودند: حب و دوستی دنیا با حب خدا هرگز با هم در یک قلب جمع نمی شوند.

«تنبيه الخواطر، ج 2، ص 122»

حدیث - 461

قال رسول الله ﷺ : مَنْ أَحَبَّ لِقَاءَ الله، أَحَبَّ اللهُ لِقَاءَهُ وَ مَنْ كَرِهَ لِقَاءَ اللهِ كَرِهَ اللهُ لِقَاءَهُ.

رسول اکرم ﷺ فرمودند: کسی که دوستدار دیدار و ملاقات پروردگار است، خداوند نیز ملاقات با او را دوست دارد و کسی که دیدار خدا در نظر او ناپسند است خداوند نیز دیدار او را ناپسند می دارد.

«بحار الانوار، ج 6، ص 133»

حدیث - 462

قال رسول الله ﷺ : احبوا الله لِمَا يَغْدُوْكُمْ بِهِ مِنْ نِّعْمَةٍ وَ احبُّوْنِيْ لِهٖ تَعَالٰى وَ احبُّوْا قَرَابَتِيْ لِيْ .

رسول اکرم ﷺ فرمودند: خداوند را به خاطر نعمت هائی که به شما ارزانی داشته دوست بدارید و مرا به خاطر خداوند و خویشاوندانم را به خاطر من دوست بدارید.

«علل الشرايع، ص 600»

حدیث - 463

قال رسول الله ﷺ : قال الله تعالى لداود - عليه السلام - : احببني و حببني الى خلقى . قال يا رب كيف احببك الى خلقك؟ قال: اذكرني بالحسن الجميل

رسول اکرم ﷺ فرمودند: خداوند به حضرت داود علیه السلام وحی فرمود: مرا دوست بدار و مرا محبوب خلق من ساز. حضرت داود عرض کرد: چگونه ترا محبوب خلق سازم؟ خداوند فرمود: به نزد آنان مرا به نیکی یاد کن و نعمت ها و احسان هائی را که به آنها نموده ام بدانها یادآوری کن.

«محجة البيضاء، ج 7، ص 254»

حدیث - 464

قال رسول الله ﷺ : قال الله : ما تحبب الى عبدى بشي احب الى مما افترضته عليه و انه ليتحبب الى بالنافلة

رسول اکرم ﷺ فرمودند: خداوند می فرماید: هیچ بنده ای با چیزی بهتر از انجام واجبات به من اظهار دوستی و محبت نکرده است و همانا بنده با انجام نوافل اظهار محبت و دوستی به من می نماید تا آنجا که محبوب من واقع می شود، پس زمانی که من او را دوست بدارم گوش او می شوم که با آن می شنود، چشم او می شوم که با آن می بیند، زبان او می شوم که با آن سخن می گوید، دست او می شوم که با آن می گیرد و پای او می شوم که با آن راه می رود، اگر مرا بخواند اجابتش می کنم و اگر چیزی از من بخواهد به او خواهم داد.

«المحاسن، ج 1، ص 454»

حدیث - 465

قالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : اَلْزُمُوا مَوَدَّتَنَا أَهْلَ الْبَيْتِ فَإِنَّهُ مَنْ لَقِيَ اللَّهَ وَهُوَ يُحِبُّنَا دَخَلَ الْجَنَّةَ بِشَفَاعَتِنَا وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ لَا يَنْفَعُ عَبْدٌ بِعَمَلِهِ إِلَّا بِمَعْرِفَتِهِ بِحَقِّنَا.

پیامبر اکرم ﷺ فرمودند: به محبت و عشق به ما اهل بیت روی بیاورید زیرا کسی که خدا را با چنین خصلتی ملاقات کند داخل بهشت گردد و از شفاعت ما برخوردار شود، قسم به خدایی که جانم در دست او است جز با معرفت به حق ما، هیچ کس از عمل خود بهره ای نخواهد برد.

«امالی مفید، ص 43»

حدیث - 466

قال رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : لَا تَزُولُ قَدَمَا عَبْدٍ يَوْمَ الْقِيَامَةِ حَتَّى يُسْأَلَ عَنْ أَرْبَعٍ عَنْ عُمُرِهِ فِيمَا أَفْنَاهُ وَعَنْ شَبَابِهِ فِيمَا أَبْلَاهُ وَعَنْ مَالِهِ مِنْ أَيْنَ اكْتَسَبَهُ وَفِيمَا أَنْفَقَهُ، وَعَنْ حُبِّنَا أَهْلَ الْبَيْتِ.

پیامبر اکرم ﷺ فرمودند: بنده خدا در قیامت قدم از قدم بر نمی دارد جز آن که از چهار چیز سؤال می شود: از عمر او سؤال می شود که چگونه و در چه راهی آن را از دست داده است، از جوانی او می پرسند که در چه راهی آن را به فرسودگی رسانده است، از ثروت او که از چه راهی به دست آورده و در چه راهی آن را خرج نموده است و نیز از محبت و دوستی ما سؤال می شود.

«بحار الأنوار، ج 7، ص 258»

حدیث - 467

قال امير المؤمنين عليه السلام : مَا أَعْظَمَ فَوْزَ مَنْ اقْتَفَى أَثَرَ النَّبِيِّينَ.

امیر مؤمنان علیه السلام فرمودند: چه بزرگ است رستگاری کسی که دنباله رو پیامبران باشد.

«غررالحکم، ح 9557»

حدیث - 468

قال امير المؤمنين عليه السلام : أَقْرَبُ النَّاسِ مِنَ الْأَنْبِيَاءِ أَعْمَلُهُمْ بِمَا أَمَرُوا بِهِ.

امیر مؤمنان علیه السلام فرمودند: نزدیک ترین مردم به پیامبران، کسانی هستند که به آن چه امر شده اند، عمل کنند.
 «غرر الحکم، ح 3057»

حدیث - 469

قال امیر المؤمنین علیه السلام : وصیتی لکم لا تُشْرَکُوا بِاللّهِ شَيْئاً.
 امیر مؤمنان علیه السلام فرمودند: سفارش من به شما آن است که هرگز برای خدا شریکی قرار ندهید.
 «نهج البلاغه، نامه 23»

حدیث - 470

عن النبی صلی الله علیه و آله و سلم : كُلُّ مَوْلُودٍ يُوَلَّدُ عَلَى الْفِطْرَةِ وَ اَبَواهُ يَهُودَانِهِ وَ يُنَصْرَانِهِ وَ يُمَجْسَانِهِ.
 نبی اکرم صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: همه مولودها بر فطرت (توحیدی) به دنیا می آیند، و این پدر و مادرها هستند که آنها را یهودی، مسیحی یا مجوسی بار می آورند.
 «بحار الانوار، ج 58، ص 187»

حدیث - 471

عَنْ الْاِمَامِ مُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ علیه السلام قَالَ: مَنْ لَمْ يَسْتَطِعْ اَنْ يَصِلَنَا فَلْيَصِلْ فَقَرَاءَ شِيعَتِنَا وَ مَنْ لَمْ يَسْتَطِعْ اَنْ يَزُورَ قُبُورُنَا فَلْيَزُرْ قُبُورَ صَلَحَاءِ اَخْوَانِنَا.

امام کاظم علیه السلام فرمودند: کسی که به ما دسترسی ندارد و نمی تواند به دیدن ما نائل آید به دیدار فقراء شیعه (و به دستگیری آنان) پردازد و کسی که استطاعت زیارت قبر ما را ندارد به زیارت قبر صالحان از شیعه ما برود.

«وسائل الشیعه، ج 6، ص 332»

حدیث - 472

عَنْ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ علیه السلام قَالَ: اخْتَبِرُوا شِيعَتِي بِخِصْلَتَيْنِ فَإِنْ كَانَتَا فِيهِمْ فَهُمْ شِيعَتِي: مُحَافَظَتُهُمْ عَلَى أَوْقَاتِ الصَّلَاةِ وَ مُوَاسَاةَهُمْ مَعَ إِخْوَانِهِمُ الْمُؤْمِنِينَ بِالْمَالِ وَ إِنْ لَمْ تَكُونَا فِيهِمْ فَاعْزَبْ ثُمَّ اعْزَبْ ثُمَّ اعْزَبْ.

امیر المؤمنین علیه السلام فرمودند: شیعیان مرا به دو خصلت امتحان کنید که اگر دارای این دو خصلت بودند، شیعه اند: اهمّیت به نماز در اوّل وقت و دستگیری برادران دینی خود با مال، اگر این دو در آن ها نبود، پس از ما دورند، دورند و دورند!

«جامع الاخبار، ص 35»

حدیث - 473

. قَالَ أَلِإِمَامُ الْعَسْكَرِيُّ علیه السلام : قَالَ رَجُلٌ لِرَسُولِ اللَّهِ صلی الله علیه و آله و سلم : فُلَانٌ يَنْظُرُ إِلَى حَرَمٍ جَارِهِ وَ إِنْ أُمْكَنَهُ مُوَاقَعَةً حَرَامٍ لَمْ يَضِقْ عَنْهُ فَغَضِبَ رَسُولُ اللَّهِ صلی الله علیه و آله و سلم وَ ...

امام حسن عسگری علیه السلام فرمودند: مردی به پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم گفت: فلان کس به حرم (همسر) همسایه خود چشم می دوزد و اگر امکان عمل نامشروع

دست دهد، کوتاهی نمی کند، پیامبر اکرم ﷺ غضبناک شد و فرمودند: او را حاضر کنید، مردی که در کنار پیامبر بود گفت: یا رسول الله او از پیروان شما است و به علی علیه السلام عشق می ورزد و از دشمنان ما بیزاری می جوید. پیامبر ﷺ فرمودند: نگو که چنین کسی از شیعیان ما است، او دروغگو است زیرا شیعیان ما آن هایی هستند که همگام با ما و پیرو ما در اعمال باشند.

«لثالی الاخبار، ج 5، ص 157»

حدیث - 474

عَنِ الْإِمَامِ الصَّادِقِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: إِمْتَحِنُوا شِيعَتَنَا عِنْدَ ثَلَاثٍ: عِنْدَ مَوَاقِيتِ الصَّلَاةِ كَيْفَ مُحَافِظَتِهِمْ عَلَيْهَا، وَ عِنْدَ أَسْرَارِهِمْ كَيْفَ حِفْظِهِمْ لَهَا، عِنْدَ عَدُوِّنَا، وَ إِلَى أَمْوَالِهِمْ كَيْفَ مُوَاسَاتِهِمْ لِإِخْوَانِهِمْ فِيهَا.

امام صادق علیه السلام فرمودند: شیعیان ما را در سه مسئله امتحان کنید: اهمیّت به اوقات نماز که آیا بر انجام آن در وقتش محافظت می کنند یا نه و حفظ اسرار یعنی در حفظ اسرار و مسائل محرمانه کوشا هستند یا خیر و از حیث توانمندی های مالی یعنی آیا با مال خود به یاری برادران دینی خود می پردازند یا نه.

«الخصال، ج 1، ص 103»

حدیث - 475

عَنِ الْإِمَامِ الصَّادِقِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: يَا مَعْشَرَ الشَّيْعَةِ إِنَّكُمْ قَدْ نُسِبْتُمْ إِلَيْنَا كُونُوا لَنَا زِينًا وَ لَا تَكُونُوا عَلَيْنَا شَيْنًا.

امام صادق علیه السلام فرمودند: ای شیعیان، شما به ما منسوب هستید، پس مایه زینت ما باشید نه مایه آبرو ریزی ما.
«مشكاة الأنوار، ص 67»

حدیث - 476

عَنِ الْإِمَامِ الصَّادِقِ علیه السلام قَالَ: أَيُّمَا رَجُلٍ مِنْ شِيعَتِنَا أَتَى رَجُلًا مِنْ إِخْوَانِهِ فَاسْتَعَانَ بِهِ فِي حَاجَتِهِ فَلَمْ يَعْنِهِ وَهُوَ يَقْدِرُ إِلَّا ابْتَلَاهُ اللَّهُ بِأَنْ يَقْضِيَ حَوَائِجَ عِدَّةٍ مِنْ أَعْدَائِنَا.

امام صادق علیه السلام فرمودند:

هر کس از شیعیان ما در برابر یکی از برادران خود، اظهار حاجت کند و او در حالی که می تواند به دست گیری او پردازد، کوتاهی نماید خداوند او را مبتلا می کند به بر آوردن حاجت دشمنان ما.
«وسائل الشیعه، ج 11، ص 598»

حدیث - 477

قال الإمام زين العابدين علیه السلام :

إِعْلَمُوا عِبَادَ اللَّهِ إِنَّ أَهْلَ الشَّرِّ لَا تُنْصَبُ لَهُمُ الْمَوَازِينُ، وَلَا تُنْشَرُ لَهُمُ الدَّوَاوِينُ، وَإِنَّمَا يُحْشَرُونَ إِلَى جَهَنَّمَ زُمَرًا، وَإِنَّمَا نَصَبُ الْمَوَازِينِ وَنَشْرُ الدَّوَاوِينِ لِأَهْلِ الْإِسْلَامِ.

امام سجّاد علیه السلام فرمودند:

ای بندگان خدا آگاه باشید برای اهل شرک ترازوهای اعمال قرار نخواهد گرفت و دفترهای حساب و کتاب گسترده نمی شوند بلکه دسته جمعی به سوی جهنم فرستاده می شوند و قرار دادن آن ترازوها و گستردن آن دیوان و دفترها برای اهل اسلام است.

«نور الثقلین، ج 4، ص 507»

حدیث - 478

قال رسول الله ﷺ :

يَا بَنَ مَسْعُودٍ! إِيَّاكَ أَنْ تُشْرِكَ بِاللَّهِ طَرْفَةَ عَيْنٍ وَإِنْ نُشِرْتَ بِالْمِنْشَارِ، أَوْ قُطِعَتْ، أَوْ صُلِبْتَ، أَوْ أُحْرِقْتَ بِالنَّارِ.

پیامبر اکرم ﷺ فرمودند:

ای پسر مسعود! مبادا آنی به خدا شرک ورزی حتی اگر اره شوی یا تکه تکه ات کنند یا به دارت آویزند و یا به آتش سوزانند.

«مکارم الأخلاق، ج 2، ص 357»

حدیث - 479

قال رسول الله ﷺ :

لَا تَسْتَضِيئُوا بِنَارِ الْمُشْرِكِينَ.

پیامبر اکرم ﷺ فرمودند:

از روشنایی آتش مشرکان استفاده نکنید.

«المجازات النبویه، ص 268»

حدیث - 480

قال رسول الله ﷺ :

إِيَّاكَ وَمَا يُعْتَذَرُ مِنْهُ، فَإِنَّ فِيهِ الشُّرْكَ الْخَفِيُّ.

پیامبر اکرم ﷺ فرمودند:

از کاری که موجب عذر خواهی می شود بپرهیز؛ زیرا در آن شرک خفی است.

«بحار الأنوار، ج 78، ص 200»

حدیث - 481

الإمام الصادق عليه السلام :

أَحْضَرُوا مَعَ قَوْمِكُمْ مَسَاجِدَكُمْ .

امام صادق عليه السلام :

همراه کسان خود ، در مسجد حاضر شوید .

وسائل الشيعة : ج 8 ص 399 ح 4 .

حدیث - 482

الإمام علي عليه السلام :

عَلَّمَنِي رَسُولُ اللَّهِ ﷺ إِذَا لَبِسْتُ ثَوْبًا جَدِيدًا أَنْ أَقُولَ : الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي

كَسَانِي مِنَ اللَّبَاسِ مَا أَتَجَمَّلُ بِهِ فِي النَّاسِ ، اللَّهُمَّ اجْعَلْهَا ثِيَابَ بَرَكَاتٍ أَسْعَى فِيهَا

لِمَرْضَاتِكَ ، وَأَعْمُرْ فِيهَا مَسَاجِدَكَ .

امام علی علیه السلام :

پیامبر خدا به من آموخت که هرگاه جامه نویی بر تن کردم ، بگویم : « سپاس ، خدایی را که لباسی به من پوشاند که در میان مردم با آن ، خود را بیارایم . پروردگارا! جامه‌ای بابرکت قرارش ده تا در آن برای رضایت تو بکوشم و به آباد ساختن مسجدهایت بپردازم » .

الکافی: ج 6 ص 458 ح 2

حدیث - 483

رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم :

إِذَا رَأَيْتُمُ الرَّجُلَ يَعْتَادُ الْمَسْجِدَ فَاشْهَدُوا لَهُ بِالْإِيمَانِ ، قَالَ اللَّهُ تَعَالَى : «إِنَّمَا يَغْمُرُ مَسْجِدَ اللَّهِ مَنْ ءَامَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ» .

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم :

هرگاه دیدید که مردی پیوسته به مسجد می‌رود ، به ایمان او گواهی دهید . خداوند متعال فرمود : «تنها کسی که به خدا و روز رستاخیز ، ایمان آورده است ، مساجد خدا را آباد می‌کند» .

عوالی اللآلی: ج 2 ص 32 ح 79 من دون الآیه .

حدیث - 484

الإمام علی علیه السلام :

لَا يُسَمَّى الْمُسْلِمُ رُجِيلاً ، وَلَا يُسَمَّى الْمُصْحَفُ مُصْحِفاً ، وَلَا الْمَسْجِدُ مُسَيِّداً .

امام علی علیه السلام :

مسلمان، «مردک» و قرآن، «قرآنک» و مسجد، «مسجدک» نامیده نمی شود .
 النوادر للراوندى: ص 194 ح 356 ، الجعفریات: ص 241 كلاهما عن الإمام
 الكاظم عن آبائه عليهم السلام ، بحار الأنوار: ج 76 ص 358 ح 27 .

حدیث - 485

پیامبر خدا ﷺ :

إِذَا رَأَيْتُمُ الْمَصَاحِفَ حُلِّيَتْ ، وَالْمَسَاجِدَ زُيِّنَتْ ، وَالْمَنَارَةَ طُوِّلَتْ ، وَاتَّخَذَ الْقُرْآنُ
 مَزَامِيرَ ، وَالْمَسَاجِدُ طُرُقًا ، الْمُؤْمِنُ فِي ذَلِكَ الزَّمَانِ أَعَزُّ مِنَ الْكَبْرِيتِ الْأَحْمَرِ ، أَمَّا
 إِنَّ مَسَاجِدَهُمْ مُزَخْرَفَةٌ ، وَأَبْدَانُهُمْ نَقِيَّةٌ ، وَقُلُوبُهُمْ أَنْتَنُ مِنَ الْجَيْفَةِ .

هر گاه دیدید که قرآن‌ها، جامه‌ای زیبا بر تن کرده‌اند و مساجد، زینت
 یافته‌اند و مناره‌ها، قد برافراشته‌اند و قرآن، با ساز و آواز خوانده می‌شود و
 مسجدها، گذرگاه قرار گرفته‌اند، مؤمن در آن روزگار، از گوگرد سرخ،
 کمیاب‌تر خواهد بود. آری، مساجدشان آذین‌بندی و جسمشان پاکیزه؛ لیکن
 دل‌هایشان از مُردار، بدبوتر است.
 روضة الواعظین: ص 370 .

حدیث - 486

رسول الله ﷺ :

مَنْ أَمْسَى كَالْأَمْسَى مِنْ عَمَلٍ يَدِيهِ ؛ أَمْسَى مَغْفُورًا لَهُ ؛

هر کس ، خسته از کارِ خود ، روز را به پایان ببرد ، آمرزیده روزش را به
 پایان برده است .

کنز العمال : 4 / 7 / 9214 .

حدیث - 487

رسول الله ﷺ :

إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى يُحِبُّ أَنْ يَرَى عَبْدَهُ تَعَبًا فِي طَلَبِ الْحَلَالِ؛

هر آینه خدای - تعالی - دوست می دارد که بنده اش را ببیند که در طلبِ روزی رنج می برد .

کنز العمال : 4 / 4 / 9200

حدیث - 488

امام علی علیه السلام فرمودند:

أَوْصِيَكُمْ بِالْخَشْيَةِ مِنَ اللَّهِ فِي السِّرِّ وَالْعَلَانِيَةِ . . . وَالْاِكْتِسَابِ فِي الْفَقْرِ وَالْغِنَى ؛

شما را سفارش می کنم که در پنهان و آشکار از خدا بیم ورزید . . . و خواه

در فقر و خواه در توانگری ، در پی کسبِ [روزی] باشید.

بحار الأنوار : 1 / 141 / 30

حدیث - 489

امام علی علیه السلام فرمودند:

غُدُوَّةُ أَحَدِكُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ بِأَعْظَمَ مِنْ غُدُوَّتِهِ يَطْلُبُ لَوْلَدِهِ وَعِيَالِهِ مَا يُصْلِحُهُمْ

؛

بامدادان برون شدن یکی از شما [برای جهاد] در راه خدا ، ارجمندتر از
بامدادان برون شدنش برای سامان بخشیدن به زندگی فرزندان و خانواده اش
نیست .

دعائم الإسلام : 2 / 15 / 9 ، عوالی الآلی : 3 / 194 / 6 .

حدیث - 490

امام علی علیه السلام فرمودند:

لِلْمُؤْمِنِ ثَلَاثُ سَاعَاتٍ : فَسَاعَةٌ يُنَاجِي فِيهَا رَبَّهُ ، وَسَاعَةٌ يَرْمُ مَعَاشَهُ ، وَسَاعَةٌ
يُخَلِّي بَيْنَ نَفْسِهِ وَبَيْنَ لَذَّتِهَا فِي مَا يَحِلُّ وَيَجْمَلُ . وَلَيْسَ لِلْعَاقِلِ أَنْ يَكُونَ شَاخِصًا
إِلَّا فِي ثَلَاثٍ : مَرَمَّةٍ لِمَعَاشٍ ، أَوْ خُطْوَةٍ فِي مَعَادٍ ، أَوْ لَذَّةٍ فِي غَيْرِ مُحَرَّمٍ ؛
مؤمن را سه وقت است: وقتی که در آن ، با پروردگارش مناجات می کند ؛ و
وقتی که گذران زندگی اش را سامان می دهد ؛ و وقتی که از آن چه حلال و
زیبا است ، برای خود لذت برمی گیرد . و خردمند را سزاوار نیست که جز در
پی سه چیز باشد : سامان دادن معیشت ، گام نهادن برای روز قیامت ، یا لذت
برگرفتن از آن چه حرام نیست .

تحف العقول : 203 ، الأمالی للطوسی : 147 / 240

حدیث - 491

رسول الله ﷺ :

السَّاعِي عَلَى وَالِدَيْهِ لِيَكْفَهُمَا أَوْ يُغْنِيَهُمَا عَنِ النَّاسِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ، وَمَنْ سَعَى عَلَى زَوْجٍ أَوْ وَلَدٍ لِيَكْفَهُمْ وَيُغْنِيَهُمْ عَنِ النَّاسِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ، وَالسَّاعِي عَلَى نَفْسِهِ لِيُغْنِيَهَا وَيَكْفُهَا عَنِ النَّاسِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ، وَالسَّاعِي مُكَاثَرَةً فِي سَبِيلِ الشَّيْطَانِ ؛
آن که بکوشد تا پدر و مادرش را تأمین کند یا آنان را از مردم بی نیاز سازد ، [کارش] در راه خدا است ؛ و آن کس که بکوشد تا همسر یا فرزندانش را کفاف بخشد و از مردم بی نیاز کند ، [نیز] در راه خدا است ؛ و آن که تلاش می کند تا خودش را بی نیاز کند و از مردم مستغنی سازد ، [نیز] در راه خدا است ؛ و آن که تلاش می کند تا بر دارایی خود بیفزاید ، در راه شیطان است .
کنز العمال : 4 / 10 / 9237 .

حدیث - 492

رسول الله ﷺ :

مَنْ سَعَى عَلَى نَفْسِهِ لِيُعِزَّهَا وَيُغْنِيَهَا عَنِ النَّاسِ فَهُوَ شَهِيدٌ ؛
هر کس بکوشد تا خود را عزیز و از مردم بی نیاز دارد ، [هم رتبه] شهید است .

کنز العمال : 4 / 607 / 11760

حدیث - 493

رسول الله ﷺ (و سلم) :

طَلَبُ الْكَسْبِ فَرِيضَةٌ بَعْدَ الْفَرِيضَةِ ؛

پس از ادای نماز واجب ، روزی جُستن واجب است .

بحار الأنوار : 103 / 17 / 79

حدیث - 494

رسول الله ﷺ :

إِنَّ عِيسَى بْنَ مَرْيَمَ قَالَ : خُلِقَ النَّهَارُ لِتُؤَدَّى فِيهِ الصَّلَاةُ الْمَفْرُوضَةُ أَلَّتِي عَنْهَا تُسَالُّ وَبِهَا تُحَاسَبُ ، وَبِرِّ وَالِدَيْكَ ، وَأَنْ تَضْرِبَ فِي الْأَرْضِ تَبْتَغِيَ الْمَعِيشَةَ ؛
مَعِيشَةً يَوْمِكَ ؛

هر آینه عیسی بن مریم علیه السلام فرمود: «روز آفریده شد تا در آن نماز واجب را ادا کنی که از آن بازخواست و با آن حسابرسی خواهی شد ؛ و تا به پدر و مادرت نیکی کنی ؛ و تا در زمین گام زنی و در پی گذران زندگی روزانه خود بر آیی .»

بحار الأنوار: 38/ 208/58.

حدیث - 495

امام علی علیه السلام فرمودند :

مَنْ تَوَرَّطَ فِي الْأُمُورِ غَيْرَ نَاضِرٍ فِي الْعَوَاقِبِ فَقَدْ تَعَرَّضَ لِمُفْطَعَاتِ النَّوَائِبِ ،
وَالْتَدَبِيرُ قَبْلَ الْعَمَلِ يُؤْمِنُكَ مِنَ النَّدَمِ ؛

هر که بدون عاقبت اندیشی ، در کارها فرو رود ، خود را به بلاهای سخت
رسواکننده دچار کند . و برنامه ریزی پیش از هر کار ، از پشیمانی ایمنت خواهد
ساخت .

الكافي : 4 / 19 / 8

حدیث - 496

امام علی علیه السلام فرمودند :

يُسْتَدَلُّ عَلَى الْإِدْبَارِ بِأَرْبَعٍ : سَوْءِ التَّدْبِيرِ وَقُبْحِ التَّبَذِيرِ ، وَقِلَّةِ الْإِعْتِبَارِ ، وَكَثْرَةِ
الْإِعْتِدَارِ ؛

نشانه های بخت برگشتگی چهار چیزند : بدی برنامه ریزی ، زشتی ریخت و
پاش ، اندکی عبرت گیری ، و فراوانی عذرخواهی .
غرر الحکم : 10958 .

حدیث - 497

امام علی علیه السلام فرمودند :

مَنْ تَأَخَّرَ تَدْبِيرُهُ تَقَدَّمَ تَدْمِيرُهُ؛

هر کس در برنامه ریزی واپس ماند ، نابودی اش پیش افتد .
غرر الحکم : 8045 .

حدیث - 498

رسول الله ﷺ :
إِنَّ مِنْ عَقْلِ الرَّجُلِ اسْتِصْلَاحَ مَعِيشَتِهِ ؛
همانا نشانه عاقل بودن انسان آن است که گذرانِ زندگی اش سامان بخشد .
الفردوس : 1 / 214 / 815 عن أبي الدرداء .

حدیث - 499

رسول الله ﷺ :
شَرَفُ الدُّنْيَا الْغِنَى ، وَشَرَفُ الْآخِرَةِ التَّقْوَى ؛
مایه بزرگواری دنیا ، توانگری است ؛ و مایه بزرگواری آخرت ، تقوا .
کنز العمال : 3 / 92 / 5650 .

حدیث - 500

امام علی علیه السلام فرمودند:
لَا تَسُبُّوا الدُّنْيَا ؛ فَنِعِمَّتْ مَطِیَّةُ الْمُؤْمِنِ ؛ فَعَلَيْهَا يَبْلُغُ الْخَيْرَ ، وَبِهَا يَنْجُو مِنَ الشَّرِّ .
إِنَّهُ إِذَا قَالَ الْعَبْدُ : لَعَنَ اللَّهُ الدُّنْيَا ، قَالَتِ الدُّنْيَا : لَعَنَ اللَّهُ أُعْصَانَا لِرَبِّهِ ؛
دنیا را دشنام مدهید که نیکو مرکبی است برای مؤمن ؛ سوار بر آن به خیر
دست می یابد و با آن از شر رهایی می جوید . همانا هرگاه بنده ای بگوید :

«خداوند دنیا را لعنت کناد!» ، دنیا هم می گوید : «خداوند از میان ما کسی را لعنت کناد که در برابر پروردگارش سرکش تر است».

بحار الأنوار : 77 / 178 / 10

حدیث - 501

امام علی علیه السلام فرمودند:

كُلُّ يَوْمٍ لَا يُعَصَى اللَّهُ فِيهِ فَهُوَ عِيدٌ؛

هر روزی که در آن خداوند نافرمانی نشود ، عید است.

نهج البلاغه ، حکمت 428

حدیث - 502

پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند:

فَنَيْرُؤُوا إِن قَدَرْتُمْ كُلَّ يَوْمٍ يَعْنِي تَهَادُوا وَ تَوَاصَلُوا فِي اللَّهِ؛

اگر می توانید هر روز را نوروز کنید ؛ یعنی در راه خدا به یکدیگر هدیه بدهید و با یکدیگر پیوند داشته باشید.

دعائم الإسلام ، ج 2 ، ص 326

حدیث - 503

امام صادق علیه السلام فرمودند:

إِذَا كَانَ يَوْمُ النَّيْرُوزِ فَاغْتَسِلِ وَ الْبَسِ أَنْظِفَ ثِيَابَكَ وَ تَطَيَّبِ بِأَطْيَبِ طَبِيكِ وَ تَكُونُ ذَلِكَ الْيَوْمَ صَائِمًا؛

چون روز عید نوروز فرا رسید، غسل کن، پاکیزه‌ترین جامه‌ی خود را بپوش،
با بهترین عطر، خود را خوشبو کن و آن روز را روزه بدار.
وسائل الشیعة: ج 8، ص 172، ح 10338

حدیث - 504

امام رضا علیه السلام فرمودند:
مَنْ لَمْ يَقْدِرْ عَلَى مَا يُكَفِّرُ بِهِ ذُنُوبَهُ فَلْيُكْثِرْ مِنَ الصَّلَوَاتِ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ فَإِنَّهَا
تَهْدِمُ الذُّنُوبَ هَدْمًا ؛
هر که نمی‌تواند کاری کند که به سبب آن گناهانش زدوده شود بر محمد و
آل او بسیار درود فرستد؛ زیرا که آن ، گناهان را ریشه کن می‌کند .
أمالی الصدوق : 68 / 4

حدیث - 505

امام صادق علیه السلام می‌فرمایند:
إِذَا سَافَرَ أَحَدُكُمْ فَقَدِمَ مِنْ سَفَرِهِ فَلَْيَاتِ أَهْلَهُ بِمَا تَيَسَّرَ ؛
هرگاه یکی از شما به مسافرت رود و سپس از سفر برگردد، پس باید برای
خانواده خود به اندازه‌ای که توانایی دارد سوغاتی بیاورد .
وسائل الشیعه، ج 8، ص 337 .

حدیث - 506

امام سجاد علیه السلام می فرمایند:

لَا تَدْخُلِ السُّوقَ وَمَعِيَ دِرْهَمٌ ابْتِغَاءَ بَهْ لَحْمًا لِعِيَالِي وَقَدْ قَرُمُوا إِلَيْهِ أَحَبُّ إِلَيَّ
مِنْ أَنْ أُعْتِقَ نَسَمَةً؛

برای من به بازار رفتن و خرید یک درهم گوشت برای خانواده‌ام که میل به
گوشت دارند، از بنده آزاد کردن دوست داشتنی‌تر است.
وسائل الشیعه، ج 15، ص 251 .

حدیث - 507

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم می فرمایند:

مَنْ دَخَلَ السُّوقَ فَاشْتَرَى تُحْفَةً فَحَمَلَهَا إِلَى عِيَالِهِ كَانَ كَحَامِلِ صَدَقَةٍ إِلَى قَوْمٍ
مَحَاوِيجَ وَلِبِيدَا بِالْأُنَاثِ قَبْلَ الذَّكَورِ فَإِنْ مَنْ فَرَّحَ ابْنَتُهُ فَكَانَ مَا أُعْتِقَ رَقَبَةً مِنْ وَلَدِ
إِسْمَاعِيلَ وَمَنْ أَقْرَبَ بَعَيْنِ ابْنٍ فَكَانَ مَا بَكَى مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ وَمَنْ بَكَى مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ
ادْخُلْهُ اللَّهُ جَنَّاتِ النَّعِيمِ؛

هر کس به بازار رود و هدیه‌ای برای خانواده‌اش بخرد و ببرد، [پاداش او]
مانند کسی است که برای نیازمندان صدقه می‌برد [، و هنگامی که هدیه را به
خانه می‌برد]، باید، قبل از پسران، به دختران بدهد، زیرا کسی که دخترش را
شادمان کند، مانند کسی است که یک بنده از فرزندان اسماعیل را آزاد کرده
است . و هر کس [با دادن هدیه‌ای] چشم پسری را روشن کند، گویا از ترس

خدا گریسته است و هر کس از ترس خدا بگرید، خداوند او را داخل نعمت‌های بهشت کند .

وسائل الشیعة، ج 15، ص 227 .

حدیث - 508

پیامبر اکرم ﷺ می‌فرمایند:

لِلْمَرْأَةِ عَلَى زَوْجِهَا أَنْ يُشَبِّعَ بَطْنَهَا، وَ يَكْسُو ظَهْرَهَا ، وَ يُعَلِّمَهَا الصَّلَاةَ وَ الصَّوْمَ وَ الزَّكَاةَ إِنْ كَانَ فِي مَالِهَا حَقٌّ ، وَ لَا تُخَالِفُهُ فِي ذَلِكَ ؛ حَقِّ زَنْ بَرِّ شَوْهَرِشَ اِیْنِ است که او را سیر کند، لباس بپوشاند، نماز و روزه و زکات را - اگر در مال زن حق زکاتی است - به او یاد دهد، و زن نیز در این کارها با او مخالفت نرزد .
مستدرک الوسائل، ج 14، ص 243 .

حدیث - 509

پیامبر اکرم ﷺ می‌فرمایند:

فَإِی رَجُلٍ لَطَمَ امْرَأَتَهُ لَطْمَةً ، اَمْرَاللهُ عَزَّوَجَلَّ مَالِكِ خَازِنِ النَّیْرَانِ فِیْلَطِمُهُ عَلَیَّ حُرٍّ وَجْهَهُ سَبْعِیْنَ لَطْمَةً فِی نَارِ جَهَنَّمَ ؛
هر کس به صورت زنش سیلی بزند، خداوند به آتشبان جهنم دستور می‌دهد تا در آتش جهنم هفتاد سیلی بر صورت او بزند .
مستدرک الوسائل، ج 14، ص 250 .

حدیث - 510

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

خَيْرُ الرِّجَالِ مِنْ أُمَّتِي الَّذِينَ لَا يَتَطَاوَلُونَ عَلَى أَهْلِيهِمْ وَ يَحْنُونَهُمْ وَلَا يَظْلِمُونَهُمْ ؛

بهترین مردان امت من، آن کسانی هستند که نسبت به خانواده خود خشن و متکبر نباشند و بر آنان ترحم و نوازش کنند و به آنان آزار نرسانند .
مکارم الاخلاق، ص 216 .

حدیث - 511

پیامبر خدا ﷺ :

مَنْ شَفَعَ شَفَاعَةً يَدْفَعُ بِهَا مَغْرَمًا أَوْ يُحْيِي بِهَا مَغْنَمًا، ثَبَّتَ اللَّهُ تَعَالَى قَدَمَيْهِ حِينَ تَدْحَضُ الْأَقْدَامَ .

کسی که با میانجیگری خود زبانی را دفع، یا سودی را احیا کند، خداوند تعالی، در روزی که قدمها می لغزد ، قدمهای او را استوار بدارد .
کنز العمال : 6496 منتخب میزان الحکمة : 298

حدیث - 512

امیر المؤمنین علیؑ

لِشُرَيْحٍ: إِيَّاكَ وَالتَّضَجُّرَ وَالتَّأَذَّى فِي مَجْلِسِ الْقَضَاءِ ، الَّذِي أَوْجَبَ اللَّهُ فِيهِ الْأَجْرَ ، وَيُحْسِنُ فِيهِ الذُّخْرَ لِمَنْ قَضَى بِالْحَقِّ .

امام علی علیه السلام خطاب به شریح فرمودند: مبدا در مجلس قضاوت اظهار خستگی و ناراحتی کنی ؛ مجلسی که خداوند در آن پاداش قرار داده و برای کسی که به حق داوری کند ذخیره خوبی در نظر گرفته است .

الكافی : 7 / 413 / 1

حدیث - 513

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم :
 مَنْ ابْتُلِيَ بِالْقَضَاءِ بَيْنَ الْمُسْلِمِينَ فَلْيَعْدِلْ بَيْنَهُمْ فِي لَحْظَةٍ وَإِشَارَةٍ وَمَقْعَدِهِ وَمَجْلِسِهِ .

هر که به داوری کردن میان مسلمانان مبتلا شود ، باید در نگاهها و اشاره کردنها و جای نشستن و نحوه نشستن خود نسبت به آنها به یکسان رفتار کند .

کنز العمال : 15032 منتخب میزان الحکمة : 470

حدیث - 514

امیر المؤمنین علی علیه السلام
 لِشُرَيْحٍ: ثُمَّ وَاسِ بَيْنَ الْمُسْلِمِينَ بَوَجهِكَ وَمَنْطِقِكَ وَمَجْلِسِكَ ، حَتَّى لَا يَطْمَعَ قَرِيبُكَ فِي حَيْفِكَ ، وَلَا يِيَّاسَ عَدُوُّكَ مِنْ عَدْلِكَ .

امام علی علیه السلام - خطاب به شریح - فرمودند: میان مسلمانان در نگاه کردن و سخن گفتن و نشستن برابری را رعایت کن ، تا نزدیکیانت به جانبداری (و ستم) تو امید نبندند و دشمنانت از دادگری تو ، نومید نشوند .

وسائل الشیعه : 18 / 155 / 1

حدیث - 515

پیامبر خدا ﷺ :

مَنْ عَفَا عَنْ دَمٍ لَمْ يَكُنْ لَهُ ثَوَابٌ إِلَّا الْجَنَّةُ .

هر که از (قصاص) خونی گذشت کند ، او را پاداشی جز بهشت نباشد .

کنز العمال : 39854

حدیث - 516

امام علی علیه السلام :

الْحَبْسُ بَعْدَ مَعْرِفَةِ الْحَقِّ ظُلْمٌ .

زندانی کردن ، پس از پی بردن به حقیقت، ظلم است .

مستدرک الوسائل : 17 / 403 / 21672 منتخب میزان الحکمة : 130

حدیث - 517

پیامبر خدا ﷺ :

كُلُّ عَمَلٍ مُنْقَطِعٍ عَنْ صَاحِبِهِ إِذَا مَاتَ إِلَّا الْمُرَابِطَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ، فَإِنَّهُ يُنْمَى لَهُ عَمَلُهُ وَيُجْرَى عَلَيْهِ رِزْقُهُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ .

هر عملی پس از مرگ صاحبش از او جدا می شود مگر عمل کسی که در راه خدا مرزبانی کند ؛ عمل چنین کسی رشد می کند و تا روز قیامت روزیش داده می شود .

کنز العمال : 10611 منتخب میزان الحکمة : 116

حدیث - 518

پیامبر خدا ﷺ :

فَمَنْ تَرَكَ الْجِهَادَ أَلْبَسَهُ اللَّهُ ذُلًّا فِي نَفْسِهِ ، وَفَقْرًا فِي مَعِيشَتِهِ ، وَمَحَقًا فِي دِينِهِ .
إِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَتَعَالَى أَعَزَّ أُمَّتِي بِسَنَابِكِ خَيْلِهَا وَمَرَائِزِ رِمَاحِهَا .

هر کس جهاد را واگذارد خداوند جامه خواری بر جان او پوشاند و زندگیش را دستخوش فقر سازد و دینش را از بین ببرد . خداوند تبارک و تعالی عزت و اقتدار امت مرا در سُمهای اسبانشان و نوک نیزه‌هایشان قرار داده‌است .

أمالی الصدوق : 462 / 8

حدیث - 519

امام علی علیه السلام :

جَاهِدُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ بِأَيْدِيكُمْ ، فَإِنْ لَمْ تَقْدِرُوا فَجَاهِدُوا بِأَلْسِنَتِكُمْ ، فَإِنْ لَمْ تَقْدِرُوا فَجَاهِدُوا بِقُلُوبِكُمْ .

در راه خدا با دستهای خود بجنگید ، اگر نتوانستید با زبانهای خود
بجنگید و اگر باز هم نتوانستید با دل‌های خود بجنگید .

بحار الأنوار : 100 / 49 / 23

حدیث - 520

پیامبر خدا ﷺ :

مَنْ بَلَغَ رَسُولَهُ غَازٍ كَانَ كَمَنْ أَعْتَقَ رَقَبَةً ، وَهُوَ شَرِيكُهُ فِي بَابِ «ثَوَابِ» غَزْوَتِهِ .

هر کس نامه جنگاوری را برساند همچون کسی است که بنده‌ای را آزاد کند و در دروازه «ثواب» جنگ او شریکش باشد .

وسائل الشیعه : 2/14/11 منتخب میزان الحکمة : 114

حدیث - 521

پیامبر خدا ﷺ :

مَنْ جَهَّزَ غَازِيًا بِسِلْكِ أَوْ إِبْرَةِ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ وَمَا تَأَخَّرَ .

هر کس جنگاوری را به یک نخ یا سوزن مجهز کند خداوند گناهان گذشته و آینده او را ببخشد .

مستدرک الوسائل : 11 / 24 / 12333

حدیث - 522

امام علی علیه السلام :

لَيْسَ فِي الْمَعَاصِي أَشَدُّ مِنْ اتِّبَاعِ الشَّهْوَةِ ، فَلَا تُطِيعُوهَا فَتَشْغَلَكُمْ عَنِ اللَّهِ .

در میان گناهان (گناهی) سخت‌تر از پیروی شهوت نیست ، پس آن را فرمان نبرید که شمارا از خدا غافل می‌سازد .

غرر الحکم : 7520 منتخب میزان الحکمة : 216

حدیث - 523

امام علی علیه السلام :

مَنْ أَكْثَرَ مِنْ ذِكْرِ الْآخِرَةِ قَلَّتْ مَعْصِيَتُهُ .

هر کس که زیاد به یاد آخرت باشد ، گناه و نافرمانی او کم شود !

غرر الحکم : 8769

حدیث - 524

امام علی علیه السلام :

مَا الْمُجَاهِدُ الشَّهِيدُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ بِأَعْظَمِ أَجْرٍ مِمَّنْ قَدَرَ فَعَفَّ .

کسی که در راه خدا جهاد کند و به شهادت رسد، اجرش بیشتر از آن کسی

نیست که بتواند گناه کند ولی عفت ورزد .

نهج البلاغة : الحکمة 474

حدیث - 525

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله :

إِذَا عَمِلْتَ سَيِّئَةً فَاَعْمَلْ حَسَنَةً تَمْحُوهَا .

هر گاه کار بدی کردی ، کار خوبی انجام بده ، تا آن بدی را پاک کند .

أمالی الطوسی : 312 / 186

حدیث - 526

امام سجّاد علیه السلام :

إِيَّاكَ وَالْإِبْتِهَاجَ بِالذَّنْبِ ، فَإِنَّ الْإِبْتِهَاجَ بِهِ أَعْظَمُ مِنْ رُكُوبِهِ .
از شاد شدن به گناه پرهیز ، که شاد شدن به گناه از ارتکاب آن بدتر است .
بحار الأنوار : 78 / 159 / 10

حدیث - 527

امام علی علیه السلام :

مَنْ تَلَذَّذَ بِمَعَاصِي اللَّهِ أَوْرَثَهُ اللَّهُ ذُلًّا .
هر که از معاصی خداوند لذّت برد ، خداوند او را به خواری افکند .
غرر الحكم : 8823 منتخب میزان الحکمة : 222

حدیث - 528

امام باقر علیه السلام :

مَنْ ارْتَكَبَ الذَّنْبَ فِي الْخَلَاءِ لَمْ يَعْْبَأَ اللَّهُ بِهِ .
هر که در خلوت گناه کند خداوند با او بی اعتناست .
بحار الأنوار : 46 / 247 / 35

حدیث - 529

امام علی علیه السلام :

أَعْظَمُ الذُّنُوبِ عِنْدَ اللَّهِ ذَنْبٌ أَصَرَ عَلَيْهِ عَامِلُهُ .

بزرگترین گناه نزد خداوند ، گناهی است که مرتکبش بر آن اصرار ورزد .

غرر الحكم : 3131 منتخب میزان الحکمة : 220

حدیث - 530

امام علی علیه السلام :

اتَّقُوا مَعَاصِيَ اللَّهِ فِي الْخَلَوَاتِ ، فَإِنَّ الشَّاهِدَ هُوَ الْحَاكِمُ .

از معاصی خدا در خلوت گاهها (ی خود) پرهیزید ؛ زیرا آن

(خداوندی) که شاهد است همو داور است .

بحار الأنوار : 25 / 70 / 78

حدیث - 531

امام علی علیه السلام :

إِذَا رَغِبْتَ فِي الْمَكَارِمِ فَاجْتَنِبِ الْمَحَارِمَ .

اگر خواهان مکارم و بزرگواریها هستی از حرامها دوری کن .

غرر الحكم : 4069 منتخب میزان الحکمة : 144

حدیث - 532

پیامبر خدا ﷺ :

حَرَامٌ عَلَى كُلِّ قَلْبٍ مُتَوَلِّهِ بِالشَّهَوَاتِ أَنْ يَسْكُنَهُ الْوَرَعُ .

بر هر دلی که شیفته شهوت‌ها باشد ، حرام است که پارسایی در آن منزل کند .

تنبيه الخواطر : 2 / 122 منتخب میزان الحکمة : 588

حدیث - 533

پیامبر خدا ﷺ :

حَرَامٌ عَلَى كُلِّ قَلْبٍ عَزَى بِالشَّهَوَاتِ أَنْ يَجُولَ فِي مَلَكَوتِ السَّمَاوَاتِ .

بر هر دلی که به شهوت‌ها آرام گرفته باشد ، حرام است که در ملکوت آسمان‌ها گردش کند .

كذا في المصدر ، ولعل الصواب «غری» من غری بالشئ : أولع به . تنبيه

الخواطر : 2 / 122

حدیث - 534

امام صادق علیه السلام :

احذروا أهواءكم كما تحذرون أعداءكم، فليس شيء أعدي للرجال من اتباع

أهوائهم ، وحصائد السنينهم .

همان گونه که از دشمنان خود حذر می‌کنید ، از هوس‌هایتان حذر کنید ؛
زیرا برای مردان دشمنی بدتر از پیروی از هوس‌هایشان و درویده‌های
زبان‌هایشان (سخنان بیهوده و یاوه) نیست .

الكافی : 2 / 335 / 1

حدیث - 535

امام علی علیه السلام :

أَوْصِيَكُمْ بِمُجَانَبَةِ الْهَوَى ؛ فَإِنَّ الْهَوَى يَدْعُو إِلَى الْعَمَى ، وَهُوَ الضَّلَالُ فِي الْآخِرَةِ
وَالدُّنْيَا .

شما را به دوری گزیدن از هوس سفارش می‌کنم ؛ زیرا هوس به کوری
فرا می‌خواند و آن (باعث) گمراهی در آخرت و دنیا است .

مستدرک الوسائل : 12 / 113 / 13666

حدیث - 536

الإمامُ زَيْنُ الْعَابِدِينَ عليه السلام

فِي وَصِيَّتِهِ لِابْنِهِ الْبَاقِرِ عليه السلام : إِيَّاكَ وَمَصَاحِبَةَ الْقَاطِعِ لِرَحِمِهِ ؛ فَإِنِّي وَجَدْتُهُ
مَلْعُونًا فِي كِتَابِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ فِي ثَلَاثِ مَوَاضِعَ .

امام سجّاد علیه السلام - در سفارش به فرزند بزرگوارش حضرت باقر علیه السلام -
فرمودند: زنهار از همنشینی با کسی که از خویشان خود بریده است ؛ زیرا من
چنین کسی را در سه جای کتاب خداوند عز و جل لعنت شده یافته‌ام .

بحار الأنوار : 2 / 377 / 7

حدیث - 537

امام علی علیه السلام :

مَنْ دَخَلَ مَدَاخِلَ السُّوءِ أَتَاهُمْ .

هر که به جاهای بد رفت و آمد کند مورد بدگمانی و تهمت واقع شود .

بحار الأنوار : 8 / 91 / 75

حدیث - 538

امام علی علیه السلام :

مَنْ وَقَفَ نَفْسَهُ مَوْقِفَ التُّهْمَةِ فَلَا يُلُومَنَّ مَنْ أَسَاءَ بِهِ الظَّنَّ .

کسی که خود را در معرض تهمت قرار دهد ، نباید کسی را که به او گمان بد

برد ، سرزنش کند .

بحار الأنوار : 4 / 90 / 75

حدیث - 539

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم :

أُولَى النَّاسِ بِالتُّهْمَةِ مَنْ جَالَسَ أَهْلَ التُّهْمَةِ .

سزاوارترین مردم به تهمت کسی است که با متهمان و (افراد مظنون) همنشینی

کند .

أمالی الصدوق : 4 / 28 منتخب میزان الحکمة : 96

حدیث - 540

پیامبر خدا ﷺ :

إِفْشَاءُ سِرِّ أَخِيكَ خِيَانَةٌ ، فَاجْتَنِبْ ذَلِكَ .

فاش کردن راز برادر دینی خیانت است ؛ پس ، از این کار دوری کن .

بحار الأنوار : 3 / 89 / 77

حدیث - 541

الإمامُ زَيْنُ الْعَابِدِينَ عليه السلام

كَانَ يَقُولُ لَوُلِدَهُ: اتَّقُوا الْكَذِبَ الصَّغِيرَ مِنْهُ وَالْكَبِيرَ ، فِي كُلِّ جِدٍّ وَهَزَلٍ ، فَإِنَّ

الرَّجُلَ إِذَا كَذَبَ فِي الصَّغِيرِ اجْتَرَأَ عَلَى الْكَبِيرِ .

امام سجّاد عليه السلام

به فرزندان خود می فرمود : از دروغ کوچک و بزرگش ، جدّی و شوخیش

بپرهیزید ؛ زیرا انسان هر گاه در چیز کوچک دروغ بگوید ، به گفتن دروغ

بزرگ نیز جرأت پیدا می کند .

بحار الأنوار : 2 / 235 / 72

حدیث - 542

پیامبر خدا ﷺ :

وَيْلٌ لِلَّذِي يُحَدِّثُ فَيَكْذِبُ يُضْحِكُ بِهِ الْقَوْمَ ، وَيَلُ لَّهُ ، وَيَلُ لَّهُ !

وای بر کسی که برای خنداندن مردم دروغ بگوید ، وای بر او ، وای بر او .

کنز العمال : 8215 منتخب میزان الحکمة : 486

حدیث - 543

الإمامُ الكاظمُ عليه السلام

لهشامٌ وهو يعظه: إِنَّ الْعَاقِلَ لَا يَكْذِبُ وَإِنْ كَانَ فِيهِ هَوَاهُ .

امام کاظم عليه السلام - در اندرز به هشام - فرمودند: خردمند دروغ نمی گوید، اگر چه منافع او در آن باشد .

بحار الأنوار : 78 / 305 / 1 منتخب میزان الحکمة : 484

حدیث - 544

امام علی عليه السلام :

جَانِبُوا الْكَذِبَ ؛ فَإِنَّهُ مُجَانِبٌ لِلْإِيمَانِ ، الصَّادِقُ عَلَى شَفَا مَنْجَاةٍ وَكَرَامَةٍ ،
وَالْكَاذِبُ عَلَى شَرْفٍ مَهْوَاةٍ وَمَهَانَةٍ .

از دروغ کناره گیرید ؛ زیرا دروغ از ایمان بر کنار است . شخص راستگودرلبه نجات و کرامت است و شخص دروغگو ، در آستانه پرتگاه و خواری .

نهج البلاغة : الخطبة 86 منتخب میزان الحکمة : 484

حدیث - 545

امام صادق عليه السلام :

لَيْسَ فِيمَا أَصْلَحَ الْبَدَنَ إِسْرَافٌ ... إِنَّمَا الْإِسْرَافُ فِيمَا أَتْلَفَ الْمَالَ وَأَضَرَ بِالْبَدَنِ .

در آنچه بدن را سالم نگه می‌دارد اسراف نیست ... بلکه اسراف در چیزهایی است که مال را تلف کند و به بدن زیان رساند .

بحار الأنوار : 75 / 303 / 6 منتخب میزان الحکمة : 270

حدیث - 546

امام علی علیه السلام :

سِتَّةٌ لَا يُمَارُونَ: الْفَقِيهَ، وَالرَّئِيسَ، وَالِدَنِيَّ، وَالْبَذِيَّ، وَالْمَرْأَةَ، وَالصَّبِيَّ .

شش کس اند که با آنها مجادله نشاید : فقیه ، رئیس ، فرومایه ، بدزبان ، زن و کودک .

غرر الحکم : 5634 منتخب میزان الحکمة : 512

حدیث - 547

امام علی علیه السلام :

إِيَّاكُمْ وَالْمِرَاءَ وَالْخُصُومَةَ ؛ فَإِنَّهُمَا يُمْرِضَانِ الْقُلُوبَ عَلَى الْإِخْوَانِ ، وَيَنْبُتُ عَلَيْهِمَا النِّفَاقُ .

از مجادله و ستیزه کردن پرهیزید ؛ زیرا این دو کار دل‌ها را نسبت به برادران بیمار می‌کنند و نفاق می‌رویانند .

الكافي : 2 / 300 /

حدیث - 548

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله وسلم :
أَوْرَعُ النَّاسِ مَنْ تَرَكَ الْمِرَاءَ إِنْ كَانَ مُحِقًّا .
پارساترین مردمان، کسی است که مجادله را رها کند هرچند حق با او باشد .
أمالی الصدوق : 4 / 28

حدیث - 549

امام صادق علیه السلام :
مَنْ أَكْرَمَكَ فَأَكْرَمُهُ ، وَمَنْ اسْتَخَفَّكَ فَأَكْرَمَ نَفْسَكَ عَنْهُ .
هر کس تو را گرامی داشت ، تو نیز او را گرامی بدار و هر کس به تو
بی احترامی کرد، خودت را در مرتبه او قرار مده.
بحار الأنوار : 113 / 278 / 78

حدیث - 550

امام علی علیه السلام :
مَنْ حَفَرَ بَثْرًا لِأَخِيهِ وَقَعَ فِيهَا ، وَمَنْ هَتَكَ حِجَابَ غَيْرِهِ انْكَشَفَتْ عَوْرَاتُ بَيْتِهِ .
هر که برای برادرش چاهی کند ، خود در آن افتد و هر که پرده (حرمت)
دیگری را بدرد ، عیبهای درون خانه او بر ملا شود .
تحف العقول : 88

حدیث - 551

امام صادق علیه السلام :

إِنَّ فِي التَّوْرَةِ مَكْتُوباً : يَا بَنَ آدَمَ ... إِذَا ظُلِمْتَ بِمَظْلَمَةٍ فَارْضَ بِانْتِصَارِي لَكَ ؛
فَإِنَّ انْتِصَارِي لَكَ خَيْرٌ مِنْ انْتِصَارِكَ لِنَفْسِكَ .

در تورات نگاشته شده است: ای آدمی زاده، هر گاه به تو ستمی شد ، به انتقامی که من برایت بگیرم رضایت ده ؛ زیرا من بهتر از تو برای انتقام می گیرم .

الكافي : 2 / 304 / 10

حدیث - 552

امام صادق علیه السلام :

مَنْ كَافَأَ السَّفِيهَ بِالسَّفَهِ فَقَدْ رَضِيَ بِمَا أُتِيَ إِلَيْهِ حَيْثُ احْتَذَى مِثَالَهُ .

هر کس (رفتار) شخص نابخرد (نسبت به خود) را با نابخردی تلافی کند، به رفتاری که (از جانب نابخرد) با او شده رضایت داده است ؛ زیرا از نمونه او پیروی کرده است .

الكافي : 2 / 322 / 2

حدیث - 553

امام کاظم علیه السلام :

إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ لَمْ يُحَرِّمِ الْخَمْرَ لَأَسْمِهَا ، وَلَكِنَّهُ حَرَّمَهَا لِعَاقِبَتِهَا ؛ فَمَا كَانَ عَاقِبَتُهُ عَاقِبَةَ الْخَمْرِ فَهُوَ خَمْرٌ .

خداوند عز و جل شراب را به خاطر نامش حرام نکرده ، بلکه به سبب پیامدهای آن حرام کرده است . پس ، هر چیزی که پیامدهای شراب را داشته باشد ، آن نیز (در حکم) شراب است .

الکافی : 2 / 412 / 6

حدیث - 554

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم :

شَارِبُ الْخَمْرِ لَا تُصَدِّقُوهُ إِذَا حَدَّثَ ، وَلَا تُزَوِّجُوهُ إِذَا خَطَبَ ، وَلَا تَعُودُوهُ إِذَا مَرَضَ ، وَلَا تَحْضَرُوهُ إِذَا مَاتَ ، وَلَا تَأْتَمِنُوهُ عَلَى أَمَانَةٍ .

شرابخوار ، اگر سخنی گفت تأیید نکنید ، اگر خواستگاری کرد به او زن ندهید ، اگر بیمار شد به عیادتش نروید ، اگر مُرد بر جنازه اش حاضر نشوید و به او امانت مسپارید .

بحار الأنوار : 7 / 127 / 79

حدیث - 555

امام صادق علیه السلام :

لَا تُبْدِ الشَّمَاتَةَ لِأَخِيكَ فَيَرْحَمَهُ اللَّهُ وَيُصَيِّرَهَا بِكَ . وَقَالَ : مَنْ شَمَتَ بِمُصِيبَةٍ
نَزَلَتْ بِأَخِيهِ لَمْ يَخْرُجْ مِنَ الدُّنْيَا حَتَّى يُفْتَنَ .

از گرفتاری برادرت اظهار شادی مکن که خداوند به او رحم می‌کند و آن
گرفتاری را به تو می‌رساند . همچنین فرمود : هر کس از گرفتاری و مصیبتی که
به برادرش رسیده است شاد شود ، از دنیا نرود تا خود گرفتار آن شود .

الكافي : 2 / 359 / 1

حدیث - 556

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم :

إِنْ عَيَّرَكَ أَخُوكَ الْمُسْلِمُ بِمَا يَعْلَمُ فَيْكَ فَلَا تُعَيِّرْهُ بِمَا تَعْلَمُ فِيهِ ؛ يَكُونُ لَكَ
أَجْرًا وَعَلَيْهِ إِثْمًا .

اگر برادر مسلمانان عیبی از تو بداند و به آن تو را سرزنش کند ، تو به
واسطه عیب و گناهی که از او می‌دانی سرزنش مکن تا برای تو پاداش باشد و
بر او گناه .

تنبيه الخواطر : 2 / 155 منتخب میزان الحکمة : 420

حدیث - 557

امام باقر علیه السلام :

مَا مِنْ إِنْسَانٍ يَطْعَنُ فِي عَيْنِ مُؤْمِنٍ إِلَّا مَاتَ بَشَرٌ مِيتَةً ، وَكَانَ قَمِينًا أَنْ لَا يَرْجِعَ إِلَى خَيْرٍ .

هیچ انسانی نیست که پیش روی مؤمنی از او بد گوید و طعنه زند ، مگر این که به بدترین شکل بمیرد و سزاوار است که روی خیر و سعادت را نبیند .

الكافی : 2 / 361 / 9

حدیث - 558

امام صادق علیه السلام :

مَنْ أَنْبَأَ مُؤْمِنًا أَنَّ نَبِيَّ اللَّهِ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ .

هر کس مؤمنی را سرزنش کند ، خداوند او را در دنیا و آخرت سرزنش کند .

الكافی : 2 / 356 / 1 منتخب میزان الحکمة : 420

حدیث - 559

رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

لِرَجُلٍ قَالَ : أَحَبُّ أَنْ أُحْشَرَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِي النُّورِ : لَا تَظْلِمُ أَحَدًا تُحْشَرُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِي النُّورِ .

پیامبر خدا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

به مردی که عرض کرد : من دوست دارم در روز قیامت با نور و روشنایی
به محشر آیم فرمودند: به هیچ کس ظلم نکن تا روز قیامت در نور و روشنایی
محشور شوی .

کنز العمال : 44154 منتخب میزان الحکمة : 572

حدیث - 560

امام علی علیه السلام :

أَنْفِذِ السَّهَامَ دَعْوَةَ الْمَظْلُومِ .

کاری ترین تیرها ، دعای ستمدیده است .

غرر الحکم : 2979 منتخب میزان الحکمة : 352

حدیث - 561

الإمام الباقر علیه السلام :

لَمَّا حَضَرَ عَلِيَّ بْنَ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِمَا السَّلَامُ الْوَفَاةُ ضَمَّنِي إِلَى صَدْرِهِ ، ثُمَّ قَالَ : يَا
بُنَيَّ ، أَوْصِيكَ بِمَا أَوْصَانِي بِهِ أَبِي علیه السلام حِينَ حَضَرَتْهُ الْوَفَاةُ وَبِمَا ذَكَرَ أَنَّ أَبَاهُ
أَوْصَاهُ بِهِ ، قَالَ : يَا بُنَيَّ ، إِيَّاكَ وَظُلْمَ مَنْ لَا يَجِدُ عَلَيْكَ نَاصِرًا إِلَّا اللَّهَ .

امام باقر علیه السلام :

هنگامی که وفات علی بن الحسین علیه السلام فرا رسید ، مرا به سینه خود
چسبانیدند و سپس فرمودند: فرزندم ! تو را به همان چیزی سفارش می کنم که
پدرم هنگام وفاتش به من سفارش کرد و فرمود که پدر او نیز همان را به ایشان

سفارش کرده است . فرمود : فرزندم ! زنهار از ستم کردن به کسی که در برابر تو یاوری جز خدا ، نمی یابد .

الكافی : 2 / 331 / 5 منتخب میزان الحکمة : 350

حدیث - 562

پیامبر خدا ﷺ :

إِيَّاكُمْ وَالظُّلْمَ ؛ فَإِنَّهُ يُخْرِبُ قُلُوبَكُمْ .

از ستم کردن پرهیزید ، که دلهای شما را ویران می کند .

کنز العمال : 7639 منتخب میزان الحکمة : 348

حدیث - 563

پیامبر خدا ﷺ :

الْأَنَاةُ مِنَ اللَّهِ ، وَالْعَجَلَةُ مِنَ الشَّيْطَانِ .

آرامی از (صفات) خداست و شتابزدگی از (صفات) شیطان .

المحاسن : 1 / 340 / 698 منتخب میزان الحکمة : 358

حدیث - 564

پیامبر خدا ﷺ :

إِنَّمَا أَهْلَكَ النَّاسَ الْعَجَلَةُ ، وَلَوْ أَنَّ النَّاسَ تَثَبَّتُوا لَمْ يَهْلِكْ أَحَدٌ .

در حقیقت ، مردم را شتابزدگی به هلاکت افکنده است . اگر مردم آرام و از

شتابزدگی به دور بودند ، هیچ کس هلاک نمی شد .

المحاسن : 1 / 340 / 697 منتخب ميزان الحكمة : 358

حديث - 565

امام صادق عليه السلام :

مَعَ التَّثَبُّتِ تَكُونُ السَّلَامَةُ ، وَمَعَ الْعَجَلَةِ تَكُونُ النَّدَامَةُ .

با آرامش و درنگ ، سلامت (از خطا و لغزش) است و با شتابزدگی پشیمانی

الخصال : 100 / 52 منتخب ميزان الحكمة : 358

حديث - 566

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم :

إِيَّاكُمْ وَالرِّشْوَةَ فَإِنَّهَا مَحْضُ الْكُفْرِ ، وَلَا يَشْمُ صَاحِبُ الرِّشْوَةِ رِيحَ الْجَنَّةِ .

از رشوه گرفتن دوری کنید که بی گمان کفر محض است و رشوه گیر بوی

بهشت را استشمام نمی کند .

بحار الأنوار : 104/274 / 12 منتخب ميزان الحكمة : 236

حديث - 567

امام صادق عليه السلام :

الْإِصْطِبَاحُ بِالْخَلِّ يَقْطَعُ شَهْوَةَ الزَّنى .

خورش ساختن سرکه ، شهوت زنا را ریشه کن می کند .

الكافي ، جلد 6 ، صفحه 330 ، حدیث - 10 دانش نامه احادیث پزشکی :

304 / 2

حدیث - 568

پیامبر خدا ﷺ :

اِسْتَدَّ غَضَبُ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ عَلَى امْرَأَةٍ ذَاتِ بَعْلٍ مَلَأَتْ عَيْنَهَا مِنْ غَيْرِ زَوْجِهَا أَوْ غَيْرِ ذِي مَحْرَمٍ مِنْهَا ، فَإِنَّهَا إِنْ فَعَلَتْ ذَلِكَ أَحْبَطَ اللَّهُ كُلَّ عَمَلٍ عَمِلَتْهُ ، فَإِنْ أَوْطَأَتْ فِرَاشَهُ غَيْرَهُ كَانَ حَقًّا عَلَى اللَّهِ أَنْ يُحْرِقَهَا بِالنَّارِ بَعْدَ أَنْ يُعَذِّبَهَا فِي قَبْرِهَا .
زن شوهر داری که چشمش را از مردی جز شوهر خود ، یا نامحرمی پُر کند ، خشم خداوند عز و جل بر او فزونی گیرد ؛ که اگر چنین کند ، خداوند همه اعمال او را باطل گرداند و چنانچه به شوهر خود خیانت ورزد ، بر خداست که او را بعد از عذاب در قبر ، به آتش دوزخ بسوزاند .

بحار الأنوار : 76 / 366 / 30 منتخب میزان الحکمة : 248

حدیث - 569

پیامبر خدا ﷺ :

مَنْ قَدَرَ عَلَى امْرَأَةٍ أَوْ جَارِيَةٍ حَرَامًا فَتَرَكَهَا مَخَافَةَ اللَّهِ حَرَّمَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ عَلَيْهِ النَّارَ ، وَآمَنَهُ اللَّهُ تَعَالَى مِنَ الْفَرْعِ الْأَكْبَرِ ، وَأَدْخَلَهُ اللَّهُ الْجَنَّةَ .
هرکس این امکان برایش پیش آید که با زن یا کنیزی به حرام نزدیکی کند اما از ترس خدا دست به این کار نزند ، خداوند عز و جل آتش را بر او حرام گرداند و او را از آن هراس بزرگ ایمن دارد و به بهشتش برد .

حدیث - 570

وقد نظرَ إلى رجلٍ يغتابُ رجلاً عندَ ابنِ الحسنِ عليه السلام : يا بُنَيَّ ، نَزَّ سَمْعَكَ عَنْ مِثْلِ هَذَا ؛ فَإِنَّهُ نَظَرَ إِلَى أَخْبَثِ مَا فِي وَعَائِهِ فَأَفْرَغَهُ فِي وَعَائِكَ !

امام علی عليه السلام وقتی دید شخصی در حضور فرزندش حسن عليه السلام از کسی غیبت می‌کند فرمودند: فرزندم! گوش خود را از چنین کسی به دور دار؛ زیرا او به پلیدترین و نجس‌ترین چیزهایی که در ظرف (وجود) خود دارد نگرسته و آنها را در ظرف تو خالی کرده‌است.

الاختصاص : 225 منتخب میزان الحکمة : 438

حدیث - 571

امام صادق عليه السلام :

لَا تَعْتَبْ فُتُغْتَبُ ، وَلَا تَحْفِرْ لِأَخِيكَ حُفْرَةً فَتَقَعَ فِيهَا ؛ فَإِنَّكَ كَمَا تَدِينُ تُدَانُ .

غیبت نکن ، که از تو غیبت می‌شود . و برای برادرت چاه مکن که خود در آن می‌افتی ؛ زیرا با هر دست بدهی ، با همان دست پس می‌گیری .

بحار الأنوار : 75 / 249 / 16 منتخب میزان الحکمة : 436

حدیث - 572

الإمامُ الحسينُ عليه السلام لِرَجُلٍ اغْتَابَ عِنْدَهُ رَجُلًا :

يا هَذَا ، كُفَّ عَنِ الْغِيْبَةِ ؛ فَإِنَّهَا إِدَامُ كِلَابِ النَّارِ .

امام حسین علیه السلام به مردی که در حضور ایشان از مردی غیبت کرد: ای مرد !
 دست از غیبت بردار ؛ زیرا غیبت نواله سگهای دوزخ است .
 تحف العقول : 245 منتخب میزان الحکمة : 436

حدیث - 573

امام علی علیه السلام :
 ما أَفْحَشَ كَرِيمٌ قَطُّ .
 انسان بزرگوار ، هرگز دشنام ندهد .
 غرر الحکم : 9478 منتخب میزان الحکمة : 442

حدیث - 574

امام باقر علیه السلام :
 قُولُوا لِلنَّاسِ أَحْسَنَ مَا تُحِبُّونَ أَنْ يُقَالَ لَكُمْ؛ فَإِنَّ اللَّهَ يُبْغِضُ اللَّعَانَ السَّبَّابَ
 الطَّعَّانَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ ، الْفَاحِشَ الْمُتَفَحِّشَ ، السَّائِلَ الْمُلْحِفَ .
 بهترین چیزی را که دوست دارید به شما گفته شود ، به مردم بگویید ؛ زیرا
 خداوند از شخص لعنتگر دشنام ده بدگوی از مؤمنان و ناسزاگوی بد دهن و
 گدای سمج نفرت دارد .
 بحار الأنوار : 78 / 181 / 67 منتخب میزان الحکمة : 442

حدیث - 575

پیامبر خدا ﷺ :

إِذَا شَتَمَ أَحَدُكُمْ أَخَاهُ فَلَا يَشْتِمُ عَشِيرَتَهُ ، وَلَا أَبَاهُ ، وَلَا أُمَّهُ ، وَلَكِنْ لِيُقْلَ إِنْ كَانَ يَعْلَمُ ذَلِكَ : إِنَّكَ لَبَخِيلٌ ، وَإِنَّكَ لَجَبَانٌ ، وَإِنَّكَ لَكَاذِبٌ ، إِنْ كَانَ يَعْلَمُ ذَلِكَ مِنْهُ .
هرگاه یکی از شما برادرش را دشنام می‌دهد ، نباید به ایل و تبار او و پدر و مادرش دشنام دهد ، بلکه بگوید : تو بخیلی ، تو ترسویی ، تو دروغگویی ! به شرط آن که بداند او واقعا چنین است .

کنز العمال : 8134 منتخب میزان الحکمة : 264

حدیث - 576

امیر المؤمنین علیؑ

لِقَنْبَرٍ وَقَدْ رَامَ أَنْ يَشْتِمَ شَاتِمَهُ : مَهْلًا يَا قَنْبَرُ! دَعْ شَاتِمَكَ مُهَانًا تُرَضِ الرَّحْمَنُ وَتُسَخِّطَ الشَّيْطَانَ وَتُعَاقِبَ عَدُوَّكَ ، فَوَالَّذِي فَلَقَ الْحَبَّةَ وَبَرَأَ النَّسَمَةَ مَا أَرْضَى الْمُؤْمِنُ رَبَّهُ بِمِثْلِ الْحِلْمِ ، وَلَا أَسَخَطَ الشَّيْطَانَ بِمِثْلِ الصَّمْتِ ، وَلَا عُوقِبَ الْأَحْمَقُ بِمِثْلِ السُّكُوتِ عَنْهُ .

امام علیؑ خطاب به قنبر که می‌خواست به کسی که بدو ناسزا گفته بود ، ناسزا گوید فرمودند: آرام باش قنبر ! دشنامگوی خود را خوار و سرشکسته بگذار تا خدای رحمان را خشنود و شیطان را ناخشنود کرده و دشمنت را کیفر داده باشی . قسم به خدایی که دانه را شکافت و خلائق را بیافرید ، مؤمن پروردگار خود را با چیزی همانند بردباری و گذشت خشنود نکرد و شیطان را

با حرب‌های چون خاموشی به خشم نیاورد و احمق را چیزی مانند سکوت در مقابل او کیفر نداد .

أمالی المفید : 118 / 2 منتخب میزان الحکمة : 264

حدیث - 577

پیامبر خدا ﷺ :

لَا تَسُبُّوا الرِّيحَ فَإِنَّهَا مَأْمُورَةٌ ، وَلَا تَسُبُّوا الْجِبَالَ وَلَا السَّاعَاتِ وَلَا الْأَيَّامَ وَلَا اللَّيَالِيَ فَتَأْتُمُوا وَتَرْجِعَ عَلَيْكُمْ .

به بادها ناسزا مگویید که آنها (از جانب خداوند) مأمورند و کوهها و لحظه‌ها و روزها و شبها را ناسزا نگویید که گنهکار می‌شوید و به خودتان بر می‌گردد .

علل الشرائع : 577 / 1 منتخب میزان الحکمة : 264

حدیث - 578

امام علی علیه السلام :

مَنْ شَبَّ نَارَ الْفِتْنَةِ كَانَ وَقُودًا لَهَا .

هر کس آتش فتنه را برافروزد ، خود هیزم آن شود .

غرر الحکم : 9163 منتخب میزان الحکمة : 440

حدیث - 579

امام علی علیه السلام :

اعْلَمُوا أَنَّهُ مَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًا مِنَ الْفِتَنِ ، وَنُورًا مِنَ الظُّلُمِ .

بدانید که هر کس تقوای الهی در پیش گیرد ، خداوند برای او راه خروجی از فتنه‌ها و نوری در تاریکیها قرار دهد .

نهج البلاغة : الخطبة 183 منتخب میزان الحکمة : 440

حدیث - 580

پیامبر خدا ﷺ :

لَأَنَا لِفِتْنَةِ السَّرَّاءِ أَخَوْفُ عَلَيْكُمْ مِنْ فِتْنَةِ الضَّرَّاءِ ، إِنَّكُمْ ابْتُلِيتُمْ بِفِتْنَةِ الضَّرَّاءِ فَصَبَرْتُمْ ، وَإِنَّ الدُّنْيَا حُلُوَّةٌ خَصِرَةٌ .

راستی که من از فتنه خوشی برای شما بیمناکترم ، تا فتنه سختی . شما به فتنه سختی درافتادید و صبر کردید، اما دنیا شیرین و خوش‌منظر است.

الترغیب والترہیب : 74/184/4 منتخب میزان الحکمة : 440

حدیث - 581

پیامبر خدا ﷺ :

ثَلَاثُ فَاِتِنَاتٍ : الشَّعْرُ الْحَسَنُ ، وَالْوَجْهُ الْحَسَنُ ، وَالصَّوْتُ الْحَسَنُ .

سه چیز فتنه‌انگیز است : موی زیبا ، روی زیبا و صدای زیبا .

کنز العمال : 44129 منتخب میزان الحکمة : 440

حدیث - 582

پیامبر خدا ﷺ :

لَا طَيْرَةَ وَلَا شُومَ .

نه فال بد راست است و نه شومی .

نور الثقلین : 4 / 382 / 35 منتخب میزان الحکمة : 348

حدیث - 583

پیامبر خدا ﷺ :

كَفَّارَةُ الطَّيْرِ التَّوَكُّلُ .

کفاره فال بد ، توکل است .

الکافی : 8 / 198 / 236

حدیث - 584

پیامبر خدا ﷺ :

لَيْسَ مِنَّا مَنْ تَطَيَّرَ أَوْ تُطَيِّرَ لَهُ، أَوْ تَكْهَنَ أَوْ تُكْهَنَ لَهُ، أَوْ سَحَرَ أَوْ سُحِرَ لَهُ .

از ما نیست کسی که فال بد زند ، یا برایش فال بد زده شود (به فال بد

دیگران نسبت به خود اعتقاد داشته باشد) ، پیشگویی کند یا برایش پیشگویی

شود ، جادو کند یا برایش جادو شود (به پیشگو و جادوگر مراجعه کند) .

الترغیب والترهیب : 4 / 33 / 4 منتخب میزان الحکمة : 348

حدیث - 585

پیامبر خدا ﷺ :

مَنْ رَدَّتْهُ الطَّيْرَةُ عَنْ حَاجَتِهِ فَقَدْ أَشْرَكَ .

هر که فال بد زدن ، او را از کارش باز دارد ، شرک ورزیده است .

کنز العمال : 28566

حدیث - 586

پیامبر خدا ﷺ :

مَنْ خَرَجَ يُرِيدُ سَفَرًا فَرَجَعَ مِنْ طَيْرٍ فَقَدْ كَفَرَ بِمَا أُنْزِلَ عَلَى مُحَمَّدٍ .

هر که برای سفر ، خانه‌اش را ترک کند و بر اثر فال بدی برگردد ، به آنچه بر

محمد نازل شده کفر ورزیده است .

کنز العمال : 28570 منتخب میزان الحکمة : 348

حدیث - 587

امام صادق علیه السلام :

أَبْعُدْ مَا يَكُونُ الْعَبْدُ مِنَ اللَّهِ أَنْ يَكُونَ الرَّجُلُ يُوَاخِي الرَّجُلَ وَهُوَ يَحْفَظُ (عَلَيْهِ)

زَلَّاتِهِ لِيُغَيِّرَهُ بِهَا يَوْمًا مَا .

دورترین بنده از خدا ، آن کسی است که با شخصی طرح دوستی افکند و

لغزشهای او را نگه دارد ، تا روزی به واسطه آنها او را سرزنش کند .

الکافی : 2 / 355 / 7 منتخب میزان الحکمة : 420

حدیث - 588

الامام علی علیه السلام

مِنْ كِتَابِهِ لِلْأَشْتَرِ لَمَّا وَلَاهُ مِصْرَ: وَلَيْكُنْ أَبْعَدَ رَعِيَّتِكَ مِنْكَ، وَأَشْنَأُهُمْ عِنْدَكَ، أَطْلُبُهُمْ لِمَعَايِبِ النَّاسِ؛ فَإِنَّ فِي النَّاسِ عُيُوبًا، الْوَالِي أَحَقُّ مَنْ سَتَرَهَا، فَلَا تَكْشِفَنَّ عَمَّا غَابَ عَنْكَ مِنْهَا.

امام علی علیه السلام در فرمان استانداری مصر به مالک اشتر فرمودند: باید دورترین افراد ملت از تو و دشمن‌ترین آنها نزد تو، عیب‌جوترین آنها از مردم باشد؛ زیرا مردم (خواه ناخواه) عیب‌هایی دارند و زمامدار سزاوارترین کس به پوشاندن آنهاست. بنابراین، درباره آن دسته از عیب‌های مردم که بر تو پوشیده‌است، پی‌جویی و کنج‌کاوی مکن.

نهج البلاغة: الكتاب 53 منتخب میزان الحکمة: 420

حدیث - 589

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم:

لَا تَتَّبِعُوا عَوْرَاتِ الْمُؤْمِنِينَ؛ فَإِنَّهُ مَنْ تَتَّبَعَ عَوْرَاتِ الْمُؤْمِنِينَ تَتَّبَعَ اللَّهَ عَوْرَتَهُ، وَمَنْ تَتَّبَعَ اللَّهَ عَوْرَتَهُ فَضَحَهُ وَلَوْ فِي جَوْفِ بَيْتِهِ.

عیب‌های مؤمنان را جستجو نکنید؛ زیرا هر که دنبال عیب‌های مؤمنان بگردد، خداوند عیب‌های او را دنبال کند و هر که خداوند تعالی عیوبش را جستجو کند، او را رسوا سازد گرچه درون خانه‌اش باشد.

ثواب الأعمال: 2 / 288 / 1

حدیث - 590

امام علی علیه السلام :

مَنْ عَابَ عَيْبَ ، وَمَنْ شَتَّمَ أُجِيبَ .

هر که عیبجویی کند ، عیبجویی شود و هر که دشنام دهد ، پاسخ شنود .

کنز الفوائد للکراجکی : 1 / 279 منتخب میزان الحکمة : 420

حدیث - 591

امام صادق علیه السلام :

أَنْفَعُ الْأَشْيَاءِ لِلْمَرْءِ لِمَرَّةٍ سَبَقَهُ النَّاسَ إِلَى عَيْبِ نَفْسِهِ .

سودمندترین چیزها برای آدمی، این است که در رسیدگی به عیبهای خود بر

مردم پیشی گیرد (یا پیش از پرداختن به عیوب مردم به عیبهای خود پردازد) .

الکافی : 8 / 243 / 337

حدیث - 592

امام علی علیه السلام :

مَنْ نَظَرَ فِي عُيُوبِ النَّاسِ فَأَنْكَرَهَا ثُمَّ رَضِيَهَا لِنَفْسِهِ ، فَذَلِكَ الْأَحْمَقُ بَعِيْنِهِ .

هر کس عیبهای مردم را ببیند و آنها را زشت شمارد و همان عیبها را در

خودش ببیند ، احمق واقعی است!.

نهج البلاغة : الحکمة 349 منتخب میزان الحکمة : 418

حدیث - 593

امام علی علیه السلام :

أَعْقَلَ النَّاسِ مَنْ كَانَ بِعَيْبِهِ بَصِيرًا ، وَعَنْ عَيْبِ غَيْرِهِ ضَرِيرًا .
خردمندترین مردم ، کسی است که بینای عیب خود باشد و کور عیب دیگران

غرر الحكم : 3233 منتخب میزان الحکمة : 418

حدیث - 594

امام علی علیه السلام :

الْحَجَرُ الْغَصِيبُ فِي الدَّارِ رَهْنٌ عَلَى خَرَابِهَا .
وجود سنگ غصبی در خانه ، ضامن ویرانی آن خانه است .
نهج البلاغة : الحکمة 240 .

حدیث - 595

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم :

مَنْ غَضِبَ رَجُلًا أَرْضًا ظَلَمًا لَقِيَ اللَّهَ تَعَالَى وَهُوَ عَلَيْهِ غَضَبَانُ .
هر کس زمین کسی را به ناحق غصب کند ، خداوند متعال را دیدار کند در
حالی که بر او خشمگین است .

کنز العمال : 30366 منتخب میزان الحکمة : 426

حدیث - 596

پیامبر خدا ﷺ :

إِذَا رَأَيْتُمُ الرَّجُلَ أَلَمَ اللَّهُ بِهِ الْفَقْرَ وَالْمَرَضَ ؛ فَإِنَّ اللَّهَ تَعَالَى يُرِيدُ أَنْ يُصَافِيَهُ .
چون کسی را دیدید که خداوند ، او را به ناداری و بیماری در میان گرفته ،
[بدانید که] خداوند متعال ، اراده کرده است که او را پاک کند .
الفردوس ، جلد 1 ، صفحه 261 ، حدیث - 1015 عن ، كنز العمال ، جلد 6
، صفحه 472 ، حدیث - 16602

حدیث - 597

امام صادق علیه السلام :

أَطْعِمُوا ثَلَاثَةً ثُمَّ أَنْتُمْ بِالْخِيَارِ عَلَيْهِ ، إِنْ شِئْتُمْ أَنْ تَرَدُّوْا فَاذْدُؤُوا وَإِلَّا فَقَدْ أَدَّيْتُمْ
حَقَّ يَوْمِكُمْ
تا سه سائل را غذا بدهید ؛ پس از آن مختارید، اگر خواستید ، بیشتر بدهید و
گرنه وظیفه آن روز خود را انجام داده‌اید .
عدّة الداعی : 91 منتخب میزان الحکمة : 264

حدیث - 598

امام صادق علیه السلام :

إِنَّ الرَّجُلَ لَيْسَ أَلْنَى الْحَاجَةِ فَأَبَادِرْ بِقَضَائِهَا مَخَافَةَ أَنْ يَسْتَغْنِيَ عَنْهَا فَلَا يَجِدَ لَهَا
مَوْقِعًا إِذَا جَاءَتْهُ .

هرگاه مردی دست نیاز سوی من دراز کند در رفع نیاز او می‌شتابم ؛ زیرا
می‌ترسم کار از کار بگذرد و اقدام من در کمک به او دیگر به کارش نیاید .
عیون أخبار الرضا علیه السلام : 2 / 179 / 2 منتخب میزان الحکمة : 264

حدیث - 599

امام صادق علیه السلام :
إِنَّ الرَّجُلَ لَيْسَأَلْنِي الْحَاجَةَ فَأُبَادِرُ بِقَضَائِهَا مَخَافَةَ أَنْ يَسْتَغْنِيَ عَنْهَا فَلَا يَجِدَ لَهَا
مَوْقِعًا إِذَا جَاءَتْهُ .

هرگاه مردی دست نیاز سوی من دراز کند در رفع نیاز او می‌شتابم ؛ زیرا
می‌ترسم کار از کار بگذرد و اقدام من در کمک به او دیگر به کارش نیاید .
عیون أخبار الرضا علیه السلام : 2 / 179 / 2 منتخب میزان الحکمة : 264

حدیث - 600

لَا تَسْتَحِ مِنْ إِعْطَاءِ الْقَلِيلِ ؛ فَإِنَّ الْحَرَمَانَ أَقَلُّ مِنْهُ .
از عطای اندک شرم مکن ؛ زیرا محروم کردن اندکتر (و بدتر) از آن است .
نهج البلاغة : الحکمة 67 منتخب میزان الحکمة : 264

حدیث - 601

امام علی علیه السلام :
لَا تَرُدُّ سَائِلًا وَلَوْ مِنْ شَطْرِ حَبِهِ عَنَبٍ أَوْ شِقِّ تَمْرَةٍ .

سائل را دست خالی بر مگردان ، بلکه حتی اگر شده نیمدانه‌ای از انگور یا خرما به او بده .

تحف العقول : 172

حدیث - 602

پیامبر خدا ﷺ :

أَنْظَرُوا إِلَى السَّائِلِ فَإِنْ رَقَّتْ لَهُ قُلُوبُكُمْ فَأَعْطُوهُ ، فَإِنَّهُ صَادِقٌ .

به سائل بنگرید ، اگر دلتان به حال او رقت آورد عطایش دهید ، که او راست می‌گوید .

نوادیر الراوندی : 3 منتخب میزان الحکمة : 264

حدیث - 603

امام باقر علیّه السلام :

مَنْ سَأَلَ بظَهْرٍ غَنَى لَقِيَ اللَّهَ مَخْمُوشًا وَجْهُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ .

هر که با وجود بی‌نیازی ، سؤال (و گدایی) کند در روز قیامت با چهره‌ای خراشیده خدا را دیدار نماید .

بحار الأنوار : 96 / 155 / 26 منتخب میزان الحکمة : 264

حدیث - 604

امام صادق علیّه السلام :

شَبِعْتُنَا مَنْ لَا يَسْأَلُ النَّاسَ وَلَوْ مَاتَ جُوعًا .

شیعه ما دست نیاز به سوی مردم دراز نمی‌کند، گرچه از گرسنگی بمیرد .
وسائل الشیعه : 6 / 309 / 15

حدیث - 605

امام حسن عَلَيْهِ السَّلَام :
إِنَّ الْمَسْأَلَةَ لَا تَحِلُّ إِلَّا فِي إِحْدَى ثَلَاثٍ : دَمٌ مُفْجِعٌ ، أَوْ دَيْنٌ مُقْرِحٌ ، أَوْ فَقْرٌ مُدْقِعٌ .
درخواست کردن روا نیست مگر در یکی از این سه جا : خون بهای سنگین ،
یا بدهکاری توان فرسا و یا فقر کُشنده .
بحار الأنوار : 96 / 152 / 16 منتخب میزان الحکمة : 262

حدیث - 606

پیامبر خدا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ :
يَا أَبَا ذَرٍّ ، إِيَّاكَ وَالسُّؤَالَ فَإِنَّهُ ذُلٌّ حَاضِرٌ ، وَفَقْرٌ تَتَعَجَّلُهُ ، وَفِيهِ حِسَابٌ طَوِيلٌ يَوْمَ الْقِيَامَةِ .
ای ابوذر ! زنهار از درخواست و گدایی ، که در دنیا مایه خواری و فقر است و
در روز قیامت حسابش طولانی است .
الفرقیه : 4 / 375 / 5762 منتخب میزان الحکمة : 262

حدیث - 607

پیامبر خدا ﷺ :

ما مِنْ عَبْدٍ فَتَحَ عَلَى نَفْسِهِ بَاباً مِنَ الْمَسْأَلَةِ إِلَّا فَتَحَ اللَّهُ عَلَيْهِ سَبْعِينَ بَاباً مِنْ الْفَقْرِ .

هیچ بنده‌ای دری از نیاز خواهی را به روی خود نگشود ، مگر آن که خداوند هفتاد درِ فقر را به روی او گشود .

جامع الأخبار : 379 / 1061 منتخب میزان الحکمة : 262

حدیث - 608

امام سجّاد علیه السلام :

طَلَبُ الْحَوَائِجِ إِلَى النَّاسِ مَذَلَّةٌ لِلْحَيَاةِ ، وَمَذْهَبَةٌ لِلْحَيَاءِ ، وَاسْتِخْفَافٌ بِالْوَقَارِ ، وَهُوَ الْفَقْرُ الْحَاضِرُ ، وَقِلَّةٌ طَلَبِ الْحَوَائِجِ مِنَ النَّاسِ هُوَ الْغِنَى الْحَاضِرُ .

نیاز خواهی از مردم مایه خواری در زندگی و رفتن شرم و حیاست و از وقار و شکوه آدمی می‌کاهد و آن فقری حاضر است و دست نیاز به سوی مردم کمتر دراز کردن بی‌نیازی نقد است .

تحف العقول : 279

حدیث - 609

امام صادق علیه السلام :

الطَّيْرَةُ عَلَى مَا تَجْعَلُهَا إِنْ هَوَّنَتْهَا تَهَوَّنَتْ، وَإِنْ شَدَّدَتْهَا تَشَدَّدَتْ ، وَإِنْ لَمْ تَجْعَلْهَا شَيْئًا لَمْ تَكُنْ شَيْئًا .

تأثیر فال بد به خودت بستگی دارد : اگر آن را آسان بگیری، آسان می شود و اگر سخت بگیری ، سخت می شود ، و اگر آن را به چیزی نگیری ، چیزی نخواهد بود .

الكافي : 8 / 197 / 235 منتخب میزان الحکمة : 348

حدیث - 610

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم :

مَنْ مَدَحَ سُلْطَانًا جَائِرًا وَتَخَفَّ وَتَضَعَّعَ لَهُ طَمَعًا فِيهِ كَانَ قَرِينَهُ إِلَى النَّارِ .
هر کس حکمران ستمگری را مدح گوید و از سرچشمداشت به او ، خود را در برابرش خفیف و خوار گرداند ، همسفر او به سوی آتش باشد .

أمالی الصدوق : 1 / 347

حدیث - 611

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم :

إِذَا مُدِحَ الْفَاجِرُ اهْتَزَّ الْعَرْشُ وَغَضِبَ الرَّبُّ .

هرگاه بدکار ستوده شود ، عرش بلرزد و پروردگار به خشم آید .

تحف العقول : 46 منتخب میزان الحکمة : 508

حدیث - 612

امام حسن عسکری علیه السلام :

مَنْ مَدَحَ غَيْرَ الْمُسْتَحِقِّ فَقَدْ قَامَ مَقَامَ الْمُتَّهَمِ .

هر کس فردی را که استحقاق ستایش ندارد بستاید ، خود را در مقام اتهام و بدگمانی قرار داده است .

أعلام الدّین : 313 منتخب میزان الحکمة : 508

حدیث - 613

الامام علی علیه السلام

من كتابه للأشتر: الصَّقُّ بأهلِ الورعِ والصَّدقِ ، ثُمَّ رُضُّهُمْ على الأَئطروك ، ولا يُبجَّوكَ بباطِلٍ لَمْ تَفْعَلْهُ ؛ فَإِنَّ كَثْرَةَ الإطراءِ تُحدِثُ الزَّهوَ ، وتُدْنِي مِنَ العِزَّةِ (العِزَّةُ)

امام علی علیه السلام در بخشی از نامه خود به مالک اشتر فرمودند: به اهل پارسایی و راستی ببیوند و آنها را چنان تربیت کن که در ستایش تو اغراق نکنند و با ستودن کار بیهوده‌ای که نکرده‌ای دلشادت نسازند ؛ زیرا که ستایش زیاد ، خودپسندی آرد و به سرکشی و تکبر کشاند .

نهج البلاغة : الكتاب : 53 منتخب میزان الحکمة : 508

حدیث - 614

امام علی علیه السلام :

إِحْذَرُ مَنْ يُطْرِيكَ بِمَا لَيْسَ فَيْكَ فَيُوشِكُ أَنْ تَنْهَتِكَ بِمَا لَيْسَ فَيْكَ .

از کسی که تو را بی جهت مدح و ستایش می کند ، پرهیز کن ؛ زیرا زود باشد که بی جهت نیز (توسط او) بی حرمت و بی آبرو شوی .

تنبيه الخواطر : 2 / 17 منتخب میزان الحکمة : 508

حدیث - 615

امام علی علیه السلام :

إِذَا مَدَحْتَ فَاخْتَصِرْ ، إِذَا ذَمَمْتَ فَاقْتَصِرْ .

هرگاه ستودی ، مختصر کن . هرگاه نکوهیدی کوتاه کن .

غرر الحكم : 3983-3984 منتخب میزان الحکمة : 506

حدیث - 616

امام علی علیه السلام :

أَيُّهَا النَّاسُ ، اَعْلَمُوا أَنَّهُ لَيْسَ بِعَاقِلٍ مَنْ انْزَعَجَ مِنْ قَوْلِ الزُّورِ فِيهِ ، وَلَا بِحَكِيمٍ مَنْ رَضِيَ بِنَاءِ الْجَاهِلِ عَلَيْهِ .

ای مردم ، بدانید که هر کس از سخن دروغ و ناحق درباره خود رنجیده شود ، خردمند نیست و هر کس از مدح و ثنای نادان درباره خود خوشحال شود ، فرزانه نیست .

تحف العقول : 208 منتخب میزان الحکمة : 506

حدیث - 617

پیامبر خدا ﷺ :

إِيَّاكُمْ وَالْمَدْحَ ؛ فَإِنَّهُ الذَّبْحُ .

از مدح و ستایش بپرهیزید ، که آن سر بریدن است .

کنز العمال : 8331 منتخب میزان الحکمة : 506

حدیث - 618

پیامبر خدا ﷺ :

إِيَّاكَ وَاللَّجَاجَةَ ؛ فَإِنَّ أَوَّلَهَا جَهْلٌ وَآخِرُهَا نَدَامَةٌ .

بپرهیز از لجاجت ؛ زیرا که آغاز آن نادانی و فرجامش پشیمانی است .

تحف العقول : 14 منتخب میزان الحکمة : 500

حدیث - 619

الامام علی علیه السلام

مِنْ كِتَابٍ لَهُ إِلَى عَبْدِ اللَّهِ بْنِ الْعَبَّاسِ : أَمَّا بَعْدُ ، فَاطْلُبْ مَا يَعْنِيكَ وَاتْرُكْ مَا لَا يَعْنِيكَ ؛ فَإِنَّ فِي تَرْكِ مَا لَا يَعْنِيكَ دَرْكَ مَا يَعْنِيكَ .

امام علی علیه السلام در نامه خود به عبد الله بن عباس فرمودند: اَمَّا بَعْدُ ، چیزی را بجوی که سودمند است و آنچه را که بیهوده است فرو گذار ؛ زیرا فرو گذاشتن چیزهای بیهوده ، باعث رسیدن به کارهای سودمند است .

تحف العقول : 218 منتخب میزان الحکمة : 502

حدیث - 620

پیامبر خدا ﷺ :

أَعْظَمُ النَّاسِ قَدْرًا مَنْ تَرَكَ مَا لَا يَعْنِيهِ .

پرارج‌ترین مردم ، کسی است که آنچه را بیهوده است فرو گذارد .

أمالی الصدوق : 28 / 4 منتخب میزان الحکمة : 502

حدیث - 621

پیامبر خدا ﷺ :

يَا أَيُّهَا النَّاسُ ، أَيْقُتِلْ قَتِيلٌ وَأَنَابِينَ أَظْهَرِكُمْ لَا يُعْلَمُ مَنْ قَتَلَهُ؟! لَوْ أَنَّ أَهْلَ
السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ اجْتَمَعُوا عَلَى قَتْلِ رَجُلٍ مُسْلِمٍ لَعَذَّبَهُمُ اللَّهُ بِمَا عَدَدٍ وَلَا حِسَابٍ .

ای مردم ! من در میان شما باشم و جنازه مقتولی پیدا شود و قاتلش معلوم
نباشد؟ اگر اهل آسمانها و زمین در کشتن مرد مسلمانی هم داستان شوند ، هر
آینه خداوند همه آنان را ، بی‌شمار و بی‌حساب ، عذاب دهد .

کنز العمال : 39952 منتخب میزان الحکمة : 458

حدیث - 622

پیامبر خدا ﷺ :

لَزَوَالُ الدُّنْيَا جَمِيعًا أَهْوَنُ عَلَى اللَّهِ مِنْ دَمِ سُفْكَ بَغِيرِ حَقٍّ .

اگر همه دنیا نابود شود ، نزد خدا اهمیتش کمتر از خونی است که بنا حق ریخته شود .

الترغیب والترهیب : 3 / 293 / 6 منتخب میزان الحکمة : 458

حدیث - 623

پیامبر خدا ﷺ :

لَا تَحِلُّ الْهَجْرَةُ فَوْقَ ثَلَاثَةِ أَيَّامٍ ، فَإِنْ التَّقْيَا فَسَلَّمَ أَحَدُهُمَا فَرَدَّ الْآخَرَ اشْتَرَكَا فِي الْأَجْرِ ، وَإِنْ لَمْ يَرُدَّ بَرِيءَ هَذَا مِنَ الْإِثْمِ ، وَبَاءَ بِهِ الْآخَرُ .
قهر کردن بیش از سه روز روا نیست . پس اگر با هم رو به رو شدند و یکی از آن دو سلام کرد و دیگری جواب سلامش را داد ، هر دو در ثواب شریک هستند ، ولی اگر جوابش را نداد ، آن که سلام کرده از گناه مبرا است و دیگری گنهکار است .

الترغیب والترهیب : 3 / 457 / 7 منتخب میزان الحکمة : 580

حدیث - 624

پیامبر خدا ﷺ :

يَا أَبَا ذَرٍّ ، إِيَّاكَ وَهَجْرَانَ أَخِيكَ ؛ فَإِنَّ الْعَمَلَ لَا يُتَقَبَّلُ مِنَ الْهَجْرَانِ .
ای ابوذر ، از قهر کردن با برادرت پیرهیز ؛ زیرا با وجود قهر بودن عمل پذیرفته نمی شود .

بحار الأنوار : 77 / 89 / 3 منتخب میزان الحکمة : 580

حدیث - 625

الامام الصادق علیه السلام

لِبَعْضِ وَلَدِهِ: إِيَّاكَ وَالْكَسَلَ وَالضُّجْرَ ؛ فَإِنَّهُمَا يَمْنَعَانِكَ مِنْ حَظِّكَ مِنَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ .

امام صادق علیه السلام به یکی از فرزندان خود فرمودند: از تنبلی و بی حوصلگی ،
پرهیز ؛ زیرا که این دو خصلت ، تو را از بهره دنیا و آخرت باز می دارند .

الکافی : 5 / 85 / 2 منتخب میزان الحکمة : 492

حدیث - 626

امام علی علیه السلام :

الْمُؤْمِنُ يُرْغَبُ فِيمَا يَبْقَى ، وَيَزْهَدُ فِيمَا يَفْنَى ... بَعِيدٌ كَسَلُهُ ، دَائِمٌ نَشَاطُهُ .
مؤمن به آنچه ماندنی است راغب است و از آنچه رفتنی است رویگردان از
تنبلی به دور است و پیوسته سرزنده و کوشاست .

بحار الأنوار : 78 / 26 / 92 منتخب میزان الحکمة : 492

حدیث - 627

امام رضا علیه السلام :

مَنْ تَجَاوَزَ بِأَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عليه السلام الْعُبُودِيَّةَ فَهُوَ مِنَ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَمِنَ الضَّالِّينَ

کسی که امیر المؤمنین را از مرز عبودیت خدا فراتر برد ، از شمار کسانی است که مورد خشم خداوند و از گمراهان است .

بحار الأنوار : 25 / 274 / 20 منتخب میزان الحکمة : 432

حدیث - 628

امام صادق علیه السلام :

به هوش باشید که غلات ، جوانان شما را فاسد نکنند زیرا غلات بدترین خلق خدا هستند . عظمت خدا را پایین می آورند و برای بندگان خدا ادعای ربوبیت می کنند . به خدا قسم که غلات از یهود و نصارا و مجوس و مشرکان بدترند . حضرت سپس فرمود : غالی و افراط کننده به سوی ما برمی گردد ، ولی ما او را نمی پذیریم و تفریط کننده به ما می پیوندد و ما او را می پذیریم . عرض شد : علت چیست ، یابن رسول الله ؟ فرمود : چون فرد غلو کننده به ترک نماز و زکات و روزه و حج عادت کرده و هرگز قادر نیست از عادت خود دست بردارد و به طاعت خداوند عز و جل روی آورد ، اما تفریط کننده وقتی حقیقت را بشناسد ، به عبادات عمل می کند و از خدا فرمان می برد .

أمالی الطوسی : 650 / 1349 منتخب میزان الحکمة : 432

حدیث - 629

امام علی علیه السلام :

إِيَّاكُمْ وَالْغُلُوفِينَا ، قُولُوا إِنَّا عَبِيدُ مَرْبُوبُونَ ، وَقُولُوا فِي فَضْلِنَا مَا شِئْتُمْ .
از غلو کردن درباره ما بپرهیزید و ما را بندگان پرورش یافته (خدا) بدانید .
آن گاه هر چه خواستید در فضیلت ما بگویید .
الخصال : 614 / 10 منتخب میزان الحکمة : 432

حدیث - 630

لَا تَرْفَعُونِي فَوْقَ حَقِّي؛ فَإِنَّ اللَّهَ تَعَالَى اتَّخَذَنِي عَبْدًا قَبْلَ أَنْ يَتَّخِذَنِي نَبِيًّا .
مرا از حقّ خودم (و حدّی که دارم) بالاتر نبرید؛ خداوند متعال مرا ، پیش از
آن که پیامبر کند ، بنده (خود) قرار داد .
نوادرات الراوندی : 16 منتخب میزان الحکمة : 432

حدیث - 631

امام علی علیه السلام :

مَنْ أَرَادَ أَنْ يَعِيشَ حُرًّا أَيَّامَ حَيَاتِهِ فَلَا يُسْكِنِ الطَّمَعَ قَلْبَهُ .
هر که می خواهد ایام عمر خود را آزاده زندگی کند ، طمع را در دل خویش
جای ندهد .

تنبيه الخواطر : 1 / 49 منتخب میزان الحکمة : 344

حدیث - 632

پیامبر خدا ﷺ :

إِيَّاكَ وَالطَّمَعُ ؛ فَإِنَّهُ فَقْرٌ حَاضِرٌ .

زنهار از طمع ، که این خود فقری است نقد .

کنز العمال : 8852

حدیث - 633

الإمامُ الكاظمُ عليه السلام

لهشامٍ وَهُوَ يَعِظُهُ: إِيَّاكَ وَالطَّمَعُ ، وَعَلَيْكَ بِالْيَأْسِ مِمَّا فِي أَيْدِي النَّاسِ ، وَأَمِتِ
الطَّمَعُ مِنَ الْمَخْلُوقِينَ ؛ فَإِنَّ الطَّمَعُ مِفْتَاحٌ لِلذُّلِّ ، وَاخْتِلَاسُ الْعَقْلِ ، وَاخْتِلَاقُ
الْمُرُوءَاتِ ، وَتَدْنِيسُ الْعِرْضِ ، وَالذَّهَابُ بِالْعِلْمِ .

امام کاظم علیه السلام در اندرز به هشام فرمودند: از طمع بیرهیز و به آنچه مردم
دارند ، چشمداشتی نداشته باش ، چشمداشت به مخلوق را در خود بمیران ؛
زیرا طمع کلید هر خواری است و عقل را می دزدد و انسانیت ها را می دزد و
آبرو را می آلود و دانش را از بین می برد .

بحار الأنوار : 78 / 315 / 1 منتخب میزان الحکمة : 344

حدیث - 634

پیامبر خدا ﷺ :

أَشَقَى الْأَشْقِيَاءِ مَنْ اجْتَمَعَ عَلَيْهِ فَقْرُ الدُّنْيَا وَعَذَابُ الْآخِرَةِ .

بدبخت ترین بدبختها، کسی است که فقر دنیا و عذاب آخرت در او جمع شود

کنز العمال : 16683

حدیث - 635

امام علی علیه السلام :

سَبَبُ الشَّقَاءِ حُبُّ الدُّنْيَا .

علّت بدبختی ، دنیا پرستی است .

غرر الحکم : 5516 منتخب میزان الحکمة : 300

حدیث - 636

امام صادق علیه السلام :

إِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَتَعَالَى يَنْقُلُ الْعَبْدَ مِنَ الشَّقَاءِ إِلَى السَّعَادَةِ ، وَلَا يَنْقُلُهُ مِنَ السَّعَادَةِ

إِلَى الشَّقَاءِ .

خداوند تبارک و تعالی بنده را از بدبختی به خوشبختی منتقل می کند ، ولی از

خوشبختی به بدبختی منتقل نمی کند .

التوحيد : 358 / 6 منتخب میزان الحکمة : 300

حدیث - 637

امام علی علیه السلام :

الشَّقِيُّ مَنْ انْخَدَعَ لِهَوَاهُ وَغُرُورِهِ .

بدبخت کسی است که فریفته هوا و هوس خود گردد .

نهج البلاغة : الخطبة 86

حدیث - 638

امام علی علیه السلام :

إِنَّ الشَّقِيَّ مَنْ حُرِمَ نَفْعَ مَا أُوتِيَ مِنَ الْعَقْلِ وَالتَّجَرِبَةِ .

بدبخت کسی است که از عقل و تجربه خود بهره نگیرد .

نهج البلاغة : الكتاب 78

حدیث - 639

امام علی علیه السلام :

الشَّقِيُّ مَنْ انْخَدَعَ لِهَوَاهُ وَغُرُورِهِ .

بدبخت کسی است که فریفته هوا و هوس خود گردد .

نهج البلاغة : الخطبة 86

حدیث - 640

امام علی علیه السلام :

إِنْ كُنْتُمْ لَا مُحَالَةَ مُتَعَصِّبِينَ فَتَعَصَّبُوا لِنُصْرَةِ الْحَقِّ وَإِغَاثَةِ الْمَلْهُوفِ .
اگر ناگزیر از داشتن تعصب هستید ؛ پس ، در راه یاری رساندن به حق و
کمک به ستمدیده تعصب نشان دهید .

غرر الحكم : 3738 منتخب میزان الحکمة : 384

حدیث - 641

امیر المؤمنین علی علیه السلام

فِي ذِمِّ إِبْلِيسَ: فَافْتَخَرَ عَلَى آدَمَ بِخَلْقِهِ ، وَتَعَصَّبَ عَلَيْهِ لِأَصْلِهِ ، فَعَدَّوُا اللَّهَ إِمَامُ
الْمُتَعَصِّبِينَ ، وَسَلَفُ الْمُسْتَكْبِرِينَ ، الَّذِي وَضَعَ أَسَاسَ الْعَصَبِيَّةِ ، وَنَازَعَ اللَّهَ رِذَاءَ
الْجَبَرِيَّةِ ، وَادَّرَعَ لِبَاسَ التَّعَزُّزِ ، وَخَلَعَ قِنَاعَ التَّذَلُّلِ .

امام علی علیه السلام

در نکوهش ابلیس: به سبب آفرینش خود (از آتش) بر آدم فخر فروخت و
به خاطر اصل و گوهرش ، علیه او عصبیت ورزید . پس ، این دشمن خدا
پیشوای متعصبان و سر سلسله مستکبران و خود بزرگ بینان است و همو
عصبیت را پایه گذاری کرد و بر سرِ ردای جبروتی و کبریا ، با خدا به کشمکش
برخاست و جامه عزت به تن کرد و نقاب فروتنی را به دور افکند .

نهج البلاغة : الخطبة 192 منتخب میزان الحکمة : 382

حدیث - 642

امام کاظم علیه السلام :

إِنَّ الزَّرْعَ يَنْبُتُ فَيَا السَّهْلَ وَلَا يَنْبُتُ فِي الصَّفَا ، فَكَذَلِكَ الْحِكْمَةُ تَعْمُرُ فِي قَلْبِ الْمُتَوَاضِعِ وَلَا تَعْمُرُ فِي قَلْبِ الْمُتَكَبِّرِ الْجَبَّارِ ؛ لِأَنَّ اللَّهَ جَعَلَ التَّوَاضِعَ آلَهُ الْعَقْلِ ، وَجَعَلَ التَّكَبُّرَ مِنْ آلِهِ الْجَهْلِ ، أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ مَنْ شَمَخَ إِلَى السَّقْفِ بِرَأْسِهِ شَجَّهُ ، وَمَنْ خَفَضَ رَأْسَهُ اسْتَظَلَ تَحْتَهُ وَأَكْنَهُ ؟! وَكَذَلِكَ مَنْ لَمْ يَتَوَاضِعْ لِلَّهِ خَفَضَهُ اللَّهُ ، وَمَنْ تَوَاضَعَ لِلَّهِ رَفَعَهُ .

همانا زراعت ، در زمین می‌روید و روی تخت سنگ نمی‌روید. حکمت نیز چنین است : در دل شخص فروتن می‌روید و در دل متکبر گردنفراف نمی‌روید ؛ زیرا که خداوند فروتنی را ابزار خرد و دانایی قرار داده و تکبر را از ابزار نادانی . مگر نمی‌دانی که هر کس سرش را به سقف ساید ، سرش می‌شکافد و هر که سر پایین گیرد در زیر سقف سایه و پناه می‌گیرد . بدین سان نیز هر که برای خدا فروتنی نکند ، خداوند او را پست گرداند و هر که برای خدا فروتنی کند ، خداوند او را بالا برد .

تحف العقول : 396 منتخب میزان الحکمة : 482

حدیث - 643

امام علی علیه السلام :

لَكِنَّ اللَّهَ يَخْتَبِرُ عِبَادَهُ بِأَنْوَاعِ الشَّدَائِدِ ، وَيَتَعَبَّدُهُمْ بِأَنْوَاعِ الْمَجَاهِدِ ، وَيَبْتَلِيهِمْ بِضُرُوبِ الْمَكَارِهِ ، إِخْرَاجًا لِلتَّكَبُّرِ مِنْ قُلُوبِهِمْ ، وَإِسْكَانًا لِلتَّذَلُّلِ فِي أَنْفُسِهِمْ ، وَلِيَجْعَلَ ذَلِكَ أَبْوَابًا فَتْحًا إِلَى فَضْلِهِ .

اما خداوند بندگان خود را به انواع سختیها می آزماید و با سختکوشیهای گوناگون آنان را به عبادت و بندگی می گیرد و به انواع ناملایمات و ناخوشایندیها امتحانشان می کند ، تا تکبر را از دلهايشان بیرون برد و افتادگی و خاکساری را در جانهايشان بنشاند و نیز تا این آزمایشها را درهای گشوده ای به سوی فضل (و احسان) خویش قرار دهد .

نهج البلاغة : الخطبة 192 منتخب میزان الحکمة : 482

حدیث - 644

امام علی علیه السلام :

طَلَبْتُ الْخُضُوعَ فَمَا وَجَدْتُ إِلَّا بِقَبُولِ الْحَقِّ ، أَقْبَلُوا الْحَقَّ ، فَإِنَّ قَبُولَ الْحَقِّ يُبْعِدُ مِنَ الْكِبَرِ .

فروتنی را جویدم و آن را جز در پذیرش حق ، نیافتم . (پس) حق پذیر باشید ؛ زیرا پذیرش حق (و حقیقت ، آدمی را) ، از تکبر دور می سازد .

بحار الأنوار : 69 / 399 / 91 منتخب میزان الحکمة : 480

حدیث - 645

امام صادق علیه السلام :

مَنْ بَرَّ مِنَ الْكِبَرِ نَالَ الْكَرَامَةَ .

هر که از تکبر پاک شود ، به بزرگواری دست یابد .

بحار الأنوار : 78 / 229 / 5

حدیث - 646

امام علی علیه السلام :

فَاعْتَبِرُوا بِمَا كَانَ مِنْ فِعْلِ اللَّهِ بِإِبْلِيسَ ، إِذْ أَحْبَطَ عَمَلَهُ الطَّوِيلَ وَجَهْدَهُ الْجَهِيدَ ... عَنْ كَبِيرِ سَاعَةٍ وَاحِدَةٍ ! فَمَنْ ذَا بَعْدَ إِبْلِيسَ يَسْلُمُ عَلَى اللَّهِ بِمَثَلِ مَعْصِيَتِهِ ؟!

از کاری که خدا با ابلیس کرد پند گیرید . آن گاه که ، به خاطر لحظه ای تکبر ، کار طولانی و کوشش طاقت فرسای (عبادی) ... او را باطل کرد ! پس ، بعد از ابلیس (با آن همه مقامی که داشت) کیست که با معصیتی چون معصیت او ، از خشم و کيفر خداوند ایمن باشد ؟.

نهج البلاغة : الخطبة 192 منتخب میزان الحکمة : 480

حدیث - 647

امام علی علیه السلام :

لِكُلِّ شَيْءٍ بَذْرٌ وَبَذْرُ الْعَدَاوَةِ الْمِرَاحُ .

هر چیزی را بذری است و بذر دشمنی ، شوخی کردن است .

غرر الحكم : 7316 منتخب ميزان الحكمة : 360

حدیث - 648

امام باقر علیه السلام :

إِيَّاكُمْ وَالْخُصُومَةَ ؛ فَإِنَّهَا تُفْسِدُ الْقَلْبَ وَتُورِثُ النِّفَاقَ .

از ستیزه‌گری بپرهیزید؛ زیرا این کار دل را تباه می‌کند و نفاق به بار می‌آورد

حلیه الأولیاء : 3 / 184 / 235 منتخب ميزان الحكمة : 360

حدیث - 649

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم :

مَا عَاهَدَ إِلَى جَبْرِئِيلَ علیه السلام فِي شَيْءٍ مَا عَاهَدَ إِلَيَّ فِي مُعَادَاةِ الرَّجَالِ .

جبرئیل علیه السلام درباره هیچ چیز به اندازه دوری کردن از دشمنی با مردم ، به

من سفارش نکرد .

الكافی : 2 / 302 / 11 منتخب ميزان الحكمة : 360

حدیث - 650

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم :

مَا نُهِيتُ عَنْ شَيْءٍ بَعْدَ عِبَادَةِ الْأَوْثَانِ مَا نُهِيتُ عَنْ مُلَاحَاةِ الرَّجَالِ .

من بعد از نهی شدن از بت پرستی ، از چیزی به اندازه کشمکش کردن با مردم

نهی نشدم .

تحف العقول : 42 منتخب میزان الحکمة : 360

حدیث - 651

پیامبر خدا ﷺ :

كُلُّ لَهْوِ الْمُؤْمِنِ بَاطِلٌ إِلَّا فِي ثَلَاثٍ : فِي تَأْدِيبِهِ الْفَرَسَ ، وَرَمِيهِ عَنِ قَوْسِهِ ،
وَمُلَاعَبَتِهِ امْرَأَتَهُ ، فَإِنَّهُنَّ حَقٌّ .

هرگونه سرگرمی برای مؤمن نادرست است ، مگر سه کار : تربیت اسب ،
تیراندازی با کمانش و بازی و شوخی با همسرش ؛ زیرا این سه کار ، حق است

الكافي : 5 / 50 / 13 منتخب میزان الحکمة : 504

حدیث - 652

پیامبر خدا ﷺ :

خَيْرُ لَهْوِ الْمُؤْمِنِ السَّبَّاحَةُ ، وَخَيْرُ لَهْوِ الْمَرْأَةِ الْمِغْزَلُ .

بهترین سرگرمی مؤمن ، شناخت و بهترین سرگرمی زن ، ریسندگی .

كنز العمال : 40611 منتخب میزان الحکمة : 504

حدیث - 653

امام حسن علیه السلام :

المؤمنُ لا يلهو حتى يغفلَ ، فإذا تفكَّرَ حَزَنَ .

مؤمن سرگرمی نمی‌کند تا در نتیجه غافل گردد . پس هرگاه بیندیشد ،
اندوهگین شود .

تنبيه الخواطر : 1 / 52 منتخب میزان الحکمة : 504

حدیث - 654

امام علی علیه السلام :

مَنْ كَثُرَ لَهْوُهُ قَلَّ عَقْلُهُ .

کسی که سرگرمیش زیاد ، عقلش کم است .

غرر الحکم : 8426 منتخب میزان الحکمة : 504

حدیث - 655

امام علی علیه السلام :

أَبْعَدُ النَّاسِ مِنَ النَّجَاحِ الْمُسْتَهْتَرُ بِاللَّهْوِ وَالْمِزَاحِ .

دورترین مردم از موفقیت ، کسی است که شیفته سرگرمی و شوخی است .

غرر الحکم : 3333 منتخب میزان الحکمة : 504

حدیث - 656

امام علی علیه السلام :

مَجَالِسُ اللَّهِ تُفْسِدُ الْإِيمَانَ .

مجالس سرگرمی (و خوشگذرانی) ، ایمان را تباه می کند .

غرر الحکم : 9815 منتخب میزان الحکمة : 504

حدیث - 657

امام علی علیه السلام :

أَيُّهَا النَّاسُ ، اتَّقُوا اللَّهَ ؛ فَمَا خُلِقَ أَمْرٌ عَبَثًا فَيُلْهَوُ ، وَلَا تُرِكَ سُدًى فَيُلْغَوُ !

ای مردم ! از خدا بترسید ؛ زیرا هیچ کسی عبث آفریده نشده است ، تا به

سرگرمی و غفلت گذراند و مهمل رها نشده است تا بیهودگی کند .

نهج البلاغة : الحکمة 370 منتخب میزان الحکمة : 504

حدیث - 658

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم :

مَا مِنْ دَابَّةٍ طَائِرٍ وَلَا غَيْرِهِ يُقْتَلُ بِغَيْرِ الْحَقِّ إِلَّا سُبْحَانَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ .

هر حیوانی پرنده یا جز آن که به ناحق کشته شود در روز قیامت از قاتل

خود شکایت خواهد کرد .

کنز العمال : 39968

حدیث - 659

پیامبر خدا ﷺ :

لَا تَضْرِبُوا الدَّوَابَّ عَلَى وُجُوهِهَا ؛ فَإِنَّهَا تُسَبِّحُ بِحَمْدِ اللَّهِ .
به صورت حیوانات نزنید ؛ زیرا آنها حمد و تسبیح خدا می گویند .
الکافی : 6 / 538 / 4 ، الخصال : 618 / 10 منتخب میزان الحکمة : 170

حدیث - 660

پیامبر خدا ﷺ :

لِلدَّابَّةِ عَلَى صَاحِبِهَا سِتُّ خِصَالٍ : يَغْلِفُهَا إِذَا نَزَلَ ، وَيَعْرِضُ عَلَيْهَا الْمَاءَ إِذَا مَرَّ بِهِ ، وَلَا يَضْرِبُهَا إِلَّا عَلَى حَقٍّ ، وَلَا يُحْمَلُهَا مَا لَا تُطِيقُ ، وَلَا يُكَلِّفُهَا مِنَ السَّيْرِ إِلَّا طَاقَتَهَا ، وَلَا يَقِفُ عَلَيْهَا فُوقًا .
حیوان شش حق به گردن صاحب خود دارد : هر گاه از آن پیاده شد علفش دهد ، هرگاه از آبی گذشت آن را آب دهد ، بی دلیل آن را نزند ، بیشتر از قدرتش آن را بار نکند ، بیشتر از توانش آن را راه نبرد و مدت زیادی روی آن درنگ نکند .

مستدرک الوسائل : 8 / 258 / 9393 منتخب میزان الحکمة : 170

حدیث - 661

پیامبر خدا ﷺ :

ارْكَبُوا هَذِهِ الدَّوَابَّ سَالِمَةً وَاتَّذِعُوا سَالِمَةً ، وَلَا تَتَّخِذُوهَا كِرَاسِيَّ لِأَحَادِيثِكُمْ فِي الطُّرُقِ وَالْأَسْوَاقِ ، فَرُبَّ مَرْكُوبَةٍ خَيْرٌ مِنْ رَاكِبِهَا وَأَكْثَرُ ذِكْرًا لِلَّهِ تَبَارَكَ وَتَعَالَى مِنْهُ .

چارپایان سالم را سوار شوید و آنها را سالم نگه دارید و آنها را کرسی خطاب و صحبت‌های خود در کوچه‌ها و بازارها نکنید ؛ چه بسا مرکوبی که از سوارهاش بهتر است و بیشتر از او به یاد خدای تبارک و تعالی است .

کنز العمال : 24957 منتخب میزان الحکمة : 170

حدیث - 662

پیامبر خدا ﷺ :

إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الرِّفْقَ وَيُعِينُ عَلَيْهِ ، فَإِذَا رَكِبْتُمُ الدَّوَابَّ الْعُجْفَ فَأَنْزِلُوهَا مَنَازِلَهَا ، فَإِنْ كَانَتْ الْأَرْضُ مُجْدِبَةً فَانْجُوا عَنْهَا ، وَإِنْ كَانَتْ مُخْصِبَةً فَأَنْزِلُوهَا مَنَازِلَهَا .

خداوند مدارا کردن را دوست دارد و بر انجام آن کمک می‌کند . پس ، هرگاه چارپایان لاغر را سوار شدید ، آنها را در منزل‌هایشان فرود آورید . اگر زمین خشک و بی‌گیاه بود با شتاب از آن بگذرید و اگر سرسبز و پر علف بود ، آنها را در آن جا استراحت دهید .

الکافی : 2 / 120 / 12 منتخب میزان الحکمة : 170

حدیث - 663

پیامبر خدا ﷺ :

تَعَلَّمُوا مِنَ الْغُرَابِ خِصَالاً ثَلَاثاً : اِسْتِتَارَهُ بِالسَّفَادِ ، وَبُكُورَهُ فِي طَلَبِ الرِّزْقِ ، وَحَذَرَهُ .

سه چیز را از کلاغ بیاموزید : پنهان داشتن آمیزش ، سحرخیزی در طلب روزی ، و احتیاطورزی او را .

بحار الأنوار ، جلد 103 ، صفحه 41 ، حدیث - 3 دانش نامه احادیث

پزشکی : 1 / 614

حدیث - 664

امام صادق علیه السلام :

نهی رسول الله ﷺ أَنْ يُؤْكَلَ مَا تَحْمِلُ النَّمْلَةُ بِفِيهَا وَقَوَائِمُهَا .

رسول خدا ﷺ از خوردن چیزی که مورچه با دهان و پاهای خود حمل

می کند ، نهی فرمود .

الكافي : 5 / 307 / 11 منتخب میزان الحکمة : 350

حدیث - 665

امام صادق علیه السلام :

كُلُوا اللَّحْمَ فِي كُلِّ أُسْبُوعٍ ، وَلَا تَعُودُوهُ أَنْفُسَكُمْ وَأَوْلَادَكُمْ ؛ فَإِنَّ لَهُ ضَرَاوَةً

كَضَرَاوَةِ الْخَمْرِ ، وَلَا تَمْنَعُوهُمْ فَوْقَ الْأَرْبَعِينَ يَوْمًا ؛ فَإِنَّهُ يُسِيءُ أَخْلَاقَهُمْ .

در هر هفته ، یک بار گوشت بخورید و خود و فرزندان را بدان عادت
 ندهید ؛ زیرا موجب اعتیادی همچون اعتیاد به شراب می گردد . نیز آنان را بیش
 از چهل روز ، از آن محروم مدارید ؛ چرا که آنان را بدخوی می کند .
 الأصول الستة عشر ، صفحه 12 عن زید الزرّاد دانش نامه احادیث پزشکی :

126 / 2

حدیث - 666

پیامبر خدا ﷺ :

لَا تَأْكُلُوا بِالشَّمَالِ ؛ فَإِنَّ الشَّيْطَانَ يَأْكُلُ بِالشَّمَالِ .

با دست چپ نخورید ؛ چرا که شیطان با دست چپ می خورد .

کنز العمال ، جلد 15 ، صفحه 261 ، حدیث - 40872 دانش نامه احادیث

پزشکی : 98 / 2

حدیث - 667

پیامبر خدا ﷺ :

مَنْ أَكَلَ بِشِمَالِهِ أَكَلَ مَعَ الشَّيْطَانِ ، وَمَنْ شَرِبَ بِشِمَالِهِ ، شَرِبَ مَعَ الشَّيْطَانِ .

هر کس با دست چپ بخورد ، شیطان نیز همراه با او می خورد و هر کس با

دست چپ بنوشد ، شیطان نیز همراه با او می نوشد .

کنز العمال ، جلد 15 ، صفحه 262 ، حدیث - 40876 وراجع : سنن

الترمذی ، جلد 4 ، صفحه 257 ، حدیث - 1799 و صفحه 258 ، حدیث -

1800 دانش نامه احادیث پزشکی : 98 / 2

حدیث - 668

امام علی عَلَيْهِ السَّلَامُ :

لَا يَنْفُخُ الرَّجُلُ فِي مَوْضِعِ سُجُودِهِ ، وَلَا يَنْفُخُ فِي طَعَامِهِ وَلَا فِي شَرَابِهِ .
نباید کسی بر محل سجده خود و نه در غذای خود و نه در آنچه می نوشد ،
بدمد .

بحار الأنوار ، جلد 66 ، صفحه 458 ، حدیث - 1 وج 79 ، صفحه 212 ،
حدیث - 8 دانش نامه احادیث پزشکی : 2 / 96

حدیث - 669

پیامبر خدا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ :

كُلُّ طَعَامٍ لَا يُذَكَّرُ اسْمُ اللَّهِ عَلَيْهِ ، فَإِنَّمَا هُوَ دَاءٌ وَلَا بَرَكَهَ فِيهِ .
هر غذایی که بر آن نام خدا برده نشود ، درد است و هیچ برکتی در آن نیست .

کنز العمال ، جلد 15 ، صفحه 238 ، حدیث - 40741 دانش نامه احادیث
پزشکی : 2 / 74

حدیث - 670

امام صادق علیه السلام :

لَيْسَ شَيْءٌ أَضَرَّ لِقَلْبِ الْمُؤْمِنِ مِنْ كَثَرَةِ الْأَكْلِ ، وَهِيَ مُورِثَةٌ لِشَيْئَيْنِ : قَسْوَةِ الْقَلْبِ ، وَهَيْجَانِ الشَّهْوَةِ .

برای قلب مؤمن چیزی زیانبارتر از پر خوری نیست . پر خوری موجب دو چیز می شود : سنگدلی و تحریک شهوت .

مستدرک الوسائل : 12 / 94 / 13615 منتخب میزان الحکمة : 22

حدیث - 671

امام علی علیه السلام :

نِعْمَ عَوْنُ الْمَعَاصِي الشَّبَعُ .

سیری ، چه یاور خوبی برای گناهان است .

غرر الحکم : 9922 منتخب میزان الحکمة : 22

حدیث - 672

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم :

أَفْضَلُكُمْ مَنْزِلَةً عِنْدَ اللَّهِ تَعَالَى أَطْوَلُكُمْ جُوعًا وَتَفَكُّرًا ، وَأَبْغَضُكُمْ إِلَى اللَّهِ تَعَالَى كُلُّ نَوُومٍ وَأَكُولٍ وَشَرُوبٍ .

بلند پایه ترین شما نزد خداوند متعال کسی است که مدتهای طولانی تری
گرسنگی بکشد و به تفکر پردازد و منفورترین شما نزد خداوند متعال هر آن
کسی است ، که پر خواب و پر خور و پرنوش باشد .
تنبيه الخواطر : 100/1 منتخب میزان الحکمة : 448

حدیث - 673

امام هادی علیه السلام :
الْعُتُوقُ يُعَقِّبُ الْقِلَّةَ، وَيُؤَدِّي إِلَى الذَّلَّةِ ؛
نافرمانی والدین ، تنگدستی در پی دارد و به ذلت می کشاند .
بحار الأنوار : 74 / 84 / 95 منتخب میزان الحکمة : 614

حدیث - 674

الامام الصادق علیه السلام
فی قَوْلِهِ تَعَالَى : (وَقُلْ لَهُمَا قَوْلًا كَرِيمًا) : إِنْ ضَرَبَاكَ فَقُلْ لَهُمَا : غَفَرَ اللَّهُ
لَكُمَا .
امام صادق علیه السلام درباره آیه «و به آن دو به شایستگی سخن بگو» - : اگر تو
را کتک زدند ، بگو : خدا شما را بیامرزد .
الكافي : 2 / 158 / 1 منتخب میزان الحکمة : 614

حدیث - 675

الامام الصلّی علیہ

فی قوله تعالى : «و اخْفِضْ لَهُمَا جَنَاحَ الذُّلِّ مِنَ الرَّحْمَةِ»: لا تَمَلَأْ عَيْنَيْكَ مِنَ النَّظَرِ إِلَيْهِمَا إِلَّا بِرَحْمَةٍ وَرِقَّةٍ ، وَلَا تَرْفَعْ صَوْتَكَ فَوْقَ أَصَوَاتِهِمَا ، وَلَا يَدَّكَ فَوْقَ أَيْدِيهِمَا ، وَلَا تَقْدِّمْ قُدَّامَهُمَا .

امام صادق علیہ دربارہ آیه «و از روی مهربانی ، در برابر آنان خوار و فروتن باش» : نگاهت را جز از سر مهر و دلسوزی به آنان خیره مکن و صدايت را از صدای آنها بلندتر مگردان و رو دست آنها نیز بلند نشو و خود را از آنها جلو مینداز .

الكافي : 2 / 158 / 1 منتخب میزان الحکمة : 614

حدیث - 676

امام صادق علیہ :

مِنَ الْعُقُوقِ أَنْ يَنْظُرَ الرَّجُلُ إِلَى وَالِدَيْهِ فَيُحِدَّ النَّظَرَ إِلَيْهِمَا .
و از جمله نافرمانی کردن از والدین آن است که انسان به آنان خیره نگاه کند .

الكافي : 2 / 349 / 7 منتخب میزان الحکمة : 614

حدیث - 677

امام صادق علیه السلام :

أَدْنَى الْعُتُقُوقِ : «أُفٌّ» ، وَلَوْ عَلِمَ اللَّهُ عِزَّ وَ جَلَّ شَيْئًا أَهْوَنَ مِنْهُ لَنَهَى عَنْهُ .
کمترین بی احترامی به پدر و مادر ، «أُف» گفتن است و اگر خداوند عز و
جل چیزی کمتر از آن سراغ داشت ، بی گمان از آن نهی می کرد .
الكافي : 2 / 348 / 1 منتخب میزان الحکمة : 614

حدیث - 678

امام رضا علیه السلام :

إِنَّ اللَّهَ عِزٌّ وَ جَلٌّ ... أَمَرَ بِالشُّكْرِ لَهُ وَلِلْوَالِدَيْنِ ، فَمَنْ لَمْ يَشْكُرْ وَالِدَيْهِ لَمْ
يَشْكُرِ اللَّهَ .
خداوند عز و جل ... به سپاسگزاری از خود و پدر و مادر فرمان داده است .
پس هر که از پدر و مادرش سپاسگزاری نکند ، از خداوند سپاسگزاری
نکرده است .

الخصال : 156 / 196 منتخب میزان الحکمة : 614

حدیث - 679

پیامبر خدا ﷺ :

مَنْ بَرَّ وَالِدَيْهِ طُوبَى لَهُ ، زَادَ اللَّهُ فِي عُمْرِهِ .

هر که به پدر و مادرش نیکی کند ، خداوند عمرش را زیاد کرده است ، خوشا به حالش .

الترغیب والترهیب : 3 / 317 / 17 منتخب میزان الحکمة : 614

حدیث - 680

امام صادق علیه السلام :

إِنْ أَحْبَبْتَ أَنْ يَزِيدَ اللَّهُ فِي عُمْرِكَ فَسُرَّ أَبْوَيْكَ .

اگر دوست داری خداوند بر عمرت بیفزاید ، پدر و مادرت را خوشحال کن .

الزهد للحسين بن سعيد : 33 / 87 منتخب میزان الحکمة : 408

حدیث - 681

پیامبر خدا ﷺ :

النَّظَرُ إِلَى الْعَالِمِ عِبَادَةٌ ، وَالنَّظَرُ إِلَى الْإِمَامِ الْمُقْسِطِ عِبَادَةٌ ، وَالنَّظَرُ إِلَى الْوَالِدَيْنِ بِرَأْفَةٍ وَرَحْمَةٍ عِبَادَةٌ ، وَالنَّظَرُ إِلَى أَخٍ تَوَدُّهُ فِي اللَّهِ عِزٌّ وَجَلْ عِبَادَةٌ .

نگریستن به دانشمند عبادت است ، نگریستن به پیشوای دادگر عبادت است ،

نگاه دلسوزانه و مهرآمیز به پدر و مادر عبادت است و نگریستن به برادری که

برای خداوند عز و جل دوستش داری عبادت است .

أُمَالِي الطُوسِيّ : 454 / 1015 منتخب ميزان الحكمة : 354

حدیث - 682

امام صادق عليه السلام :

مَنْ نَظَرَ إِلَى أَبَوَيْهِ نَظْرَ مَاقِتٍ وَهُمَا ظَالِمَانِ لَهُ ، لَمْ يَقْبَلِ اللَّهُ لَهُ صَلَاةً .
هر که به پدر و مادر خود ، گرچه به وی ستم کرده باشند ، با نگاه دشمنانه
بنگردد ، خداوند نمازش را نمی پذیرد .

الكافي : 2 / 349 / 5 منتخب ميزان الحكمة : 326

حدیث - 683

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم :

ثَلَاثَةٌ يَسْتَوْجِبُونَ الْمَقْتَ مِنَ اللَّهِ تَعَالَى : الْآكِلُ مِنْ غَيْرِ جَوْعٍ ، وَالنَّوْمُ مِنْ غَيْرِ
سَهَرٍ ، وَالضَّحْكُ مِنْ غَيْرِ عَجَبٍ .
سه چیز ، موجب خشم خداوند متعال است : خوردن بدون احساس گرسنگی
، خفتن بدون بیداری کشیدن [و احساس نیاز به خواب] ، و خندیدن بدون
شگفتی .

كنز العمال ، جلد 16 ، صفحه 59 ، حدیث - 43932 نقلاً عن الديلمي عن

أنس دانش نامه احادیث پزشکی : 2 / 84

حدیث - 684

پیامبر خدا ﷺ :

كَبُرَ مَقْتًا عِنْدَ اللَّهِ الْأَكْلُ مِنْ غَيْرِ جَوْعٍ ، وَالنَّوْمُ مِنْ غَيْرِ سَهَرٍ .
خوردن بدون گرسنگی و خوابیدن بدون بیداری کشیدن [و احساس نیاز به خواب] ، نزد خداوند ، گناهی سهمگین است .
الفردوس ، جلد 3 ، صفحه 306 ، حدیث - 4920 عن عبد الله بن عمرو ،
کنز العمال ، جلد 16 ، صفحه 80 ، حدیث - 44011 دانش نامه احادیث
پزشکی : 2 / 84

حدیث - 685

پیامبر خدا ﷺ :

مَنْ كَثُرَ تَسْبِيحُهُ وَتَمْجِيدُهُ ، وَقَلَّ طَعَامُهُ وَشَرَابُهُ وَمَنَامُهُ ، اِشْتَاقَتُهُ الْمَلَائِكَةَ .
هر کس تسبیح گفتن او و به عظمت یاد کردن او از خداوند ، فراوان شود و
خوراک و آشامیدن و خفتنش اندک گردد ، فرشتگان مشتاق او می شوند .
تنبيه الخواطر ، جلد 2 ، صفحه 116 دانش نامه احادیث پزشکی : 2 / 10

حدیث - 686

پیامبر خدا ﷺ :

مَنْ قَرَأَ «قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ» حِينَ يَأْخُذُ مَضْجَعَهُ ، غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذُنُوبَ خَمْسِينَ سَنَةً .

هر کس وقتی به بستر خود می رود سوره «قل هو الله احد» را بخواند ، خداوند گناهان پنجاه سال او را ببامزد .

أمالی الصدوق : 3 / 22

حدیث - 687

پیامبر خدا ﷺ :

مَنْ قَرَأَ «أَلْهَافُ التَّكَاثُرِ» عِنْدَ مَنَامِهِ وَوَقَى فِتْنَةَ الْقَبْرِ .

هر کس موقع خواب سوره «الهاکم التکاثر» را بخواند از عذاب قبر محفوظ ماند .

بحار الأنوار : 76 / 196 / 12 منتخب میزان الحکمة : 576

حدیث - 688

پیامبر خدا ﷺ :

إِذَا آوَى أَحَدُكُمْ إِلَى فِرَاشِهِ ... لِيَقُلْ : اللَّهُمَّ إِنِّ أَمْسَكَتَ نَفْسِي فِي مَنَامِي فَاغْفِرْ لَهَا ، وَإِنْ أَرْسَلْتَهَا فَاحْفَظْهَا بِمَا تَحْفَظُ بِهِ عِبَادَكَ الصَّالِحِينَ .

هرگاه فردی از شما به بسترش رفت ... (این ذکر را) بگویند : «اللهم إن امسكت نفسي في منامي فاغفر لها ، و ان ارسلتها فاحفظها بما تحفظ به عبادك الصالحين» (یعنی) خداوندا ! اگر جان مرا در خواب می گیری ، آن را ببخشای و اگر به بدنم باز می گردانی آن را محفوظ بدار آن گونه ای که بندگان صالح خود را محفوظ می داری .

علل الشرائع : 589 / 34 منتخب میزان الحکمة : 576

حدیث - 689

امام صادق علیه السلام :

إِذَا أُوتِيَ إِلَى فِرَاشِكَ فَانْظُرْ مَا سَلَكَتَ فِي بَطْنِكَ وَمَا كَسَبْتَ فِي يَوْمِكَ ،
وَادْكُرْ أَنَّكَ مَيِّتٌ وَأَنَّ لَكَ مَعَادًا .

هرگاه در بستر جای گرفتی ، بیندیش که در آن روز چه غذایی روانه شکم خود کرده ای و چه به دست آورده ای و به یاد آر که خواهی مرد و معادی در پیش داری .

بحار الأنوار : 76 / 190 / 21 منتخب میزان الحکمة : 574

حدیث - 690

مَنْ أَحْيَا لَيْلَةَ الْعِيدِ وَلَيْلَةَ النُّصْفِ مِنْ شَعْبَانَ ، لَمْ يَمُتْ قَلْبُهُ يَوْمَ تَمُوتُ الْقُلُوبُ .
هرکه شب عید (فطر و قربان) و شب نیمه شعبان را احیا کند ، در آن روزی که دلها می میرند ، دل او نمیرد .

ثواب الأعمال : 2/102/1 منتخب میزان الحکمة : 284

حدیث - 691

امام علی عَلَيْهِ السَّلَام :

سَهْرُ اللَّيْلِ فِي طَاعَةِ اللَّهِ رَبِّعُ الْأَوْلِيَاءِ وَرَوْضَةُ السُّعَدَاءِ .

شب بیداری در طاعت و بندگی خدا ، بهار اولیا است و بوستان نیکبختان .

غرر الحکم : 5613 منتخب میزان الحکمة : 284

حدیث - 692

پیامبر خدا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ :

لَا سَهْرَ بَعْدَ الْعِشَاءِ إِلَّا لِأَحَدٍ رَجُلَيْنِ : مُصَلٍّ أَوْ مُسَافِرٍ .

بیدار ماندن بعد از نماز خفتن روا نباشد ، مگر برای دو کس : نماز گزار یا

مسافر .

بحار الأنوار : 5 / 179 / 76

حدیث - 693

پیامبر خدا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ :

لَا سَهْرَ إِلَّا فِي ثَلَاثٍ : مُتَهَجِّدٍ بِالْقُرْآنِ ، وَفِي طَلَبِ الْعِلْمِ ، أَوْ عَرُوسٍ تُهْدَى إِلَى

زَوْجِهَا .

شب زنده‌داری جز برای سه چیز روا نیست: تلاوت قرآن ، تحصیل دانش و

یا فرستادن عروس به خانه شوهرش .

بحار الأنوار : 3 / 178 / 76 منتخب میزان الحکمة : 284

حدیث - 694

پیامبر خدا ﷺ :

الرؤیا لا تُقَصُّ إِلَّا عَلَى مُؤْمِنٍ خَلَا مِنَ الْحَسَدِ وَالْبَغْيِ .
رؤیا را جز برای مؤمنی که از حسادت و تجاوز مبرا است، نباید بازگو کرد .

الكافی : 8 / 336 / 530 منتخب میزان الحکمة : 226

حدیث - 695

پیامبر خدا ﷺ :

إِذَا رَأَى أَحَدُكُمْ الرُّؤْيَا الْحَسَنَةَ فَلْيُفَسِّرْهَا وَلْيُخْبِرْ بِهَا ، وَإِذَا رَأَى الرُّؤْيَا الْقَبِيحَةَ فَلَا يُفَسِّرْهَا وَلَا يُخْبِرْ بِهَا .
هر گاه یکی از شما خواب خوبی دید ، آن را تعبیر کند و برای دیگران بازگو کند و اگر خواب بدی دید آن را تعبیر نکند و به کسی هم نگوید .
كنز العمال : 41392 منتخب میزان الحکمة : 226

حدیث - 696

امام صادق علیه السلام :

الرؤیا علی ثلاثة وجوهٍ : بشارةٌ مِنَ اللَّهِ لِلْمُؤْمِنِ ، وَتَحْذِيرٌ مِنَ الشَّيْطَانِ ، وَأَضْغَاثُ أَحْلَامٍ .

رؤیا سه گونه است : نویدی از جانب خدا به مؤمن ، ترسی که شیطان می‌افکند و خوابهای آشفته .

الكافی : 8 / 90 / 61 منتخب میزان الحکمة : 226

حدیث - 697

پیامبر خدا ﷺ :

إِذَا أَرَادَ اللَّهُ بَعْدَ خَيْرٍ عَاتَبَهُ فِي مَنَامِهِ .

هر گاه خداوند خوبی بنده‌ای را بخواهد او را در خواب سرزنش می‌کند .

کنز العمال : 30765 منتخب میزان الحکمة : 190

حدیث - 698

امام عسکری علیه السلام :

مَنْ أَكْثَرَ الْمَنَامَ رَأَى الْأَحْلَامَ .

هر که زیاد بخوابد ، خواب‌های پریشان بیند.

الدرة الباهرة : 43 منتخب میزان الحکمة : 574

حدیث - 699

امام صادق علیه السلام :

كَثْرَةُ النَّوْمِ مَذْهَبَةٌ لِلدِّينِ وَالْدُّنْيَا .

پرخوابی ، باعث از دست رفتن دین و دنیا است .

الكافی : 5 / 84 / 1

حدیث - 700

پیامبر خدا ﷺ :

إِيَّاكُمْ وَكَثْرَةَ النَّوْمِ ؛ فَإِنَّ كَثْرَةَ النَّوْمِ يَدْعُ صَاحِبَهُ فَقِيرًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ ؛
از پر خوابی بپرهیزید ؛ زیرا پر خوابی صاحب خود را در روز قیامت
تهیدست می گذارد .

الاختصاص : 218 منتخب میزان الحکمة : 574

حدیث - 701

امام باقر علیّه السلام :

إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ إِطْعَامَ الطَّعَامِ وَهِرَاقَةَ الدِّمَاءِ .
خداوند اطعام کردن و قربانی کردن را دوست دارد .
المحاسن : 2 / 143 / 1370 منتخب میزان الحکمة : 342

حدیث - 702

پیامبر خدا ﷺ :

كَفَى بِالْمَرْءِ إِثْمًا أَنْ يَسْتَقِلَّ مَا يُقَرَّبُ إِلَى إِخْوَانِهِ ، وَكَفَى بِالْقَوْمِ إِثْمًا أَنْ يَسْتَقِلُّوا
مَا يُقَرَّبُهُ إِلَيْهِمْ أَخُوهُمْ ؛
مرد (میزبان) را همین گناه بس ، که غذایی را که پیش برادران خود می گذارد
کم شمارد و میهمانان را همین گناه بس ، که آنچه را برادرشان در برابرشان
می گذارد کم شمارند .

المحاسن : 2 / 186 / 1533 منتخب ميزان الحكمة : 340

حدیث - 703

پیامبر خدا ﷺ :

مِنْ الْجَفَاءِ ... أَنْ يُدْعَى الرَّجُلُ إِلَى طَعَامٍ فَلَا يُجِيبُ أَوْ يُجِيبُ فَلَا يَأْكُلُ ؛
از ادب به دور است... که مردی به میهمانی دعوت شود و نپذیرد یا بپذیرد و
غذا نخورد .

قرب الإسناد : 160 / 583 منتخب ميزان الحكمة : 340

حدیث - 704

پیامبر خدا ﷺ :

أَوْصَى الشَّاهِدَ مِنْ أُمَّتِي وَالْغَائِبَ أَنْ يُجِيبَ دَعْوَةَ الْمُسْلِمِ وَلَوْ عَلَى خَمْسَةِ أَمْيَالٍ
؛ فَإِنَّ ذَلِكَ مِنَ الدِّينِ ؛
به حاضران و غایبان امت خود سفارش می‌کنم که دعوت مسلمان را ، گرچه
از فاصله پنج میل ، بپذیرند ؛ زیرا این کار بخشی از دین است .

المحاسن : 2 / 180 / 1510 منتخب ميزان الحكمة : 340

حدیث - 705

يُكْرَهُ إِجَابَةُ مَنْ يَشْهَدُ وَلِيَمْتَهُ الْأَغْنِيَاءُ دُونَ الْفُقَرَاءِ .

پذیرفتن دعوت کسی که ثروتمندان بر سر سفره میهمانی او هستند و
فقیران حضور ندارند کراهت دارد .

الدعوات : 141 / 358 منتخب ميزان الحكمة : 340

حدیث - 706

رسول الله ﷺ

لَأَبَى ذَرٍّ وَهُوَ يَعِظُهُ: لَا تَأْكُلْ طَعَامَ الْفَاسِقِينَ .

پیامبر خدا ﷺ در اندرز به ابوذر : از غذای مردمان فاسق تناول مکن .

بحار الأنوار : 77 / 84 / 3

حدیث - 707

پیامبر خدا ﷺ :

أَضِفْ بِطَعَامِكَ مَنْ تُحِبُّ فِي اللَّهِ ؛

کسی را که به خاطر خدا دوستش داری، به غذای خود میهمان کن .

کنز العمال : 25881 منتخب ميزان الحكمة : 340

حدیث - 708

امام علی علیه السلام :

مَنْ آتَاهُ اللَّهُ مَالاً فَلْيَصِلْ بِهِ الْقَرَابَةَ ، وَلْيُحْسِنْ مِنْهُ الضِّيَافَةَ ؛

هر که خداوند به او ثروتی دهد، باید با آن به خویشانش رسیدگی کند و

مهماننداری نماید .

نهج البلاغة : الخطبة 142 منتخب ميزان الحكمة : 340

حدیث - 709

پیامبر خدا ﷺ :

الرِّزْقُ أَسْرَعُ إِلَى مَنْ يُطْعِمُ الطَّعَامَ مِنَ السَّكِينِ فِي السَّنَامِ ؛

کسی که اطعام می‌کند ، رزق و روزی برای او سریعتر از سرعت فرو رفتن
کارد در کوهان شتر ، می‌رسد .

المحاسن : 2 / 147 / 1388 منتخب میزان الحکمة : 340

حدیث - 710

امام علی علیه السلام :

لَا تُسْرِعَنَّ إِلَى أَرْفَعِ مَوْضِعٍ فِي الْمَجْلِسِ ، فَإِنَّ الْمَوْضِعَ الَّذِي تُرْفَعُ إِلَيْهِ خَيْرٌ مِنَ
الْمَوْضِعِ الَّذِي تُحْطُّ عَنْهُ ؛

به سوی بالاترین جای مجلس مشتاب ؛ زیرا جایی که بالا برده شوی بهتر
است از جایی که پایین آورده شوی .

غرر الحکم : 10283 منتخب میزان الحکمة : 104

حدیث - 711

پیامبر خدا ﷺ :

إِنَّ الرَّحْمَةَ لَا تَنْزِلُ عَلَى قَوْمٍ فِيهِمْ قَاطِعٌ رَحِمٍ ؛

رحمت (خداوند) بر مردمی که در میان آنها قطع کننده رحم باشد ، فرود
نمی‌آید .

کنز العمال : 6978 منتخب میزان الحکمة : 232

حدیث - 712

پیامبر خدا ﷺ :

لَا تَقْطَعْ رَحِمَكَ وَإِنْ قَطَعْتَكَ ؛

از خویشاوند خود مبر، گرچه او از تو ببرد.

الکافی : 2 / 347 / 6

حدیث - 713

امام صادق علیه السلام :

صِلْ رَحِمَكَ وَلَوْ بِشَرْبَةِ مِنْ مَاءٍ ، وَأَفْضَلُ مَا تُوصِلُ بِهِ الرَّحِمُ كَفُّ الْأَذَى عَنْهَا ؛

حتی اگر شده با نوشاندن جرعه‌ای آب به خویشاوند صله رحم به جای آر و

بهترین صله رحم آزار نرساندن به خویشاوند است .

الکافی : 2 / 151 / 9 منتخب میزان الحکمة : 232

حدیث - 714

پیامبر خدا ﷺ :

سِرُّ سَنَةِ صِلْ رَحِمَكَ ؛

برای به جا آوردن صله رحم (حتی اگر شده) یک سال راه پیمایی کن .

بحار الأنوار : 61 / 103 / 74

حدیث - 715

امیر المؤمنین علیؑ
مِنْ وَصِيَّتِهِ لِابْنِهِ الْحُسَيْنِ ؑ: كَثْرَةُ الزِّيَارَةِ تُورِثُ الْمَلَائِكَةَ .
امام علیؑ در وصیت به فرزند خود حسینؑ فرمودند: دیدار زیاد ،
ملال آور است.

بحار الأنوار : 1 / 237 / 77

حدیث - 716

امام علیؑ :
نِعْمَ الْبَيْتُ الْحَمَامُ ؛ تُذَكِّرُ فِيهِ النَّارُ ، وَيَذْهَبُ بِالْدَّرَنِ .
چه نیکو سرایی است حمام ؛ آتش (دوزخ) را به یاد می آورد و چرک را (از
تن) می برد .

الفقیه : 1 / 115 / 237 منتخب میزان الحکمة : 166

حدیث - 717

امام صادقؑ :
مَنْ بَنَى فَوْقَ مَسْكَنِهِ كُفْلَ حَمَلَةٍ يَوْمَ الْقِيَامَةِ .
هر که بنایی بیش از نیاز سکونتش بسازد ، در روز قیامت مکلف به حمل آن
شود .

المحاسن : 2 / 446 / 2531 منتخب میزان الحکمة : 276

حدیث - 718

امام صادق علیه السلام :

كُلُّ بِنَاءٍ لَيْسَ بِكَفَافٍ فَهُوَ وَبَالٌ عَلَى صَاحِبِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ .

هر بنایی که بیش از نیاز باشد ، در روز قیامت وبال گردن صاحب اوست .

الكافي : 6 / 531 / 7 منتخب میزان الحکمة : 276

حدیث - 719

امام علی علیه السلام :

مِنْ الْعَنَاءِ أَنَّ الْمَرْءَ يَجْمَعُ مَالًا يَأْكُلُ وَيَبْنِي مَا لَا يَسْكُنُ ، ثُمَّ يَخْرُجُ إِلَى اللَّهِ
تعالى لَا مَالًا حَمَلَ ، وَلَا بِنَاءً نَقَلَ !

یکی از رنجها این است که انسان چیزی را فراهم آورد که نمی خورد و
بنایی بسازد که در آن سکونت نمی کند و سپس به جانب خداوند متعال می رود
در حالی که نه مالی با خود می برد و نه ساختمانی منتقل می کند!

نهج البلاغة : الخطبة 114 منتخب میزان الحکمة : 276

حدیث - 720

إِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَتَعَالَى عَلَى الْإِنَاثِ أَرْأَفُ مِنْهُ عَلَى الذُّكُورِ ، وَمَا مِنْ رَجُلٍ
يُدْخِلُ فَرْحَةً عَلَى امْرَأَةٍ بَيْنَهُ وَبَيْنَهَا حُرْمَةً ، إِلَّا فَرَحَهُ اللَّهُ تَعَالَى يَوْمَ الْقِيَامَةِ ؛

خداوند تبارک و تعالی به زنان مهربانتر از مردان است . هیچ مردی نیست که زنی از محارم خود را خوشحال سازد ، مگر این که خداوند متعال در روز قیامت او را شادمان گرداند .

الكافی : 6 / 6 / 7 منتخب میزان الحکمة : 612

حدیث - 721

امام سجّاد علیه السلام :

إِنَّ أَرْضَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَسْبَغُكُمْ عَلَى عِيَالِهِ ؛

خداوند از آن کس خوشنودتر است ، که خانواده خود را بیشتر در رفاه و نعمت قرار دهد .

بحار الأنوار : 78 / 136 / 13 منتخب میزان الحکمة : 256

حدیث - 722

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم :

رِضَا اللَّهِ فِي رِضَا الْوَالِدِ ، وَسَخَطُ اللَّهِ فِي سَخَطِ الْوَالِدِ؛

خشنودی خدا در خشنودی پدر است و ناخشنودی خدا در ناخشنودی پدر .

الترغیب والترهیب : 3 / 322 / 30

حدیث - 723

رسولُ الله صلی الله علیه و آله و سلم

لَمَّا سُئِلَ عَنْ حَقِّ الْوَالِدَيْنِ عَلَى وَلَدِهِمَا: هُمَا جَنَّتُكَ وَنَارُكَ .

پیامبر خدا ﷺ در پاسخ به سؤال از حق پدر و مادر بر فرزندان -
فرمودند:

آن دو بهشت و دوزخ تو هستند .

الترغیب والترہیب : 3 / 316 / 10 منتخب میزان الحکمة : 612

حدیث - 724

پیامبر خدا ﷺ :

كُلَّمَا ازدادَ الْعَبْدُ إِيْمَانًا ازدادَ حُبًّا لِلنِّسَاءِ ؛

هر چه ایمان بنده بیشتر شود، زن دوستی او فزونتر می شود .

النوادر للراونديّ : 12 منتخب میزان الحکمة : 510

حدیث - 725

پیامبر خدا ﷺ :

شَرُّ الْأَشْيَاءِ الْمَرْأَةُ السَّوِّءِ ؛

بدترین چیزها زن ناشایست است .

بحار الأنوار : 103 / 240 / 52 منتخب میزان الحکمة : 256

حدیث - 726

امام علی علیه السلام :

إِيَّاكَ وَكَثْرَةَ الْوَلَهِ بِالنِّسَاءِ ، وَالْإِغْرَاءِ بِلَذَّاتِ الدُّنْيَا ، فَإِنَّ الْوَلَهَ بِالنِّسَاءِ مُمْتَحَنٌ ،
وَالْغَرَى بِاللَّذَّاتِ مُمْتَهَنٌ ؛

زنهار از شیفتگی به زنان و حرص به لذت‌های دنیا ؛ زیرا شیفته زنان ، در
رنج و محنت است و حریص لذت‌ها ، خوار .

غرر الحكم : 2721 منتخب میزان الحکمة : 510

حدیث - 727

امام صادق علیه السلام :

مِنْ أَخْلَاقِ الْأَنْبِيَاءِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِمْ حُبُّ النِّسَاءِ ؛

از اخلاق پیامبران علیهم السلام ، زن دوستی است .

الكافي : 5 / 320 / 1

حدیث - 728

امام علی علیه السلام :

وَلَا تُمَلِّكِ الْمَرْأَةَ مِنْ أَمْرِهَا مَا جَاوَزَ نَفْسَهَا ؛ فَإِنَّ الْمَرْأَةَ رِيحَانَةٌ وَلَيْسَتْ
بِقَهْرْمَانَةٍ ، وَلَا تَعُدُّ بَكَرَامَتِهَا نَفْسَهَا ، وَلَا تُطْمَعِهَا فِي أَنْ تَشْفَعَ لِعَیْرِهَا .

به زن ، کاری را که از حدّ و توان او فراتر است ، مسپار ؛ زیرا زن گُل است نه کارگزار و در گرامیداشت او پا از حدّ فراتر مگذار و کاری مکن که (نزد تو) به شفاعت کردن از کسی طمع کند .

نهج البلاغة : الكتاب 31 منتخب میزان الحکمة : 510

حدیث - 729

امام صادق علیه السلام :

ثَلَاثَةٌ تُكَدِّرُ الْعَيْشَ : السُّلْطَانُ الْجَائِرُ ، وَالْجَارُ السَّوُّ ، وَالْمَرْأَةُ الْبَذِيَّةُ ؛

سه چیز زندگی را تیره می کند : فرمانروای ستمگر ، همسایه بد و زن بدزبان و وقیح .

تحف العقول : 320 منتخب میزان الحکمة : 422

حدیث - 730

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم :

مَنْ صَبَرَ عَلَى سُوءِ خُلُقِ امْرَأَتِهِ وَاحْتَسَبَهُ ، أَعْطَاهُ اللَّهُ تَعَالَى بِكُلِّ يَوْمٍ وَلَيْلَةٍ يَصْبِرُ عَلَيْهَا مِنَ الثَّوَابِ مَا أُعْطِيَ أَيُّوبَ عليه السلام عَلَى بَلَائِهِ ، وَكَانَ عَلَيْهَا مِنَ الْوِزْرِ فِي كُلِّ يَوْمٍ وَلَيْلَةٍ مِثْلُ رَمْلِ عَالِجٍ ؛

هر مردی که به خاطر خدا و به امید پاداش او در برابر بداخلاقی همسرش صبر کند و آن را به حساب خدا گذارد ، خداوند متعال برای هر روز و شبی که شکیبایی می ورزد همان ثوابی را به او دهد که به ایوب عليه السلام در قبال بلایی که

دید ، عطا کرد و گناه زن نیز در هر روز و شب به اندازه ریگهای ریگستان باشد

ثواب الأعمال : 339 / 1 منتخب میزان الحکمة : 254

حدیث - 731

پیامبر خدا ﷺ :

مَنْ كَانَ لَهُ امْرَأَةٌ تُؤْذِيهِ لَمْ يَقْبَلِ اللَّهُ صَلَاتَهَا وَلَا حَسَنَةً مِنْ عَمَلِهَا حَتَّى تُعِينَهُ
وَتُرْضِيَهُ وَإِنْ صَامَتِ الدَّهْرَ ... وَعَلَى الرَّجُلِ مِثْلُ ذَلِكَ الْوِزْرُ وَالْعَذَابُ إِذَا كَانَ لَهَا
مُؤْذِيًا ظَالِمًا ؛

هر که زنش وی را بیازارد ، خداوند ، نماز آن زن را قبول نکند و کار نیکش
را نپذیرد تا زمانی که به شوهرش کمک کند و او را خشنود سازد ، هر چند آن
زن همه عمرش روزه بگیرد ، مرد نیز اگر زن خود را بیازارد و به او ستم کند
همین گناه و عذاب را دارد .

وسائل الشیعه : 14 / 116 / 1

حدیث - 732

پیامبر خدا ﷺ :

إِذَا سَقَى الرَّجُلُ امْرَأَتَهُ أُجْرَ ؛

هرگاه مرد به زن خود آب بنوشاند ، پاداش برد .

کنز العمال : 44435

حدیث - 733

پیامبر خدا ﷺ :

إِنَّ الرَّجُلَ لَيُؤْجَرُ فِي رَفْعِ اللَّقْمَةِ إِلَى فِي امْرَأَتِهِ ؛

کسی که به طرف دهان همسرش لقمه‌ای بالا برد پاداش برد .

المحجّه البيضاء : 3 / 70 منتخب میزان الحکمة : 254

حدیث - 734

پیامبر خدا ﷺ :

مَنْ تَزَوَّجَ امْرَأَةً لَا يَتَزَوَّجُهَا إِلَّا لِجَمَالِهَا لَمْ يَرْفَعْ فِيهَا مَا يُحِبُّ ، وَمَنْ تَزَوَّجَهَا

لِمَالِهَا لَا يَتَزَوَّجُهَا إِلَّا وَكَلَهُ اللَّهُ إِلَيْهِ ، فَعَلَيْكُمْ بِذَاتِ الدِّينِ ؛

هر که با زنی به خاطر زیبایی‌اش ازدواج کند ، دلخواه خود را در او نبیند و

هر که با زنی به خاطر مال و ثروتش ازدواج کند خداوند او را به همان مال و

ثروت واگذارد ، پس بر شما باد به (ازدواج با) زنان متدین .

بحار الأنوار : 103 / 235 / 19

حدیث - 735

مَنْ أَحَبَّ أَنْ يَلْقَى اللَّهَ طَاهِرًا مُطَهَّرًا فَلْيَلْقَهُ بِزَوْجَةٍ ؛

هر که دوست دارد که پاک و پاکیزه خدا را دیدار کند، با داشتن همسر به

دیدارش رود .

بحار الأنوار : 103 / 220 / 18

حدیث - 736

پیامبر خدا ﷺ :

زَوِّجُوا أَيْمَانَكُمْ ، فَإِنَّ اللَّهَ يُحْسِنُ لَهُمْ فِي أَخْلَاقِهِمْ ، وَيُوسِّعُ لَهُمْ فِي أَرْزَاقِهِمْ ،
وَيَزِيدُهُمْ فِي مُرُواتِهِمْ ؛

بی همسران خود را همسر دهید ؛ زیرا با این کار خداوند اخلاق آنان را نیکو
می گرداند و روزیهایشان را زیاد می کند و بر جوانمردیهای آنان می افزاید .

بحار الأنوار : 103 / 222 / 38

حدیث - 737

پیامبر خدا ﷺ :

اتَّخِذُوا الْأَهْلَ ؛ فَإِنَّهُ أَرْزَقُكُمْ ؛

اهل و عیال اختیار کنید؛ زیرا که این کار روزی شما را بیشتر می کند .

بحار الأنوار : 103 / 217 / 1 منتخب میزان الحکمة : 252

حدیث - 738

امام کاظم علیه السلام :

ثَلَاثَةٌ يَسْتَظِلُّونَ بِظِلِّ عَرْشِ اللَّهِ يَوْمَ لَا ظِلَّ إِلَّا ظِلُّهُ : رَجُلٌ زَوَّجَ أَخَاهُ الْمُسْلِمَ ،
أَوْ أَخْدَمَهُ ، أَوْ كَتَمَ لَهُ سِرًّا ؛

سه نفرند که در روزی که سایه‌ای جز سایه عرش خدا نیست در سایه عرش
اویند : مردی که برادر مسلمان خود را زن دهد ، یا به او خدمت کند ، یا رازش
را بپوشاند .

الخصال : 141 / 162 منتخب میزان الحکمة : 252

حدیث - 739

امام صادق علیه السلام :

مَنْ زَوْجٍ أَعَزَّ بِكَ كَانَ مِمَّنْ يَنْظُرُ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ إِلَيْهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ؛
هر که بی‌همسری را زن دهد ، از جمله کسانی است که خداوند در روز
قیامت به او نظر می‌افکند .

الکافی : 5 / 331 / 2 منتخب میزان الحکمة : 252

حدیث - 740

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم :

إِيَّاكُمْ وَتَزَوُّجَ الْحَمَقَاءِ ، فَإِنَّ صُحْبَتَهَا ضِيَاعٌ وَوُلْدُهَا ضِيَاعٌ ؛
از ازدواج با زن احمق پرهیزید ؛ زیرا همنشینی با او تباهی است و
فرزندانش گفتار صفت هستند .

بحار الأنوار : 103 / 237 / 35 منتخب میزان الحکمة : 254

حدیث - 741

الإمام الحسن عليه السلام

لرجل جاء إليه يستشيرُهُ في تزويج ابنته: زَوْجَهَا مِنْ رَجُلٍ تَقِيٍّ، فَإِنَّهُ إِنْ أَحَبَّهَا أَكْرَمَهَا وَإِنْ أَبْغَضَهَا لَمْ يَظْلِمْهَا؛

امام حسن عليه السلام

خطاب به مردی که با ایشان در باره ازدواج دختر خود مشورت کرد فرمودند: او را به مردی باتقوا شوهر ده؛ زیرا اگر دختر تو را دوست داشته باشد گرامیش می‌دارد و اگر دوستش نداشته باشد به وی ستم نمی‌کند.

مکارم الأخلاق: 1 / 446 / 1534 منتخب میزان الحکمة: 254

حدیث - 742

پیامبر خدا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:

إِذَا جَاءَكُمْ مَنْ تَرْضَوْنَ دِينَهُ وَأَمَانَتَهُ يَخْطُبُ (إِلَيْكُمْ) فَرَوْجُوهُ، إِنْ لَا تَفْعَلُوهُ تَكُنْ فِتْنَةً فِي الْأَرْضِ وَفَسَادٌ كَبِيرٌ؛

هرگاه کسی به خواستگاری نزد شما آمد و دینداری و امانتداری او را پسندیدید، به او زن دهید؛ که اگر چنین نکنید، در روی زمین تبهکاری و فساد بسیار پدید خواهد آمد.

بحار الأنوار: 103 / 372 / 3 منتخب میزان الحکمة: 252

حدیث - 743

پیامبر خدا ﷺ :

صَوْتَانِ يُبْغِضُهُمَا اللَّهُ: إِغْوَالٌ عِنْدَ مُصِيبَةٍ ، وَمِزْمَارٌ عِنْدَ نِعْمَةٍ ؛

دو آواز است که خداوند دشمن دارد : شیون و فغان در هنگام مصیبت و ساز و آواز در هنگام شادی .

تحف العقول : 40 منتخب میزان الحکمة : 100

حدیث - 744

پیامبر خدا ﷺ :

أَظْهَرُوا النِّكَاحَ وَأَخْفُوا الْخِطْبَةَ ؛

(مراسم) ازدواج را آشکار برگزار کنید و خواستگاری را پنهان .

کنز العمال : 44532 منتخب میزان الحکمة : 256

حدیث - 745

پیامبر خدا ﷺ :

إِذَا دُعِيَ أَحَدُكُمْ إِلَى وَلِيمَةٍ عُرْسٍ فَلْيُجِبْ ؛

هر گاه یکی از شما به ولیمه عروسی دعوت شد ، بپذیرد .

کنز العمال : 44617 منتخب میزان الحکمة : 256

حدیث - 746

پیامبر خدا ﷺ :

إِذَا دُعِيتُمْ إِلَى الْعُرُسَاتِ فَاَبْطُئُوا فَإِنَّهَا تُذَكَّرُ الدُّنْيَا ، وَإِذَا دُعِيتُمْ إِلَى الْجَنَائِزِ فَاسْرِعُوا فَإِنَّهَا تُذَكَّرُ الْآخِرَةَ ؛

هر گاه به مراسم عروسی دعوت شدید ، در رفتن کُندی کنید ؛ زیرا این مراسم انسان را به یاد دنیا می‌اندازد ، اما هرگاه به مراسم تشییع جنازه فرا خوانده شدید، شتاب ورزید ؛ زیرا این مراسم، یادآور آخرت است .
بحار الأنوار : 103 / 279 / 2 منتخب میزان الحکمة : 256

حدیث - 747

پیامبر خدا ﷺ :

ثَلَاثَةٌ مِنَ الْجَفَاءِ : أَنْ يَصْحَبَ الرَّجُلُ الرَّجُلَ فَلَا يَسْأَلُهُ عَنْ اسْمِهِ وَكُنْيَتِهِ ، وَأَنْ يُدْعَى الرَّجُلُ إِلَى طَعَامٍ فَلَا يُجِيبُ أَوْ يُجِيبُ فَلَا يَأْكُلُ ، وَمُوَاقَعَةُ الرَّجُلِ أَهْلَهُ قَبْلَ الْمُدَاعَبَةِ ؛

سه چیز از نامهربانی است : این که کسی با کسی همراه شود و از نام و کنیه وی نپرسد ؛ این که مردی به غذایی دعوت شود و نپذیرد یا بپذیرد و نخورد ؛ و این که مرد پیش از بازی ، با همسر خویش نزدیکی کند .

کنز العمال ، جلد 9 ، صفحه 37 ، حدیث - 24814 دانش نامه احادیث

پزشکی : 1 / 620

حدیث - 748

امام علی علیه السلام :

إِذَا أَرَادَ أَحَدُكُمْ مُجَامَعَةَ زَوْجَتِهِ فَلْيَقُلْ :

«اللَّهُمَّ إِنِّي اسْتَحَلَلْتُ فَرْجَهَا بِأَمْرِكَ ، وَقَبِلْتُهَا بِأَمَانَتِكَ ؛ فَإِنْ قَضَيْتَ لِي مِنْهَا وَلَدًا فَاجْعَلْهُ ذَكَرًا سَوِيًّا ، وَلَا تَجْعَلْ لِلشَّيْطَانِ فِيهِ نَصِيبًا وَلَا شَرِيكًا» ؛

اگر کسی از شما بخواهد با همسر خویش به هم آید ، بگوید : «خداوندا! من به فرمان تو شرمگاه او را بر خویش حلال دانستم و به عنوان امانت تو ، او را پذیرفتم . اکنون ، اگر از او برایم فرزندی تقدیر کردی ، وی را پسر سالم و کامل قرار ده و در او برای شیطان ، بهره و سهمی مگذار» .

بحار الأنوار ، جلد 103 ، صفحه 287 ، حدیث - 19

حدیث - 749

امام علی علیه السلام :

نَهَى رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنْ يُجَامَعَ الرَّجُلُ امْرَأَتَهُ ، وَالصَّبِيُّ فِي الْمَهْدِ يَنْظُرُ إِلَيْهِمَا ؛

پیامبر خدا از این نهی فرمودند که در حالی مرد با همسرش آمیزش کند که کودکی در گهواره ، آنان را می‌نگرد .

بحار الأنوار ، جلد 103 ، صفحه 295 ، حدیث - 51

حدیث - 750

پیامبر خدا ﷺ :

خَيْرُ الصَّدَاقِ أَيْسَرُهُ ؛

بهترین مهریه، سبکترین آن است .

کنز العمال : 44707 منتخب میزان الحکمة : 254

حدیث - 751

امام باقر علیہ السلام :

إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ يُبْغِضُ كُلَّ مُطْلَاقٍ ذَوَّاقٍ ؛

خداوند عز و جل از مردانی که زن زیاد طلاق می دهند و هر زمانی زنی را

تجربه می کنند، نفرت دارد .

الکافی : 6 / 55 / 4 منتخب میزان الحکمة : 342

حدیث - 752

امام صادق علیہ السلام :

مَنْ يَمُوتُ بِالذُّنُوبِ أَكْثَرُ مِمَّنْ يَمُوتُ بِالْأَجَالِ ؛

کسانی که بر اثر گناهان می میرند، بیشترند از کسانی که بر اثر رسیدن اجل

می میرند .

أمالی الطوسی : 701 / 1498 منتخب میزان الحکمة : 222

حدیث - 753

پیامبر خدا ﷺ :

إِنَّ أَكْيَسَكُمْ أَكْثَرُكُمْ ذِكْرًا لِلْمَوْتِ ، وَإِنَّ أَحْزَمَكُمْ أَحْسَنُكُمْ اسْتِعْدَادًا لَهُ ؛
زیرک ترین شما کسی است که بیشتر از دیگران به یاد مرگ باشد و دور
اندیش ترین شما آماده ترینتان برای آن است .
أعلام الدین : 333 منتخب میزان الحکمة : 146

حدیث - 754

امام علی علیه السلام :

أَمَرَنَا رَسُولُ اللَّهِ ﷺ أَنْ نَدْفِنَ مَوْتَانَا وَسَطَ قَوْمٍ صَالِحِينَ ؛ فَإِنَّ الْمَوْتَى
يَتَأَذُّونَ بِجَارِ السَّوِّءِ كَمَا يَتَأَذَّى بِهِ الْأَحْيَاءُ ؛
رسول خدا ﷺ به ما دستور داد مردگانمان را در میان مردمانی صالح به
خاک بسپاریم ؛ زیرا مردگان نیز همچون زندگان از همسایه بد رنج می برند .
كنز العمال : 42916 منتخب میزان الحکمة : 522

حدیث - 755

پیامبر خدا ﷺ :

لَا تَدْفِنُوا مَوْتَاكُمْ بِاللَّيْلِ إِلَّا أَنْ تَضْطَرُّوا ؛
مردگان خود را شب دفن نکنید ، مگر این که ناچار باشید .
كنز العمال : 42385 منتخب میزان الحکمة : 522

حدیث - 756

امام صادق علیه السلام :

يَنْبَغِي لِأَوْلِيَاءِ الْمَيِّتِ أَنْ يُؤْذِنُوا إِخْوَانَ الْمَيِّتِ بِمَوْتِهِ ، فَيَشْهَدُونَ جَنَازَتَهُ
وَيُصَلُّونَ عَلَيْهِ ، فَيُكْسِبُ لَهُمُ الْأَجْرَ وَيُكْسِبُ لِمَيِّتِهِ الْإِسْتِغْفَارَ ؛

شایسته است که صاحبان عزا برادران دینی میت را از مرگ او با خبر سازند ،
تا در تشییع جنازه حاضر شوند و بر او نماز خوانند و بدین ترتیب ، هم برای
آنان اجری حاصل شود و هم برای میت استغفار به عمل آید .

علل الشرائع : 301 / 1 منتخب میزان الحکمة : 522

حدیث - 757

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم :

عَلَيْكُمْ بِالسَّكِينَةِ ، عَلَيْكُمْ بِالْقَصْدِ فِي الْمَشْيِ بِجَنَائِزِكُمْ ؛
بر شما باد حفظ آرامش و وقار : بر شما باد آرام راه رفتن در تشییع
جنازه‌های (مردگان)تان .

أمالی الطوسی : 383 / 827

حدیث - 758

رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم

لِرَجُلٍ سَأَلَهُ عَنْ عِلَّةِ كَرَاهَةِ الْمَوْتِ : أَلَكَ مَالٌ ؟ قَالَ : نَعَمْ . قَالَ : فَقَدَّمَتْهُ ؟ قَالَ :
: لا ، قَالَ : فَمِنْ ثَمٍّ لَا تُحِبُّ الْمَوْتَ ؛

پیامبر خدا ﷺ به مردی که پرسید: علّت ناخوش داشتن مرگ چیست؟ فرمودند: آیا ثروتی داری؟ عرض کرد: آری. فرمودند: آیا آن را (برای آخرت) پیش فرستاده‌ای؟ عرض کرد: خیر، فرمودند: از این جاست که مرگ را دوست نداری.

الخصال : 13 / 47 منتخب میزان الحکمة : 520

حدیث - 759

امام علی علیه السلام :

إِنَّ لِلْمَوْتِ لَغَمَرَاتٍ هِيَ أَفْظَعُ مِنْ أَنْ تُسْتَغْرَقَ بِصِفَةٍ ، أَوْ تَعْتَدَلَ عَلَى عُقُولِ أَهْلِ الدُّنْيَا ؛

مرگ را سختی‌هایی است دشوارتر از آن که در وصف گنجد یا با خردهای مردم جهان سنجیده شود.

نهج البلاغة : الخطبة 221 منتخب میزان الحکمة : 520

حدیث - 760

پیامبر خدا ﷺ :

إِحْضَرُوا مَوْتَكُمْ وَلَقِّنُوهُمْ «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ» وَبَشِّرُوهُمْ بِالْجَنَّةِ ، فَإِنَّ الْحَلِيمَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ يَتَحَيَّرُ عِنْدَ ذَلِكَ الْمَصْرَعِ ، وَإِنَّ الشَّيْطَانَ أَقْرَبُ مَا يَكُونُ مِنْ ابْنِ آدَمَ عِنْدَ ذَلِكَ الْمَصْرَعِ . وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ ! لِمُعَايِنَةِ مَلِكِ الْمَوْتِ أَشَدُّ مِنْ أَلْفِ ضَرْبَةٍ بِالسَّيْفِ . وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ ! لَا تَخْرُجُ نَفْسُ عَبْدٍ مِنَ الدُّنْيَا حَتَّى يَتَأَلَّمَ كُلُّ عِرْقٍ مِنْهُ عَلَى حِيَالِهِ ؛

در بالین مردگان خود حاضر شوید و به آنان «لا اله الا الله» تلقین کنید و نوید بهشتشان دهید؛ زیرا حتی مردان و زنان بردبار هم در این صحنه گیج و سرگشته می‌شوند و شیطان بیش از هر زمان دیگری در هنگام مرگ به آدمی نزدیک می‌گردد. سوگند به آن که جانم در دست اوست، مشاهده فرشته مرگ (عزرائیل) سخت‌تر از هزار ضربه شمشیر است. سوگند به آن که جانم در دست اوست، جان هیچ بنده‌ای از دنیا (بیرون) نرود مگر این که یکایک رگ‌های او درد کشند.

کنز العمال : 42158 منتخب میزان الحکمة : 520

حدیث - 761

الإمامُ الكاظمُ عليه السلام لِرَجُلٍ يَتَمَنَّى المَوْتَ :
 هل بينَكَ وبينَ الله قَرَابَةٌ يُحايِيكَ لَهَا ؟ قالَ : لا . قالَ : فَهَلْ لَكَ حَسَنَاتٌ
 قَدَّمَتهَا تَزِيدُ عَلَى سَيِّئَاتِكَ ؟ قالَ : لا . قالَ : فَأَنْتَ إِذَا تَتَمَنَّى هَلَاكَ الأَبَدِ !
 امام کاظم علیه السلام به مردی که آرزوی مرگ می‌کرد فرمودند: آیا میان تو و خداوند خویشاوندی است که به خاطر آن تو را کمک رساند؟ عرض کرد: خیر. فرمود: آیا خوبی‌هایی که بر بدی‌هایت افزونی داشته باشد پیش فرستاده‌ای؟ عرض کرد: خیر. فرمود: پس، با این حال تو هلاکت ابدی را آرزو می‌کنی!

كشف الغمّة : 3 / 42 منتخب میزان الحکمة : 520

حدیث - 762

پیامبر خدا ﷺ :

لَا يَتَمَنَّى أَحَدُكُمْ الْمَوْتَ إِلَّا أَنْ يَتَّقَ بِعَمَلِهِ ؛

هیچ یک از شما آرزوی مرگ نکند ، مگر این که به عمل خود اطمینان داشته باشد .

کنز العمال : 42153 منتخب میزان الحکمة :

حدیث - 763

پیامبر خدا ﷺ :

لَا يَدْعُونَ أَحَدُكُمْ بِالْمَوْتِ لِضُرِّ نَزَلَ بِهِ ، وَلَكِنْ لِيَقُلَ : اللَّهُمَّ أَحْيِنِي مَا كَانَتْ الْحَيَاةُ خَيْرًا لِي ، وَتَوَفَّنِي إِذَا كَانَتْ الْوَفَاةُ خَيْرًا لِي ؛

هرگز کسی از شما به خاطر گزندگی که به او می رسد ، خود را به مرگ نفرین نکند . بلکه بگوید : بار خدایا ، تا زمانی که زندگی برایم بهتر است ، مرا زنده بدار و هر گاه مرگ برایم بهتر بود ، مرا بمیران .

سنن أبی داود : 3108 منتخب میزان الحکمة : 520

حدیث - 764

الامام علی علیه السلام

لَمَّا سُئِلَ عَنِ الاسْتِعْدَادِ لِلْمَوْتِ: أَدَاءُ الْفَرَائِضِ ، وَاجْتِنَابُ الْمَحَارِمِ ، وَالِاسْتِمَالُ عَلَى الْمَكَارِمِ ، ثُمَّ لَا يُبَالِي أَوْقَعَ عَلَى الْمَوْتِ أَمْ وَقَعَ الْمَوْتُ عَلَيْهِ . وَاللَّهِ ، مَا يُبَالِي ابْنُ أَبِيطَالِبٍ أَوْقَعَ عَلَى الْمَوْتِ أَمْ وَقَعَ الْمَوْتُ عَلَيْهِ .

امام علی علیه السلام در پاسخ به سؤالی درباره آمادگی برای مرگ فرمودند: به جا آوردن واجبات و دوری کردن از حرام‌ها و فرا گرفتن خوی‌های نیک . با رعایت این امور ، دیگر آدمی را چه باک که او به سراغ مرگ رود یا مرگ به سراغش آید . سوگند به خدا ، که پسر ابی طالب را باکی نیست که خود به سراغ مرگ رود ، یا مرگ به سراغ او آید .

أمالی الصدوق : 97 / 8 منتخب میزان الحکمة : 520

حدیث - 765

مَا أَنْزَلَ الْمَوْتَ حَقَّ مَنْزِلَتِهِ مَنْ عَدَّ غَدًا مِنْ أَجَلِهِ ؛

کسی که فردا را از عمر خود به شمار آورد، مرگ را در جایگاه شایسته‌اش قرار نداده‌است .

الکافی : 3 / 259 / 30 منتخب میزان الحکمة : 520

حدیث - 766

امیر المؤمنین علیؑ

لابنه الحسنؑ :یا بُنِیَّ ، أَكثَرُ مِنْ ذِکْرِ الْمَوْتِ ، وَذِکْرِ مَا تَهْجُمُ عَلَيْهِ وَتُفْضِي
بَعْدَ الْمَوْتِ إِلَيْهِ ، حَتَّى يَأْتِيكَ وَقَدْ أَخَذَتْ مِنْهُ حِذْرَكَ وَشَدَدَتْ لَهُ أَرْكَ ، وَلَا
يَأْتِيكَ بَعْتَةً فَيَبْهَرَكَ ؛

امام علیؑ به فرزند بزرگوارشان امام حسنؑ فرمودند: فرزندانم ،
بسیار به یاد مرگ باش و به یاد آنچه در آن افتی و پس از مرگ به سوی آن
کشانده شوی ، تا آن گاه که بر تو درآید ، با تمام توان در برابرش آماده و کمر
خود را برای آن بسته باشی ، نه آن که ناگهان بر تو در آید و نفست را ببرد .
فی بحار الأنوار (77 / 205) : «واجعله أمامك حيث (تراه حتى) يأتيك وقد
أخذت منه حذرک» نهج البلاغة : الكتاب 31

حدیث - 767

امام صادقؑ :

أَكْثَرُوا ذِکَرَ الْمَوْتِ ؛ فَإِنَّهُ مَا أَكْثَرَ ذِکَرَ الْمَوْتِ إِنْسَانٌ إِلَّا زَهَدَ فِي الدُّنْيَا ؛
مرگ را فراوان یاد کنید ؛ زیرا هیچ انسانی مرگ را بسیار یاد نکرد ، مگر این
که به دنیا بی رغبت شد .

بحار الأنوار : 82 / 168 / 3 منتخب میزان الحکمة : 518

حدیث - 768

امام صادق علیه السلام :

ذِكْرُ الْمَوْتِ يُمِيتُ الشَّهَوَاتِ فِي النَّفْسِ ، وَيَقْلَعُ مَنَابِتَ الْغَفْلَةِ ، وَيُقَوِّي الْقَلْبَ
بِمَوَاعِدِ اللَّهِ ، وَيُرِقُّ الطَّبَعَ ، وَيَكْسِرُ أَعْلَامَ الْهَوَى وَيُطْفِئُ نَارَ الْحِرْصِ ، وَيُحَقِّقُ الدُّنْيَا
؛

یاد مرگ ، خواهش‌های نفس را می‌میراند و رویشگاه‌های غفلت را ریشه‌کن
می‌کند و دل را با وعده‌های خدا نیرو می‌بخشد و طبع را نازک می‌سازد و
پرچم‌های هوس را درهم می‌شکند و آتش حرص را خاموش می‌سازد و دنیا را
در نظر کوچک می‌کند .

بحار الأنوار : 6 / 133 / 32 منتخب میزان الحکمة : 518

حدیث - 769

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم :

مَنْ ارْتَقَبَ الْمَوْتَ سَارَعَ فِي الْخَيْرَاتِ ؛
کسی که چشم به راه مرگ باشد ، در کارهای نیک بکوشد .
بحار الأنوار : 77 / 171 / 7 منتخب میزان الحکمة : 520

حدیث - 770

پیامبر خدا ﷺ :

أَكْثَرُوا مِنْ ذِكْرِ هَادِمِ اللَّذَاتِ ، فَقِيلَ : يَا رَسُولَ اللَّهِ ، فَمَا هَادِمُ اللَّذَاتِ ؟ قَالَ :
الْمَوْتُ ، فَإِنَّ أَكْيَسَ الْمُؤْمِنِينَ أَكْثَرُهُمْ ذِكْرًا لِلْمَوْتِ ، وَأَشَدُّهُمْ لَهُ اسْتِعْدَادًا ؛
ویران کننده خوشی‌ها را فراوان یاد کنید. عرض شد : ای رسول خدا ، ویران
کننده خوشی‌ها چیست ؟ فرمودند: مرگ؛ زیرا که بیشترین مؤمنان کسی است که مرگ
را بیشتر یاد کند و برای آن آماده‌تر باشد .

بحار الأنوار : 82 / 167 / 3 منتخب میزان الحکمة : 518

حدیث - 771

الإمام زين العابدين عليه السلام

لَمَّا سُئِلَ عَنِ الْمَوْتِ : لِلْمُؤْمِنِ كَنْزٌ ثِيَابٌ وَسَخَةٌ قَمْلَةٌ ، وَفَكٌّ قِيُودٍ وَأَغْلَالٌ
ثَقِيلَةٌ ، وَالْإِسْتِبْدَالُ بِأَفْخَرِ الثِّيَابِ وَأَطْيَبِهَا رَوَائِحَ ، وَأَوْطَأَ الْمَرَاقِبِ ، وَأَنَسَ الْمَنَازِلِ
؛ وَلِلْكَافِرِ كَخْلَعِ ثِيَابٍ فَاخِرَةٍ ، وَالثَّقَلِ عَنْ مَنَازِلِ أُنَيْسَةٍ ، وَالْإِسْتِبْدَالُ بِأَوْسَخِ الثِّيَابِ
وَأَخْسَنِهَا ، وَأَوْحَشِ الْمَنَازِلِ ، وَأَعْظَمِ الْعَذَابِ ؛

امام سجّاد عليه السلام در پاسخ به پرسش که : مرگ چیست؟ فرمودند : (مرگ)
برای مؤمن چون کندن جامه‌هایی چرکین شپشی از تن است و از هم گسستن کُند و
زنجیرهای گرانبار و جایگزین کردن فاخرترین و خوشبوترین جامه‌ها و
راهوارترین مرکب‌ها و امن‌ترین منزل‌ها . و برای کافر به منزله کندن جامه‌هایی

فاخر از تن و منتقل شدن از منزل‌هایی امن و جایگزین کردن آنها به کثیف‌ترین و خشن‌ترین جامه‌ها و وحشتناک‌ترین منزل‌ها و بزرگترین عذاب است .

معانی الأخبار : 289 / 4 منتخب میزان الحکمة : 518

حدیث - 772

امام صادق علیه السلام :

إِنَّ الْمَيِّتَ إِذَا مَاتَ بَعَثَ اللَّهُ مَلَكًا إِلَى أَوْجَعِ أَهْلِهِ ، فَمَسَحَ عَلَى قَلْبِهِ فَأَنْسَاهُ لَوْعَةَ الْحُزَنِ ، وَلَوْلَا ذَلِكَ لَمْ تَعْمُرِ الدُّنْيَا ؛

هرگاه کسی بمیرد، خداوند فرشته‌ای را به سوی ناراحت‌ترین عضو خانواده او می‌فرستد، پس بر قلب او دستی می‌کشد و سوز و گداز غم را از یاد او می‌برد و اگر چنین نبود، دنیا آباد نمی‌شد .

الکافی : 3 / 227 / 1 منتخب میزان الحکمة : 334

حدیث - 773

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم :

مَنْ عَظُمَتْ عِنْدَهُ مُصِيبَةٌ فَلْيَذْكُرْ مُصِيبَتَهُ بِي ؛ فَإِنَّهَا سَتَهُونُ عَلَيْهِ ؛

هر که برایش مصیبتی بزرگ پیش آید، مصیبتی را که از رحلت من به او می‌رسد یاد کند؛ در این صورت مصیبتش بروی آسان خواهد شد .

بحار الأنوار : 82 / 84 / 26 منتخب میزان الحکمة : 334

حدیث - 774

امام علی عَلَيْهِ السَّلَامُ :

أَكْثَرُوا ذِكْرَ الْمَوْتِ ، وَيَوْمِ خُرُوجِكُمْ مِنَ الْقُبُورِ ، وَقِيَامِكُمْ بَيْنَ يَدَيِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ ، تَهْنَأُ عَلَيْكُمُ الْمَصَائِبُ ؛

از مردن و روز بیرون آمدنتان از گورها و ایستادنتان در پیشگاه خداوند عز و جل بسیار یاد کنید، تا مصیبت‌ها بر شما آسان شود .

الخصال : 616 / 10 منتخب میزان الحکمة : 334

حدیث - 775

پیامبر خدا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ :

مَنْ زَهَدَ فِي الدُّنْيَا هَانَتْ عَلَيْهِ الْمُصِيبَاتُ ؛

کسی که از دنیا دل برکند ، مصیبت‌ها بر او آسان گردد .

کنز الفوائد للکراجکی : 2 / 163 منتخب میزان الحکمة : 334

حدیث - 776

پیامبر خدا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ :

مِنْ كُنُوزِ الْبِرِّ: كِتْمَانُ الْمَصَائِبِ وَالْأَمْرَاضِ وَالصَّدَقَةِ؛

پوشیده داشتن مصیبت‌ها و بیماری‌ها و دادن صدقه، از گنج‌های نیکی است .

بحار الأنوار : 82 / 103 / 50 منتخب میزان الحکمة : 334

حدیث - 777

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله وسلم :

النِّياحَةُ عَمَلُ الْجَاهِلِيَّةِ ؛

شیون کردن، کار جاهلیت است .

بحار الأنوار : 82 / 103 / 50 منتخب میزان الحکمة : 334

حدیث - 778

امام صادق علیه السلام :

مَنْ أَلْهَمَ الْاِسْتِرْجَاعَ عِنْدَ الْمُصِيبَةِ وَجَبَتْ لَهُ الْجَنَّةُ؛

به هر کس در هنگام مصیبت، استرجاع الهام شود ، بهشت بر او واجب گردد .

ثواب الأعمال : 235 / 2 منتخب میزان الحکمة : 334

حدیث - 779

الإمامُ الصادقُ عليه السلام

لِرَجُلٍ قَدْ اشْتَدَّ جَزَعُهُ عَلَى وَلَدِهِ: يَا هَذَا جَزَعْتَ لِلْمُصِيبَةِ الصَّغْرَى ، وَغَفَلْتَ عَنِ الْمُصِيبَةِ الْكُبْرَى ! وَلَوْ كُنْتَ لِمَا صَارَ إِلَيْهِ وَلَدُكَ مُسْتَعِدًّا لَمَا اشْتَدَّ عَلَيْهِ جَزَعُكَ ، فَمُصَابِكَ بَتَرِكَ الاستعدادَ لَهُ أَعْظَمُ مِنْ مُصَابِكَ بِوَلَدِكَ .

امام صادق علیه السلام به مردی که در مرگ فرزندش سخت بیتابی می کرد

فرمودند: ای مرد ! تو در مصیبت کوچک بیتابی می کنی و از مصیبت بزرگ

غافلی ! اگر برای آن جایی که فرزندت رفت ، آماده بودی هرگز برای او بیتابی
نمی کردی . مصیبت آماده نشدن تو برای آن روز بزرگتر از مصیبت فرزندت دوست .
عیون أخبار الرضا علیه السلام : 2 / 5 / 10 منتخب میزان الحکمة : 334

حدیث - 780

أَعْظَمُ الْمَصَائِبِ الْجَهْلُ ؛
بزرگترین مصیبت، نادانی است .
غرر الحکم : 2844 منتخب میزان الحکمة : 334

حدیث - 781

امام علی علیه السلام :
أَعْظَمُ الْمَصَائِبِ وَالشَّقَاءُ الْوَلَهُ بِالْدُنْيَا ؛
بزرگترین مصیبت و بدبختی ، دلدادگی به دنیا است .
غرر الحکم : 3081 منتخب میزان الحکمة : 334

حدیث - 782

امام حسن علیه السلام :
الْمَصَائِبُ مَفَاتِيحُ الْأَجْرِ ؛
مصیبتها، کلیدهای اجرند .
أعلام الدین : 297 منتخب میزان الحکمة : 334

حدیث - 783

پیامبر خدا ﷺ :

إِنَّ الْعَبْدَ لَيُصِيبُهُ مِنَ الْمَصَائِبِ ، حَتَّى يَمْشِيَ عَلَى الْأَرْضِ وَمَا عَلَيْهِ خَطِيئَةٌ ؛
گاه به بنده خدا برخی از مصائب می‌رسد تا در حالی بر زمین گام بردارد که
هیچ گناهی بر وی نیست .

مکارم الأخلاق ، جلد 2 ، صفحه 173 ، حدیث - 2433 دانش نامه
احادیث پزشکی : 1 / 142

حدیث - 784

الإمام الصادق عليه السلام

لَمَّا سَأَلَهُ دَاوُدُ الرَّقَى يَقُومُ الرَّجُلُ عَلَى قَبْرِ أَبِيهِ وَقَرِيْبِهِ وَغَيْرِ قَرِيْبِهِ ، هَلْ يَنْفَعُهُ
ذَلِكَ؟: نَعَمْ إِنْ ذَلِكَ يَدْخُلُ عَلَيْهِ كَمَا يَدْخُلُ عَلَى أَحَدِكُمْ الْهَدِيَّةُ، يَفْرَحُ بِهَا ؛

امام صادق عليه السلام

در پاسخ به داود رقی که عرض کرد : انسان سر قبر پدر خود و خویشاوند
و غریبه می‌رود. آیا این کار برای او سودی دارد؟ فرمودند: آری، همان طور که
اگر به یکی از شما هدیه‌ای داده شود خوشحال می‌گردد، مرده نیز از کار شما
خوشحال می‌شود .

بحار الأنوار : 102 / 296 / 6 منتخب میزان الحکمة : 258

حدیث - 785

امام علی علیه السلام :

زُورُوا مَوْتَكُمْ ؛ فَإِنَّهُمْ يَفْرَحُونَ بِزِيَارَتِكُمْ ، وَلِيُطْلَبَ الرَّجُلُ حَاجَتُهُ عِنْدَ قَبْرِ أَبِيهِ
وَأُمِّهِ بَعْدَمَا يَدْعُو لَهُمَا ؛

اموات خود را زیارت کنید ؛ زیرا آنان از دیدار شما خوشحال می‌شوند ؛
انسان باید بعد از آن که بر سر قبر پدر و مادر خود برایشان دعا کرد حاجت
خود را (از خدا) بخواهد .

الخصال : 618 / 10 منتخب میزان الحکمة : 258

حدیث - 786

امام صادق علیه السلام :

مَنْ أَوْصَى بِالثُّلُثِ فَقَدْ أَضَرَ بِالْوَرَثَةِ ، وَالْوَصِيَّةُ بِالْخُمْسِ وَالرُّبْعِ أَفْضَلُ مِنَ
الْوَصِيَّةِ بِالثُّلُثِ ؛

هر که به یک سوم (دارایی اش) وصیت کند به وارثان ضرر زده است و وصیت
کردن به یک پنجم و یک چهارم از وصیت به یک سوم افضل است .

الکافی : 7 / 11 / 5 منتخب میزان الحکمة : 594

حدیث - 787

امام علی عَلَيْهِ السَّلَام :

مَنْ أَوْصَى وَلَمْ يَحِفْ وَلَمْ يُضَارِكْ كَمَنْ تَصَدَّقَ بِهِ فِي حَيَاتِهِ ؛
هر کس وصیت کند و (در وصیت خود) ستم نکند و (به وارث) زیان وارد
نیاورد ، مانند کسی است که آن (مال مورد وصیت) را در زمان حیات خود
صدقه داده باشد .

الكافي : 7 / 62 / 18 منتخب میزان الحکمة : 594

حدیث - 788

پیامبر خدا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ :

الْمَحْرُومُ مَنْ حُرِّمَ الْوَصِيَّةُ ؛
محروم (از رحمت خدا) کسی است که از وصیت کردن محروم شود .
كنز العمال : 46051 منتخب میزان الحکمة : 594

حدیث - 789

پیامبر خدا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ :

مَا يَنْبَغِي لِمَرْءٍ مُسْلِمٍ أَنْ يَبِيتَ لَيْلَةً إِلَّا وَوَصِيَّتُهُ تَحْتَ رَأْسِهِ ؛
بر هیچ مسلمانی سزاوار نیست که شبی را سپری کند ، مگر این که وصیتش
زیر سرش باشد .

بحار الأنوار : 103 / 194 / 3 منتخب میزان الحکمة : 594

حدیث - 790

پیامبر خدا ﷺ :

الْوَصِيَّةُ حَقٌّ عَلَى كُلِّ مُسْلِمٍ ؛

وصیت کردن هر مسلمان است .

وسائل الشیعه : 13 / 352 / 6 منتخب میزان الحکمة : 594

حدیث - 791

امام علی علیه السلام :

فَإِنَّكُمْ لَوْ قَدْ عَايَنْتُمْ مَا قَدْ عَايَنَ مَنْ مَاتَ مِنْكُمْ لَجَزَعْتُمْ وَوَهَلْتُمْ وَسَمِعْتُمْ وَأَطَعْتُمْ ، وَلَكِنْ مَحْجُوبٌ عَنْكُمْ مَا قَدْ عَايَنُوا ، وَقَرِيبٌ مَا يُطْرَحُ الْحِجَابُ !
اگر آنچه را رفتگان شما دیده‌اند می‌دیدید ، هر آینه بی‌تاب می‌شدید و وحشت می‌کردید و حرف شنوی می‌داشتید و فرمان می‌بردید . اما آنچه آنها دیده‌اند ، از شما پوشیده است و زود باشد که پرده فرو افتد .

نهج البلاغة : الخطبة 20 منتخب میزان الحکمة : 456

حدیث - 792

امام علی علیه السلام :

يَا عِبَادَ اللَّهِ ، مَا بَعْدَ الْمَوْتِ لِمَنْ لَمْ يُغْفَرْ لَهُ أَشَدُّ مِنَ الْمَوْتِ ؛ الْقَبْرُ ، فَاحْذَرُوا ضَيْقَهُ وَضَنْكَهُ وَظُلْمَتَهُ وَغُرْبَتَهُ ... وَإِنَّ الْمَعِيشَةَ الضَّنْكَ الَّتِي حَذَّرَ اللَّهُ مِنْهَا عَدُوَّهُ عَذَابُ الْقَبْرِ ؛

بندگان خدا ! برای کسی که آمرزیده نشده ، از مرگ سخت تر ، قبر است .
 پس ، از تنگی و فشار و تاریکی و تنهایی قبر بترسید ... آن زندگی تنگی که
 خداوند به دشمن خود نسبت به آن هشدار داده ، عذاب قبر است .
 أمالی الطوسی : 28 / 31 منتخب میزان الحکمة : 456

حدیث - 793

امام کاظم علیه السلام در کنار گوری چنین فرمود :
 عند قبر: إِنَّ شَيْئًا هَذَا آخِرُهُ لَحَقِيقٌ أَنْ يُزْهَدَ فِي أَوَّلِهِ ، وَإِنَّ شَيْئًا هَذَا أَوَّلُهُ
 لَحَقِيقٌ أَنْ يُخَافَ آخِرُهُ ؛
 چیزی که پایش این است، سزاست که از همان آغاز دل از آن برکند و
 چیزی که آغازش این است، سزاست که از پایش ترسید .
 معانی الأخبار : 343 / 1 منتخب میزان الحکمة : 456

حدیث - 794

امام باقر علیه السلام :
 أَشَدُّ الْجَزَعِ الصُّرَاخُ بِالْوَيْلِ وَالْعَوِيلِ ، وَلَطْمُ الْوَجْهِ وَالصَّدْرِ ، وَجَزُّ الشَّعْرِ . وَمَنْ
 أَقَامَ النَّوَاحَةَ فَقَدْ تَرَكَ الصَّبْرَ ؛
 بدترین نوع بیتابی سر دادن فغان و شیون و زدن بر سر و سینه و کندن
 موهاست ، کسی که نوحه گری به راه اندازد ، شکیبایی را ترک کرده است .
 مسکن الفؤاد : 99 منتخب میزان الحکمة : 104

حدیث - 795

امام علی علیه السلام :

إِيَّاكَ وَالْجَزَعَ ؛ فَإِنَّهُ يَقْطَعُ الْأَمَلَ ، وَيُضْعِفُ الْعَمَلَ ، وَيُورِثُ الْهَمَّ ؛

از بیتابی کردن بیرهیز ؛ که آن امید را قطع می‌کند و عمل را ضعیف می‌گرداند
و اندوه می‌آورد .

دعائم الإسلام : 1 / 223 منتخب میزان الحکمة : 148

حدیث - 796

امام علی علیه السلام :

مَنْ عَزَى التَّكْلَى أَظْلَهُ اللَّهُ فِي ظِلِّ عَرْشِهِ يَوْمَ لَا ظِلَّ إِلَّا ظِلُّهُ ؛

هر که مادر فرزند مرده‌ای را تسلی دهد، خداوند در آن روزی که هیچ
سایه‌ای جز سایه عرش او نیست ، وی را در سایه عرش خود جای دهد .

الکافی : 3 / 227 / 3 منتخب میزان الحکمة : 380

حدیث - 797

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم :

مَنْ عَزَى مُصَابَا كَانَ لَهُ مِثْلُ أَجْرِهِ ؛

هر که فرد سوگواری را تسلی دهد ، (اجری) همانند اجر او دارد .

بحار الأنوار : 82 / 94 / 46 منتخب میزان الحکمة : 380

حدیث - 798

رسول الله ﷺ

فی وصیّته لأبی ذرٍّ: یا أبا ذرٍّ، اخفِضْ صَوْتَكَ عِنْدَ الْجَنَائِزِ، وَعِنْدَ الْقِتَالِ،
وَعِنْدَ الْقِرَآنِ؛

رسول خدا ﷺ

در سفارش به ابوذر: ای ابوذر! هنگام تشییع جنازه‌ها و هنگام جنگ و
وقتی قرآن خوانده می‌شود، صدایت را پایین بیاور .
بحار الأنوار: 77 / 82 منتخب میزان الحکمة: 334

حدیث - 799

امام علی علیه السلام:

إِذَا شَابَ الْعَاقِلُ شَبَّ عَقْلُهُ، إِذَا شَابَ الْجَاهِلُ شَبَّ جَهْلُهُ؛
هرگاه خردمند پیر شود، خرد او جوان گردد و هرگاه نادان پیر شود، نادانی
او جوان گردد .

غرر الحکم: (4169- 4170) منتخب میزان الحکمة: 308

حدیث - 800

امام علی علیه السلام:

المَشِيبُ رَسُولُ الْمَوْتِ؛
موی سپید پیک مرگ است .

غرر الحکم : 1202 منتخب میزان الحکمة : 308

حدیث - 801

امام علی عَلَيْهِ السَّلَام :

كَفَى بِالشَّيْبِ نَذِيرًا؛

موی سپید برای هشدار دادن بس است .

غرر الحکم : 7019 منتخب میزان الحکمة : 308

حدیث - 802

پیامبر خدا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ :

أَكْرَمُوا أَوْلَادَكُمْ وَأَحْسِنُوا آدَابَهُمْ يُغْفَرْ لَكُمْ؛

فرزندان خود را گرامی بدارید و آنان را خوب تربیت کنید، (که به این

ترتیب) آمرزیده می شوید .

بحار الأنوار : 104 / 95 / 44 منتخب میزان الحکمة : 16

حدیث - 803

پیامبر خدا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ :

إِنَّ فِي الْجَنَّةِ دَارًا يُقَالُ لَهَا : دَارُ الْفَرَحِ ، لَا يَدْخُلُهَا إِلَّا مَنْ فَرَّحَ يَتَامَى الْمُؤْمِنِينَ ؛

در بهشت سرایی است که به آن «شادی سرا» گفته می شود و تنها کسی وارد

آن می شود که ایتام مؤمنان را شاد سازد .

کنز العمال : 6008 منتخب میزان الحکمة : 620

حدیث - 804

رسول الله ﷺ

لِرَجُلٍ يَشْكُو قَسْوَةَ قَلْبِهِ: أَتُحِبُّ أَنْ يَلِينَ قَلْبُكَ ، وَتُدْرِكَ حَاجَتَكَ ؟ : إِرْحَمِ الْيَتِيمَ وَامْسَحْ رَأْسَهُ ، وَأَطْعِمْهُ مِنْ طَعَامِكَ ، يَلِينَ قَلْبُكَ وَتُدْرِكَ حَاجَتَكَ ؛
رسول خدا ﷺ به مردی که از سنگدلی خود شکایت می کرد فرمودند: آیا دوست داری نرمدل شوی و به خواستهات برسی ؟ به یتیم مهربانی کن و دست محبت بر سر او بکشی و از غذایت به او بخوران ، در این صورت دلت نرم می شود و به خواستهات می رسی .

الترغيب والترهيب : 3 / 349 / 14 منتخب میزان الحکمة :

حدیث - 805

امام علی علیه السلام :

إِنَّ فِي سُلْطَانِ اللَّهِ عِصْمَةً لِأَمْرِكُمْ ، فَأَعْطُوهُ طَاعَتَكُمْ غَيْرَ مُلَوَّمَةٍ (مُتَلَوِّمِينَ) وَلَا مُسْتَكْرَهٍ بِهَا ، وَاللَّهُ لَتَفْعَلَنَّ أَوْ لَيَنْقُلَنَّ اللَّهُ عَنْكُمْ سُلْطَانَ الْإِسْلَامِ ، ثُمَّ لَا يَنْقُلُهُ إِلَيْكُمْ أَبَدًا حَتَّى يَأْرِزَ الْأَمْرُ إِلَى غَيْرِكُمْ ؛

همانا سلطان خدا (حکومت و رهبری دین حق) مایه نگهداری و سامان یافتن کار شماست؛ پس بی درنگ و با میل و اختیار او را اطاعت کنید. سوگند به خدا که یا این کار را می کنید یا خداوند سلطان اسلام (حکومت حق اسلامی) را از شما می گیرد و دیگر هرگز آن را به شما منتقل نمی کند، تا به دست دیگری سپرده شود .

نهج البلاغة : الخطبة 169 منتخب میزان الحکمة : 278

حدیث - 806

امام باقر علیه السلام :

لَا تَطْلُبَنَّ أَنْ تَكُونَ رَأْسًا فَتَكُونَ ذَنْبًا ؛

در پی سرآمد شدن مباش که دنباله‌رو می‌شوی .

الکافی : 2 / 338 / 1

حدیث - 807

امام صادق علیه السلام :

مَنْ طَلَبَ الرِّئَاسَةَ هَلَكَ ؛

هر که جویای ریاست باشد، نابود شود .

الکافی : 2 / 297 / 2

حدیث - 808

امام صادق علیه السلام :

إِيَّاكُمْ وَهَؤُلَاءِ الرُّؤَسَاءِ الَّذِينَ يَتَرَأْسُونَ ، فَوَاللَّهِ مَا خَفَقَتِ النَّعَالُ خَلْفَ رَجُلٍ إِلَّا

هَلَكَ وَأَهْلَكَ ؛

از این سران ریاست پیشه‌دوری‌گزینید ؛ زیرا به خدا سوگند که کفشها در

پی کسی به صدا در نیاید ، مگر آن که او هلاک شود و به هلاکت اندازد .

الکافی : 2 / 297 / 3 منتخب میزان الحکمة : 224

حدیث - 809

پیامبر خدا ﷺ :

كَمَا تَكُونُوا يُؤَلَّى عَلَيْكُمْ ؛

هر گونه شما باشید، همان گونه بر شما حکومت می شود .

کنز العمال : 14972 منتخب میزان الحکمة : 616

حدیث - 810

پیامبر خدا ﷺ :

قَالَ اللَّهُ عز و جل : إِذَا عَصَانِي مِنْ خَلْقِي مَنْ يَعْرِفُنِي سَلَّطْتُ عَلَيْهِ مِنْ

خَلْقِي مَنْ لَا يَعْرِفُنِي؛

خداوند عز و جل فرمود: هرگاه از خلق من کسی که مرا می شناسد نافرمانیم

کند، از میان خلق خود کسی را که مرا نمی شناسد بر او مسلط گردانم .

الفقیه : 4 / 404 / 5871 منتخب میزان الحکمة : 616

حدیث - 811

امام صادق علیه السلام :

مَنْ اسْتَشَارَ أَخَاهُ فَلَمْ يَنْصَحْهُ مَحْضَ الرَّأْيِ سَلَبَهُ اللَّهُ رَأْيَهُ ؛

هر که با برادر خود مشورت کند و او خالصانه راهنمایش نکند ، خداوند

اندیشه او را از وی بگیرد .

المحاسن : 2 / 438 / 2521 منتخب میزان الحکمة : 308

حدیث - 812

امام صادق علیه السلام :

إِنَّ الْمَشُورَةَ لَا تَكُونُ إِلَّا بِحُدُودِهَا الْأَرْبَعَةِ ... فَأَوَّلُهَا أَنْ يَكُونَ الَّذِي تُشَاوَرُهُ عَاقِلًا ، وَالثَّانِيَةُ أَنْ يَكُونَ حُرًّا مُتَدَيِّنًا ، وَالثَّالِثَةُ أَنْ يَكُونَ صَدِيقًا مُوَاخِيًا ، وَالرَّابِعَةُ أَنْ تُطْلِعَهُ عَلَى سِرِّكَ فَيَكُونَ عِلْمُهُ بِهِ كَعِلْمِكَ ثُمَّ يُسِرَّ ذَلِكَ وَيَكْتُمَهُ ؛ مشورت جز با حدود چهارگانه آن تحقق نپذیرد ؛ نخستین حد آن این است که کسی که با او مشورت می‌کنی ، خردمند باشد ، دوم این که آزاده و متدین باشد ، سوم این که دوست و برادروار باشد و چهارم این که راز خود را به او بگویی و او به اندازه خودت از آن راز آگاه باشد ، اما آن را بیوشاند و به کسی نگوید .

مکارم الأخلاق : 2 / 98 / 2280 منتخب میزان الحکمة : 308

حدیث - 813

امام صادق علیه السلام :

الْمُسْتَبَدُّ بِرَأْيِهِ مَوْقُوفٌ عَلَى مَدَاحِضِ الزَّلَلِ ؛ آدم خود رأی ، بر لبه لغزشگاه ایستاده است .

بحار الأنوار : 75 / 105 / 41 منتخب میزان الحکمة : 228

حدیث - 814

امام علی علیه السلام :

ما أُعْجِبَ بِرَأْيِهِ إِلَّا جَاهِلٌ ؛

تنها جاهل است که شیفته رأی خویش است .

غرر الحكم : 9471 منتخب میزان الحکمة : 228

حدیث - 815

امام علی علیه السلام :

أَفْضَلُ النَّاسِ رَأْيًا مَنْ لَا يَسْتَعِينُ رَأْيَ مُشِيرٍ ؛

رأی آن کس برتر است که خود را از رأی مشاور بی نیاز نداند .

غرر الحكم : 3152 منتخب میزان الحکمة : 228

حدیث - 816

امام علی علیه السلام :

مَنْ اسْتَقْبَلَ وُجُوهَ الْأَرْءَاءِ عَرَفَ مَوَاقِعَ الْخَطَا ؛

هر که با آرای گوناگون رو به رو شود جایگاههای خطا (و نادرست اندیشی)

را باز شناسد .

نهج البلاغة : الحکمة 173 منتخب میزان الحکمة : 228

حدیث - 817

امام علی علیه السلام :

إِضْرِبُوا بَعْضَ الرَّأْيِ بِبَعْضٍ يَتَوَلَّدُ مِنْهُ الصَّوَابُ ؛

رایزنی کنید تا اندیشه درست متولد شود .

غرر الحكم : 2567 منتخب میزان الحکمة : 228

حدیث - 818

امام علی علیه السلام :

الرَّأْيُ مَعَ الْأَثَاةِ ، وَبِئْسَ الظَّهْيَرُ الرَّأْيُ الْفَطِيرُ ؛

اندیشه (درست) با تائی به دست می آید و اندیشه خام و نسنجیده چه

بد پشتیبانی است .

بحار الأنوار : 78 / 81 / 76

حدیث - 819

امام علی علیه السلام :

سَبْعٌ أَكُولٌ حَطُومٌ خَيْرٌ مِنْ وَالٍ ظُلُومٍ غَشُومٌ ؛

جانور درنده پُر خور بی رحم، بهتر از حکمران ستمگر دژخیم است .

غرر الحكم : 5626 منتخب میزان الحکمة : 616

حدیث - 820

امام علی علیه السلام :

مَنْ جَعَلَ مُلْكُهُ خَادِمًا لِدِينِهِ انْقَادَ لَهُ كُلُّ سُلْطَانٍ ، مَنْ جَعَلَ دِينَهُ خَادِمًا لِمُلْكِهِ
طَمَعَ فِيهِ كُلُّ إِنْسَانٍ ؛

هر کس حکومت خود را در خدمت دینش قرار دهد ، هر سلطانی مطیع او
شود ؛ هر کس دینش را در خدمت حکومتش در آورد ، هر انسانی در او طمع
کند .

غرر الحکم : (9017_9016) منتخب میزان الحکمة : 514

حدیث - 821

امام علی علیه السلام :

حَقُّ عَلَى الْمَلِكِ أَنْ يَسُوسَ نَفْسَهُ قَبْلَ جُنْدِهِ ؛

بر پادشاه است که پیش از سپاهیان ، به سیاست و تربیت خودش
بپردازد .

غرر الحکم : 4940 منتخب میزان الحکمة : 514

حدیث - 822

امام علی علیه السلام :

الْمَكَانَةُ مِنَ الْمُلُوكِ مِفْتَاحُ الْمَحَنَةِ وَبَذَرُ الْفِتْنَةِ ؛

منزلت داشتن نزد شاهان ، کلید رنج و محنت است و تخم فتنه .

غرر الحكم : 2184 منتخب ميزان الحكمة : 514

حدیث - 823

رسول الله ﷺ

لِعَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ سُمْرَةَ: يَا عَبْدَ الرَّحْمَنِ بْنِ سُمْرَةَ، لَا تَسْأَلِ الْإِمَارَةَ؛ فَإِنَّكَ إِذَا أُعْطِيَتْهَا عَنْ مَسْأَلَةٍ وُكِّلْتَ فِيهَا إِلَى نَفْسِكَ، وَإِنْ أُعْطِيَتْهَا عَنْ غَيْرِ مَسْأَلَةٍ أُعِنْتَ عَلَيْهَا.

پیامبر خدا ﷺ به عبدالرحمن بن سمره فرمودند:

ای عبدالرحمن بن سمره ، داوطلب امارت مشو ؛ زیرا اگر با تقاضای تو این منصب به تو سپرده شود در اداره آن به خودت واگذار می‌شوی و اگر بدون تقاضای تو به تو واگذار شود ، در اداره آن یاری می‌شوی .

سنن أبی داود : 2929 منتخب ميزان الحكمة : 618

حدیث - 824

پیامبر خدا ﷺ :

مَنْ اسْتَعْمَلَ غُلَامًا فِي عِصَابَةٍ فِيهَا مَنْ هُوَ أَرْضَى لِلَّهِ مِنْهُ فَقَدْ خَانَ اللَّهَ؛
هرکس از میان گروهی مردی را به کار گمارد در حالی که در بین آنها خداپسندتر از او وجود دارد، به خدا و رسول او و مؤمنان خیانت کرده‌است.

بحار الأنوار : 23 / 75 / 24 منتخب ميزان الحكمة : 618

حدیث - 825

الامام علی علیه السلام

فِي كِتَابِهِ إِلَى ابْنِ عَبَّاسٍ: أَمَّا بَعْدُ ، فَلَا يَكُنْ حَظُّكَ فِي وَلَا يَتِكَ مَالًا تَسْتَفِيدُهُ ، وَلَا غَيْظًا تَسْتَفِيهِ ، وَلَكِنْ إِمَاتُهُ بَاطِلٌ وَإِحْيَاءُ حَقٍّ .

امام علی علیه السلام

در نامه خود به ابن عباس: اَمَّا بَعْدُ ؛ مبدا بهره تو از حکومت به دست آوردن مالی یا فرو نشانیدن خشمی باشد . بلکه باید بهره‌ات میراندن باطل باشد و زنده کردن حق .

بحار الأنوار : 40 / 238 / 10 منتخب میزان الحکمة : 26

حدیث - 826

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم :

مَنْ مَدَحَ سُلْطَانًا جَائِرًا وَتَخَفَّ وَتَضَعَّعَ لَهُ طَمَعًا فِيهِ ، كَانَ قَرِينَةً إِلَى النَّارِ ؛ هر که به طمع چیزی ، سلطان ستمگری را مدح کند و خود را در برابر او خوار و خفیف سازد ، همنشین او در آتش خواهد بود .

أُمَالِي الصَّدُوق : 347 / 1 منتخب میزان الحکمة : 278

حدیث - 827

امام صادق علیه السلام :

أَيُّمَا مُؤْمِنٍ خَضَعَ لِصَاحِبِ سُلْطَانٍ أَوْ مَنْ يُخَالِطُهُ عَلَى دِينِهِ طَلَبَا لِمَا فِي يَدَيْهِ مِنْ دُنْيَاهُ ، أَحْمَلَهُ اللَّهُ وَمَقَّتَهُ عَلَيْهِ وَوَكَّلَهُ إِلَيْهِ ، فَإِنْ هُوَ غَلَبَ عَلَى شَيْءٍ مِنْ دُنْيَاهُ وَصَارَ فِي يَدِهِ مِنْهُ شَيْءٌ ، نَزَعَ اللَّهُ الْبَرَكَاتَ مِنْهُ ؛

هر مؤمنی در برابر صاحب قدرتی یا کسی که مخالف دین اوست ، به قصد دست یافتن به چیزی از دنیای او ، فروتنی و خضوع کند ، خداوند او را بی نام و نشان گرداند ، و برای این کار بر او خشم گیرد ، و او را به خودش واگذارد ؛ و اگر هم بر چیزی از دنیای او دست یابد و اندکی از آن به دستش افتد ، خداوند برکت را از آن ببرد .

بحار الأنوار : 15 / 371 / 75

حدیث - 828

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم :

مَنْ خَفَّ لِسُلْطَانٍ جَائِرٍ فِي حَاجَةٍ كَانَ قَرِينَهُ فِي النَّارِ ؛
هر که به خاطر نیازی در برابر سلطان ستمگری خود را خفیف کند ،
همدم او در آتش باشد .

بحار الأنوار : 278 / 360 / 76 منتخب میزان الحکمة :

حدیث - 829

امام علی عَلَيْهِ السَّلَامُ :

بَاعِدِ السُّلْطَانَ لِتَأْمَنَ خُدْعَ الشَّيْطَانِ ؛

از سلطان دوری کن تا از نیرنگهای شیطان ایمن مانی .

بحار الأنوار : 77 / 215 / 1 منتخب میزان الحکمة : 276

حدیث - 830

امام علی عَلَيْهِ السَّلَامُ :

صَاحِبُ السُّلْطَانِ كَرَائِبِ الْأَسَدِ ، يُغَبِّطُ بِمَوْعِدِهِ ، وَهُوَ أَعْلَمُ بِمَوْضِعِهِ ؛

ملازم و ندیم سلطان ، همچون کسی است که بر شیر سوار باشد ؛ مردم به موقعیت او غبطه می خورند، در حالی که خودش بهتر می داند در چه وضعیتی (خطرناک) قرار دارد .

نهج البلاغة : الحکمة 263 منتخب میزان الحکمة : 276

حدیث - 831

پیامبر خدا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ :

إِيَّاكُمْ وَمُخَالَطَةَ السُّلْطَانِ فَإِنَّهُ ذَهَابُ الدِّينِ ، وَإِيَّاكُمْ وَمُعَوَّنَتَهُ فَإِنَّكُمْ لَا تَحْمَدُونَ أَمْرَهُ ؛

زنهار از ملازمت با سلطان؛ که این کار دین را می برد. و زنهار از کمک کردن به او؛ زیرا شما کارهای او را نمی پسندید.

بحار الأنوار : 10 / 368 / 7 منتخب میزان الحکمة : 276

حدیث - 832

پیامبر خدا ﷺ :

مَنْ لَزِمَ السُّلْطَانَ أَفْتِنَ ، وَمَا يَزِدُّهُ مِنَ السُّلْطَانِ قُرْبًا إِلَّا أَزْدَادَ مِنَ اللَّهِ بُعْدًا ؛
هر که ملازمت سلطان اختیار کند به فتنه و گمراهی افتد ، و هر چه به سلطان
نزدیکتر گردد از خدا دورتر شود .

بحار الأنوار : 75 / 371 / 13 منتخب میزان الحکمة : 276

حدیث - 833

پیامبر خدا ﷺ :

إِيَّاكُمْ وَأَبْوَابَ السُّلْطَانِ وَحَوَاشِيهَا ؛ فَإِنَّ أَقْرَبَكُمْ مِنْ أَبْوَابِ السُّلْطَانِ وَحَوَاشِيهَا
أَبْعَدُكُمْ مِنَ اللَّهِ عِزُّ وَ جَلُّ ، وَمَنْ آثَرَ السُّلْطَانَ عَلَى اللَّهِ عِزُّ وَ جَلُّ أَذْهَبَ اللَّهُ عَنْهُ
الْوَرَعَ وَجَعَلَهُ حَيْرَانَ ؛

زنها از درگاه و حواشی سلطان ؛ زیرا که نزدیکترین شما به درگاه و حواشی
سلطان دورترین شماس از خداوند عز و جل ؛ و هر که سلطانی را بر خداوند
عز و جل ترجیح دهد ، خداوند پارسایی را از او ببرد و او را سرگشته و حیران
گرداند .

بحار الأنوار : 75 / 372 / 19 منتخب میزان الحکمة : 276

حدیث - 834

پیامبر خدا ﷺ :

إِنَّ مِنْ تَعْظِيمِ جَلَالِ اللَّهِ عِزُّ وَ جَلُّ كَرَامَةِ ذِي الشَّيْبَةِ ، وَحَامِلِ الْقُرْآنِ ، وَالْإِمَامِ
الْعَادِلِ ؛

احترام نهادن به ریش سفید و قرآن دان و پیشوای دادگر، بزرگداشت
جلال و شکوه خداوند عز و جل است .

کنز العمال : 25507 منتخب میزان الحکمة : 384

حدیث - 835

امام علی علیه السلام :

لَا تُكْثِرَنَّ الدُّخُولَ عَلَى الْمُلُوكِ ؛ فَإِنَّهُمْ إِنْ صَحِبْتَهُمْ مُلُوكَ ، وَإِنْ نَصَحْتَهُمْ
غَشُوكَ ؛

مبادا که ، زیاد با شاهان آمد و شد کنی ؛ زیرا این جماعت ، اگر با آنان
مصاحبت کنی تو را ملول می کنند و اگر با آنان یکرنگ باشی به تو نیرنگ
می زنند .

غرر الحکم : 10321 منتخب میزان الحکمة : 514

حدیث - 836

امام علی علیه السلام :

أَعْلَمُ النَّاسِ الْمُسْتَهِتِرُ بِالْعِلْمِ ؛

داناترین مردم ، کسی است که آزمند دانش باشد .

غرر الحکم : 3079 منتخب میزان الحکمة : 406

حدیث - 837

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم :

لَوْ خِفْتُمْ اللَّهَ حَقَّ خِيفَتِهِ لَعُلِّمْتُمْ الْعِلْمَ الَّذِي لَا جَهْلَ مَعَهُ ؛

اگر از خدا ، چنان که سزد ، می ترسیدید علمی به شما آموخته می شد که

جهل و نادانی با آن همراه نبود .

کنز العمال : 5881 منتخب میزان الحکمة : 406

حدیث - 838

امام علی علیه السلام :

وَأَعْلَمُ أَنََّّهُ لَا خَيْرَ فِي عِلْمٍ لَا يَنْفَعُ ، وَلَا يُنْتَفَعُ بِعِلْمٍ لَا يَحَقُّ تَعَلُّمُهُ .

بدان که در دانش ناسودمند خیری نیست و آموختن دانشی که سزاوار

آموختن نیست ، سودی ندهد .

نهج البلاغة : الكتاب 31 منتخب میزان الحکمة : 404

حدیث - 839

امام علی علیه السلام :

لَا يَسْتَوِي عِنْدَ اللَّهِ فِي الْعُقُوبَةِ الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ، نَفَعَنَا اللَّهُ
وإِيَّاكُمْ بِمَا عَلَّمْنَا ، وَجَعَلَهُ لَوَجْهِهِ خَالِصًا ، إِنَّهُ سَمِيعٌ مُجِيبٌ؛
کیفر کسانی که می دانند و کسانی که نمی دانند، نزد خداوند یکسان نیست .
خداوند ما و شما را از علمی که داریم بهره مند سازد و آن را برای خود خالص
گرداند، همانا او شنوا و پذیرنده (دعا) است .

الإرشاد : 1 / 230 منتخب میزان الحکمة : 404

حدیث - 840

امام علی علیه السلام :

اعْقِلُوا الْخَبَرَ إِذَا سَمِعْتُمُوهُ عَقْلَ رِعَايَةٍ لَا عَقْلَ رِوَايَةٍ؛ فَإِنَّ رُؤَاةَ الْعِلْمِ كَثِيرٌ
وَرُغَاتُهُ قَلِيلٌ؛

هر گاه خبری را شنیدید ، در اندیشه به کار بستن آن باشید ، نه به فکر نقل
کردنش ؛ زیرا بازگو کنندگان دانش بسیارند و به کار برندگان آن اندک .

نهج البلاغة : الحکمة 98 منتخب میزان الحکمة : 404

حدیث - 841

امام علی علیه السلام :

الْعِلْمُ بِلا عَمَلٍ وَبَالٌ ، الْعَمَلُ بِلا عِلْمٍ ضَلَالٌ؛

علم بدون عمل وزر و وبال است؛ وعمل بدون علم گمراهی است.
غرر الحكم : 1587 ، 1588 منتخب میزان الحکمة : 402

حدیث - 842

امام علی عَلِيٍّ :
الدُّنْيَا كُلُّهَا جَهْلٌ إِلَّا مَوَاضِعَ الْعِلْمِ ، وَالْعِلْمُ كُلُّهُ حُجَّةٌ إِلَّا مَا عُمِلَ بِهِ ؛
دنیا همه‌اش نادانی است، مگر آن جاها که علم باشد و علم همه‌اش
حجت (بردارنده‌اش) است ، مگر علمی که به آن عمل شود .
بحار الأنوار : 2 / 29 / 9 منتخب میزان الحکمة : 402

حدیث - 843

پیامبر خدا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ :
النَّظَرُ فِي وَجْهِ الْعَالِمِ حُبًّا لَهُ عِبَادَةً ؛
نگاه مهرآمیز به چهره عالم ، عبادت است .
نوادر الراوندی : 11 منتخب میزان الحکمة : 398

حدیث - 844

پیامبر خدا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ :
هِمَّةُ الْعُلَمَاءِ الْوَعَايَةُ ، وَهِمَّةُ السُّفَهَاءِ الرَّوَايَةُ ؛
اهتمام دانایان به فهمیدن است و اهتمام نادانان به روایت کردن .
کنز العمال : 29337 منتخب میزان الحکمة : 402

حدیث - 845

امام علی علیه السلام :

الْعِلْمُ مَقْرُونٌ بِالْعَمَلِ ، فَمَنْ عِلِمَ عَمِلَ ، وَالْعِلْمُ يَهْتَفُ بِالْعَمَلِ ، فَإِنْ أَجَابَهُ وَإِلَّا ارْتَحَلَ عَنْهُ ؛

علم و عمل به هم پیوسته‌اند . بنابراین ، هر که بداند ، عمل کند و هر که عمل کند ، بداند . علم ، عمل را صدا می‌زند ، اگر پاسخش داد می‌ماند و گرنه می‌رود .

نهج البلاغة : الحکمة 366 منتخب میزان الحکمة : 402

حدیث - 846

امام علی علیه السلام :

عَلَى الْعَالِمِ أَنْ يَعْمَلَ بِمَا عِلِمَ ، ثُمَّ يَطْلُبَ تَعْلَمَ مَا لَمْ يَعْلَمْ ؛

بر دانشمند است که آنچه را می‌داند به کار بندد و سپس در پی یاد گرفتن دانشی رود که نمی‌داند .

غرر الحکم : 6196 منتخب میزان الحکمة : 402

حدیث - 847

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم :

الْمُتَعَبِّدُ بِغَيْرِ فِقْهِ كَالْحِمَارِ فِي الطَّاحُونِ ؛

کسی که از روی فهم و شناخت عبادت نکند ، مانند خر آسیاست .

کنز العمال : 28709 منتخب میزان الحکمة : 402

حدیث - 848

امام صادق علیه السلام :

الْعَامِلُ عَلَى غَيْرِ بَصِيرَةٍ كَالسَّائِرِ عَلَى غَيْرِ الطَّرِيقِ، وَلَا يَزِيدُهُ سُرْعَةُ السَّيْرِ مِنَ الطَّرِيقِ إِلَّا بُعْدًا ؛

کسی که بدون بصیرت عمل کند ، مانند کسی است که به دنبال سراب بیابان راه پیماید . او هر چه تندتر رود دورتر می افتد .

أمالی الصدوق : 343 / 18

حدیث - 849

امام علی علیه السلام :

ثَمَرَةُ الْعِلْمِ الْعَمَلُ بِهِ ؛

میوه دانش ، به کار بستن آن است .

غرر الحکم : 4624 منتخب میزان الحکمة : 402

حدیث - 850

امام علی علیه السلام :

ثَمَرَةُ الْعِلْمِ الْعِبَادَةُ ؛

میوه دانش ، پرستش است .

غرر الحکم : 4600 منتخب میزان الحکمة : 402

حدیث - 851

امام علی علیه السلام :

ثَمَرَةُ الْعِلْمِ إِخْلَاصُ الْعَمَلِ ؛

میوه دانش ، خالص گردانیدن عمل (برای خدا) است .

غرر الحکم : 4642 منتخب میزان الحکمة : 402

حدیث - 852

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم :

مَنْ قَالَ : أَنَا عَالِمٌ فَهُوَ جَاهِلٌ ؛

هر که بگوید : من دانا هستم، او شخص نادانی است .

منیه المرید : 137 منتخب میزان الحکمة : 402

حدیث - 853

امام باقر علیه السلام :

إِنَّ قَلْبًا لَيْسَ فِيهِ شَيْءٌ مِنَ الْعِلْمِ كَالْبَيْتِ الْخَرَابِ الَّذِي لَا عَامِرَ لَهُ ؛

دلی که در آن چیزی از دانش نباشد، مانند خانه ویرانه‌ای است که آباد

کننده‌ای ندارد .

أمالیاطوسی : 1165/543 منتخب میزان الحکمة : 396

حدیث - 854

امام علی علیه السلام :

هَلَكَ خُزَانُ الْأَمْوَالِ وَهُمْ أَحْيَاءُ ، وَالْعُلَمَاءُ بَاقُونَ مَا بَقِيَ الدَّهْرُ ، أَعْيَانُهُمْ مَفْقُودَةٌ ، وَأَمْثَالُهُمْ فِي الْقُلُوبِ مَوْجُودَةٌ ؛

مال اندوزان، با آن که زنده‌اند مرده‌اند و اهل علم، تا دنیا هست زنده‌اند. پیکرهایشان از میان می‌رود، اما یادشان در دلها هست.

نهج البلاغة : الحکمة 147 منتخب میزان الحکمة : 396

حدیث - 855

لِكُمَيْلٍ لَمَّا أَخَذَ بِيَدِهِ وَأَخْرَجَهُ إِلَى الْجَبَّانِ فَلَمَّا أَصْحَرَتْ نَفْسُ الصُّعْدَاءِ وَقَالَ: يَا كُمَيْلُ ، الْعِلْمُ خَيْرٌ مِنَ الْمَالِ ، الْعِلْمُ يَحْرُسُكَ وَأَنْتَ تَحْرُسُ الْمَالَ ، وَالْمَالُ تَنْقُصُهُ النَّفَقَةُ ، وَالْعِلْمُ يَزْكُو عَلَى الْإِنْفَاقِ ، وَصَنِيعُ الْمَالِ يَزُولُ بِزَوَالِهِ .

امام علی علیه السلام دست کمیل بن زیاد را گرفت و او را به سوی گورستان برد و چون به صحرا رسید، آهی از نهاد برکشید و به او فرمودند: ای کمیل! دانش بهتر از دارایی است؛ زیرا دانش از تو نگهبانی می‌کند اما از دارایی تو باید نگهبانی کنی، دارایی با خرج کردن کم می‌شود، اما دانش با انفاق زیاد می‌گردد. و دست پرورده مال و ثروت با از بین رفتن آن از بین می‌رود (احترام و موقعیت اجتماعی خود را از دست می‌دهد).

نهج البلاغة : الحکمة 147. الجبَّان والجبَّانة : الصَّحراء ، وتُسمَّى بهما المقابر)

(النهاية : 236/1)

حدیث - 856

امام علی علیه السلام :

إِذَا أَرَدَلَ اللَّهُ عَبْدًا حَظَرَ عَلَيْهِ الْعِلْمُ؛

هر گاه خداوند (بخواهد) بنده‌ای را پست گرداند، او را از علم بی بهره سازد .

نهج البلاغة : الحکمة 288 منتخب میزان الحکمة : 396

حدیث - 857

امام علی علیه السلام :

يَا مُؤْمِنُ ، إِنَّ هَذَا الْعِلْمَ وَالْأَدَبَ تَمَنُّ نَفْسِكَ ، فَاجْتَهِدْ فِي تَعَلُّمِهِمَا ، فَمَا يَزِيدُ
مِنْ عِلْمِكَ وَأَدَبِكَ يَزِيدُ فِي تَمَنِّكَ وَقَدْرِكَ ؛

ای مؤمن ! این دانش و ادب جان بهای توست ، پس در فراگرفتن آن دو
کوشا باش که هر چه بر دانش و ادب افزوده شود ، قدر و ارزشت فزونی گیرد .

مشكاة الأنوار : 135 منتخب میزان الحکمة : 14

حدیث - 858

امیر المؤمنین علی علیه السلام :

لِسَائِلٍ سَأَلَهُ عَنْ مُعْضِلَةٍ : سَلْ تَفْقَهَا ، وَلَا تَسْأَلْ تَعَنُّتًا ؛ فَإِنَّ الْجَاهِلَ الْمُتَعَلِّمَ شَبِيهُ
بِالْعَالِمِ ، وَإِنَّ الْعَالِمَ الْمُتَعَسِّفَ (الْمُتَعَنِّفَ) شَبِيهُ بِالْجَاهِلِ الْمُتَعَنِّتِ .

امام علی علیه السلام در پاسخ به مردی که از آن حضرت سؤالی مشکل آفرین
پرسید فرمودند: به قصد یاد گرفتن بپرس ، نه برای آزدن و خطا گرفتن ؛ زیرا

جاهلی که درصدد آموختن باشد همانند عالم است و عالمی که در بیراهه قدم
نهد همچون جاهلی است که به قصد خطا گرفتن می پرسد .

نهج البلاغة : الحکمة 320 منتخب میزان الحکمة : 260

حدیث - 859

امام عسکری علیه السلام :

مِنَ الْجَهْلِ الضَّحْكُ مِنْ غَيْرِ عَجَبٍ ؛

خنده‌ای که از روی تعجب نباشد نشانه نادانی است .

تحف العقول : 487 منتخب میزان الحکمة : 120

حدیث - 860

امام صادق علیه السلام :

الْجَهْلُ فِي ثَلَاثٍ : فِي تَبَدُّلِ الْإِخْوَانِ ، وَالْمُنَابَذَةِ بِغَيْرِ بَيَانٍ ، وَالتَّجَسُّسِ عَمَّا لَا

يَعْنَى ؛

نادانی در سه چیز است : دوست عوض کردن ، مخالفت کردن بدون دلیل و

برهان و پرس و جو از چیزهای بیهوده .

تحف العقول : 317 منتخب میزان الحکمة : 120

حدیث - 861

امام صادق علیه السلام :

كَفَى بِخَشْيَةِ اللَّهِ عِلْمًا ، وَكَفَى بِالْإِغْتِرَارِ بِاللَّهِ جَهْلًا ؛

دانایی را همین بس که از خدا بترسی و نادانی را همین بس که از (عذاب) خدا غافل شوی .

بحار الأنوار : 70 / 379 / 26 منتخب میزان الحکمة : 118

حدیث - 862

امام صادق علیه السلام :

كفى بخَشْيَةِ اللَّهِ عِلْماً ، وكفى بالآغْتِرَارِ بِاللَّهِ جَهْلًا ؛

دانایی را همین بس که از خدا بترسی و نادانی را همین بس که از (عذاب) خدا غافل شوی .

بحار الأنوار : 70 / 379 / 26 منتخب میزان الحکمة : 118

حدیث - 863

الإمامُ الحسنُ عليه السلام

لَمَّا سَأَلَهُ أَبُوهُ عَنْ تَفْسِيرِ الْجَهْلِ: سُرْعَةُ الْوُثُوبِ عَلَى الْفُرْصَةِ قَبْلَ الْاِسْتِمْكَانِ مِنْهَا ، وَالْاِمْتِنَاعُ عَنِ الْجَوَابِ .

امام حسن علیه السلام در پاسخ به پرسش پدرشان از تفسیر نادانی فرمودند : زود پریدن روی فرصت پیش از آن که آن را کاملاً به دست آوری و خودداری کردن از جواب .

معانی الأخبار : 401 / 62 منتخب میزان الحکمة : 118

حدیث - 864

امام علی علیه السلام :

الرُّكُونُ إِلَى الدُّنْيَا مَعَ مَا تُعَايِنُ مِنْهَا جَهْلٌ؛

دل بستن به دنیا ، با وجود آن همه رنجهایی که از او می بینی ، نادانی است .

نهج البلاغة: الحکمة 384 منتخب میزان الحکمة : 118

حدیث - 865

امام علی علیه السلام :

لَا تَتَكَلَّمْ بِكُلِّ مَا تَعْلَمُ فَكَفَى بِذَلِكَ جَهْلًا؛

هر چه می دانی به زبان میاور که این نشان نادانی است .

غرر الحکم : 10187 منتخب میزان الحکمة : 118

حدیث - 866

امام علی علیه السلام :

لَا تَتَكَلَّمْ بِكُلِّ مَا تَعْلَمُ فَكَفَى بِذَلِكَ جَهْلًا؛

هر چه می دانی به زبان میاور که این نشان نادانی است .

غرر الحکم : 10187 منتخب میزان الحکمة : 118

حدیث - 867

امام علی علیه السلام :

كَفَى بِالْمَرْءِ جَهْلًا أَنْ يَرْتَكِبَ مَا نَهَى عَنْهُ ؛

در نادانی مرد همین بس که آنچه از آن نهی شده انجام دهد .

مطالب السؤل : 55 منتخب میزان الحکمة : 118

حدیث - 868

امام علی علیه السلام :

كَفَى بِالْمَرْءِ جَهْلًا أَنْ يَرْتَكِبَ مَا نَهَى عَنْهُ ؛

در نادانی مرد همین بس که آنچه از آن نهی شده انجام دهد .

مطالب السؤل : 55 منتخب میزان الحکمة : 118

حدیث - 869

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم :

مِنْ الْجَهْلِ أَنْ تُظْهَرَ كُلُّ مَا عَلِمْتَ؛

از نادانی است که هر چه می‌دانی فاش سازی .

تنبيه الخواطر : 2 / 122 منتخب میزان الحکمة : 118

حدیث - 870

الجاهلُ أسيرُ لسانِهِ ؛

نادان ، اسیر زبان خود است .

الدرة الباهرة : 41 منتخب میزان الحکمة : 118

حدیث - 871

امام علی عليه السلام :

نادان ، کسی است که خود را به آنچه نمی‌داند دانا شمارد و به رأی و نظر خود بسنده کند و پیوسته از دانشمندان دوری کند و از آنان عیب و ایراد گیرد و مخالفان خود را بر خطا داند و آنچه را نفهمیده ، گمراه کننده شمارد . هرگاه به مطلبی برخورد که آن را نمی‌داند ، منکرش شود و آن را دروغ شمارد و از روی نادانی خود گوید : من چنین چیزی را نمی‌شناسم و فکر نمی‌کنم که وجود داشته و گمان نمی‌کنم وجود داشته باشد و کجا چنین چیزی است ؟ و این از آن روست که به نظر و رأی خود اعتماد دارد و از نادانی خود بی‌خبر است ! از این رو به سبب نادانی خویش پیوسته از جهل بهره‌مند شود و حق را انکار کند و در نادانی سرگشته ماند و از طلب دانش تکبر ورزد .

تحف العقول : 73 منتخب میزان الحکمة : 118

حدیث - 872

امام علی علیه السلام :

لَا تَرَى الْجَاهِلَ إِلَّا مُفْرَطًا أَوْ مُفْرَطًا؛

هرگز نادانی را نمی‌یابی جز آن که (در کارهایش) یا افراط می‌کند یا تفريط .

نهج البلاغة : الحکمة 70 منتخب میزان الحکمة : 118

حدیث - 873

امام صادق علیه السلام :

مِنْ أَخْلَاقِ الْجَاهِلِ الْإِجَابَةُ قَبْلَ أَنْ يُسْمَعَ ، وَالْمُعَارَضَةُ قَبْلَ أَنْ يُفْهَمَ ، وَالْحُكْمُ

بِمَا لَا يَعْلَمُ ؛

یکی از خویهای نادان این است که قبل از شنیدن (مطلب) پاسخ می‌دهد و

پیش از آن که (مقصود گوینده را) بفهمد به مخالفت بر می‌خیزد و ندانسته داوری

می‌کند .

أعلام الدين : 303 منتخب میزان الحکمة : 118

حدیث - 874

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم :

صِفَةُ الْجَاهِلِ : أَنْ يَظْلِمَ مَنْ خَالَطَهُ ، وَيَتَعَدَّى عَلَى مَنْ هُوَ دُونَهُ ، وَيَتَطَاوَلَ عَلَى

مَنْ هُوَ فَوْقَهُ ، كَلَامُهُ بَغِيرِ تَدَبُّرٍ ؛

خصوصیت نادان این است که درباره هر کس که با او آمیزش کند ستم روا دارد ، به فرو دستش دراز دستی کند ، بر بالا دستش گردنفرازی نماید و بدون آن که در سخن بیندیشد زبان به گفتار گشاید .

تحف العقول : 29 منتخب میزان الحکمة : 118

حدیث - 875

امام علی علیه السلام :

الْجَهْلُ أَدْوَأُ الدَّاءِ؛

نادانی بدترین درد است .

غرر الحکم : 820 منتخب میزان الحکمة : 118

حدیث - 876

امام صادق علیه السلام :

لَيْسَ الْعِلْمُ بِالْتَّعَلُّمِ، إِنَّمَا هُوَ نُورٌ يَقَعُ فِي قَلْبٍ مِّنْ يُرِيدُ اللَّهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى أَنْ يَهْدِيَهُ، فَإِنْ أَرَدْتَ الْعِلْمَ فَاطْلُبْ أَوَّلًا فِي نَفْسِكَ حَقِيقَةَ الْعُبُودِيَّةِ، وَاطْلُبِ الْعِلْمَ بِاسْتِعْمَالِهِ، وَاسْتَفْهِمِ اللَّهَ يُفْهِمَكَ؛

دانش به آموختن نیست ، بلکه نوری است که در دل هر کس که خداوند تبارک و تعالی بخواهد هدایتش کند ، می افتد . بنابراین ، اگر خواهان دانش هستی ، نخست حقیقت عبودیت را در جان خودت جویا شو و دانش را از طریق به کار بستن آن بجوی و از خداوند فهم و دانایی بخواه تا تو را فهم و دانایی دهد .

بحار الأنوار : 1 / 225 / 17 منتخب میزان الحکمة : 404

حدیث - 877

امام علی علیه السلام :

عَلَى الْمُتَعَلِّمِ أَنْ يُدَبِّبَ نَفْسَهُ فِي طَلَبِ الْعِلْمِ، وَلَا يَمَلَّ مِنْ تَعَلُّمِهِ، وَلَا يَسْتَكْثِرَ
مَا عِلِمَ؛

بر دانش آموز است ، که خود را در طلب علم کوشا سازد و از آموختن دانش
خسته نشود و دانسته های خود را زیاد نشمارد .

غرر الحکم : 6197 منتخب میزان الحکمة : 402

حدیث - 878

امام علی علیه السلام :

عَلَى الْمُتَعَلِّمِ أَنْ يُدَبِّبَ نَفْسَهُ فِي طَلَبِ الْعِلْمِ، وَلَا يَمَلَّ مِنْ تَعَلُّمِهِ، وَلَا يَسْتَكْثِرَ
مَا عِلِمَ؛

بر دانش آموز است ، که خود را در طلب علم کوشا سازد و از آموختن دانش
خسته نشود و دانسته های خود را زیاد نشمارد .

غرر الحکم : 6197 منتخب میزان الحکمة : 402

حدیث - 879

پیامبر خدا ﷺ :

ثَلَاثَةٌ لَا يَسْتَخِفُّ بِحَقِّهِمْ إِلَّا مُنَافِقٌ بَيْنُ النِّفَاقِ : ذُو الشَّيْبَةِ فِي الْإِسْلَامِ ، وَالْإِمَامُ الْمُقْسِطُ ، وَمُعَلِّمُ الْخَيْرِ؛

سه کس اند که جز منافقی که نفاقش آشکار است در حق آنان بی حرمتی نکند : ریش سفید اسلام ، پیشوای دادگر و آموزگار خویبها .
کنز العمال : 43811 منتخب میزان الحکمة : 400

حدیث - 880

امام علی علیه السلام :

از جمله حقوق شخص دانشمند بر تو این است که (هر گاه در میان جمعی بود) بر همگان سلام کنی و به او نیز اختصاصا سلام گویی ، روبه رویش بنشین ، در حضور او با دست و چشم و ابرو اشاره نکنی ، در مخالفت با نظر او نگویی : «فلانی چنین گفته است» . نزد او از کسی غیبت نکنی ، در مجلسش درگوشی صحبت نکنی ، جامه اش را نگیری ، اگر خسته بود ، در سؤال کردن اصرار نوری . از طول مجالسش به تنگ نیایی ؛ زیرا حکایت همنشینی با او حکایت درخت خرمایی است که انتظار می کشی تا کی از آن چیزی برای تو بیفتد .
کذا فی المصدر ، و لعلّ الصحيح «تُلَحَّ» . کنز العمال : 29363 منتخب میزان الحکمة : 400

حدیث - 881

امام سجّاد علیه السلام :

حقّ استاد تو این است که به او احترام گذاری ، محضرش را موقّر داری ، با دقت به سخنانش گوش بسپاری ، رویت به او باشد و به او توجّه نمایی ، صدایت را بر او بلند نکنی ، هر گاه کسی از او سؤالی کند تو جواب ندهی ، بلکه بگذاری خودش جواب دهد . در محضر او با کسی سخن نگویی ، در حضور او از کسی غیبت نکنی ، اگر پیش تو از او بدگویی شود ، از وی دفاع کنی . عیبهایش را بیوشانی ، خوبیها و صفات نیکش را آشکار سازی ، با دشمن او همنشینی نکنی و با دوستش دشمنی نورزی . هرگاه این کارها را کردی ، فرشتگان خدا درباره‌ات گواهی دهند که تو برای رضای خداوند جلّ اسمه ، نه برای مردم ، نزد آن استاد رفته‌ای و دانش او را فراگرفته‌ای .

الخصال : 567 / 1 منتخب میزان الحکمة : 400

حدیث - 882

امام سجّاد علیه السلام :

حقّ شاگرد تو این است که بدانی خداوند ، به واسطه علم و دانشی که به تو داده و از خزانه‌های (دانش) خود برای تو گشوده ، تو را سرپرست شاگردانت ساخته است . بنابراین ، اگر مردم را خوب آموزش دهی و با آنان درستی و بدرفتاری نکنی و از تعلیمشان به ستوه نیایی ، خداوند از فضل خود بر دانش تو بیفزاید . اما اگر دانش خود را از مردم مضایقه کنی یا وقتی برای آموختن دانش

نزد تو آمدند با ایشان درشتی و بدرفتاری کنی ، بر خداوند عز و جل سزاوار
است که علم و شکوه آن را از تو بگیرد و جایگاه تو را از دل مردم بیندازد .

عوالی اللآلی : 4 / 74 / 54 منتخب میزان الحکمة : 400

حدیث - 883

الإمام الصادق عليه السلام

فی قوله تعالى : (وَلَا تُصَغِّرْ حَدَّكَ لِلنَّاسِ) : لِيَكُنِ النَّاسُ عِنْدَكَ فِي الْعِلْمِ
سَوَاءً؛

امام صادق عليه السلام درباره آیه «به تکبر از مردم روی مگردان» فرمودند: باید
مردمی که برای آموختن علم نزد تو می آیند، در نظرت یکسان باشند .

نيه المرید : 185 منتخب میزان الحکمة : 400

حدیث - 884

الإمام الصادق عليه السلام

فی قوله تعالى : (وَلَا تُصَغِّرْ حَدَّكَ لِلنَّاسِ) : لِيَكُنِ النَّاسُ عِنْدَكَ فِي الْعِلْمِ
سَوَاءً؛

امام صادق عليه السلام درباره آیه «به تکبر از مردم روی مگردان» فرمودند: باید
مردمی که برای آموختن علم نزد تو می آیند، در نظرت یکسان باشند .

نيه المرید : 185 منتخب میزان الحکمة : 400

حدیث - 885

امام علی عَلَيْهِ السَّلَامُ :

خُذُوا مِنَ الْعِلْمِ مَا بَدَا لَكُمْ ، وَإِيَّاكُمْ أَنْ تَطْلُبُوهُ لِيُخَالِ أَرْبَعٌ : لَتُبَاهُوا بِهِ الْعُلَمَاءُ ،
أَوْ تُمَارَوْا بِهِ السُّفَهَاءُ ، أَوْ تُرَاوُوا بِهِ فِي الْمَجَالِسِ ، أَوْ تَصْرِفُوا وُجُوهَ النَّاسِ إِلَيْكُمْ
لِلتَّرَوُّسِ؛

از علم ، هر آنچه که برایتان پیش می آید فرا گیرید و زنهار که آن را برای
چهار کار بیاموزید : برای فخر فروشی بر علما ، یا ستیزه کردن با جاهلان ، یا
خودنمایی در مجالس ، یا جلب کردن توجه مردم به خود و ریاست کردن بر
آنها .

الإرشاد : 1 / 230 منتخب میزان الحکمة : 400

حدیث - 886

پیامبر خدا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ :

مَنْ ابْتَغَى الْعِلْمَ لِيُخَدَعَ بِهِ النَّاسَ لَمْ يَجِدْ رِيحَ الْجَنَّةِ ؛

هر کس دانش را برای فریفتن مردم بجوید ، بوی بهشت را نیابد .

مکارم الأخلاق : 2 / 364 / 2661

حدیث - 887

پیامبر خدا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ :

مَنْ تَعَلَّمَ الْعِلْمَ لِغَيْرِ اللَّهِ تَعَالَى فَلْيَتَّبِعْهُ مَقْعَدُهُ مِنْ نَارٍ ؛

هر که دانش را برای غیر خدا بیاموزد ، جایگاهش دوزخ باشد .

کنز العمال : 29035 منتخب میزان الحکمة : 400

حدیث - 888

پیامبر خدا ﷺ :

هر که دانش را برای خدا بیاموزد ، به هیچ بابی از آن نرسد مگر این که بیش از پیش ، خود را حقیرتر بیند ، با مردم افتاده تر شود ، ترسش از خدا بیشتر گردد و در دین کوشاتر شود . چنین کسی از علم بهره مند می شود . پس ، باید آن را بیاموزد . اما کسی که دانش را برای دنیا و منزلت یافتن نزد مردم و موقعیت یافتن نزد سلطان و حاکم فرا گیرد ، به هیچ بابی از آن نرسد مگر این که خود بزرگ بین تر شود و بر مردم بیشتر بزرگی فروشد و از خدا بیشتر غافل شود و از دین بیشتر فاصله گیرد . چنین کسی از دانش سود نمی برد ؛ بنابراین ، باید (از تحصیل دانش) خودداری ورزد و علیه خود حجت و پشیمانی و رسوایی در روز قیامت فراهم نیاورد .

روضة الواعظین : 16 منتخب میزان الحکمة : 400

حدیث - 889

امام باقر علیّه السلام :

مُعَلِّمُ الْخَيْرِ يَسْتَغْفِرُ لَهُ دَوَابُّ الْأَرْضِ ، وَحَيَاتَانُ الْبُحُورِ ، وَكُلُّ صَغِيرَةٍ وَكَبِيرَةٍ فِي أَرْضِ اللَّهِ وَسَمَائِهِ ؛

جنبندگان زمین و ماهیان دریاها و هر موجود ریز و درشتی در زمین و
آسمان خدا ، برای آموزگار خوبیها آمرزش می طلبند .

ثواب الأعمال : 159 / 1 منتخب میزان الحکمة : 400

حدیث - 890

امام باقر علیه السلام :

مَنْ عَلَّمَ بَابَ هُدًى فَلَهُ مِثْلُ أَجْرِ مَنْ عَمِلَ بِهِ ، وَلَا يُنْقَصُ أُولَئِكَ مِنْ أَجْوَرِهِمْ
شَيْئًا ؛

هر که یک باب هدایت را آموزش دهد ، برای او همانند پاداش کسی باشد
که به آن عمل کند و از پاداش عمل کنندگان به آن نیز چیزی کاسته نمی شود .

تحف العقول : 297 منتخب میزان الحکمة : 398

حدیث - 891

امام صادق علیه السلام :

لَسْتُ أَحِبُّ أَنْ أَرَى الشَّابَّ مِنْكُمْ إِلَّا غَادِيَا فِي حَالَيْنِ : إِمَّا عَالِمًا أَوْ مُتَعَلِّمًا ،
فَإِنْ لَمْ يَفْعَلْ فَرَطًا ، فَإِنْ فَرَطَ ضَيَّعَ ، وَإِنْ ضَيَّعَ أَثِمَ ، وَإِنْ أَثِمَ سَكَنَ النَّارَ وَالَّذِي
بَعَثَ مُحَمَّدًا بِالْحَقِّ ؛

دوست ندارم جوان شما را جز در دو حال ببینم : دانشمند یا دانش آموز ؛
زیرا اگر چنین نباشد کوتاهی کرده و چون کوتاهی کند ، ضایع گشته و چون
ضایع گردد ، گنهکار باشد و چون گنهکار باشد ، سوگند به آن که محمد را بحق
برانگیخت ، در آتش جای گیرد .

حدیث - 892

پیامبر خدا ﷺ :

إِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَتَعَالَى يُبْغِضُ كُلَّ عَالِمٍ بِالدُّنْيَا جَاهِلٍ بِالْآخِرَةِ؛
خداوند تبارک و تعالی از هر کس که به دنیا عالم باشد و به آخرت جاهل
نفرت دارد .

کنز العمال : 28982

حدیث - 893

پیامبر خدا ﷺ :

مَنْ أَزْدَادَ عِلْمًا وَلَمْ يَزِدْهُ هُدًى، لَمْ يَزِدْهُ مِنَ اللَّهِ إِلَّا بُعْدًا؛
هر که علمش فزونی گیرد و هدایتش افزون نشود ، جز بر دوری او از خدا
افزوده نگردد .

تنبيه الخواطر : 2 / 21 منتخب میزان الحکمة : 404

حدیث - 894

پیامبر خدا ﷺ :

يُطْلَعُ قَوْمٌ مِنْ أَهْلِ الْجَنَّةِ عَلَى قَوْمٍ مِنْ أَهْلِ النَّارِ فَيَقُولُونَ : مَا أَدَخَلَكُمُ النَّارَ وَقَدْ
دَخَلْنَا الْجَنَّةَ لِفَضْلِ تَأْدِيبِكُمْ وَتَعْلِيمِكُمْ؟! فَيَقُولُونَ : إِنَّا كُنَّا نَأْمُرُ بِالْخَيْرِ وَلَا نَفْعَلُهُ؛

گروهی از بهشتیان ، به گروهی از دوزخیان می‌نگرند و می‌گویند : ما به برکت تربیت و آموزش شما به بهشت رفتیم . چه شده است که شما خود به دوزخ افتاده‌اید ؟ گویند : ما به نیکی فرمان می‌دادیم ولی خود به آن عمل نمی‌کردیم .

مکارم الأخلاق : 2 / 364 / 2661

حدیث - 895

پیامبر خدا ﷺ :

تَنَاصَحُوا فِي الْعِلْمِ ؛ فَإِنَّ خِيَانَةَ أَحَدِكُمْ فِي عِلْمِهِ أَشَدُّ مِنْ خِيَانَتِهِ فِي مَالِهِ ، وَإِنَّ اللَّهَ سَائِلُكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ؛

در دانش، با یکدیگر یکرنگ باشید؛ زیرا خیانت هر یک از شما در علمش، بدتر از خیانت کردن در مال است و در روز قیامت خداوند از شما بازخواست می‌کند .

أمالی الطوسی : 126 / 198 منتخب میزان الحکمة : 402

حدیث - 896

امام علی علیه السلام فرمودند:

إِذَا رَأَيْتَ عَالِمًا فَكُنْ لَهُ خَادِمًا ؛

هر گاه دانشمندی را دیدی، به او خدمت کن .

غرر الحکم : 402

حدیث - 897

رسولُ الله ﷺ :

مَنْ اسْتَقْبَلَ الْعُلَمَاءَ فَقَدْ اسْتَقْبَلَنِي ، وَمَنْ زَارَ الْعُلَمَاءَ فَقَدْ زَارَنِي ، وَمَنْ جَالَسَ الْعُلَمَاءَ فَقَدْ جَالَسَنِي ، وَمَنْ جَالَسَنِي فَكَأَنَّمَا جَالَسَ رَبِّي ؛

هر که به استقبال دانشمندان رود ، مرا استقبال کرده است و هر که به دیدار دانشمندان رود ، مرا دیدار کرده است و هر که با دانشمندان نشیند ، با من نشسته است و هر که با من نشیند ، چنان است که با پرودگار من همنشینی کرده باشد .

کنز العمال : 28883

حدیث - 898

امام علی ؑ :

مَنْ وَقَرَ عَالِمًا فَقَدْ وَقَرَ رَبَّهُ ؛

هر که دانشمندی را احترام نهد خدا را احترام کرده است .

غرر الحکم : 8704

حدیث - 899

امام علی ؑ :

جَالِسِ الْعُلَمَاءَ يَزِدُّ عِلْمُكَ ، وَيَحْسُنُ أَدَبُكَ ، وَتَرْكُ نَفْسِكَ ؛

با دانشمندان بنشین تا بر دانشت افزوده گردد ، تربیت و ادبیت نیکو شود و

روانت پاکیزه شود .

غرر الحکم : 4786 منتخب میزان الحکمة : 106

حدیث - 900

رسول اکرم ﷺ فرمودند :

لَا تَجْلِسُوا إِلَّا عِنْدَ كُلِّ عَالِمٍ يَدْعُوكُمْ مِنْ خَمْسٍ إِلَى خَمْسٍ: مِنَ الشَّكِّ إِلَى الْيَقِينِ، وَمِنَ الرِّيَاءِ إِلَى الْإِخْلَاصِ، وَمِنَ الرَّغْبَةِ إِلَى الرَّهْبَةِ، وَمِنَ الْكِبَرِ إِلَى التَّوَاضُعِ، وَمِنَ الْغَشِّ إِلَى النَّصِيحَةِ؛

تنها در محضر دانشمندانی نشینید که شما را از پنج چیز به پنج چیز فرا می خوانند : از دودلی به یقین ، از ریا به اخلاص ، از دنیا خواهی به دنیا گریزی ، از تکبر به فروتنی و از فریبکاری به خیر خواهی .

بحار الأنوار : 74 / 188 / 18 منتخب میزان الحکمة : 106

حدیث - 901

رسول اکرم ﷺ فرمودند :

قَالُوا [الْحَوَارِيُّونَ لَعِيسَى عَلَيْهِ السَّلَامُ] : يَا رُوحَ اللَّهِ ، فَمَنْ نُجَالِسُ إِذَا ؟ قَالَ : مَنْ يُذَكِّرُكُمْ اللَّهَ رُؤْيَتَهُ ، وَيَزِيدُ فِي عِلْمِكُمْ مَنْطِقَهُ ، وَيُرَغِّبُكُمْ فِي الْآخِرَةِ عَمَلُهُ ؛

حواریان عیسی علیه السلام عرض کردند : یا روح الله ! پس با چه کسی همنشین شویم ؟ فرمود : با آن که دیدنش شما را به یاد خدا اندازد و گفتارش بر دانش شما بیفزاید و کردارش شما را به آخرت تشویق کند .

تحف العقول : 44 منتخب میزان الحکمة : 106

حدیث - 902

الإمامُ الكاظمُ عليه السلام :

عَظَّمَ الْعَالِمَ لِعِلْمِهِ وَدَعَّ مُنَازَعَتَهُ ، وَصَغَّرَ الْجَاهِلَ لِجَهْلِهِ وَلَا تَطْرُدْهُ ، وَلَكِنْ قَرِّبْهُ
وَعَلِّمْهُ ؛

امام کاظم علیہ السلام :

دانشمند را به خاطر دانشش احترام نه و با او ستیزه مکن و نادان را به سبب
نادانیش کوچک شمار ، اما او را از خود مران ، بلکه به خود نزدیک گردان و او
را علم بیاموز .

تحف العقول : 394 منتخب میزان الحکمة : 384

حدیث - 903

پیامبر خدا ﷺ :

إِنَّ مِنْ تَمَامِ إِيمَانِ الْعَبْدِ أَنْ يَسْتَشْنِيَ فِي كُلِّ شَيْءٍ ؛

نشانه کامل بودن ایمان بنده این است که در هر کاری «ان شاء الله» بگوید.

میزان الحکمة، ح 9910

حدیث - 904

پیامبر خدا ﷺ :

كُلُّ مَعْرُوفٍ صَدَقَةٌ ؛

هر کار نیکی صدقه است.

الخصال، ص 134

حدیث - 905

پیامبر خدا ﷺ :

الْبُكَاءُ مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ يُطْفِئُ بَحَاراً مِنْ غَضَبِ اللَّهِ؛

گریه از ترس خداوند، دریاهاى خشم او را فرو مى‌نشاند.

ارشاد القلوب، ج 1، 96

حدیث - 906

امام علی علیه السلام :

ذُرُوءُ الْغَايَاتِ لَا يَنَالُهَا إِلَّا ذَوُو التَّهْذِيبِ وَالْمُجَاهِدَاتِ؛

بر بلندای اهداف نرسد مگر کسی که خود را مهذب ساخته و با نفس خویش

جهادها کرده باشد.

میزان الحکمة، ح 20486

حدیث - 907

پیامبر خدا ﷺ :

أَفْشِ السَّلَامَ يَكْثُرْ خَيْرُ بَيْتِكَ؛

سلام را رواج ده تا خیر و برکت خانهات زیاد شود.

الخصال، ص 181

حدیث - 908

امام حسین علیه السلام :

مِنْ عَلَامَاتِ أَسْبَابِ الْجَهْلِ الْمُمَارَاةُ لِغَيْرِ أَهْلِ الْفِكْرِ؛

از نشانه‌های نادانی، جدل با بی فکران است.

تحف العقول، ص 248

حدیث - 909

امام علی علیه السلام :

إِيَّاكُمْ وَالْأَخْلَاقَ الدِّينِيَّةَ فَإِنَّهَا تَضَعُ الشَّرِيفَ وَتَهْدِمُ الْمَجْدَ؛

از اخلاق پست بپرهیزید که انسان والا را پست می‌سازد و بزرگواری را نابود

می‌کند.

تحف العقول، ص 215

حدیث - 910

امام صادق علیه السلام :

كُونُوا دُعَاةَ إِلَيْنَا بِالْكَفِّ عَنْ مَحَارِمِ اللَّهِ؛

با خویشتنداری از حرام‌های خدا مردم را به سوی ما دعوت کنید.

میزان الحکمة: ح 22186

حدیث - 911

امام علی علیه السلام :

صَلَحُ الْعَمَلِ بِصَلَحِ النِّيَّةِ؛

درستی کردار به درستی نیت است.

میزان الحکمة، ح 21023

حدیث - 912

امام باقر علیه السلام :

قَالَ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ : يَا مُوسَى، لَا تُطَوِّلْ فِي الدُّنْيَا أَمْلَكَ فَيَقْسُوَ قَلْبُكَ ، وَالْقَاسِي

الْقَلْبَ مِنْ بَعِيدٍ؛

خداوند عزوجل فرموده است: ای مؤمن، آرزویت را در دنیا طولانی مکن که

دلت را سخت می‌کند و سخت دل، از من دور است.

الکافی: ج 2، ص 329، ح 1

حدیث - 913

امام صادق علیه السلام :

عَلَيْكُمْ بِالْوَرَعِ؛ فَإِنَّهُ لَا يُنَالُ مَا عِنْدَ اللَّهِ إِلَّا بِالْوَرَعِ؛

در پی پارسایی باشید؛ چه این که کسی به آنچه نزد خداست نمی‌رسد جز با

پارسایی.

الکافی: ج 2، ص 76، ح 3

حدیث - 914

پیامبر خدا ﷺ :

إِلْقَ أَخَاكَ بِوَجْهِ مُنْبَسِطٍ؛

با برادرت، با رویی گشاده برخورد کن.

الکافی: ج 2، ص 103، ح 3

حدیث - 915

پیامبر خدا ﷺ :

طُوبَى لِمَنْ تَرَكَ شَهْوَةً حَاضِرَةً لِمَوْعُودٍ لَمْ يَرَهُ؛

خوشا به حال کسی که شهوت نقد را به خاطر وعده‌ای (بهشتی) که آن را

ندیده است رها کند.

میزان الحکمة: ح 21454

حدیث - 916

امام علی علیه السلام :

إِنَّ خِيَارَكُمْ الَّذِينَ إِذَا نُظِرَ إِلَيْهِمْ ذُكِرَ اللَّهُ؛

بهترین‌های شما، آنانی هستند که چون دیگران به آنها بنگرند، خدا یاد شود.

الکافی: ج 2، ص 225، ح 12

حدیث - 917

پیامبر خدا ﷺ :

ارفعوا أصواتكم بالصَّلَاةِ عَلَى؛ فَإِنَّهَا تَذْهَبُ بِالنِّفَاقِ؛

صداهای تان را هنگام درود بر من بلند کنید که نفاق را از بین می برد.

الكافی : ج 2، ص 493، ح 13

حدیث - 918

پیامبر خدا ﷺ :

اتَّقُوا الظُّلْمَ؛ فَإِنَّهُ ظُلُمَاتٌ يَوْمَ الْقِيَامَةِ؛

از ستم حذر کنید، که ستم، از تاریکی های قیامت است.

الكافی: ج 2، ص 332، ح 11

حدیث - 919

امام باقر علیهِ السَّلَام :

لَا تَسْتَصْغِرَنَّ سَيِّئَةً تَعْمَلُ بِهَا؛

کار بد خود را ناچیز مشمار.

میزان الحکمة: ح 6798

حدیث - 920

پیامبر خدا ﷺ :

أَكْرِمُوا أَوْلَادَكُمْ، وَأَحْسِنُوا أَدَبَهُمْ؛

به فرزندان خود احترام گذارید و آنان را آداب نیکو بیاموزید.

میزان الحکمة: ح 402

حدیث - 921

امام صادق علیه السلام :

فَصِلُوا أَرْحَامَكُمْ، وَبَرُّوا بِإِخْوَانِكُمْ، وَلَوْ بِحُسْنِ السَّلَامِ وَرَدَّ الْجَوَابِ؛

صله ارحام به جای آورید و به برادران خود نیکی کنید؛ اگر چه با سلام

کردنی نیکو و جواب سلام دادن باشد.

الکافی: ج 2، ص 157، ص 31

حدیث - 922

امام صادق علیه السلام :

أَرْوَحُ الرُّوحِ الْيَأْسُ عَنِ النَّاسِ؛

خوش‌ترین آسایش، نومیدی از مردم است.

مشكاة الأنوار، ص 324

حدیث - 923

پیامبر خدا ﷺ :

مَنْ أَصْبَحَ لَا يَهْتَمُّ بِأُمُورِ الْمُسْلِمِينَ فَلَيْسَ بِمُسْلِمٍ؛
هر که به امور مسلمانان بی اعتنا باشد، مسلمان نیست.

الکافی: ج 2، ص 163، ح 1

حدیث - 924

امام صادق علیه السلام :

اعْرِفُوا مَنَازِلَ النَّاسِ عَلَى قَدَرِ رَوَايَتِهِمْ عَنَّا؛
جایگاه مردم را نزد ما از روایاتی که از ما نقل می کنند، بشناسید.
میزان الحکمة، ح 3339

حدیث - 925

امام جواد علیه السلام :

إِظْهَارُ الشَّيْءِ قَبْلَ أَنْ يُسْتَحْكَمَ مَفْسَدَةٌ لَهُ؛
آشکار کردن چیزی پیش از استوار شدن، مایه تباهی آن است.
تحف العقول، ص 457

حدیث - 926

امام باقر علیه السلام :

عَلَيْكَ بِالذُّعَاءِ لِإِخْوَانِكَ؛

برای برادرانت دعا کن.

میزان الحکمة: ح 5955

حدیث - 927

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم :

مَنْ عَالَ يَتِيمًا حَتَّى يَسْتَغْنِيَ أَوْجَبَ اللَّهُ لَهُ بِذَلِكَ الْجَنَّةَ؛

هر کس یتیمی را سرپرستی کند تا بی نیاز شود، خداوند در برابر، بهشت را بر او واجب می کند.

میزان الحکمه جامام صادق علیه السلام :

يَجِبُ لِلْمُؤْمِنِ عَلَى الْمُؤْمِنِ النَّصِيحَةُ لَهُ فِي الْمَشْهَدِ وَالْمَغِيبِ؛

بر مؤمن واجب است در حضور و غیاب مؤمن خیرخواه او باشد.

الکافی: ج 2، ص 208، ح 2

حدیث - 928

امام صادق علیه السلام :

اتَّقُوا اللَّهَ وَصُونُوا دِينَكُمْ بِالْوَرَعِ؛

از خدا پروا کنید و با پارسایی از دینتان پاسداری نمایید.

الكافی: ج 2، ص 76، ح 2

حدیث - 929

امام علی علیه السلام :

لَنْ يَفُوزَ بِالْجَنَّةِ إِلَّا السَّاعِي لَهَا؛

به بهشت نخواهد رسید، جز کسی که برای آن بکوشد.

میزان الحکمة، ح 2570

حدیث - 930

امام علی علیه السلام :

مَنْ كَرُمَتْ عَلَيْهِ نَفْسُهُ لَمْ يُهِنْهَا بِالْمَعْصِيَةِ؛

هر که دارای کرامت نفس است، خود را با گناه خوار نمی‌کند.

غررالحکم ودررالكلم، ح 8730

حدیث - 931

امام کاظم علیه السلام :

إِنَّ الْعَاقِلَ الَّذِي لَا يَشْغَلُ الْحَلَالَ شُكْرَهُ، وَلَا يَغْلِبُ الْحَرَامُ صَبْرَهُ؛

خردمند کسی است که حلال مانع شکرش نمی‌شود و حرام بر شکیبایی او

چیره نمی‌گردد.

الكافی: ج 1، ص 16، ح 12

حدیث - 932

پیامبر خدا ﷺ :

إِنْ شِئْتَ أَنْ تُكْرَمَ فَلِنْ وَإِنْ شِئْتَ أَنْ تُهَانَ فَاخْشَنْ؛

اگر می‌خواهی گرامی‌ات دارند، نرم خو باش و اگر می‌خواهی خوارت
شمارند، درستی کن.

تحف العقول، ص 55

حدیث - 933

امام علی علیه السلام :

عِنْدَ حُضُورِ الشَّهَوَاتِ وَاللَّذَاتِ يَتَبَيَّنُ وَرَعُ الْأَتْقِيَاءِ؛

پارسایی پارسایان به هنگام روی آوردن خواهش‌های نفسانی ولذتها
آشکار می‌شود.

عیون الحکم والمواعظ، ح 5749

حدیث - 934

پیامبر خدا ﷺ :

الدَّالُّ عَلَى الْخَيْرِ كِفَاعِلُهُ؛

آن که به نیکی رهنمون شود، مانند کسی است که نیکی می‌کند.

الکافی، ج 4، ص 27

حدیث - 935

پیامبر خدا ﷺ :

اِخْتَبِرُوا النَّاسَ بِأَخْدَانِهِمْ فَإِنَّمَا يُخَادِنُ الرَّجُلُ مَنْ يُعْجِبُهُ نَحْوُهُ؛

مردم را به دوستانشان بیازمایید؛ زیرا آدمی با کسی که از رفتارش خوشش بیاید، دوستی می‌کند.

تنبيه الخواطر، ج 2، ص 249

حدیث - 936

پیامبر خدا ﷺ :

قَالَ اللَّهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى: مَنْ أَهَانَ لِي وَلِيًّا فَقَدْ أَرْصَدَ لِمُحَارَبَتِي؛

خداوند تبارک و تعالی فرموده است: هر کس دوستی از دوستان مرا کوچک کند، در کمین جنگ با من نشسته است.

الکافی: ج 2، ص 351، ح 3

حدیث - 937

پیامبر خدا ﷺ :

الرَّغْبَةُ فِي الدُّنْيَا تُكْثِرُ الْهَمَّ وَالْحُزْنَ؛

گرایش به دنیا، غم و اندوه را زیاد می‌کند.

الخصال، ص 73

حدیث - 938

امام صادق علیه السلام :

إِنَّ الصَّدَقَةَ تَقْضِي الدَّيْنَ وَتَخْلِفُ بِالْبَرَكَةِ؛
صدقه، دین را ادا و برکت را جایگزین می‌کند.

الكافی: ج 4، ص 9، ح 1

حدیث - 939

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله :

الصَّدَقَةُ تَمْنَعُ مِيتَةَ السُّوءِ؛
صدقه، از مردن بد و دل خراش جلوگیری می‌کند.

میزان الحکمه ج 6، ص 219

حدیث - 940

امام علی علیه السلام :

الصَّدَقَةُ وَالْحَبْسُ ذَخِيرَتَانِ فَدَعُوهُمَا لِيَوْمِهِمَا؛
صدقه و وقف دو ذخیره‌اند، آنها را برای روز قیامت قرار دهید.

دعائم الإسلام، ج 2، ص 340

حدیث - 941

امام باقر علیه السلام :

إِنَّ الْفَقِيهَ حَقَّ الْفَقِيهِ: الزَاهِدُ فِي الدُّنْيَا، الرَّاعِبُ فِي الْآخِرَةِ؛
فقیه، حقیقتاً کسی است که به دنیا بی اعتنا و به آخرت مشتاق باشد.
الکافی: ج 1، ص 70، ح 8

حدیث - 942

امام صادق علیه السلام :

كَانَ أَبِي يَقُولُ: إِذَا هَمَمْتَ بِخَيْرٍ فَبَادِرْ؛ فَإِنَّكَ لَا تَدْرِي مَا يَحْدُثُ؛
پدرم می فرمود: چون آهنگ کار خوبی کردی، در انجام آن شتاب کن؛ زیرا
نمی دانی که چه پیش می آید.
الکافی: ج 2، ص 142، ح 3

حدیث - 943

امام سجّاد علیه السلام :

الدُّنْيَا سِنَةٌ وَالْآخِرَةُ يَقْظَةُ وَنَحْنُ بَيْنَهُمَا أَضْغَاثُ أَحْلَامٍ.
دنیا غنودن است و آخرت بیداری و ما در میان آن دو در خوابهای آشفته ایم.
میزان الحکمة: ح 125

حدیث - 944

امام علی علیه السلام فرمودند:

عَلَيْكَ بِالْإِحْسَانِ فَإِنَّهُ أَفْضَلُ زِرَاعَةٍ وَأَرْبَحُ بِضَاعَةٍ؛
احسان کنید که آن، برترین کِشت و سودآورترین کالا است.
غررالحکم و دررالکلم، ح 6112

حدیث - 945

امام علی علیه السلام فرمودند:

عَلَيْكَ بِالْإِحْسَانِ فَإِنَّهُ أَفْضَلُ زِرَاعَةٍ وَأَرْبَحُ بِضَاعَةٍ؛
احسان کنید که آن، برترین کِشت و سودآورترین کالا است.
غررالحکم و دررالکلم، ح 6112

حدیث - 946

امام صادق علیه السلام :

الْعَالِمُ بِزَمَانِهِ لَا تَهْجُمُ عَلَيْهِ اللَّوَايِسُ؛
کسی که زمان خود را بشناسد، آماج اشتباهات قرار نگیرد.
الکافی: ج 1، ص 27، ح 29

حدیث - 947

پیامبر خدا ﷺ :

اِسْتَرشِدُوا الْعَقْلَ تَرشُدُوا ، وَلَا تَعْصُوهُ فَتَنْدَمُوا؛

از خرد ، راه نمایی بگیرید تا به رُشد برسید و از خرد ، نافرمانی مکنید که

پشیمان می شوید .

گزیده حکمت نامه پیامبر اعظم ﷺ ، ص 23

حدیث - 948

پیامبر خدا ﷺ :

مَا قَسَمَ اللَّهُ لِلْعِبَادِ شَيْئًا أَفْضَلَ مِنْ الْعَقْلِ؛

خداوند ، چیزی با ارزش تر از عقل ، در میان بندگان تقسیم نکرد .

گزیده حکمت نامه پیامبر اعظم ﷺ ، ص 23

حدیث - 949

امام صادق علیه السلام :

اِزْرَعُوا وَاغْرِسُوا وَاللَّهُ مَا عَمِلَ النَّاسُ عَمَلًا أَجَلٌ وَلَا أَطِيبَ مِنْهُ؛

کشت کنید و درخت بنشانید، به خدا قسم، آدمیان کاری برتر و پاک تر از این

نکرده اند.

بحار الأنوار، ج 103، ص 68

حدیث - 950

امام صادق علیه السلام :

أَمَرَ النَّاسُ بِخَصْلَتَيْنِ فَضَيَّعُوهُمَا فَصَارُوا مِنْهُمَا عَلَى غَيْرِ شَيْءٍ: الصَّبْرُ وَالْكِتْمَانُ؛
مردم به رعایت دو خصلت مأمور شدند و آن دو را تباه کردند و همه چیز را
از دست دادند: شکیبایی و رازداری.
الکافی: ج 2، ص 222، ح 2

حدیث - 951

امام کاظم علیه السلام :

كَفَى بَكَ جَهْلًا أَنْ تَرْكَبَ مَا نُهِيتَ عَنْهُ؛
در نادانی تو همین بس که مرتکب کاری شوی که از آن نهی شده‌ای.
خردگرایی: ص 310 ح 1010

حدیث - 952

امام علی علیه السلام :

لَا أَدَبَ مَعَ غَضَبٍ؛
با خشم، تربیت ممکن نیست.
موسوعه امام علی: ج 10 ص 236 ح 5603

حدیث - 953

پیامبر خدا ﷺ :

مَنْ سَعَى لِمَرِيضٍ فِي حَاجَةٍ خَرَجَ مِنْ ذُنُوبِهِ.

هر کس در برآوردن نیاز بیماری بکوشد، گناهانش آمرزیده شود.

دانش‌نامه احادیث پزشکی: ج 1 ص 180 ح 230

حدیث - 954

امام حسن علیّه السلام :

الْلَّوْمُ أَنْ لَا تَشْكُرَ النِّعْمَةَ؛

پستی آن است که نعمت را سپاس نگویی.

تحف العقول، ص 233

حدیث - 955

پیامبر خدا ﷺ :

الْظُّفْرُ بِالْجَزَمِ وَالْحَزَمُ؛

پیروزی در گرو اراده قاطع و دوراندیشی است.

بحارالأنوار، ج 77، ص 165

حدیث - 956

امام باقر علیه السلام :

ما مِنْ شَيْءٍ أَحَبَّ إِلَى اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ مِنْ عَمَلٍ يُدَاوِمُ عَلَيْهِ، وَإِنْ قَلَّ؛
هیچ چیز نزد خداوند عزوجل محبوب تر از عملی نیست که بر آن مداومت
شود؛ هر چند اندک باشد.

الکافی: ج 2، ص 82، ح 3

حدیث - 957

امام باقر علیه السلام :

إِنَّ الْفَقِيهَ حَقَّ الْفَقِيهِ: الزَّاهِدُ فِي الدُّنْيَا، الرَّاعِبُ فِي الْآخِرَةِ؛
فقیه، حقیقتاً کسی است که به دنیا بی اعتنا و به آخرت مشتاق باشد.

الکافی: ج 1، ص 70، ح 8

حدیث - 958

امام صادق علیه السلام :

كَسْبُ الْحَرَامِ يَبِينُ فِي الذُّرِّيَّةِ؛
(اثر) کسب حرام، در نسل آشکار می شود.

الکافی: ج 5، ص 125، ح 4

حدیث - 959

امام صادق علیه السلام :

نِعْمَ الْعَوْنُ الدُّنْيَا عَلَى الْآخِرَةِ؛

چه خوب یاری است دنیا برای آخرت.

الکافی: ج 5، ص 72، ح 8

حدیث - 960

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم :

إِنِّي أَمْرَحُ وَلَا أَقُولُ إِلَّا حَقًّا؛

من مزاح و شوخی می‌کنم ولی جز حق نمی‌گویم.

میزان الحکمه، ح 18948

حدیث - 961

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم :

اجْعَلُوا آخِرَتَكُمْ لِأَنْفُسِكُمْ، وَسَعْيَكُمْ لِمُسْتَقَرِّكُمْ؛

آخرتتان را وجهه همت خود، و تلاشتان را برای محل استقرار [همیشگی]تان

قرار دهید.

أعلام الدین، ص 340

حدیث - 962

امام علی علیه السلام :

كَفَى بِالْإِثَارِ مَكْرُمَةً؛

در بزرگواری آدمی، همین بس که ایشارگر باشد.

غرر الحکم و دررالکلم، ح 7047

حدیث - 963

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله :

لَا تَخَفْ فِي اللَّهِ لَوْمَةً لَائِمَةً؛

در راه خدا از ملامت و نکوهش ملامتگران نترس.

معانی الأخبار، ص 335

حدیث - 964

امام جواد علیه السلام :

مَنْ هَجَرَ الْمُدَارَةَ قَارِبَهُ الْمَكْرُوهُ؛

آن که سازش و مدارا را ترک کند، ناگواری به او روی آورد.

بحار الأنوار، ج 68، ص 341

حدیث - 965

امام رضا علیه السلام :

مَنْ تَكَلَّفَ الْأَدَبَ قَدَّرَ عَلَيْهِ؛

کسی که برای کسب ادب بکوشد، آن را به دست می آورد.

میزان الحکمه، ح 399

حدیث - 966

امام علی علیه السلام :

يَنْبَغِي لِمَنْ أُيْقِنَ بِبَقَاءِ الْآخِرَةِ وَدَوَامِهَا أَنْ يَعْمَلَ لَهَا؛

کسی که به ماندگاری و پایداری آخرت یقین دارد، سزاوار است که برای آن

کار کند.

عیون الحکم والمواعظ، ح 10229

حدیث - 967

امام علی علیه السلام :

عَامِلٍ سَائِرِ النَّاسِ بِالْإِنْصَافِ، وَعَامِلٍ الْمُؤْمِنِينَ بِالْإِيثَارِ؛

با دیگر مردمان، به انصاف رفتار کن و با مؤمنان، به ایثار.

غرر الحکم و درر الکلم، ح 6342

حدیث - 968

امام علی علیه السلام :

إِنَّمَا الدُّنْيَا دَارُ مَجَازٍ وَالْآخِرَةُ دَارُ قَرَارٍ، فَخُذُوا مِنْ مَمَرِكُمْ لِمَقَرِّكُمْ؛
دنیا، [در حقیقت] سرای گذر است و آخرت، سرای ماندن. پس، از گذرگاه
خود، برای قرارگاهتان توشه بردارید.

نهج البلاغة، خطبه 203

حدیث - 969

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم :

خَيْرُ الْأُمُورِ خَيْرُهَا عَاقِبَةٌ؛
بهترین کارها، نیک فرجام‌ترین آنهاست.
الأُمَالِی، سوق، ص 395

حدیث - 970

امام صادق علیه السلام :

إِنَّ اللَّهَ جَمِيلٌ يُحِبُّ الْجَمَالَ.
خداوند زیباست و زیبایی را دوست دارد.
میزان الحکمة: ح 2623

حدیث - 971

پیامبر اکرم ﷺ فرمودند:
لَا تُكْثِرُوا الْكَلَامَ بِغَيْرِ ذِكْرِ اللَّهِ؛
در غیر از ذکر خدا زیاده گویی نکنید.

میزان الحکمه، ح 17120

13، ص 564 ح 22848

حدیث - 972

امام علی علیه السلام :
دَارِ عَدُوَّكَ، وَأَخْلِصْ لِدُودِكَ؛
با دشمنان مدارا کن و دوستیت را برای دوستان خالص گردان.
موسوعه امام علی: ج 6 ص 204 ح 5497

حدیث - 973

امام علی علیه السلام :
مَنْ تَأَلَّفَ النَّاسَ أَحَبَّهُ؛
هر که با مردم الفت بگیرد، مردم او را دوست می دارند.
میزان الحکمة: ح 2375
ارسال رعاء؛
موج بلاها را به وسیله دعا از خود دفع کنید.

(بحار الانوار، ج 93، ص 301)

حدیث - 974

قال الصادق عليه السلام :

الدعا بعد الفريضة اياك ان تدعه ، فان فضله بعد الفريضة كفضل الفريضة على
النافلة ؛

مبادا دعای بعد از فريضة را ترك كنى ، زیرا فضيلت و امتياز دعای بعد از
فريضة همچون برترى فريضة و نماز واجب برنافله است . (بحار الانوار، 85، ص
325)

حدیث - 975

قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم

ادعوا الله و انتم موقنون بالاجابة و اعلموا ان الله تعالى لا يستجب دعاء من
قلب غافل لاه

بايقين به استجابت دعای خویش ، خداوند را بخوانيد و بدانيد كه پروردگار
تبارك و تعالى دعایی را كه از دل غافل و بى توجه برآيد، مستجاب نخواهد
کرد (الاذكار، ص 356).

حدیث - 976

قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم :

التعقيب بعد صلوة الفجر ابلغ فى طلب الرزق؛

دعای پس از نماز صبح برای جلب رزق مؤثرتر است .
(بحارالانوار، ج 85، س 326، مستدرک الوسائل ، ج 1، ص 336)

حدیث - 977

عن علی علیه السلام قال :
مروءة الحضر قراءة القرآن و مجالسة العلماء و النظر فی الفقه و المحافظة علی
الصلاة فی الجماعات ؛
از حضرت علی علیه السلام نقل شده که فرمودند: جوانمردی در حضور در وطن ،
قرآن خواندن ، هم نشینی با علماء، و نگریستن در احکام دین ، و مواظبت بر
نماز خواندن در جماعتهاست .
(بحارالانوار، ج 88، ص 10)

حدیث - 978

قال رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم :
الصلاة جماعة ولو علی رءس زوج ؛
در نماز جماعت شرکت نمایید، گرچه آن را بر سر آهن نوک نیزه و انجام
دهید (یعنی هر قدر سخت و دشوار باشد، از حضور در جماعت دریغ نکنید).
(بحارالانوار، ج 88، ص 4)

حدیث - 979

قال الصادق عليه السلام :

من صلى خمس صلوات فى اليوم و الليلة فى جماعة فظنوا به خيرا و اجيروا
شهادته ؛

هر که پنج نماز شبانه روز را به جماعت می خواند به او خوش گمان باشید
و گواهی اش را بپذیرید.

(بحارالانوار، ج 88، ص 8. وسائل الشیعه ، ج 5، ص 371)

حدیث - 980

قال رسول الله ﷺ :

ثلاثة لو تعلم امتى ما فيها لضربت عليها بالسهم : الاذان و الغدو الى الجمعة ،
و الصف الاول ؛

سه کار است که اگر امت من پاداش عظیم آن را درک می کردند، برای به
دست آوردن آن ، ازدحام و قرعه کشی می نمودند:

1 - اذان گفتن .

2 - تسریع در رفتن برای نماز جمعه .

3 - در صف اول نماز جمعه و جماعت قرارگرفتن .

(بحارالانوار، ج 84، ص 156)

حدیث - 981

قال الصادق عليه السلام :

طهر قلبك بالتقوى و اليقين عند طهارة جوارحك بالماء؛
در وقت پاکیزه نمودن اعضای خود با آب، دل خویش را به پرهیزگاری و
یقین پاک گردان .

(بحارالانوار، ج 80، ص 239)

حدیث - 982

قال رسول الله ﷺ :

يا على !ان الوضوء قبل الطعام و بعده شفاء فى الجسد و يمن فى الرزق ؛
یا علی! قبل از غذا و بعد از غذا، وضو گرفتن ، شفای بدن و برکت در روزی
است .

(بحارالانوار، ج 66، ص 356)

حدیث - 983

قال رسول الله ﷺ :

مفتاح الصلاة الطهور؛

کلید نماز، پاکی است .

(محجة البيضاء، ج 1، ص 281)

حدیث - 984

قال الباقر عليه السلام :

ان السواك فى السحر قبل الوضوء من السنة ؛
سحرگاه ، پیش از وضو، مسواک زدن از سنت اسلامی است .
(میزان الحکمه ، ج 4، ص 596)

حدیث - 985

قال رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم :

یا علی !و علیک بالسواک عند کل وضوء ؛
ای علی ! بر تو باد مسواک زدن به هنگام هر وضو.
(اصولی کافی ، ج 8، ص 72)

حدیث - 986

قال الرضا عليه السلام :

... لان يكون العبد طاهرا اذا قام بين يدي الجبار عند مناجاته ؛
... چون وضو یک ادب در برابر خدا است ، بنده به هنگام نماز، وقتی که
در برابر خداوند می ایستد، پاک باشد.
(بحار الانوار، ج 6، ص 64)

حدیث - 987

قال الصادق عليه السلام :

جاء رجل الى النبي صلى الله عليه وآله وسلم فقال : يا رسول الله ! اوصيني ، فقال : لاتدع الصلاة متعمدا فان من تركها متعمدا فقد برئت منه ملة الاسلام ؛
مردی پیش رسول خدا صلى الله عليه وآله وسلم آمد و عرض کرد: یا رسول الله ! مرا نصیحتی بفرمایید، حضرت فرمودند: نماز را عمدا رها مکن ، کسی که عمدا نماز را ترک کند ملت اسلام از او بیزار است .
(وسائل الشیعه ، ج 3، ص 29)
502 - عقاب تارک الصلوة

حدیث - 988

قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم :

من اعان تارک الصلوة بلقمة او كسوة فكانما قتل سبعين نبيا اولهم ادم و اخرهم محمد ؛
کسی که ترک کننده نماز را به دادن طعامی یا لباسی یاری کند، مثل این است که هفتاد پیامبر را کشته ، که اول آنها آدم ، و آخر آن ها محمد صلى الله عليه وآله وسلم است .
(نالی الاخبار، ص 395)

حدیث - 989

عن النبی ﷺ قال :

یا علی ! شارب الخمر لایقبل عز و جل صلاته اربعین یوما فان مات فی الاربعین مات کافرا ؛
ای علی ! نماز آدم شرابخوار تا چهل روز پذیرفته نیست و اگر در ظرف چهل روز بمیرد، کافر از دنیا رفته است .
(بحار الانوار، ج 77، ص 47)

حدیث - 990

قال رسول الله ﷺ :

مثل الصلوة و اعمال بنی ادم کر جل اتی مراغة فاتار علیه منها حتی امتلاء ترابا و دنسا ثم عمد الی غدیر ماء طیب فاغتسل به فیذهب عنه التراب و الدنس ، کذلک الصلوات الخمس تغسل عن العبد الذنوب اذا صلی الله من قلبه ؛
مثل نماز و اعمال آدم مثل مردی است که در خاک بغلتد آن چنان که سرپایش را خاک و کثافات فراگیرد، سپس به طرف آبگیری که آبش پاک است برود و در آن غسل نماید و خود را شست و شو دهد و خاک و کثافات را از خود دور کند. این چنین است نماز پنجگانه ، زمانی که بنده با حضور قلب خدا را عبادت کند، کثافات گناه از وی شسته می شود.
(مستدرک الوسائل ، ج 1، ص 183)

حدیث - 991

قال علی عليه السلام :

لیخشع الرجل فی صلوته فانه من خشع قلبه الله - عز و جل - خشعت
جوارحه فلا یعبث بشیء فی الصلوة ؛
مرد باید در نماز خود خاشع باشد، پس وقتی قلبش برای خدا خاشع شد،
اعضاء و جوارحش نیز خاشع است ، با چیزی (در حال نماز) بازی نمی کند.
(جامع احادیث الشیعه ، ج 5، ص 37)

حدیث - 992

قال رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم :

اعبد الله کانک تراه فان کنت لاتراه فانه یراک ؛
عبادت کن خداوند تعالی را، چنانچه گویا او را می بینی ، و اگر تو او را نمی
بینی او تو را می بیند.

(نهج الفصاحه ، ص 65، سرالصلوة ، ص 26. مکارامام علی عليه السلام :

الجاهل لا یرتدعُ ، وبالمواعظ لا ینتفعُ؛

نادان باز نمی ایستد (هیچ نهی و بازداشتی در او اثر نمی کند) و پند و اندرزها
سودش نمی دهد .

غرر الحکم : 1729

حدیث - 993

امام باقر علیه السلام :

مَنْ لَمْ يَجْعَلِ اللَّهُ لَهُ مِنْ نَفْسِهِ وَاِعْظًا ، فَإِنَّ مَوَاعِظَ النَّاسِ لَنْ تُغْنِيَ عَنْهُ شَيْئًا ؛
کسی که خداوند برای او واعظی درونی قرار ندهد ، موعظه‌های مردم هرگز
در او سودمند نمی‌افتد .

تحف العقول : 294

حدیث - 994

امام سجّاد علیه السلام :

ابن آدمَ ، إِنَّكَ لَا تَزَالُ بِخَيْرٍ مَا كَانَ لَكَ وَاِعْظُ مِنْ نَفْسِكَ ، وَمَا كَانَتْ الْمُحَاسَبَةُ
مِنْ هَمِّكَ ، وَمَا كَانَ الْخَوْفُ لَكَ شِعَارًا ، وَالْحَذَرُ لَكَ دِثَارًا ؛
ای فرزند آدم ! تا زمانی که واعظی از درون داری و به حسابرسی (اعمال
خود) اهتمام می‌ورزی و ترس (از خدا و کیفر الهی) جامه زیرین تو باشد و
پرهیز بالاپوشت ، پیوسته در خیر و صلاح خواهی بود .

تحف العقول : 280

حدیث - 995

امام علی علیه السلام :

مَنْ كَانَ لَهُ فِي نَفْسِهِ وَاِعْظُ كَانَ عَلَيْهِ مِنَ اللَّهِ حَافِظٌ ؛
هر که واعظی درونی داشته باشد ، او را از جانب خداوند نگهبانی است .

حدیث - 996

امام عسکری علیه السلام :

مَنْ وَعَظَ أَخَاهُ سِرًّا فَقَدْ زَانَهُ ، وَمَنْ وَعَظَهُ عَلَانِيَةً فَقَدْ شَانَهُ ؛

هر که برادر خود را پنهانی اندرز دهد ، او را آراسته است و هر که در برابر دیگران موعظه‌اش کند ، او را لکه‌دار کرده‌است .

تحف العقول : 489

حدیث - 997

امام علی علیه السلام :

لَا وَاعِظُ أَبْلَغُ مِنَ النُّصْحِ ؛

هیچ واعظی مؤثرتر از نصیحت نیست .

غرر الحکم : 10622

حدیث - 998

امام علی علیه السلام :

أَبْلَغُ الْعِظَاتِ الْإِعْتِبَارُ بِمَصَارِعِ الْأَمْوَاتِ ؛

رساترین پندها، عبرت گرفتن از آرامگاه‌های مردگان است.

غرر الحکم : 3123

حدیث - 999

امام علی علیه السلام :

لِلْكَيْسِ فِي كُلِّ شَيْءٍ اتِّعَاضٌ ؛

انسان زیرک، از هر چیزی پندی می آموزد .

غرر الحکم : 7338

حدیث - 1000

امام علی علیه السلام :

مَنْ فَهِمَ مَوَاعِظَ الزَّمَانِ لَمْ يَسْكُنْ إِلَى حُسْنِ الظَّنِّ بِالْأَيَّامِ ؛

هر که پندهای زمانه را بفهمد ، به روزگار خوشبین نباشد .

غرر الحکم : 8938

حدیث - 1001

امام علی علیه السلام :

إِذَا أَحَبَّ اللَّهُ عَبْدًا وَعَظَّمَهُ بِالْعِبَرِ ؛

هرگاه خداوند بنده ای را دوست بدارد ، او را با عبرت ها پند دهد .

غرر الحکم : 4032

حدیث - 1002

امام علی علیه السلام :

كَفَى عِظَةً لِدَوَى الْأَلْبَابِ مَا جَرَّبُوا ؛

برای خردمندان ، تجربه‌های آنان پندی است کافی .

غرر الحکم : 7059

حدیث - 1003

امام علی علیه السلام :

الْعَاقِلُ مَنْ وَعَظَتْهُ التَّجَارِبُ؛

خردمند کسی است که تجربه‌ها او را پند دهد.

تحف العقول : 85

حدیث - 1004

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم :

كَفَى بِالْمَوْتِ وَاعِظًا؛

مرگ برای اندرز گرفتن بس است .

تحف العقول : 35

حدیث - 1005

امام علی علیه السلام :

بِالْمَوَاعِظِ تَنْجَلِي الْغَفْلَةُ ؛

با اندرزهاست که (پرده) غفلت کنار می رود .

غرر الحکم : 4191

حدیث - 1006

امام علی علیه السلام :

الْمَوَاعِظُ صَقَالُ النُّفُوسِ ، وَجَلَاءُ الْقُلُوبِ ؛

اندرزها صیقل بخش جانها ، و جلا دهنده دلهاست .

غرر الحکم : 1354

حدیث - 1007

م الاخلاق ، ص 459)

حدیث - 1008

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله فرمودند:

مَنْ مَاتَ عَلَى حُبِّ آلِ مُحَمَّدٍ مَاتَ شَهِيداً؛

هر که بر دوستی آل محمد بمیرد، شهید مرده است.

حدیث - 1009

امام علی علیه السلام فرمودند:

کل وعاء يضيق بما جعل فيه الا وعاء العلم فانه يتسع؛
گنجایش هر ظرفی با آنچه در آن نهند، تنگ می شود، جز ظرف دانش که
هر چه در آن نهند، گسترش می یابد.
اصول کافی، ج 3، ص 172.

حدیث - 1010

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند:

من عمل على غير علم ما يفسد أكثر مما يصلح؛
هر کس کاری را بدون شناخت انجام دهد، تباه کاری او بیشتر است تا آنچه
سامان می دهد.
تحف العقول، ص 47.

حدیث - 1011

امام صادق علیه السلام :

طَلَبْتُ نُورَ الْقَلْبِ فَوَجَدْتُهُ فِي التَّفَكُّرِ وَالْبُكَاءِ ، وَطَلَبْتُ الْجَوَازَ عَلَى الصِّرَاطِ
فَوَجَدْتُهُ فِي الصَّدَقَةِ ، وَطَلَبْتُ نُورَ الْوَجْهِ فَوَجَدْتُهُ فِي صَلَاةِ اللَّيْلِ ؛

روشنایی دل را جوییدم و آن را در اندیشیدن و گریستن یافتم و گذر از
صراط را جوییدم و آن را در صدقه دادن یافتم و نورانیت چهره را جوییدم و آن
را در نماز شب یافتم .

مستدرک الوسائل : 12 / 173 / 13810 منتخب میزان الحکمة : 572

حدیث - 1012

امام علی علیه السلام :

مَنْ أَحَبَّ لِقَاءَ اللَّهِ سُبْحَانَهُ سَلَاحِنَ الدُّنْيَا ؛

کسی که دیدار خدای سبحان را دوست بدارد، دنیا را از یاد ببرد .

غرر الحکم : 8425 منتخب میزان الحکمة : 504

حدیث - 1013

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم :

مَنْ أَحَبَّ لِقَاءَ اللَّهِ أَحَبَّ اللَّهُ لِقَاءَهُ ، وَمَنْ كَرِهَ لِقَاءَ اللَّهِ كَرِهَ اللَّهُ لِقَاءَهُ ؛

هرکه دیدار خدا را دوست داشته باشد ، خدا دیدار او را دوست دارد و هرکه

دیدار خدا را خوش نداشته باشد، خدا نیز دیدار او را خوش ندارد.

کنز العمال : 42121 منتخب میزان الحکمة : 504

حدیث - 1014

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم :

مِنْ عِلَامَاتِ الشَّقَاءِ جُمُودُ الْعَيْنِ ؛

از نشانه‌های شقاوت و بدبختی خشکیدگی چشم است .
بحار الأنوار : 70 / 52 / 11 منتخب میزان الحکمة : 78

حدیث - 1015

امام صادق علیه السلام :

ما مِنْ شَيْءٍ إِلَّا وَلَهُ كَيْلٌ أَوْ وَزْنٌ إِلَّا الدَّمْعُ ، فَإِنَّ الْقَطْرَةَ مِنْهَا تُطْفِئُ بَحَارًا مِنْ
نَارٍ ، وَإِذَا اغْرُورَقَتِ الْعَيْنُ بِمَائِهَا لَمْ يَرْهَقْ وَجْهَهُ قَتَرٌ وَلَا ذَلَّةٌ ، فَإِذَا فَاضَتْ حَرَمَهُ
اللَّهُ عَلَى النَّارِ ، وَلَوْ أَنَّ بَاكِيَا بَكَى فِي أُمَّةٍ لَرَحِمُوا ؛

هر چیزی پیمانه و وزنی دارد مگر اشکها ؛ زیرا قطره‌ای اشک دریاهایی از
آتش را فرو می‌نشاند . و هرگاه چشم در اشک خود غرق شود ، گرد هیچ فقر و
ذلتی بر چهره آن ننشیند . و هرگاه اشکها سرازیر شود خداوند آن چهره را بر
آتش حرام گرداند . و اگر گرینده‌ای در میان امتی بگرید همه آن امت مشمول
رحمت می‌شوند .

بحار الأنوار : 93 / 331 / 14 منتخب میزان الحکمة : 78

حدیث - 1016

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله :

عَلَيْكَ بِقِرَاءَةِ الْقُرْآنِ ؛ فَإِنَّ قِرَاءَتَهُ كَفَّارَةٌ لِلذُّنُوبِ ، وَسَتْرٌ فِي النَّارِ ، وَأَمَانٌ مِنَ
العذابِ ؛

بر تو باد خواندن قرآن؛ زیرا خواندن آن کفاره گناهان است و پرده‌ای در
برابر آتش و موجب ایمنی از عذاب.

بحار الأنوار : 92 / 17 / 18 منتخب میزان الحکمة : 460

حدیث - 1017

پیامبر خدا ﷺ :

لَا يَنْبَغِي لِصَاحِبِ الْقُرْآنِ أَنْ يَحِدَّ مَعَ مَنْ حَدَّ ، وَلَا يَجْهَلَ مَعَ مَنْ يَجْهَلُ وَفِي جَوْفِهِ كَلَامُ اللَّهِ ؛

برای ملازم قرآن شایسته نیست با کسی که نسبت به او تندى کرده است ،
تندى کند و کسی که در درونش کلام خداست، با کسی که (نسبت به وی) رفتار
جاهلانه می‌کند ، نابخردانه رفتار نمی‌کند .

کنز العمال : 2347 منتخب میزان الحکمة : 460

حدیث - 1018

پیامبر خدا ﷺ :

إِنَّ أَحَقَّ النَّاسِ بِالتَّخَشُّعِ فِي السِّرِّ وَالْعَلَانِيَةِ لِحَامِلُ الْقُرْآنِ ، وَإِنَّ أَحَقَّ النَّاسِ فِي السِّرِّ وَالْعَلَانِيَةِ بِالصَّلَاةِ وَالصَّوْمِ لِحَامِلُ الْقُرْآنِ ؛

سزاوارترین مردم به خشوع و ورزیدن نهانی و آشکار در برابر خدا ، حافظ
قرآن است . و سزاوارترین مردم به نمازگزاردن و روزه گرفتن در آشکار و نهان
، حافظ قرآن است .

الکافی : 2 / 604 / 5 منتخب میزان الحکمة : 460

حدیث - 1019

پیامبر خدا ﷺ :

إِنَّ الَّذِي لَيْسَ فِي جَوْفِهِ شَيْءٌ مِنَ الْقُرْآنِ كَالْبَيْتِ الْخَرِبِ ؛
کسی که در اندرونش چیزی از قرآن نیست ، همانند خانه‌ای ویران است .
کنز العمال : 2478 منتخب میزان الحکمة : 460

حدیث - 1020

امام علی عیضه :

اللَّهُ اللَّهُ فِي الْقُرْآنِ ، لَا يَسْبِقُكُم بِالْعَمَلِ بِهِ غَيْرُكُمْ .
خدا را ! خدا را ! درباره قرآن ، مبادا دیگران با عمل به آن ، بر شما پیشی
گیرند .

نهج البلاغة : الكتاب 47 منتخب میزان الحکمة : 458

حدیث - 1021

پیامبر خدا ﷺ :

إِذَا التَّبَسَّتْ عَلَيْكُمُ الْأُمُورُ كَقَطْعِ اللَّيْلِ الْمُظْلِمِ فَعَلَيْكُمْ بِالْقُرْآنِ ؛ فَإِنَّهُ شَافِعٌ مُشَفَّعٌ
وَمَاحِلٌ مُصَدِّقٌ ، مَنْ جَعَلَهُ أَمَامَهُ قَادَهُ إِلَى الْجَنَّةِ ، وَمَنْ جَعَلَهُ خَلْفَهُ سَاقَهُ إِلَى النَّارِ
؛

هر گاه کارها همچون پاره‌های شب تار بر شما تاریک و شبهه‌ناک شد ، به
قرآن روی آورید؛ زیرا قرآن شفیع است که شفاعتش پذیرفته است و شاکی و

خصمی است که شکایتش قبول می‌شود . هر که قرآن را فرا روی خود قرار دهد ، او را به سوی بهشت کشاند و هر که آن را پشت سر خویش نهد ، به سوی دوزخش براند .

نوادر الراوندی : 21 ، 22

حدیث - 1022

امام علی علیه السلام :

تَعَلَّمُوا الْقُرْآنَ ؛ فَإِنَّهُ أَحْسَنُ الْحَدِيثِ - ، وَتَفَقَّهُوا فِيهِ فَإِنَّهُ رَبِيعُ الْقُلُوبِ ؛
قرآن را بیاموزید ، که آن بهترین سخن است و در آن دانا و فقیه شوید که آن
بهار دلهاست .

نهج البلاغة : الخطبة : 110

حدیث - 1023

مَنْ قَرَأَ الْقُرْآنَ لِیَأْكُلَ بِهِ النَّاسُ جَاءَ یَوْمَ الْقِیَامَةِ وَوَجْهُهُ عَظْمٌ لَا لَحْمَ فِيهِ ؛
هر کس به منظور سرکیسه کردن مردم قرآن بخواند ، روز قیامت در حالی
بیاید که چهره‌اش استخوان است و گوشتی در آن نیست .

ثواب الأعمال : 1 / 329

حدیث - 1024

پیامبر خدا ﷺ :

إِنَّ مِنْ تَعْظِيمِ جَلَالِ اللَّهِ عِزُّ وَ جَلُّ كَرَامَةِ ذِي الشَّيْبَةِ ، وَحَامِلِ الْقُرْآنِ ، وَالْإِمَامِ الْعَادِلِ .

احترام نهادن به ریش سفید و قرآن دان و پیشوای دادگر ، بزرگداشت جلال و شکوه خداوند عز و جل است .

کنز العمال : 25507

حدیث - 1025

پیامبر خدا ﷺ :

عَلَيْكَ بِتِلَاوَةِ الْقُرْآنِ وَذِكْرِ اللَّهِ كَثِيراً ، فَإِنَّهُ ذِكْرٌ لَكَ فِي السَّمَاءِ وَنُورٌ لَكَ فِي الْأَرْضِ ؛

بر تو باد به تلاوت قرآن و بسیاری یاد خدا ؛ زیرا که آن در آسمان ، برای تو نام (و آوازه) است و در زمین نور .

الخصال : 13 / 525

حدیث - 1026

امام صادق علیه السلام فرمودند:

إِنَّ الْمُؤْمِنَ يَغْبِطُ وَلَا يَحْسُدُ وَالْمُنَافِقُ يَحْسُدُ وَلَا يَغْبِطُ ؛

مؤمن غبطه می خورد و حسادت نمی ورزد، منافق حسادت می ورزد و غبطه نمی خورد.

کافی، ج 2، ص 307، ح 7

حدیث - 1027

پیامبر اکرم ﷺ فرمودند:

اتَّقُوا اللَّهَ وَأَصْلِحُوا ذَاتَ بَيْنِكُمْ فَإِنَّ اللَّهَ يُصْلِحُ بَيْنَ الْمُؤْمِنِينَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ؛

تقوای الهی داشته باشید و اصلاح کنید میان خودتان را زیرا خداوند در روز قیامت میان مؤمنین را اصلاح می کند.

محجة البيضاء، ج 3، ص 373

حدیث - 1028

امام صادق علیه السلام فرمودند:

مَنْ أَحْصَى عَلَى أَخِيهِ الْمُؤْمِنِ عَيْبًا لِيَعِيبَهُ بِهِ يَوْمًا مَا كَانَ مِنْ أَهْلِ هَذِهِ الْآيَةِ قَالَ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ: إِنَّ الَّذِينَ يُحِبُّونَ أَنْ تَشِيعَ الْفَاحِشَةُ فِي الَّذِينَ آمَنُوا لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ؛

هر کس درصدد عیب جویی برادر مؤمنش برآید، تا با آن روزی او را سرزنش کند، مشمول این آیه است: کسانی که دوست دارند، زشتی ها در میان مردم با ایمان شیوع پیدا کند، عذاب دردناکی برای آنان در دنیا و آخرت خواهد بود و خداوند می داند و شما نمی دانید.

مستدرک الوسائل، ج 9، ص 110، ح 10379

حدیث - 1029

پیامبر اکرم ﷺ فرمودند:

وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ لَا تَدْخُلُوا الْجَنَّةَ حَتَّى تُؤْمِنُوا وَلَا تُؤْمِنُوا حَتَّى تَحَابُّوا أُولَا
أَذُلُّكُمْ عَلَى شَيْءٍ إِذَا فَعَلْتُمُوهُ تَحَابَبْتُمْ؟ أَفَسُوا السَّلَامَ بَيْنَكُمْ؛

به خدایی که جانم در اختیار اوست، وارد بهشت نمی شوید مگر مؤمن شوید
و مؤمن نمی شوید، مگر این که یکدیگر را دوست بدارید. آیا می خواهید شما
را به چیزی راهنمایی کنم که با انجام آن، یکدیگر را دوست بدارید؟ سلام کردن
بین یکدیگر را رواج دهید.

مشكاة الانوار، ص 157

حدیث - 1030

پیامبر اکرم ﷺ فرمودند:

الطَّيْرَةُ شِرْكٌ وَمَا مِنَّا إِلَّا وَلَكِنَّ اللَّهَ يُذْهِبُهُ بِالتَّوَكُّلِ؛

فال بد زدن شرک است و هیچ کس از ما نیست مگر این که به نحوی
دستخوش فال بد زدن می شود، اما خداوند با توکل به او آن را از بین می برد.

سنن ابن ماجه، ج 2، ص 1170، ح 3538

حدیث - 1031

پیامبر اکرم ﷺ فرمودند:

إِعْلَمَنَّ أَنَّ الصِّدْقَ مُبَارَكٌ وَالْكَذِبَ مَشْوُومٌ؛

بدان که راستگویی، پر برکت است و دروغگویی، شوم.

تحف العقول، ص 14

حدیث - 1032

پیامبر اکرم ﷺ فرمودند:

الصِّدْقُ طُمْنِينَةٌ وَ الكَذِبُ رِيَّةٌ؛

راستگویی [مایه] آرامش و دروغگویی [مایه] تشویش است.

نهج الفصاحه، ح 1864

حدیث - 1033

پیامبر اکرم ﷺ فرمودند:

إِنَّ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ أَحَبُّ الْكَذِبِ فِي الصَّلَاحِ وَأَبْغَضُ الصِّدْقِ فِي الْفَسَادِ؛

خداوند عزوجل، دروغی را که باعث صلح و آشتی شود دوست دارد و از

راستی که باعث فتنه شود بیزار است.

من لا يحضره الفقيه، ج 4، ص 353، ح 5762

حدیث - 1034

امام صادق علیه السلام فرمودند:

إِنَّ مِمَّا أَعَانَ اللَّهَ (بِهِ) عَلَى الْكَذَّابِينَ النَّسِيَانَ؛

از جمله کمکهای خداوند بر ضد دروغگویان فراموشی است.

کافی، ج 2، ص 341، ح 15

حدیث - 1035

امام سجاد علیه السلام فرمودند:

اتَّقُوا الْكَذِبَ الصَّغِيرَ مِنْهُ وَالْكَبِيرَ، فِي كُلِّ جِدٍّ وَهَزَلٍ فَإِنَّ الرَّجُلَ إِذَا كَذَبَ فِي الصَّغِيرِ اجْتَرَأَ عَلَى الْكَبِيرِ؛

از دروغ کوچک و بزرگش، جدی و شوخیش پرهیزید، زیرا انسان هرگاه در چیز کوچک دروغ بگوید، به گفتن دروغ بزرگ نیز جرئت پیدا می کند.
تحف العقول، ص 278

حدیث - 1036

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند:

أَنَا زَعِيمٌ بَيْتٍ فِي رَبَضِ الْجَنَّةِ ، وَبَيْتٍ فِي وَسْطِ الْجَنَّةِ ، وَبَيْتٍ فِي أَعْلَى الْجَنَّةِ لِمَنْ تَرَكَ الْمِرَاءَ وَإِنْ كَانَ مُحِقًّا ، وَلِمَنْ تَرَكَ الْكَذِبَ وَإِنْ كَانَ هَازِلًا ، وَلِمَنْ حَسُنَ خُلُقُهُ ؛

من بر کسی که مجادله را رها کند، هر چند حق با او باشد و کسی که دروغ نگوید، هر چند به شوخی باشد و کسی که اخلاقش را نیکو گرداند، خانه ای در حومه بهشت و خانه ای در مرکز بهشت و خانه ای در بالای بهشت ضمانت می کنم.

خصال، ص 144

حدیث - 1037

امام علی علیه السلام فرمودند:

(علامة) اَیْمَانُ أَنْ تُؤْثِرَ الصِّدْقَ حَيْثُ يَضُرُّكَ عَلَى الْكَذِبِ حَيْثُ يَنْفَعُكَ؛
(نشانه) ایمان، این است که راستگویی را هر چند به زیان تو باشد بر
دروغگویی، گرچه به سود تو باشد، ترجیح دهی.
نهج البلاغه، حکمت 458

حدیث - 1038

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند:

إِنَّ رَجُلًا أَتَى سَيِّدَنَا رَسُولَ اللَّهِ صلی الله علیه و آله و سلم فَقَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ عَلَّمَنِي خُلُقًا يَجْمَعُ
لِي خَيْرَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ فَقَالَ صلی الله علیه و آله و سلم: لَا تَكْذِبْ؛
مردی به رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم عرض کرد: به من اخلاقی بیاموزید که خیر دنیا
و آخرت در آن جمع باشد، حضرت فرمودند: دروغ نگو.
بحار الأنوار، ج 72، ص 262، ح 43

حدیث - 1039

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند:

لَنْ يَهْدِيَ اللَّهُ بِكَ رَجُلًا وَاحِدًا خَيْرٌ لَكَ مِنَ الدُّنْيَا وَمَا فِيهَا؛
اگر خداوند بوسیله تو یک نفر را هدایت کند برای تو بهتر است از دنیا و هر
آنچه در آن است.

(بحار الانوار، ج 2، ص 2)

حدیث - 1040

امام صادق علیه السلام فرمودند:

كونوا دُعَاةً لِلنَّاسِ بِغَيْرِ أَلْسِنَتِكُمْ، لِيُرَوْا مِنْكُمُ الْوَرَعُ وَ الْجِتْهَادَ وَ الصَّلَاةَ وَ الْخَيْرَ،
فَإِنَّ ذَلِكَ دَاعِيَةٌ؛

مردم را به غیر از زبان خود، دعوت کنید، تا پرهیزکاری و کوشش در عبادت و نماز و خوبی را از شما ببینند، زیرا اینها خود دعوت کننده است.

(کافی، ج 2، ص 78، ح 14)

حدیث - 1041

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند:

مَنْ دَعَا إِلَى هُدًى كَانَ لَهُ مِنَ الْجَرِّ مِثْلُ أُجُورِ مَنْ تَبِعَهُ لَا يَنْقُصُ ذَلِكَ مِنْ
أُجُورِهِمْ شَيْئًا وَ مَنْ دَعَا إِلَى ضَلَالَةٍ كَانَ عَلَيْهِ مِنَ الْإِثْمِ مِثْلُ آثَامِ مَنْ تَبِعَهُ لَا يَنْقُصُ
مِنْ آثَامِهِمْ شَيْئًا؛

هر کسی، به هدایتی راهنمایی کند، پاداشی را که برای پیروان هدایت وجود دارد، برای او نیز خواهد بود؛ بی آنکه از پاداش پیروان کاسته شود، و هر کس به گمراهی ای راهنمایی کند گناهی که برای پیروان آن وجود دارد، برای او نیز خواهد بود؛ بی آنکه از گناه آنها کاسته شود.

(منية المريد، ص 102)

حدیث - 1042

امام صادق علیه السلام فرمودند:

مَنْ عَرَفَ اللَّهَ خَافَهُ ، وَ مَنْ خَافَ اللَّهَ حَثَّهُ الْخَوْفُ مِنَ اللَّهِ عَلَى الْعَمَلِ بِطَاعَتِهِ
وَالْأَخْذِ بِتَأْدِيبِهِ ، فَبَشِّرِ الْمُطِيعِينَ الْمُتَأَدِّبِينَ بِأَدَبِ اللَّهِ وَالْآخِذِينَ عَنِ اللَّهِ أَنَّهُ حَقٌّ
عَلَى اللَّهِ أَنْ يُنْجِيَهُ مِنْ مُضِلَّاتِ الْفِتَنِ؛

آن که خدا را شناخت ، از او ترسید و آن کس که از خدا ترسید ، ترس از
خدا او را به عمل به فرمان او و در پیش گرفتن ادبش واداشت . پس
فرمان برداران ادب شده به ادب خدا و اطاعت کنندگان دستورهای او را بشارت
ده که بر خداست که آنها را از فتنه های گمراه کننده برهاند.

مصباح الشریعه، ص 108

حدیث - 1043

امام صادق علیه السلام فرمودند:

مَنْ عَرَفَ اللَّهَ خَافَ اللَّهَ وَ مَنْ خَافَ اللَّهَ سَخَتْ نَفْسُهُ عَنِ الدُّنْيَا؛

هر که خدا را بشناسد ترس او در دلش می افتد و هر که از خدا ترسان باشد
نفسش از دنیا باز می ماند.

جهاد النفس، ص 83

حدیث - 1044

امام محمد باقر علیه السلام فرمودند:

مَا عَرَفَ اللَّهُ مَنْ عَصَاهُ؛

خدا را نشناخته آن که نافرمانی اش کند.

تحف العقول، ص 294

حدیث - 1045

امام علی علیه السلام فرمودند:

يَنْبَغِي لِمَنْ عَرَفَ اللَّهَ سُبْحَانَهُ أَنْ لَا يَخْلُوَ قَلْبُهُ مِنْ رَجَائِهِ وَخَوْفِهِ؛

کسی که خدای سبحان را می شناسد، شایسته است دلش از بیم و امید به او خالی نباشد.

غررالحکم، ج 6، ص 441، ح 10926

حدیث - 1046

رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند:

أَفْضَلُ الْعَمَالِ الْعِلْمُ بِاللَّهِ إِنَّ الْعِلْمَ يَنْفَعُكَ مَعَهُ قَلِيلُ الْعَمَلِ وَكَثِيرُهُ وَإِنَّ الْجَهْلَ لَا يَنْفَعُكَ مَعَهُ قَلِيلُ الْعَمَلِ وَلَا كَثِيرُهُ؛

بهترین اعمال، خداشناسی است، زیرا با وجود علم و معرفت، عمل، کم یا زیاد تو را سود می بخشد اما با وجود نادانی (نسبت به خدا) عمل، نه اندکش تو را سود می بخشد نه بسیارش.

حدیث - 1047

پیامبر اکرم ﷺ فرمودند:

لَا تَنْظُرُوا إِلَى صَغِيرِ الذَّنْبِ وَلَكِنْ انظُرُوا إِلَى مَا اجْتَرَأْتُمْ؛
به کوچکی گناه نگاه نکنید بلکه به چیزی [نافرمانی خدا] که برآن جرات
یافته اید بنگرید.

(جهاد النفس، ح 405)

حدیث - 1048

امام سجاد علیه السلام فرمودند:

فَأَمَّا حَقُّ اللَّهِ الْأَكْبَرُ فَإِنَّكَ تَعْبُدُهُ لَا تُشْرِكُ بِهِ شَيْئًا فَإِذَا فَعَلْتَ ذَلِكَ بِإِخْلَاصٍ
جَعَلَ لَكَ عَلَى نَفْسِهِ أَنْ يَكْفِيكَ أَمْرَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَيَحْفَظَ لَكَ مَا تُحِبُّ مِنْهَا؛
حق بزرگ تر خداوند این است که او را بیرستی و چیزی را با او شریک
نسازی، که اگر خالصانه چنین کنی، خداوند کار دنیا و آخرت را کفایت می کند
و آنچه را دوست داری برایت نگه می دارد.

(نهج الفصاحه، ح 3057)

حدیث - 1049

امام علی علیه السلام :

لَا يَسْعُدُ أَمْرٌ إِلَّا بِطَاعَةِ اللَّهِ سُبْحَانَهُ وَلَا يَشْقَى أَمْرٌ إِلَّا بِمَعْصِيَةِ اللَّهِ؛

هیچ کس جز با اطاعت خدا خوشبخت نمی‌شود و جز با معصیت خدا بدبخت نمی‌گردد.

(غرالحکم، ح 10848)

حدیث - 1050

امام حسین علیه السلام فرمودند:

مَنْ حَاوَلَ أَمْرًا بِمَعْصِيَةِ اللَّهِ كَانَ أَفْوَتْ لِمَا يَرْجُو وَ أَسْرَعَ لِمَا يَحْذَرُ؛
کسی که بخواهد از راه گناه به مقصدی برسد، دیرتر به آروزیش می‌رسد و
زودتر به آنچه می‌ترسد گرفتار می‌شود.

(حارالانوار، ج 78، ص 120)

حدیث - 1051

امام حسین علیه السلام فرمودند:

مَنْ حَاوَلَ أَمْرًا بِمَعْصِيَةِ اللَّهِ كَانَ أَفْوَتْ لِمَا يَرْجُو وَ أَسْرَعَ لِمَجِيئِ مَا يَحْذَرُ؛
آن که در کاری که نافرمانی خداست بکوشد امیدش را از دست می‌دهد و
نگرانیها به او رو می‌آورد.

(بحار الانوار، ج 3، ص 397)

حدیث - 1052

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند:

خَمْسٌ مِنْ سُنَنِ الْمُرْسَلِينَ: الْحَيَاءُ وَالْحِلْمُ وَالْحِجَامَةُ وَالسَّوَاكُ وَالتَّعَطُّرُ؛

پنج چیز از سنت پیغمبران است: حیا، بردباری، حجامت کردن، و مسواک و
عطر زدن.

نهج الفصاحه، ح 1463

حدیث - 1053

پیامبر اکرم ﷺ فرمودند:
إِنَّ مِنَ الذُّنُوبِ ذُنُوبًا لَا يُكَفِّرُهَا صَلَاةٌ وَلَا صَدَقَةٌ، قِيلَ يَا رَسُولَ اللَّهِ فَمَا يُكَفِّرُهَا
قَالَ الْهُمُومُ فِي طَلَبِ الْمَعِيشَةِ؛
بعضی از گناهان به وسیله نماز و صدقه هم آمرزیده نمی شوند. سؤال شد یا
رسول الله! پس چه چیز موجب آمرزش آن است؟ فرمودند: جدیت و تلاش در
طلب معیشت.

مستدرک الوسائل، ج 13، ص 13

حدیث - 1054

امام علی علیه السلام فرمودند:
الْعَمَلُ الْعَمَلُ، ثُمَّ النَّهَايَةُ النَّهَايَةُ، وَالْإِسْتِقَامَةُ الْإِسْتِقَامَةُ، ثُمَّ الصَّبْرُ الصَّبْرُ، وَالْوَرَعُ،
إِنَّ لَكُمْ نَهَايَةً فَانْتَهُوا إِلَى نَهَايَتِكُمْ؛
کار کنید و آن را به پایانش رسانید و در آن پایداری کنید؛ آن گاه شکیبایی
ورزید و پارسا باشید. همانا شما را پایانی است؛ پس، خود را به آن پایان
(بهشت) رسانید.
نهج البلاغه

حدیث - 1055

امام علی علیه السلام فرمودند:

قَلِيلٌ تَدُومُ عَلَيْهِ، أَرْجَى مِنْ كَثِيرٍ مَمْلُولٍ مِنْهُ؛

کار (خیر) اندک، که بر آن مداومت ورزی، از کار بسیار که از آن خسته شوی، امیدوار کننده تر است.

نهج البلاغه

حدیث - 1056

امام علی علیه السلام فرمودند:

إِذَا هَبْتَ أَمْرًا فَقَعَ فِيهِ، فَإِنَّ شِدَّةَ تَوَقُّيهِ أَعْظَمُ مِمَّا تَخَافُ مِنْهُ؛

هرگاه از کاری ترسیدی، خود را به کام آن بینداز، زیرا ترس شدید از آن کار، دشوارتر و زیان بارتر از اقدام به آن کار است.

غررالحکم، 8955

حدیث - 1057

امام علی علیه السلام فرمودند:

الشَّرَفُ بِالْهَمِّ الْعَالِيهِ لَا بِالرَّمَمِ الْبَالِيهِ؛

شرافت به همت های بلند است نه به استخوان های پوسیده.

نهج البلاغه

حدیث - 1058

امام علی علیه السلام فرمودند:

اقصرِ همتک علی ما یلزمک و لا تخض فیما لایعینک؛

همت خود را صرف چیزهایی کن که به آن نیاز داری و آنچه را به کار ت

نمی آید پی گیری مکن.

نهج البلاغه

حدیث - 1059

امام علی علیه السلام فرمودند:

إِنْ سَمَتْ هِمَّتُكَ لِإِصْلَاحِ النَّاسِ فَأَبْدَأْ بِنَفْسِكَ فَإِنَّ تَعَاطِيكَ صَلَاحَ غَيْرِكَ وَ
أَنْتَ فَاسِدٌ أَكْبَرُ الْعَيْبِ؛

اگر همت والای اصلاح مردم را در سرداری، از خودت آغاز کن، زیرا

پرداختن تو به اصلاح دیگران، در حالی که خود فاسد باشی بزرگترین عیب

است.

نهج البلاغه

حدیث - 1060

امام علی علیه السلام فرمودند:

قَدْرُ الرَّجُلِ عَلَى قَدْرِ هِمَّتِهِ؛

اندازه هر کس به اندازه همت او است.

منتخب میزان الحکمة، 314

حدیث - 1061

حضرت علی علیه السلام فرمودند:

كَفَى بِالْمَرْءِ غَفْلَةً أَنْ يَصْرِفَ هِمَّتَهُ فِيمَا لَا يَعْنِيهِ؛

غفلت آدمی را همین بس که همتش را در آنچه به کارش نمی آید، صرف کند.

نهج البلاغه

حدیث - 1062

حضرت علی علیه السلام فرمودند:

كُنْ بَعِيدًا هِمَمٍ إِذَا طَلَبْتَ، كَرِيمَ الظَّفَرِ إِذَا غَلَبْتَ؛

هرگاه در پی چیزی هستی، بلند همت باش و آنگاه که چیره شدی، در

پیروزی کریم باش.

نهج البلاغه

حدیث - 1063

امام علی علیه السلام فرمودند:

آفَةُ النُّجَحِ الْكَسَلُ؛

آفت موفقیت تنبلی است.

میزان الحکمه، ج 11، ص 5184

حدیث - 1064

امام علی علیه السلام فرمودند:

مَنْ دَامَ كَسَلُهُ خَابَ أَمَلُهُ؛

کسی که پیوسته تنبلی کند، در رسیدن به آرزویش ناکام ماند.

میزان الحکمه، ج 11، ص 5184

حدیث - 1065

امام علی علیه السلام فرمودند:

مِنْ سَبَبِ الْحِرْمَانِ التَّوَانِي؛

یکی از عوامل محرومیت سستی (در کار) است.

نهج البلاغه

حدیث - 1066

امام علی علیه السلام فرمودند:

ضَادُّوا التَّوَانِي بِالْعَزْمِ؛

با عزم و اراده به جنگ سستی بروید.

میزان الحکمه، ج 11، ص 5184

حدیث - 1067

امام حسن علیه السلام فرمودند:

لَا مُرُوَّةَ لِمَنْ لَا هِمَّةَ لَهُ؛

کسی که همت ندارد مروت ندارد.

بحار الانوار، ج 8، ص 111

حدیث - 1068

اتَّقُوا اللَّهَ عِبَادَ اللَّهِ وَ جِدُّوا فِي الطَّلَبِ وَ تَجَاهِ الْهَرَبِ وَ بَادِرُوا الْعَمَلَ قَبْلَ
مُقَطَّعَاتِ النِّقَمَاتِ وَ هَادِمِ الذَّاتِ؛

ای بندگان خدا! تقوا پیشه کرده و برای رسیدن به خواسته‌ها تلاش کنید و از
کارهای ناروا بگریزید و قبل از آنکه ناگواری‌ها به شما روی آورند و نابود
کننده لذات [مرگ] فرا رسد، به کار [های نیک] مبادرت ورزید.

بحار الانوار، ج 1، ص 218

حدیث - 1069

امام حسن علیه السلام :

وَاعْمَلْ لِدُنْيَاكَ كَأَنَّكَ تَعِيشُ أَبَدًا وَاعْمَلْ لآخِرَتِكَ كَأَنَّكَ تَمُوتُ غَدًا؛
برای دنیایت چنان کار کن که گویا برای همیشه [در این دنیا] خواهی بود، و
برای آخرت [نیز چنان] سعی و تلاش کن که گویا فردا از دنیا خواهی رفت.
تحف العقول، ص 408، ح 20

حدیث - 1070

امام باقر علیه السلام فرمودند:

إِيَّاكَ وَالْكَسَلَ وَالضَّجَرَ فَإِنَّهُمَا مِفْتَاحُ كُلِّ شَرٍّ؛
از تنبلی و بی حوصلگی بپرهیز، زیرا که این دو کلید هر بدی می باشند.
میزان الحکمه، ج 11، ص 5186

حدیث - 1071

امام باقر علیه السلام فرمودند:

إِنِّي لَأُبْغِضُ الرَّجُلَ أَنْ يَكُونَ كَسَلَانًا عَنْ أَمْرِ دُنْيَاهُ، وَ مَنْ كَسَلَ عَنْ أَمْرِ دُنْيَاهُ
فَهُوَ عَنْ أَمْرِ آخِرَتِهِ أَكْسَلُ؛
من مردی را که در کار دنیایش تنبل باشد مبعوض میدارم و کسی که در کار
دنیا تنبل باشد، در کار آخرتش تنبل تر است.
وسائل الشیعه، ج 12، صفحه 37

حدیث - 1072

امام باقر علیه السلام فرمودند:

إِيَّاكَ وَالْكَسَلَ وَالضَّجَرَ إِنَّهُمَا مِفْتَاحُ كُلِّ سُوءٍ؛

از تنبلی و بی حوصلگی بیرهیز، زیرا که این دو کلید هر بدی می باشند.

وسائل الشیعه، ج 12، ص 39

حدیث - 1073

امام صادق علیه السلام فرمودند:

إِيَّاكَ وَالْكَسَلَ وَالضَّجَرَ فَإِنَّهُمَا يَمْنَعَانِكَ مِنْ حَظِّكَ مِنَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ؛

از تنبلی و بی حوصلگی بیرهیز، زیرا که این دو خصلت تو را از بهره دنیا و آخرت باز می دارند.

میزان الحکمه، ج 11، ص 5186

حدیث - 1074

امام صادق علیه السلام فرمودند:

مَنْ طَلَبَ الدُّنْيَا اسْتَعْفَافاً عَنِ النَّاسِ وَ سَعِياً عَلَى أَهْلِهِ وَ تَعَطُّفاً عَلَى جَارِهِ لَقِيَ
اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَ وَجْهُهُ مِثْلُ الْقَمَرِ لَيْلَةَ الْبَدْرِ؛

هرکس دنیا را طلب کند به قصد این که آبروی خود را از مردم حفظ، رفاه خانواده اش را تأمین و به همسایه اش کمک کند، وقتی با خدا دیدار کند، چهره اش همانند ماه شب بدر می درخشد.

حدیث - 1075

امام صادق علیه السلام فرمودند:

یا هِشامُ! إِنْ رَأَيْتَ الصَّيِّفَ قَدْ اتَّقَى فَلَا تَدْعُ طَلَبَ الرِّزْقِ فِي ذَلِكَ الْيَوْمِ؛
اگر در خط مقدم جبهه، درگیری شروع شد، باز هم کار کردن و طلب روزی
را در آن روز ترک نکن.

کافی، ج 5، ص 78

حدیث - 1076

امام صادق علیه السلام فرمودند:

أَوْصِيكَ بِتَقْوَى اللَّهِ وَالْوَرَعِ وَالْإِجْتِهَادِ وَاعْلَمْ أَنَّهُ لَا يَنْفَعُ اجْتِهَادٌ لَا وَرَعَ فِيهِ؛
تو را به تقوای الهی و پارسایی و کوشش سفارش می‌کنم و بدان که کوششی
که در آن پارسایی نباشد، سودی نمی‌دهد.

کافی، ج 2 ص 76

حدیث - 1077

امام صادق علیه السلام فرمودند:

لَا تَكْسِلُوا فِي طَلَبِ مَعَايِشِكُمْ فَإِنَّ آبَاءَنَا كَانُوا يَرْكُضُونَ فِيهَا وَ يُطَلِبُونَهَا؛
در طلب روزی و نیازهای زندگی تنبلی نکنید، چرا که پدران و نیاکان ما به
دنبال آن میدویدند و آنرا طلب می‌کردند.

حدیث - 1078

امام صادق علیه السلام فرمودند:

لَا تَكْسَلْ عَنْ مَعِيشَتِكَ فَتَكُونَ كَلًّا عَلَى غَيْرِكَدَرٍ؛

معاش دنیوی خود تنبلی مکن که سربار دیگران باشی.

فروع کافی، ج 5، ص 86

حدیث - 1079

امام رضا علیه السلام فرمودند:

الَّذِي يَطْلُبُ مَنْ فَضْلٍ يَكْفِيْ بِهِ عِيَالَهُ أَعْظَمُ أَجْرًا مِنَ الْمُجَاهِدِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ؛

کسی که دنبال روزی می رود تا آبروی خود و خانواده اش را حفظ کند، اجر

و پاداشش از رزمنده ای که در راه خدا جنگ می کند بیشتر است (عرق کارگر

معادل خون شهید است).

وسائل الشیعه، ج 17، ص 67

حدیث - 1080

امام علی علیه السلام فرمودند:

عَلَيْكُمْ بِالْجِدِّ وَالْاجْتِهَادِ وَالتَّأَهُّبِ وَالِاسْتِعْدَادِ؛

بر شما باد به تلاش و سخت کوشی و مهیا شدن و آماده گشتن.

نهج البلاغه

حدیث - 1081

پیامبر اکرم ﷺ فرمودند:

طَلَبُ الْحَلَالِ فَرِيضَةٌ عَلَى كُلِّ مُسْلِمٍ وَ مُسْلِمَةٍ؛

کار کردن برای کسب مال حلال، بر هر مرد و زن مسلمان واجب است.

جامع الاخبار، ص 389، حدیث - 1079

حدیث - 1082

امام محمد باقر علیهما السلام فرمودند:

زبان ، کلید هر خوبی و بدی است ، پس سزاوار است که مؤمن بر زبان خود

مهر زند ، چنانکه بر طلا و نقره اش مهر می زند .

تحف العقول ، ص 308

حدیث - 1083

امام محمد باقر علیهما السلام فرمودند:

با منافق با زبانت مدارا کن ، و مؤمن را از دل دوست بدار ، و اگر با یهودی

نیزهمنشین شدی ، خوشرفتاری کن .

تحف العقول ، ص 301

حدیث - 1084

امام محمد باقر علیه السلام فرمودند:

بدان که درخواست کننده از تو ، آبرویش را در برابرت حفظ نکرده است ،
پس تو آبرویت را حفظ کن و به او جواب رد مده .

تحف العقول ، ص 309

حدیث - 1085

امام محمد باقر علیه السلام فرمودند:

در طلب آمرزش از خدا اصرار کنید ، که موجب محو گناهان می گردد .

تحف العقول ، ص 308

حدیث - 1086

امام محمد باقر علیه السلام فرمودند:

بر شما باد به صدقه دادن در بامداد ، که روی ابلیس را سیاه کرده ، و شر
سلطان ظالم را در آن روز از شما دور می کند .

تحف العقول ، ص 308

حدیث - 1087

امام محمد باقر علیه السلام فرمودند:

دوستی قلبی برادرت را از اندازه دوستی قلبی خودت نسبت به او بفهم .
تحف العقول ، ص 304

حدیث - 1088

امام محمد باقر علیه السلام فرمودند:

هر بدعت (و نسبت دروغ دادن به دین خدا) گمراهی است ، و هر گمراهی ،
راهش به سوی آتش جهنم است .
کافی ، ج 1 ، ص 56

حدیث - 1089

امام محمد باقر علیه السلام فرمودند:

امروز ، غنیمت است ، در حالی که نمی دانی فردا ، از آن کیست .
بحار الانوار ، دار احیاء التراث العربی ، ج 75 ، ص 179

حدیث - 1090

امام محمد باقر علیه السلام فرمودند:

هر کس ظاهرش از باطنش بهتر باشد ، ترازوی اعمالش سبک می شود .

بحارالانوار ، دار احیاء التراث العربی ، ج 4 ، ص 404

حدیث - 1091

امام محمد باقر علیه السلام فرمودند:

سه چیز پشت انسان را می شکند: مردی که عمل خویش را زیاد شمارد،
گناهانش را فراموش کند و به رای خویش خوشنود باشد.

بحارالانوار ، دار احیاء التراث العربی ، ج 69 ، ص 314

حدیث - 1092

امام محمد باقر علیه السلام فرمودند:

هیچ کس از گناهان سالم نمی ماند ، مگر این که زبانش را نگه دارد .

بحارالانوار ، دار احیاء التراث العربی ، ج 75 ، ص 178

حدیث - 1093

امام محمد باقر علیه السلام فرمودند:

مؤمن برادر مؤمن است ، او را دشنام نمی دهد ، از او دریغ نمی کند ، و به او
گمان بد نمی برد .

بحارالانوار ، دار احیاء التراث العربی ، ج 75 ، ص 176

حدیث - 1094

امام محمد باقر علیه السلام فرمودند:

خداوند دنیا را به دوست و دشمن خود می‌دهد، اما دینش را فقط به دوست خود می‌بخشد .

بحارالانوار ، دار احیاء التراث العربی ، ج 2 ، ص 215

حدیث - 1095

امام محمد باقر علیه السلام فرمودند:

افزایش نعمت از جانب خداوند قطع نمی‌شود ، مگر اینکه شکر از جانب بندگان قطع گردد .

بحارالانوار ، دار احیاء التراث العربی ، ج 68 ، ص 54

حدیث - 1096

امام محمد باقر علیه السلام فرمودند:

هر که بر خدا توکل کند، مغلوب نمی‌شود، و هر که از گناه به خدا پناه برد، شکست نمی‌خورد .

بحارالانوار ، دار احیاء التراث العربی ، ج 68 ، ص 151

حدیث - 1097

امام محمد باقر علیه السلام فرمودند:

از دشمنی پرهیزید، زیرا فکر را مشغول کرده و مایه نفاق می گردد .

بحارالانوار ، دار احیاء التراث العربی ، ج 2 ، ص 301

حدیث - 1098

امام محمد باقر علیه السلام فرمودند:

چون مؤمن با مؤمنی دست دهد، پاک و بی گناه از یکدیگر جدا می شوند .

بحارالانوار ، دار احیاء التراث العربی ، ج 73 ، ص 20

حدیث - 1099

امام محمد باقر علیه السلام فرمودند:

چه بسیار خوب است نیکی ها پس از بدی ها ، و چه بسیار بد است بدی ها

پس از نیکی ها .

کافی ، ج 2 ، ص 458

حدیث - 1100

امام محمد باقر علیه السلام فرمودند:

شخص حریص به دنیا مانند کرم ابریشم است که هر چه بیشتر ابریشم به دور خود می‌تند ، راه بیرون شدنش را دورتر و مشکل‌تر می‌کند ، تا اینکه از غم و اندوه بمیرد.

کافی ، ج 2 ، ص 316

حدیث - 1101

امام محمد باقر علیه السلام فرمودند:

هر چشمی روز قیامت گریان است ، جز سه چشم : چشمی که در راه خدا شب را بیدار باشد ، چشمی که از ترس خدا گریان شود و چشمی که از محرمات الهی و گناهان بسته شود .

کافی ، ج 2 ، ص 80

حدیث - 1102

امام محمد باقر علیه السلام فرمودند:

خداوند عزوجل از میان بندگان مؤمنش آن بنده‌ای را دوست دارد که بسیار دعا کند، پس بر شما باد دعا در هنگام سحر تا طلوع آفتاب ، زیرا آن ، ساعتی است که درهای آسمان در آن هنگام باز گردد و روزیها در آن تقسیم گردد و حاجتهای بزرگ بر آورده شود .

کافی ، ج 2 ، ص 478

حدیث - 1103

امام محمد باقر علیه السلام فرمودند:

هر که علم و دانش را جوید برای آنکه به علما فخر فروشی کند ، یا با سفهاستیزد ، و یا مردم را متوجه خود نماید ، باید آتش را جای نشستن خود گیرد .

بحارالانوار ، دار احیاء التراث العربی ، ج 2 ، ص 38

حدیث - 1104

امام محمد باقر علیه السلام فرمودند:

خداوند در روز قیامت در حساب بندگانش ، به اندازه عقلی که در دنیا به آنها داده است ، دقت و باریک بینی می کند .

بحارالانوار ، دار احیاء التراث العربی ، ج 7 ، ص 267

حدیث - 1105

امام محمد باقر علیه السلام فرمودند:

بر شما باد به پرهیزکاری و کوشش و راستگویی ، و پرداخت امانت به کسی که شما را بر آن امین دانسته است ، چه آن شخص ، نیک باشد یا بد .

بحارالانوار ، دار احیاء التراث العربی ، ج 75 ، ص 179

حدیث - 1106

امام محمد باقر علیه السلام فرمودند:

بهترین چیزی را که دوست دارید درباره شما بگویند ، درباره مردم بگویید.

بحارالانوار ، دار احیاء التراث العربی ، ج 65 ، ص 152

حدیث - 1107

امام محمد باقر علیه السلام فرمودند:

هر که خوش نیت باشد ، روزی اش افزایش می یابد.

بحارالانوار ، دار احیاء التراث العربی ، ج 75 ، ص 175

حدیث - 1108

امام محمد باقر علیه السلام فرمودند:

هیچ بنده ای عالم نیست ، مگر اینکه نسبت به بالا دست خود ، حسادت

نورزد ، و زیر دست خود را خوار نشمارد.

بحارالانوار ، دار احیاء التراث العربی ، ج 75 ، ص 173

حدیث - 1109

امام محمد باقر علیه السلام فرمودند:

خداوند دوست ندارد که مردم در خواهش از یکدیگر اصرار ورزند، ولی اصرار در خواهش از خودش را دوست دارد .
بحارالانوار ، دار احیاء التراث العربی ، ج 75 ، ص 173

حدیث - 1110

امام محمد باقر علیه السلام فرمودند:

تو را به پنج چیز سفارش می‌کنم : اگر مورد ستم واقع شدی ستم مکن ، اگر به تو خیانت کردند خیانت مکن ، اگر تکذیب کردند خشمگین مشو ، اگر مدحت کنند شاد مشو ، و اگر نکوهشت کنند ، بیتابی مکن .
بحارالانوار ، دار احیاء التراث العربی ، ج 75 ، ص 162

حدیث - 1111

امام محمد باقر علیه السلام فرمودند:

چه بسا شخص حریص بر امری از امور دنیا ، که بدان دست یافته و باعث نافرجامی و بدبختی او گردیده است ، و چه بسا کسی که برای امری از امور آخرت کراحت داشته و بدان رسیده ، ولی به وسیله آن سعادت‌مند گردیده است .
بحارالانوار ، دار احیاء التراث العربی ، ج 75 ، ص 166

حدیث - 1112

امام علی علیه السلام می فرمایند:

مَنْ كَانَتْ هِمَّتُهُ مَا يَدْخُلُ بَطْنَهُ ، كَانَتْ قِيَمَتُهُ مَا يَخْرُجُ مِنْهُ؛

هر که هم و غمّش چیزی باشد که وارد شکمش می شود ، ارزشش به اندازه همان چیزی است که از شکمش خارج می شود .

غرر الحکم : 8830

حدیث - 1113

فصاحه

حدیث - 1114

يَصْبِحُ الْعِبَادُ إِلَّا صَارَخٌ يَصْرُخُ يَا أَيُّهَا النَّاسُ لِدَوَا لِلتُّرَابِ وَاجْمَعُوا لِلْفَنَاءِ وَ

ابنوا للخراب؛

هر صبحدم که بر بندگان در آید بانگ زنی باند: ای مردم برای خاک

تولید کنید و برای نابودی فراهم آرید و برای ویرانی بنا کنید.

نهج الفصاحه

حدیث - 1115

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ما من شیء أحبّ إلى الله تعالى من شاب تائب و ما من شیء أبغض إلى الله تعالى من شیخ مقیم علی معاصیه؛
هیچ کس پیش خدای والا محبوبتر از جوان توبه گر نیست و هیچ کس پیش خدای والا چون پیری که به گناهان خویش مشغول باشد، مبغوض نیست.
نهج الفصاحه

حدیث - 1116

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ما من رجل ينظر إلى وجه والديه نظر رحمه إلّا كتب الله له بها حجّ مقبوله
مبروره؛
هر که از روی مهربانی به صورت پدر و مادر خویش نظر کند خدا به پاداش آن برای وی حج مقبول نیکوئی رقم زند.
نهج الفصاحه

حدیث - 1117

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ما من رجل يغرس غرسا إلّا كتب الله له من الأجر قدر ما يخرج من ثمر ذلك الغرس؛

هر که درختی بنشاند خدا به اندازه میوه ای که از آن درخت برون می شود
پاداش برای وی ثبت کند.

نهج الفصاحه

حدیث - 1118

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ما من ذی غنی إلّا سیودّ یوم القیامه لو کان إنّما أوتی من الدّنیاء قوتا؛
هر ثروتمندی روز قیامت آرزو کند که در دنیا فقط قوت خویش می داشت.

نهج الفصاحه

حدیث - 1119

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ما من دابه طائر و لا غیره یقتل بغير حقّ إلّا سنخاصمه یوم القیمه؛
هر حیوان پرنده یا غیر آن بناحق کشته شود روز قیامت با قاتل خویش
مخاصمه کند.

نهج الفصاحه

حدیث - 1120

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ما من امرئ یرحی أرضا فیشرّب منها کبد حرّی إلّا کتب الله له بها أجرا؛

هر که زمینی را احیا کند که تشنه ای از آن آب نوشد خدا در قبال آن
پاداشی برای وی ثبت کند.

نهج الفصاحه

حدیث - 1121

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ما من أحد یلبس ثوبا لیباهی به فینظر الناس إلیه إلا لم ینظر الله إلیه حتی

ینزعه؛

هر که جامه ای پوشد که بدان مباحات کند و مردم بدو نگرند خدا بدو ننگرد
تا آن لباس را بکند.

نهج الفصاحه

حدیث - 1122

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ما من إمام یعفو عند الغضب إلا عفی الله عنه یوم القیامه؛

هر پیشوائی که هنگام خشم ببخشد خدا روز قیامت او را ببخشد.

نهج الفصاحه

حدیث - 1123

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ما من أحد يموت إلّا ندم إن كان محسنا ندم أن لا يكون أزداد و إن كان
مسيئا ندم أن لا يكون نزع؛
هر که بمیرد پشیمان می شود، اگر نیکوکار بوده پشیمان است که چرا بیشتر
نکرده و اگر بد کار بود پشیمان است که چرا بس نکرده.
نهج الفصاحه

حدیث - 1124

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ما لی و للدنیا، ما أنا و الدنیا إلّا کراکب استظلّ تحت شجره ثمّ راح و ترکها؛
مرا با دنیا چه کار من در دنیا چون مسافری هستم که در سایه درختی
نشست و برفت و آن را وا گذاشت.
نهج الفصاحه

حدیث - 1125

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ما کرهت أن یراه الناس منك فلا تفعله بنفسک إذا خلوت؛
هر کاری که دوست نداری مردم از تو ببینند وقتی به خلوت شدی به تنهایی
مکن.

حدیث - 1126

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ما كان الفحش في شيء قط إلا شانه ولا كان الحياء في شيء قط إلا زانه؛
بدی و بد زبانی در هر چه باشد آن را خوار کند و حیا در هر چه باشد آن را
زینت دهد.

نهج الفصاحه

حدیث - 1127

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ما فتح رجل باب عطية بصدقه أو صله إلا زاده الله تعالى بها كثره، و ما فتح
رجل باب مسأله يريد بها كثره إلا زاده الله تعالى بها قلّه؛
هر که با صدقه ای یا صله ای در بخششی گشاید خدای والا به سبب آن مال
وی بیفزاید و هر که در سؤالی بگشاید و از این راه فزونی جوید خدای والا وی
را نقصان فزاید.

نهج الفصاحه

حدیث - 1128

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ما علم الله من عبد ندامه على ذنب إلا غفر له قبل أن يستغفره؛
چون خدا پشیمانی بنده را از گناهی بداند پیش از آن که آمرزش بخواهد وی
را ببامرزد.

نهج الفصاحه

حدیث - 1129

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ما عظمت نعمه الله على عبد إلا اشتدَّت عليه مؤنه الناس فمن لم يحتمل تلك
المثونه للناس فقد عرض تلك النعمه للزوال؛
وقتی نعمت خدا بر بنده ای بزرگ شود حاجت مردم بر او بیشتر شود و هر
که این حاجات را تحمل نکند نعمت خویش را به معرض زوال آورده است.
نهج الفصاحه

حدیث - 1130

پیامبر اکرم ﷺ و سلم می فرمایند:

ما صدقه أفضل من ذكر الله تعالى؛
صدقه ای بهتر از یاد کردن خدای والا نیست.
نهج الفصاحه

حدیث - 1131

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
ما سلّط الله القحط على قوم إلّا بتمرّدهم على الله؛
خدا قحط را بر گروهی مسلط نکند مگر برای نافرمانی که از خدا کرده اند.
نهج الفصاحه

حدیث - 1132

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
ما زویت الدنیا عن أحد إلّا کانت خیرا له؛
دنیا را از کسی نگیرند مگر که خیر وی در آن است.
نهج الفصاحه

حدیث - 1133

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
ما خفّفت عن خادمک من عمله فهو أجر لک فی موازینک یوم القیامه؛
هر چه از کار خدمتگزار خویش سبک کنی پاداشی است که روز قیامت در
میزان عمل تو نهند.
نهج الفصاحه

حدیث - 1134

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ما ترک عبد لله أمرا لا یترکه إلا لله إلا عوضه الله منه ما هو خیر له منه فی دینہ و دنیاہ؛

هر که چیزی را برای خدا ترک آن بکند. که جز برای خدا ترک آن نکند خدا به عوض آن چیزی که برای دین و دنیای وی بهتر باشد بدو بدهد.
نهج الفصاحه

حدیث - 1135

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ما أهدى المرء المسلم لأخيه هدیة أفضل من کلمه حکمه یزیده الله بها هدی أو یرده بها عن ردی؛
مرد مسلمان به برادر خویش هدیه ای بهتر از سخن حکمت آمیزی که خدا به وسیله آن هدایت وی افزون کند یا خطری از وی بگرداند نتواند داد.
نهج الفصاحه

حدیث - 1136

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ما أنکر قلبک فدعه؛
هر چه را قلبت نمی پذیرد واگذار.

حدیث - 1137

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ما أنعم الله على عبد نعمه فحمد الله عليها إلا كان ذلك الحمد أفضل من تلك النعمه و إن عظمت؛

وقتی خدا بنده ای را نعمتی دهد و خدا را بر آن ستایش کند این ستایش از آن نعمت، هر قدر بزرگ باشد بهتر است.

نهج الفصاحه

حدیث - 1138

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ما أنت محدث قوما حديث لا تبلغه عقولهم إلا كان على بعضهم فتنه؛
وقتی با قومی سخنی گوئی که عقولشان بدان نرسد برای بعضی شان مایه فتنه خواهد بود.

نهج الفصاحه

حدیث - 1139

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ما أكل أحد طعاما قطّ خيرا من أن يأكل من عمل يده و إن نبي الله داود كان يأكل من عمل يده؛

هیچ کس غذائی بهتر از آنچه از عمل خویش خورد، نخواهد خورد داود پیغمبر نان از عمل خویش می خورد.
نهج الفصاحه

حدیث - 1140

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ما أطعمت زوجتك فهو لك صدقه، و ما أطعمت ولدك فهو لك صدقه، و ما أطعمت خادمك فهو لك صدقه، و ما أطعمت نفسك فهو لك صدقه؛
هر چه به همسر خویش بخورانی، صدقه کرده ای و هر چه به فرزند خویش بخورانی، صدقه کرده ای و هر چه به خدمتکار خویش بخورانی، صدقه کرده ای، هر چه بخویش خورانی صدقه کرده ای.
نهج الفصاحه

حدیث - 1141

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ما أَسْرَ عَبْدٌ سَرِيرَهُ إِلَّا أَلْبَسَهُ اللَّهُ رَدَاءَهَا إِنْ خَيْرًا فَخَيْرٌ وَإِنْ شَرًّا فَشَرٌّ؛
هر نیتی که بنده به دل گیرد خدا نشان آن را بر او نمودار کند، اگر نیک باشد
نیک و اگر بد باشد بد.

نهج الفصاحه

حدیث - 1142

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ما استرذل الله عبداً إِلَّا خَطَرَ عَلَيْهِ الْعِلْمُ وَالْأَدَبُ؛
خدا بنده ای را پست نشمارد مگر علم و ادب را از او باز دارد.

نهج الفصاحه

حدیث - 1143

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ما أَحَبَّ عَبْدٌ عَبْدًا لِلَّهِ إِلَّا أَكْرَمَهُ رَبُّهُ؛
وقتی بنده ای بنده دیگر را برای خدا دوست دارد پروردگارش او را گرامی
کند.

نهج الفصاحه

حدیث - 1144

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ما فتح رجل على نفسه باب مسألة إلا فتح الله عليه باب فقر؛
هیچ کس دری از سؤال بروی خود نگشاید مگر خدا دری از فقر به روی او
بگشاید.

نهج الفصاحه

حدیث - 1145

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ما حسن الله خلق عبد و خلقه إلا استحيا أن يطعم لحمه النار؛
وقتی خدا صورت و سیرت بنده ای را نیکو کند شرم دارد که گوشت وی را
خوراک آتش کند.

نهج الفصاحه

حدیث - 1146

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ما أنزل الله من داء إلا أنزل له شفاء؛
خدا مرضی نفرستاده جز آن که شفائی برای آن فرستاده است.

نهج الفصاحه

حدیث - 1147

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ما نقص مال من صدقه و لا عفی رجل عن مظلمه إلا زاده الله بها عزاً؛
هیچ مالی از صدقه کاهش نگیرد و هیچ کس از مظلومه ای نگذرد مگر خدا
در قبال آن عزت وی بیفزاید.
نهج الفصاحه

حدیث - 1148

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ما أعز الله بجهل قط و لا أذل الله بحلم قط؛
خدا کسی را به نادانی عزیز ندارد و کسی را به بردباری ذلیل نکند.
نهج الفصاحه

حدیث - 1149

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ما خاب من استخار و لا ندم من استشار و لا آمن بالقرآن من استحلّ
محارمه؛
هر که از خدا خیر جوید نا امید نشود و هر که مشورت کند نادم نگردد و هر
که محارم قرآن را حلال شمارد به قرآن ایمان ندارد.
نهج الفصاحه

حدیث - 1150

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ما من عمل أفضل من إشباع كبد جائع؛
هیچ کاری بهتر از سیر کردن شکم گرسنه نیست.
نهج الفصاحه

حدیث - 1151

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ما قلّ و كفى خير ممّا كثر و ألهى؛
اندکی که کفایت کند بهتر از بسیاری که مایه بطلالت شود.
نهج الفصاحه

حدیث - 1152

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ما من شيء أطيع الله فيه بأعجل ثوابا من صله الرحم و ما من عمل يعصى
الله فيه بأعجل عقوبه من بغى؛
هیچ اطاعتی را که برای خدا کرده باشد زودتر از پیوند خویشان ثواب ندهند
و هیچ معصیتی را زودتر از ستمگری عقاب نکنند.
نهج الفصاحه

حدیث - 1153

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ما الدنیا فی الآخرة إلّا كما يجعل أحدكم إصبعه السبّابة فی الیمّ فلینظر بـم
یرجع؛

دنیا نسبت به آخرت چنان است که یکی تان انگشت بزرگ خویش را به
دریا نهد بنگرد از دریا چه بر می دارد.
نهج الفصاحه

حدیث - 1154

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ما من رجل من المسلمین أعظم أجرا من وزیر صالح مع إمام یطیعه و یأمره
بذات الله؛

پاداش هیچ یک از مسلمانان از وزیر شایسته ای که با پیشوائی باشد و او را
اطاعت کند و به فرمان خدا وادارد بزرگتر نیست.
نهج الفصاحه

حدیث - 1155

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ما من حلال أبغض إلى الله من الطّلاق؛
هیچ حلالی نزد خدا مبغوضتر از طلاق نیست.

نهج الفصاحه

حدیث - 1156

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
ما ملأ آدمی وعاء شراً من بطن؛
انسان ظرفی بدتر از شکم پر نکند.
نهج الفصاحه

حدیث - 1157

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
ما أصرّ من استغفر و لو عاد فی الیوم سبعین مرّة؛
هر که استغفار کند بر گناه اصرار نکرده و اگر چه در یک روز هفتاد بار به
گناه باز گردد.
نهج الفصاحه

حدیث - 1158

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
ما شقی عبد قطّ بمشوره و ما سعد باستغناء برأی؛
هیچ کس از مشورت بدبخت نشد و از خود رایی خوشبخت نشد.
نهج الفصاحه

حدیث - 1159

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ما أكرم شاب شيخا لسنه إلا قيض الله عند سنه من يكرمه؛

هر جوانی که پیری را برای سنش گرامی دارد خدا هنگام پیری وی یکی را
بیارد که وی را گرامی دارد.

نهج الفصاحه

حدیث - 1160

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ما استرذل الله عبدا إلا حطّ عنه العلم و الأدب؛

خدا بنده ای را پست نشمارد مگر آنکه علم و ادب را از او فرو گذارد.

نهج الفصاحه

حدیث - 1161

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ما ينتظر أحدكم من الدنيا إلا غنى مطغيا أو فقرا منسيا أو مرضا مفسدا أو هرما

مفندا أو موتا مجهزا؛

از دنیا چه انتظار دارید، جز غنائی که طغیان آرد یا فقری که نسیان آرد یا

مرضی که فساد آرد یا پیری که زبونی آرد یا مرگی که به سرعت از پا درآرد.

نهج الفصاحه

حدیث - 1162

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ما طلعت شمس قطّ إلّا بجنبیها ملکان یقولان اللهمّ عجلّ لمنفق خلفا و عجلّ
لممسک تلفا؛

هر بار که خورشید طلوع می کند دو فرشته از دو سوی آن گویند خدایا
انفاق گر را زودتر عوض ده و بخیل را زودتر آفتی ده.
نهج الفصاحه

حدیث - 1163

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ما ذئبان ضاریان فی زریبه غنم بأسرع فیها من حبّ الشرف و المال فی دین
المرء المسلم؛

دو گرگ گرسنه در آغل برای گوسفندان خطرناکتر از حب جاه و مال برای
دین مرد مسلمان نیست.
نهج الفصاحه

حدیث - 1164

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ما وقی به المرء عرضه کتب له به صدقه؛

به عوض چیزی که انسان آبروی خویش بدان محفوظ دارد برای او صدقه

ای نویسند.

نهج الفصاحه

حدیث - 1165

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لا یقبل ایمان بلا عمل و لا عمل بلا ایمان؛

ایمان بی عمل و عمل بی ایمان پذیرفته نیست.

نهج الفصاحه

حدیث - 1166

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لا یلدغ المؤمن من جحر مرتین؛

مؤمن از یک سوراخ دو بار گزیده نمی شود.

نهج الفصاحه

حدیث - 1167

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لا يصلح الملق إلا للوالدين و الإمام العادل لا تصلح الصّنیعه إلا عند ذی
حسب أو دین؛

تملق گفتن جز از پدر و مادر و پیشوای عادل روا نباشد و نکوئی جز پیش
شرافتمند و دیندار به ثمر نرسد.
نهج الفصاحه

حدیث - 1168

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لا یشکر الله من لا یشکر الناس؛
هر که شکر مردم ندارد شکر خدا نگذارد.
نهج الفصاحه

حدیث - 1169

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لا یستکمل أحدکم حقیقه ایمان حتی یخزن لسانه؛
هیچ کس از شما حقیقت ایمان را کامل نکند مگر آن که زبان خویش
نگهدارد.
نهج الفصاحه

حدیث - 1170

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لا یزداد الأمر إلا شدة و لا الدنیا إلا إدبارا و لا الناس إلا شحاً؛

در کارها جز سختی نمی افزاید و دنیا جز به ادبار نمی گراید و مردم پیوسته

بخیل تر می شوند.

نهج الفصاحه

حدیث - 1171

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لا یردّ القضاء إلا الدعاء و لا یزید فی العمر إلا البرّ؛

قضا جز به دعا دفع نشود و چیزی جز نیکوکاری عمر را افزون نکند.

نهج الفصاحه

حدیث - 1172

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لا یرحم الله من لا یرحم الناس؛

خدا به کسی که به مردم رحم نکند، رحم نمی کند.

نهج الفصاحه

حدیث - 1173

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لا يدخل الجنه قاطع رحم؛

هر که پیوند خویشان ببرد به بهشت نرود.

نهج الفصاحه

حدیث - 1174

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لا يدخل الجنه إلا رحيم؛

هر که رحم ندارد، به بهشت نرود.

نهج الفصاحه

حدیث - 1175

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لا يحملنكم استبطاء أمر على استعجاله فإن الله عزّ وجلّ لا يعجل بعجله

أحد؛

تصور تأخیر کاری و ادارتان نکند که آن را به شتاب خواهید که خدای عز و

جل از عجله کسی عجله نمی کند.

نهج الفصاحه

حدیث - 1176

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
لا یحلّ لمسلم أن یروع مسلماً؛
روا نیست که مسلمانی مسلمان دیگر را بترساند.
نهج الفصاحه

حدیث - 1177

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
لا یحلّ الصدقه لغنیّ و لا لذی مرّه قویّ؛
صدقه گرفتن بر غنی روا نیست و نیز برای آن که طبعی نیرومند دارد.
نهج الفصاحه

حدیث - 1178

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
لا یتمنّین أحدکم الموت لضرّ نزل به؛
هیچ کس نباید از مشقتی که بدو رسیده، آرزوی مرگ کند.
نهج الفصاحه

حدیث - 1179

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
لا يتمنى أحدكم الموت أما محسنا فلعلة يزداد و أما مسيئا فلعلة يستعتب؛
هیچ یک از شما آرزوی مرگ نکند اگر نکوکار است شاید نیکی فزون کند و
اگر بدکار است شاید راه رضا سپرد.
نهج الفصاحه

حدیث - 1180

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
لا يتكلفن أحد لضيفه ما لا يقدر؛
هیچ کس نباید آنچه را قدرت ندارد به تکلف برای مهمان فراهم کند.
نهج الفصاحه

حدیث - 1181

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
لا يتجالس قوم إلّا بالأمانه؛
هیچ گروهی جز به اعتماد متبادل مجالست نتوانند کرد.
نهج الفصاحه

حدیث - 1182

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لا يبلغ العبد حقيقه الإيمان حتى يحزن من لسانه؛
بنده به حقیقت ایمان نرسد تا زبان خویش نگهدارد.
نهج الفصاحه

حدیث - 1183

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لا يبلغ العبد أن يكون من المتقين حتى يدع ما لا بأس به حذرا لما به البأس؛
بنده به مقام پرهیزگاری نرسد تا از آنچه مباح است از بیم آنچه مباح نیست،
صرف نظر کند.
نهج الفصاحه

حدیث - 1184

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لا يؤمن عبد حتى يحب لنفسه من الخير ما يحب لأخيه المسلم؛
بنده ای مؤمن نباشد تا هر چیزی برای خویش می خواهد برای برادر
مسلمان خویش بخواهد.
نهج الفصاحه

حدیث - 1185

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لا همَّ إلَّا همَّ الدِّين و لا وجع إلَّا وجع العين؛

غمی چون غم قرض نیست و دردی چون درد چشم نیست.

نهج الفصاحه

حدیث - 1186

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لا ندم من استشار و لا افتقر من اقتصد؛

هر که مشورت کند پشیمان نشود و هر که میانه روی کند فقیر نگردد.

نهج الفصاحه

حدیث - 1187

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لا فقر أشدَّ من الجهل و لا مال أعود من العقل و لا وحده أوحش من العجب

و لا حسب كحسن الخلق و لا عباده مثل التّفكّر؛

فقری سختتر از نادانی نیست و مالی سودمندتر از خرد نیست تنهائی ای

موحش تر از خودپسندی نیست و شرفی چون نیک خوئی نیست و عبادتی

چون تفکر نیست.

نهج الفصاحه

حدیث - 1188

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لا عقل كالْتدبیر و لا ورع كالْکفّ و لا حسب كحسن الخلق؛
عقلی مانند تدبیر نیست و تقوائی چون خویشتن داری نیست و شرفی چون
نیک خوئی نیست.

نهج الفصاحه

حدیث - 1189

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لا طاعه لمخلوق فی معصیه الخالق؛
اطاعت مخلوق در معصیت خالق روا نیست.

نهج الفصاحه

حدیث - 1190

لا طاعه لأحد فی معصیه الله إِنّما الطّاعه فی المعروف؛
اطاعت هیچ کس در معصیت خدا روا نیست اطاعت فقط در کار نیک است.

نهج الفصاحه

حدیث - 1191

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لا صدقه و ذو رحم محتاج؛

اگر خویشاوندی محتاج هست، صدقه دادن روا نیست.

نهج الفصاحه

حدیث - 1192

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لا شیء أحقَّ بالسَّجن من اللسان؛

هیچ چیز به زندان شدن شایسته تر از زبان نیست.

نهج الفصاحه

حدیث - 1193

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لا سهل إلا ما جعلت سهلاً؛

هر چه آسان گیری، آسان گذرد.

نهج الفصاحه

حدیث - 1194

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لا دین لمن لا عهد له؛

هر که پیمان نگاه ندارد، دین ندارد.

نهج الفصاحه

حدیث - 1195

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لا خیر فیمن لا یضیف.

آنکه مهمان نپذیرد خیری در او نیست؛

نهج الفصاحه

حدیث - 1196

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لا خیر فی مال لا یزرأ منه و جسد لا ینال منه؛

در مالی که آفت بدان نرسد و تنی که مصیبت نبیند، خیری نیست.

نهج الفصاحه

حدیث - 1197

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لا خیر فی صحبه من لا یری لك من الحقّ مثل ما تری له؛
در مصاحبت کسی که حقی برای او قائلی و نظیر آن را برای تو قائل نیست،
خیری نیست.

نهج الفصاحه

حدیث - 1198

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لا خیر لك فی صحبه من لا یری لك ما یری لنفسه؛
در مصاحبت کسی که تو را هم سنگ خود نداند، خیری نیست.
نهج الفصاحه

حدیث - 1199

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لا حلیم إلّا ذو عثره و لا حکیم إلّا ذو تجربه؛
آن که لغزش نکرده بردبار نیست آن که تجربه نیندوخته خردمند نیست.
نهج الفصاحه

حدیث - 1200

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لا تمیتوا القلوب بکثره الطّعام و الشرّاب فإنّ القلب یموت کالزرع إذا کثر علیه الماء؛

دل‌های خویش را به کثرت خوردن و نوشیدن نمیرانید که دل چون زراعت است وقتی آب آن زیاد شد خواهد مرد.
نهج الفصاحه

حدیث - 1201

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله وسلم می فرمایند:

لا تمنعن أحدکم مهابه النّاس أن یقوم بالحقّ إذا علمه؛
ترس مردم شما را از رعایت حقی که می دانید باز ندارد.
نهج الفصاحه

حدیث - 1202

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لا تمزح فیذهب بهاؤک و لا تکذب فیذهب نورک؛
مزاح مکن که رونقت ببرد و دروغ مگو که روشنیت برود.
نهج الفصاحه

حدیث - 1203

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لا تكن ممن يشدّ على الناس و يخفف على نفسه؛
از آن کسان مباش که بر مردم سخت و با خویش آسان گیرند.
نهج الفصاحه

حدیث - 1204

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لا تكلفوا للضيف؛
برای مهمان تکلف مکنید.

نهج الفصاحه

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لا تکرهوا البنات فإنهنّ المونسات؛
دختران را مکروه مدارید که آنها مایه انسند.
نهج الفصاحه

حدیث - 1205

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لا تكثر همك ما قدر يكن و ما ترزق يأتك؛

غم بسیار مخور که آنچه مقدر است می شود و آنچه روزیت کرده اند به تو

می رسد.

نهج الفصاحه

حدیث - 1206

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لا تكثر الضحك فإن كثرة الضحك تميت القلب؛

خنده بسیار مکن که خنده بسیار دل را بمیراند.

نهج الفصاحه

حدیث - 1207

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لا تقوم الساعة حتى يمر الرجل بقبر الرجل فيقول يا ليتني مكانه؛

قیامت به پا نشود تا مرد به قبر دیگری بگذرد و گوید کاش به جای او بودم.

نهج الفصاحه

حدیث - 1208

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
لا تقوم الساعة حتى يكون الزهد و الورع تصنعا؛
قیامت بیا نشود تا وقتی که زهد و تقوی ساختگی باشد.
نهج الفصاحه

حدیث - 1209

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
لا تغضب فإن الغضب مفسده؛
خشمگین مشو که خشم مایه فساد است.
نهج الفصاحه

حدیث - 1210

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
لا تغتابوا المسلمين و لا تتبعوا عوراتهم؛
غیبت مسلمانان مکنید و در جستجوی عیوب آنها نباشید.
نهج الفصاحه

حدیث - 1211

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
لا یعجبکم اسلام رجل حتی تعلموا کنه عقله؛
مسلمانی مردی شما را به شگفت نیارد تا کنه عقل وی بدانید.
نهج الفصاحه

حدیث - 1212

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
لا تعجبوا بعمل عامل حتی تنظروا به یم یختم له؛
از کار هیچ کس شگفتی مکنید تا بنگرید عاقبت آن چه می شود.
نهج الفصاحه

حدیث - 1213

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
لا تظهر الشّماته لأخیک فیعافیه الله و یتلیک؛
برادر خویش را شماتت مکن که خدا او را معاف دارد و تو را مبتلا کند.
نهج الفصاحه

حدیث - 1214

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لا تَطْلُقُوا النِّسَاءَ إِلَّا مِنْ رِيْبِهِ فَإِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الذَّوَاقِينَ وَ لَا الذَّوَاقَاتِ؛
زنان را جز در نتیجه بدگمانی طلاق مدهید که خدا مردان بسیار زن گیر و
زنان بسیار شوهر گیر را دوست ندارد.
نهج الفصاحه

حدیث - 1215

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لا تَطْعَمُوا الْمَسَاكِينَ مِمَّا لَا تَأْكُلُونَ؛
آنچه خودتان نمی خورید به مستمندان مخورانید.
نهج الفصاحه

حدیث - 1216

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لا تَضَعُوا الْحَكْمَةَ عِنْدَ غَيْرِ أَهْلِهَا فَتُظْلَمُوهَا وَ لَا تَمْنَعُوهَا أَهْلَهَا فَتُظْلَمُوهُمْ؛
حکمت به نا اهل مسپارید که بدان ستم می کنید و از اهلش باز ندارید که به
آنها ستم می کنید.
نهج الفصاحه

حدیث - 1217

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لا تصحبنَّ أحدا لا يرى لك كمثل ما ترى له؛
با کسی که تو را هم سنگ خود نداند، مصاحبت مکن.
نهج الفصاحه

حدیث - 1218

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لا تشغلوا قلوبكم بذكر الدنیا؛
دل‌های خویش را به ذکر دنیا مشغول مدارید.
نهج الفصاحه

حدیث - 1219

لا تسبوا الأموات فتؤذوا الأحياء؛

مردگان را دشنام مدهید که زندگان آزرده شوند.
نهج الفصاحه

حدیث - 1220

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لا تزال نفس الرجل معلقه بدینه حتی یقضی عنه؛

جان مرد (پس از مرگ) پیوسته به قرض وی آویخته است تا قرض وی ادا

شود.

نهج الفصاحه

حدیث - 1221

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لا تزال طائفه من امتی علی الحقّ ظاهرين حتی یأتی أمر الله؛

پیوسته گروهی از امت من بر حق استوار باشند تا فرمان خدا بیاید.

نهج الفصاحه

حدیث - 1222

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لا تروعوا المسلم فإنّ روعه المسلم ظلم عظیم؛

مسلمانان را مترسانید که ترسانیدن مسلمان ستمی بزرگ است.

نهج الفصاحه

حدیث - 1223

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لا ترضین أحدا بسخط الله و لا تحمدن أحدا على فضل الله و لا تذمن أحدا على ما لم يؤتک الله فإن رزق الله لا يسوقه إليك حرص حریص و لا ترده عنک کراهه کاره؛

رضایت هیچ کس را با خشمگین کردن خدا مجوی و هیچ کس را به واسطه تفضلی که خدا کرده ستایش مگوی و هیچ کس را برای آنچه خدا به تو نداده مذمت مکن که روزی خدا را حرص حریص سوی تو نمی کشاند و نارضایت نارضائی آن را از تو دور نمی کند.

نهج الفصاحه

حدیث - 1224

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لا تردوا السائل و لو بشفق تمره؛

چیزی به سائل بدهید و گر چه نصف خرما باشد.

نهج الفصاحه

حدیث - 1225

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لا تستبطئوا الرِّزْقَ فَإِنَّهُ لَمْ يَكُنْ عَبْدَ لِيَمُوتِ حَتَّى يَبْلُغَهُ آخِرُ رِزْقِ هَوَاهُ، فَاتَّقُوا اللَّهَ وَاجْمَلُوا فِي الطَّلَبِ: أَخْذُ الْحَلَالِ وَتَرْكُ الْحَرَامِ؛
مپندارید که روزی تان دیر می رسد که هیچ بنده ای نمیرد تا آخرین بهره روزی او برسد، از خدا بترسید و در طلب ملایمت کنید (ملایمت در طلب) گرفتن حلال و رها کردن حرام است.
نهج الفصاحه

حدیث - 1226

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لا تَسُبُّوا الشَّيْطَانَ وَتَعُوْذُوا بِاللَّهِ مِنْ شَرِّهِ.
شیطان را دشنام مگوئید و از شر وی به خدا پناه برید.
نهج الفصاحه

حدیث - 1227

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لا تحلف بالله كاذبا ولا صادقا من غير ضرورة ولا تجعل الله عرضه ليمينك
فإنَّ الله لا يرحم ولا يرعى من حلف باسمه كاذبا؛

بی جهت به خدا راست یا دروغ قسم مخور و خدا را وسیله قسم خویش
مکن که خدا کسی را که به نام وی به دروغ قسم خورد رحمت و رعایت نمی
کند.

نهج الفصاحه

حدیث - 1228

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لا تجلسوا بین رجلین إلّا بإذنهما؛

میان دو کس جز با اجازه آنها ننشینید.

نهج الفصاحه

حدیث - 1229

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لا تتمنوا الموت؛

آرزوی مرگ مکنید.

نهج الفصاحه

حدیث - 1230

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لا تألوا علی الله فإنه من تألی علی الله أكذبه الله؛

به خدا سوگند نخورید که هر که به خدا سوگند خورد، خدا او را تکذیب کند.

نهج الفصاحه

حدیث - 1231

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لا إيمان لمن لا أمانه له و لا دين لمن لا عهد له؛

هر که امانت ندارد، ایمان ندارد و هر که پیمان نگه ندارد، دین ندارد.

نهج الفصاحه

حدیث - 1232

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لا أجر إلا عن حسبه و لا عمل إلا بنيّه؛

پاداش در مقابل خلوص است و عمل به نیت وابسته است.

نهج الفصاحه

حدیث - 1233

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ليكن بلاغ أحدكم من الدنيا زاد الرّاکب؛

بهره هر کدامتان از این دنیا چون توشه مسافر باشد.

نهج الفصاحه

حدیث - 1234

لیغشینّ اُمّتی من بعدی فتن کقطع اللیل المظلم، یصبح الرجل فیها مؤمنا و یمسی کافرا، یمیع أقوام دینهم بعرض من الدّنیّا قلیل؛
پس از من اتم را فتنه ها خواهد گرفت چون پاره های شب تاریک که در
اثنای آن مرد به صبح مؤمن است و به شب کافر شود و کسانی دینشان را به
مال ناچیز دنیا فروشند.
نهج الفصاحه

حدیث - 1235

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
لیس منّی إلا عالم أو متعلّم؛
هیچ کس از من نیست به جز دانشمند یا دانش آموز.
نهج الفصاحه

حدیث - 1236

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
لیس منّا من وسع الله علیه ثمّ قتر علی عیاله؛
هر کس خدا بدو گشایش دهد و باز بر عیال خود سخت گیرد، از ما نیست.
نهج الفصاحه

حدیث - 1237

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لیس منّا من لم یوقّر الکبیر و یرحم الصّغیر و یأمر بالمعروف و ینه عن المنکر؛
هر که بزرگتر را محترم ندارد و به کوچکتر رحم نکند و به نیکی واندارد و از
بدی باز ندارد از ما نیست.

نهج الفصاحه

حدیث - 1238

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لیس منّا من غشّ مسلماً أو ضرّه أو ما کره؛
هر که با مسلمانی تقلب کند یا به او ضرر رساند یا با وی حيله کند از ما
نیست.

نهج الفصاحه

حدیث - 1239

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لبس لفاسق غیبه؛
غیبت فاسق ناروا نیست.

نهج الفصاحه

حدیث - 1240

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لیس للمرأة أن تنتهک شیئا من مالها إلا بإذن زوجها؛
زن حق ندارد چیزی از مال خود را بی اجازه شوهرش ببخشد.
نهج الفصاحه

حدیث - 1241

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لیس لأحد علی أحد فضل إلا بالدين أو عمل صالح.
هیچ کس بر دیگری برتری ندارد مگر به وسیله دین یا عمل شایسته.
نهج الفصاحه

حدیث - 1242

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لیس شیء من الجسد إلا و هو یشکو ذرب اللسان؛
هیچ عضوی نیست مگر از آزار زبان شکایت دارد.
نهج الفصاحه

حدیث - 1243

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لیس بکذاب من أصلح بین اثنين فقال خیرا أو نمی خیرا؛
هر که میان دو تن اصلاح دهد و خیری گوید یا خیری نسبت دهد، دروغگو
نیست.

نهج الفصاحه

حدیث - 1244

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لیس بعد الموت مستعجب؛
پس از مرگ عذر پذیری نیست.
نهج الفصاحه

حدیث - 1245

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لیس بخیرکم من ترک دنیاہ لآخرته و لا آخرته للدنیا حتی یصیب منهما
جمیعا فإن الدنیا بلاغ إلى الآخرة و لا تكونوا کلاً علی الناس؛
بهترین شما آن نیست که دنیای خویش را برای آخرت خود واگذارد و نه
آخرت خویش را برای دنیا واگذارد تا از هر دو بهره گیرد که دنیا وسیله رسیدن
به آخرت است و سربار مردم نباشید.

نهج الفصاحه

حدیث - 1246

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لیس بمؤمن مستكمل الإیمان من لم يعد البلاء نعمه و الرّخاء مصیبه؛
هر که بلا را نعمت و فراوانی را مصیبت نداند، ایمان وی کامل نیست.
نهج الفصاحه

حدیث - 1247

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لیس أحد منكم بأکسب من أحد قد كتب الله المصیبه و الأجل و قسم المعیسه
و العمل؛
هیچ کس از دیگری به کسب تواناتر نیست که خدا مصیبت و مرگ را رقم
زده و معیشت و کار را تقسیم کرده است.
نهج الفصاحه

حدیث - 1248

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لیس الشّدید بالصرّعه إنّما الشّدید الذی یملک نفسه عند الغضب؛
نیرومندی به کشتی گرفتن نیست نیرومند آن کس است که هنگام خشم
خویشتن دار است.

حدیث - 1249

لیس الجهاد أن يضرب الرجل بسيفه في سبيل الله تعالى، إنما الجهاد من عال والديه و ولده فهو في جهاد و من عال نفسه فكفها عن الناس فهو في جهاد؛ جهاد آن نیست که مرد در راه خدای والا شمشیر زند، بلکه جهاد آن می کند که بار زندگی پدر و مادر و فرزند می برد، هر که بار زندگی خویش می برد که از مردم بی نیاز شود، جهاد می کند.

حدیث - 1250

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
لیس البرّ فی حسن اللباس و الزّیّ و لكنّ البرّ السّکینه و الوقار؛
نیکی به خوبی لباس و ظاهر نیست بلکه نیکی آرامش وقار است.
نهج الفصاحه

حدیث - 1251

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
لیس الأعمی من یعمی بصره إنّما الأعمی من تعمی بصیرته؛
کور آن نیست که چشم او کور است بلکه کور آن است که بصیرتش کور است.

نهج الفصاحه

حدیث - 1252

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لِیَسْتَحِیَ أَحَدُکُمْ مِنْ مَلَکِیْهِ الَّذِینَ مَعَهُ کَمَا یَسْتَحِیَ مِنْ رَجُلَیْنِ صَالِحِیْنِ مِنْ
جِیرَانِهِ وَهُمَا مَعَهُ بِاللَّیْلِ وَالنَّهَارِ؛

شخص باید از دو فرشته خویش که با او هستند شرم کند چنان که از دو مرد
پارسا از همسایگان خود شرم می کند که فرشتگان شب و روز با او هستند.

نهج الفصاحه

حدیث - 1253

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لِیَرُدَّكَ عَنِ النَّاسِ مَا تَعْرِفُ مِنْ نَفْسِكَ وَاحْزَنْ لِسَانَكَ إِلَّا مِنْ خَيْرٍ فَإِنَّكَ
بِذَلِكَ تَغْلِبُ الشَّيْطَانَ؛

آنچه از خویش می دانی تو را از (معايب) مردم باز دارد، زبان خویش را نگه
دار مگر از خیر که بدین وسیله بر شیطان چیره می شوی.

نهج الفصاحه

حدیث - 1254

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
لِيَتَّقِ أَحَدُكُمْ وَجْهَهُ عَنِ النَّارِ وَ لَوْ بِشِقِّ تَمْرَةٍ؛
هر کس باید چهره خویش را از آتش جهنم مصون دارد و گر چه به یک
نیمه خرما باشد.
نهج الفصاحه

حدیث - 1255

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
لِيَأْخُذَ الْعَبْدُ مِنْ نَفْسِهِ لِنَفْسِهِ وَ مِنْ دُنْيَاهُ لِآخِرَتِهِ وَ مِنْ الشَّبَابِ قَبْلَ الْكِبَرِ وَ مِنْ
الْحَيَوَةِ قَبْلَ الْمَمَاتِ فَمَا بَعْدَ الدُّنْيَا مِنْ دَارٍ إِلَّا الْجَنَّةُ وَ النَّارُ؛
مرد باید از خویش برای خویش و از دنیای خویش برای آخرت خویش و
از جوانی قبل از پیری و از زندگی قبل از مرگ بر گیرد که پس از دنیا خانه ای
جز بهشت و جهنم نیست.
نهج الفصاحه

حدیث - 1256

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
لَوْ لَا الْأُمْلُ مَا أَرْضَعَتْ أُمٌّ وَلَدًا وَ لَا غَرَسَ غَارِسٌ شَجَرًا؛
اگر امید نبود مادری فرزندی نمیزاد و کسی درختی نمی نشاند.

نهج الفصاحه

حدیث - 1257

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لو كنت أمرا أحدا أن يسجد لأحد لأمرت النساء أن يسجدن لأزواجهن لما جعل الله لهم عليهن من الحق؛

اگر به کسی دستور می دادم کسی را سجده کند به زنان دستور میدادم شوهران خویش را سجده کنند از بس که خدا برای شوهران حق به گردن زنان نهاده است.

نهج الفصاحه

حدیث - 1258

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لو كان لي مثل أحد ذهباً لسرّني أن لا يمرّ عليّ ثلاث و عندي منه شيء إلا شيء أرصده لدين؛

اگر به اندازه کوه احد طلا داشتم دوست داشتم پس از سه روز چیزی از آن به نزد من نباشد مگر چیزی که برای قرضی ذخیره کرده باشم.

نهج الفصاحه

حدیث - 1259

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لو كان العسر في جحر لدخل عليه اليسر حتى يخرجه؛
اگر سختی به سوراخی باشد گشایش بر آن در آید و بیرونش کند.
نهج الفصاحه

حدیث - 1260

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لو قيل لأهل النار إنكم ماكثون في النار عدد كل حصاه في الدنيا لفرحوا بها و
لو قيل لأهل الجنة إنكم ماكثون عدد كل حصاه لحزنوا و لكن جعل لهم الأبد؛
اگر به جهنمیان گویند که شماره ریگهای دنیا در جهنم خواهید ماند خوش
حال شوند و اگر به بهشتیان گویند که به شماره ریگها خواهید ماند غمگین
شوند ولی آنها را جاودانی کرده اند.
نهج الفصاحه

حدیث - 1261

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لو خفتكم الله تعالى حق خيفته لعلمتم العلم الذي لا جهل معه، و لو عرفتم الله
تعالى حق معرفته لزال لدعائكم الجبال؛

اگر از خدا چنانچه شایسته ترسیدن از اوست، ترس داشتید علمی که به جهل
آمیخته نیست نصیبتان می شد و اگر خدا را چنان که شایسته شناختن اوست،
می شناختید به دعای شما کوهها جابجا می شد.
نهج الفصاحه

حدیث - 1262

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
لو تعلمون ما لكم عند الله لأحببتم أن تزدادوا فاقه و حاجه؛
(ای فقیران) اگر بدانید پیش خدا چه ها دارید دوست خواهید داشت فقر و
حاجت شما بیشتر شود.
نهج الفصاحه

حدیث - 1263

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
لو تعلمون ما ادّخر لكم ما حزنتم علی ما زوی عنکم؛
(ای فقیران) اگر بدانید چه چیزها برای شما ذخیره شده بر آنچه ندارید غم
نخواهید خورد.
نهج الفصاحه

حدیث - 1264

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
لو تعلمون قدر رحمه الله لا تكلتم عليها؛
اگر از وسعت رحمت خدا خبر داشتید بر آن اعتماد می کردید.
نهج الفصاحه

حدیث - 1265

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
لو أخطأتم حتى تبلغ خطاياكم السماء ثم تبتم لتاب الله عليكم؛
اگر آن قدر خطا کنید که خطاهایتان به آسمان برسد و سپس توبه کنید خدا
توبه شما را می پذیرد.
نهج الفصاحه

حدیث - 1266

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
لو أنكم توكلون على الله تعالى حقّ توكله لرزقكم كما يرزق الطير، تغدو
خماصا و تروح بطانا؛
اگر شما چنان که شایسته توکل کردن است به خدا توکل داشتید، روزی شما
را نیز چون روزی مرغان می رساند که به صبح گرسنه اند و به شب سیر.
نهج الفصاحه

حدیث - 1267

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لو أنَّ ابن آدم هرب من رزقه كما يهرب من الموت لأدركه رزقه كما يدركه الموت؛

اگر آدمیزاد از روزی خویش بگریزد چنان که از مرگ میگریزد روزیش بدو رسد چنان که مرگ میرسد.

نهج الفصاحه

حدیث - 1268

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لن يهلك امرؤ بعد مشوره؛

هیچ کس از پس مشورت هلاک نشود.

نهج الفصاحه

حدیث - 1269

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لن تزول قدم شاهد الزور حتّى يوجب الله له النار؛

شاهد دروغ از جا نرود تا خداوند جهنم را بر او واجب کند.

نهج الفصاحه

حدیث - 1270

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لما صورَّ الله تعالى آدم في الجنَّة تركه ما شاء الله أن يتركه، فجعل إبليس يطيف به ينظر إليه فلمَّا رآه أجوف عرف أنَّه خلق لا يتمالك؛
چون خدای والا در بهشت آدم را آفرید وی را تا مدتی که خواست
وا گذاشت و ابلیس بر او گشتن و نگریستن گرفت و چون دید که میان تهی است
بدآن است که این مخلوق خویشتن دار نیست.
نهج الفصاحه

حدیث - 1271

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لم تؤتوا بعد كلمه الإخلاص مثل العافيه فاسألوا الله العافيه؛
شما را پس از کلمه اخلاص چیزی مثل عافیت نداده اند از خدا عافیت
طلبید.
نهج الفصاحه

حدیث - 1272

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

للمسلم على المسلم خمس: يسلم عليه إذا لقيه و يجيبه إذا دعاه و يعودّه إذا
مرض و يتبع جنازته إذا مات و يحبّ له ما يحبّ لنفسه؛

مسلمان بر مسلمان پنج حق دارد وقتی بیندش به او سلام کند و وقتی بخواندش بپذیرد و وقتی بیمار شد عیادتش کند و وقتی بمیرد جنازه اش را تشییع کند و هر چه برای خویش بخواهد برای او بخواهد.

نهج الفصاحه

حدیث - 1273

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لکّل شیء مفتاح و مفتاح الجنّه حبّ المساکین و الفقراء؛

هر چیزی را کلیدی هست و کلید بهشت دوستی مستمندان و فقیران است.

نهج الفصاحه

حدیث - 1274

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لکّل شیء طریق و طریق الجنّه العلم؛

هر چیزی راهی دارد و راه بهشت دانش است.

نهج الفصاحه

حدیث - 1275

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لکّل داء دواء و دواء الذنوب الاستغفار؛

هر دردی را دوائیست و دوی گناهان آمرزش خواستن است.

نهج الفصاحه

حدیث - 1276

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لعن الله من يسم في الوجه؛

هر که بر چهره علامت نهد خدایش لعنت کند.

نهج الفصاحه

حدیث - 1277

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لعن الله من لعن والديه؛

هر که پدر و مادر خویش را لعن کند خدایش لعنت کند.

نهج الفصاحه

حدیث - 1278

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لعن الله ثلاثة: آكل زاده وحده، و راكب الفلاه وحده، و النائم في بيت وحده؛

خدا سه کس را لعنت کند آن که توشه خویش تنها خورد و آنکه تنها بیابان

سپرد و آنکه در خانه ای تنها خوابد.

نهج الفصاحه

حدیث - 1279

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لعن الله المتشبهات من النساء بالرجال و المتشبهين من الرجال بالنساء؛

خدا زنان مرد نما و مردان زن نما را لعنت کند.

نهج الفصاحه

حدیث - 1280

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لعن الله الرجل يلبس لبسه المرأة و المرأة يلبس لبسه الرجل؛

خدا مردی را که چون زن لباس پوشد و زنی را که چون مرد لباس پوشد،

لعنت کند.

نهج الفصاحه

حدیث - 1281

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لعنره في كسب حلال أفضل عند الله من ضرب بسيف حولا كاملا؛

افتادنی در راه کسب حلال نزد خدا از یک سال شمشیر زدن بهتر است.

نهج الفصاحه

حدیث - 1282

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
لسفره فی سبیل اللّٰه خیر من خمسین حجّه؛
سفری در راه خدا از پنجاه حج بهتر است.
نهج الفصاحه

حدیث - 1283

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
لتأمرنّ بالمعروف و لتنهونّ عن المنکر أو لیسلطنّ اللّٰه علیکم شرارکم فیدعو
خیارکم فلا یستجاب لهم ؛
به نیکی وادارید و از بدی باز دارید و گر نه خدا بدانتان را بر شما مسلط کند
و نیکانتان دعا کنند و استجابیشان نکنند.
نهج الفصاحه

حدیث - 1284

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
لیردّنّ الحقوق إلى أهلها يوم القيامة حتّٰی یقاد للشّاه الجلحاء من الشّاه القرناء
تنطحها؛
روز قیامت حقوق کسان را باز پس دهند تا آنجا که از بز شاخ دار که بز بی
شاخ را شاخ زده تقاص کنند.

حدیث - 1285

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لأن يهدي الله على يدك رجلا خيرا لك مما طلعت عليه الشمس و غربت؛
این که خدا به دست تو مردی را هدایت کند برای تو از همه چیزهایی که
خورشید بر آن تو طلوع و غروب می کند بهتر است.

نهج الفصاحه

حدیث - 1286

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لأن يلبس أحدكم ثوبا من رقاع شتى خير له من أن يأخذ من غيره ما ليس
عنده؛

این که یکی از شما جامه ای از وصله های مختلف پوشد، برای وی بهتر
است که آنچه ندارد از دیگری بگیرد.

نهج الفصاحه

حدیث - 1287

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لأن يطعن في رأس أحدكم بمخيط من حديد خير له من أن يمس امرأة لا تحل له؛

این که با سوزن آهنین به سر یکی از شما زنند برای وی بهتر است تا بزنی که بر وی حلال نیست، دست بزند.
نهج الفصاحه

حدیث - 1288

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لأن يجعل أحدكم في فيه ترابا خير له من أن يجعل في فيه ما حرم الله؛
این که یکی از شما خاکی در دهان خویش نهد برای وی بهتر است تا چیزی را که خدا حرام کرده در دهان خود نهد.
نهج الفصاحه

حدیث - 1289

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لأن يتصدق المرء في حياته ب درهم خير له من أن يتصدق بمائه عند موته؛
این که مردی در زندگی خویش درهمی صدقه کند برای وی بهتر است تا صد درهم هنگام مرگش صدقه کند.

نهج الفصاحه

حدیث - 1290

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لأن يؤدّب رجل ولده خير له من أن يتصدّق بصاع؛
این که مردی فرزند خویش را ادب کند برای وی بهتر است از پیمانه ای
صدقه کند.

نهج الفصاحه

حدیث - 1291

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لأن يأخذ أحدكم حبله ثم يغدوا إلى الجبل فيحتطب فيبيع فيأكل و يتصدّق
خير له من أن يسأل الناس؛
این که یکی از شما ریسمان خویش بر گیرد و به کوه رود و هیزم فراهم آورد
و بفروشد و بخورد و صدقه کند برای وی بهتر است که از مردم بخواهد.

نهج الفصاحه

حدیث - 1292

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لأننا من فتنه السّراء أخوف عليكم من فتنه الضّراء، إنكم ابتليتم بفتنه الضّراء
فصبرتم و إنّ الدّنيا حلوه خضره ؛

من در باره شما از فتنه گشایش بیش از فتنه تنگ دستی بیم دارم شما به فتنه
تنگدستی مبتلا شدید و صبر کردید حقا که دنیا شیرین و دلفریب است.

نهج الفصاحه

حدیث - 1293

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لَأَنَا أَشَدُّ عَلَيْكُمْ خَوْفًا مِنَ النَّعْمِ مَنِّي مِنَ الذَّنْبِ أَلَا أَنَّ النَّعْمَ الَّتِي لَا تَشْكُرُ هِيَ
الْحَتْفُ الْقَاضِي؛

من در باره شما از نعمتها بیشتر از گناهان بیمناکم بدانید که نعمت هایی که
شکر آن نگزارند هلاک قطعی است.

نهج الفصاحه

حدیث - 1294

لَلَّهِ أَقْدَرُ عَلَيْكَ مِنْكَ عَلَيْهِ؛

قدرت خدا بر تو از قدرت تو بر او بیشتر است.

نهج الفصاحه

حدیث - 1295

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لله أفرح بتوبه التائب من الظَّمان الوارد، و من العقيم الوالد، و من الضَّالّ الواجد فمن تاب إلى الله توبه نصوحا أنسى الله حافظيه و جوارحه و بقاع الأرض كلّها خطايا هو ذنوبه؛

خداوند از توبه توبه گذار بیشتر از تشنه ای که به آب در آید و عقیمی که بزاید و گم کرده ای که بیابد خوشحال می شود هر کس به خدا از روی خلوص توبه برد، خداوند خطاها و گناهان وی را از یاد دو فرشته نگهبان و اعضای وی و همه نقاط زمین ببرد.

نهج الفصاحه

حدیث - 1296

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

الکيس من دان نفسه و عمل لما بعد الموت و العاجز من اتبع نفسه هواها و تمنى على الله الأمانى؛

هوشیار آن است که بر خویش مسلط است و برای پس از مرگ عمل کند و ناتوان آن است که هوسهای خویش را تبعیت کند و از خدا آرزوهای بسیار دارد.

نهج الفصاحه

حدیث - 1297

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

الكلمه الطَّيِّبه صدقه؛

سخن نیکو صدقه است.

نهج الفصاحه

حدیث - 1298

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

الكلمه الحكمه ضالّه المؤمن فحيث وجدها فهو أحقّ بها؛

سخن حکمت آمیز گمشده مؤمن است و هر کجا بیابدش بدان شایسته تر

است.

نهج الفصاحه

حدیث - 1299

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

الكاسب من يده خليل الله؛

کسی که به دست خویش کسب کند، دوست خداست.

نهج الفصاحه

حدیث - 1300

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

کیف یقدس الله أمه لا یؤخذ من شدیدهم لضعیفهم؟؛

خداوند مردمی را که حق ضعیفان را از نیرومندشان نگیرند، چگونه تقدیس کند.

نهج الفصاحه

حدیث - 1301

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

كونوا فی الدنیا أضيافاً، و اتّخذوا المساجد بیوتا، عودوا قلوبکم الرّقّه و أكثروا التّفکر و البکاء و لا تختلفنّ بکم الأهواء تبنون ما لا تسکنون و تجمعون ما لا تأکلون و تأملون ما لا تدركون؛

در دنیا چون میهمانان باشید و مسجدها را خانه کنید دلها را به رقت عادت دهید و اندیشه و گریه بسیار کنید و هوسها شما را از راه نبرد بناها می سازید که در آن ساکن نمی شوید و چیزها فراهم می کنید که نمی خورید و امیدها دارید که بدان نمی رسید.

نهج الفصاحه

حدیث - 1302

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

كن ورعا تكن أعبد الناس و كن قنعا تكن أشكر الناس و أحب للناس ما
تحب لنفسك تكن مؤمنا و أحسن مجاوره من جاورك تكن مسلما و أقل
الضحك فإن كثرة الضحك تميت القلب؛

پرهیزکار باش تا عابدتر از همه باشی، قانع باش تا شکرگزارتر از همه باشی،
هر چه برای خویش خواهی برای مردم بخواه تا مؤمن باشی و با مجاوران
خویش نیکو مجاورت کن تا مسلمان باشی و خنده کمتر کن که خنده بسیار دل
را بمیراند.

نهج الفصاحه

حدیث - 1303

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

كن فى الدنيا كأنك غریب أو عابر سبیل وعد نفسك من أصحاب القبور؛
در دنیا چنان باش که گویی غریبی یا رهگذر و خویشتن را از اهل قبور
شمار.

نهج الفصاحه

حدیث - 1304

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

کم من عاقل و هو حقیر عند الناس ذمیم المنظر ینجو غدا و کم من ظریف اللسان جمیل المنظر عظیم الشأن هالک غدا فی القیامه؛
بسا عاقل که پیش مردم حقیر است و منظری زشت دارد و فردا نجات یابد و
بسا خوش زبان زیبا منظر بزرگ شأن که فردا در قیامت هلاک شدنی است.
نهج الفصاحه

حدیث - 1305

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

كما تكونوا یولی علیکم؛
چنان که هستید بر شما حکومت کنند.
نهج الفصاحه

حدیث - 1306

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

كلوا و اشربوا و تصدّقوا و ألبسوا فی غیر إسراف و لا مخیله؛
بخورید و بنوشید و صدقه دهید و بپوشید بی اسراف و تکبر.
نهج الفصاحه

حدیث - 1307

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

كلوا جميعا و لا تفرّقوا فإنّ طعام الواحد يكفي الاثنين و طعام الاثنين يكفي الثلاثة و الأربعة كلوا جميعا و لا تفرّقوا فإنّ البركه مع الجماعة؛
با هم غذا خورید و پراکنده مشوید که غذای یکی برای دو تن کافی است و
غذای دو تن برای سه تن و چهار تن کافی است، با هم غذا خورید و پراکنده
مشوید که برکت قرین جماعت است.

نهج الفصاحه

حدیث - 1308

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

كلّما طال عمر المسلم كان له خير؛
عمر مسلمان هر چه دراز شود، خیر اوست.

نهج الفصاحه

حدیث - 1309

كلّ نفس من بنی آدم سیّد فالرجل سیّد أهله، و المرأه سیّده بیتهای؛
هر یک از فرزندان آدم فرمان روایی است: مرد فرمانروای کسان خویش
است و زن فرمانروای خانه خویش است.
نهج الفصاحه

حدیث - 1310

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
كلّ نفس تحشر علی هواها، فمن هوی الکفره فهو مع الکفره و لا ینفعه عمله
شیئا؛
هر کسی را با دلبستگی محشور کنند، هر که به کافران دلبسته باشد با
کافران است و عملش سودش ندهد.
نهج الفصاحه

حدیث - 1311

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
كلّ معروف صدقه و ما أنفق المسلم من نفقه علی نفسه و أهله كتب له بها
صدقه و ما وقى به المرء المسلم عرضه كتب له به صدقه؛

هر کار نیکی صدقه است و هر چه مسلمان بر خویش و کسان خویش خرج کند در قبال آن برای او صدقه ای نویسند و هر چه مسلمان به وسیله آن آبروی خویش محفوظ دارد در قبال آن برایش صدقه ای نویسند.

نهج الفصاحه

حدیث - 1312

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

كُلُّ عِلْمٍ وَبَالَ يَوْمِ الْقِيَامَةِ إِلَّا مَنْ عَمِلَ بِهِ؛

همه علم ها روز قیامت وبال است مگر علمی که بدان عمل کنند.

نهج الفصاحه

حدیث - 1313

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

كُلُّ أُمَّتِي مُعَافَى إِلَّا الْمَجَاهِرِينَ وَ إِنَّ مِنْ الْجَهَارِ أَنْ يَعْمَلَ الرَّجُلُ بِاللَّيْلِ عَمَلًا ثُمَّ يَصْبِحُ وَ قَدْ سَتَرَهُ اللَّهُ تَعَالَى فَيَقُولُ عَمِلْتُ الْبَارِحَةَ كَذَا وَ كَذَا وَ قَدْ بَاتَ يَسْتَرُهُ رَبِّي وَ يَصْبِحُ يَكْشِفُ سِتْرَ اللَّهِ عَنْهُ؛

همه امت من بخشوده اند مگر تظاهر کنان (به فسق)، از جمله تظاهر این است که مرد به شب عملی کند و به صبح، با آن که خدا عمل او را مستور داشته گوید شب گذشته چنان و چنان کردم، پروردگارش به شب مستورش داشته و به روز پرده خدا را از خویش برمی دارد.

نهج الفصاحه

حدیث - 1314

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

كُلُّ الذَّنُوبِ يُؤَخِّرُ اللَّهَ تَعَالَى مَا شَاءَ مِنْهَا إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ إِلَّا عَقُوقَ الْوَالِدَيْنِ فَإِنَّ اللَّهَ يُعَجِّلُهُ لِصَاحِبِهِ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا قَبْلَ الْمَمَاتِ؛
خدای والا، از همه گناهان هر چه را خواهد تا روز رستاخیز مؤخر دارد مگر نارضایی پدر و مادر که خدا سزای آن را در زندگی دنیا پیش از مرگ دهد.
نهج الفصاحه

حدیث - 1315

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

كُلُّ أَمْرٍ حَسِيبٌ نَفْسُهُ؛
هر کس حسابگر خویشتن است.
نهج الفصاحه

حدیث - 1316

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

كُلُّ شَيْءٍ يَنْقُصُ إِلَّا الشَّرَّ فَإِنَّهُ يُزَادُ فِيهِ؛
هر چیزی کاسته شود به جز شر که افزونی گیرد.
نهج الفصاحه

حدیث - 1317

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
کلّ بنی آدم خطّاء و خیر الخطّائین التّوابین؛
همه فرزندان آدم خطا کارند و بهترین خطاکاران توبه گراندند.
نهج الفصاحه

حدیث - 1318

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
کلّ معروف صدقه؛
هر کار نیکی صدقه است.
نهج الفصاحه

حدیث - 1319

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
کلمه الحکمه ضالّه کلّ حکیم؛
گفتار حکمت آمیز گمشده هر خردمندی است.
نهج الفصاحه

حدیث - 1320

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

کلام ابن آدم کله علیه لا له إِلَّا أَمْرًا بِمَعْرُوفٍ أَوْ نَهْيًا عَنِ مَنكَرٍ أَوْ ذِكْرَ اللَّهِ
تعالی؛

گفتار فرزند آدم به ضرر اوست نه به نفع او مگر امر به معروفی یا نهی از
منکری یا ذکر خدای والا.
نهج الفصاحه

حدیث - 1321

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

كَفَّ شَرَّكَ عَنِ النَّاسِ فَإِنَّهَا صَدَقَهُ مِنْكَ عَلَى نَفْسِكَ؛
شر خویش را از مردم کوتاه کن که این صدقه ای است که به خویشتن می
دهی.

نهج الفصاحه

حدیث - 1322

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

كِفَارَةٌ مَنْ اغْتَبَتَ أَنْ تَسْتَغْفَرَ لَهُ؛
کفاره کسی که عیب وی کرده ای این است که برای او آمرزش بخواهی.
نهج الفصاحه

حدیث - 1323

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

كفّاره الذّنْب النّدامه و لو لم تذنبوا لآتی الله بقوم یذنبون لیغفر لهم؛
کفاره گناه پشیمانی است اگر شما گناه نمی کردید خدا مردمی پدید می آورد
که گناه کنند تا پیامرزدشان.

نهج الفصاحه

حدیث - 1324

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

كفی بالمرء إثما أن یشار إليه بالأصابع إن كان خیرا فهی مزلّه إلّا من رحم الله
تعالی و إن كان شراً فهو شرّ؛
برای مرد همین گناه بس که انگشت نما باشد اگر بخیر باشد لغزش است مگر
آن که خدایش رحم کند و اگر بشر باشد که شراست.

نهج الفصاحه

حدیث - 1325

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

كفی بالمرء نصراً أن ینظر إلى عدوّه فی معاصی الله؛
برای فیروزی مرد همین بس که دشمن خویش را در معاصی خدا ببیند.

نهج الفصاحه

حدیث - 1326

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
کفی بک إثما أن لا تزال مخاصما؛
همین گناه تو را بس که پیوسته در حال مخاصمه باشی،
نهج الفصاحه

حدیث - 1327

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
کفی بالمرء سعادة أن يوثق به في أمر دينه و دنياه؛
خوشبختی مرد همین بس که در کار دین و دنیایش بر او اعتماد کنند.
نهج الفصاحه

حدیث - 1328

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
کفی بالموت مزهدا في الدنيا و مرغبا في الآخرة؛
چه وسیله ای است مرگ برای بی رغبتی به دنیا و رغبت به آخرت.
نهج الفصاحه

حدیث - 1329

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

کفی بالموت واعظا و کفی بالیقین غنی؛
چه پند آموزیست مرگ و چه غنایی است ایمان.
نهج الفصاحه

حدیث - 1330

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

کفی بالمرء من الکذب أن یحدّث بكلّ ما سمع و کفی بالمرء من الشّحّ أن
یقول آخذ حقّی لا أترک منه شیئا؛
دروغگویی مرد همین بس که هر چه بشنود بگوید و بخل مرد همین بس که
گوید حق خویش را می گیرم و از چیزی نمی گذرم.
نهج الفصاحه

حدیث - 1331

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أفضّل النّاسِ عندَ اللهِ مَنْزِلَةً وَأَقْرَبُهُمْ مِنَ اللهِ وَسَبِيلَةَ الْمُحْسِنِ يُكْفَرُ إِحْسَانُهُ؛
بهترین مردم در نزد خداوند و نزدیک ترین آنان به او، نیکوکاری است که از
نیکی او قدردانی نمی شود.

بحار الأنوار، ج 75، ص 44، ح 1

حدیث - 1332

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
کفی بالمرء کذبا أن يحدث لكل ما سمع؛
دروغگویی مرد همین بس که هر چه بشنود بگوید.
نهج الفصاحه

حدیث - 1333

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
کفی بالمرء فقها إذا عبد الله و كفى بالمرء جهلا إذا أعجب برأيه؛
دانش مرد همین بس که خدا را پرستد و نادانی مرد همین بس که دل بسته
رای خویش باشد.
نهج الفصاحه

حدیث - 1334

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
کفی بالمرء علما أن يخشى الله و كفى بالمرء جهلا أن يعجب بنفسه؛
در علم مرد همین بس که از خدا ترسد و در جهل مرد همین بس که مفتون
خویش باشد.
نهج الفصاحه

حدیث - 1335

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
کفی بالمرء إثماً أن يضيع من يقوت؛
گناهکاری مرد همین بس که عیال خویش را بی تکلیف گذارد.
نهج الفصاحه

حدیث - 1336

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
کفی بالدَّهر واعظاً و بالموت مفرقاً؛
چه آموزگارِ یست روزگار و چه جماعت پراکنی است مرگ.
نهج الفصاحه

حدیث - 1337

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
کرم المرء دینه و مروّته عقله و حسبه خلقه؛
کرامت مرد به دین اوست و مروت وی به عقل اوست و شرف وی به اخلاق
اوست.
نهج الفصاحه

حدیث - 1338

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

کثره الضحک تمیت القلب؛

خنده بسیار دل را بمیراند.

نهج الفصاحه

حدیث - 1339

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

کبرت خیانه أن تحدّث أخاک حدیث ا هو لک به مصدّق و أنت له کاذب؛

خیانتی بزرگ است که به برادر خویش سخنی گویی که راستگویت شمارد و

تو دروغگو باشی.

نهج الفصاحه

حدیث - 1340

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

کبر مقتا عند الله الأکل من غیر جوع و النّوم من غیر سهر و الضّحک من غیر

عجب؛

خوردن بی گرسنگی و خواب بدون خستگی و خنده بی شگفت نزد خدا به

سختی منفور است.

نهج الفصاحه

حدیث - 1341

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

كان على الطريق غصن شجرة يؤذى الناس فأماطها رجل فادخل الجنة؛
شاخه درختی در راه بود که مردم را آزار می داد مردی آن را دور کرد و به
بهشتش بردند.

نهج الفصاحه

حدیث - 1342

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

كاد الحسد أن يغلب القدر؛
بیم آن است که چشم زخم بر تقدیر غالب شود.
نهج الفصاحه

حدیث - 1343

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

كأنتم العلم يلعنه كل شيء حتى الحوت في البحر و الطير في السماء؛
همه چیز حتی ماهی دریا و مرغ هوا نهان کننده علم را لعنت کنند.
نهج الفصاحه

حدیث - 1344

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

قیّدها و توکلّ؛

شتر را ببند و توکل کن.

نهج الفصاحه

حدیث - 1345

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

قوا بأموالکم عن أعراضکم؛

آبرویتان را به وسیله اموالتان حفظ کنید.

نهج الفصاحه

حدیث - 1346

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

قوام المرء عقله و لا دین لمن لا عقل له؛

اعتبار مرد به عقل اوست و هر که عقل ندارد، دین ندارد.

نهج الفصاحه

حدیث - 1347

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
قولوا خیرا تغنموا و اسکتوا عن شرّ تسلّموا؛
خیر گوئید تا بهره برید و از شر خاموش مانید تا به سلامت روید.
نهج الفصاحه

حدیث - 1348

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
قل الحقّ و إن کان مرّاً؛
حق را بگو و گرچه تلخ باشد.
نهج الفصاحه

حدیث - 1349

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
قلیل تؤدّی شکره خیر من کثیر لا تطیقه؛
اندکی که شکر آن توان گذاشت بهتر از بسیاری که تاب آن نتوانی داشت.
نهج الفصاحه

حدیث - 1350

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

قلیل العمل ینفع مع العلم و کثیر العمل لا ینفع مع الجهل؛
عمل اندک با علم سودمند افتد و عمل بسیار با جهل سود ندهد.
نهج الفصاحه

حدیث - 1351

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

قد أفلح من رزق لبّا؛
هر که را خرد داده اند، رستگاری یافته است.
نهج الفصاحه

حدیث - 1352

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

قد أفلح من أخلص قلبه للإيمان و جعل قلبه سليما و لسانه صادقا و نفسه مطمئنّه و خلیفته مستقیمه و أذنه مستمعه و عینه ناظره؛
هر که ایمان قلبش خالص باشد و قلب خویش سالم و زبان خویش راستگو
و جان خویش آرام و خوی خویش مستقیم و گوش خویش شنوا و چشم
خویش را نگران کند، رستگار شود.
نهج الفصاحه

حدیث - 1353

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

قال الله تعالى يا ابن آدم تؤتي كل يوم برزقك و أنت تحزن و ينقص كل يوم من عمرک و أنت تفرح أنت فيما يكفیک و تطلب ما يطغیک لا بقليل تقنع و لا من كثير تشبع؛

خدای والا فرماید: ای پسر آدم هر روز روزی تو دهند و غمگین باشی و هر روز از عمر تو کاسته شود و شادمانی کنی، آنچه تو را کفایت کند داری و آنچه تو را به طغیان کشاند، می طلبی نه به کم قانع شوی و نه با بسیار سیر.

نهج الفصاحه

حدیث - 1354

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

قال الله تعالى من لا يدعوني أغضب عليه؛

خدای والا فرماید: هر که مرا نخواهد بر او خشمگین شوم.

نهج الفصاحه

حدیث - 1355

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

قال الله تعالى يا ابن آدم ثلاثه: واحد لى و واحد لك و واحد بينى و بينك فأما التى لى فتعبدنى لا تشرك بى شيئا، و أما التى لك فما عملت من عمل

جزیتک به فإن أغفر فأنا الغفور الرحيم و أما التي بيني و بينك فعليك الدعاء و المسأله و على الاستجابہ و العطاء؛

خدای والا فرماید: ای فرزند آدم سه چیز هست یکی خاص من، یکی خاص تو، و یکی میان من و تو. اما آن که خاص من است آن که مرا بپرستی و چیزی را با من انباز نکنی اما آنچه خاص تو است هر چه عمل کنی سزای تو دهم و اگر بیمارزم من آمرزگار رحیمم، اما آنچه میان من و تو است از تو دعا کردن و خواستن و از من اجابت و عطا کردن.

نهج الفصاحه

حدیث - 1356

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

قال الله تعالى أنا عند ظنّ عبدی بی إن ظنّ خیرا فله و إن ظنّ شراً فله؛
خدای والا فرماید: من با گمان بنده ام که به من دارد قرینم. اگر نیکو گمان کند، نیکی یابد و اگر بد گمان برد بد بیند.

نهج الفصاحه

حدیث - 1357

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

قال الله تعالى: إذا وجّهت إلى عبد من عبیدی مصیبه فی بدنه أو فی ولده أو فی ماله فاستقبله بصبر جمیل استحييت يوم القيامة أن أنصب له میزانا أو أنشر له دیوانا؛

خدای والا فرماید: وقتی مصیبت تن یا فرزند یا مال، متوجه یکی از بندگان خویش کنم و او با صبر نیکو مصیبت را استقبال کند، روز قیامت شرم دارم که میزانی برای او نصب کنم یا دفتری برای او بپهن کنم.

نهج الفصاحه

حدیث - 1358

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

قال الله تعالى: أحب ما تعبدني به عبدی النصح لی؛

خدای والا فرماید: محبوبترین عبادتی که بنده برای من تواند کرد، خلوص است.

نهج الفصاحه

حدیث - 1359

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

قال الله تعالى: إذا تقرب إلى العبد شبرا تقربت إليه ذراعا و إذا تقرب إلى ذراعا تقربت منه باعا و إذا أتاني مشيا أتيتته هرولة؛

خدای والا فرماید: وقتی بنده یک وجب به من نزدیک شود، ذراعی بدو نزدیک شوم و چون ذراعی به من نزدیک شود، بیش از دو ذراع به او نزدیک شوم و اگر ملایم به سوی من آید، بشتاب بسوی او شوم.

نهج الفصاحه

حدیث - 1360

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

قال الله تعالى، يؤذيني ابن آدم يسبّ الدهر و أنا الدهر بيدي الأمر أقَلب الليل و النهار؛

خدای والا فرماید: فرزند آدم مرا آزار می کند که به روزگار ناسزا می گوید، روزگار منم و کارها به دست من است و شب و روز را تغییر می دهد.
نهج الفصاحه

حدیث - 1361

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

قال الله تعالى: إذا همّ عبدی بحسنه و لم يعملها کتبتّها له حسنه فإن عملها کتبتّها له عشر حسنات إلى سبعمائنه ضعف و إذا همّ بسیئه و لم يعملها لم أکتبها علیه فإن عملها کتبتّها علیه سیئه واحده؛

خدای والا فرماید: وقتی بنده من کار نیکی اراده کند و نکند آن را یک کار نیک برای وی ثبت کنم و اگر بکند ده کار نیک تا هفتصد برابر ثبت کنم و وقتی کار بدی اراده کند و نکند بر عهده او ثبت نکنم و اگر بکند یک کار بد بر عهده او ثبت کنم.

نهج الفصاحه

حدیث - 1362

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

قال الله تعالى: من لم يرض بقضائي و لم يصبر على بلائي فليلتمس ربا
سواي؛

خدای والا فرماید: هر که به قضای من رضا ندهد و بر بلای من صبر نکند،
خدایی جز من جوید.
نهج الفصاحه

حدیث - 1363

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

قاربوا و سدّدوا ففی کلّ ما یصاب به المسلم کفّاره حتّی النّکبه ینکبها و
الشّوکة یشاکها؛

دوستی کنید و به صلاح آیید، مسلمان هر چه بیند کفاره اوست حتی مصیبتی
که بدو رسد و خاری که در پایش رود.
نهج الفصاحه

حدیث - 1364

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

الفاجر الرّاجی لرحمه الله تعالى أقرب منها من العابد المقنط؛

بد کاری که به رحمت خدای والا امید دارد از عابد مأیوس، به خدا نزدیک تر است.

نهج الفصاحه

حدیث - 1365

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

فکره ساعه خیر من عبادہ ستین سنہ؛

ساعتی اندیشیدن بهتر از شصت سال عبادت کردن است.

نهج الفصاحه

حدیث - 1366

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

فضوح الدنیا أهون من فضوح الآخرة؛

رسوایی دنیا آسانتر از رسوائی آخرت است.

نهج الفصاحه

حدیث - 1367

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

فضل الشابّ العابد الذی یعبد فی صباه علی الشیخ الذی یعبد بعد ما کبرت

سنّه کفضل المرسلین علی سایر الناس؛

فضیلت جوان عابد که از آغاز جوانی عبادت کند بر پیری که وقتی سن بسیار یافت، عبادت کند چون فضیلت پیامبران بر سایر مردم است.

نهج الفصاحه

حدیث - 1368

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

فاعل الخیر خیر منه و فاعل الشرّ شرّ منه؛

عامل خیر از خیر بهتر و عامل شر از شر بدتر است.

نهج الفصاحه

حدیث - 1369

غفر الله عزّ و جلّ لرجل أَمَاطَ غصن شوك عن الطّريق ما تقدّم من ذنبه و ما تأخّر؛

مردی که شاخه تیغی از راه بردارد خدا گناهان کهنه و تازه او را بیامرزد.

نهج الفصاحه

حدیث - 1370

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

العين حقّ و لو كان شیء سابق القدر سبقته العين؛

چشم بد حق است اگر چیزی از تقدیر پیشی می گرفت، چشم بد بود.

نهج الفصاحه

حدیث - 1371

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
العين حقّ يحضرها الشيطان و حسد ابن آدم؛
چشم بد حق است شیطان و حسد بنی آدم آن را پدید می آورد.
نهج الفصاحه

حدیث - 1372

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
العلم و المال يستران كلّ عيب و الجهل و الفقر يكشفان كلّ عيب؛
علم و مال هر عیبی را بپوشاند و جهل و فقر هر عیبی را نمایان کند.
نهج الفصاحه

حدیث - 1373

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
العقل ألف مألوف؛
عقل الفت گیر است و الفت پذیر.
نهج الفصاحه

حدیث - 1374

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

العقل فی أمر الدّنیاء مضرّ و العقل فی أمر الدّین مسرّ؛
عقل در کار دنیا مایه ضرر است و در کار دین مایه سرور.
نهج الفصاحه

حدیث - 1375

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

العرف ینقطع فیما بین النّاس و لا ینقطع فیما بین الله و بین من فعله؛
نکوئی میان مردم فراموش می شود اما میان خدا و عامل نیکی فراموش نمی
شود.
نهج الفصاحه

حدیث - 1376

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

العهه دین، ویل لمن وعد ثمّ أخلف! ویل لمن وعد ثمّ أخلف! ویل لمن وعد
ثمّ أخلف؛
وعده دادن چون دین به گردن گرفتن است، وای بر آن که وعده دهد و تخلف
کند، وای بر آن که وعده دهد و تخلف کند، وای بر آن که وعده دهد و تخلف
کند.

نهج الفصاحه

حدیث - 1377

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

العبد المطیع لوالديه و لربه فی أعلى علیین؛

کسی که مطیع پدر و مادر و پروردگار خویش باشد، در اعلاى بهشت است.

نهج الفصاحه

حدیث - 1378

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

العبد مع من أحب؛

هر کسی هم سنگ چیزی است که دوست دارد.

نهج الفصاحه

حدیث - 1379

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

عینان لا یمسهما النار أبدا: عین بکت من خشیه الله و عین باتت تحرس فی

سبیل الله؛

دو چشم است که هرگز آتش بدان نرسد. چشمی که از ترس خدا گریسته و

چشمی که شب را به حراست در راه خدا به سر برده.

نهج الفصاحه

حدیث - 1380

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

عون العبد أخاه يوماً خيراً من اعتكافه شهراً؛

کمک یک روزه که کسی به برادر خود کند بهتر از اعتکاف یک ماهه است.

نهج الفصاحه

حدیث - 1381

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

عوّدوا قلوبكم الترقّب و أكثروا التفكّر؛

دل‌های خویش را به مراقبت عادت دهید و اندیشه بسیار کنید.

نهج الفصاحه

حدیث - 1382

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

عوّدوا المریض و اتّبعوا الجنائز تذكّركم الآخرة؛

بیمار را عیادت کنید و جنازه را مشایعت کنید که آخرت را بیاد شما آرد.

نهج الفصاحه

حدیث - 1383

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

عَوِّدُوا الْمَرْضَى، وَ مَرَوْهُمْ فَلْيَدْعُوا لَكُمْ فَإِنَّ دَعْوَةَ الْمَرِيضِ مُسْتَجَابَةٌ وَ ذَنْبُهُ مَغْفُورٌ؛

بیماران را عیادت کنید و بگوئیدشان که برای شما دعا کنند که دعای بیمار مستجاب و گناه او آمرزیده است.
نهج الفصاحه

حدیث - 1384

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

عَهْدَ اللَّهِ تَعَالَى أَحَقُّ مَا أُدَّى؛
پیمان خدا شایسته وفاست.
نهج الفصاحه

حدیث - 1385

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

عَمِيَ الْقَلْبُ الضَّلَالَةَ بَعْدَ الْهُدَى؛
کوری دل، گمراهی پس از هدایت است.
نهج الفصاحه

حدیث - 1386

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

علیک بالرفق فإن الرفق لم یکن فی شیء قطّ إلّا زانه و لا نزع من شیء قطّ
إلّا شانه؛

مدارا کن که مدارا در هرچه باشد، آن را زینت دهد و در هر چه نباشد، آن را
خوار کند.

نهج الفصاحه

حدیث - 1387

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

علیکم باصطناع المعروف فإنه یمنع مصارع السوء، و علیکم بصدقہ السرّ فإنّها
تطفی غضب الله عزّ و جلّ؛

اعمال نیک انجام دهید که از سقوط های بد جلوگیری می کند و صدقه نهان
دهید که خشم خدا عز و جل را خاموش می کند.

نهج الفصاحه

حدیث - 1388

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

علیکم بالقناعه فإن القناعه مال لا ینفد؛

به قناعت خو کنید زیرا قناعت مالی است که تمام شدنی نیست.

نهج الفصاحه

حدیث - 1389

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

علیکم بالقرآن، فاتّخذوه إماما و قائدا فإنه کلام ربّ العالمین الذی هو منه و
إلیه یعود، فآمنوا بمتشابهه و اعتبروا بأمثاله؛
با قرآن مانوس شوید و آن را پیشوا و رهبر خویش گیرید که قرآن گفتار
خدای جهانیان است که از اوست و بسوی او باز می رود به متشابه آن ایمان
داشته باشید و از مثل های آن عبرت گیرید.

نهج الفصاحه

حدیث - 1390

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

علیکم بالصدق فإنه باب من أبواب الجنّة و إیّاکم و الکذب فإنه باب من
أبواب النار؛
راستی پیشه کنید که راستی دری از درهای بهشت است و از دروغگویی
پرهیزید که دروغ از درهای جهنم است.

نهج الفصاحه

حدیث - 1391

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله وسلم می فرمایند:
علیکم بالسّواک فإنّه مطیبه للفم مرضاه للربّ؛
مسواک کنید که مایه پاکیزگی دهان و رضای خداست.
نهج الفصاحه

حدیث - 1392

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله وسلم می فرمایند:
علیکم بالتّواضع فإنّ التّواضع فی القلب و لا یؤذینّ مسلم مسلماً؛
تواضع کنید که تواضع در دل است و مسلمان نباید مسلمان را آزار کند.
نهج الفصاحه

حدیث - 1393

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله وسلم می فرمایند:
علیک بالرفق و ایّاک و العنف و الفحش؛
ملایمت کن و از خشونت و ناسزا پرهیز.
نهج الفصاحه

حدیث - 1394

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
علیک بحسن الکلام و بذل الطّعام؛
سخن نیک گوی و غذا به کسان ده.
نهج الفصاحه

حدیث - 1395

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
علیک بحسن الخلق و طول الصّمت فو الّذی نفسی بیده ما تجمّل الخلائق
بمثلهما؛
نیکخوئی کن و خموشی طولانی گزین، قسم به خدایی که جان من بدست
اوست خلائق زینتی مانند آن ندارند.
نهج الفصاحه

حدیث - 1396

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
علیک بحسن الخلق، فإنّ أحسن النّاس خلقاً أحسنهم دیناً؛
نیک خویی کن که از مردم هر که نکوخوی تر دینش نکوتر.
نهج الفصاحه

حدیث - 1397

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
علیک بتقوی الله فَإِنَّهَا جَمَاعٌ كُلٌّ خَيْرٌ؛
از ترس خدا غافل مباش که سر چشمه نیکی هاست.
نهج الفصاحه

حدیث - 1398

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
علیک بالسَّجود فَإِنَّكَ لَا تَسْجُدُ لِلَّهِ سَجْدَةً إِلَّا رَفَعَكَ اللَّهُ بِهَا دَرَجَةً وَحَطَّ
عَنْكَ بِهَا خَطِيئَةٌ؛
از سجده غافل مشو که هر سجده ای برای خدا کنی خداوند یک درجه تو را
بالا برد و گناهی از تو محو کند.
نهج الفصاحه

حدیث - 1399

علیک بالبرِّ فَإِنَّ صَاحِبَ الْبِرِّ يُعْجِبُهُ أَنْ يَكُونَ النَّاسُ بِخَيْرٍ وَفِي خَصْبٍ؛
به نیکی کوش که نیکوکار دوست دارد مردم در خیر و فراوانی باشند.
نهج الفصاحه

حدیث - 1400

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
عَلِّمُوا وَ لَا تَعْنِفُوا فَإِنَّ الْمَعْلَمَ خَيْرٌ مِنَ الْمَعْنَفِ؛
تعلیم دهید و خشونت مکنید که آموزگار بهتر از خشونت گر است.
نهج الفصاحه

حدیث - 1401

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
عَلِّمُوا وَ يَسِّرُوا، وَ لَا تَعَسِّرُوا وَ بَشِّرُوا وَ لَا تَنْفِّرُوا إِذَا غَضِبَ أَحَدُكُمْ
فلیسکت؛
تعلیم دهید و سهل گیرید و سخت مگیرید گشاده رویی کنید و خشونت
مکنید و چون یکی از شما خشمگین شود، خاموش ماند.
نهج الفصاحه

حدیث - 1402

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
عَلَامَةُ حُبِّ اللَّهِ تَعَالَى حُبُّ ذِكْرِ اللَّهِ وَ عَلَامَةُ بَغْضِ اللَّهِ بَغْضُ ذِكْرِ اللَّهِ عِزٌّ وَ
جَلٌّ؛
نشان محبت خدا علاقه به ذکر خداست و نشان دشمنی خدا بی علاقه‌گی به
ذکر خدای عز و جل است.

نهج الفصاحه

حدیث - 1403

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

عَفُوا تَعَفَّ نَسَاؤُكُمْ وَ بَرُّوا آبَاءَكُمْ تَبَرَّكُمْ أَبْنَاؤُكُمْ وَ مَنْ اعْتَذَرَ إِلَى أَخِيهِ الْمُسْلِمِ
مِنْ شَيْءٍ بَلَغَهُ عَنْهُ فَلَمْ يَقْبَلْ عَذْرَهُ لَمْ يَرِدْ عَلَى الْحَوْضِ؛
عفت ورزید تا زنانتان عقیف شوند و با پدرانتان نیکی کنید تا فرزندانتان با
شما نیکی کنند و هر که از برادر مسلمان خویش در باره رنجشی که از او دارد،
عذر بخواهد و عذرش را نپذیرد بر سر حوض به نزد من نیاید.

نهج الفصاحه

حدیث - 1404

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

عَفُو اللَّهِ أَكْبَرُ مِنْ ذَنْبِكَ؛
عفو خدا از گناهان تو بزرگتر است.

نهج الفصاحه

حدیث - 1405

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

عَظُمَ الْأَجْرُ عِنْدَ الْمُصِيبَةِ وَ إِذَا أَحَبَّ اللَّهُ قَوْمًا ابْتَلَاهُمْ؛

مصیبت را پاداش بزرگ دهند و چون خدا گروهی را دوست دارد، مبتلایشان کند.

نهج الفصاحه

حدیث - 1406

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

عش ما شئت فإنک میّت و أحب ما أحببت فإنک مفارقه و اعمل ما شئت فإنک مجزى به؛

هر چه خواهی بمان که خواهی مرد، هر که را خواهی دوست بدار که از او جدا خواهی شد و هر چه خواهی بکن که سزای آن را خواهی دید.

نهج الفصاحه

حدیث - 1407

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

عد من لا یعودک و اهد لمن لا یهدی لک؛
از آن که تو را عیادت نمی کند، عیادت کن و به آن کس که هدیه به تو نمی دهد، هدیه بده.

نهج الفصاحه

حدیث - 1408

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

عجبا للمؤمن فو الله لا يقضى الله للمؤمن قضاء إلا كان خيرا له؛
کار مؤمن عجیب است به خدا که خدا قضاای برای مؤمن مقرر ندارد مگر
مایه خیر او باشد.

نهج الفصاحه

حدیث - 1409

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

عجبا لأمر المؤمن، إن أمره كله له خير و ليس ذلك لأحد إلا للمؤمن إن
أصابته سرّاء شكر و كان خيرا له و إن أصابته ضراء صبر فكان خيرا له؛
کار مؤمن عجیب است که کار او همه برایش نیک است و هیچ کس جز
مؤمن چنین نیست اگر سختی بدو رسد، شکر کند و برای او نیک باشد و اگر
مرضی بدو رسد، صبر کند و برای او نیک باشد.

نهج الفصاحه

حدیث - 1410

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

عجبت لغافل و لا يغفل عنه عجبت لمؤمل دنيا و الموت يطلبه و عجبت
لضاحك ملاً فمه و لا يدري أَرْضَى الله عنه أم أسخطه؛

عجب دارم از غافلی که از او غافل نشوند و عجب دارم از آرزومند دنیا که
مرگ در طلب اوست و عجب دارم از آن که از ته دل بخندد و نداند که آیا خدا
از او خشنود است یا خشمگین.
نهج الفصاحه

حدیث - 1411

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
عاقبوا أرقاءكم على قدر عقولهم؛
بندگان خویش را به اندازه عقولشان عقوبت کنید.
نهج الفصاحه

حدیث - 1412

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
عاید المريض یمشی فی طریق الجنّه حتّی یرجع؛
کسی که بیماری را عیادت کند تا وقتی که باز گردد در راه بهشت قدم می
زند.
نهج الفصاحه

حدیث - 1413

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
الطّیب اللّهُ و لعلّک ترفق بأشیاء تخرق بها غیرک؛

طبيب حقیقی خداست شاید چیزهائی برای تو مناسب است که برای غیر تو نامناسب است.

نهج الفصاحه

حدیث - 1414

الطَّاعِمُ الشَّاكِرُ بِمَنْزِلَةِ الصَّائِمِ الصَّابِرِ؛
غذا خور شکرگزار چون روزه دار صبور است.
نهج الفصاحه

حدیث - 1415

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
طوبی لمن ملک لسانه و بکی علی خطیئته؛
خوشا آن که اختیار زبان خویش دارد و بر گناه خویش بگریزد.
نهج الفصاحه

حدیث - 1416

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
طوبی لمن ذلّ فی نفسه و حسنت خلیفته و أنفق الفضل من ماله و أمسک
الفضل من قوله و وسعته السنّه و لم یعدها إلی البدعه؛

خوشا آن که در پیش خویش خوار است و خوی او نیک است و فزونی مال
خویش ببخشد و فزونی گفتار خویش نگه دارد و پیر و سست باشد و از سنت
به بدعت نرود.
نهج الفصاحه

حدیث - 1417

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
طوبی لمن هدی للإسلام و کان عیشه کفافاً و قنع؛
خوشا آن که به اسلام هدایت شود و معیشت او به حد کفاف باشد و قناعت
کند.
نهج الفصاحه

حدیث - 1418

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
طوبی لمن رزقه الله الکفاف ثم صبر علیه؛
خوشا آن که خدا روزی او به حد کفاف داده باشد و بر آن صبر کند.
نهج الفصاحه

حدیث - 1419

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
طوبی لمن ترک الجهل و أتى الفضل و عمل بالعدل؛

خوشا آن که سبک سری نکند و فزونی را ببخشد و به عدالت عمل کند.
نهج الفصاحه

حدیث - 1420

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
طوبی لمن أسلم و كان عیشه كفافاً؛
خوشا آن که مسلمان است و معیشت کفاف دارد.
نهج الفصاحه

حدیث - 1421

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
طوبی للسابقین إلى ظلّ الله الذين إذا أعطوا الحقّ قبلوه و الذين يحكمون
للناس بحکمهم لأنفسهم؛
خوشا آنان که زودتر از همه به سایه خدا روند آنها که وقتی با حق روبرو
شوند آن را بپذیرند کسانی که برای مردم همان حکم کنند که برای خویش کنند.
نهج الفصاحه

حدیث - 1422

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
طوبی للمخلصین أولئك مصابيح الهدی تنجلی بهم کلّ فتنه ظلماء؛

خوشا مخلصان آنان چراغ های هدایتند و به پرتو آنها هر فتنه تاریک روشن شود.

نهج الفصاحه

حدیث - 1423

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
طلب العلم فریضه علی کلّ مسلم و مسلمه؛
جستن علم بر هر مرد مسلمان و هر زن مسلمان واجب است.
نهج الفصاحه

حدیث - 1424

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
طعام السخیّ دواء و طعام الشحیح داء؛
غذای سخاوت مند دوا و غذای بخیل درد است.
نهج الفصاحه

حدیث - 1425

پیامبر اکرم ﷺ . می فرمایند:
طالب العلم لله أفضل عند الله من المجاهد فی سبیل الله؛
هر که علم برای رضای خدا جوید نزد خدا از مجاهد فی سبیل الله بهتر است.

نهج الفصاحه

حدیث - 1426

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

طاعه الله طاعه الوالد و معصيه الله معصيه الوالد؛

اطاعت پدر اطاعت خداست و نافرمانی پدر نافرمانی خداست.

نهج الفصاحه

حدیث - 1427

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

الضَّيْفُ يَأْتِي بَرزَقَهُ و يرتحل بذنوب القوم، يمحّص عنهم ذنوبهم؛

مهمان روزی خویش بیارد گناهان کسان ببرد و گناهان آنها را پاک کند.

نهج الفصاحه

حدیث - 1428

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

الضَّيْفَةُ ثَلَاثَةُ أَيَّامٍ فَمَا زَادَ فَهُوَ صَدَقَهُ و على الضَّيْفِ أَنْ يَتَحَوَّلَ بعد ثلاثة أَيَّامٍ؛

مهمانی سه روز است و هر چه بیشتر شد صدقه است و مهمان باید پس از

سه روز تغییر جا دهد.

نهج الفصاحه

حدیث - 1429

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ضحک ربنا من قنوط عبادہ؛

پروردگار ما از نومیدی بندگان خویش عجب دارد.

نهج الفصاحه

حدیث - 1430

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

الصَّلاه تسوّد وجه الشَّیطان و الصّدقه تكسّر ظهره و التّحاب فی اللّٰه یقطع دابره

فإذا فعلتم ذلك تباعد منكم كمطلع الشمس من مغربها؛

نماز چهره شیطان را سیاه کند و صدقه دادن پشت او را بشکند و دوستی در

راه خدا ریشه او را می کند و وقتی چنین کردید از شما به فاصله شرق و غرب

دوری کند.

نهج الفصاحه

حدیث - 1431

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

الصلح جائز بین المسلمین إلّا صلحا أحلّ حراما أو حرّم حلالا؛

هر صلحی میان مسلمانان رواست مگر صلحی که حرامی را حلال یا حلالی

را حرام کند.

نهج الفصاحه

حدیث - 1432

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
الصَّدَقَاتُ بِالْغَدَوَاتِ يَذْهَبْنَ بِالْعَاهَاتِ؛
صدقه صبحگاه مرض ها را می برد.
نهج الفصاحه

حدیث - 1433

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
الصَّدَقَةُ عَلَى وَجْهٍهَا وَاصْطِنَاعُ الْمَعْرُوفِ وَبِرُّ الْوَالِدَيْنِ وَصَلَةُ الرَّحِمِ تَحَوَّلَ
الشَّقَاءُ سَعَادَةً وَتَزِيدُ فِي الْعُمُرِ وَتَقِي مَصَارِعَ السَّوْءِ؛
صدقه به موقع و نیکوکاری و نیکی با پدر و مادر و پیوستگی خویشاوند
بدبختی را به خوشبختی مبدل کند و عمر را افزایش دهد و از مرگ های بد
جلوگیری کند.
نهج الفصاحه

حدیث - 1434

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
الصَّدَقَةُ تَمْنَعُ مِيتَةَ السَّوْءِ؛
صدقه مانع مرگ بد می شود.

نهج الفصاحه

حديث - 1435

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

الصّدقه على القرابه صدقه وصله؛

صدقه به خویشاوندان هم صدقه است هم پیوستگی خویشاوندان.

نهج الفصاحه

حديث - 1436

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

الصّدقه تطفی ء الخطیئه كما يطفی ء الماء النار؛

صدقه گناه را خاموش می کند چنان که آب آتش را خاموش می کند.

نهج الفصاحه

حديث - 1437

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

الصدق طمأنينه و الكذب ريبه؛

راستی مایه آرامش است و دروغ مایه تشویش.

نهج الفصاحه

حدیث - 1438

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
الصَّحَّةُ وَ الْفَرَاغُ نِعْمَتَانِ مَكْفُورَتَانِ؛
صحت و فراغت دو نعمت است که کفران آن کنند.
نهج الفصاحه

حدیث - 1439

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
الصَّبْحَةُ تَمْنَعُ الرِّزْقَ؛
خواب صبحگاهان مانع روزی است.
نهج الفصاحه

حدیث - 1440

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
صَنَفَانِ مِنَ النَّاسِ إِذَا صَلَحَا صَلَحَ النَّاسُ وَ إِذَا فَسَدَا فَسَدَ النَّاسُ الْعُلَمَاءُ وَ
الْأُمَرَاءُ؛
دو گروه از مردمند که اگر صالح بودند مردم به صلاح آیند و اگر فاسد بودند
به فساد گرایند، دانشوران و زمامداران.
نهج الفصاحه

حدیث - 1441

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

صلوا قرا باتکم و لا تجاوروهم فإنّ الجوار یورث بینکم الضّغائن؛
با خویشان دوستی کنید و همسایه ایشان مشوید که همسایگی میان شما کینه
ها پدید آرد.

نهج الفصاحه

حدیث - 1442

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

صل من قطعک و أحسن إلى من أساء إلیک و قل الحقّ و لو علی نفسک؛
با هر که از تو ببرد پیوند گیر و با آن که با تو بدی کرده نکوئی کن و حق را
بگو و گر چه بر ضرر خودت باشد.

نهج الفصاحه

حدیث - 1443

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

صله القرا به مثره فی المال محبّه فی الأهل منساه فی الأجل؛
پیوند خویشاوندی مایه فراوانی مال و محبت کسان و تأخیر اجل است.

نهج الفصاحه

حدیث - 1444

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

صله الرحم تزید فی العمر و صدقه السرّ تطفی ۛ غضب الربّ؛
پیوند خویشان عمر را فزونی دهد و صدقه نهان خشم پروردگار را خاموش
کند.

نهج الفصاحه

حدیث - 1445

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

صل من قطعک و أعط من حرّمک و اعف عمن ظلمک؛
با آن که از تو بریده پیوند گیر و آن که تو را محروم کرده عطایش ده و از آن
که با تو ستم کرده در گذر.
نهج الفصاحه

حدیث - 1446

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

صدقه السرّ تطفی ۛ غضب الربّ؛
صدقه نهان خشم پروردگار را خاموش می کند.
نهج الفصاحه

حدیث - 1447

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

صدقه المرء المسلم تزيد في العمر و تمنع ميتة السوء و يذهب الله تعالى بها
الفخر و الكبر؛
صدقه مرد مسلمان عمر را فزونی دهد و از مرگ بد جلوگیری کند و خدای
والا به وسیله آن تفاخر و تکبر را ببرد.
نهج الفصاحه

حدیث - 1448

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

صدق الله فصدقه؛
خدا راستگوست با او راست باش.
نهج الفصاحه

حدیث - 1449

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

الشيخ يضعف جسمه و قلبه شابّ على حبّ اثنتين طول الحياه و حبّ المال؛
تن پیر ناتوان می شود و دل وی بر محبت دو چیز جوان است: عمر دراز و
محبت مال.
نهج الفصاحه

حدیث - 1450

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

شَرُّ النَّاسِ مَنْزِلُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مَنْ يَخَافُ لِسَانَهُ أَوْ يَخَافُ شَرَّهُ؛

روز قیامت موقعیت آن کس از همه مردم بدتر است که از زبانش ترسند یا از

شرش بیم کنند.

نهج الفصاحه

حدیث - 1451

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

شَرُّ النَّاسِ الْمَضِيقُ عَلَى أَهْلِهِ؛

بدترین مردم آن کس است که بر اهل خانه خود سخت گیرد.

نهج الفصاحه

حدیث - 1452

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

شَرُّ النَّاسِ الَّذِي يَسْأَلُ بِاللَّهِ ثُمَّ لَا يُعْطَى؛

بدترین مردم آن کس است که بنام خدا از او بخواهند و ندهد.

نهج الفصاحه

حدیث - 1453

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

شرار اُمّتی الثّراون المتشدّقون المتفیهقون و خیار اُمّتی أحاسنهم أخلاقاً؛
بدان امت من پر گویان پر چانه پر مدعایند و نیکان امت من آنهازند که نیک
خوترند.

نهج الفصاحه

حدیث - 1454

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

شرّ الناس من أكل وحده و منع رفته و جلد عبده و شرّ منه من لا یقبل عشره
و لا یقبل معذره و شرّ منه من لا یرجى خیره و لا یؤمن شرّه؛
بدترین مردم آن کس است که تنها غذا خورد و رسیده خویش را بی نصیب
کند و بنده خویش را بزند و بدتر از او کسی است که خطائی را نبخشد و عذری
نپذیرد و بدتر از او کسی است که به خیرش امید نیست و از شرش امان نیست.
نهج الفصاحه

حدیث - 1455

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

الشّدید من غلب نفسه؛
نیرومند آن است که بر خویشتن مسلط شود.

نهج الفصاحه

حديث - 1456

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

شَتَان ما بین عملین عمل تذهب لذته و تبقى تبعته و عمل تذهب مؤنته و تبقى أجره؛

میان دو عمل بسیار فرق است عملی که لذت آن برود و عواقب آن بماند و عملی که زحمت آن برود و پاداش آن بماند.

نهج الفصاحه

حديث - 1457

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

شاهد الزور لا تزول قدماه حتى يوجب الله له النار؛
شاهد دروغ قدم بر ندارد تا جهنم بر او واجب شود.

نهج الفصاحه

حديث - 1458

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

السَّماح رباح و العسر شؤم؛
سهل انگاری مایه سودا است و سختگیری شوم است.

نهج الفصاحه

حدیث - 1459

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

السَّلامُ قَبْلَ السَّؤَالِ فَمَنْ بَدَأَكُمْ بِالسَّؤَالِ قَبْلَ السَّلامِ فَلَا تَجِيبُوهُ؛
سلام مقدم بر سؤال است هر که پیش از سلام به سؤال آغاز کرد جوابش
مدهید.

نهج الفصاحه

حدیث - 1460

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

سَكُوتُ اللِّسَانِ سَلَامُهُ الْإِنْسَانِ؛
خاموشی زبان مایه سلامت انسان است.
نهج الفصاحه

حدیث - 1461

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

السَّعَادَةُ كُلُّ السَّعَادَةِ طَوْلُ الْعُمُرِ فِي طَاعَةِ اللَّهِ؛
سعادت کامل عمر دراز در اطاعت خداست.
نهج الفصاحه

حدیث - 1462

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

السَّخِيُّ الْجَهُولُ أَحَبُّ إِلَى اللَّهِ مِنَ الْعَالِمِ الْبَخِيلِ؛
سخاوتمند نادان نزد خدا از دانشمند بخیل محبوبتر است.
نهج الفصاحه

حدیث - 1463

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

السَّخِيُّ إِنَّمَا يَجُودُ بِحَسَنِ الظَّنِّ بِاللَّهِ وَ الْبَخِيلُ إِنَّمَا يَبْخُلُ بِسُوءِ الظَّنِّ بِاللَّهِ؛
سخاوتمند به سبب خوش گمانی به خدا سخاوت می کند و بخیل به علت
بدگمانی به خدا بخل می ورزد.
نهج الفصاحه

حدیث - 1464

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

السَّخِيُّ قَرِيبٌ مِنَ اللَّهِ قَرِيبٌ مِنَ النَّاسِ قَرِيبٌ مِنَ الْجَنَّةِ بَعِيدٌ مِنَ النَّارِ، وَ الْبَخِيلُ
بَعِيدٌ مِنَ اللَّهِ بَعِيدٌ مِنَ النَّاسِ بَعِيدٌ مِنَ الْجَنَّةِ قَرِيبٌ مِنَ النَّارِ، وَ الْجَاهِلُ السَّخِيُّ
أَحَبُّ إِلَى اللَّهِ مِنَ عَالِمٍ بَخِيلٍ؛

سخاوتمند به خدا نزدیک و به مردم نزدیک و به بهشت نزدیک و از جهنم دور است و بخیل از خدا دور و از مردم دور و از بهشت دور و به جهنم نزدیک است، نادان سخاوتمند نزد خدا از عالم بخیل محبوبتر است.

نهج الفصاحه

حدیث - 1465

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

السَّاعِي عَلَى الْأَرْمَلَةِ وَالْمَسْكِينِ كَالْمَجَاهِدِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَوْ الْقَائِمِ اللَّيْلِ الصَّائِمِ النَّهَارِ؛

آنکه در کار بیوه و یتیم بکوشد چون مجاهد راه خدا یا نمازگزار شب یا روزه دار روز است.

نهج الفصاحه

حدیث - 1466

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

سَلُوا أَهْلَ الشَّرَفِ عَنِ الْعِلْمِ فَإِنَّ كَانَ عِنْدَهُمْ عِلْمٌ فَاصْنُوهُ فَإِنَّهُمْ لَا يَكْذِبُونَ؛

شریفان را از علم بپرسید اگر علمی نزد ایشان بود بنویسید که آنها دروغ نمی گویند.

نهج الفصاحه

حدیث - 1467

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

سلوا الله علما نافعا و تعوذوا بالله من علم لا ينفع؛

از خدا عملی سودمند بخواهید و از علمی که سود ندهد به خدا پناه برید.

نهج الفصاحه

حدیث - 1468

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

سلوا الله العفو و العافيه فإنَّ أحدا لم يعط بعد اليقين خيرا من العافيه؛

از خدا بخشش و عافیت طلب کنید که پس از ایمان، هیچ کس را چیزی بهتر

از عافیت نداده اند.

نهج الفصاحه

حدیث - 1469

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

سلوا الله كلَّ شئٍ حتَّى الشَّسع فإنَّ الله إن لم يبسرَّه لم يتيسرَّ؛

همه چیز حتی بند صندل را از خدا بخواهید که اگر خدا آن را میسور نکند،

میسر نخواهد شد.

نهج الفصاحه

حدیث - 1470

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

سلوا الله من فضله فإن الله يحب أن يسأل، و أفضل العبادہ انتظار الفرج؛
خدا را از فضل او طلب کنید که خدا دوست دارد که از او بخواهند، بهترین
عبادت‌ها انتظار گشایش است.

نهج الفصاحه

حدیث - 1471

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

سخافه بالمرء أن يستخدم ضيفه؛
سبک عقلی مرد آن است که مهمان خویش را به خدمت گیرد.

نهج الفصاحه

حدیث - 1472

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ستّ خصال من الخير: جهاد أعداء الله بالسيف، و الصوم في يوم الصّيف، و
حسن الصبر عند المصيبة، و ترك المراء، و الإنفاق في الخفا، و المحاباه في الله؛
شش صفت نیکست پیکار با دشمنان خدا به وسیله شمشیر و روزه در روز
تابستان و نیک صبری به هنگام مصیبت و ترک مجادله و انفاق در نهان و
دوستی در راه خدا.

حدیث - 1473

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

سبع یجری للعبد أجرهنّ و هو فی قبره بعد موته: من علّم علما، أو أجرى نهرا، أو حفر بئرا، أو غرس نخلا، أو بنى مسجدا، أو ورّث مصحفا، أو ترک ولدا یستغفر له بعدموته؛

هفت چیز است که پاداش آن برای بنده در قبر او و پس از مرگش دوام دارد کسی که علمی تعلیم دهد، یا نهری به جریان آورد یا چاهی حفر کند یا نخلی بکارد یا مسجدی بسازد یا مصحفی به ارث گذارد یا فرزندی به جا نهد که پس از مرگش برای او آمرزش خواهد.

حدیث - 1474

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

سباب المسلم فسوق و قتاله کفر و حرمة ماله کحرمة دمه؛
بدگوئی مسلمان گناه است و جنگ او کفر است و حرمت مال وی چون حرمت خون اوست.

حدیث - 1475

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

سافروا تصحّوا و ترزقوا؛

سفر کنید تا تندرست شوید و روزی یابید.

نهج الفصاحه

حدیث - 1476

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ساعات الأذى فى الدنيا يذهبن ساعات الأذى فى الآخرة؛

ساعت‌های آزار این دنیا ساعت های آزار آخرت را نابود می کند.

نهج الفصاحه

حدیث - 1477

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

زوّجوا الأكفاء و تزوّجوا الأكفاء، و اختاروا لنطفكم؛

به اشخاص هم شأن زن بدهید و از اشخاص هم شأن زن بگیرند و محل نطفه

های خود را به دقت انتخاب کنید.

نهج الفصاحه

حدیث - 1478

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

زر القبور تذكر بها الآخرة و اغسل الموتى فَإِنَّ معالجه جسد خاو موعظه
بلیغه و صلّ علی الجنائز لعلّ ذلك یحزنک فَإِنَّ الحزین فی ظلّ الله یوم القیامه
یتعرض لكلّ خیر؛

به زیارت قبرها برو تا آخرت را بیاد آری و مردگان را غسل بده زیرا زیر و
رو کردن جسد بی حرکت موعظه ای کامل است. بر مردگان نمازگزار شاید بدین
وسیله غمگین شوی زیرا شخص غمگین روز رستاخیز در سایه خدا در معرض
همه نیکیهاست.

نهج الفصاحه

حدیث - 1479

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

الرّمی خیر ما لهوتم به؛

تیر اندازی بهترین تفریجهای شماست.

نهج الفصاحه

حدیث - 1480

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

الرَّفَقَ يَمَنُ وَ الْخَرْقَ شَوْمٌ وَ إِذَا أَرَادَ اللَّهُ بِأَهْلِ بَيْتٍ خَيْرًا أَدْخَلَ عَلَيْهِمُ بَابَ الرَّفَقِ فَإِنَّ الرَّفَقَ لَمْ يَكُنْ فِي شَيْءٍ إِلَّا زَانَهُ وَ إِنَّ الْخَرْقَ لَمْ يَكُنْ فِي شَيْءٍ إِلَّا شَانَهُ؛

ملایمت مایه میمنت است و خشونت مایه شئامت و همین که خداوند برای اهل خانه ای نیکی خواهد آنها را با ملایمت قرین کند زیرا ملایمت در هر چه باشد آن را زینت دهد و خشونت در هر چه باشد آن را خوار کند.
نهج الفصاحه

حدیث - 1481

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

الرَّغْبَةُ فِي الدُّنْيَا تَكْثُرُ الْهَمَّ وَ الْحُزْنَ وَ الْبُطَانَةَ تَقْسِي الْقَلْبَ؛
علاقه به دنیا غم و اندوه را زیاد می کند و شکم پرستی دل را سخت می کند.
نهج الفصاحه

حدیث - 1482

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
الرَّزْقُ أَشَدُّ طَلْبًا لِلْعَبْدِ مِنْ أَجَلِهِ؛
روزی بیشتر از مرگ در جستجوی بنده است.
نهج الفصاحه

حدیث - 1483

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
الرَّحْمَ مَعْلَقَهُ بِالْعَرْشِ يَقُولُ: مَنْ وَصَلَنِي وَصَلَهُ اللَّهُ وَ مَنْ قَطَعَنِي قَطَعَهُ اللَّهُ؛
خویشاوندی به عرش آویخته است و گوید هر که مرا پیوند دهد خدا او را
پیوند دهد و هر که مرا ببرد خدا او را ببرد.
نهج الفصاحه

حدیث - 1484

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
الرَّجَالُ أَرْبَعَةٌ سَخِيٌّ وَ كَرِيمٌ وَ بَخِيلٌ وَ لَثِيمٌ، فَالسَّخِيُّ الَّذِي يَأْكُلُ وَ يُعْطَى وَ
الكَرِيمُ الَّذِي لَا يَأْكُلُ وَ يُعْطَى وَ الْبَخِيلُ الَّذِي يَأْكُلُ وَ لَا يُعْطَى وَ اللَّثِيمُ الَّذِي لَا
يَأْكُلُ وَ لَا يُعْطَى؛

مردان چهار قسمند بخشنده و جوانمرد و بخیل و فرومایه، بخشنده آن است که بخورد و بخوراند، جوان مرد آن است که نخورد و بخوراند، بخیل آن است که بخورد و نخوراند و فرومایه آن است که نه بخورد و نه بخوراند.

نهج الفصاحه

حدیث - 1485

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

الرَّاحِمُونَ يَرْحَمُهُمُ الرَّحْمَنُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى. اَرْحَمُوا مَنْ فِي الْأَرْضِ يَرْحَمَكُم مِّنْ فِي السَّمَاءِ؛

خداوند رحیمان را رحم میکند با آنها که در زمین اند رحم کنید تا آن که در آسمان است به شما رحم کند.

نهج الفصاحه

حدیث - 1486

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

رفع العلم عن ثلاثه: عن المجنون المغلوب على عقله حتى يبرء و عن النائم حتى يستيقظ و عن الصبي حتى يحتلم؛

قلم از سه کس برداشته اند مجنونی که اختیار عقل خود را ندارد تا شفا یابد و خفته تا بیدار شود و طفل تا بالغ شود.

نهج الفصاحه

حدیث - 1487

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
ردّوا السّلام و غضّوا البصر و أحسنوا الكلام؛
سلام را جواب بدهید و از محارم چشم بیوشید و سخن نیک گوئید.
نهج الفصاحه

حدیث - 1488

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
ردّ جواب الكتاب حقّ کرد السّلام؛
جواب نامه نیز مانند جواب سلام لازمست.
نهج الفصاحه

حدیث - 1489

رحم الله من حفظ لسانه و عرف زمانه و استقامت طریقه؛
خدا رحمت کند آن کس را که زبان خود را حفظ کند و روزگار خود را
بشناسد و روش او راست باشد.
نهج الفصاحه

حدیث - 1490

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

رحم الله عينا بكت من خشيه الله و رحم الله عينا سهرت في سبيل الله؛
خدا رحمت کند دیده ای را که از ترس خدا بگرید و رحمت کند دیده ای را
که در راه خدا بیدار ماند.

نهج الفصاحه

حدیث - 1491

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

رحم الله عبدا قال خيرا فغنى أو سكت عن سوء فسلم؛
خدا رحمت کند بنده ای را که سخن نیک گوید و غنیمت برد یا از بد گوئی
سکوت کند و سالم ماند.

نهج الفصاحه

حدیث - 1492

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

رحم الله عبدا سمحا إذا باع سمحا إذا اشترى سمحا إذا قضى سمحا إذا اقتضى؛

خدا رحمت کند کسی را که هنگام فروش سهل انگار باشد و هنگام خرید سهل انگار باشد و هنگام پرداخت سهل انگار باشد و هنگام طلب سهل انگار باشد.

نهج الفصاحه

حدیث - 1493

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

رحم الله امرأ سمع منا حديث - ا فوعاه ثم بلغه من هو أوعى منه؛
خدا رحمت کند کسی را که سخنی از ما بشنود و حفظ کند و به کسی که بهتر از او حفظ تواند کرد، برساند.

نهج الفصاحه

حدیث - 1494

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

رحم الله امرأ اكتسب طيبا و انفق قصدا و قدم فضلا ليوم فقره و حاجته؛

خدا رحمت کند کسی را که کسب حلال کند و به اعتدال خرج کند و ما زاد
آن را برای روز تنگ دستی و حاجت از پیش فرستد.

نهج الفصاحه

حدیث - 1495

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

رحم الله امرءاً أصلح من لسانه؛

خدا رحمت کند کسی را که زبان خود را اصلاح کند.

نهج الفصاحه

حدیث - 1496

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

رحماء أمتی أوساطها؛

رحیمان امت من، متوسطانند.

نهج الفصاحه

حدیث - 1497

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ربّ أشعث أغبر ذی طمرین تنبو عنه أعین الناس لو أقسم على الله لأبره؛

چه بسا ژولیده گرد آلود که دو لباس کهنه دارد و چشم مردم از او بیزار است

اگر از جانب خدا تعهدی کند، خداوند انجام دهد.

نهج الفصاحه

حديث - 1498

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
رأس الحكمه معرفه الله؛
اساس حکمت، خداشناسی است.
نهج الفصاحه

حديث - 1499

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
رأس الحكمه مخافه الله؛
اساس حکمت، ترس خداست.
نهج الفصاحه

حديث - 1500

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
ذنب العالم ذنب واحد و ذنب الجاهل ذنبان؛
گناه دانا یک گناه است و گناه نادان دو گناه.
نهج الفصاحه

حدیث - 1501

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ذكر الله شفاء القلوب؛

یاد کردن خدا شفای دلهاست.

نهج الفصاحه

حدیث - 1502

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ذبح الرجل أن تركه في وجهه؛

سر بریدن مرد آن است که در حضورش تمجید وی کنی.

نهج الفصاحه

حدیث - 1503

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

الدّين دينان: فمن مات و هو ينوي قضاء فأنا وليّه و من مات و لا ينوي

قضاء فذاک الذی یؤخذ من حسناته لیس یومئذ دینار و لا درهم؛

دو جور قرض هست هر که بمیرد و در دل دارد که قرض خود را بپردازد من

ولی او هستم و هر که بمیرد و در دل دارد قرض خود را ندهد، در مقابل آن از

اعمال نیک وی بردارند زیرا در آن روز دینار و درهمی نیست.

نهج الفصاحه

حدیث - 1504

الدّواء من القدر و قد ینفع بإذن الله تعالی؛
دوا از وسائل تقدیر است و به فرمان خدا فایده می دهد.
نهج الفصاحه

حدیث - 1505

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
الدّنیا سجن المؤمن و جنّه الکافر؛
دنیا زندان مؤمن است و بهشت کافر.
نهج الفصاحه

حدیث - 1506

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
الدّنیا دار من لا دار له و مال من لا مال له و لها یجمع من لا عقل له؛
دنیا خانه کسی است که خانه ندارد و مال کسی است که مال ندارد و کسی
برای دنیا مال فراهم میکند که عقل ندارد.
نهج الفصاحه

حدیث - 1507

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

الدُّنْيَا حُلُوهُ خُضْرُهُ فَمَنْ أَخَذَهَا بِحَقِّهِ بَوْرَكَ لَهُ فِيهَا وَ رَبٌّ مَتَخَوِّضٌ فِيمَا
اشْتَهَتْ نَفْسُهُ لَيْسَ لَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِلَّا النَّارُ؛
دنیا شیرین و دوست داشتنی است هر که از آن مطابق حق بهره گیرد بر او
مبارکباد و بسا کسان که در خواهشهای خود فرو روند و روز قیامت نصیبی جز
آتش ندارند.

نهج الفصاحه

حدیث - 1508

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

الدَّالُّ عَلَى الْخَيْرِ كِفَاعِلُهُ وَاللَّهُ يَحِبُّ إِغَاثَةَ اللَّهْفَانِ؛
رهبر نیکی چون نکوکار است و خداوند فریادرسی بیچارگان را دوست دارد.
نهج الفصاحه

حدیث - 1509

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

الدَّاعِي وَالْمُؤْمِنُ فِي الْأَجْرِ شَرِيكَانِ وَالْقَارِي وَالْمُسْتَمِعُ فِي الْأَجْرِ شَرِيكَانِ وَ
العالم و المتعلّم في الأجر شريكان؛

آنکه دعا میکند و آنکه آمین گوید در پاداش شریکند و قاری و مستمع در پاداش شریکند و دانشمند و دانش آموز در پاداش شریکند.

نهج الفصاحه

حدیث - 1510

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

دوروا مع کتاب الله حیثما دار.

پیوسته پیرو کتاب خدا باشید.

نهج الفصاحه

حدیث - 1511

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

دعوا الناس یصیب بعضهم من بعض فإن استنصح أحدکم أخاه فلینصحه؛

بگذارید مردم از یک دیگر فائده برند و وقتی یکی از شما از برادر خویش

مشورت خواست رأی خوت را به او بگوید.

نهج الفصاحه

حدیث - 1512

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

دعوا الناس یرزق الله بعضهم ببعض؛

بگذارید خداوند بعضی مردم را به وسیله بعضی دیگر روزی دهد.

نهج الفصاحه

حدیث - 1513

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

دعوا الدنیا لأهلها، من أخذ من الدنیا فوق ما یکفیه أخذ حتفه و هو لا یشعر؛
دنیا را باهل آن واگذارید، هر که از دنیا بیش از حاجت خود فرا گیرد، هلاک
خویش را گرفته و نمی داند.

نهج الفصاحه

حدیث - 1514

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

دع ما یریک إلی مالا یریک فإنک لن تجد فقد شیء ترکته لله؛
از آنچه شبهه ناک است در گذر و آنچه را شبهه ناک نیست برگیر زیرا فقدان
چیزی را که برای خدا رها کرده ای احساس نخواهی کرد.

نهج الفصاحه

حدیث - 1515

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

دع ما یریک إلی مالا یریک فإن الصّدق ینجی؛
از آنچه شبهه ناک است بگذر و آنچه را شبهه ناک نیست برگیر که راستی
مایه نجات است.

نهج الفصاحه

حدیث - 1516

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

دع قیل و قال و کثره السؤال و إضاعه المال؛
از قیل و قال و کثرت سؤال و تلف کردن مال در گذر.

نهج الفصاحه

حدیث - 1517

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

درهم الرجل ینفق فی صحته خیر من عتق رقبه عند موته؛
درهمی که انسان در حال صحت در راه خدا خرج کند بهتر از بنده ای است
که هنگام مرگ آزاد کند.

نهج الفصاحه

حدیث - 1518

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

داووا مرضاکم بالصدقه فإنها تدفع عنکم الأمراض و الأعراض؛
بیماران خود را به وسیله صدقه علاج کنید زیرا صدقه امراض و اعراض را از
شما دفع می کند.

نهج الفصاحه

حدیث - 1519

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

الخير كثير و من يعمل به قليل؛

خوبی بسیار است و کسی که بدان عمل کند اندک.

نهج الفصاحه

حدیث - 1520

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

الخلق كلهم عيال الله فأحبهم إلى الله أنفعهم لعياله؛

مردم همه عیال خدایند و محبوب ترین کسان پیش خدا کسی است که برای

عیال وی سودمندتر باشد.

نهج الفصاحه

حدیث - 1521

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

الخرق شؤم و الرّقق یمن؛

خشونت شامت است و مدارا میمنت.

نهج الفصاحه

حدیث - 1522

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

خَيْرُ سُلَيْمَانَ بَيْنَ الْمَالِ وَالْمَلِكِ وَالْعِلْمِ فَاخْتَارِ الْعِلْمَ فَاعْطِ الْمَلِكَ وَالْمَالِ
لَاخْتِيَارَهُ الْعِلْمَ؛

سلیمان پیغمبر را میان ملک و دانش مخیر کردند دانش را برگزید ملک را
نیز بدو دادند برای آنکه دانش را برگزیده بود.
نهج الفصاحه

حدیث - 1523

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

خَيْرُ نِسَائِكُمُ الْعَفِيفَةُ الْغُلَمَةُ عَفِيفَةٌ فِي فَرْجِهَا غُلَمَةٌ عَلَى زَوْجِهَا؛
بهترین زنان شما زن عقیف غلمه عقیفه فی فرجها غلمه علی زوجها؛
خود رغبت داشته باشد.
نهج الفصاحه

حدیث - 1524

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

خَيْرُ نِسَاءِ أُمَّتِي أَصْبِحُهُنَّ وَجْهًا وَأَقْلَهُنَّ مَهْرًا؛
بهترین زنان امت من کسانی هستند که رویشان نکوتر و مهرشان کمتر است.
نهج الفصاحه

حدیث - 1525

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

خیر ما یخلف الإنسان بعده ثلاث ولد صالح یدعو له و صدقه تجری یبلغه
أجرها و علم ینتفع به من بعده؛

بهترین چیزی که انسان پس از خود و او می گذارد سه چیز است فرزند پارسا
که برای او دعا کند و صدقه جاری که پاداش آن بدو رسد و دانشی که پس از
وی از آن بهره مند شوند.

نهج الفصاحه

حدیث - 1526

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

خیر ما أعطی الرجل المؤمن خلق حسن و شرّ ما أعطی - الرجل قلب سوء
فی صوره حسنه؛

بهترین چیزی که به مرد داده اند خوی نیک است و بدترین چیزی که به مرد
داده اند سیرت بد است در صورت نیک.

نهج الفصاحه

حدیث - 1527

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

خیرکم من یرجی خیره و یؤمن شرّه و شرکم من لا یرجی خیره و لا یؤمن شرّه؛

بهترین شما کسی است که به خیرش امید توان داشت و از شرش امان توان یافت و بدترین شما کسی است که به خیرش امید و از شرش امان نیست.
نهج الفصاحه

حدیث - 1528

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

خیرکم من لم یتَرَ آخرته لدنياه و لا دنياه لآخرته و لم یکن کلاً علی الناس؛
بهترین شما کسی است که آخرت خود را برای دنیا از دست ندهد و دنیای خود را برای آخرت از دست ندهد و سربار مردم نباشد.
نهج الفصاحه

حدیث - 1529

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

خیرکم من أعانہ اللہ علی نفسه فملکها؛
بهترین شما کسی است که خداوند کمکش کرده و بر خویشتن تسلط یافته است.

نهج الفصاحه

حدیث - 1530

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

خیرکم خیرکم لأهله و أنا خیرکم لأهلی ما أكرم النساء إلا کریم و لا أهانهنّ إلا لثیم؛

بهترین شما کسی است که برای کسان خود بهتر است، من از همه شما برای کسان خود بهترم، بزرگ مردان زنان را گرامی شمارند و فرومایگان زنان را خوار دارند.

نهج الفصاحه

حدیث - 1531

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

خیرکم المدافع عن عشیرته ما لم یأثم؛

بهترین شما کسی است که از طایفه خود دفاع می کند به شرط آن که در این راه مرتکب گناه نشود.

نهج الفصاحه

حدیث - 1532

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

خیرکم إسلاما أحاسنکم أخلاقا إذا فقهوا؛

از میان شما اسلام آن کس بهتر است که اخلاقش نیک تر است اگر در کار
دین دانا باشند.

نهج الفصاحه

حدیث - 1533

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

خیرکم أزهکم فی الدنیا و أرغبکم فی الآخرة؛

بهترین شما کسی است که به دنیا بی رغبت تر و به آخرت راغب تر است.

نهج الفصاحه

حدیث - 1534

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

خیر شبابکم من تشبه بالکحول و شرّ کحولکم من تشبه بشبابکم؛

بهترین جوانان شما آن است که رفتار پیران پیش گیرد و بدترین پیران شما

آن است که روش جوانان داشته باشد.

نهج الفصاحه

حدیث - 1535

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

خیر بیوتکم بیت فیه یتیم مکرم؛

بهترین خانه های شما خانه ایست که در آن یتیمی محترم باشد.

نهج الفصاحه

حدیث - 1536

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

خیر بیت فی المسلمین بیت فیہ یتیم یحسن إلیه و شرّ بیت فی المسلمین بیت فیہ یتیم یساء إلیه أنا و کافل الیتیم فی الجنّه هکذا؛
بهترین خانه های مسلمانان خانه ایست که در آن یتیمی باشد و به او نیکی کنند و بدترین خانه های مسلمانان خانه ایست که در آن یتیمی باشد و به او بدی کنند من و کسی که کفالت یتیم را به عهده بگیرد در بهشت مانند دو انگشت همراهیم.

نهج الفصاحه

حدیث - 1537

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

خیر إخوانکم من أهدی إلیکم عیوبکم؛
بهترین برادران شما آن است که عیوبتان را به شما آشکارا بگوید.

نهج الفصاحه

حدیث - 1538

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
خیر أبواب البر الصدقه؛
بهترین راه های نیکی، صدقه دادن است.
نهج الفصاحه

حدیث - 1539

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
خیر النکاح أيسره؛
بهترین ازدواجها آن است که آسان تر انجام گیرد.
نهج الفصاحه

حدیث - 1540

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
خیر النساء اللّتی تسره إذا نظر و تطيعه إذا أمر و لا تخالفه فی نفسها و لا مالها
بما یکره؛
بهترین زنان آن است که وقتی مرد بدو نگیرد، مسرور شود و وقتی بدو فرمان
دهد، اطاعت کند و با تن و مال خود بر خلاف رضای شوهر کاری نکند.
نهج الفصاحه

حدیث - 1541

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

خیر الناس من طال عمره و حسن عمله و شر الناس من طال عمره و ساء عمله؛

بهترین مردم کسی است که عمرش دراز و رفتارش نیک باشد و بدترین مردم کسی است که عمرش دراز و رفتارش بد باشد.
نهج الفصاحه

حدیث - 1542

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

خیر الناس من انتفع به الناس؛

بهترین مردم کسی است که مردم از او منتفع شوند.
نهج الفصاحه

حدیث - 1543

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

خیر الناس مؤمن فقیر يعطی جهده؛

بهترین مردم مؤمن فقیری است که به قدر توانائی خود انفاق کند.
نهج الفصاحه

حدیث - 1544

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

خیر الناس أقرؤهم و أفقههم فی دین الله و اتقاهم لله و آمرهم بالمعروف و
أنهاهم عن المنکر و أوصلهم للرحم؛
بهترین مردم کسانی هستند که قرآن بهتر خوانند و در کار دین داناتر باشند و
از خدا بیشتر ترسند و به نیکی بیشتر امر کنند و از بدی بیشتر جلوگیری کنند و
با خویشاوندان بیشتر نزدیک شوند.
نهج الفصاحه

حدیث - 1545

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

خیر المسلمین من سلم - المسلمون من یده و لسانه؛
بهترین مسلمانان کسی است که مسلمانان از دست و زبانش در امان باشند.
نهج الفصاحه

حدیث - 1546

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

خیر المجالس أوسعها؛
بهترین مجالس آن است که وسیع تر باشد.
نهج الفصاحه

حدیث - 1547

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

خیر العمل ما نفع و خیر الهدی ما اتبع؛

بهترین اعمال آن است که سودمند باشد و بهترین هدایتها آن است که پیروی کنند.

نهج الفصاحه

حدیث - 1548

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

خیر العمل أن تفارق الدنیا و لسانک رطب من ذکر الله؛

بهترین کارها آن است که هنگام مفارقت از جهان زبانت به نام خدا گویا باشد.

نهج الفصاحه

حدیث - 1549

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

خیر العباده أخفیها؛

بهترین عبادت ها آن است که پنهان تر است.

نهج الفصاحه

حدیث - 1550

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

خیر الصدقه ما کان عن ظهر غنی؛

بهترین صدقه آن است که با فراخ دستی انجام دهند.

نهج الفصاحه

حدیث - 1551

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

خیر الصدقه ما أبقت غنی و الید العلیا خیر من الید السفلی و ابداء بمن تعول؛

بهترین صدقه ها آن است که چیزی پس از آن بجای ماند، و دست دهنده

بہتر از دست گیرنده است و صدقه را از نانخوران خود آغاز کن.

نهج الفصاحه

حدیث - 1552

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

خیر الزاد التقوی و خیر ما ألقى فی القلب الیقین؛

بهترین توشه های سفر حیات تقوی است و بهترین صفات قلب ایمان است.

نهج الفصاحه

حدیث - 1553

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
خیر الرزق ما کان یوما بیوم کفافاً؛
بهترین روزی آن است که روز به روز به حد کفایت برسد.
نهج الفصاحه

حدیث - 1554

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
خیر الدنیا و الآخرة مع العلم و شرّ الدنیا و الآخرة مع الجهل؛
نیکی دنیا و آخرت با دانش همراه است و بدی دنیا و آخرت با نادانی قرین
است.
نهج الفصاحه

حدیث - 1555

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
خیر الأمور أوسطها؛
بهترین کارها آن است که به اعتدال نزدیک تر است.
نهج الفصاحه

حدیث - 1556

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

خیر الأصحاب عند الله خیرهم لصاحبه و خیر الجیران عند الله خیرهم
لجاره؛

بهترین رفیقان پیش خدا کسی است که برای رفیق خود بهتر باشد و بهترین
همسایگان کسی است که برای همسایه خود بهتر باشد.
نهج الفصاحه

حدیث - 1557

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

خیارکم من ذکرکم بالله رؤیته و زاد فی علمکم منطقه و رغّبکم فی الآخرة
عمله؛

بهترین شما آن کس است که دیدار او خدا را به یاد شما آورد و سخنانش
دانش شما را بیفزاید و رفتارش شما را به آخرت راغب سازد.
نهج الفصاحه

حدیث - 1558

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

خیارکم خیارکم لنسائهم؛
بهترین شما کسانی هستند که برای زنان خود بهتر باشند.

نهج الفصاحه

حدیث - 1559

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

خيارکم أطولکم أعمارا و أحسنکم أعمالا؛

بهترین شما کسانی هستند که عمرهایشان درازتر و اعمالشان بهتر است.

نهج الفصاحه

حدیث - 1560

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

خيارکم أطولکم أعمارا و أحسنکم أخلاقا؛

بهترین شما کسانی هستند که عمرشان درازتر و اخلاقشان نیک تر است.

نهج الفصاحه

حدیث - 1561

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

خيارکم أحسنکم قضاء للدين؛

بهترین شما کسانی هستند که قرض خود را بهتر ادا کنند.

نهج الفصاحه

حدیث - 1562

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
خيارکم أحاسنکم أخلاقا الذين يألفون و يؤلفون؛
بهترین شما کسانی هستند که اخلاقشان بهتر است و با مردم سازگارند و
کسان را با یکدیگر سازگاری دهند.
نهج الفصاحه

حدیث - 1563

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
خيار أمتی من دعا إلى الله تعالى و حبّ عباده إليه؛
بهترین امت من کسی است که مردم را به سوی خدا بخواند و بندگان خدا را
دوستدار او سازد.
نهج الفصاحه

حدیث - 1564

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
خلقان يحبّهما الله و خلقان يبغضهما الله فأما اللذان يحبّهما الله فالسّخاء و
السّماحه و أما اللذان يبغضهما الله فسوء الخلق و البخل و إذا أراد الله بعبد خيرا
استعمله على قضاء حوائج الناس؛

دو صفت را خدا دوست دارد، و دو صفت را دشمن دارد، دو صفتی که خدا دوست دارد بخشش است و گذشت و دو صفتی که خدا دشمن دارد بدخوئی و بخل است و همین که خدا برای بنده ای نیکی خواهد وی را برای رفع حوائج مردم به کار می برد.

نهج الفصاحه

حدیث - 1565

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

خلق الله مائه رحمه فوضع رحمه واحده بين خلقه يتراحمون بها و خبأ عنده مائه إلا واحده؛

خداوند صد جزء رحمت آفرید و یکی را میان خلق نهاد که به وسیله آن بر یکدیگر رحم کنند و نود و نه جزء آن را پیش خود نگهداشت.

نهج الفصاحه

حدیث - 1566

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

خَلَّفْتُ فِيكُمْ شَيْئَيْنِ لَنْ تَضِلُّوا بَعْدَهُمَا: كِتَابَ اللَّهِ وَ سُنَّتِي وَ لَنْ يَتَفَرَّقَا حَتَّى يَرِدَا عَلَى الْحَوْضِ؛

دو چیز میان شما واگذاشتم که بعد از آن گمراه نخواهید شد قرآن و روش من و این دو از هم جدا نشوند تا بر سر حوض به من برسند.

نهج الفصاحه

حدیث - 1567

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

خَلَّتَانِ كَثِيرٌ مِنَ النَّاسِ فِيهِمَا مَفْتُونُ الصَّحَّةِ وَ الْفِرَاقِ؛
دو صفت است که بیشتر مردم بدان دلباخته اند صحت و فراغت،
نهج الفصاحه

حدیث - 1568

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

خُذُوا مِنَ الْعَمَلِ مَا تَطِيقُونَ فَإِنَّ اللَّهَ لَا يَمَلُّ حَتَّى تَمَلُّوا؛
عمل به قدر طاقت کنید زیرا ملالت شما مایه ملالت خدا می شود،
نهج الفصاحه

حدیث - 1569

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

خُذِ الْأَمْرَ بِالتَّدْبِيرِ فَإِنَّ رَأْيَ فِی عَاقِبَتِهِ خَيْرٌ أَمْضٍ وَ إِنْ خَفْتَ غَيًّا فَأَمْسِكْ؛
کار را به تدبیر بنگر اگر در سر انجام آن خیری هست قدم بگذار و اگر از
عاقبت آن بیم داری دست نگهدار،
نهج الفصاحه

حدیث - 1570

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

خدمتک زوجتک صدقه.

خدمتی که به زن خود می کنی، صدقه است.

نهج الفصاحه

حدیث - 1571

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

خاب عبد و خسر لم يجعل الله تعالى في قلبه رحمه للبشر؛

بنده ای که خداوند رحم نسبت به کسان را در دل او قرار نداده، زیانکار

است.

نهج الفصاحه

حدیث - 1572

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

الحياء من الإيمان و الإيمان في الجنة و البذاء من الجفاء و الجفاء في النار؛

حیا از لوازم ایمان است و ایمان در بهشت است و بد زبانی از خشونت است

و خشونت در جهنم است.

نهج الفصاحه

حدیث - 1573

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

الْحَمِّی تَحْتَ الْخَطَايَا كَمَا تَحْتَ الشَّجَرَةِ وَرَقُهَا؛

تب گناهان را می ریزد چنان که درخت برگهای خود را می ریزد.

نهج الفصاحه

حدیث - 1574

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

الْحَمْدُ عَلَى النِّعْمَةِ أَمَانٌ لِرِزَالِهَا؛

سپاس بر نعمت مایه امنیت از زوال آن است.

نهج الفصاحه

حدیث - 1575

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

الْحِكْمَةُ ضَالَّةُ الْمُؤْمِنِ يَأْخُذُهَا مَنْ سَمِعَهَا وَ لَا تَبَالِي فِي أَىِّ وَعَاءٍ خَرَجْتَ؛

حکمت گمشده مؤمن است از هر که بشنود فرا گیرد و اهمیت ندهد که از

کجا آمده است.

نهج الفصاحه

حدیث - 1576

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

حوسب رجل ممّن كان قبلکم فلم یوجد له من الخیر شیء إلاّ أنّه کان رجلاً
موسراً و کان یخالط الناس و کان یأمر غلمانہ أن یتجاوزوا عن المعسر فقال اللّٰہ
عزّ و جلّ لملائکته نحن أحقّ بذلک منه تجاوزوا عنه؛

یکی از پیشینیان را به حساب کشیدند و کار نیکی نداشت جز آن که مرد
توانگری بود و با مردم داد و ستد داشت و به غلامان خود می گفت از مطالبه
وامانندگان درگذرید خداوند به فرشتگان گفت ما بگذشت از او سزاوارتریم، از
او درگذرید.

نهج الفصاحه

حدیث - 1577

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

حلوه الدّنيا مرّه الآخره و مرّه الدّنيا حلوه الآخره؛
شیرینی دنیا تلخی آخرت و تلخی دنیا شیرینی آخرت است.

نهج الفصاحه

حدیث - 1578

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

حقیق بالمرء أن یكون له مجالس یخلو فیها و یذكر ذنوبه فیستغفر اللّٰہ منها؛

چه خوب است که مرد گاهی خلوت کند و گناهان خود را بیاد آرد و از خدا
آمرزش خواهد.

نهج الفصاحه

حدیث - 1579

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

حقّ کبیر الإخوه علی صغیرهم کحقّ الوالد علی ولده؛
حق برادر بزرگ بر برادرهای کوچک مانند حق پدر بر فرزند است.

نهج الفصاحه

حدیث - 1580

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

حقّ علی الله عون من نکح التماس العفاف عمّا حرم الله؛
هر که زن گیرد به این منظور که از محرمات بر کنار ماند، بر خدا لازم است
که او را یاری کند.

نهج الفصاحه

حدیث - 1581

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

حقّ الولد علی الوالد أن یعلمه الكتابه و السباحه و الرمايه و أن لا یرزقه إلّا
طیباً و أن یزوّجه إذا بلغ؛

حق پسر بر پدر آن است که نوشتن و شنا کردن و تیر انداختن به او بیاموزد
و جز غذای خوب بدو نخوراند و همین که بالغ شد به او زن بدهد.

نهج الفصاحه

حدیث - 1582

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

حقّ المسلم على المسلم ستّ: إذا لقيته فسلم عليه و إذا دعاك فأجبه و إذا
استنصحك فانصح له و إذا عطس فحمد الله فشمته و إذا مرض فعده و إذا مات
فاتبعه؛

حق مسلمان بر مسلمان شش چیز است: وقتی او را دیدی، بر او سلام کن و
وقتی تو را دعوت کرد، بپذیر و وقتی با تو مشورت کرد، رأی خود را به او بگو
و همین که عطسه زد، عافیت باد بگو و همین که مریض شد، او را عیادت کن و
همین که مرد، همراه جنازه اش برو.

نهج الفصاحه

حدیث - 1583

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

حقّ الجار إن مرض عدته و إن مات شيعته و إن استقرضك أقرضته و إن
أصابه خير هنأته و إن أصابته مصيبه عزّيته و لا ترفع بناءك فوق بناءه فتسدّ
عليه الرّيح؛

حق همسایه آن است که اگر مریض شد، عیادتش کنی و اگر مرد همراه جنازه اش بروی و اگر از تو قرض خواست بدهی و اگر حادثه خوشی بر او رخ داد بدو تهنیت گویی و اگر مصیبتی رخ داد تعزیتش گویی و بنای خود را از بنای او فراتر نبری و جریان باد را بر او نبندی.

نهج الفصاحه

حدیث - 1584

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

حَفَّتِ الْجَنَّةُ بِالْمَكَارِهِ وَ حَفَّتِ النَّارُ بِالشَّهَوَاتِ؛

بهشت با ناملایمات قرین است و جهنم با خواستنی ها همراه است.

نهج الفصاحه

حدیث - 1585

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

حَصَّنُوا أَمْوَالَكُمْ بِالزَّكَاةِ وَ دَاوُوا مَرْضَاكُمْ بِالصَّدَقَةِ وَ أَعَدُّوا لِلْبَلَاءِ الدَّعَاءَ؛

اموال خود را به وسیله زکات محفوظ دارید و مریضان خود را با صدقه علاج کنید و برای جلوگیری از بلا به دعا متوسل شوید.

نهج الفصاحه

حدیث - 1586

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

حسن الملكه يمن و سوء الخلق شؤم؛
نیک خوئی برکت است و بد خوئی شامت.
نهج الفصاحه

حدیث - 1587

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
حسن الملكه نماء و سوء الخلق شؤم و البرّ زیاده فی العمر و الصّدقه تمنع
میته السوء؛
نیک خوئی، رشد است و بد خوئی، شامت است و نیکی افزایش عمر است و
صدقه از مرگ بد جلوگیری می کند.
نهج الفصاحه

حدیث - 1588

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
حسن الظّنّ من حسن العباده؛
خوش گمانی از نیکی عبادت است.
نهج الفصاحه

حدیث - 1589

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
حسبك من الكذب أن تحدّث بكلّ ما سمعت؛

در دروغگوئی تو همین قدر بس که هر چه شنیده ای نقل کنی.
نهج الفصاحه

حدیث - 1590

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
حسبک من الجهل أن تظهر ما علمت؛
در نادانی تو همین قدر بس که هر چه دانی آشکار کنی.
نهج الفصاحه

حدیث - 1591

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
حرّم لباس الحریر و الذّهب علی ذکور أمتی و أحلّ لائناهم؛
پوشیدن ابریشم و طلا بر مردان امت من حرام و بر زنانشان حلال است.
نهج الفصاحه

حدیث - 1592

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
حرّم علی عینین أن تنالهما النّار: عین بکت من خشیه اللّٰه و عین باتت
تحرس الإسلام و أهله من الکفر؛
دو چشم بر آتش حرام است چشمی که از ترس خدا گریسته و چشمی که
بیدار مانده و مسلمانان را در مقابل کافران نگهبانی کرده است.

نهج الفصاحه

حدیث - 1593

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

حرمة مال المسلم كحرمة دمه؛

حرمت مال مسلمان مانند حرمت خون اوست.

نهج الفصاحه

حدیث - 1594

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

حرّمت النَّارِ علی عین بکت من خشیه الله و حرّمت النَّارِ علی عین سهرت

فی سبیل الله و حرّمت النَّارِ علی عین غضّت عن محارم الله أو عین فقئت فی

سبیل الله؛

جهنم بر دیده ای که از بیم خدا گریسته و دیده ای که در راه خدا بیدار مانده

و دیده ای که از محرمات خدا بسته شده یا در راه خدا بیرون آمده، حرام است.

نهج الفصاحه

حدیث - 1595

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

حرمة الجار علی الجار كحرمة دمه؛

حرمت همسایه بر همسایه چون حرمت خون او است.

نهج الفصاحه

حدیث - 1596

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

حَرَّمَ اللَّهُ الْخَمْرَ وَكُلَّ مُسْكِرٍ حَرَامٌ؛

خداوند شراب را حرام کرده و هر چه مستی آرد حرام است.

نهج الفصاحه

حدیث - 1597

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

حَرَّمَ اللَّهُ الْجَنَّةَ عَلَى كُلِّ فَاحِشٍ بَذَىءٍ لَا يَبَالِي مَا قَالَ وَلَا مَا قِيلَ لَهُ؛

خداوند بهشت را بر مردم بد زبان که هر چه بگویند و شنوند اهمیت نمی

دهند، حرام کرده است.

نهج الفصاحه

حدیث - 1598

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

حَبَّبَ اللَّهُ إِلَى عِبَادِهِ يَحِبُّكُمْ اللَّهُ؛

خدا را در پیش بندگانش محبوب سازید تا خداوند شما را دوست دارد.

نهج الفصاحه

حدیث - 1599

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

حُبِّ الدُّنْيَا رَأْسُ كُلِّ خَطِيئَةٍ؛

دوست داشتن دنیا سر همه گناهان است.

نهج الفصاحه

حدیث - 1600

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

حُبُّ التَّنَاءِ مِنَ النَّاسِ يَعْمَى وَ يَصْمُ؛

انتظار ستایش از مردم چشم را کور و گوش را کر می کند.

نهج الفصاحه

حدیث - 1601

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

الْجِهَادُ أَرْبَعٌ: الْأَمْرُ بِالْمَعْرُوفِ وَ النَّهْيُ عَنِ الْمُنْكَرِ وَ الصَّدَقُ فِي مَوَاطِنِ الصَّبْرِ وَ

شَتَانُ الْفَاسِقِ؛

جهاد چهار قسم است: امر به معروف و نهی از منکر و راستی در موقع صبر و

تنفر از فاسق.

نهج الفصاحه

حدیث - 1602

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
الْجَنَّةُ لِكُلِّ تَائِبٍ وَ الرَّحْمَةُ لِكُلِّ وَاقِفٍ؛
بهشت متعلق به توبه کاران است و رحمت متعلق به وقف گذاران است.
نهج الفصاحه، ح؟؟؟

حدیث - 1603

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
الْجَنَّةُ أَقْرَبُ إِلَى أَحَدِكُمْ مِنْ شِرَاكِ نَعْلِهِ وَ النَّارُ مِثْلُ ذَلِكَ؛
بهشت به شما از بند کفشتان نزدیکتر است و جهنم نیز چنین است.
نهج الفصاحه

حدیث - 1604

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
الْجَمَالُ فِي الرَّجْلِ الْلسَانُ؛
جمال مرد، در زبان اوست.
نهج الفصاحه

حدیث - 1605

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
الجمال صواب القول بالحقّ و الكمال حسن الفعل بالصدق؛
جمال درستی گفتار مطابق حق است و کمال نیکی رفتار مطابق راستی است.
نهج الفصاحه

حدیث - 1606

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
الجلوس مع الفقراء من التواضع؛
همنشینی با فقیران از لوازم تواضع است.
نهج الفصاحه

حدیث - 1607

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
الجدال فی القرآن کفر؛
مجادله در باره قرآن کفر است.
نهج الفصاحه

حدیث - 1608

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

الجاهل یظلم من خالطه و یعتدی علی من هو دونه و یتطاول علی من هو فوقه و یتکلم بغیر تمیز؛
نادان با معاشران ستم کند و بر زیر دستان تعدی کند و به بزرگان تکبر
فروشد و بدون تمیز سخن گوید.
نهج الفصاحه

حدیث - 1609

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

الجار قبل الدار و الرفیق قبل الطریق و الزاد قبل الرحیل؛
همسایه را پیش از خانه و رفیق را پیش از راه و توشه را پیش از سفر باید
جست.
نهج الفصاحه

حدیث - 1610

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

الجار أحقّ بشفعه جاره ینتظر بها و إن کان غائباً إذا کان طریقهما واحداً؛
در معامله سهم همسایه مقدم است اگر راه آنها یکی است باید منتظر او بماند
اگر چه غایب باشد.

نهج الفصاحه

حديث - 1611

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

جهد البلاء قلّه الصبر؛

نهایت بلا، قلت صبر است.

نهج الفصاحه

حديث - 1612

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

جمال المرء فصاحه لسانه؛

جمال مرد به فصاحت اوست.

نهج الفصاحه

حديث - 1613

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

جلساء الله غدا أهل الورع و الزهد في الدنيا؛

فردا هم نشینان خدا صاحبان ورع و زهد در این جهانند.

نهج الفصاحه

حدیث - 1614

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

جبلت القلوب علی حبّ من أحسن إليها و بغض من أساء إليها؛
دلها به اقتضای فطرت، آن کس را که با آنها نیکی کند دوست دارند و آن
کس را که با آنها بدی کند، دشمن دارند.
نهج الفصاحه

حدیث - 1615

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

جاهدوا أهوائکم تملکوا أنفسکم؛
با هوسهای خود مبارزه کنید تا بر نفس خود تسلط یابید.
نهج الفصاحه

حدیث - 1616

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

جالسوا الکبراء و سائلوا العلماء و خالطوا الحکماء؛
با بزرگان مجالست کنید و از دانشمندان بی‌رسید و با حکیمان آمیزش کنید.
نهج الفصاحه

حدیث - 1617

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

جالس الأبرار فإنك إذا فعلت خيرا حمدوك و إن أخطأت لم يعنّفوك؛
با نیکان مجالست کن که اگر خوبی کردی تو را ستایش کنند و اگر خطا
کردی با تو بسختی رفتار نکنند.

نهج الفصاحه

حدیث - 1618

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

الثّـلث و الثّـلث کثیر إنّک أن تذر ورثتک أغنیاء خیر من أن تذرهم عالّه
یتکفّفون النّاس و إنّک لن تنفق نفقه تبتغی بها وجه الله إلّا أجزت بها حتّی ما
تجعل فی فی امرأتک؛

ضمن وصیت فقط ثلث مال خود را به دیگران ده و ثلث بسیار است تو اگر
وارثان خود را بی نیاز واگذاری بهتر از آن است که فقیر و محتاج مردم باشند،
تو هیچ خرجی در راه خدا نمی کنی مگر آنکه در مقابل آن پاداش می یابی
حتی غذایی که به زن خود می خورانی.

نهج الفصاحه

حدیث - 1619

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ثلاث یصفین لک ودّ أخیک تسلّم علیہ إذا لقیتہ و توسّع له فی المجلس و
تدعوه بأحبّ أسمائہ إلیہ؛
سه چیز محبت دوست را خالص می کند: سلامش کنی وقتی او را دیدی در
مجلس جای او را باز کنی و او را به بهترین نامهایش بخوانی.
نهج الفصاحه

حدیث - 1620

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
ثلاث یدرک بہنّ العبد رغائب الدّنیاء و الآخرہ الصّبر علی البلاء و الرّضا
بالقضاء و الدّعاء فی الرّخاء؛
سه چیز است که بنده به وسیله آن خواستنی های دنیا و آخرت را به دست
می آورد: صبر بر بلا و رضا به قضا و دعا در حال فراخ دستی.
نهج الفصاحه

حدیث - 1621

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
ثلاث من لم یکنّ فیہ لم یتّمّ عملہ و رع یحجزہ عن معاصی اللّٰہ و خلق یداری
به النّاس و حلم یردّ به جہل الجہّال؛
سه چیز است که در هر که نیست کارش سرانجام نگیرد: تقوایی که وی را از
گناه باز دارد و اخلاقی که با مردم مدارا کند و حلمی که با آن سبکی سبک
سران را دفع کند.

نهج الفصاحه

حدیث - 1622

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ثلاث من كنوز البرّ: كتمان الأوجاع و البلوى و المصیبات و من بثّ لم یصبر؛
سه چیز از گنجینه های نیکی است: نهان داشتن دردها و گرفتاری ها و
مصیبتها هر که مصیبت خود را آشکار سازد بر آن صبر نتواند کرد.

نهج الفصاحه

حدیث - 1623

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ثلاث من كنّ فیهِ وقى شحّ نفسه: من أدّى الزّكاه و قرى الضّیف و أعطى فی
النّائبه؛

سه چیز است که در هر که هست از بخل بر کنار است: آن که زکات می دهد
و مهمان می برد و در سختی بخشش می کند.

نهج الفصاحه

حدیث - 1624

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ثلاثه لا یریحون رائحه الجنّه: رجل ادّعى إلى غیر أبیه و رجل کذب علیّ و
رجل کذب علی عینیه؛

سه کسند که بوی بهشت بدانها نمی رسد مردی که خود را به کسی جز پدرش نسبت دهد و مردی که بر من دروغ بندد و کسی که بر خلاف آنچه دیده است، سخن گوید.

نهج الفصاحه

حدیث - 1625

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ثلاثه لا یحبون النار: المَنَّان و عاقّ والدیه و مدمن الخمر؛

سه کسند که میان آنها و جهنم حجابی نیست: منت گذار و عاق پدر و مادر و شراب خوار.

نهج الفصاحه

حدیث - 1626

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ثلاثه لا تحرم علیک أعراضهم المجاهر بالفسق و الإمام الجائر و المبتدع؛

سه کسند که آبرویشان محترم نیست: آن که به فسق تجاهر کند و پیشوای ستمگر و بدعت گذار.

نهج الفصاحه

حدیث - 1627

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ثلاثه حقّ على الله تعالى عونهم: المجاهد في سبيل الله و المكاتب الذي يريد الأداء و النّاكح الذي يريد العفاف؛
سه کسند که یاری آنها بر خدا لازم است: آن که در راه خدا جهاد کند و بنده ای که برای آزادی خود قرارداد بسته و می خواهد قیمت آن را بپردازد و کسی که به منظور عفت زن می گیرد.
نهج الفصاحه

حدیث - 1628

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
ثلاث أقسم عليهنّ: ما نقص مال قطّ من صدقه فتصدّقوا و لا عفا رجل عن مظلّمه ظلّمها إلّا زاده الله تعالى بها عزّاً فاعفوا يزدكم الله عزّاً و لا فتح رجل على نفسه باب مسأله يسأل الناس إلّا فتح الله عليه باب فقر؛
سه چیز است که در باره آن قسم می خورم: هیچ وقت مال از صدقه کاهش نگیرد پس صدقه بدهید و هیچ کس ستمی را که بر او رفته است نبخشد مگر آنکه خداوند عزت او را بیافزاید پس ببخشید تا خداوند عزت شما را بیفزاید و هیچ کس در سؤال را بر خود نگشاید و تن به سؤال ندهد مگر آنکه خداوند در فقر را بر او بگشاید.
نهج الفصاحه

حدیث - 1629

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

التَّوْبَةُ مِنَ الذَّنْبِ أَنْ لَا تَعُودَ إِلَيْهِ؛
توبه گناه این است که دیگر مرتکب آن نشوی.
نهج الفصاحه

حدیث - 1630

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
التَّوْدَةُ وَ الْإِقْتَصَادُ وَ السَّمْتُ الْحَسَنُ جُزْءٌ مِنْ أَرْبَعَةٍ وَ عَشْرِينَ جُزْءًا مِنَ النَّبَوَّةِ؛
تأنی و صرفه جوئی و نیکنامی یک جزء از بیست و چهار جزء پیامبری
است.
نهج الفصاحه

حدیث - 1631

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
التَّوْدَةُ فِي كُلِّ شَيْءٍ خَيْرٌ إِلَّا فِي عَمَلِ الْآخِرَةِ؛
تأنی در همه چیز نیک است جز در کار آخرت.
نهج الفصاحه

حدیث - 1632

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
التَّذَلُّ لِلْحَقِّ أَقْرَبُ إِلَى الْعِزِّ مِنَ التَّعَزُّزِ بِالْبَاطِلِ؛

کسی که در مقابل حق خوار شود عزیزتر از آن است که به باطل عزت جوید.

نهج الفصاحه

حدیث - 1633

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

التَّوَدُّدُ نِصْفُ الْعِيشِ وَ التَّوَدُّدُ نِصْفُ الْعَقْلِ وَ الْهَمُّ نِصْفُ الْهَرَمِ ؛
تدبیر یک نیمه معیشت است و مردم داری یک نیمه عقل است و غم یک نیمه پیری .

نهج الفصاحه

حدیث - 1634

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

التَّحَدُّثُ بِنِعْمِ اللَّهِ شُكْرٌ وَ تَرْكُهُ كُفْرٌ وَ مَنْ لَا يَشْكُرُ الْقَلِيلَ لَا يَشْكُرُ الْكَثِيرَ وَ مَنْ لَا يَشْكُرُ النَّاسَ لَا يَشْكُرُ اللَّهَ وَ الْجَمَاعَةُ خَيْرٌ وَ الْفِرْقَةُ عَذَابٌ ؛
گفتگو از نعمتهای خداوند شکر است و ترک آن کفر است و هر که نعمت کم سپاس نگذارد، سپاس نعمت بسیار را نخواهد گذاشت و هر که مردم را سپاس ندارد سپاس خدا را نخواهد داشت اجتماع مایه نیکی است و تفرقه موجب رنج و عذاب است.

نهج الفصاحه

حدیث - 1635

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
التَّاجِرُ يَنْتَظِرُ الرِّزْقَ وَالمُحْتَكِرُ يَنْتَظِرُ اللَّعْنَةَ؛
تاجر در انتظار روزی است و محتکر در انتظار لعنت.
نهج الفصاحه

حدیث - 1636

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
التَّاجِرُ الصَّدُوقُ لَا يَحْجُبُ مِنْ أَبْوَابِ الْجَنَّةِ؛
برای تاجر راستگوی بر درهای بهشت حجابی نیست.
نهج الفصاحه

حدیث - 1637

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
التَّاجِرُ الصَّدُوقُ الْأَمِينُ مَعَ النَّبِيِّينَ وَالصَّادِقِينَ وَالشَّهَدَاءِ؛
تاجر راستگوی درستکار با پیامبران و صدیقان و شهیدان است.
نهج الفصاحه

حدیث - 1638

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

التَّاجِرُ الْأَمِينُ الصَّدُوقُ الْمُسْلِمُ مَعَ الشَّهَدَاءِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ؛
تاجر درستکار راست گوی مسلمان روز رستاخیز با شهیدان است.
نهج الفصاحه

حدیث - 1639

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ثَلَاثٌ مَنْ كُنَّ فِيهِ وَجَدَ حَلَاوَهُ الْإِيمَانِ: أَنْ يَكُونَ اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَحَبَّ إِلَيْهِ مِمَّا سِوَاهُمَا وَأَنْ يُحِبَّ الْمَرْءَ لَا يُحِبُّهُ إِلَّا لِلَّهِ وَأَنْ يَكْرَهُ أَنْ يَكْفُرَ بَعْدَ إِذْ أَنْقَذَهُ اللَّهُ مِنْهُ كَمَا يَكْرَهُ أَنْ يَلْقَى فِي النَّارِ؛
سه چیز است که در هر که هست شیرینی ایمان را چشیده است: آن که خدا و پیامبرش را از همه دوست تر دارد، دیگر آن که کسی را برای خدا دوست دارد و سوم آن که پس از آن که خدا او را از کفر نجات داد از باز گشت بدان بیزار است چنان که افتادن در آتش را دوست ندارد.
نهج الفصاحه

حدیث - 1640

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ثلاث من كنّ فيه فإنّ الله تعالى يغفر له ما سوى ذلك: من مات لا يشرك بالله شيئا و لم يكن ساحرا يتبع السّحره و لم يحقد على أخيه؛
سه چیز است که در هر که باشد خداوند همه گناهان او را می بخشد: هر که بمیرد و شریکی برای خدا قرار ندهد و جادوگر نباشد و جادوگران را پیروی نکند و نسبت به برادر خویش کینه نورزد.
نهج الفصاحه

حدیث - 1641

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
ثلاث معلّقات بالعرش: الرّحم تقول: اللّهمّ إنّی بک فلا أقطع و الأمانه تقول: اللّهمّ إنّی بک فلا أختان و النّعمه تقول: اللّهمّ إنّی بک فلا أكفر؛
سه چیز به عرش آویخته است، خویشاوندی گوید خدایا من به تو وابسته ام مرا نبرند و امانت گوید: خدایا من به تو وابسته ام در من خیانت نکنند و نعمت گوید: خدایا من به تو وابسته ام مرا کفران نکنند.
نهج الفصاحه

حدیث - 1642

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
ثلاث ليس لأحد النّاس فيه رخصه: برّ الوالدين مسلما كان أو كافرا و الوفاء بالعهد لمسلم أو كافر و الأمانه إلى مسلم كان أو كافر؛

سه چیز است که هیچ کس به ترک آن مجاز نیست: نیکی با پدر و مادر
مسلمان باشند یا کافر، وفای به عهد برای مسلمان یا کافر و رد امانت مسلمان
یا کافر.

نهج الفصاحه

حدیث - 1643

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ثلاث لا يجوز اللعب فيهنّ: الطّلاق و النّكاح و العتق؛

سه چیز است که شوخی در آن روا نیست: طلاق و نکاح و آزاد کردن بنده.

نهج الفصاحه

حدیث - 1644

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ثلاث خلال من لم تكن فيه واحده منهنّ كان الكلب خيرا منه: ورع يحجزه
عن محارم الله عزّ و جلّ أو حلم يردّ به جهل جاهل أو حسن خلق يعیش به فی
النّاس؛

سه صفت است که هر که یکی از آنها در او نیست سگ بر او شرف دارد،
تقوایی که وی را از محرمات خدا مانع شود، یا علمی که به وسیله آن جهالت
جاهلی را دفع نماید یا اخلاق نیکی که به وسیله آن با مردم زندگی کند.

نهج الفصاحه

حدیث - 1645

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ثلاث حقّ علی کلّ مسلم: الغسل يوم الجمعة و السّواک و الطّیب؛
سه چیز است که بر هر مسلمانی لازم است: غسل جمعه و مسواک زدن و
استعمال بوی خوش.
نهج الفصاحه

حدیث - 1646

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ثلاث جدّهنّ جدّ و هزلهنّ جدّ: النّکاح و الطّلاق و الرّجعه؛
سه چیز است که جدی آن جدیست و شوخی آن نیز جدی است: نکاح و
طلاق و رجوع.
نهج الفصاحه

حدیث - 1647

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ثلاثه یحبّهم الله عزّ و جلّ: رجل قام من اللّیل یتلوا کتاب الله و رجل تصدّق
صدقه بيمينه یخفيها من شماله و رجل کان فی سريره فانهمز أصحابه فاستقبل
العدوّ؛

سه کسند که خدا آنها را دوست می دارد: کسی که شب برخیزد و کتاب خدا را بخواند و کسی که با دست راست خود صدقه دهد و آن را از دست چپ خود مخفی دارد و کسی که با گروهی به جنگ رود و یارانش بگریزند و او بسوی دشمن رود.

نهج الفصاحه

حدیث - 1648

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ثلاثه هم حدّث الله يوم القيامة، رجل لم يمش بين اثنين بمراء قطّ و رجل لم يحدث نفسه بزنا قطّ و رجل لم يخلط كسبه بر با قطّ؛

سه کسند که روز قیامت هم صحبت خدایند: کسی که میان دو تن سخن چینی نکند و کسی که هیچ وقت به فکر زنا نیفتاده باشد و کسی که کسب خود را به ربا نیامیخته باشد.

نهج الفصاحه

حدیث - 1649

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ثلاثه لا ينظر الله إليهم يوم القيامة العاقّ لوالديه و المرأة المترجّله المتشبهه بالرجال و الديوث؛

سه کسند که خدا روز رستاخیز به سوی آنها نمی نگرد عاق والدین و زنی که مرد نما باشد و دیوث.

نهج الفصاحه

حدیث - 1650

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ثلاثة لا يتصفون من ثلاثة حرّ من عبد و عالم من جاهل و قوى من ضعيف؛
سه کس از سه کس انتقام نگیرند: آزاد از بنده و دانا از نادان و توانا از ناتوان.

نهج الفصاحه

حدیث - 1651

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ثلاثة لا يكلمهم الله يوم القيامة و لهم عذاب أليم: شيخ زان و ملك كذاب و
عائل مستكبر؛
سه کسند که خداوند روز رستاخیز با آنها سخن نمی گوید و عذابی دردناک
دارند: پیر زنا کار، پادشاه دروغ گو و فقیر متکبر.

نهج الفصاحه

حدیث - 1652

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ثلاثة لا يقبل الله منهم يوم القيامة صرفا و لا عدلا: عاق و منان و مكذب
بالتقدر؛

سه کسند که روز رستاخیز خداوند از آنها عوضی نمی پذیرد: عاق و منت
گذار و کسی که تقدیر را تکذیب کند.

نهج الفصاحه

حدیث - 1653

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ثلاثه لا يستخفّ بحقّهم إلّا منافق ذو الشّیبه فی الإسلام و ذو العلم و إمام
مقسط؛

سه کسند که هر که تحقیرشان کند منافق است آن که مویش در اسلام سپید
شده باشد و دانشمند و پیشوای دادگستر.

نهج الفصاحه

حدیث - 1654

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

التائب من الذنب کمن لا ذنب له و المستغفر من الذنب و هو مقیم علیه
کالمستهزئ برّبه و من آذى مسلما کان علیه من الذنوب مثل منابت النّخل؛
کسی که از گناه توبه کند چنان است که گناه نکرده باشد و کسی که از گناه
آمرزش طلبد و باز مرتکب آن شود چنان است که پروردگار خویش را مسخره
کند و هر که مسلمانی را آزار رساند گناهش به اندازه نخلستانهاست.

نهج الفصاحه

حدیث - 1655

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
تَهَادُوا فَإِنَّ الْهَدِيَّهَ تَضَعُفُ الْحَبَّ وَ تَذْهَبُ بِغَوَائِلِ الصَّدْرِ؛
به یکدیگر هدیه بدهید زیرا هدیه محبت را فزون می کند و دل گیری ها را
از میان می برد.
نهج الفصاحه

حدیث - 1656

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
تَهَادُوا فَإِنَّ الْهَدِيَّهَ تَذْهَبُ بِالسَّخِيمَةِ وَ لَوْ دَعَيْتَ إِلَى كِرَاعٍ لِأَجَبْتَ وَ لَوْ أَهْدَيْتَ
إِلَى كِرَاعٍ لَقَبَلْتَ؛
به یکدیگر هدیه بدهید که هدیه دلگیری را از میان می برد اگر مرا به کتف
گوسفندی دعوت کنند میروم و اگر کتف گوسفندی به من هدیه دهند می پذیرم.
نهج الفصاحه

حدیث - 1657

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
تَهَادُوا إِنَّ الْهَدِيَّهَ تَذْهَبُ وَ خَزَ الصَّدْرُ وَ لَا تَحْقُرَنَّ جَارَهُ لِجَارَتِهَا وَ لَوْ شَقَّ
فَرَسَنَ شَاهٍ؛

هدیه به یکدیگر بدهید زیرا هدیه دلگیری را از میان می برد و هدیه را اگر چه یک قطعه پارچه بز باشد حقیر بشمارید.

نهج الفصاحه

حدیث - 1658

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

تهادوا تحابوا فَإِنَّ الْهَدِيَّةَ تَضَعُفَ الْحَبِّ وَ تَذْهَبُ بَغَوَائِلِ الصَّدْرِ؛

هدیه به یکدیگر بدهید تا رشته محبتتان استوار شود زیرا هدیه محبت را بیافزاید و کینه و کدورت را از میان ببرد.

نهج الفصاحه

حدیث - 1659

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

توبوا إِلَى رَبِّكُمْ مِنْ قَبْلِ أَنْ تَمُوتُوا وَ بَادِرُوا بِالْأَعْمَالِ الزَّائِكَةِ قَبْلَ أَنْ تَشْغَلُوا؛
پیش از آنکه مرگ فرا رسد توبه کنید و پیش از آن که گرفتار شوید کارهای نیک انجام دهید.

نهج الفصاحه

حدیث - 1660

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

تواضعوا وَ جَالِسُوا الْمَسَاكِينَ تَكُونُوا مِنْ كِبَرَاءِ اللَّهِ وَ تَخْرُجُوا مِنَ الْكِبَرِ؛

فروتی کنید و با فقیران بنشینید تا در پیش خدا بزرگ باشید و از تکبر
برکنار مانید.

نهج الفصاحه

حدیث - 1661

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

تواضعوا لمن تعلّمون منه و تواضعوا لمن تعلّمونه و لا تكونوا جبابره العلماء؛
با استاد و با شاگرد خود تواضع کنید و دانشمندان سرکش مباشید.

نهج الفصاحه

حدیث - 1662

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

تنكح المرأة لأربع، لمالها، و لحسبها و لجمالها و لدينها فاظفر بذات الدّین
ترتّب یداک؛

زن را برای چهار چیز گیرند، مال و شرف و جمال و دین و تو زن دین دار

بجوی.

نهج الفصاحه

حدیث - 1663

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

تناكحوا كثروا فإني أباهي بكم الامم يوم القيامة؛

ازدواج کنید تا عده شما بسیار شود زیرا من در روز رستاخیز به فزونی شما
بر امتهای دیگر افتخار می کنم.

نهج الفصاحه

حدیث - 1664

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

تناصحوا فی العلم و لا یکتّم بعضکم بعضا فإنّ الخیانه فی العلم أشدّ من
الخیانه فی المال؛

در کار دانش یار همدیگر باشید و دانش خود را از یکدیگر پوشیده مدارید
که خیانت در علم بدتر از خیانت در مال است.

نهج الفصاحه

حدیث - 1665

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

تمسّحوا بالأرض فإنّها بکم برّه؛

زمین را مسح کنید که نسبت به شما نیکست.

نهج الفصاحه

حدیث - 1666

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

تمام البرّ أن تعمل فی السرّ عمل العلانیه؛

کمال نیکی آن است که در نهان همان کنی که آشکارا می کنی.
نهج الفصاحه

حدیث - 1667

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
تَقَرَّبُوا إِلَى اللَّهِ بِبُغْضِ أَهْلِ الْمَعَاصِي وَ أَلْفَوْهُمْ بِوُجُوهِ مَكْفَهَرَةٍ وَ التَّمَسُّوا رِضَا
اللَّهِ بِسَخَطِهِمْ وَ تَقَرَّبُوا إِلَى اللَّهِ بِالتَّبَاعِدِ مِنْهُمْ؛
به وسیله دشمنی گناهکاران به خدا نزدیک شوید و با آنها با چهره های
عبوس دیدار کنید و خشنودی خدا را در ناخشنودی آنها بجوئید و به وسیله
دوری از آنها به خدا تقرب جوئید.
نهج الفصاحه

حدیث - 1668

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
تَقَبَّلُوا لِي بَسْتِ أَتَقْبَلُ لَكُمْ بِالْجَنَّةِ إِذَا حَدَّثَ أَحَدُكُمْ فَلَا يَكْذِبُ وَ إِذَا وَعَدَ فَلَا
يُخْلَفُ وَ إِذَا أَيْتَمَنَ فَلَا يَخْنُ غَضًّا أَبْصَارَكُمْ وَ كَفُّوا أَيْدِيَكُمْ وَ احْفَظُوا فُرُوجَكُمْ؛
شش چیز را برای من تعهد کنید تا بهشت را برای شما تعهد کنم، وقتی که
یکی از شما سخن گوید دروغ نگوید و هنگامی که وعده دهد تخلف نکند و
وقتی امانت به او سپارند خیانت نکند، دیده خود را ببندید و دست خود را نگه
دارید و عورت خود را محفوظ دارید.
نهج الفصاحه

حدیث - 1669

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

تفکروا فی کلّ شیء و لا تفکروا فی ذات الله؛
در همه چیز بیندیشید ولی در ذات خدا میندیشید.
نهج الفصاحه

حدیث - 1670

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

تفکروا فی خلق الله و لا تفکروا فی الله فتهلكوا؛
در باره خلق تفکر کنید و در باره خدا تفکر مکنید که هلاک خواهید شد.
نهج الفصاحه

حدیث - 1671

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

تفکروا فی الخلق و لا تفکروا فی الخالق فإنکم لا تقدرون قدره؛
در باره خلق بیندیشید و در باره خالق میندیشید که بکنه ذات او نتوانید
رسید.
نهج الفصاحه

حدیث - 1672

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

تفکروا فی آلاء الله و لا تفکروا فی الله؛

در نعمتهای خدا بیندیشید اما در باره ذات خدا میندیشید.

نهج الفصاحه

حدیث - 1673

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

تفرغوا من هموم الدنیا ما استطعتم فإنه من كانت الدنیا أكبر همّه أفسى الله
ضیعتّه و جعل فقره بین عینیّه و من كانت الآخرة أكبر همّه جمع الله تعالى أمره و
جعل غناه فی قلبه؛

هر چند توانید از غم دنیا فارغ مانید زیرا هر که غم جهان بیشتر خورد
خداوند مالش را فراوان کند و فقر او را روبرویش نهد و هر که غم آخرت بیشتر
خورد خداوند کارش را به نظام آرد و بی نیازی او را در دلش قرار دهد.

نهج الفصاحه

حدیث - 1674

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

تعوذوا بالله من جهد البلاء و درک الشقاء و سوء القضاء و شماته الأعداء؛

از بلا و بدبختی و قضای بد و سرزنش دشمنان به خدا پناه ببرید.

حدیث - 1675

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

تَعَوِّذُوا بِاللَّهِ مِنْ ثَلَاثٍ فَوَاقِرٍ: جَارٍ سَوْءٍ إِنْ رَأَى خَيْرًا كَتَمَهُ وَ إِنْ رَأَى شَرًّا أَذَاعَهُ وَ زَوْجَهُ سَوْءٍ إِنْ دَخَلَتْ عَلَيْهَا لَسْتَنكَ وَ إِنْ غَبَتْ عَنْهَا خَائِتُكَ وَ إِمَامٌ سَوْءٍ إِنْ أَحْسَنْتَ لَمْ يَقْبَلْ وَ إِنْ أَسَأْتَ لَمْ يَغْفِرْ؛

از سه چیز به خدا پناه ببرید که کمر شکن است: همسایه بد که اگر خیری ببیند مستور دارد و اگر بدی ببیند منتشر سازد و همسر بدی که اگر پیش وی باشی بد زبانی کند و اگر پیش وی نباشی به تو خیانت کند و پیشوای بدی که اگر نیکی کنی نپذیرد و اگر بدی کنی نبخشد.

حدیث - 1676

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

تَعَلَّمُوا مَا شِئْتُمْ أَنْ تَعْلَمُوا فَلَنْ يَنْفَعَكُمْ اللَّهُ بِالْعِلْمِ حَتَّى تَعْمَلُوا بِمَا تَعْلَمُونَ؛
هر چه خواهید بیاموزید زیرا خداوند شما را از علم منتفع نکند مگر آن که هر چه را می دانید بکار بندید.

حدیث - 1677

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

تَعَلَّمُوا الْعِلْمَ وَ تَعَلَّمُوا لِلْعِلْمِ السَّكِينَةَ وَ الْوَقَارَ وَ تَوَاضَعُوا لِمَنْ تَعَلَّمُونَ مِنْهُ؛
دانش بیاموزید و با دانش وقار و آرامش آموزید و نسبت به آموزگار خویش
فروتن باشید.

نهج الفصاحه

حدیث - 1678

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

تَعْرِفْ إِلَى اللَّهِ فِي الرَّخَاءِ يَعْرِفَكَ فِي الشَّدَّةِ؛
در موقع آسایش خدا را بشناس تا در موقع سختی تو را بشناسد.
نهج الفصاحه

حدیث - 1679

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

تَعْرِضُ الْأَعْمَالُ عَلَى اللَّهِ تَعَالَى يَوْمَ الْإِثْنَيْنِ وَ الْخَمِيسِ فَيَغْفِرُ اللَّهُ إِلَّا مَا كَانَ مِنْ
مُتَشَابِهِينَ أَوْ قَاطِعِ رَحِمٍ؛
روز دوشنبه و پنجشنبه اعمال را بر خداوند عرضه می دارند و خداوند گناه
کسان را می بخشد مگر گناه ستیزه جویان و کسی که از خویشاوندان بریده
باشد.

نهج الفصاحه

حدیث - 1680

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

تعاثوا یسقط الضَّغائن بینکم؛

همدیگر را ببخشید تا کینه هایتان از میان برخیزد.

نهج الفصاحه

حدیث - 1681

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

تعاثوا الحدود فیما بینکم فما بلغنی من حدٍّ فقد وجب؛

در میان خودتان از گناهایی که موجب مجازات است درگذرید زیرا وقتی

گناهی به اطلاع من رسید مجازات آن واجب است.

نهج الفصاحه

حدیث - 1682

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

تصدّقوا و لو بتمره فإنّها تسدّ من الجائع و تطفی ۛ الخطیئہ کما یطفی ۛ الماء

النّار؛

صدقه بدهید و گر چه یک خرما باشد زیرا رنج گرسنه ای را تخفیف می

دهد و گناه را خاموش می کند چنان که آب آتش را خاموش می کند.

نهج الفصاحه

حدیث - 1683

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

تصدّقوا فسیأتی علیکم زمان یمشی الرّجل بصدقته فیقول الذی یأتیه بها: لو جئت بها بالأمس لقبلتها فأما الآن فلا حاجه لی فیها فلا یجد من یقبلها؛ صدقه بدهید زیرا زمانی بیاید که انسان برای صدقه دادن برود و آن که صدقه را برای او برده اند گوید اگر دیروز آورده بودی قبول می کردم اما امروز بدان حاجت ندارم و کسی را نیابد که صدقه او را قبول کند.

نهج الفصاحه

حدیث - 1684

تصدّقوا فإنّ الصّدقه فکاککم من النار؛

صدقه بدهید زیرا صدقه مایه آزادی شما از آتش جهنم است.

نهج الفصاحه

حدیث - 1685

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

تصافحوا یذهب الغلّ عن قلوبکم؛

با یکدیگر دست بدهید تا کینه از دل‌های شما برود.

نهج الفصاحه

حدیث - 1686

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
تَسَحَّرُوا فَإِنَّ فِي السَّحُورِ بَرَكَهَ؛
سحر خیز باشید زیرا سحر خیزی مایه برکت است.
نهج الفصاحه

حدیث - 1687

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
تَسَاقُطُوا الضَّغَائِنَ؛
کینه ها را دور بیندازید.
نهج الفصاحه

حدیث - 1688

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
تَزَوَّجُوا وَ لَا تَطْلُقُوا فَإِنَّ اللَّهَ لَا يَحِبُّ الذَّوَاقِينَ وَ لَا - الذَّوَاقَاتِ؛
زن بگیرید و طلاق مدهید زیرا خداوند مردانی را که مکرر زن گیرند و زنانی
را که مکرر شوهر کنند، دوست ندارد.
نهج الفصاحه

حدیث - 1689

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ترکت فیکم شیئین لن تضلّوا بعدهما: کتاب الله و سنتی و لن یتفرّقا حتّی یردا علیّ الحوض؛

دو چیز در میان شما گذاشتم که با وجود آنها گمراه نخواهید شد، کتاب خدا و روش من و از هم جدا نمی شوند تا بر سر حوض به من برسند.
نهج الفصاحه

حدیث - 1690

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ترک الوصیّه عار فی الدّینا و نار و شنار فی الآخره؛
وصیت نکردن مایه ننگ این جهان و آتش آن جهان است.
نهج الفصاحه

حدیث - 1691

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ترک الدّینا أمرّ من الصّبر و أشدّ من حطم السّیوف فی سبیل الله عزّ و جلّ؛
گذشتن از دنیا از صبر تلخ تر و از شکستن شمشیرها در راه خدا سخت تر است.

نهج الفصاحه

حدیث - 1692

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

تدرون ما يقول الأسد في زئيره؟ يقول: اللهم لا تسلطني على أحد من أهل المعروف؛

می دانید شیر در غرش خود چه می گوید؟ گوید خدایا مرا بر هیچ کس از نیکوکاران مسلط مکن.
نهج الفصاحه

حدیث - 1693

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

تداووا فإن الذي أنزل الداء أنزل الدواء؛
مداوا کنید زیرا آن که درد را فرستاد، دوا را نیز فرستاد.
نهج الفصاحه

حدیث - 1694

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

تداووا عباد الله فإن الله تعالى لم يضع داء إلا وضع له دواء غير داء واحد
الهرم؛

بندگان خدا امراض خود را مداوا کنید زیرا خدا مرضی پدید نیاورده جز آن
که دوائی برای آن قرار داده مگر یک درد که پیری است.

نهج الفصاحه

حدیث - 1695

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

تدارکوا الهموم و الغموم بالصدقات یکشف الله تعالی ضرکم و ینصرکم علی
عدوکم؛

از رنج و غمها به وسیله صدقه جلوگیری کنید تا خدا رنجتان را بر طرف کند
و شما را بر دشمنان فیروزی دهد.

نهج الفصاحه

حدیث - 1696

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

تخیروا لنطفکم فإنّ النساء یلدن أشباه إخوانهنّ و أخواتهنّ؛
برای نطفه های خود جای مناسب انتخاب کنید زیرا زنان نظیر برادران و
خواهران خود فرزند می آورند.

نهج الفصاحه

حدیث - 1697

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

تخیروا لنطفکم فأنکحوا الأكفاء و أنکحوا إلیهم؛

برای نطفه های خود محل مناسب انتخاب کنید و از اشخاص هم شأن خود
زن بگیرید و به آنها زن بدهید.

نهج الفصاحه

حدیث - 1698

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

تَحْفَظُوا مِنَ الْأَرْضِ فَإِنَّهَا أُمُّكُمْ وَإِنَّهُ لَيْسَ مِنْ أَحَدٍ عَامِلٌ عَلَيْهَا خَيْرًا أَوْ شَرًّا
إِلَّا وَهِيَ مُخْبِرَةٌ بِهِ؛

حرمت زمین را بدارید که به منزله مادر شماست و هر که روی زمین کار بد
یا خوبی کند، از آن خبر می دهد.

نهج الفصاحه

حدیث - 1699

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

تَحَرَّوْا الصَّدَقَ وَإِنْ رَأَيْتُمْ أَنَّ فِيهِ الْهَلَكَةَ فَإِنَّ فِيهِ النَّجَاهَ وَاجْتَنِبُوا الْكَذِبَ وَإِنْ
رَأَيْتُمْ أَنَّ فِيهِ النَّجَاهَ فَإِنَّ فِيهِ الْهَلَكَةَ؛

راستی کنید اگر چه پندارید مایه هلاک است که راستی مایه نجات است و از
دروغ پرهیزید اگر چه پندارید مایه نجات است که دروغ مایه هلاک است.

نهج الفصاحه

حدیث - 1700

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

تجدون من شرّ الناس ذا - الوجهين الذی یأتی هؤلاء بوجه و هؤلاء بوجه؛
بدترین مردم شخص دوروست که با گروهی روئی و با گروهی دیگر روی
دیگر دارد.

نهج الفصاحه

حدیث - 1701

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

تجد المؤمن مجتهدا فیما یطیق متلهّفا علی ما لا یطیق؛
مؤمن چنان است که در کار خیر هر چه تواند کوشد و هر چه را نتواند به
آرزو خواهد.

نهج الفصاحه

حدیث - 1702

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

تجاوزوا لذوی المروه عن عثراتهم فوالذی نفسی بیده إنّ أحدهم لیعثر و إنّ
یده لفی ید الله؛

از لغزش جوانمردان بگذرید زیرا به خدائی که جان من بدست اوست
جوانمرد می لغزد و دست او در دست خداست.

نهج الفصاحه

حدیث - 1703

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

تجافوا عن عقوبه ذوی المروّه ما لم تکن حدّا من حدود الله؛
از عقوبت کردن جوانمردان درگذرید مگر آن که حد بر آنها لازم شده باشد.

نهج الفصاحه

حدیث - 1704

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

تجافوا عن ذنب السخیّ فإنّ الله آخذ بیده کلّما عثر؛
گناه سخاوتمند را ندیده بگیرید که هر دم بلغزد خدایش دست بگیرد.

نهج الفصاحه

حدیث - 1705

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

تبنون ما لا تسکنون و تجمعون ما لا تأکلون و تأملون ما لا تدركون؛
خانه ها می سازید که در آن سکونت نمی گیرید و چیزها فراهم می کنید که
نمی خورید و آرزوها دارید که بدان نمی رسید.

نهج الفصاحه

حدیث - 1706

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

تَبَسُّمُكَ فِي وَجْهِ أَخِيكَ لَكَ صَدَقَةٌ، وَ أَمْرُكَ بِالْمَعْرُوفِ وَ نَهْيُكَ عَنِ الْمُنْكَرِ
صَدَقَةٌ وَ إِرْشَادُكَ الرَّجُلَ فِي أَرْضِ الضَّلَالِ لَكَ صَدَقَةٌ وَ إِمَاطَتُكَ الْحَجَرَ وَ
الشُّوْكَ وَ الْعَظِيمَ عَنِ الطَّرِيقِ لَكَ صَدَقَةٌ؛
لبخند تو بر روی برادرت صدقه است امر به معروف و نهی از منکر کردنت
صدقه است و راهنمایی کسی که راه را گم کرده صدقه است و دور کردن سنگ
و خار و استخوان از راه صدقه است.
نهج الفصاحه

حدیث - 1707

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

البكاء من الرَّحْمَةِ وَ الصَّرَاحُ مِنَ الشَّيْطَانِ؛
گریه از رحمت است و فریاد از شیطانست.
نهج الفصاحه

حدیث - 1708

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
البطانه تقسی القلب؛
پر خوری دل را سخت می کند.
نهج الفصاحه

حدیث - 1709

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
البرکه فی اکابرنا فمن لم یرحم صغیرنا و یجل کبیرنا فلیس منا؛
برکت در بزرگان ماست و هر کس بر کوچک ما رحم نکند و بزرگ ما را
محترم نشمارد از ما نیست.
نهج الفصاحه

حدیث - 1710

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
البرّ ما اطمأنّ إلیه القلب و اطمأنّت إلیه النفس و الإثم ما حاک فی النفس و
تردّد فی الصّدّ و إن أفتاک المفتون؛
نیکی آن است که دل بدان آرام گیرد و روح از آن اطمینان یابد و بدی آن
است که بر دل نشیند و دوست نداری مردم از آن خبر دار شوند دیگران هر چه
می خواهند بگویند.

نهج الفصاحه

حدیث - 1711

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

بَلِّوْا أَرْحَامَكُمْ و لو بالسَّلام؛

با خویشان نزدیکی جوئید اگر چه به وسیله سلام باشد.

نهج الفصاحه

حدیث - 1712

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

بَعَثْتُ بِالْحَنِيفِيَّةِ السَّمْحَةِ و من خالف سنَّتِي فليس مِنِّي؛

من دینی ساده و آسان آورده ام و هر که با روش من مخالفت کند از من

نیست.

نهج الفصاحه

حدیث - 1713

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

بَرِّوْا آبَاءَكُمْ تَبَرَّكُمْ أَبْنَاؤُكُمْ و عَفَّوْا تَعَفَّ نَسَاؤُكُمْ؛

با پدران خود نیکی کنید تا فرزندان شما با شما نیکی کنند و عقیف باشید تا

زنان شما عقیف باشند.

نهج الفصاحه

حدیث - 1714

برّ الوالدین یزید فی العمر و الکذب ینقص الرّزق و الدّعاء یردّ القضاء؛
نیکی با پدر و مادر عمر را افزون کند و دروغ روزی را کاهش دهد و دعا
قضا را دفع کند.
نهج الفصاحه

حدیث - 1715

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
برّ الوالدین یجزئ عن الجهاد؛
نیکی با پدر و مادر جای جهاد را می گیرد.
نهج الفصاحه

حدیث - 1716

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
بریء من الشّحّ من أدّى الزّکاه و قرى الضّیف و أعطی فی النّائبه؛
هر که زکات خود را پردازد و مهمان به خانه ببرد و هنگام سختی بخشش
کند از بخل برکنار است.
نهج الفصاحه

حدیث - 1717

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
بئس القوم قوم لا ينزلون الضيف؛
چه بدند مردمی که مهمان به خانه نمی آورند.
نهج الفصاحه

حدیث - 1718

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
بئس الطعام طعام العرس يطعمه الأغنياء و يمنعهم المساكين؛
چه بد است غذای عروسی که ثروتمندان از آن بخورند و فقیران محروم
مانند.
نهج الفصاحه

حدیث - 1719

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
بئس العبد المحتكر: إن أرخص الله تعالى الأسعار حزن و إن أغلاها الله فرح؛
چه بد است محتکر اگر خدا قیمت ها را ارزان کند غمگین شود و اگر گران
کند خوشحال گردد.
نهج الفصاحه

حدیث - 1720

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

باکروا فی طلب الرزق و الحوائج فإن الغدو برکه و نجاح؛

صبح زود در طلب روزی و حاجت‌های خود بروید، زیرا صبح خیزی مایه

برکت و رستگاری است.

نهج الفصاحه

حدیث - 1721

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

باکروا بالصدقه فإن البلاء لا يتخطى الصدقه؛

بامداد خود را با صدقه آغاز کنید زیرا بلا از صدقه نمی گذرد.

نهج الفصاحه

حدیث - 1722

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

بأدر بأربع قبل أربع: شبابك قبل هرمك و صحتك قبل سقمك و غناك قبل

فقرک و حیاتک قبل موتک؛

چهار چیز را پیش از چهار چیز غنیمت شمار جوانی پیش از پیری صحت

پیش از بیماری و توانگری پیش از فقر و زندگی پیش از مرگ.

نهج الفصاحه

حدیث - 1723

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

بابان معجلان عقوبتهما فی الدنیا البغی و العقوق؛

دو چیز است که کیفر آن را در دنیا می دهند ظلم و بد رفتاری با پدر و مادر.

نهج الفصاحه

حدیث - 1724

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

الإیمان و العمل قرینان لا یصلح کلّ واحد منهما إلّا مع صاحبه؛

ایمان و عمل قرین یکدیگرند و هیچ یک از آنها بدون دیگری درست نیست.

نهج الفصاحه

حدیث - 1725

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

الإیمان بالقدر یذهب الهمّ و الحزن؛

اعتقاد به تقدیر غم و اندوه را می برد.

نهج الفصاحه

حدیث - 1726

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

الأيدي ثلاثة فيد الله العليا و يد المعطى التي تليها و يد السائل السفلى فاعط
الفضل و لا تعجز عن نفسك؛
دستها سه گونه است دست خداوند بالا است و دست دهنده زیر آن است و
دست سائل پائین است پس بخشش کن و دست بسته مباش.
نهج الفصاحه

حدیث - 1727

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

الأناه من الله و العجله من الشيطان؛
تأني از یزدان است و شتاب از شیطان.
نهج الفصاحه

حدیث - 1728

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

الأمن و العافیه نعمتان مغبون فیهما کثیر من الناس؛
امنیت و سلامت دو نعمت است که بسیاری از مردم در آن مغبونند.
نهج الفصاحه

حدیث - 1729

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

الأمانه تجلب الرزق و الخیانه تجلب الفقر؛
امانت موجب رزق است و خیانت باعث فقر.
نهج الفصاحه

حدیث - 1730

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

الأکبر من الإخوه بمنزله الأب؛
برادر بزرگ به منزله پدر است.
نهج الفصاحه

حدیث - 1731

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
الإسلام يعلو ولا يعلى عليه؛
اسلام برتری می گیرد و چیزی بر آن برتری نگیرد.
نهج الفصاحه

حدیث - 1732

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
الإستغفار ممحاه للذنوب؛
استغفار وسیله محو گناهان است.
نهج الفصاحه

حدیث - 1733

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
الإحسان أن تعبد الله كأنك تراه فإن لم تكن تراه فإنه يراك؛
نیکی آن است که خدا را چنان پرستش کنی گوئی که او را می بینی اگر تو او
را نمی بینی او تو را می بیند.
نهج الفصاحه

حدیث - 1734

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

الآمر بالمعروف کفاحله؛

آن که بکار نیک فرمان دهد مانند کسی است که آن را انجام می دهد.

نهج الفصاحه

حدیث - 1735

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أَيُّهَا النَّاسُ مَا جَاءَكُمْ عَنِّي يُوَافِقُ كِتَابَ اللَّهِ فَأَنَا قُلْتُهُ وَ مَا جَاءَكُمْ يَخَالَفُ كِتَابَ

اللَّهِ فَلَمْ أَقُلْهُ؛

ای مردم هر چه از من برای شما نقل کردند و موافق قرآن است من گفته ام و

هر چه برای شما نقل کردند و مخالف قرآن است من نگفته ام.

نهج الفصاحه

حدیث - 1736

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أَيُّهَا النَّاسُ لَا تَعْلَقُوا عَلَيَّ بِوَاحِدَةٍ، مَا أَحَلَّتْ إِلَّا مَا أَحَلَّ اللَّهُ تَعَالَى وَ مَا حَرَّمَ

إِلَّا مَا حَرَّمَ اللَّهُ؛

ای مردم هیچ چیز را به من مربوط نکنید من حلال نکردم مگر آنچه را

خداوند حلال کرده است و حرام نکردم مگر آنچه را خداوند حرام کرده است.

نهج الفصاحه

حدیث - 1737

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّ رَبَّكُمْ وَاحِدٌ وَإِنَّ أَبَاكُمْ وَاحِدٌ، كُلُّكُمْ لَأَدَمٌ وَآدَمٌ مِنْ تَرَابٍ إِنَّ
أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ اتِّقَاكُمْ لَا فَضْلَ لِعَرَبِيٍّ عَلَى عَجْمِيٍّ إِلَّا بِالتَّقْوَى؛
ای مردم خدای شما یکی و پدر شما یکی است همه فرزندان آدمید و آدم از
خاک است هر کس از شما پرهیزکارتر است پیش خدا بزرگوarter است. عربی
بر عجمی جز به پرهیزکاری امتیاز ندارد.

نهج الفصاحه

حدیث - 1738

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أَيُّهَا وَالِى شَيْئًا مِنْ أَمْرِ أُمَّتِي فَلَمْ يَنْصَحْ لَهُمْ وَيَجْتَهِدْ لَهُمْ كَنْصِيحَتِهِ وَجَهْدِهِ
لِنَفْسِهِ كَبَّهَ اللَّهُ تَعَالَى عَلَى وَجْهِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِي النَّارِ؛
هر زمامداری چیزی از کار امت مرا به دست گیرد و در کار آنها مثل کارهای
خصوصی خود دلسوزی و کوشش نکند، روز رستاخیز خداوند او را وارونه در
آتش اندازد.

نهج الفصاحه

حدیث - 1739

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أَيُّمَا رَاعٍ اسْتَرَعى رعيَّه فلم يحطها بالأمانه و النصيحة ضاقت عليه رحمه الله
تعالى التي وسعت كل شيء؛

هر کس سرپرستی گروهی را به عهده گیرد و در کار آنها به امانت و دلسوزی
رفتار نکند، رحمت خدا که شامل همه چیز است به او نمی رسد.
نهج الفصاحه

حدیث - 1740

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أَيُّمَا مسلم كسا مسلما ثوبا على عرى كساه الله تعالى من خضر الجنة و أَيُّمَا
مسلم أطعم مسلما على جوع أطعمه الله تعالى يوم القيامة من ثمار الجنة و أَيُّمَا
مسلم سقى مسلما على ظمأ سقاه الله يوم القيامة من الرحيق المختوم؛

هر مسلمانی که مسلمان برهنه را بپوشاند خداوند از پارچه های سبز بهشت
بدو بپوشاند و هر مسلمانی که مسلمان گرسنه را سیر کند خداوند روز رستاخیز
از میوه های بهشت بدو بپوشاند و هر مسلمانی که مسلمان تشنه ای را سیراب
کند خداوند روز قیامت از شربت سر به مهر به او بنوشاند.

نهج الفصاحه

حدیث - 1741

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أَيُّمَا شَابٍّ تَزَوَّجَ فِي حَدَاثِهِ سَنَهُ عَجٍّ شَيْطَانُهُ يَا وَيْلَهُ عَصَمَ مَنْ دِينَهُ؛
هر جوانی در آغاز جوانی زن بگیرد شیطان وی بانگ برآورد وای بر او دین
خود را از دستبرد من محفوظ داشت.
نهج الفصاحه

حدیث - 1742

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أَيُّمَا رَجُلٍ تَزَوَّجَ امْرَأَةً فَتَوَى أَنْ لَا يُعْطِيَهَا مِنْ صَدَاقِهَا شَيْئًا مَاتَ يَوْمَ يَمُوتُ وَ
هُوَ زَانٍ وَ أَيُّمَا رَجُلٍ اشْتَرَى مِنْ رَجُلٍ بَيْعًا فَتَوَى أَنْ لَا يُعْطِيَهُ مِنْ ثَمَنِ شَيْئًا مَاتَ
يَوْمَ يَمُوتُ وَ هُوَ خَائِنٌ وَ الْخَائِنُ فِي النَّارِ؛
هر که زنی گیرد و در خاطر داشته باشد که مهر او را نپردازد هنگام مرگ
چون زناکاران بمیرد و هر کس چیزی از مردی بخرد و در خاطر داشته باشد که
قیمت آن را نپردازد هنگام مرگ چون خائنان بمیرد و خائن در آتش است.
نهج الفصاحه

حدیث - 1743

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أَيُّمَا رَاعٍ غَشَّ رَعِيَّتَهُ فَهُوَ فِي النَّارِ؛

هر که با زیر دستان خود به نیرنگ رفتار کند، اهل جهنم است.

نهج الفصاحه

حدیث - 1744

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أَيُّمَا امْرَأَةٍ مَاتَتْ وَ زَوْجُهَا عَنْهَا رَاضٍ دَخَلَتْ الْجَنَّةَ؛

هر زنی که بمیرد و شوهرش از او خشنود باشد، به بهشت می رود.

نهج الفصاحه

حدیث - 1745

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أَيُّمَا امْرَأَةٍ سَأَلَتْ زَوْجَهَا الطَّلَاقَ مِنْ غَيْرِ مَا بَأْسٍ فَحَرَامٌ عَلَيْهَا رَائِحَةُ الْجَنَّةِ؛

هر زنی که بدون جهت از شوهر خود طلاق خواهد، بوی بهشت بر او حرام

است.

نهج الفصاحه

حدیث - 1746

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أَيُّمَا امْرَأَةٍ خَرَجْتَ مِنْ بَيْتِهَا بِغَيْرِ إِذْنِ زَوْجِهَا كَانَتْ فِي سَخَطِ اللَّهِ تَعَالَى حَتَّى يَرْجِعَ إِلَى بَيْتِهَا أَوْ يَرْضَى عَنْهَا زَوْجُهَا؛
هر زنی که بدون اجازه شوهر از خانه خود بیرون رود مورد خشم خداست
تا به خانه بر گردد یا شوهرش از او راضی شود.
نهج الفصاحه

حدیث - 1747

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِيَّاكَ وَ مَصَاحِبَهُ الْأَحْمَقُ فَإِنَّهُ يَرِيدُ أَنْ يَنْفَعَكَ فَيَضُرُّكَ؛
از مصاحبت احمق بگریز که می خواهد به تو نفع رساند ضرر می رساند.
نهج الفصاحه

حدیث - 1748

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِيَّاكَ وَ مَصَاحِبَهُ الْكَذَّابُ فَإِنَّهُ كَسْرَابٌ يَقْرَبُ إِلَيْكَ الْبَعِيدَ وَ يَبْعَدُ إِلَيْكَ الْقَرِيبَ؛
از مصاحبت دروغگو پرهیز که دروغگو چون سراب است دور را نزدیک
می نماید و نزدیک را دور.
نهج الفصاحه

حدیث - 1749

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
إِيَّاكَ وَ مُحَقَّرَاتِ الذُّنُوبِ فَإِنَّ لَهَا مِنَ اللَّهِ طَالِبًا؛
از گناهان کوچک بپرهیز که خدا از آن باز خواست می کند.
نهج الفصاحه

حدیث - 1750

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
إِيَّاكَ وَ قَرِينَ السَّوِّ فَإِنَّكَ بِهِ تَعْرِفُ؛
از یار بد بپرهیز که تو را بدو شناسند.
نهج الفصاحه

حدیث - 1751

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
إِيَّاكَ وَ مَا يَسُوءُ الْاِذْنَ؛
از هر چه بگوش بد آید، بپرهیز.
نهج الفصاحه

حدیث - 1752

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِيَّاكَ وَكُلَّ أَمْرٍ يَعْتَذِرُ مِنْهُ؛

از هر کاری که عذر آن باید خواست بیرهیز.

نهج الفصاحه

حدیث - 1753

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِيَّاكَ وَخَصْلَتَيْنِ الضُّجْرَ وَالكَسْلَ فَإِنَّكَ إِنْ ضَجَرْتَ لَمْ تَصْبِرْ عَلَى حَقٍّ وَ إِنْ

كَسَلْتَ لَمْ تَوْدَّ حَقًّا؛

از دو صفت بیرهیز: ملالت و تنبلی که اگر ملول باشی حق را تحمل نکنی و

اگر تنبل باشی از ادای حق باز مانی.

نهج الفصاحه

حدیث - 1754

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِيَّاكَ وَ اللِّجَاجَةَ فَإِنَّ أَوَّلَهَا جَهْلٌ وَ آخِرُهَا نِدَامَةٌ؛

از لجاجت بیرهیز که آغازش جهالت است و انجامش ندامت.

نهج الفصاحه

حدیث - 1755

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِيَّاكُمْ و مُحَقَّرَاتِ الذُّنُوبِ فَإِنَّمَا مِثْلُ مُحَقَّرَاتِ الذُّنُوبِ كَمِثْلِ قَوْمٍ نَزَلُوا بِطْنِ وَادٍ فَجَاءَ ذَا بَعُودٍ وَ جَاءَ ذَا بَعُودٍ حَتَّى حَمَلُوا مَا أَنْضَجُوا بِهِ خَبْزَهُمْ وَ إِنْ مُحَقَّرَاتِ الذُّنُوبِ مَتَى يَأْخُذُ بِهَا صَاحِبُهَا تَهْلِكُ؛

از گناهان کوچک پرهیزید، مثال گناهان کوچک مانند گروهی است که در دره فرود آیند یکی چوبی آرد و دیگری چوبی آرد و آن قدر هیزم بیاورند که با مجموع آن نان خود را ببزند، گناهان حقیر نیز وقتی از مرتکب آن باز خواست کنند مایه هلاک او می شود.

نهج الفصاحه

حدیث - 1756

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِيَّاكُمْ وَ دَعْوَةَ الْمَظْلُومِ وَ إِنْ كَانَ مِنْ كَافِرٍ فَإِنَّهُ لَيْسَ لَهَا حِجَابٌ مِنْ دُونِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ؛

از نفرین مظلوم پرهیزید اگر چه کافر باشد زیرا میان آن و خدا حجابی نیست.

نهج الفصاحه

حدیث - 1757

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِيَّاكُمْ وَخُضْرَاءَ الدِّمَنِ قِيلَ وَ مَا خُضْرَاءُ الدِّمَنِ؟ قَالَ الْمَرْأَةُ الْحَسَنَاءُ فِي مَنْبَتٍ

سوء؛

از سبزه مزبله پرهیزید گفتند سبزه مزبله چیست؟ گفت زن زیبا در خانواده

بد.

نهج الفصاحه

حدیث - 1758

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِيَّاكُمْ وَ الْهُوَى فَإِنَّ الْهُوَى يَعْمَى وَ يَصْمُ؛

از هوس پرهیزید که هوس انسان را کور و کر می کند.

نهج الفصاحه

حدیث - 1759

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِيَّاكُمْ وَ الْمَدْحَ فَإِنَّهُ الذِّبْحُ؛

از مدح کردن پرهیزید که مانند سر بریدن است.

نهج الفصاحه

حدیث - 1760

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِيَّاكُمْ وَالكُذْبَ فَإِنَّ الكُذْبَ لَا يَصْلُحُ لَا بِالْجَدِّ وَ لَا بِالْهَزْلِ وَ لَا يَعْدُ الرَّجُلُ صَبِيَّهً لَا يَفِي لَهُ وَ إِنَّ الكُذْبَ يَهْدِي إِلَى الْفُجُورِ وَ إِنَّ الْفُجُورَ يَهْدِي إِلَى النَّارِ وَ إِنَّ الصَّدْقَ يَهْدِي إِلَى الْبِرِّ وَ إِنَّ الْبِرَّ يَهْدِي إِلَى الْجَنَّةِ؛

از دروغ پرهیزید زیرا دروغ نه جدی و نه شوخی روا نیست، انسان نباید به طفل خود وعده دهد و وفا نکند، دروغ کسان را به بدکاری می کشاند و بدکاری آنها را به جهنم می رساند، و راستی کسان را به نیکوکاری می کشاند و نیکوکاری آنها را به بهشت می رساند.

نهج الفصاحه

حدیث - 1761

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِيَّاكُمْ وَ الْغُلُوَّ فِي الدِّينِ فَإِنَّمَا هَلَكَ مَنْ كَانَ قَبْلَكُمْ بِالْغُلُوِّ فِي الدِّينِ؛
از افراط در کار دین پرهیزید که پیشینیان شما از افراط در کار دین هلاک شدند.

نهج الفصاحه

حدیث - 1762

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِيَّاكُمْ وَالدِّينَ فَإِنَّهُ هُمْ بِاللَّيْلِ وَ مَذَلَّهُ بِالنَّهَارِ؛
از قرض بپرهیزید که غم شب و ذلت روز است.
نهج الفصاحه

حدیث - 1763

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِيَّاكُمْ وَ الْحَسَدَ فَإِنَّ الْحَسَدَ يَأْكُلُ الْحَسَنَاتِ كَمَا يَأْكُلُ النَّارُ الْحَطَبَ؛
از حسد بپرهیزید زیرا حسد کارهای نیک را می خورد چنان که آتش هیزم
را می خورد.
نهج الفصاحه

حدیث - 1764

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِيَّاكُمْ وَ التَّسْوِيفَ وَ طَوْلَ الْأَمَلِ فَإِنَّهُ كَانَ سَبَبًا لِهَلَاكِ الْأُمَمِ؛
از اهمال و طول امل بپرهیزید که موجب هلاکت اقوام است.
نهج الفصاحه

حدیث - 1765

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أَوَّلُ مَنْ يَدْعَى إِلَى الْجَنَّةِ الْحَمَّادُونَ الَّذِينَ يَحْمَدُونَ اللَّهَ؛

نخستین کسانی که به بهشت دعوت می شوند، ستایشگرانند که خدا را

ستایش می کنند.

نهج الفصاحه

حدیث - 1766

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أَوَّلُ مَا يَرْفَعُ مِنْ هَذِهِ الْأُمَّةِ الْحَيَاءُ وَالْأَمَانَةُ؛

نخستین چیزی که از میان این امت بر می خیزد حیا و امانت است.

نهج الفصاحه

حدیث - 1767

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أَوَّلَى النَّاسِ بِالْعَفْوِ أَقْدَرُهُمْ عَلَى الْعُقُوبَةِ؛

هر که را قدرت مجازات بیشتر است، عفو از او پسندیده تر است.

نهج الفصاحه

حدیث - 1768

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
أوصیکم بالجار؛
شما را در باره همسایه سفارش می کنم.
نهج الفصاحه

حدیث - 1769

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
أهل الجور و أعوانهم فی النار؛
ستمگران و یارانشان در جهنمند.
نهج الفصاحه

حدیث - 1770

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
أنهاکم عن قليل ما أسکر كثيره؛
هر چه زیادش مست می کند از کمش نیز اجتناب کنید.
نهج الفصاحه

حدیث - 1771

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنِّي لَا أَخَافُ عَلَيْكُمْ فِيمَا لَا تَعْلَمُونَ وَلَكِنْ أَنْظُرُوا كَيْفَ تَعْمَلُونَ فِيمَا تَعْلَمُونَ؛
من از آنچه نمی دانید نگرانی ندارم ولی باید دید آنچه را می دانید چگونه به
کار می بندید.

نهج الفصاحه

حدیث - 1772

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنِّي أَخَافُ عَلَى أُمَّتِي بَعْدِي أَعْمَالًا ثَلَاثَةً: زَلَّةُ عَالَمٍ وَحُكْمُ جَائِرٍ وَهُوْىُ مُتَّبَعٍ؛
من پس از خودم بر امتم از سه چیز بیم دارم لغزش دانا و فرمانروائی ستمگر
و پیروی هوس.

نهج الفصاحه

حدیث - 1773

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنِّي أَحَرَجَ عَلَيْكُمْ حَقَّ الضَّعِيفِينَ: الْيَتِيمَ وَالْمَرْأَةَ؛
شما را از حق دو ضعیف به سختی بر حذر میکنم: یتیم و زن.
نهج الفصاحه

حدیث - 1774

إِنَّهُ يَعْرِفُ الْفَضْلَ لِأَهْلِ الْفَضْلِ أَهْلَ الْفَضْلِ؛
فضیلت اهل فضیلت را صاحب فضیلت می شناسد.
نهج الفصاحه

حدیث - 1775

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
إِنَّمَا يَكْفِي أَحَدَكُمْ مَا كَانَ فِي الدُّنْيَا مِثْلَ زَادِ الرَّكَّابِ؛
برای شما در دنیا چیزی که به اندازه توشه مسافری باشد، کافی است.
نهج الفصاحه

حدیث - 1776

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
إِنَّمَا يَدْرِكُ الْخَيْرَ كُلَّهُ بِالْعَقْلِ وَ لَا دِينَ لِمَنْ لَا عَقْلَ لَهُ؛
همه خوبیها را به عقل می توان دریافت و هر که عقل ندارد، دین ندارد.
نهج الفصاحه

حدیث - 1777

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّمَا يَدْخُلُ الْجَنَّةَ مَنْ يَرْجُوهَا وَ إِنَّمَا يَجْنِبُ النَّارَ مَنْ يَخَافُهَا وَ إِنَّمَا يَرْحَمُ اللَّهُ
مَنْ يَرْحَمُ؛

کسی به بهشت می رود که امید آن دارد و کسی از جهنم دور می ماند که از
آن بیمناک باشد، خداوند فقط به کسی رحم میکند که رحم کند.
نهج الفصاحه

حدیث - 1778

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّمَا يَتَجَالَسُ الْمُتَجَالِسَانُ بِأَمَانَةٍ اللَّهِ تَعَالَى فَلَا يَحِلُّ لِأَحَدِهِمَا أَنْ يَفْشِيَ عَلَى
صَاحِبِهِ مَا يَخَافُ؛

جلسان نگهदार امانت یک دیگرند و روا نیست یکی از آنها راز رفیق خود را
آشکار سازد.
نهج الفصاحه

حدیث - 1779

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّمَا شِفَاءُ الْعِيِّ السُّؤَالُ؛
علاج نادانی سؤال است.

نهج الفصاحه

حدیث - 1780

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّمَا بَقِيَ مِنَ الدُّنْيَا بَلَاءٌ وَفِتْنَةٌ؛

از دنیا جز بلا و فتنه باقی نمانده است.

نهج الفصاحه

حدیث - 1781

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّمَا أَهْلَكَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ أَنَّهُمْ كَانُوا إِذَا سَرَقَ فِيهِمُ الشَّرِيفُ تَرَكَوهُ وَ إِذَا

سَرَقَ فِيهِمُ الضَّعِيفُ أَقَامُوا عَلَيْهِ الْحَدَّ؛

هلاک پیشینیان شما از آنجا بود که دزد معتبر را رها می کردند و دزد ضعیف

را مجازات می دادند.

نهج الفصاحه

حدیث - 1782

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ إِذَا أَمَرْتُكُمْ بِشَيْءٍ مِنْ دِينِكُمْ فَخُذُوا بِهِ وَ إِذَا أَمَرْتُكُمْ بِشَيْءٍ مِنْ

رَأْيِي فَإِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ؛

من انسانی مانند شما هستم وقتی شما را بچیزی در کار دین دستور دادم بدان رفتار کنید و وقتی از پیش خود شما را به چیزی فرمان دادم من انسان هستم.

نهج الفصاحه

حدیث - 1783

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّمَا الْعِلْمُ بِالتَّعَلُّمِ وَ إِنَّمَا الْحِلْمُ بِالتَّحَلُّمِ وَ مَنْ يَتَحَرَّ الْخَيْرَ يُعْطَهُ وَ مَنْ يَتَّقِ الشَّرَّ

يُوقَهُ؛

علم از تعلم و حلم از تظاهر به حلم حاصل می شود هر که جویای خیر باشد همانش دهند و هر که از شر بگریزد از آن بر کنار ماند.

نهج الفصاحه

حدیث - 1784

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّمَا الْأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ وَ الْخَوَاتِيمُ؛

ارزش اعمال به نیت و سرانجام آن است.

نهج الفصاحه

حدیث - 1785

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّمَا الْأَمَلُ رَحْمَةٌ مِنَ اللَّهِ لَأُمَّتِي، لَوْلَا الْأَمَلُ مَا أَرْضَعَتْ أُمٌّ وَلَدًا وَلَا غَرَسَ غَارِسٌ شَجَرًا؛
امید رحمت خدا برای امت من است اگر امید نبود مادری فرزند خود را شیر نمی داد و کسی درختی نمی کاشت.
نهج الفصاحه

حدیث - 1786

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ هَذِهِ الْقُلُوبَ أَوْعِيَهُ فَخَيْرُهَا أَوْعَاهَا؛
دلها مانند ظرف است و بهتر از همه دلی است که ظرفیت آن بیشتر است.
نهج الفصاحه

حدیث - 1787

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ هَذِهِ الْقُلُوبَ تَصْدَأُ كَمَا يَصْدَأُ الْحَدِيدُ قَبِيلَ فَمَا جَلَاءُهَا قَالَ ذَكَرَ الْمَوْتَ وَتَلَاوَهُ الْقُرْآنَ؛
دلها مانند آهن زنگ می زند گفتند صیقل آن چیست؟ گفت یاد مرگ و خواندن قرآن.

نهج الفصاحه

حدیث - 1788

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ هَذَا الدِّينَارَ وَالدِّرْهَمَ أَهْلَكَمَا مِنْ قَبْلِكُمْ وَهُمَا مَهْلِكَاكُمْ؛
این دینار و درهم پیشینیان شما را هلاک کرد و شما را نیز هلاک خواهد
کرد.

نهج الفصاحه

حدیث - 1789

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ هَذَا الدِّينَ مَتَيْنٌ فَأَوْغِلْ فِيهِ بَرْقُوقٌ وَ لَا تَبْغُضْ إِلَى نَفْسِكَ عِبَادَةَ اللَّهِ فَإِنَّ
الْمَنْبِتَ لَا أَرْضَا قَطْعٌ وَ لَا ظَهْرًا أَبْقَى؛
این دین (اسلام) محکم است به ملایمت در آن پیش برو و عبادت خدا را
منفور خود مکن زیرا رهرو عجول نه راهی سپرده و نه مرکوب خود را حفظ
کرده است.

نهج الفصاحه

حدیث - 1790

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ مَنْ يَمْنُ الْمَرْأَةَ تَيْسِيرَ خُطْبَتِهَا وَ تَيْسِيرَ صَدَاقِهَا؛

نشان میمنت زن این است که خواستگارش آسان و مهرش سبک باشد.
نهج الفصاحه

حدیث - 1791

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
إِنَّ مِنْ مَوْجِبَاتِ الْمَغْفِرَةِ بَذْلَ السَّلَامِ وَحَسْنَ الْكَلَامِ؛
از جمله لوازم آمرزش ادای سلام و نیکی کلام است.
نهج الفصاحه

حدیث - 1792

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
إِنَّ مِنْ مَوْجِبَاتِ الْمَغْفِرَةِ إِدْخَالَ السَّرُورِ عَلَى أَخِيكَ الْمُؤْمِنِ؛
از جمله لوازم آمرزش این است که برادر مؤمن خود را خرسند سازی.
نهج الفصاحه

حدیث - 1793

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
إِنَّ مِنْ مَعَادِنِ التَّقْوَى تَعَلُّمَكَ إِلَى مَا قَدْ عَلِمْتَ عِلْمَ مَا لَمْ تَعْلَمْ وَالنَّقْصَ فِيمَا
قَدْ عَلِمْتَ قَلَّ الزِّيَادَةُ فِيهِ وَ إِنَّمَا يَزْهَدُ الرَّجُلُ فِي عِلْمٍ مَا لَمْ يَعْلَمْ قَلَّ الْإِنْتِفَاعُ بِمَا
قَدْ عِلْمُ؛

از جمله منابع پرهیزکاری این است که ندانسته ها را بیاموزی و به دانسته ها
ضمیمه کنی، اگر افزایش دانش کم شود مایه نقصان آن می شود و کسی که از
دانسته های خود کمتر سود برد، در آموختن ندانسته ها سستی می کند.
نهج الفصاحه

حدیث - 1794

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
إِنَّ مَنْ لَمْ يَسْأَلِ اللَّهَ تَعَالَى يَغْضَبْ عَلَيْهِ؛
هر که از خدا چیزی نخواهد خدا بر او خشمگین می شود.
نهج الفصاحه

حدیث - 1795

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
إِنَّ مَنْ حَقَّ الْوَلَدُ عَلَى وَالِدِهِ أَنْ يَعْلَمَهُ الْكِتَابَ وَأَنْ يُحَسِّنَ اسْمَهُ وَأَنْ يَزُوجَهُ
إِذَا بَلَغَ؛
از جمله حقوق فرزند بر پدر آن است که او را نوشتن آموزد و نام او را
خوب انتخاب کند و هنگام بلوغ به او زن بدهد.
نهج الفصاحه

حدیث - 1796

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ مِنَ الْيَقِينِ أَنْ لَا تَرْضَى أَحَدًا بِسَخَطِ اللَّهِ وَلَا تَحْمَدُ أَحَدًا عَلَى مَا آتَاكَ اللَّهُ
وَلَا تَذُمَّ أَحَدًا عَلَى مَا لَمْ يُؤْتِكَ اللَّهُ، فَإِنَّ الرِّزْقَ لَا يَجْرُهُ حَرَصٌ حَرِيصٌ وَلَا
يَصْرِفُهُ كَرَاهَةٌ كَارِهَةٌ؛

از لوازم ایمان این است که برای خشنودی کسان خدا را خشمگین نسازی و
بر نعمتی که خدا داده کسی را سپاس نگزاری و برای آنچه خدا نداده کسی را
مذمت نکنی که روزی به آن حریصان فزونی نگیرد و به تنفر کسان نقصان
نپذیرد.

نهج الفصاحه

حدیث - 1797

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ مِنَ النَّاسِ نَاسًا مَفَاتِيحُ لِلْخَيْرِ مَغَالِيقُ لِلشَّرِّ وَإِنَّ مِنَ النَّاسِ نَاسًا مَفَاتِيحُ الشَّرِّ
مَغَالِيقُ لِلْخَيْرِ فَطُوبَى لِمَنْ جَعَلَ اللَّهُ مَفَاتِيحَ الْخَيْرِ عَلَى يَدَيْهِ وَوَيْلٌ لِمَنْ جَعَلَ اللَّهُ
مَفَاتِيحَ الشَّرِّ عَلَى يَدَيْهِ؛

بعضی مردم کلید خیرند و قفل شر و بعض دیگر کلید شرند و قفل خیر خوشا
به حال آن کسی که خداوند کلید خیر را در دست او قرار داده و بدا به حال آن
کس که خدا کلید شر را به دست او سپرده است.

نهج الفصاحه

حدیث - 1798

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ مِنَ السُّنَّةِ أَنْ يَخْرُجَ الرَّجُلُ مَعَ ضَيْفِهِ إِلَى بَابِ الدَّارِ؛

خوب است که مرد با مهمان خود تا در خانه برود.

نهج الفصاحه

حدیث - 1799

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ مِنْ شَرِّ النَّاسِ مَنْزِلَهُ عِنْدَ اللَّهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَبْدًا أَذْهَبَ آخِرَتَهُ بِدُنْيَا غَيْرِهِ؛

بدترین مردم در نظر خدا روز رستاخیز بنده ایست که آخرت خود را برای

دنایای دیگری از دست داده باشد.

نهج الفصاحه

حدیث - 1800

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ مِنْ سَعَادَةِ الْمَرْءِ أَنْ يَطُولَ عَمْرُهُ وَ يَرْزُقَهُ اللَّهُ الْإِنَابَةَ؛

از لوازم سعادت مرد این است که زندگانی او دراز شود و خداوند توبه را

نصیب وی کند.

نهج الفصاحه

حدیث - 1801

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ مِمَّا يَلْحَقُ الْمُؤْمِنَ مِنْ عَمَلِهِ وَحَسَنَاتِهِ بَعْدَ مَوْتِهِ عِلْمًا نَشَرَهُ وَوَلَدًا صَالِحًا تَرَكَهُ وَمَصْحَفًا وَرَّثَهُ أَوْ مَسْجِدًا بَنَاهُ أَوْ بَيْتًا لِابْنِ السَّبِيلِ بَنَاهُ أَوْ نَهْرًا أَجْرَاهُ أَوْ صَدَقَهُ أَخْرَجَهَا مِنْ مَالِهِ فِي صِحَّتِهِ وَحَيَاتِهِ تَلَحُّقَهُ مِنْ بَعْدِ مَوْتِهِ؛

از جمله اعمال و نیکی های مؤمن که بعد از مرگ بدو می رسد دانشی است که منتشر کرده باشد و فرزند پارسائی است که به جا گذاشته باشد و قرآنی است که به ارث گذاشته باشد یا مسجدی که بنا کرده باشد یا خانه ای که برای کاروانیان پیا کرده باشد یا نهری که به کمک او جریان یافته باشد یا مالی که در دوران صحت و حیات از مال خویش جدا کرده باشد همه اینها پس از مرگ بدو می رسد.

نهج الفصاحه

حدیث - 1802

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ مَغْيَرَ الْخَلْقِ كَمَغْيَرِ الْخَلْقِ إِنَّكَ لَا تَسْتَطِيعُ أَنْ تَغْيِرَ خَلْقَهُ حَتَّى تَغْيِرَ خَلْقَهُ؛

آن که می خواهد سیرت را تغییر دهد مانند کسی است که می خواهد صورت را تغییر دهد اگر توانستی صورت را تغییر دهی سیرت را نیز تغییر توانی داد.

نهج الفصاحه

حدیث - 1803

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ مَعَاذَ اللَّهِ الْعَبْدَ فِي الدُّنْيَا أَنْ يَسْتَرْ عَلَيْهِ سَيِّئَاتِهِ؛

بخشش خداوند نسبت به بنده در این جهان این است که گناهان او را مستور

دارد.

نهج الفصاحه

حدیث - 1804

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ مَطْعَمَ ابْنِ آدَمَ قَدْ ضُرِبَ مَثَلًا لِلدُّنْيَا وَ إِنْ قَزَحَهُ وَ مَلَحَهُ فَانْظُرْ إِلَى مَا يَصِيرُ؛

غذای آدمیزاد را نمونه دنیا قرار داده اند هر قدر آن را ادویه و نمک بزنند

بنگر آخر چه می شود.

نهج الفصاحه

حدیث - 1805

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ مُحَرَّمَ الْحَلَالِ كَمُحَلَّلِ الْحَرَامِ؛

آن که حلال را حرام می کند مانند کسی است که حرام را حلال می کند.

نهج الفصاحه

حدیث - 1806

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ مَثْلَ الَّذِي يَعُودُ فِي عَطِيَّتِهِ كَمَثَلِ الْكَلْبِ أَكَلَ حَتَّى إِذَا شَبِعَ قَاءَ ثُمَّ عَادَ فِي قَيْئِهِ ثُمَّ أَكَلَهُ؛

آن که بخشش خود را پس می گیرد مانند سگ است که بخورد و وقتی سیر شد قی کند و آنگاه به قی کرده خود باز گردد و آن را بخورد.
نهج الفصاحه

حدیث - 1807

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ لِلَّهِ مَلَائِكَهَ فِي الْأَرْضِ تَنْطِقُ عَلَى أَلْسِنِهِ بَنَى آدَمَ بِمَا فِي الْمَرْءِ مِنَ الْخَيْرِ وَالشَّرِّ؛

خداوند در زمین فرشتگانی دارد که به زبان آدمی‌زادگان سخن می گویند و از بد و نیک کسان خبر دهند.
نهج الفصاحه

حدیث - 1808

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ لِلَّهِ عِنْدَ أَقْوَامٍ نِعْمًا يَقْرَأُهَا عِنْدَهُمْ مَا دَامُوا فِي حَوَائِجِ النَّاسِ مَا لَمْ يَمْلُوا فَإِذَا مَلَّوْا نَقَلَهَا اللَّهُ إِلَى غَيْرِهِمْ؛

خداوند پیش بعضی مردم نعمت هائی دارد که تا وقتی از انجام حوائج مردم باز نمی مانند نعمت خود را پیش آنها نگاه می دارد و همین که از این کار باز ماندند، نعمت را به اشخاص دیگر منتقل می کند.

نهج الفصاحه

حدیث - 1809

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ لِلَّهِ عِبَادًا خَلَقَهُمْ لِحَوَائِجِ النَّاسِ. إِنَّ لِلَّهِ عِبَادًا يَعْرِفُونَ النَّاسَ بِالتَّوَسُّمِ؛

خداوند بندگان دارد که آن ها را برای رفع حاجات مردم خلق کرده است.

خداوند بندگان دارد که مردم را به فراست شناسند.

نهج الفصاحه

حدیث - 1810

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ لِلَّهِ تَعَالَى عِبَادًا اخْتَصَّاهُمْ بِحَوَائِجِ النَّاسِ، يَفْزَعُ النَّاسَ إِلَيْهِمْ فِي حَوَائِجِهِمْ

أُولَئِكَ الْآمَنُونَ مِنْ عَذَابِ اللَّهِ؛

خداوند را بندگانست که خاص حوائج مردمان کرده است و کسان در حوائج خویش به ایشان پناه برند آنها از عذاب خدا ایمنند.

نهج الفصاحه

حدیث - 1811

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ لِلَّهِ تَعَالَى أَقْوَامًا يَخْتَصِمُ بِالنَّعْمِ لِمَنَافِعِ الْعِبَادِ وَ يَقْرَءُ فِيهِمْ مَا بَدَلُوهَا فَإِذَا مَنَعُوهَا نَزَعَهَا مِنْهُمْ فَحَوَّلَهَا إِلَى غَيْرِهِمْ؛
خداوند را گروه‌هاست که نعمتهای خویش خاص ایشان کند تا بندگان را منتفع کنند و مادام که دهش کنند نعمت را به نزد ایشان نگهدارد و چون امساک کنند از آنها بگیرد و به دیگران دهد.
نهج الفصاحه

حدیث - 1812

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ لِكُلِّ شَيْءٍ مَّعْدَنًا وَ مَعْدَنُ التَّقْوَى قُلُوبُ الْعَارِفِينَ؛
هر چیزی معدنی دارد و معدن پرهیزکاری دل عارفان است.
نهج الفصاحه

حدیث - 1813

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ لِكُلِّ شَجَرَةٍ ثَمْرَةً وَ ثَمْرَةُ الْقَلْبِ الْوَلَدُ؛
هر درختی میوه ای دارد و میوه دل فرزند است.
نهج الفصاحه

حدیث - 1814

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ لِكُلِّ سَاعٍ غَايَةً وَغَايَةَ ابْنِ آدَمَ الْمَوْتَ فَعَلَيْكُمْ بِذِكْرِ اللَّهِ فَإِنَّهُ يَسْهَلُكُمْ وَ
يَرْغَبُكُمْ فِي الْآخِرَةِ؛

هر رهسپاری مقصدی دارد و مقصد آدمیزاد مرگ است از یاد خدا غافل
مشوید که یاد خدا کارها را آسان و شما را به آن جهان راغب می کند.
نهج الفصاحه

حدیث - 1815

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ لِكُلِّ أُمَّةٍ فِتْنَةٌ وَ إِنَّ فِتْنَةَ أُمَّتِي الْمَالُ؛

هر امتی را بلیه ای هست و بلیه امت من مال است.
نهج الفصاحه

حدیث - 1816

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ لِلطَّاعِمِ الشَّاکِرِ مِنَ الْأَجْرِ مِثْلَ مَا لِلصَّائِمِ الصَّابِرِ؛

پاداش آن که غذا می خورد و شکر می گزارد مانند روزه دار صبور است.
نهج الفصاحه

حدیث - 1817

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
إِنَّ لِصَاحِبِ الْحَقِّ مَقَالًا؛
آن که حق دارد گفتاری مؤثر دارد.
نهج الفصاحه

حدیث - 1818

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
إِنَّ لِلشَّيْطَانِ لَمَّةَ بَابِنِ آدَمَ وَ لِلْمَلِكِ لَمَّةَ فَأَمَّا لَمَّةُ الشَّيْطَانِ فإِيعَادُ الشَّرِّ وَ
تَكْذِيبُ الْحَقِّ وَ أَمَّا لَمَّةُ الْمَلِكِ فإِيعَادُ الْخَيْرِ وَ تَصْدِيقُ الْحَقِّ فَمَنْ وَجَدَ ذَلِكَ
فَلْيَعْلَمْ أَنَّهُ مِنَ اللَّهِ تَعَالَى فَلْيَحْمَدِ اللَّهَ وَ مَنْ وَجَدَ الْآخِرَى فَلْيَتَعَوَّذْ بِاللَّهِ مِنَ
الشَّيْطَانِ؛
شیطان به آدمیزاد نزدیکی ای دارد و خداوند نزدیکی ای، نزدیکی شیطان
وعده به بدی و تکذیب حق است و نزدیکی خداوند وعده به نیکی و تصدیق
حق است هر که چنین حالی در خود یافت بداند که از جانب خداوند است و او
را سپاس گزارد و هر که حال دیگر را در خود یافت از شیطان به خدا پناه ببرد.
نهج الفصاحه

حدیث - 1819

إِنَّ لِّجَوَابِ الْكِتَابِ حَقًّا كَرَدَ السَّلَامُ؛
جواب نامه مانند جواب سلام لازم است.
نهج الفصاحه

حدیث - 1820

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
إِنَّ لِلتَّوْبَةِ بَابًا عَرَضَ مَا بَيْنَ مَصْرَاعِيهِ مَا بَيْنَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ لَا يَغْلُقُ حَتَّى
تَطْلُعَ الشَّمْسُ مِنْ مَغْرِبِهَا؛
توبه دری دارد که پهنای آن مانند وسعت مشرق و مغرب است و تا خورشید
از مغرب طلوع نکند بسته نمی شود.
نهج الفصاحه

حدیث - 1821

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
إِنَّكُمْ لَنْ تَسْعُوا النَّاسَ بِأَمْوَالِكُمْ وَلَكِنْ سَعَوْهُمْ بِأَخْلَاقِكُمْ؛
مال شما به همه مردم نمی رسد پس با اخلاق خود همه را خرسند کنید.
نهج الفصاحه

حدیث - 1822

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّكَ لَا تَدَعُ شَيْئًا اتَّقَا اللَّهَ إِلَّا أَعْطَاكَ اللَّهُ خَيْرًا مِنْهُ؛

اگر از ترس خدا از چیزی درگذری خداوند بهتر از آن را به تو خواهد داد.

نهج الفصاحه

حدیث - 1823

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ كَذِبًا عَلَى لِسٍ كَكُذِبٍ عَلَى أَحَدٍ فَمَنْ كَذَبَ عَلَى مُتَعَمِّدًا فَلْيَتَبَوَّءْ مَقْعَدَهُ مِنَ النَّارِ؛

دروغ بستن بر من مثل دروغ بستن بر دیگری نیست هر که به عمد بر من دروغ بندد در آتش جای گیرد.

نهج الفصاحه

حدیث - 1824

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ قَلِيلَ الْعَمَلِ مَعَ الْعِلْمِ كَثِيرٌ وَكَثِيرَ الْعَمَلِ مَعَ الْجَهْلِ قَلِيلٌ؛

کار اندک که با بصیرت و دانش انجام گیرد بسیار است و کار بسیار که با نادانی صورت پذیرد اندک است.

نهج الفصاحه

حدیث - 1825

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
إِنَّ فِي الْمَالِ حَقًّا سِوَى الزَّكَاةِ؛
در مال به جز زکات حقی هست.
نهج الفصاحه

حدیث - 1826

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
إِنَّ فِي الْجَنَّةِ دَارًا يُقَالُ لَهَا دَارُ الْفَرْجِ لَا يَدْخُلُهَا إِلَّا مَنْ فَرَّحَ يَتَامَى الْمُؤْمِنِينَ؛
در بهشت خانه ای هست که آن را خانه خوشحالی نامند و جز کسانی که
یتیمان مؤمنان را خوشحال کرده باشند، وارد آن نمی شوند.
نهج الفصاحه

حدیث - 1827

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
إِنَّ فِي الْجَسَدِ مِزْجَةً إِذَا صَلَحَتِ صَلَحَ الْجَسَدُ كُلُّهُ وَإِذَا فَسَدَتْ فَسَدَ الْجَسَدُ
كُلُّهُ أَلَا وَهِيَ الْقَلْبُ؛
در تن پاره گوشتی است که وقتی به صلاح گراید تمام تن به صلاح آید و
وقتی فاسد شود همه تن فاسد شود و آن قلب است.
نهج الفصاحه

حدیث - 1828

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ صَاحِبَ الدِّينِ لَهُ سُلْطَانٌ عَلَى صَاحِبِهِ حَتَّى يَقْضِيَهُ؛
طلبکار بر قرض دار تسلط دارد تا هنگامی که قرض خود را بپردازد.
نهج الفصاحه

حدیث - 1829

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ شَرَّ النَّاسِ مَنْزِلَهُ عِنْدَ اللَّهِ يَوْمَ الْقِيَمَةِ مَنْ يَخَافُ النَّاسَ مِنْ شَرِّهِ؛
بدتر از همه مردم پیش خدا روز قیامت کسی است که مردم از شر او بترسند.
نهج الفصاحه

حدیث - 1830

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ رَبَّكَ يَحِبُّ الْمُحَامِدَ؛
خدای تو ستایش را دوست دارد.
نهج الفصاحه

حدیث - 1831

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
إِنَّ خِيَارَ عِبَادِ اللَّهِ الْمُوفُونَ الْمُطِيعُونَ؛
بهترین بندگان خدا آن ها هستند که به وعده وفا کنند و بوی خوش بکار
برند.

نهج الفصاحه

حدیث - 1832

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
إِنَّ حَقًّا عَلَى الْمُؤْمِنِينَ أَنْ يَتَوَجَّعَ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ كَمَا يَأَلَمُ الْجَسَدُ الرَّأْسَ؛
مؤمنان باید از رنج یک دیگر متألم شوند چنان که تن از رنج سر متأثر می
شود.

نهج الفصاحه

حدیث - 1833

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
إِنَّ حَقًّا عَلَى اللَّهِ أَنْ لَا يَرْفَعَ شَيْئًا مِنْ أَمْرِ الدُّنْيَا إِلَّا وَضَعَهُ؛
بر خدا لازم است که چیزی از دنیا را بالا نبرد جز این که آن را تنزل دهد.
نهج الفصاحه

حدیث - 1834

إِنَّ حَسْنَ الْعَهْدِ مِنَ الْإِيمَانِ؛
رعایت پیمان از لوازم ایمان است.
نهج الفصاحه

حدیث - 1835

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
إِنَّ حَسْنَ الظَّنِّ بِاللَّهِ مِنْ حَسَنِ عِبَادَةِ اللَّهِ؛
گمان خوب به خدا داشتن از خوب عبادت کردن اوست.
نهج الفصاحه

حدیث - 1836

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
إِنَّ بَيْنَ يَدَيِ السَّاعَةِ كَذَابِينَ فَاحْذَرُوهُمْ؛
پیش از رستاخیز دروغگویان پدیدار می شوند از آن ها حذر کنید.
نهج الفصاحه

حدیث - 1837

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ أَوْثَقَ عَرَى الْإِسْلَامِ أَنْ تَحَبَّ فِي اللَّهِ وَ تَبْغُضَ فِي اللَّهِ؛
محکم ترین دستاویزهای اسلام این است که کسی را برای خدا دوست داری
و کسی را برای خدا دشمن داری.
نهج الفصاحه

حدیث - 1838

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
إِنَّ أَهْلَ الشَّعْبِ فِي الدُّنْيَا هُمْ أَهْلُ الْجُوعِ غَدَا فِي الْآخِرَةِ؛
سیران این جهان گرسنگان آن جهانند.
نهج الفصاحه

حدیث - 1839

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
إِنَّ أَهْلَ الْمَعْرُوفِ فِي الدُّنْيَا هُمْ أَهْلُ الْمَعْرُوفِ فِي الْآخِرَةِ وَ إِنَّ أَهْلَ الْمُنْكَرِ فِي
الدُّنْيَا هُمْ أَهْلُ الْمُنْكَرِ فِي الْآخِرَةِ وَ إِنَّ أَوَّلَ أَهْلِ الْجَنَّةِ دَخُولًا هُمْ أَهْلُ الْمَعْرُوفِ؛
نیکوکاران این جهان نیکوکاران آن جهانند و بدکاران این جهان بدکاران آن
جهانند و نیکوکاران پیش از همه مردم به بهشت درمی آیند.
نهج الفصاحه

حدیث - 1840

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ النَّاسَ لَمْ يَعْطُوا شَيْئًا خَيْرًا مِنْ خَلْقِ حَسَنٍ؛

به مردم چیزی بهتر از اخلاق نیک نداده اند.

نهج الفصاحه

حدیث - 1841

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ النَّاسَ إِذَا رَأَوْا الظَّالِمَ فَلَمْ يَأْخُذُوا عَلَى يَدَيْهِ أَوْشَكَ أَنْ يَعْمَهُمُ اللَّهُ بِعِقَابٍ

منه؛

وقتی مردم ستمگر را دیدند و او را از ستم باز نداشتند بیم آن می رود که

خدا همه را به عذاب خود مبتلا کند.

نهج الفصاحه

حدیث - 1842

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ الْمَظْلُومِينَ هُمْ الْمَفْلُحُونَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ؛

ستم دیدگان در روز رستاخیز رستگارانند.

نهج الفصاحه

حدیث - 1843

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ الْمُسْلِمَ إِذَا عَادَ أَخَاهُ الْمُسْلِمَ لَمْ يَزَلْ فِي مَخْرَفَةِ الْجَنَّةِ حَتَّى يَرْجِعَ؛
مسلمان وقتی به عیادت برادر مسلمان خود می رود تا هنگامی که که باز
گردد، در بهشت قدم می زند.

نهج الفصاحه

حدیث - 1844

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ الْمَرْءَ بَيْنَ يَوْمَيْنِ يَوْمٌ قَدْ مَضَى أَحْصَى فِيهِ عَمَلَهُ فَخْتَمَ عَلَيْهِ وَ يَوْمٌ قَدْ بَقِيَ
فَلَا يَدْرِي لَعَلَّهُ لَا يَصِلُ إِلَيْهِ؛
انسان میان دو روز است روزی که گذشته و اعمالش به حساب آمده و
مختوم گشته و روزی که باقی مانده ولی چه می داند شاید به آن روز نرسد.

نهج الفصاحه

حدیث - 1845

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ الْمُتَحَاتِّينَ فِي اللَّهِ فِي ظِلِّ الْعَرْشِ؛
آن ها که در راه خدا دوستی می کنند در سایه عرش جای دارند.

نهج الفصاحه

حدیث - 1846

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ الَّذِي يَجِرُّ الثَّوبَ خِيَلًا لَا يَنْظُرُ اللَّهَ إِلَيْهِ يَوْمَ الْقِيَمَةِ؛

کسی که از روی تکبر جامه خود را می کشد خدا روز رستاخیز بدو نمی نگرد.

نهج الفصاحه

حدیث - 1847

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ الَّذِي يَأْكُلُ أَوْ يَشْرَبُ فِي آتِيَةِ الْفَضَّةِ وَالذَّهَبِ إِنَّمَا يَجْرُجُ فِي بَطْنِهِ نَارَ

جَهَنَّمَ؛

کسی که در ظرف نقره و طلا می خورد و می آشامد آتش جهنم را در شکم

خود فرو می برد.

نهج الفصاحه

حدیث - 1848

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ اللَّهَ يَنْهَيْكُمْ عَنْ قِيلٍ وَقَالَ؛

خداوند شما را از گفتگوهای بیهوده نهی کرده است.

نهج الفصاحه

حدیث - 1849

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ اللَّهَ يُعْطِي الدُّنْيَا عَلَى نِيَّةِ الْآخِرَةِ وَأَبَى أَنْ يُعْطِيَ الْآخِرَةَ عَلَى نِيَّةِ الدُّنْيَا؛
خداوند دنیا را به نیت آخرت می دهد ولی آخرت را به نیت دنیا نمی دهد.
نهج الفصاحه

حدیث - 1850

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ اللَّهَ يُحْيِي الْقُلُوبَ الْمَيِّتَةَ بِنُورِ الْحِكْمَةِ كَمَا يُحْيِي الْأَرْضَ بِوَابِلِ السَّمَاءِ؛
خداوند دل‌های مرده را به نور حکمت حیات می بخشد چنان که زمین را به
باران آسمان زنده می سازد.
نهج الفصاحه

حدیث - 1851

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ مُعَالِيَ الْأُمُورِ وَأَشْرَافَهَا وَيَكْرَهُ سُفْسَافَهَا؛
خداوند چیزهای بلند و شریف را دوست دارد و از چیزهای پست بیزار
است.
نهج الفصاحه

حدیث - 1852

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ كُلَّ قَلْبٍ حَزِينٍ؛
خداوند دل غمگین را دوست دارد.
نهج الفصاحه

حدیث - 1853

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الشَّابَّ الَّذِي يَفْنَى شَبَابَهُ فِي طَاعَةِ اللَّهِ؛
خداوند جوانی را که عمر خود را در عبادت خدا به سر می برد دوست دارد.
نهج الفصاحه

حدیث - 1854

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْبَصَرَ النَّاقِدَ النَّافِذَ عِنْدَ مَجِيءِ الشَّهَوَاتِ وَالْكَامِلَ عِنْدَ نَزُولِ
الشَّهَوَاتِ يُحِبُّ السَّمَّاحَ وَ لَوْ عَلَى تَمَرِهِ وَ يُحِبُّ الشَّجَاعَ وَ لَوْ عَلَى قَتْلِ حَيٍّ؛
خداوند چشمی را که به هنگام شهوت باریک بین و پیش بین و به هنگام
شبهه دقیق است دوست دارد و بخشش را اگر چه یک خرما باشد و شجاعت را
اگر چه به کشتن ماری باشد، دوست دارد.
نهج الفصاحه

حدیث - 1855

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
إِنَّ اللَّهَ يَحِبُّ الْأَبْرَارَ الْأَخْفِيَاءَ الْأَتْقِيَاءَ؛
خدا نیکوکاران گمنام پرهیز کار را دوست دارد.
نهج الفصاحه

حدیث - 1856

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
إِنَّ اللَّهَ يَحِبُّ إِذَا أَنْعَمَ عَلَى عَبْدِهِ أَنْ يَرَى أَثَرَ نِعْمَتِهِ عَلَيْهِ وَ يَبْغُضُ الْبُؤْسَ وَ
التَّبَاؤُسَ؛
خدا دوست دارد که وقتی به کسی نعمت داد اثر نعمتش بر او آشکار دیده
شود و از فقر و اظهار فقر بیزار است.
نهج الفصاحه

حدیث - 1857

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
إِنَّ اللَّهَ يَبْغُضُ كُلَّ عَالِمٍ بِالْدُّنْيَا جَاهِلٍ بِالْآخِرَةِ؛
خداوند هر کس را که به کار دنیا دانا و در کار آخرت نادان است، دشمن
دارد.
نهج الفصاحه

حدیث - 1858

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
إِنَّ اللَّهَ يَبْغِضُ السَّائِلَ الْمَلْحَفَ؛
خداوند گدای سمج را دشمن دارد.
نهج الفصاحه

حدیث - 1859

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
إِنَّ اللَّهَ يَبْتَلِي عَبْدَهُ الْمُؤْمِنَ بِالسَّقَمِ حَتَّى يَكْفُرَ عَنْهُ كُلَّ ذَنْبٍ؛
خداوند بنده مؤمن خود را به مرض مبتلا می کند تا همه گناهان او بریزد.
نهج الفصاحه

حدیث - 1860

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
إِنَّ اللَّهَ لَيَرْضَى عَنِ الْعَبْدِ أَنْ يَأْكُلَ الْأَكْلَةَ فَيَحْمَدُهُ عَلَيْهَا أَوْ يَشْرِبَ الشَّرْبَ فَيَحْمَدُهُ عَلَيْهَا؛
خداوند از بنده خشنود می شود به اینکه غذا بخورد و خدا را سپاس گزارد،
یا آب بپاشد و خدا را سپاس گزارد.
نهج الفصاحه

حدیث - 1861

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ اللَّهَ لِيدْرءُ بِالصَّدَقَةِ سَبْعِينَ مِئْتَةً مِنَ السَّوِّءِ؛

خداوند به وسیله صدقه هفتاد قسم مرگ بد را دفع می کند.

نهج الفصاحه

حدیث - 1862

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ اللَّهَ لَمْ يَنْزِلْ دَاءٌ إِلَّا أَنْزَلَ لَهُ شِفَاءً إِلَّا الْهَرَمَ؛

خداوند دردی پدید نیاورده جز آن که علاجی برای آن قرار داده به جز

پیری.

نهج الفصاحه

حدیث - 1863

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ اللَّهَ لَا يَقْبَلُ عَمَلَ عَبْدٍ حَتَّى يَرْضَى قَوْلَهُ؛

خداوند عمل بنده را نمی پذیرد مگر آن که از گفتار وی خشنود باشد.

نهج الفصاحه

حدیث - 1864

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
إِنَّ اللَّهَ لَا يَرْحَمُ مَنْ عْبَادَهُ إِلَّا الرِّحْمَاءُ؛
خداوند فقط به بندگان رحیم خود رحم می کند.
نهج الفصاحه

حدیث - 1865

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
إِنَّ اللَّهَ لَا يُوَازِدُ الْمَزَّاحَ الصَّادِقَ فِي مَزَاحِهِ؛
خداوند شوخی را که در شوخی خود راستگو باشد مؤاخذه نمی کند.
نهج الفصاحه

حدیث - 1866

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
إِنَّ اللَّهَ عِنْدَ لِسَانِ كُلِّ قَائِلٍ، فَلْيَتَّقِ اللَّهَ عَبْدُ، وَ لِيَنْظُرْ مَا يَقُولُ؛
خداوند ناظر زبان هر گوینده ای است بنده باید از خدا بترسد و ببیند چه می
گوید.
نهج الفصاحه

حدیث - 1867

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ اللَّهَ جَمِيلٌ يُحِبُّ الْجَمَالَ؛

خداوند زیباست و زیبایی را دوست دارد.

نهج الفصاحه

حدیث - 1868

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى يَنْهَاكُمْ أَنْ تَحْلِفُوا بِآبَائِكُمْ؛

خداوند نهی کرده که به پدران خود قسم بخورید.

نهج الفصاحه

حدیث - 1869

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى يَنْزِلُ الْمَعُونَةَ عَلَى قَدْرِ الْمُتَوَكِّلِ وَ يَنْزِلُ الصَّبْرَ عَلَى قَدْرِ الْبَلَاءِ؛

خداوند کمک را به قدر احتیاج نازل می سازد و صبر را به اندازه بلا می

دهد.

نهج الفصاحه

حدیث - 1870

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى يَقُولُ يَا ابْنَ آدَمَ تَفَرَّغْ لِعِبَادَتِي إِمْلَأْ صَدْرَكَ غِنًى وَ أَسَدَّ فَقْرَكَ وَ
إِلَّا تَفْعَلْ مَلَأْتُ يَدَيْكَ شُغْلًا وَ لَمْ أَسَدَّ فَقْرَكَ؛

خداوند گوید آدمیزاد وقت خود را صرف عبادت من کن تا سینه تو را از بی
نیازی پر کنم و فقر را از تو دور سازم و اگر چنین نکنی تو را سخت به دنیا
مشغول سازم و فقر را از تو دور نکنم.

نهج الفصاحه

حدیث - 1871

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى يَقُولُ أَنَا عِنْدَ ظَنِّ عَبْدِي بِي إِذَا خَيْرًا فَخِيرًا وَ إِذَا شَرًّا فَشَرًّا؛
خداوند گوید من ناظر گمان بنده خویشم اگر گمان خوب به من برد خوبی
بیند و اگر گمان بد برد، بدی بیند.

نهج الفصاحه

حدیث - 1872

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى يَقْبَلُ تَوْبَةَ الْعَبْدِ مَا لَمْ يَغْرُرْ؛
خداوند تا دم واپسین، توبه بنده را را می پذیرد.
نهج الفصاحه

حدیث - 1873

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى يَقْبَلُ الصَّدَقَةَ وَيَأْخُذُهَا بِيَمِينِهِ فِيرَبِّيْهَا لِأَحَدِكُمْ كَمَا يَرْبِي أَحَدَكُمْ
مهره، حتّیّ إِنَّ اللَّقْمَةَ تُصِيرُ مِثْلَ أَحَدٍ؛
خداوند صدقه را می پذیرد و آن را به دست راست خود می گیرد و برای
شما بزرگ می کند همچنان که کره اسب خود را بزرگ می کنید تا آنجا که یک
لقمه به اندازه کوه احد شود.
نهج الفصاحه

حدیث - 1874

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى يَعَذِّبُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ الَّذِينَ يَعَذِّبُونَ النَّاسَ فِي الدُّنْيَا؛
خداوند روز رستاخیز کسانی را که در دنیا مردم را عذاب کرده اند عذاب می
کند.

نهج الفصاحه

حدیث - 1875

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى يَسْأَلُ الْعَبْدَ عَنْ فَضْلِ عِلْمِهِ كَمَا يَسْأَلُهُ عَنْ فَضْلِ مَالِهِ؛
خداوند از بنده می پرسد که فزونی دانش خود را کجا صرف کرده همچنان
که از فزونی مال می پرسد.

نهج الفصاحه

حدیث - 1876

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى يَحِبُّ إِغَاثَةَ اللَّهْفَانِ؛
خداوند یاری کردن کسانی را که کمک می جویند، دوست دارد.

نهج الفصاحه

حدیث - 1877

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى يَزِيدُ فِي عَمْرِ الرَّجُلِ بِرَّهُ وَالِدِيهِ؛
خداوند به وسیله نیکی با پدر و مادر، عمر انسان را افزون می کند.
نهج الفصاحه

حدیث - 1878

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى يُحِبُّ أَنْ تَعْدِلُوا بَيْنَ أَوْلَادِكُمْ حَتَّى فِي الْقَبْلِ؛
خداوند دوست دارد که میان فرزندان خود حتی در بوسیدن آنها به عدالت
رفتار کنید.
نهج الفصاحه

حدیث - 1879

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى يُحِبُّ الْمَدَاوِمَةَ عَلَى الْإِخَاءِ الْقَدِيمِ فِدَاوِمُوا؛
خداوند ادامه دوستی دیرینه را دوست دارد، بنا بر این دوستی دیرینه را ادامه
دهید.
نهج الفصاحه

حدیث - 1880

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى يَحِبُّ الشَّابَّ التَّائِبَ؛
خداوند جوان توبه کار را دوست دارد.
نهج الفصاحه

حدیث - 1881

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى يَحِبُّ إِذَا عَمَلَ أَحَدُكُمْ عَمَلًا أَنْ يَتَّقَنَهُ؛
خداوند دوست دارد که وقتی یکی از شما کاری می کند، آن را کامل کند.
نهج الفصاحه

حدیث - 1882

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى يَبْغِضُ ابْنَ السَّبْعِينَ فِي أَهْلِهِ ابْنَ عَشْرِينَ فِي مَشِيَّتِهِ وَ مَنْظَرِهِ؛
خداوند پیر هفتاد ساله را که نیت و رفتار وی چون جوانان بیست ساله باشد،
دشمن دارد.
نهج الفصاحه

حدیث - 1883

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى يَبْغُضُ الْمُؤْمِنَ الَّذِي لَا زَبْرَ لَهُ؛
خداوند مؤمنی را که عقل ندارد، دشمن دارد.
نهج الفصاحه

حدیث - 1884

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى يَبْغُضُ الْبَخِيلَ فِي حَيَاتِهِ السَّخَىَّ عِنْدَ مَوْتِهِ؛
خداوند کسی را که در زندگی بخیل باشد و هنگام مرگ بخشنده شود، دشمن
دارد.
نهج الفصاحه

حدیث - 1885

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى يَبْغُضُ الطَّلَاقَ؛
خداوند طلاق را دشمن دارد.
نهج الفصاحه

حدیث - 1886

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى وَضَعَ عَنْ أُمَّتِي الْخَطَاءَ وَالنَّسْيَانَ وَمَا - اسْتَكْرَهُوا عَلَيْهِ؛
خداوند خطا و فراموشی و اضطرار را بر امت من بخشیده است.
نهج الفصاحه

حدیث - 1887

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى مَعَ الدَّائِنِ حَتَّى يَقْضَى دَيْنُهُ مَا لَمْ يَكُنْ دَيْنُهُ فِيمَا يَكْرَهُ اللَّهُ؛
خداوند یار قرض دار است تا قرض خود را بپردازد به شرط آن که قرض
وی بر خلاف رضای خداوند نباشد.
نهج الفصاحه

حدیث - 1888

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى مُحْسِنٌ فَأَحْسِنُوا؛
خداوند نیکوکار است شما نیز نکوئی کنید.
نهج الفصاحه

حدیث - 1889

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى لِيَحْمِيَ عَبْدَهُ الْمُؤْمِنَ مِنَ الدُّنْيَا وَهُوَ يَحِبُّهُ كَمَا تَحْمُونَ مَرِيضَكُمْ
الطَّعَامَ وَ الشَّرَابَ تَخَافُونَ عَلَيْهِ،
خداوند چون بنده مؤمن خود را دوست دارد او را از دنیا پرهیز می دهد
چنان که شما مریض خود را از بیم مرض از خوردن و نوشیدن پرهیز می دهید،
نهج الفصاحه

حدیث - 1890

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى لَمْ يَخْلُقْ خَلْقًا هُوَ أَبْغَضُ إِلَيْهِ مِنَ الدُّنْيَا وَ مَا نَظَرَ إِلَيْهَا مِنْذُ خَلْقِهَا
بَغْضًا لَهَا،
خداوند مخلوقی که در نظر او مبغوض تر از دنیا باشد نیافریده و از بس آن
را دشمن دارد از هنگام آفرینش بر آن ننگریسته است،
نهج الفصاحه

حدیث - 1891

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى لَمَّا خَلَقَ الدُّنْيَا أَعْرَضَ عَنْهَا فَلَمْ يَنْظُرْ إِلَيْهَا مِنْ هَوَانِهَا عَلَيْهِ.
خداوند وقتی دنیا را آفرید روی از آن بگردانید و چنان در نظر خدا ناچیز بود که بر آن ننگریست.

نهج الفصاحه

حدیث - 1892

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى لَا يَنْظُرُ إِلَى صَوْرَتِكُمْ وَأَمْوَالِكُمْ وَلَكِنْ يَنْظُرُ إِلَى قُلُوبِكُمْ وَأَعْمَالِكُمْ.

خداوند به صورت ها و اموال شما نمی نگرد، بلکه به دلها و اعمال شما می نگرد.

نهج الفصاحه

حدیث - 1893

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى لَا يَقْبَلُ مِنَ الْعَمَلِ إِلَّا مَا كَانَ لَهُ خَالِصًا وَابْتِغَى بِهِ وَجْهَهُ.
خداوند از عبادت ها جز آنچه خاص او باشد و به خاطر او انجام گیرد، نمی پذیرد.

نهج الفصاحه

حدیث - 1894

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى لَا يَعْذِبُ مَنْ عِبَادَهُ إِلَّا الْمَارِدَ الْمُتَمَرِّدَ الَّذِي يَتَمَرَّدُ عَلَى اللَّهِ وَ أَبِي
أَنْ يَقُولَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ.

خداوند از بندگان خود جز سرکش مغروری را که از اطاعت خدا سرکشی
کند و از گفتن لا اله الا الله امتناع دارد، عذاب نمی کند.

نهج الفصاحه

حدیث - 1895

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى لَا يَحِبُّ الذَّوَاقِينَ وَ لَا الذَّوَاقَاتِ.

خداوند مردانی را که مکرر زن بگیرند و زنانی را که مکرر شوهر کنند دوست
ندارد.

نهج الفصاحه

حدیث - 1896

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى كَرِيمٌ يَحِبُّ الْكَرَمَ.

خداوند بزرگوar است و بزرگواری را دوست دارد.

حدیث - 1897

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى كَتَبَ عَلَيْكُمُ السَّعْيَ فَاسْعُوا.

خداوند کوشش را بر شما مقرر داشته است پس بکوشید.

نهج الفصاحه

حدیث - 1898

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى كَتَبَ الْحَسَنَاتِ وَالسَّيِّئَاتِ ثُمَّ بَيَّنَ ذَلِكَ فَمَنْ هَمَّ بِحَسَنَةٍ فَلَمْ يَعْمَلْهَا كَتَبَهَا اللَّهُ تَعَالَى عِنْدَهُ حَسَنَةً كَامِلَةً فَإِنْ هَمَّ بِهَا فَعَمَلُهَا كَتَبَهَا اللَّهُ تَعَالَى عِنْدَهُ عَشْرَ حَسَنَاتٍ إِلَى سَبْعِمِائَةٍ ضَعْفٍ إِلَى أَضْعَافٍ كَثِيرَةٍ، وَإِنْ هَمَّ بِسَيِّئَةٍ فَلَمْ يَعْمَلْهَا كَتَبَهَا اللَّهُ تَعَالَى عِنْدَهُ حَسَنَةً كَامِلَةً فَإِنْ هَمَّ بِهَا فَعَمَلُهَا كَتَبَهَا اللَّهُ تَعَالَى سَيِّئَةً وَاحِدَةً وَلَا يَهْلِكُ عَلَى اللَّهِ إِلَّا هَالِكٌ.

خداوند نیکی ها و بدیها و چیزهائی را که میان آنهاست رقم زد هر کس انجام نیکی را در دل گیرد و انجام ندهد خداوند برای او یک نیکی کامل رقم زند و اگر در دل گیرد و انجام دهد خداوند ده نیکی تا هفتصد برابر و بیشتر رقم زند و اگر بدی ای را در دل گیرد و انجام ندهد خداوند آن را نیکی کامل رقم زند و اگر در دل گیرد و انجام دهد خداوند فقط یک بدی رقم می زند، بنا بر این هر که در پیشگاه خدا هلاک شود سزاوار هلاک است.

نهج الفصاحه

حدیث - 1899

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى عِنْدَ لِسَانِ كُلِّ قَائِلٍ فَلْيَتَّقِ اللَّهَ عَبْدَهُ وَ لِيَنْظُرْ مَا يَقُولُ؛
خداوند مراقب زبان هر گوینده ای است بنده باید از خدا بترسد و بنگرد که
چه می گوید.

نهج الفصاحه

حدیث - 1900

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى طَيِّبٌ يَحِبُّ الطَّيِّبَ نَظِيفٌ يَحِبُّ النَّظَافَةَ، كَرِيمٌ يَحِبُّ الْكَرَمَ، جَوَادٌ
يَحِبُّ الْجُودَ فَنَظِّفُوا أَفْنِيَتَكُمْ وَ لَا تَشَبَّهُوا بِالْيَهُودِ.
خداوند خوشبو است و بوی خوش را دوست دارد، پاکیزه است و پاکیزگی را
دوست دارد، بزرگوار است و بزرگواری را دوست دارد، بخشنده است و بخشش
را دوست دارد پس جلو خانه های خویش را پاکیزه سازید و مانند یهودان
مباشید.

نهج الفصاحه

حدیث - 1901

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى رَضِيَ لِهَذِهِ الْأُمَّةِ الْيَسْرَ وَكَرِهَ لَهَا الْعُسْرَ؛
خداوند برای این امت آسانی را پسندیده و سختی را نپسندیده است.
نهج الفصاحه

حدیث - 1902

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى خَلَقَ الْجَنَّةَ بَيَاضًا وَ أَحَبَّ شَيْءًا إِلَى اللَّهِ الْبَيَاضُ؛
خداوند بهشت را سفید آفریده و سفیدی از همه رنگها پیش خدا محبوبتر
است.
نهج الفصاحه

حدیث - 1903

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى حَيْثُ خَلَقَ الدَّاءَ خَلَقَ الدَّوَاءَ فَتَدَاوُوا؛
خداوند که درد را آفریده درمان را نیز آفریده پس دردهای خویش را درمان
کنید.
نهج الفصاحه

حدیث - 1904

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى إِذَا أَنْعَمَ عَلَى عَبْدٍ نَعْمَةً يَحِبُّ أَنْ يَرَى أَثَرَ النِّعْمَةِ عَلَيْهِ وَ يَكْرَهُ
الْبُؤْسَ وَ التَّبَاؤُسَ وَ يَبْغِضُ السَّائِلَ؛ الْمَلْحَفَ وَ يَحِبُّ الْحَيَّ الْعَفِيفَ الْمُتَعَفِّفَ؛
خداوند وقتی نعمتی به بنده ای دهد دوست دارد اثر نعمت بر او دیده شود و
تظاهر به تنگدستی را دوست ندارد و گدای پر رو را دشمن دارد و شخص
باحیای عقیف را که از محرمات دوری می گیرد دوست دارد.
نهج الفصاحه

حدیث - 1905

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ اللَّهَ بِحِكْمَتِهِ وَ فَضْلِهِ جَعَلَ الرُّوحَ وَ الْفَرْحَ فِي الْيَقِينِ وَ الرِّضَا وَ جَعَلَ الْهَمَّ وَ
الْحُزْنَ فِي الشَّكِّ وَ السَّخَطِ؛
خداوند به حکمت و فضل خویش آسایش و شادی را در یقین و رضا قرار
داده و غم و اندوه را در تردید و غضب و ددعه نهاده است.
نهج الفصاحه

حدیث - 1906

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ اللَّهَ أَوْحَى إِلَيَّ أَنْ تَوَاضَعُوا حَتَّى لَا يَفْخَرُ أَحَدٌ عَلَى أَحَدٍ وَلَا يَبْغِيَ أَحَدٌ عَلَى أَحَدٍ؛

خداوند به من وحی فرستاده که فروتنی کنید تا کسی بر کسی افتخار نکند و کسی بر کسی تعدی نکند.
نهج الفصاحه

حدیث - 1907

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ اللَّهَ إِذَا أَنْعَمَ عَلَى عَبْدٍ نَعِمَهُ أَحَبَّ أَنْ تَرَى عَلَيْهِ؛
وقتی خداوند نعمتی به بنده ای بدهد دوست دارد که آن را بر او آشکار ببیند.
نهج الفصاحه

حدیث - 1908

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ اللَّهَ إِذَا أَرَادَ بِقَوْمٍ خَيْرًا ابْتَلاَهُمْ؛
وقتی خداوند برای قومی نیکی خواهد، آنها را مبتلا سازد.
نهج الفصاحه

حدیث - 1909

إِنَّ اللَّهَ إِذَا أَرَادَ أَنْ يَهْلِكَ عَبْدًا نَزَعَ مِنْهُ الْحَيَاءَ فَإِذَا نَزَعَ مِنْهُ الْحَيَاءَ لَمْ تَلْقَهُ إِلَّا مَقِيَّتًا مَمْقُتًا، فَإِذَا لَمْ تَلْقَهُ إِلَّا مَقِيَّتًا مَمْقُتًا نَزَعَ مِنْهُ الْأَمَانَةَ فَإِذَا نَزَعَ مِنْهُ الْأَمَانَةَ لَمْ تَلْقَهُ إِلَّا خَائِنًا مَخُونًا نَزَعَ مِنْهُ الرَّحْمَةَ فَإِذَا نَزَعَ مِنْهُ الرَّحْمَةَ لَمْ تَلْقَهُ إِلَّا رَجِيمًا مَلْعُونًا نَزَعَ مِنْهُ رُبْقَةَ الْإِسْلَامِ؛

خداوند وقتی بخواهد بنده ای را هلاک سازد حیا را از او بگیرد وقتی حیا از او گرفته شود متنفر و منفور شود. وقتی متنفر و منفور شد امانت از او گرفته شود و همین که امانت از او گرفته شد راه خیانت پیش گیرد و کسان نیز بدو خیانت کنند و وقتی چنین شد رحم از او بر خیزد وقتی رحم از او برخاست مطرود و ملعون شود و طوق اسلام را از گردن او بردارند.

نهج الفصاحه

حدیث - 1910

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ الْفَحْشَ وَالتَّفَحُّشَ لَيْسَا مِنَ الْإِسْلَامِ فِي شَيْءٍ وَإِنْ أَحْسَنَ النَّاسُ إِسْلَامًا أَحْسَنَهُمْ خُلُقًا؛

بدگوئی و بدزبانی از صفات اسلام نیست و از همه مردم اسلام آن کس بهتر است که اخلاقش نیک تر است.

نهج الفصاحه

حدیث - 1911

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ الْعَبْدَ لِيَذُنِبَ الذَّنْبَ فَيَدْخُلُ بِهِ الْجَنَّةَ يَكُونُ نَصَبَ عَيْنِهِ تَائِبًا فَارًّا حَتَّى يَدْخُلَ بِهِ الْجَنَّةَ؛

بنده گناهی می کند و به وسیله آن به بهشت می رود زیرا گناه پیوسته در خاطر اوست و وی توبه کنان و از گناه گریزان است.

نهج الفصاحه

حدیث - 1912

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ الْعَبْدَ إِذَا كَانَ هَمُّهُ الْآخِرَهُ كَفَّ اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ ضِيعَتَهُ وَجَعَلَ غِنَاهُ فِي قَلْبِهِ فَلَا يَصْبِحُ إِلَّا غَنِيًّا وَ إِذَا كَانَ هَمُّهُ الدُّنْيَا أَفْشَى اللَّهُ تَعَالَى ضِيعَتَهُ وَجَعَلَ فَقْرَهُ بَيْنَ عَيْنَيْهِ فَلَا يَمْسَى إِلَّا فَقِيرًا وَ لَا يَصْبِحُ إِلَّا فَقِيرًا؛

بنده اگر در آخرت دل بسته باشد، خداوند دارائی او را به قدر کفاف کند و ثروتش را در قلبش قرار دهد و پیوسته بی نیاز باشد و اگر بدنیا دل بسته باشد خداوند دارائی او را فراوان کند و فقر را رو برویش قرار دهد و پیوسته فقیر باشد.

نهج الفصاحه

حدیث - 1913

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ الْعَارَ لِيَلْزِمَ الْمَرْءَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ حَتَّى يَقُولَ يَا رَبِّ لِإِسْأَلَكَ بِي إِلَى النَّارِ أَيْسَرُ عَلَيَّ مِمَّا أَلْقَى وَ إِنَّهُ لَيَعْلَمُ مَا فِيهَا مِنْ شِدَّةِ الْعَذَابِ؛

در قیامت آن قدر ننگ گریبان گیر انسان می شود که می گوید خدایا اگر مرا به جهنم بفرستی بهتر از این وضع است در صورتی که از سختی عذاب جهنم خبر دارد.

نهج الفصاحه

حدیث - 1914

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ الصَّدَقَةَ لَتُطْفِئَ عَنْ أَهْلِهَا حَرَّ الْقُبُورِ وَ إِنَّمَا يَسْتِظِلُّ الْمُؤْمِنُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِي ظِلِّ صَدَقَتِهِ؛

صدقه گرمای قبر صدقه دهندگان را تخفیف می دهد و مؤمن روز رستاخیز در سایه صدقه خویش قرار می گیرد.

نهج الفصاحه

حدیث - 1915

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
إِنَّ الصَّدَقَةَ لِتُطْفِئَ غَضَبَ الرَّبِّ وَ تَدْفِعَ مِيتَةَ السَّوِّءِ؛
صدقه خشم خداوند را فرو می نشاند و از مرگ بد جلوگیری می کند.
نهج الفصاحه

حدیث - 1916

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
إِنَّ الصَّدَقَةَ عَلَى ذِي قَرَابَةٍ يَضَعُ أَجْرَهَا مَرَّتَيْنِ؛
صدقه ای که به خویشاوند دهند، پاداش مکرر دارد.
نهج الفصاحه

حدیث - 1917

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
إِنَّ الصَّبْحَةَ تَمْنَعُ بَعْضَ الرِّزْقِ؛
خواب صبحگاهی مانع قسمتی از روزی می شود.
نهج الفصاحه

حدیث - 1918

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ الشَّيْطَانَ قَالَ وَ عَزَّتْكَ يَا رَبِّ لَا أَبْرَحُ أَعْوَى عِبَادَكَ مَا دَامَتْ أَرْوَاحُهُمْ فِي
أَجْسَادِهِمْ فَقَالَ الرَّبُّ وَ عَزَّتِي وَ جَلَالِي لَا أزالُ أَعْفِرُ لَهُمْ مَا اسْتَغْفَرُونِي؛
شیطان گفت پروردگارا به عزت تو سوگند که تا وقتی که روح بندگان تو در
تنشان است پیوسته آنها را گمراه می کنم، خداوند گفت به عزت و جلالم سوگند
که تا وقتی از من بخشش طلبند پیوسته آنها را می بخشم.
نهج الفصاحه

حدیث - 1919

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ الشَّيْطَانَ يَجْرِي مِنْ ابْنِ آدَمَ مَجْرَى الدَّمِّ؛
شیطان مانند خون در تن انسان جاری است.
نهج الفصاحه

حدیث - 1920

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ الشَّيْطَانَ يَأْتِي أَحَدَكُمْ فَيَقُولُ مَنْ خَلَقَكَ؟ فَيَقُولُ اللَّهُ فَيَقُولُ فَمَنْ خَلَقَ اللَّهَ؟
فَإِذَا وَجَدَ أَحَدَكُمْ ذَلِكَ فَلْيَقُلْ: آمَنْتُ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ فَإِنَّ ذَلِكَ يَذْهَبُ عَنْهُ؛
شیطان پیش یکی از شما آید و گوید کی تو را خلق کرد؟ جواب دهد خدا،
گوید خدا را کی خلق کرد اگر یکی از شما چنین پنداری به خاطر یافت گوید
به خدا و پیغمبر او ایمان دارم و این پندار از خاطر او برود.
نهج الفصاحه

حدیث - 1921

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ السَّعِيدَ لَمَنْ جَنَّبَ الْفِتْنَ وَ لَمَنْ ابْتَلَى فَصَبَرَ؛
خوشبخت آن است که از فتنه ها کناره گیرد و آن که به زحمتی مبتلا شود و
صبر کند.
نهج الفصاحه

حدیث - 1922

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ السَّعَادَةَ كُلَّ السَّعَادَةِ طُولُ الْعُمَرِ فِي طَاعَةِ اللَّهِ؛
سعادت کامل آن است که عمر دراز را در عبادت خداوند به پایان برند.

نهج الفصاحه

حدیث - 1923

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ الرِّزْقَ لِيَطَالِبُ الْعَبْدَ أَكْثَرَ مِمَّا يَطْلُبُهُ أَجَلُهُ؛

روزی بیشتر از اجل در جستجوی بنده است.

نهج الفصاحه

حدیث - 1924

إِنَّ الرَّحْمَةَ لَا تَنْزِلُ عَلَى قَوْمٍ فِيهِمْ قَاطِعٌ رَحِمٍ؛

مردمی که در میان آنها کسی از خویشاوندان بریده باشد، رحمت خدا بر آنها

فرود نمی آید.

نهج الفصاحه

حدیث - 1925

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ الرَّجُلَ لِيَعْمَلَ - أَوْ الْمَرْأَةَ - بِطَاعَةِ اللَّهِ تَعَالَى سِتِّينَ سَنَةً ثُمَّ يَحْضُرُهُمَا الْمَوْتُ

فِيضَارَّانَ فِي الْوَصِيَّةِ فَتَجِبُ لَهُمَا النَّارُ؛

مرد یا زن شصت سال خدا را عبادت می کنند و هنگام مرگ در وصیت به

حق رفتار نمی کنند و جهنم بر آنها واجب می شود.

نهج الفصاحه

حدیث - 1926

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ الرَّجُلَ لِيَطْلُبَ الْحَاجَةَ فَيُزَوِّيهَا اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ لَمَّا هُوَ خَيْرٌ لَهُ فَيَتَّهِمُ النَّاسَ ظُلْمًا لَهُمْ فَيَقُولُ مِنْ سَبْعِنِي؛
انسان حاجتی می خواهد و خدا برای مصلحتی حاجت او را بر نمی آورد و او به ستم مردم را متهم می کند که کی حق مرا برد.
نهج الفصاحه

حدیث - 1927

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ الرَّجُلَ لِيَحْرِمَ الرِّزْقَ بِالذَّنْبِ يَصِيبُهُ وَ لَا يَرُدُّ الْقَدْرَ إِلَّا الدَّعَاءُ وَ لَا يَزِيدُ فِي الْعَمْرِ إِلَّا الْبِرُّ؛
انسان به سبب گناه از روزی محتوم محروم ماند و تقدیر جز به دعا برنگردد و عمر جز به نیکوکاری دراز نشود.
نهج الفصاحه

حدیث - 1928

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ الرَّجُلَ لَتَرْفَعَ دَرَجَتَهُ فِي الْجَنَّةِ فَيَقُولُ أَنِّي لِي هَذَا؟ فَيَقَالُ بِاسْتَغْفَارٍ وَلَدَك لَكَ؛

مقام یکی را در بهشت بالا برند و گوید این مقام از کجا برای من حاصل شد؟ گویند فرزندات برای تو آمرزش طلبید.

نهج الفصاحه

حدیث - 1929

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ الرَّجُلَ إِذَا نَظَرَ إِلَى امْرَأَتِهِ وَنَظَرَتْ إِلَيْهِ نَظَرَ اللَّهِ تَعَالَى إِلَيْهِمَا نَظَرَ الرَّحْمَةِ؛
وقتی مرد به زن خود نگرد و زنش بدو نگرد خداوند به دیده رحمت بر آنها
می نگرد.

نهج الفصاحه

حدیث - 1930

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ الدُّنْيَا حُلُوهُ خُضْرُهُ وَإِنَّ اللَّهَ مُسْتَخْلَفُكُمْ فِيهَا لِيَنْظُرَ كَيْفَ تَعْمَلُونَ؛
جهان شیرین و سبز است و خدا شما را در آن جای داده تا ببیند چه می
کنید.

نهج الفصاحه

حدیث - 1931

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ الْحَيَاءَ وَالْإِيمَانَ قَرْنَا جَمِيعًا فَإِذَا سَلَبَ أَحَدُهُمَا تَبِعَهُ الْآخَرُ؛

حیا و ایمان قرین یکدیگرند وقتی یکی را گرفتند دیگری همراه آن می رود.
نهج الفصاحه

حدیث - 1932

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ التَّوَّاعِعَ لَا يَزِيدُ الْعَبْدَ إِلَّا رَفَعَهُ فَتَوَاضَعُوا يَرْفَعَكُمْ اللَّهُ وَ إِنَّ الْعَفْوَ لَا يَزِيدُ الْعَبْدَ إِلَّا عِزًّا فَاعْفُوا يَعِزَّكُمْ اللَّهُ وَ إِنَّ الصَّدَقَةَ لَا يَزِيدُ الْمَالَ إِلَّا نَمَاءً فَتَصَدَّقُوا يَزِدْكُمْ اللَّهُ؛

تواضع مایه رفعت است تواضع کنید تا خدا شما را رفعت دهد. عفو مایه عزت است عفو کنید تا خدا شما را عزت بخشد. صدقه موجب فزونی مال است صدقه دهید تا خدا مالتان را زیاد کند.
نهج الفصاحه

حدیث - 1933

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ الْإِسْلَامَ نَظِيفٌ فَتَنْظَّفُوا فَإِنَّهُ لَا يَدْخُلُ الْجَنَّةَ إِلَّا نَظِيفٌ؛
اسلام پاکیزه است، شما نیز پاکیزه باشید که هر کس پاکیزه نیست به بهشت نمی رود.

نهج الفصاحه

حدیث - 1934

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ الْأَرْضَ لَتَنَادِي كُلَّ يَوْمٍ سَبْعِينَ مَرَّةً يَا بَنِي آدَمَ كُلُوا مَا شِئْتُمْ وَاشْبَهْتُمْ فَوَاللَّهِ لَا أَكُلَنَّ لَحُومَكُمْ وَجُلُودَكُمْ؛
زمین هر روز هفتاد بار بانک می زند، آدمیزادگان هر چه می خواهید و دوست دارید بخورید به خدا که گوشت و پوست شما را خواهم خورد.
نهج الفصاحه

حدیث - 1935

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ الْأَحْمَقَ يَصِيبُ بِحِمَقِهِ أَعْظَمَ مِنْ فَجْورِ الْفَاجِرِ؛
احمق به واسطه حماقت بیشتر از مردم بدکار گناه می کند.
نهج الفصاحه

حدیث - 1936

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ شَبَعَا فِي الدُّنْيَا أَطْوَلَهُمْ جُوعًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ؛
آن که در دنیا از همه مردم سیرتر است روز رستاخیز بیشتر از همه گرسنه خواهد ماند.
نهج الفصاحه

حدیث - 1937

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
إِنَّ أَعْجَلَ الطَّاعَةِ ثَوَابًا صَلَهِ الرَّحْمِ ؛
ثَوَابَ نِيكِي بَا خَوِشَاوَنَدَان رَا از همه کارهای نیک زودتر می دهند.
نهج الفصاحه

حدیث - 1938

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
إِنَّ أَعْظَمَ النَّاسِ خَطَايَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَكْثَرُهُمْ خَوْضًا فِي الْبَاطِلِ ؛
به روز رستاخیز گناه آن کس از همه مردم بیشتر است که بیشتر از همه
گفتگوی بیهوده کرده باشد.
نهج الفصاحه

حدیث - 1939

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
إِنَّ أَعْظَمَ الذُّنُوبِ عِنْدَ اللَّهِ أَنْ يُلْقَاهَا بِهَا عَبْدٌ - بَعْدَ الْكِبَائِرِ الَّتِي نَهَى اللَّهُ عَنْهَا -
أَنْ يَمُوتَ الرَّجُلُ وَ عَلَيْهِ دَيْنٌ لَا يَدْعُ لَهُ قَضَاءً ؛
بعد از گناهان بزرگ که خداوند از آن نهی کرده بزرگتر از همه گناهان آن
است که مردی بمیرد و قرضی داشته باشد و محلی برای پرداخت آن نگذارد.
نهج الفصاحه

حدیث - 1940

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ أَطْيَبَ مَا أَكَلْتُمْ مِنْ كَسْبِكُمْ وَ إِنَّ أَوْلَادَكُمْ مِنْ كَسْبِكُمْ؛

بهترین روزی شما آن است که از کسب به دست آرید و فرزند شما جزو

کسب شماست.

نهج الفصاحه

حدیث - 1941

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ أَشْكَرَ النَّاسِ أَشْكَرَهُمُ لِلنَّاسِ؛

سپاسگزارتر از همه مردم کسی است که سپاس مردم را بیشتر می گذارد.

نهج الفصاحه

حدیث - 1942

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ أَشْقَى الْأَشْقِيَاءِ مَنْ اجْتَمَعَ عَلَيْهِ فَقْرُ الدُّنْيَا وَ عَذَابُ الْآخِرَةِ؛

بدبخت ترین بدبختان کسی است که فقر دنیا و عذاب آخرت را با هم دارد.

نهج الفصاحه

حدیث - 1943

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ أَشَدَّ النَّاسِ تَصَدِيقًا لِلنَّاسِ أَصْدَقُهُمْ حَدِيثًا - ۱ و إِنَّ أَشَدَّ النَّاسِ تَكْذِيبًا أَكْذِبُهُمْ حَدِيثًا ؛

هر که راستگوتر است سخن مردم را زودتر باور می کند و هر که دروغگوتر است بیشتر مردم را دروغگو می شمارد.
نهج الفصاحه

حدیث - 1944

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ أَشَدَّ النَّاسِ نَدَامَةً يَوْمَ الْقِيَامَةِ رَجُلٌ بَاعَ آخِرَتَهُ بِدُنْيَا غَيْرِهِ؛
پشیمان تر از همه مردم در روز قیامت، مردی است که آخرت خود را به
دنایای دیگری فروخته است.
نهج الفصاحه

حدیث - 1945

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ أَحْسَنَ الْحَسَنِ الْخُلُقِ الْحَسَنُ؛
بهترین نیکی ها سیرت نیک است.
نهج الفصاحه

حدیث - 1946

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ أَحْسَابَ أَهْلِ الدُّنْيَا الَّذِينَ يَذْهَبُونَ إِلَيْهِ هَذَا الْمَالُ؛

مایه افتخار مردم دنیا که به سوی آن می روند این مال است.

نهج الفصاحه

حدیث - 1947

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ أَحَدَكُمْ مَرَّاهُ أَخِيهِ فَإِذَا رَأَى بِهِ أَذَى فَلْيَمِطْهُ عَنْهُ؛

هر یک از شما آئینه برادر خویش است وقتی عیبی بر او دید، باید بزدايد.

نهج الفصاحه

حدیث - 1948

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ أَحَبَّ عِبَادِ اللَّهِ إِلَى اللَّهِ مَنْ حَبَّبَ إِلَيْهِ الْمَعْرُوفَ وَحَبَّبَ إِلَيْهِ فَعَالَهُ؛

محبوبترین بندگان خدا به نزد وی کسی است که کار نیک را محبوب او

ساخته و میل انجام آن را در دلش انداخته است.

نهج الفصاحه

حدیث - 1949

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ أَحَبَّ عِبَادِ اللَّهِ إِلَى اللَّهِ أَنْصَحُهُمْ لِعِبَادِهِ؛

محبوبترین بندگان خدا به نزد وی کسی است که با بندگان او مهربانتر باشد.

نهج الفصاحه

حدیث - 1950

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ إِبْلِيسَ يَبِيعُ أَشَدَّ أَصْحَابِهِ وَأَقْوَى أَصْحَابِهِ إِلَى مَنْ يَصْنَعُ الْمَعْرُوفَ فِي

ماله؛

شیطان محکم ترین و نیرومند ترین یاران خود را برای گمراهی کسی فرستد

که با دارائی خود کار نیک انجام می دهد.

نهج الفصاحه

حدیث - 1951

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ أَبْرَّ الْبَرِّ أَنْ يَصِلَ الرَّجُلُ أَهْلَ وَدِّ أَبِيهِ بَعْدَ أَنْ يُوَلِّيَ الْأَبَ؛

بهترین نیکی آن است که مرد پس از مرگ پدر خویش با دوستان او دوستی

کند.

نهج الفصاحه

حدیث - 1952

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ آدَمَ قَبْلَ أَنْ يَصِيبَ الذَّنْبَ كَانَ أَجَلُهُ بَيْنَ عَيْنَيْهِ وَ أَمَلُهُ خَلْفَهُ فَلَمَّا أَصَابَ
الذَّنْبَ جَعَلَ اللَّهُ تَعَالَى أَمَلَهُ بَيْنَ عَيْنَيْهِ وَ أَجَلُهُ خَلْفَهُ فَلَا يَزَالُ يُؤَمِّلُ حَتَّى يَمُوتَ؛
آدم پیش از آن که مرتکب گناه شود مرگش جلو چشمش و آرزویش پشت
سرش بود و همین که مرتکب گناه شد خداوند آرزوی او را جلو چشمش و
مرگش را پشت سرش قرار داد بدین جهت پیوسته آرزو می کند تا بمیرد.
نهج الفصاحه

حدیث - 1953

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنْ قَامَتِ السَّاعَةُ وَ فِي يَدِ أَحَدِكُمْ فَسِيلَةٌ فَإِنْ اسْتَطَاعَ أَنْ لَا يَقُومَ حَتَّى يَغْرُسَهَا
فَلْيَغْرُسْهَا؛
اگر رستاخیز بیاشد و نهالی در دست یکی از شماست اگر می تواند آن را
بکارد، باید بکارد.
نهج الفصاحه

حدیث - 1954

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
أَنْعَمَ عَلَى نَفْسِكَ كَمَا أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْكَ؛
نعمتی را که خدا به تو داده از آن بهره بگیر.
نهج الفصاحه

حدیث - 1955

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
أَنْظَرُوا إِلَى مَنْ هُوَ أَسْفَلَ مِنْكُمْ وَ لَا تَنْظُرُوا إِلَى مَنْ هُوَ فَوْقَكُمْ فَإِنَّهُ أَجْدَرُ أَنْ لَا
تَزْدَرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ؛
به آن که از شما پائین تر است بنگرید و به آن که از شما بالاتر است منگرید
زیرا بدین وسیله قدر نعمت خدا را بهتر می دانید.
نهج الفصاحه

حدیث - 1956

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
أَنْظُرْ فَإِنَّكَ لَسْتَ بِخَيْرٍ مِنْ أَحْمَرَ وَ لَا أَسْوَدَ إِلَّا أَنْ تَفْضِلَهُ بِتَقْوَى؛
بنگر که تو از سرخ پوست و سیاه پوست بهتر نیستی جز آن که در
پرهیزکاری از او برتر باشی.
نهج الفصاحه

حدیث - 1957

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
أَنْزَلُوا النَّاسَ مَنَازِلَهُمْ مِنَ الْخَيْرِ وَالشَّرِّ؛
مردم را در مقام خودشان از بدی و نیکی بشناسید.
نهج الفصاحه

حدیث - 1958

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
أَنْتُمْ عَلَى بَيْنِهِ مِنْ رَبِّكُمْ مَا لَمْ تَظْهَرْ مِنْكُمْ سَكْرَتَانِ سَكْرَةُ الْجَهْلِ وَ سَكْرَةُ حُبِّ
الدُّنْيَا؛
تا هنگامی که مستی نادانی و مستی دنیاپرستی از شما پدیدار نشود به
خداوند خویش اطمینان دارید.
نهج الفصاحه

حدیث - 1959

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
أَنْتَظَرُ الْفَرَجَ مِنَ اللَّهِ عِبَادَهُ وَ مَنْ رَضِيَ بِالْقَلِيلِ مِنَ الرِّزْقِ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى مِنْهُ
بِالْقَلِيلِ مِنَ الْعَمَلِ؛
انتظار گشایش از جانب خداوند عبادت است و هر که به روزی اندک راضی
باشد خداوند از او به عبادت اندک راضی می شود.

نهج الفصاحه

حدیث - 1960

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنْ أَحْبَبْتُمْ أَنْ يَحَبَّكُمْ اللَّهُ وَرَسُولُهُ فَادُّوا إِذَا أَيْتَمْتُمْ وَاصْدُقُوا إِذَا حَدَّثْتُمْ وَ
أَحْسِنُوا جَوَارِ مِنْ جَاوِرِكُمْ؛

اگر می خواهید که خدا و پیغمبر شما را دوست بدارند وقتی امانتی به شما
سپردند رد کنید و همین که سخن می گوئید راست گوئید و با همسایگان خود به
نیکی رفتار کنید.

نهج الفصاحه

حدیث - 1961

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أَنَا النَّذِيرُ وَ الْمَوْتُ الْمَغِيرُ وَ السَّاعَةُ الْمَوْعِدُ؛
من بیم دهنده ام و مرگ یغماگر است و رستاخیز وعده گاه.

نهج الفصاحه

حدیث - 1962

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أَمْنُكَ مِنْ عَتَبِكَ؛
هر که تو را سرزنش کرد از کینه خویش ایمن ساخت.

نهج الفصاحه

حدیث - 1963

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِمْلاءُ الْخَيْرِ خَيْرٌ مِنَ السَّكُوتِ وَ السَّكُوتُ خَيْرٌ مِنْ إِمْلَاءِ الشَّرِّ؛
القای خیر از خاموشی بهتر و خاموشی از القای شر برتر است.
نهج الفصاحه

حدیث - 1964

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أُمُّكَ، أُمُّكَ، ثُمَّ أُمُّكَ، ثُمَّ أَبَاكَ، ثُمَّ الْأَقْرَبُ فَالْأَقْرَبُ؛
مادر خود، مادر خود، مادر خود را رعایت کن، سپس پدر خود را و پس از
آن کسانی را که به تو نزدیک ترند.
نهج الفصاحه

حدیث - 1965

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أَمَطُ الْأَذَى عَنْ طَرِيقِ الْمُسْلِمِينَ تَكْثَرُ حَسَنَاتُكَ؛
مانع از راه مسلمانان دور کن تا حسنات تو بسیار شود.
نهج الفصاحه

حدیث - 1966

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

امراً ولود أحبّ إلى الله تعالى من امرأة حسناء لا تلد إني مكاثر بكم الامم
يوم القيامة؛

زنی که فرزند بسیار آرد در پیش خداوند از زن زیبایی که فرزند نمی آرد
بهتر است من در روز قیامت به فزونی شما افتخار می کنم.
نهج الفصاحه

حدیث - 1967

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أما إن ربك يحب المدح؛
پروردگار تو ستایش را دوست دارد.
نهج الفصاحه

حدیث - 1968

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

الها و العبا فإني أكره أن يري في دينكم غلظه؛
تفریح کنید و بازی کنید زیرا دوست ندارم که در دین شما خشونت دیده
شود.

نهج الفصاحه

حدیث - 1969

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

اللَّهُمَّ أَحِنِّي مَسْكِينًا وَتَوَفَّنِي مَسْكِينًا وَاحْشِرْنِي فِي زَمَرَةِ الْمَسَاكِينِ وَ إِنِّ أَشْقَى الْأَشْقِيَاءِ مَنْ اجْتَمَعَ عَلَيْهِ فَقْرُ الدُّنْيَا وَ عَذَابُ الْآخِرَةِ؛
خدایا مرا در زندگی فقیر دار و فقیر بمیران و در صف فقیران محشور ساز،
بدبخت تر از همه بدبختان کسی است که فقر دنیا و عذاب آخرت را با هم
داشته باشد.

نهج الفصاحه

حدیث - 1970

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

اللَّهُمَّ احْفَظْنِي بِالْإِسْلَامِ قَائِمًا وَ احْفَظْنِي بِالْإِسْلَامِ قَاعِدًا وَ احْفَظْنِي بِالْإِسْلَامِ رَاقِدًا وَ لَا تَشْمَتْ بِي عَدُوًّا وَ لَا حَاسِدًا اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنْ كُلِّ خَيْرٍ خَزَائِنُهُ بِيَدِكَ وَ أَعُوذُ بِكَ مِنْ كُلِّ شَرٍّ خَزَائِنُهُ بِيَدِكَ؛

خدایا مرا هنگام خفتن و ایستادن و نشستن به وسیله اسلام حفظ کن و مرا
به سرزنش دشمن و حسود مبتلا مساز، خدایا همه نیکی هائی که گنجینه آن را
بدست داری از تو می خواهم و از همه بدیهائی که گنجینه آن را بدست داری
بتو پناه می برم.

نهج الفصاحه

حدیث - 1971

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

اللّٰهُمَّ اجْعَلْنِي مِنَ الَّذِينَ إِذَا أَحْسَنُوا اسْتَبْشَرُوا وَإِذَا أَسَاءُوا اسْتَغْفَرُوا؛
خدایا مرا از جمله کسانی قرار ده که وقتی نیکی کنند، خوشحال می شوند و
وقتی بد کنند، آمرزش می طلبند.
نهج الفصاحه

حدیث - 1972

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

اللّٰهُ مَعَ الْقَاضِي مَا لَمْ يَجْرِ فَإِذَا جَارَ تَخَلَّى اللّٰهُ عَنْهُ وَ لَزِمَهُ الشَّيْطَانُ؛
خداوند یار قاضی است تا موقعی که ستم نکند، وقتی ستم کرد خدا او را رها
می کند و شیطان قرین او می شود.
نهج الفصاحه

حدیث - 1973

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

اللّٰهُ فِي عَوْنِ الْعَبْدِ مَا كَانَ الْعَبْدُ فِي عَوْنِ أَخِيهِ؛
تا هنگامی که شخص به یاری برادر خویش می پردازد، خداوند یاور اوست.
نهج الفصاحه

حدیث - 1974

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
اللّٰهُ اللّٰهُ فَيَمْنُ لَيْسَ لَهُ نَاصِرٌ إِلَّا اللّٰهُ؛
در باره کسی که جز خدا یآوری ندارد خدا را در نظر داشته باشید.
نهج الفصاحه

حدیث - 1975

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
الْتَمَسُوا الرِّزْقَ بِالنِّكَاحِ؛
به وسیله زناشوئی روزی بجوئید.
نهج الفصاحه

حدیث - 1976

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
أَلَا لَا يَخْلُونَ رَجُلٌ بَامْرَأَةٍ إِلَّا كَانَ ثَالِثَهُمَا الشَّيْطَانُ؛
بدانید که هیچ مردی با زن نامحرم خلوت نمی کند جز آن که سومی آنها
شیطان است.
نهج الفصاحه

حدیث - 1977

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أَلَا لَا يَمْنَعَنَّ رَجُلًا مَخَافَةُ النَّاسِ أَنْ يَقُولَ الْحَقَّ إِذَا عَلِمَهُ؛
کسی که سخن حقی می داند نباید از بیم مردم از گفتن آن خودداری کند.
نهج الفصاحه

حدیث - 1978

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أَلَا يَا رَبَّ نَفْسٍ طَاعِمَةٍ نَاعِمَةٍ فِي الدُّنْيَا جَائِعَةٍ عَارِيَةٍ يَوْمَ الْقِيَامَةِ. أَلَا يَا رَبَّ
نَفْسٍ جَائِعَةٍ عَارِيَةٍ فِي الدُّنْيَا طَاعِمَةٍ نَاعِمَةٍ يَوْمَ الْقِيَامَةِ؛
چه بسیار کسان که در این جهان سیر و خوشند و در روز رستاخیز گرسنه و
برهنه اند و چه بسیار کسان که در این جهان گرسنه و برهنه اند و روز رستاخیز
سیر و خوشند.
نهج الفصاحه

حدیث - 1979

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أَلَا وَإِنَّ فِي الْجَسَدِ مِزْجَةً إِذَا صَلَحَتْ صَلَحَ الْجَسَدُ كُلُّهُ وَإِذَا فَسَدَتْ فَسَدَ
الْجَسَدُ كُلُّهُ أَلَا وَهِيَ الْقَلْبُ؛

بدانید که در تن قطعه گوشتی است که اگر صالح بود تمام تن به صلاح آید و اگر فاسد بود تمام تن به فساد گراید، بدانید که آن قلب است.

نهج الفصاحه

حدیث - 1980

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أَلَا رَبَّ شَهْوَةٍ سَاعَةٍ أَوْ رَتْ حَزَنًا طَوِيلًا؛

چه بسا شهوت ساعتی که رنجی طولانی به جای گذارد.

نهج الفصاحه

حدیث - 1981

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أَلَا إِنَّ عَمَلَ أَهْلِ الْجَنَّةِ حَزَنٌ بَرَبُوهُ إِلَّا إِنَّ عَمَلَ أَهْلِ النَّارِ سَهْلٌ بَسْهَوَهُ؛

بدانید که کار اهل بهشت مانند آن است که از راه سختی بر تپه مرتفعی بالا

روند و کار اهل جهنم مانند آن است که در سراشیب زمین همواری راه سپرند.

نهج الفصاحه

حدیث - 1982

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أَلَا إِنَّ خَيْرَ الرَّجَالِ مَنْ كَانَ بَطِيءَ الْغَضَبِ سَرِيعَ الرِّضَا وَشَرَّ الرَّجَالِ مَنْ كَانَ سَرِيعَ الْغَضَبِ بَطِيءَ الرِّضَا، فَإِذَا كَانَ الرَّجُلُ بَطِيءَ الْغَضَبِ بَطِيءَ الْفَىءِ وَ سَرِيعَ الْغَضَبِ سَرِيعَ الْفَىءِ فَإِنَّهَا بِهَا؛

بدانید که بهترین مردان آن است که دیر به خشم آید و آسان خشنود شود و بدترین مردان آن است که زود به خشم آید و دیر خشنود شود، اگر مردی دیر به خشم آید و دیر خشنود شود یا زود به خشم آید و زود خشنود شود آن هم چیز است،

نهج الفصاحه

حدیث - 1983

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أَلَا إِنَّ النَّاسَ مِنْ آدَمَ وَ آدَمَ مِنْ تَرَابٍ وَ أَكْرَمُهُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتْقَاهُمْ؛
بدانید که مردم از آدم پدید آمده اند و آدم از خاک و بزرگوار ترین مردم در نظر خدا پرهیزکار ترین آنهاست.

نهج الفصاحه

حدیث - 1984

أَلَا أَعْلَمُكَ خَصَلَاتٍ يَنْفَعُكَ اللَّهُ تَعَالَى بِهِنَّ؟ عَلَيْكَ بِالْعِلْمِ فَإِنَّ الْعِلْمَ خَلِيلُ
الْمُؤْمِنِ وَالْحِلْمِ وَزِيرُهُ وَالْعَقْلُ دَلِيلُهُ وَالْعَمَلُ قِيَمُهُ وَالرَّفْقُ أَبْوَهُ وَاللِّينُ أَخْوَهُ وَ
الصَّبْرُ أَمِيرُ جُنُودِهِ؛

می خواهی صفاتی به تو بیاموزم که خداوند تو را به آنها منتفع سازد؟ دانش
آموز که دانش دوست مؤمن است و بردباری پشتیبان او و عقل رهبر و عمل قیم
و مدارا پدر و ملایمت برادر اوست و صبر امیر سپاه وی به شمار می رود.
نهج الفصاحه

حدیث - 1985

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أَلَا أَنْبِئُكَ بَشَرَّ النَّاسِ؟ مَنْ أَكَلَ وَحْدَهُ وَ مَنَعَ رَفْدَهُ وَ سَافَرَ وَحْدَهُ وَ ضَرَبَ
عَبْدَهُ، أَلَا أَنْبِئُكَ بَشَرَّ مِنْ هَذَا؟ مَنْ يَخْشَى شَرَّهُ وَ لَا يَرْجِي خَيْرَهُ أَلَا أَنْبِئُكَ بَشَرَّ
مِنْ هَذَا؟ مَنْ بَاعَ آخِرَتَهُ بِدُنْيَا غَيْرِهِ أَلَا أَنْبِئُكَ بَشَرَّ مِنْ هَذَا؟ مَنْ أَكَلَ الدُّنْيَا بِالْدِّينِ؛
می خواهی تو را از کسی که از همه مردم بدتر است خبر دهم؟، آن کس که
تنها غذا خورد و به کسی چیزی ندهد و تنها سفر کند و بنده خویش را بزند، می
خواهی تو را از کسی که بدتر از اوست خبر دهم؟، آنکه از شر او بترسند و
بخیرش امید نداشته باشند، می خواهی تو را از کسی که بدتر از اوست خبر
دهم؟، آن که آخرت خویش را به دنیای دیگری فروشد، می خواهی تو را از
کسی که بدتر از اوست خبر دهم؟، آن که بوسیله دین از دنیا بهره مند شود.

نهج الفصاحه

حدیث - 1986

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ألا أدلكم على أشدكم؟ أملككم عند الغضب؛

می خواهید شما را به آن کس که از همه زورمندتر است رهبری کنم؟ آن که هنگام خشم بهتر خود را نگاه می دارد.

نهج الفصاحه

حدیث - 1987

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ألا أخبركم بخيركم من شرکم؟ خيركم من يرجی خيره و يؤمن شره و شرکم

من لا يرجی خيره و لا يؤمن شره؛

می خواهید شما را از بدان و نیکان تان خبر دهم؟ بهترین شما کسی است که

بخیرش امید توان داشت و از شرش امان توان یافت و بدترین شما کسی است

که بخیرش امید و از شرش امان نیست.

نهج الفصاحه

حدیث - 1988

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أَلَا أَخْبِرُكُمْ بِنِسَائِكُمْ مِنْ أَهْلِ الْجَنَّةِ؟ الْوَدُودُ الْوَلُودُ الْعُنُودُ الَّتِي إِذَا ظَلَمْتَ قَالَتْ
هَذِهِ يَدِي فِي يَدِكَ لَا أَذُوقُ غَمَضًا حَتَّى تَرْضَى؛
می خواهید شما را از زنانی که اهل بهشتند خبر دهم؟ زن وفاداری که فرزند
زیاد آورد و زود آشتی کند و همین که بدی کرد گوید این دست من در دست
توست چشم بر هم نمی گذارم تا از من راضی شوی.
نهج الفصاحه

حدیث - 1989

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أَلَا أَخْبِرُكُمْ بِأَفْضَلِ مَنْ دَرَجَةُ الصَّيَّامِ وَالصَّلَاةِ وَالصَّدَقَةِ إِصْلَاحُ ذَاتِ الْبَيْنِ فَإِنَّ
فَسَادَ ذَاتِ الْبَيْنِ هِيَ الْحَالِقَةُ؛
میخواهید شما را از چیزی که بهتر از روزه و نماز و صدقه است خبر دهم؟
اصلاح میان کسان، زیرا فساد میان کسان مایه هلاک است.
نهج الفصاحه

حدیث - 1990

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ألا أخبرك عن ملوك الجنّة؟ رجل ضعيف مستضعف ذو طمرين لا يؤبه له لو أقسم على الله لأبره؛

می خواهی تو را از پادشاهان بهشت خبر دهم؟ مرد ضعیف و ناتوان و زنده پوش که هیچ کس بدو اعتنا نکند و اگر قسم خورد که چیزی واقع می شود خداوند قسم او را راست کند.

نهج الفصاحه

حدیث - 1991

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ألا أخبرك بخير ما يكتز المرء؟.. المرأة الصّالحة إذا نظر إليها سرته و إذا أمرها أطاعته و إذا غاب عنها حفظته؛

می خواهی تو را از بهترین گنجینه مرد خبر دهم؟ زن پارسا که وقتی بدو نگرد مسرور شود و همین که بدو فرمان دهد اطاعت کند و هنگام غیبت امانت او را محفوظ دارد.

نهج الفصاحه

حدیث - 1992

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أَكْمَلُ الْمُؤْمِنِينَ إِيمَانًا أَحْسَنُهُمْ خُلُقًا وَخِيَارُكُمْ خِيَارُكُمْ لِنِسَائِهِمْ؛
کامل ترین مؤمنان آن است که خلقش نیک تر است و از همه شما نیک تر
کسانی هستند که برای زنان خود نیک ترند.
نهج الفصاحه

حدیث - 1993

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

اَكْلَفُوا مِنَ الْعَمَلِ مَا تَطِيقُونَ فَإِنَّ اللَّهَ لَا يَمَلُّ حَتَّى تَمَلُّوا وَإِنَّ أَحَبَّ الْعَمَلِ إِلَى
اللَّهِ تَعَالَى أَدُومُهُ وَإِنْ قَلَّ؛
به قدر توانائی خود عبادت کنید زیرا وقتی شما ملول شدید خدا نیز ملول
می شود، در نظر خدا بهترین کارها آن است که بادوامتر است اگر چه اندک
باشد.

نهج الفصاحه

حدیث - 1994

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أَكْرَمُوا الْخَبْزَ فَإِنَّ اللَّهَ أَنْزَلَهُ مِنْ بَرَكَاتِ السَّمَاءِ وَأَخْرَجَهُ مِنْ بَرَكَاتِ الْأَرْضِ؛
نان را گرامی شمارید زیرا خداوند آن را از برکات آسمان فرو فرستاده و از
برکات زمین بیرون آورده است.

نهج الفصاحه

حدیث - 1995

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أَكْرَمُوا أَوْلَادَكُمْ وَأَحْسِنُوا آدَابِهِمْ؛
فرزندان خود را گرامی شمارید و نیکو تربیت شان کنید.

نهج الفصاحه

حدیث - 1996

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أَكْرَمُوا الْعُلَمَاءَ فَإِنَّهُمْ وَرَثَةُ الْأَنْبِيَاءِ فَمَنْ أَكْرَمَهُمْ فَقَدْ أَكْرَمَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ؛
دانشمندان را گرامی دارید که آنها وارثان پیغمبرانند و هر که آنها را عزیز
دارد خدا و پیغمبر را عزیز داشته است.

نهج الفصاحه

حدیث - 1997

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أكرم الناس أتقاهم؛

بزرگوارتر از همه مردم کسی است که پرهیزکارتر است .

نهج الفصاحه

حدیث - 1998

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أكرموا الشَّهود فإنَّ الله يستخرج بهم الحقوق و يدفع بهم الظلم؛

شاهدان را گرامی شمارید زیرا خدا حقوق کسان را به وسیله آنان احقاق می

کند و ستم را به وسیله آنها دفع می نماید.

نهج الفصاحه

حدیث - 1999

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله وسلم می فرمایند:

أكثرُوا من ذكر هادم اللذات فإنه لا يكون في كثير إلَّا قَلَّة و لا في قليل إلَّا

أجزله؛

مرگ را بسیار بیاد آرید زیرا یاد مرگ بسیار را کم و کم را کافی جلوه می

دهد.

نهج الفصاحه

حدیث - 2000

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أَكْثَرُوا مِنَ الْإِخْوَانِ فَإِنَّ رَبَّكُمْ حَيٌّ كَرِيمٌ يَسْتَحْيِي أَنْ يَعَذِّبَ عَبْدَهُ بَيْنَ إِخْوَانِهِ
يَوْمَ الْقِيَمَةِ؛

دوست بسیار گیرید زیرا خدای شما با حیا و بخشنده است و شرم دارد که
روز رستاخیز بنده خود را میان برادرانش عذاب کند.

نهج الفصاحه

حدیث - 2001

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أَكْثَرُوا ذِكْرَ الْمَوْتِ فَإِنَّهُ يَمْحُصُ الذُّنُوبَ وَ يَزْهَدُ فِي الدُّنْيَا فَإِنْ ذَكَرْتُمُوهُ عِنْدَ
الْغِنَى هَدَمَهُ وَ إِنْ ذَكَرْتُمُوهُ عِنْدَ الْفَقْرِ أَرْضَاكُمْ بِعِيشِكُمْ؛

مرگ را بسیار به یاد آرید زیرا یاد مرگ گناهان را پاک می کند و حرص
دنیا را کم می کند، اگر مرگ را به هنگام توانگری به یاد آرید اهمیت آن را کم
می کند و اگر به هنگام تنگدستی یاد کنید، شما را از زندگی تان خشنود می
سازد.

نهج الفصاحه

حدیث - 2002

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أَكْثَرُ ذِكْرِ الْمَوْتِ فَإِنَّ ذِكْرَهُ يَسْلِيكَ مِمَّا سِوَاهُ؛

مرگ را بسیار به خاطر بیاور زیرا یاد مرگ تو را از رنج های دیگر تسلیت

می دهد.

نهج الفصاحه

حدیث - 2003

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أَكْثَرُ النَّاسِ قِيَمَهُ أَكْثَرُهُمْ عِلْمًا؛

هر که به دانش از دیگران پیش تر است، قیمتش از دیگران بیشتر است.

نهج الفصاحه

حدیث - 2004

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أَكْثَرُ النَّاسِ ذُنُوبًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَكْثَرُهُمْ كَلَامًا فِيمَا لَا يَعْنِيهِ؛

در روز رستاخیز از همه مردم گناه آن کس بیشتر است که بیشتر از همه در

چیزهائی که بدو مربوط نیست، سخن گوید.

نهج الفصاحه

حدیث - 2005

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
أكثر خطايا ابن آدم في لسانه؛
بیشتر گناهان فرزند آدم از زبان اوست.
نهج الفصاحه

حدیث - 2006

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
أكبر أمتي الذين لم يعطوا فيبطروا و لم يقتر عليهم فيسألوا؛
بزرگترین افراد امت من آنها هستند که نه چندان توانگرند که خود را گم کنند
و نه چندان فقیرند که دست به سؤال گشایند.
نهج الفصاحه

حدیث - 2007

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
أقيموا حدود الله تعالى في البعيد و القريب و لا تأخذكم في الله لومة لائم؛
مقررات خدا را در باره بیگانه و خویش اجرا کنید و در کار خدا به سخن
کسان گوش مدهید.
نهج الفصاحه

حدیث - 2008

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أَقْلُوا الدَّخُولَ عَلَى الْأَغْنِيَاءِ فَإِنَّهُ أَعْرَى أَنْ لَا تَزْدَرُوا نِعَمَ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ؛
پیش توانگران کمتر روید زیرا در این صورت نعمتهای خدا را خوار نخواهید
شمرد.

نهج الفصاحه

حدیث - 2009

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أَقْلُ مِنَ الذَّنُوبِ يَهِنُ عَلَيْكَ الْمَوْتُ؛
گناه کمتر کن تا مرگ بر تو آسان شود.
نهج الفصاحه

حدیث - 2010

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أَقْلُ مِنَ الدِّينِ تَعَشَّ حُرًّا؛
قرض کمتر گیر تا آزاد باشی.
نهج الفصاحه

حدیث - 2011

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

اقتربت الساعة و لا يزداد الناس على الدنيا إلّا حرصا و لا تزداد منهم إلّا بعدا؛
رستاخیز نزدیک شده است و آرز مردم به دنیا دائما بیشتر و دنیا از آن ها

دورتر می شود.

نهج الفصاحه

حدیث - 2012

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

اقبل الحقّ ممّن أتاك به من صغير أو كبير و إن كان بغیضا بعيدا و اردد الباطل
علی من جاءك به من صغير أو كبير و إن كان حبیبا قریبا؛
سخن حق را از هر که شنیدی بپذیر اگر چه دشمن و بیگانه باشد و ناحق را
از هر که شنیدی نپذیر اگر چه دوست و نزدیک باشد.

نهج الفصاحه

حدیث - 2013

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أقرب العمل إلى الله الجهاد في سبيل الله و لا يقاربه شیء؛
نزدیکترین کارها به خدا جهاد در راه خداست و چیزی مانند آن نیست.

نهج الفصاحه

حدیث - 2014

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

اقرأوا القرآن فإن الله تعالى لا يعذب قلبا وعى القرآن؛
قرآن را بخوانید زیرا خداوند دلی را که قرآن را دریافته معذب نمی کند.
نهج الفصاحه

حدیث - 2015

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

اقرأوا القرآن و اعملوا به و لا تجفوا عنه و لا تغلوا فيه و لا تأكلوا به و لا
تستكثروا به؛
قرآن را بخوانید و بدان عمل کنید و از آن دور نشوید و در آن غلو نکنید به
وسيله قرآن نان نخورید و به کمک آن فزونی مجوئید.
نهج الفصاحه

حدیث - 2016

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

اقرأ القرآن ما نهاك فإذا لم ينهك فلسـت تـقرؤه؛
اگر خواندن قرآن تو را از کار بد منع می کند آن را بخوان ولی اگر تو را از
کار بد وانمی دارد به حقیقت قرآن نمی خوانی.
نهج الفصاحه

حدیث - 2017

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
أفضلکم ایمانا أحسنکم أخلاقا؛
هر کس از شما اخلاقش نیک تر باشد، ایمانش بهتر است.
نهج الفصاحه

حدیث - 2018

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
أفلح من رزق لبّا؛
آن که خرد دارد، رستگار می شود.
نهج الفصاحه

حدیث - 2019

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
أفضل الناس رجل يعطي جهده؛
بهترین مردم آن است که همه کوشش خود را به کار می برد.
نهج الفصاحه

حدیث - 2020

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أفضل المؤمنين إيماناً الذي إذا سئل أعطى و إذا لم يعط استغنى؛
از همه مؤمنان ایمان آن کس بهتر است که وقتی از او چیزی بخواهند بدهد و
اگر چیزی به او ندهند راه بی نیازی سپرد.
نهج الفصاحه

حدیث - 2021

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أفضل الكسب بيع مبرور و عمل الرجل بيده؛
بهترین کسب ها معامله ای است که نادرستی در آن نباشد و کاری است که
مرد با دست خود انجام دهد.
نهج الفصاحه

حدیث - 2022

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أفضل العبادة أجرا سرعه القيام من عند المريض؛
از همه عبادت ها بهتر و پیر اجرتر آن است که زودتر از پیش مریض
برخیزی.
نهج الفصاحه

حدیث - 2023

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أفضل العمل النّية الصادقة؛

بهترین کارها نیت پاک است.

نهج الفصاحه

حدیث - 2024

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أفضل العمل أدومه وإن قلّ؛

بهترین کارها آن است که دوامش بیشتر است اگر چه اندک باشد.

نهج الفصاحه

حدیث - 2025

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أفضل الصدقة الصدقة على ذي الرحم الكاشح؛

بهترین صدقه ها آن است که به خویشاوندی که دشمن توست چیزی بدهی.

نهج الفصاحه

حدیث - 2026

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
أفضل الصدقة إصلاح ذات البين؛
بهترین اقسام صدقه آن است که میان دو کس را اصلاح دهی.
نهج الفصاحه

حدیث - 2027

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
أفضل الصدقة أن تصدق و أنت صحيح شحيح تأمل الغنى و تخشى الفقر و لا
تمهل حتى إذا بلغت الحلقوم قلت لفلان كذا و لفلان كذا، ألا و قد كان لفلان؛
بهترین صدقه ها آن است که هنگامی که سالم و تنگدستی و امید ثروت و بیم
فقر داری صدقه بدهی نه آن که بگذاری تا وقتی جان به گلو رسید گوئی؛ این
مال فلانی و این مال فلانی، زیرا آنها متعلق به فلانی شده است.
نهج الفصاحه

حدیث - 2028

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
أفضل الصدقة حفظ اللسان؛
بهترین صدقه ها، نگهداری زبان است.
نهج الفصاحه

حدیث - 2029

أفضل الأعمال أن تشبع كبدًا جائعًا؛
بهترین کارها آن است که گرسنه را سیر کنی.
نهج الفصاحه

حدیث - 2030

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
أفضل صدقه اللسان الشفاعة تفك بها الأسير و تحقن بها الدّم و تجرّ بها
المعروف و الإحسان إلى أخيك و تدفع عنه الكريهه؛
بهترین صدقه زبان، شفاعتی است که به وسیله آن اسیر را آزاد سازی و از
ریختن خون جلوگیری کنی و نیکی و احسان را به سوی برادر خویش بکشانی
و بدی را از او دفع کنی.
نهج الفصاحه

حدیث - 2031

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
أفضل الصدقه أن يتعلّم المرء المسلم علماً ثمّ يعلمه أخاه المسلم؛
بهترین صدقه ها آن است که مرد مسلمان دانشی بیاموزد و به برادر مسلمان
خود تعلیم دهد.
نهج الفصاحه

حدیث - 2032

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أفضل الصدقه ما كان عن ظهر غنى و اليد العليا خير من اليد السفلى و ابدأ
بمن تعول؛

بهترین صدقه ها این است که در حال بی نیازی صورت گیرد و دست دهنده
بهتر از دست گیرنده است.

نهج الفصاحه

حدیث - 2033

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أفضل الدنانير دينار ينفقه الرجل على عياله؛
بهترین پولها پولی است که انسان برای نان خوران خود خرج می کند.
نهج الفصاحه

حدیث - 2034

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أفضل الجهاد أن يجاهد الرجل نفسه و هواه؛
بهترین جهاد آن است که انسان با نفس و هوس خود پیکار کند.
نهج الفصاحه

حدیث - 2035

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أفضل الجهاد من أصبح و لم يهّم بظلم أحد؛

بهترین اقسام جهاد آن است که کسی روز آغاز کند و در اندیشه ظلم کسی

نباشد.

نهج الفصاحه

حدیث - 2036

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أفضل الإيمان أن تحبّ لله و تبغض لله و تعمل لسانك في ذكر الله و أن

تحبّ للناس ما تحبّ لنفسك و تكره لهم ما تكره لنفسك و أن تقول خيرا أو

تصمت؛

بهترین اقسام ایمان این است که برای خدا دوست بداری و برای خدا دشمن

بداری و آنچه برای خود می خواهی برای مردم بخواهی و آنچه برای خود نمی

خواهی برای دیگران نخواهی و سخن نیک بگوئی یا خاموش مانی.

نهج الفصاحه

حدیث - 2037

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
أفضل الإيمان أن تعلم أن الله معك حيثما كنت؛
بهترین اقسام ایمان آن است که بدانی هر جا هستی خدا با تو است.
نهج الفصاحه

حدیث - 2038

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
أفضل الأعمال الحبّ في الله و البغض في الله؛
بهترین کارها دوستی و دشمنی در راه خداست.
نهج الفصاحه

حدیث - 2039

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
أفضل الأعمال العلم بالله إنَّ العلم ينفعك معه قليل العمل و كثيره و إنَّ الجهل لا ينفعك معه قليل العمل و لا كثيره؛
بهترین کارها خدانشناسی است کاری که با دانش قرین است اندک و بسیار
آن سودمند است و کاری که با نادانی قرین است نه اندک آن سود می دهد و نه
بسیار.
نهج الفصاحه

حدیث - 2040

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
أفضل الأعمال الكسب من الحلال؛
بهترین کارها کسب حلال است.
نهج الفصاحه

حدیث - 2041

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
أفضل الأعمال بعد الإيمان بالله التودد إلى الناس؛
بهترین کارها پس از ایمان به خدا دوستی با مردم است.
نهج الفصاحه

حدیث - 2042

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
أفضل الأعمال أن تدخل على أخيك المؤمن سرورا أو تقضى عنه دينا؛
بهترین کارها آن است که برادر مؤمن خویش را خوشحال سازی یا قرض او
را بپردازی.
نهج الفصاحه

حدیث - 2043

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أَفْشُوا السَّلَامَ وَ أَطْعَمُوا الطَّعَامَ وَ صَلُّوا الْأَرْحَامَ وَ صَلُّوا بِاللَّيْلِ وَ النَّاسَ نِيَامَ
تَدْخُلُوا الْجَنَّةَ بِسَلَامٍ؛
سلام را فاش کنید و طعام بخورانید، با خویشاوندان الفت گیرید و هنگام شب
که مردم در خوابند نماز بخوانید تا وارد بهشت شوید.
نهج الفصاحه

حدیث - 2044

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أَفْشُوا السَّلَامَ تَسْلَمُوا؛
سلام را آشکار سازید تا سلامت مانید.
نهج الفصاحه

حدیث - 2045

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أَفْشُوا السَّلَامَ بَيْنَكُمْ تَحَابُّوا؛
سلام را آشکار کنید تا رشته دوستی شما استوار شود.
نهج الفصاحه

حدیث - 2046

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أَغْفَلَ النَّاسَ مَنْ لَمْ يَتَّعِظْ بِتَغْيِيرِ الدُّنْيَا مِنْ حَالٍ إِلَى حَالٍ؛

غافل تر از همه مردم کسی است که از تغییر احوال جهان پند نگیرد.

نهج الفصاحه

حدیث - 2047

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

اغفر، فَإِنْ عَاقَبْتَ فَعَاقِبْ بِقَدْرِ الذَّنْبِ وَ اتَّقِ الْوَجْهَ؛

گناه کسان را ببخش و اگر مجازات می کنی به قدر گناه مجازات کن و

صورت را میازار.

نهج الفصاحه

حدیث - 2048

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

اغسلوا ثيابكم و خذوا من شعوركُم و استاكوا و تزيّنوا و تنظّفوا فَإِنَّ بَنِي

إِسْرَائِيلَ لَمْ يَكُونُوا يَفْعَلُونَ ذَلِكَ فَزَنَتْ نِسَاؤُهُمْ؛

لباسهای خود را تمیز کنید و موهای خود را کم کنید، مسواک بزنید و آراسته

و پاکیزه باشید زیرا یهودان چنین نکردند و زنانشان زناکار شدند.

نهج الفصاحه

حدیث - 2049

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أغد عالماً أو متعلماً أو مستمعاً أو محباً و لا تكن الخامسة فتهلك؛
دانشمند باش یا دانش آموز یا مستمع یا دوستدار علم و پنجمی مباش که
هلاک خواهی شد.

نهج الفصاحه

حدیث - 2050

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

اغتنموا دعوه المؤمن المبتلى؛
دعای مؤمن مبتلا را غنیمت شمارید.

نهج الفصاحه

حدیث - 2051

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

اغتنموا الدعاء عند الرقة فإنّها رحمه؛
به هنگام رقت دعا را غنیمت شمارید که رقت مایه رحمت است.

نهج الفصاحه

حدیث - 2052

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

اغتنم خمسا قبل خمس شبابک قبل هرمک و صحتک قبل سقمک و غناک
قبل فقرک و فراغک قبل شغلک و حیاتک قبل موتک؛

پنج چیز را پیش از پنج چیز غنیمت شمار جوانی پیش از پیری، صحت پیش
از بیماری و ثروت پیش از نیازمندی و فراغت پیش از اشتغال و زندگی پیش از
مرگ.

نهج الفصاحه

حدیث - 2053

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أَغْبَطُ النَّاسَ عِنْدِي مُؤْمِنٌ خَفِيفُ الْحَاذِّ ذُو حَظٍّ مِنْ صَلَاةٍ وَكَانَ رِزْقُهُ كِفَافًا
فَصَبَرَ عَلَيْهِ حَتَّى يَلْقَى اللَّهَ وَ أَحْسَنَ عِبَادَةِ رَبِّهِ وَ كَانَ غَامِضًا فِي النَّاسِ عَجَلَتْ
مَنْيَّتُهُ وَ قَلَّ تَرَاثُهُ وَ قَلَّتْ بَوَاكِيهِ؛

خوشبخت ترین مردم در نظر من مؤمنی است که متعلقاتش کم و از نماز بهره
ور باشد، روزی او به حد کفاف باشد و با آن بسازد تا به خدای خویش برسد،
خدای را به خوبی پرستش کند و در میان مردم گمنام باشد، وقتی مرگش برسد
ارزش کم باشد و گریندگانش انگشت شمار باشند.

نهج الفصاحه

حدیث - 2054

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أَعِينُوا أَوْلَادَكُمْ عَلَى الْبِرِّ مَنْ شَاءَ إِسْتَخْرِجِ الْعُقُوقَ مِنْ وَلَدِهِ؛
فرزندان خود را در خوب شدن کمک کنید زیرا هر که بخواهد می تواند
نافرمانی را از فرزند خود بیرون آورد.
نهج الفصاحه

حدیث - 2055

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

الأعمال بالنَّيَّةِ؛
کارها وابسته به نیت است.
نهج الفصاحه

حدیث - 2056

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

اعملوا فكلَّ ميسر لما خلق له؛
کار کنید زیرا هر کسی آنچه را برای آن ساخته شده به دست می آورد.
نهج الفصاحه

حدیث - 2057

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

اعمل عمل امرئ یظنّ أنّه لن یموت أبداً و احذر حذر امرئ یخشی أن یموت غداً؛

چنان کار کن که گویی هیچ وقت نخواهی مرد و چنان بیمناک باش که گویی فردا خواهی مرد.
نهج الفصاحه

حدیث - 2058

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أعمار أمتی ما بین السّتين إلى السّبعین؛
عمرهای امت من میان شصت و هفتاد سال است.
نهج الفصاحه

حدیث - 2059

اعلم أنّه لیس منکم من أحد إلّا مال وارثه أحبّ إليه من ماله. مالک ما قدّمت و مال وارثک ما أخرت؛
بدانید که همه شما مال وارث خویش را از مال خویش بیشتر دوست دارید.
مال تو آن است که از پیش می فرستی و مال وارث آن است که بجا میگذاری.
نهج الفصاحه

حدیث - 2060

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

اعلم أنّ النصر مع الصبر و أنّ الفرج مع الكرب و أنّ مع العسر يسرا؛
بدان که ظفر قرین صبر است و گشایش قرین رنج و بدنبال سختی سستی ای
هست.

نهج الفصاحه

حدیث - 2061

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

اعلم أنّ الخلاق لو اجتمعوا على أن يعطوك شيئا و لم يرد الله أن يعطيك لم
يقدرُوا عليه أو يصرفوا عنك شيئا أراد الله أن يصيبك به لم يقدرُوا على ذلك
فإذا سئلت فاسأل الله و إذا استعنت فاستعن بالله؛

بدان که اگر جهانیان بخواهند چیزی به تو بدهند و خداوند نخواهد نمی
توانند و اگر جهانیان بخواهند چیزی را که خداوند برای تو خواسته از تو منع
کند، نمی توانند بنا بر این وقتی چیزی می خواهی از خدا بخواه و وقتی کمک
می جوئی از خدا بجوی.

نهج الفصاحه

حدیث - 2062

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أَعْلَمُ النَّاسِ مَنْ جَمَعَ عِلْمَ النَّاسِ إِلَى عِلْمِهِ؛

دانشمندتر از همه مردم کسی است که دانش دیگران را به دانش خود بیفزاید.

نهج الفصاحه

حدیث - 2063

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

اعقلها و توكل؛

زانوی شتر را ببند و توکل کن.

نهج الفصاحه

حدیث - 2064

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أَعْظَمُ النِّسَاءِ بَرَكَةُ أَقْلَهُنَّ مَوْنَهُ؛

از همه زنان پربرکت تر آن است که خرجش کمتر باشد.

نهج الفصاحه

حدیث - 2065

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
أَعْظَمُ النِّسَاءِ أَحْسَنُهُنَّ وَجُوهًا وَأَرْخَصُهُنَّ مَهْرًا؛
بهترین زنان آن است که رویش خویر و مهرش کمتر است.
نهج الفصاحه

حدیث - 2066

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
أَعْظَمُ النَّاسِ قَدْرًا مَنْ تَرَكَ مَا لَا يَعْنِيهِ؛
عالی قدر از همه مردم کسی است که در آنچه بدو مربوط نیست مداخله
نکند.
نهج الفصاحه

حدیث - 2067

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
أَعْظَمُ النَّاسِ فِي الدُّنْيَا خَطَرًا مَنْ لَمْ يَجْعَلْ لِلدُّنْيَا عِنْدَهُ خَطَرًا؛
در دنیا قدر کسی بیشتر است که دنیا در نظرش قدر ندارد.
نهج الفصاحه

حدیث - 2068

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أَعْظَمُ النَّاسِ حَقًّا عَلَى الْمَرْأَةِ زَوْجُهَا وَأَعْظَمُ النَّاسِ حَقًّا عَلَى الرَّجُلِ أُمُّهُ؛
شوهر از همه کس بیشتر بر زن حق دارد و مادر از همه کس بیشتر بر مرد
حق دارد.

نهج الفصاحه

حدیث - 2069

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أَعْظَمُ النَّاسِ هَمًّا الْمُؤْمِنُ يَهْتَمُّ بِأَمْرِ دُنْيَاهُ وَأَمْرِ آخِرَتِهِ؛
مؤمن از همه مردم گرفتارتر است زیرا باید به کار دنیا و آخرت هر دو برسد.
نهج الفصاحه

حدیث - 2070

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أَعْظَمُ الْعِبَادَةِ أَجْرًا أَخْفِيهَا؛
پراجرتترین عبادت ها آن است که نهان تر باشد.
نهج الفصاحه

حدیث - 2071

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أعط السائل و لو جاءك على فرس و أعط الأجير حقه قبل أن يجفّ عرقه؛
به گدا چیزی بده و گر چه بر اسب به نزد تو آمد و مزد اجیر را پیش از آن
که عرقش خشک شود پرداز.
نهج الفصاحه

حدیث - 2072

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أعطی و لا توکئی فیوکأ علیک؛
ببخش و تنگ مگیر که بر تو تنگ گیرند.
نهج الفصاحه

حدیث - 2073

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أعزل الأذى عن طریق المسلمین؛
مانع از راه مسلمانان دور کن.
نهج الفصاحه

حدیث - 2074

أَعَزَّ أَمْرَ اللَّهِ يَعَزُّكَ اللَّهُ؛
کار خدا را عزیز دار تا خدایت عزیز کند.
نهج الفصاحه

حدیث - 2075

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
أَعِذْ بِاللَّهِ إِلَى أَمْرِي آخِرَ أَجَلِهِ حَتَّى يَبْلُغَ سِتِّينَ سَنَةً؛
هر کس را خداوند تا شصت سال زنده نگاه دارد در عذر را به روی او بسته
است.
نهج الفصاحه

حدیث - 2076

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
اعْدِلُوا بَيْنَ أَوْلَادِكُمْ بِالنَّحْلِ كَمَا تَحِبُّونَ أَنْ يَعْدِلُوا بَيْنَكُمْ فِي الْبِرِّ وَاللِّطْفِ؛
شما که می خواهید فرزندانان در نیکی و محبت با شما به عدالت رفتار کنند
در کار بخشش با آنها به عدالت رفتار کنید.
نهج الفصاحه

حدیث - 2077

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أعدل الناس من رضى للناس ما يرضى لنفسه وكره لهم ما كره لنفسه؛
عادل تر از همه مردم کسی است که آنچه برای خود پسندد برای مردم نیز
پسندد و آنچه بر خود روا ندارد بر مردم روا ندارد.
نهج الفصاحه

حدیث - 2078

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أعدى عدوكم نفسك التي بين جنبيك؛
خطرناک ترین دشمن تو نفس تو است که میان دو پهلوی تو است.
نهج الفصاحه

حدیث - 2079

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أعجز الناس من عجز عن الدنيا وأبخل الناس من بخل بالسّلام؛
عاجزترین مردم آن کس است که از کار دنیا عاجز ماند و بخیل ترین مردم
آن کس است که در ادای سلام بخل ورزد.
نهج الفصاحه

حدیث - 2080

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
أَعْبُدِ اللَّهَ كَأَنَّكَ تَرَاهُ فَإِنْ كُنْتَ لَا تَرَاهُ فَإِنَّهُ يَرَاكَ؛
خدای را چنان پرستش کن که گوئی او را می بینی اگر تو او را نمی بینی او
تو را میبیند.
نهج الفصاحه

حدیث - 2081

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
أَطِيبِ الطَّيِّبِ الْمَسْكُ؛
بهترین بوهای خوش، مشک است.
نهج الفصاحه

حدیث - 2082

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
اطَّلِعْ فِي الْقُبُورِ وَاعْتَبِرْ بِالنَّشُورِ؛
در قبرها بنگر و از رستاخیز پند آموز.
نهج الفصاحه

حدیث - 2083

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

اطلبوا الفضل عند الرّحماء من أمتی تعيشوا فی أکنافهم و لا تطلبوه من القاسیه
قلوبهم؛

بزرگواری را در پیش رحیمان امت من بجوئید و در پناه آنها زندگی کنید و
آن را از سنگ دلان مجوئید.
نهج الفصاحه

حدیث - 2084

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أطعموا طعامکم الأتقیاء و أولوا معروفکم المؤمنین؛
غذای خود را به پرهیزکاران بخورانید و نیکی های خود را در باره مؤمنان
انجام دهید.
نهج الفصاحه

حدیث - 2085

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

اطلبوا العلم من المهد إلى اللّحد؛
از گهواره تا گور دانش بجوئید.
نهج الفصاحه

حدیث - 2086

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أطلب العافیه لغيرک ترزقها فی نفسک؛
عافیت را برای دیگران بخواه تا نصیب تو شود.
نهج الفصاحه

حدیث - 2087

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

اطلبوا الحوائج بعزّه الأنفس فإنّ الامور تجري بالمقادیر؛
حوائج خویش را با عزت نفس بجوئید زیرا کارها جریان مقدر دارد.
نهج الفصاحه

حدیث - 2088

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

اطلبوا العلم و لو بالصّین فإنّ طلب العلم فريضه على كلّ مسلم إنّ الملائکة
تضع أجنتها لطالب العلم رضا بما يطلب؛
دانش را بجوئید اگر چه در چین باشد زیرا طلب دانش بر هر مسلمانی
واجب است و فرشتگان بال خویش را برای طالب علم پهن می کنند زیرا از
آنچه وی در طلب آن است خشنود هستند.
نهج الفصاحه

حدیث - 2089

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

اضمنوا لی ستّ خصال أضمن لكم الجنّة لا تظالموا عند قسمه موارثکم و
أنصفوا الناس من أنفسکم و لا تجبنوا عند قتال عدوکم و لا تغلوا غنائمکم و
امنعوا ظالمکم من مظلومکم؛

شش صفت را برای من تعهد کنید تا بهشت را برای شما تعهد کنم، هنگام
تقسیم ارث به یکدیگر ستم نکنید؛ با مردم به انصاف رفتار کنید و هنگام جنگ
با دشمن ترسان مباشید و در غنائم خیانت نکنید و ظالم را از مظلوم دفع کنید.
نهج الفصاحه

حدیث - 2090

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

اضمنوا لی ستّا من أنفسکم أضمن لكم الجنّة أصدقوا إذا حدّثتم و أوفوا إذا
وعدتم و أدّوا إذا ائتمنتم و احفظوا فروجکم و غضّوا أبصارکم و كفّوا أيديکم؛
شش چیز را از طرف خود برای من تعهد کنید تا من بهشت را برای شماها
تعهد کنم وقتی سخنی می گوئید راست گوئید و وقتی وعده مدهید وفا کنید.
وقتی امانت به شما سپردند رد کنید، خویشان را از آمیزشهای ناپاک حفظ کنید،
چشمهای خود را از نگاههای ناروا ببندید و دست خویش را از اعمال ناپسند
نگهدارید.

نهج الفصاحه

حدیث - 2091

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

اصنع المعروف إلى من هو أهله و إلى غیر أهله فإن أصبت أهله أصبت أهله
و إن لم تصب أهله كنت أنت أهله؛
با آن کس که سزاوار نیکی است و آن کس که سزاوار آن نیست نیکی کن،
اگر نیکی تو به اهل آن رسید چه بهتر و گر نه تو خود اهل آن هستی.
نهج الفصاحه

حدیث - 2092

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أصلحوا دنیاکم و اعملوا لآخرتکم کأنکم تموتون غدا؛
دنیای خویش را اصلاح کنید و برای آخرت خویش بکوشید چنان که گوئی
فردا خواهید مرد.
نهج الفصاحه

حدیث - 2093

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أصلح بین الناس و لو تعنى الكذب؛
میان مردم را به اصلاح آرا گر چه با دروغ باشد.
نهج الفصاحه

حدیث - 2094

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
أصلح الناس أصلحهم للناس؛
بهترین مردم کسی است که برای مردم سودمندتر است.
نهج الفصاحه

حدیث - 2095

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
أصدق الرؤيا بالأسحار؛
راست ترین خوابها را در سحرگاه توان دید.
نهج الفصاحه

حدیث - 2096

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
أشيدوا النكاح و أعلنوه؛
عقد نکاح را محکم کنید و آن را علنی سازید.
نهج الفصاحه

حدیث - 2097

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
أشکر الناس أشکرهم للناس؛
از همه مردم سپاسگزارتر آن کس است که بهتر سپاس مردم را می گزارد.
نهج الفصاحه

حدیث - 2098

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
اشفقوا تحمدوا و تؤجروا؛
مهربان باشید تا شما را ستایش کنند و پاداش یابید.
نهج الفصاحه

حدیث - 2099

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
أشرف الزهد أن يسكن قلبك على ما رزقت و إن أشرف ما تسأل من الله عزّ
و جلّ العافیه فی الدّین و الدّنیاء؛
بهترین زهدها آن است که از آنچه داری خشنود باشی و بهترین چیزی که از
خدا توان خواست عافیت دین و دنیا است.
نهج الفصاحه

حدیث - 2100

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أشرف الإيمان أن يأمنك الناس و أشرف الإسلام أن يسلم الناس من لسانك
و یدک؛

بهترین ایمان آن است که مردم از تو در امان باشند و بهترین اسلام آن است
که مردم از دست و زبان تو به سلامت مانند.
نهج الفصاحه

حدیث - 2101

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أشدّ الناس حسره يوم القيامة رجل أمكنه طلب العلم في الدّنيا فلم يطلبه و
رجل علّم علما فانتفع به من سمعه منه دونه؛

دو کس روز رستاخیز از همه مردم بیشتر حسرت می خورند یکی مردی که
در دنیا برای طلب دانش فرصت داشته ولی به جستجوی آن برخاسته است
یکی دیگر مردی که دانشی به دیگری آموخته و شاگرد وی از آن بهره مند شده
ولی او بی بهره مانده است.

نهج الفصاحه

حدیث - 2102

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أشدّ النَّاس عذابا يوم القيامة من يرى النَّاس أنَّ فيه خيرا و لا خير فيه؛
در روز رستاخیز از همه مردم عذاب آن کس سخت تر است که مردم گمان
می کنند خیری در او هست ولی خیری در او نیست.
نهج الفصاحه

حدیث - 2103

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أشدّ النَّاس عذابا للنَّاس في الدُّنْيا أشدّ النَّاس عذابا عند الله يوم القيامة؛
آنکه در دنیا مردم را بیشتر آزار کند در روز رستاخیز پیش خدا از همه مردم
عذاب وی سخت تر است.
نهج الفصاحه

حدیث - 2104

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أشجع النَّاس من غلب هواه؛
شجاع ترین مردم آن کس است که بر هوس خویش تسلط یابد.
نهج الفصاحه

حدیث - 2105

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

اَشْتَدُّ غَضَبَ اللَّهِ عَلَى امْرَأَةٍ ادْخَلَتْ عَلَى قَوْمٍ وَلَدَا لَيْسَ مِنْهُمْ يَطَّلِعُ عَلَى عَوْرَاتِهِمْ وَ يَشْرِكُهُمْ فِي أَمْوَالِهِمْ؛
زنی که فرزندی به خطا پدید آورد و بر خانواده ای در آورد که بناحق محارم آنها را ببیند و در اموالشان شرکت کند خشم خدا نسبت به وی بسیار سخت است.

نهج الفصاحه

حدیث - 2106

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

اَشْتَدَّتْ أَرْزَمُهُ تَنْفَرَجِي؛
وقتی کار به نهایت سختی رسید راه چاره پیدا می شود.
نهج الفصاحه

حدیث - 2107

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

اَشْتَدَّ غَضَبُ اللَّهِ عَلَى مَنْ زَعَمَ أَنَّهُ مَلِكُ الْأَمْلاَكِ لَا مَلِكَ إِلَّا اللَّهُ؛
خشم خدا بر آن که گمان می کند ملک ملکان است بسیار سخت است ملکی جز خدا نیست.

نهج الفصاحه

حدیث - 2108

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

اسمح یسمح لک؛

با کسان سهل انگاری کن تا با تو سهل انگاری کنند.

نهج الفصاحه

حدیث - 2109

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أسرع الدعاء إجابته دعاء غائب لغائب؛

دعائی که غائبی برای غائبی دیگر کند از همه دعاها زودتر مستجاب می

شود.

نهج الفصاحه

حدیث - 2110

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أسرع الخیر ثوابا البرّ و صله الرّحم و أسرع الشرّ عقوبه البغی و قطیعه الرّحم؛

پاداش نیکوکاری و پیوند خویشاوندان از نیکی های دیگر زودتر می رسد و

کیفر ستمکاری و بریدن از خویشاوندان از بدی های دیگر سریع تر می رسد.

نهج الفصاحه

حدیث - 2111

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أَسَدُ الْأَعْمَالِ ثَلَاثَةٌ ذَكَرَ اللَّهُ عَلَى كُلِّ حَالٍ وَالْإِنْصَافُ مِنْ نَفْسِكَ وَمَوَاسَاةُ الْأَخِ فِي الْمَالِ؛

استوارترین کارها سه چیز است یاد خداوند در همه حال و رعایت انصاف بر ضرر خویش و تقسیم مال با برادر دینی.
نهج الفصاحه

حدیث - 2112

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

اسْتَوُوا وَلَا تَخْتَلَفُوا فَتَخْتَلِفَ قُلُوبُكُمْ؛
با یکدیگر برابر شوید و مختلف مشوید تا دل‌هایتان مختلف نشود.
نهج الفصاحه

حدیث - 2113

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

اسْتَقِمْ وَلِيَحْسَنْ خَلْقَكَ لِلنَّاسِ؛
استوار باش و رفتار خویش را در باره مردم نیک ساز.
نهج الفصاحه

حدیث - 2114

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

استغفرت نفسک و إن أفتاک المفتون؛

نیکی و بدی چیزها را از دل خویش بپرس، دیگران هر چه میخواهند بگویند.

نهج الفصاحه

حدیث - 2115

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

استغنوا عن الناس و لو بشوص السّواک؛

از مردم بی نیاز باشید و یک قطعه چوب مسواک هم از آن ها نخواهید.

نهج الفصاحه

حدیث - 2116

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

استعینوا علی أمورکم بالکتمان فإنّ کلّ ذی نعمه محسود؛

به وسیله پرده پوشی بر انجام کارهای خود یاری جوئید زیرا هر که نعمتی دارد، محسود کسان است.

نهج الفصاحه

حدیث - 2117

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
استعدّ للموت قبل نزول الموت؛
پیش از آنکه مرگ درآید، برای آن آماده باش.
نهج الفصاحه

حدیث - 2118

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
استرشدوا العاقل ترشدوا و لا تعصوه فتندموا؛
از خردمند رهبری جوئید تا به راه راست برسید و وی را نافرمانی نکنید که
پشیمانی برید.
نهج الفصاحه

حدیث - 2119

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
استحيوا من الله حقّ الحياء من استحيى من الله حقّ الحياء فليحفظ الرأس و
ما وعى و ليحفظ البطن و ما حوى و ليذكر الموت و البلاء و من أراد الآخرة
ترك زينه الحياه الدنيا فمن فعل ذلك فقد استحيا من الله حقّ الحياء؛
از خداوند چنان که شایسته است شرم کنید، هر که از خدا چنان که شاید
شرم کند سر و اعضای آن را از گناه نگهدارد و شکم متعلقات آن را از ناروا

حفظ کند و مرگ و بلا را به خاطر داشته باشد و هر که نعیم آن جهان را خواهد
زینت این جهان را ترک کند و هر که چنین کند از خدا چنان که باید شرم کرده
است.

نهج الفصاحه

حدیث - 2120

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أزهد الناس من لم ينس القبر و البلاء و ترك أفضل زينه الدنيا و أثر ما يبقى
على ما يفنى و لم يعدّ غدا من أيامه و عدّ نفسه في الموتى؛
زاهدترین مردم آن کس است که قبر و بلا را فراموش نکند و از بهترین زینت
دنیا چشم پیوشد و نعمت باقی را بر نعمت فانی ترجیح دهد و فردا را از عمر
خویش حساب نکند و خود را در ردیف مردگان شمارد.

نهج الفصاحه

حدیث - 2121

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أزهد في الدنيا يحبك الله و ازهد فيما في أيدي الناس يحبك الناس؛
از دنیا چشم پیوش تا خدا تو را دوست دارد. و از آنچه در دست مردم است
چشم پیوش تا مردم تو را دوست دارند.

نهج الفصاحه

حدیث - 2122

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ارفعوا ألسنتكم عن المسلمين و إذا مات أحد منهم فقولوا فيه خيرا؛
زبان خود را از بد گوئی مسلمانان باز دارید، اگر کسی مرد در باره او به
نیکی سخن گوئید.
نهج الفصاحه

حدیث - 2123

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ارحموا ترحموا و اغفروا يغفر لكم؛
کسان را رحم کنید تا به شما رحم کنند دیگران را ببخشید تا بخشیده شوید.
نهج الفصاحه

حدیث - 2124

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ارحموا عزیزا ذلّ و غنیا افتقر و عالما ضاع بین جهّال؛
بر سه کس رحم کنید، عزیزی که خوار شده و ثروتمندی که فقیر گشته و
دانشمندی که میان جاهلان گمنام مانده.
نهج الفصاحه

حدیث - 2125

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

ارحم من فی الأرض یرحمک من فی السماء؛
به آنها که در زمینند رحم کن تا آنکه در آسمان است بر تو رحم کند.
نهج الفصاحه

حدیث - 2126

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أربع خصال من الشقاء: جمود العین و قساوه القلب و بعد الأمل و حبّ البقاء؛
چهار چیز نشان بدبختی است خشکی چشم و سختی دل و آرزوی دراز و
حب بقا (بیش از حد لزوم)
نهج الفصاحه

حدیث - 2127

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أذلّ الناس من أهان الناس؛
خوارترین مردم کسی است که مردم را خوار شمارد.
نهج الفصاحه

حدیث - 2128

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أذكروا محاسن موتاكم و كفوا عن مساوئهم؛

نیکی های مردگان خود را یاد کنید و از بدیهایشان چشم ببوشید.

نهج الفصاحه

حدیث - 2129

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أذكر الله فإنه عون لك على ما تطلب؛

خداوند را یاد کن زیرا او در کارها یاور تو است.

نهج الفصاحه

حدیث - 2130

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إذا وقع في الرجل و أنت في ملاء فكن للرجل ناصرا و للقوم زاجرا و قم

عنهم؛

وقتی در انجمنی که تو هستی در باره مردی بد میگویند آن مرد را یاری کن

و آن گروه را از بد گوئی باز دار و از آنجا برخیز.

نهج الفصاحه

حدیث - 2131

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إذا وجد أحدكم لأخيه نصحا في نفسه فليذكره له؛

اگر کسی نصیحتی برای برادر خود در خاطر می باید به او یاد آوری کند.

نهج الفصاحه

حدیث - 2132

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إذا مات صاحبكم فدعوه لا تقعوا فيه؛

وقتی کسی بمیرد وی را بگذارید و از او بد نگوئید.

نهج الفصاحه

حدیث - 2133

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إذا مات الإنسان انقطع عمله إلا من ثلاث صدقه جاریه أو علم ينتفع به أو ولد

صالح يدعو له؛

وقتی انسان بمیرد دنباله کارهای نیک او بریده شود جز سه چیز صدقه

جاری و دانشی که کسان از آن بهره ور شوند و فرزند درست کاری که برای او

دعا کند.

نهج الفصاحه

حدیث - 2134

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إذا كثرت ذنوب العبد فلم يكن له من العمل ما تكفرها ابتلاه الله بالحزن ليكفرها عنه؛

وقتی گناهان بنده فزونی گیرد و کار نیک آن قدر نداشته باشد که گناهان را جبران کند خداوند او را به غم مبتلا سازد تا گناهانش را جبران کند.
نهج الفصاحه

حدیث - 2135

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إذا كانوا ثلاثة فلا يتناجى اثنان دون الثالث؛
وقتی سه تن باهمند دوتایشان آهسته با هم سخن نگویند.
نهج الفصاحه

حدیث - 2136

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إذا كان يوم القيامة نادى مناد من عمل عملاً غير الله فليطلب ثوابه ممن عمله له؛

وقتی روز رستاخیز در آید بانگ زنی بانگ می زند که هر کس کاری برای غیر خدا انجام داده پاداش خود را از آن کس که برای او کار کرده بگیرد.

نهج الفصاحه

حدیث - 2137

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إذا كان عندك ما يكفيك فلا تطلب ما يطغيك؛

اگر چیزی که مایه کفایت باشد در دسترس داری در جستجوی آنچه تو را به طغیان و امیدداری مباش.

نهج الفصاحه

حدیث - 2138

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إذا كان اثنان يتناجيان فلا تدخل بينهما؛

وقتی دو تن آهسته سخن می گویند میان آنها داخل مشو.

نهج الفصاحه

حدیث - 2139

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إذا قصر العبد في العمل ابتلاه الله تعالى بالهم؛

وقتی بنده ای در عمل کوتاهی کند، خداوند او را به غم مبتلا سازد.

نهج الفصاحه

حدیث - 2140

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إذا قدم أحدكم من سفر فليقدم معه بهديّة و لو يلقى في مخلاته حجرا؛
وقتی کسی از سفری می آید، ارمغانی با خود بیاورد اگر چه سنگی در تویره
خود بیندازد.

نهج الفصاحه

حدیث - 2141

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إذا غضبت فاسكت؛
وقتی خشمگین شدی، خاموش باش.
نهج الفصاحه

حدیث - 2142

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إذا عملت سيئته فأحدث عندها توبه، السرّ بالسرّ و العلانيه بالعلانيه؛
وقتی کار بدی از تو سر زد از آن توبه کن برای گناه نهانی توبه نهانی و برای
گناه آشکار توبه آشکار.
نهج الفصاحه

حدیث - 2143

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إذا عمل أحدكم عملاً فليتقنه؛

هر کس کاری می کند باید آن را خوب انجام دهد.

نهج الفصاحه

حدیث - 2144

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إذا علم العالم فلم يعمل كان كالمصباح يضيء للناس و يحرق نفسه؛

دانشمندی که بداند و بکار نبندد، مانند چراغ است که مردم را روشن کند و

خود را بسوزد.

نهج الفصاحه

حدیث - 2145

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إذا طلب أحدكم من أخيه حاجة فلا يبدأ بالمدحه فيقطع ظهره؛

اگر کسی از برادر خویش حاجتی میخواهد، گفتار خود را با مدح آغاز نکند

و پشت او را گران بار نکند.

نهج الفصاحه

حدیث - 2146

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
إِذَا سَرَّكَ حَسَنَتُكَ وَسَاءَتْكَ سَيِّئَتُكَ فَأَنْتَ مُؤْمِنٌ؛
اگر از کار نیک خود خوشحال و از کار بد خود دلگیر می شوی مؤمن هستی.
نهج الفصاحه

حدیث - 2147

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
إِذَا سَبَّكَ رَجُلٌ بِمَا يَعْلَمُ مِنْكَ فَلَا تَسِبَّهُ بِمَا تَعْلَمُ مِنْهُ فَيَكُونَ أَجْرُ ذَلِكَ لَكَ وَ
وَبَالَهُ عَلَيْهِ؛
اگر کسی تو را بدان چه از تو می داند دشنام گوید تو بدان چه از او میدانی
وی را دشنام مگوی تا اجر این کار نصیب تو شود و وبال آن بدو باز گردد.
نهج الفصاحه

حدیث - 2148

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
إِذَا رَأَيْتَ الْعَبْدَ أَلَمَ اللَّهُ بِهِ الْفَقْرَ وَالْمَرَضَ فَإِنَّ اللَّهَ يَرِيدُ أَنْ يَصَافِيَهُ؛
وقتی دیدید خداوند فقر و مرض را بر بنده ای فرود آورد، می خواهد او را
تصفیه کند.

نهج الفصاحه

حدیث - 2149

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِذَا رَأَيْتُمْ أَهْلَ الْبَلَاءِ فَاسْأَلُوا اللَّهَ الْعَافِيَهُ؛

وقتی اهل بلا را دیدید از خداوند طلب عافیت کنید.

نهج الفصاحه

حدیث - 2150

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِذَا رَأَيْتُمْ أَهْلَ الْجُوعِ وَالتَّفَكَّرِ فَادْنُوا مِنْهُمْ فَإِنَّ الْحَكَمَةَ تَجْرِي عَلَى أَلْسِنَتِهِمْ؛

وقتی اهل گرسنگی و تفکر را دیدید به آنها نزدیک شوید زیرا حکمت بر

زبان آنها جاری می شود.

نهج الفصاحه

حدیث - 2151

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِذَا رَأَيْتُمْ الْأَمْرَ لَا تَسْتَطِيعُونَ تَغْيِيرَهُ فَاصْبِرُوا حَتَّى يَكُونَ اللَّهُ هُوَ الَّذِي يَغْيِرُهُ؛

وقتی دیدید نمی توانید چیزی را تغییر دهید، صبر کنید تا خدا آن را تغییر

دهد.

نهج الفصاحه

حدیث - 2152

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِذَا رَأَى أَحَدُكُمْ مِنْ نَفْسِهِ أَوْ مَالِهِ أَوْ مِنْ أَخِيهِ مَا يَعْجِبُهُ فَلْيَدْعُ لَهُ بِالْبِرْكَه فَإِنَّ الْعَيْنَ حَقٌّ؛

وقتی یکی از شما از خود یا مال خود یا برادر خود چیز جالب توجهی دید
برای وی به دعا برکت خواهد زیرا چشم حق است.
نهج الفصاحه

حدیث - 2153

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِذَا دَخَلَ الضَّيْفُ عَلَى الْقَوْمِ دَخَلَ بَرْزَقُهُ وَإِذَا خَرَجَ خَرَجَ بِمَغْفَرِهِ ذُنُوبِهِمْ؛
وقتی میهمانی بر کسان در آید، روزی خود را همراه می آورد و وقتی برون
رود با آمرزش گناهان آنها برون رود.
نهج الفصاحه

حدیث - 2154

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِذَا خَفِيتَ الْخَطِيئَةَ لَا يَضُرُّ إِلَّا صَاحِبَهَا وَإِذَا ظَهَرَتْ فَلَمْ تَغَيِّرْ ضَرَّتِ الْعَامَّةُ؛
وقتی گناهی مخفی بماند به جز گنهکار کسی را ضرر نمی رساند و اگر
آشکار شود و از آن جلوگیری نکنند برای همه مردم زیان دارد.
نهج الفصاحه

حدیث - 2155

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِذَا خُطِبَ أَحَدُكُمْ الْمَرْأَةَ وَهُوَ يَخْضِبُ بِالسَّوَادِ فَلْيَعْلَمْ أَنَّهُ يَخْضِبُ؛
اگر کسی زنی را خواستگاری کرد و موی خود را رنگ می بندد باید بدو
خبر دهد که موی خود را رنگ می بندد.
نهج الفصاحه

حدیث - 2156

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِذَا خَافَ اللَّهُ الْعَبْدَ أَخَافَ اللَّهُ مِنْهُ كُلَّ شَيْءٍ وَ إِذَا لَمْ يَخَفِ الْعَبْدَ اللَّهَ أَخَافَهُ
اللَّهُ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ؛
وقتی بنده از خدای بترسد، خداوند همه چیز را از او بترساند و اگر بنده از
خدای نترسد، خداوند او را از همه چیز بترساند.

نهج الفصاحه

حدیث - 2157

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِذَا حَكَمْتُمْ فَاعْدِلُوا وَإِذَا قُلْتُمْ فَأَحْسِنُوا فَإِنَّ اللَّهَ مُحْسِنٌ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ؛
وقتی حکم می کنید به عدل رفتار کنید و وقتی سخن میگوئید نیک گوئید
زیرا خدا نیک است و نیکوکاران را دوست دارد.

نهج الفصاحه

حدیث - 2158

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِذَا حَجَّ الرَّجُلُ بِمَالٍ مِنْ غَيْرِ حَلٍّ فَقَالَ لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ لَبَّيْكَ قَالَ اللَّهُ لَا لَبَّيْكَ وَلَا
سعدیک هذا مردود علیک؛
وقتی کسی با مالی که حلال نیست به حج رود هنگامی که گوید لبیک خدا یا
لبیک، خدا گوید نه لبیک و نه سعدیک این ها به تو باز می گردد.

نهج الفصاحه

حدیث - 2159

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
إِذَا حَدَّثَ الرَّجُلُ بِحَدِيثٍ ثُمَّ التَفَتَ فَهِيَ أَمَانَةٌ؛
وقتی مردی سخنی گفت و به اطراف خود نگریست آن سخن در پیش شما
امانت است.
نهج الفصاحه

حدیث - 2160

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
إِذَا حَاكَ فِي نَفْسِكَ شَيْءٌ فِدَعِهِ؛
وقتی دل تو از کاری چرکین است از آن چشم بپوش.
نهج الفصاحه

حدیث - 2161

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
إِذَا جَاءَكُمْ الْأَكْفَاءُ فَأَنْكَحُوهُمْ وَ لَا تَرْبِّصُوا بِهِنَّ الْحَدَثَانِ؛
وقتی اشخاص هم شأن به خواستگاری پیش شما آمدند، دختران خود را
شوهر بدهید و در کار آنها منتظر حوادث مباشید.
نهج الفصاحه

حدیث - 2162

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِذَا جَاءَكُمْ الزَّائِرُ فَأَكْرَمُوهُ؛

وقتی کسی به ملاقات شما آمد وی را گرامی دارید.

نهج الفصاحه

حدیث - 2163

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِذَا تَمَنَّى أَحَدُكُمْ فَلْيَنْظُرْ مَا تَمَنَّى فَإِنَّهُ لَا يَدْرِي مَا كَتَبَ لَهُ مِنْ أَمْنِيَّتِهِ؛

وقتی کسی آرزویی می کند مراقب باشد که چه آرزو می کند زیرا نمی داند

که از آرزوی وی در نامه اعمال چه می نویسند.

نهج الفصاحه

حدیث - 2164

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِذَا تَقَارَبَ الزَّمَانُ أَنْقَى الْمَوْتَ خِيَارَ أُمَّتِي كَمَا يَنْتَقِي أَحَدُكُمْ خِيَارَ الرِّطْبِ مِنَ

الطَّبَقِ؛

وقتی آخر زمان فرا رسد مرگ نیکان امت مرا گلچین می کند چنان که شما

خرماهای خوب را از طبق انتخاب می کنید.

نهج الفصاحه

حدیث - 2165

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِذَا بَاتَ الْمَرْأَةُ هَاجِرَةً فَرَأَتْ زَوْجَهَا لَعْنَتَهَا الْمَلَائِكَةُ حَتَّى تَصْبِحَ؛
وقتی زنی دور از بستر شوهر خود شب را به روز آورد، فرشتگان تا صبح او
را لعنت کنند.
نهج الفصاحه

حدیث - 2166

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِذَا أَمَّ أَحَدُكُمْ النَّاسَ فَلِيَخَفَّ فَإِنَّ فِيهِمُ الصَّغِيرَ وَالْكَبِيرَ وَالضَّعِيفَ وَالْمَرِيضَ وَ
ذَا الْحَاجَةِ وَ إِذَا صَلَّى لِنَفْسِهِ فَلْيَطْوِلْ مَا يَشَاءُ؛
وقتی کسی در نماز پیشوای مردم شد نماز را سبک گیرد که در میان کسان
کوچک و بزرگ و بیمار و ناتوان و حاجتمند هست و هر وقت برای خود نماز
گذارد هر چه خواهد طول دهد.
نهج الفصاحه

حدیث - 2167

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِذَا أَلْقَى اللَّهُ فِي قَلْبِ امْرَأٍ خُطْبَهُ امْرَأَهُ فَلَا بَأْسَ أَنْ يَنْظُرَ إِلَيْهَا؛
وقتی خداوند خواستگاری زنی را به دل کسی انداخته باشد، مانعی نیست که
او را بنگرد.

نهج الفصاحه

حدیث - 2168

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِذَا أَعْطَى اللَّهُ أَحَدَكُمْ خَيْرًا فَلْيَبْدَأْ بِنَفْسِهِ وَ أَهْلِ بَيْتِهِ؛
وقتی خدا به یکی از شما چیزی داد در صرف آن از خود و کسان خود آغاز
کند.

نهج الفصاحه

حدیث - 2169

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِذَا أَصْبَحَ ابْنُ آدَمَ فَإِنَّ الْأَعْضَاءَ كُلَّهَا تَكْفُرُ اللِّسَانُ فَتَقُولُ اتَّقِ اللَّهَ فَيُنَامُ
نحن بك فإن استقممت استقمنا و إن اعوججت اعوججنا؛

وقتی صبح فرا رسد همه اعضای تن در مقابل زبان تعظیم کنند و گویند در
باره ما از خدا بترس زیرا صلاح کار ما به تو وابسته است، اگر به استقامت
گرائیدی ما نیز به استقامت گرائیم و اگر به کجی متمایل شدی ما نیز کج شویم.
نهج الفصاحه

حدیث - 2170

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
إِذَا أَسَأْتَ فَأَحْسِنْ فَإِنَّ الْحَسَنَاتِ يَذْهَبْنَ السَّيِّئَاتِ؛
وقتی بدی کردی به دنبال آن نیکی کن که نیکی ها بدیها را محو می کند.
نهج الفصاحه

حدیث - 2171

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
إِذَا اسْتَشَارَ أَحَدُكُمْ أَخَاهُ فَلْيَشْرَ عَلَيْهِ؛
وقتی یکی از شما با برادر خود مشورت می کند، وی باید رأی خود را
صریح بگوید.
نهج الفصاحه

حدیث - 2172

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إذا أسأت فأحسن؛

وقتی بدی کردی، بدی را به نیکی محو کن.

نهج الفصاحه

حدیث - 2173

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إذا أردت أن تذكر عيوب غيرك فاذكر عيوب نفسك؛

وقتی می خواهی عیوب دیگران را یاد کنی، عیوب خویش را بیاد آر.

نهج الفصاحه

حدیث - 2174

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إذا أردت أن تفعل أمراً فتدبر عاقبته فإن كان خيراً فأمضه وإن كان شراً فانتبه؛

وقتی در کاری تصمیم می گیری در نتیجه آن بیندیش اگر نتیجه نیک است

آن کار را انجام بده و اگر بد است از آن در گذر.

نهج الفصاحه

حدیث - 2175

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِذَا أَرَدْتَ أَنْ يُحِبَّكَ اللَّهُ فَابْغُضِ الدُّنْيَا وَ إِذَا أَرَدْتَ أَنْ يُحِبَّكَ النَّاسُ فَمَا كَانَ
عِنْدَكَ مِنْ فَضُولِهَا فَانْبِذْهُ إِلَيْهِمْ؛
اگر می خواهی خدا ترا دوست دارد دنیا را دشمن دار و اگر می خواهی مردم
ترا دوست دارند آنچه از زواید دنیا داری پیش آن ها بریز.
نهج الفصاحه

حدیث - 2176

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِذَا أَرَدْتَ أَمْرًا فَعَلَيْكَ بِالتَّوَدُّهِ حَتَّى يَرِيكَ اللَّهُ مِنْهُ الْمَخْرَجَ؛
وقتی خواستی کاری را انجام دهی تأمل کن تا خدا راه آن را به تو نشان
دهد.
نهج الفصاحه

حدیث - 2177

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِذَا أَرَادَ أَحَدُكُمْ أَنْ يَبِيعَ عَقَارَهُ فَلْيَعْرِضْهُ عَلَى جَارِهِ؛
وقتی کسی بخواهد خانه یا ملک خویش را بفروشد باید نخست به همسایه
خویش پیشنهاد کند.

حدیث - 2178

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إذا أراد الله أن يوقع عبداً أعمى عليه الحيل؛

وقتی خداوند خواهد بنده ای را از پا درآورد راه های چاره را بر او ببندد.

نهج الفصاحه

حدیث - 2179

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إذا أراد الله بقوم خيراً كثّر فقهاءهم و أقلّ جهالهم فإذا تكلم الفقيه وجد أعواناً

و إذا تكلم الجاهل قهر و إذا أراد الله بقوم شراً كثّر جهالهم و أقلّ فقهاءهم فإذا

تكلم الجاهل وجد أعواناً و إذا تكلم الفقيه قهر؛

وقتی خدا برای قومی نیکی خواهد دانایان آنها را زیاد و نادانهایشان را کم

کند تا هنگامی که دانا سخن گوید یاریش کنند و موقعی که نادان لب گشاید

مغلوب گردد و وقتی برای قومی بد خواهد نادان هایشان را زیاد و دانایان آنها

را کم کند تا هنگامی که نادان لب گشاید یاریش کنند و وقتی دانا سخن گوید

مغلوب گردد.

نهج الفصاحه

حدیث - 2180

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِذَا أَرَادَ اللَّهُ بَعْدَ خَيْرٍ جَعَلَ غِنَاهُ فِي نَفْسِهِ وَتَقَاهُ فِي قَلْبِهِ وَ إِذَا أَرَادَ بَعْدَ شَرٍّ جَعَلَ فَقْرَهُ بَيْنَ عَيْنَيْهِ؛

وقتی خدا برای کسی نیکی خواهد ثروتش را در روحش و تقوایش را در قلبش قرار میدهد و وقتی برای کسی بدی خواهد فقر را پیش چشم او جای می دهد.

نهج الفصاحه

حدیث - 2181

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِذَا أَرَادَ اللَّهُ بَعْدَ خَيْرٍ جَعَلَ صَنَائِعَهُ وَ مَعْرُوفَهُ فِي أَهْلِ الْحِفَازِ وَ إِذَا أَرَادَ اللَّهُ بَعْدَ شَرٍّ جَعَلَ صَنَائِعَهُ وَ مَعْرُوفَهُ فِي غَيْرِ أَهْلِ الْحِفَازِ؛

وقتی خدا برای کسی نیکی خواهد سر و کار او با مردم حق شناس می افتد و موقعی که برای کسی بدی خواهد سر و کار او با مردم حق ناشناس می افتد.

نهج الفصاحه

حدیث - 2182

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إذا أراد الله بعبد خيرا عاتبه في منامه؛

وقتی خداوند برای بنده ای نیکی خواهد او را در خواب عتاب کند.

نهج الفصاحه

حدیث - 2183

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إذا أراد الله بعبد خيرا طهره قبل موته قالوا و ما طهور العبد قال عمل صالح

يلهمه إياه حتى يقبضه عليه؛

وقتی خدا برای بنده ای نیکی خواهد او را پیش از مرگش پاک می کند گفتند

پاکی بنده چگونه است گفت کار نیکی بدو الهام می کند تا جان وی را در اثنای

انجام آن بگیرد.

نهج الفصاحه

حدیث - 2184

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إذا أراد الله بعد خيراً جعل له واعظاً من نفسه يأمره و ينهاه؛
وقتی خدا برای بنده ای نیکی خواهد واعظی از نفس وی بر او گمارد که او
را به کار نیک وادارد و از کار بد باز دارد.

نهج الفصاحه

حدیث - 2185

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إذا أراد الله بقوم سوء جعل أمرهم إلى مترفيهم؛
وقتی خداوند برای مردمی بدی خواهد کارشان را به دست تجمل پرستان
آنها می سپارد.

نهج الفصاحه

حدیث - 2186

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إذا أراد الله بقوم خيراً ولى عليهم علماءهم و قضى بينهم علمائهم و جعل
المال فى سمحائهم و إذا أراد بقوم شراً ولى عليهم سفهائهم و قضى بينهم جهّالهم
و جعل المال فى بخلائهم؛

وقتی خداوند برای قومی نیکی خواهد خردمندانشان را بر آنها فرمانروا سازد و دانشمندانشان میان آنها قضاوت کند و مال را به دست بخشندهگان دهد و وقتی برای قومی بدی خواهد سفیهانشان را بر آنها فرمانروا سازد و نادانان میان آنها قضاوت کنند و مال را به دست بخیلانشان دهد.

نهج الفصاحه

حدیث - 2187

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إذا أراد الله بقوم نماء رزقهم السّماحه و العفاف و إذا أراد بقوم انقطاعا فتح عليهم باب الخيانه؛

وقتی خدا بخواد قومی را بزرگ کند آنها را صاحب عفت و گذشت می کند و وقتی بخواد قومی را منقرض سازد در خیانت را به رویشان می گشاید.

نهج الفصاحه

حدیث - 2188

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إذا أراد الله بعبد خيرا فتح له قفل قلبه و جعل فيه اليقين و الصّدق و جعل قلبه واعيا لما سلک فيه و جعل قلبه سليما و لسانه صادقا و خليقته مستقيمه و جعل أذنه سميعه و عينه بصيره؛

وقتی خداوند برای بنده ای خوبی خواهد قفل دل وی را می گشاید و در آن ایمان و راستی قرار می دهد و قلب وی را نسبت برفتار او هوشیار می سازد دل

وی را سلیم و زبانش را راستگو و اخلاقش را مستقیم و گوش وی را شنوا و چشمش را بینا می سازد.

نهج الفصاحه

حدیث - 2189

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِذَا أَرَادَ اللَّهُ بَعْدَهُ الْخَيْرَ عَجَّلَ لَهُ الْعُقُوبَةَ فِي الدُّنْيَا وَإِذَا أَرَادَ اللَّهُ بَعْدَهُ الشَّرَّ أَمْسَكَ عَنْهُ بِذَنْبِهِ حَتَّى يُوَافِيَ بِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ؛

وقتی خداوند برای بنده خویش نیکی خواهد کیفر او را در دنیا می دهد و وقتی برای او بد خواهد گناه وی را می گذارد که در روز رستاخیز کیفر دهد.

نهج الفصاحه

حدیث - 2190

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِذَا أَرَادَ اللَّهُ بَعْدَ خَيْرٍ صَيَّرَ حَوَائِجَ النَّاسِ إِلَيْهِ؛

وقتی خداوند برای بنده ای نیکی خواهد حاجت های مردم را در دست او قرار می دهد.

نهج الفصاحه

حدیث - 2191

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِذَا أَرَادَ اللَّهُ بَعْدَ خَيْرٍ فَقَهَّهْ فِي الدِّينِ وَ زَهَّدهْ فِي الدُّنْيَا وَ بَصِّرْهُ عَيْبَهُ؛
وقتی خداوند برای بنده ای نیکی خواهد وی را در کار دین دانا و به دنیا بی
اعتنا سازد و عیوب وی را بدو بنمایاند.
نهج الفصاحه

حدیث - 2192

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِذَا أَحْبَبْتُمْ أَنْ تَعْلَمُوا مَا لِلْعَبْدِ عِنْدَ رَبِّهِ فَانْظُرُوا مَا يَتَّبِعُهُ مِنَ الثَّنَاءِ؛
وقتی بخواهید مقام بنده را در نظر خدا بدانید بنگرید که پشت سر او چه می
گویند.
نهج الفصاحه

حدیث - 2193

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِذَا أَحْبَبْتَ رَجُلًا فَلَا تَمَارِهِ وَ لَا تَجَارِهِ وَ لَا تَشَارَهُ وَ لَا تَسْئَلْ عَنْهُ أَحَدًا فَعَسَى
أَنْ تَوَافِيَ لَهُ عَدُوًّا فَيُخْبِرُكَ بِمَا لَيْسَ فِيهِ فَيَفْرُقَ مَا بَيْنَكَ وَ بَيْنَهُ؛

وقتی با کسی دوست شدی با او مجادله و رقابت مکن و بر او برتری مجو و از هیچ کس در باره او چیزی مپرس چون ممکن است به یکی از دشمنان او بر خوری و درباره وی سخن به خطا گوید و میان شما را تفرقه اندازد.

نهج الفصاحه

حدیث - 2194

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِذَا أَحَبَّ أَحَدُكُمْ أَخَاهُ فَلْيَعْلَمْهُ فَإِنَّهُ أَبْقَى فِي الْأَلْفَةِ وَ أَثْبَتَ فِي الْمَوَدَّةِ؛

وقتی کسی آشنای خود را دوست دارد بدو خبر دهد که این کار موجب بقای الفت و دوام مودت است.

نهج الفصاحه

حدیث - 2195

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِذَا أَحَبَّ اللَّهُ عَبْدًا قَذَفَ حَبَّهُ فِي قُلُوبِ الْمَلَائِكَةِ وَ إِذَا أَبْغَضَ اللَّهُ عَبْدًا قَذَفَ بَغْضَهُ فِي قُلُوبِ الْمَلَائِكَةِ ؛

وقتی خداوند بنده ای را دوست دارد دوستی وی را در دل فرشتگان جای می دهد و وقتی بنده ای را دشمن دارد دشمنی او را در دل فرشتگان اندازد.

نهج الفصاحه

حدیث - 2196

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
إِذَا أَحَبَّ اللَّهُ عَبْدًا ابْتَلَاهُ لِيَسْمَعَ تَضَرُّعَهُ؛
وقتی خداوند بنده ای را دوست دارد وی را مبتلا سازد تا تضرع او را بشنود.
نهج الفصاحه

حدیث - 2197

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
إِذَا أَحَبَّ اللَّهُ عَبْدًا حَمَاهُ الدُّنْيَا كَمَا يَظِلُّ أَحَدُكُمْ يَحْمِي سَقِيمَهُ الْمَاءَ؛
وقتی خداوند بنده ای را دوست دارد دنیا را از او منع می کند چنان که شما
مريض خویش را از نوشیدن آب منع می کنید.
نهج الفصاحه

حدیث - 2198

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
إِذَا اجْتَمَعَ الدَّاعِيَانِ فَأَجِبْ أَقْرَبَهُمَا بَابًا فَإِنَّ أَقْرَبَهُمَا جَوَارًا وَ إِنْ
سبق أحدهما فأجب الذى سبق؛
وقتی دو کس تو را با هم دعوت کردند دعوت کسی را که خانه اش نزدیکتر
است بپذیر زیرا آن که خانه اش نزدیکتر است در همسایگی مقدم است و اگر
یکی زودتر دعوت کرده است دعوت او را بپذیر.

نهج الفصاحه

حدیث - 2199

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِذَا أَثْنَىٰ عَلَيْكَ جِيرَانُكَ أَنْكَ مُحْسِنٌ فَأَنْتَ مُحْسِنٌ وَإِذَا أَثْنَىٰ عَلَيْكَ جِيرَانُكَ أَنْكَ مُسِيءٌ فَأَنْتَ مُسِيءٌ؛

اگر همسایگان تو را نیکوکار دانستند، نیکوکاری و اگر همسایه گانت تو را بدکار شمردند، بدکاری.

نهج الفصاحه

حدیث - 2200

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِذَا أَتَاكُمْ مِنْ تَرْضُونَ خَلْقَهُ وَدِينَهُ فزَوِّجُوهُ إِنْ لَا تَفْعَلُوا تَكُنْ فِتْنَةٌ فِي الْأَرْضِ وَفَسَادٌ عَرِضٌ؛

وقتی کسی که خلق و دین وی مایه رضایت است به خواستگاری می آید به وی زن بدهید و اگر چنین نکنید فتنه و فساد در زمین فراوان خواهد شد.

نهج الفصاحه

حدیث - 2201

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
إِذَا آتَاكَ اللَّهُ مَالًا فَلْيِرْ أَثَرَ نِعْمَةِ اللَّهِ عَلَيْكَ وَكَرَامَتِهِ؛
اگر خداوند چیزی به تو داد باید نشان نعمت و کرم وی در تو پدیدار شود.
نهج الفصاحه

حدیث - 2202

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
إِذَا أَتَى أَحَدَكُمْ خَادِمُهُ بِطَعَامِهِ قَدْ كَفَاهُ عِلَاجَهُ وَدَخَانَهُ فَلْيَجْلِسْ مَعَهُ فَإِنْ لَمْ
يَجْلِسْ مَعَهُ فَلْيَنَاولْهُ أَكَلَهُ أَوْ أَكَلْتَيْنِ؛
وقتی خادم شما غذائی می آورد که آن را تهیه کرده و دود آن را خورده باید
وی را با خویشتن بنشاند و اگر او را نشانند یک یا دو لقمه به او بدهد.
نهج الفصاحه

حدیث - 2203

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
إِذَا ابْتُلِيَ أَحَدُكُمْ بِالْقَضَاءِ بَيْنَ الْمُسْلِمِينَ فَلَا يَقْضِ وَهُوَ غَضْبَانٌ وَلَيْسَ بَيْنَهُمْ
فِي النَّظَرِ وَالْمَجْلَسِ وَالْإِشَارَةِ؛

اگر یکی از شما بکار قضاوت میان مسلمانان دچار شود باید به هنگام غضب از قضاوت خودداری کند و میان ارباب دعوی در نگاه و نشیمن گاه و اشاره تفاوتی نگذارد.

نهج الفصاحه

حدیث - 2204

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِدْرِءُوا الْحُدُودَ بِالشَّبَّهَاتِ وَأَقِيلُوا الْكِرَامَ عَثْرَاتِهِمْ إِلَّا فِي حَدٍّ مِنْ حُدُودِ اللَّهِ؛

وقتی تردید پیش آمد مجازاتها را باز دارید و لغزشهای بزرگان را ببخشید مگر در حد و مجازاتی از حدود الهی.

نهج الفصاحه

حدیث - 2205

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِدْرِءُوا الْحُدُودَ عَنِ الْمُسْلِمِينَ مَا اسْتَطَعْتُمْ فَإِنَّ الْإِمَامَ لَأَنْ يَخْطِيَ فِي الْعَفْوِ خَيْرٌ مِنْ أَنْ يَخْطِيَ فِي الْعُقُوبَةِ؛

تا آنجا که می توانید مجازات ها را از مسلمانان باز دارید زیرا اگر پیشوائی در بخشش خطا کند بهتر از آن است که در مجازات خطا کند.

نهج الفصاحه

حدیث - 2206

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أَدْ الْأَمَانَهُ إِلَى مَنْ أَيْتَمَنَكَ وَ لَا تَخُنْ مَنْ خَانَكَ؛

با کسی که تو را امین می داند به امانت رفتار کن و با کسی که به تو خیانت کرده است خیانت مکن.

نهج الفصاحه

حدیث - 2207

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أَدْعُوا اللَّهَ وَ أَنْتُمْ مُؤْمِنُونَ بِالْإِجَابَةِ وَ اعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ لَا يَسْتَجِيبُ دَعَاءَ؛

خدا را بخوانید و به اجابت دعای خود یقین داشته باشید و بدانید که خداوند دعا را از قلب غافل بی خبر نمی پذیرد.

نهج الفصاحه

حدیث - 2208

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أَدْ مَا افْتَرَضَ اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْكَ تَكُنْ مِنْ أَعْبِدِ النَّاسِ وَ اجْتَنِبْ مَا حَرَّمَ اللَّهُ

عَلَيْكَ تَكُنْ مِنْ أَوْرَعِ النَّاسِ وَ اَرْضْ بِمَا قَسَمَهُ اللَّهُ لَكَ تَكُنْ مِنْ أَغْنَى النَّاسِ؛

واجبات خدا را بجای آر تا عابدترین مردم باشی، و از محرّمات خدا پرهیز
تا پارساترین مردم باشی به قسمتی که خدا برای تو تعیین کرده راضی باش تا
بی نیازترین مردم باشی.
نهج الفصاحه

حدیث - 2209

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
أخوف ما أخاف على أمتي الهوى و طول الأمل؛
بر امت خویش بیش از هر چیز از هوس و آرزوی دراز بیم دارم.
نهج الفصاحه

حدیث - 2210

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
إخوانكم خولكم جعلهم الله فنيه تحت أيديكم فمن كان أخوه تحت يده
فليطعمه من طعامه و ليلبسه من لباسه و لا يكلفه ما يغبه فإن كلفه ما يغلبه
فليعنه؛
بندگان شما برادران شما هستند که خداوند آنها را زیر دست شما قرار داده
هر کسی برادر وی زیر دستش باشد باید از غذای خود بدو بخوراند و از لباس
خویش بر او بپوشاند و کاری که بیش از طاقت وی باشد بدو رجوع نکند و اگر
کار سختی بدو رجوع کرد، یاریش کند.
نهج الفصاحه

حدیث - 2211

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أخلصوا أعمالكم لله فإن الله لا يقبل إلا ما خلص له؛

اعمال خویش را برای خداوند از روی اخلاص انجام دهید، زیرا خدا فقط کارهائی را می پذیرد که از روی اخلاص برای او انجام گرفته باشد.
نهج الفصاحه

حدیث - 2212

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أخلص دينك يكفك القليل من العمل؛

ایمان خویش را خالص کن که اندکی عبادت تو را کفایت کند.
نهج الفصاحه

حدیث - 2213

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أخسر الناس صفقه رجل أخلق يديه في آماله و لم يساعده الأيام على أمنيته
فخرج من الدنيا بغير زاد و قدم على الله تعالى بغير حجّه؛
زیان کارترین مردم آن کس است که عمری به آرزو گذارند و روزگار وی را به منظور نرساند و از دنیا بی توشه برون رود و در پیشگاه خداوند دلیلی نداشته باشد.

نهج الفصاحه

حدیث - 2214

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أخذ الأمير الهدیه سحت و قبول القاضی الرشوه کفر؛
هدیه گرفتن امیر نارواست و رشوه گرفتن قاضی کفر است.
نهج الفصاحه

حدیث - 2215

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

اخبثروا الناس بأخدانهم فإنَّ الرجل یخادن من یعجبه؛
مردم را از معاشرانشان بشناسید زیرا کند هم جنس با هم جنس پرواز.
نهج الفصاحه

حدیث - 2216

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أحلّ الذهب و الحریر لاناث أمتی و حرّم علی ذکورها؛
طلا و ابریشم بر زنان امت من حلال است و بر مردانشان حرام است.
نهج الفصاحه

حدیث - 2217

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

احفظ ودّ أبیک لا تقطعه فیطفی الله نورک.

دوستی پدر خویش را حفظ کن و رشته آن را مبر که خداوند نور تو را

خاموش می کند.

نهج الفصاحه

حدیث - 2218

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

احفظ ما بین لحيیک و ما بین رجلیک؛

دهان و فرج خویش را نگهدار.

نهج الفصاحه

حدیث - 2219

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

احفظ لسانک؛

زبان خویش را نگهدار.

نهج الفصاحه

حدیث - 2220

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

احفظ الله تجده أمامك؛

جانب خدا را نگهدار تا همیشه وی را روبرو بینی.

نهج الفصاحه

حدیث - 2221

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أحسنوا جوار نعم الله لا تنفروها فقلما زالت عن قوم فعادت إليهم؛

قدر نعمتهای خدا را بدانید و آن را از خود مرانید زیرا کمتر ممکن است

نعمتی از قومی زایل شود و پس آنان باز گردد.

نهج الفصاحه

حدیث - 2222

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أحذروا زلّة العالم فإنّ زلّته تكبكه في النار؛

از لغزش عالم بپرهیزید که لغزش او در آتش نگون سارش خواهد کرد.

نهج الفصاحه

حدیث - 2223

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أَحْزَمُ النَّاسِ أَكْظَمُهُمُ لِلغَيْظِ؛

آن که در فرو بردن خشم از دیگران پیشتر است از همه کس دوراندیش تر است.

نهج الفصاحه

حدیث - 2224

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أَحْذَرُوا الْبَغْيَ فَإِنَّهُ لَيْسَ مِنْ عَقُوبِهِ هِيَ أَحْضَرُ مِنْ عَقُوبِهِ الْبَغْيُ؛

از ستمگری بپرهیزید زیرا کیفری از کیفر ستمکاری آماده تر نیست.

نهج الفصاحه

حدیث - 2225

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

احذروا الشهوة الخفية: العالم يحب أن يجلس إليه؛

از شهوت مخفی بپرهیزید شهوت مخفی آن است که دانشمند دوست دارد

کسان در محضر وی بنشینند.

نهج الفصاحه

حدیث - 2226

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

احذر أن یری علیک آثار المحسنین و أنت تخلو من ذلک فتحشر مع المرائین؛

مبادا آثار نیکان در تو نمودار باشد و نیک نباشی که در این صورت با ریاکاران محشور خواهی شد.

نهج الفصاحه

حدیث - 2227

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أحبّ بیوتکم إلی الله بیت فیه یتیم مکرّم؛

محبوبترین خانه های شما در نظر خدا خانه ایست که در آن یتیمی محترم باشد.

نهج الفصاحه

حدیث - 2228

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أحبّ للنّاس ما تحبّ لنفسک؛

آنچه برای خود میخواهی برای مردم بخواه.

نهج الفصاحه

حدیث - 2229

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أَحَبُّ إِلَهُهُ إِلَى اللَّهِ تَعَالَى إِجْرَاءُ الْخَيْلِ وَ الرَّمْيُ؛
بهترین بازی ها در پیش خدا اسب دوانی و تیر اندازی است.
نهج الفصاحه

حدیث - 2230

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أَحَبُّ الطَّعَامِ إِلَى اللَّهِ مَا كَثُرَتْ عَلَيْهِ الْأَيْدِي؛
بهترین غذاها در پیش خدا آن است که گروهی بسیار بر آن بنشینند.
نهج الفصاحه

حدیث - 2231

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أَحَبُّ الْحَدِيثِ - إِلَى أَصْدَقِهِ؛
در نظر من بهترین سخنان آن است که راست تر باشد.
نهج الفصاحه

حدیث - 2232

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أَحَبُّ الْأَعْمَالِ إِلَى اللَّهِ الْحَبُّ فِي اللَّهِ وَ الْبَغْضُ فِي اللَّهِ؛
بهترین کارها در پیش خدا دوستی و دشمنی در راه خداست.
نهج الفصاحه

حدیث - 2233

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أَحَبُّ الْأَعْمَالِ إِلَى اللَّهِ حِفْظُ اللِّسَانِ؛
بهترین کارها در پیش خدا نگه داری زبان است.
نهج الفصاحه

حدیث - 2234

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أَحَبُّ الْأَعْمَالِ إِلَى اللَّهِ بَعْدَ الْفَرَائِضِ إِدْخَالُ السَّرَّورِ عَلَى الْمُسْلِمِ؛
بهترین کارها در پیش خدا بعد از ادای واجبات خوشحال کردن مرد مسلمان
است.
نهج الفصاحه

حدیث - 2235

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أحبّ الأعمال إلى الله من أطلع من جوع أو دفع عنه مغرماً أو كشف عنه كرباً؛

بهترین کارها در پیش خدا آنست که بینوائی را سیر کنند، یا قرض او را بپردازند یا زحمتی را از او دفع نمایند.
نهج الفصاحه

حدیث - 2236

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أحب للناس ما تحبّ لنفسك تكن مؤمناً و أحسن مجاوره من جاورك تكن مسلماً؛

آنچه برای خود می خواهی برای مردم بخواه تا مؤمن باشی و با همسایگان نیکی کن تا مسلمان باشی.
نهج الفصاحه

حدیث - 2237

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أحب حبيبك هونا ما عسى أن يكون بغيضك يوماً ما و أبغض بغيضك هونا ما عسى أن يكون حبيبك يوماً ما؛

در دوستی میانه نگهدار که شاید دوست روزی دشمن تو شود و در دشمنی
راه افراط مسپار که شاید دشمن روزی دوست گردد.

نهج الفصاحه

حدیث - 2238

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أَحَبُّ الْأَعْمَالِ إِلَى اللَّهِ أَدُومُهَا وَ إِنْ قَلَّ؛

محبوبترین کارها در پیش خدا کاریست که دوام آن بیشتر است اگر چه اندک
باشد.

نهج الفصاحه

حدیث - 2239

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أَحَبُّ الْعِبَادِ إِلَى اللَّهِ الْأَتْقِيَاءُ الْأَخْفَاءُ؛

محبوبترین بندگان در پیش خدا پرهیزکاران گمنامند.

نهج الفصاحه

حدیث - 2240

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أحبّ البلاد إلى الله مساجدها و أبغض البلاد إلى الله أسواقها؛
محبوبترین جای شهرها در پیش خدا مسجدهاست و منفورترین جای شهرها
در پیش خدا بازارهاست.
نهج الفصاحه

حدیث - 2241

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أحبّ الأعمال إلى الله الصّلاه لوقتها ثمّ برّ الوالدین ثمّ الجهاد فی سبیل الله؛
بهترین کارها در نزد خدا نماز به وقت است آنگاه نیکی با پدر و مادر آنگاه
جنگ در راه خدا.
نهج الفصاحه

حدیث - 2242

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أجیبوا الدّاعی و لا تردّوا الهدیّه و لا تضربوا المسلمین؛
دعوت را بپذیرید، هدیه را رد مکنید و مسلمانان را نزنید.
نهج الفصاحه

حدیث - 2243

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أَجْمَلُوا فِي طَلَبِ الدُّنْيَا فَإِنَّ كُلَّ مَيْسَرٍ لَمَّا كَتَبَ لَهُ مِنْهَا؛

در طلب دنیا معتدل باشید زیرا به هر کس هر چه قسمت اوست می رسد.

نهج الفصاحه

حدیث - 2244

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أَجَلُّوا اللَّهَ يَغْفِرَ لَكُمْ؛

خدا را ستایش کنید تا شما را ببامرزد.

نهج الفصاحه

حدیث - 2245

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ لِكُلِّ مَلِكٍ حِمًى وَ إِنَّ حِمَى اللَّهِ فِي الْأَرْضِ مَحَارِمُهُ؛

هر پادشاهی قرقی دارد و قرق خدا در زمین محرمات اوست.

نهج الفصاحه

حدیث - 2246

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
أَجْرُكُمْ عَلَى قِسْمِ الْجَدِّ أَجْرُكُمْ عَلَى النَّارِ؛
هر کس از شما در خوردن قسم جدی جری تر است به جهنم نزدیکتر است.
نهج الفصاحه

حدیث - 2247

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
اجتنبوا دعوات المظلوم ما بينها وبين الله حجاب؛
از نفرین های مظلوم بترسید که میان آن و خدا حجابی نیست.
نهج الفصاحه

حدیث - 2248

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
اجتنب الغضب؛
از خشم پرهیز.
نهج الفصاحه

حدیث - 2249

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

اثنان یعجلهما الله فی الدنیا البغی و عقوق الوالدین؛

دو چیز را خداوند در این جهان کیفر می دهد تعدی و ناسپاسی پدر و مادر.

نهج الفصاحه

حدیث - 2250

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

اثنان یکرهما ابن آدم الموت و الموت خیر له من الفتنه و یکره قلّه المال و

قلّه المال أقلّ للحساب؛

فرزند آدم از دو چیز بیزار است یکی مرگ در صورتی که مرگ برای او از

فتنه بهتر است و کمی مال در صورتی که هر چه مال کمتر باشد حساب آن

آسانتر است.

نهج الفصاحه

حدیث - 2251

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

اثنان لا ینظر الله إلیهم یوم القیامه قاطع الرّحم و جار السوء؛

دو کس را خداوند روز قیامت به نظر رحمت نمی نگرد، آنکه با خویشان

ببرد و آنکه با همسایه بدی کند.

نهج الفصاحه

حدیث - 2252

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

اثنان لا تجاوز صلاتهما رءوسهما عبد أبى من موالیه حتّی یرجع و امرأه عصت زوجها حتّی ترجع؛
دو کسند که نمازشان از سرشان بالاتر نمیروند بنده ای که از آقایان خود
گریخته باشد تا هنگامی که باز گردد و زنی که شوهر خود را نافرمانی کرده
باشد تا باز گردد.

نهج الفصاحه

حدیث - 2253

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

اتَّقُوا الظَّلمَ فَإِنَّ الظَّلمَ ظلمات یوم القیامه؛
از ستمگری بپرهیزید که ستمگری مایه تاریکی روز رستاخیز است.
نهج الفصاحه

حدیث - 2254

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

اتَّقُوا دَعْوَةَ الْمَظْلُومِ وَإِنْ كَانَ كَافِرًا فَإِنَّهَا لَيْسَ دُونَهَا حِجَابٌ؛

از نفرین مظلوم بترسید اگر چه کافر باشد، زیرا در برابر نفرین مظلوم پرده و مانعی نیست.

نهج الفصاحه

حدیث - 2255

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

اتَّقُوا دَعْوَةَ الْمَظْلُومِ فَإِنَّهَا تَصْعَدُ إِلَى السَّمَاءِ كَأَنَّهَا شَرَارَةٌ؛

از نفرین مظلوم بترسید که چون شعله آتش بر آسمان می رود.

نهج الفصاحه

حدیث - 2256

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

اتَّقِ اللَّهَ حَيْثُمَا كُنْتَ وَاتَّبِعِ السَّيِّئَةَ الْحَسَنَةَ تَمْحُهَا وَخَالِقِ النَّاسَ بِخُلُقٍ حَسَنٍ؛

هر کجا هستی از خدا بترس؛ به دنبال گناه کار نیک انجام بده تا آن را محو

کند و با مردم خوش اخلاق و نیکو رفتار باش.

نهج الفصاحه

حدیث - 2257

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

اتَّقُوا اللَّهَ فِي النِّسَاءِ فَإِنَّهُنَّ عِنْدَكُمْ عَوَانٌ؛

در باره زنان از خدا بترسید که آنها پیش شما اسیرند.

حدیث - 2258

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أَتَقَى النَّاسَ مَنْ قَالَ الْحَقَّ فِيمَا لَهُ وَعَلَيْهِ؛

از همه مردم پرهیزگارتر آن کس است که حق را بر نفع و ضرر خویش بگوید.

نهج الفصاحه

حدیث - 2259

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِتَّقِ الْمَحَارِمَ تَكُنْ أَعْبَدَ النَّاسِ وَارْضَ بِمَا قَسَمَ اللَّهُ لَكَ تَكُنْ أَغْنَى النَّاسِ؛

از چیزهای حرام پرهیز تا از همه کس عابدتر باشی و به قسمت خویش راضی باش تا از همه کس ثروتمندتر باشی.

نهج الفصاحه

حدیث - 2260

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِتَّقُوا اللَّهَ وَاعْدِلُوا بَيْنَ أَوْلَادِكُمْ كَمَا تُحِبُّونَ أَنْ يُبْرُوَكُمْ؛

از خدا بترسید و میان فرزندان خود به عدالت رفتار کنید همان طور که می خواهید با شما به نیکی رفتار کنند.

نهج الفصاحه

حدیث - 2261

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

اتَّقُوا فِرَاسَةَ الْمُؤْمِنِ فَإِنَّهُ يَنْظُرُ بِنُورِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ؛

از فراست مؤمن بترسید که چیزها را با نور خدا می نگرد.

نهج الفصاحه

حدیث - 2262

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

تَّقُوا الْحَجَرَ الْحَرَامَ فِي الْبُنْيَانِ فَإِنَّهُ أَسَاسُ الْخَرَابِ؛

از استعمال سنگ حرام در ساختمان بپرهیزید که مایه ویرانی است.

نهج الفصاحه

حدیث - 2263

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

اتَّقُوا دَعْوَةَ الْمَظْلُومِ فَإِنَّهَا تَحْمِلُ عَلَى الْغَمَامِ يَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى وَ عِزَّتِي وَ جَلَالِي

لَأَنْصُرَنَّكَ وَ لَوْ بَعْدَ حِينٍ؛

از نفرین مظلوم بترسید زیرا نفرین وی بر ابرها می رود و خداوند می گوید

به عزت و جلال من سوگند که تو را یاری می کنم اگر چه پس از مدتی باشد.

نهج الفصاحه

حدیث - 2264

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

اتَّقِ دَعْوَةَ الْمَظْلُومِ فَإِنَّمَا يَسْأَلُ اللَّهَ تَعَالَى حَقَّهُ وَ إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى لَا يَمْنَعُ ذَا حَقٍّ حَقَّهُ؛

از دعای مظلوم بپرهیز زیرا وی به دعا حق خویش را از خدا می خواهد و
خدا حق را از حق دار دریغ نمی دارد.
نهج الفصاحه

حدیث - 2265

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

اتَّقِ اللَّهَ فِي عُسْرِكَ وَ يُسْرِكَ؛

در سختی و سستی از خدا بترس.
نهج الفصاحه

حدیث - 2266

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أَتْرَكُوا الدُّنْيَا لِأَهْلِهَا فَإِنَّهُ مَنْ أَخَذَ مِنْهُ فَوْقَ مَا يَكْفِيهِ أَخَذَ مِنْ حَتْفِهِ وَ هُوَ لَا يَشْعُرُ؛

دنیا را به مردم دنیا واگذارید زیرا هر کس از دنیا بیش از حد کفایت بر گیرد
در هلاک خویش می کوشد اما نمی داند.

نهج الفصاحه

حدیث - 2267

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أَتْرَكَ فُضُولَ الْكَلَامِ وَحَسْبُكَ مِنَ الْكَلَامِ مَا تَبْلُغُ بِهِ حَاجَتَكَ؛

از سخنان بیهوده چشم پیوش سخنی که رفع حاجت کند تو را کفایت کند.

نهج الفصاحه

حدیث - 2268

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

اتَّخِذُوا عِنْدَ الْفُقَرَاءِ أَيْدِيَ فَإِنَّ لَهُمْ دَوْلَةً يَوْمَ الْقِيَامَةِ؛

با فقرا دوستی کنید زیرا در روز رستاخیز دولتی بزرگ دارند.

نهج الفصاحه

حدیث - 2269

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أَتَحْسِبُونَ الشِّدَّةَ فِي حَمْلِ الْحِجَارَةِ إِنَّمَا الشِّدَّةُ أَنْ يَمْتَلِيَ أَحَدُكُمْ غَيْظًا ثُمَّ يَغْلِبُهُ؛

آیا گمان می کنید نیرومندی در بردن سنگ است، نیرومند حقیقی آنست که

خشمگین شود و بر خشم خود غالب گردد.

نهج الفصاحه

حدیث - 2270

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أَتُحِبُّ أَنْ يَلِينَ قَلْبُكَ وَ تُدْرِكَ حَاجَتَكَ؟ إِرْحَمِ الْيَتِيمَ وَ امْسَحْ رَأْسَهُ وَ أَطْعِمَهُ
مِنْ طَعَامِكَ يَلِينَ قَلْبُكَ وَ تُدْرِكَ حَاجَتَكَ؛

آیا دوست داری دلت نرم شود و حاجت خود بیابی بر یتیم رحمت آور وی
را بنواز و از غذای خویش بدو بخوران تا دلت نرم شود و حاجت خود بیابی.

نهج الفصاحه

حدیث - 2271

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ آدَمَ عِنْدَكَ مَا يَكْفِيكَ وَ تَطْلُبُ مَا يَطْغِيكَ إِنَّ آدَمَ لَا بِقَلِيلٍ تَقْنَعُ وَ لَا بِكَثِيرٍ
تَشْبَعُ؛

فرزند آدم، آنچه حاجت تو را رفع کند در دسترس خود داری و در پی آنچه
تو را به طغیان و امیدارد روز می گذاری، به اندک قناعت نمی کنی و از بسیار

سیر نمی شوی.

نهج الفصاحه

حدیث - 2272

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ آدَمَ أَطْعَمَ رَبُّكَ تُسَمَّى عَاقِلًا وَ لَا تَعْصِهِ فُتَسَمَّى جَاهِلًا؛

فرزند آدم! پروردگار خویش را فرمانبردار باش تا تو را خردمند خوانند و از فرمان وی بیرون مباش که تو را نادان شمارند.

نهج الفصاحه

حدیث - 2273

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

بَلِّغُوا حَاجَةَ مَنْ لَا يَسْتَطِيعُ إِبْلَاغَ حَاجَتِهِ. فَمَنْ أَبْلَغَ سُلْطَانًا حَاجَةَ مَنْ لَا يَسْتَطِيعُ إِبْلَاغَهَا ثَبَّتَ اللَّهُ قَدَمَيْهِ عَلَى الصِّرَاطِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ؛

حاجت کسی را که از ابلاغ آن ناتوانست به بزرگان برسانید زیرا هر کس حاجت درمانده ای را به بزرگی برساند روز رستاخیز خداوند پاهای وی را بر صراط استوار می سازد.

نهج الفصاحه

حدیث - 2274

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أَبْغُونِي الضُّعْفَاءَ فَإِنَّمَا تَرْزُقُونَ وَتَنْصُرُونَ ضُعَفَاءَكُمْ؛

ناتوان را پیش من آرید زیرا شما به برکت ناتوانان خود روزی می خورید و

یاری می شوید.

نهج الفصاحه

حدیث - 2275

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أَبْغَضُ الْخَلْقِ إِلَى اللَّهِ مَنْ آمَنَ ثُمَّ كَفَرَ؛

منفورترین مردم پیش خدا آن کس است که ایمان آورد و سپس کافر شود.

نهج الفصاحه

حدیث - 2276

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أَبْغَضُ الْحَالِ إِلَى اللَّهِ الطَّلَاقُ؛

منفورترین چیزهای حلال در پیش خدا طلاق است.

نهج الفصاحه

حدیث - 2277

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أَبْشِرُوا وَبَشِّرُوا مِنْ وَرَائِكُمْ أَنَّهُ مَنْ شَهِدَ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ صَادِقًا لَهَا دَخَلَ

الْجَنَّةَ؛

شما را مژده می دهم و شما به دیگران مژده دهید که هر کس شهادت دهد که

خدائی جز خدای یگانه نیست و بدان معتقد باشد وارد بهشت می شود.

نهج الفصاحه

حدیث - 2278

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أَبَدَ الْمَوَدَّةَ لِمَنْ وَادَّكَ فَإِنَّهَا أَثْبَتُ؛

آن که با تو در دوستی می زند با وی ره دوستی گیر که این گونه دوستی

پایدارتر است.

نهج الفصاحه

حدیث - 2279

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أَبَى اللَّهُ أَنْ يَقْبَلَ عَمَلَ صَاحِبٍ بَدَعَهُ حَتَّى يَدْعُ بِدَعْتِهِ؛

خداوند عمل بدعت گذار را نمی پذیرد تا از بدعت خویش دست بردارد.

نهج الفصاحه

حدیث - 2280

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أَبَى اللَّهُ أَنْ يَجْعَلَ لِقَاتِلِ الْمُؤْمِنِ تَوْبَةً؛

خداوند از گناه قاتل مؤمن نمی گذرد و توبه او را نمی پذیرد.

نهج الفصاحه

حدیث - 2281

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

آمُرُوا النِّسَاءَ فِي بَنَاتِهِنَّ؛

با زنان در باره دخترانشان شور کنید.

نهج الفصاحه

حدیث - 2282

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

آفَهُ الْعِلْمُ النَّسِيَانُ وَإِضَاعَتُهُ أَنْ تُحَدِّثَ بِهِ غَيْرَ أَهْلِهِ؛

آفت دانش فراموشی است و دانشی که به نا اهل سپاری، تلف می شود.

نهج الفصاحه

حدیث - 2283

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ الْمَعْرُوفَ وَاجْتَنِبِ الْمُنْكَرَ وَانْظُرْ مَا يُعْجِبُ أَذْنَكَ أَنْ يَقُولَ لَكَ الْقَوْمُ إِذَا قُمْتَ مِنْ عِنْدِهِمْ فَاتِهِ وَانْظُرِ الَّذِي تَكْرَهُ أَنْ يَقُولَ لَكَ الْقَوْمُ إِذَا قُمْتَ مِنْ عِنْدِهِمْ فَاجْتَنِبْهُ؛

نیک کردار باش و از کار بد پرهیز بین میل داری دیگران در باره تو چه بگویند همان طور رفتار کن و از آنچه نمی خواهی در باره تو بگویند برکنار باش.

نهج الفصاحه

حدیث - 2284

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
اَتُّوا الدَّعْوَةَ إِذَا دُعِيتُمْ؛
وقتی شما را دعوت کردند، بپذیرید.
نهج الفصاحه

حدیث - 2285

امام مهدی علیهِ السلام می فرمایند:
اما ظهور فرج مربوط به خداست و وقت تعیین کنندگان دروغ گفته اند.
(بحار الانوار/181/53)

حدیث - 2286

امام حسن عسکری علیهِ السلام فرمودند:
شادمانی کردن در نزد غمدیده، دور از ادب است .
(تحف العقول/520)

حدیث - 2287

امام حسن عسکری علیهِ السلام فرمودند:

رسیدن به خداوند متعال، سیر و سفری است که جز با شب زنده داری
حاصل نگردد.

(مسند الامام العسکری/290)

حدیث - 2288

امام حسن عسکری علیه السلام فرمودند:
عبادت، زیاد روزه گرفتن و زیاد نماز خواندن نیست، عبادت، زیاد اندیشه
کردن در امر خداست.

(تحف العقول/518)

حدیث - 2289

امام حسن عسکری علیه السلام فرمودند:
از خدا بترسید و مایه‌ی زینت باشید نه زشتی.

(تحف العقول/488)

حدیث - 2290

امام حسن عسکری علیه السلام فرمودند:
بیرهیز از شهرت طلبی و ریاست خواهی، که این دو انسان را به هلاکت و
نابودی فرا می‌خواند.

(بحار الانوار/372/75)

حدیث - 2291

امام حسن عسکری علیه السلام فرمودند:
هرکه را خیری نصیب شد خداوند نصیبت کرده است و هرکه از شری
محافظت شد، خدایش حفظ نموده است.
(بحارالانوار/374/75)

حدیث - 2292

امام حسن عسکری علیه السلام فرمودند:
اندیشه‌ی نادان، سر زبانش هست و سخن حکیم در قلبش.
(بحارالانوار/379/78)

حدیث - 2293

امام حسن عسکری علیه السلام فرمودند:
همنشین نادان، گرفتار است.
(بحارالانوار/374/78)

حدیث - 2294

امام حسن عسکری علیه السلام فرمودند:
هیچ بلایی نیست مگر اینکه در پیرامونش از طرف خدا نعمتی است.

(بحار الانوار/374/78)

حدیث - 2295

امام حسن عسکری علیه السلام فرمودند:

مجادله نکن که ارجمندیات از میان می رود و از شوخی بر حذر باش که بر تو جسور می شوند.

(تحف العقول/486)

حدیث - 2296

امام حسن عسکری علیه السلام فرمودند:

صورت نیکو، زیبایی ظاهر است و عقل نیکو زیبایی باطن.

(بحار الانوار/379/78)

حدیث - 2297

امام حسن عسکری علیه السلام فرمودند:

هر آنچه در باره ی ما اهل بیت از نیکی ها گفته می شود ما سزاوار آنیم و هر آنچه بدی در باره ی ما گفته می شود ما آن گونه نیستیم .

(بحار الانوار/373/75)

حدیث - 2298

امام حسن عسکری علیه السلام فرمودند:
آنکه بر پشت باطل سوار شود، پشیمانی بر او فرود آید.
(بحارالانوار/379/78)

حدیث - 2299

امام حسن عسکری علیه السلام فرمودند:
حق نعمت را نمی‌شناسد مگر انسان شاکر، و شکرگذار نعمت نیست مگر عارف.
(بحارالانوار/378/78)

حدیث - 2300

امام حسن عسکری علیه السلام فرمودند:
هر کس انسان ناشایستی را مدح نماید خود را در جایگاه تهمت قرار داده است.
(بحارالانوار/378/78)

حدیث - 2301

امام حسن عسکری علیه السلام فرمودند:

همه‌ی محبت‌ها را به سوی ما جلب کنید و همه‌ی زشتی‌ها را از ما دور سازید.

(بحارالانوار/373/75)

حدیث - 2302

امام حسن عسکری علیه السلام فرمودند:
ناتوان‌ترین دشمنان کسی است که دشمنی‌اش را آشکار نماید.

(بحارالانوار/379/78)

حدیث - 2303

امام حسن عسکری علیه السلام فرمودند:
بهترین برادر تو کسی است که خطای تو نسبت به خود را فراموش کند.

(بحارالانوار/377/78)

حدیث - 2304

امام حسن عسکری علیه السلام فرمودند:
همانا شجاعت، اندازه دارد که اگر از آن فراتر رود گستاخی است.

(بحارالانوار/377/78)

حدیث - 2305

امام حسن عسکری علیه السلام فرمودند:
میانه روی اندازه دارد، که اگر از آن فراتر رود بخل است.
(بحارالانوار/377/78)

حدیث - 2306

امام حسن عسکری علیه السلام فرمودند:
دور اندیشی را حد و اندازه‌ای است که اگر بیشتر شود ترس است.
(بحارالانوار/377/78)

حدیث - 2307

امام حسن عسکری علیه السلام فرمودند:
بخشنده‌گی، اندازه‌ای دارد که اگر از آن فراتر رود اسراف است.
(بحارالانوار/377/78)

حدیث - 2308

امام حسن عسکری علیه السلام فرمودند:
هیچ کس را به گونه‌ای احترام نکن که او به زحمت افتد.
(بحارالانوار/374/78)

حدیث - 2309

امام حسن عسکری علیه السلام فرمودند:
پرورش دادن نادان و ترک دادن معتاد از عادتش، معجزه آمیز است.
(تحف العقول/520)

حدیث - 2310

امام حسن عسکری علیه السلام فرمودند:
زاهدترین مردم کسی است که کارهای حرام را ترک کند.
(تحف العقول/489)

حدیث - 2311

امام حسن عسکری علیه السلام فرمودند:
پارساترین مردم کسی است که در کار شبهه‌ناک، توقف کند.
(تحف العقول/489)

حدیث - 2312

امام حسن عسکری علیه السلام فرمودند:
کوشاترین مردم کسی است که گناهان را واگذارد.
(تحف العقول/489)

حدیث - 2313

امام حسن عسکری علیه السلام می فرمایند:
لا تمار فیذهب بهاؤک ، و لاتمازح فیجترأ علیک؛
جدال مکن تا احترامت برود ، و شوخی مکن تا بر تو گستاخ شوند .
تحف العقول ، ص 516

حدیث - 2314

امام حسن عسکری علیه السلام می فرمایند:
من رضی بدون الشرف من المجلس لم یزل الله و ملائکته یصلون علیه حتی
یقوم؛
هر که به نشستن در جاهای معمولی مجلس بسنده کند ، خدا و فرشتگان بر
او رحمت می فرستند تا برخیزد .
تحف العقول ، ص 516

حدیث - 2315

امام حسن عسکری علیه السلام می فرمایند:
من الذنوب التي لا تغفر: لیتنی لا أؤاخذ الا بهذا؛
از گناهانی که آمرزیده نشود این است که گفته شود: کاش بجز بر این گناه
مؤاخذة نشوم .
تحف العقول ، ص 517

حدیث - 2316

امام حسن عسکری علیه السلام می فرمایند:
بسم الله الرحمن الرحيم أقرب الى اسم الله الأعظم من سواد العين الى بياضها؛
نسبت بسم الله الرحمن الرحيم به اسم اعظم خدا ، از سیاهی چشم به
سفیدیش نزدیکتر است .
تحف العقول ، ص 517

حدیث - 2317

امام حسن عسکری علیه السلام می فرمایند:
حب الأبرار للأبرار ثواب للأبرار ، و حب الفجار للأبرار فضيلة للأبرار ، و
بغض الفجار للأبرار زين للأبرار ، و بغض الأبرار للفجار خزي على الفجار؛
دوستی نیکان به نیکان ثواب است برای نیکان ، و دوستی بدان به نیکان
بزرگواری است برای نیکان ، و دشمنی بدان با نیکان زینتی است برای نیکان ، و
دشمنی خوبان با بدان رسوایی است برای بدان .
تحف العقول ، ص 517

حدیث - 2318

امام حسن عسکری علیه السلام می فرمایند:
من الجهل الضحك من غير عجب؛
خنده بیجا نشانه نادانی است .

تحف العقول ، ص 517

حدیث - 2319

امام حسن عسکری علیه السلام می فرمایند:
کفاک أدبا تجنبک ما تکره من غیرک؛
از ادب همان بس که آنچه برای خود نمی پسندی ، برای دیگران نیز می پسندی

مسند الامام العسکری ، ص 288

حدیث - 2320

امام حسن عسکری علیه السلام می فرمایند:
قلب الأحمق فی فمه و فم الحکیم فی قلبه؛
دل نابخرد در دهان اوست و دهان خردمند فرزانه در دل او .

تحف العقول ، ص 519

حدیث - 2321

امام حسن عسکری علیه السلام می فرمایند:
من تعدی فی طهوره کان کناقضه؛
کسی که در طهارت شرعی خود از حد تجاوز کند، همچون کسی است که آن
را باطل کرده است .

تحف العقول ، ص 520

حدیث - 2322

امام حسن عسکری علیه السلام می فرمایند:
ما ترک الحق عزیز الا ذل ، و لا أخذ به ذلیل الا عز؛
هیچ عزیزی حق را وانهد جز این که خوار شود و هیچ خواری به حق نرود
جز این که عزیز شود .
تحف العقول ، ص 520

حدیث - 2323

امام حسن عسکری علیه السلام می فرمایند:
من أنس بالله استوحش من الناس؛
کسی که با خدا مأنوس باشد ، از مردم گریزان گردد .
مسند الامام العسکری ، ص 287

حدیث - 2324

امام حسن عسکری علیه السلام می فرمایند:
جراً الولد علی والده فی صغره تدعو الی العقوق فی کبره؛
فرزند خردسالی که به پدر گستاخی کند، چون بزرگ شد عاق و ناسپاس او
گردد .
تحف العقول ، ص 520

حدیث - 2325

امام حسن عسکری علیه السلام می فرمایند:
خیر من الحیاة ما اذا فقدته بغضت الحیاة ، و شر من الموت ما اذا نزل بك
أحببت الموت؛
بهتر از زندگی آن چیزی است که چون از دست دهی از زندگی بدت آید و
بدتر از مرگ آن چیزی است که چون بر سرت آید مرگ را دوست بداری .
تحف العقول ، ص 520

حدیث - 2326

امام حسن عسکری علیه السلام می فرمایند:
من وعظ أخاه سرا فقد زانه ، و من وعظه علانية فقد شانه؛
هر که نهانی برادر خود را پند دهد او را آراسته و زیور بسته ، و هر که در
برابر دیگرانش پند دهد زشتش کرده.
تحف العقول ، ص 520

حدیث - 2327

امام حسن عسکری علیه السلام می فرمایند:
ما أقبح بالمؤمن أن تكون له رغبة تذله؛
چه زشت است برای مؤمن دلبستگی به چیزی که او را خوار می کند .
تحف العقول ، ص 520

حدیث - 2328

امام حسن عسکری علیه السلام می فرمایند:
أورع الناس من وقف عند الشبهة ، أعبد الناس من أقام على الفرائض ، أزهد
الناس من ترك الحرام ، أشد الناس اجتهدا من ترك الذنوب؛
پارساترین مردم کسی است که در هنگام شبهه توقف کند ، عابدترین مردم
کسی است که واجبات را انجام دهد ، زاهدترین مردم کسی است که حرام را
ترک نماید ، کوشنده ترین مردم کسی است که گناهان را رها سازد
تحف العقول ، ص 519

حدیث - 2329

امام هادی علیه السلام می فرمایند:
کسی که خود را سبک می شمارد، از شرّ او در امان نباش.
(تحف العقول/512)

حدیث - 2330

امام هادی علیه السلام می فرمایند:
کسی که از آفریدگار اطاعت کند، از خشم آفریده ها باکی ندارد.
(تحف العقول/482)

حدیث - 2331

امام هادی علیه السلام می فرمایند:
هر کس بیش از اندازه و حق خودش بخواهد، او به محرومیت شایسته تر
است.
(حیاه الامام علی الهادی علیه السلام /157)

حدیث - 2332

امام هادی علیه السلام می فرمایند:
سوار بر مرکب چموش و خیره سر، اسیر جان خود و فرد نادان، اسیر زبان
خود است.
(بحار الانوار/369/75)

حدیث - 2333

امام هادی علیه السلام می فرمایند:

بی نیازی، کاستن از آرزوها و خشنودی به مقدار کفایت است.
(بحارالانوار/366/75)

حدیث - 2334

امام هادی علیه السلام می فرمایند:
متواضع ترین مردم، بردبارترین و گشاده روترین و پناه ده ترین آنهاست.
(بحارالانوار/366/75)

حدیث - 2335

امام هادی علیه السلام می فرمایند:
آفریدگارم! در برابرت خاکساریم و سرافکنده و فروتن.
(بحارالانوار/368/75)

حدیث - 2336

امام هادی علیه السلام می فرمایند:
مصیبت برای بردبار یکی و برای نابردبار دوتااست.
(بحارالانوار/370/75)

حدیث - 2337

امام هادی علیه السلام می فرمایند:

نادان، در بند زبان خویش است.

(بحارالانوار/370/75)

حدیث - 2338

امام هادی علیه السلام می فرمایند:

هر که از خدا پروا کند، از او پروا کنند. و هر که از خدا اطاعت کند، اطاعتش کنند.

(بحارالانوار/366/78)

حدیث - 2339

امام هادی علیه السلام می فرمایند:

دنیا بازاری ست که مردمانی در آن سود می برند و گروهی زیان می بینند.

(بحارالانوار/366/75)

حدیث - 2340

امام هادی علیه السلام می فرمایند:

اگر کسی برای تو دوستی و نظرش را به تمامه گذاشت (دوستانه تو را راهنمایی کرد) تو نیز با اطاعت، او را یاری نما.

(بحارالانوار/365/75)

حدیث - 2341

امام هادی علیه السلام می فرمایند:

شاید ستمگر بردبار، روزی به خاطر بردباری اش بخشیده شود و چه بسا صاحب حق نادان، نور حق خود را به نادانی خاموش کند.
(بحار الانوار/365/75)

حدیث - 2342

امام هادی علیه السلام می فرمایند:

شب زنده داری، خواب را لذیذتر می کند و گرسنگی بر حلاوت طعام می افزاید.
(بحار الانوار/369/75)

حدیث - 2343

امام هادی علیه السلام می فرمایند:

از حسد پرهیز، زیرا حسد بدترین و زشت ترین خلق است.
(مستدرک الوسائل/23/12)

حدیث - 2344

امام هادی علیه السلام می فرمایند:

از حسد پرهیز زیرا در تو اثر بد می‌گذارد و در دشمنیت هم تاثیری ندارد.
(مستدرک الوسائل/20/12)

حدیث - 2345

امام هادی علیه السلام می‌فرمایند:
همانا استاد و شاگرد هر دو در رشد و ترقی شریک‌اند.
(بحار الانوار/366/75)

حدیث - 2346

امام هادی علیه السلام می‌فرمایند:
تقدیرها، آنچه را که به ذهنت خطور نمی‌کرده به تو نشان می‌دهد.
(بحار الانوار/369/75)

حدیث - 2347

امام هادی علیه السلام می‌فرمایند:
به یاد آور هنگامی را که در برابر خانواده‌ات در بستر مرگ افتاده‌ای در
حالی که نه طبیبی مرگ را می‌تواند از تو بازدارد و نه دوستی می‌تواند برایت
سودمند باشد.
(بحار الانوار/370/75)

حدیث - 2348

امام هادی علیه السلام می فرمایند:
کلام حکیمانه در خوی فاسد اثر نمی گذارد.
(بحار الانوار/370/75)

حدیث - 2349

امام هادی علیه السلام می فرمایند:
هرگاه خداوند خیر بنده ای را بخواهد هنگامی که به او تذکر داده می شود،
می پذیرد.
(مستدرک الوسائل/329/8)

حدیث - 2350

امام هادی علیه السلام می فرمایند:
بیهوده گویی، سخنان خنده آور کم خردان و کار نادانان است.
(بحار الانوار/369/75)

حدیث - 2351

امام هادی علیه السلام می فرمایند:
کسی که از خویشتن راضی باشد، خشم گیرندگان بر او بسیار گردند.

(بحارالانوار/316/69)

حدیث - 2352

امام هادی علیه السلام می فرمایند:

افسوس کوتاهی کارهای گذشته را با تلاش در آینده جبران کنید.

(مسند الامام الهادی علیه السلام / 304)

حدیث - 2353

امام هادی علیه السلام می فرمایند:

برای نعمت‌ها، همسایه‌ی خوبی باشید و با شکرگزاری، خواستار افزایش آن باشید.

(مسند الامام الهادی علیه السلام / 305)

حدیث - 2354

امام هادی علیه السلام می فرمایند:

مردم در دنیا با اموالشان هستند و در آخرت با اعمالشان.

(مسند الامام الهادی علیه السلام / 304)

حدیث - 2355

امام هادی علیه السلام می فرمایند:

نارضایتی پدر و مادر، باعث ضعف و ذلت آدمی می‌شود.
(مسند الامام الهادی علیه السلام / 303)

حدیث - 2356

امام هادی علیه السلام می‌فرمایند:
خداوند دنیا را سرای امتحان و آزمایش ساخته و آخرت را سرای رسیدگی
قرار داده است، و بلای دنیا را وسیله‌ی ثواب آخرت و ثواب آخرت را عوض
بلای دنیا قرار داده است.
(تحف العقول / 512)

حدیث - 2357

امام هادی علیه السلام می‌فرمایند:
شخص شکرگزار به سبب شکر، سعادتمندتر است تا به سبب نعمتی که باعث
شکر شده است، زیرا نعمت، کالای دنیاست و شکرگذاری، نعمت دنیا و آخرت
است.
(تحف العقول / 512)

حدیث - 2358

امام هادی علیه السلام می‌فرمایند:
هر که بر طریق خداپرستی محکم و استوار باشد، مصائب دنیا بر وی سبک
آید، گرچه تکه تکه شود.

(تحف العقول/511)

حدیث - 2359

امام هادی علیه السلام می فرمایند:

فروتنی در آن است که با مردم چنان باشی که دوست داری با تو چنان باشند.

(المحجۃ البیضاء/225/5)

حدیث - 2360

امام هادی علیه السلام می فرمایند:

من التقی الله یتقی ، و من أطاع الله یتطاع ، و من أطاع الخالق لم یبطل سخط المخلوقین . و من أسخط الخالق فلییقن أن یحل به سخط المخلوقین؛ هر کس از خدا بترسد، مردم از او بترسند ، و هر که خدا را اطاعت کند، از او اطاعت کنند ، و هر که مطیع آفریدگار باشد، باکی از خشم آفریدگان ندارد و هر که خالق را به خشم آورد باید یقین کند که به خشم مخلوق دچار می گردد .

تحف العقول ، ص 510

حدیث - 2361

امام هادی علیه السلام می فرمایند:

إن الله جعل الدنيا دار بلوی و الآخرة دار عقبی ، و جعل بلوی الدنيا لثواب الآخرة سببا ، و ثواب الآخرة من بلوی الدنيا عوضا،

خداوند دنیا را سرای امتحان و آزمایش ساخته و آخرت را سرای رسیدگی قرار داده است ، و بلای دنیا را وسیله ثواب آخرت ، و ثواب آخرت را عوض بلای دنیا قرار داده است .

تحف العقول ، ص 512

حدیث - 2362

امام هادی علیه السلام می فرمایند:

إن الظالم الحالم يكاد أن يعفى على ظلمه بحلمه و إن المحق السفیه يكاد أن يطفئ نور حقه بسفهه؛

ستمکار بردبار ، بسا که بوسیله حلم و بردباری خود از ستمش گذشت شود و حق دار نابخرد ، بسا که به سفاهت خود ، نور حق خویش را خاموش کند .

تحف العقول ، ص 512

حدیث - 2363

امام هادی علیه السلام می فرمایند:

لو سلک الناس وادیا شعبا لسلکت وادی عبد الله وحده خالصا؛
اگر همه مردم مسیری را انتخاب کنند و در آن گام نهند ، من به راه کسی که تنها خدا را خالصانه می پرستد خواهم رفت .

بحار الانوار ، ج 78 ، ص 245

حدیث - 2364

امام هادی علیه السلام می فرمایند:

خیر من الخیر فاعله ، و أجمل من الجمیل قائله ، و أرجح من العلم حامله ، و شر من الشر جالبه ، و أهول من الهول راکبه؛
بهتر از نیکی نیکوکار است ، و زیباتر از زیبایی ، گوینده آن است ، و برتر از علم حامل آن است ، و بدتر از بدی ، عامل به آن است ، و وحشتناکتر از وحشت ، آورنده آن است .

مسند الامام الهادی ، ص 304

حدیث - 2365

امام هادی علیه السلام می فرمایند:

لا تطلب الصفا ممن کدرت علیه ، و لا الوفاء لمن غدرت به ، و لا النصیح ممن صرفت سوء ظنک الیه ، فإنما قلب غیرک کقلبک له؛
از کسی که بر او خشم گرفته ای ، صفا و صمیمیت نخواه و از کسی که به وی خیانت کرده ای ، وفا مطلب ، و از کسی که به او بدبین شده ای ، انتظار خیرخواهی نداشته باش ، که دل دیگران برای تو همچون دل تو برای آنهاست .

مسند الامام الهادی ، ص 305

حدیث - 2366

امام هادی علیه السلام می فرمایند:

أذكر مصرع بين يدي أهلك ، و لا طيب ي منعك و لا حبيب ينفعك؛
وقت جان دادنت نزد خانواده ات را به یاد آر که در آن هنگام طبیعی جلوگیری
مرگت و دوستی نفع رسانت نباشد .
مسند الامام الهادی ، ص 304

حدیث - 2367

امام هادی عليه السلام می فرمایند:
الحكمة لا تنجع في الطباع الفاسدة؛
حکمت ، اثری در دلهای فاسد نمی گذارد .
مسند الامام الهادی ، ص 304

حدیث - 2368

امام هادی عليه السلام می فرمایند:
العتاب مفتاح الثقال ، و العتاب خير من الحقد؛
گلایه کلید گرانباری است ، ولی گلایه بهتر از کینه توزی است .
مسند الامام الهادی ، ص 304

حدیث - 2369

امام کاظم عليه السلام می فرمایند:
هر که پدر و مادر را اندوهگین کند آنان را ناسپاسی کرده .
تحف العقول

حدیث - 2370

امام کاظم علیه السلام می فرمایند:
برای هر چیزی زکاتی است ، و زکات تن روزه های مستحبی است .
تحف العقول

حدیث - 2371

امام کاظم علیه السلام می فرمایند:
سختی ناحق را آن کس شناسد که بدان محکوم گردد .
تحف العقول

حدیث - 2372

امام کاظم علیه السلام می فرمایند:
کمک به ناتوان از بهترین صدقه است .
تحف العقول

حدیث - 2373

امام کاظم علیه السلام می فرمایند:
نماز نافله راه نزدیک شدن هر مؤمنی به خداوند است .
تحف العقول

حدیث - 2374

امام کاظم علیه السلام می فرمایند:

برای هر چیزی دلیلی باید ، و دلیل خردمند تفکر است ، و دلیل تفکر خاموشی .

تحف العقول

حدیث - 2375

امام کاظم علیه السلام می فرمایند:

مصیبت برای شکایا یکی است و برای بی تابى کننده دوتاست .

تحف العقول

حدیث - 2376

امام محمد باقر علیه السلام می فرمایند:

سخن نیک را از هر کسی ، هر چند به آن عمل نکند، فرا گیرید .

بحارالانوار ، دار احیاء التراث العربی ، ج 75 ، ص 170

حدیث - 2377

امام محمد باقر علیه السلام می فرمایند:

هر که خوش نیت باشد ، روزی اش افزایش می یابد .

بحارالانوار ، دار احیاء التراث العربی ، ج 75 ، ص 175

حدیث - 2378

امام محمد باقر علیه السلام می فرمایند:

بهترین چیزی را که دوست دارید درباره شما بگویند ، درباره مردم بگویید .

بحارالانوار ، دار احیاء التراث العربی ، ج 65 ، ص 152

حدیث - 2379

امام محمد باقر علیه السلام می فرمایند:

دعای انسان پشت سر برادر دینی اش ، نزدیکترین و سریعترین دعا به اجابت است .

کافی ، ج 2 ، ص 507

حدیث - 2380

امام محمد باقر علیه السلام می فرمایند:

چون مؤمن با مؤمنی دست دهد ، پاک و بی گناه از یکدیگر جدا می شوند .

بحارالانوار ، دار احیاء التراث العربی ، ج 73 ، ص 20

حدیث - 2381

امام محمد باقر علیه السلام می فرمایند:

از دشمنی پرهیزید ، زیرا فکر را مشغول کرده و مایه نفاق می گردد .
بحارالانوار ، دار احیاء التراث العربی ، ج 2 ، ص 301

حدیث - 2382

امام محمد باقر علیه السلام می فرمایند:
هیچ کس از گناهان سالم نمی ماند ، مگر اینکه زبانش را نگه دارد .
بحارالانوار ، دار احیاء التراث العربی ، ج 75 ، ص 178

حدیث - 2383

امام محمد باقر علیه السلام می فرمایند:
امروز ، غنیمت است ، در حالی که نمی دانی فردا ، از آن کیست .
بحارالانوار ، دار احیاء التراث العربی ، ج 75 ، ص 179

حدیث - 2384

امام محمد باقر علیه السلام می فرمایند:
دوستی قلبی برادرت را از اندازه دوستی قلبی خودت نسبت به او بفهم .
تحف العقول ، ص 304

حدیث - 2385

امام محمد باقر علیه السلام می فرمایند:

ایمان ، دوستی (با دوستان خدا) و دشمنی (با دشمنان خدا) است .
تحف العقول ، ص 304

حدیث - 2386

امام محمد باقر علیه السلام می فرمایند:
در طلب آمرزش از خدا اصرار کنید ، که موجب محو گناهان می گردد .
تحف العقول ، ص 308

حدیث - 2387

امام سجاد علیه السلام می فرمایند:
ببندیشید و برای آنچه آفریده شده‌اید کار کنید، زیرا خداوند شما را بیهوده
نیافریده است.
(بحار الانوار/128/75)

حدیث - 2388

امام سجاد علیه السلام می فرمایند:
نزد خداوند چیزی محبوب‌تر از درخواست کردن از او نیست.
(بحار الانوار/141/75)

حدیث - 2389

امام سجاده علیه السلام می فرمایند:
خداوند دل‌های حزین را دوست دارد.
(الکافی/99/2)

حدیث - 2390

امام سجاده علیه السلام می فرمایند:
امر خدا و اطاعت او و اطاعت هرکسی که او واجب کرده است را بر همه
چیز مقدم بدانید.
(بحارالانوار/148/75)

حدیث - 2391

امام سجاده علیه السلام می فرمایند:
از ترک کردن زشتی، هر چند به آن معروف شده باشی، امتناع مکن.
(بحارالانوار/161/75)

حدیث - 2392

امام سجاده علیه السلام می فرمایند:

شگفتا! شگفتا! از کسی که برای دنیای فانی کار می‌کند و سرای جاودانی را ترک می‌کند.

(بحارالانوار/127/70)

حدیث - 2393

امام سجاد علیه السلام می فرمایند:

اگر کسی در سمت راست تو ایستاد و به تو ناسزا گفت آن‌گاه به سمت چپ تو آمد و عذرخواهی نمود عذرخواهی او را بپذیر.

(تحف العقول/279)

حدیث - 2394

امام سجاد علیه السلام می فرمایند:

چه بسیار کسانی که با تعریف دیگران فریب خورده‌اند و چه بسیار افرادی که از پرده پوشی نیک خدا، مغرور شده‌اند و چه بسیار افرادی که لطف خدا آن‌ها را سرگرم کرده است.

(بحارالانوار/161/75)

حدیث - 2395

امام سجاد علیه السلام می فرمایند:

هر که به روزی که خدا به او داده بسنده کند از ثروتمندترین مردم است.

(تحف العقول/282)

حدیث - 2396

امام سجاد علیه السلام می فرمایند:
همنشینی با دانشمندان موجب فزونی خرد است.
(بحار الانوار/141/75)

حدیث - 2397

امام سجاد علیه السلام می فرمایند:
از معاشرت با دروغگو پرهیز، زیرا او مانند سراب است که دور را به تو
نزدیک و نزدیک را به تو دور می نمایاند.
(بحار الانوار/137/75)

حدیث - 2398

امام سجاد علیه السلام می فرمایند:
از معاشرت با بخیل پرهیز، زیرا او در نهایت نیازت به وی، تو را از کمکش
محروم می کند.
(بحار الانوار/137/75)

حدیث - 2399

امام سجاد علیه السلام می فرمایند:

از معاشرت با فاسق پرهیز، زیرا او تو را به لقمه‌ای یا کمتر از آن می‌فروشد.
(بحارالانوار/137/75)

حدیث - 2400

امام سجاد علیه السلام می‌فرمایند:
از دروغ کوچک و بزرگ، جدی و شوخی پرهیز کن، که بی‌شک انسان وقتی
در امور کوچک دروغ می‌گوید بر دروغگویی در امور بزرگ نیز جرأت پیدا
می‌کند.
(بحارالانوار/161/75)

حدیث - 2401

امام سجاد علیه السلام می‌فرمایند:
هرکس بزرگی خود را دریابد دنیا در پیش او کوچک می‌شود.
(تحف العقول/278)

حدیث - 2402

امام سجاد علیه السلام می‌فرمایند:
همدمی با درستکاران انسان را به درستی سوق می‌دهد.
(الکافی/20/1)

حدیث - 2403

امام سجاد علیه السلام می فرمایند:

آن که از دنیا دل بریده است مصیبت های آن برایش آسان شده و دل نگران نمی شود.

(بحار الانوار/140/78)

حدیث - 2404

هر که مومن گرسنه ای را غذا دهد خداوند او را از میوه های بهشت اطعام نماید.

(بحار الانوار/384/71)

حدیث - 2405

امام سجاد علیه السلام می فرمایند:

از خدای تعالی به خاطر قدرتش بر تو بترس و از او به خاطر نزدیکی اش به تو شرم کن.

(بحار الانوار/160/75)

حدیث - 2406

امام سجاد علیه السلام می فرمایند:

هر که دلداری خدا در او اثر نگذارد از حسرت‌های دنیا جانش به لب آید.
(بحارالانوار/89/70)

حدیث - 2407

امام سجاد علیه السلام می فرمایند:
هر کس راهنمای حکیمی را نداشته باشد تا او راهنمایی کند هلاک می‌شود.
(بحارالانوار/159/75)

حدیث - 2408

امام سجاد علیه السلام می فرمایند:
هر که را خدا بی‌نیاز کند مردم محتاج او می‌شوند.
(بحارالانوار/1426/78)

حدیث - 2409

امام سجاد علیه السلام می فرمایند:
بزرگوار به بخشش خویش خشنود است و پست به ثروتش افتخار می‌کند.
(بحارالانوار/161/7)

حدیث - 2410

امام سجاد علیه السلام می فرمایند:

تمام نیکی در خویشتنداری انسان است.

(بحارالانوار/136/75)

حدیث - 2411

امام سجاد (علیه السلام) می فرمایند:

هر که مومن تشنه‌ای را آب دهد خداوند او را از شراب خالص و صاف بهشتی سیراب گرداند.

(بحارالانوار/384/71)

حدیث - 2412

امام سجاد (علیه السلام) می فرمایند:

برای هر چیز بهره‌ای است و بهره‌ی گوش سخن نیکوست.

(بحارالانوار /160/75)

حدیث - 2413

امام سجاد (علیه السلام) می فرمایند:

آزار نرساندن نشانه‌ی کمال خرد و مایه‌ی آسایش دو گیتی است.

(میزان الحکمه/119/1)

حدیث - 2414

قالَ الأَمَامُ الحُسَيْنُ عليه السلام :

مَنْ عَرَفَ حَقَّ أَبَوَيْهِ الأَفْضَلَيْنِ مُحَمَّدَ وَ عَلِيٍّ، وَ أَطَاعَهُمَا، قِيلَ لَهُ: تَبَخَّجْ فِي أَىِّ الْجَنَانِ شِئْتَ ؛

امام حسین علیہ السلام فرمودند:

هر شخصی که حقّ والدینش حضرت محمد صلی الله علیه و آله و سلم و حضرت علی علیہ السلام را که با شرافت و با فضیلت ترین انسانها هستند، بشناسد و - در تمام امور زندگی از ایشان تبعیت و اطاعت کند؛ در قیامت به او خطاب می شود: هر قسمتی از بهشت را که خواستار باشی، می توانی انتخاب و در آن وارد شوی.

نهج الشهادة، ص 293

حدیث - 2415

قالَ الأَمَامُ الحُسَيْنُ عليه السلام :

أَهْلَكَ النَّاسَ إِثْنَانِ: خَوْفُ الْفَقْرِ، وَ طَلَبُ الْفَخْرِ ؛

امام حسین علیہ السلام فرمودند:

دو چیز مردم را هلاک و بیچاره گردانده است: یکی ترس از این که مبادا در آینده فقیر و نیازمند دیگران گردند. و دیگری فخر کردن - در مسائل مختلف - و مباهات بر دیگران است.

بحار الأنوار، ج 75، ص 54، ح 96

حدیث - 2416

قالَ الأَمَامُ الحُسَيْنُ عَلَیْهِ السَّلَامُ :
لَا یَكْمِلُ العَقْلُ إِلَّا بِاتِّبَاعِ الحَقِّ ؛
امام حسین عَلَیْهِ السَّلَامُ فرمودند:

بینش و عقل و درک انسان تکمیل نمی گردد مگر آن که اهل حق و صداقت
باشد و از حقایق، تبعیت و پیروی کند.
بحارالأنوار، ج 75، ص 127، ح 11

حدیث - 2417

قالَ الأَمَامُ الحُسَيْنُ عَلَیْهِ السَّلَامُ :
الْبُكَاءُ مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ نَجَاتٌ مِنَ النَّارِ وَ قَالَ: بُكَاءُ الْعُیُونِ، وَ خَشْيَةُ الْقُلُوبِ مِنْ
رَحْمَةِ اللَّهِ ؛
امام حسین عَلَیْهِ السَّلَامُ فرمودند:

گریان بودن به جهت ترس از عذاب خداوند، سبب نجات از آتش دوزخ
خواهد بود و فرمودند: گریان بودن چشم و خشیت داشتن دل ها یکی از نشانه
های رحمت الهی برای بنده است.

مستدرک الوسائل، ج 11، ص 245، ح 12881

حدیث - 2418

قالَ الْأَمَامُ الْحُسَيْنُ عَلَيْهِ السَّلَامُ :

مَنْ حَاوَلَ أَمْرًا بِمَعْصِيَةِ اللَّهِ كَانَ أَفْوَتُ لِمَا يَرْجُو وَ أَسْرَعُ لِمَجِيئِهِ مَا يَحْذَرُ ؛

امام حسین علیہ السلام فرمودند:

هرکس از روی نافرمانی و معصیتِ خداوند، کاری را انجام دهد، آنچه را آرزو دارد سریع تر از دست می دهد و به آنچه هراسناک و بیمناک می باشد مبتلا می گردد.

وسائل الشیعة، ج 16، ص 153، ح 3

حدیث - 2419

قالَ الْأَمَامُ الْحُسَيْنُ عَلَيْهِ السَّلَامُ :

يَا ابْنَ آدَمَ، إِنَّمَا أَنْتَ أَيَّامٌ، كُلَّمَا مَضَى يَوْمٌ ذَهَبَ بَعْضُكَ ؛

امام حسین علیہ السلام فرمودند:

ای فرزند آدم، بدرستی که تو مجموعه ای از زمان ها و روزگار هستی، هر آنچه از آن بگذرد، زمانی از تو فانی و سپری گشته است - بنابراین لحظات عمرت را غنیمت شمار که جبران ناپذیر است -.

نهج الشهادة، ص 346

حدیث - 2420

قالَ الْأَمَامُ الْحُسَيْنُ عَلَيْهِ السَّلَامُ :

مَنْ نَفَسَ كُرْبَةً مُؤْمِنٍ، فَرَجَّ اللَّهُ عَنْهُ كَرْبَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ ؛

امام حسین علیه السلام فرمودند:

هرکس گره ای از مشکلات مؤمنی باز کند و مشکلیش را برطرف نماید، خداوند متعال مشکلات دنیا و آخرت او را اصلاح می نماید.

مستدرک الوسائل، ج 12، ص 416، ح 13

حدیث - 2421

قالَ الأَمَامُ الحُسَيْنُ علیه السلام :

إِنَّ أَعْمَالَ هَذِهِ الْأُمَّةِ مَا مِنْ صَبَاحٍ إِلَّا وَتُغْرَضُ عَلَى اللَّهِ تَعَالَى ؛

امام حسین علیه السلام فرمودند:

همانا نامه کردار و اعمال این امت، در هر صبحگاه بر خداوند متعال عرضه می گردد.

بحارالأنوار، ج 70، ص 353، ح 54

حدیث - 2422

قالَ الأَمَامُ الحُسَيْنُ علیه السلام :

لِكُلِّ دَاءٍ دَوَاءٌ، وَ دَوَاءُ الذُّنُوبِ الْإِسْتِغْفَارُ ؛

امام حسین علیه السلام فرمودند:

برای هر غم و دردی درمان و دوائی است و جبران و درمان گناه، طلب مغفرت و آمرزش از درگاه خداوند می باشد.

لکافی، ج 2، ص 439، ح 8

حدیث - 2423

قالَ الأَمَامُ الحُسَيْنُ عَلَیْهِ السَّلَامُ :

لَا یَأْمَنُ یَوْمَ الْقِیَامَةِ إِلَّا مَنْ قَدْ خَافَ اللَّهَ فِی الدُّنْیَا ؛

امام حسین عَلَیْهِ السَّلَامُ فرمودند:

کسی در روز قیامت از شدائد و احوال آن در امان نمی باشد، مگر آن که در دنیا از خداوند متعال ترس داشته باشد و اهل گناه و معصیت نگردد .-

بحار الأنوار، ج 44، ص 192، ح 5

حدیث - 2424

قالَ الأَمَامُ الحُسَيْنُ عَلَیْهِ السَّلَامُ :

إِنَّ اللَّهَ خَلَقَ الدُّنْیَا لِلْبَلَاءِ، وَ خَلَقَ أَهْلَهَا لِلْفَنَاءِ ؛

امام حسین عَلَیْهِ السَّلَامُ فرمودند:

به درستی که خداوند متعال دنیا و اموال آن را برای آزمایش افراد آفریده است. و همچنین موجودات دنیا را جهت فناء و انتقال از این دنیا به جهانی دیگر - آفریده است.

نهج الشهادة، ص 196

حدیث - 2425

قالَ الأَمَامُ الحُسَيْنُ عَلَیْهِ السَّلَامُ :

مُجَالَسَةُ أَهْلِ الدَّنَاءَةِ شَرٌّ، وَ مُجَالَسَةُ أَهْلِ الْفِسْقِ رِیْبَةٌ ؛

امام حسین علیه السلام فرمودند:

همنشینی با اشخاص پست و رذل سبب شرّ و بد یختی خواهد گشت و
همنشینی و مجالست با معصیت کاران موجب شکّ و بدبینی خواهد شد.
بحارالأنوار، ج 78، ص 122، ح 5

حدیث - 2426

قالَ الإمامُ الحُسَيْنُ عليه السلام :

وَاعْلَمُوا إِنَّ حَوَائِجَ النَّاسِ إِلَيْكُمْ مِنْ نِعَمِ اللَّهِ عَلَيْكُمْ، فَلَا تَمِيلُوا النِّعَمَ فَتَحَوَّلَ
نَقْمًا ؛

امام حسین علیه السلام فرمودند:

توجه داشته باشید که احتیاج و مراجعه مردم به شما از نعمت های الهی
است، پس نسبت به نعمت ها روی بر نگردانید؛ وگرنه به نقمت و بلا گرفتار
خواهد شد.

هیج الشهاده، ص 38

حدیث - 2427

قالَ الإمامُ الحُسَيْنُ عليه السلام :

مَنْ عَبْدَ اللَّهِ حَقَّ عِبَادَتِهِ، آتَاهُ اللَّهُ فَوْقَ أَمَانِيهِ وَكِفَايَتِهِ ؛

امام حسین علیه السلام فرمودند:

هرکس خداوند متعال را با صداقت و خلوص، عبادت و پرستش نماید، خدای
متعال او را به بهترین آرزوهایش می رساند و امور زندگیش را تأمین می نماید.

بحار الأنوار، ج 68، ص 183، ح 44

حدیث - 2428

قِيلَ لِلْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ : مَنْ أَكْظَمُ النَّاسِ قَدْرًا؟ قَالَ : مَنْ لَمْ يُبَالِ الدُّنْيَا فِي يَدَي مَنْ كَانَتْ ؛

از امام حسين عليه السلام سؤال شد: با شخصيت ترين افراد چه کسی است؟ حضرت در جواب فرمودند: آن کسی است که اهميت ندهد که دنيا در دست چه کسی می باشد.

تنبيه الخواطر، ص 348

حدیث - 2429

قَالَ الْأَمَامُ الْحُسَيْنُ عَلَيْهِ السَّلَامُ :
مَنْ لَبَسَ ثَوْبًا يُشْهَرُهُ كَسَاهُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ثَوْبًا مِنَ النَّارِ ؛
امام حسين عليه السلام فرمودند:

هرکس لباس شهرت و انگشت نما از هر جهت بپوشد، خداوند او را در روز قیامت لباسی از آتش می پوشاند.

الکافی، ج 6، ص 445، ح 4

حدیث - 2430

قَالَ الْأَمَامُ الْحُسَيْنُ عَلَيْهِ السَّلَامُ :
عِبَادَ اللَّهِ ! لَا تَشْتَغِلُوا بِالدُّنْيَا، فَإِنَّ الْقَبْرَ بَيْتُ الْعَمَلِ، فَأَعْمَلُوا وَلَا تَغْلُوا ؛

امام حسین علیه السلام فرمودند:

ای بندگان خدا، خود را مشغول و سرگرم دنیا و تجملات آن قرار ندهید که همانا قبر، خانه ای است که تنها عمل صالح در آن مفید و نجات بخش می باشد، پس مواظب باشید که غفلت نکنید.

نهج الشهادة، ص 47

حدیث - 2431

قالَ الأمامُ الحُسَینُ علیه السلام :

إِنَّ قَوْمًا عَبَدُوا اللَّهَ رَغْبَةً فَتِلْكَ عِبَادَةُ التُّجَّارِ، وَإِنَّ قَوْمًا عَبَدُوا اللَّهَ رَهْبَةً فَتِلْكَ عِبَادَةُ الْعَبِيدِ، وَإِنَّ قَوْمًا عَبَدُوا اللَّهَ شُكْرًا فَتِلْكَ عِبَادَةُ الْأَحْرَارِ، وَهِيَ أَفْضَلُ الْعِبَادَةِ ؛

امام حسین علیه السلام فرمودند:

همانا عده ای خداوند متعال را به جهت طمع و آرزوی بهشت عبادت می کنند که آن یک معامله و تجارت خواهد بود و عده ای دیگر از روی ترس خداوند را عبادت و ستایش می کنند که همانند عبادت و اطاعت نوکر از ارباب باشد و طائفه ای هم به عنوان شکر و سپاس از روی معرفت، خداوند متعال را عبادت و ستایش می نمایند؛ و این نوع، عبادت آزادگان است که بهترین عبادات می باشد.

بحار الأنوار، ج 75، ص 117، ح 5

حدیث - 2432

قالَ الإمامُ الحُسَيْنُ عليه السلام :

إِنَّ أَجْوَدَ النَّاسِ مَنْ أُعْطِيَ مَنْ لَا يَرْجُوهُ، وَإِنَّ أَعْفَى النَّاسِ مَنْ عَفَى عَنْ قُدْرَةِ،
وَإِنَّ أَوْصَلَ النَّاسِ مَنْ وَصَلَ مَنْ قَطَعَهُ ؛

امام حسین علیہ السلام فرمودند:

همانا سخاوتمندترین مردم آن کسی است که کمک نماید به کسی که امیدی به وی نداشته است. و بخشنده ترین افراد آن شخصی است که نسبت به ظلم دیگری با آن که توان انتقام دارد گذشت نماید. صله رحم کننده ترین مردم و دید و بازدید کننده نسبت به خویشان، آن کسی ست که صله رحم نماید با کسی که با او قطع رابطه کرده است.

بحارالأنوار، ج 75، ص 121، ح 4

حدیث - 2433

قالَ الإمامُ الحُسَيْنُ عليه السلام :

النَّاسُ عِبِيدُ الدُّنْيَا، وَالدِّينُ لِعَبٍّ عَلَى أَلْسِنَتِهِمْ، يَحُوطُونَهُ مَا دَارَتْ بِهِ مَعَائِشُهُمْ،
فَإِذَا مُحِصُّوا بِالْبَلَاءِ قَلَّ الدَّيَّانُونَ ؛

امام حسین علیہ السلام فرمودند:

افراد جامعه بنده و تابع دنیا هستند و مذهب، بازیچه زبانشان گردیده است و برای إمرار معاش خود، دین را محور قرار داده اند و سنگ اسلام را به سینه می

زنند. پس اگر بلائی همانند خطر مقام و ریاست، جان، مال، فرزند و موقعیت، ...
انسان را تهدید کند، خواهی دید که دین داران واقعی کمیاب خواهند شد.
محجة البیضاء، ج 4، ص 228

حدیث - 2434

قالَ الْأَمَامُ الْحُسَيْنُ عَلَيْهِ السَّلَامُ :
إِعْمَلْ عَمَلَ رَجُلٍ يَعْلَمُ أَنَّهُ مَأْخُوذٌ بِالْأَجْرَامِ، مُجْزَى بِالْأَخْسَانِ ؛
امام حسین علیه السلام فرمودند:
کارها و امور خود را همانند کسی تنظیم کن و انجام ده که می داند و مطمئن
است که در صورت خلاف تحت تعقیب قرار می گیرد و مجازات خواهد شد. و
در صورتی که کارهایش صحیح باشد پاداش خواهد گرفت.
بحارالأنوار، ج 2، ص 130، ح 15

حدیث - 2435

قالَ الْأَمَامُ الْحُسَيْنُ عَلَيْهِ السَّلَامُ :
لَا تَقُولَنَّ فِي أَخِيكَ الْمُؤْمِنِ إِذَا تَوَارَى عَنْكَ إِلَّا مِثْلَ مَا تُحِبُّ أَنْ يَقُولَ فِيكَ إِذَا
تَوَارَيْتَ عَنْهُ ؛
امام حسین علیه السلام فرمودند:
سخنی که ناراحت کننده باشد پشت سر دوست و برادر خود مگو، مگر آن که
دوست داشته باشی که همان سخن پشت سر خودت گفته شود.
بحارالأنوار، ج 75، ص 127، ح 10

حدیث - 2436

قالَ الأَمَامُ الحُسَيْنُ عليه السلام :
أَيُّمَا إِثْنَيْنِ جَرَى بَيْنَهُمَا كَلَامٌ، فَطَلَبَ أَحَدُهُمَا رِضَى الْآخَرِ، كَانَ سَابِقَهُ إِلَى الْجَنَّةِ ؛

امام حسین علیہ السلام فرمودند:

چنانچه دو نفر با یکدیگر نزاع و اختلاف نمایند و یکی از آن دو نفر، در صلح و آشتی پیشقدم شود، همان شخص سبقت گیرنده، جلوتر از دیگری به بهشت وارد می شود.

محجة البيضاء، ج 4، ص 228

حدیث - 2437

قالَ الأَمَامُ الحُسَيْنُ عليه السلام :
يَا ابْنَ آدَمَ! أَذْكَرُ مَصْرَعَكَ وَ مَضْجَعَكَ بَيْنَ يَدَيِ اللَّهِ، تَشْهَدُ جَوَارِحُكَ عَلَيْكَ
يَوْمَ تَزُلُّ فِيهِ الْأَقْدَامُ؛

امام حسین علیہ السلام فرمودند:

ای فرزند آدم، بیاد آور لحظات مرگ و خواب گاه خود را در قبر، همچنین بیاد آور که در پیشگاه خداوند قرار خواهی گرفت و اعضاء و جوارحت بر علیه تو شهادت خواهند داد، در آن روزی که قدم ها لرزان و لغزان می باشد.

نهج الشهادة، ص 59

حدیث - 2438

قالَ الْأَمَامُ الْحُسَيْنُ عَلَيْهِ السَّلَامُ :

مَنْ طَلَبَ رِضَى اللَّهِ بِسَخَطِ النَّاسِ كَفَاهُ اللَّهُ أُمُورَ النَّاسِ، وَمَنْ طَلَبَ رِضَى النَّاسِ بِسَخَطِ اللَّهِ وَكَلَّهُ اللَّهُ إِلَى النَّاسِ ؛
امام حسین علیہ السلام فرمودند:

هرکس رضایت و خوشنودی خداوند را در امور زندگی طلب نماید گرچه همه افراد از او رنجیده شوند، خداوند مهمّات و مشکلات او را کفایت خواهد نمود. و کسی که رضایت و خوشنودی مردم را طالب گردد گرچه مورد خشم و غضب پروردگار باشد، خداوند امور این شخص را به مردم واگذار می کند.

أمالی شیخ صدوق، ص 167

حدیث - 2439

قالَ الْأَمَامُ الْحُسَيْنُ عَلَيْهِ السَّلَامُ :

يَا ابْنَ آدَمَ! اذْكُرْ مَصَارِعَ آبَائِكَ وَ أَبْنَائِكَ، كَيْفَ كَانُوا، وَ حَيْثُ حَلَّوْا، وَ كَأَنَّكَ عَنْ قَلِيلٍ قَدْ حَلَلْتَ مَحَلَّهُمْ ؛
امام حسین علیہ السلام فرمودند:

ای فرزند آدم، بیاد آور آن لحظاتی را که پدران و فرزندان و دوستان تو چگونه در چنگال مرگ قرار گرفتند، آن ها در چه وضعیتی و موقعیتی بودند و سرانجام به کجا منتهی شدند و کجا رفتند. و بیندیش که تو نیز همانند آن ها به ایشان خواهی پیوست پس مواظب اعمال و رفتار خود باش .

حدیث - 2440

قال الإمامُ الحُسَيْنُ عليه السلام :

لَوْ شَتَمَنِي رَجُلٌ فِي هَذِهِ الْأُذُنِ، وَأَوْمَى إِلَى الْيَمْنَى، وَاعْتَذَرَ لِي فِي الْأُخْرَى لَقَبِلْتُ ذَلِكَ مِنْهُ، وَذَلِكَ أَنَّ أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ عليه السلام حَدَّثَنِي أَنَّهُ سَمِعَ جَدِّي رَسُولَ اللَّهِ قَالَ الْإِمَامُ الْحُسَيْنُ عليه السلام :

النَّاسُ عِبِيدُ الدُّنْيَا، وَالدِّينُ لِعَبٍّ عَلَى أَلْسِنَتِهِمْ، يَحُوطُونَهُ مَا دَارَتْ بِهِ مَعَائِشُهُمْ، فَإِذَا مُحِصُوا بِالْبَلَاءِ قَلَّ الدِّيَّانُونَ ؛
امام حسین علیہ السلام فرمودند:

افراد جامعه بنده و تابع دنیا هستند و مذهب، بازیچه زبانشان گردیده است و برای امرار معاش خود، دین را محور قرار داده اند و سنگ اسلام را به سینه می زنند. پس اگر بلایی همانند خطر مقام و ریاست، جان، مال، فرزند و موقعیت، ... انسان را تهدید کند، خواهی دید که دین داران واقعی کمیاب خواهند شد.

محجة البيضاء، ج 4، ص 228

يَقُولُ: لَا يَرِدُ الْحَوْضَ مَنْ لَمْ يَقْبَلِ الْعُذْرَ مِنْ مُحِقٍّ أَوْ مُبْطِلٍ ؛

امام حسین علیہ السلام فرمودند:

چنانچه با گوش خود بشنوم که شخصی مرا دشنام می دهد و سپس معذرت خواهی او را بفهمم، از او می پذیرم و گذشت می نمایم، چون که پدرم امیرالمؤمنین علی علیہ السلام از جدّم رسول خدا ﷺ روایت نمود: کسی که پوزش و عذرخواهی دیگران را نپذیرد، بر حوض کوثر وارد نخواهد شد.

إحقاق الحق، ج 11، ص 431

حدیث - 2441

امام حسین علیه السلام فرمودند:

خود را از قسم و سوگند برهانید که همانا انسان به جهت یکی از چهار علت سوگند یاد می کند: در خود احساس سستی و کمبود دارد، به طوری که مردم به او بی اعتماد شده اند، پس برای جلب توجه مردم که او را تصدیق و تأیید کنند، سوگند می خورد. و یا آن که گفتارش معیوب و به دور از حقیقت است، و می خواهد با سوگند، سخن خود را تقویت و جبران کند. و یا در بین مردم متهم است - به دروغ و بی اعتمادی پس می خواهد با سوگند و قسم خوردن جبران ضعف نماید. و یا آن که سخنان و گفتارش متزلزل است هر زمان به نوعی سخن می گوید و زبانش به سوگند عادت کرده است.

تنبيه الخواطر، ص 429

حدیث - 2442

قال الإمامُ الحسنُ المُجتبى عليه السلام :

أَكْبَسُ الْكَيْسِ التَّقَى، وَ أَحْمَقُ الْحُمَقِ الْفُجُورَ، الْكَرِيمُ هُوَ التَّبَرُّعُ قَبْلَ السُّؤَالِ؛

امام حسن مجتبی علیه السلام فرمودند:

زیرک ترین و هوشیارترین افراد، شخص باتقوا و پرهیزکار می باشد؛ احمق و نادان ترین افراد، کسی است که تبه کار و اهل معصیت باشد؛ گرامی ترین و با شخصیت ترین افراد، آن کسی است که به نیازمندان پیش از اظهار نیازشان، کمک نماید.

إحقاق الحق، ج 11، ص 20

حدیث - 2443

قال الإمامُ الحسنُ المُجتبى عليه السلام :

وَاعْمَلْ لِدُنْيَاكَ كَأَنَّكَ تَعِيشُ أَبَدًا، وَاعْمَلْ لِآخِرَتِكَ كَأَنَّكَ تَمُوتُ غَدًا؛

امام حسن مجتبی علیه السلام فرمودند:

در دنیا از نظر اقتصاد و صرفه جوئی و چنان برنامه ریزی کن مثل آن که می خواهی همیشه دوام داشته باشی، و نسبت به آخرت به نوعی حرکت و کار کن مثل این که فردا خواهی مُرد.

کلمة الإمام الحسن عليه السلام ص 37

حدیث - 2444

قال الإمامُ الحسنُ المُجتبى عليه السلام :

إِنَّ الدُّنْيَا فِي حَلَالِهَا حِسَابٌ، وَفِي حَرَامِهَا عِقَابٌ، وَفِي الشُّبُهَاتِ عِتَابٌ، فَأَنْزِلِ الدُّنْيَا بِمَنْزِلَةِ الْمَيْتَةِ، خُذْ مِنْهَا مَا يَكْفِيكَ؛

امام حسن مجتبی علیه السلام فرمودند:

چیزهای دنیا اگر حلال باشد حساب و بررسی می شود و اگر از حرام به دست آید عذاب و عقاب دارد و اگر حلال و حرام آن معلوم نباشد سختی و ناراحتی خواهد داشت. پس باید دنیا (و موجوداتش) را همچون میتة و مرداری بشناسی که به مقدار نیاز و اضطرار از آن استفاده کنی.

کلمة الإمام الحسن عليه السلام ، ص 36

حدیث - 2445

قال الإمامُ الحَسَنُ المُجَتَّبِيُّ عليه السلام :
لَقَضَاءُ حَاجَةٍ أَخٍ لِي فِي اللَّهِ أَحَبُّ مِنِّي إِعْتِكَافٍ شَهْرٍ؛
امام حسن مجتبی عليه السلام فرمودند:
هر آینه برآوردن حاجت و رفع مشکل دوست و برادر، از یک ماه اعتکاف،
در مسجد و عبادت مستحبی، نزد من بهتر و محبوب تر است.
کلمة الإمام الحسن عليه السلام ، ص 139

حدیث - 2446

قال الإمامُ الحَسَنُ المُجَتَّبِيُّ عليه السلام :
الْلُّؤْمُ أَنْ لَا تَشْكُرَ النُّعْمَةَ؛
امام حسن مجتبی عليه السلام فرمودند:
از علائم پستی شخص، شکر نکردن از ولی نعمت است.
کلمة الإمام الحسن عليه السلام ، ص 139

حدیث - 2447

قال الإمامُ الحَسَنُ المُجَتَّبِيُّ عليه السلام :
الْمِزَاحُ يَأْكُلُ الْهَيْبَةَ، وَقَدْ أَكْثَرَ مِنَ الْهَيْبَةِ الصَّامِتُ؛
امام حسن مجتبی عليه السلام فرمودند:

مزاح و شوخی های زیاد و بیجا شخصیت و وقار انسان را از بین می برد، و چه بسا افراد ساکت دارای شخصیت و وقار عظیمی می باشند.

کلمة الإمام الحسن علیه السلام ، ص 139

حدیث - 2448

امام حسن مجتبی علیه السلام فرمودند:

همانا در قرآن چراغ های روشنائی بخش و شفا بخش دردها و گرفتاری های درونی وجود دارد، پس کسی که (خود را) با قرآن جلی دهد چشمانش قوی و روشن می گردد و قلب و درون خویش را صفا خواهد داد، چون که تفکر و اندیشه (در قرآن سبب) حیات قلب آگاه می باشد، همچنان که شخص روشن دل در تاریکی ها به وسیله نور چراغ حرکت می نماید و راه می رود.

بحار الأنوار، ج 78، ص 112

حدیث - 2449

مَنْ اسْتَخَفَّ بِإِخْوَانِهِ فَسَدَتْ مَرْوَتُهُ؛

امام حسن مجتبی علیه السلام فرمودند:

کسی که دوستان و برادرانش را سبک شمارد و نسبت به آن ها بی اعتناء باشد، مروّت و جوانمردیش فاسد گشته است.

کلمة الإمام الحسن علیه السلام ، ص 209

حدیث - 2450

قال الإمامُ الحسنُ المُجتبى عليه السلام :
إنَّ الحِلْمَ زِينَةُ، وَالْوَفَاءَ مَرْوَةٌ، وَالْعَجَلَةَ سَفَهٌ؛

امام حسن مجتبی علیه السلام فرمودند:

صبر و شکیبائی زینت شخص، وفای به عهد علامت جوانمردی، و عجله و
شتابزدگی (در کارها بدون اندیشه) دلیل بی خردی می باشد.

کلمة الإمام الحسن عليه السلام ، ص 198

حدیث - 2451

قال الإمامُ الحسنُ المُجتبى عليه السلام :
غَسْلُ الْيَدَيْنِ قَبْلَ الطَّعَامِ يُنْفِي الْفَقْرَ، وَبَعْدَهُ يُنْفِي الْهَمَّ؛

امام حسن مجتبی علیه السلام فرمودند:

شستن دست ها قبل از طعام فقر و تنگدستی را می زداید و بعد از آن
ناراحتی ها و آفات را از بین می برد.

کلمة الإمام الحسن عليه السلام ، ص 46

حدیث - 2452

قال الإمامُ الحسنُ المُجتبى عليه السلام :
عَجِبْتُ لِمَنْ يُفَكِّرُ فِي مَأْكُولِهِ كَيْفَ لَا يُفَكِّرُ فِي مَعْقُولِهِ، فَيَجْنِبُ بَطْنَهُ مَا يُؤْذِيهِ،
وَيُودِّعُ صَدْرَهُ مَا يُرْدِيهِ؛

امام حسن مجتبیٰ علیه السلام فرمودند:

تعجب می کنم از کسی که در فکر خوراک و تغذیه جسم و بدن هست ولی درباره تغذیه معنوی روحی خود نمی اندیشد، پس از غذاهای فاسد شده و خراب دوری می کند. و عقل و قلب و روح خود را کاری ندارد - هر چه و هر مطلب و برنامه ای به هر شکل و نوعی باشد استفاده می کند -.

بحارالأنوار، ج 1، ص 218، ح 43

حدیث - 2453

قال الإمام الحسن المجتبیٰ علیه السلام :

الْقَرِيبُ مَنْ قَرَّبَتْهُ الْمَوَدَّةُ وَإِنْ بَعُدَ نَسَبُهُ، وَالْبَعِيدُ مَنْ بَاعَدَتْهُ الْمَوَدَّةُ وَإِنْ قَرُبَ نَسَبُهُ؛

امام حسن مجتبیٰ علیه السلام فرمودند:

بهترین دوست نزدیک به انسان، آن کسی است که در تمام حالات دلسوز و با محبت باشد گرچه خویشاوندی نزدیکی هم نداشته باشد. و بیگانه ترین افراد کسی است که از محبت و دلسوزی بیگانه باشد گرچه از نزدیک ترین خویشاوندان باشد.

بحارالأنوار، ج 75، ص 106، ح 4

988 حدیث - 2454

قال الإمام الحسن المجتبیٰ علیه السلام :

إِنَّ مَنْ خَوَّفَكَ حَتَّى تَبْلُغَ الْأَمْنَ، خَيْرٌ مِمَّنْ يُؤْمِنُكَ حَتَّى تَلْتَقِيَ الْخَوْفَ؛

امام حسن مجتبیٰ علیه السلام فرمودند:

همانا کسی تو را در برابر عیب ها و کم بودها هشدار دهد تا آگاه و بیدار شوی، بهتر است از آن کسی که فقط تو را تعریف و تمجید کند تا بر عیب هایت افزوده گردد.

إحقاق الحق، ج 11، ص 242

حدیث - 2455

قالَ الإمامُ الحَسَنُ المُجتَبیُّ علیه السلام :

الْخَيْرُ الَّذِي لَا شَرَفِيهِ: الشُّكْرُ مَعَ النِّعْمَةِ، وَالصَّبْرُ عَلَى النَّازِلَةِ؛

امام حسن مجتبیٰ علیه السلام فرمودند:

آن خوبی که شرّ و آفتی در آن نباشد شکر در مقابل نعمت ها و صبر و شکیبائی در برابر سختی ها است.

بحارالأنوار، ج 75، ص 105، ح 4

حدیث - 2456

قالَ الإمامُ الحَسَنُ المُجتَبیُّ علیه السلام :

مَا تَشَاوَرَ قَوْمٌ إِلَّا هُدُوا إِلَى رُشْدِهِمْ؛

امام حسن مجتبیٰ علیه السلام فرمودند:

هیچ گروهی در کارهای اجتماعی، سیاسی، اقتصادی، فرهنگی و ... با یکدیگر مشورت نکرده اند مگر آن که به رشد فکری و عملی و ... رسیده اند.

بحارالأنوار، ج 75، ص 105، ح 4

حدیث - 2457

قال الإمامُ الحَسَنُ المُجَتَّبِيُّ عليه السلام :
السِّيَاسَةُ أَنْ تَرَعِيَ حُقُوقَ اللَّهِ، وَحُقُوقَ الْأَحْيَاءِ، وَحُقُوقَ الْأَمْوَاتِ؛
امام حسن مجتبی عليه السلام فرمودند:
مفهوم و معنای سیاست آن است که حقوق خداوند و حقوق موجودات زنده
و حقوق مردگان را رعایت کنی.
بحارالأنوار، ج 73، ص 318، ح 6

حدیث - 2458

قال الإمامُ الحَسَنُ المُجَتَّبِيُّ عليه السلام :
تَرَكُ الزَّنا، وَكُنْسُ الْفِناءِ، وَغَسْلُ الْأَنْاءِ مَجْلَبَةٌ لِلْغِناءِ؛
امام حسن مجتبی علیه السلام فرمودند:
انجام ندادن زنا، جاروب و نظافت کردن راهرو و درب منزل، و شستن
ظروف سبب رفاه و بی نیازی می گردد.
کلمة الإمام حسن عليه السلام ، ص 212

حدیث - 2459

قال الإمامُ الحَسَنُ المُجَتَّبِيُّ عليه السلام :

إِنَّ اللَّهَ لَمْ يَخْلُقْكُمْ عَبَثًا، وَلَيْسَ بِتَارِكِكُمْ سُدًى، كَتَبَ آجَالَكُمْ، وَقَسَمَ بَيْنَكُمْ مَعَائِشَكُمْ، لِيَعْرِفَ كُلُّ ذِي لُبٍّ مَنَزِلَتَهُ، وَأَنَّ مَا قَدَرَ لَهُ أَصَابُهُ، وَمَا صُرِفَ عَنْهُ فَلَنْ يُصِيبَهُ؛

امام حسن مجتبیٰ علیه السلام فرمودند:

خداوند شما انسان ها را بیهوده و بدون غرض نیافریده و شما را آزاد، رها نکرده است. لحظات آخر عمر هر یک معین و ثبت می باشد، نیازمندی ها و روزی هرکس سهمیه بندی و تقسیم شده است تا آن که موقعیت و منزلت شعور و درک اشخاص شناخته گردد.

بحار الأنوار، ج 75، ص 110، ح 5

حدیث - 2460

قَالَ الْإِمَامُ الْحَسَنُ الْمُجْتَبَى علیه السلام :
إِذَا لَقِيَ أَحَدُكُمْ أَخَاهُ فَلْيَقْبَلْ مَوْضِعَ النُّورِ مِنْ جَبْهَتِهِ؛

امام حسن مجتبیٰ علیه السلام فرمودند:

وقتی انسان برادر مؤمن و دوست خود را ملاقات نمود، باید پیشانی و سجده گاه او را ببوسد.

بحار الأنوار، ج 75، ص 105، ح 4

حدیث - 2461

قَالَ الْإِمَامُ الْحَسَنُ الْمُجْتَبَى علیه السلام :
الْعَارُ أَهْوَنُ مِنَ النَّارِ؛

امام حسن مجتبیٰ علیه السلام فرمودند:
 سرزنش و ننگ شمردن مردم انسان را، آسان تر است از معصیت و گناهی که
 موجب آتش جهنم شود.
 بحارالأنوار، ج 75، ص 105، ح 4

حدیث - 2462

قال الإمام الحسن المجتبیٰ علیه السلام :
 بَيْنَ الْحَقِّ وَالْبَاطِلِ أَرْبَعُ أَصَابِعٍ، مَا رَأَيْتَ بَعَيْنِكَ فَهُوَ الْحَقُّ وَقَدْ تَسْمَعُ بِأُذُنِكَ
 بَاطِلًا كَثِيرًا؛

امام حسن مجتبیٰ علیه السلام فرمودند:
 بین حق و باطل چهار انگشت فاصله است، آنچه که را با چشم خود ببینی
 حق است؛ و آنچه را شنیدی یا آن که برایت نقل کنند چه بسا باطل باشد.
 بحارالأنوار، ج 10، ص 130، ح 1

حدیث - 2463

قال الإمام الحسن المجتبیٰ علیه السلام :
 مَنْ عَرَفَ اللَّهَ أَحَبَّهُ، وَمَنْ عَرَفَ الدُّنْيَا زَهَدَ فِيهَا؛
 امام حسن مجتبیٰ علیه السلام فرمودند:
 هرکس خدا را بشناسد، (در عمل و گفتار) او را دوست دارد و کسی که دنیا
 را بشناسد آن را رها خواهد کرد.
 کلمة الإمام الحسن علیه السلام ، ص 140

حدیث - 2464

قال الإمامُ الحَسَنُ المُجَتَّبِيُّ عليه السلام :
مَنْ أَكْثَرَ مُجَالِسَةَ الْعُلَمَاءِ أَطْلَقَ عِقَالَ لِسَانِهِ، وَفَتَقَ مَرَاتِقَ ذَهْنِهِ، وَ سَرَّ مَا وَجَدَ
مِنَ الزِّيَادَةِ فِي نَفْسِهِ، وَكَانَتْ لَهُ وَلَايَةٌ لِّمَا يَعْلَمُ، وَ إِفَادَةٌ لِّمَا تَعْلَمُ؛
امام حسن مجتبی عليه السلام فرمودند:
هر که با علماء بسیار مجالست نماید، سخنش و بیانش در بیان حقایق آزاد و
روشن خواهد شد، و ذهن و اندیشه اش باز و توسعه می یابد و بر معلوماتش
افزوده می گردد و به سادگی می تواند دیگران را هدایت نماید.
احقاق الحق، ج 11، ص 238

حدیث - 2465

قال الإمامُ الحَسَنُ المُجَتَّبِيُّ عليه السلام :
مَنْ أَدَامَ الْأَخْتِلَافَ إِلَى الْمَسْجِدِ أَصَابَ إِحْدَى ثَمَانِ آيَةٍ مُحْكَمَةٍ، أَخَا مُسْتَفَادًا،
وَعِلْمًا مُسْتَطَرَفًا، وَرَحْمَةً مُنْتَظَرَةً، وَكَلِمَةً تَدُلُّهُ عَلَى الْهُدَى، أَوْ تَرُدُّهُ عَنِ الرَّدَى،
وَتَرَكَ الذُّنُوبَ حَيَاءً أَوْ خَشْيَةً؛
امام حسن مجتبی عليه السلام فرمودند:
هرکس جایگاه عبادات خود را در مسجد قرار دهد یکی از هشت فایده
شاملش می گردد: برهان و نشانه ای برای معرفت، دوست و برادری سودمند،
دانش و اطلاعاتی جامع، رحمت و محبت عمومی، سخن و مطلبی که او را

هدایت گر باشد، توفیق اجباری در ترک گناه به جهت شرم از مردم و یا به جهت ترس از عقاب.
حف العقول، ص 235

حدیث - 2466

قال الإمامُ الحسنُ المُجتبى عليه السلام :
إِنَّ اللَّهَ جَعَلَ شَهْرَ رَمَضانَ مِضْماراً لِخَلْقِهِ، فَيَسْتَبِقُونَ فِيهِ بِطاعَتِهِ إِلَى مَرْضَاتِهِ،
فَسَبَقَ قَوْمٌ فَفَازُوا، وَقَصَرَ آخَرُونَ فَخَابُوا ؛
امام حسن مجتبی علیه السلام فرمودند: خ
خداوند متعال ماه رمضان را برای بندگان خود میدان مسابقه قرار داد. پس
عده ای در آن ماه با اطاعت و عبادت به سعادت و خوشنودی الهی از یکدیگر
سبقت خواهند گرفت و گروهی از روی بی توجهی و سهل انگاری خسارت و
ضرر می نمایند.

من لا يحضره الفقيه، ج 1، ص 511، ح 1479

حدیث - 2467

قال الإمامُ الحسنُ المُجتبى عليه السلام :
وَإِنَّ حُبَّنَا لَيُسَاقِطُ الذُّنُوبَ مِنْ بَنِي آدَمَ، كَمَا يُسَاقِطُ الرِّيحُ الْوَرَقَ مِنَ الشَّجَرِ؛
امام حسن مجتبی علیه السلام فرمودند:

همانا محبت و دوستی با ما (اهل بیت رسول الله (صلی الله علیه وآله) سبب ریزش گناهان - از نامه اعمال - می شود، همان طوری که وزش باد، برگ درختان را می ریزد.

بحارالأنوار، ج 44، ص 23، ح 7

حدیث - 2468

قال الإمام الحسن المجتبی (علیه السلام) :
يَا ابْنَ آدَمَ! عَفِّ عَنِ مَحَارِمِ اللَّهِ تَكُنْ عَابِدًا، وَارْضَ بِمَا قَسَمَ اللَّهُ سُبْحَانَهُ لَكَ
تَكُنْ غَنِيًّا، وَأَحْسِنْ جَوَارَ مَنْ جَاوَرَكَ تَكُنْ مُسْلِمًا، وَصَاحِبِ النَّاسِ بِمِثْلِ مَا
تُحِبُّ أَنْ يُصَاحِبُوكَ بِهِ تَكُنْ عَدْلًا ؛

امام حسن مجتبی (علیه السلام) فرمودند:

ای فرزند آدم! نسبت به محرمات الهی عقیف و پاکدامن باش تا عابد و بنده خدا باشی. راضی باش بر آنچه که خداوند سبحان برایت تقسیم و مقدر نموده است، تا همیشه غنی و بی نیاز باشی. نسبت به همسایگان، دوستان و همنشینان خود نیکی و احسان نما تا مسلمان محسوب شوی. با افراد (مختلف) آنچنان بر خورد کن که انتظار داری دیگران همانگونه با تو بر خورد نمایند.

بحارالأنوار، ج 78، ص 112

حدیث - 2469

قَالَتْ فَاطِمَةُ الزَّهْرَاءُ - سَلَامُ اللَّهِ عَلَيْهَا - : يَا أَبَتِ، ذَكَرْتُ الْمَحْشَرَ وَوُقُوفَ
النَّاسِ عُرَاءَ يَوْمِ الْقِيَامَةِ، وَاسْأَلْتَهُ يَوْمَئِذٍ مِنَ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ ؛

حضرت فاطمه زهرا - سلام الله عليها - اظهار داشتند: ای پدر، من به یاد روز قیامت افتادم که مردم چگونه در پیشگاه خداوند با حالت برهنه خواهند ایستاد و فریاد رسی ندارد، جز اعمال و علاقه نسبت به اهل بیت (علیهم السلام).

کشف الغمّة، ج 2، ص 57

حدیث - 2470

قَالَتْ فَاطِمَةُ الزَّهْرَاءُ - سلام الله عليها - :
الْبُشْرَى فِي وَجْهِ الْمُؤْمِنِ يُوجِبُ لِصَاحِبِهِ الْجَنَّةَ، وَبُشْرَى فِي وَجْهِ الْمُعَانِدِ يَقْسِي
صَاحِبَهُ عَذَابَ النَّارِ ؛

حضرت فاطمه زهرا - سلام الله عليها - فرمودند:
تبسم و شادمانی در برابر مؤمن موجب دخول در بهشت خواهد گشت، و
نتیجه تبسم در مقابل دشمنان و مخالفان سبب ایمنی از عذاب خواهد بود.
مستدرک الوسائل، ج 12، ص 262

حدیث - 2471

قَالَتْ فَاطِمَةُ الزَّهْرَاءُ - سلام الله عليها - : مَا يَصْنَعُ الصَّائِمُ بِصِيَامِهِ إِذَا لَمْ يَصُنْ
لِسَانَهُ وَ سَمْعَهُ وَ بَصَرَهُ وَ جَوَارِحَهُ ؛
حضرت فاطمه زهرا - سلام الله عليها - فرمودند: روزه داری که زبان و
گوش و چشم و دیگر اعضاء و جوارح خود را کنترل ننماید هیچ سودی از
روزه خود نمی برد.

مستدرک الوسائل، ج 7، ص 336، ح 2

حدیث - 2472

قَالَتْ فَاطِمَةُ الزَّهْرَاءُ - سلام الله عليها - :
الزَّم رِجْلَهَا، فَإِنَّ الْجَنَّةَ تَحْتَ أَقْدَامِهَا، وَالزَّم رِجْلَهَا فَتَمَّ الْجَنَّةَ ؛
حضرت فاطمه زهرا - سلام الله عليها - فرمودند:
همیشه در خدمت مادر و پای بند او باش، چون بهشت زیر پای مادران
است؛ و نتیجه آن نعمت های بهشتی خواهد بود.
کنز العمال، ج 16، ص 462، ح 45443

حدیث - 2473

قَالَتْ فَاطِمَةُ الزَّهْرَاءُ - سلام الله عليها - :
إِنْ كُنْتَ تَعْمَلُ بِمَا أَمْرُنَاكَ وَتَنْتَهِي عَمَّا زَجَرْنَاكَ عَنْهُ، قَأْنْتَ مِنْ شِيعَتِنَا، وَإِلَّا
فَلَا ؛
حضرت فاطمه زهرا - سلام الله عليها - فرمودند:
اگر آنچه را که ما اهل بیت عصمت و طهارت دستور داده ایم عمل کنی و از
آنچه نهی کرده ایم خودداری نمایی، تو از شیعیان ما هستی وگرنه، خیر.
تفسیر الإمام العسکری علیه السلام ، ص 320، ح 191

حدیث - 2474

قَالَتْ فَاطِمَةُ الزَّهْرَاءُ - سلام الله عليها - :

إِنِّي قَدِ اسْتَقْبَحْتُ مَا يُصْنَعُ بِالنِّسَاءِ، إِنَّهُ يُطْرَحُ عَلَى الْمَرْثَةِ الثَّوْبَ فَيَصِفُهَا لِمَنْ رَأَى، فَلَا تَحْمِلْنِي عَلَى سَرِيرِ ظَاهِرٍ، أُسْتَرِنِي، سَتَرَكَ اللَّهُ مِنَ النَّارِ؛

حضرت فاطمه زهرا - سلام الله عليها - در آخرین روزهای عمر پر برکتشان ضمن وصیتی به اسماء فرمودند: من بسیار زشت و زننده می دانم که جنازه زنان را پس از مرگ با انداختن پارچه ای روی بدنش تشییع می کنند. و افرادی اندام و حجم بدن او را مشاهده کرده و برای دیگران تعریف می نمایند. مرا بر تختی که اطرافش پوشیده نیست و مانع مشاهده دیگران نباشد قرار مده بلکه مرا با پوشش کامل تشییع کن، خداوند تو را از آتش جهنم مستور و محفوظ نماید.

تهذیب الأحکام، ج 1، ص 429

حدیث - 2475

قَالَتْ فَاطِمَةُ الزَّهْرَاءُ - سلام الله عليها - :
خَيْرٌ لِلنِّسَاءِ أَنْ لَا يَرَيْنَ الرَّجَالَ وَلَا يَرَاهُنَّ الرَّجَالُ ؛
حضرت فاطمه زهرا - سلام الله عليها - فرمودند:
بهترین چیز برای حفظ شخصیت زن آن است که مردی را نبیند و نیز مورد مشاهده مردان قرار نگیرد.

بحار الأنوار، ج 43، ص 54، ح 48

حدیث - 2476

قَالَتْ فَاطِمَةُ الزَّهْرَاءُ - سلام الله عليها - :

مَنْ سَلَّمَ عَلَيْهِ أَوْ عَلَى ثَلَاثَةِ أَيَّامٍ أَوْجَبَ اللَّهُ لَهُ الْجَنَّةَ، قُلْتُ لَهَا: فِي حَيَاتِهِ وَ حَيَاتِكَ؟ قَالَتْ: نَعَمْ وَ بَعْدَ مَوْتِنَا؛

حضرت فاطمه زهرا - سلام الله عليها - فرمودند:

هر که بر پدرم رسول خدا و بر من به مدت سه روز سلام کند خداوند بهشت را برای او واجب می گرداند. راوی گوید: عرضه داشتیم: آیا در زمان حیات و زنده بودن؟ فرمودند: چه در زمان حیات ما باشد؛ و یا پس از مرگ.

بحارالأنوار، ج 43، ص 185، ح 17

حدیث - 2477

قَالَتْ فَاطِمَةُ الزَّهْرَاءُ - سلام الله عليها - :

مَنْ أَصْعَدَ إِلَى اللَّهِ خَالِصَ عِبَادَتِهِ، أَهْبَطَ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ لَهُ أَفْضَلَ مَصْلَحَتِهِ؛

حضرت فاطمه زهرا - سلام الله عليها - فرمودند:

هرکس عبادات و کارهای خود را خالصانه برای خدا انجام دهد، خداوند بهترین مصلحت ها و برکات خود را برای او تقدیر می نماید.

تنبيه الخواطر، ص 108

حدیث - 2478

قَالَتْ فَاطِمَةُ الزَّهْرَاءُ - سلام الله عليها - :

أَبُوا هَذِهِ الْأُمَّةِ مُحَمَّدٌ وَ عَلَى، يُقِيمَانِ أَوْدَهُمْ، وَ يُنْقِذَانِ مِنَ الْعَذَابِ الدَّائِمِ إِنْ أَطَاعُوهُمَا، وَ يُبِيحَانِهِمُ النَّعِيمَ الدَّائِمَ إِنْ وَاَقَفُوهُمَا؛

حضرت فاطمه زهرا - سلام الله عليها - فرمودند:

حضرت محمد (صلی الله علیه وآله) و علی (علیه السلام) ، والدین این امت هستند، چنانچه از آن دو پیروی کنند آن ها را از انحرافات دنیوی و عذاب همیشگی آخرت نجات می دهند و از نعمت های متنوع و وافر بهشتی بهره مندشان می سازند.

بحارالأنوار، ج 23، ص 259، ح 8

حدیث - 2479

إِتَّقُوا مَعَاصِيَ اللَّهِ فِي الْخَلَوَاتِ فَإِنَّ الشَّاهِدَ هُوَ الْحَاكِمُ ؛
امام علی (علیه السلام) فرمودند:

دوری و اجتناب کنید از معصیت های الهی، حتی در پنهانی، پس به درستی که خداوند شاهد اعمال و نیات است؛ و نیز او حاکم و قاضی خواهد بود.
شرح نهج البلاغه ابن عبده، ج 3، ص 324

حدیث - 2480

قَالَ الْأَمَامُ عَلِيُّ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) :
إِنَّ الْيَوْمَ عَمَلٌ وَلَا حِسَابَ، وَعَدَاً حِسَابٌ وَلَا عَمَلٌ ؛
امام علی (علیه السلام) فرمودند:

امروزه در دنیا زحمت و فعالیت، بدون حساب است و فردای قیامت، حساب و بررسی اعمال و دریافت پاداش است.
شرح نهج البلاغه ابن عبده، ج 1

حدیث - 2481

قالَ الإمامُ علیٌّ علیه السلام :
فی تَقَلُّبِ الْأَحْوالِ عُلِمَ جَواهِرُ الرِّجالِ ؛
امام علی علیه السلام فرمودند:
در تغییر و دگرگونی حالات و حوادث، فطرت و حقیقت اشخاص شناخته
می شود.

شرح نهج البلاغه فیض الإسلام، ص 1183

حدیث - 2482

قالَ الإمامُ علیٌّ علیه السلام :
كَتَبَ اللَّهُ الْجِهَادَ عَلَى الرِّجالِ وَالنِّساءِ، فَجِهَادُ الرِّجُلِ بَذْلُ مالِهِ وَنَفْسِهِ حَتَّى يُقْتَلَ
فِي سَبِيلِ اللَّهِ، وَجِهَادُ الْمَرْئَةِ أَنْ تَصْبِرَ عَلَى ما تَرى مِنْ أذى زَوْجِها وَغَیْرِتِهِ ؛
امام علی علیه السلام فرمودند:
خداوند جهاد را بر مردان و زنان لازم دانسته است. پس جهاد مرد، آن است
که از مال و جانیش بگذرد تا جائی که در راه خدا کشته و شهید شود. و جهاد
زن آن است که در مقابل زحمات و صدمات شوهر و بر غیرت و جوانمردی او
صبر نماید.

وسائل الشیعة، ج 15، ص 23، ح 19934

حدیث - 2483

قالَ الإمامُ علیٌّ عَلَیْهِ السَّلَامُ :

یَوْمُ الْمَظْلُومِ عَلَی الظَّالِمِ أَشَدُّ مِنْ یَوْمِ الظَّالِمِ عَلَی الْمَظْلُومِ ؛

امام علی عَلَیْهِ السَّلَامُ فرمودند:

روز داد خواهی مظلوم بر علیه ظالم سخت تر است از روزی که ظالم ستم بر مظلوم می کند.

شرح نهج البلاغه فیض الاسلام، ص 1193

حدیث - 2484

قالَ الإمامُ علیٌّ عَلَیْهِ السَّلَامُ :

اللِّسَانُ سُبُعٌ إِنْ خُلِيَ عَنْهُ عَقَرَ ؛

امام علی عَلَیْهِ السَّلَامُ فرمودند:

زبان، همچون درنده ای است که اگر آزاد باشد زخم و جراحت (سختی به جسم و ایمان) خواهد زد.

شرح نهج البلاغه ابن عبده، ج 3، ص 165

حدیث - 2485

قالَ الإمامُ علیٌّ عَلَیْهِ السَّلَامُ :

أَيُّهَا النَّاسُ، إِيَّاكُمْ وَحُبُّ الدُّنْيَا، فَإِنَّهَا رَأْسُ كُلِّ خَطِيئَةٍ، وَبَابُ كُلِّ بَلِيَّةٍ، وَدَاعِي كُلِّ رَزِيَّةٍ ؛

امام علی علیه السلام فرمودند:

ای گروه مردم، نسبت به محبت و علاقه به دنیا مواظب باشید، چون که علاقه و محبت به دنیا اساس هر خطا و انحرافی است، و دروازه هر بلا و گرفتاری است، و نزدیک کننده هر فتنه و آشوب؛ و نیز آورنده هر مصیبت و مشکلی است.

تحف العقول، ص 152

حدیث - 2486

قالَ الإمامُ علی علیه السلام :

فی وصَّیْتِهِ لِلْحَسَنِ علیه السلام : سَلْ عَنِ الرَّفِیقِ قَبْلَ الطَّرِیقِ، وَعَنِ الْجَارِ قَبْلَ الدَّارِ؛

امام علی علیه السلام ضمن سفارشی به فرزندش امام حسن علیه السلام فرمودند:

پیش از آن که بخواهی مسافرت بروی، رفیق مناسب راه را جویا باش، و

پیش از آن که منزلی را تهیه کنی همسایگان را بررسی کن که چگونه هستند.

بحارالأنوار، ج 76، ص 155، ح 36

حدیث - 2487

قالَ الإمامُ علی علیه السلام :

یا کَمِیلُ، قُلِ الْحَقَّ عَلَى كُلِّ حَالٍ، وَوَادِدِ الْمُتَّقِینَ، وَاهْجُرِ الْفَاسِقِینَ، وَجَانِبِ

الْمُنَافِقِینَ، وَلَا تُصَاحِبِ الْخَائِنِینَ؛

امام علی علیه السلام فرمودند:

در هر حالتی حق را بگو و مدافع آن باش، دوستی و معاشرت با پرهیزگاران را ادامه ده، و از فاسقین و معصیت کاران کناره گیری کن، و از منافقان دوری و فرار کن، و با خیانتکاران همراهی و هم نشینی منما.

بحارالأنوار، ج 77، ص 271، ح 1

حدیث - 2488

قال الإمام علي عليه السلام :
عَجِبْتُ لِابْنِ آدَمَ، أَوَّلُهُ نُطْفَةٌ، وَ آخِرُهُ جِيْفَةٌ، وَ هُوَ قَائِمٌ بَيْنَهُمَا وَعَاءٌ لِلْغَائِطِ، ثُمَّ يَتَكَبَّرُ؛

امام علی علیه السلام فرمودند:

تعجب می کنم از کسی که اولش قطره ای آب ترش شده و عاقبتش لاشه ای متعفن بد بو خواهد بود و خود را ظرف فضولات قرار داده است، با این حال تکبر و بزرگ منشی هم می نماید.

وسائل الشیعة، ج 1، ص 334، ح 880

حدیث - 2489

قال الإمام علي عليه السلام :
لَا خَيْرَ فِي الدُّنْيَا إِلَّا لِرَجُلَيْنِ: رَجُلٌ يَزِدُّهُ فِي كُلِّ يَوْمٍ إِحْسَانًا، وَ رَجُلٌ يَتَدَارَكُ ذَنْبَهُ بِالتَّوْبَةِ، وَ أَنَّى لَهُ بِالتَّوْبَةِ، وَاللَّهُ لَوْ سَجَدَ حَتَّى يَنْقَطِعَ عُنُقُهُ مَا قَبِلَ اللَّهُ مِنْهُ إِلَّا بِوَلَايَتِنَا أَهْلِ الْبَيْتِ؛

امام علی علیه السلام فرمودند:

خیر و خوبی در دنیا وجود ندارد مگر برای دو دسته: دسته اول آنان که سعی نمایند در هر روز، نسبت به گذشته کار بهتری انجام دهند. دسته دوم آنان که نسبت به خطاها و گناهان گذشته خود پشیمان و سرافکنده گردند و توبه نمایند، و توبه کسی پذیرفته نیست مگر آن که با اعتقاد بر ولایت ما اهل بیت عصمت و طهارت باشد.

وسائل الشیعة، ج 16، ص 76، ح 5

حدیث - 2490

قال الإمام علي عليه السلام :

قَدَرُ الرَّجُلِ عَلَى قَدَرِ هِمَّتِهِ، وَ شُجَاعَتُهُ عَلَى قَدَرِ نَفَقَتِهِ، وَ صِدَاقَتُهُ عَلَى قَدَرِ مُرُوءَتِهِ، وَ عِفَّتُهُ عَلَى قَدَرِ غَيْرَتِهِ ؛
امام علی علیه السلام فرمودند:

ارزش هر انسانی به قدر همت اوست، و شجاعت و توان هر شخصی به مقدار گذشت و احسان اوست، و درستکاری و صداقت او به قدر جوانمردی اوست، و پاکدامنی و عفت هر فرد به اندازه غیرت او خواهد بود.

نزهة الناظر و تنبيه الخاطر، ص 46، ح 12

حدیث - 2491

قال الإمام علي عليه السلام :

يَا ابْنَ آدَمَ، لَا تَحْمِلْ هَمَّ يَوْمِكَ الَّذِي لَمْ يَأْتِكَ عَلَى يَوْمِكَ الَّذِي أَنْتَ فِيهِ، فَإِنْ يَكُنْ بَقِيَ مِنْ أَجَلِكَ، فَإِنَّ اللَّهَ فِيهِ يَرْزُقُكَ ؛

امام علی علیه السلام فرمودند:

ای فرزند آدم، غُصّه رزق و آذوقه آن روزی که در پیش داری و هنوز نیامده است نخور، زیرا چنانچه زنده بمانی و عمرت باقی باشد خداوند متعال روزی آن روز را هم می رساند.

نزهة الناظر و تنبيه الخاطر، ص 52، ح 26

حدیث - 2492

امام علی علیه السلام فرمودند:

یک ساعت در محضر علماء نشستن که انسان را به مبدأ و معاد آشنا سازند از هزار سال عبادت نزد خداوند محبوب تر خواهد بود. توجّه و نگاه به عالم از اعتکاف و یک سال عبادت مستحبّی در خانه خدا بهتر است. زیارت و دیدار علماء، نزد خداوند از هفتاد مرتبه طواف اطراف کعبه محبوب تر خواهد بود، و نیز افضل از هفتاد حجّ و عمره قبول شده می باشد. همچنین خداوند او را هفتاد مرحله ترفیع درجه می دهد و رحمت و برکت خود را بر او نازل می گرداند، و ملائکه شهادت می دهند به این که او اهل بهشت است.

بحار الأنوار، ج 1، ص 205، ح 33

حدیث - 2493

قالَ الأمامُ علی علیه السلام :
أَعَزُّ الْعِزِّ الْعِلْمُ، لِأَنَّ بِهِ مَعْرِفَةَ الْمَعَادِ وَالْمَعَاشِ، وَ أَذْلُ الذُّلِّ الْجَهْلُ، لِأَنَّ صَاحِبَهُ
أَصَمُّ، أَبْكَمُّ، أَعْمَى، حَيْرَانٌ ؛
امام علی علیه السلام فرمودند:

عزیزترین عزّت ها علم و کمال است، برای این که شناخت معاد و تأمین
معاشِ انسان، به وسیله آن انجام می پذیرد. و پست ترین ذلّت ها جهل و نادانی
است، زیرا که صاحبش همیشه در کوری و لالی و کوری می باشد و در تمام امور
سرگردان خواهد بود.

نزهة الناظر و تنبيه الخاطر، ص 70، ح 65

حدیث - 2494

قالَ الأمامُ علی علیه السلام :
تَفَضَّلْ عَلَى مَنْ شِئْتَ فَأَنْتَ أَمِيرُهُ، وَ اسْتَغْنِ عَمَّنْ شِئْتَ فَأَنْتَ نَظِيرُهُ، وَ افْتَقِرْ
إِلَى مَنْ شِئْتَ فَأَنْتَ أَسِيرُهُ ؛
امام علی علیه السلام فرمودند:

بر هر که خواهی نیکی و احسان نما، تا رئیس و سرور او گردی؛ و از هر که
خواهی بی نیازی جوی تا همانند او باشی. و خود را نیازمند هر که خواهی بدان
- و از او تقاضای کمک نما - تا اسیر او گردی.

بحار الأنوار، ج 70، ص 13

حدیث - 2495

قال الإمام علي عليه السلام :

الْعُقُولُ أئِمَّةُ الْأَفْكَارِ، وَ الْأَفْكَارُ أئِمَّةُ الْقُلُوبِ، وَ الْقُلُوبُ أئِمَّةُ الْحَوَاسِّ، وَ الْحَوَاسُّ أئِمَّةُ الْأَعْضَاءِ ؛

امام علی علیه السلام فرمودند:

عقل هر انسانی پیشوای فکر و اندیشه اوست؛ و فکر پیشوای قلب و درون او خواهد بود؛ و قلب پیشوای حواس پنج گانه می باشد، و حواس پیشوای تمامی اعضا و جوارح است.

بحار الأنوار، ج 1، ص 96، ح 40

حدیث - 2496

قال الإمام علي عليه السلام :

أَوْحَى اللَّهُ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى إِلَى نَبِيٍِّّ مِنَ الْأَنْبِيَاءِ: قُلْ لِقَوْمِكَ لَا يَلْبِسُوا لِبَاسَ أَعْدَائِي، وَ لَا يَطْعَمُوا مَطَاعِمَ أَعْدَائِي، وَ لَا يَتَشَكَّلُوا بِمَشَاكِلِ أَعْدَائِي، فَيَكُونُوا أَعْدَائِي ؛

امام علی علیه السلام فرمودند:

خداوند تبارک و تعالی بر یکی از پیامبران وحی فرستاد: به امت خود بگو: لباس دشمنان مرا نپوشند و غذای دشمنان مرا میل نکنند و هم شکل دشمنان من نگردند، وگرنه ایشان هم دشمن من خواهند بود.

مستدرک الوسائل، ج 3، ص 210، ح 3386

حدیث - 2497

قالَ الإمامُ عليّ عليه السلام :

لا ينبغي للعبد ان يثق بخصلتين: العافية و الغنى، بينا تراه مُعافاً إِذْ سَقُمَ، وَ بينا تراه غنياً إِذْ افْتَقَرَ ؛

امام علی علیه السلام فرمودند:

سزاوار نیست که بنده خدا، در دوران زندگی به دو خصوصیت اعتماد کند و به آن دلبسته باشد: یکی عافیت و تندرستی و دیگری ثروت و بی نیازی است. زیرا چه بسا در حال صحت و سلامتی می باشد ولی ناگهان انواع مریضی ها بر او عارض می گردد و یا آن که در موقعیت و امکانات خوبی است، ناگهان فقیر و بیچاره می شود، - پس بدانیم که دنیا و تمام امکانات آن بی ارزش و بی وفا خواهد بود و تنها عمل صالح مفید و سودبخش می باشد -.

بحارالأنوار، ج 69، ص 68

حدیث - 2498

قالَ الإمامُ عليّ عليه السلام :

كُلُّوا ما يَسْقُطُ مِنَ الْخَوَانِ فَإِنَّهُ شِفَاءٌ مِنْ كُلِّ دَاءٍ بِإِذْنِ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ، لِمَنْ أَرَادَ أَنْ يَسْتَشْفِيَ بِهِ ؛

امام علی علیه السلام فرمودند:

آنچه اطراف ظرف غذا و سفره می ریزد جمع کنید و بخورید، که همانا هرکس آن ها را به قصد شفا میل نماید، به اذن حق تعالی شفای تمام دردهای او خواهد شد.

مستدرک الوسائل، ج 16، ص 291، ح 19920

حدیث - 2499

قال الإمام علي عليه السلام :
أَطْرِقُوا أَهَالِيَكُمْ فِي كُلِّ لَيْلَةٍ جُمُعَةٍ بِشَيْءٍ مِنَ الْفَاكِهَةِ، كَيْ يَفْرَحُوا بِالْجُمُعَةِ ؛
امام علی علیه السلام فرمودند:

در هر شب جمعه همراه با مقداری میوه بر اهل منزل و خانواده خود وارد شوید تا موجب شادمانی آن ها در جمعه گردد.
بحار الأنوار، ج 101، ص 73، ح 24

حدیث - 2500

قال الإمام علي عليه السلام :
مَا مِنْ يَوْمٍ يَمُرُّ عَلَى ابْنِ آدَمَ إِلَّا قَالَ لَهُ ذَلِكَ الْيَوْمُ: يَا بْنَ آدَمَ أَنَا يَوْمٌ جَدِيدٌ وَ
أَنَا عَلَيْكَ شَهِيدٌ. فَقُلْ فِي خَيْرًا، وَاعْمَلْ فِي خَيْرًا، أَشْهَدُ لَكَ بِهِ فِي الْقِيَامَةِ، فَإِنَّكَ
لَنْ تَرَانِي بَعْدَهُ أَبَدًا ؛
امام علی علیه السلام فرمودند:

هر روزی که بر انسان وارد شود، گوید: من روز جدیدی هستم، من بر اعمال و گفتار تو شاهد می باشم. سعی کن سخن خوب و مفید بگوئی، کار خوب و

نیک انجام دهی. من در روز قیامت شاهد اعمال و گفتار تو خواهم بود. و بدان
امروز که پایان یابد دیگر مرا نخواهی دید و قابل جبران نیست.
أمالی صدوق، ص 95

حدیث - 2501

قال الإمامُ علیؑ :
الْمُلُوكُ حُكَّامٌ عَلَى النَّاسِ، وَالْعِلْمُ حَاكِمٌ عَلَيْهِمْ، وَحَسْبُكَ مِنَ الْعِلْمِ أَنْ تَخْشَى
اللَّهَ، وَحَسْبُكَ مِنَ الْجَهْلِ أَنْ تَعْجَبَ بِعِلْمِكَ ؛
امام علیؑ فرمودند:

ملوک بر مردم حاکم هستند و علم بر تمامی ایشان حاکم خواهد بود، تو را
در علم کافی است که از خداوند ترسناک باشی؛ و به دانش و علم خود بالیدن،
بهترین نشانه نادانی است.
أمالی طوسی، ج 1، ص 55

حدیث - 2502

قال الإمامُ علیؑ :
الدُّنْيَا تُطْلَبُ لِثَلَاثَةِ أَشْيَاءَ: الْغِنَى، وَالْعِزُّ، وَالرَّاحَةُ، فَمَنْ زَهَدَ فِيهَا عَزَّ، وَ مَنْ قَنَعَ
إِسْتَغْنَى، وَ مَنْ قَلَّ سَعْيُهُ اسْتَرَاحَ ؛
امام علیؑ فرمودند:

دنیا و اموال آن، برای سه هدف دنبال می شود: بی نیازی، عزت و شوکت،
آسایش و آسوده بودن. هر که زاهد باشد؛ عزیز و با شخصیت است، هر که قانع

باشد؛ بی نیاز و غنی گردد، هر که کمتر خود را در تلاش و زحمت قرار دهد؛ همیشه آسوده و در آسایش است.

وافی، ج 4، ص 402

حدیث - 2503

قالَ الإمامُ علیٌّ عليه السلام :

الْحَقُّ جَدِيدٌ وَإِنْ طَالَتِ الْأَيَّامُ، وَالْبَاطِلُ مَخْذُولٌ وَإِنْ نَصَرَهُ أَقْوَامٌ؛

امام علی عليه السلام فرمودند:

حق و حقیقت در تمام حالات جدید و تازه است گر چه مدتی بر آن گذشته باشد و باطل همیشه پست و بی اساس است گر چه افراد بسیاری از آن حمایت کنند.

وسائل الشیعة، ج 25، ص 434، ح 32292

حدیث - 2504

قالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ :

وَ عَظَنِي جِبْرِيلُ عليه السلام : يَا مُحَمَّدُ، أَحَبُّ مَنْ شِئْتَ فَإِنَّكَ مُفَارِقُهُ، وَ أَعْمَلُ مَا شِئْتَ فَإِنَّكَ مُلَاقِيهِ؛

رسول خدا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمودند:

جبرئیل مرا موعظه و نصیحت کرد: با هر کس که خواهی دوست باش، بالأخره بین تو و او جدائی خواهد افتاد، هر چه خواهی انجام ده، ولی بدان نتیجه و پاداش آن را خواهی گرفت.

حدیث - 2505

قال رَسُولُ اللَّهِ ﷺ :

سَادَةُ النَّاسِ فِي الدُّنْيَا الْأَسْخِيَاءُ، سَادَةُ النَّاسِ فِي الْآخِرَةِ الْأَتْقِيَاءُ ؛

رسول خدا ﷺ فرمودند:

سرور و سید مردم در دنیا افراد سخاوتمند خواهند بود، و سید و سرور انسان ها در قیامت پرهیزکاران می باشند.

اعیان الشیعة، ج 1، ص 302

حدیث - 2506

قال رَسُولُ اللَّهِ ﷺ :

كُلُّ عَيْنٍ بَاكِیَةٌ یَوْمَ الْقِیَامَةِ إِلَّا ثَلَاثَ أَعْیُنَ: عَيْنٌ بَكَتْ مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ، وَعَيْنٌ غُضَّتْ عَنْ مَحَارِمِ اللَّهِ، وَعَيْنٌ بَاتَتْ سَاهِرَةً فِی سَبِيلِ اللَّهِ ؛

رسول خدا ﷺ فرمودند:

تمامی چشم ها در روز قیامت گریانند، مگر سه دسته: 1 - آن چشمی که به جهت خوف و ترس از عذاب خداوند گریه کرده باشد. 2 - چشمی که از گناهان و موارد خلاف بسته و نگاه نکرده باشد. 3 - چشمی که شبها در عبادت و بندگی خداوند متعال بیدار بوده باشد.

ثواب الأعمال، ص 211، ح 1

حدیث - 2507

قال رَسُولُ اللَّهِ ﷺ :

مَنْ وَقَرَ ذَا شَيْبَةٍ فِي الْأَسْلَامِ أَمَّنَهُ اللَّهُ مِنْ فَزَعِ يَوْمِ الْقِيَامَةِ ؛

رسول خدا ﷺ فرمودند:

هر کس بزرگ سال مسلمانی را گرامی دارد و احترام نماید، خداوند او را در قیامت از سختی ها و مشکلات در امان می دارد.

الکافی، ج 2، ص 658، ح 3

حدیث - 2508

قال رَسُولُ اللَّهِ ﷺ :

الْصَّدَقَةُ بِعَشْرٍ، وَالْقَرْضُ بِثَمَانِيَةِ عَشَرَ، وَصِلَةُ الرَّحِمِ بِأَرْبَعَةٍ وَعِشْرِينَ؛

رسول خدا ﷺ فرمودند:

پاداش و ثواب دادن صدقه ده برابر درجه، و دادن قرض الحسنة هیجده درجه، و انجام صله رحم بیست و چهار درجه افزایش خواهد داشت.

مستدرک الوسائل، ج 7، ص 194، ح 8010

حدیث - 2509

قال رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ :

الْمَرْءُ عَلَى دِينِ خَلِيلِهِ، فَلْيَنْظُرْ أَحَدُكُمْ مَنْ يُخَالِطُ؛

رسول خدا ﷺ فرمودند:

انسان بر روش و اخلاق دوستش پرورش می یابد و شناخته می شود، پس
متوجه باشید با چه کسی دوست و همنشین می باشید.

بحار الأنوار، ج 71، ص 192، ح 12

حدیث - 2510

قال رَسُولُ اللَّهِ ﷺ :

حَسُّنُوا أَخْلَاقَكُمْ، وَاطْفُوا جِيرَانَكُمْ، وَاکْرُمُوا نِسَائَكُمْ، تَدْخُلُوا الْجَنَّةَ بِغَيْرِ
حِسَابٍ؛

رسول خدا ﷺ فرمودند:

رفتار و اخلاق خود را نیکو سازید، نسبت به همسایگان با ملاحظت و محبت
برخورد نمائید، زنان و همسران خود را گرامی دارید تا بدون حساب وارد
بهشت گردید.

اعیان الشیعة، ج 1، ص 301

حدیث - 2511

قال رَسُولُ اللَّهِ ﷺ :

حُبُّ الْجَاهِ وَالْمَالِ يُنْبِتُ النَّفَاقَ فِي الْقَلْبِ، كَمَا يُنْبِتُ الْمَاءُ الْبَقْلَ؛

رسول خدا ﷺ فرمودند:

علاقه نسبت به ریاست و ثروت سبب روئیدن نفاق در قلب و درون خواهد
شد، همان طوری که آب و باران سبب روئیدن سبزیجات می باشند.

تنبيه الخواطر، ص 264

حدیث - 2512

قال رَسُولُ اللَّهِ ﷺ :

عَجِبْتُ لِمَنْ يَحْتَمِي مِنَ الطَّعَامِ مَخَافَةَ الدَّاءِ، كَيْفَ لَا يَحْتَمِي مِنَ الذُّنُوبِ، مَخَافَةَ النَّارِ؛

رسول خدا ﷺ فرمودند:

تعجب دارم از کسانی که نسبت به خورد و خوراک خود اهمیتی می دهند تا مبدا مریض شوند ولیکن اهمیتی نسبت به گناهان نمی دهند و باکی از آتش سوزان جهنم ندارند.

بحار الأنوار، ج 70، ص 347، ح 34

حدیث - 2513

قال رَسُولُ اللَّهِ ﷺ :

صَدَقَةُ السَّرِّ تُطْفِئُ الْخَطِيئَةَ، كَمَا تُطْفِئُ الْمَاءُ النَّارَ، وَ تَدْفَعُ سَبْعِينَ بَاباً مِنَ الْبَلَاءِ؛

رسول خدا ﷺ فرمودند:

صدقه ای که محرمانه و پنهانی داده شود سبب پاکی گناهان می باشد، همان طوری که آب، آتش را خاموش می کند، همچنین صدقه هفتاد نوع بلا و آفت را بر طرف می نماید.

مستدرک الوسائل، ج 7، ص 184، ح 7984

حدیث - 2514

قال رَسُولُ اللَّهِ ﷺ :

مَنْ تَوَلَّى عَمَلًا وَهُوَ يَعْلَمُ أَنَّهُ لَيْسَ لَهُ بِأَهْلٍ، فَلْيَتَّبِعْهُ مَقْعَدُهُ مِنَ النَّارِ؛

رسول خدا ﷺ فرمودند:

هر که ریاست و مسئولیتی را بپذیرد و بداند که اهلیت آن را ندارد، در قبر و قیامت جایگاه او پر از آتش خواهد شد.

تاریخ الإسلام، ج 101-120، ص 285

حدیث - 2515

قال رَسُولُ اللَّهِ ﷺ :

لَا تُشْبِعُوا، فَيُطْفَأَ نُورُ الْمَعْرِفَةِ مِنْ قُلُوبِكُمْ؛

رسول خدا ﷺ فرمودند:

شکم خود را از خوراک سیر و پر مگردانید، چون که سبب خاموشی نور عرفان و معرفت در افکار و قلب هایتان می گردد.

مستدرک الوسائل، ج 16، ص 218، ح 19646

حدیث - 2516

قال رَسُولُ اللَّهِ ﷺ :

مَنْ تَزَوَّجَ امْرَأَةً لِمَالِهَا وَكَلَهُ اللَّهُ إِلَيْهِ، وَ مَنْ تَزَوَّجَهَا لِجَمَالِهَا رَأَى فِيهَا مَا يَكْرَهُ،

وَ مَنْ تَزَوَّجَهَا لِدِينِهَا جَمَعَ اللَّهُ لَهُ ذَلِكَ؛

رسول خدا ﷺ فرمودند:

هر کس زنی را به جهت ثروتش ازدواج کند خداوند او را به همان واگذار می نماید، و هر که با زنی به جهت زیبایی و جمالش ازدواج کند خوشی نخواهد دید، و کسی که با زنی به جهت دین و ایمانش تزویج نماید خداوند خواسته های او را تأمین می گرداند.

تهذیب الأحکام، ج 7، ص 399، ح 5

حدیث - 2517

قال رَسُولُ اللَّهِ ﷺ :

مَنْ زَارَ عَالِمًا فَكَانَ زَارَنِي، وَمَنْ صَافَحَ عَالِمًا فَكَانَ صَافِحَنِي، وَمَنْ جَالَسَ عَالِمًا فَكَانَ جَالِسَنِي، وَمَنْ جَالَسَنِي فِي الدُّنْيَا أَجْلَسْتُهُ مَعِيَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ؛

رسول خدا ﷺ فرمودند:

هر کس به دیدار و زیارت عالم و دانشمندی برود مثل آن است که مرا زیارت کرده، هر که با دانشمندی دست دهد و مصافحه کند مثل آن که با من مصافحه نموده، هر شخصی همنشین دانشمندی گردد مثل آن است که با من مجالست کرده، و هر که در دنیا با من همنشین شود، در آخرت همنشین من خواهد گشت.

مستدرک الوسائل، ج 17، ص 300، ح 21406

حدیث - 2518

قال رَسُولُ اللَّهِ ﷺ :

مَنْ أَنْظَرَ مُعْسِرًا، كَانَ لَهُ بِكُلِّ يَوْمٍ صَدَقَةٌ؛

رسول خدا ﷺ فرمودند:

هر کس بدهکار ناتوانی را مهلت دهد برای هر روزش ثواب صدقه در راه خدا می باشد.

بحارالأنوار، ج 100، ص 151، ح 17

حدیث - 2519

قال رَسُولُ اللَّهِ ﷺ :

مَنْ وَجَدَ كَسْرَةً أَوْ تَمْرَةً فَأَكَلَهَا لَمْ يُفَارِقْ جَوْفَهُ حَتَّى يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُ؛

رسول خدا ﷺ فرمودند:

هر کس تکه ای نان یا دانه ای خرما در جایی ببیند، و آن را بردارد و میل کند، مورد رحمت و مغفرت خداوند قرار می گیرد.

بحارالأنوار، ج 63، ص 430، ح 12

حدیث - 2520

قال رَسُولُ اللَّهِ ﷺ :

بَكِّرُوا بِالصَّدَقَةِ، فَإِنَّ الْبَلَاءَ لَا يَتَخَطَّاهَا؛

رسول خدا ﷺ فرمودند:

صبحگاهان حرکت و کار خود را با دادن صدقه شروع نمایید چون که بلاها و آفت ها را بر طرف می گردانند.

بحارالأنوار، ج 93، ص 177، ح 8

حدیث - 2521

قال رَسُولُ اللَّهِ ﷺ :

إِذَا تَلَقَّيْتُمْ فَنَاقُوا بِالتَّسْلِيمِ وَالتَّصَافِحِ، وَإِذَا تَفَرَّقْتُمْ فَتَفَرَّقُوا بِالِاسْتِغْفَارِ؛

رسول خدا ﷺ فرمودند:

هنگام بر خورد و ملاقات با یکدیگر سلام و مصافحه نمائید و موقع جدا شدن برای همدیگر طلب آمرزش کنید.

بحارالأنوار، ج 73، ص 4، ح 13

حدیث - 2522

قال رَسُولُ اللَّهِ ﷺ :

إِنَّ أَعْجَزَ النَّاسِ مَنْ عَجَزَ عَنِ الدُّعَاءِ، وَإِنَّ أَبْخَلَ النَّاسِ مَنْ بَخِلَ بِالسَّلَامِ؛

رسول خدا ﷺ فرمودند:

عاجز و ناتوان ترین افراد کسی است که از دعا و مناجات با خداوند ناتوان و محروم باشد، و بخیل ترین اشخاص کسی خواهد بود که از سلام کردن خودداری نماید.

بحارالأنوار، ج 90، ص 291، ح 11

حدیث - 2523

قال رَسُولُ اللَّهِ ﷺ :

ثَلَاثَةٌ مِنَ الذُّنُوبِ تُعَجَّلُ عُقُوبَتُهَا وَ لَا تُؤَخَّرُ إِلَى الْآخِرَةِ: عُقُوقُ الْوَالِدَيْنِ، وَ
الْبَغْيُ عَلَى النَّاسِ، وَ كُفْرُ الْإِحْسَانِ؛

رسول خدا ﷺ فرمودند:

عقاب و مجازات سه دسته از گناهان زودرس می باشد و به قیامت کشانده
نمی شود: ایجاد ناراحتی برای پدر و مادر، ظلم در حق مردم، ناسپاسی در
مقابل کارهای نیک دیگران.

بحارالأنوار، ج 70، ص 373، ح 7

حدیث - 2524

امام علی عليه السلام می فرمایند:

لا يقرأ العبد القرآن اذا كان على غير طهور حتى يتطهر؛
هنگامی که وضو ندارید، قرآن نخوانید، تا این که وضو گرفته شود.
(خصال ، ج 2، ص 164)

حدیث - 2525

پیامبر اکرم (صلى الله عليه وآله وسلم) می فرمایند :

يا علي ! ان الوضوء قبل الطعام و بعده شفاء في الجسد و يمن في الرزق؛
یا علی ! قبل از غذا و بعد از غذا، وضو گرفتن ، شفای بدن و برکت در
روزی است .

(بحار الانوار، ج 66، ص 356)

حدیث - 2526

پیامبر اکرم (ﷺ) می فرمایند :

کسی که وضوی خود را شاداب و کامل به جای آورد، و نماز خویش را نیکو بخواند، زکات مالش را بپردازد، و خشم خود را فرو نشاند و زبانش را از گناهان مربوطه زبان ببندد، و برای گناه خود با توبه طلب آمرزش کند، و نسبت به اهل بیت پیامبر خویش خیرخواه باشد، البته تمام حقایق ایمان در او کامل شده و درهای بهشت به روی او باز است .

(ثواب الاعمال ، ص 64)

حدیث - 2527

پیامبر اکرم (ﷺ) می فرمایند :

من ترک الصلوة متعمدا من غیر علة فقد براء من ذمة الله و ذمة رسوله؛
کسی که نماز را عمدا و بدون علت ترک کند از امان خدا و رسولش دور خواهد بود.

(جامع احادیث الشیعه ، ج 4، ص 75)

حدیث - 2528

پیامبر اکرم (ﷺ) می فرمایند :

من ترک صلاته حتی تفوته من غیر عذر فقد حبط عمله؛

کسی که نمازش را بدون عذر ترک کند (نخواند) تا وقت آن بگذرد، عمل او نابود شده است .

بحار الانوار، ج 82، ص 203

حدیث - 2529

پیامبر اکرم (ﷺ) می فرمایند :

نماز خودتان را ضایع نکنید، به حقیقت هر کس نماز خویش را ضایع کند، خداوند عز و جل او را با قارون و فرعون و هامان محشور می کند، خداوند به آنان لعنت کند و آنها را رسوا سازد، و بر خدا لازم است آنها را با منافقها به آتش داخل کند، پس وای بر کسی که به نمازش مواظب نباشد.

(بحار الانوار، ج 82، ص 202)

حدیث - 2530

امام صادق (علیه السلام) می فرمایند:

ان العبد اذا عجل فقام لحاجته يقول الله تبارك و تعالی : اما يعلم عبدی انی انا اقضى الحوائج ؛

زمانی که بنده برای رفع حاجت خود نمازش را با عجله بخواند، خداوند می فرماید: آیا بنده من نمی داند که حاجت او را من برآورده می کنم .

(وسائل الشیعه ، ج 3، ص 24)

حدیث - 2531

پیامبر اکرم (ﷺ) می فرمایند :

اسرق الناس فالذى يسرق من صلاته فصلاته تلف كما يلف الثوب الخلق
فیضرب بها وجهه؛

دزدترین مردم کسی است که به خاطر سرعت و شتابزدگی از نماز خود کم
کند، نماز چنین انسانی همچون جامه مندرسی در هم پیچیده شده ، به صورت
اوپرتاب می گردد.

(میزان الحکمه ، ج 5، ص 406)

حدیث - 2532

امام علی (علیه السلام) می فرمایند:

ان اسرق الناس من سرق من صلاته؛

دزدترین مردم کسی است که از نمازش کم بگذارد.

(بحار الانوار، ج 82، ص 222)

حدیث - 2533

پیامبر اکرم (ﷺ) می فرمایند :

لا يقبل الله صلاة خمسة نفر. الابق من سیده و امرأة لا یرضی عنها زوجها

ومدمن الخمر و العاق و اكل الربا؛

خداوند نماز پنج گروه را نمی پذیرد: 1- بنده ای که از نزد مولای خود
 فرار کرده است. 2- زنی که شوهرش از وی راضی نیست. 3- شرابخوار و دائم
 الخمر. 4- کسی که عاق والدین شده است. 5- رباخوار.
 (مستدرک الوسائل ، ج 13، ص 332)

حدیث - 2534

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند :
 کسی که همسر خود را بیازارد، نماز و اعمال نیک او مورد پذیرش الهی
 قرار نمی گیرد، مگر آن که به کمک او بپردازد و رضایتش را جلب کند، گر چه
 همیشه روزه دار باشد و البته شوهر نیز دارای همین نوع از عقاب است ،
 در صورتی که همسر خویش را بیازارد و به او ظلم روا دارد.
 (وسائل الشیعه ، ج 14، ص 116)

حدیث - 2535

جاء رجل الى امير المؤمنين عليه السلام فقال : يا امير المؤمنين اني قد حرمت الصلاة
 بالليل ، فقال امير المؤمنين عليه السلام : انت رجل قد قيدت ذنوبك؛
 مردی نزد امیرالمؤمنین علیه السلام آمد و گفت : ای امیر مؤمنان ! من از نماز شب
 محروم شدم . امام علی علیه السلام فرمودند: تو مردی هستی که گناهانت تو را
 زندانی (اسیر) کرده است .
 (میزان الحکمه ، ج 5، ص 422)

حدیث - 2536

امام رضا علیه السلام می فرمایند:
من صلی و لم یزک لم تقبل صلوته؛
هر کس نماز بخواند، ولی زکات و مالیات اسلامی نپردازد، نمازش قبول نمی
شود.

(بحار الانوار، ج 96، ص 12)

حدیث - 2537

امام صادق علیه السلام می فرمایند:
من نظر الی ابویه نظرماعت ، و هما ظالمان لم یقبل الله له صلاة؛
هر که به پدر و مادر نگاه تند و خشم آلود کند، اگر چه به وی ستم کرده
باشند، خداوند نمازش را نمی پذیرد.

(جامع السعادات ، ج 2، ص 351)

حدیث - 2538

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند :
لو صلیتم حتی تكونوا کاللاتار و صتمتم حتی تكونوا کالحنایا لم یقبل الله
منکم الا بورع؛

اگر آن قدر نماز بخوانید تا همچون زه کمان شوید، و آن قدر روزه بگیرید تا همچون کمان خم شوید، خدا از شما قبول نمی کند، مگر این که انسان با ورع باشید.

(بحار الانوار، ج 84، ص 258)

حدیث - 2539

امام صادق علیه السلام می فرمایند:

خداوند متعال فرمود: نماز کسی را می پذیرم که: 1- درمقابل عظمت من خاضع باشد. 2- از خواسته های نفسانی به خاطر من خود را دور کند. 3- روزش را با یاد من به پایان برد. 4- بر بندگانم بزرگی نفروشد. 5- به گرسنه غذا دهد. 6- برهنه را بپوشاند. 7- به مصیبت دیده مهربانی کند. 8- غریب را پناه دهد.

بحار الانوار ج 84 ص 242

حدیث - 2540

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند:

خیارکم الینکم مناکب فی الصلوة؛

بهترین شما کسی است که شانه هایش در نماز افتاده تر باشد.

(بحار، ج 84 ص 262)

حدیث - 2541

امام صادق علیه السلام می فرمایند:

هر کس وضوی خوب بگیرد و دو رکعت نماز با رکوع و سجود کامل به جای آورد و با خدای خود خلوت کند و بر رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم درود فرستد، سپس حاجت خود را از خدا درخواست نماید، به تحقیق که در زمان مناسبتش درخواست کرده و هر کس چنین نماید، هرگز ناامید و ناموفق نخواهد بود.

(بحار الانوار، ج 85، ص 324)

حدیث - 2542

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم می فرمایند :

ان العبد لیصلی الصلاة لا یکتب له سدسها و لاعشرها، و انما یکتب للعبد من صلاته ما عقل منها؛

به درستی بنده نماز می خواند برای او، نه یک ششم آن و نه یک دهم آن نوشته نمی شود، جز این نیست که برای بنده از نمازش آن مقدار نوشته می شود که به آن توجه کرده است .

بحار الانوار ج 84 ص 237

حدیث - 2543

امام صادق علیه السلام می فرمایند:

ان العبد لترفع له من صلاته نصفها او ثلثها او ربعها او خمسها و ما يرفع له
الاما اقبل عليه بقلبه ... ؛

همانا از نماز بنده نصفش یا یک سوم ، یا یک چهارم ، یا یک پنجم برای او
بالا می رود، و آن مقداری که از نماز حضور قلب داشته باشد، بالا می رود...
(بحار الانوار، ج 84، ص 238)

حدیث - 2544

امام صادق عليه السلام می فرمایند:
اذا قام العبد الى الصلاة اقبل الله - عز و جل - عليه بوجهه فلا يزال مقبلا عليه
حتى يلتفت ثلاث مرات فاذا التفت ثلاث مرات اعرض عنه؛
وقتی بنده به نماز ایستاد خداوند متعال به او توجه می کند و توجهش را از
اوقف قطع نمی کند تا موقعی که سه مرتبه از یاد خدا غافل گردد، در این هنگام
خداوند سبحان نیز از او اعراض خواهد کرد.
(بحار الانوار، ج 84، ص 241)

حدیث - 2545

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم می فرمایند :
من صلی صلوٰة لا یذكر فیها شیئا من امر الدنيا، لا یسئل الله شیئا، الا اعطاه؛
کسی که نماز می خواند، در حال نماز هیچ چیز از امور دنیایی به یادش
نیاید (فقط خداوند در نظرش باشد)، در این صورت هر چیزی از خداوند بخواهد،
به او عطا می کند.

(مستدرک الوسائل ، ج 1، ص 265)

حدیث - 2546

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند :

رکعة من عالم بالله خیر من الف رکعة من متجاهل؛

یک رکعت نماز کسی که متوجه خدا باشد، بهتر از هزار رکعت کسی است که از خدا غافل باشد.

(نهج الفصاحه ، ص 350)

حدیث - 2547

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله وسلم می فرمایند :

من صلی رکعتین و لم يحدث فيهما نفسه بشي ء من امور الدنيا غفر الله له ذنوبه؛

کسی که دو رکعت نماز بخواند و در آن دو رکعت ، قلب خود را به چیزی از امور دنیا مشغول نکند، خداوند گناهانش را می آمرزد.

(بحار الانوار، ج 84، ص 249)

حدیث - 2548

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند :

إذا قام العبد الى الصلوة فكان هواه و قلبه الى الله تعالى انصرف كيوم ولدته

امه؛

هنگامی که انسان برای نماز می ایستد، اگر همه توجه اش و قلبش به سوی خدا باشد، در حالی نمازش تمام می شود، که مثل روزی است که پاک به دنیا آمده .

(محجة البيضاء، ج 1، ص 382)

حدیث - 2549

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند :

لیس لك من صلاتك الا ما حضرت فيه قلبك؛
نیست برای تو از نماز، مگر قلب تو در حال نماز باشد.
(بحار الانوار، ج 84، ص 259)

حدیث - 2550

امام صادق علیه السلام می فرمایند:

اذا كنت في صلاتك فعليك بالخشوع و الاقبال على صلاتك فان الله تعالى
يقول : الذين هم في صلاتهم خاشعون؛
هرگاه در حال نماز بودی ، بر تو باد به خشوع و توجه کامل به نماز، چون
خداوند در قرآن می فرماید: اهل ایمان کسانی هستند که در نماز خشوع می
ورزند.

فروع کافی ، ج 3، ص 300

حدیث - 2551

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند :

و اذا اردت ان يحشرك الله معي فاطل السجود بين يدي الله الواحد القهار؛
و اگر خواستی خداوند تو را با من محشور سازد، سجده در پیشگاه خدای
یکتای قهار را طولانی کن .
(بحار الانوار، ج 85، ص 164)

حدیث - 2552

امام صادق علیه السلام می فرمایند:

لا تنظروا الى طوع ركوع الرجل و سجوده ، فان ذلك شئ ء اعتاده فلو تركه
استوحش لذلك و لكن انظروا الى صدق حديث - ه و اداء امانته؛
به رکوع و سجده های طولانی افراد نگاه نکنید، زیرا ممکن است به آن
عادت کرده باشند و برای او یک امر عادی شده باشد، و اگر آن را ترک
کنند وحشت کنند، بلکه راستگویی و امانتداری او را بنگر.
(اصول کافی ، ج 2، ص 105)

حدیث - 2553

امام صادق علیه السلام می فرمایند:

اذا استقبلت القبلة فانس من الدنيا و ما فيها والخلق و ما هم فيه و استفرغ
قلبك عن كل شاغل يشغلك عن الله؛

هنگامی که برای نماز به جانب قبله ایستادی ، دنیا و آنچه در آن است
رافراموش کن و قلب خود را از هر گونه سرگرم کننده ای که تو را از خدا
بازدارد، فارغ ساز.
(میزان الحکمه ، ج 5، ص 396)

حدیث - 2554

هنگامی که داخل مسجد شدی و زمانی که مردم مشغول نماز هستند، بر
آنها سلام نکن ، بلکه بر رسول خدا ﷺ سلام کن و مشغول نمازشو، ولی
وقتی وارد بر گروهی شدی که مشغول صحبت هستند، بر آنها سلام کن .
(بحار الانوار، ج 76، ص 8)

حدیث - 2555

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند :
اطولکم قنوتا فی دار الدنیا اطولکم راحة یوم القيامة فی الموقف؛
هر کسی از شما قنوتش در این دنیا طولانی تر باشد، در آخرت در موقف
محشر راحتی او بیشتر خواهد بود.
(ثواب الاعمال ، ص 59)

حدیث - 2556

امام حسن علیه السلام می فرمایند:

ان من طلب العبادة تزكى لها و اذا اضررت النوافل بالفريضة فارفضوها؛
هر کس طلب عبادت دارد، دل را برای آن پاک می کند، و هرگاه نمازهای
مستحبی به نمازهای واجب ضرر رسانید (باعث آسیب رسانی به یکی از صفات
و ابعاد نمازهای واجب شد) نمازهای مستحبی را ترک کنید.
(تحف العقول ، ص 267)

حدیث - 2557

امام علی علیه السلام می فرمایند:

حق نماز را مؤمنین شناخته اند که نه زینت های دنیا، نه نور چشمی هاز
فرزند و نه مال ، آنان را از عبادت پروردگارشان باز نمی دارد، زیرا که
خداوند سبحان می گوید: مردانی هستند که تجارت و داد و ستد آنان را از یاد
خدا و برپاداشتن نماز و پرداخت زکات باز نمی دارد.
(نهج البلاغه ، خطبه 199)

حدیث - 2558

امام صادق علیه السلام می فرمایند:

ما يمنع احدكم اذا دخل عليه غم من غموم الدنيا ان يتوضأ ثم يدخل
المسجد فيركع ركعتين يدعو الله فيهما، اما سمعت الله تعالى يقول : واستعينوا
بالصبر والصلاة ؛

چه مانعی دارد که چون یکی از شما غم و اندوهی از غمهای دنیا بر او درآمد،
وضو بگیرد و به مسجد برود و دو رکعت نماز بخواند و برای رفع اندوه خود
خدا را بخواند. مگر نشنیده ای که خدا می فرماید: واستعينوا بالصبر والصلاة .
(وسائل الشیعه ، ج 5، ص 263)

حدیث - 2559

امام علی علیه السلام می فرمایند:
تعاهدوا امر الصلاة و حافظوا علیها، واستکثروا منه ، و تقربوا بها فانها كانت
علی المؤمنین کتابا موقوتا؛
امر نماز را مراعات کنید و آن را محافظت نمایید و بسیار به جا آورید و با آن
به خدا تقرب جوئید، زیرا نماز فریضه ای است که بر مومنین نوشته شده و وقت
آن تعیین گردیده است .
(نهج البلاغه ، خطبه 199)

حدیث - 2560

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم می فرمایند :
الصلوة تنظر و لا تنظر بها؛
برای نماز باید انتظار کشید ولی نماز را معطل کار دیگر نباید کرد.

(مستدرک الوسائل ، ج 1، ص 183)

حدیث - 2561

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند :

نوروا منازلکم بالصلاة و قراءة القرآن؛

به خانه هایتان با خواندن نماز، و قرائت قرآن ، نورانیت ببخشید.

(کنز العمال ، ج 15، ص 392 حدیث - 41518)

حدیث - 2562

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند :

قم فصل فان فی الصلوة شفاء؛

بر خیز نماز به جا آور! پس همانا در نماز شفا است .

(جامع احادیث الشیعه ، ج 4، ص 28)

حدیث - 2563

امام علی علیه السلام می فرمایند:

و اعلم ان کل شیء من عملک تبع لصلاتک؛

بدان که تمام اعمالت تابع نمازت خواهند بود.

(نهج البلاغه ، نامه 27)

حدیث - 2564

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند :

لا يزال الشيطان يربع من بني آدم حافظ على الصلوات الخمس فاذا ضيعهن
تجرء عليه و اوقعه في العظائم؛
شیطان پیوسته از فرزندان آدم در وحشت و هراس است تا آنگاه که
نمازهایش را به دقت و با شرایط و آداب می خواند. پس اگر نماز را ضایع
نموده (و در وقت مقرر آن به جا نیاورد)، شیطان بر او چیره می شود و او را در
گناهان کبیره می اندازد و وی را گرفتار می کند.
(بحار الانوار، ج 82، ص 202)

حدیث - 2565

امام جواد علیّه السلام می فرمایند :

أفضل العبادة الاخلاص؛
برترین عبادت، اخلاص است.
تنبيه الخواطر: 2 / 109.

حدیث - 2566

امام علی - علیه السلام - می فرمایند :
أفضل العبادة غلبة العادة؛
برترین عبادت، چیره آمدن بر عادت است.
غرر الحكم: 2873.

حدیث - 2567

امام علی علیه السلام می فرمایند :
أفضل العبادة الزَّهَادَة؛
برترین عبادت، دل بر کندن از دنیا است.
غرر الحكم: 2872

حدیث - 2568

امام علی علیه السلام می فرمایند :
أفضل العبادة الفكر؛
برترین عبادت، اندیشیدن است.
غرر الحكم: 2907

حدیث - 2569

امام صادق علیه السلام می فرمایند :
و الله ما عبد الله بشيء أفضل من أداء حق المؤمن؛
به خدا سوگند که خداوند به چیزی برتر از ادا نمودن حق مؤمن، عبادت
نشده است.
الاختصاص: 28.

حدیث - 2570

امام علی علیه السلام می فرمایند :
غض الطرف عن محارم الله سبحانه أفضل عبادة؛
چشم بستن از حرام‌های خداوند سبحان، برترین عبادت است.
غرر الحكم: 6427.

حدیث - 2571

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم می فرمایند :
أعظم العبادة أجراً أخفاها؛
بزرگترین ثواب را آن عبادتی دارد که پنهانی تر انجام گیرد.
قرب الاسناد: 135 / 475.

حدیث - 2572

امام صادق علیه السلام می فرمایند :
أفضل العبادة العلم بالله و التواضع له؛
برترین عبادت، شناخت خدا و فروتنی برای اوست.
تحف العقول: 364.

حدیث - 2573

امام علی علیه السلام می فرمایند :
تدبروا أحوال الماضين من المؤمنين قبلکم. كيف كانوا في حال التّحیص و
البلاء... اتّخذتهم الفراعنة عبيداً فساموهم سوء العذاب، وجرّعوهم المِرار؛
در احوال مؤمنانی که پیش از شما بوده اند، بیندیشید که در حال آزمایش و
بلا چگونه بودند؟!... فرعونیان آنان را به بندگی گرفتند و بدترین شکنجه ها را به
آنها چشانند و انواع تلخی ها را جرعه جرعه در کامشان ریختند.
نهج البلاغه، الخطبة 192

حدیث - 2574

امام صادق علیه السلام می فرمایند :
من أطاع رجلاً في معصية فقد عبده؛
هر که از مردی در معصیت خدا فرمان برد، هر آینه او را بندگی کرده است.
الکافی: 2 / 398 / 8.

حدیث - 2575

پیامبر خدا ﷺ می فرمایند :
ملعون ملعون من عبد الدینار و الدرهم؛
از رحمت خدا به دور است، کسی که بندگی دینار و درهم کند.
الخصال: 129

حدیث - 2576

امام علی علیه السلام می فرمایند :
من عبد الدنیا و أثرها علی الآخرة استوخم العاقبة؛
هر که بندگی دنیا کند و آن را بر آخرت برگزیند، فرجامش ناگوار باشد.
الخصال: 632

حدیث - 2577

امام باقر علیه السلام می فرمایند :
من أصغى الى ناطق فقد عبده، فان كان الناطق يؤدى عن الله عزوجل فقد
عبدالله، و ان كان الناطق يؤدى عن الشیطان فقد عبد الشیطان؛
هر که به گوینده‌ای گوش سپارد، او را بندگی کرده است؛ اگر آن گوینده از
طرف خدای عزوجل بگوید، شنونده خدا را عبادت کرده و اگر از طرف شیطان
بگوید، شیطان را عبادت کرده است.
الکافی: 6 / 434 / 24.

حدیث - 2578

امام صادق علیه السلام می فرمایند :

لیس العبادة هی السّجود و لا الرّکوع، إنّما هی طاعة الرّجال، من أطاع المخلوق فی معصیة الخالق فقد عبده؛
عبادت به سجود و رکوع نیست بلکه فرمانبری از رجال است؛ هر که فرمان آفریده‌ای را که مخالف فرمان آفریدگار است اطاعت کند بی‌گمان او را عبادت کرده است.

البحار: 6 / 94 / 72.

حدیث - 2579

قال رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم :

النّظر الى العالم عبادة، و النّظر الى الامام المقسط عبادة، و النّظر الى الوالدين برأفة و رحمة عبادة، و النّظر الى أخ تَوَدُّهُ فی الله عزّوجلّ عبادة؛
نگریستن به دانشمند عبادت است، نگریستن به پیشوای دادگر عبادت است، نگاه دلسوزانه و مهرآمیز به پدر و مادر عبادت است و نگریستن به برادری که برای خدای عزوجل دوستش داری عبادت است.

أمالی الطوسی: 1015 / 454.

حدیث - 2580

قال الامام الصادق علیه السلام :

انّ فوق كلّ عبادة عبادة، و حبّنا أهل البيت أفضل عبادة؛
برتر از هر عبادت، عبادتی است و دوست داشتن ما اهل بیت برترین عبادت
می باشد.
المحاسن: 1 / 247 / 462.

حدیث - 2581

قال الامام علی عليه السلام :
التفکّر فی آلاء الله نعم العبادة؛
اندیشیدن در نعمت های خداوند، نیکو عبادتی است.
غرر الحكم: 1147

حدیث - 2582

قال الامام علی عليه السلام :
التفکّر فی ملکوت السموات و الأرض عبادة المخلصين؛
امام علی عليه السلام : اندیشیدن در ملکوت آسمان ها و زمین، عبادت مخلصان
است.
غرر الحكم: 1792

حدیث - 2583

قال رسول الله ﷺ

أَعْبُدُ اللَّهَ وَلَا تَشْرِكْ بِهِ شَيْئًا، وَاعْمَلْ لِلَّهِ كَأَنَّكَ تَرَاهُ؛

خدا را بندگی کن و هیچ چیزی را شریک او مگردان و برای خدا چنان کار

کن که گویی او را می بینی.

کنز العمال

حدیث - 2584

سَكَنُوا فِي أَنْفُسِكُمْ مَعْرِفَةَ مَا تَعْبُدُونَ؛ حَتَّى يَنْفَعَكُمْ مَا تَحْرُكُونَ مِنَ الْجَوَارِحِ

بِعِبَادَةِ مَنْ تَعْرِفُونَ؛

امام علی علیه السلام: شناخت خدایی را که می پرستید در جان های خود جای

دهید تا خم و راست شدن هایتان برای عبادت کسی که می شناسیدش، شما را

سود دهد.

تحف العقول: 223 و 204.

حدیث - 2585

قال رسول الله ﷺ :

مَنْ أَعَانَ تَارَكَ الصَّلَاةَ بَلْقَمَةً أَوْ كَسُوَةً فَكَانَ مَاتَ قَتْلَ سَبْعِينَ نَبِيًّا أَوْ لَهُمْ أَدَمٌ وَ

آخِرُهُمْ مُحَمَّدٌ ؛

کسی که ترک کننده نماز را به دادن طعامی یا لباسی یاری کند، مثل این است که هفتاد پیغبر را کشته ، که اول آنها آدم، و آخر آن ها محمد (ﷺ) است .
(لئالی الاخبار، ص 395)

حدیث - 2586

قال رسول الله ﷺ :
ان العبد اذا اشتغل بالصلاة و جاءه الشيطان و قال له : اذكر كذا اذكر كذا حتى يضل الرجل ان يدرى كم صلى ؛
نمازگزار وقتی مشغول نماز است ، شیطان به سراغش می آید و به او می گوید: این را به یاد بیاور، آن را یاد بیاور تا این که انسان را گمراه کند و فراموش کند که چند رکعت نماز خوانده است .
(بحارالانوار، ج 84، ص 259)

حدیث - 2587

قال الصادق عليه السلام :
ایاکم ان يستخف احدکم بصلاته ؛
بپرهیزید از این که یکی از شما نماز را سبک بشمارید.
(بحارالانوار، ج 84، ص 236)

حدیث - 2588

امام صادق علیه السلام می فرمایند:

ان ملك الموت يدفع الشيطان عن المحافظ على الصلاة و يلقيه شهادة ان لا اله الا الله و ان محمدا رسول الله في تلك الحالة العظمية؛
همانا ملك الموت شیطان را در دم مرگ از کسی که حافظ نماز است ،
دور می کند و شهادت بر وحدانیت خدا و رسالت رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم را در هنگام
هولناک مرگ به او تلقین می کند (توفیق شهادتین پیدا می کند).
(وسائل الشیعه ، ج 3، ص 19)

حدیث - 2589

امام علی علیه السلام می فرمایند:

الصلوة قربان كل تقى؛

نماز خواندن وسیله نزدیکی به خدا است برای هر شخص پرهیزکار.

بحار الانوار، ج 10 ص 99

حدیث - 2590

امام صادق علیه السلام می فرمایند:

المنجيات : اطعام الطعام و افشاء السلام والصلاة بالليل و الناس نيام؛

عوامل رستگاری : اطعام کردن ، آشکارا سلام کردن ، نماز شب خواندن

درحالی که مردم آرمیده اند.

(محاسن البرقی ، ص 387)

حدیث - 2591

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند :

بالصلاة يبلغ العبد الى الدرجة العليا لان الصلاة تسبيح و تهليل و تحميد
و تكبير و تمجيد و تقديس و قول و دعوة؛
(انسان) به وسیله نماز بنده به درجه عالی و مقام والا می رسد، زیرا نماز
تسبیح و تهلیل و تحمید و تکبیر و تمجید و تقدیس الهی است، نماز قول حق و
دعوت به سوی حق می باشد.
بحار الانوار، ج 82، ص 232

حدیث - 2592

امام صادق علیہ السلام می فرمایند:

علیک بالصلاة ! فان اخر ما اوصی به رسول الله و حث علیه الصلاة؛
بر تو باد به نماز! زیرا آخرین چیزی که رسول خدا ﷺ به آن سفارش
نمود

(و انسان) را بر انجام آن تاکید نمود، نماز بود.

(بحار الانور، ج 84، ص 236)

حدیث - 2593

قال رسول الله ﷺ :

قال الله تعالى : لا ينجوا مني عبدى الا بآداء ما افترضت عليه؛
خداوند فرموده است : بنده ام از من نجات نمی یابد، مگر با ادای آن چه که
بر او واجب کرده ام.

(محجة البيضاء، ج 1، ص 398)

حدیث - 2594

قال امير المؤمنين عليه السلام :

اوصيكم بالصلاة و حفظها، فانها خير العمل و هي عمود دينكم.
امير المؤمنين عليه السلام فرمود:
شما را به نماز و مراقبت از آن سفارش می کنم چونکه نماز برترین عمل و
ستون دین شماست .
بحار، ج 82، ص 209

حدیث - 2595

قال الباقر عليه السلام :

انا نأمر صبياننا بالصلاة اذا كانوا بنى خمس سنين، فمروا صبيانكم بالصلاة اذا
كانوا بنى سبع سنين.
امام باقر عليه السلام فرمود:

هنگامی که فرزندان ما پنج ساله شدند دستور می‌دهیم نماز بخوانند، پس شما هم وقتی فرزندان‌تان به هفت سالگی رسیدند آنها را به نماز دستور دهید.

وسائل الشیعه، ج 3، ص 12

حدیث - 2596

قال رسول الله ﷺ :

علم الاسلام الصلاة، فمن فرغ لها قلبه و حافظ عليها بحدّها و وقتها و سنّها فهو مؤمن .

رسول خدا ﷺ فرمود:

نماز، پرچم اسلام است، مؤمن واقعی، کسی است که دل به آن دهد و مراقب حدود و آداب و وقت آن باشد.

کنز العمال، ج 7، حدیث - 18870

حدیث - 2597

پیامبر اکرم (ﷺ) فرمودند :

المؤمن القوى خير و احب من المؤمن الضعيف؛

شخص با ایمان قوی و نیرومند از شخص با ایمان ضعیف بهتر و دوست داشتنی تر است.

الاسلام والطب : ص 263

حدیث - 2598

حضرت علی علیه السلام فرمودند :

لا تکن قویاً علی ضعیف؛

برای افراد ضعیف ، قوی مباش (وبه آنها زورگویی وستم مکن).

غرر الحکم : 6 / 436

حدیث - 2599

حضرت علی علیه السلام فرمودند :

ولیکن احب الامور الیک اوسطها فی الحق واعمها فی العدل؛

کاری که باید بیش از هر کار دوست داشته باشی، میانه روی در حق است

وهمگانی کردن آن در برابری و دادگری.

نهج البلاغه فیض الاسلام : نامه 53 / 996

حدیث - 2600

حضرت علی علیه السلام فرمودند :

کل قوی غیر الله سبحانه ضعیفه؛

هر نیرومندی جر خداوند سبحان، ضعیف و ناتوان است (پس به زور بازو

و سایر توانایی هایتان مغرور نشده و از آن سوء استفاده نکنید).

غرر الحکم : 4 / 536

حدیث - 2601

پیامبر خدا (ﷺ) فرمودند :
علموا ابنائکم السباحة الرماية؛
به پسرانتان شنا و تیراندازی را آموزش دهید .
نهج الفصاحه : ح 1955

حدیث - 2602

رسول خدا (ﷺ) فرمودند :
علیکم بالرمی فانه من خیر لہوکم؛
به تیراندازی روی آورید، زیرا یکی از بهترین سرگرمی های شما است.
میزان الحکمہ : 4 / 183

حدیث - 2603

حضرت علی (علیه السلام) فرمودند :
شجاعة الرجل على قدر همته؛
شجاعت انسان متناسب با همت او ست.
غرر الحکم : 4 / 181

حدیث - 2604

رسول اکرم ﷺ فرمودند :

حق الولد علی والده ان یعلمه الكتابة والسباحة والرمایة وان لا یرزقه الا طیباً
وان یزوجه اذا بلغ؛

حق فرزند (پسر) بر عهده پدرش این است که به او نوشتن، شنا کردن
و تیراندازی را آموزش دهد و روزی او را تنها از راه حلال و پاکیزه تهیه نماید.

نهج الفصاحه : ح 1394

حدیث - 2605

پیامبر اکرم ﷺ فرمودند :

طوبی لمن اسلم وکان عیسه کفافاً وقواه شداداً؛

خوشبخت کسی است که اسلام را پذیرفته و به قدر معاش خود در آمد دارد
و قوای بدنش نیرومند است.

بحار الانوار : 67 / 72

حدیث - 2606

رسول اکرم (ﷺ) فرمودند :

ان الله یحب الرجل القوی؛

خداوند متعال انسان قوی و نیرومند را دوست دارد.

بحار الانوار : 184 / 64

حدیث - 2607

حضرت علی علیه السلام فرمودند :
اقوی الناس ، اعظمهم سلطاناً علی نفسه؛
در بین مردم آن کس از همه قوی تر است که تسلطش بر هوای نفس
خویش، بیشتر باشد.
غرر الحکم : 2 / 436

حدیث - 2608

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند :
خیر لهو المؤمن السباحة؛
بهترین سرگرمی برای مرد با ایمان، شنا است.
نهج الفصاحه : ح 1527

حدیث - 2609

امام جعفر صادق علیه السلام :
مثل الدنيا كمثل ماء البحر كلما شرب منه العطشان ازداد عطشا حتی یقتله ؛
دنیا مانند آب دریاست که هر چه شخص تشنه از آن بیشتر آشامد ،
تشنگیش بیشتر شود تا او را بکشد .
اصول کافی ، ج 3 ، ص 205

حدیث - 2610

امام جعفر صادق علیه السلام :

من رضى من الله باليسير من المعاش رضى الله منه باليسير من العمل ؛
هر که به یک زندگی ساده از خدا راضی باشد خدا هم به عمل اندک او
راضی شود .

اصول کافی ، ج 3 ، ص 207

حدیث - 2611

امام جعفر صادق علیه السلام :

لا تستقل ما يتقرب به إلى الله عز و جل و لو شق تمره ؛
چیزی که مایه تقرب به خدای متعال است کوچک مشمار اگر چه پاره
خرمایی باشد .

اصول کافی ، ج 3 ، ص 212

حدیث - 2612

امام جعفر صادق علیه السلام :

از پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله پرسیدند : کفار غیبت چیست ؟ فرمودند : برای آن کس
که غیبتش کردی هر زمان به یادش افتادی از خدا طلب آمرزش کنی .

اصول کافی ، ج 4 ، ص 61

حدیث - 2613

امام جعفر صادق علیه السلام :

من أحب الاعمال الى الله عز و جل إدخال السرور على المؤمن : اشباع
جوعته أو تنفيس كربته أو قضاء دينه؛

از جمله دوست داشتنی ترین اعمال نزد خدای متعال شادی رسانیدن به
مؤمن است و سیر کردن او از گرسنگی ، یا رفع گرفتاری او یا پرداخت بدهیش

اصول کافی ، ج 3 ، ص 276

حدیث - 2614

امام جعفر صادق علیه السلام :

شیعتنا الرحماء بينهم ، الذين اذا خلوا ذكروا الله؛

شیعیان ما با یکدیگر مهربانند ، چون تنها باشند خدا را یاد کنند .

اصول کافی ، ج 3 ، ص 268

حدیث - 2615

امام جعفر صادق علیه السلام :

تصافحوا فإنها تذهب بالسخيمة ؛

با یکدیگر مصافحه کنید، زیرا مصافحه کینه را می برد .

اصول کافی ، ج 3 ، ص 264

حدیث - 2616

امام جعفر صادق علیه السلام :

من زار أخاه فی الله قال الله عز و جل : إیای زرت و ثوابک علی و لست
أرضی لک ثوابا دون الجنة ؛

هر کسی که برای خدا از برادرش دیدن کند ، خدای متعال فرماید : مرا دیدن
کردی و ثوابت بر من است و به ثوابی جز بهشت برایت خرسند نیستم .

اصول کافی ، ج 3 ، ص 255

حدیث - 2617

امام جعفر صادق علیه السلام :

طلب العلم فريضة؛

کسب دانش واجب است .

اصول کافی ، ج 1 ، ص 35

حدیث - 2618

امام جعفر صادق علیه السلام :

إذا أراد الله بعبد خيرا فقهه فی الدين؛

چون خدا خیر بنده ای خواهد، او را در دین دانشمند کند .

اصول کافی ، ج 1 ، ص 39

حدیث - 2619

امام جعفر صادق علیه السلام :

میان ایمان و کفر فاصله ای جز کم عقلی نیست، عرض شد : چگونه ای پسر پیامبر ؟ فرمودند : بنده خدا در حاجت خود متوجه مخلوق می شود، در صورتی که اگر با خلوص نیت متوجه خدا شود آنچه خواهد در نزدیکتر از آن وقت به او رسد .

اصول کافی ، ج 1 ، ص 32

حدیث - 2620

امام جعفر صادق علیه السلام :

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله فرموده است : ای علی هیچ تهیدستی سخت تر از نادانی و هیچ مالی سودمندتر از عقل نیست .

اصول کافی ، ج 1 ، ص 30

حدیث - 2621

امام جعفر صادق علیه السلام :

أَكْمَلُ النَّاسِ عَقْلاً أَحْسَنُهُمْ خُلُقاً ؛
عاقل ترین مردم خوش خلق ترین آنهاست .

اصول کافی ، ج 1 ، ص 27

حدیث - 2622

امام جعفر صادق علیه السلام :

من ابتلی من المؤمنین ببلاء فصبر علیه ، کان له مثل أجر الف شهید؛
هر مؤمنی به بلائی گرفتار شود و صبر کند ، اجر هزار شهید برای اوست .
اصول کافی ، ج 3 ، ص 146

حدیث - 2623

امام جعفر صادق علیه السلام :

ان الله عز و جل إذا أحب عبدا فعمل قليلا جزاه بالقليل الكثير؛
چون خدای تعالی بنده ای را دوست دارد و او عمل کوچکی انجام دهد، خدا
او را پاداش بزرگ دهد .
اصول کافی ، ج 3 ، ص 137

حدیث - 2624

امام جعفر صادق علیه السلام :

لا تکرهوا إلى أنفسکم العبادة؛
عبادت را به خود مکروه و ناپسند ندارید .
اصول کافی ، ج 3 ، ص 137

حدیث - 2625

امام جعفر صادق علیه السلام :

قال الله تبارک و تعالی : ما تحبب إلى عبدی بأحب مما افترضت علیه؛
خداوند متعال فرموده است : بنده من با چیزی محبوبتر از انجام واجبات به
من دوستی نکند .

اصول کافی ، ج 3 ، ص 129

حدیث - 2626

امام جعفر صادق علیه السلام :

قال رسول الله : من ترک معصیة لله مخافة الله تبارک و تعالی أرضاه الله يوم
القیامة؛

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند : هر که گناهی را برای خدا و ترس از او ترک
کند خدا او را در روز قیامت خشنود گرداند .

اصول کافی ، ج 3 ، ص 128

حدیث - 2627

امام جعفر صادق علیه السلام :

خف الله كأنک تراه و إن كنت لا تراه فإنه یراک؛

چنان از خدا بترس که گویا او را می بینی و اگر تو او را نمی بینی او تو را
می بیند .

اصول کافی ، ج 3 ، ص 110

حدیث - 2628

امام جعفر صادق علیه السلام :

جعل الخیر کله فی بیت و جعل مفتاحه الزهد فی الدنیا ؛

همه خیردرخانه ای نهاده شده و کلیدش را زهد و بی رغبتی به دنیا قرار داده اند .

اصول کافی ، ج 3 ، ص 194

حدیث - 2629

امام جعفر صادق علیه السلام :

ان المسلمین یلتقیان ، فافضلهما اشدّهما حبا لصاحبه ؛

از دو مسلمان که به هم برخورد می کند آن که دیگری را بیشتر دوست دارد، بهتر است .

اصول کافی ، ج 3 ، ص 193

حدیث - 2630

امام جعفر صادق علیه السلام :

من أحبّ الله و أبغض الله و أعطی الله فهو ممن کمل إیمانه ؛

هر که برای خدا دوست دارد و برای خدا دشمن دارد و برای خدا عطاء کند ، از کسانی است که ایمانش کامل است .

اصول کافی ، ج 3 ، ص 189

حدیث - 2631

پیامبر اکرم ﷺ فرمودند:

ما اختلف أمة بعد نبیها الا ظهر أهل باطلها علی أهل حقها؛
هیچ امتی پس از پیامبرشان، اختلاف نکردند مگر آنکه گروه باطل بر حق
گرایان چیره شدند .

کنز العمال، حدیث - 929

حدیث - 2632

امام علی علیه السلام فرمودند:

لو سكت الجاهل ما اختلف الناس؛
اگر جاهل سکوت می کرد، مردم اختلاف نمی کردند[سبب بسیاری از
اختلافات، سخنهاى ناآگاهانه است].
بحار الانوار، ج 75، ص 81

حدیث - 2633

امام علی علیه السلام فرمودند:

.. فإن يد الله علی الجماعة و ایاکم و الفرقة فإن الشاذ من الناس للشیطان، کما
أن الشاذ من الغنم للذئب؛

دست خدا بر سر جماعت است، از تفرقه بپرهیزید، زیرا شخص تکرو، شکار شیطان است همان گونه که گوسفند تک رو، طعمه گرگ است.

شرح نهج البلاغه، جلد 8، ص 112

حدیث - 2634

پیامبر اکرم ﷺ فرمودند:

من فارق الجماعة مات ميتة جاهلية؛

هر کس از گروه مسلمانان جدا شود بر مرگ جاهلیت بمیرد.

نهج الفصاحة، 2855

حدیث - 2635

قال الإمام السجاد عليه السلام :

.. یا زهری، اما علیک أن تجعل المسلمين منك به منزلة أهل بیتک، فتجعل

کبیرهم بمنزلة والدک، و تجعل صغیرهم بمنزلة ولدک، و تجعل تربک منهم بمنزلة أخیک؛

امام سجاد علیه السلام به زهری فرمودند:

ای زهری، چه می شود که مسلمانان را مانند اهل خانه خود بدانی، بزرگ

آنان را به منزله پدر خود و کوچکشان را به منزله فرزند و همسال خود را به منزله برادرت قرار دهی.

بحار الانوار، جلد 68، ص 230

حدیث - 2636

پیامبر اکرم (ﷺ) فرمودند:

لا تختلفوا، فإن من كان قبلكم اختلفوا فهلكوا.

اختلاف نکنید، آنان که قبل از شما بودند اختلاف کردند و هلاک شدند.

کنز العمال، حدیث - 894

حدیث - 2637

پیامبر اکرم (ﷺ) فرمودند:

الجماعة رحمة و الفرقه عذاب؛

جماعت؛ وحدت مایه رحمت و تفرقه موجب عذاب است.

نهج الفصاحه، حدیث - 1323

حدیث - 2638

پیامبر اکرم (ﷺ) فرمودند:

خير المؤمنين من كان مألقة للمؤمنين و لا خير فيمن لا يالف و لا يؤلف.

بهترین مؤمنان، کسی است که محور الفت مؤمنان باشد، کسی که انس نگیرد

و با دیگران مأنوس نشود خیری ندارد.

بحار الانوار، جلد 71، ص 393

حدیث - 2639

پیامبر اکرم ﷺ فرمودند:

أَلْمُؤْمِنُ لِلْمُؤْمِنِ كَالْبُنْيَانِ الْمَرْصُوصِ يَشُدُّ بَعْضُهُ بَعْضًا.
مؤمن نسبت به مؤمن مانند بنای استواری است که اجزای آن، یکدیگر را
استحکام می بخشند .

نهج الفصاحه، حدیث - 3103

حدیث - 2640

امام باقر علیہ السلام فرمودند:

أَلْمُؤْمِنُونَ فِي تَبَارِهِمْ وَ تَرَاحِمِهِمْ وَ تَعَاطِفِهِمْ كَمِثْلِ الْجَسَدِ، إِذَا اشْتَكَى تَدَاعَى لَهُ
سَائِرُهُ بِالسَّهْرِ وَ الْحُمَى؛
مؤمنان در نیکی و شفقت و مهربانی به یکدیگر مانند یک پیکرند که اگر به
عضوی از آن آسیبی برسد تمام اعضاء در تب و بیخوابی گرفتار آیند.
بحار الانوار، جلد 71، ص 234

حدیث - 2641

امام صادق علیہ السلام فرمودند:

تَوَاصَلُوا وَ تَبَارَوْا وَ تَرَاحَمُوا وَ كُونُوا إِخْوَةً أَبْرَارًا كَمَا أَمَرَكَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ؛
همان گونه که خدای عزوجل به شما دستور داده، با هم پیوند داشته باشید، به
یکدیگر نیکی کنید، و برادرانی نیکوکار باشید.

حدیث - 2642

امام صادق علیه السلام فرمودند:

إنما المؤمنون إخوة بنو أب و أم و إذا ضرب علی رجل منهم عرق سهر له
الاخرون.

مؤمنان، با یکدیگر برادرند، و همگی فرزندان یک پدر و مادر و چون رگ
یکی از آنان زده شود؛ مصیبتی بر او وارد شود؛ دیگران در غم او خوابشان نبرد.
الکافی، جلد 2، ص 165

حدیث - 2643

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند:

المسلمون إخوة لأفضل لأحد علی أحد إلا بالتقوی.
مسلمانان با هم برادرند و هیچ کس بر دیگری برتری ندارد، جز به تقوی.
کنز العمال، جلد 1، ص 149

حدیث - 2644

نبی اکرم صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند:

المؤمنون إخوة تتكافؤ دماؤهم و هم ید علی من سواهم؛
مؤمنان با هم برادرند و خونشان برابر است و در برابر دشمن متحد و یک
پارچه اند.

کافی، جلد 1، ص 404

حدیث - 2645

حضرت فاطمه زهرا (علیها السلام) فرمودند:
.. و طاعتنا نظاما للملة و امامتنا لما للفرقة و الجهاد عز الاسلام.
پیروی از ما اهل بیت نظام امت، و رهبری ما عامل وحدت، و جهاد مایه
عزت و سربلندی اسلام است.
کشف الغمة، جلد 2، ص 109

حدیث - 2646

قال الامام علی (علیه السلام) :
صلاح ذات البین أفضل من عامة الصلاة و الصیام.
امام علی (علیه السلام) فرمودند:
اصلاح اختلافها، از تمامی نمازها و روزه ها برتر است.
نهج البلاغه

حدیث - 2647

قال الباقر (علیه السلام) :
.. یا معشر المؤمنین تألفوا و تعاطفوا.
امام محمد باقر (علیه السلام) فرمودند:
هان ای گروه مؤمنان، مأنوس و متحد باشید و به هم مهربانی کنید.

الكافي، جلد 2، ص 345

حدیث - 2648

قال الامام علی عليه السلام :

.. و علیکم بالتواصل و التبادل و ایکم و التدابر و التقاطع.

امام علی عليه السلام در وصیت به حسنین (علیهما السلام) می فرمایند:

.. و بر شما باد به ارتباط و بذل و بخشش و دوری گزیدن از جدائی و پشت

کردن به یکدیگر .

نهج البلاغه، نامه 47

حدیث - 2649

قال النبی صلى الله عليه وآله وسلم :

إسمعوا و أطيعوا لمن ولاه الله الأمر، فإنه نظام الإسلام.

پیامبر اکرم صلى الله عليه وآله وسلم فرمودند:

از حاکمان الهی اطاعت کنید و گوش بفرمان باشید زیرا اطاعت از رهبری

مایه وحدت امت اسلام است.

امالی مفید، جلد 1 ص 14 مجلس 2 حدیث - 2

حدیث - 2650

امام علی عليه السلام می فرمایند:

من كانت هِمَّتُهُ ما يدخلُ بطنَهُ ، كانت قِيَمَتُهُ ما يخرجُ مِنْهُ؛

هر که هم و غمّش چیزی باشد که وارد شکمش می‌شود ، ارزشش به اندازه همان چیزی است که از شکمش خارج می‌شود .

غرر الحکم : 8830

حدیث - 2651

امام صادق علیه السلام می فرمایند:

أَفْضَلُ الصَّدَقَةِ إِبرَادُ الْكَبِدِ الْحَرِّ ، وَمَنْ سَقَى كَبِدًا حَرًّا مِنْ بَهِيمَةٍ أَوْ غَيْرِهَا أَظْلَمَهُ اللَّهُ عِزًّا وَ جَلَّ يَوْمَ لَا ظِلَّ إِلَّا ظِلُّهُ؛

بهترین صدقه خنک کردن جگر تفتیده است . هر که جگر تفتیده حیوانی یا جز آن را سیراب کند خداوند عز و جل او را ، در آن روزی که هیچ سایه‌ای جز سایه او نیست ، سایه دهد .

بحار الأنوار : 96 / 172 / 8

حدیث - 2652

امام باقر علیه السلام می فرمایند:

إِنَّ أَوَّلَ مَا يُبْدَأُ بِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ صَدَقَةُ الْمَاءِ؛

نخستین چیزی که در روز قیامت به آن رسیدگی می‌شود (ثواب) صدقه آب (دادن به تشنه) است .

بحار الأنوار : 96 / 173 / 13

حدیث - 2653

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِذَا كَثُرَتْ ذُنُوبُكَ فَاسْقِ الْمَاءَ عَلَى الْمَاءِ.

هرگاه گناهانت زیاد شد پشت سر هم آب (به تشنگان) بنوشان .

کنز العمال : 16377

حدیث - 2654

پیامبر خدا ﷺ :

إِنَّ أَهْلَ الْبَيْتِ لَيَقِلُّ طُعْمُهُمْ ؛ فَتَسْتَنْيرُ بُيُوتُهُمْ .

ساکنان یک خانه ، در اثر کم خوردن غذا ، خانه شان نورانی می گردد .

کنز العمال ، جلد 3 ، صفحه 391

حدیث - 2655

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند :

خوشا به سعادت سبقت جویان به سایه عرش. گفتند: ای رسول خدا! آنان

کیانند؟ فرمودند: آنان که چون حق را بشنوند، بپذیرند و هرگاه حق از آنان

خواسته شود، دریغ نکنند و برای مردم همان گونه قضاوت کنند که برای خود

می کنند.

بحار الأنوار، ج 75، ص 29، ح 19 .

حدیث - 2656

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند :

وَمَنْ شَهِدَ شَهَادَةً حَقًّا لِيُحْيِيَ بِهَا حَقَّ امْرِئٍ مُسْلِمٍ أَتَى يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَلِوَجْهِهِ
نُورٌ مَدَّ الْبَصَرَ تَعْرِفُهُ الْخَلَائِقُ بِاسْمِهِ وَنَسَبِهِ ؛

کسی که برای زنده کردن حق یک مسلمان، شهادت حق بدهد، روز قیامت
در حالی آورده می شود که پرتو نور چهره اش، تا چشم کار می کند دیده می شود
و خلائق او را به نام و نسب می شناسند.

کافی، ج 7، ص 381، ح 1 .

حدیث - 2657

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند :

عَلَيْكُمْ بِالصِّدْقِ فَإِنَّهُ مَعَ الْبِرِّ وَهُمَا فِي الْجَنَّةِ وَإِيَّاكُمْ وَالْكَذِبَ فَإِنَّهُ مَعَ الْفُجُورِ
وَهُمَا فِي النَّارِ ؛

شما را سفارش می کنم به راستگویی، که راستگویی با نیکوکاری همراه است
و هر دو در بهشت اند و از دروغگویی پرهیزید که دروغگویی همراه با بدکاری
است و هر دو در جهنم اند.

نهج الفصاحه، ح 1976 .

حدیث - 2658

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند :

مَنْ كَشَفَ عَوْرَةَ أَخِيهِ الْمُسْلِمِ كَشَفَ اللَّهُ عَوْرَتَهُ حَتَّى يَفْضَحَهُ بِهَا فِي بَيْتِهِ؛
هر کس عیب و زشتی برادر مسلمان خود را فاش کند، خداوند زشتی او را
آشکار سازد، تاجایی که او را در درون خانه‌اش رسوا سازد.
الترغیب والترهیب، ج 2، ص 239، ح 9.

حدیث - 2659

امام علی علیه السلام می فرمایند :
لَا تَكُنْ مِمَّنْ يَرْجُو الْآخِرَةَ بِغَيْرِ الْعَمَلِ ... يَنْهَى وَلَا يَنْتَهَى وَيَأْمُرُ بِمَا لَا
يَأْتِي ... ؛
از کسانی مباش که بی عمل، به آخرت امید دارند... از گناه باز می دارند، اما
خود باز نمی ایستند، به کارهایی فرمان می دهند که خود انجام نمی دهند.
نهج البلاغه، از حکمت 150 .

حدیث - 2660

امام علی علیه السلام می فرمایند :
الْتَّائِبُ بِأَكْثَرِ مِنَ الْإِسْتِحْقَاقِ مَلَقٌ وَالتَّقْصِيرُ عَنِ الْإِسْتِحْقَاقِ عِيٌّ أَوْ حَسَدٌ؛
تعریف بیش از استحقاق، چالوسی و کمتر از استحقاق، از ناتوانی در سخن
و یا حسد است.
نهج البلاغه، حکمت 347 .

حدیث - 2661

امام صادق علیه السلام می فرمایند :

إِنَّ لِلْمُؤْمِنِ عَلَى الْمُؤْمِنِ سَبْعَةَ حُقُوقٍ، فَأَوْجِبُهَا أَنْ يَقُولَ الرَّجُلُ حَقًّا وَإِنْ كَانَ عَلَى نَفْسِهِ أَوْ عَلَى وَالِدَيْهِ، فَلَا يَمِيلَ لَهُمْ عَنِ الْحَقِّ؛

مؤمن را بر مؤمن، هفت حق است. واجب ترین آنها این است که آدمی تنها حق را بگوید، هر چند بر ضد خود یا پدر و مادرش باشد و به خاطر آنها از حق منحرف نشود.

بحار الأنوار، ج 74، ص 223، ح 8.

حدیث - 2662

امام علی علیه السلام می فرمایند :

لِيَجْتَمَعَ فِي قَلْبِكَ الْإِفْتِقَارُ إِلَى النَّاسِ وَالِاسْتِغْنَاءُ عَنْهُمْ فَيَكُونَ إِفْتِقَارُكَ إِلَيْهِمْ فِي لَيْلٍ كَلَامِكَ وَحُسْنِ بَشْرِكَ وَيَكُونَ اسْتِغْنَاءُكَ عَنْهُمْ فِي نَزَاهَةِ عِرْضِكَ وَبَقَاءِ عِزِّكَ؛

باید نیاز به مردم و بی نیازی از آنان، در دلت گردآیند، تا نیازت به آنان، سبب نرمی در گفتار و خوش رویی ات شود و بی نیازی ات، سبب آبروداری و عزت باشد.

کافی، ج 2، ص 149، ح 7.

حدیث - 2663

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند :

خَيْرُ الْكَلَامِ مَا دَلَّ وَ جَلَّ وَ قَلَّ وَ لَمْ يُمِلَّ؛

بهترین سخن، آن است که قابل فهم و روشن و کوتاه باشد و خستگی نیاورد.

انوار العلویه، ص 489 .

حدیث - 2664

امام صادق علیه السلام می فرمایند :

كُونُوا دُعَاةَ لِلنَّاسِ بِغَيْرِ أَلْسِنَتِكُمْ، لِيَرَوْا مِنْكُمْ الْوَرَعَ وَ الْأَجْتِهَادَ وَ الصَّلَاةَ وَ الْخَيْرَ، فَإِنَّ ذَلِكَ دَاعِيَةٌ؛

مردم را به غیر از زبان خود، دعوت کنید، تا پرهیزکاری و کوشش در عبادت و نماز و خوبی را از شما ببینند، زیرا اینها خود دعوت کننده است.

کافی، ج 2، ص 78، ح 14.

حدیث - 2665

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند :

هر کسی، به هدایتی راهنمایی کند، پاداشی را که برای پیروان هدایت وجود دارد، برای او نیز خواهد بود؛ بی آنکه از پاداش پیروان کاسته شود، و هر کس به گمراهی ای راهنمایی کند گناهی که برای پیروان آن وجود دارد، برای او نیز خواهد بود؛ بی آنکه از گناه آنها کاسته شود.

منية المرید، ص 102.

حدیث - 2666

امام علی علیه السلام می فرمایند :

کسانی که به کشمکش و دشمنی با یکدیگر پردازند، دچار سستی می شوند و سرانجام بدکارشان را می چشند و در نزدشان خوبی، بدی و بدی، خوبی جلوه می کند، در نتیجه راهشان را درست نمی بینند، کارشان دشوار و گریز گاهشان تنگ می شود، چنین کسان در معرض خروج از دین و پیروی از راه غیر مؤمنان هستند.

خصال، ص 233 .

حدیث - 2667

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله می فرمایند :

خداوند! زبان را عذابی دهد که هیچ یک از اعضای دیگر را چنان عذابی ندهد. زبان گوید: ای پروردگار! مرا عذابی دادی که هیچ چیز را چنان عذاب ندادی! در پاسخش گفته شود: سخنی از تو بیرون آمد و به شرق و غرب زمین رسید و به واسطه آن خونی بناحق ریخته شد و مالی به غارت رفت و ناموسی هتک شد.

کافی، ج 2 ص 115، ح 16.

حدیث - 2668

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند :

تا زمانی که مردم، امر به معروف و نهی از منکر نمایند و در کارهای نیک و تقوا به یاری یکدیگر بشتابند، در خیر و سعادت خواهند بود، اما اگر چنین نکنند، برکت‌ها از آنان گرفته شود و گروهی بر گروه دیگر سلطه پیدا کنند. نه در زمین یاوری دارند و نه در آسمان.

تهذیب الاحکام، ج 6، ص 181، ح 22.

حدیث - 2669

امام سجاد علیه السلام می فرمایند :

حق کسی که به تو نیکی کرده ، این است که از او تشکر کنی و نیکی‌اش را به زبان آوری و از او به خوبی یاد کنی و میان خود و خدای عزوجلّ برایش خالصانه دعا کنی ، هرگاه چنین کردی بی‌گمان در پنهان و آشکار از او تشکر کرده‌ای . سپس اگر روزی توانستی نیکی او را جبران کنی ، جبران کن خصال، ص 568 .

حدیث - 2670

امام علی علیه السلام در توصیف کسانی که خداوند متعال دوستشان دارد، می فرماید :

اگر در روز آنها را ببینی، خواهی دید که در زمین آرام گام برمی دارند و با مردم به نیکی سخن می گویند و هرگاه نادان ها آنان را صدا می کنند، می گویند سلام و هرگاه به لغو برخورد می کنند، بزرگوارانه از آن می گذرند. قدم هایشان از رفتن به جاهای تهمت خیز بسته اند و زبانشان را از این که درباره ناموس مردم سخن بگویند خاموش کرده اند.

صفات الشیعه ، ص 41 - 42 .

حدیث - 2671

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند :

أَيُّمَا مُسْلِمَيْنِ تَهَاجَرَا فَمَكْنَا ثَلَاثًا لَا يَصْطَلِحَانِ إِلَّا كَانَا خَارِجَيْنِ مِنَ الْإِسْلَامِ، وَلَمْ يَكُنْ بَيْنَهُمَا وَلَايَةٌ فَأَيُّهُمَا سَبَقَ إِلَى كَلَامِ أَخِيهِ كَانَ السَّابِقَ إِلَى الْجَنَّةِ يَوْمَ الْحِسَابِ؛

دو مسلمانی که سه روز با هم قهر کنند و آشتی ننمایند، هر دو از اسلام بیرون می روند و میان آنان هیچ پیوند دینی نیست و هر کدام از آنها پیش از دیگری با برادرش حرف بزند، در روز قیامت زودتر به بهشت می رود.

کافی، ج 2، ص 345، ح 5.

حدیث - 2672

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند :

أَلَا أُخْبِرُكُمْ بِأَفْضَلِ مَنْ دَرَجَةِ الصَّيَامِ وَالصَّلَاةِ وَالصَّدَقَةِ؟ صَلَاحُ ذَاتِ الْبَيْنِ، فَإِنَّ فُسَادَ ذَاتِ الْبَيْنِ هِيَ الْحَالِقَةُ؛

آیا به چیزی با فضیلت‌تر از نماز و روزه و صدقه (زکات) آگاهتان نکنم؟ و آن اصلاح میان مردم است، زیرا تیره شدن رابطه بین مردم ریشه‌کن کننده دین است.

نهج الفصاحه، ح 458.

حدیث - 2673

امام حسن عسکری علیه السلام می فرمایند :
مَنْ وَعَظَ أَخَاهُ سِرًّا فَقَدْ زَانَهُ وَمَنْ وَعَظَهُ عَلَانِيَةً فَقَدْ شَانَهُ؛
هر کس برادر (دینی‌اش) را پنهانی نصیحت کند، او را آراسته و اگر آشکارا نصیحتش نماید، ارزش او را کاسته است.
تحف العقول، ص 489 .

حدیث - 2674

امام علی علیه السلام می فرمایند :
ای مردم! بیاید یکدیگر را بر اطاعت خدا یاری کنید و عدالتش را پیادارید و به عهدش (در عبودیت او و ترک طاعت شیطان) وفا کنید و در تمامی حقوق الهی منصفانه رفتار کنید، زیرا که بندگان خدا به چیزی نیازمندتر از این نیستند که در این امور یکدیگر را نصیحت و خوب یاری کنند.
کافی، ج 8، ص 354، ح 550 .

حدیث - 2675

امام سجاد علیه السلام می فرمایند :

حَقُّ اللِّسَانِ إِكْرَامُهُ عَنِ الْخَنَى وَتَعْوِيدُهُ الْخَيْرَ وَتَرْكُ الْفُضُولِ الَّتِي لَا فَايِدَةَ لَهَا وَ
الْبِرُّ بِالنَّاسِ وَحُسْنُ الْقَوْلِ فِيهِمْ؛

حق زبان، احترام گذاشتن به آن با ترک زشت گویی، عادت دادنش به خوبی،
ترک گفتار بی فایده و نیکی به مردم و خوشگویی درباره آنان است.
بحارالأنوار، ج 71، ص 286، ح 41.

حدیث - 2676

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله می فرمایند :

مَنْ عَامَلَ النَّاسَ فَلَمْ يَظْلِمْهُمْ وَحَدَّثَهُمْ فَلَمْ يَكْذِبْهُمْ وَوَعَدَهُمْ فَلَمْ يَخْلِفْهُمْ فَهُوَ
مِمَّنْ كَمَلَتْ مَرْوَتُهُ وَظَهَرَتْ عَدَالَتُهُ وَجَبَتْ أُخُوَّتُهُ وَحُرُمَتْ غَيْبَتُهُ؛

هر کس در معاشرت با مردم به آنان ظلم نکند، دروغ نگوید و خلف وعده
ننماید، جوانمردیش کامل، عدالتش آشکار، برادری با او واجب و غیبتش حرام
است.

خصال، ص 208، ح 28.

حدیث - 2677

امام باقر علیه السلام درباره این گفته خداوند که «با مردم به زبان خوش سخن
بگویید» فرمودند: بهترین سخنی که دوست دارید مردم به شما بگویند، به آنها

بگویند، چرا که خداوند، لعنت کننده، دشنام دهند، زخم زبان زن بر مؤمنان، زشت گفتار، بد زبان و گدای سمج را دشمن می‌دارد و با حیا و بردبار و عقیف پارسا را دوست دارد.

امالی صدوق، ص 326.

حدیث - 2678

پیامبر اکرم ﷺ می‌فرمایند:

به خدایی که جانم در اختیار اوست، وارد بهشت نمی‌شوید مگر مؤمن شوید و مؤمن نمی‌شوید، مگر این که یکدیگر را دوست بدانید. آیا می‌خواهید شما را به چیزی راهنمایی کنم که با انجام آن، یکدیگر را دوست بدانید؟ سلام کردن بین یکدیگر را رواج دهید.

مشکاة الانوار، ص 157.

حدیث - 2679

پیامبر اکرم ﷺ می‌فرمایند:

من برای کسی که بگومگو را رها کند، هر چند حق با او باشد و برای کسی که دروغ گفتن را اگر چه به شوخی باشد، ترک گوید و برای کسی که اخلاقش را نیکو گرداند، خانه‌ای در حومه بهشت و خانه‌ای در مرکز بهشت و خانه‌ای در بالای بهشت ضمانت می‌کنم.

خصال، ص 144، ح 170.

حدیث - 2680

امام سجاد علیه السلام می فرمایند :

إِنَّ لِسَانَ ابْنِ آدَمَ يُشْرِفُ كُلَّ يَوْمٍ عَلَى جَوَارِحِهِ فَيَقُولُ: كَيْفَ أَصْبَحْتُمْ؟ فَيَقُولُونَ: بِخَيْرٍ إِنْ تَرَكْتَنَا! وَيَقُولُونَ: اللَّهُ اللَّهُ فِينَا! وَيُنَاشِدُونَهُ وَيَقُولُونَ: إِنَّمَا نُنَابُ بِكَ وَنُعَاقِبُ بِكَ؛

زبان آدمیزاد، هر روز به اعضای او نزدیک می شود و می گوید: چگونه اید؟ آنها می گویند: اگر تو ما را به خودمان واگذاری، خوب هستیم! و می گویند: از خدا بترس و کاری به ما نداشته باش. و او را سوگند می دهند و می گویند: ما فقط به واسطه تو پاداش می یابیم و به واسطه تو، مجازات می شویم.

خصال، ص 6، ح 15 .

حدیث - 2681

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم می فرمایند :

خَيْرُكُمْ خَيْرُكُمْ لِنِسَائِهِ وَاَنَا خَيْرُكُمْ لِنِسَائِي؛

بهترین شما کسی است که برای زنان خود بهتر باشد و من بهترین شما برای زن خود هستم.

من لایحضره الفقیه، ج 3، ص 443.

حدیث - 2682

امام صادق علیه السلام می فرمایند:

الْأَكْلُ عِنْدَ أَهْلِ الْمُصِيبَةِ مِنْ عَمَلِ الْجَاهِلِيَّةِ وَالسُّتَةُ الْبُعْثُ إِلَيْهِمْ بِالطَّعَامِ؛
غذا خوردن نزد مصیبت‌زدگان و با خرج آنان، از رفتارهای جاهلیت است و
سنت پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم فرستادن غذا برای مصیبت‌زدگان است.
من لایحضره الفقیه، ج 1، ص 182.

حدیث - 2683

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم می فرمایند:

إِنْ قَدَرْتَ أَنْ تُصْبِحَ وَتُمْسِيَ وَتُحِبَّ قَلْبَكَ غَشٌّ لِأَحَدٍ فَافْعَلْ وَ ذَلِكَ مِنْ
سُنَّتِي وَ مَنْ أَحْيَى سُنَّتِي فَقَدْ أَحْيَانِي وَ مَنْ أَحْيَانِي كَانَ مَعِيَ فِي الْجَنَّةِ؛
تا می‌توانی بکوش که صبح و شب در قلبت (حتی) قصد فریب و نیرنگ
کسی نباشد؛ چرا که این از سنت‌های من است و کسی که سنتم را زنده کند، مرا
زنده کرده است و کسی که مرا زنده کند، در بهشت با من خواهد بود.
سنن ترمذی، ج 4، ص 151.

حدیث - 2684

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم می فرمایند:

پروردگارم مرا به هفت خصلت امر نموده است: دوست داشتن بینوایان و
نزدیک شدن به آنها، ذکر لا حول و لا قوة الا بالله را بسیار گفتن، با

خویشاوندان رابطه برقرار کردن؛ هر چند آنان قطع رابطه کنند، [و در مسائل مادی]، به پایین تر از خود نگاه کنم نه به بالاتر، در راه خدا سرزنش ملامتگران را به خود نگیرم، حق را بگویم اگر چه تلخ باشد و از کسی چیزی نخواهم. الاصول الستة عشر، ص 75.

حدیث - 2685

امام علی علیه السلام می فرمایند:
 كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا سُئِلَ شَيْئًا فَإِذَا أَرَادَ أَنْ يَفْعَلَهُ قَالَ: نَعَمْ وَإِذَا أَرَادَ أَنْ لَا يَفْعَلَ سَكَتَ وَكَانَ لَا يَقُولُ لَشَيْءٍ لَا ... ؛
 هرگاه از رسول اکرم صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ چیزی تقاضا می شد، اگر ایشان آن را می خواستند انجام دهند، می فرمودند: بله و اگر نمی خواستند انجام دهند، سکوت می نمودند و هیچ گاه ایشان برای چیزی نه نمی گفتند.
 بحار الأنوار، ج 93، ص 327.

حدیث - 2686

امام کاظم علیه السلام می فرمایند:
 إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ إِذَا أَتَاهُ الضَّيْفُ أَكَلَ مَعَهُ وَلَمْ يَرْفَعْ يَدَهُ مِنَ الْخِوَانِ حَتَّى يَرْفَعَ الضَّيْفُ يَدَهُ؛
 رسول خدا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ هرگاه میهمان داشتند، با او غذا می خوردند و دست از سفره و غذا نمی کشیدند، تا آن که میهمان دست از غذا خوردن بکشد.
 کافی، ج 6، ص 286 .

حدیث - 2687

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أَكْرَمُ أَخْلَاقِ النَّبِيِّينَ وَ الصَّادِقِينَ وَ الشُّهَدَاءِ وَ الصَّالِحِينَ التَّزَاوُرُ فِي اللَّهِ؛

بزرگوارانه ترین اخلاق پیامبران، صدیقین (انسان های راستین) شهدا و صالحین، دیدار یکدیگر برای خداست.

دعائم الاسلام، ج 2، ص 106 .

حدیث - 2688

امام علی علیه السلام می فرمایند:

كَانَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ لَيْسَرُ الرَّجُلِ مَنْ أَصْحَابِهِ إِذَا رَأَهُ مَغْمُومًا بِالدُّعَابَةِ وَ كَانَ ﷺ يَقُولُ: إِنَّ اللَّهَ يُبْغِضُ الْمُعْبَسَّ فِي وَجْهِ إِخْوَانِهِ؛

هرگاه رسول اکرم ﷺ یکی از اصحاب خود را غمگین می دیدند، با شوخی او را خوشحال می کردند و می فرمودند: خداوند، کسی را که با برادران (دینی) اش با ترش رویی و چهره عبوس روبرو شود، دشمن می دارد.

رسائل شهید ثانی، ص 326 .

حدیث - 2689

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

مَنْ يَضْمَنُ لِي بِرَّ الْوَالِدَيْنِ وَ صَلَةَ الرَّحِمِ أَضْمَنَ لَهُ كَثْرَةَ الْمَالِ وَ زِيَادَةَ الْعُمْرِ وَ الْمَحَبَّةَ فِي الْعَشِيرَةِ؛

هر کس نیکی به پدر و مادر و صله رحم را برایم ضمانت کند، من نیز زیادی ثروت، طول عمر و محبت او را در دل خویشاوندان ضمانت می‌نمایم.
مستدرک الوسائل، ج 15، ص 176، ح 12.

حدیث - 2690

امام صادق علیه السلام می فرمایند:
مَنْ حَسُنَ بَرُّهُ فِي أَهْلِ بَيْتِهِ زَيْدٌ فِي رِزْقِهِ؛
هر کس به شایستگی در حق خانواده‌اش نیکی کند، روزیش زیاد می‌شود.
الدعوات الراوندی، ص 127.

حدیث - 2691

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم می فرمایند:
طَلَبُ الْحَلَالِ فَرِيضَةٌ عَلَى كُلِّ مُسْلِمٍ وَ مُسْلِمَةٍ؛
کسب درآمد حلال، بر هر مرد و زن مسلمانی واجب است.
جامع الأخبار، ص 389، ح 1079.

حدیث - 2692

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم می فرمایند:
مَنْ أَكَلَ مِنْ كَدِّ يَدِهِ حَلَالًا فَتُحِلَّ لَهُ أَبْوَابُ الْجَنَّةِ يَدْخُلُ مِنْ أَيِّهَا شَاءَ؛
هر کس از دسترنج حلال خود روزی بخورد، درهای بهشت به روی او باز می‌شود تا از هر کدام که بخواهد، وارد شود.

جامع الأخبار، ص 390، ح 1086 .

حدیث - 2693

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

اسْتَنْزِلُوا الرِّزْقَ بِالصَّدَقَةِ وَ الْبُكُورُ مُبَارَكٌ يَزِيدُ فِي جَمِيعِ النِّعَمِ خُصُوصاً فِي الرِّزْقِ وَ حُسْنُ الْخَطِّ مِنْ مَفَاتِيحِ الرِّزْقِ وَ طَيْبُ الْكَلَامِ يَزِيدُ فِي الرِّزْقِ؛
با صدقه دادن روزی را فرود آورید، سحرخیزی با برکت است و همه نعمت‌ها، مخصوصاً روزی را زیاد می‌کند، خط زیبا از درهای رزق است و خوش‌زبانی [هم] روزی را زیاد می‌کند.
بحار الأنوار، ج 76، ص 318 .

حدیث - 2694

امام باقر علیهِ السلام می فرمایند:

خداوند برای هر کسی روزی حلالی مقرر داشته که به سلامت به او خواهد رسید. از طرف دیگر روزی حرام نیز در دسترس او قرار داده است که اگر انسان روزی خود را از آن حرام به دست آورد، خداوند در عوض، روزی حلالی را که برای او مقدر کرده است، از او باز خواهد داشت و غیر از این دو روزی (حلال و حرام)، روزی‌های فراوان دیگری نیز نزد خداوند هست.
بحار الأنوار، ج 5، ص 147، ح 6.

حدیث - 2695

امام باقر علیه السلام می فرمایند:

عَلَيْكَ بِالْدَعَاءِ لِأَخَوَانِكَ بِظَهْرِ الْغَيْبِ فَإِنَّهُ يَهِيلُ الرِّزْقَ؛

پشت سر برادران (دینی) خود دعا کن، که این کار روزی را به طرف تو سرازیر می کند.

بحار الأنوار، ج 76، ص 60، ح 14 .

حدیث - 2696

ابو عبیده به امام صادق علیه السلام عرض کرد: دعا کنید که خداوند روزی مرا دست بندگانش قرار ندهد، امام فرمودند: خداوند چنین کاری نمی کند. او روزی بندگانش را در دست یکدیگر قرار داده است؛ اما از خدا بخواه که روزیت را در دست بندگان خویش قرار دهد، که این از خوش بختی است.

تحف العقول، ص 361 .

حدیث - 2697

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله می فرمایند:

الضَّيْفُ يَنْزِلُ بِرِزْقِهِ وَيَرْتَحِلُ بِذُنُوبِ أَهْلِ الْبَيْتِ؛

میهمان، روزی خود را می آورد و گناهان اهل خانه را می برد .

بحار الأنوار، ج 75، ص 461، ح 14 .

حدیث - 2698

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لَا تَتَشَاغَلْ عَمَّا فُرِضَ عَلَيْكَ بِمَا قَدْ ضُمِّنَ لَكَ فَإِنَّهُ لَيْسَ بِفَائِتِكَ مَا قَدْ قُسِّمَ
لَكَ وَ لَسْتَ بِلَاحِقٍ مَا قَدْ زُوِيَ عَنْكَ؛

مبادا با پرداختن به کسب روزی تضمین شده، از آنچه بر تو واجب شده
است، با زمانی؛ زیرا قسمت تو از روزی می رسد و آنچه قسمت تو نباشد، به آن
دست نمی یابی.

بحارالأنوار، ج 77، ص 187 .

حدیث - 2699

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ اللَّهَ لَيَبْتَلِي الْعَبْدَ بِالرِّزْقِ لِيَنْظُرَ كَيْفَ يَعْمَلُ فَإِنْ رَضِيَ بِوَرِكٍ لَهُ وَإِنْ لَمْ يَرْضَ
لَمْ يُبَارِكْ لَهُ؛

خداوند انسان را با روزی آزمایش می کند، تا ببیند چگونه عمل می کند؛ اگر
راضی شود، برکت داده می شود و اگر راضی نشود، برکت داده نمی شود.

کنز العمال، ح 7121 .

حدیث - 2700

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لَمَّا قِيلَ لَهُ: أَحِبُّ أَنْ يُوسَعَ عَلَيَّ فِي الرِّزْقِ؟ - : دُمَّ عَلَى الطَّهَارَةِ يُوسَعَ عَلَيْكَ
فِي الرِّزْقِ؛

به رسول خدا ﷺ عرض شد: دوست دارم روزیم زیاد شود. فرمودند:
پیوسته با وضو باش تا روزیت فراوان شود.
کنز العمال، ح 44154.

حدیث - 2701

امام صادق علیهِ السلام می فرمایند:

مَا أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَى عَبْدٍ مِنْ نِعْمَةٍ فَعَرَفَهَا بِقَلْبِهِ وَحَمِدَ اللَّهَ ظَاهِرًا بِلِسَانِهِ فَتَمَّ كَلَامُهُ
حَتَّى يُؤْمَرَ لَهُ بِالْمَزِيدِ؛

چون خداوند به بنده‌ای نعمت بدهد و او آن را قلباً قدر بشناسد و به زبان
سپاس بگوید، سخنش تمام نشده، فرمان افزایش نعمت برای وی صادر می‌شود.
کافی، ج 2، ص 95، ح 9.

حدیث - 2702

امام علی علیهِ السلام می فرمایند:

الْعُسْرُ يُفْسِدُ الْأَخْلَاقَ، التَّسَهُّلُ يُدْرِ الْأَرْزَاقَ؛

سخت‌گیری، اخلاق را فاسد، آسان‌گیری روزی‌ها را فراوان می‌کند.

غررالحکم، ح 802 و 803 .

حدیث - 2703

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

مَنْ حَبَسَ عَنْ أَخِيهِ الْمُسْلِمِ شَيْئًا مِنْ حَقِّ حَرَمَ اللَّهُ عَلَيْهِ بَرَكَهَ الرِّزْقِ إِلَّا أَنْ يَتُوبَ؛

هر کس حقی از حقوق برادر مسلمان خود را پایمان کند، خداوند برکت روزی را بر او حرام گرداند، مگر آن که توبه (جبران) کند.
امالی صدوق، ص 350، ح 1.

حدیث - 2704

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

اَكْثَرُوا مِنَ الصَّدَقَةِ تُرْزُقُوا؛

صدقه زیاد بدهید، تا خداوند به شما روزی بدهد.
بحارالأنوار، ج 77، ص 176، ح 10.

حدیث - 2705

امام باقر علیهما السلام می فرمایند:

إِنَّ الْعَبْدَ لَيُذْنِبُ الذَّنْبَ فَيُزَوِّى عَنْهُ الرِّزْقُ؛

بنده گناه می کند و به سبب آن، روزی از او گرفته می شود.
کافی، ج 2، ص 270، ح 8.

حدیث - 2706

امام حسن علیه السلام می فرمایند:

لَيْسَتْ الْعِفَّةُ بِدَافِعَةٍ رِزْقاً وَ لَا الْحِرْصُ بِجَالِبٍ فَضْلاً فَإِنَّ الرِّزْقَ مَقْسُومٌ وَ
اسْتِعْمَالُ الْحِرْصِ اسْتِعْمَالُ الْمَآثِمِ؛

نه پاکدامنی، روزی را از انسان دور می‌کند و نه حرص، روزی زیاد می‌آورد؛
چون روزی قسمت شده است و حرص زدن باعث مبتلا شدن به گناهان
می‌شود.

تحف العقول، ص 234 .

حدیث - 2707

امام صادق علیه السلام می فرمایند:

إِنَّ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ جَعَلَ أَرْزَاقَ الْمُؤْمِنِينَ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُونَ وَ ذَلِكَ أَنَّ الْعَبْدَ
إِذَا لَمْ يَعْرِفْ وَجْهَ رِزْقِهِ كَثُرَ دُعَاؤُهُ؛

خدای عزیز و ارجمند، روزی مؤمنان را از جایی می‌رساند که فکرش را هم
نمی‌کنند. علتش این است که وقتی مؤمن نداند روزیش از کجا خواهد رسید،
زیاد دعا می‌کند.

توحید صدوق، ص 402 .

حدیث - 2708

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم می فرمایند:

يَا أَبَا ذَرٍّ إِنِّي قَدْ دَعَوْتُ اللَّهَ جَلَّ ثَنَاؤُهُ أَنْ يَجْعَلَ رِزْقَ مَنْ يُحِبُّنِي كَفَافاً وَأَنْ
يُعْطِيَ مَنْ يُبْغِضُنِي كَثْرَةَ الْمَالِ وَالْوَلَدِ؛

ای اباذر! من دعا کردم که خداوند ارجمند ستوده، روزی دوستدار مرا به قدر
کفاف عطا کند و به دشمن من، مال و فرزند زیاد دهد.
مکارم الأخلاق، ص 463.

حدیث - 2709

امام علی علیه السلام می فرمایند:
إِذَا أَبْطَأَتِ الْأَرْزَاقُ عَلَيْكَ فَاسْتَغْفِرِ اللَّهَ يُوسِّعْ عَلَيْكَ فِيهَا؛
هرگاه در روزی تو تأخیر و تنگی پدید آمد، از خداوند آمرزش بخواه تا
روزی را بر تو فراوان گرداند.
تحف العقول، ص 174 .

حدیث - 2710

امام صادق علیه السلام می فرمایند:
مَنْ اهْتَمَّ لِرِزْقِهِ كُتِبَ عَلَيْهِ خَطِيئَةٌ؛
هر کس غم روزی خود را بخورد، برایش یک گناه نوشته می شود.
امالی طوسی، ص 300، ح 593 .

حدیث - 2711

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم :

إِنَّ رَبَّكُمْ وَاحِدٌ وَإِنَّ أَبَاكُمْ وَاحِدٌ وَ دِينَكُمْ وَاحِدٌ وَ نَبِيِّكُمْ وَاحِدٌ وَ لَا فَضْلَ لِعَرَبِيٍّ عَلَى عَجَمِيٍّ وَ لَا عَجَمِيٍّ عَلَى عَرَبِيٍّ وَ لَا أَحْمَرَ عَلَى أَسْوَدَ وَ لَا أَسْوَدَ عَلَى أَحْمَرَ إِلَّا بِالتَّقْوَى؛

پروردگار، پدر، دین و پیامبر شما یکی است، هیچ عربی بر غیر عرب و هیچ غیر عربی بر عرب و هیچ سرخ پوستی بر سیاه پوست و هیچ سیاه پوستی بر سرخ پوست برتری ندارد، جز به تقوا.
کنز العمال، ح 5655 .

حدیث - 2712

امام صادق علیه السلام :

سُئِلَ الْإِمَامُ الصَّادِقُ علیه السلام عَنْ قَوْلِ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ: اتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ تَقَاتِهِ. قَالَ: يُطَاعُ فَلَا يُعْصَى، وَ يُذَكَّرُ فَلَا يُنْسَى، وَ يُشْكَرُ فَلَا يُكْفَرُ؛
از امام صادق علیه السلام درباره آیه «تقوای الهی پیشه کنید چنان که حق اوست» پرسیده شد. فرمودند: از خداوند، اطاعت شود و نافرمانی نشود، یاد شود و فراموش نشود و شکرگزاری گردد و کفران نگردد.
معانی الأخبار، ص 240 .

حدیث - 2713

پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم :

اعْمَلْ بِفَرَائِضِ اللَّهِ تَكُنْ أَتَقَى النَّاسِ؛
به واجبات خدا عمل کن، تا با تقواترین مردم باشی.

کافی، ج 2، ص 82، ح 4.

حدیث - 2714

پیامبر اکرم ﷺ :

جَمَاعُ التَّقْوَى فِي قَوْلِهِ تَعَالَى: إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَانِ؛
عصاره تقوا در این گفته خداوند آمده است: خداوند به عدالت و نیکی فرمان
می دهد.

مشكاة الأنوار، ص 95.

حدیث - 2715

پیامبر اکرم ﷺ :

تَمَامُ التَّقْوَى أَنْ تَتَعَلَّمَ مَا جَهِلْتَ وَ تَعْمَلَ بِمَا عَلِمْتَ؛
تمام تقوا این است که آنچه را نمی دانی بیاموزی و بدانچه می دانی عمل کنی.
تنبيه الخواطر، ج 2، ص 120 .

حدیث - 2716

پیامبر اکرم ﷺ :

أَتَقَى النَّاسَ مَنْ قَالَ الْحَقَّ فِيمَا لَهُ وَعَلَيْهِ؛
با تقواترین مردم، کسی است که حق را بگوید؛ به سودش باشد یا به ضررش.
من لا يحضره الفقيه، ج 4، ص 395، ح 5840 .

حدیث - 2717

پیامبر اکرم ﷺ :

سُئِلَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: مَنْ أَتَقَى النَّاسَ؟ قَالَ: آمَرُهُمْ بِالْمَعْرُوفِ وَ
أَنْهَاهُمْ عَنِ الْمُنْكَرِ وَأَوْصَلَهُمْ لِلرَّحِمِ؛

از رسول خدا ﷺ سؤال شد: با تقواترین مردم کیست؟ فرمودند: کسی که
بیشتر امر به معروف و نهی از منکر و صلہ رحم نماید.
کنز العمال، ح 8474 .

حدیث - 2718

پیامبر ﷺ :

مَنْ أَحَبَّ أَنْ يَكُونَ أَتَقَى النَّاسَ فَلْيَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ؛

هر کس دوست دارد با تقواترین مردم باشد، باید به خدا توکل کند.
من لایحضره الفقیه، ج 4، ص 400، ح 5858 .

حدیث - 2719

پیامبر ﷺ :

لَا يَكُونُ الرَّجُلُ مِنَ الْمُتَّقِينَ حَتَّى يُحَاسِبَ نَفْسَهُ أَشَدَّ مِنْ مُحَاسَبَةِ الشَّرِيكِ
شَرِيكُهُ فَيَعْلَمَ مِنْ أَيْنَ مَطْعَمُهُ وَمِنْ أَيْنَ مَشْرَبُهُ وَمِنْ أَيْنَ مَلْبَسُهُ أَمِنْ حِلٍّ أَمْ مِنْ
حَرَامٍ؛

از تقوا پیشگان نیست مگر کسی که از خود سخت‌تر از حسابرسی شریک از شریک، حساب کشی کند و بداند که خوراک، آشامیدنی و لباسش از کجا آمده، آیا از حلال است یا حرام؟ مکارم الاخلاق، ص 468.

حدیث - 2720

پیامبر ﷺ :

مَنْ أَرَادَ أَنْ يَكُونَ أَعَزَّ النَّاسِ فَلْيَتَّقِ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ؛

هر کس می‌خواهد عزیزترین مردم باشد، باید تقوای الهی پیشه کند. کنزالفوائد، ص 164 .

حدیث - 2721

امام علی علیه السلام :

وَاللَّهِ مَا أَرَى عَبْدًا يَتَّقِي تَقْوَى تَنْفَعُهُ حَتَّى يَخْزِنَ لِسَانَهُ؛

به خدا سوگند، بنده با تقوایی را نمی‌شناسم که تقوایش او را سود دهد مگر آن که زبانش را نگه دارد. نهج البلاغه، خطبه 176 .

حدیث - 2722

امام علی علیه السلام :

إِنَّ التَّقْوَى مُنْتَهَى رِضَى اللَّهِ مِنْ عِبَادِهِ وَ حَاجَتُهُ مِنْ خَلْقِهِ فَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي إِنَّ
أَسْرَرْتُمْ عِلْمَهُ وَإِنْ أَعْلَنْتُمْ كِتَبَهُ؛

نهایت خشنودی خداوند از بندگانش و خواسته او از آفریدگانش، تقواست،
پس نسبت به خداوندی که اگر پنهان کنید می‌داند و اگر آشکار سازید می‌نویسد
تقوا داشته باشید.

غررالحکم، ح 3620 .

حدیث - 2723

امام علی علیه السلام :

خُلُوْ الْقَلْبِ مِنَ التَّقْوَى يَمْلُؤُهُ مِنْ فِتَنِ الدُّنْيَا؛

دلی که از تقوا خالی باشد، فتنه‌های دنیا آن را پر کند.

غررالحکم، ح 5078 .

حدیث - 2724

امام علی علیه السلام :

الْمُتَّقُونَ أَنْفُسَهُمْ عَفِيفَةٌ وَ حَاجَاتُهُمْ خَفِيفَةٌ وَ خَيْرَاتُهُمْ مَأْمُولَةٌ وَ شُرُورُهُمْ مَأْمُونَةٌ؛

تقوا پیشگان، پاکدامن و کم خرج و زحمت‌اند و مردم به خیرشان امید دارند
و از شرشان در امانند.

غررالحکم، ح 1931.

حدیث - 2725

امام علی علیه السلام :

الَّتَقَىٰ سَابِقُ إِلَىٰ كُلِّ خَيْرٍ؛

تقوا پیشه، برای انجام هر کار خیری سبقت می گیرد.

کنزالفوائد، ص 128 .

حدیث - 2726

امام علی علیه السلام :

لَوْ أَنَّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ كَانَتَا عَلَىٰ عَبْدٍ رَتَقًا ثُمَّ اتَّقَى اللَّهَ لَجَعَلَ اللَّهُ لَهُ مِنْهُمَا
مَخْرَجًا وَرَزَقَهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ؛

اگر آسمان ها و زمین بر بنده ای بسته شوند و او تقوای الهی پیشه کند، خداوند
حتماً راهی برای او می گشاید و از جایی که گمان ندارد، روزی اش می دهد.

غررالحکم، ح 7599.

حدیث - 2727

امام علی علیه السلام :

لِلْمُتَّقَى ثَلَاثُ عِلَامَاتٍ: إِخْلَاصُ الْعَمَلِ وَقِصْرُ الْأَمَلِ وَاغْتِنَامُ الْمُهْلِ؛

تقوای پیشه، سه نشانه دارد: اخلاص در عمل، کوتاهی آرزو، و غنیمت شمردن

فرصت ها.

غررالحکم، ح 7370 .

حدیث - 2728

امام علی علیه السلام :

الْمُتَّقَى مِيتَةُ شَهْوَتِهِ مَكْظُومٌ غَيْظُهُ فِي الرَّخَاءِ شَكُورٌ وَ فِي الْمَكَارِهِ صَبُورٌ؛
تقوایشه، هوا و هوسش مرده، خشمش فرو خورده، در آسایش شکرگزار و
در سختی‌ها صبور است.
غررالحکم، ح 1998 .

حدیث - 2729

امام علی علیه السلام :

سَادَةُ أَهْلِ الْجَنَّةِ الْآتِقِيَاءُ الْأَبْرَارُ؛
سروران اهل بهشت، تقوا پیشگان نیکوکارند.
غررالحکم، ح 5599.

حدیث - 2730

امام حسن مجتبی علیه السلام :

زَوْجُهَا مِنْ رَجُلٍ تَقَى فَإِنَّهُ إِنْ أَحَبَّهَا أَكْرَمَهَا وَإِنْ أَبْغَضَهَا لَمْ يَظْلِمْهَا؛
دخترت را به ازدواج مردی با تقوا درآور؛ زیرا اگر دخترت را دوست داشته
باشد، گرامی‌اش می‌دارد و اگر دوستش نداشته باشد به او ظلم نمی‌کند.
مکارم الاخلاق، ص 204 .

حدیث - 2731

امام باقر علیه السلام :

إِنَّ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ يَقِي بِالتَّقْوَى عَنِ الْعَبْدِ مَا عَزَبَ عَنْهُ عَقْلُهُ وَ يُجَلِّي بِالتَّقْوَى عَنْهُ عَمَاءَهُ وَ جَهْلَهُ؛

خداوند عزوجل به وسیله تقوا، انسان را از آنچه عقلش به آن نمی‌رسد حفظ می‌کند و کور دلی و نادانی او را بر طرف می‌سازد.
کافی، ج 8، ص 52، ح 16.

حدیث - 2732

امام باقر علیه السلام :

إِنَّ أَهْلَ التَّقْوَى هُمُ الْأَغْنِيَاءُ أَغْنَاهُمُ الْقَلِيلُ مِنَ الدُّنْيَا، فَمَوُؤُنُهُمْ يَسِيرَةٌ إِنْ نَسِيتَ الْخَيْرَ ذَكَرُوكَ وَإِنْ عَمِلْتَ بِهِ أَعَانُوكَ؛

ثروتمندان واقعی همان تقواییشانند که اندک دنیا آنان را بی‌نیاز کرده و کم خرجند. اگر خیر و خوبی را فراموش کنی، به یادت می‌آورند و اگر به آن عمل نمایی یاریات می‌رسانند.
تحف العقول، ص 287.

حدیث - 2733

امام صادق علیه السلام :

إِتَّقِ اللَّهَ حَيْثُ كُنْتَ فَإِنَّكَ لَا تَسْتَوْحِشُ؛

در هر حال که هستی تقوای الهی پیشه کن تا هرگز احساس هراس و وحشت نکنی.

تفسیر علی بن ابراهیم، ج 2، ص 147.

حدیث - 2734

اتَّقُوا اللَّهَ وَكُونُوا زَيْنًا وَلَا تَكُونُوا شَيْنًا؛

تقوای الهی پیشه کنید و مایه افتخار و آبرو باشید نه مایه ننگ و شرمندگی.

تحف العقول، ص 488.

حدیث - 2735

امام علی علیه السلام :

ای بندگان خدا، شما را به تقوای الهی سفارش می‌کنم، که تقوا مهار است و مایه دوام، پس به ریسمان‌های استوار آن درآویزید و به حقایق آن چنگ زنید. که شما را به نهانگاه‌های خوشی و سرزمین‌های گشایش و پناهگاه‌های امن و منزلگاه‌های عزت، رهنمون خواهد شد.

نهج البلاغه، خطبه 186 .

حدیث - 2736

امام علی علیه السلام :

إِنَّ مَنْ صَرَّحَتْ لَهُ الْعِبَرُ عَمَّا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ الْمَثَلَاتِ حَزَّتْهُ التَّقْوَى عَنْ تَقَحُّمِ الشُّبُهَاتِ؛

آن کس که حوادث عبرت آموز روزگار را به چشم ببیند و از آن پند پذیرد،
تقوا او را از آلوده شدن به کارهای شبهه ناک باز می دارد.
نهج البلاغه، از خطبه 16 .

حدیث - 2737

امام علی علیه السلام :

اعْلَمُوا عِبَادَ اللَّهِ أَنَّ التَّقْوَى دَارُ حِصْنٍ عَزِيزٍ، وَالْفُجُورَ دَارُ حِصْنٍ ذَلِيلٍ لَا يَمْنَعُ
أَهْلَهُ وَلَا يُحَرِّزُ مَنْ لَجَأَ إِلَيْهِ إِلَّا وَبِالتَّقْوَى تُقَطَّعُ حُمَةُ الْخَطَايَا؛
ای بندگان خدا، بدانید که تقوا پناهگاهی نفوذناپذیر و استوار است و بدکاری
و گناه، پناهگاهی سست، که هر کس به آن پناه ببرد از آسیب در امان نمی ماند.
آگاه باشید که با تقوا می توان تب گناهان را قطع کرد.
نهج البلاغه، از خطبه 157.

حدیث - 2738

امام علی علیه السلام :

(الْمُتَّقُونَ) لَا يَرْضَوْنَ مِنْ أَعْمَالِهِمُ الْقَلِيلَ، وَلَا يَسْتَكْثِرُونَ الْكَثِيرَ، فَهُمْ لَا نَفْسَ لَهُمْ
مُتَّهِمُونَ وَمِنْ أَعْمَالِهِمْ مُشْفِقُونَ؛
تقوایندگان، از کار کم خود راضی نیستند و کارهای زیاد خود را، بسیار
نمی شمارند، در نتیجه خودشان را زیر سؤال برده و محاکمه می کنند و از کردار
خود بیمناک اند.
نهج البلاغه، از خطبه 184 .

حدیث - 2739

امام علی علیه السلام :

اتَّقُوا اللَّهَ فِي عِبَادِهِ وَبِلَادِهِ فَإِنَّكُمْ مَسْئُولُونَ حَتَّى عَنِ الْبَقَاعِ وَالْبَهَائِمِ؛
تقوای الهی را درباره بندگان خدا و شهرهای او رعایت کنید؛ زیرا حتی از
اماکن و حیوانات از شما سؤال خواهد شد.
نهج البلاغه، از خطبه 166 .

حدیث - 2740

امام علی علیه السلام :

مَنْ اتَّقَى اللَّهَ أَحَبَّهُ النَّاسُ؛
هر کس تقوای الهی پیشه کند، مردم او را دوست خواهند داشت.
کشف الغمه، ج 3، ص 139 .

حدیث - 2741

امام علی علیه السلام :

الْمُتَّقُونَ أَنْفُسَهُمْ قَانِعَةٌ وَشَهَوَاتُهُمْ مَيِّتَةٌ وَوُجُوهُهُمْ مُسْتَبْشِرَةٌ وَقُلُوبُهُمْ مَحْزُونَةٌ؛
تقواییشان، نفسی قانع، هوا و هوسهای فروخته، رویی گشاده و دلی
اندوهگین دارند.
غررالحکم، ح 1932.

حدیث - 2742

امام علی علیه السلام :

خَيْرُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ فِي خَصْلَتَيْنِ الْغِنَى وَالتَّقَى وَ شَرُّ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ فِي
خَصْلَتَيْنِ الْفَقْرُ وَالْفُجُورُ؛

خیر دنیا و آخرت در دو خصلت بی نیازی و تقواست و شر دنیا و آخرت در
دو خصلت نیازمندی و گناه است.

نهج البلاغه ابن ابی الحدید، ج 20، ص 301، ح 446.

حدیث - 2743

امام باقر علیه السلام :

وَاللَّهِ مَا شِيعْتُنَا إِلَّا مَنْ اتَّقَى اللَّهَ وَأَطَاعَهُ؛

به خدا سوگند، شیعه ما فقط کسی است که تقوای الهی دارد و خدا را اطاعت
می کند.

کافی، ج 2، ص 74، ح 3.

حدیث - 2744

پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم :

مَنْ قَلَّ طَعْمُهُ صَحَّ بَدَنُهُ وَمَنْ كَثُرَ طَعْمُهُ سَقُمَ بَدَنُهُ وَقَسَا قَلْبُهُ؛

هر کس کم بخورد، سالم می ماند و هر کس زیاد بخورد تنش بیمار می شود و
قساوت قلب پیدا می کند.

نهج الفصاحه، ح 2779.

حدیث - 2745

پیامبر ﷺ :

مَنْ أَرَادَ أَنْ تُسْتَجَابَ دَعْوَتُهُ وَ أَنْ تُكْشَفَ كُرْبَتُهُ فَلْيُفْرِجْ عَنْ مُعْسِرٍ ؛

هر کس می خواهد دعایش مستجاب شود و غمش از بین برود، باید گره از کار تنگدستی باز کند.

نهج الفصاحه، ح 2961.

حدیث - 2746

پیامبر ﷺ :

مَنْ ضَارَّ ضَارَّ اللَّهُ بِهِ وَ مَنْ شَاقَّ شَاقَّ اللَّهُ عَلَيْهِ؛

هر کس به دیگران ضرر برساند، خداوند به او ضرر می زند و هر کس سخت گیری کند، خداوند به او سخت می گیرد.

نهج الفصاحه، ح 3030.

حدیث - 2747

امام علی علیه السلام می فرمایند :

قِيَمَةُ كُلِّ امْرِئٍ مَا يُحْسِنُهُ ؛

ارزش هر کس به اندازه خوبی های اوست.

نهج البلاغه، حکمت 81 .

حدیث - 2748

پیامبر ﷺ :

آیا شما را از چیزی خبر ندهم که اگر به آن عمل کنید، شیطان از شما دور شود، چندان که مشرق از مغرب دور است؟ عرض کردند: چرا. فرمودند: روزه روی شیطان را سیاه می‌کند، صدقه پشت او را می‌شکند، دوست داشتن برای خدا و هم یاری در کار نیک، ریشه او را می‌کند و استغفار شاهرگش را می‌زند. امالی صدوق، ص 117 .

حدیث - 2749

پیامبر ﷺ :

یا علی! إِذَا حَضَرَ وَقْتُ صَلَاتِكَ فَتَهَيَّأْ لَهَا وَإِلَّا شَغَلَكَ الشَّيْطَانُ وَإِذَا نَوَيْتَ خَيْرًا فَعَجِّلْ وَإِلَّا مَنَعَكَ الشَّيْطَانُ عَنْ ذَلِكَ ؛
ای علی! هرگاه وقت نمازت رسید، آماده آن شو وگرنه شیطان تو را سرگرم می‌کند و هرگاه قصد [کار] خیری کردی شتاب کن وگرنه شیطان تو را از آن باز می‌دارد.

میراث حدیث - شیعه ، ج 2، ص 20، ح 18 .

حدیث - 2750

پیامبر ﷺ می فرمایند :

هیچ نیکوکار و بدکاری نیست، مگر این که در روز قیامت، خودش را سرزنش می کند. اگر خیری انجام داده باشد، می گوید: چرا به آن نیفزودم و اگر شرّی مرتکب شده باشد، می گوید: ای کاش مرتکب نمی شدم، همچون آدم عَلَيْهِ السَّلَام که خود را همواره به خاطر کاری که باعث بیرون شدنش از بهشت شد، سرزنش می کند.

بحارالأنوار، ج 7، ص 29.

حدیث - 2751

امام باقر عَلَيْهِ السَّلَام می فرمایند :

و مَا مِنْ عَبْدٍ يَخْلُ بِنَفَقَةٍ يُنْفِقُهَا فِيمَا يُرْضَى اللَّهُ إِلَّا ابْتُلِيَ بِأَنْ يُنْفِقَ أضعافها فيما اسخط الله؛

هر کس از خرج کردن مالی در راه خداپسندانه بخل ورزد، چند برابر آن را در راه غیر خداپسندانه هزینه خواهد کرد.

بحارالأنوار، ج 78، ص 173، ح 12 .

حدیث - 2752

پیامبر ﷺ :

قَلْبٌ لَيْسَ فِيهِ شَيْءٌ مِّنَ الْحِكْمَةِ كَبِيتَ خَرِبَ فَتَعَلَّمُوا وَعَلَّمُوا وَتَفَقَّهُوا وَلَا تَمُوتُوا جُهَالًا فَإِنَّ اللَّهَ لَا يَعْذِرُ عَلَى الْجَهْلِ؛

دلی که در آن حکمتی نیست، مانند خانه ویران است، پس بیاموزید و آموزش دهید، بفهمید و نادان نمیرید. براستی که خداوند، بهانه‌ای را برای نادانی نمی‌پذیرد.

کنز العمال، ح 28750 .

حدیث - 2753

پیامبر ﷺ :

مَنْ اقْتَصَدَ اغْنَاهُ اللَّهُ وَمَنْ بَذَرَ أَفْقَرَهُ اللَّهُ وَمَنْ تَوَاضَعَ رَفَعَهُ اللَّهُ وَمَنْ تَجَبَّرَ قَصَمَهُ اللَّهُ؛

هر کس میانه‌روی کند، خداوند بی‌نیازش سازد و هر کس ریخت و پاش نماید، خداوند نادرش کند، هر کس فروتنی پیشه کند، خداوند بلندش نماید و هر کس بزرگی کند، خداوند خردش نماید.

نهج الفصاحه، ح 2939 .

حدیث - 2754

امام علی علیه السلام می فرمایند :

مَنْ كَانَ فِيهِ ثَلَاثٌ سَلِمَتْ لَهُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةُ: يَأْمُرُ بِالْمَعْرُوفِ وَيَأْتِمِرُ بِهِ وَيَنْهَى عَنِ الْمُنْكَرِ وَيَنْتَهِي عَنْهُ وَيُحَافِظُ عَلَى حُدُودِ اللَّهِ جَلَّ وَعَلَا ؛

هر کس سه خصلت داشته باشد، دنیا و آخرتش سالم می ماند: به خوبی فرمان دهد و خود به آن عمل کند، از زشتی باز دارد و خود از آن باز ایستد و از حدود الهی پاسداری کند.

غررالحکم، ح 9076 .

حدیث - 2755

پیامبر ﷺ :

مَنْ التَّمَسَّ رِضَى اللَّهِ بِسَخَطِ النَّاسِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ وَارْضَى عَنْهُ النَّاسُ وَمَنْ التَّمَسَّ رِضَى النَّاسِ بِسَخَطِ اللَّهِ سَخِطَ اللَّهُ عَلَيْهِ وَاسْخَطَ عَلَيْهِ النَّاسُ؛

پیامبر ﷺ :

هر کس رضای خدا به خشم مردم جوید، خداوند از او خشنود شود و مردم را از او خشنود کند و هر کس رضای مردم را به خشم خدا جوید، خداوند بر او خشم گیرد و مردم را از او خشمگین کند.

نهج الفصاحه، ح 2783 .

حدیث - 2756

امام صادق علیه السلام می فرمایند :

أَوْحَى اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ إِلَى مُوسَى عَلَيْهِ السَّلَامُ يَا مُوسَى لَا تَفْرَحْ بِكَثْرَةِ الْمَالِ وَلَا تَدْعُ ذِكْرِي عَلَى كُلِّ حَالٍ فَإِنَّ كَثْرَةَ الْمَالِ تُنْسِي الذُّنُوبَ وَإِنَّ تَرْكَ ذِكْرِي يُقْسِي الْقُلُوبَ ؛

خدای عزوجلّ به موسیٰ علیه السلام وحی کرد: ای موسی! به زیادی ثروت شاد
 مشو و در هیچ حالی مرا فراموش مکن، زیرا با زیادی ثروت گناهان فراموش
 می‌شود و از یاد بردن من قساوت قلب می‌آورد.
 کافی، ج 4، ص 497، ح 7.

حدیث - 2757

پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم :
 مَنْ أَشْتَقَ إِلَى الْجَنَّةِ سَارَعَ إِلَى الْخَيْرَاتِ وَمَنْ أَشْفَقَ مِنَ النَّارِ لَهِيَ عَنِ
 الشَّهَوَاتِ؛
 هر کس مشتاق بهشت است، به سوی نیکی‌ها می‌شتابد و هر کس از جهنم
 بترسد، از هوا و هوس روی می‌گرداند.
 نهج الفصاحه، ح 2768.

حدیث - 2758

امام صادق علیه السلام می‌فرمایند :
 خداوند تبارک و تعالی آفریدگانش را بیهوده نیافریده و آنها را رها نکرده
 است. بلکه آنها را برای آشکار ساختن توانایش آفریده و به فرمانبریش
 مکلفشان نموده است تا با آن، خشنودی خود را نصیب آنان کند. نیز آنها را
 نیافریده تا از آنها سودی ببرد و نه ضرری را برطرف سازد، بلکه آنها را آفریده
 تا سودی به آنان برساند و به نعمت برساندشان.
 نورالثقلین، ج 3، ص 566، ح 166.

حدیث - 2759

پیامبر صلی الله علیه و آله وسلم :

مَنْ يَغْفِرُ يَغْفِرِ اللَّهُ لَهُ وَ مَنْ يَعْفُ يَعْفُ اللَّهُ عَنْهُ؛

هر کس از خطاها درگذرد، خدایش از او درگذرد و هر کس گذشت کند خدا نیز از او گذشت کند.

نهج الفصاحه، ح 2809.

حدیث - 2760

پیامبر ﷺ :

مَنْ حُرِمَ الرِّفْقَ فَقَدْ حُرِمَ الْخَيْرَ كُلَّهُ ؛

هر کس از مدارا بی بهره باشد، از همه خوبی ها بی بهره مانده است.

نهج الفصاحه، ح 3057.

حدیث - 2761

امام سجاد علیه السلام می فرمایند :

فَأَمَّا حَقُّ اللَّهِ الْأَكْبَرُ فَإِنَّكَ تَعْبُدُهُ لَا تُشْرِكُ بِهِ شَيْئًا فَإِذَا فَعَلْتَ ذَلِكَ بِإِخْلَاصٍ
جَعَلَ لَكَ عَلَى نَفْسِهِ أَنْ يَكْفِيكَ أَمْرَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَ يَحْفَظَ لَكَ مَا تُحِبُّ مِنْهَا ؛

حق بزرگ تر خداوند این است که او را بی‌پرستی و چیزی را با او شریک
نسازی، که اگر خالصانه چنین کنی، خداوند کار دنیا و آخرت را کفایت می‌کند
و آنچه را دوست داری برایت نگه می‌دارد.

تحف العقول، ص 256 .

حدیث - 2762

امام حسین علیه السلام می فرمایند :

اتَّخِذُوا عِنْدَ الْفُقَرَاءِ أَيْدِيَ فَإِنَّ لَهُمْ دَوْلَةً يَوْمَ الْقِيَامَةِ؛

[با نیکی و کمک به نیازمندان] نزد آنان جایگاهی برای خود بیابید، که آنان

روز قیامت مقام و منزلتی دارند.

کنز العمال، ح 16582 .

حدیث - 2763

پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم :

إِنَّمَا مَثَلُ أَهْلِ بَيْتِي فِيكُمْ كَمَثَلِ سَفِينَةِ نُوحٍ عليه السلام مَنْ دَخَلَهَا نَجَا وَمَنْ تَخَلَّفَ عَنْهَا غَرِقَ؛

مَثَلِ اهل بیت من، همانند کشتی نوح است که هر کس سوار آن شد، نجات یافت و هر کس رهایش کرد، غرق گردید.

امالی طوسی ، ص 349، ح 721 .

حدیث - 2764

پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم :

مَنْ دَفَعَ غَضَبَهُ دَفَعَ اللَّهُ عَنْهُ عَذَابَهُ وَمَنْ حَفِظَ لِسَانَهُ سَتَرَ اللَّهُ عَوْرَتَهُ؛

هر کس خشمش را برطرف سازد، خداوند کیفرش را از او بردارد و هر کس زبانش را نگه دارد، خداوند عیبش را بپوشاند.

نهج الفصاحه، ح 3004.

حدیث - 2765

پیامبر ﷺ :

مَنْ انْقَطَعَ إِلَى اللَّهِ كَفَاهُ اللَّهُ كُلَّ مَوْنَةٍ وَ رَزَقَهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ وَ مَنْ انْقَطَعَ إِلَى الدُّنْيَا وَكَلَهُ اللَّهُ إِلَيْهَا؛

هر کس از غیر خدا ببرد، خداوند، هزینه زندگی او را تأمین می‌کند و از جایی که انتظار ندارد، روزی‌اش می‌دهد؛ اما هر کس چشم امیدش به دنیا باشد، خداوند، او را به دنیا وا می‌گذارد.

نهج الفصاحه، ح 2796.

حدیث - 2766

پیامبر ﷺ :

فِي تَفْسِيرِ آيَةِ «مَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِنْ ذَكَرٍ أَوْ أَنْتَى وَ هُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيَنَّهٗ حَيَاةً طَيِّبَةً وَ لَنَجْزِيَنَّهُمْ أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ» الْفَنَاعَةُ وَ الرِّضَا بِمَا قَسَمَ اللَّهُ؛

پیامبر ﷺ در تفسیر آیه «هر مؤمنی مرد یا زن کار نیکی انجام دهد، قطعاً او را با زندگی پاکیزه‌ای، حیات می‌بخشیم و مسلماً به آنان بهتر از آنچه انجام داده‌اند پاداش خواهیم داد» می‌فرماید: زندگی پاک، یعنی قناعت و رضایت به آنچه خداوند مقدر نموده است.

مجمع البیان، ج 6، ص 198.

حدیث - 2767

امام علی علیه السلام می فرمایند :

مِنْ كَفَّارَاتِ الذُّنُوبِ الْعِظَامِ: إِغَاثَةُ الْمَلْهُوفِ وَالتَّنْفِيسُ عَنِ الْمَكْرُوبِ؛
یاری رساندن به ستمدیده فریاد خواه و شاد کردن غمناک، از کفاره‌های
گناهان بزرگ است.
نهج البلاغه، حکمت 24 .

حدیث - 2768

پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم :

يَا عَلِيُّ أَصْدُقْ وَإِنْ ضُرَّكَ فِي الْعَاجِلِ فَإِنَّهُ يَنْفَعُكَ فِي الْأَجْلِ وَلَا تَكْذِبْ وَ
إِنْ يَنْفَعُكَ فِي الْعَاجِلِ فَإِنَّهُ يَضُرُّكَ فِي الْأَجْلِ ؛
ای علی! راست بگو اگر چه اکنون به ضررت باشد، ولی در آینده به نفع
توست و دروغ نگو، اگر چه در حال حاضر به نفعت باشد ولی در آینده به ضرر
توست.

میراث حدیث - شیعه، ج 2، ص 27، ح 65 .

حدیث - 2769

امام باقر علیه السلام می فرمایند :

فَإِنِّي لَمْ أَرْ شَيْئًا قَطُّ أَشَدَّ طَلَبًا وَلَا أَسْرَعَ دَرَكًا مِنْ حَسَنَةٍ مُحَدَّثَةٍ لِذَنْبٍ قَدِيمٍ؛

هرگز جوینده‌ای یابنده‌تر از کار نیک امروز که گناه قدیم را می‌یابد [و پاک می‌کند] ندیده‌ام.

علل الشرایع، ج 2، ص 599، ح 49.

حدیث - 2770

پیامبر ﷺ :

مَنْ نَفَسَ مِنْ مُسْلِمٍ كُرْبَةً مِنْ كُرْبِ الدُّنْيَا نَفَسَ اللَّهُ عَنْهُ كُرْبَةً مِنْ كُرْبِ يَوْمِ الْقِيَامَةِ وَمَنْ يَسَّرَ عَلَى مُعْسِرٍ يَسَّرَ اللَّهُ عَلَيْهِ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَمَنْ سَتَرَ عَلَى مُسْلِمٍ سَتَرَ اللَّهُ عَلَيْهِ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ؛

هر کس غمی از غم‌های دنیا را از مسلمانی برطرف نماید، خداوند غمی از غم‌های روز قیامت را از او برطرف کند و هر کس بر شخص تنگدستی آسان بگیرد، خداوند در دنیا و آخرت بر او آسان گیرد و هر کس راز مسلمانی را بیوشاند، خداوند در دنیا و آخرت راز پوش وی شود.

نهج الفصاحه، ح 2756.

حدیث - 2771

پیامبر ﷺ :

مَنْ عَيَّرَ أَخَاهُ بِذَنْبٍ لَمْ يَمُتْ حَتَّى يَعْمَلَهُ؛

هر کس برادر [دینی] خود را به گناهی سرزنش کند، نمیرد، مگر آن‌که مرتکب آن شود.

نهج الفصاحه، ح 2920.

حدیث - 2772

پیامبر ﷺ :

مَنْ أَطْعَمَ مُسْلِمًا جَائِعًا أَطْعَمَهُ اللَّهُ مِنْ ثِمَارِ الْجَنَّةِ؛

هر کس مسلمان گرسنه‌ای را غذا بدهد، خداوند از میوه‌های بهشت به او بخوراند.

نهج الفصاحه، ح 2951.

حدیث - 2773

حضرت رسوا اکرم ﷺ می فرمایند:

إِذَا تَلَاقَيْتُمْ فَتَلَاقُوا بِالتَّسْلِيمِ وَالتَّصَافُحِ، وَإِذَا تَفَرَّقْتُمْ فَتَفَرَّقُوا بِالِاسْتِغْفَارِ؛

هنگام برخورد و ملاقات با یکدیگر، سلام و مصافحه نمائید و موقع جدا شدن، برای همدیگر طلب آمرزش کنید.

أمالی طوسی: ج 1، ص 219

حدیث - 2774

حضرت رسوا اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ أَعْجَزَ النَّاسِ مَنْ عَجَزَ عَنِ الدُّعَاءِ، وَإِنَّ أَبْخَلَ النَّاسِ مَنْ بَخِلَ بِالسَّلَامِ؛

عاجز و ناتوان‌ترین افراد کسی است که از دعا و مناجات با خداوند ناتوان و محروم باشد، و بخیل‌ترین اشخاص کسی خواهد بود که از سلام کردن خودداری کند.

بحار الأنوار: ج 90، ص 291، ح 11

حدیث - 2775

حضرت رسوا اکرم ﷺ می فرمایند:

ثَلَاثَةٌ أَخَافُهُنَّ عَلَى أُمَّتِي: الضَّلَالَةُ بَعْدَ الْمَعْرِفَةِ، وَ مُضِلَّاتُ الْفِتَنِ، وَ شَهْوَةُ الْبَطْنِ وَ الْفَرْجِ؛

در سه چیز برای امت خود احساس خطر می‌کنم: گمراهی، بعد از آن که هدایت و معرفت پیدا کرده باشند. گمراهی‌ها و لغزش‌های به وجود آمده از فتنه‌ها. مشتبهات شکم، و آرزوهای نفسانی و شهوت پرستی.

بحار الأنوار: ج 10، ص 368، ح 15

حدیث - 2776

امام صادق علیه السلام می فرمایند:

هر که از بلایی که به او می‌رسد بترسد و درباره آن به دعا پیشی بگیرد، خداوند عزوجل هرگز آن بلا را بدو نشان ندهد.

(ثواب الأعمال : ص 153)

حدیث - 2777

امام کاظم علیه السلام می فرمایند:

بر شما باد دعا کردن؛ چرا که دعا برای خدا و درخواست از خدا بلا را برگرداند [حتی] در حالی که تقدیر و قضا شده باشد و جز امضای آن باقی

نمانده بشد. پس هرگاه از خداوند عزوجل دعا و درخواست شد، بی درنگ بلا را برگرداند.

(الكافی : ج 2 ص 472 ح 3)

حدیث - 2778

رسول خدا ﷺ می فرمایند:

بلا همانند قندیل ها بین آسمان و زمین آویزان است، هرگاه بنده عافیت را از پروردگارش بخواهد، خدای متعال بلا را از او برگرداند، [حتی] در حالی که برای او قطعی شده باشد.

(کنز العمال : ج 7 ص 825 ح 21560)

حدیث - 2779

هر آینه بلا به بنده نزدیک می گردد، آن گاه بنده از خدا عافیت می خواهد و خدا را یاد می کند و عافیت را حفظ می کند. و دعا و بلا تا روز رستاخیز با هم توافق دارند.

(کنز العمال : ج 2 ص 76 ح 3208)

حدیث - 2780

امام صادق علیه السلام می فرمایند:

هر کس از بلایی که به او می رسد بترسد و درباره [دفع] آن به دعا برخیزد خداوند هرگز آن بلا را بدو نشان ندهد.

(الدعوات : ص 21 ح 22)

حدیث - 2781

امام علی علیه السلام می فرمایند:

طوفان های بلا را با دعا دفع کنید؛ [زیرا] کسی که به بلای سخت گرفتار شده از [فرد] تندرستی که از بلا در امان نمی باشد به دعا نیازمند تر نیست.

(الدعوات : ص 21 ح 21)

حدیث - 2782

رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم می فرمایند:

از قرائت [سوره] زلزال ملول نشوید؛ زیرا کسی که در مستحباتش آن را قرائت نماید ، خداوند عزوجل هرگز زلزله ای بدو نرساند و با آن و [نیز] با صاعقه و آفتی از آفات دنیا نمیرد تا این که [به طور عادی] بمیرد.

(بحار الانوار : ج 56 ص 356)

حدیث - 2783

رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم می فرمایند:

هرگاه مردم منکر را ببینند ولی آن را تغییر ندهند، نزدیک است که خداوند کيفرش را فراگیرشان کند.

(کنز العمال: ج 3 ص 70 ح 5535)

حدیث - 2784

امام علی علیه السلام می فرمایند:

ای مردم! همانا خداوند عزوجل عوام را به سبب گناه خواص کیفر نکند [البته] اگر خواص بدون این که عوام بدانند در پنهانی کار منکر انجام دهند. [اما] اگر خواص آشکارا مرتکب منکر شوند و عوام آن را تغییر ندهند، هر دو گروه از ناحیهی خداوند عزوجل سزاوار کیفر می گردند.
(میزان الحکمة : ج 1 ص 763)

حدیث - 2785

رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم می فرمایند:

هر گاه بنده پنهانی گناه کند، جز گناه کار را آسیب نرساند. و هرگاه آشکارا آن را انجام دهد و مورد نکوهش قرار نگیرد، همه را آسیب رساند.
(وسائل الشیعه ج 9 ص 31 ح 11448)

حدیث - 2786

امام صادق علیه السلام می فرمایند:

ای مفضل! بیندیش ... اگر کسی گفت: چرا این زمین می لرزد؟ (در پاسخ) به او گفته شود: زلزله و مانند آن، پند و هشدارهایی است که مردم را تهدید می کند تا رعایت کنند و از گناهان دست بردارند.
(میزان الحکمة : ج 1 ص 59)

حدیث - 2787

رسول خدا ﷺ می فرمایند:

در امت من زلزله ای رخ می دهد که در آن ده هزار ، بیست هزار ، سی هزار نفر نابود می شوند. (خداوند) آن را برای پرهیز کاران پند ، برای مومنان رحمت ، و برای کافران عذاب قرار می دهد.
(کنز العمال : ج 41 ص 567 ح 39615)

حدیث - 2788

رسول خدا ﷺ می فرمایند:

هرگاه دعا اندک شود ، بلا نازل گردد.
(مستدرک الوسائل : ج 5 ص 179 ح 5616)

حدیث - 2789

حضرت رسوا اکرم ﷺ می فرمایند:

بَكُرُوا بِالصَّدَقَةِ، فَإِنَّ الْبَلَاءَ لَا يَتَخَطَّاهَا؛
صبحگاهان حرکت و کار خود را با دادن صدقه شروع کنید، چون بلاها و آفتها را بر طرف می کند.
بحارالانوار: ج 93، ص 177، ح 8

حدیث - 2790

حضرت رسوا اکرم ﷺ می فرمایند:

يَأْتِي عَلَى النَّاسِ زَمَانٌ، الصَّابِرُ مِنْهُمْ عَلَى دِينِهِ كَالْقَابِضِ عَلَى الْجَمْرِ؛

زمانی بر مردم خواهد آمد که صبر کردن در برابر مسائل دین - و عمل به دستورات آن همانند در دست گرفتن آتش گداخته است.

بحارالأنوار: ج 28، ص 47، ح 9

حدیث - 2791

حضرت رسوا اکرم ﷺ می فرمایند:

زمانی بر امت من خواهد آمد که مردم از علماء گریزان شوند، همان طوری که گوسفند از گرگ گریزان است، خداوند چنین جامعه‌ای را به سه نوع عذاب مبتلا می گرداند: 1 - برکت و رحمت خود را از اموال ایشان برمی دارد. 2 - حکمفرمائی ظالم و بی مروت را بر آن ها مسلط می گرداند. 3 - هنگام مرگ و جان دادن، بی ایمان از این دنیا خواهند رفت.

مستدرک الوسائل: ج 11، ص 376، ح 13301

حدیث - 2792

حضرت رسوا اکرم ﷺ می فرمایند:

صَدَقَهُ السَّرُّ تُطْفِئُ الْخَطِيئَةَ، كَمَا تُطْفِئُ الْمَاءُ النَّارَ، وَتَدْفَعُ سَبْعِينَ بَاباً مِنَ الْبَلَاءِ؛

صدقه ای که محرمانه و پنهانی داده شود، سبب پاکی گناهان است، همان طوری که آب، آتش را خاموش می کند، همچنین صدقه هفتاد نوع بلا و آفت را بر طرف می نماید.

مستدرک الوسائل: ج 7، ص 184، ح 7984

حدیث - 2793

امام علی علیه السلام می فرمایند :

مَنْ ظَلَمَ ظَلِمَ * مَنْ أَنْصَفَ أَنْصَفَ؛

هر کس ستم کند، ستم می بیند، هر کس با انصاف باشد انصاف می بیند.

غررالحکم، احادیث 7688 و 7692.

حدیث - 2794

مَا أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَى عَبْدٍ مِنْ نِعْمَةٍ فَعَرَفَهَا بِقَلْبِهِ وَحَمِدَ اللَّهُ ظَاهِرًا بِلِسَانِهِ فَتَمَّ كَلَامُهُ
حَتَّى يُؤْمَرَ لَهُ بِالْمَزِيدِ؛

چون خداوند به بنده‌ای نعمت بدهد و او آن را قلباً قدر بشناسد و به زبان
سپاس بگوید، هنوز سخنش به پایان نرسیده، فرمان افزایش نعمت برای وی
صادر می‌شود.

کافی، ج 2، ص 95، ح 9.

حدیث - 2795

امام حسین علیه السلام می‌فرمایند :

أَيُّهَا النَّاسُ نَافِسُوا فِي الْمَكَارِمِ وَ سَارِعُوا فِي الْمَغَانِمِ وَلَا تَحْتَسِبُوا بِمَعْرُوفٍ لَمْ
تَجْعَلُوا...؛

ای مردم در خوبی‌ها با یکدیگر رقابت کنید و در کسب غنائم (بهره گرفتن از
فرصت‌ها) شتاب نمایید و کار نیکی را که در انجامش شتاب نکرده‌اید، به
حساب نیاورید.

بحارالأنوار، ج 78، ص 121، ح 4.

حدیث - 2796

امام رضا علیه السلام می‌فرمایند :

عَجِبْتُ لِمَنْ يَشْتَرِي الْعَبِيدَ بِمَالِهِ فَيُعْتِقُهُمْ كَيْفَ لَا يَشْتَرِيَ الْأَحْرَارَ بِحُسْنِ خُلُقِهِ؛

در شگفتم از کسی که بندگان را با ثروت خویش می‌خرد تا رهایشان کند،
چگونه با خوش اخلاقی خویش آزادگان را نمی‌خرد.
فقه الرضا، ص 354 .

حدیث - 2797

امام حسن مجتبی علیه السلام می فرمایند :
مردم چهار دسته‌اند: دسته‌ای از آنها اخلاق دارند، اما بهره‌ای (از دنیا) ندارند.
دسته‌ای بهره‌مندند، اما اخلاق ندارند. دسته‌ای نه بهره‌ای (از دنیا) و نه اخلاق
دارند که اینها بدترین مردم‌اند. و دسته‌ای که هم اخلاق دارند و هم (از دنیا)
بهره‌مندند که اینان، بهترین مردم‌اند.
بحارالأنوار، ج 70، ص 10، ح 8 .

حدیث - 2798

امام علی علیه السلام می فرمایند :
مردم سه گروه‌اند: دانشمند خداشناس، دانش‌جوی در راه رستگاری و
فرومایگانی بی اراده و سرگردان که هر دعوتی را اجابت می‌کنند و به هر طرف
که باد بپاید به همان طرف می‌روند، از نور دانش روشنایی نمی‌گیرند و به پایگاه
محکمی پناه نمی‌برند.
نهج البلاغه، قصار 147.

حدیث - 2799

امام کاظم علیه السلام می فرمایند :

إِنَّ لِلَّهِ عِبَادًا فِي الْأَرْضِ يَسْعَوْنَ فِي حَوَائِجِ النَّاسِ هُمْ الْأَمْنُونَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ؛
خدا را در زمین بندگانی است که برای رفع نیازهای مردم می کوشند. اینان در
روز قیامت در امان هستند.

کافی، ج 2، ص 197، ح 2 .

حدیث - 2800

امام صادق علیه السلام می فرمایند :

عبادت کنندگان خداوند سه گروهند: گروهی او را برای پاداش عبادت
می کنند، که طمعکارانه است و اینان حریصند. گروهی او را از ترس جهنم
عبادت می کنند که این عبادت بردگان و از روی ترس است. ولی من خداوند را
از روی محبت عبادت می کنم که چنین عبادتی مایه امنیت و آرامش و عبادت
کریمان است.

خصال، ص 188، ح 259 .

حدیث - 2801

امام حسین علیه السلام می فرمایند :

إِنَّ النَّاسَ عَبِيدُ الدُّنْيَا وَالدِّينُ لَعَقٌّ عَلَى السِّنْتِهِمْ يَحُوطُونَهُ مَا دَرَّتْ مَعَائِشُهُمْ فَإِذَا مُحِّصُوا بِالْبَلَاءِ قَلَّ الدِّيَّانُونَ؛

به راستی که مردم بنده دنیا هستند و دین لقلقه زبان آنهاست، تا جایی که دین وسیله زندگی آنهاست، دین دارند و چون در معرض امتحان قرار گیرند، دینداران کم می شوند.

تحف العقول، ص 245 .

حدیث - 2802

امام باقر علیه السلام می فرمایند :

النَّاسُ رَجُلَانِ: مُؤْمِنٌ وَجَاهِلٌ، فَلَا تُؤْذِي الْمُؤْمِنَ وَلَا تَجْهَلُ الْجَاهِلَ فَتَكُونَ مِثْلَهُ؛

مردم دو گروه اند: مؤمن و جاهل، مؤمن را آزار ندهید و با جاهل، رفتار جاهلانه نکنید؛ زیرا همانند او خواهید بود.

خصال، ص 49.

حدیث - 2803

امام علی علیه السلام می فرمایند :

النَّاسُ بِزَمَانِهِمْ أَشْبَهُ مِنْهُمْ بِآبَائِهِمْ؛

مردم به زمان خود شبیه‌ترند تا به پدران خود.
خصائص الائمہ، ص 115.

حدیث - 2804

امام علی علیه السلام می فرمایند :
النَّاسُ اثْنَانِ، بَرٌّ تَقَىُّ وَ آخَرُ شَقِيٌّ؛
مردم دو دسته‌اند: نیکوکارِ پرهیزکار و سنگ دل بدبخت.
بحار الأنوار، ج 78، ص 23، ح 86 .

حدیث - 2805

امام صادق علیه السلام می فرمایند :
النَّاسُ رَجُلَانِ: مُبْتَلَىٍّ وَ مُعَافَىٍّ، فَارْحَمُوا الْمُبْتَلَىَّ وَ احْمَدُوا اللَّهَ عَلَى الْعَافِيَةِ؛
مردم دو دسته‌اند: گرفتار و سلامت؛ پس به گرفتاران ترحم نمایید و خدا را
بر سلامتی سپاس گویند.
تحف العقول، ص 305.

حدیث - 2806

امام علی علیه السلام می فرمایند :
النَّاسُ أَبْنَاءُ مَا يُحْسِنُونَ؛
مردم فرزندانِ نیکی‌های خویشانند (بنگرید عملشان چیست نه پدرشان کیست).
کافی، ج 1، ص 51، ح 14.

حدیث - 2807

امام صادق علیه السلام می فرمایند :
النَّاسُ إِذَا صَلَحُوا، كَفُّوا عَنْ تَتَبُعِ غُيُوبِهِمْ؛
مردم، هنگامی که درستکار شوند، از عیب‌جوییِ یکدیگر دست می‌کشند.
من لایحضره الفقیه، ج 4، ص 401، ح 5862.

حدیث - 2808

امام باقر علیه السلام می فرمایند :
النَّاسُ رَجُلَانِ: مَسْتَرِیحٌ بِالْمَوْتِ وَ مُسْتَرَا حٌ بِهِ مِنْهُ ؛
مردم بر دو دسته‌اند: آن که با مرگ آسوده شود و آن که با مرگش دیگران
آسوده شوند.
معانی الأخبار، ص 290.

حدیث - 2809

امام علی علیه السلام می فرمایند :
النَّاسُ نِيَامٌ فَإِذَا مَاتُوا انْتَبَهَوْا؛
مردم در خوابند، چون بمیرند بیدار می‌شوند.
بحار الأنوار، ج 4، ص 43، ح 18 .

حدیث - 2810

امام علی علیه السلام می فرمایند :

النَّاسُ إِلَى أَشْكَالِهِمْ أَمِيلٌ؛

مردم، به همانند خود بیشتر تمایل دارند.

بحار الأنوار، ج 78، ص 92، ح 100.

حدیث - 2811

امام علی علیه السلام می فرمایند :

النَّاسُ بِأُمْرَائِهِمْ أَشْبَهُ مِنْهُمْ بِآبَائِهِمْ؛

مردم، به دولت مردان خود شبیه ترند تا به پدرانشان.

تحف العقول، ص 208.

حدیث - 2812

امام علی علیه السلام می فرمایند :

النَّاسُ كُلُّهُمْ أَحْرَارٌ وَلَكِنَّ اللَّهَ خَوَّلَ بَعْضَكُمْ بَعْضًا؛

مردم همگی آزادند، ولی خداوند بعضی را سرپرست بعضی دیگر قرار داده

است.

کافی، ج 8، ص 69، ح 26.

حدیث - 2813

امام علی علیه السلام می فرمایند :
النَّاسُ مَنْقُوصُونَ مَدْخُولُونَ إِلَّا مَنْ عَصَمَ اللَّهُ؛
مردم، دارای عیب و نقص اند، مگر کسی که خداوند او را حفظ کند.
نهج البلاغه، حکمت 343.

حدیث - 2814

امام علی علیه السلام می فرمایند :
النَّاسُ أَعْدَاءُ مَا جَهِلُوا؛
مردم با آنچه آشنا نیستند دشمنی می ورزند.
نهج البلاغه، حکمت 172.

حدیث - 2815

امام علی علیه السلام می فرمایند :
النَّاسُ كَالشَّجَرِ شَرَابُهُ وَاحِدٌ وَ ثَمَرُهُ مُخْتَلِفٌ؛
مردم، همانند درختانند که آبشان یکی و میوه هایشان گوناگون است.
غررالحکم، ح 2097.

حدیث - 2816

امام علی علیه السلام می فرمایند :

النَّاسُ أَبْنَاءُ الدُّنْيَا وَلَا يُلَامُ الرَّجُلُ عَلَى حُبِّ أُمِّهِ؛

مردم، فرزندان دنیایند و کسی برای دوست داشتن مادرش سرزنش نمی شود.

نهج البلاغه، حکمت 303.

حدیث - 2817

امام علی علیه السلام می فرمایند :

النَّاسُ إِخْوَانٌ فَمَنْ كَانَتْ أُخُوَّتُهُ فِي غَيْرِ ذَاتِ اللَّهِ فَهِيَ عَدَاوَةٌ؛

مردم برادرند، اما آن که برادری اش برای خدا نباشد، برادری وی، دشمنی

است.

بحارالأنوار، ج 74، ص 165، ح 29.

حدیث - 2818

امام صادق علیه السلام می فرمایند :

النَّاسُ سِوَاءٌ كَأَسْنَانِ الْمُشْطِ وَالْمَرْءُ كَثِيرٌ بِأَخِيهِ؛

مردم، همانند دندانهای شانه با هم برابرند و انسان با برادرش پر تعداد (و پر

توان) می گردد.

تحف العقول، ص 368.

حدیث - 2819

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند :

أَبْغُونِي الضُّعْفَاءَ فَإِنَّمَا تُرْزَقُونَ وَتُنْصَرُونَ بِضُعْفَائِكُمْ؛

ناتوانان را برای من بیابید؛ زیرا شما به برکت ناتوانان خود روزی داده و

یاری می شوید.

نهج الفصاحه، ح 20.

حدیث - 2820

امام صادق علیه السلام می فرمایند :

همانا خشنودی مردم را نتوان به دست آورد و جلو زبان هایشان را نتوان

گرفت، چگونه در امان مانید از چیزی (زبان مردم) که پیامبران و فرستادگان و

حجت های خدا علیهم السلام از آن در امان نمانند...؟

بحار الأنوار، ج 70، ص 2، ح 4.

حدیث - 2821

امام صادق علیه السلام :

النَّاسُ مَأْمُورُونَ وَمَنْهِيُّونَ وَمَنْ كَانَ لَهُ عُذْرٌ، عَذَرَهُ اللَّهُ؛

مردم به اموری امر و نهی شده اند، ولی هر کس (در انجام دادن آنها) عذری

داشته باشد، خداوند عذرش را می پذیرد.

محاسن، ج 1، ص 245، ح 242.

حدیث - 2822

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

برخی از مردم کلید خیر و قفل شرند و برخی کلید شر و قفل خیرند، پس خوشا به سعادت کسی که خداوند کلیدهای خیر را در دست او قرار داده و بدا به حال کسی که خداوند کلیدهای شر را به دست او سپرده است.
نهج الفصاحه، ح 920.

حدیث - 2823

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ ابْنَ آدَمَ لَحَرِيصٌ عَلَى مَا مُنِعَ؛
آدمی زاده به آنچه که از آن منع می شود، حریص است.
کنز العمال، ح 44095.

حدیث - 2824

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

النَّاسُ مَعَادِنٌ وَالْعِرْقُ دَسَّاسٌ وَادَبُ السُّوءِ كَعِرْقِ السُّوءِ؛
مردم، همانند معدن ها مختلف اند و اصل و نسب در انسان بسیار مؤثر است و تربیت بد، همانند اصل و نسب بد است.
نهج الفصاحه، ح 3146.

حدیث - 2825

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

النَّاسُ يَعْمَلُونَ بِالْخَيْرِ وَإِنَّمَا يُعْطُونَ أَجُورَهُمْ عَلَى قَدَرِ عُقُولِهِمْ؛

مردم، کارهای خیر می کنند، ولی پاداش آنان تنها به اندازه عقلشان عطا

می شود.

کنز العمال، ح 7052.

حدیث - 2826

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

اخْتَبِرُوا النَّاسَ بِأَخْدَانِهِمْ فَإِنَّ الرَّجُلَ يُخَادِنُ مَنْ يُعْجِبُهُ؛

مردم را از دوستانشان بشناسید، زیرا انسان با کسی رفاقت می کند که او را

می پسندد.

نهج الفصاحه، ح 106.

حدیث - 2827

پیامبر اکرم ﷺ فرمودند :

هر کس در برآوردن نیاز بیماری بکوشد، خواه موفق بشود یا نشود گناهانش

پاک می شود، به سان آن روز که از مادر متولد شده است. مردی از انصار گفت:

ای پیامبر خدا، پدر و مادرم به فدایت! اگر بیمار از خانواده شخص باشد، این

کار پاداش بیشتری ندارد؟ فرمودند: چرا.

من لا يحضره الفقيه، ج 4، ص 16، ح 4968 .

حدیث - 2828

امام علی علیه السلام می فرمایند:

مَنْ تَطَبَّبَ فَلْيَتَّقِ اللَّهَ وَلْيَنْصَحْ وَلْيَجْتَهِدْ؛

هر کس طبابت می‌کند، باید تقوای الهی پیشه کند، خیرخواه باشد و سعی خود را به کار برد.

دعائم الاسلام، ج 2، ص 144، ح 503 .

حدیث - 2829

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم می فرمایند :

هر غذایی که بر آن نام خدا برده نشود، درد است و هیچ برکتی در آن نیست و کفاره نبردن نام خدا این است که چنانچه سفره پهن است، نام خدا را ببری و به خوردن غذا ادامه دهی.

تاریخ دمشق، ج 60، ص 325 .

حدیث - 2830

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم می فرمایند :

مَنْ تَدَاوَى بِحَرَامٍ، لَمْ يَجْعَلِ اللَّهُ فِيهِ شِفَاءً؛

هر کس با حرام به مداوا بپردازد خداوند در آن شفا قرار نمی‌دهد.

کنز العمال، ح 28318 .

حدیث - 2831

امام صادق علیه السلام می فرمایند:

إِنَّ نَبِيًّا مِنَ الْأَنْبِيَاءِ مَرِضٌ، فَقَالَ: لَا أَتَدَاوِي حَتَّى يَكُونَ الَّذِي أَمْرَضَنِي هُوَ الَّذِي يَشْفِينِي. فَأَوْحَى اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ لَا أَشْفِيكَ حَتَّى تَتَدَاوِي، فَإِنَّ الشِّفَاءَ مِنِّي؛

پیامبری از پیامبران بیمار شد. گفت درمان نمی‌کنم تا همان کسی که بیمار کرده است، خود درمانم کند. خداوند عزوجل به او وحی فرستاد: شفایت نمی‌دهم، مگر آن‌که درمان کنی، که شفا از من است.

مکارم الاخلاق، ص 362.

حدیث - 2832

امام رضا علیه السلام می فرمایند:

خداوند تبارک و تعالی هیچ خوردنی و نوشیدنی را حلال نکرده است مگر آن‌که در آن سود و صلاحی بوده و هیچ خوردنی و نوشیدنی را حرام ننموده، مگر آن‌که در آن زیان و نابودی و فسادی بوده است، پس هر چیز سودمندی نیرو بخش جسم، که باعث تقویت بدن است حلال شده است و هر چیزی که قوای جسمانی را از بین ببرد و یا موجب مرگ شود حرام است.

مستدرک الوسائل، ج 16، ص 333، ح 2.

حدیث - 2833

امام علی علیه السلام می فرمایند:

الصَّحَّةُ أَفْضَلُ النَّعَمِ؛

سلامتی بهترین نعمت است.

غررالحکم، ح 1050.

حدیث - 2834

امام حسن مجتبی علیه السلام می فرمایند:

ای بندگان خدا! پرواپیشه باشید و برای رسیدن به خواسته‌ها تلاش کنید و از کارهای ناروا بگریزید و قبل از آنکه ناگواریها به شما روی آورند و نابود کننده لذات [یعنی مرگ] فرا رسد، به کار [های نیک] مبادرت ورزید.

بحار الانوار، ج 1، ص 218.

حدیث - 2835

امام حسن مجتبی علیه السلام می فرمایند:

وَاعْمَلْ لِدُنْيَاكَ كَأَنَّكَ تَعِيشُ أَبَدًا وَاعْمَلْ لآخِرَتِكَ كَأَنَّكَ تَمُوتُ غَدًا؛

برای دنیایت چنان کار کن که گویا برای همیشه [در این دنیا] خواهی بود. و

برای آخرت [نیز چنان] سعی و تلاش کن که گویا فردا از دنیا خواهی رفت

بحار الانوار، ج 75، ص 109

حدیث - 2836

امام رضا علیه السلام می فرمایند :

وَقَرُّوا كِبَارَكُمْ وَارْحَمُوا صِغَارَكُمْ وَصَلُّوا أَرْحَامَكُمْ؛

به بزرگترهایتان احترام بگذارید و با کوچکترها مهربان باشید و صله رحم نمایید.

عیون اخبار الرضا، ج 2، ص 265.

حدیث - 2837

امام صادق علیه السلام می فرمایند :

صَلَّةُ الرَّحِمِ تَعْمُرُ الدِّيَارَ وَتَزِيدُ فِي الْأَعْمَارِ وَإِنْ كَانَ أَهْلُهَا غَيْرَ أَخِيَارٍ؛

صله رحم، خانه‌ها را آباد و عمرها را طولانی می‌کند، هر چند صله رحم کنندگان مردمان خوبی نباشند.

امالی طوسی، ص 481، ح 18 .

حدیث - 2838

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله می فرمایند :

مَنْ أَحَبَّ أَنْ يُحِبَّهُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ فَلْيَأْكُلْ مَعَ ضَيْفِهِ؛

هر کس دوست دارد که خدا و رسولش او را دوست داشته باشند، با میهمان خود غذا بخورد.

تنبيه الخواطر، ج 2، ص 116 .

حدیث - 2839

امام صادق علیه السلام می فرمایند :

صَلُّوا أَرْحَامَكُمْ وَبِرَّوَا بِإِخْوَانِكُمْ وَلَوْ بِحُسْنِ السَّلَامِ وَرَدَّ الْجَوَابُ؛

صله رحم نمایید و به برادران (دینی) خود نیکی کنید، هر چند با سلام کردن

خوب و یا جواب سلام خوب باشد.

کافی، ج 2، ص 157، ح 31 .

حدیث - 2840

امام صادق علیه السلام می فرمایند :

إِذَا أَتَاكَ أَخُوكَ فَأْتِهِ بِمَا عِنْدَكَ وَإِذَا دَعَوْتَهُ فَتَكَلَّفْ لَهُ؛

هرگاه برادرت ناخوانده بر تو وارد شد، همان غذایی که در خانه داری برایش

بیاور و هرگاه او را دعوت کردی در پذیرایی از او خودت را به زحمت بینداز.

محاسن، ج 2، ص 410، ح 138 .

حدیث - 2841

امام صادق علیه السلام می فرمایند :

أَفْضَلُ مَا يُوَصَّلُ بِهِ الرَّحِمُ كَفُّ الْأَذَى عَنْهَا؛

بهترین صله رحم، خودداری از آزار و اذیت خویشاوندان است .

بحار الأنوار، ج 74، ص 88، ح 1.

حدیث - 2842

امام علی علیه السلام می فرمایند :
إِذَا قَطَعُوا الْأَرْحَامَ جُعِلَتْ الْأَمْوَالُ فِي أَيْدِي الْأَشْرَارِ ؛
هرگاه مردم قطع رحم کنند، ثروت‌ها در دست افراد شرور قرار می‌گیرد.
کافی، ج 2، ص 348، ح 8 .

حدیث - 2843

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله می فرمایند :
الْوَلِيمَةُ أَوَّلُ يَوْمٍ حَقٌّ وَ الثَّانِي مَعْرُوفٌ وَ مَا زَادَ رِيَاءٌ وَ سُمْعَةٌ ؛
ولیمه (سور) دادن، روز اول حق است و روز دوم احسان، از دو روز که
گذشت، خودنمایی و شهرت‌طلبی است.
کافی، ج 5، ص 368، ح 4 .

حدیث - 2844

امام علی علیه السلام می فرمایند :
حِرَاسَةُ النَّعْمِ فِي صَلَةِ الرَّحِمِ ؛
حفظ نعمت‌ها در صله رحم است.
غررالحکم، ح 4929.

حدیث - 2845

امام علی علیه السلام می فرمایند :
رُئِيَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ حَزِينًا فَقِيلَ لَهُ: مِمَّ حُزْنُكَ قَالَ: لِسَبْعٍ أَتَتْ لَمْ يَضِفْ إِلَيْنَا ضَيْفٌ؛
[روزی] امام علی علیه السلام غمگین دیده شد علت را از ایشان جویا شدند.
فرمودند: چون هفت روز است که میهمانی بر ما وارد نشده است.
مناقب آل ابی طالب، ج 1، ص 347.

حدیث - 2846

امام علی علیه السلام می فرمایند :
به راستی که صله رحم از واجبات اسلام است و خدای سبحان، امر فرموده
که آن را گرامی بدارند و خداوند متعال با هر کس که صله رحم کند، رابطه
برقرار می کند و با هر کس که قطع رحم کند، قطع رابطه می کند و هر کس که
صله رحم را گرامی بدارد، گرامی اش می دارد.
غررالحکم، ح 3651.

حدیث - 2847

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم می فرمایند :
طَعَامُ السَّخِيِّ دَوَاءٌ وَ طَعَامُ الشَّحِيحِ دَاءٌ؛
غذای سخاوتمند، داروست و غذای بخیل، درد.

بحار الأنوار، ج 71، ص 357، ح 22.

حدیث - 2848

امام رضا علیه السلام می فرمایند :

السَّخِيُّ يَأْكُلُ مِنْ طَعَامِ النَّاسِ لِيَأْكُلُوا مِنْ طَعَامِهِ ، وَ الْبَخِيلُ لَا يَأْكُلُ مِنْ طَعَامِ النَّاسِ لِنَلَّا يَأْكُلُوا مِنْ طَعَامِهِ؛

سخاوتمند، از غذای مردم می خورد، تا مردم از غذای او بخورند، اما بخیل از غذای مردم نمی خورد تا آنها نیز از غذای او نخورند.
عیون اخبار الرضا، ج 1، ص 15، ح 26.

حدیث - 2849

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله می فرمایند :

كَفَى بِالْمَرْءِ إِثْمًا أَنْ يَسْتَقِلَّ مَا يُقَرَّبُ إِلَى إِخْوَانِهِ وَ كَفَى بِالْقَوْمِ إِثْمًا أَنْ يَسْتَقِلُّوا مَا يُقَرَّبُ بِهِ إِلَيْهِمْ أَخُوهُمْ؛

انسان را همین گناه بس، که آنچه را که تقدیم برادران میهمان خود می کند کم شمارد و میهمان را همین گناه بس، که آنچه را که میزبانان برای آنها فراهم می کند کم شمارد.

محاسن، ج 2، ص 414، ح 165 .

حدیث - 2850

امام صادق علیه السلام می فرمایند :

ابن ابی یعفور : در خانه امام صادق علیه السلام میهمانی را دیدم که روزی برای انجام کاری برخاست . حضرت او را از آن کار منع کردند و شخصاً آن کار را انجام دادند و فرمودند : رسول خدا صلی الله علیه و آله از به کار گرفتن میهمان ، نهی فرموده است .

کافی، ج 6، ص 283، ح 1 .

حدیث - 2851

امام علی علیه السلام می فرمایند :
زَكَاةُ الْيَسَارِ بِرُ الْجِيرَانِ وَ صَلََةُ الْأَرْحَامِ؛
زکات رفاه، نیکی با همسایگان و صله رحم است.
غررالحکم، ح 5453 .

حدیث - 2852

امام رضا علیه السلام می فرمایند :
مردی، امیر المؤمنین علیه السلام را به میهمانی دعوت کرد . حضرت فرمودند :
می پذیرم به شرط این که سه قول به من بدهی . عرض کرد : چه قولی ای امیر المؤمنین؟ فرمودند : از بیرون چیزی برای من تهیه نکنی ، حاضری خانهات را از من دریغ ننمایی و به زن و فرزندان زور نگیری . عرض کرد : قبول می کنم ای امیر المؤمنین . پس علی بن ابی طالب علیه السلام دعوت را پذیرفتند .
عیون اخبار الرضا، ج 1، ص 45، ح 138 .

حدیث - 2853

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند :

لَا يَتَكَلَّفَنَّ أَحَدٌ لِضَيْفِهِ مَا لَا يَقْدِرُ؛

هیچ کس نباید بیش از توانش خود را برای میهمان به زحمت اندازد.

کنز العمال، ح 25876 .

حدیث - 2854

امام علی علیه السلام :

كَفِّرُوا ذُنُوبَكُمْ وَتَحَبَّبُوا إِلَى رَبِّكُمْ بِالصَّدَقَةِ وَصِلَةِ الرَّحِمِ؛

با صدقه و صله رحم، گناهان خود را پاک کنید و خود را محبوب

پروردگارتان گردانید.

غررالحکم، ح 7258 .

حدیث - 2855

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند :

كُلُّ بَيْتٍ لَا يَدْخُلُ فِيهِ الضَّيْفُ لَا تَدْخُلُهُ الْمَلَائِكَةُ؛

هر خانه‌ای که میهمان بر آن وارد نشود، فرشتگان واردش نمی‌شوند.

جامع الأخبار، ص 378.

حدیث - 2856

امام علی علیه السلام :

صَلَةُ الرَّحِمِ تَوْجِبُ الْمَحَبَّةَ وَتَكْبِتُ الْعَدُوَّ؛

صله رحم، محبت آور است و دشمنی را از بین می برد.

غررالحکم، ح 5852.

حدیث - 2857

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله می فرمایند :

الضَّيْفُ يَنْزِلُ بِرِزْقِهِ وَيَرْتَحِلُ بِذُنُوبِ أَهْلِ الْبَيْتِ؛

میهمان، روزی خود را می آورد و گناهان اهل خانه را می برد.

بحارالأنوار، ج 75، ص 461، ح 14.

حدیث - 2858

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند :

مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَلْيُكْرِمْ ضَيْفَهُ؛

هر کس به خدا و روز قیامت ایمان دارد، باید میهمانش را گرامی دارد.

کافی، ج 6، ص 285، ح 1 .

حدیث - 2859

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله می فرمایند :

الْصَّدَقَةُ عَلَى وَجْهِهَا وَأَصْطِنَاعُ الْمَعْرُوفِ وَبِرُّ الْوَالِدَيْنِ وَصِلَةُ الرَّحِمِ تُحَوِّلُ
الشَّقَاءَ سَعَادَةً وَتَزِيدُ فِي الْعُمُرِ وَتَقِي مَصَارِعَ السُّوءِ؛

صدقه بجا، نیکوکاری، نیکی به پدر و مادر و صله رحم، بدبختی را به
خوشبختی تبدیل و عمر را زیاد و از پيشامدهای بد جلوگیری می کند.

نهج الفصاحه، ح 1869 .

حدیث - 2860

امام صادق علیه السلام فرمودند :

پدرم میفرمودند : چون اراده کار خیری کردی بشتاب ، زیرا نمیدانی چه پیش
می آید.

اصول کافی ج 3 ص 212

حدیث - 2861

رسول خدا ﷺ فرمودند :

همانا خدا کارهای خیر، زود انجام شده را دوست دارد.

اصول کافی ج 3 ص 212

حدیث - 2862

امام حسن عسکری علیه السلام می فرمایند:

گرچه خداوند در نظام حکیمانه آفرینش، روزی مردم را تضمین کرده است،

ولی مبدا اندیشه ضمانت خداوند روزی دهنده، مغرورتان سازد و شما را از

انجام فریضه کار و کوشش بازدارد.

الحدیث - ، ص 1.

حدیث - 2863

امام صادق علیه السلام می فرمایند:

پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله دوبار فرمودند: لعن خداوند بر کسی باد که بار زندگی

خویش را بر دوش دیگران افکنده است.

الحدیث - ، ص 28.

حدیث - 2864

امام باقر علیه السلام می فرمایند:

عبادت، هفتاد جزء است و از همه بهتر، کسب روزی حلال است.

الحدیث - ، ص 10.

حدیث - 2865

امام علی علیه السلام می فرمایند:

اگر تن دادن به شغل، مایه زحمت و رنج است، بیکاری نیز سبب نادرستی و فساد خواهد بود.

الحدیث - ، ص 28.

حدیث - 2866

پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله و سلم می فرمایند:

اجر کسی که برای زندگی خود و خانواده اش زحمت می کشد، مانند اجر سرباز مجاهد است.

الحدیث - ، ص 8.

حدیث - 2867

پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله و سلم می فرمایند:

کسی که از دسترنج مشروع خود زندگی کند، در قیامت با پیامبران محشور می شود و پاداش می گیرد.
الحديث - ، ص 8.

حديث - 2868

پیامبر اعظم ﷺ می فرمایند:
حق فرزند بر پدرش این است که برای او اسم خوب انتخاب کند، خوب تربیتش نماید و در کار شایسته‌ای مستقرش سازد.
الحديث - ، ص 2.

حديث - 2869

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند :
مَا اتَّخَذَ اللَّهُ إِبْرَاهِيمَ خَلِيلًا إِلَّا لِإِطْعَامِهِ الطَّعَامَ وَصَلَاتِهِ بِاللَّيْلِ وَالنَّاسُ نِيَامُ؛
خداوند متعال، حضرت ابراهیم را جز به خاطر غذا دادن (به مردم) و نماز شب خواندنش هنگامی که مردم در خواب بودند، خلیل و دوست خود انتخاب نکرد.
علل الشرائع، ج 1، ص 35، ح 4 .

حدیث - 2870

امام صادق علیه السلام می فرمایند :

يُعْرِفُ مَنْ يَصِفُ الْحَقَّ ثَلَاثَ خِصَالٍ: يُنْظَرُ إِلَى أَصْحَابِهِ مَنْ هُمْ؟ وَإِلَى صَلَاتِهِ
كَيْفَ هِيَ؟ وَفِي أَيِّ وَقْتٍ يُصَلِّيَهَا؛

کسی که از حق دم می زند با سه ویژگی شناخته می شود: دوستانش دیده شوند که چه کسانی هستند؟ نمازش چگونه است؟ و در چه وقت آن را می خواند؟

محاسن، ج 1، ص 254، ح 281.

حدیث - 2871

امام علی علیه السلام می فرمایند :

أَنْظُرْ فِيمَا تُصَلِّي وَ عَلَى مَا تُصَلِّي، إِنْ لَمْ يَكُنْ مِنْ وَجْهِهِ وَ حِلِّهِ فَلَا قَبُولَ؛
بنگرید در چه [لباسی] و بر چه [چیزی] نماز می گزاری، که اگر از راه صحیح
و حلالش نباشد، قبول نخواهد شد
تحف العقول، ص 174 .

حدیث - 2872

امام صادق علیه السلام می فرمایند :

أَحَبُّ الْعِبَادِ إِلَى اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ رَجُلٌ صَدُوقٌ فِي حَدِيثٍ - هِ مُحَافِظٌ عَلَى صَلَاتِهِ؛

محبوب‌ترین بنده نزد خدای عزوجل کسی است که راستگو و مراقب نمازش باشد.

امالی صدوق، ص 371، ح 467 .

حدیث - 2873

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند :

لَا تَزَالُ أُمَّتِي بِخَيْرٍ مَا تَحَابُّوا وَ أَقَامُوا الصَّلَاةَ وَ آتَوْا الزَّكَاةَ وَ أَقَرُّوا الضَّيْفَ، فَإِنْ لَمْ يَفْعَلُوا ابْتُلُوا بِالسِّنِّينَ وَ الْجَدْبِ؛

امتم همواره در خیر و خوبی‌اند تا وقتی که یکدیگر را دوست بدارند، نماز برپا دارند، زکات بدهند و میهمان را گرمی بدارند، پس اگر چنین نکنند به قحطی و خشکسالی گرفتار می‌شوند.

امالی طوسی، ص 647، ح 1340.

حدیث - 2874

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند :

الصَّلَوَاتُ الْخَمْسُ وَ الْجُمُعَةُ إِلَى الْجُمُعَةِ كَفَّارَاتٌ لِمَا بَيْنَهُنَّ مَا لَمْ تَغْشَ الْكَبَائِرُ؛ نمازهای پنجگانه و نماز جمعه تا نماز جمعه بعد، کفاره گناهان میان آنهاست،

تا وقتی که گناهان کبیره‌ای در میان نیاید.

سنن الترمذی، ج 1، ص 138، ح 214.

حدیث - 2875

امام صادق علیه السلام می فرمایند :

إِذَا قُمْتَ بِاللَّيْلِ فَاسْتَكِرْ فَإِنَّ الْمَلَكَ يَأْتِيكَ فَيَضَعُ فَاهُ عَلَى فَيْكِ فَلَيْسَ مِنْ حَرْفٍ تَتْلُوهُ وَتَنْطِقُ بِهِ إِلَّا صَعِدَ بِهِ إِلَى السَّمَاءِ فَلْيَكُنْ فَوْكَ طَيِّبَ الرَّيْحِ؛
شب‌انگاه که (برای نماز) برخاستی، مسواک بزن چرا که فرشته‌ای نزد تو می‌آید و دهانش را بر دهانت می‌گذارد و آنگاه هیچ حرفی از قرآن و نماز و دعا نمی‌خوانی مگر آن‌که آن را به آسمان بالا می‌برد، پس باید که دهانت خوشبو باشد.

وسائل الشیعة، ج 1، ص 357.

حدیث - 2876

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم می فرمایند:

طَهَّرُوا أَفْوَاهَكُمْ فَإِنَّهَا مَسَالِكُ التَّسْبِيحِ؛
دهان‌های خود را پاکیزه کنید که راه‌های تسبیح خداوند است.
مکارم الاخلاق، ص 51.

حدیث - 2877

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم می فرمایند:

هر کس هر روز دو بار مسواک بزند: سنت پیامبران را ادامه داده است و برای هر نمازی که بخواند خداوند پاداش صد رکعت برایش می‌نویسد و از فقر نجات

می‌یابد و دهانش خوشبو، حافظه‌اش تقویت، فهمش زیاد، غذایش گوارا و درد دندان و بیماری‌اش برطرف می‌شود و فرشتگان به خاطر نوری که در او مشاهده می‌کنند، با او دست می‌دهند و دندان‌هایش تمیز می‌شود.

جامع الأخبار، ص 151، ح 340 .

حدیث - 2878

پیامبر اکرم ﷺ می‌فرمایند:

ثَلَاثٌ حَقٌّ عَلَى كُلِّ مُسْلِمٍ: الْغُسْلُ يَوْمَ الْجُمُعَةِ وَالسَّوَاكُ وَالطَّيْبُ؛

سه چیز بر هر مسلمانی لازم است: غسل جمعه، مسواک زدن و عطر.

نهج الفصاحه، ح 1256 .

حدیث - 2879

امام علی علیه السلام می‌فرمایند:

أَعْقَلُ النَّاسِ مَنْ كَانَ بَعِيْبِهِ بَصِيْرًا وَعَنْ عَيْبِ غَيْرِهِ ضَرِيْرًا؛

عاقل‌ترین مردم کسی است که به عیب‌های خویش بینا و از عیوب دیگران، نابینا باشد.

(غررالحکم، ح 3233 .)

حدیث - 2880

امام صادق علیه السلام می‌فرمایند:

عاقل، عاقل نیست مگر آن که سه صفت را در خود به کمال رساند: حق را در هنگام خشنودی و خشم ادا کند، آنچه را برای خود می‌پسندد، برای دیگران هم بیسندد و هنگام خطای دیگران، بردبار باشد.
(تحف العقول، ص 318)

حدیث - 2881

امام کاظم علیه السلام می‌فرماید :
كَمَا لَا يَقُومُ الْجَسَدُ إِلَّا بِالنَّفْسِ الْحَيَّةِ فَكَذَلِكَ لَا يَقُومُ الدِّينُ إِلَّا بِالنِّيَّةِ الصَّادِقَةِ وَ لَا تَتَبْتُ النِّيَّةَ الصَّادِقَةَ إِلَّا بِالْعَقْلِ؛
همان گونه که قوام جسم، تنها به جان زنده است، قوام دینداری هم تنها به نیت پاک است و نیت پاک، جز با عقل حاصل نمی‌شود.
(تحف العقول، ص 396)

حدیث - 2882

امام علی علیه السلام می‌فرماید :
أَعْقَلَ النَّاسِ مَنْ غَلَبَ جِدُّهُ هَزْلُهُ وَ اسْتَظْهَرَ عَلَى هَوَاهُ بَعْقَلِهِ؛
عاقل کسی است که جدی‌اش از شوخی‌اش بیشتر باشد و با کمک عقلش بر هوا و هوسش پیروز گردد.
(غررالحکم، ح 3355)

حدیث - 2883

امام علی علیه السلام می فرمایند :

اِحْتَمِلْ مَا يَمُرُّ عَلَيْكَ فَإِنَّ الْأَحْتِمَالَ سِتْرُ الْغُيُوبِ وَإِنَّ الْعَاقِلَ نِصْفُهُ اِحْتِمَالٌ وَ
نِصْفُهُ تَعَافُلٌ؛

در برابر آنچه بر تو می‌گذرد، بردبار باش، زیرا بردباری، عیب‌ها را
می‌پوشاند. به راستی که نیمی از عقل، بردباری و نیمه دیگرش خود را به غفلت
زدن است.

(غررالحکم، ح 2378).

حدیث - 2884

امام علی علیه السلام می فرمایند :

الْعَاقِلُ مَنْ صَانَ لِسَانَهُ عَنِ الْغَيْبَةِ؛

عاقل کسی است که زبانش را از بدگویی پشت سر دیگران، نگه دارد.

(غررالحکم، ح 1955).

حدیث - 2885

امام علی علیه السلام می فرمایند :

اتَّهَمُوا عُقُولَكُمْ فَإِنَّهُ مِنَ الثَّقَةِ بِهَا يَكُونُ الْخَطَاءُ؛

عقل خویش را زیر سؤال ببرید؛ زیرا از اعتماد به آن، خطاها سرچشمه می گیرد.

(غررالحکم، ح 2570.)

حدیث - 2886

امام علی علیه السلام می فرمایند :

الْعَاقِلُ إِذَا تَكَلَّمَ بِكَلِمَةٍ اتَّبَعَهَا حِكْمَةٌ وَ مَثَلًا وَ الْأَحْمَقُ إِذَا تَكَلَّمَ بِكَلِمَةٍ اتَّبَعَهَا حِلْفًا؛

عاقل، هر گاه سخن بگوید، آن را با سخنی حکیمانه و ضرب المثل همراه سازد و نادان هرگاه سخن بگوید، آن را با سوگند همراه کند.
(شرح نهج البلاغه، ابن ابی الحدید، ج 20، ص 289، ح 306.)

حدیث - 2887

امام علی علیه السلام می فرمایند :

الْظَّنُّ الصَّوَابُ مِنْ شَيْمٍ أُولَى الْآلْبَابِ؛

خوش گمانی، از اخلاق عاقلان است.

(غررالحکم، ح 1386.)

حدیث - 2888

امام علی علیه السلام می فرمایند :

لَيْسَ الْعَاقِلُ مَنْ يَعْرِفُ الْخَيْرَ مِنَ الشَّرِّ وَلَكِنَّ الْعَاقِلَ مَنْ يَعْرِفُ خَيْرَ الشَّرِّينَ؛
عاقل، آن نیست که خوب را از بد تشخیص دهد. عاقل، کسی است که از
میان دو بد، آن را که ضررش کمتر است، بشناسد.
(مطالب السؤل، ص 250.)

حدیث - 2889

امام علی علیه السلام می فرمایند :

الْعَاقِلُ مَنْ أَحْسَنَ صَنَائِعُهُ وَوَضَعَ سَعْيَهُ فِي مَوَاضِعِهِ؛
عاقل کسی است که کارهایش را خوب انجام دهد و تلاشی که می کند، به جا
باشد.

(غررالحکم، ح 1798.)

حدیث - 2890

امام حسین علیه السلام می فرمایند :

لَا يَكْمُلُ الْعَقْلُ إِلَّا بِاتِّبَاعِ الْحَقِّ؛
عقل، جز با پیروی از حق، کامل نمی شود.
(اعلام الدین، ص 298.)

حدیث - 2891

امام علی علیه السلام می فرمایند :

جَاهِدْ شَهْوَتَكَ وَغَالِبْ غَضَبَكَ وَخَالَفْ سُوءَ عَادَتِكَ، تَزَكُ نَفْسُكَ وَيَكْمُلُ
عَقْلُكَ وَتَسْتَكْمِلُ ثَوَابَ رَبِّكَ؛

با هوا و هوس مبارزه کن، بر خشم مسلط شو و با عادت های بدت
مخالفت کن، تا روح پاک و عقلت کامل گردد و پاداش پروردگارت را به
تمامی دریافت نمایی.

(غرالحکم، ح 4760).

حدیث - 2892

امام علی علیه السلام می فرمایند :

مَنْ شَاوَرَ ذَوِي الْعُقُولِ اسْتِضَاءَ بَأْنَوَارِ الْعُقُولِ؛

هر کس با عقلا مشورت کند، از نور عقل ها بهره می برد.

غرالحکم، ح 8634

حدیث - 2893

امام کاظم علیه السلام می فرمایند :

إِنَّ لِقَمَانَ قَالَ لِابْنِهِ: يَا بُنَيَّ إِنَّ الدُّنْيَا بَحْرٌ عَمِيقٌ قَدْ غَرِقَ فِيهَا عَالَمٌ كَثِيرٌ فَلْتَكُنْ
سَفِينَتَكَ فِيهَا تَقْوَى اللَّهَ وَحَشْوُهَا الْإِيمَانَ وَشِرَاعُهَا التَّوَكُّلَ وَقِيَمُهَا الْعَقْلَ وَدَلِيلُهَا
الْعِلْمَ وَسُكَّانُهَا الصَّبْرَ؛

لقمان به فرزندش فرمود: فرزندم! دنیا دریایی عمیق است که بسیاری در آن غرق شدند. پس باید در این دریا، کشتی‌ات تقوای الهی، بار آن ایمان، بادبان‌ش توکل بر خدا، ناخدایش عقل، راهنمایش علم و سکانش (فرمانش) صبر باشد.
(کافی، ج 1، ص 16، ح 12).

حدیث - 2894

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند :
إِنَّ مِنْ حَقِّ الضَّيْفِ أَنْ يُكْرَمَ وَأَنْ يُعَدَّ لَهُ الْخِلَالُ؛
از حقوق میهمان است که میزبان او را احترام کند و برایش خلال دندان فراهم نماید.
کافی، ج 6، ص 285، ح 3 .

حدیث - 2895

امام صادق علیه السلام می فرمایند :
اغْلِقُوا أَبْوَابَ الْمَعْصِيَةِ بِالْإِسْتِعَاذَةِ وَافْتَحُوا أَبْوَابَ الطَّاعَةِ بِالتَّسْمِيَةِ ؛
درهای گناهان را با استعاذه (پناه بردن به خدا) ببندید و درهای طاعت را با بسم الله گفتن بگشایید.
الدعوات، ص 52 .

حدیث - 2896

امام علی علیه السلام می فرمایند :

هنگام آغاز هر کار کوچک و بزرگی بسم الله الرحمن الرحيم بگوئید. یعنی برای این کار، از خدا مدد می‌جویم. خدایی که جز او کسی سزاوار پرستش نیست. پناهگاه پناهجو و فریادرس فریاد خواه است. خداوند بخشنده‌ای که با گسترش روزی بر ما رحم می‌کند، مهربان به ما، در آیین و دنیا و آخرت‌مان، دین را بر ما آسان و سبک و سهل گرفت. و به ما رحم می‌کند با جدا کردن از دشمنانش.

التوحید، ص 232.

حدیث - 2897

امام رضا علیه السلام می‌فرمایند :

إِنَّ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ أَقْرَبُ إِلَى اسْمِ اللَّهِ الْأَعْظَمِ مِنْ سَوَادِ الْعَيْنِ إِلَى بَيَاضِهَا؛

بسم الله الرحمن الرحيم، به اسم اعظم نزدیک‌تر است از سیاهی چشم به سفیدی‌اش.

عیون أخبار الرضا، ج 1، ص 8 .

حدیث - 2898

امام کاظم علیه السلام می فرمایند :

مَا مِنْ أَحَدٍ دَهَمَهُ أَمْرٌ يُغَمُّهُ أَوْ كُرْبَتُهُ كُرْبَةً فَرَفَعَ رَأْسَهُ إِلَى السَّمَاءِ ثُمَّ قَالَ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ: بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ إِلَّا فَرَّجَ اللَّهُ كُرْبَتَهُ وَأَذْهَبَ غَمَّهُ؛

هر کس گرفتار چیزی است که غمگینش می سازد یا ناخوشایندی که ناراحتش می کند، اگر سر به آسمان بلند کند و سه بار بسم الله الرحمن الرحيم بگوید، بی تردید، خداوند، گره از کارش خواهد گشود و غمش را برطرف خواهد کرد.

مکارم الأخلاق، ص 347.

حدیث - 2899

رُبَّمَا تَرَكَ بَعْضُ شِيعَتِنَا فِي افْتِتَاحِ أَمْرِهِ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ فَيَمْتَحِنُهُ اللَّهُ بِمَكْرُوهِ لِيُنَبِّهَهُ عَلَى شُكْرِ اللَّهِ وَالثَّنَاءِ عَلَيْهِ وَيَمَحُقُ وَصِمَةَ تَقْصِيرِهِ عِنْدَ تَرْكِهِ قَوْلَ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ؛

بسا که یکی از شیعیان ما در آغاز کاری، بسم الله الرحمن الرحيم نمی گوید و به همین خاطر، خداوند، او را گرفتار چیزی ناخوشایند می سازد تا به شکر و ثنای الهی متوجه گردد و کوتاهی اش را در گفتن بسم الله، جبران کند.

التوحيد، ص 231 .

حدیث - 2900

امام صادق علیه السلام می فرمایند :

إِذَا تَوَضَّأَ أَحَدُكُمْ وَ لَمْ يُسَمِّ كَانِ لِلشَّيْطَانِ فِي وُضُوئِهِ شَرِكٌ وَ إِنِ أَكَلَ أَوْ شَرِبَ أَوْ لَبَسَ وَ كُلُّ شَيْءٍ صَنَعَهُ يَنْبَغِي أَنْ يُسَمَّى عَلَيْهِ فَإِنْ لَمْ يَفْعَلْ كَانِ لِلشَّيْطَانِ فِيهِ شَرِكٌ؛

هر گاه یکی از شما وضو بگیرد و بسم الله الرحمن الرحيم نگوید. شیطان در آن شریک است و اگر غذا بخورد و آب بنوشد یا لباس بپوشد و هر کاری که باید نام خدا را بر آن جاری سازد، انجام دهد و چنین نکند، شیطان در آن شریک است.

محاسن، ج 2، ص 433 .

حدیث - 2901

امام صادق علیه السلام می فرمایند :

لَا تَدْعُ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ وَ إِنِ كَانَ بَعْدَهُ شِعْرٌ؛
بسم الله الرحمن الرحيم را رها مکن حتی اگر بعدش شعر باشد.
کافی، ج 2، ص 672 .

حدیث - 2902

امام صادق علیه السلام می فرمایند :

اِحْتَجِزْ مِنَ النَّاسِ كُلِّهِمْ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ و قُلْ هُوَ اللّٰهُ اَحَدٌ اِقْرَآهَا عَنْ
یَمِیْنِکَ و عَنْ شِمَالِکَ و مِنْ بَیْنِ یَدَیْکَ و مِنْ خَلْفِکَ و مِنْ فَوْقِکَ و مِنْ تَحْتِکَ؛
خود را از تمامی مردم با بسم الله الرحمن الرحيم و قل هو الله احد حفظ
کن. آن را از سمت راست و چپ و جلو و عقب و بالا و پایین بخوان.
کافی، ج 2، ص 624 .

حدیث - 2903

امام باقر علیه السلام می فرمایند :

ابتدای هر کتابی که از آسمان نازل شده، بسم الله الرحمن الرحيم است. هر
گاه بسم الله الرحمن الرحيم را قرائت کردی اشکالی ندارد که استعاذه نکنی
(نگویی که پناه می برم به خدا) و هر گاه بسم الله الرحمن الرحيم را تلاوت
کردی، تو را از آنچه میان آسمان و زمین است محفوظ می دارد.
کافی، ج 3، ص 313.

حدیث - 2904

امام علی علیه السلام می فرمایند :

هر که بسم الله الرحمن الرحيم را با اعتقاد و دوستی محمد و آل پاکش و با
تسلیم در برابر دستوراتشان و با ایمان به ظاهر و باطنش بخواند خداوند عزیز و

جلیل در مقابل هر حرف آن، چیزی برتر از دنیا و آنچه در آن است، از ثروت و خوبی‌ها را به او می‌بخشد.

عیون أخبار الرضا علیه السلام ، ج 1، ص 270.

حدیث - 2905

امام علی علیه السلام می‌فرمایند :

إِنَّ الْعَبْدَ إِذَا أَرَادَ أَنْ يَقْرَأَ أَوْ يَعْمَلَ عَمَلًا وَ يَقُولُ ... بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ فَإِنَّهُ يُبَارَكُ لَهُ فِيهِ؛

هر بنده‌ای بخواهد چیزی بخواند یا کاری انجام دهد و بسم الله الرحمن الرحيم بگوید، در کارش برکت داده می‌شود.

تفسیر الإمام العسکری علیه السلام ، ص 25.

حدیث - 2906

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ مِفْتَاحُ كُلِّ كِتَابٍ؛
بسم الله الرحمن الرحيم، کلید هر نوشته‌ای است.
الجامع الصغير، ج 1، ص 481 .

حدیث - 2907

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِذَا قَالَ الْعَبْدُ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ قَالَ اللَّهُ جَلَّ جَلَالُهُ: بَدَأَ عَبْدِي بِاسْمِي وَ
حَقُّ عَلَيَّ أَنْ أَتَمِّمَ لَهُ أُمُورَهُ وَأُبَارِكَ لَهُ فِي أَحْوَالِهِ؛
هر گاه بنده‌ای بسم الله الرحمن الرحيم بگوید خداوند می فرماید: بنده‌ام
کارش را با نام من آغاز کرد، بر من است تا کارش را به پایان برسانم و برای او
در کارهایش برکت قرار دهم.
عیون أخبار الرضا علیه السلام، ج 2، ص 269 .

حدیث - 2908

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لَوْ قَرَأْتَ بِسْمِ اللَّهِ تَحْفَظُكَ الْمَلَائِكَةُ إِلَى الْجَنَّةِ وَهُوَ شِفَاءٌ مِنْ كُلِّ دَاءٍ؛
اگر بسم الله را قرائت کنی، فرشتگان، تا بهشت تو را حفظ می‌کنند و آن
شفای هر دردی است.

فقه الرضا عليه السلام ، ص 342.

حدیث - 2909

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله می فرمایند:

مَنْ أَرَادَ أَنْ يُنَجِّيهُ اللَّهُ مِنَ الزَّبَانِيَةِ التَّسْعَةِ عَشَرَ فَلْيَقْرَأْ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ فَإِنَّهَا تِسْعَةُ عَشَرَ حَرْفًا لِيَجْعَلَ اللَّهُ كُلَّ حَرْفٍ مِنْهَا جُنَّةً مِنْ وَاحِدٍ مِنْهُمْ؛

هر کس می خواهد خداوند او را از زبانیه (فرشتگان عذاب) نوزده گانه برهاند، بسم الله الرحمن الرحيم را قرائت کند زیرا آن نوزده حرف است. تا خداوند هر حرف آن را سپری در مقابل یکی از آن فرشتگان قرار دهد.
بحار الأنوار، ج 89 ، ص 258 .

حدیث - 2910

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله می فرمایند:

هر کس کاری او را اندوهگین و به خود مشغول کند و او با اخلاص برای خدا بسم الله الرحمن الرحيم بگوید و با قلبش به سوی او رو کند، یکی از این دو برای او خواهد بود: یا در دنیا به حاجتش می رسد و یا حاجتش نزد پروردگار بوده و برای او ذخیره می شود و آن برای مؤمنان ماندگارتر است.
التوحید، ص 232 .

حدیث - 2911

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

عَنْ اللَّهِ جَلَّ وَ عَزَّ أَنَّهُ قَالَ: كُلُّ أَمْرٍ ذِي بَالٍ لَمْ يُذَكَّرْ فِيهِ بِسْمِ اللَّهِ فَهُوَ أُبْتَرُ؛

پیامبر ﷺ از خداوند عزیز و جلیل نقل کرده است که فرمود:

هر کار ارزشمندی که در آن بسم الله ذکر نشود ناقص است.

بحار الأنوار، ج 76، ص 305 .

حدیث - 2912

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

مَنْ كَتَبَ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ فَجَوَّدَهُ تَعْظِيمًا لِلَّهِ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ؛

هر کس بسم الله الرحمن الرحيم را برای بزرگداشت خداوند زیبا بنویسد،

خداوند او را می بخشد.

بحار الأنوار، ج 92، ص 35 .

حدیث - 2913

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أَنَّهُ إِذَا قَالَ الْمُعَلِّمُ لِلصَّبِيِّ قُلْ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ فَقَالَ الصَّبِيُّ بِسْمِ اللَّهِ

الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ كَتَبَ اللَّهُ بَرَاءَةً لِلصَّبِيِّ وَ بَرَاءَةً لِأَبَوَيْهِ وَ بَرَاءَةً لِلْمُعَلِّمِ؛

وقتی معلم به کودک بگوید: بگو بسم الله الرحمن الرحيم و کودک آن را تکرار کند خداوند برای کودک و پدر و مادرش و معلم، برائت از آتش در نظر خواهد گرفت.

مجمع البيان، ج 1، ص 50 .

حدیث - 2914

مَنْ قَرَأَ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ كَتَبَ اللَّهُ لَهُ بِكُلِّ حَرْفٍ أَرْبَعَةَ آلَافٍ حَسَنَةً وَ مَحَا عَنْهُ أَرْبَعَةَ آلَافٍ سَيِّئَةً وَ رَفَعَ لَهُ أَرْبَعَةَ آلَافٍ دَرَجَةً؛
هر کس بسم الله الرحمن الرحيم را قرائت کند خداوند به ازای هر حرف آن چهار هزار حسنه برایش می نویسد و چهار هزار گناه از او پاک می کند و چهار هزار درجه او را بالا می برد.

بحار الأنوار، ج 92، ص 258.

حدیث - 2915

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
زَيْنُوا مَوَائِدُكُمْ بِالْبَقْلِ؛ فَإِنَّهَا مَطْرَدَةٌ لِلشَّيَاطِينِ مَعَ التَّسْمِيَةِ؛
سفره هایتان را با سبزی، زینت دهید؛ زیرا سبزی با بسم الله الرحمن الرحيم، شیطان را طرد می کند.

مکارم الأخلاق، ص 176.

حدیث - 2916

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

الْعَبْدُ... إِنْ قَالَ فِي أَوَّلِ وُضُوئِهِ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ طَهَّرَتْ أَعْضَاؤُهُ كُلُّهَا مِنْ الذُّنُوبِ؛

اگر بنده‌ای... در ابتدای وضویش، بسم الله الرحمن الرحيم بگوید همه اعضایش از گناهان پاک می‌شود.

تفسیر الإمام العسکری علیہ السلام ، ص 521 .

حدیث - 2917

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِذَا قَالَ الْعَبْدُ عِنْدَ مَنَامِهِ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ يَقُولُ اللَّهُ: مَلَائِكَتِي! اُكْتُبُوا بِالْحَسَنَاتِ نَفْسَهُ إِلَى الصَّبَاحِ؛

هر گاه بنده‌ای هنگام خوابش، بسم الله الرحمن الرحيم بگوید، خداوند به فرشتگان می‌گوید: به تعداد نفس‌هایش تا صبح برایش حسنه بنویسد.

جامع الأخبار، ص 42 .

حدیث - 2918

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

مَنْ رَفَعَ قِرطاساً مِنَ الْأَرْضِ مَكْتُوباً عَلَيْهِ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ إِجْلَالاً لِلَّهِ
وَلَا سَمَهُ عَنْ أَنْ يُدَاسَّ كَانَ عِنْدَ اللَّهِ مِنَ الصَّادِقِينَ وَخُفِّفَ عَنْ وَالدِّيهِ وَإِنْ كَانَ
مُشْرِكِينَ؛

هر کس کاغذی را که روی آن بسم الله الرحمن الرحيم نوشته شده است از
روی زمین بردارد و این کار برای بزرگداشت خداوند و جلوگیری از اهانت به
نام او باشد، نزد خداوند از صدیقین به شمار می‌رود و از بار گناه پدر و مادرش
برداشته خواهد شد، حتی اگر مشرک باشند.

تنبيه الخواطر و نزهة النواظر، ج 1، ص 32.

حدیث - 2919

امام کاظم علیه السلام می فرمایند:
طوبى لِلْمُصْلِحِينَ بَيْنَ النَّاسِ، أُولَئِكَ هُمُ الْمُقَرَّبُونَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ؛
خوشا به حال اصلاح‌کنندگان بین مردم، که آنان همان مقربان روز قیامت‌اند.
تحف العقول، ص 393 .

حدیث - 2920

امام حسین علیه السلام می فرمایند:
إِنَّ شِيعَتَنَا مَنْ سَلِمَتْ قُلُوبُهُمْ مِنْ كُلِّ غِشٍّ وَغِلٍّ وَدَغَلٍ؛
بی‌گمان شیعیان ما، دل‌هایشان از هر خیانت، کینه، و فریبکاری پاک است.
بحار الأنوار، ج 68، ص 156

حدیث - 2921

امام باقر علیه السلام می فرمایند:
وَاعْلَمَنَّ أَنَّ الْأَلْفَ مِنَ اللَّهِ وَالْفِرْكَ مِنَ الشَّيْطَانِ؛
بدان که، انس و الفت گرفتن [با دیگران] از خداوند و دشمنی از شیطان است.
کافی، ج 5، ص 500، ح 1.

حدیث - 2922

امام علی علیه السلام می فرمایند:
به خدا سوگند، هرگز ملتی در زندگی مرفه و پر نعمتی نبوده‌اند و نعمت و رفاه از آنان زائل نشده است، مگر به سبب گناهایی که مرتکب شده‌اند، چرا که خداوند به بندگان ظلم نمی‌کند، اگر مردم به هنگامی که بلاها و سختی‌ها بر آنان فرود می‌آید و نعمت‌ها از دستشان می‌رفت، با نیت‌های خوب و دلی مشتاق به پروردگارشان پناه می‌بردند، بی‌گمان هر از دست رفته‌ای به آنان باز می‌گشت و هر فاسدی اصلاح می‌شد.
نهج البلاغه، از خطبه 178.

حدیث - 2923

امام صادق علیه السلام می فرمایند:
وَلَيْسَ يُحِبُّ لِلْمُلُوكِ أَنْ يُفَرِّطُوا فِي ثَلَاثٍ: فِي حِفْظِ الثُّغُورِ وَتَفْقُدِ الْمَظَالِمِ وَ
اخْتِيَارِ الصَّالِحِينَ لِأَعْمَالِهِمْ؛

حاکم سزاوار نیست که در سه کار کوتاهی کند: حفظ مرزها، رسیدگی به حقوق پایمال شده و انتخاب افراد شایسته برای کارهایشان.

تحف العقول، ص 319.

حدیث - 2924

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

از حرص بپرهیزید، زیرا که پیشینیان شما در نتیجه حرص نابود شدند، حرص آنها را به بخل وادار کرد پس بخل ورزیدند. به قطع رحم وادار کرد پس با خویشاوندان قطع رابطه کردند. به بدی وادارشان کرد پس بدکار شدند.

نهج الفصاحه ، ح 992

حدیث - 2925

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لَا تَخْتَلَفُوا، فَإِنْ كَانَ قَبْلَكُمْ اخْتَلَفُوا فَهَلَكُوا؛

باهم اختلاف نکنید، که پیشینیان شما دچار اختلاف شدند و نابود گشتند.

کنز العمال، ح 894 .

حدیث - 2926

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

با مردم منصفانه رفتار کن و خیرخواه و مهربان آنان باش؛ زیرا اگر چنین بودی و خداوند بر مردم آبادی که تو در آن به سر می‌بری خشم گرفت و

خواست بر آنان عذاب فرو فرستد، به تو نگاه می‌کند و به خاطر تو به آنان رحم می‌کند. خدای متعال می‌فرماید: و پروردگار تو هرگز بر آن نبوده که شهرهایی را که مردمش درستکارند، به ستمی هلاک کند.

مکارم الاخلاق، ص 457.

حدیث - 2927

پیامبر اکرم ﷺ می‌فرمایند:

ثَلَاثٌ لَيْسَ لِأَحَدٍ مِنَ النَّاسِ فِيهِنَّ رُخْصَةٌ: بَرُّ الْوَالِدَيْنِ مُسْلِمًا كَانَ أَوْ كَافِرًا وَ الْوَفَاءُ بِالْعَهْدِ لِمُسْلِمٍ كَانَ أَوْ كَافِرٍ وَ آدَاءُ الْأَمَانَةِ إِلَى مُسْلِمٍ كَانَ أَوْ كَافِرٍ؛

سه چیز است که ترک آن برای هیچ کس جایز نیست: نیکی به پدر و مادر؛ مسلمان باشند یا کافر، وفای به عهد؛ با مسلمان یا کافر و ادای امانت؛ به مسلمان یا کافر.

جامع الصغیر، ج 2، ص 716، ح 3469.

حدیث - 2928

پیامبر اکرم ﷺ می‌فرمایند:

إِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى إِذَا أَرَادَ بِقَوْمٍ بَقَاءً أَوْ نَمَاءً رَزَقَهُمُ الْقَصْدَ وَ الْعِفَافَ وَ إِذَا أَرَادَ بِقَوْمٍ اقْتِطَاعًا فَتَحَ لَهُمْ أَوْ فَتَحَ عَلَيْهِمْ بَابَ خِيَانَةٍ؛

هرگاه خداوند تبارک و تعالی ماندگاری، یا رشد ملتی را بخواهد، میانه‌روی و پاکدامنی را روزیشان می‌کند و هرگاه نابودی آنان را بخواهد، در خیانتکاری را به سود و یا به ضررشان، به رویشان می‌گشاید.

الدرر المنثور، ج 3، ص 120 .

حدیث - 2929

کونا لِلظَّالِمِ خَصْمًا وَ لِلْمَظْلُومِ عَوْنًا؛
پیوسته دشمن ظالم و یاور مظلوم باشید.
نهج البلاغه، از نامه 47.

حدیث - 2930

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
یا عَلِيُّ وَ لِلصَّالِحِ ثَلَاثُ عِلَامَاتٍ: يُصْلِحُ مَا بَيْنَهُ وَ بَيْنَ اللَّهِ تَعَالَى بِالْعَمَلِ الصَّالِحِ
وَ يُصْلِحُ دِينَهُ بِالْعِلْمِ وَ يَرْضَى لِلنَّاسِ مَا يَرْضَى لِنَفْسِهِ؛
ای علی! انسان صالح سه نشانه دارد: با عمل صالح، میان خود و خداوند را
اصلاح می کند، با علم، دینش را اصلاح می نماید و برای مردم، همانی را
می پسندد که برای خود می پسندد.
میراث حدیث - شیعه، ج 2، ص 35، ح 122.

حدیث - 2931

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:
أَتَرَعَوْنَ عَنْ ذِكْرِ الْفَاجِرِ حَتَّى يَعْرِفَهُ النَّاسُ؟! فَادْكُرُوا الْفَاجِرَ بِمَا فِيهِ يَحْذَرُهُ
النَّاسُ؛

آیا از بردن نام بدکار، برای این که مردم او را بشناسند، خودداری می کنید؟
بدکار را با اعمال و کردارش معرفی کنید، تا مردم از او برحذر باشند.
کنز العمال، ح 8070.

حدیث - 2932

امام سجاد علیه السلام می فرمایند:
گناهانی که باعث تغییر نعمت ها می شوند، عبارت اند از: تجاوز به مردم، ترک نمودن عادت های کار خیر و خوب و کفران نعمت و ترک شکر، زیرا خداوند عزوجل می فرماید: خداوند سرنوشت هیچ ملتی را تغییر نمی دهد، مگر این که خودشان تغییر روش دهند...
معانی الاخبار، ص 270.

حدیث - 2933

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله می فرمایند:
اقْبَلِ الْحَقَّ مِمَّنْ أَتَاكَ بِهِ صَغِيرٌ أَوْ كَبِيرٌ وَإِنْ كَانَ بَغِيضًا وَارْدُ الْبَاطِلِ عَلَى مَنْ جَاءَ بِهِ مِنْ صَغِيرٍ أَوْ كَبِيرٍ وَإِنْ كَانَ حَبِيْبًا ؛
حق را از هر کس که برایت آورد، کوچک باشد یا بزرگ، بپذیر، هر چند دشمنت باشد و باطل را، کوچک یا بزرگ، هر کس گوید به خودش برگردان، هر چند دوستت باشد.
کنز العمال، ح 43152.

حدیث - 2934

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لَنْ تُقَدَّسَ أُمَّةٌ لَا يُؤْخَذُ لِلضَّعِيفِ فِيهَا حَقُّهُ مِنَ الْقَوَى غَيْرَ مُتَعَتِّعٍ؛

ملتّی که نتوان در میان آنان بدون دله‌ره، حقّ ضعیف را از قوی گرفت، هرگز

قابل ستایش نیست.

تحف العقول، ص 142.

حدیث - 2935

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

مَنْ أَصْبَحَ لَا يَهْتَمُّ بِأُمُورِ الْمُسْلِمِينَ فَلَيْسَ مِنْهُمْ وَ مَنْ سَمِعَ رَجُلًا يُنَادِي يَا

لِلْمُسْلِمِينَ فَلَمْ يُجِبْهُ فَلَيْسَ بِمُسْلِمٍ؛

هر کس صبح کند و به امور مسلمانان همّت نرزد، از آنان نیست و هر کس

فریاد کمک خواهی کسی را بشنود و به کمکش نشتابد، مسلمان نیست.

کافی، ج 2، ص 164، ح 5.

حدیث - 2936

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

عُمَاَلُكُمْ أَعْمَالُكُمْ، كَمَا تَكُونُونَ، يُؤَلَّى عَلَيْكُمْ؛

کارگزاران شما [نتیجه] اعمال شما هستند، همان گونه که هستید، بر شما

حکومت می‌شود.

شرح شهاب الاخبار، ص 260.

حدیث - 2937

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

صِنْفَانِ مِنْ أُمَّتِي إِذَا صَلُحَا صَلُحَتِ أُمَّتِي وَإِذَا فَسَدَا، فَسَدَتِ أُمَّتِي، قِيلَ يَا رَسُولَ اللَّهِ وَمَنْ هُمَا؟ قَالَ: أَلْفُقَهَاءُ وَالْأُمَرَاءُ؛

دو گروه از امت من اگر صالح شوند، امتم صالح می شوند و اگر فاسد شوند، امتم فاسد می شوند. عرض شد ای رسول خدا آن دو گروه کدامند؟ فرمودند: عالمان و حاکمان.

خصال، ص 37.

حدیث - 2938

امام علی علیه السلام می فرمایند:

مِنْ كَمَالِ السَّعَادَةِ السَّعْيُ فِي صَلَاحِ الْجُمْهُورِ؛
کوشش در راه اصلاح توده مردم، از کمال خوشبختی است.
غررالحکم، ح 9361 .

حدیث - 2939

امام علی علیه السلام می فرمایند :

إِنَّ بِذَوِي الْعُقُولِ مِنَ الْحَاجَةِ إِلَى الْأَدَبِ كَمَا يَظْمَأُ الزَّرْعُ إِلَى الْمَطَرِ؛
نیاز عاقلان به ادب، همانند نیاز کشتزار به باران است.

(غررالحکم، ح 3475).

حدیث - 2940

امام علی علیه السلام می فرماید :

الْعَقْلُ حِفْظُ التَّجَارِبِ وَ خَيْرُ مَا جَرَّبْتَ مَا وَعَظَكَ؛

عقل، اندوختن تجربه‌ها (و عمل به آن) است و بهترین تجربه، آن است که پندت داده.

(نهج البلاغه، نامه 31).

حدیث - 2941

امام علی علیه السلام می فرماید :

فَسَادُ الْأَخْلَاقِ بِمُعَاشَرَةِ السُّفَهَاءِ وَ صَلَاحُ الْأَخْلَاقِ بِمُنَافَسَةِ الْعُقَلَاءِ وَ الْخُلُقُ أَشْكَالٌ فَكُلُّ يَعْمَلُ عَلَى شَاكِلَتِهِ؛

معاشرت با نابخردان، اخلاق را فاسد و رقابت با عقلا اخلاق را اصلاح می‌نماید و مردم متفاوتند، و هر کس بر حسب طینت خود رفتار می‌کند.

(بحارالأنوار، ج 78، ص 82، ح 78).

حدیث - 2942

امام علی علیه السلام می فرماید :

يَنْبَغِي لِلْعَاقِلِ أَنْ يُخَاطَبَ الْجَاهِلَ مُخَاطَبَةَ الطَّبِيبِ الْمَرِيضِ؛

شایسته است که برخورد عاقل با نادان، مانند برخورد طبیب با بیمار باشد.

(غررالحکم، ح 10944.)

حدیث - 2943

امام علی علیه السلام می فرمایند :

الْعَقْلُ حَيْثُ كَانَ آلِفٌ مَّالُوفٌ؛

عقل هر کجا باشد، انس گیرنده و الفت پذیر است.

غررالحکم، ح 1251

حدیث - 2944

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم می فرمایند :

أَلَا وَإِنَّ أَعْقَلَ النَّاسِ عَبْدٌ عَرَفَ رَبَّهُ فَطَاعَهُ وَ عَرَفَ عَدُوَّهُ فَعَصَاهُ وَ عَرَفَ دَارَ إِقَامَتِهِ فَاصْلَحَهَا وَ عَرَفَ سُرْعَةَ رَحِيلِهِ فَتَزَوَّدَ لَهَا؛

بدانید که عاقل ترین مردم کسی است که پروردگارش را بشناسد و از او پیروی کند، دشمنان خدا را بشناسد و از آنان نافرمانی کند، جایگاه ابدی خود را بشناسد و آن را آباد کند و بداند به زودی به آنجا سفر خواهد کرد و برای آن، توشه بردارد.

(اعلام الدین، ص 337، ح 15.)

حدیث - 2945

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم می فرمایند :

إِنَّمَا يُدْرِكُ الْخَيْرُ كُلُّهُ بِالْعَقْلِ، وَ لَا دِينَ لِمَنْ لَا عَقْلَ لَهُ؛

همه خوبی‌ها با عقل شناخته می‌شوند و کسی که عقل ندارد، دین ندارد.

تحف العقول، ص 54

حدیث - 2946

پیامبر اکرم ﷺ می‌فرمایند :

رَأْسُ الْعَقْلِ بَعْدَ الْإِيمَانِ بِاللَّهِ مُدَارَاةُ النَّاسِ فِي غَيْرِ تَرْكِ حَقٍّ؛

کمال عقل پس از ایمان به خدا، مدارا کردن با مردم است به شرط آن که

حق، ترک نشود.

تحف العقول، ص 42

حدیث - 2947

پیامبر اکرم ﷺ می‌فرمایند :

چهار چیز بر هر عاقل و خردمندی از امت من واجب است. گفته شد: ای

پیامبر خدا! آن چهار چیز کدام‌اند؟ فرمودند: گوش فرادادن به دانش، نگهداری،

نشر و عمل به آن.

تحف العقول، ص 57.

حدیث - 2948

پیامبر اکرم ﷺ می‌فرمایند :

مَثَلُ الْعَقْلِ فِي الْقَلْبِ كَمَثَلِ السَّرَاجِ فِي وَسْطِ الْبَيْتِ؛

عقل در دل، همانند چراغ در میان خانه است.

(علل الشرايع، ص 98، ح 1.)

حدیث - 2949

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند :

يَا عَلِيُّ الْعَقْلُ مَا اكْتَسَبَتْ بِهِ الْجَنَّةُ وَطُلِبَ بِهِ رِضَى الرَّحْمَنِ؛

ای علی! عقل چیزی است که با آن، بهشت و خشنودی خداوند مهربان به دست می آید.

(من لايحضره الفقيه، ج 4، ص 369، ح 5762.)

حدیث - 2950

امام صادق علیه السلام می فرمایند:

لَا يَسْتَيْقِنُ الْقَلْبُ أَنَّ الْحَقَّ بَاطِلٌ أَبَدًا وَلَا يَسْتَيْقِنُ أَنَّ الْبَاطِلَ حَقٌّ أَبَدًا؛

هرگز دل به باطل بودن حق و به حق بودن باطل یقین نمی کند.

(تفسير العياشي، ج 2، ص 53، ح 39.)

حدیث - 2951

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أَمَّا عَلَامَةُ التَّائِبِ فَارْبَعَةٌ: النَّصِيحَةُ لِلَّهِ فِي عَمَلِهِ وَتَرْكُ الْبَاطِلِ وَزُورُ الْحَقِّ وَ

الْحِرْصُ عَلَى الْخَيْرِ؛

نشانه توبه کننده چهار است: عمل خالصانه برای خدا، رها کردن باطل،

پایبندی به حق و حریص بودن بر کار خیر.

(تحف العقول، ص 20.)

حدیث - 2952

امام علی علیه السلام می فرمایند:

إِصْبِرْ عَلَى مَرَارَةِ الْحَقِّ وَ إِيَّاكَ أَنْ تَتَخَدَّعَ لِحِلَاوَةِ الْبَاطِلِ؛

تلخی حق را تحمل کن، و مبادا که فریب شیرینی باطل را بخوری.

(غررالحکم، ح 2472.)

حدیث - 2953

امام کاظم علیه السلام می فرمایند:

قُلِ الْحَقُّ وَ إِنْ كَانَ فِيهِ هَلَاكُكَ فَإِنَّ فِيهِ نَجَاتَكَ... اتَّقِ اللَّهَ وَ دَعْ الْبَاطِلَ وَ إِنْ

كَانَ فِيهِ نَجَاتُكَ فَإِنَّ فِيهِ هَلَاكُكَ؛

حق را بگو اگر چه نابودی تو در آن باشد، زیرا که نجات تو در آن است...

تقوای الهی پیشه کن و باطل را فرو گذار هر چند [به ظاهر] نجات تو در آن

باشد، زیرا که نابودی تو در آن است.

تحف العقول، ص 408

حدیث - 2954

امام علی علیه السلام می فرمایند: إِنْ مَنْ لَا يَنْفَعُهُ الْحَقُّ يَضُرُّهُ الْبَاطِلُ وَ مَنْ لَا يَسْتَقِيمُ

بِهِ الْهُدَى تَضُرُّهُ الضَّلَالَةُ وَ مَنْ لَا يَنْفَعُهُ الْيَقِينُ يَضُرُّهُ الشَّكُّ؛

به راستی که هر کس را حق سود ندهد، باطل زیانش رساند و هر کس به راه هدایت نرود، به کجراهه گمراهی افتد و هر کس یقین، او را سود نبخشد، شک زیانش رساند.

تحف العقول، ص 152

حدیث - 2955

امام علی علیه السلام می فرمایند:

إِنَّ الْحَقَّ وَالْبَاطِلَ لَا يُعْرَفَانِ بِالنَّاسِ، وَلَكِنْ اعْرِفِ الْحَقَّ بِاتِّبَاعِ مَنْ اتَّبَعَهُ وَالْبَاطِلَ بِاجْتِنَابِ مَنْ اجْتَنَبَهُ؛

حق و باطل به مردم (و شخصیت افراد) شناخته نمی شوند بلکه حق را به پیروی کسی که از آن پیروی می کند بشناس و باطل را به دوری کسی که از آن دوری می کند.

امالی طوسی، ص 134، ح 216.

حدیث - 2956

امام علی علیه السلام می فرمایند:

لَا تُقَاتِلُوا (تُقَاتِلُوا) الْخَوَارِجَ بَعْدِي، فَلَيْسَ مَنْ طَلَبَ الْحَقَّ فَآخِطَاهُ كَمَنْ طَلَبَ الْبَاطِلَ فَأَدْرَكَهُ؛

بعد از من با خوارج نجنگید (آنان را نکشید)؛ زیرا کسی که طالب حق باشد و به آن نرسد، با کسی که جویای باطل باشد و به آن دست یابد، یکسان نیست. (نهج البلاغه، از خطبه 61.)

حدیث - 2957

امام باقر علیه السلام می فرمایند:

میان حق و باطل جز کم عقلی فاصله نیست. عرض شد: چگونه، ای فرزند رسول خدا؟ فرمودند: انسان کاری را که موجب رضای خداست برای غیر خدا انجام می دهد، در صورتی که اگر آن را خالص برای رضای خدا انجام می داد، زودتر به هدف خود می رسید تا برای غیر خدا.

محاسن، ج 1، ص 254، ح 280

حدیث - 2958

امام علی علیه السلام می فرمایند:

الْكَيْسُ صَدِيقُ الْحَقِّ وَ عَدُوُّ الْبَاطِلِ؛

انسان زیرک، دوستش حق است و دشمنش باطل.

(غررالحکم، ح 1524.)

حدیث - 2959

امام علی علیه السلام می فرمایند:

ثَلَاثٌ فِيهِنَّ النَّجَاةُ: لُزُومُ الْحَقِّ وَتَجَنُّبُ الْبَاطِلِ وَرُكُوبُ الْجِدِّ؛

نجات و رستگاری در سه چیز است: پایبندی به حق، دوری از باطل و سوار

شدن بر مرکب جدّیت.

(غررالحکم، ح 4661.)

حدیث - 2960

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم می فرمایند:

سه ویژگی است که در هر کس یافت شود، ویژگی‌های ایمان کامل می‌گردد:

آن که وقتی خشنود گردد، خشنودی‌اش او را به باطل نکشاند و خشمش او را

به هنگام خشم، از حق برون نبرد و هر گاه توان یافت، به آنچه از او نیست،

دست درازی نکند.

الاصول الستة عشر، ص 35

حدیث - 2961

امام صادق علیه السلام می فرمایند:

إِنَّ مِنْ حَقِيقَةِ الْإِيمَانِ أَنْ تُؤْثِرَ الْحَقُّ وَإِنْ ضَرَّكَ عَلَى الْبَاطِلِ وَإِنْ نَفَعَكَ وَأَنْ

لَا يَجُوزَ مِنْطِقُكَ عِلْمَكَ؛

از حقیقت ایمان این است که حق را بر باطل مقدم داری، هر چند حق به ضرر تو و باطل به نفع تو باشد و نیز از حقیقت ایمان آن است که گفتار تو از دانشت بیشتر نباشد.

محاسن، ج 1، ص 205

حدیث - 2962

امام صادق علیه السلام می فرمایند:

إِنَّ لِلْحَقِّ دَوْلَةً وَلِلْبَاطِلِ دَوْلَةً وَكُلُّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا فِي دَوْلَةِ صَاحِبِهِ ذَلِيلٌ؛

براستی که حق را دولتی است و باطل را دولتی، و هر یک از این دو، در دولت دیگری ذلیل است.

(کافی، ج 2، ص 447، ح 12 .)

حدیث - 2963

امام صادق علیه السلام می فرمایند:

لَنْ تَبْقَى الْأَرْضُ إِلَّا وَفِيهَا عَالِمٌ يَعْرِفُ الْحَقَّ مِنَ الْبَاطِلِ؛

هرگز زمین باقی نمی ماند مگر آن که در آن دانشمندی وجود دارد که حق را از باطل می شناسد.

محاسن، ج 1، ص 234

حدیث - 2964

امام صادق علیه السلام می فرمایند:

كَلَامٌ فِي حَقِّ خَيْرٍ مِنْ سُكُوتٍ عَلَى بَاطِلٍ؛

سخن گفتن درباره حق، از سکوتی بر باطل بهتر است.

(من لا يحضره الفقيه، ج 4، ص 396.)

حدیث - 2965

امام علی علیه السلام می فرمایند:

از خدعه و حيله آرزوها پرهیزید. چه بسیار آرزومندِ روزی که به آن روز نمی‌رسد و چه بسیار سازنده‌ای که در ساخته‌اش ساکن نمی‌شود و چه بسیار جمع‌کننده مالی که از آن استفاده نمی‌کند و شاید آن مال را از باطل به دست آورده و یا از حق کسی جلوگیری کرده، تا به آن مال رسیده است و باید بار همه آن گناهان را به‌دوش کشد.

غررالحکم، ح 2563

حدیث - 2966

امام علی علیه السلام می فرمایند:

مَنْ رَكِبَ الْبَاطِلَ أَذَلَّهُ مَرْكَبُهُ. مَنْ تَعَدَّى الْحَقَّ ضَاقَ مَذْهَبُهُ؛

کسی که بر باطل سوار شود، مرکبش او را ذلیل خواهد کرد. کسی که از راه

حق منحرف شود راه بر او تنگ خواهد شد.

(عیون الحکم والمواعظ، ص 444)

حدیث - 2967

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

الْحَقُّ ثَقِيلٌ مُرٌّ وَالْبَاطِلُ خَفِيفٌ حُلُوٌّ وَرُبَّ شَهْوَةٍ سَاعَةٍ تَوْرَثُ حُزْنَ طَوِيلًا؛
حق، سنگین و تلخ است و باطل، سبک و شیرین و بسا خواهش و هوا و
هوسای که لحظه‌ای بیش نمی ماند، اما غم و اندوهی طولانی به دنبال می آورد.
مکارم الاخلاق، ص 465.

حدیث - 2968

امام صادق علیه السلام می فرمایند: لَيْسَ مِنَ الْبَاطِلِ يَقُومُ بِإِزَاءِ الْحَقِّ إِلَّا غَلَبَ الْحَقُّ
الْبَاطِلَ وَ ذَلِكَ قَوْلُهُ: بَلْ تَقْذِفُ بِالْحَقِّ عَلَى الْبَاطِلِ فَيَدْمَغُهُ...؛
هیچ باطلی نیست که در برابر حق بایستد مگر آن که حق بر باطل چیره
می شود و این سخن خداوند است: بلکه حق را بر سر باطل می زنیم که آن را در
هم می کوبد...

کافی، ج 8، ص 242)

حدیث - 2969

امام علی علیه السلام می فرمایند:

قَلِيلُ الْحَقِّ يَدْفَعُ كَثِيرَ الْبَاطِلِ كَمَا أَنَّ الْقَلِيلَ مِنَ النَّارِ يُحْرِقُ كَثِيرَ الْحَطَبِ؛

اندکی حق، بسیاری باطل را نابود می‌کند، همچنان که اندکی آتش، هیزم‌های فراوانی را می‌سوزاند.
(غررالحکم، ح 6735.)

حدیث - 2970

امام علی علیه السلام می‌فرمایند:
الْحَقُّ سَيْفٌ قَاطِعٌ عَلَى أَهْلِ الْبَاطِلِ؛
حق، شمشیر بُرنده‌ای است بر ضد اهل باطل.
(عیون الحکم والمواعظ، ص 28.)

حدیث - 2971

امام علی علیه السلام می‌فرمایند:
أَلَا وَ مَنْ أَكَلَهُ الْحَقُّ فَآلَى الْجَنَّةِ وَ مَنْ أَكَلَهُ الْبَاطِلُ فَآلَى النَّارِ؛
بدانید که هر کس در راه حق از دنیا برود، به بهشت و هر کس در راه باطل
از دنیا برود، به جهنم می‌رود.
(نهج البلاغه، از نامه 17.)

حدیث - 2972

امام علی علیه السلام می‌فرمایند:

– وَ قَدْ سُئِلَ عَنْ تَفْسِيرِ السُّنَّةِ وَ الْبِدْعَةِ وَ الْجَمَاعَةِ وَ الْفُرْقَةِ – : السُّنَّةُ – وَ اللَّهُ –
 سُنَّةُ مُحَمَّدٍ ﷺ وَ الْبِدْعَةُ مَا فَارَقَهَا وَ الْجَمَاعَةُ – وَ اللَّهُ – مُجَامَعَةُ أَهْلِ الْحَقِّ وَ
 أَنْ قَلَّوْا وَ الْفُرْقَةُ مُجَامَعَةُ أَهْلِ الْبَاطِلِ وَ أَنْ كَثُرُوا؛

در پاسخ به پرسش از معنای سنت، بدعت، جماعت و تفرقه فرمودند: به خدا
 سوگند، سنت، همان سنت محمد ﷺ است و بدعت آنچه خلاف آن باشد و
 به خدا قسم، جماعت، همدست شدن با اهل حق است هر چند اندک باشند و
 تفرقه، همدستی با اهل باطل است هر چند بسیار باشند.
 (کنز العمال، ح 1644).

حدیث - 2973

امام صادق علیه السلام می فرمایند:
 أَبَى اللَّهُ أَنْ يُعْرِفَ بَاطِلًا حَقًّا أَبَى اللَّهُ أَنْ يَجْعَلَ الْحَقَّ فِي قَلْبِ الْمُؤْمِنِ بَاطِلًا لَا
 شَكَّ فِيهِ وَ أَبَى اللَّهُ أَنْ يَجْعَلَ الْبَاطِلَ فِي قَلْبِ الْكَافِرِ الْمُخَالَفِ حَقًّا لَا شَكَّ فِيهِ
 وَ لَوْ لَمْ يَجْعَلْ هَذَا هَكَذَا مَا عُرِفَ حَقٌّ مِنْ بَاطِلٍ؛
 خداوند ایا دارد از این که باطلی را حق معرفی نماید، خداوند ایا دارد از این
 که حق را در دل مؤمن، باطلی تردیدناپذیر جلوه دهد، خداوند ایا دارد از این که
 باطل را در دل کافر حق ستیز به صورت حقی تردیدناپذیر جلوه دهد، اگر چنین
 نمی کرد، حق از باطل شناخته نمی شد.
 (محاسن، ج 1، ص 277).

حدیث - 2974

امام علی علیه السلام می فرمایند:

فَلَوْ أَنَّ الْبَاطِلَ خَلَصَ مِنْ مِزَاجِ الْحَقِّ لَمْ يَخَفْ عَلَى الْمُتَرَادِينَ وَلَوْ أَنَّ الْحَقَّ خَلَصَ مِنْ لُبْسِ الْبَاطِلِ انْقَطَعَتْ عَنْهُ أَلْسُنُ الْمُعَانِدِينَ وَلَكِنْ يُؤْخَذُ مِنْ هَذَا ضِغْتُ وَمِنْ هَذَا ضِغْتُ؛

اگر باطل با حق درنیامیزد، بر حقیقت جویان پوشیده نمی ماند و اگر حق با باطل آمیخته نشود، زبان دشمنان آن بریده می شود، لیکن مشتی از آن برداشته می شود و مشتی از این، (و بدین ترتیب حق و باطل درهم آمیخته می شود و شبهه پیش می آید).

(نهج البلاغه، خطبه 50 .)

حدیث - 2975

امام علی علیه السلام می فرمایند:

أَمَّا إِنَّهُ لَيْسَ بَيْنَ الْحَقِّ وَالْبَاطِلِ إِلَّا أَرْبَعُ أَصَابِعَ - فَسُئِلَ عَنْ مَعْنَى قَوْلِهِ هَذَا، فَجَمَعَ أَصَابِعَهُ وَوَضَعَهَا بَيْنَ أُذُنِهِ وَعَيْنِهِ - ثُمَّ قَالَ: الْبَاطِلُ أَنْ تَقُولَ: سَمِعْتُ وَالْحَقُّ أَنْ تَقُولَ: رَأَيْتُ؛

هان! میان حق و باطل جز چهار انگشت فاصله نیست. از آن حضرت درباره معنای این فرمایش سؤال شد. امام انگشتان خود را به هم چسباند و آنها را میان گوش و چشم خود گذاشت و آن گاه فرمودند: باطل این است که بگویی: شنیدم و حق آن است که بگویی: دیدم.

(نهج البلاغه، از خطبه 141.)

حدیث - 2976

امام علی علیه السلام می فرمایند:

لَا يُؤْنِسُكَ إِلَّا الْحَقُّ وَلَا يُوْحِشُّكَ إِلَّا الْبَاطِلُ؛

مبادا جز حق، با تو انس بگیرد و جز باطل، از تو بهراسد.

(نهج البلاغه، از خطبه 130.)

حدیث - 2977

امام علی علیه السلام می فرمایند:

ظَلَمَ الْحَقُّ مَنْ نَصَرَ الْبَاطِلَ؛

هر کس باطل را یاری کند، به حق ستم کرده است.

(غررالحکم، ح 6041.)

حدیث - 2978

امام علی علیه السلام می فرمایند:

الْحَقُّ طَرِيقُ الْجَنَّةِ وَالْبَاطِلُ طَرِيقُ النَّارِ وَ عَلَى كُلِّ طَرِيقٍ دَاعٍ؛

حق، راه بهشت است و باطل، راه جهنم و بر سر هر راهی دعوت کننده‌ای

است.

(نهج السعادة، ج 3، ص 291.)

حدیث - 2979

امام کاظم علیه السلام :

الْمُؤْمِنُ قَلِيلُ الْكَلَامِ كَثِيرُ الْعَمَلِ، وَ الْمُنَافِقُ كَثِيرُ الْكَلَامِ قَلِيلُ الْعَمَلِ؛
مؤمن کم حرف و پر کار است و منافق پر حرف و کم کار.
تحف العقول، ص 397.

حدیث - 2980

امام علی علیه السلام :

مَنْ بَاعَ نَفْسَهُ بِغَيْرِ نَعِيمِ الْجَنَّةِ فَقَدْ ظَلَمَهَا؛
هر کس خودش را جز به نعمت بهشت بفروشد، براستی که به خویشتن ظلم کرده است.

غررالحکم، ج 5، ص 458، ح 9164.

حدیث - 2981

رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم :

لَيْسَ شَيْءٌ أَطِيعَ اللَّهَ فِيهِ أَعْجَلَ ثَوَابًا مِنْ صَلَةِ الرَّحِمِ وَ لَيْسَ شَيْءٌ أَعْجَلَ عِقَابًا
مِنَ الْبَغْيِ وَ قَطِيعَةَ الرَّحِمِ؛
هیچ طاعتی نیست که پاداشش زودتر از صله رحم برسد و مجازاتی سریع تر
از مجازات ظلم و قطع رحم نیست.
نهج الفصاحه، ح 2398 .

حدیث - 2982

امام باقر علیه السلام :

لَيْسَ مِنَّا وَلَا مِنْكُمْ مَنْ ظَلَمَ النَّاسَ؛

از ما نیست و از شما (شیعیان هم) نیست کسی که به مردم ظلم کند.

شرح الأخبار، ج 3، ص 488، ح 1414.

حدیث - 2983

امام علی علیه السلام :

مَنْ أَشْفَقَ عَلَى نَفْسِهِ لَمْ يَظْلَمْ غَيْرَهُ؛

هر کس دلسوز خود باشد به دیگران ظلم نمی کند.

غررالحکم، ج 5، ص 231، ح 8119 .

حدیث - 2984

امام علی علیه السلام :

أَوْصِيكُمَا بِتَقْوَى اللَّهِ... وَكُنَا لِلظَّالِمِ خَصْمًا وَ لِلْمَظْلُومِ عَوْنًا؛

شما را سفارش می کنم به تقوای الهی... و دشمن ظالم و یاور مظلوم باشید.

نهج البلاغه، از نامه 47.

حدیث - 2985

امام علی علیه السلام :

خَيْرُ النَّاسِ مَنْ اِنْ اُغْضِبَ حَلِمَ وَ اِنْ ظُلِمَ غَفَرَ وَ اِنْ اُسِيَءَ اِلَيْهِ اَحْسَنَ؛

بهترین مردم کسی است که اگر او را به خشم آورند، بردباری نماید و چنانچه به او ظلم شود، ببخشايد و چون به او بدی شود، خوبی کند.
غررالحکم، ج 3، ص 430، ح 5000 .

حدیث - 2986

رسول اکرم صلی الله علیه و آله :

اِسْتَعِذُوا بِاللّٰهِ... مِنْ اَنْ تَظْلِمُوا اَوْ تُظْلَمُوا؛

به خدا پناه ببرید از این که ظلم کنید و یا زیر بار ظلم بروید.
نهج الفصاحه، ح 278 .

حدیث - 2987

رسول اکرم صلی الله علیه و آله می فرماید :

خدا رحمت کند بنده ای را که حلالیت بطلبد از برادری که به آبرو یا مال او تجاوز کرده، قبل از آن که (در قیامت) از او بازخواست کنند، آنجایی که دینار و درهمی نباشد، در نتیجه اگر شخص کار نیکی داشته باشد از آن بردارند و اگر نداشته باشد، از گناهان مظلوم برداشته بر گناهان او بیفزایند.
نهج الفصاحه، ح 1657.

حدیث - 2988

امام علی علیه السلام :

مَنْ طَلَبَ عِزًّا بَظُلْمٍ وَبَاطِلٍ أَوْرَثَهُ اللَّهُ ذُلًّا بِإِنصَافٍ وَحَقٍّ؛

هر کس عزت را با ظلم و باطل طلب کند، خداوند به انصاف و حق ذلت

نصیبش می نماید.

شرح نهج البلاغه، ابن ابی الحدید، ج 20، ص 309، ح 536 .

حدیث - 2989

امام باقر علیه السلام :

مَا أَنْتَصَرَ اللَّهُ مِنْ ظَالِمٍ إِلَّا بِظَالِمٍ وَذَلِكَ قَوْلُهُ عَزَّوَجَلَّ (وَكَذَلِكَ نُؤَلِّى بَعْضَ

الظَّالِمِينَ بَعْضًا)؛

خداوند هیچگاه از ظالم انتقام نگرفت مگر به وسیله ظالمی دیگر و این سخن

خدای عزوجل است که: و بدین سان ظالمان را به سزای اعمالی که می کنند بر

یکدیگر مسلط می کنیم.

بحار الأنوار، ج 75، ص 313، ح 28 .

حدیث - 2990

رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم :

يَقُولُ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ: وَعِزَّتِي وَجَلَالِي لِأَتْتَقِمَنَّ مِنَ الظَّالِمِ فِي عَاجِلِهِ وَآجِلِهِ

وَلَأَتْتَقِمَنَّ مِمَّنْ رَأَى مَظْلُومًا فَقَدَرُ أَنْ يَنْصُرَهُ فَلَمْ يَنْصُرْهُ؛

خدای عزوجل می‌فرماید: به عزّت و جلالم سوگند که از ظالم در دنیا و آخرت انتقام می‌گیرم و از کسی هم که مظلومی را ببیند و بتواند یاریش کند و نکند بی‌گمان انتقام می‌گیرم.

کنز العمال، ج 3، ص 505، ح 7641.

حدیث - 2991

رسول اکرم ﷺ :

لِيَنْصُرَ الرَّجُلُ أَخَاهُ ظَالِمًا أَوْ مَظْلُومًا إِنْ كَانَ ظَالِمًا فَيَنْهَاهُ فَإِنَّهُ لَهُ نَصْرَةٌ وَإِنْ كَانَ مَظْلُومًا فَيَنْصُرُهُ؛

انسان باید برادر (دینی) خویش را یاری کند چه ظالم باشد چه مظلوم اگر ظالم باشد او را باز دارد که این به منزله یاری کردن اوست و اگر مظلوم باشد یاریش کند.

نهج الفصاحه، ح 2422.

حدیث - 2992

رسول اکرم ﷺ :

إِنَّ النَّاسَ إِذَا رَأَوْا الظَّالِمَ فَلَمْ يَأْخُذُوا عَلَى يَدَيْهِ أَوْشَكَ أَنْ يَعُمَّهُمُ اللَّهُ بِعِقَابٍ مِنْهُ؛

مردم آنگاه که ظالم را ببینند و او را باز ندارند، انتظار می‌رود که خداوند همه را به عذاب خود گرفتار سازد.

نهج الفصاحه، ح 833 .

حدیث - 2993

رسول اکرم ﷺ :

مَنْ أَخَذَ لِلْمَظْلُومِ مِنَ الظَّالِمِ كَانَ مَعِيَ فِي الْجَنَّةِ تَصَاحُبًا؛

هر کس داد مظلوم را از ظالم بگیرد، در بهشت با من یار و هم‌نشین باشد.

بحارالأنوار، ج 75، ص 359، ح 74.

حدیث - 2994

رسول اکرم ﷺ :

اتَّقُوا دَعْوَةَ الْمَظْلُومِ وَإِنْ كَانَ كَافِرًا فَإِنَّهَا لَيْسَ دُونَهَا حِجَابٌ؛

از نفرین مظلوم بترسید اگر چه کافر باشد، زیرا در برابر نفرین مظلوم پرده و

مانعی نیست.

نهج الفصاحه، ح 48 .

حدیث - 2995

رسول اکرم ﷺ می فرمایند :

ظلم سه قسم است: ظلمی که خدا نمی‌آمرزد، ظلمی که می‌آمرزد و ظلمی که

از آن نمی‌گذرد، اما ظلمی که خدا نمی‌آمرزد شرک است. خداوند می‌فرماید:

حقا که شرک ظلمی بزرگ است و اما ظلمی که خدا می‌آمرزد، ظلم بندگان

به خودشان میان خود و پروردگارشان است اما ظلمی که خدا از آن نمی‌گذرد

ظلم بندگان به یکدیگر است.

نهج الفصاحه، ح 1924.

حدیث - 2996

حضرت فاطمه زهرا علیها السلام می فرمایند:
فَرَضَ اللَّهُ... الْعَدْلَ تَسْكِينًا لِلْقُلُوبِ؛
خداوند عدالت را برای آرامش دل‌ها، واجب کرد.
علل الشرائع، ج 1، ص 248، ح 2.

حدیث - 2997

امام علی عليه السلام :
مَنْ عَمِلَ بِالْعَدْلِ حَصَّنَ اللَّهُ مُلْكَهُ؛
هر کس به عدالت رفتار کند، خداوند حکومتش را حفظ خواهد کرد.
غررالحکم، ج 5، ص 355، ح 8722 .

حدیث - 2998

رسول اکرم صلی الله علیه و آله :
مَا مِنْ أَحَدٍ يَكُونُ عَلَى شَيْءٍ مِنْ أُمُورِ هَذِهِ الْأُمَّةِ قَلَّتْ أَمْ كَثُرَتْ فَلَا يَعْدِلُ فِيهِمْ
إِلَّا كَبَّهُ اللَّهُ فِي النَّارِ؛
هر کس کاری از کارهای کوچک و یا بزرگ این امت را در دست بگیرد و
در میانشان عدالت را اجرا نکند خداوند او را به رو، در آتش خواهد افکند.
مستدرک علی الصحیحین، ج 4، ص 90.

حدیث - 2999

امام علی علیه السلام :

إِنَّ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ فَرَضَ عَلَى أُمَّةِ الْعَدْلِ أَنْ يُقَدِّرُوا أَنْفُسَهُمْ بِضَعْفَةِ النَّاسِ كَيْلًا
يَتَبَيَّنَ بِالْفَقِيرِ فَقْرُهُ؛

خداوند عزوجل بر پیشوایان عادل واجب کرده که سطح زندگی خود را با
مردم ناتوان برابر کنند تا فقیر را، فقرش برآشفته نکند.
نهج البلاغه، خطبه 209.

حدیث - 3000

امام علی علیه السلام :

أَحْسَنُ الْعَدْلِ نُصْرَةُ الْمَظْلُومِ؛

بهترین عدالت یاری مظلوم است.

غررالحکم، ج 2، ص 394، ح 2977.

حدیث - 3001

امام علی علیه السلام :

اسْتَغْمِلِ الْعَدْلَ وَاحْذَرِ الْعُسْفَ وَالْحَيْفَ فَإِنَّ الْعُسْفَ يَعُودُ بِالْجَلَاءِ وَالْحَيْفَ يَدْعُوا
إِلَى السَّيْفِ؛

عدالت را اجرا کن و از زورگویی و ستمگری پرهیز زیرا زورگویی مردم را به
ترک از وطن وامی‌دارد، و ستم آنان را به قیام مسلحانه می‌کشاند.

نهج البلاغه، حکمت 476.

حدیث - 3002

امام علی علیه السلام :

قُلُوبُ الرِّعِيَّةِ خَزَائِنُ رَاعِيهَا فَمَا أَوْدَعَهَا مِنْ عَدْلٍ أَوْ جَوْرٍ وَجَدَهُ؛
دل‌های مردم صندوقچه‌های حاکم است، پس آنچه از عدالت و یا ظلم در آنها
بگذارد، همان را خواهد دید.

غررالحکم، ج 4، ص 521، ح 6825.

حدیث - 3003

امام علی علیه السلام :

إِنَّ الْعَدْلَ مِيزَانُ اللَّهِ سُبْحَانَهُ الَّذِي وَضَعَهُ فِي الْخَلْقِ وَنَصَبَهُ لِإِقَامَةِ الْحَقِّ فَلَا
تُخَالِفُهُ فِي مِيزَانِهِ وَلَا تُعَارِضُهُ فِي سُلْطَانِهِ؛
به‌راستی که عدالت ترازوی (معیار) خدای سبحان است که در میان خلق نهاده
است و برای برپاداشتن حق نصب فرموده، پس در ترازوی خداوند با او مخالفت
نکن و با حکومتش مقابله ننما.

غررالحکم، ج 2، ص 508، ح 3464.

حدیث - 3004

امام علی علیه السلام :

اجْعَلِ الدِّينَ كَهْفَكَ وَالْعَدْلَ سَيْفَكَ تَنْجُ مِنْ كُلِّ سُوءٍ وَتَنْظُرَ عَلَى كُلِّ عَدُوٍّ؛

دین را پناهگاه و عدالت را اسلحه خود قرار ده تا از هر بدی نجات پیدا کنی
و بر هر دشمنی پیروز گردی.

غررالحکم، ج 2، ص 221، ح 2433.

حدیث - 3005

رسول اکرم ﷺ :

إِذَا حَكَمُوا بِغَيْرِ عَدْلٍ ارْتَفَعَتِ الْبَرَكَاتُ؛

هنگامی که به غیر عدالت حکم کنند، برکت‌ها از بین می‌روند.

معدن الجواهر، ص 73.

حدیث - 3006

رسول اکرم ﷺ :

أَعْدَلُ النَّاسِ مَنْ رَضِيَ لِلنَّاسِ مَا يَرْضَى لِنَفْسِهِ وَكَرِهَ لَهُمْ مَا يَكْرَهُ لِنَفْسِهِ؛

عادل‌ترین مردم کسی است که برای مردم همان را بپسندد که برای خود

می‌پسندد و برای آنان نپسندد آنچه را برای خود نمی‌پسندد.

نهج الفصاحه، ح 340.

حدیث - 3007

امام علی علیهِ السلام می‌فرمایند:

شَرُّ النَّاسِ مَنْ لَا يَتَّقِي بِأَحَدٍ لِسُوءِ ظَنِّهِ وَلَا يَتَّقِي بِهِ أَحَدٌ لِسُوءِ فِعْلِهِ؛

بدترین مردم کسی است که به خاطر بدگمانیش به کسی اعتماد نمی‌کند و به خاطر کردار بدش کسی به او اعتماد نمی‌نماید.

غررالحکم، ج 4، ص 178، ح 5748.

حدیث - 3008

امام علی علیه السلام می فرمایند:

شَرُّ النَّاسِ مَنْ يَظْلِمُ النَّاسَ؛

بدترین مردم کسی است که به مردم ظلم می‌کند.

غررالحکم، ج 4، ص 164، ح 5676.

حدیث - 3009

امام علی علیه السلام می فرمایند:

شَرُّ النَّاسِ مَنْ لَا يَشْكُرُ النِّعْمَةَ وَلَا يَرْعَى الْحُرْمَةَ؛

بدترین مردم کسی است که نعمت را شکر نمی‌کند و حرمت را نگه نمی‌دارد.

غررالحکم، ج 4، ص 170، ح 5705.

حدیث - 3010

امام علی علیه السلام می فرمایند:

شَرُّ النَّاسِ مَنْ يَرَى أَنَّهُ خَيْرُهُمْ؛

بدترین مردم کسی است که خود را بهتر از دیگران بداند.

غررالحکم، ج 4، ص 168، ح 5701.

حدیث - 3011

رسول اکرم ﷺ می فرمایند:

شَرُّكُمْ مَنْ لَا يُرْجَى خَيْرُهُ وَلَا يُؤْمَنُ شَرُّهُ؛

بدترین شما کسی است که به خیرش امیدی نیست و از شرش امانی نباشد.

نهج الفصاحه، ح 1526.

حدیث - 3012

رسول اکرم ﷺ می فرمایند:

شَرُّ النَّاسِ الضَّيِّقُ عَلَى أَهْلِهِ، قَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ وَكَيْفَ يَكُونُ ضَيِّقًا عَلَى أَهْلِهِ قَالَ: الرَّجُلُ إِذَا دَخَلَ بَيْتَهُ خَشَعَتِ امْرَأَتُهُ وَهَرَبَ وَلَدُهُ وَفَرَّ فَإِذَا خَرَجَ ضَحِكَتِ امْرَأَتُهُ وَاسْتَأْنَسَ أَهْلُ بَيْتِهِ؛

بدترین مردم کسی است که بر خانواده‌اش سخت‌گیر باشد. گفتند ای رسول خدا! سخت‌گیری بر خانواده چگونه است؟ فرمودند: مرد وقتی وارد خانه شود، همسرش از او هراسان و فرزندان از او گریزان شده، فرار کنند و چون بیرون رود همسرش شاد گردد و خانواده‌اش با یکدیگر انس گیرند.

مجمع الزوائد و منبع الفوائد، ج 8، ص 25.

حدیث - 3013

امام صادق علیه السلام می فرمایند:

خَيْرُ النَّاسِ قُضَاةُ الْحَقِّ؛

بهترین مردم کسانی هستند که به حق قضاوت کنند.

بحارالانوار، ج 104، ص 266، ح 20.

حدیث - 3014

رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم می فرمایند:

خَيْرُ النَّاسِ مَنْ نَفَعَ وَ وَصَلَ وَ أَعَانَ؛

بهترین مردم کسی است که مفید باشد، رابطه برقرار کند و یاری دهد.

مستدرک الوسائل، ج 12، ص 390، ح 14376.

حدیث - 3015

امام علی علیه السلام می فرمایند:

خَيْرُ النَّاسِ عِنْدَ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ أَقْوَمُهُمْ لِلَّهِ بِالطَّاعَةِ فِيمَا لَهُ وَعَلَيْهِ وَأَقْوَلُهُمْ بِالْحَقِّ
وَلَوْ كَانَ مُرًّا فَإِنَّ الْحَقَّ بِهِ قَامَتِ السَّمَاوَاتُ وَالْأَرْضُ؛

بهترین مردم نزد خدای متعال کسانی هستند که در اطاعت از خدا استوارترند
چه به سودشان باشد چه به ضررشان و حق گو باشند، هر چند تلخ باشد، زیرا
که آسمان ها و زمین براساس حق استوار است.
بحارالأنوار، ج 32، ص 401.

حدیث - 3016

امام علی علیه السلام می فرمایند:

خَيْرُ إِخْوَانِكَ مَنْ دَعَاكَ إِلَى صِدْقِ الْمَقَالِ بِصِدْقِ مَقَالِهِ وَنَدَبَكَ إِلَى أَفْضَلِ
الْأَعْمَالِ بِحُسْنِ أَعْمَالِهِ؛

بهترین برادران (دینی) تو کسی است که با راستگویی اش تو را به راستگویی
و باکردار نیکش تو را به بهترین کارها دعوت کند.
غررالحکم، ج 3، ص 434، ح 5022.

حدیث - 3017

امام علی علیه السلام می فرمایند:

خَيْرُ الْعِبَادِ مَنْ إِذَا أَحْسَنَ اسْتَبْشَرَ وَإِذَا أَسَاءَ اسْتَغْفَرَ؛

بهترین بندگان خدا کسی است که اگر کار نیک انجام دهد شاد شود و اگر بدی نماید، آمرزش طلبد.

غررالحکم، ج 3، ص 433، ح 5019.

حدیث - 3018

پیامبر اکرم ﷺ :

الْبَيْعَانِ بِالْخِيَارِ مَا لَمْ يَتَفَرَّقَا - او قال: حَتَّى يَتَفَرَّقَا - فَإِنْ صَدَقَا وَبَيْنَا بَوْرِكَ لَهُمَا فِي بَيْعِهِمَا وَإِنْ كَتَمَا وَكَذَبَا مُحِقَتْ بَرَكَةُ بَيْعِهِمَا؛

خریدار و فروشنده، تا از یکدیگر جدا نشده‌اند، اختیار [فسخ معامله را] دارند. اگر راست بگویند و [عیب را] آشکار بگویند، داد و ستد برای هر دو، برکت خواهد داشت، و اگر [عیب را] پوشانند و دروغ بگویند برکت دادوستدشان خواهد رفت.

صحیح بخاری، ج 3، ص 10.

حدیث - 3019

پیامبر اکرم ﷺ :

مَا مِنْ مَائِدَةٍ أَعْظَمُ بَرَكَةً مِنْ مَائِدَةٍ جَلَسَ عَلَيْهَا يَتِيمٌ؛

هیچ سفره‌ای با برکت‌تر از سفره‌ای نیست که یتیم بر سر آن بنشیند.

کنز العمال، ح 6040

حدیث - 3020

پیامبر اکرم ﷺ :

عائِدُ الْمَرِيضِ يَخُوضُ فِي الْبَرَكَةِ فَإِذَا جَلَسَ انْغَمَسَ فِيهَا؛

عیادت کننده بیمار، در برکت فرو می‌رود و چون نزد بیمار بنشیند، در آن غوطه‌ور می‌شود.

(کنز الفوائد، ج 1، ص 178.)

حدیث - 3021

امام حسن علیہ السلام :

لَوْ أَنَّ النَّاسَ سَمِعُوا قَوْلَ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ وَرَسُولِهِ لَأَعْطَتْهُمْ السَّمَاءُ قَطْرَهَا وَ
الْأَرْضُ بَرَكَتَهَا وَلَمَا اخْتَلَفَ فِي هَذِهِ الْأُمَّةِ سَيْفَانِ وَلَا كَلَوْهَا خَضِرَاءَ خَضِرَةً إِلَى
يَوْمِ الْقِيَامَةِ؛

اگر مردم سخن خدا و پیامبرش را می‌شنیدند، آسمان بارانش را و زمین
برکتش را به آنان می‌بخشید و هرگز در این امت، اختلاف و زدو خورد پیش
نمی‌آمد و همه از نعمت سر سبز دنیا تا روز قیامت، برخوردار می‌شدند.

(امالی طوسی، ص 566، ح 1174.)

حدیث - 3022

امام کاظم علیہ السلام :

مُشَاوَرَةُ الْعَاقِلِ النَّاصِحِ يُمْنٌ وَ بَرَكَةٌ وَ رُشْدٌ وَ تَوْفِيقٌ مِنَ اللَّهِ؛

مشورت با عاقلِ خیرخواه، خجستگی، برکت، رشد و توفیقی از سوی خداست.

(تحف العقول، ص 398 .)

حدیث - 3023

امام هادی علیه السلام :

إِنَّ الْحَرَامَ لَا يَنْمَى وَإِنْ نَمَى لَا يُبَارَكُ لَهُ فِيهِ وَمَا أَنْفَقَهُ لَمْ يُؤْجَرْ عَلَيْهِ وَمَا خَلَّفَهُ كَانَ زَادَهُ إِلَى النَّارِ؛

به راستی که حرام، افزایش نمی‌یابد و اگر افزایش یابد، برکتی ندارد و اگر انفاق شود، پاداشی ندارد و اگر بماند، توشه‌ای به سوی آتش خواهد بود.
کافی، ج 5، ص 125، ح 7 .

حدیث - 3024

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم :

إِعْلَمْ أَنَّ الصَّدَقَ مُبَارَكٌ وَالْكَذِبَ مَشْوُومٌ؛

بدان که راستگویی، پر برکت است و دروغگویی، شوم.

تحف العقول، ص 14

حدیث - 3025

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم :

مَنْ تَسَمَّى بِاسْمِي يَرْجُو بَرَكَتِي وَ يُمْنِي، غَدَتْ عَلَيْهِ الْبَرَكَةُ وَ رَاحَتْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ؛

هر کس به نام من نامگذاری کند و برکت و خجستگی مرا امید داشته باشد، برکت به سوی او خواهد آمد و تا قیامت (باقی) خواهد بود.
کنز العمال، ح 45221.

حدیث - 3026

پیامبر اکرم ﷺ :

إِذَا وُضِعَتِ الْمَائِدَةُ حَفَّتْهَا أَرْبَعَةُ آلَافٍ مَلَكٍ، فَإِذَا قَالَ الْعَبْدُ: بِسْمِ اللَّهِ قَالَتِ الْمَلَائِكَةُ: بَارَكَ اللَّهُ عَلَيْكُمْ فِي طَعَامِكُمْ ثُمَّ يَقُولُونَ لِلشَّيْطَانِ أَخْرِجْ يَا فَاسِقُ، لَا سُلْطَانَ لَكَ عَلَيْهِمْ؛

هرگاه سفره پهن می شود، چهار هزار فرشته در اطراف آن گرد می آیند. چون بنده بگوید: بسم الله فرشتگان می گویند: خداوند، به غذایتان برکت دهد! سپس به شیطان می گویند: ای فاسق! بیرون شو. تو بر آنان، راه تسلط نداری.

کافی، ج 6، ص 292

حدیث - 3027

پیامبر اکرم ﷺ :

إِنَّ لِكُلِّ أَمْرٍ رِزْقًا هُوَ يَأْتِيهِ لَا مَحَالَةَ فَمَنْ رَضِيَ بِهِ بَوْرِكَ لَهُ فِيهِ وَ وَسِعَهُ وَ مَنْ لَمْ يَرْضَ بِهِ لَمْ يُبَارَكْ لَهُ فِيهِ وَ لَمْ يَسَعَهُ إِنَّ الرِّزْقَ لِيَطْلُبُ الرَّجُلَ كَمَا يَطْلُبُهُ أَجَلُهُ؛

هر کس روزی‌ای دارد که حتماً به او خواهد رسید. پس هر کس به آن راضی شود، برایش پُر برکت خواهد شد و او را بس خواهد بود و هر کس به آن راضی نباشد، نه برکت خواهد یافت و نه او را بس خواهد بود. روزی در پی انسان است، آن‌گونه که اجلش در پی اوست.

اعلام الدین، ص 342.

حدیث - 3028

پیامبر اکرم ﷺ :

بَاكِرُوا طَلَبَ الرِّزْقِ وَالْحَوَائِجِ فَإِنَّ الْغُدُوَّ بَرَكَةٌ وَنَجَاحٌ؛

در پی روزی و نیازها، سحر خیز باشید؛ چرا که حرکت در آغاز روز، [مایه] برکت و پیروزی است.

المعجم الاوسط، ج 7، ص 194، ح 7250

حدیث - 3029

پیامبر اکرم ﷺ :

إِذَا دَخَلَ أَحَدُكُمْ بَيْتَهُ فَلْيُسَلِّمْ، فَإِنَّهُ يُنْزِلُ الْبَرَكَهَ وَتُؤْنِسُهُ الْمَلَائِكَةُ؛

هرگاه یکی از شما به خانه خود وارد می شود، سلام کند، چرا که سلام برکت می آورد و فرشتگان با سلام دهنده انس می گیرند.

علل الشرایع، ج 2، ص 583، ح 23.

حدیث - 3030

پیامبر اکرم ﷺ :

أَحِبُّوْا الْمَعْرُوفَ وَ أَهْلَهُ فَوَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ إِنَّ الْبَرَكَهَ وَالْعَافِيَةَ مَعَهُمَا؛

نیکی و نیکوکاران را دوست بدارید. سوگند به آن که جانم به دست اوست، برکت و تندرستی، با نیکی و نیکوکاران است.

کنز العمال، ح 15974

حدیث - 3031

پیامبر اکرم ﷺ :

قَالَ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ... إِذَا قَالَ الْعَبْدُ: بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ قَالَ اللَّهُ - جَلَّ

جَلَّالُهُ : بَدَأَ عَبْدِي بِاسْمِي، وَ حَقُّ عَلَى أَنْ أُتَمِّمَ لَهُ أُمُورَهُ وَ أُبَارِكَ لَهُ فِي أَحْوَالِهِ؛

خداوند فرمود: ... هرگاه بنده بگوید: بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ، خدای متعال می‌گوید: بنده من با نام من آغاز کرد. بر من است که کارهایش را به انجام رسانم و او را در همه حال، برکت دهم.
عیون اخبار الرضا، ج 2، ص 269، ح 59.

حدیث - 3032

امام صادق علیه السلام :

الْمُؤْمِنُ إِذَا غَضِبَ لَمْ يُخْرِجْهُ غَضَبُهُ مِنْ حَقٍّ وَإِذَا رَضِيَ لَمْ يُدْخِلْهُ رِضَاهُ فِي بَاطِلٍ وَالَّذِي إِذَا قَدَرَ لَمْ يَأْخُذْ أَكْثَرَ مِمَّا لَهُ؛
مؤمن چون خشمگین شود، خشمش او را از حق بیرون نبرد و چون خشنود شود، خشنودیش او را به باطل نکشاند و چون قدرت یابد بیش از حق خود نگیرد.

بحار الأنوار، ج 78، ص 209، ح 85.

حدیث - 3033

امام صادق علیه السلام :

مَنْ غَضِبَ عَلَيْكَ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ وَلَمْ يَقُلْ فِيكَ سُوءًا فَاتَّخِذْهُ لِنَفْسِكَ خَلِيلًا؛
هر کس سه بار بر تو خشم گرفت ولی به تو بد نگفت، او را برای خود به دوستی انتخاب کن.

معادن الجواهر، ص 34.

حدیث - 3034

امام صادق علیه السلام :

لَيْسَ مِنَّا مَنْ لَمْ يَمْلِكْ نَفْسَهُ عِنْدَ غَضَبِهِ؛

کسی که هنگام خشم خوددار نباشد، از ما نیست.

کافی، ج 2، ص 637، ح 2.

حدیث - 3035

امام باقر علیه السلام :

أَيُّمَا رَجُلٍ غَضِبَ وَهُوَ قَائِمٌ فَلْيَجْلِسْ فَإِنَّهُ سَيَذْهَبُ عَنْهُ رَجْزُ الشَّيْطَانِ وَإِنْ كَانَ جَالِسًا فَلْيَقُمْ...؛

هر کس در حال ایستادن خشمگین شود، بنشیند که این کار به سرعت
وسوسه شیطان را از او دور می‌کند و اگر نشسته است، برخیزد.

بحار الأنوار، ج 73، ص 264، ح 9.

حدیث - 3036

امام باقر علیه السلام :

إِنْ كُذِّبْتَ فَلَا تَغْضَبْ؛

اگر به تو نسبت دروغ دادند، خشمگین مشو.

تحف العقول، ص 284.

حدیث - 3037

امام علی علیه السلام :

أَحْضَرُ النَّاسِ جَوَابًا مَنْ لَمْ يَغْضِبْ؛

حاضر جواب ترین مردم کسی است که خشمگین نشود.

غررالحکم، ج 2، ص 390، ح 2950 .

حدیث - 3038

امام علی علیه السلام :

أَعْدَى عَدُوٍّ لِلْمَرْءِ غَضَبُهُ وَشَهْوَتُهُ فَمَنْ مَلَكَهُمَا عَلَتْ دَرَجَتُهُ وَبَلَغَ غَايَتُهُ؛

بدترین دشمن آدمی خشم و شهوت اوست، پس هر کس آن دو را در اختیار

بگیرد، مقامش بالا می رود و به هدفش می رسد.

غررالحکم، ح 3269 .

حدیث - 3039

امام علی علیه السلام :

أَفْذَرُ النَّاسِ عَلَى الصَّوَابِ مَنْ لَمْ يَغْضَبْ؛

توانا ترین مردم در تشخیص درست کسی است که خشمگین نشود.

غررالحکم، ج 2، ص 408، ح 3047.

حدیث - 3040

امام علی علیه السلام :

كُنْ بَطِيءَ الْغَضَبِ سَرِيعَ الْفَيْءِ مُجِيبًا لِقَبُولِ الْعُذْرِ؛

دیر خشم و زود گذشت باش و قبولِ عذر را دوست بدار.

غررالحکم، ج 4، ص 607، ح 7165.

حدیث - 3041

رسول اکرم صلی الله علیه و آله می فرمایند:

إِنَّ الْغَضَبَ مِنَ الشَّيْطَانِ وَإِنَّ الشَّيْطَانَ خُلِقَ مِنَ النَّارِ وَإِنَّمَا تُطْفَأُ النَّارُ بِالْمَاءِ فَإِذَا غَضِبَ أَحَدُكُمْ فَلْيَتَوَضَّأْ؛

خشم از شیطان و شیطان از آتش آفریده شده است و آتش با آب خاموش

می شود، پس هرگاه یکی از شما به خشم آمد، وضو بگیرد.

نهج الفصاحه، ح 660.

حدیث - 3042

امام علی علیه السلام می فرمایند:

أَنْتَكَ مَقُومٌ بِأَدَبِكَ، فَزَيِّنْهُ بِالْحِلْمِ؛

ارزش تو به ادب توست، پس آن را با بردباری آراسته کن.

غررالحکم، ج 3، ص 57، ح 3813.

حدیث - 3043

امام علی علیه السلام می فرمایند:

اِحْتَجِبْ عَنِ الْغَضَبِ بِالْحِلْمِ، وَغُضِّ عَنِ الْوَهْمِ بِالْفَهْمِ؛

با بردباری خود را از خشم پنهان کن و با فهم و دانایی از وهم و خیال چشم

پوش.

غررالحکم، ج 2، ص 199، ح 2365.

حدیث - 3044

امام علی علیه السلام می فرمایند:

لَيْسَ الْخَيْرُ أَنْ يَكْثَرَ مَالُكَ وَوَلَدُكَ، وَلَكِنَّ الْخَيْرَ أَنْ يَكْثَرَ عِلْمُكَ وَيَعْظُمَ

حِلْمُكَ؛

خیر آن نیست که ثروت و فرزندان زیاد شود، بلکه خیر آن است که دانشت

بسیار و بردباریت افزون گردد.

نهج البلاغه، حکمت 94.

حدیث - 3045

امام علی علیه السلام می فرمایند:

مَنْ غَاظَكَ بِقُبْحِ السَّفَةِ عَلَيْكَ، فَعِظْهُ بِحُسْنِ الْحِلْمِ عَنْهُ؛

هر کس با زشتی سبکسری تو را خشمگین کرد تو با زیبایی بردباری او را به

خشم آور.

غررالحکم، ج 5، ص 333، ح 8620 .

حدیث - 3046

امام علی علیه السلام می فرمایند:

مَنْ حَلَمَ عَنْ عَدُوِّهِ ظَفِرَ بِهِ؛

هر کس در مقابل دشمن بردبار باشد بر او پیروز می شود.

کنزالفوائد، ص 147 .

حدیث - 3047

امام علی علیه السلام می فرمایند:

لَيْسَ الْحَلِيمُ مَنْ عَجَزَ فَهُجِمَ وَإِذَا قَدَرَ انْتَقَمَ، إِنَّمَا الْحَلِيمُ مَنْ إِذَا قَدَرَ عَفَا وَكَانَ
الْحَلِيمُ غَالِبًا عَلَى كُلِّ أَمْرٍ؛

کسی که چون ناتوان شود هجوم برد و چون قدرت یابد انتقام گیرد بردبار نیست، بلکه بردبار کسی است که قدرت داشته باشد اما گذشت کند و بردباری بر تمامی امور او غالب باشد.

غررالحکم، ج 5، ص 91، ح 7529 .

حدیث - 3048

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله :

يَا عَلِيُّ إِذَا أَرَدْتَ أَمْرًا فَاسْتَخِرْ رَبَّكَ ثُمَّ ارْضَ بِمَا يَخِيرُ لَكَ تَسْعَدُ فِي الدُّنْيَا
وَالْآخِرَةِ؛

ای علی! هرگاه خواستی کاری را انجام دهی از پروردگارت خیر بخواه و
آنگاه به آنچه او خواست خشنود باش تا در دنیا و آخرت سعادتمند گردی.
میراث حدیث - شیعه، ج 2، ص 33، ح 113.

حدیث - 3049

امام صادق علیه السلام :

عَلَيْكُمْ بِالْأُذْعَاءِ ، فَإِنَّكُمْ لَا تَقْرَبُونَ إِلَى اللَّهِ بِمِثْلِهِ ، وَلَا تَتْرُكُوا صَغِيرَةً لِصِغَرِهَا أَنْ
تَدْعُوا بِهَا ، إِنَّ صَاحِبَ الصَّغَارِ هُوَ صَاحِبُ الْكِبَارِ؛

شما را سفارش می‌کنم به دعا کردن، زیرا با هیچ چیز به مانند دعا به خدا
نزدیک نمی‌شوید. و دعا کردن برای هیچ امر کوچکی را، به خاطر کوچک
بودنش رها نکنید، زیرا حاجتهای کوچک نیز به دست همان کسی است که
حاجتهای بزرگ به دست اوست.
کافی، ج 2، ص 467، ح 6.

حدیث - 3050

امام علی علیه السلام :

مَنْ تَرَكَ لِلَّهِ سُبْحَانَهُ شَيْئًا عَوَّضَهُ اللَّهُ خَيْرًا مِمَّا تَرَكَ؛

هر کس به خاطر خدای سبحان از چیزی بگذرد، خداوند بهتر از آن را به او
عوض خواهد داد.
غررالحکم، ح 8909.

حدیث - 3051

امام صادق علیه السلام :

مَنْ اسْتَخَارَ اللَّهَ رَاضِيًا بِمَا صَنَعَ اللَّهُ لَهُ خَارَ اللَّهُ لَهُ حَتْمًا؛

هر کس از خدا خیر بخواهد و به آنچه خدا خواسته راضی باشد، خداوند حتماً برای او خیر خواهد خواست.

کافی، ج 8، ص 241، ح 330.

حدیث - 3052

امام علی علیه السلام :

الذِّكْرُ يُونِسُ اللَّبَّ وَيُنِيرُ الْقَلْبَ وَيَسْتَنْزِلُ الرَّحْمَةَ؛

یاد خدا عقل را آرامش می‌دهد، دل را روشن می‌کند و رحمت او را فرود می‌آورد.

غررالحکم، ح 1858.

حدیث - 3053

امام علی علیه السلام :

إِنَّ الْعَبْدَ إِذَا أَرَادَ أَنْ يَقْرَأَ أَوْ يَعْمَلَ عَمَلًا فَيَقُولُ: بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ فَإِنَّهُ يُبَارَكُ لَهُ فِيهِ؛

هرگاه بنده‌ای بخواهد چیزی بخواند و یا کاری انجام دهد و بسم الله الرحمن الرحيم بگوید در کارش برکت داده می‌شود.

بحارالأنوار، ج 92، ص 242، ح 48.

حدیث - 3054

حضرت مهدی علیه السلام می فرمایند:

اگر طلب مغفرت و آمرزش برخی از شما برای یکدیگر نبود، هرکس روی زمین بود، هلاک می شد مگر آن شیعیان خاص که گفتارشان با کردارشان یکی است.

مستدرک الوسائل، ج 5، ص 247، ح 5795.

حدیث - 3055

حضرت علی علیه السلام می فرمایند:

به سبب غیبت مهدی علیه السلام سردرگمی به وجود می آید که گروهی گمراه می شوند و گروهی دیگر بر هدایت می مانند.
بحارالانوار، ج 51، ص 118.

حدیث - 3056

امام صادق علیه السلام می فرمایند:

امام و پیشوای خود را بشناس که اگر امام را شناختی، ظهور، زودتر روی دهد یا دیرتر، تو را زبانی نمی رسد.
بحارالانوار، ج 52، ص 141.

حدیث - 3057

امام سجاد علیه السلام می فرمایند:
عجبت لمن عمل لدار الفناء و ترک دار البقاء؛
تعجب می کنم از کسی که برای خانه ناپایدار (دنیا) کار می کند، ولی خانه
پایدار (آخرت) را ترک می کند.
سیره پیشوایان، مهدی پیشوایی، صص 427 و 428.

حدیث - 3058

شخصی در محضر امام سجاد علیه السلام گفت: خدایا! مرا از مردم بی نیاز کن!
امام سجاد علیه السلام فرمودند: چنین دعا نکن؛ زیرا انسان ها به همدیگر نیازمندند،
بلکه بگو: اللهم اغنی عن شرار خلقک ؛ خدایا ! مرا از انسان های بد کار بی
نیاز کن!
سیره پیشوایان، مهدی پیشوایی، صص 427 و 428.

حدیث - 3059

امام سجاد علیه السلام می فرمایند:
کفی بنصر الله لک ان تری عدوک يعمل بمعاصی الله فیک؛
همین نصرت خدا بر تو بس که می بینی دشمن تو برای ضربه زدن به تو، به
نافرمانی خدا روی آورده است.
تحف العقول، ص 448.

حدیث - 3060

امام سجاده علیه السلام می فرمایند:
من کرمتم علیه نفسه هانت علیه الدنيا؛
هر که به کرامت نفس خود پی برد، دنیا در دیده اش خوار شد.
تحف العقول، ص 448.

حدیث - 3061

امام سجاده علیه السلام می فرمایند:
ان لسان ابن آدم یشرف علی جمیع جوارحه کل صباح فیکول کیف
اصبحتم؟ فیکولون بخیر ان ترکتنا؛
زبان انسان هر روز صبح بر تمام اعضا و جوارحش وارد می شود و می
گوید: چگونه صبح کردید؟ [اندام] می گویند: اگر تو ما را رها کنی، خوب و آسوده
ایم؛ زیرا با تو ثواب و عذاب به ما می رسد.
وسائل الشیعه، ج 12، ص 189، ح 1.

حدیث - 3062

رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم می فرمایند:
اکرموا اولادی و حسنوا آدابی؛
اولاد مرا اکرام کنید و آداب مرا نیکو انجام دهید.
ینایع الحکمه، ج 3، ص 218

حدیث - 3063

رسول خدا ﷺ می فرمایند:

من اکرم اولادی فقد اکرمنی ومن اهانهم فقد اهاننی؛
کسی که اولاد مرا اکرام و احترام کند ، به من احترام کرده و کسی که به آنها
اهانت کند، به من اهانت کرده است.
ینابیع الحکمه، ج 3، ص 220

حدیث - 3064

پیامبر اکرم ﷺ :

إِنَّ الْمُسْلِمَ إِذَا غَلَبَهُ ضَعْفُ الْكَبِيرِ أَمَرَ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ الْمَلِكَ أَنْ يَكْتُبَ لَهُ فِي حَالِهِ
تِلْكَ مِثْلَ مَا كَانَ يَعْمَلُ وَهُوَ شَابٌ نَشِيطٌ صَحِيحٌ؛
مسلمان هنگامی که ضعف پیری بر او غلبه کند خداوند به فرشته‌ای دستور
می‌دهد که در این حال اعمال (نیکی) را که او در جوانی و شادابی و سلامت
انجام می‌داد، برایش بنویسد.
کافی، ج 3، ص 113.

حدیث - 3065

پیامبر اکرم ﷺ :

مَنْ أَخْلَصَ لِلَّهِ أَرْبَعِينَ صَبَاحًا ظَهَرَتْ يَنَابِيعُ الْحِكْمَةِ مِنْ قَلْبِهِ عَلَى لِسَانِهِ؛

هر کس چهل روز خود را برای خدا خالص کند چشمه‌های حکمت از قلب
وی بر زبانش جاری می‌شود.
نهج الفصاحه، ح 2836.

حدیث - 3066

پیامبر اکرم ﷺ :
مَنْ سَرَّهُ أَنْ يَسْتَجِيبَ اللَّهُ لَهُ عِنْدَ الشَّدَائِدِ وَالْكَرْبِ فَلْيُكْثِرِ الدُّعَاءَ فِي الرَّخَاءِ؛
هر کس دوست دارد خداوند هنگام سختی‌ها و گرفتاری‌ها دعای او را
اجابت کند، در هنگام آسایش، دعا بسیار کند.
نهج الفصاحه، ح 3023.

حدیث - 3067

امام سجاد علی‌ه السلام :
مَنْ لَمْ يَرْجُ النَّاسَ فِي شَيْءٍ وَرَدَّ أَمْرُهُ إِلَى اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ فِي جَمِيعِ أُمُورِهِ
اسْتَجَابَ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ لَهُ فِي كُلِّ شَيْءٍ؛
هر کس در هیچ کاری به مردم امید نبندد و همه کارهای خود را به خدای
عزوجل واگذارد، خداوند هر خواسته‌ای که او داشته باشد اجابت کند.
کافی، ج 2، ص 148، ح 3.

حدیث - 3068

امام علی علیه السلام :

رُبَّمَا سَأَلْتُ الشَّيْءَ فَلَا تُؤْتَاهُ وَأُوتِيتَ خَيْرًا مِنْهُ عَاجِلًا أَوْ آجِلًا أَوْ صَرَفَ عَنْكَ لِمَا هُوَ خَيْرٌ لَكَ ، فَلَرُبَّ أَمْرٍ قَدْ طَلَبْتَهُ فِيهِ هَلَكَ دِينُكَ لَوْ أَوْتِيَتْهُ ، فَلَتَكُنْ مَسْأَلَتَكَ فِيمَا يَبْقَى لَكَ جَمَالُهُ وَيُنْفِي عَنْكَ وَبَالُهُ؛

گاه چیزی را (از خدا) می خواهی اما به تو داده نمی شود و دیر یا زود بهتر از آن به تو داده می شود، یا به خاطر آنچه خیر و مصلحت تو در آن است از برآورده شدن خواستهات دریغ می شود، زیرا بسا خواسته ای که اگر برآورده شود به نابودی و تباهی دین تو می انجامد، پس، چیزی بخواه که زیبایی و نیکیش برایت می ماند و پیامد سوئی ندارد.

نهج البلاغه، نامه 31.

حدیث - 3069

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم :

يَا عَلِيُّ مَنْ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِ فَشَكَرَ وَإِذَا ابْتُلِيَ فَصَبَرَ وَإِذَا أَسَاءَ اسْتَغْفَرَ دَخَلَ الْجَنَّةَ مِنْ أَيِّ بَابٍ شَاءَ؛

ای علی هر کس شکرگزار نعمت خدا باشد و چون گرفتار شد صبر نماید و اگر مرتکب گناهی شد توبه کند، از هر دری که بخواهد وارد بهشت می شود.

میراث حدیث - شیعه، ج 2، ص 31، ح 99.

حدیث - 3070

امام علی علیه السلام :

مَنْ جَعَلَ الْحَمْدَ خِتَامَ النُّعْمَةِ جَعَلَهُ اللَّهُ سُبْحَانَهُ مِفْتَاحَ الْمَزِيدِ؛

هر کس شکر خدا را پایان نعمت قرار دهد، خداوند سبحان آن شکر را کلید افزایش نعمت‌ها قرار خواهد داد.

غررالحکم، ح 8898 .

حدیث - 3071

پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم :

مَنْ أَحَبَّ أَنْ يَكُونَ أَغْنَى النَّاسِ فَلْيَكُنْ بِمَا فِي يَدِ اللَّهِ أَوْثَقَ مِنْهُ بِمَا فِي يَدِهِ؛

هر کس دوست دارد بی‌نیازترین مردم باشد، باید به آنچه در دست خداست مطمئن‌تر باشد تا آنچه به دست خودش دارد.

نهج الفصاحه، ح 2798.

حدیث - 3072

امام رضا علیه السلام :

مَنْ اتَّقَى اللَّهَ يُتَّقَى وَ مَنْ أَطَاعَ اللَّهَ يُطَاعُ؛

هر کس حریم خدا را حفظ کند، حرمتش حفظ می‌شود و هر کس خدا را اطاعت کند، اطاعت می‌شود.

کافی، ج 1، ص 137، ح 3.

حدیث - 3073

پیامبر ﷺ :

مَنْ أَصْلَحَ سَرِيرَتَهُ أَصْلَحَ اللَّهُ عِلَانِيَتَهُ؛

هر کس باطن خود را اصلاح نماید، خداوند ظاهر او را اصلاح می‌کند.

نهج الفصاحه، ح 2976.

حدیث - 3074

امام علی علیه السلام :

مَنْ يُطِيعَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ يَكُنْ سَبِيلُ الرَّشَادِ سَبِيلَهُ وَنُورُ التَّقْوَى دَلِيلَهُ وَمَنْ يَعْصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ يُخْطِئُ السَّدَادَ كُلَّهُ وَلَنْ يَضُرَّ إِلَّا نَفْسَهُ؛

هر کس از خدا و رسولش پیروی کند راهش راه هدایت و راهنمایش نور تقوا خواهد بود و هر کس خدا و رسولش را نافرمانی کند همه درستی‌ها را از دست می‌دهد و جز به خودش زیان نمی‌رساند.

کافی، ج 5، ص 371 .

حدیث - 3075

پیامبر ﷺ :

مَنْ أَكْثَرَ مِنَ الْإِسْتِغْفَارِ جَعَلَ اللَّهُ لَهُ مِنْ كُلِّ هَمٍّ فَرَجًا وَمِنْ كُلِّ ضِيقٍ مَخْرَجًا وَرَزَقَهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ؛

هر کس بسیار استغفار کند خدا برای او از هر غمی گشایش، از هر تنگنایی
رهایی و از جایی که انتظار ندارد روزی می دهد.
نهج الفصاحه، ح 2941.

حدیث - 3076

پیامبر اکرم ﷺ :
مَنْ حَاوَلَ أَمْرًا بِمَعْصِيَةِ اللَّهِ كَانَ أَبْعَدَ لَهُ مِمَّا رَجَا وَأَقْرَبَ مِمَّا اتَّقَى؛
کسی که با معصیت و نافرمانی خدا به دنبال کاری باشد به آنچه امید دارد،
زودتر از دستش می رود و از آنچه می ترسد، زودتر به سرش می آید.
بحار الأنوار، ج 77، ص 178، ح 10 .

حدیث - 3077

پیامبر ﷺ :
إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى يَقُولُ كُلَّ يَوْمٍ: أَنَا رَبُّكُمُ الْعَزِيزُ، فَمَنْ أَرَادَ عِزَّ الدَّارَيْنِ فَلْيُطِيعِ
الْعَزِيزَ؛
خدای تعالی هر روز می فرماید: من پروردگار عزیز شما هستم، پس هر کس
خواهان عزت دو جهان است باید که از خدای عزیز اطاعت کند.
کنز العمال، ح 43101 .

حدیث - 3078

امام علی علیه السلام :

وَلَوْ أَنَّ النَّاسَ حِينَ تَنْزِلُ بِهِمُ النَّقْمُ وَتَزُولُ عَنْهُمْ النَّعْمُ ، فَرَعَوْا إِلَى رَبِّهِمْ بِصِدْقٍ مِنْ نِيَّاتِهِمْ وَوَلَّهِ مِنْ قُلُوبِهِمْ ، لَرَدَّ عَلَيْهِمْ كُلَّ شَارِدٍ ، وَأَصْلَحَ لَهُمْ كُلَّ فَاسِدٍ؛

اگر مردم به هنگامی که بلاها بر آنان فرود می‌آمد و نعمت‌ها از دستشان می‌رفت، با نیت‌های خوب و دلی مشتاق به پروردگارشان پناه می‌بردند، بی‌گمان هر از دست رفته‌ای به آنان باز می‌گشت و هر فاسدی اصلاح می‌شد.

نهج البلاغه، خطبه 178 .

حدیث - 3079

امام علی علیه السلام می‌فرمایند:

برتر از درخواستِ توبه، ترک گناه است.

(غرالحکم ، باب توبه)

حدیث - 3080

امام علی علیه السلام می‌فرمایند:

دین ندارد آن کس که توبه را به تأخیر اندازد.

(غرالحکم ، باب توبه)

حدیث - 3081

امام علی علیه السلام می‌فرمایند:

کسی که توبه خود را به تأخیر اندازد (و امروز و فردا کند باید بداند که) در معرض بزرگترین خطر، یعنی یورش و هجوم مرگ، قرار دارد.

(غرالحکم ، باب توبه)

حدیث - 3082

امام علی علیه السلام می فرمایند:

توبه عبارت است از پشیمانی در دل و آمرزش خواهی با زبان و ترک گناه به وسیله اعضا و تصمیم قلبی که دیگر به گناه باز نگردد.

(غرالحکم ، باب توبه)

حدیث - 3083

امام علی علیه السلام می فرمایند:

توبه پاک کننده (گناه) است.

(غرالحکم ، باب توبه)

حدیث - 3084

امام علی علیه السلام می فرمایند:

در رأی و اندیشه خود ، آدم ترسو را شریک مساز (و با او در کارها مشورت نکن) که تصمیم تو را در کارها سست گرداند و برای تو چیزی را که بزرگ نیست بزرگ جلوه دهد.

(غرالحکم ، باب ترس)

حدیث - 3085

امام علی علیه السلام می فرمایند:
ترس بسیار از ناتوانی نفس و سستی یقین خواهد بود.
(غرالحکم ، باب ترس)

حدیث - 3086

امام علی علیه السلام می فرمایند:
از بزدلی و ترس پرهیزید که ننگ و نقصان است.
(غرالحکم ، باب ترس)

حدیث - 3087

امام علی علیه السلام می فرمایند:
ترس آفتی است (در جنگ و یا در هر کار) و عجز نشان دادن از خود ، از
سبک عقلی است.
(غرالحکم ، باب ترس)

حدیث - 3088

امام علی علیه السلام می فرمایند:
نگهداری و حفظ تجربه (و به کار بردن آن) از دور اندیشی است.

(غرالحکم ، باب تجربه)

حدیث - 3089

امام علی علیه السلام می فرمایند:

کسی که تجربه ها را نگاه دارد (و به کار بندد) کارهایش به درستی و صواب انجامد.

(غرالحکم ، باب تجربه)

حدیث - 3090

امام علی علیه السلام می فرمایند:

کسی که خود را از تجربه ها بی نیاز بداند سرانجام کارها را نبیند.

(غرالحکم ، باب تجربه)

حدیث - 3091

امام علی علیه السلام می فرمایند:

کسی که تجربه آموزد بر دور اندیشی خود بیفزاید.

(غرالحکم ، باب تجربه)

حدیث - 3092

امام علی علیه السلام می فرمایند:

کسی که تجربه را استوار سازد (و به کار بندد) از هلاکت و نابودی سالم ماند.
(غرالحکم ، باب تجربه)

حدیث - 3093

امام علی علیه السلام می فرمایند:
کسی که تجربه اش بسیار باشد کمتر گول می خورد.
(غرالحکم ، باب تجربه)

حدیث - 3094

امام علی علیه السلام می فرمایند:
کسی که تجربه اش کم باشد فریب می خورد.
(غرالحکم ، باب تجربه)

حدیث - 3095

امام علی علیه السلام می فرمایند:
برای ادب انسان تجربه ها کافی است.
(غرالحکم ، باب تجربه)

حدیث - 3096

امام علی علیه السلام می فرمایند:

برای اندرز خردمندان همان تجربه هایی که آموخته اند کافی است.
(غررالحکم ، باب تجربه)

حدیث - 3097

امام علی علیه السلام می فرمایند:
در هر تجربه ای پندی (نهفته) است.
(غررالحکم ، باب تجربه)

حدیث - 3098

امام علی علیه السلام می فرمایند:
اندیشه و رأی مرد به مقدار تجربه او است.
(غررالحکم ، باب تجربه)

حدیث - 3099

امام علی علیه السلام می فرمایند:
بهترین چیزی که تجربه کنی آن است که تو را پند دهد.
(غررالحکم ، باب تجربه)

حدیث - 3100

امام علی علیه السلام می فرمایند:

حفظ و نگهداشتن تجربه ها سر عقل و خرد (و قوام و اساس آن) است.
(غررالحکم ، باب تجربه)

حدیث - 3101

امام علی علیه السلام می فرمایند:
میوه و ثمره تجربه (در کارها) انتخاب نیک است.
(غررالحکم ، باب تجربه)

حدیث - 3102

امام علی علیه السلام می فرمایند:
به راستی خردمند کسی است که تجربه ها اندرزش داده باشند.
(غررالحکم ، باب تجربه)

حدیث - 3103

امام علی علیه السلام می فرمایند:
داراترین مردم در درستی رأی و اندیشه ، مردمان با تجربه هستند.
(غررالحکم ، باب تجربه)

حدیث - 3104

امام علی علیه السلام می فرمایند:

دور اندیش کسی است که تجربه ها او را کار کشته کرده و سختی های
روزگار او را پاک نموده است.
(غرالحکم ، باب تجربه)

حدیث - 3105

امام علی علیه السلام می فرمایند:
تجربه ها پایان نپذیرد و شخص عاقل از آنها بر دانش خود بیفزاید.
(غرالحکم ، باب تجربه)

حدیث - 3106

امام علی علیه السلام می فرمایند:
تجربه آزموده (یا تجربه کننده) از طبیب (نا آزموده) داناتر است.
(غرالحکم ، باب تجربه)

حدیث - 3107

امام علی علیه السلام می فرمایند:
عاقل و خردمند کسی است که تجربه ها او را اندرز دهد.
(غرالحکم ، باب تجربه)

حدیث - 3108

امام علی علیه السلام می فرمایند:
تجربه ، پند و عبرت به بار آورد.
(غررالحکم ، باب تجربه)

حدیث - 3109

امام علی علیه السلام می فرمایند:
تجربه ها هر کدام دانشی بهره مند است.
(غررالحکم ، باب تجربه)

حدیث - 3110

امام علی علیه السلام می فرمایند:
دور اندیشی در نگهداری و یاد داشت تجربه است.
(غررالحکم ، باب تجربه)

حدیث - 3111

امام علی علیه السلام می فرمایند:
روز ها (و روزگار ها) تجربه ها را سود دهد. (و هر حادثه ای بر تجربه
آدمی بیفزاید)

(غرالحکم ، باب تجربه)

حدیث - 3112

امام علی علیه السلام می فرمایند:

تجربه ها پایان نپذیرد. (و پیوسته انسان باید در حال تجربه آموزی باشد)

(غرالحکم ، باب تجربه)

حدیث - 3113

امام علی علیه السلام می فرمایند:

کارها (و وقایع روزگار) شبیه یکدیگرند.

(غرالحکم ، باب تجربه)

حدیث - 3114

امام علی علیه السلام می فرمایند:

پیروزی به دور اندیشی است و دور اندیشی به استفاده از تجربه هاست.

(غرالحکم ، باب تجربه)

حدیث - 3115

امام علی علیه السلام می فرمایند:

آن کس که بدون آگاهی (از احکام شرعی تجارت و) داد و ستد کند ، در ربا غوطه ور شود.

(غررالحکم ، باب تجارت)

حدیث - 3116

امام علی علیه السلام می فرمایند:

تأنی و پر حوصلگی و سر صبر انجام دادن هر کاری پسندیده است جز در فرصتهایی که برای کارهای خیر پیش آمده (که باید عجله کرد)
(غررالحکم ، باب تأنی)

حدیث - 3117

امام علی علیه السلام می فرمایند:

هر کس با تأنی و آرامش کار کند از لغزشها ایمن باشد.
(غررالحکم ، باب تأنی)

حدیث - 3118

امام علی علیه السلام می فرمایند:

کسی که با تأنی کار می کند موفق است اگر چه در این راه به هلاکت رسد.
(غررالحکم ، باب تأنی)

حدیث - 3119

امام علی علیه السلام می فرمایند:

پیوند ده شتاب را به تائی، و سطوت و وقار خود را به نرمی، و شرّ خود را به خیر و نیکی، و عقل و خرد را در برابر هوا و هوس یاری ده تا خردمند شوی.

(غرالحکم ، باب تائی)

حدیث - 3120

امام علی علیه السلام می فرمایند:

بر تو باد به تائی که به راستی کسی که تائی به خرج دهد به موقّیّت در کار شایسته است.

(غرالحکم ، باب تائی)

حدیث - 3121

امام علی علیه السلام می فرمایند:

پشت گرمی کار در تائی و حوصله کردن در آن است.

(غرالحکم ، باب تائی)

حدیث - 3122

امام علی علیه السلام می فرمایند:
حوصله و تائی در کار موجب رسیدن به درستی در آن کار است.
(غررالحکم ، باب تائی)

حدیث - 3123

امام علی علیه السلام می فرمایند:
به درستی نرسد کار کسی که حوصله و تائی در کار ندارد.
(غررالحکم ، باب تائی)

حدیث - 3124

امام علی علیه السلام می فرمایند:
وقار و تائی نیکو است.
(غررالحکم ، باب تائی)

حدیث - 3125

امام علی علیه السلام می فرمایند:
عطا کردن به نیازمند را به فردا مینداز و همین امروز انجام ده چون نمی دانی
فردا بر سر تو و او چه خواهد آمد و چه بسا موفق به این کار نشوی.

(غررالحکم ، باب تأخیر)

حدیث - 3126

امام علی علیه السلام می فرمایند:

رسم بزرگان نیست که انعام و بخشش را به تأخیر اندازند.

(غررالحکم ، باب تأخیر)

حدیث - 3127

امام علی علیه السلام می فرمایند:

خوشبخت کسی است که از دیگران موعظه بپذیرد و بدبخت کسی است که

فریفته هوس و نخوت خویش گردد.

نهج البلاغه، خ 85

حدیث - 3128

امام علی علیه السلام می فرمایند:

آگاه باشید آن کس که به خویش کمک نکند و واعظ و مانعی از درون

جانش برای او فراهم نگردد از دیگران واعظ و مانعی نخواهد یافت.

(نهج البلاغه ، خطبه 89)

حدیث - 3129

امام علی علیه السلام می فرمایند:
برای برادر خود پند را خالص گردان خواه برایش خوش آیند باشد یا
ناخوش آیند.
(نهج البلاغه ، ن 31)

حدیث - 3130

امام علی علیه السلام می فرمایند:
بزرگ ترین توفیق برای انسان ، پذیرش نصیحت است.
(شرح غررالحکم ، ج 6، ص 20)

حدیث - 3131

امام علی علیه السلام می فرمایند:
دلت را با موعظه زنده بدار.
(نهج البلاغه ، ن 31)

حدیث - 3132

امام علی علیه السلام می فرمایند:
پند و اندرز چه هدیه خوبی است.

حدیث - 3133

امام علی علیه السلام می فرمایند:
چه دور است خیر و خوبی از کسی که اندوهش شکم و عورت او است.
(غرالحکم ، باب پرخوری)

حدیث - 3134

امام علی علیه السلام می فرمایند:
پر خوری که انسان را به رنج اندازد از زیرکی و دریافت نیز او را باز دارد.
(غرالحکم ، باب پرخوری)

حدیث - 3135

امام علی علیه السلام می فرمایند:
چگونه پاک و صاف گردد فکر و اندیشه کسی که سیری و پر خوری را ادامه
می دهد.
(غرالحکم ، باب پرخوری)

حدیث - 3136

امام علی علیه السلام می فرمایند:

هنگامی که شکم از مال مباح پر شد، دل از رسیدن به صلاح کور گردد.
(وای به حال مال حرام)
(غرالحکم ، باب پرخوری)

حدیث - 3137

امام علی علیه السلام می فرمایند:
شکم آدمی، دشمن او است.
(غرالحکم ، باب پرخوری)

حدیث - 3138

امام علی علیه السلام می فرمایند:
برای پارسایی ، سیری بد قرین و همراهی است.
(غرالحکم، باب پرخوری)

حدیث - 3139

امام علی علیه السلام می فرمایند:
مبعوض ترین بندگان در پیشگاه خدای سبحان کسی است که اندوهش شکم
و عورت او است.
(غرالحکم ، باب پرخوری)

حدیث - 3140

امام علی علیه السلام می فرمایند:
به راستی که چهار پایان اندوهشان شکمشان می باشد.
(غرالحکم ، باب پرخوری)

حدیث - 3141

امام علی علیه السلام می فرمایند:
بیرهیز از پرخوری که هر کس بدان دچار شد در دهانش بسیار و خواب
هایش آشفته و پریشان گردد.
(غرالحکم ، باب پرخوری)

حدیث - 3142

امام علی علیه السلام می فرمایند:
شکم و عورت خود را نگه دار که بلا و گرفتاری تو در آن دو است.
(غرالحکم ، باب پرخوری)

حدیث - 3143

امام علی علیه السلام می فرمایند:
سیر غذا خوردن، گردن فرازی و تبختر به بار آرد و پارسایی را تباه سازد.

(غرالحکم ، باب پر خوری)

حدیث - 3144

امام علی علیه السلام می فرمایند:

پر خوری ، پرده و حجاب زیرکی گردد.

(غرالحکم ، باب پر خوری)

حدیث - 3145

امام علی علیه السلام می فرمایند:

پر خوری حکمت و فرزانی را تباه سازد.

(غرالحکم ، باب پر خوری)

حدیث - 3146

امام علی علیه السلام می فرمایند:

بهترین مردم کسی است که در تنگدستی ایثارگر و پر شکیب باشد.

(غرالحکم و دررالکلم)

حدیث - 3147

امام علی علیه السلام می فرمایند:

نهایت بزرگواری ها ایثار است.

(غرالحکم و دررالکلم)

حدیث - 3148

امام علی علیه السلام می فرمایند:

به وسیله ایثار و برگزیدن دیگران بر خود آنان را فرمانبر خویش گردان.

(غرالحکم و دررالکلم)

حدیث - 3149

امام علی علیه السلام می فرمایند:

به وسیله ایثار آدمی شایسته نام بزرگواری است.

(غرالحکم و دررالکلم)

حدیث - 3150

امام علی علیه السلام می فرمایند:

سخت بیرهیز از این که آنچه را مردم در آن یکسان بهره دارند برای خود برگزینی، و این که خود را از آنچه برای هر بیننده آشکار گردیده به غفلت و ناداری و به خود اختصاص دهی، که آن از تو گرفته و به دیگری داده خواهد شد.

(غرالحکم و دررالکلم)

حدیث - 3151

امام علی علیه السلام می فرمایند:

آن که نهان خود را اصلاح نماید، خدا آشکار او را نیکو گرداند، و آن که به کار دینش همت گمارد، خداوند کار دنیای او را سامان دهد، و آن که رابطه خود و خدا را نیکو گرداند، خداوند رابطه او و مردمان را نیکو دارد.
نهج البلاغه

حدیث - 3152

امام علی علیه السلام می فرمایند:

بی شک دوست حضرت محمد صلی الله علیه و آله و سلم کسی است که خدا را فرمان برد اگر چه خویشاوندی او با آن حضرت دور باشد.
(نهج البلاغه، خ 92)

حدیث - 3153

امام علی علیه السلام می فرمایند:

... و (رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم) پرچم حق را در میان ما بر جای نهاد، کسی که از آن پیش افتد از دین بیرون است، و آن که پس بماند تباه و سرنگون و آن که همراهی کند رستگار خواهد شد.
(نهج البلاغه، خ 99)

حدیث - 3154

امام علی علیه السلام می فرمایند:
کسی که ریشه اش ناپاک باشد حضور او (و مصاحبتش) بد باشد.
(غررالحکم ، باب اصل)

حدیث - 3155

امام علی علیه السلام می فرمایند:
بر شما باد که برای خواستن حاجت نزد مردمان شریف النفس که دارای
ریشه و اصلی پاک هستند بروید، که حاجت نزد آنها زودتر بر آورده گردد آنها
نزد شما پاکیزه تر از دیگران هستند.
(غررالحکم ، باب اصل)

حدیث - 3156

امام علی علیه السلام می فرمایند:
کار بد، دلیل پستی اصل و نسب است.
(غررالحکم ، باب اصل)

حدیث - 3157

امام علی علیه السلام می فرمایند:

کار زیبا، خبر از پاکی ریشه و نژاد می دهد.
(غررالحکم ، باب اصل)

حدیث - 3158

امام علی علیه السلام می فرمایند:
هنگامی که اصل و ریشه مرد گرامی باشد، حضور و غیاب او نیز گرامی است.
(غررالحکم ، باب اصل)

حدیث - 3159

امام علی علیه السلام می فرمایند:
دوری کردن از تبذیر و به کار بردن تدبیر نیکو از نشانه های عقل است.
(غررالحکم ، باب تبذیر و اسراف)

حدیث - 3160

امام علی علیه السلام می فرمایند:
کسی که به تبذیر افتخار کند به افلاس و نداری دچار شده و حقیر گردد.
(غررالحکم ، باب تبذیر و اسراف)

حدیث - 3161

امام علی علیه السلام می فرمایند:

بر تو باد که تبذیر و اسراف را واگذارده و به عدل و انصاف خو بگیری.

(غررالحکم ، باب تبذیر و اسراف)

حدیث - 3162

حضرت محمد صلی الله علیه و آله و سلم می فرمایند:

هر که میانه روی کند خدا بی نیازش کند و هر که اسراف کند خدا فقیرش

کند و هر که فروتنی کند خدایش بردارد و هر که بزرگی فروشد خدایش در هم شکند.

(نهج الفصاحه ، ح 2939)

حدیث - 3163

حضرت محمد صلی الله علیه و آله و سلم می فرمایند:

هر که اندازه نگهدارد خدایش روزی دهد و هر که اسراف کند خدایش

محروم دارد.

(نهج الفصاحه ، ح 2754)

حدیث - 3164

حضرت محمد ﷺ می فرمایند:

استوار باش و رفتار خویش را درباره مردم نیک ساز.

(نهج الفصاحه ، ح 285)

حدیث - 3165

رسول خدا ﷺ فرمودند:

نشانه میمنت زن این است که خواستگاریش آسان و مهرش سبک باشد.

(نهج الفصاحه ، ح 929)

حدیث - 3166

رسول خدا ﷺ فرمودند:

هر جوانی در آغاز جوانی زن بگیرد ، شیطان وی بانگ برآورد ، وای بر او ،

دین خود را از دستبرد من محفوظ داشت. (به شرط رعایت آداب همسراری)

(نهج الفصاحه ، ح 1034)

حدیث - 3167

رسول خدا ﷺ فرمودند:

خدا چیزی را حلال نکرده که نزد وی از طلاق دشمن تر باشد.

(نهج الفصاحه ، ح 2609)

حدیث - 3168

رسول خدا (ﷺ) فرمودند:

وقتی کسی که خلق و دین وی مایه رضایت است به خواستگاری می آید ،
به او زن دهید و اگر چنین نکنید فتنه و فساد در زمین فراوان خواهد شد.
(نهج الفصاحه ، ح 130)

حدیث - 3169

امام علی (علیه السلام) می فرمایند :

به آقایی نرسد کسی که از ادب تهی است.
غررالحکم و دررالکلم ، باب ادب

حدیث - 3170

امام علی (علیه السلام) می فرمایند :

کسی که شیفته ادب گردد خود را آراسته است.
غررالحکم و دررالکلم ، باب ادب

حدیث - 3171

امام علی (علیه السلام) می فرمایند :

کسی که بر ادب خدای تعالی اصلاح نشود (و به دستورات الهی عمل نکند)
بر ادب خود (که آن را ادب پندارد) اصلاح نگردد.
غررالْحکَم و دررالکَلَم ، باب ادب

حدیث - 3172

امام علی علیه السلام می فرمایند :
کسی که شیدا و شیفته ادب باشد بدیهایش اندک شود.
غررالْحکَم و دررالکَلَم ، باب ادب

حدیث - 3173

امام علی علیه السلام می فرمایند :
کسی که پستی ادبش او را بر زمین اندازد، شرافت حسبش او را بلند نگرداند.
غررالْحکَم و دررالکَلَم ، باب ادب

حدیث - 3174

امام علی علیه السلام می فرمایند :
کسی که حسبش او را بر زمین نشاند (و سبب کمال و فضیلت او نگردد)
ادبش او را برخیزاند (و به جایگاه عالی رساند)
غررالْحکَم و دررالکَلَم ، باب ادب

حدیث - 3175

امام علی علیه السلام می فرمایند :

برای ادب کردن خویشتن، همان پرهیز کردن از آنچه را برای دیگران خوش نداری تو را کافی است.

غررالحکم و دررالکلم ، باب ادب

حدیث - 3176

امام علی علیه السلام می فرمایند :

ادب اندک، بهتر است از نسب بسیار.

غررالحکم و دررالکلم ، باب ادب

حدیث - 3177

امام علی علیه السلام می فرمایند :

هر حسب و افتخاری پایان پذیرد مگر عقل و ادب.

غررالحکم و دررالکلم ، باب ادب

حدیث - 3178

امام علی علیه السلام می فرمایند :

هر چیزی ادب (خاص) خود را دارد.

غررالحکم و دررالکلم ، باب ادب

حدیث - 3179

امام علی علیه السلام می فرمایند :
طلب کردن ادب، زیبایی حسب است.
غررالحکم و دررالکلم ، باب ادب

حدیث - 3180

امام علی علیه السلام می فرمایند :
جوینده ادب، دور اندیش تر از جوینده طلا است.
غررالحکم و دررالکلم ، باب ادب

حدیث - 3181

امام علی علیه السلام می فرمایند :
صلاح عقل، ادب است.
غررالحکم و دررالکلم ، باب ادب

حدیث - 3182

امام علی علیه السلام می فرمایند :
وسیله تزکیه و پاکسازی اخلاق، ادب نیکو است.

غررالْحکم و دررالکلم ، باب ادب

حدیث - 3183

امام علی علیه السلام می فرمایند :

عقل خود را با ادب بیفروز همان گونه که آتش با هیزم افروخته گردد.

غررالْحکم و دررالکلم ، باب ادب

حدیث - 3184

امام علی علیه السلام می فرمایند :

حسب و افتخار داشتن ادب، شریف تر از حسب و افتخار کردن به نسب (و پدران گذشته) است.

غررالْحکم و دررالکلم ، باب ادب

حدیث - 3185

امام علی علیه السلام می فرمایند :

ادب کردن نفس خود را خود به عهده گیرید و از شیفتگی و کشش عادت‌ها (ی ناپسند) آن را باز گردانید و باز دارید.

غررالْحکم و دررالکلم ، باب ادب

حدیث - 3186

امام علی علیه السلام می فرمایند :

شرافت آدمی به عقل و ادب است نه به مال و حسب.

غررالحکم و دررالکلم ، باب ادب

حدیث - 3187

امام علی علیه السلام می فرمایند :

بهترین ادبها آن است که انسان حدّ و اندازه خود را بداند و در همان حدّ

بماند و از اندازه خود تجاوز نکند.

غررالحکم و دررالکلم ، باب ادب

حدیث - 3188

امام علی علیه السلام می فرمایند :

به راستی که مردمان به ادب شایسته، نیازمندترند از نیاز به طلا و نقره.

غررالحکم و دررالکلم ، باب ادب

حدیث - 3189

امام علی علیه السلام می فرمایند :

به راستی که نیاز خردمندان به ادب همانند نیاز کشت و زراعت است به باران.

غررالحکم و دررالکلم ، باب ادب

حدیث - 3190

امام علی علیه السلام می فرمایند :

ادب در انسان همچون درختی است که ریشه اش عقل و خرد است.

غررالحکم و دررالکلم ، باب ادب

حدیث - 3191

امام علی علیه السلام می فرمایند :

ادب (هر کس) صورتی (و نمودی) از عقل او است.

غررالحکم و دررالکلم ، باب ادب

حدیث - 3192

امام علی علیه السلام می فرمایند :

میراثی ماندگارتر و سودمندتر از ادب نیست.

نهج البلاغه

حدیث - 3193

رسول خدا ﷺ می فرمایند :
بیماری تازیانه خدا در زمین است ، که به وسیله آن بندگان خویش را ادب
می کند.

(نهج الفصاحه ، ح 3101)

حدیث - 3194

رسول خدا ﷺ می فرمایند:
هر که ادب ندارد عقل ندارد.
(نهج الفصاحه ، ح 3061)

حدیث - 3195

رسول خدا ﷺ می فرمایند :
هیچ پدری مالی بهتر از ادب نیک، به فرزند خود نداده است.
(نهج الفصاحه ، ح 2613)

حدیث - 3196

رسول خدا ﷺ می فرمایند :
خدا بنده ای را پست نمی شمارد مگر آن که علم و ادب را از او فرو گذارد.

(نهج الفصاحه ، ح 2568)

حدیث - 3197

رسول خدا (ﷺ) می فرمایند :

از همه مومنان اسلام آن کس بهتر است که مسلمانان ازدست وزبانش درامان باشند و از همه مومنان ایمان آن کس بهتر است که اخلاق وی نیکتر است.
(نهج الفصاحه ، ح 415)

حدیث - 3198

امام علی (علیه السلام) می فرمایند :

خصومت کردن با مردم ، مبداء هلاکت است .
(شرح غررالحکم ، ج 1، ص 202)

حدیث - 3199

امام علی (علیه السلام) می فرمایند :

با ریشه کن کردن بدی از سینه خود، بدی را از سینه دیگران ، بیرون کن !
نهج البلاغه

حدیث - 3200

امام علی (علیه السلام) می فرمایند :

کسی که اخلاقش را اصلاح نکند گرفتاری هایش زیاد شود.
(تحف العقول ، ص 237)

حدیث - 3201

امام علی علیه السلام می فرمایند :
اگر قرار است تعصّبی در کار باشد باید به خاطر اخلاق پسندیده ،
کردار نیک و کارهای خوب باشد.
نهج البلاغه

حدیث - 3202

رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم می فرمایند:
هر کجا هستی از خدا بترس ؛ به دنبال گناه ، کار نیک انجام بده تا آن را
محو کند و با مردم خوش اخلاق و نیکو رفتار باش.
(نهج الفصاحه ، 46)

حدیث - 3203

رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم می فرمایند:
بهترین چیزی که به مرد داده اند ، خوی نیک است و بدترین چیزی که به
مرد داده اند سیرت بد است در صورت نیک.
(نهج الفصاحه ، 1529)

حدیث - 3204

امام علی علیه السلام می فرمایند :
خداوند برای هر عملی، پاداشی و برای هر چیز، حسابی و برای هر اجلی و
مرگی نوشته ای قرار داده است.
غرالحکم ، باب اجل

حدیث - 3205

امام علی علیه السلام می فرمایند :
کسی که مرگش نزدیک شود، چاره و حيله هایش او را یاری نکند (و به
کارش نیاید)
غرالحکم ، باب اجل

حدیث - 3206

امام علی علیه السلام می فرمایند :
پیشی گیرید بر مرگ که به راستی نزدیک است که امید از مردم بریده شود، و
مرگ ایشان را دریابد.
غرالحکم ، باب اجل

حدیث - 3207

امام علی علیه السلام می فرمایند :

خدا رحمت کند کسی را که پیشی گیرد بر اجل، و نیکو کند عمل خود را
برای سرای جاویدان و جایگاه کرامت خویش.
غرالحکم ، باب اجل

حدیث - 3208

امام علی علیه السلام می فرمایند :

نفسهای آدمی گامهایی است که به سوی مرگ بر می دارد.
غرالحکم ، باب اجل

حدیث - 3209

امام علی علیه السلام می فرمایند :

چه امیدی به ماندن دارد کسی که بالاخره روزی را در پیش دارد که از آن
نگذرد، و مرگش در آن روز فرا رسد، و خواهان شتابانی از اجل خود را از پی
دارد که او را دنبال کند.
غرالحکم ، باب اجل

حدیث - 3210

امام علی علیه السلام می فرمایند :
در جایگاه خود فرود نیاورده مرگ را کسی که فردا را از عمر خود به شمار آورد.

غرالحکم ، باب اجل

حدیث - 3211

امام علی علیه السلام می فرمایند :
گذشتن ساعتها از فرا رسیدن زمان مرگ خبر دهد.
غرالحکم ، باب اجل

حدیث - 3212

امام علی علیه السلام می فرمایند :
اگر سر رسید مرگ و مسیرش را ببینید آرزو و فریبکاری آن را دشمن و مبعوض می دارید.
غرالحکم ، باب اجل

حدیث - 3213

امام علی علیه السلام می فرمایند :

اگر در نزدیکی مرگ و فرا رسیدن آن اندیشه می کردید قطعا شیرینی زندگی و خوشی آن در کام شما تلخ می شد.
غررالْحکَم ، باب اجل

حدیث - 3214

امام علی علیه السلام می فرمایند :
اگر مرگ ها آشکار گردد آرزوها رسوا شود.
غررالْحکَم ، باب اجل

حدیث - 3215

امام علی علیه السلام می فرمایند :
أجل و مرگ هر یک از انسانها راننده ای است که او را به سوی مرگ می راند و به جلو می برد.
غررالْحکَم ، باب اجل

حدیث - 3216

امام علی علیه السلام می فرمایند :
کسی که نگران مرگش باشد آرزویش را کوتاه گرداند.
غررالْحکَم ، باب اجل

حدیث - 3217

امام علی علیه السلام می فرمایند :

چه بسیار انسانی که برای انجام عمل امروز و فردا کند تا ناگهان مرگ بر او
شبیخون زند.

غرالحکم ، باب اجل

حدیث - 3218

امام علی علیه السلام می فرمایند :

اهل دنیا هر چیز مدّت داری را به امروز و فردا کردن بهانه جویی کنند و به
تأخیر اندازند.

غرالحکم ، باب اجل

حدیث - 3219

امام علی علیه السلام می فرمایند :

یاد مرگ از دلها تان رخت بر بسته، و آرزوهای دروغین نزد شما جای گرفته.

غرالحکم ، باب اجل

حدیث - 3220

امام علی علیه السلام می فرمایند :

در هر لحظه ای اُجلی است (که ممکن است در همان لحظه اجل فرا رسد)
غررالحکم ، باب اجل

حدیث - 3221

امام علی علیه السلام می فرمایند :
هنگام شبیخون مرگ‌ها، آرزوها رسوا شود.
غررالحکم ، باب اجل

حدیث - 3222

امام علی علیه السلام می فرمایند :
راستی و درستی مرگ و قطعی بودن آن دروغ بودن آرزو را آشکار سازد.
غررالحکم ، باب اجل

حدیث - 3223

امام علی علیه السلام می فرمایند :
خداوند برای هر چیزی اندازه ای و برای هر اندازه ای نیز زمانی را مقرر
فرموده.
غررالحکم ، باب اجل

حدیث - 3224

امام علی علیه السلام می فرمایند :

به راستی که دوستان خدای تعالی آنهایی هستند که مرگ خود را نزدیک و آرزوی خود را دروغ بدانند، آنکه کار و عملش بسیار و لغزشش اندک باشد.
غررالحکم ، باب اجل

حدیث - 3225

امام علی علیه السلام می فرمایند :

درست ترین و راست ترین چیزها مرگ است (که هیچ تردیدی در آمدن آن نیست)
غررالحکم ، باب اجل

حدیث - 3226

امام علی علیه السلام می فرمایند :

نزدیک ترین چیزها مرگ است.
غررالحکم ، باب اجل

حدیث - 3227

امام علی علیه السلام می فرمایند :

مدت مقرر عمر، سپری است که انسان را نگه می دارد.
غررالحکم ، باب اجل

حدیث - 3228

امام علی علیه السلام می فرمایند :
کوچ از دنیا نزدیک و شتابان است.
غررالحکم ، باب اجل

حدیث - 3229

رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم می فرمایند:
اگر اجل و رفتار آن را بینی امید و مسرت آن را دشمن خواهی داشت.
(نهج الفصاحه ، ح 2331)

حدیث - 3230

رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم می فرمایند:
چه نیکو عطایست سخن حقی که بشنوی و به برادر مومن خویش برسانی.
(نهج الفصاحه ، حدیث - 3127)

حدیث - 3231

رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم می فرمایند:

خدا مردی را که چیزی از ما بشنود و همان طور که شنیده به دیگران برساند
یاری کند.

(نهج الفصاحه ، حدیث - 3124)

حدیث - 3232

رسول خدا ﷺ می فرمایند:

حاجت کسی را که از ابلاغ آن ناتوان است به بزرگان برسانید زیرا هرکس
حاجت درمانده ایی را به بزرگی برساند روز رستاخیز خداوند پاهای وی را بر
صراط استوار می سازد.

(نهج الفصاحه ، حدیث - 21)

حدیث - 3233

رسول خدا ﷺ می فرمایند:

هر یک از شما آینه برادر خویش است،وقتی عیبی در او دید باید بزداید.

(نهج الفصاحه ، حدیث - 580)

حدیث - 3234

رسول خدا ﷺ می فرمایند:

مومن آینه مومن است ، مومن برادر مومن است از پشت سر مراقب اوست.

(نهج الفصاحه ، حدیث - 3102)

حدیث - 3235

رسول خدا ﷺ می فرمایند:

کسی را که علم از او می آموزید محترم دارید و کسی را که علم بدو می آموزید محترم دارید.

(نهج الفصاحه ، حدیث - 3184)

حدیث - 3236

امام علی علیه السلام می فرمایند:

من شما را دستور می دهم به آمادگی نیکو و تهیه توشه بسیار برای روزی که در آید بر آنچه از پیش فرستید، و پشیمان گردید بر آنچه بر جای نهید و کیفر و پاداش بینید بر آنچه عمل کرده اید.

غررالحکم ، باب آماده شدن

حدیث - 3237

امام علی علیه السلام می فرمایند:

آمادگی خوبی است عمل برای روز جزا و بازگشت.

غررالحکم ، باب آماده شدن

حدیث - 3238

امام علی علیه السلام می فرمایند:
کسی که بشناسد روزگار را، از آماده شدن غافل نماند.
غررالحکم ، باب آماده شدن

حدیث - 3239

امام علی علیه السلام می فرمایند:
بترس از کمی توشه و آمادگی خود را برای کوچ کردن خود بسیار کن.
غررالحکم ، باب آماده شدن

حدیث - 3240

امام علی علیه السلام می فرمایند:
بر حذر باش از مرگ و آمادگی خود را برای آن نیکو کن تا در بازگشتگاه
خویش نیکبخت باشی.
غررالحکم ، باب آماده شدن

حدیث - 3241

امام علی علیه السلام می فرمایند:

آماده شوید برای روزی که خیره شود در آن دیده ها، و مدهوش گردد از
دهشت آن عقلها، و کند شود در آن بینایی ها.
غررالحکم ، باب آماده شدن

حدیث - 3242

امام علی علیه السلام می فرمایند:
مهیّا و آماده شوید برای مرگ که بر شما سایه افکنده است.
غررالحکم ، باب آماده شدن

حدیث - 3243

امام علی علیه السلام می فرمایند:
کسی که یقین به جابجایی دارد آماده کوچ کردن شود.
غررالحکم ، باب آماده شدن

حدیث - 3244

آمادگی و مهیّا شدن در کارها از دور اندیشی است.
غررالحکم ، باب آماده شدن

حدیث - 3245

امام علی علیه السلام می فرمایند:

برای کسی که شتاب کوچ کردن خود را می داند، شایسته است که آمادگی
خود را برای جابجا شدنش بخوبی فراهم سازد.
غررالحکم ، باب آماده شدن

حدیث - 3246

رسول خدا ﷺ می فرمایند :
خداوند مخلوق خود را در تاریکی بیافرید و از نور خود بر آنها انداخت ، هر
کس در آن روز از آن نور بدو رسید هدایت یافت و هر کس از آن دور ماند
گمراه شد.
(نهج الفصاحه ، حدیث - 699)

حدیث - 3247

رسول خدا ﷺ می فرمایند :
در مالی که آفت بدان نرسد و تنی که مصیبت نبیند خیری نیست.
(نهج الفصاحه ، ح 2494)

حدیث - 3248

رسول خدا ﷺ می فرمایند :
هر روز دوشنبه و پنج شنبه درهای آسمان گشوده می شود و در آنروز
گناهان هر کس را که برای خدا شریک قائل نباشد ببخشند مگر آنکس که با
برادر خود دشمنی داشته باشد.

(نهج الفصاحه ، حدیث - 1165)

حدیث - 3249

رسول خدا ﷺ می فرمایند :

این که در سختی باشم و از پی آن امید و آسایش داشته باشم پیش من محبوب تر است تا در آسایشی باشم که از پی آن منتظر سختی باشم.
(نهج الفصاحه ، حدیث - 2206)

حدیث - 3250

رسول خدا ﷺ می فرمایند :

هر که پرهیزگاری کند اگر ثروتمند باشد باک نیست و برای پرهیزگار صحت از ثروت بهتر است و آسایش ضمیر از جمله نعمت هاست.
(نهج الفصاحه ، حدیث - 2430)

حدیث - 3251

رسول خدا ﷺ می فرمایند :

در موقع آسایش خدا را بشناس تا در موقع سختی تو را بشناسد.
(نهج الفصاحه ، حدیث - 1158)

حدیث - 3252

رسول خدا ﷺ می فرمایند :

هر که غمی از غم های دنیا را از مومنی بردارد ، خدا غمی از غم های روز قیامت را از او بردارد و هر که بر تنگدستی آسان گیرد خدا در دنیا و آخرت بر او آسان گیرد ، و هر که راز پوش مسلمانی شود ، خدا در دنیا و آخرت راز پوش وی شود.

(نهج الفصاحه ، حدیث - 2756)

حدیث - 3253

رسول خدا ﷺ می فرمایند :

تعلیم دهید و سهل گیرید و سخت مگیرید ، گشاده روئی کنید و خشونت نکنید و چون یکی از شما خشمگین شود خاموش ماند.

(نهج الفصاحه ، حدیث - 1957)

حدیث - 3254

امام علی علیه السلام می فرمایند:

بسا کسان که نکو حالیشان دام بلا است ، خطاپوشی شان موجب غرور ، و حُسن شهرت و خوشنامی شان سبب غلتیدن به گرداب فتنه. در میان آزمون های الهی هیچ آزمونی همانند مهلت دادن به چنین کسانی نیست.

حدیث - 3255

امام علی علیه السلام می فرمایند:

خداوند بندگان را به انواع شداید می آزماید و با انواع مشکلات دعوت به عبادت می کند و به اقسام گرفتاریها مبتلا می نماید تا تکبر را از قلبهایشان خارج سازد و خضوع و آرامش را در آنها جایگزین نماید.

نهج البلاغه ، خ 234

حدیث - 3256

امام علی علیه السلام می فرمایند:

هر قدر امتحان و آزمایش بزرگ تر و مشکل تر باشد ، ثواب و پاداش ، گرانقدرتر و بیشتر خواهد بود.

نهج البلاغه، خ 234

حدیث - 3257

امام علی علیه السلام می فرمایند:

اعتماد کردن به هر کس پیش از آزمودن و ارزیابی ، نشان ناتوانی است .

نهج البلاغه

حدیث - 3258

امام علی علیه السلام می فرمایند:

ارزش آدمی به هنگام مواجهه با مشکلات آشکار می شود.

(شرح غررالحکم ، ج 4، ص 320)

حدیث - 3259

امام علی علیه السلام می فرمایند:

خداوند هرگز جباران دنیا را در هم نشکسته مگر پس از آنکه به

آنان نعمت فراوان بخشید. و هرگز استخوان شکسته زندگی ملتی

را ترمیم نکرده مگر پس از آزمایش و تحمل مشکلات فراوان.

(نهج البلاغه ، خ 87، ص 219)

حدیث - 3260

امام علی علیه السلام می فرمایند:

هر گاه دیدی خداوند با وجود گناهان ، پیوسته به تو نعمت می دهد ، به

هوش باش که آنها برای تو نوعی غافلگیری و مرگ ناگهانی است.

(شرح غررالحکم ، ج 3، ص 132)

حدیث - 3261

امام علی علیه السلام می فرمایند:

به خود بیش از حد آزادی مدهید که این شما را به ستمگری می کشاند ، و آن قدر هم مداهنه و سستی نوزید که سستی شما را به معصیت می کشاند.

نهج البلاغه ، خ 85

حدیث - 3262

امام علی علیه السلام می فرمایند:

بنده دیگران مباش ، در حالی که خداوند تو را آزاد آفریده است.

نهج البلاغه ، نامه 31

حدیث - 3263

امام علی علیه السلام می فرمایند:

جلوگیری کردن تو از آزار دیگران، دلهای دشمنانت را برای تو اصلاح و شایسته کند. (و در نتیجه دشمنی ها تبدیل به دوستی گردد)
غررالحکم ، باب آزار

حدیث - 3264

امام علی علیه السلام می فرمایند:
آرزوها دیده های بصیرت و بینائی را کور می کند.
غررالحکم ، باب آرزو

حدیث - 3265

امام علی علیه السلام می فرمایند:
کسی که از آرزو های خود پیروی کند تعب و رنجش فراوان شود.
غررالحکم ، باب آرزو

حدیث - 3266

امام علی علیه السلام می فرمایند:
کسی که آرزو هایش بسیار شد خوشنودیش (از زندگی و از خدای خود) کم شود.
غررالحکم ، باب آرزو

حدیث - 3267

امام علی علیه السلام می فرمایند:
کسی که تکیه بر آرزوها کند پیش از رسیدن آرزو مرگش فرا رسد.

غررالحکم ، باب آرزو

حدیث - 3268

امام علی علیه السلام می فرمایند:

کسی که امیدها فریش دهد، اجل ها (و مرگ ها) دروغش را آشکار کنند.

غررالحکم ، باب آرزو

حدیث - 3269

امام علی علیه السلام می فرمایند:

دروغ گوید کسی که ادعای ایمان کند در حالی که به آرزو های فریبنده و

بازی های دروغ دنیا دل بسته است.

غررالحکم ، باب آرزو

حدیث - 3270

امام علی علیه السلام می فرمایند:

خوشا به حال کسی که آرزو های خود را دروغ شمارد، و دنیای خویش را

به خاطر آبادی آخرتش ویران کند.

غررالحکم ، باب آرزو

حدیث - 3271

امام علی علیه السلام می فرمایند:
بدترین نیازمندیها آرزوها است (زیرا پایان ندارد و پیوسته انسان آرزویی
دیگر دارد)
غررالحکم ، باب آرزو

حدیث - 3272

امام علی علیه السلام می فرمایند:
حاصل آرزوها تأسف است و میوه آن تلف شدن جان است.
غررالحکم ، باب آرزو

حدیث - 3273

امام علی علیه السلام می فرمایند:
حاصل آرزوها، دریغ و افسوس است.
غررالحکم ، باب آرزو

حدیث - 3274

امام علی علیه السلام می فرمایند:

بپرهیزید از آرزوها، زیرا آنها خرمی و طراوت نعمتهای خدا را از نظر شما می برد، و کوچک شمردن آنها و کمی شکر و سپاسگزاری آنها را بر شما لازم می دارد.

غرالحکم ، باب آرزو

حدیث - 3275

امام علی علیه السلام می فرمایند:
سودمندترین دارو ترک آرزو است.
غرالحکم ، باب آرزو

حدیث - 3276

امام علی علیه السلام می فرمایند:
شریف ترین توانگری و بی نیازی ترک آرزو هاست.
غرالحکم ، باب آرزو

حدیث - 3277

امام علی علیه السلام می فرمایند:
آرزو ها تو را فریب دهد، و در نزد حقایق این عالم تو را واگذارد و رها کند.
غرالحکم ، باب آرزو

حدیث - 3278

امام علی علیه السلام می فرمایند:
آرزو ها سرمایه های افراد کم عقل است (و اساس سودای آنها است)
غررالحکم ، باب آرزو

حدیث - 3279

امام علی علیه السلام می فرمایند:
کسی که عملش نیکو باشد به آرمان خود رسیده.
غررالحکم ، باب آرزو

حدیث - 3280

امام علی علیه السلام می فرمایند:
آرزو فریب دهد و ظلم و تجاوز بر زمین زند.
غررالحکم ، باب آرزو

حدیث - 3281

امام علی علیه السلام می فرمایند:
دنیا بر پایه آرزو است (و نباید بدان دل بست)
غررالحکم ، باب آرزو

حدیث - 3282

امام علی علیه السلام می فرمایند:
آرزو ها وسیله فریب بی خردان است.
غررالحکم ، باب آرزو

حدیث - 3283

امام علی علیه السلام می فرمایند:
آرزو مرگ را به فراموشی سپارد.
غررالحکم ، باب آرزو

حدیث - 3284

امام علی علیه السلام می فرمایند:
آرزو پرده مرگ است.
غررالحکم ، باب آرزو

حدیث - 3285

امام علی علیه السلام می فرمایند:
آرزو نهایت ندارد.
غررالحکم ، باب آرزو

حدیث - 3286

امام علی علیه السلام می فرمایند:
آرزو ، خدعه گر و فریبکار و زیانبار است.
غررالحکم ، باب آرزو

حدیث - 3287

امام علی علیه السلام می فرمایند:
آرزو وسیله تسلط شیطانها بر دلهای غافلان و بی خبران است.
غررالحکم ، باب آرزو

حدیث - 3288

امام علی علیه السلام می فرمایند:

به راستی که تو هرگز به آرزویت نخواهی رسید، و از مدت عمر مقرر
نخواهی گذشت، در این صورت از خدا بترس و در خواسته ها اعتدال را
مراعات کن.
غرالحکم ، باب آرزو

حدیث - 3289

به راستی شما اگر فریب آرزوها را بخورید اجل های شتابان در وقتی که
عمل ها از دستتان رفته است شما را نابود کند.
غرالحکم ، باب آرزو

حدیث - 3290

امام علی علیه السلام می فرمایند:
با عمل، بهشت به دست آید، نه با آرزو.
غرالحکم ، باب آرزو

حدیث - 3291

امام علی علیه السلام می فرمایند:
چه بد خصلتی است آرزو که عمر را فانی کند و عمل را از دست بدهد.
غرالحکم ، باب آرزو

حدیث - 3292

امام علی علیه السلام می فرمایند:
میوه و ثمره آرزو، تباهی عمل است.
غررالحکم ، باب آرزو

حدیث - 3293

امام علی علیه السلام می فرمایند:
چه بسا امیدی که به خاطر آرزویی دروغ (که منشأ آن امید بوده) انجام
نشود.
غررالحکم ، باب آرزو

حدیث - 3294

امام علی علیه السلام می فرمایند:
خواری مردان در نومید شدن از آرزوها است (که بدانها دل بسته بودند)
غررالحکم ، باب آرزو

حدیث - 3295

امام علی علیه السلام می فرمایند:

از آرزوی دراز خود به کوتاهی اجل و مرگت بیفزای و تندرستی و سلامت دیروزت تو را مغرور نسازد که به راستی مدت عمر اندک است و تندرستی محال است.

غرالحکم ، باب آرزو

حدیث - 3296

امام علی علیه السلام می فرمایند:

نهایت آرزو مرگ است (و با آمدن مرگ آرزوها بریده شود)

غرالحکم ، باب آرزو

حدیث - 3297

امام علی علیه السلام می فرمایند:

خوشا به حال کسی که آرزویش را کوتاه کند، و فرصت و مهلت خود را غنیمت داند.

غرالحکم ، باب آرزو

حدیث - 3298

امام علی علیه السلام می فرمایند:

در شگفتم از کسی که اجل خود را در اختیار ندارد چگونه آرزویش را دراز گرداند.

غرالحکم ، باب آرزو

حدیث - 3299

امام علی علیه السلام می فرمایند:
در فریب آرزو، مهلت ها سر آید و اجل نزدیک شود.
غررالحکم ، باب آرزو

حدیث - 3300

امام علی علیه السلام می فرمایند:
آرزوها را کم کن، تا عمل های تو خالص و پاک گردد.
غررالحکم ، باب آرزو

حدیث - 3301

امام علی علیه السلام می فرمایند:
راست بودن مرگ از دل های شما بیرون رفته، و به جای آن فریب آرزو بر
شما چیره گشته است.
غررالحکم ، باب آرزو

حدیث - 3302

امام علی علیه السلام می فرمایند:

آرزو را کوتاه کن که عمر کوتاه است، و کار خیر را بسیار کن که کم آن نیز بسیار است.

غرالحکم ، باب آرزو

حدیث - 3303

امام علی علیه السلام می فرمایند:

آرزو را کوتاه کنید و به عمل پیشی گیرید، و از رسیدن ناگهانی مرگ بترسید که به راستی هرگز آن امیدی که انسان به باز گشتن روزی دارد آن امید را به بازگشت عمر ندارد، آنچه امروز از روزی انسان از دست برود امید آن هست که فردا افزون گردد، ولی آنچه دیروز از عمر انسانی از دست رفته امیدی به بازگشت آن نیست.

غرالحکم ، باب آرزو

حدیث - 3304

امام علی علیه السلام می فرمایند:

بیرهزید از آرزوی باطل، چه بسا مردمی که به استقبال روزی رفته اند که آن را به پایان نبرده اند، و چه بسا کسی که در آغاز شب مورد غبطه دیگران بوده ولی در پایان شب (از دنیا رفته و) سوگوارانش بر او گریسته اند.

غرالحکم ، باب آرزو

حدیث - 3305

امام علی علیه السلام می فرمایند:
پرهیز کنید از آرزوی شکست خورده و مغلوب، و نعمت ربوده شده.
غررالحکم ، باب آرزو

حدیث - 3306

امام علی علیه السلام می فرمایند:
آرزو را دروغ بدان و بدان تکیه مکن، که به راستی آرزو فریب است و
آرزومند بدان، فریب خورده است.
غررالحکم ، باب آرزو

حدیث - 3307

امام علی علیه السلام می فرمایند:
پرهیز از تکیه کردن بر آرزوها که این کار، شیوه بی خردان است.
غررالحکم ، باب آرزو

حدیث - 3308

امام علی علیه السلام می فرمایند:

بپرهیز از آرزوی دور و دراز که چه بسا فریب خورده ای که به آرزوی دراز
خویش مفتون گشته و کار خود را تباه کرده و مرگش سر رسیده، که نه به
آرزویش رسیده و نه آنچه را از دست داده تدارک کرده است.
غررالحکم ، باب آرزو

حدیث - 3309

امام علی علیه السلام می فرمایند:
دورترین چیزها آرزو است.
غررالحکم ، باب آرزو

حدیث - 3310

امام علی علیه السلام می فرمایند:
دروغ ترین چیزها آرزو است.
غررالحکم ، باب آرزو

حدیث - 3311

امام علی علیه السلام می فرمایند:
طولانی ترین مردم در آرزو بدترین آنها در عمل هستند.
غررالحکم ، باب آرزو

حدیث - 3312

امام علی علیه السلام می فرمایند:

به راستی که خدای سبحان مبعوض دارد آنها را که آرزویشان طولانی و بد عمل هستند.

غررالحکم ، باب آرزو

حدیث - 3313

امام علی علیه السلام می فرمایند:

به راستی که زیانکارترین مردمان در معامله و نومیدترین‌شان در تلاش و کوشش، کسی است که تن خویش را در راه به دست آوردن آرزوهای خود فرسوده کرده، ولی مقدّرات در رسیدن به خواسته اش او را یاری نکرده، از دنیا با حسرت های خود بیرون رفته و در خانه آخرت با وبال های آن گام نهاده است.

غررالحکم ، باب آرزو

حدیث - 3314

امام علی علیه السلام می فرمایند:

برترین (مرتبه) دین کوتاه کردن آرزو است، و برترین عبادت اخلاص عمل.

غررالحکم ، باب آرزو

حدیث - 3315

امام علی علیه السلام می فرمایند:

ای مردم ، بیشتر از همه ، از دو چیز بر شما می ترسم ، پیروی از هوس ، و آرزوی دراز.

نهج البلاغه ، خ 42

حدیث - 3316

امام علی علیه السلام می فرمایند:

بدانید که شما در روزهایی به سر می برید که فرصت جمع آوری توشه است و از پس آن ، مرگ است .

نهج البلاغه، خ 28

حدیث - 3317

امام علی علیه السلام می فرمایند:

مبادا آرزوها بر شما در دنیا چیره شود، در صورتی که دوران عمر و مهلت شما طولانی نیست.

نهج البلاغه ، خ 52

حدیث - 3318

امام علی علیه السلام می فرمایند:

آن که با زمام آرزویش حرکت کند ناگهان با فرا رسیدن مرگش به زمین می خورد.

نهج البلاغه

حدیث - 3319

امام علی علیه السلام می فرمایند:

کسی که به آرزوی دراز دل سپارد عملش به بدی می گراید.
(نهج البلاغه)

حدیث - 3320

امام علی علیه السلام می فرمایند:

آرزوهای نفسانی ، خرد را به غفلت وادارد و یاد خدا را به فراموشی سپارد.
(نهج البلاغه، خ 86، ص 208)

حدیث - 3321

امام علی علیه السلام می فرمایند:

آرزو را راست مپندارید که فریبنده است و آرزومند فریب خورده .

(نهج البلاغه ، خ 85، ص 208)

حدیث - 3322

امام علی علیه السلام می فرمایند:

هر که عنان مرکب آرزو را رها کند و در پی آن بشتابد ، مرگش بلغزند و بر زمین زند.

(نهج البلاغه ، حکمت 18)

حدیث - 3323

رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم می فرمایند:

وقتی کسی آرزویی می کند مراقب باشد که چه آرزو می کند ، زیرا نمی داند که از آرزوی وی در نامه اعمال چه می نویسند.

(نهج الفصاحه ، ح 190)

حدیث - 3324

رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم می فرمایند:

چهار چیز نشان بدبختی است : خشکی چشم ، سختی دل ؛ آرزوی دراز و حبّ بقا (بیش از حد لزوم)

(نهج الفصاحه ، ح 255)

حدیث - 3325

رسول خدا ﷺ می فرمایند:

هوشیار آن است که بر خویش مسلط است و برای پس از مرگ عمل کند و ناتوان است که هوسهای خویش را تبعیت کند و از خدا آرزوی بسیار دارد.
(نهج الفصاحه ، ح 2197)

حدیث - 3326

رسول خدا ﷺ می فرمایند:

هر که صبوری کند به امید و آرزوی خویش برسد.
(نهج الفصاحه ، ح 2773)

حدیث - 3327

رسول خدا ﷺ می فرمایند:

هر که سلامت خواهد مراقب گفتار خویش باشد و از آنچه در دل دارد چیزی بر زبان نیارد ، عمل نیک کند و آرزو کوتاه دارد.
(نهج الفصاحه ، ح 3053)

حدیث - 3328

رسول خدا ﷺ می فرمایند:

هیچ کس نباید از مشقتی که به او رسیده آرزوی مرگ کند.

(نهج الفصاحه ، ح 2522)

حدیث - 3329

رسول خدا ﷺ می فرمایند:

هیچ یک از شما آرزوی مرگ نکند اگر نکوکار است شاید نیکی فزون کند و اگر بدکار است شاید راه رضا سپرد.

(نهج الفصاحه ، ح 2521)

حدیث - 3330

رسول خدا ﷺ می فرمایند:

زیانکارترین مردم آن کس است که عمری به آرزو گذراند و روزگار ، وی را به منظور نرساند و از دنیا بدون توشه برون رود و در پیشگاه خداوند دلیلی نداشته باشد.

(نهج الفصاحه ، ح 108)

حدیث - 3331

رسول خدا ﷺ می فرمایند:

لباس های خود را تمیز کنید و موهای خود را کم کنید ، مسواک بزنید و آراسته و پاکیزه باشید ؛ زیرا یهودیان چنین نکردند و زنانشان زناکار شدند.

(نهج الفصاحه ، حدیث - 377)

حدیث - 3332

رسول خدا ﷺ می فرمایند:

پیش از رستاخیز دروغگویان پدیدار می شوند از آنها حذر کنید.

(نهج الفصاحه ، حدیث - 844)

حدیث - 3333

امام علی علیه السلام می فرمایند:

کسی که برای رسیدن به آخرت حرص ورزد مالک آن گردد (و بدان برسد)

غررالحکم ، باب آخرت

حدیث - 3334

امام علی علیه السلام می فرمایند:

آرزو را کوتاه کنید و از در رسیدن ناگهانی مرگ بترسید، و به عمل شایسته

مبادرت کنید.

غررالحکم ، باب آرزو

حدیث - 3335

امام علی علیه السلام می فرمایند:

برای فریب دادن انسان، همان آرزو بس است.

غررالحکم ، باب آرزو

حدیث - 3336

امام علی علیه السلام می فرمایند:
کسی که فریفته آرزو شود، آرزو گولش زند.
غررالحکم ، باب آرزو

حدیث - 3337

امام علی علیه السلام می فرمایند:
کسی که امید سیراب شدن از سراب داشته باشد، نومید گردد و تشنه بمیرد.
غررالحکم ، باب آرزو

حدیث - 3338

امام علی علیه السلام می فرمایند:
خرد ورزی نکرده کسی که آرزویش را طولانی کند.
غررالحکم ، باب آرزو

حدیث - 3339

امام علی علیه السلام می فرمایند:

چه شده است شما را که آرزو دارید چیزی را که نیابید، و گرد آورید آنچه را
نمی خورید، و بنا کنید آنچه را در آن سکنی نگیرید.
غررالحکم ، باب آرزو

حدیث - 3340

امام علی علیه السلام می فرمایند:
هیچ کس نیست که آرزویش را دراز گرداند جز آنکه مرگ را فراموش کرده
و کارش را بد انجام دهد.
غررالحکم ، باب آرزو

حدیث - 3341

امام علی علیه السلام می فرمایند:
کوتاهی آرزو برای انجام عمل یاور خوبی است.
غررالحکم ، باب آرزو

حدیث - 3342

امام علی علیه السلام می فرمایند:
هیچ فریبنده ای فریبنده تر از آرزو نیست.
غررالحکم ، باب آرزو

حدیث - 3343

امام علی علیه السلام می فرمایند:
نفس انسانی از آرزو تهی نیست تا آن گاه که در کام مرگ در آید.
غررالحکم ، باب آرزو

حدیث - 3344

امام علی علیه السلام می فرمایند:
آرزوی اندک موجب تباهی عمل گردد.
غررالحکم ، باب آرزو

حدیث - 3345

امام علی علیه السلام می فرمایند:
آرزو همچون سرابی است که هر که آن را ببیند فرییش دهد، و هر کس بدان
امید بندد نومیدش کند.
غررالحکم ، باب آرزو

حدیث - 3346

امام علی علیه السلام می فرمایند:

آرزو پیوسته در حال تکذیب و دروغ پردازی است، و درازی زندگانی برای آدمی آزار دهنده است.

غرالحکم ، باب آرزو

حدیث - 3347

امام علی علیه السلام می فرمایند:

آدم ناتوان بر آرزوی خود تکیه کند، و در عمل کوتاهی کند.

غرالحکم ، باب آرزو

حدیث - 3348

امام علی علیه السلام می فرمایند:

بیرهزید از فریب آرزوها که بسا آرزومند روزی که آن روز را در نیابد، و سازنده ساختمانی که در آن سکونت نکند، و گرد آورنده مالی که آن را نخورد، و شاید آن مال را از راه باطلی گرد آورده، و (یا) از طریق حقی که آن را نداده، و به صورت حرام به آن مال رسیده و گناه و وبال آن را به دوش کشیده است.

غرالحکم ، باب آرزو

حدیث - 3349

به راستی که قیامت پرده از چهره برگرفته، و نشانه آن برای آن کس که

فراست دارد آشکار گردیده.

غرالحکم ، باب آخرت

حدیث - 3350

امام علی علیه السلام می فرمایند:

کسی که رفعت مقام دنیا و آخرت را خواهد، باید بلندی و رفعت دنیا را دشمن دارد.

غررالحکم ، باب آخرت

حدیث - 3351

امام علی علیه السلام می فرمایند:

رغبت نکن در هر چه فانی می شود و از بین می رود، که همین برای زیان آدمی کافی است.

غررالحکم ، باب آخرت

حدیث - 3352

امام علی علیه السلام می فرمایند:

چه بزرگ است ماتم و عزای دنیا با وجود بزرگی نیاز و احتیاج در فردای قیامت.

غررالحکم ، باب آخرت

حدیث - 3353

امام علی علیه السلام می فرمایند:

آن کسی که در سرای جاویدان به آرمان خویش رسیده و مورد غبطه و آرزوی دیگران است، همانند آن مغبونی نیست که در اثر انتخاب بد و بدبختی خود نعمتهای ابدی را از دست داده است.

غررالْحکم ، باب آخرت

حدیث - 3354

امام علی علیه السلام می فرمایند:

آنچه را امروز از پیش فرستی فردای قیامت بر آن درخواستی آمد ، پس جایی را برای جای پای خویش آماده کن، و (چیزی را) برای روز (وای نفسای) خود از پیش فرست.

غررالْحکم ، باب آخرت

حدیث - 3355

امام علی علیه السلام می فرمایند:

چه کسی مغبون تر و فریب خورده تر است از آنکه سرای باقی را به خانه فانی فروخته است.

غررالْحکم ، باب آخرت

حدیث - 3356

امام علی علیه السلام می فرمایند:
رسیدن به رستگاری در این است که برای سرای ماندنی آخرت کار کنند.
غررالحکم ، باب آخرت

حدیث - 3357

امام علی علیه السلام می فرمایند:
در شگفتم از کسی که می داند از دنیا نقل مکان می کند، چگونه برای آخرت
خویش توشه نیکو بر نگیرد.
غررالحکم ، باب آخرت

حدیث - 3358

امام علی علیه السلام می فرمایند:
در شگفتم از کسی که پروردگار خود را شناخته چگونه برای سرای ماندنی
کوشش نمی کند.
غررالحکم ، باب آخرت

حدیث - 3359

امام علی علیه السلام می فرمایند:
در شگفتم از بی خبری خردمندان از این که برای روز رستاخیز طلب نیکو
کنند و خود را آماده نمایند.
غررالحکم ، باب آخرت

حدیث - 3360

امام علی علیه السلام می فرمایند:
خوشا به حال کسی که از عقاب الهی بترسد و برای حساب و باز پرسی کار
کند، و با پاکدامنی همراه شود و به کفاف زندگی قناعت کند و از خدای سبحان
راضی باشد.
غررالحکم ، باب آخرت

حدیث - 3361

امام علی علیه السلام می فرمایند:
خوشا به حال کسی که به یاد معاد و رستاخیز افتاده و توشه خود را برای آن
روز بسیار کرده است.
غررالحکم ، باب آخرت

حدیث - 3362

امام علی علیه السلام می فرمایند:
واگذار اندک را برای بسیار و این جهان تنگ را برای آخرت وسیع و پهناور.
غررالحکم ، باب آخرت

حدیث - 3363

امام علی علیه السلام می فرمایند:
توشه بگیرید از دنیا به چیزی که فردای قیامت خود را بدان حفظ کنید و از
سرای فانی برای سرای باقی ساز و برگی تهیه کنید.
غررالحکم ، باب آخرت

حدیث - 3364

امام علی علیه السلام می فرمایند:
آسان شو برای سفر خود و دیده خود را به جرقه برق نجات و رستگاری
بدوز و بار و بنه سفر را محکم بر پشت مرکب خود ببند.
غررالحکم ، باب آخرت

حدیث - 3365

امام علی علیه السلام می فرمایند:

توشه بگیرید از روزهای فانی برای سرای پایدار که به راستی شما راهنمایی شده اید بر توشه، و فرمان کوچ کردن در باره شما صادر شده، و به رفتن از این جهان برانگیخته شده اید.
غررالحکم ، باب آخرت

حدیث - 3366

امام علی علیه السلام می فرمایند:

بفروشید آنچه را فانی شود به چیزی که به جای می ماند و عوض بگیرید نعمتهای آخرت را از سختی و بیچارگی دنیا.
غررالحکم ، باب آخرت

حدیث - 3367

امام علی علیه السلام می فرمایند:

شتاب کن به بهره گرفتن از توانگری خود پیش از فقر و نداری و از زندگی خود پیش از رسیدن مرگ.
غررالحکم ، باب آخرت

حدیث - 3368

امام علی علیه السلام می فرمایند:

پیشی گیرید به انجام اعمال خود و سبقت گیرید بر مرگ های خود که به راستی شما کیفر داده می شوید به آنچه از پیش انجام داده اید، و پاداش داده خواهید شد به آنچه فرستاده اید، و باز خواست شوید از آنچه به جای گذارده اید.

غررالحکم ، باب آخرت

حدیث - 3369

امام علی علیه السلام می فرمایند:

پیشی گیرید با عمرهای خویش به عمل هاتان، و بخرید آنچه را از عمرتان باقی مانده به وسیله آنچه از دست شما می رود.

غررالحکم ، باب آخرت

حدیث - 3370

امام علی علیه السلام می فرمایند:

پیشی گیرید در حالی که بدنهای سالم و زبانها باز، و توبه قابل پذیرش، و عمل ها مورد قبول است.

غررالحکم ، باب آخرت

حدیث - 3371

امام علی علیه السلام می فرمایند:

پیشی گیرید در مهلت باقیمانده و زمان تصمیم گیری و انتظار توبه و بازگشت از گناه.

غرالحکم ، باب آخرت

حدیث - 3372

امام علی علیه السلام می فرمایند:

پیشی گیرید قبل آمدن پنهان از نظری که چشم به راهش هستید (یعنی مرگ)

غرالحکم ، باب آخرت

حدیث - 3373

امام علی علیه السلام می فرمایند:

هر گاه از خانه فانی دنیا روی بگردانی و به خانه ماندنی آخرت شیفته گردی ، بدانکه در این مسابقه برنده شده ای و درهای رستگاری بر تو گشوده شده و به فلاح دست یافته ای.

غرالحکم ، باب آخرت

حدیث - 3374

امام علی علیه السلام می فرمایند:

جز این نیست که دنیا خانه گذر است و آخرت خانه پا برجا ، از این خانه گذرا برای آن خانه پا برجا توشه بگیرید و پرده های خود را نزد کسی که اسرار درونی شما را می داند، ندید.
غررالحکم ، باب آخرت

حدیث - 3375

امام علی علیه السلام می فرمایند:

سبکبار شوید که سرانجام کار پیش روی شما است و قیامت از پشت سر ، شما را به پیش می راند.
غررالحکم ، باب آخرت

حدیث - 3376

امام علی علیه السلام می فرمایند:

جز این نیست که بهره هر یک از شما از زمین با این طول و عرض جز به اندازه قامت او نیست که در روی خاک بر گونه اش غلطیده باشد.
غررالحکم ، باب آخرت

حدیث - 3377

امام علی علیه السلام می فرمایند:

جز این نیست که شما برای ماندن آفریده شده اید نه برای فانی شدن و شما در خانه عاریت و منزلگاهی هستید که باید توشه از آن بگیرید و از آن کوچ کنید.

غرالحکم ، باب آخرت

حدیث - 3378

امام علی علیه السلام می فرمایند:

به راستی که شما اگر به سوی خدا راغب شدید غنیمت برده و نجات یافته اید و اگر به دنیا رغبت کردید زیان کرده و هلاک گشته اید.

غرالحکم ، باب آخرت

حدیث - 3379

به راستی که شما برای آخرت آفریده شده اید نه برای دنیا و برای ماندن خلق شده اید نه برای فانی شدن.

غرالحکم ، باب آخرت

حدیث - 3380

امام علی علیه السلام می فرمایند:

به راستی که شما به همت گماردن بدانچه باید در آخرت همراه شما باشد ، از همه آنچه در دنیا همراه شما است نیازمندتر هستید.

غررالحکم ، باب آخرت

حدیث - 3381

امام علی علیه السلام می فرمایند:

آگاه باشید که به راستی فرمان کوچ کردن شما صادر شده و به زاد و توشه راهنمایی شده اید، از این دنیا توشه ای بگیرید که فردای قیامت خود را بدان حفظ کنید.

غررالحکم ، باب آخرت

حدیث - 3382

امام علی علیه السلام می فرمایند:

عمل کنید اکنون که در دوران زندگی در دنیا هستید، و نامه های اعمال گشوده و توبه گسترده، آنکه پشت کرده دعوتش به بازگشت کنند و آنکه گنه کرده امیدوارش کنند، پیش از آنکه عمل خاموش شود و مهلت بریده شود و دوران سر آید و باب توبه بسته شود.

غررالحکم ، باب آخرت

حدیث - 3383

امام علی علیه السلام می فرمایند:

تلاش و کوشش خود را در راه آماده کردن پاسخ برای روز باز پرسى و حساب قرار ده.

غررالحکم ، باب آخرت

حدیث - 3384

امام علی علیه السلام می فرمایند:

به راستی شما پاداش داده خواهید شد بدانچه از پیش فرستاده اید و در گرو کارهایی هستید که جلوتر انجام داده اید.

غررالحکم ، باب آخرت

حدیث - 3385

امام علی علیه السلام می فرمایند:

کسی که فساد و تباهی او را شاد گرداند ، معاد و روز واپسین او را بدحال کند.

غررالحکم ، باب آخرت

حدیث - 3386

امام علی علیه السلام می فرمایند:
کسی که یقین به معاد دارد توشه بسیار بگیرد.
غررالحکم ، باب آخرت

حدیث - 3387

امام علی علیه السلام می فرمایند:
کسی که موفق به پیدا کردن راه راست خود گردد ، برای معاد خویش توشه
بگیرد.
غررالحکم ، باب آخرت

حدیث - 3388

امام علی علیه السلام می فرمایند:
هدف مؤمن اصلاح معاد و روز واپسین است.
غررالحکم ، باب آخرت

حدیث - 3389

امام علی علیه السلام می فرمایند:
بر تو باد به آخرت (و عمل برای آنجا) زیرا دنیا زبونانه نزد تو خواهد آمد.

غررالْحکم ، باب آخرت

حدیث - 3390

امام علی علیه السلام می فرمایند:

به راستی که سرانجام کار پیش روی شما است و به راستی که قیامت پشت سر شما است که شما را به جلو می راند.

غررالْحکم ، باب آخرت

حدیث - 3391

امام علی علیه السلام می فرمایند:

مردمان چیزی از دنیای خود را بخاطر اصلاح آخرتشان وا نگذارند جز آنکه خدای سبحان بهتر از آن را برای آنها جایگزین کند.

غررالْحکم ، باب آخرت

حدیث - 3392

امام علی علیه السلام می فرمایند:

شایسته انسان عاقل و خردمند است که برای آخرت خود چیزی از پیش فرستد، و سرای ماندنی خود را آباد نماید.

غررالْحکم ، باب آخرت

حدیث - 3393

امام علی علیه السلام می فرمایند:

هیچ کس به خواسته و آرمان خود از آخرت نرسد، مگر به این که خواسته خود را از دنیا واگذارد.
غررالحکم ، باب آخرت

حدیث - 3394

امام علی علیه السلام می فرمایند:

با انجام کارهای آخرت (و عبادات) در جستجوی دنیا مباش و دنیای حاضر زود گذر را جایگزین آخرت پایدار مکن، که این کار شیوه منافقان و خلق و خوی مارقان (و خارج شدگان از دین) است.
غررالحکم ، باب آخرت

حدیث - 3395

امام علی علیه السلام می فرمایند:

مبادا سرگرم کننده ای تو را از کار و عمل برای آخرت سرگرم سازد که زمان کوتاه است.
غررالحکم ، باب آخرت

حدیث - 3396

امام علی علیه السلام می فرمایند:

آخرت را به دنیا نفروشید و خانه فانی شدنی را به سرای جاویدان مبادله نکنید.

غررالحکم ، باب آخرت

حدیث - 3397

امام علی علیه السلام می فرمایند:

انسان با ایمان اندوهش درباره آخرت خویش و همه تلاش و کوشش در راه بازگشتگاه او است.

غررالحکم ، باب آخرت

حدیث - 3398

امام علی علیه السلام می فرمایند:

به آرمان خویش رسیده آن کس که برای سرای پایدار کار کرده است.

غررالحکم ، باب آخرت

حدیث - 3399

امام علی علیه السلام می فرمایند:

یکسان نیست آن فریب خورده ای که از دنیا به پست ترین بهره خود رسیده،
با آن (شخص سعادت‌مند) دیگری که از آخرت به والاترین همّت (و آرمان) خود
دست یافته است.

غررالحکم ، باب آخرت

حدیث - 3400

امام علی علیه السلام می فرمایند:
چه زیانکار است کسی که در آخرت بهره و نصیبی ندارد.
غررالحکم ، باب آخرت

حدیث - 3401

امام علی علیه السلام می فرمایند:
هر چه در دنیا افزون گردد در آخرت کاسته شود.
غررالحکم ، باب آخرت

حدیث - 3402

امام علی علیه السلام می فرمایند:
تلخی دنیا ، شیرینی آخرت را به دنبال دارد.
غررالحکم ، باب آخرت

حدیث - 3403

امام علی علیه السلام می فرمایند:
کسی که برای آخرت کار نکند به آرمان و آرزوی خود نخواهد رسید.
غررالحکم ، باب آخرت

حدیث - 3404

امام علی علیه السلام می فرمایند:
کسی که همّت و اراده اش آخرت باشد (نه دنیا) به انتهای خواسته خویش از
خیر و خوبی رسیده است.
غررالحکم ، باب آخرت

حدیث - 3405

امام علی علیه السلام می فرمایند:
کسی که کار آخرت خود را اصلاح کند خداوند کار دنیای او را رو به راه و
اصلاح کند.
غررالحکم ، باب آخرت

حدیث - 3406

امام علی علیه السلام می فرمایند:

دوست دلسوز تو کسی است که تو را به سرای جاویدان دعوت کرده و
درباره عمل برای آنجا تو را کمک کند.
غرالحکم ، باب آخرت

حدیث - 3407

امام علی علیه السلام می فرمایند:
کسی که زیاد به یاد آخرت باشد نافرمانی و گناهش اندک شود.
غرالحکم ، باب آخرت

حدیث - 3408

امام علی علیه السلام می فرمایند:
کسی که یقین به آخرت دارد از دنیا جدا و کنده شود.
غرالحکم ، باب آخرت

حدیث - 3409

امام علی علیه السلام می فرمایند:
کسی که تلاش و کوشش خود را برای سرای پایدار خود به کار گیرد عمل او
پاک و خالص و ترس و واهمه اش بسیار گردد.
غرالحکم ، باب آخرت

حدیث - 3410

امام علی علیه السلام می فرمایند:
کسی که همه اندوه (و فکر) خود را در باره آخرت خویش بکار بندد به
خواسته خویش دست یابد.
غررالحکم ، باب آخرت

حدیث - 3411

امام علی علیه السلام می فرمایند:
چه کسی زیانبارتر از آن کسی است که آخرت را به دنیا جایگزین کرده.
غررالحکم ، باب آخرت

حدیث - 3412

امام علی علیه السلام می فرمایند:
کسی که از نعمتهای آخرت روی بگرداند به دنیای اندک قانع شود.
غررالحکم ، باب آخرت

حدیث - 3413

امام علی علیه السلام می فرمایند:

مؤمن نیست کسی که در باره اصلاح معاد خود اهتمام نورزد. (و تلاش ننماید)

غررالحکم ، باب آخرت

حدیث - 3414

امام علی علیه السلام می فرمایند:

آخرت را جایگزینی نیست و دنیا بهای جان نیست. (که آدمی خود را به دنیا بفروشد)

غررالحکم ، باب آخرت

حدیث - 3415

امام علی علیه السلام می فرمایند:

کسی که یقین به روز جزا دارد بر دنیا حرص نورزد.

غررالحکم ، باب آخرت

حدیث - 3416

امام علی علیه السلام می فرمایند:

کسی که معاد خود را اصلاح کند به راه درست دست یافته است.

غررالحکم ، باب آخرت

حدیث - 3417

امام علی علیه السلام می فرمایند:
کسی که یقین به آخرت دارد از دنیا روی بگرداند،
غررالحکم ، باب آخرت

حدیث - 3418

امام علی علیه السلام می فرمایند:
کسی که سرای پایدار خود را آباد کند به راستی خردمند و عاقل است.
غررالحکم ، باب آخرت

حدیث - 3419

امام علی علیه السلام می فرمایند:
کسی که بفروشد آخرتش را به دنیای خود، از هر دو زیان کرده است.
غررالحکم ، باب آخرت

حدیث - 3420

امام علی علیه السلام می فرمایند:
کسی که برای معاد و روز جزا کار کند به راه درست و پایدار دست یافته
است.

غررالْحکم ، باب آخرت

حدیث - 3421

امام علی علیه السلام می فرمایند:

با بدن و جسم خود در دنیا باش ولی با دل و عمل در آخرت باش (یعنی با این که در دنیا هستی همه توجه و کار تو برای آخرت باشد)
غررالْحکم ، باب آخرت

حدیث - 3422

امام علی علیه السلام می فرمایند:

از پسران و فرزندان آخرت باشید و از پسران دنیا نباشید که به راستی هر فرزندی در روز قیامت به مادرش پیوندد.
غررالْحکم ، باب آخرت

حدیث - 3423

امام علی علیه السلام می فرمایند:

برخی (از اموال خود) را از پیش فرستید که به سود شما باشد (و به کارتان آید) و همه را به جای نگذارید که به زیان شما است.
غررالْحکم ، باب آخرت

حدیث - 3424

امام علی علیه السلام می فرمایند:
در آخرت حسابرسی است و عملی در کار نیست.
غررالحکم ، باب آخرت

حدیث - 3425

امام علی علیه السلام می فرمایند:
سرانجام آخرت، پایدگی است.
غررالحکم ، باب آخرت

حدیث - 3426

امام علی علیه السلام می فرمایند:
انسان زیرک ، عزم و تصمیم خود را در راه اصلاح معاد و تهیّه توشه بسیار
برای آن روز بکار می بندد.
غررالحکم ، باب آخرت

حدیث - 3427

امام علی علیه السلام می فرمایند:

بر تو باد به تلاش و کوشش در راه اصلاح و رو به راه کردن معاد و روز
واپسین.

غررالْحکم ، باب آخرت

حدیث - 3428

امام علی علیه السلام می فرمایند:

کسی که در طلب آخرت باشد به خواسته خویش می رسد و از دنیا نیز آنچه
برایش مقدر گشته به او خواهد رسید.

غررالْحکم ، باب آخرت

حدیث - 3429

امام علی علیه السلام می فرمایند:

آرمان جمع کردن میان دنیا و آخرت از فریبه‌ها و نیرنگ‌های نفس است. (و
جمع میان دنیا و آخرت ممکن نیست)

غررالْحکم ، باب آخرت

حدیث - 3430

امام علی علیه السلام می فرمایند:

شیوه برگزیدگان و خردمندان رو آوردن به سرای ماندنی و رو گرداندن از
دنیای فانی، و شیفگی و شیدایی به بهشت جاویدان است.

غررالْحکم ، باب آخرت

حدیث - 3431

امام علی علیه السلام می فرمایند:
یاد آخرت دارو و درمان است.
غررالحکم ، باب آخرت

حدیث - 3432

امام علی علیه السلام می فرمایند:
آخرت را با ترک دنیا به چنگ آورید و دنیا را با ترک دین به دست نیاورید.
غررالحکم ، باب آخرت

حدیث - 3433

امام علی علیه السلام می فرمایند:
سرای جاویدان جایگاه راستگویان و میهن نیکان و شایستگان است.
غررالحکم ، باب آخرت

حدیث - 3434

امام علی علیه السلام می فرمایند:
شیرینی آخرت ، درد بدبختی دنیا را از بین می برد.
غررالحکم ، باب آخرت

حدیث - 3435

امام علی علیه السلام می فرمایند:
بهترین آمادگی ها آن است که انسان به وسیله آن، معاد خود را اصلاح کند.
غررالحکم ، باب آخرت

حدیث - 3436

امام علی علیه السلام می فرمایند:
به راستی که شما به سوی آخرت خواهید رفت و در پیشگاه خداوند قرار
خواهید گرفت.
غررالحکم ، باب آخرت

حدیث - 3437

امام علی علیه السلام می فرمایند:
به راستی تو اگر برای آخرت کار کنی تیرت به نشانه خورده (و در کار خود
توفیق یافته ای).
غررالحکم ، باب آخرت

حدیث - 3438

امام علی علیه السلام می فرمایند:

به راستی که تو در راهی هستی که پیشینیان بوده اند ، پس تلاش خود را در
راه آخرت خود قرار ده و به کار دنیا اهمیتی مده.
غررالْحکم ، باب آخرت

حدیث - 3439

امام علی علیه السلام می فرمایند:
اگر به رستگاری و بزرگواری آخرت میل و رغبت دارید ، در این سرای
فانی توشه ای برای سرای جاویدان بگیرید.
غررالْحکم ، باب آخرت

حدیث - 3440

امام علی علیه السلام می فرمایند:
به راستی که دنیا و آخرت دو دشمن متفاوت و دو راه جداگانه اند ، کسی که
دنیا را دوست دارد و بدان عشق ورزد ، آخرت را دشمن می دارد و بدان
عداوت می ورزد و این دو همچون مشرق و مغربند و آدمی همچون کسی که
میان آن دو راه می رود که هر زمان به یکی نزدیک شود از دیگری دور گردد و
از اینها گذشته این دو همچو دو هوو هستند. (که به طور معمول با یکدیگر در
یک جا جمع نشوند)
غررالْحکم ، باب آخرت

حدیث - 3441

امام علی علیه السلام می فرمایند:

به راستی که سرانجام قیامت است و آن برای خردورزان پند دهنده و برای نادانان وسیله عبرت خوبی است و پس از آن فرا رسد آنچه را که بدان آگاهی دارید از ترس از قیامت و دهشت های بیم آور و کر شدن گوشها و در هم فرو رفتن استخوانها و تنگی قبرها و شدت غم و اندوه.

غررالْحکَم ، باب آخرت

حدیث - 3442

امام علی علیه السلام می فرمایند:

به راستی که در پیش رویت گردنه ای است سخت و صعب العبور که سبکبار در آنجا خوشحال تر است از گرانبار و کند رو در آنجا وضعش رقت بارتر است از تندرو، و به راستی که به ناچار (در پایان) بر بهشت فرود آیی یا بر دوزخ.

غررالْحکَم ، باب آخرت

حدیث - 3443

امام علی علیه السلام می فرمایند:

به راستی که در پیش روی تو راهی بس دور و دراز و پر مشقت است، و چاره ای نداری از این که نیک در طلب بکوشی و به اندازه ای توشه برگیری که تو را به منزل برساند.

غررالحکم ، باب آخرت

حدیث - 3444

امام علی علیه السلام می فرمایند:

به راستی که هر کار خیری را از پیش فرستی اندوخته آن برای تو خواهد بود. و آنچه را پس انداز کنی خیر آن برای دیگری خواهد بود.

غررالحکم ، باب آخرت

حدیث - 3445

امام علی علیه السلام می فرمایند:

به راستی که امروز روز عمل و کار است و باز پرسى و حسابى نیست ولى فردای قیامت روز باز پرسى است و عملی در کار نیست.

غررالحکم ، باب آخرت

حدیث - 3446

امام علی علیه السلام می فرمایند:

آیا توشه گیرنده ای برای آخرت خود نیست پیش از آنکه کوچ کردنش نزدیک شده باشد.

غررالحکم ، باب آخرت

حدیث - 3447

امام علی علیه السلام می فرمایند:

رو بگردانید از هر کاری که بی نیاز از آنید (مانند بسیاری از کارهای دنیا) و سرگرم کنید خود را به کار آخرت یعنی بدانچه چاره ای از آن کار ندارید و در آخرت بدان نیازمندید.

غررالحکم ، باب آخرت

حدیث - 3448

امام علی علیه السلام می فرمایند:

اندوه خود را برای آخرت و دلتنگی را برای نفس خود قرار ده که چه بسا غمگینی که دلتنگی اش او را به شادمانی جاویدان در آورد و چه بسا اندوهگینی که امید خود را دریابد.

غررالحکم ، باب آخرت

حدیث - 3449

امام علی علیه السلام می فرمایند:

تلاش خود را برای روز واپسین خود فارغ و مخصوص گردان تا جایگاهت اصلاح شود، و آخرت خود را به دنیا بفروش.

غررالحکم ، باب آخرت

حدیث - 3450

امام علی علیه السلام می فرمایند:
همه اندوه و تلاش خود را برای آخرت خود قرار ده.
غررالحکم ، باب آخرت

حدیث - 3451

امام علی علیه السلام می فرمایند:
سرای آخرت خانه ماندنی شما است پس آنچه را برایتان ماندنی است برای
آنجا تهیه کنید.
غررالحکم ، باب آخرت

حدیث - 3452

امام علی علیه السلام می فرمایند:
دور اندیش کسی است که دنیا از عمل برای آخرت او سرگرمش نکند.
غررالحکم ، باب آخرت

حدیث - 3453

امام علی علیه السلام می فرمایند:

دگرگونی های دنیا بر حسب اتفاق است و از روی شایستگی و استحقاق نیست ولی احوال آخرت به شایستگی افراد و انسانها بستگی دارد.
غررالحکم ، باب آخرت

حدیث - 3454

دارایی و پسران، زیور زندگی دنیا است و کار شایسته نیز کشت و زراعت آخرت می باشد.
غررالحکم ، باب آخرت

حدیث - 3455

امام علی علیه السلام می فرمایند:

سرگرمی تو به اصلاح روز واپسین خود، تو را از عذاب دوزخ رهایی بخشد.
غررالحکم ، باب آخرت

حدیث - 3456

امام علی علیه السلام می فرمایند:

گور خویش را به یاد آور، چرا که باید از آن بگذری.

نهج البلاغه

حدیث - 3457

امام علی علیه السلام می فرمایند:

خوشا به حال آنان که نسبت به دنیا زهد می ورزند و به آخرت گرایش دارند.

نهج البلاغه

حدیث - 3458

امام علی علیه السلام می فرمایند:

هر کس دوری سفر (قیامت) را یاد کند آماده راه گردد.

نهج البلاغه

حدیث - 3459

امام علی علیه السلام می فرمایند:

بندگان خدا! از روزی بترسید که عمل ها و ارسی می شود و اضطراب در آن

زیاد و کودکان پیر می شوند!

نهج البلاغه، خ 156

حدیث - 3460

امام علی علیه السلام می فرمایند:

امروز روز کار است و روز حساب نیست و فردا روز حساب است و روز کار نیست.

نهج البلاغه ، خ 42

حدیث - 3461

امام علی علیه السلام می فرمایند:

بدان ! حسابرسی خداوند از حسابرسی مردم سخت تر است.

نهج البلاغه ، ن 40

حدیث - 3462

امام علی علیه السلام می فرمایند:

مردم ! در روزهای فتناپذیر ، برای روزگار جاودان ، توشه بگیرید.

نهج البلاغه ، خ 157، ص 462

حدیث - 3463

امام علی علیه السلام می فرمایند:

کوشش شما در دنیا این باشد که از این چند روزه کوتاه برای
روزهای بلند آخرت توشه بگیرید.

نهج السعاده ، ج 3، ص 150

حدیث - 3464

رسول خدا ﷺ فرمودند :

بهترین شما کسی است که به دنیا بی رغبت تر و به آخرت راغب تر است.

نهج الفصاحه ، ح 1517

حدیث - 3465

رسول خدا ﷺ فرمودند :

نیکی دنیا و آخرت با دانش همراه است و بدی دنیا و آخرت با نادانی قرین
است.

نهج الفصاحه ، ح 1482

حدیث - 3466

رسول خدا ﷺ فرمودند :

خداوند هر کس را که به کار دنیا دانا و در کار آخرت نادان است را دشمن
دارد.

نهج الفصاحه ، ح 796

حدیث - 3467

رسول خدا ﷺ فرمودند :

دنیای خویش را اصلاح کنید و برای آخرت خویش بکوشید چنانکه گویی
فردا خواهید مرد.

نهج الفصاحه ، ح 319

حدیث - 3468

امام علی علیه السلام می فرمایند:

آبرویت را آماج تیرهای گفتار قرار مده .

نهج البلاغه ، ن 69، ص 1067

حدیث - 3469

امام علی علیه السلام می فرمایند:

کسی که از آتش دوزخ بترسد از محرمات اجتناب ورزد.

غرر الحکم ، باب حرام

حدیث - 3470

امام علی علیه السلام می فرمایند:

کسی که از کسب خود حرامی به دست آورد ، برای خود گناهانی را ذخیره کرده است.

غرر الحکم ، باب حرام

حدیث - 3471

امام علی علیه السلام می فرمایند:

اگر (فرضا) خدای سبحان از کارهای حرام نهی نمی فرمود (باز هم) بر شخص عاقل و خردمند لازم بود از آنها اجتناب ورزد (چون عقل حکم بر زشتی آنها می کند).

غرر الحکم ، باب حرام

حدیث - 3472

امام علی علیه السلام می فرمایند:

هر گاه خواستی به جامه تقوا آراسته گردی از محرّمات الهی پرهیز کن.

غرر الحکم ، باب حرام

حدیث - 3473

امام علی علیه السلام می فرمایند:

هر گاه به مکارم اخلاق (و صفات نیکوی انسانی) مایل گشتی (و خواستی آنها را تحصیل کنی) از محرّمات الهی اجتناب و دوری کنی.

غرر الحکم ، باب حرام

حدیث - 3474

امام علی علیه السلام می فرمایند:

بهترین ادب ها آن است که تو را از ارتکاب محرمات الهی باز دارد.

غرر الحکم ، باب حرام

حدیث - 3475

امام علی علیه السلام می فرمایند:

بیرهیز از دریدن پرده حرام ها که این کار خوی فاسقان و گنهکاران و گمراهان است.

غرر الحکم ، باب حرام

حدیث - 3476

امام علی علیه السلام می فرمایند:

حرمت ها را نیکو رعایت کن و بر جوانمردان روی آور ، که رعایت حرمت ها نشانه خوی بزرگوارانه است ، و روی آوردن بر جوانمردان همّت بلند را آشکار کند.

غرر الحکم ، باب حرام

حدیث - 3477

امام علی علیه السلام می فرمایند:

خود داری از محرّمات الهی از اخلاق خردمندان و خوی مردمان گرامی است.

غرر الحکم ، باب حرام

حدیث - 3478

امام علی علیه السلام می فرمایند:

به راستی که تو قسمت خود را دریابی و روزی تو مورد ضمانت (خدا) است ، و آنچه را برای تو مقدّر شده بی کم و کاست دریافت خواهی کرد ، در این صورت نفس خویش را از بدبختی حرص و خواری طلب آسوده کن ، و به خدا اعتماد کن ، و در کسب مال آسان بگیر (و سخت نگیر).

غرر الحکم ، باب حرص (آز)

حدیث - 3479

امام علی علیه السلام می فرمایند:

از آز و حرص بیرهیز که اساس هر پستی و ریشه هر فرومایگی است.

غرر الحکم ، باب حرص (آز)

حدیث - 3480

امام علی علیه السلام می فرمایند:

از حرص پرهیزید که انسان حریص اسیر خواری و رنج است.

غررالحکم ، باب حرص (آز)

حدیث - 3481

امام علی علیه السلام می فرمایند:

کسی که از راه روشن و آشکار، روی بگرداند در دریای گمراهی غرق شود.

غررالحکم ، باب حق

حدیث - 3482

امام علی علیه السلام می فرمایند:

بر شما باد به راه روشن و سلوک در آن ، و گرنه خداوند دیگران را به جای

شما بر آن وادارد.

غررالحکم ، باب حق

حدیث - 3483

امام علی علیه السلام می فرمایند:

کسی را به گرفتن حق خود عیب نکنند ، بلکه به گرفتن چیزی که حق او نیست عیب کنند.

غرالحکم ، باب حق

حدیث - 3484

رسول خدا ﷺ فرمودند :

سه کسند که آبرویشان محترم نیست آنکه به فسق تجاهر کند و پیشوای ستمگر و بدعت گزار.

نهج الفصاحه ، حدیث - 1223

حدیث - 3485

رسول خدا ﷺ فرمودند :

سختگیری مرد دارا، آبروی وی را بازیچه و عقوبت وی را آسان می کند.

نهج الفصاحه ، حدیث - 2425

حدیث - 3486

رسول خدا ﷺ فرمودند :

خدا رحمت کند بنده ای را که به آبرو یا مال برادر خود تجاوزی کرده باشد و از وی حلالیت طلبد ، پیش از آنکه از او بازخواست کنند و نیاز و درهمی نباشد ، اگر کارهای نیکی داشته باشد از آن بر گیرند و اگر نداشته باشد از گناهان ستم دیده بر گناهان او بیفزایند.

نهج الفصاحه ، حدیث - 1657

حدیث - 3487

رسول خدا ﷺ فرمودند :

هر کار نیکی صدقه است و هر چه مسلمان بر خویش و کسان خویش خرج کند در قبال آن برای او صدقه ای نویسند ؛ و هر چه مسلمان به وسیله آن آبروی خویش محفوظ دارد در قبال آن برایش صدقه ای نویسند.

نهج الفصاحه ، حدیث - 2173

حدیث - 3488

رسول خدا ﷺ فرمودند :

هر که زبان خویش از آبروی مردم نگاه دارد ، روز قیامت خدا گناهان وی ببخشد.

نهج الفصاحه ، حدیث - 2858

حدیث - 3489

رسول خدا ﷺ فرمودند :

همه چیز مسلمان خون و آبرو و مال او بر مسلمان حرام است.

نهج الفصاحه ، حدیث - 2161

حدیث - 3490

حضرت امام صادق علیه السلام فرمودند :

دین را خوب بفهمید زیرا هر که دین را خوب نفهمد مانند صحرانگرد است.
خداوند در کتابش می فرماید (124 سوره 9) تا در امر دین دانش اندوزند و
چون بازگشتند قوم خود را بیم دهند شاید آنها بترسند.
اصول کافی جلد 1 صفحه 36

حدیث - 3491

رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند :

دانش جوئی بر هر مسلمانی واجب است ، همانا خدا دانش جویان را دوست
دارد.

اصول کافی ج 1 ص 35 روایة

حدیث - 3492

امام علی علیه السلام می فرمایند:

عقل و خرد ندارد کسی که از حدّ و مرز و اندازه خود تجاوز کند.
غیرالحکم ، باب حد

حدیث - 3493

امام علی علیه السلام می فرمایند:
کسی که از حدّ خود تجاوز کند مردم خوارش کنند.
غررالحکم ، باب حد

حدیث - 3494

امام علی علیه السلام می فرمایند:
خرد را دریافت نکرده کسی که از حدّ و مرز خود تجاوز کند.
غررالحکم ، باب حد

حدیث - 3495

امام علی علیه السلام می فرمایند:
کسی به بهشت نائل گردد که از محارم الهی بپرهیزد.
غررالحکم ، باب حرام

حدیث - 3496

امام علی علیه السلام می فرمایند:
از شرایط جوانمردی دوری کردن از حرام است.
غرر الحکم ، باب حرام

حدیث - 3497

امام علی علیه السلام می فرمایند:
ملاک و اساس ورع و پارسایی خویشتن داری از محرمات است.
غرر الحکم ، باب حرام

حدیث - 3498

امام علی علیه السلام می فرمایند:
ذخیره کردن چیز حرام از بدبختی است.
غرر الحکم ، باب حرام

حدیث - 3499

امام علی علیه السلام می فرمایند:
بر تلخی حق بردباری و صبر نکند جز آن کس که به شیرینی و حلاوت
عاقبت و سرانجامش یقین دارد.

غررالحکم ، باب حق

حدیث - 3500

امام علی علیه السلام می فرمایند:

خیری در خموشی از بیان حق نیست ، چنانچه خیری در سخن گفتن به باطل نیست.

غررالحکم ، باب حق

حدیث - 3501

امام علی علیه السلام می فرمایند:

در راه حق ، بردباری و صبر نکند جز کسی که فضیلت آن را بشناسد.

غررالحکم ، باب حق

حدیث - 3502

امام علی علیه السلام می فرمایند:

مصاحب و همراهی ، عزیزتر از حق نیست.

غررالحکم ، باب حق

حدیث - 3503

امام علی علیه السلام می فرمایند:

خوار نشود کسی که به واسطه حق عزیز گشته است.
غررالحکم ، باب حق

حدیث - 3504

امام علی علیه السلام می فرمایند:
خیر خواهی خیر خواه تر از حق نیست.
غررالحکم ، باب حق

حدیث - 3505

امام علی علیه السلام می فرمایند:
خودداری نکن از آشکار کردن و بیان کردن حق ، هنگامی که اهلی برای آن
یافتی.
غررالحکم ، باب حق

حدیث - 3506

امام علی علیه السلام می فرمایند:
چه بسیارند کسانی که به حق اعتراف کنند ولی پیرویش نکنند.
غررالحکم ، باب حق

حدیث - 3507

امام علی علیه السلام می فرمایند:
کسی که به نزاع با حق برخیزد شکست خورده است.
غرالحکم ، باب حق

حدیث - 3508

امام علی علیه السلام می فرمایند:
استوار باشید و پایدار تا حق برای شما آشکار و پدیدار شود و خدا با
شماست و از پاداش کردارتان نخواهد کاست.
غرالحکم ، باب حق

حدیث - 3509

امام علی علیه السلام می فرمایند:
کسی که مقصدش حق باشد بدان می رسد اگر چه در پوشش های بسیار
باشد.
غرالحکم ، باب حق

حدیث - 3510

امام علی علیه السلام می فرمایند:

هر کس حق را هدف خود قرار دهد سختی ها برای او نرم و دور برایش نزدیک گردد.

غررالحکم ، باب حق

حدیث - 3511

امام علی علیه السلام می فرمایند:

کسی که در برابر حق تسلیم شود و از حق دار پیروی کند از نیکوکاران است.

غررالحکم ، باب حق

حدیث - 3512

امام علی علیه السلام می فرمایند:

کسی که در راه بر پا داشتن حق جهاد (مبارزه یا تلاش) کند موفق گردد.

غررالحکم ، باب حق

حدیث - 3513

امام علی علیه السلام می فرمایند:

کسی که به حق عمل کند مردم به سوی او میل کنند.

غررالحکم ، باب حق

حدیث - 3514

امام علی علیه السلام می فرمایند:
کسی که از راه نا حق عزّت یابد خداوند او را به وسیله حق خوار گرداند.
غررالحکم ، باب حق

حدیث - 3515

امام علی علیه السلام می فرمایند:
کسی که حق او را نجات ندهد باطل نابودش سازد.
غررالحکم ، باب حق

حدیث - 3516

امام علی علیه السلام می فرمایند:
کسی که از حق بگذرد راهش تنگ (و سخت) باشد.
غررالحکم ، باب حق

حدیث - 3517

امام علی علیه السلام می فرمایند:
کسی که با حق بجنگد هر چه دارد از او گرفته شود.
غررالحکم ، باب حق

حدیث - 3518

امام علی علیه السلام می فرمایند:
کسی که با حق دشمنی کند حق بر زمینش زند،
غررالحکم ، باب حق

حدیث - 3519

امام علی علیه السلام می فرمایند:
نسبت به حق سخاوتمند و در مورد باطل بخیل باش،
غررالحکم ، باب حق

حدیث - 3520

امام علی علیه السلام می فرمایند:
آشنا و دانا به حق باش و بدان عمل کن تا خدای سبحان نجات و رستگاری
ات دهد،
غررالحکم ، باب حق

حدیث - 3521

امام علی علیه السلام می فرمایند:
چگونه شیرینی ایمان را دریابد کسی که حق را دشمن می دارد.

غررالحکم ، باب حق

حدیث - 3522

امام علی علیه السلام می فرمایند:

اندکی از حق ، باطل بسیار را دفع کند ، همان گونه که کمی از آتش، هیزم
بسیار را بسوزاند.

غررالحکم ، باب حق

حدیث - 3523

امام علی علیه السلام می فرمایند:

حق را بگوئید تا غنیمت یابید ، و از باطل خموش باشید تا سالم بمانید.
غررالحکم ، باب حق

حدیث - 3524

امام علی علیه السلام می فرمایند:

جدا شو از کسی که از حق جدا شده و به راه دیگری رفته است و او را با
آنچه برای خود انتخاب کرده و بدان راضی گشته است واگذار.
غررالحکم ، باب حق

حدیث - 3525

امام علی علیه السلام می فرمایند:
نیکبختی در ملازمت با حق است.
غررالحکم ، باب حق

حدیث - 3526

امام علی علیه السلام می فرمایند:
غرض و هدف کسی که بر حق است رفتن به راه راست است.
غررالحکم ، باب حق

حدیث - 3527

امام علی علیه السلام می فرمایند:
بازگشت تو به سوی حق اگر چه موجب رنج و تعب تو گردد، بهتر از راحتی
و آسایش تو با ملازمت باطل است.
غررالحکم ، باب حق

حدیث - 3528

امام علی علیه السلام می فرمایند:
بازگشت تو به حق بهتر از ادامه دادن راه باطل است.

غررالحكم ، باب حق

حدیث - 3529

امام علی علیه السلام می فرمایند:

ملازم حق باش تا تو را در منزلگاه های طرفداران حق فرود آورد در آن روزی که جز به حق حکم نشود.

غررالحكم ، باب حق

حدیث - 3530

امام علی علیه السلام می فرمایند:

بر مرکب حق سوار شو اگر چه با خواسته ات مخالف باشد و آخرت را به دنیا بفروش.

غررالحكم ، باب حق

حدیث - 3531

امام علی علیه السلام می فرمایند:

ملازم حق باشید تا رستگاری ملازم شما گردد.

غررالحكم ، باب حق

حدیث - 3532

امام علی علیه السلام می فرمایند:

بشناسید حق کسی که حق شما را می شناسد، کوچک باشد یا بزرگ ، از
نظر رتبه پست باشد یا بلند.
غررالحکم ، باب حق

حدیث - 3533

امام علی علیه السلام می فرمایند:

حق، آشکار و روشن است و از نیاز داشتن به یاری دادن و انکار و جدال
دور و منزّه است.
غررالحکم ، باب حق

حدیث - 3534

امام علی علیه السلام می فرمایند:

حق، وسیله نجاتی است برای کسی که بدان عمل کند.
غررالحکم ، باب حق

حدیث - 3535

امام علی علیه السلام می فرمایند:

حق، شمشیری است در برابر اهل باطل.

غررالحکم ، باب حق

حدیث - 3536

امام علی علیه السلام می فرمایند:

یاری دادن و همیاری برای اقامه حق و برپا داشتن آن ، ادای امانت و دینداری است.

غررالحکم ، باب حق

حدیث - 3537

امام علی علیه السلام می فرمایند:

حق، برای پیروی شایسته تر است.

غررالحکم ، باب حق

حدیث - 3538

امام علی علیه السلام می فرمایند:

کسی که به جنگ حق برود شکست خورده است.

غررالحکم ، باب حق

حدیث - 3539

امام علی علیه السلام می فرمایند:
کسی که به خاطر حق مغلوب شده (در حقیقت) غالب است.
غررالحکم ، باب حق

حدیث - 3540

امام علی علیه السلام می فرمایند:
حق آشکارترین راه هاست.
غررالحکم ، باب حق

حدیث - 3541

امام علی علیه السلام می فرمایند:
حق، نیرومندترین پشتیبان است، (یعنی همان حقانیت صاحب حق
نیرومندترین پشتیبان او است)
غررالحکم ، باب حق

حدیث - 3542

امام علی علیه السلام می فرمایند:
حق، بهترین راه هاست.

غرالحکم ، باب حق

حدیث - 3543

امام علی علیه السلام می فرمایند:

حق، شمشیری است برنده.

غرالحکم ، باب حقوق

حدیث - 3544

امام علی علیه السلام می فرمایند:

مؤمن نیست مگر بردبار و مهربان.

غرالحکم ، باب حلم

حدیث - 3545

امام علی علیه السلام می فرمایند:

کسی که حلم ندارد علم ندارد.

غرالحکم ، باب حلم

حدیث - 3546

امام علی علیه السلام می فرمایند:

در عقلی که مقرون به حلم نباشد خیر و خوبی نیست.

غررالحکم ، باب حلم

حدیث - 3547

امام علی علیه السلام می فرمایند:

کسی که از سر چشمه و آشامیدنگاه علم و دانش سیراب شده باشد ، جامه

حلم و بردباری به تن کند.

غررالحکم ، باب حلم

حدیث - 3548

امام علی علیه السلام می فرمایند:

بردبار کسی نیست که به خاطر عجز و ناتوانی خاموش شده و سر به زیر

گردد و هر گاه قدرت و توان یافت انتقام بگیرد ، بلکه حلیم واقعی کسی است

که هر گاه توانا باشد در گذرد و بردباری بر همه کارهای او غالب و چیره باشد.

غررالحکم ، باب حلم

حدیث - 3549

امام علی علیه السلام می فرمایند:
بر تو باد به بردباری که آن خلق و خویی پسندیده است.
غررالحکم ، باب حلم

حدیث - 3550

امام علی علیه السلام می فرمایند:
خشم و تندی را با بردباری پاسخ دهید تا سرانجامتان را در هر کاری
پسندیده گردانید.
غررالحکم ، باب حلم

حدیث - 3551

امام علی علیه السلام می فرمایند:
هر گاه خشم بر تو مسلط شد ، با بردباری و وقار خود بر آن غلبه کن. (و آن
را تحت فرمان خود گیر)
غررالحکم ، باب حلم

حدیث - 3552

امام علی علیه السلام می فرمایند:

هنگامی که از مقابله با نادان حلم ورزی و بردباری کنی میدان پاسخ او را باز
گذارده ای.

غررالحکم ، باب حلم

حدیث - 3553

امام علی علیه السلام می فرمایند:

اگر بردبار نیستی ، خود را همچون بردباران و به صورت آنان در آور ، زیرا
کم است که کسی خود را به مردمی شبیه سازد جز آنکه نزدیک شود که در
زمره آنان در آید.

غررالحکم ، باب حلم

حدیث - 3554

امام علی علیه السلام می فرمایند:

سزاوار خواری است کسی که دوستی احمقان را غنیمت داند.

غررالحکم ، باب حماقت

حدیث - 3555

امام علی علیه السلام می فرمایند:
هیچ دردی دردناک تر از حماقت نیست.
غررالحکم ، باب حماقت

حدیث - 3556

امام علی علیه السلام می فرمایند:
احمق را تعظیم نکن اگر چه (در نظر مردمان) بزرگ باشد.
غررالحکم ، باب حماقت

حدیث - 3557

امام علی علیه السلام می فرمایند:
دوستی با مردمان احمق از بین می رود همان گونه که سراب از بین می رود
و بر طرف شود همان گونه که مه (و ابرهای نازک روی زمین) بر طرف گردد.
غررالحکم ، باب حماقت

حدیث - 3558

امام علی علیه السلام می فرمایند:

دوستی کردن با احمق همچون درخت آتشی است که هر قسمتی از آن
قسمت دیگر را می خورد.
غررالحکم ، باب حماقت

حدیث - 3559

بر شما باد به ملازمت انگیزه های حق و حقیقت و بیرهیزید از باطل های
محال.
غررالحکم ، باب حق

حدیث - 3560

امام علی علیه السلام می فرمایند:
شافع مردمان (در روز جزا) عمل کردن به حق و ملازمت با صداقت و راستی
است.
غررالحکم ، باب حق

حدیث - 3561

امام علی علیه السلام می فرمایند:
اساس حکمت ملازم بودن با حق و فرمانبرداری از حق دارنده است.
غررالحکم ، باب حق

حدیث - 3562

امام علی علیه السلام می فرمایند:

خدا رحمت کند هر کس که حق را زنده کند و باطل را بمیراند ، ستم را سرکوب و عدل و داد را بر پا دارد.
غررالحکم ، باب حق

حدیث - 3563

امام علی علیه السلام می فرمایند:

حق که زیان به بار آورد بهتر است از باطلی که شادمانی آرد.
غررالحکم ، باب حق

حدیث - 3564

امام علی علیه السلام می فرمایند:

مخالفت کن با کسی که با رفتن به سوی نا حق ، با حق مخالفت کرده و او را با آنچه برای خود پسندیده واگذار.
غررالحکم ، باب حق

حدیث - 3565

امام علی علیه السلام می فرمایند:

با روی گردندان از حق گمراهی آید.

غررالحکم ، باب حق

حدیث - 3566

امام علی علیه السلام می فرمایند:

کسی که حجّت و دلیل آورد به وسیله حق پشت خود محکم و قوی کند (و اگر دلیل او حق نباشد قوی پشت نباشد)

غررالحکم ، باب حق

حدیث - 3567

امام علی علیه السلام می فرمایند:

هر گاه خداوند بنده ای را گرامی بدارد او را در راه بر پا داشتن حق کمک دهد.

غررالحکم ، باب حق

حدیث - 3568

امام علی علیه السلام می فرمایند:

نزدیکترین بندگان به خدای تعالی کسی است که به حق گویاتر باشد اگر چه به زیان او باشد و عمل او به حق از همه بهتر باشد اگر چه آن را خوش ندارد.

غررالحکم ، باب حق

حدیث - 3569

امام علی علیه السلام می فرمایند:

شبیه ترین مردم به پیامبران کسی است که به حق گویاتر و در عمل به آن
بردبارتر باشد.

غرالحکم ، باب حق

حدیث - 3570

امام علی علیه السلام می فرمایند:

برترین عملها ملازم بودن با حق است.

غرالحکم ، باب حق

حدیث - 3571

امام علی علیه السلام می فرمایند:

خردمندترین مردم کسی است که در برابر حق تسلیم گردد، و از مقاومت
خویش در برابر آن بگذرد، و به وسیله حق (و تسلیم شدن در برابر آن) عزیز
گردد و اقامه حق و برپا داشتن آن و نیکو انجام دادن آن را سبک نشمارد.

غرالحکم ، باب حق

حدیث - 3572

امام علی علیه السلام می فرمایند:
راست ترین گفتارها آن است که با حق مطابق باشد.
غررالحکم ، باب حق

حدیث - 3573

امام علی علیه السلام می فرمایند:
آگاه باشید که به راستی هر کس که حق سودش ندهد باطل زیانش رساند ،
و کسی که هدایت او را به راه راست در نیاورد ، گمراهی او را به سوی هلاکت
و نابودی کشاند.
غررالحکم ، باب حق

حدیث - 3574

امام علی علیه السلام می فرمایند:
مدارا کردن با احمق از سخت ترین رنج ها است.
غررالحکم ، باب حماقت

حدیث - 3575

امام علی علیه السلام می فرمایند:

از نشانه های احمق تلون زیاد او در کارها است.

غرالحکم ، باب حماقت

حدیث - 3576

امام علی علیه السلام می فرمایند:

بریدن و فاصله گرفتن از احمق دور اندیشی است.

غرالحکم ، باب حماقت

حدیث - 3577

امام علی علیه السلام می فرمایند:

هر بیچارگی و هر فقری را می شود بست و برطرف کرد ، جز بیچارگی و

فقر حماقت و نادانی را.

غرالحکم ، باب حماقت

حدیث - 3578

امام علی علیه السلام می فرمایند:

دوست احمق (پیوسته) در رنج است.

غرالحکم ، باب حماقت

حدیث - 3579

امام علی علیه السلام می فرمایند:

حماقت مرد در سه چیز شناخته شود: در سخن گفتنش در جایی که به کار او نیاید (و به او مربوط نیست) و پاسخ دادنش از چیزی که از او نپرسیده اند و بی باکی و تهور او در کارها.
غررالحکم ، باب حماقت

حدیث - 3580

امام علی علیه السلام می فرمایند:

دوری احمق بهتر از نزدیکی او است و سکوتش بهتر از سخن گفتن است.
غررالحکم ، باب حماقت

حدیث - 3581

امام علی علیه السلام می فرمایند:

حماقت ، زیانبارترین چیز است.
غررالحکم ، باب حماقت

حدیث - 3582

امام علی علیه السلام می فرمایند:

آدم احمق به خوار شدن نیز نیکو نگردد ، و از نقصان و زیان نیز جدا نشود.
غررالحکم ، باب حماقت

حدیث - 3583

امام علی علیه السلام می فرمایند:
حماقت ، دردی است بی درمان و بیماری است درمان نشدنی.
غررالحکم ، باب حماقت

حدیث - 3584

امام علی علیه السلام می فرمایند:
بیرهیز از دوستی با احمق که به نظر خودش می خواهد به تو سودی برساند
ولی زیان می زند و تو را ناراحت می کند و خودش می پندارد که خوشحال و
شادمانت کرده است.
غررالحکم ، باب حماقت

حدیث - 3585

امام علی علیه السلام می فرمایند:
از آدم احمق بیرهیز که مدارا کردن تو را به رنج اندازد و موافقت و همراهی
با او تو را به هلاکت دچار سازد ، مخالفت با او تو را بیازارد ، همراهی و
مصاحبتش برای تو وبال و عذابی به بار آورد.
غررالحکم ، باب حماقت

حدیث - 3586

امام علی علیه السلام می فرمایند:

آدم احمق در شهر خود نیز غریب و میان عزیزان نیز خوار است.

غررالحکم ، باب حماقت

حدیث - 3587

امام علی علیه السلام می فرمایند:

آدم احمق به خوار شدن نیز نیکو نگردد.

غررالحکم ، باب حماقت

حدیث - 3588

امام علی علیه السلام می فرمایند:

حماقت (و آدم احمق) در وطن نیز در غربت است. (زیرا رفتار احمق چنان

است که همه از او تنفر دارند)

غررالحکم ، باب حماقت

حدیث - 3589

امام علی علیه السلام می فرمایند:

حماقت، فضولی (دخالت های بیجا در کار دیگران و سخنان نابجا) به بار
آرد.

غررالحکم ، باب حماقت

حدیث - 3590

امام علی علیه السلام می فرمایند:

برای مؤمن شایسته است که از خدا شرم کند هر گاه اندیشه ای مستمر در
غیر فرمانبرداری خدا او را فرا گیرد.

غررالحکم ، باب حیا

حدیث - 3591

امام علی علیه السلام می فرمایند:

هیچ یک از شما نباید شرم کند از این که هر گاه از او چیزی را پرسند که
نمی داند ، از این که بگوید : نمی دانم.

غررالحکم ، باب حیا

حدیث - 3592

امام علی علیه السلام می فرمایند:

سه چیز است که نباید از آنها شرم کرد : خدمت کردن به میهمان ، برخاستن
انسان از جایگاه خود برای پدر و آموزگار ، و طلب حق اگر چه اندک باشد.

غررالحکم ، باب حیا

حدیث - 3593

امام علی علیه السلام می فرمایند:

کسی که از روی مردم پروا و پرهیز نداشته باشد از خدای سبحان پروایی ندارد.

غررالحکم ، باب حیا

حدیث - 3594

امام علی علیه السلام می فرمایند:

کسی که حیا و شرمش سبب انصاف او با تو نگردد ، دین و آیینش نتواند او را به انصاف با تو وادار کند.

غررالحکم ، باب حیا

حدیث - 3595

امام علی علیه السلام می فرمایند:

کسی که از گفتن سخن حق شرم کند چنین کسی احمق و نادان است.

غررالحکم ، باب حیا

حدیث - 3596

امام علی علیه السلام می فرمایند:

کسی که شرمش کم باشد پارسایی اش کم است.
غررالحکم ، باب حیا

حدیث - 3597

امام علی علیه السلام می فرمایند:
نهایت شرم آن است که انسان از خود شرم کند.
غررالحکم ، باب حیا

حدیث - 3598

امام علی علیه السلام می فرمایند:
بر تو باد به حیا و شرم که سر آغاز نجابت و بزرگواری است.
غررالحکم ، باب حیا

حدیث - 3599

امام علی علیه السلام می فرمایند:
پر رویی و بی شرمی سر آغاز بدی و شرّ است.
غررالحکم ، باب حیا

حدیث - 3600

امام علی علیه السلام می فرمایند:

بر شما باد به میانه روی در خوراکی ها که این کار از اسراف دورتر، و برای
تندرستی بهتر و برای انجام عبادت کمک کار بهتری است.

غرالحکم ، باب خوردن

حدیث - 3601

امام علی علیه السلام می فرمایند:

کسی که در خوردن به اندک اکتفا کند تندرستی او بسیار و اندیشه اش
شایسته باشد.

غرالحکم ، باب خوردن

حدیث - 3602

امام علی علیه السلام می فرمایند:

همچون زنبور عسل باش که چون می خورد (گل و گیاه) را پاکیزه می
خورد، و چون وا می گذارد (عسل) پاک به جا می نهد، و چون بر چوبی (و
شاخه ای) بنشیند آن را نشکند.

غرالحکم ، باب خوردن

حدیث - 3603

امام علی علیه السلام می فرمایند:

کم خوردن غذا برای نفس انسانی گرامی تر، و برای تندرستی پایدارتر است.

غرالحکم ، باب خوردن

حدیث - 3604

امام علی علیه السلام می فرمایند:
خوراکت را کم کن تا بیماری را کم کنی.
غررالْحکم ، باب خوردن

حدیث - 3605

امام علی علیه السلام می فرمایند:
سماجت و پافشاری کردن (در سؤال) خوشرویی به جای نگذارد.
غررالْحکم ، باب خوش رویی

حدیث - 3606

امام علی علیه السلام می فرمایند:
روی شکفته بهتر است از ترش روی بخشنده.
غررالْحکم ، باب خوش رویی

حدیث - 3607

امام علی علیه السلام می فرمایند:
کسی که از بذل روی خوشش به تو بخل ورزد ، بخششی به تو نخواهد کرد.
غررالْحکم ، باب خوش رویی

حدیث - 3608

امام علی علیه السلام می فرمایند:
بر تو باد به گشاده رویی که آن کمند محبت است.
غررالحکم ، باب خوش رویی

حدیث - 3609

امام علی علیه السلام می فرمایند:
دور اندیش هیچگاه از نظر شخصی که صاحب رأیی محکم و صائب است بی
نیاز نخواهد بود. (و همیشه در کارها از نظر چنین افرادی استفاده می کند).
غررالحکم ، باب دور اندیشی

حدیث - 3610

امام علی علیه السلام می فرمایند:
شخص دور اندیش در هنگام نزول بلا و گرفتاری حیرت زده و سر در گم
نمی شود.
غررالحکم ، باب دور اندیشی

حدیث - 3611

امام علی علیه السلام می فرمایند:

شکبایی بر حق نکند جز دور اندیش خردمند.

غررالحکم ، باب دور اندیشی

حدیث - 3612

امام علی علیه السلام می فرمایند:

عزم و تصمیمی که دور اندیشی در آن نباشد خیری در آن نیست.

غررالحکم ، باب دور اندیشی

حدیث - 3613

امام علی علیه السلام می فرمایند:

از دور اندیشی است توقف در برابر (عمل یا هر چیز) شبهه ناک.

غررالحکم ، باب دور اندیشی

حدیث - 3614

امام علی علیه السلام می فرمایند:

از برترین جوانمردی است نگه‌داری کردن و حفاظت از دور اندیشی.

غررالحکم ، باب دور اندیشی

حدیث - 3615

امام علی علیه السلام می فرمایند:

آدم دور اندیش در هر کاری برتری خاصی دارد.
غرالحکم ، باب دور اندیشی

حدیث - 3616

امام علی علیه السلام می فرمایند:
کسی که دور اندیشی او را مقدّم ندارد (و به آقایی نرساند) عجز و ناتوانی او را به عقب اندازد.
غرالحکم ، باب دور اندیشی

حدیث - 3617

امام علی علیه السلام می فرمایند:
کسی که دور اندیشی او اندک باشد تصمیم و عزمش سست و ضعیف خواهد بود.
غرالحکم ، باب دور اندیشی

حدیث - 3618

امام علی علیه السلام می فرمایند:
کسی که تصمیم خود را اظهار کند دور اندیشی خود را باطل کرده و از بین برده است.
غرالحکم ، باب دور اندیشی

حدیث - 3619

کسی که دور اندیشی را از دست دهد بی باک و متهور شود (و تهور او را به هلاکت اندازد).

غرالحکم ، باب دور اندیشی

حدیث - 3620

امام علی علیه السلام می فرمایند:

کسی که با دور اندیشی مخالفت کند نابود شود.

غرالحکم ، باب دور اندیشی

حدیث - 3621

امام علی علیه السلام می فرمایند:

کمال دور اندیشی به اصلاح در آوردن مخالفان و مدارا کردن با دشمنان است.

غرالحکم ، باب دور اندیشی

حدیث - 3622

امام علی علیه السلام می فرمایند:
اسلحه دور اندیش پشت گرم کردن (و پشت قوی کردن) است.
غررالحکم ، باب دور اندیشی

حدیث - 3623

امام علی علیه السلام می فرمایند:
میوه دور اندیشی سلامت (و تندرستی) است.
غررالحکم ، باب دور اندیشی

حدیث - 3624

امام علی علیه السلام می فرمایند:
آفت انسان شجاع و دلیر آن است که دور اندیشی را ضایع کند (و در نظر
نگیرد).
غررالحکم ، باب دور اندیشی

حدیث - 3625

امام علی علیه السلام می فرمایند:

هنگامی که عزم و اراده ، با دور اندیشی همراه شد سعادت و نیکبختی کامل گردد.

غرالحکم ، باب دور اندیشی

حدیث - 3626

امام علی علیه السلام می فرمایند:

به راستی دور اندیش کسی است که همه سرگرمی اش به خودش باشد (و به دیگران نپردازد) و همه اندویش برای دین و آیینش باشد، و همه تلاش و کوشش را برای آخرتش به کار برد.

غرالحکم ، باب دور اندیشی

حدیث - 3627

امام علی علیه السلام می فرمایند:

به راستی که دور اندیشی همانا پیروی و اطاعت خدا و نافرمانی نفس (سرکش است)

غرالحکم ، باب دور اندیشی

حدیث - 3628

امام علی علیه السلام می فرمایند:

دور اندیش ترین مردم کسی است که بردباری و عاقبت نگری در کارها ، جامه زیرین و رویین او (یعنی ملازم او) باشد.

غررالحکم ، باب دور اندیشی

حدیث - 3629

امام علی علیه السلام می فرمایند:

دور اندیش ترین مردم کسی است که با داشتن پشتیبان و مدد کار بسیار ، باز هم احتمال و توهم ناتوانی را مدّ نظر داشته باشد.

غررالحکم ، باب دور اندیشی

حدیث - 3630

امام علی علیه السلام می فرمایند:

دور اندیش ترین مردم کسی است که کار دنیای خود را آسان بگیرد.

غررالحکم ، باب دور اندیشی

حدیث - 3631

امام علی علیه السلام می فرمایند:

دور اندیش ترین مردم کسی است که به وعده خود عمل کند ، و کار امروز را به فردا نیندازد.

غررالحکم ، باب دور اندیشی

حدیث - 3632

امام علی علیه السلام می فرمایند:

دور اندیش کسی است که در مورد عقوبت و کیفر دادن به هنگام تسلط خشم آن را به تأخیر اندازد، ولی در مورد پاداش احسان و نیکی ، شتاب کند به خاطر آنکه فرصت توانایی را غنیمت بشمارد.
غررالحکم ، باب دور اندیشی

حدیث - 3633

امام علی علیه السلام می فرمایند:

دور اندیش کسی است که چون نعمت رو آورد ، شکر آن را به جای آرد، و چون برگردد و پشت کند صبر کند و آن را فراموش کند (و فکر خود را بیهوده به نعمت از دست رفته مشغول نکند).
غررالحکم ، باب دور اندیشی

حدیث - 3634

امام علی علیه السلام می فرمایند:

دور اندیش کسی است که برای دوستی خود ، انتخاب کند (و بدون تأمل و دقت کسی را به دوستی نگیرد) زیرا انسان به دوست خود سنجیده شود.
غررالحکم ، باب دور اندیشی

حدیث - 3635

امام علی علیه السلام می فرمایند:

دور اندیش کسی است که بخشش کند بدانچه در دست او است ، و کار امروز را به فردا نیندازد.

غررالحکم ، باب دور اندیشی

حدیث - 3636

امام علی علیه السلام می فرمایند:

دور اندیشی نظر افکندن به عاقبت و سرانجام کارها ، و مشاوره (و رایزنی) با خردمندان است.

غررالحکم ، باب دور اندیشی

حدیث - 3637

امام علی علیه السلام می فرمایند:

دور اندیش کسی است که نعمت خداوند او را از عمل برای آخرت سرگرم نسازد.

غررالحکم ، باب دور اندیشی

حدیث - 3638

امام علی علیه السلام می فرمایند:

دور اندیش کسی است که از ولخرجی و تبذیر پرهیزد ، و اسرافکاری را خوش ندارد.

غررالحکم ، باب دور اندیشی

حدیث - 3639

امام علی علیه السلام می فرمایند:

دور اندیش کسی است که دنیا را به خاطر آخرت واگذارد.

غررالحکم ، باب دور اندیشی

حدیث - 3640

امام علی علیه السلام می فرمایند:

دور اندیشی و فضیلت انسان ، در صبر و بردباری است.

غررالحکم ، باب دور اندیشی

حدیث - 3641

امام علی علیه السلام می فرمایند:

دور اندیشی ، در کارها پشت خود را به سختی محکم کردن (و به شدت احتیاط نمودن) است.

غررالحکم ، باب دور اندیشی

حدیث - 3642

امام علی علیه السلام می فرمایند:

دور اندیشی سرمایه است.

غررالحکم ، باب دور اندیشی

حدیث - 3643

امام علی علیه السلام می فرمایند:

با کافر دوستی نکنید و با نادان مصاحبت و همراهی ننمایید.

غررالحکم ، باب حب و دوستی

حدیث - 3644

امام علی علیه السلام می فرمایند:

گوهر دوستی خود را به کسی که وفا ندارد نبخش. (و با او دوستی مکن).

غررالحکم ، باب حب و دوستی

حدیث - 3645

امام علی علیه السلام می فرمایند:

دوستی کن با دوست خود تا تو را دوست بدارد ، و به او اکرام کن تا تو را اکرام کند ، و او را بر خویش مقدم دار تا او نیز تو را بر خود و خاندانش مقدم دارد.

غررالحکم ، باب حب و دوستی

حدیث - 3646

امام علی علیه السلام می فرمایند:

کسی که ما را دوست می دارد باید جامه بلاء و گرفتاری را آماده و مهیا سازد.

غررالحکم ، باب حب و دوستی

حدیث - 3647

امام علی علیه السلام می فرمایند:

کسی که مبنای دوستی اش در راه خدا نباشد از او پرهیز کن که دوستی او پستی است و مصاحبت با او شوم است.

غررالحکم ، باب حب و دوستی

حدیث - 3648

امام علی علیه السلام می فرمایند:

کسی که به خاطر کاری با تو دوستی کند ؛ با انجام شدن آن کار ، از تو روی بگرداند.

غررالحکم ، باب حب و دوستی

حدیث - 3649

امام علی علیه السلام می فرمایند:

کسی که تو را دوست دارد (از کارهای نا پسند) بازت دارد.

غررالحکم ، باب حب و دوستی

حدیث - 3650

امام علی علیه السلام می فرمایند:

هر دوستی و محبتی که پایه اش بر چیزی غیر از ذات مبارک خدای متعال
پی ریزی شده باشد گمراهی است و تکیه بر آن محال است.

غررالحکم ، باب حب و دوستی

حدیث - 3651

امام علی علیه السلام می فرمایند:

در تنگی و سختی ، درستی و نیکویی دوستی آشکار گردد.
غررالحکم ، باب حب و دوستی

حدیث - 3652

امام علی علیه السلام می فرمایند:
درستی دوستی از گرامی داشتن عهد و پیمان است (چون دوستی نیز پیمانی
است و باید آن را گرامی داشت).
غررالحکم ، باب حب و دوستی

حدیث - 3653

امام علی علیه السلام می فرمایند:
اساس عقل و خرد دوستی کردن با مردم است.
غررالحکم ، باب حب و دوستی

حدیث - 3654

امام علی علیه السلام می فرمایند:
با دوستی کردن محبت (قلبی) خواهد بود.
غررالحکم ، باب حب و دوستی

حدیث - 3655

امام علی علیه السلام می فرمایند:

وقتی دوستی ثابت و پا بر جا شد تعاون و کمک دادن به یکدیگر لازم شود.

غررالْحکم ، باب حب و دوستی

حدیث - 3656

امام علی علیه السلام می فرمایند:

با دوستی کردن و احسان رشته های محبت محکم و استوار شود.

غررالْحکم ، باب حب و دوستی

حدیث - 3657

امام علی علیه السلام می فرمایند:

وقتی کسی (یا چیزی) را دوست داشتی زیاده روی نکن (که هر چیزی را

حدّی و اندازه ای است).

غررالْحکم ، باب حب و دوستی

حدیث - 3658

امام علی علیه السلام می فرمایند:

اگر نسبت به دوست خود قرار و آرامش پیدا کردی (همه اسرار و احوال خود را در اختیار او مگذار) و جنبه احتیاط را در کار او نگه دار ، و از اسرار خود نگه دار آنچه را که ممکن است هنگامی از فاش کردن آن پشیمان شوی.

غررالْحکم ، باب حب و دوستی

حدیث - 3659

امام علی علیه السلام می فرمایند:

دوستی مردمان بدکار از هر دوستی دیگری زودتر بریده و منقطع گردد.

غررالْحکم ، باب حب و دوستی

حدیث - 3660

امام علی علیه السلام می فرمایند:

به راستی که دوستی را زبان اظهار کند ، ولی محبت را چشمان.

غررالْحکم ، باب حب و دوستی

حدیث - 3661

امام علی علیه السلام می فرمایند:

شایسته ترین کس برای دوست داشتن تو کسی است که تو را دشمن نداشته باشد.

غررالْحکم ، باب حب و دوستی

حدیث - 3662

امام علی علیه السلام می فرمایند:
سودمندترین گنج ها محبت و دوستی دلهاست.
غررالْحکم ، باب حب و دوستی

حدیث - 3663

امام علی علیه السلام می فرمایند:
بپرهیز از این که دشمنان خدا را دوست بداری یا دوستی خود را برای کسانی
جز اولیای خدا خالص گردانی ، که به راستی هر کس مردمی را دوست بدارد با
آنها محشور گردد.
غررالْحکم ، باب حب و دوستی

حدیث - 3664

امام علی علیه السلام می فرمایند:
دوست بدار در راه خدا آن کس را که در راه اصلاح دین با تو می ستیزد ، و
برای تو یقین نیکو کسب کند.
غررالْحکم ، باب حب و دوستی

حدیث - 3665

امام علی علیه السلام می فرمایند:
دوستی خود را گرامی دار و پیمان خود را حفظ کن.
غررالحکم ، باب حب و دوستی

حدیث - 3666

امام علی علیه السلام می فرمایند:
دوستی در راه خدا نزدیک ترین خویشی است.
غررالحکم ، باب حب و دوستی

حدیث - 3667

امام علی علیه السلام می فرمایند:
صبح زود برخیزید (و سحر خیز) باشید که برکت در آن است و مشاوره و مشورت کنید که پیروزی و رستگاری در مشورت است.
غررالحکم ، باب سحرخیزی

حدیث - 3668

امام علی علیه السلام می فرمایند:
سر مستی ، نعمت را برباید و عقوبت و عذاب به بار آورد.

غررالْحکم ، باب سرمستی

حدیث - 3669

امام علی علیه السلام می فرمایند:

از کینه توزی دل ها و دشمنی داشتن در سینه ها و پشت کردن به یکدیگر و یاری ندادن و دستگیری نکردن از همدیگر ، دوری و اجتناب کنید، تا زمام امور خود را به دست گیرید.

غررالْحکم ، باب کینه

حدیث - 3670

امام علی علیه السلام می فرمایند:

به راستی عاقل و خردمند کسی است که کینه ها (ی مردم) را از دل بیرون کرده باشد.

غررالْحکم ، باب کینه

حدیث - 3671

امام علی علیه السلام می فرمایند:

خود را نگهدارید از تندی بخل و کینه و خشم و حسد و برای مبارزه با هر یک از آنها ابزار و سلاح لازم را تهیه کنید که به وسیله آن ابزار با آنها بجنگید و از آن جمله است : اندیشه کردن در سر انجام کار ، جلوگیری از پستی و رذالت ، طلب فضیلت ، صلاح آخرت ، و ملازم بودن با حلم و بردباری.

غرالحکم ، باب کینه

حدیث - 3672

امام علی علیه السلام می فرمایند:

دنیا کوچکتر و حقیرتر و کمتر از آن است که از کینه ها پیروی شود، (و آدمی
به دنبال کینه توزی برود)
غرالحکم ، باب کینه

حدیث - 3673

امام علی علیه السلام می فرمایند:

برای ورع و پارسایی گرسنه ماندن کمک کار خوبی است.
غرالحکم ، باب گرسنگی

حدیث - 3674

امام علی علیه السلام می فرمایند:

گرسنه ماندن کمک کار خوبی برای مبارزه با سرمست شدن و شکستن
عاداتهای ناپسند است.
غرالحکم ، باب گرسنگی

حدیث - 3675

امام علی علیه السلام می فرمایند:
گرسنگی را نان خورش خود قرار ده ، و خود را به قناعت مؤدّب.
غررالحکم ، باب گرسنگی

حدیث - 3676

امام علی علیه السلام می فرمایند:
گرسنگی بهتر از فروتنی (در برابر ثروتمندان و مال اندوزان برای لقمه نانی)
است.
غررالحکم ، باب گرسنگی

حدیث - 3677

امام علی علیه السلام می فرمایند:
گریه بنده از ترس خدا، گناهان را پاک کند.
غررالحکم ، باب گریه

حدیث - 3678

امام علی علیه السلام می فرمایند:
گریه از ترس خدا کلید رحمت (حق تعالی) است.

غررالحکم ، باب گریه

حدیث - 3679

امام علی علیه السلام می فرمایند:

گریه از ترس خدا دل را نورانی کند، و از بازگشت به گناه نگهداری کند.

غررالحکم ، باب گریه

حدیث - 3680

امام علی علیه السلام می فرمایند:

گریه از ترس خدا به خاطر کاری که سبب دور شدن از خدا است عبادت عارفان است.

غررالحکم ، باب گریه

حدیث - 3681

امام علی علیه السلام می فرمایند:

گریستن خوی مشفقان (دلسوزان اصلاح خویش) است.

غررالحکم ، باب گریه

حدیث - 3682

رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم می فرمایند:

چهارکس را خداوند دشمن می دارد ، فروشنده قسم خور ، فقیر متکبر ، پیر
زناکار و پیشوای ستمگر.

نهج الفصاحه ، حدیث - 253

حدیث - 3683

امام علی علیه السلام می فرمایند:
قُرِنَتِ الْهَيْبَةُ بِالْخَبِيَّةِ وَالْحَيَاءُ بِالْحِرْمَانِ وَالْفُرْصَةُ تَمُرُّ مَرَّ السَّحَابِ فَاَنْتَهَزُوا
فُرْصَ الْخَيْرِ؛

ترس با نا امیدی ، و شرم با محرومیت همراه است ، و فرصت ها چون ابرها
می گذرند ، پس فرصت های نیک را غنیمت شمارید.

نهج البلاغه، حکمت 21

حدیث - 3684

امام علی علیه السلام می فرمایند:
مَنْ ضَيَّعَهُ الْأَقْرَبُ أُتِيحَ لَهُ الْأَبْعَدُ؛
کسی را که نزدیکانش واگذارند ، بیگانه او را پذیرا می گردد.

نهج البلاغه، حکمت 14

حدیث - 3685

امام علی علیه السلام می فرمایند:
إِذَا وَصَلَتْ إِلَيْكُمْ أَطْرَافُ النَّعَمِ فَلَا تُنْفَرُوا أَقْصَاهَا بِقِلَّةِ الشُّكْرِ؛

چون نشانه های نعمت پروردگار آشکار شد، با ناسپاسی نعمت ها را از خود دور نسازید.

نهج البلاغه، حکمت 13

حدیث - 3686

امام علی علیه السلام می فرمایند:

إِذَا قَدَرْتَ عَلَى عَدُوِّكَ فَاجْعَلِ الْعَفْوَ عَنْهُ شُكْرًا لِلْقُدْرَةِ عَلَيْهِ؛

اگر بر دشمنت دست یافتی ، بخشیدن او را شکرانه پیروزی قرار ده.

نهج البلاغه، حکمت 11

حدیث - 3687

امام علی علیه السلام می فرمایند:

خَالِطُوا النَّاسَ مُخَالَطَةً إِنْ مِتُّمْ مَعَهَا بَكُوا عَلَيْكُمْ وَإِنْ عِشْتُمْ حَنُّوا إِلَيْكُمْ؛

با مردم آن گونه معاشرت کنید ، که اگر مُردید بر شما اشک ریزند، و اگر

زنده ماندید ، با اشتیاق سوی شما آیند.

نهج البلاغه، حکمت 10

حدیث - 3688

امام علی علیه السلام می فرمایند:

إِذَا أَقْبَلْتَ الدُّنْيَا عَلَى أَحَدٍ أَعَارَتْهُ مَحَاسِنَ غَيْرِهِ وَإِذَا أَدْبَرْتَ عَنْهُ سَلَبَتْهُ

مَحَاسِنَ نَفْسِهِ؛

چون دنیا به کسی روی آورد ، نیکی های دیگران را به او عاریت دهد ، و چون از او روی برگرداند خوبی های او را نیز برمایند.

نهج البلاغه، حکمت 9

حدیث - 3689

امام علی علیه السلام می فرمایند:

سینه خردمند صندوق راز اوست و خوشرویی وسیله دوست یابی ، و شکیبایی ، گورستان پوشاننده عیب هاست . و یا فرمود : پرسش کردن وسیله پوشاندن عیب هاست ، و انسان از خود راضی ، دشمنان او فراوانند.

نهج البلاغه، حکمت 6

حدیث - 3690

امام علی علیه السلام می فرمایند:

الْعِلْمُ وَرِاثَةُ كَرِيمَةٍ وَالْآدَابُ حُلٌّ مُجَدِّدَةٌ وَالْفِكْرُ مِرَاةٌ صَافِيَةٌ؛

دانش، میراثی گرانها ، و آداب ، زیورهای همیشه تازه ، و اندیشه ، آیینی ای شفاف است.

نهج البلاغه، حکمت 5

حدیث - 3691

امام علی علیه السلام می فرمایند:

الْعَجْزُ آفَةٌ وَالصَّبْرُ شَجَاعَةٌ وَالزُّهْدُ ثَرَوَةٌ وَالْوَرَعُ جَنَّةٌ وَنِعَمَ الْقَرِينُ الرِّضَى؛

ناتوانی ، آفت و شکیبایی ، شجاعت و زهد ، ثروت و پرهیزکاری ، سپر نگره
دارنده است : و چه همنشین خوبی است راضی بودن و خرسندی .

نهج البلاغه، حکمت 4

حدیث - 3692

امام علی علیه السلام می فرمایند:

أُذْرَىٰ بِنَفْسِهِ مَنِ اسْتَشْعَرَ الطَّمَعَ وَ رَضِيَ بِالذُّلِّ مَنْ كَشَفَ عَنْ ضُرِّهِ وَ هَانَتْ عَلَيْهِ
نَفْسُهُ مَنْ أَمَرَ عَلَيْهَا لِسَانَهُ .

آن که جان را با طمع ورزی بیوشاند خود را پست کرده ، و آن که راز سختی
های خود را آشکار سازد خود را خوار کرده ، و آن که زبان را بر خود حاکم
کند خود را بی ارزش کرده است.

نهج البلاغه، حکمت 2

حدیث - 3693

امام علی علیه السلام می فرمایند:

كُنْ فِي الْفِتْنَةِ كَابِنِ اللَّبُونِ لَا ظَهْرَ فِيرُكَبَ وَلَا ضَرْعَ فَيُحْلَبُ؛

در فتنه ها چونان شتر دو ساله باش، نه پشتی دارد که سواری دهد و نه
پستانی تا او را بدوشند.

نهج البلاغه، حکمت 1

حدیث - 3694

امام علی علیه السلام می فرمایند:

چون بر دشمن ظفر یافتی ، عفو و گذشت را شکرانه پیروزیت قرار ده.

نهج البلاغه ، حکمت 10

حدیث - 3695

امام علی علیه السلام می فرمایند:

به راستی که دوستان خدا بیشتر از مردم دیگر به یاد او هستند و شکر و

سپاسشان از دیگران پا بر جا تر و صبر و شکیباییشان بر بلای او بزرگتر است.

غرالحکم ، باب معرفت خدا

حدیث - 3696

امام علی علیه السلام می فرمایند:

به راستی که علم خدای سبحان باطن ها و نهان ها را فرا گرفته و برون ها را

شماره کرده است.

غرالحکم ، باب معرفت خدا

حدیث - 3697

امام علی علیه السلام می فرمایند:

کسی در راه شناخت خداوند بر رأی خود و قیاس اعتماد و تکیه کند گمراه
شود و کارها بر او پراکنده شود.
غررالحکم ، باب معرفت خدا

حدیث - 3698

امام علی علیه السلام می فرمایند:
کسی که به خدا ایمان داشته باشد به او پناه برد.
غررالحکم ، باب معرفت خدا

حدیث - 3699

امام علی علیه السلام می فرمایند:
خدای سبحان را محترم شمارید و از محرّمات الهی پرهیز کنید و دوستانش
را دوست بدارید.
غررالحکم ، باب معرفت خدا

حدیث - 3700

امام علی علیه السلام می فرمایند:
هیچ گاه خود را در مقام نبرد با خدا قرار مده زیرا تو تاب کیفر او را نداری،
و از عفو و رحمت او بی نیاز نیستی.
غررالحکم ، باب معرفت خدا

حدیث - 3701

امام علی علیه السلام می فرمایند:

کسی که به خاطر خدای سبحان چیزی را واگذارد خداوند به جای آن، بهتر از آنچه را واگذارده به او بدهد.
غررالحکم ، باب معرفت خدا

حدیث - 3702

امام علی علیه السلام می فرمایند:

کسی که آرزومند خدا باشد نهایت امید و آرزوی خود را دریابد.
غررالحکم ، باب معرفت خدا

حدیث - 3703

امام علی علیه السلام می فرمایند:

کسی که با خدا کار خود را تباه کرده باشد با هیچ کس اصلاح نتواند کرد.
غررالحکم ، باب معرفت خدا

حدیث - 3704

امام علی علیه السلام می فرمایند:

کسی که با خدای سبحان به صلاح و درستی رفتار کرده باشد با هیچ کس
تباهی و فساد ندارد (و همگان او را گرامی دارند)
غررالحکم ، باب معرفت خدا

حدیث - 3705

امام علی علیه السلام می فرمایند:
کسی که دیدار خدای سبحان را دوست می دارد از دنیا کنده شده و جدا
گردد.
غررالحکم ، باب معرفت خدا

حدیث - 3706

امام علی علیه السلام می فرمایند:
خدای سبحان آفریدگان را به خاطر تنهایی خود نیافرید، و برای سود و نفعی
آنها را وادار به کار نکرد.
غررالحکم ، باب معرفت خدا

حدیث - 3707

امام علی علیه السلام می فرمایند:
خدای سبحان شما را بیهوده نیافریده و مهمل و نگذارده، و سرگردان در
گمراهی و نابینایی رها نکرده است.
غررالحکم ، باب معرفت خدا

حدیث - 3708

امام علی علیه السلام می فرمایند:

کسی که به خدا اعتماد و تکیه کند بی نیاز گردد.

غررالحکم ، باب معرفت خدا

حدیث - 3709

امام علی علیه السلام می فرمایند:

چگونه تباه شود کسی که خداوند کفیل و پابند او است.

غررالحکم ، باب معرفت خدا

حدیث - 3710

امام علی علیه السلام می فرمایند:

فرار کنید به سوی خدا (و از هر چیز به سوی او بگریزید) و از او (به سوی

چیز دیگری) فرار نکنید که به راستی او شما را دریابد و هرگز نمی توانید او را

درمانده کنید.

غررالحکم ، باب معرفت خدا

حدیث - 3711

امام علی علیه السلام می فرمایند:

بر تو باد که در همه کارها به خدا چنگ زنی که خداوند از هر چیز
نگهدارنده است.

غررالحکم ، باب معرفت خدا

حدیث - 3712

امام علی علیه السلام می فرمایند:

خوشا به حال کسی که مراقب پروردگار خویش است و از گناه خود بیمناک
است.

غررالحکم ، باب معرفت خدا

حدیث - 3713

امام علی علیه السلام می فرمایند:

چگونه نجات و رهایی یابد کسی که از خدا بگریزد (زیرا هر جا برود از آن
خدا است)

غررالحکم ، باب معرفت خدا

حدیث - 3714

امام علی علیه السلام می فرمایند:

آن کس که هدف و مقصودی جز خدا دارد تباه گشته.

غررالحکم ، باب معرفت خدا

حدیث - 3715

امام علی علیه السلام می فرمایند:

از دشمنان خدا جدایی شوید (و از آنها فاصله بگیرید) و با دوستان خدا پیوند کنید.

غررالحکم ، باب معرفت خدا

حدیث - 3716

امام علی علیه السلام می فرمایند:

کسی که در پناه خداست در امان و آسوده خاطر است، ولی دشمن او ترسان و بیمناک است.

غررالحکم ، باب معرفت خدا

حدیث - 3717

امام علی علیه السلام می فرمایند:

هر گاه دیدی خداوند تو را با خلق خود مأنوس و سرگرم ساخته و از ذکر خود رمانده است، آن وقت است که به راستی تو را مبعوض داشته است.

غررالحکم ، باب معرفت خدا

حدیث - 3718

امام علی علیه السلام می فرمایند:

هر گاه خداوند بنده ای را دوست بدارد او را به محبت خود سرگرمش سازد.

غرالحکم ، باب معرفت خدا

حدیث - 3719

امام علی علیه السلام می فرمایند:

به راستی که شما اگر رو آورید به خدا به خوبی و رستگاری رو آورده اید و

اگر روی بگردانید هم از او رو گردانده اید.

غرالحکم ، باب معرفت خدا

حدیث - 3720

امام علی علیه السلام می فرمایند:

در همه کارها خویشان را به معبود خود بسپار، که در این صورت به راستی

آن را به دژ محکمی سپرده ای.

غرالحکم ، باب معرفت خدا

حدیث - 3721

امام علی علیه السلام می فرمایند:

دستور نداده خداوند سبحان شما را مگر به چیز نیکو، و نهی نکرده است شما را مگر از چیز زشت،
غررالحکم ، باب معرفت خدا

حدیث - 3722

امام علی علیه السلام می فرمایند:
در شگفتم از کسی که در قدرت خدا تردید کند با این که آفریده او را می بیند،
غررالحکم ، باب معرفت خدا

حدیث - 3723

امام علی علیه السلام می فرمایند:
هر درونی در پیشگاه خدایی که نعمتهایش والاست، آشکار و ظاهر است.
غررالحکم ، باب معرفت خدا

حدیث - 3724

هر نیرومندی جز خدای سبحان ناتوان است.
غررالحکم ، باب معرفت خدا

حدیث - 3725

امام علی علیه السلام می فرمایند:
هر مالک و دارنده ای جز خدای سبحان مملوک است.
غررالحکم ، باب معرفت خدا

حدیث - 3726

امام علی علیه السلام می فرمایند:
هر غالبی جز خداوند مغلوب است.
غررالحکم ، باب معرفت خدا

حدیث - 3727

امام علی علیه السلام می فرمایند:
هر پنهانی، نزد خدا آشکار است.
غررالحکم ، باب معرفت خدا

حدیث - 3728

امام علی علیه السلام می فرمایند:
خدای سبحان عقل ها را بر چگونگی صفات خویش آگاه نساخته، اما از
مقدار لازم نیز در باره شناخت خود آنها را باز نداشته.

غرالحکم ، باب معرفت خدا

حدیث - 3729

امام علی علیه السلام می فرمایند:

کسی که خدای سبحان را به یکتایی و یگانگی بشناسد، هیچ گاه او را به خلق تشبیه نکند.

غرالحکم ، باب معرفت خدا

حدیث - 3730

امام علی علیه السلام می فرمایند:

چهره ها در برابر عظمت خداوند متعال فروتن و خاضع، و دلها از هیبتش ترسان، و جان ها در راه رسیدن به خشنودی اش خود را فانی سازند.

غرالحکم ، باب معرفت خدا

حدیث - 3731

امام علی علیه السلام می فرمایند:

اجر و ثواب ، حاصل گفتار به زبان است و کردار به دست و پای. خداوند به سبب صدق نیت و باطن پاک ، هر کس را که خواهد ، به بهشت می برد.

نهج البلاغه ، حکمت ، 40

حدیث - 3732

امام علی علیه السلام می فرمایند:

بترسید ، بترسید ، به خدا سوگند، که گاه چنان گناه را می پوشاند که پنداری
آن را بخشیده است.

نهج البلاغه ، حکمت 29

حدیث - 3733

امام علی علیه السلام می فرمایند:

از کفاره های گناهان بزرگ ، به فریاد رسیدن ستمدیدگان است و شاد کردن
غمگینان.

نهج البلاغه ، حکمت 23

حدیث - 3734

امام علی علیه السلام می فرمایند:

پا فشاری مکن بر چیزی که گناه را به دنبال دارد.
غیرالحکم و دررالکلم ، باب گناه

حدیث - 3735

امام علی علیه السلام می فرمایند:

به دست آوردن بهشت با پاکدامنی از گناهان است.
غررالحکم و دررالكلم ، باب گناه

حدیث - 3736

امام علی علیه السلام می فرمایند:
اگر حدود خدای سبحان را نگهداری (و مراعات) کنید خداوند در فضل
موجود خود برای شما شتاب کند.
غررالحکم ، باب حدود

حدیث - 3737

امام علی علیه السلام می فرمایند:
هیچ کس به سعادت و نیکبختی نرسد جز به وسیله بر پا داشتن حدود الهی و
کسی بدبخت نگردد جز به خاطر تباه کردن آنها.
غررالحکم ، باب حدود

حدیث - 3738

امام علی علیه السلام می فرمایند:
با خردمندان مصاحبت کن و با دانشمندان هم نشین شو و بر هوای نفس
پیروز شو ، تا با ساکنان ملأ اعلی (جایگاه والا) رفیق و همراه گردی.
غررالحکم ، باب همنشینی

حدیث - 3739

امام علی علیه السلام می فرمایند:
کیفر بدی را جز کسی که آن را انجام داده نبیند.
غررالحکم ، باب جزا

حدیث - 3740

امام علی علیه السلام می فرمایند:
کسی که کیفر و مجازات را باور دارد جز کار نیک انجام ندهد.
غررالحکم ، باب جزا

حدیث - 3741

امام علی علیه السلام می فرمایند:
هر عملی را پاداشی است ، پس عمل خود را در راهی انجام دهید که می ماند و آنچه را فانی شود واگذارید.
غررالحکم ، باب جزا

حدیث - 3742

امام علی علیه السلام می فرمایند:
هر گونه پاداش دهی ، همان گونه پاداشت دهند.

غررالحکم ، باب جزا

حدیث - 3743

امام علی علیه السلام می فرمایند:

هر انسانی دیدار کند آنچه را انجام داده و پاداش و کیفر بیند بدانچه کرده است.

غررالحکم ، باب جزا

حدیث - 3744

امام علی علیه السلام می فرمایند:

هر کسی بر آنچه از پیش فرستاده در آید ، و بدانچه کرده کیفر شود.

غررالحکم ، باب جزا

حدیث - 3745

امام علی علیه السلام می فرمایند:

بد کیفر دادن، از زشتی پیروزی است.

غررالحکم ، باب جزا

حدیث - 3746

امام علی علیه السلام می فرمایند:

اعزامیان به دوزخ برای همیشه در عذاب و شکنجه اند.
غرالحکم ، باب دوزخ

حدیث - 3747

امام علی علیه السلام می فرمایند:
کسی که به دوزخ در آید بدبختی او همیشگی است.
غرالحکم ، باب دوزخ

حدیث - 3748

امام علی علیه السلام می فرمایند:
این پوست نازک را شکیبایی بر آتش دوزخ نیست.
غرالحکم ، باب دوزخ

حدیث - 3749

امام علی علیه السلام می فرمایند:
از دوزخ رهایی نیابد مگر آن کس که عمل آن را واگذارد.
غرالحکم ، باب دوزخ

حدیث - 3750

امام علی علیه السلام می فرمایند:

سرانجام کافر ، دوزخ است.
غررالحکم ، باب دوزخ

حدیث - 3751

امام علی علیه السلام می فرمایند:
همان دوزخ برای کیفر کافی است.
غررالحکم ، باب دوزخ

حدیث - 3752

امام علی علیه السلام می فرمایند:
بیرهزید از آتشی که خروشش آماده ، زبانه اش سخت و عذابش همیشه
تازه است.
غررالحکم ، باب دوزخ

حدیث - 3753

امام علی علیه السلام می فرمایند:
بیرهزید از آتشی که گرمی آن سخت و گودی آن دور و زیور های آن آهن
است.
غررالحکم ، باب دوزخ

حدیث - 3754

امام علی علیه السلام می فرمایند:
دوزخ سرانجام افراط کنندگان (و از حد گذرندگان) است.
غررالحکم ، باب دوزخ

حدیث - 3755

امام علی علیه السلام می فرمایند:
زکات شجاعت ، جهاد در راه خداست.
غررالحکم ، باب جهاد

حدیث - 3756

امام علی علیه السلام می فرمایند:
زکات بدن ، جهاد و روزه است.
غررالحکم ، باب جهاد

حدیث - 3757

امام علی علیه السلام می فرمایند:
نادان هیچگاه دیده نشود جز آن که از حد بگذراند (و هیچ گاه اعتدال ندارد).
غررالحکم ، باب جهل

حدیث - 3758

امام علی علیه السلام می فرمایند:
نیاز و فقر، سخت تر از نادانی نیست.
غررالحکم ، باب جهل

حدیث - 3759

امام علی علیه السلام می فرمایند:
جاهل و نادان ، توانگری ندارد.
غررالحکم ، باب جهل

حدیث - 3760

امام علی علیه السلام می فرمایند:
هیچ طریقه و مذهبی با نادانی ، پاکیزه و پاک نشود.
غررالحکم ، باب جهل

حدیث - 3761

امام علی علیه السلام می فرمایند:
فقر و نیازی همچون جهل و نادانی نیست.
غررالحکم ، باب جهل

حدیث - 3762

امام علی علیه السلام می فرمایند:

دشمنی نکنید با آنچه نمی دانید که بیشترین دانش در همان است که شما نمی دانید.

غررالحکم ، باب جهل

حدیث - 3763

امام علی علیه السلام می فرمایند:

وای بر کسی که در نادانی خود فرو رفته و خوشا به حال کسی که خرد ورزی کرده و به راه راست در آمده است.

غررالحکم ، باب جهل

حدیث - 3764

امام علی علیه السلام می فرمایند:

ای مردم به نادان های خود تکیه نکنید و اسیر هواهای خویش نشوید که هر کسی در چنین جایگاهی در آید بر لب پرتگاه قرار گیرد.

غررالحکم ، باب جهل

حدیث - 3765

امام علی علیه السلام می فرمایند:
نعمتهای نادانان همانند بوستانی در کنار مزبله است.
غررالحکم ، باب جهل

حدیث - 3766

امام علی علیه السلام می فرمایند:
چه بی شرم است انسان نادان.
غررالحکم ، باب جهل

حدیث - 3767

امام علی علیه السلام می فرمایند:
از سخت ترین مصیبت ها چیره شدن نادانی است.
غررالحکم ، باب جهل

حدیث - 3768

امام علی علیه السلام می فرمایند:
کسی که جای پای خود را نداند بلغزد.
غررالحکم ، باب جهل

حدیث - 3769

امام علی علیه السلام می فرمایند:
کسی که نادانی کند وا گذاشته شود (و مردم او را وا گذارند).
غررالحکم ، باب جهل

حدیث - 3770

امام علی علیه السلام می فرمایند:
کسی که نادانی او را به بلند پروازی وا داشته است ، نافرمانی عقل کرده
است.
غررالحکم ، باب جهل

حدیث - 3771

امام علی علیه السلام می فرمایند:
کسی که نادان شد ، لغزشش بسیار شود.
غررالحکم ، باب جهل

حدیث - 3772

امام علی علیه السلام می فرمایند:

کسی که به شخص نادانی احسان و کمک کند نمایان گر جهل بسیار خود او است.

غررالحکم ، باب جهل

حدیث - 3773

امام علی علیه السلام می فرمایند:

کسی که در مورد وضع مردم نادان باشد و آنها را شناسد بدانها اعتماد کند.

غررالحکم ، باب جهل

حدیث - 3774

امام علی علیه السلام می فرمایند:

شخص نادان هر حالتی و هر وضعی که دارد در زیان و خسران است.

غررالحکم ، باب جهل

حدیث - 3775

امام علی علیه السلام می فرمایند:

در برق درخشنده بهره ای نیست برای کسی که فرو می رود در تاریکی.

غررالحکم ، باب جهل

حدیث - 3776

امام علی علیه السلام می فرمایند:
خطا و لغزش بسیار ، از نادانی های بسیار خبر می دهد.
غررالحکم ، باب جهل

حدیث - 3777

امام علی علیه السلام می فرمایند:
چه بسا عزیزی که نادانی اش او را خوار گردانیده است.
غررالحکم ، باب جهل

حدیث - 3778

امام علی علیه السلام می فرمایند:
در آنچه شخص بسیار نادان رغبت دارد تو زاهد و پارسا باش.
غررالحکم ، باب جهل

حدیث - 3779

امام علی علیه السلام می فرمایند:

به هر اندازه که نعمت بر جاهل نیکو شود بر زشتی آن بیفزاید.

غررالحکم ، باب جهل

حدیث - 3780

امام علی علیه السلام می فرمایند:

در نادانی انسان همین بس است که بد شمارد از مردم آنچه را خود مانند آن

را انجام دهد.

غررالحکم ، باب جهل

حدیث - 3781

امام علی علیه السلام می فرمایند:

فریب جاهل به مکر و حيله های باطل است (که شیطان و یا دیگران برای او

ترتیب دهند).

غررالحکم ، باب جهل

حدیث - 3782

امام علی علیه السلام می فرمایند:
نهایت نادانی این است که آدمی به نادانی خود شادمان باشد.
غررالحکم ، باب جهل

حدیث - 3783

امام علی علیه السلام می فرمایند:
هر نادانی فریفته است.
غررالحکم ، باب جهل

حدیث - 3784

امام علی علیه السلام می فرمایند:
بریدن از نادان برابر است با پیوند با دانا و خردمند.
غررالحکم ، باب جهل

حدیث - 3785

امام علی علیه السلام می فرمایند:
زجر و منع نادانان (از کار زشت) به گفتن آشکار است.
غررالحکم ، باب جهل

حدیث - 3786

امام علی علیه السلام می فرمایند:
فکر و اندیشه نادان گمراهی است.
غررالحکم ، باب جهل

حدیث - 3787

امام علی علیه السلام می فرمایند:
بی نیازی و توانگری نادان به مال اوست.
غررالحکم ، باب جهل

حدیث - 3788

امام علی علیه السلام می فرمایند:
سرانجام جهل و نادانی زیانبار است ، و برای حسود هیچ مسرت و خوشی
پایدار نماند.
غررالحکم ، باب جهل

حدیث - 3789

امام علی علیه السلام می فرمایند:
کار جاهل (کم عقل) وبال (عذاب و سختی) و دانش او گمراهی است.

غرالحکم ، باب جهل

حدیث - 3790

امام علی علیه السلام می فرمایند:

کوری که بر تاریکی های زیاد سوار گشته ، نادانی است که بر نادانی های بسیار دیگر سوار شده ، بر خویش ستم کند ، و برای نفس خود پیمودن محالات (ناشدنی ها) و سخنان باطل بی فایده را آراسته است.

غرالحکم ، باب جهل

حدیث - 3791

امام علی علیه السلام می فرمایند:

در شگفتم از کسی که در باره خویش نادان است چگونه پروردگار خود را شناخته است.

غرالحکم ، باب جهل

حدیث - 3792

امام علی علیه السلام می فرمایند:

طلب مرتبه ها و درجه های والا بدون عمل و کار ، از نادانی است.

غرالحکم ، باب جهل

حدیث - 3793

امام علی علیه السلام می فرمایند:
فرمانبرداری نادان خود پسند ، دلیل بر نادانی است.
غررالحکم ، باب جهل

حدیث - 3794

امام علی علیه السلام می فرمایند:
گمشته جاهل و نادان ، یافت شدنی نیست.
غررالحکم ، باب جهل

حدیث - 3795

امام علی علیه السلام می فرمایند:
دوست شخص نادان در معرض هلاکت است.
غررالحکم ، باب جهل

حدیث - 3796

امام علی علیه السلام می فرمایند:
دوست آدم نادان ، دچار رنج و سرشکستگی است.
غررالحکم ، باب جهل

حدیث - 3797

امام علی علیه السلام می فرمایند:
کار درست نادان ، همچون لغزش عاقل است.
غررالحکم ، باب جهل

حدیث - 3798

امام علی علیه السلام می فرمایند:
بدترین مصاحبان برای انسان ، افراد نادان هستند.
غررالحکم ، باب جهل

حدیث - 3799

امام علی علیه السلام می فرمایند:
بدترین کسی که با او مصاحبت می کنی شخص نادان و جاهل است.
غررالحکم ، باب جهل

حدیث - 3800

امام علی علیه السلام می فرمایند:
بدترین مصیبتها نادانی است.
غررالحکم ، باب جهل

حدیث - 3801

امام علی علیه السلام می فرمایند:
فزونی جهل، آدمی را به نابودی کشاند.
غررالحکم ، باب جهل

حدیث - 3802

امام علی علیه السلام می فرمایند:
لغزش جاهل بخشوده است.
غررالحکم ، باب جهل

حدیث - 3803

امام علی علیه السلام می فرمایند:
رأی و اندیشه نادان ، به هلاکت اندازد.
غررالحکم ، باب جهل

حدیث - 3804

امام علی علیه السلام می فرمایند:
رغبت تو در کار محال و نشدنی ، نادانی است (یعنی منشأ آن نادانی تو
است).

غررالحکم ، باب جهل

حدیث - 3805

امام علی علیه السلام می فرمایند:

بسا جهل و نادانی که سودمندتر از علم و دانش باشد. (جایی که به آن علم عمل نشود).

غررالحکم ، باب جهل

حدیث - 3806

امام علی علیه السلام می فرمایند:

دولت شخص نادان مانند بیگانه ای است که به سوی انتقال حرکت می کند. (دوام ندارد)

غررالحکم ، باب جهل

حدیث - 3807

امام علی علیه السلام می فرمایند:

بسا نادانی که نجاتش به خاطر نادانی اش باشد.

غررالحکم ، باب جهل

حدیث - 3808

امام علی علیه السلام می فرمایند:

نادانی شخص ثروتمند ، او را پست گرداند ، و علم و دانش فقیر و نیازمند ،
او را برافرازد.

غررالحکم ، باب جهل

حدیث - 3809

امام علی علیه السلام می فرمایند:

دارایی نادان در مال و آرزوی او است.

غررالحکم ، باب جهل

حدیث - 3810

امام علی علیه السلام می فرمایند:

به وسیله نادانی است که هر شری بر پا شود.

غررالحکم ، باب جهل

حدیث - 3811

امام علی علیه السلام می فرمایند:

به راستی شما از نادانی به نیازی نرسید ، و از کار خیر در نادانی به سبب و وسیله ای دست نیابید ، و از آخرت با نادانی مطلبی را درک نکنید.

غرالحکم ، باب جهل

حدیث - 3812

امام علی علیه السلام می فرمایند:

به راستی جاهل و نادان کسی است که مطالب (دنیوی) او را برده خویش ساخته است.

غرالحکم ، باب جهل

حدیث - 3813

امام علی علیه السلام می فرمایند:

دشمن ترین بندگان در پیشگاه خدای تعالی انسان نادان است ، زیرا خداوند او را محروم ساخته از آنچه بر خلق خویش منت نهاده و آن عقل است.

غرالحکم ، باب جهل

حدیث - 3814

امام علی علیه السلام می فرمایند:

بزرگترین نادانی دشمنی کردن با توانا و دوستی کردن با گنهکار و فاجر و اعتماد کردن بر آدم بی وفاست.

غرالحکم ، باب جهل

حدیث - 3815

امام علی علیه السلام می فرمایند:

به راستی که شخص جاهل از روی نادانی خود در صدد گمراه کردن دیگران است و به خاطر هوا و هوس خود در حال فریفتن مردم است ، سخنش بیماری آورد و کارش نکوهیده است.

غررالحکم ، باب جهل

حدیث - 3816

امام علی علیه السلام می فرمایند:

آسان ترین (و هموارترین) چیز بر انسان سرزنش جاهلان است.

غررالحکم ، باب جهل

حدیث - 3817

امام علی علیه السلام می فرمایند:

بدبخت ترین مردم شخص نادان است.

غررالحکم ، باب جهل

حدیث - 3818

امام علی علیه السلام می فرمایند:

بدترین بیماری ها نادانی است.

غررالحکم ، باب جهل

حدیث - 3819

امام علی علیه السلام می فرمایند:

بزرگترین نادانی ها آن است که انسان نسبت به وضع خویش نادان باشد.

غررالحکم ، باب جهل

حدیث - 3820

امام علی علیه السلام می فرمایند:

بزرگترین مصیبتها نادانی است.

غررالحکم ، باب جهل

حدیث - 3821

امام علی علیه السلام می فرمایند:

نادانی گام را بلغزاند و پشیمانی به بار آورد.

غررالحکم ، باب جهل

حدیث - 3822

امام علی علیه السلام می فرمایند:

نادانی زندگان را بمیراند و بدبختی ابدی آرد.

غررالحکم ، باب جهل

حدیث - 3823

امام علی علیه السلام می فرمایند:

کسی که از روی جهل و نادانی کار کند همچون کسی است که به بیراهه می رود هر چه در رفتن بیشتر تلاش کند از هدف دورتر شود.

غررالحکم ، باب جهل

حدیث - 3824

امام علی علیه السلام می فرمایند:

از نادان نافرمانی کن تا سالم بمانی.

غررالحکم ، باب جهل

حدیث - 3825

امام علی علیه السلام می فرمایند:

نادان مرده‌ای در میان زندگان است.

غررالحکم ، باب جهل

حدیث - 3826

امام علی علیه السلام می فرمایند:

نادان، صخره و سنگ سختی است که آبی از آن نجوشد و درختی است که چوب آن سبز نشود و شوره زاری است که گیاهی در آن نروید.
غررالحکم ، باب جهل

حدیث - 3827

امام علی علیه السلام می فرمایند:

نادانی، مرکب چموشی است که هر کس سوار آن شود بلغزد ، و هر کس همراهش رود گمراه شود. غررالحکم ، باب جهل

حدیث - 3828

امام علی علیه السلام می فرمایند:

نادان ، تقصیر و خطای خود را شناسد و نصیحت خیر خواه خود را نپذیرد.
غررالحکم ، باب جهل

حدیث - 3829

جاهل ، عالم را نمی شناسد زیرا او پیش از آن عالم نبوده (و این دوره را نگذرانده ولی عالم به عکس او است)

غررالحکم ، باب جهل

حدیث - 3830

امام علی علیه السلام می فرمایند:

نادان ، وحشت کند از آنچه حکیم و فرزانه بدان انس گیرد.

غررالحکم ، باب جهل

حدیث - 3831

امام علی علیه السلام می فرمایند:

نادان ، دیدار نشود (یا دیده نشود) مگر این که یا کار را از حدّ بگذراند، و یا

به حدّ خود نرساند.

غررالحکم ، باب جهل

حدیث - 3832

امام علی علیه السلام می فرمایند:

شخص نادان ، هنگامی که کم خیر باشد و بخل ورزد مال و ثروت بیابد ، و

چون بیابد سر از الحاد و بی دینی در آورد.

غررالحکم ، باب جهل

حدیث - 3833

امام علی علیه السلام می فرمایند:
نادان ، کسی است که فریفته هوا و هوس و فریب های آن گشته است.
غررالحکم ، باب جهل

حدیث - 3834

امام علی علیه السلام می فرمایند:
نادان ، کسی است که در کار خود نادان (و سرگردان) است.
غررالحکم ، باب جهل

حدیث - 3835

امام علی علیه السلام می فرمایند:
نادان ، کسی است که مطالب (دنیا) فریبش داده است.
غررالحکم ، باب جهل

حدیث - 3836

امام علی علیه السلام می فرمایند:
جاهل ، درستی نظر و اندیشه اش همانند لغزش عالم و دانا است.
غررالحکم ، باب جهل

حدیث - 3837

امام علی علیه السلام می فرمایند:
نادان، مرده است اگر چه به صورت زنده باشد.
غررالحکم ، باب جهل

حدیث - 3838

امام علی علیه السلام می فرمایند:
نادان، کسی است که قدر خود را نداند.
غررالحکم ، باب جهل

حدیث - 3839

امام علی علیه السلام می فرمایند:
نادان (از روی جهالتی که دارد) خود را بلند گرداند و (همین سبب شود که)
پست گردد.
غررالحکم ، باب جهل

حدیث - 3840

امام علی علیه السلام می فرمایند:
نادان ، از راه رفته باز نگردد.

غررالحکم ، باب جهل

حدیث - 3841

امام علی علیه السلام می فرمایند:
نادان ، از راهی که می رود باز نایستد.
غررالحکم ، باب جهل

حدیث - 3842

امام علی علیه السلام می فرمایند:
نادان ، به شخص نادانی همانند خود متمایل باشد.
غررالحکم ، باب جهل

حدیث - 3843

امام علی علیه السلام می فرمایند:
نادان ، سرگردان است.
غررالحکم ، باب جهل

حدیث - 3844

امام علی علیه السلام می فرمایند:
نادانی ، موجب فساد هر کاری است.

غررالحکم ، باب جهل

حدیث - 3845

امام علی علیه السلام می فرمایند:
نادانی ، بدترین بیماریهاست.
غررالحکم ، باب جهل

حدیث - 3846

امام علی علیه السلام می فرمایند:
نادانی ، نابودی به دنبال دارد.
غررالحکم ، باب جهل

حدیث - 3847

امام علی علیه السلام می فرمایند:
نادانی ، بیماری و درماندگی است.
غررالحکم ، باب جهل

حدیث - 3848

امام علی علیه السلام می فرمایند:
نادانی ، گام ها را بلغزند.

غرالحکم ، باب جهل

حدیث - 3849

امام علی علیه السلام می فرمایند:
نادانی ، نابود کننده ترین دشمن است.
غرالحکم ، باب جهل

حدیث - 3850

امام علی علیه السلام می فرمایند:
آدمی دشمن چیزی است که آن را نمی داند.
غرالحکم ، باب جهل

حدیث - 3851

امام علی علیه السلام می فرمایند:
مردم آنچه را نمی دانند با آن دشمنند.
غرالحکم ، باب جهل

حدیث - 3852

امام علی علیه السلام می فرمایند:
نادانی ، وبال و گرفتاری است.

غررالحکم ، باب جهل

حدیث - 3853

امام علی علیه السلام می فرمایند:

نادانی ، مرگ است.

غررالحکم ، باب جهل

حدیث - 3854

رسول اکرم صلی الله علیه و آله می فرمایند:

خَيْرُ الرِّجَالِ مِنْ أُمَّتِي الَّذِينَ لَا يَتَطَاوَلُونَ عَلَى أَهْلِيهِمْ وَيَحِنُّونَ عَلَيْهِمْ وَلَا يَظْلِمُونَهُمْ؛

بهترین مردان امت من کسانی هستند که نسبت به خانواده خود خشن نباشند، اهانت نکنند، دلسوزشان باشند و به آنان ظلم نکنند.
مکارم الاخلاق، ص 216.

حدیث - 3855

رسول اکرم صلی الله علیه و آله می فرمایند:

خَيْرُ أُمَّتِي مَنْ دَعَا إِلَى اللَّهِ تَعَالَى وَحَبَّبَ عِبَادَهُ إِلَيْهِ؛

بهترین امت من کسانی هستند که مردم را به سوی خدا دعوت و بندگانش را محبوب او کنند (با اطاعت از امر و نهی خداوند محبت او بدست می آید).
نهج الفصاحه، ح 1471.

حدیث - 3856

رسول اکرم ﷺ می فرمایند:

خَيْرُكُمْ مَنْ لَمْ يَتْرِكْ آخِرَتَهُ لِدُنْيَاهُ وَلَا دُنْيَاهُ لِآخِرَتِهِ وَلَمْ يَكُنْ كَلَاءً عَلَى النَّاسِ؛
بهترین شما کسی است که آخرت خود را برای دنیا و دنیای خود را برای
آخرت رها نکند و سربار مردم نباشد.
نهج الفصاحه، ح 1525.

حدیث - 3857

رسول اکرم ﷺ می فرمایند:

خَيْرُكُمْ خَيْرُكُمْ لِأَهْلِهِ وَأَنَا خَيْرُكُمْ لِأَهْلِي مَا أَكْرَمَ النِّسَاءَ إِلَّا كَرِيمٌ وَلَا أَهَانُهُنَّ إِلَّا
لَتِيمٌ؛

بهترین شما کسی است که برای خانواده خود بهتر باشد و من از همه شما
برای خانواده‌ام بهترم، زنان را گرامی نمی‌دارد، مگر انسان بزرگوار و به آنان
اهانت نمی‌کند، مگر شخص پست و بی‌مقدار.
نهج الفصاحه، ح 1520.

حدیث - 3858

امام رضا علیهِ السلام می فرمایند:

أَحْسِنِ الظَّنَّ بِاللَّهِ فَإِنَّ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ يَقُولُ: أَنَا عِنْدَ ظَنِّ عَبْدِي الْمُؤْمِنِ بِي، إِنَّ
خَيْرًا فَخَيْرًا وَإِنْ شَرًّا فَشَرًّا؛

به خداوند خوش گمان باش، زیرا خدای عزوجل می‌فرماید: من نزد گمان بنده مؤمن خویش هستم، اگر به من خوش گمان باشد، به خوبی با او رفتار می‌کنم و اگر به من بدگمان باشد، به بدی با او رفتار می‌کنم.
کافی، ج 2، ص 72، ح 3.

حدیث - 3859

امام علی علیه السلام می‌فرماید:
إِنْ لَمْ تَكُنْ حَلِيمًا فَتَحَلَّمْ فَإِنَّهُ قَلٌّ مَنْ تَشَبَّهَ بِقَوْمٍ إِلَّا أَوْشَكَ أَنْ يَكُونَ مِنْهُمْ؛
اگر بردبار نیستی خود را بردبار جلوه ده، زیرا کمتر کسی است که خود را شبیه گروهی کند و بزودی یکی از آنان نشود.
نهج البلاغه، حکمت 207.

حدیث - 3860

امام علی علیه السلام می‌فرماید:
الْحِلْمُ غِطَاءٌ سَاتِرٌ وَالْعَقْلُ حِصَامٌ قَاطِعٌ، فَاسْتُرْ خَلْلَ خَلْقِكَ بِحِلْمِكَ وَقَاتِلْ هَوَاكَ بِعَقْلِكَ؛
بردباری پرده‌ای پوشاننده و عقل شمشیری برنده است، پس عیبهای اخلاقی خود را با بردباری بپوشان و با عقلت به جنگ هوا و هوست برخیز.
نهج البلاغه، حکمت 424.

حدیث - 3861

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند :

مَنْ عَالَ يَتِيمًا حَتَّى يَسْتَغْنِيَ عَنْهُ أَوْجَبَ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ لَهُ بِذَلِكَ الْجَنَّةَ كَمَا
أَوْجَبَ اللَّهُ لِأَكِلِ مَالِ الْيَتِيمِ النَّارَ؛

هر کس یتیمی را سرپرستی کند تا آن که بی نیاز گردد، خداوند به سبب این کار بهشت را بر او واجب سازد، همچنان که آتش دوزخ را بر خورنده مال یتیم واجب ساخته است.

بحارالأنوار، ج 75، ص 4، ح 8.

حدیث - 3862

امام علی علیه السلام می فرمایند:

إِنَّ اللَّهَ سُبْحَانَهُ فَرَضَ فِي أَمْوَالِ الْأَغْنِيَاءِ أَقْوَاتَ الْفُقَرَاءِ فَمَا جَاعَ فَقِيرٌ إِلَّا بِمَا
مُتَّعَ بِهِ غَنِيٌّ، وَاللَّهُ تَعَالَى سَائِلُهُمْ عَنْ ذَلِكَ؛

خداوند سبحان غذای فقرا را در اموال ثروتمندان قرار داده است، پس هیچ فقیری در دنیا گرسنگی نمی کشد مگر این که ثروتمندی حق او را نداده باشد و خداوند از اغنیا در این باره خواهد پرسید.

نهج البلاغه صبحی صالح، حکمت 328.

حدیث - 3863

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند :

أَحَبُّ الْأَعْمَالِ إِلَى اللَّهِ مَنْ أَطْعَمَ مِنْ جُوعٍ أَوْ دَفَعَ عَنْهُ مَغْرَمًا أَوْ كَشَفَ عَنْهُ كَرْبًا؛
محبوب‌ترین کارها نزد خدا، سیر کردن گرسنه یا پرداختن بدهی یا برطرف
کردن گرفتاری اوست.
نهج الفصاحه، ح 76.

حدیث - 3864

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند :
إِذَا حَكَمْتُمْ فَأَعْدِلُوا وَإِذَا قُلْتُمْ فَأَحْسِنُوا فَإِنَّ اللَّهَ مُحْسِنٌ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ؛
هرگاه قضاوت می‌کنید، عادلانه قضاوت کنید و هرگاه سخن می‌گویید، نیکو
بگویید، زیرا خداوند نیکوکار است و نیکوکاران را دوست دارد.
نهج الفصاحه، ح 200.

حدیث - 3865

امام علی علیه السلام می فرمایند:
مَنْ كَثُرَتْ نِعَمُ اللَّهِ عَلَيْهِ كَثُرَتْ حَوَائِجُ النَّاسِ إِلَيْهِ، فَإِنْ قَامَ فِيهَا بِمَا أَوْجَبَ اللَّهُ
سُبْحَانَهُ عَلَيْهِ فَقَدْ عَرَّضَهَا لِلدَّوَامِ وَإِنْ مَنَعَ مَا أَوْجَبَ اللَّهُ سُبْحَانَهُ فِيهَا فَقَدْ عَرَّضَهَا
لِلزَّوَالِ؛
هر کس نعمت‌های خدا بر او زیاد شود، نیازهای مردم به او زیاد می‌شود،
حال اگر به آنچه خداوند در این باره بر او واجب کرده عمل کند، زمینه دوام آن
نعمت‌ها را فراهم کرده، و اگر نکند آنها را در معرض نابودی قرار داده است.
غررالحکم، ح 8752 .

حدیث - 3866

امام صادق علیه السلام می فرمایند:

مَنْ شَتَمَكَ فَقُلْ لَهُ: إِنْ كُنْتَ صَادِقًا فِيمَا تَقُولُ فَاسْأَلُ اللَّهَ أَنْ يَغْفِرَ لِي، وَإِنْ كُنْتَ كَاذِبًا فِيمَا تَقُولُ فَاللَّهُ أَسْأَلُ أَنْ يَغْفِرَ لَكَ، وَمَنْ وَعَدَكَ بِالْخَنَى فَعِدُّهُ بِالنَّصِيحَةِ وَالرَّعَاءِ؛

اگر کسی به تو ناسزا گفت به او بگو: اگر راست می گویی، از خدا می خواهم که مرا بیامرزد و اگر دروغ می گویی، از خدا می خواهم که تو را بیامرزد و اگر کسی تهدیدت کرد، تو او را به خیرخواهی و مراقبت وعده ده.

بحار الأنوار، ج 1، ص 244، ح 17.

حدیث - 3867

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله می فرمایند:

مَا مِنْ مُسْلِمٍ يَنْظُرُ امْرَأَةً أَوَّلَ رَمَقَةٍ ثُمَّ يَغْضُ بَصَرَهُ إِلَّا أَحَدَتْ اللَّهُ تَعَالَى لَهُ عِبَادَةً يَجِدُ حَلَاوَتَهَا فِي قَلْبِهِ؛

هیچ مرد مسلمانی نیست که نگاهش به زنی بیفتد و چشم خود را پایین بیندازد مگر این که خدای متعال به او توفیق عبادتی دهد که شیرینی آن را در دل خویش بیابد.

کنز العمال، ح 13059.

حدیث - 3868

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند :

تَفَرَّغُوا مِنْ هُمُومِ الدُّنْيَا مَا اسْتَطَعْتُمْ فَإِنَّهُ مَنْ أَقْبَلَ عَلَى اللَّهِ تَعَالَى بِقَلْبِهِ جَعَلَ اللَّهُ قُلُوبَ الْعِبَادِ مُنْقَادَةً إِلَيْهِ بِالْوُدِّ وَالرَّحْمَةِ وَكَانَ اللَّهُ إِلَيْهِ بِكُلِّ خَيْرٍ أَسْرَعَ؛

تا می توانید خود را از هم و غم دنیا فارغ سازید؛ زیرا هر کس با دل خویش به جانب خدا روی آورد، خداوند دل های بندگان را از سر مهر و محبت مطیع او می کند و هر خیری را به او زودتر می رساند.

بحار الأنوار، ج 77، ص 166، ح 3.

حدیث - 3869

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند :

لَا وُكِّلَ ابْنُ آدَمَ إِلَّا إِلَى مَنْ رَجَاهُ وَلَوْ أَنَّ ابْنَ آدَمَ لَمْ يَرْجُ إِلَّا اللَّهَ مَا وُكِّلَ إِلَى غَيْرِهِ؛

انسان به همان کسی واگذار می شود که به او امید بسته است و اگر انسان جز به خدا امید نبندد به غیر خدا واگذار نمی شود.

کنز العمال، ح 5909.

حدیث - 3870

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند :

رَأَى مُوسَى عَلَيْهِ السَّلَامُ رَجُلًا عِنْدَ الْعَرْشِ فَعَبَطَهُ بِمَكَانِهِ فَسَأَلَ عَنْهُ فَقَالَ: كَانَ لَا يَحْسُدُ النَّاسَ عَلَى مَا آتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ؛

حضرت موسی عَلَيْهِ السَّلَامُ مردی را نزد عرش دید و به جایگاه او غبطه خورد و در مورد او سؤال کرد. به او گفته شد که او به آنچه خداوند از فضل خود به مردم داده است حسد نمی برد.

روضة الواعظین، ص 424.

حدیث - 3871

پیامبر اکرم صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ می فرمایند :

إِنَّ أَعْظَمَ النَّاسِ مَنْزِلَةً عِنْدَ اللَّهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَمْشَاهُمْ فِي أَرْضِهِ بِالنَّصِيحَةِ لِخَلْقِهِ؛
بلند مرتبه ترین مردم نزد خداوند در روز قیامت کسی است که در روی زمین بیشتر در خیرخواهی و ارشاد مردم قدم بردارد.

کافی، ج 2، ص 208، ح 5.

حدیث - 3872

پیامبر اکرم صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ می فرمایند :

مُشَاوَرَةُ الْعَاقِلِ النَّاصِحِ رُشْدٌ وَيُمْنٌ وَتَوْفِيقٌ مِنَ اللَّهِ فَإِذَا أَشَارَ عَلَيْكَ النَّاصِحُ الْعَاقِلُ فَإِيَّاكَ وَالْخِلَافَ فَإِنَّ فِي ذَلِكَ الْعَطَبَ؛

مشورت کردن با عاقل خیرخواه مایه هدایت و میمنت است و توفیقی است از جانب خداوند، پس هرگاه خیرخواه عاقل تو را راهنمایی کرد، مبدا مخالفت کنی که موجب نابودی می شود.

حدیث - 3873

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أَنْصِفِ النَّاسَ مِنْ نَفْسِكَ وَأَنْصَحِ الْأُمَّةَ وَأَرْحَمْهُمْ فَإِذَا كُنْتَ كَذَلِكَ وَغَضِبَ اللَّهُ عَلَى أَهْلِ بَلَدَةٍ أَنْتَ فِيهَا وَأَرَادَ أَنْ يُنْزَلَ عَلَيْهِمُ الْعَذَابَ نَظَرَ إِلَيْكَ فَارْحَمْهُمْ بِكَ، يَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى: (وَمَا كَانَ رَبُّكَ لِيُهْلِكَ الْقُرَى بِظُلْمٍ وَأَهْلِهَا مُصْلِحُونَ)؛

با مردم منصفانه رفتار کن و نسبت به آنان خیرخواه و مهربان باش، زیرا اگر چنین بودی و خداوند بر مردم آبادی که تو در آن به سر می‌بری خشم گرفت و خواست بر آنان عذاب فرو فرستد، به تو نگاه می‌کند و به خاطر تو به آن مردم رحم می‌کند. خدای متعال می‌فرماید: و پروردگار تو (هرگز) بر آن نبوده است که شهرهایی را که مردمش درستکارند، به ستمی هلاک کند.

مکارم الاخلاق، ص 457. پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

خَيْرُ بَيْتٍ فِي الْمُسْلِمِينَ بَيْتٌ فِيهِ يَتِيمٌ يُحْسَنُ إِلَيْهِ وَ شَرُّ بَيْتٍ فِي الْمُسْلِمِينَ بَيْتٌ فِيهِ يَتِيمٌ يُسَاءُ إِلَيْهِ أَنَا وَ كَافِلُ الْيَتِيمِ فِي الْجَنَّةِ هَكَذَا؛

بهترین خانه‌های مسلمانان، خانه‌ای است که در آن یتیمی باشد که به او نیکی می‌شود و بدترین خانه‌های مسلمانان خانه‌ای است که در آن یتیمی باشد که با او بدی می‌شود، من و سرپرست یتیم در بهشت مانند دو انگشت همراهیم.
نهج الفصاحه، ص 1510.

حدیث - 3874

امام علی علیه السلام :

الْخَيْرُ اَسْهَلُ مِنْ فِعْلِ الشَّرِّ؛

کار خوب آسان تر از کار بد است.

غررالحکم، ح 1199.

حدیث - 3875

امام علی علیه السلام می فرمایند:

مَنْ لَبَسَ الْخَيْرَ تَعَرَّى مِنَ الشَّرِّ؛

هر کس جامه خوبی به تن کند از بدی برهنه می گردد.

غررالحکم، ح 8085 .

حدیث - 3876

امام علی علیه السلام می فرمایند:

مَا خَيْرٌ بِخَيْرِ بَعْدَهُ النَّارُ وَ مَا شَرٌّ بِشَرِّ بَعْدَهُ الْجَنَّةُ وَ كُلُّ نَعِيمٍ دُونَ الْجَنَّةِ فَهُوَ
مَحْقُورٌ وَ كُلُّ بَلَاءٍ دُونَ النَّارِ عَافِيَةٌ؛

خیری که به دنبال آن آتش باشد، خیر نیست و شری که به دنبال آن بهشت باشد، شر نیست. هر نعمتی جز بهشت ناچیز است و هر بلایی جز آتش، سلامتی.

نهج البلاغه، حکمت 387 .

حدیث - 3877

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

دَعْ مَا يُرِيكَ إِلَى مَا لَا يُرِيكَ، فَإِنَّ الْخَيْرَ طُمَأْنِينَةٌ وَالشَّرُّ رَيْبَةٌ؛
آنچه تو را به شک و تردید می اندازد رها کن و به سراغ آنچه تو را به شک
و تردید نمی اندازد برو؛ زیرا خوبی مایه آرامش و بدی مایه تشویش و دودلی
است.

کنز العمال، ح 7308 .

حدیث - 3878

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

مَا أَسْرَّ عَبْدٌ سَرِيرَةً إِلَّا أَلْبَسَهُ اللَّهُ رِدَاءَهَا إِنْ خَيْرًا فَخَيْرٌ وَإِنْ شَرًّا فَشَرٌّ؛
هیچ کس نیتی را در دل پنهان نمی کند، مگر اینکه خداوند آن نیت را (در
رفتار و کردار او) همانند لباس ظاهر می کند، با نیت خوب ظاهر خوب و با نیت
بد ظاهر بد خواهد داشت.

کنز العمال، ح 5275 .

حدیث - 3879

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أَلَا إِنَّ خَيْرَ عِبَادِ اللَّهِ التَّقِيُّ النَّقِيُّ الْخَفِيُّ وَإِنَّ شَرَّ عِبَادِ اللَّهِ الْمُشَارُ إِلَيْهِ بِالْأَصَابِعِ؛

آگاه باشید، بدرستی که بهترین بندگان خدا کسی است که با تقوا، پاک و گمنام باشد و بدترین بندگان خدا کسی است که انگشت نما باشد.
بحارالأنوار، ج 70، ص 111، ح 12 .

حدیث - 3880

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

بهترین قلب‌ها، قلبی است که ظرفیت بیشتری برای خوبی دارد و بدترین قلب‌ها، قلبی است که ظرفیت بیشتری برای بدی دارد، پس عالی‌ترین قلب، قلبی است که خوبی را در خود دارد و لبریز از خوبی است. اگر سخن بگویند، سخنش در خور پاداش است و اگر سکوت کند، سکوتش درخور پاداش است.
جعفریات، ص 168 .

حدیث - 3881

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِذَا مَاتَ أَحَدُكُمْ فَقَدْ قَامَتْ قِيَامَتُهُ، يَرَى مَا لَهُ مِنْ خَيْرٍ وَ شَرٍّ
هرگاه یکی از شما بمیرد، قیامتش برپا می‌شود و خوبی‌ها و بدی‌های خود را می‌بیند.

کنز العمال، ح 42123 .

حدیث - 3882

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ أَحْسَنَ الْحَدِيثِ - كِتَابُ اللَّهِ وَ خَيْرَ الْهُدَى هُدَى مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ
وَ شَرَّ الْأُمُورِ مُحَدَّثَاتُهَا؛

بهترین سخن، کتاب خدا و بهترین روش، روش پیامبر صلی الله علیه و آله و
بدترین امور بدعت‌هاست (پدیده‌های مخالف دین).
بحار الأنوار، ج 77، ص 122، ح 23 .

حدیث - 3883

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

الْخَيْرُ عَادَةٌ وَ الشَّرُّ لَجَاجَةٌ؛

خوبی عادت است و بدی لجاجت.

سنن ابن ماجه، ج 1، ص 80، ح 221.

حدیث - 3884

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِذَا بَلَغَ الرَّجُلُ أَرْبَعِينَ سَنَةً وَ لَمْ يَغْلِبْ خَيْرُهُ شَرَّهُ قَبَّلَ الشَّيْطَانُ بَيْنَ عَيْنَيْهِ وَ قَالَ:

هَذَا وَجْهٌ لَا يُفْلِحُ؛

هرگاه انسان چهل ساله شود و خوییش بیشتر از بدیش نشود، شیطان بر

پیشانی او بوسه می‌زند و می‌گوید: این چهره‌ای است که روی رستگاری را
نمی‌بیند.

مشكاة الأنوار، ص 295 .

حدیث - 3885

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لَا ضَرَرَ وَلَا إِضْرَارَ فِي الْإِسْلَامِ، فَالْإِسْلَامُ يَزِيدُ الْمُسْلِمَ خَيْرًا وَلَا يَزِيدُهُ شَرًّا؛
در اسلام هیچ ضرری نیست و ضرر زدن به دیگران نیز ممنوع است، پس
اسلام به مسلمان خیر می‌رساند و شر نمی‌رساند.
الفقیه، ج 4، ص 334، ح 5718.

حدیث - 3886

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

تَكَلَّفُوا فِعْلَ الْخَيْرِ وَ جَاهِدُوا أَنْفُسَكُمْ عَلَيْهِ، فَإِنَّ الشَّرَّ مَطْبُوعٌ عَلَيْهِ الْإِنْسَانُ؛
در کار خیر، خود را به زحمت اندازید و در این راه با هوا و هوس خود
مبارزه کنید، زیرا طبیعت انسان به بدی تمایل دارد.
تنبيه الخواطر، ج 2، ص 120 .

حدیث - 3887

رسول اکرم ﷺ می فرمایند:

لَيْسَ بِحَلِيمٍ مَنْ لَمْ يُعَاشِرْ بِالْمَعْرُوفِ مَنْ لَا بُدَّ لَهُ مِنْ مُعَاشَرَتِهِ حَتَّى يَجْعَلَ اللَّهُ
مِنْ ذَلِكَ مَخْرَجًا؛

بردبار نیست آن که با کسی که چاره‌ای جز معاشرت با او ندارد به نیکی معاشرت نکند تا این که خداوند برای او راه نجاتی از معاشرت با وی فراهم آورد.

کنز العمال، ج 3، ص 130، ح 5815 .

حدیث - 3888

امام علی علیه السلام می فرمایند:

وَإِيَّاكَ ... أَنْ تَعِدَّهُمْ فَتُتْبِعَ مَوْعِدَكَ بِخُلْفِكَ ... فَإِنَّ الْخُلْفَ يُوْجِبُ الْمَقْتَ عِنْدَ اللَّهِ وَالنَّاسِ؛

بپرهیز از خلف وعده که آن موجب نفرت خدا و مردم از تو می شود.

نهج البلاغه، از نامه 53.

حدیث - 3889

امام صادق علیه السلام می فرمایند:

إِذَا أَرَادَ أَحَدُكُمْ أَنْ يُسْتَجَابَ لَهُ فَلْيُطِيبْ كَسْبَهُ وَلْيَخْرُجْ مِنْ مَظَالِمِ النَّاسِ ، وَإِنَّ اللَّهَ لَا يَرْفَعُ إِلَيْهِ دُعَاءَ عَبْدٍ وَفِي بَطْنِهِ حَرَامٌ أَوْ عِنْدَهُ مَظْلَمَةٌ لِأَحَدٍ مِنْ خَلْقِهِ؛

هر کس بخواهد دعایش مستجاب شود، باید کسب خود را حلال کند و حق مردم را بپردازد. دعای هیچ بنده‌ای که مال حرام در شکمش باشد یا حق کسی بر گردنش باشد، به درگاه خدا بالا نمی رود.

بحار الأنوار، ج 93، ص 321، ح 31.

حدیث - 3890

امام علی علیه السلام می فرمایند:

مَنْ أَصْلَحَ فِيمَا بَيْنَهُ وَبَيْنَ اللَّهِ أَصْلَحَ اللَّهُ فِيمَا بَيْنَهُ وَبَيْنَ النَّاسِ؛

هر کس رابطه اش را با خدا اصلاح کند، خداوند رابطه او را با مردم اصلاح خواهد نمود.

بحار الأنوار، ج 71، ص 366، ح 12.

حدیث - 3891

امام علی علیه السلام می فرمایند :

لَا يَسْعُدُ أَحَدٌ إِلَّا بِإِقَامَةِ حُدُودِ اللَّهِ وَلَا يَشْقَى أَحَدٌ إِلَّا بِإِضَاعَتِهَا؛

هیچ کس جز با اجرای حدود و احکام خدا خوشبخت نمی شود و جز با ضایع کردن آن بدبخت نمی گردد.

غررالحکم، ح 10853.

حدیث - 3892

امام علی علیه السلام می فرمایند :

التَّوْفِيقُ مِنَ السَّعَادَةِ وَالْخِذْلَانُ مِنَ الشَّقَاوَةِ؛

توفیق [انجام کار نیک] از خوشبختی و بی توفیقی از بدبختی است.

بحار الأنوار، ج 78، ص 12، ح 70 .

حدیث - 3893

امام علی علیه السلام می فرمایند :

إِنَّ حَقِيقَةَ السَّعَادَةِ أَنْ يُخْتَمَ لِلْمَرْءِ عَمَلُهُ بِالسَّعَادَةِ وَإِنَّ حَقِيقَةَ الشَّقَاءِ أَنْ يُخْتَمَ لِلْمَرْءِ عَمَلُهُ بِالشَّقَاءِ؛

براستی که حقیقت خوشبختی آن است که پایان کار انسان خوشبختی باشد و حقیقت بدبختی آن است که کار انسان به بدبختی خاتمه یابد.
معانی الأخبار، ص 345، ح 1.

حدیث - 3894

امام علی علیه السلام می فرمایند :

لَا يَسْعُدُ امْرُؤٌ إِلَّا بِطَاعَةِ اللَّهِ سُبْحَانَهُ وَلَا يَشْقَى امْرُؤٌ إِلَّا بِمَعْصِيَةِ اللَّهِ؛

هیچ کس جز با اطاعت خدا خوشبخت نمی شود و جز با معصیت خدا بدبخت نمی گردد.
غررالحکم، ح 10848 .

حدیث - 3895

امام علی علیه السلام می فرمایند :

مَنْ أَجْهَدَ نَفْسَهُ فِي إِصْلَاحِهَا سَعِدَ، مَنْ أَهْمَلَ نَفْسَهُ فِي لَذَائِهَا شَقِيَ وَبَعْدَ؛

هر کس برای اصلاح خود، خویشتن را به زحمت بیندازد، خوشبخت می شود
هر کس خود را در لذت ها رها کند، بدبخت می گردد و بی بهره می ماند.

غررالحکم، ح 8246 و ح 8247 .

حدیث - 3896

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند :

الدُّنْيَا دَارُ بَلَاءٍ وَ مَنْزِلُ بُلْغَةٍ وَ عَنَاءٍ قَدْ نَزَعَتْ عَنْهَا نَفُوسُ السُّعْدَاءِ وَ انْتَزَعَتْ بِالْكَرْهِ مِنْ أَيْدِي الْأَشْقِيَاءِ فَاسْعِدُوا النَّاسَ بِهَا أَرْغَبُهُمْ عَنْهَا وَ أَشْقَاهُمْ بِهَا أَرْغَبُهُمْ فِيهَا؛

دنیا سرای بلا و گرفتاری و محل گذران زندگی و زحمت است خوشبختان از آن دل کنده‌اند و از دست بدبختان به زور گرفته می‌شود پس خوشبخت‌ترین مردم، بی‌میل‌ترین آنان به دنیا و بدبخت‌ترین مردم، مایل‌ترین آنان به دنیا است.
اعلام الدین، ص 342 .

حدیث - 3897

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند :

بِیْ أَنْذَرْتُمْ وَ بَعْلَىٰ بِنِ أَبِي طَالِبٍ اهْتَدَيْتُمْ... وَ بِالْحَسَنِ أُعْطِيتُمُ الْإِحْسَانَ وَ بِالْحُسَيْنِ تَسْعَدُونَ وَ بِهِ تَشْقَوْنَ أَلَا وَ إِنَّ الْحُسَيْنَ بَابٌ مِنْ أَبْوَابِ الْجَنَّةِ مَنْ عَادَاهُ حَرَّمَ اللَّهُ عَلَيْهِ رِيحَ الْجَنَّةِ؛

به وسیله من هشدار داده شدید و به وسیله علی علیه السلام هدایت می‌یابید و به وسیله حسن احسان می‌شوید و به وسیله حسین خوشبخت می‌گردید و بدون او بدبخت. بدانید که حسین دری از درهای بهشت است، هر کس با او دشمنی کند، خداوند بوی بهشت را بر او حرام می‌کند.

مأة منقبة، ص 22 .

حدیث - 3898

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند :

إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى يَعْرِضُ عَلَى عَبْدِهِ فِي كُلِّ يَوْمٍ نَصِيحَةً فَإِنْ هُوَ قَبِلَهَا سَعِدَ وَإِنْ تَرَكَهَا شَقِيَ؛

خداوند متعال، به بنده‌اش در هر روز نصیحتی عرضه می‌کند، که اگر بپذیرد، خوشبخت و اگر نپذیرد، بدبخت می‌شود.

کنز العمال، ح 10250.

حدیث - 3899

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند :

السَّعِيدُ مَنْ اخْتَارَ بَاقِيَةَ يَدَوْمٍ نَعِيمُهَا عَلَى فَانِيَةٍ لَا يَنْفَدُ عَذَابُهَا وَقَدَّمَ لِمَا يَقْدُمُ عَلَيْهِ مِمَّا هُوَ فِي يَدَيْهِ قَبْلَ أَنْ يُخْلَفَهُ لِمَنْ يَسْعَدُ بِإِنْفَاقِهِ وَقَدْ شَقِيَ هُوَ بِجَمْعِهِ؛

خوشبخت کسی است که سرای باقی را که نعمتش پایدار است بر سرای فانی که عذابش بی‌پایان است برگزیند و از آنچه در اختیار دارد برای سرایی که به آنجا می‌رود پیش فرستد قبل از آن‌که آنها را برای کسی بگذارد که او با انفاق آن خوشبخت می‌شود ولی خودش با گردآوری آن (دارایی‌ها) بدبخت شده است.

اعلام الدین، ص 345 .

حدیث - 3900

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند :

أَشَقَى النَّاسِ الْمُلُوكُ... وَ أَسَعَدُ النَّاسِ مَنْ خَالَطَ كِرَامَ النَّاسِ؛

بدبخت ترین مردم پادشاهانند و خوشبخت ترین مردم کسی است که با مردم بزرگوار معاشرت کند.

الأمالی، صدوق، ص 73، ح 41.

حدیث - 3901

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند :

مِنْ سَعَادَةِ ابْنِ آدَمَ حُسْنُ الْخُلُقِ وَ مِنْ شَقَاوَةِ ابْنِ آدَمَ سُوءُ الْخُلُقِ؛

از خوشبختی انسان خوش اخلاقی و از بدبختی انسان بد اخلاقی است.

کنز العمال، ح 5243 .

حدیث - 3902

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند :

إِذَا اسْتُحِقَّتْ وَلَايَةُ اللَّهِ وَالسَّعَادَةُ جَاءَ الْأَجَلُ بَيْنَ الْعَيْنَيْنِ وَ ذَهَبَ الْأَمَلُ وَرَاءَ

الظَّهْرِ وَ إِذَا اسْتُحِقَّتْ وَلَايَةُ الشَّيْطَانِ وَالشَّقَاوَةُ جَاءَ الْأَمَلُ بَيْنَ الْعَيْنَيْنِ وَ ذَهَبَ

الْأَجَلُ وَرَاءَ الظَّهْرِ؛

هرگاه کسی مستحق دوستی خداوند و خوشبختی باشد، مرگ در برابر چشمان او می‌آید و آرزو پشت سرش می‌رود و هرگاه مستحق دوستی شیطان و بدبختی باشد، آرزو پیش چشم او، و مرگ پشت سرش قرار می‌گیرد.

الكافی، ج 3، ص 258، ح 27.

حدیث - 3903

پیامبر اکرم ﷺ می‌فرمایند:

أَرْبَعٌ مِنَ السَّعَادَةِ وَأَرْبَعٌ مِنَ الشَّقَاوَةِ، فَالْأَرْبَعُ الَّتِي مِنَ السَّعَادَةِ: الْمَرْأَةُ الصَّالِحَةُ وَالْمَسْكَنُ الْوَاسِعُ وَالْجَارُ الصَّالِحُ وَالْمَرْكَبُ الْبَهِيُّ وَالْأَرْبَعُ الَّتِي مِنَ الشَّقَاوَةِ: الْجَارُ السُّوءُ وَالْمَرْأَةُ السُّوءُ وَالْمَسْكَنُ الضَّيِّقُ وَالْمَرْكَبُ السُّوءُ؛

چهار چیز از خوشبختی و چهار چیز از بدبختی است: چهار چیز خوشبختی: همسر خوب، خانه بزرگ، همسایه خوب و سواری نیکو است و چهار چیز بدبختی: همسایه بد، همسر بد، خانه کوچک و سواری بد است.

مکارم الأخلاق، ص 126.

حدیث - 3904

پیامبر اکرم ﷺ می‌فرمایند:

إِنَّ السَّعِيدَ كُلَّ السَّعِيدِ حَقَّ السَّعِيدِ مَنْ أَحَبَّ عَلِيًّا فِي حَيَاتِهِ وَبَعْدَ مَوْتِهِ وَإِنَّ الشَّقِيَّ كُلَّ الشَّقَى حَقَّ الشَّقَى مَنْ أَبْغَضَ عَلِيًّا فِي حَيَاتِهِ وَبَعْدَ وَفَاتِهِ؛

خوشبخت کامل و واقعی کسی است که علی را در زندگی و بعد از مرگش دوست بدارد و بدبخت کامل و واقعی کسی است که دشمن علی در زندگی و بعد از مرگش باشد.

الأمالی، صدوق، ص 249، ح 8.

حدیث - 3905

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند :

مِنْ سَعَادَةِ ابْنِ آدَمَ اسْتِخَارَةُ اللَّهِ وَ رِضَاهُ بِمَا قَضَى اللَّهُ وَ مِنْ شِقْوَةِ ابْنِ آدَمَ تَرْكُهُ اسْتِخَارَةَ اللَّهِ وَ سَخَطُهُ بِمَا قَضَى اللَّهُ ؛

از خوشبختی انسان درخواست خیر از خداوند و خشنودی به خواست اوست و از بدبختی انسان است که از خدا درخواست خیر نکند و به خواست او ناخشنود باشد.

تحف العقول، ص 55 .

حدیث - 3906

امام سجاد علیه السلام می فرمایند:

أَمَّا حَقُّ ذِي الْمَعْرُوفِ عَلَيْكَ فَإِنَّ تَشْكُرَهُ وَتَذْكُرَ مَعْرُوفَهُ، وَ تُكْسِبُهُ الْمَقَالََةَ الْحَسَنَةَ وَتُخْلِصَ لَهُ الدُّعَاءَ فِيمَا بَيْنَكَ وَ بَيْنَ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ، فَإِذَا فَعَلْتَ ذَلِكَ كُنْتَ قَدْ شَكَرْتَهُ سِرًّا وَ عَلَانِيَةً، ثُمَّ إِنَّ قَدْرَتَ عَلَى مُكَافَأَتِهِ يَوْمًا كَافِيَتُهُ؛

حق کسی که به تو نیکی کرده ، این است که از او تشکر کنی و نیکیش را به زبان آوری و از وی به خوبی یاد کنی و میان خود و خدای عزوجل برایش

خالصانه دعا کنی ، هرگاه چنین کردی بی گمان پنهانی و آشکارا از او تشکر کرده ای . سپس اگر روزی توانستی نیکی او را جبران کنی ، جبران کن .
خصال، ص 568.

حدیث - 3907

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند :
إِنْ أَحْبَبْتُمْ أَنْ يُحِبَّكُمْ اللَّهُ وَرَسُولُهُ فَأَدُّوا إِذَا اتُّمِنْتُمْ وَاصْدُقُوا إِذَا حَدَّثْتُمْ
وَأَحْسِنُوا جَوَارَ مَنْ جَاوَرَكُمْ؛
اگر می خواهید که خدا و پیغمبر شما را دوست بدارند وقتی امانتی به شما
سپردند به سلامت برگردانید و چون سخن گویند راست گویند و با همسایگان
خود به نیکی رفتار نمایید.
نهج الفصاحه، ح 554.

حدیث - 3908

امام صادق علیه السلام می فرمایند:
صَدَقَهُ يُحِبُّهَا اللَّهُ: إِصْلَاحُ بَيْنِ النَّاسِ إِذَا تَفَاسَدُوا، وَتَقَارُبُ بَيْنَهُمْ إِذَا تَبَاعَدُوا؛
صدقه ای که خداوند آن را دوست دارد عبارت است از: اصلاح میان مردم
هرگاه رابطه شان تیره شد و نزدیک کردن آنها به یکدیگر هرگاه از هم دور
شدند.

کافی، ج 2، ص 209، ح 1.

حدیث - 3909

امام علی علیه السلام می فرمایند:

أَبْلَغُ مَا تَسْتَدِرُّ بِهِ الرَّحْمَةُ أَنْ تُضْمِرَ لِجَمِيعِ النَّاسِ الرَّحْمَةَ؛

مؤثرترین وسیله جلب رحمت خدا این است که خیرخواه همه مردم باشی.

غررالحکم، ح 3353.

حدیث - 3910

امام صادق علیه السلام می فرمایند:

إِذَا أَرَادَ اللَّهُ بَعْدَ خَيْرٍ زَهْدَهُ فِي الدُّنْيَا وَفَقَّهُهُ فِي الدِّينِ وَبَصَّرَهُ عُيُوبَهَا وَ مَنْ

أَوْتِيَهُنَّ فَقَدْ أَوْتِيَ خَيْرَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ؛

هرگاه خداوند خیر بنده‌ای را بخواهد، او را بی‌رغبت به دنیا، آگاه در دین و

دانای به عیوبش می‌گرداند؛ به چنین کسی خیر دنیا و آخرت داده شده است.

کافی، ج 2، ص 130.

حدیث - 3911

امام صادق علیه السلام می فرمایند:

لَا يَنْبَغِي لِمَنْ لَا يَتَّقِي مَلَامَةَ الْعُلَمَاءِ وَ ذَمَّهُمْ أَنْ يُرْجَى لَهُ خَيْرُ الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ؛
کسی که از سرزنش و نکوهش علما پروا نمی‌کند، نمی‌توان به خیر دنیا و
آخرت او امید داشت.
تحف العقول، ص 364 .

حدیث - 3912

امام علی علیه السلام می فرمایند:

جَمْعُ خَيْرِ الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ فِي كِتْمَانِ السِّرِّ وَ مُصَادَقَةِ الْأَخْيَارِ، وَ جَمْعُ الشَّرِّ فِي
الْإِذَاعَةِ وَ مُوَاخَاةِ الْأَشْرَارِ؛
همه خیر دنیا و آخرت در رازداری و هم‌نشینی با نیکان است و همه شر در
افشای اسرار و دوستی با اشرار است.
بحار الأنوار، ج 74 ، ص 178، ح 17 .

حدیث - 3913

امام علی علیه السلام می فرمایند:

عَلَيْكُمْ بِتَقْوَى اللَّهِ فَإِنَّهَا تَجْمَعُ الْخَيْرَ وَ لَا خَيْرَ غَيْرُهَا وَ يُدْرِكُ بِهَا مِنَ الْخَيْرِ مَا
لَا يُدْرِكُ بِغَيْرِهَا مِنَ خَيْرِ الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ؛

شما را سفارش می‌کنم به تقوای الهی، که گردآورنده خیر است و هیچ خیری جز آن نیست، به وسیله تقوا خیرهایی از دنیا و آخرت نصیب انسان می‌شود که با غیر آن نمی‌شود.

بحارالأنوار، ج 70، ص 66، ح 11 .

حدیث - 3914

امام رضا علیه السلام می‌فرمایند:

إِنَّ رَجُلًا سَأَلَ الْعَالِمَ أَنْ يُعَلِّمَهُ مَا يَنَالُ بِهِ خَيْرَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَلَا يُطَوِّلَ عَلَيْهِ فَقَالَ لَا تَغْضَبْ؛

شخصی از امام کاظم علیه السلام درخواست نمود که در کلامی کوتاه، چیزی به او بیاموزد که با آن خیر دنیا و آخرت را به دست آورد. حضرت فرمودند: خشمگین مشو.

بحارالأنوار، ج 73، ص 265، ح 13 .

حدیث - 3915

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم می‌فرمایند :

أَلَا أُخْبِرُكُمْ بِخَيْرِ أَخْلَاقِ أَهْلِ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ؟ قَالُوا: بَلَى يَا رَسُولَ اللَّهِ. فَقَالَ إِفْشَاءُ السَّلَامِ فِي الْعَالَمِ؛

آیا شما را از بهترین اخلاق اهل دنیا و آخرت خبر ندهم؟ عرض کردند: چرا؟ ای رسول خدا! حضرت فرمودند: آشکارا سلام کردن به همگان.

بحارالأنوار، ج 76، ص 12، ح 50 .

حدیث - 3916

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند :

يَا عَلِيُّ لَا يَخْدُمُ الْعِيَالُ إِلَّا صَدِيقٌ أَوْ شَهِيدٌ أَوْ رَجُلٌ يُرِيدُ اللَّهُ بِهِ خَيْرَ الدُّنْيَا وَ
الْآخِرَةِ؛

ای علی! به خانواده خود خدمت نمی‌کند، مگر مرد بسیار راستگو یا شهید یا
مردی که خداوند خیر دنیا و آخرت را برای او می‌خواهد.
مستدرک الوسائل، ج 13، ص 49.

حدیث - 3917

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند :

أَطِيعِي زَوْجَكَ يَكْفِكَ خَيْرَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَبِرِّي وَالِدَيْكَ يَكْثُرُ خَيْرُ بَيْتِكَ؛
شوهرت را اطاعت کن تا خیر دنیا و آخرت تو را کفایت کند و به پدر و
مادرت نیکی کن تا خیر خانه‌ات زیاد شود.
کنز العمال، ح 43388.

حدیث - 3918

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند :

أَكْثَرُوا مِنْ قَوْلٍ لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ فَإِنَّهَا مِلْكُ الْجَنَّةِ وَمَنْ
أَكْثَرَ مِنْهَا نَظَرَ اللَّهُ إِلَيْهِ وَمَنْ نَظَرَ إِلَيْهِ فَقَدْ أَصَابَ خَيْرَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ؛

ذکر «لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ» را بسیار بگویید: زیرا که آن، دارایی بهشت است و هر کس آن را بسیار بگوید خداوند به او می‌نگرد و هر کس خدا به او بنگرد به خیر دنیا و آخرت دست یافته است.
بحارالأنوار، ج 38، ص 161، ح 83 .

حدیث - 3919

پیامبر اکرم ﷺ می‌فرماید :
مَنْ فَتَحَ بَابَ مَسْأَلَةِ فَتَحَ اللَّهُ لَهُ بَابَ فَقْرٍ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَمَنْ فَتَحَ بَابَ عَطِيَّةٍ ابْتِغَاءً لَوَجْهِ اللَّهِ أَعْطَاهُ اللَّهُ خَيْرَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ؛
هر کس در درخواستی از مردم را به روی خود باز کند، خداوند برای او در فقری را در دنیا و آخرت باز می‌کند و هر کس در بخششی را برای مردم به خاطر خدا باز کند، خداوند او را خیر دنیا و آخرت عطا می‌فرماید.
کنز العمال، ح 16745.

حدیث - 3920

پیامبر اکرم ﷺ می‌فرماید :
مَنْ أَوَى إِلَى فِرَاشِهِ طَاهِرًا يَذْكُرُ اللَّهَ تَعَالَى حَتَّى يُدْرِكَهُ النَّعَاسُ لَمْ يَتَقَلَّبْ سَاعَةً مِنَ اللَّيْلِ يَسْأَلُ اللَّهَ شَيْئًا مِنْ خَيْرِ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ إِلَّا أَعْطَاهُ اللَّهُ أَيَّاهُ؛
هر کس با وضو و با یاد خدا به رخت خواب برود و خوابش ببرد، در هر ساعتی از شب که بیدار گردد و از خدا چیزی از خیر دنیا و آخرت بخواهد، خداوند آن را به او عطا فرماید.

کنز العمال، ح 41274 .

حدیث - 3921

امام صادق علیه السلام می فرمایند:

مَنْ أَرَادَ الْحَدِيثَ لِمَنْفَعَةِ الدُّنْيَا لَمْ يَكُنْ لَهُ فِي الْآخِرَةِ نَصِيبٌ، وَمَنْ أَرَادَ بِهِ خَيْرَ
الْآخِرَةِ أَعْطَاهُ اللَّهُ خَيْرَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ؛

هر کس حدیث را برای بهره دنیا بخواند، در آخرت بهره‌ای نخواهد داشت و
هر کس برای خیر آخرت بخواند، خداوند به او خیر دنیا و آخرت عطا فرماید.
کافی، ج 1، ص 46.

حدیث - 3922

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم می فرمایند :

مَا مِنْ عَبْدٍ يَخَافُ زَوَالَ نِعْمَةٍ أَوْ فَجَاءَهُ نِقْمَةٌ أَوْ تَغَيَّرَ عَافِيَةٌ وَيَقُولُ: يَا حَيُّ يَا
قَيُّوْمُ يَا وَاحِدُ يَا مَجِيدُ يَا بَرُّ يَا كَرِيمُ يَا رَحِيمُ يَا غَنِيُّ تَمَّمَ عَلَيْنَا نِعْمَتَكَ وَهَبْ لَنَا
كَرَامَتَكَ وَالْبَسْنَا عَافِيَتَكَ إِلَّا أَعْطَاهُ اللَّهُ تَعَالَى خَيْرَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ؛

قطعا هر کس به خاطر ترس از دست دادن نعمتی یا گرفتار شدن به بلایی
ناگهانی و یا از دست دادن سلامتی بگوید: «ای زنده، ای پابرجا، ای یکتا، ای
بزرگ، ای نیکوکار، ای بزرگوار، ای مهربان، ای بی نیاز! نعمت را بر ما کامل
کن و بخششت را ارزانی ما کن و لباس عافیت را بر تن ما بپوشان» خداوند،
خیر دنیا و آخرت به او عطا می فرماید.

بحار الأنوار، ج 95، ص 194، ح 27.

حدیث - 3923

امام صادق علیه السلام می فرمایند:

فَإِنْ أَرَدْتَ أَنْ تَقَرَّعَيْنِكَ وَتَنَالَ خَيْرَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ فَاقْطَعْ الطَّمَعَ مِمَّا فِي أَيْدِي النَّاسِ وَعَدَّ نَفْسَكَ فِي الْمَوْتَى وَلَا تُحَدِّثْ لِنَفْسِكَ أَنَّكَ فَوْقَ أَحَدٍ مِنَ النَّاسِ وَاخْزَنْ لِسَانَكَ كَمَا تَخْزَنْ مَالَكَ؛

اگر می خواهی دیدگان تو روشن شود و به خیر دنیا و آخرت دستیابی، طمع خود را از آنچه در دست مردم است قطع کن و خود را از میرندگان بشمار و گمان نکن که از کسی بهتری و زبان خود را نگه دار همان گونه که مال خود را نگه می داری.

بحارالانوار، ج 13، ص 416، ح 8.

حدیث - 3924

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم می فرمایند :

مَنْ رَزَقَهُ اللَّهُ حُبَّ الْأَيِّمَةِ مِنْ أَهْلِ بَيْتِي فَقَدْ أَصَابَ خَيْرَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ، فَلَا يَشْكُنُ أَحَدٌ أَنَّهُ فِي الْجَنَّةِ فَإِنَّ فِي حُبِّ أَهْلِ بَيْتِي عِشْرِينَ خَصْلَةً عَشْرَةٌ مِنْهَا فِي الدُّنْيَا وَعَشْرَةٌ مِنْهَا فِي الْآخِرَةِ؛

هر کس که خداوند محبت امامان از اهل بیت مرا نصیب او کرده بی گمان به خیر دنیا و آخرت دست یافته و بدون شک در بهشت خواهد بود، پس هیچ یک (از شیعیان) نباید در این که اهل بهشت است شک کند؛ زیرا در دوستی اهل بیت من بیست ویژگی است که ده مورد آن در دنیا و ده مورد آن در آخرت است.

بحار الأنوار، ج 27، ص 78، ح 12.

حدیث - 3925

امام علی علیه السلام می فرمایند:

خَيْرُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ فِي خَصْلَتَيْنِ الْغِنَى وَالتَّقَى، وَشَرُّ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ فِي خَصْلَتَيْنِ الْفَقْرُ وَالْفُجُورُ؛

خیر دنیا و آخرت در دو خصلت است: بی نیازی و تقوا و شر دنیا و آخرت در دو خصلت است: نیازمندی و گناه.

شرح نهج البلاغه، ابن ابی الحدید، ج 20، ص 301.

حدیث - 3926

امام رضا علیه السلام می فرمایند:

أَنَّ رَجُلًا أَتَى سَيِّدَنَا رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ عَلَّمَنِي خُلُقًا يَجْمَعُ لِي خَيْرَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ فَقَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَا تَكْذِبُ؛

مردی نزد سرور ما رسول خدا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ آمد و عرض کرد: به من اخلاقی بیاموزید که خیر دنیا و آخرت در آن جمع باشد، حضرت فرمودند: دروغ نگو.

فقه الرضا علیه السلام ، ص 354.

حدیث - 3927

رسول اکرم ﷺ می فرمایند :

يَا عَلِيُّ... لَا تُصَادِقْ أَكِلَ الرِّبَا فَإِنَّهُ يُبَارِزُ اللَّهَ لِأَنَّ اللَّهَ تَعَالَى قَالَ: (فَإِنْ لَمْ تَفْعَلُوا فَادْنُوا بِحَرْبٍ مِنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ)؛

ای علی: با رباخوار رفاقت نکن، زیرا او با خداوند به مبارزه برخاسته، چون خداوند متعال می فرماید: اگر دست از رباخواری برنداشتید پس به خدا و رسولش اعلان جنگ دهید.

میراث حدیث - شیعه، ج 2، ص 46، ح 189 .

حدیث - 3928

امام علی علیه السلام می فرمایند:

مَعَاشِرَ النَّاسِ، أَلْفَقَهُ ثُمَّ الْمَتَجَرَّ، وَاللَّهُ لِلرِّبَا فِي هَذِهِ الْأُمَّةِ أَخْفَى مِنْ دَيْبِ النَّمْلِ عَلَى الصَّفَا؛

ای مردم! ابتدا احکام را یاد بگیرید، سپس تجارت کنید! به خدا قسم که ربا در میان این امت ناپیداتر از حرکت مورچه بر روی تخته سنگ است.
بحار الانوار، ج 103، ص 117، ح 16.

حدیث - 3929

امام علی علیه السلام می فرمایند:

الَّذِينَ رِقٌّ فَلَا تَبْدُلُ رِقَّكَ لِمَنْ لَا يَعْرِفُ حَقَّكَ؛

بدهی (نوعی) بندگی است، پس زمام اختیار خود را به کسی که حق تو را نمی‌شناسد مسپار (کنایه از این است که از هر کس قرض نگیر).
1 شرح نهج البلاغه ابن ابی الحدید، ج 20، ص 306، ح 503 .

حدیث - 3930

امام علی علیه السلام می فرمایند:
إِيَّاكُمْ وَالدِّينَ فَإِنَّهُ مَذَلَّةٌ بِالنَّهَارِ، وَ مَهَمَّةٌ بِاللَّيْلِ وَ قَضَاءٌ فِي الدُّنْيَا وَ قَضَاءٌ فِي
الْآخِرَةِ؛

زیر بار بدهی نروید زیرا بدهکاری خواری روز و اندوه شب است و در دنیا
و آخرت باز پرداختی دارد.
کافی، ج 5، ص 95، ح 11.

حدیث - 3931

امام علی علیه السلام می فرمایند:
بُئْسَ الْقِلَادَةُ لِلْخَيْرِ الْعَفِيفِ قِلَادَةُ الدَّيْنِ؛
چه بد گردنبندی است گردنبند بدهکاری بر گردن نیکوکار خویشتندار.
دستور معالم الحكم، ص 21.

حدیث - 3932

رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم می فرمایند :

الَّذِينَ دَيْنَانِ: فَمَنْ مَاتَ وَهُوَ يَنْوِي قَضَاءَهُ فَأَنَا وَلِيُّهُ وَمَنْ مَاتَ
وَلَا يَنْوِي قَضَاءَهُ فَذَاكَ الَّذِي يُؤْخَذُ مِنْ حَسَنَاتِهِ لَيْسَ يَوْمَئِذٍ دِينَارٌ وَلَا دِرْهَمٌ؛

قرض بر دو نوع است: هر کس از دنیا برود و قصد داشته باشد که قرض
خود را بپردازد من سرپرست او خواهم بود و هر کس از دنیا برود و قصد داشته
باشد که قرض خود را نپردازد، در مقابل آن از اعمال نیک او بر می دارند، زیرا
در آن روز دینار و درهمی نیست.

نهج الفصاحه، ح 1609.

حدیث - 3933

اتَّقُوا دَعْوَةَ الْمُعْسِرِ؛

بترسید، از نفرین تنگدست.

کنز العمال، ج 6، ص 220، ح 15424.

حدیث - 3934

امام علی علیه السلام می فرمایند:

وَ اغْتَنِمْ مَنْ اسْتَقْرَضَكَ فِي حَالِ غِنَاكَ لِيَجْعَلَ قَضَاءُهُ لَكَ فِي يَوْمِ عُسْرَتِكَ؛

غنیمت بدان کسی را که در زمان توانگریت از تو قرض بخواهد تا در روز

تنگدستی ات (قیامت) بپردازد.

نهج البلاغه، از نامه 31.

حدیث - 3935

امام صادق علیه السلام می فرمایند:

... فَإِنْ أَعْطَاهُ أَكْثَرَ مِمَّا أَخَذَهُ مِنْ شَرْطٍ بَيْنَهُمَا فَهُوَ مُبَاحٌ لَهُ، وَلَيْسَ لَهُ عِنْدَ اللَّهِ ثَوَابٌ فِيمَا أَقْرَضَهُ؛

اگر قرض گیرنده بدون قرار قبلی، سودی به قرض دهنده بدهد مُباح است، ولی آن قرض دهنده پاداشی از خدا نخواهد گرفت.
بحارالانوار، ج 103، ص 157، ح 1.

حدیث - 3936

امام صادق علیه السلام می فرمایند:

لَا يَنْ أُقْرَضُ قَرْضًا أَحَبُّ إِلَيَّ مِنْ أَنْ أَصِلَ بِمِثْلِهِ؛

مالی را قرض بدهم، بیشتر دوست دارم تا آن را ببخشم.
بحارالانوار، ج 103، ص 139، ح 5.

حدیث - 3937

رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم می فرمایند :

مَنْ أَرَادَ تَسْتَجَابُ دَعْوَتَهُ وَأَنْ تُكْشَفَ كُرْبَتُهُ فَلْيَفْرَجْ عَنْ مُعْسِرٍ؛

هر کس می خواهد دعایش مستجاب و اندوهش برطرف شود، به تنگدست مهلت دهد.

کنزالعمال، ج 6، ص 215، ح 15398.

حدیث - 3938

امام رضا علیه السلام می فرمایند:

إِعْلَمُ أَنَّ مَنْ اسْتَدَانَ دَيْنًا وَتَوَى قَضَاءَهُ، فَهُوَ فِي أَمَانِ اللَّهِ حَتَّى يَقْضِيَهُ، فَإِنْ لَمْ يَنْوِ قَضَاءَهُ فَهُوَ سَارِقٌ؛

کسی که قرض بگیرد در صورتی که تصمیم داشته باشد آن را پس دهد در امان خداست تا آن را اداء کند ولی اگر تصمیم نداشته باشد آن را به صاحبش برگرداند، دزد محسوب می شود.

فقه الرضا، ص 268.

حدیث - 3939

رسول اکرم صلی الله علیه و آله می فرمایند :

كَمَا لَا يَحِلُّ لَغَرِيمِكَ أَنْ يَمْطُلَكَ وَهُوَ مُؤَسِّرٌ فَكَذَلِكَ لَا يَحِلُّ لَكَ أَنْ تَعْسِرَهُ إِذَا عَلِمْتَ أَنَّهُ مُعْسِرٌ؛

همان طور که برای آن کسی که از تو قرض گرفته جایز نیست که اداء آن را به تأخیر بیندازد، پس برای تو هم جایز نخواهد بود که با این که می دانی او تنگدست است از او مطالبه کنی.

ثواب الاعمال، ص 138.

حدیث - 3940

رسول اکرم صلی الله علیه و آله می فرمایند :

مَنْ أَقْرَضَ مَلْهُوفاً حَسَنَ طَلِبَتِهِ اسْتَأْنَفَ الْعَمَلَ وَأَعْطَاهُ اللَّهُ بِكُلِّ دِرْهَمٍ أَلْفَ قِنْطَارٍ
مِنَ الْجَنَّةِ؛

هر کس به گرفتار و درمانده‌ای قرض بدهد و در پس گرفتن آن خوشرفتاری
کند [گناهانش پاک شده] اعمالش را دوباره شروع می‌کند و خداوند در برابر هر
درهم، هزار قنطار (ثروتی فراوان) در بهشت به او عطا کند.

ثواب الاعمال، ص 289.

حدیث - 3941

رسول اکرم ﷺ می فرمایند :

إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى مَعَ الدَّائِنِ حَتَّى يَقْضَى دَيْنُهُ مَا لَمْ يَكُنْ دَيْنُهُ فِيمَا يَكْرَهُ اللَّهُ؛
خداوند یار قرض‌دار است تا قرض خود را بپردازد به شرط آن‌که قرض وی
بر خلاف رضای خدا نباشد.
نهج الفصاحه، ح 733.

حدیث - 3942

رسول اکرم ﷺ می فرمایند :

مَنْ أَخَذَ أَمْوَالَ النَّاسِ يُرِيدُ أَدَاءَهَا أَدَّى اللَّهُ عَنْهُ وَمَنْ أَخَذَهَا يُرِيدُ إِتْلَافَهَا اتَّلَفَهُ
اللَّهُ؛

هر کس اموال مردم را بگیرد و قصد پرداخت آن را داشته باشد خداوند آن را
بپردازد (او را یاری می‌کند) و هر کس اموال مردم را بگیرد و قصد تلف کردن
داشته باشد خداوند آن را تلف کند.

نهج الفصاحه، ح 2979.

حدیث - 3943

رسول اکرم ﷺ :

دَخَلْتُ الْجَنَّةَ فَرَأَيْتُ عَلَى بَابِهَا: الصَّدَقَةُ بِعَشْرَةٍ وَالْقَرْضُ بِثَمَانِيَةِ عَشْرٍ فَقُلْتُ يَا جِبْرِئِيلُ كَيْفَ صَارَتِ الصَّدَقَةُ بِعَشْرَةٍ وَالْقَرْضُ بِثَمَانِيَةِ عَشْرٍ؟ قَالَ: لِأَنَّ الصَّدَقَةَ تَقَعُ عَلَى يَدِ الْغَنِيِّ وَالْفَقِيرِ وَالْقَرْضُ لَا يَقَعُ إِلَّا فِي يَدِ مَنْ يَحْتَاجُ إِلَيْهِ؛

وارد بهشت شدم، دیدم بر در آن نوشته است (ثواب) صدقه ده برابر است و قرض هجده برابر. گفتم: ای جبرئیل چرا صدقه ده برابر و قرض هجده برابر است؟ گفت: زیرا صدقه به دست نیازمند و بی نیاز می رسد اما قرض جز به دست کسی که به آن نیاز دارد، نمی رسد.

کنز العمال، ج 6، ص 210، ح 15373.

حدیث - 3944

رسول اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ أَشَدَّ النَّاسِ تَصَدِيقًا لِلنَّاسِ أَصْدُقُهُمْ حَدِيثٌ - ۱ وَإِنَّ أَشَدَّ النَّاسِ تَكْذِيبًا أَكْذِبُهُمْ حَدِيثٌ - ۱؛

هر کس راستگوتر است سخن مردم را بیشتر باور می کند و هر کس دروغگوتر است مردم را بیشتر دروغگو می داند.

نهج الفصاحه، ح 591 .

حدیث - 3945

امام علی علیه السلام می فرمایند:

لَا تُحَدِّثِ النَّاسَ بِكُلِّ مَا سَمِعْتَ بِهِ، فَكَفَى بِذَلِكَ كَذِبًا؛

هر چه را شنیدی برای مردم بازگو مکن، که همین برای دروغگویی (تو) کافی است.

نهج البلاغه، از نامه 69 .

حدیث - 3946

رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم می فرمایند:

إِنَّ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ أَحَبُّ الْكَذِبِ فِي الصَّلَاحِ وَأَبْغَضُ الصِّدْقِ فِي الْفُسَادِ؛

خداوند عزوجل، دروغی را که باعث صلح و آشتی شود دوست دارد و از راستی که باعث فتنه شود بیزار است.

من لایحضره الفقیه، ج 4، ص 353، ح 5762.

حدیث - 3947

رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم می فرمایند:

عَلَيْكُمْ بِالصِّدْقِ فَإِنَّهُ مَعَ الْبِرِّ وَهُمَا فِي الْجَنَّةِ وَإِيَّاكُمْ وَالْكَذِبَ فَإِنَّهُ مَعَ الْفُجُورِ وَهُمَا فِي النَّارِ؛

شما را سفارش می‌کنم به راستگویی، که راستگویی با نیکی همراه است و هر دو در بهشت‌اند و از دروغگویی پرهیزید که دروغگویی همراه با بدکاری است و هر دو در جهنم‌اند.

نهج الفصاحه، ح 1976.

حدیث - 3948

رسول اکرم ﷺ می‌فرمایند:

ثَلَاثٌ يَقْبَحُ فِيهِنَّ الصَّدَقُ: النَّمِيمَةُ، وَ إِخْبَارُكَ الرَّجُلَ عَنْ أَهْلِهِ بِمَا يَكْرَهُهُ، وَ تَكْذِيبُكَ الرَّجُلَ عَنِ الْخَيْرِ؛

در سه چیز راستگویی زشت است: سخن‌چینی، خبر ناخوشایند دادن به مردی درباره زن و فرزندش و تکذیب کردن خبر کسی.

خصال، ص 87، ح 20.

حدیث - 3949

امام علی علیه السلام می‌فرمایند:

أَقْبَحُ الصَّدَقِ ثَنَاءُ الرَّجُلِ عَلَى نَفْسِهِ؛

زشت‌ترین راستگویی، تعریف انسان از خودش می‌باشد.

غررالحکم، ج 2، ص 388، ح 2942.

حدیث - 3950

امام موسی کاظم علیه السلام می‌فرمایند:

أَدَاءُ الْأَمَانَةِ وَالصَّدْقُ يُجْلِبَانِ الرِّزْقَ، وَالْخِيَانَةُ وَالْكَذِبُ يُجْلِبَانِ الْفَقْرَ وَالتَّفَاقُ؛
ادای امانت و راستگویی روزی را زیاد می‌کند و خیانت و دروغگویی باعث
فقر و نفاق می‌شود.
بحارالأنوار، ج 78، ص 327.

حدیث - 3951

امام صادق علیه السلام می‌فرماید:
لَا تَغْتَرَّوْا بِصَلَاتِهِمْ وَلَا بِصِيَامِهِمْ، فَإِنَّ الرَّجُلَ رُبَّمَا لَهَجَ بِالصَّلَاةِ وَالصَّوْمِ حَتَّى لَوْ
تَرَكَهُ اسْتَوْحَشَ، وَلَكِنْ اخْتَبِرُوهُمْ عِنْدَ صِدْقِ الْحَدِيثِ - وَأَدَاءِ الْأَمَانَةِ؛
فریب نماز و روزه مردم را نخورید، زیرا آدمی گاه چنان به نماز و روزه خو
می‌کند که اگر آنها را ترک گوید، احساس ترس می‌کند، بلکه آنها را به
راستگویی و امانتداری بیازماید.
کافی، ج 2، ص 104، ح 2.

حدیث - 3952

امام علی علیه السلام می‌فرماید:
الصَّادِقُ عَلَى شَفَا مَنْجَاةٍ وَكَرَامَةٍ وَالْكَاذِبُ عَلَى شُرْفِ مَهْوَاةٍ وَمَهَانَةٍ؛
راستگو در آستانه نجات و بزرگواری است و دروغگو در لبه پرتگاه و
خواری.
نهج البلاغه، خطبه 86.

حدیث - 3953

رسول اکرم ﷺ می فرمایند:

يَا عَلِيُّ اَصْدِقْ وَاِنْ ضَرَّكَ فِي الْعَاجِلِ فَاِنَّهُ يَنْفَعُكَ فِي الْآجِلِ وَلَا تَكْذِبْ وَاِنْ
يَنْفَعُكَ فِي الْعَاجِلِ فَاِنَّهُ يَضُرُّكَ فِي الْآجِلِ؛

ای علی راست بگو اگر چه در حال حاضر به ضرر تو باشد ولی در آینده به
نفع توست و دروغ نگو اگر چه در حال حاضر به نفع تو باشد ولی در آینده به
ضرر توست.

میراث حدیث - شیعه، ج 2، ص 27.

حدیث - 3954

امام صادق علیه السلام :

إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْجَمَالَ وَالتَّجَمُّلَ وَ يُبْغِضُ الْبُؤْسَ وَ التَّبَاؤُسَ؛

خداوند زیبایی و آراستگی را دوست دارد و با فقر و تظاهر به فقر دشمن
است.

کافی، ج 6، ص 440، ح 14.

حدیث - 3955

امام صادق علیه السلام :

إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْبَيْتَ الَّذِي فِيهِ الْعُرْسُ وَ يُبْغِضُ الْبَيْتَ الَّذِي فِيهِ الطَّلَاقُ؛

خداوند خانه‌ای را که در آن عروسی برپا شود دوست دارد و با خانه‌ای که در آن طلاق صورت گیرد، دشمن است.

کافی، ج 6، ص 54، ح 3.

حدیث - 3956

امام صادق علیه السلام :

إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْعَبْدَ الْمُفْتَنَ التَّوَّابَ وَمَنْ لَمْ يَكُنْ ذَلِكَ مِنْهُ كَانَ أَفْضَلَ؛

خداوند بنده به گناه افتاده توبه‌کار را دوست دارد ولی کسی که گناه نکند، از او برتر است.

کافی، ج 2، ص 435، ح 9.

حدیث - 3957

امام صادق علیه السلام :

إِنَّ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ يُحِبُّ أَنْ يُسْأَلَ وَ يُطْلَبَ مَا عِنْدَهُ؛

خداوند عزوجل دوست دارد آنچه نزد اوست درخواست گردد و طلب شود.

کافی، ج 2، ص 475، ح 4.

حدیث - 3958

امام صادق علیه السلام :

إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ أَنْ يُعْبَدَ فِي السِّرِّ كَمَا يُحِبُّ أَنْ يُعْبَدَ فِي الْعَلَانِيَةِ؛

خداوند دوست دارد که در پنهان عبادت شود، چنانکه دوست دارد آشکارا عبادت شود.

1 کافی، ج 2، ص 223، ح 8.

حدیث - 3959

امام باقر علیه السلام :

إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ إِيرَادَ الْكَبَدِ الْحَرِّ؛

خداوند خنک کردن جگر تشنه را دوست دارد.

کافی، ج 4، ص 58، ح 6.

حدیث - 3960

امام سجاد علیه السلام :

إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ كُلَّ قَلْبٍ حَزِينٍ وَ يُحِبُّ كُلَّ عَبْدٍ شَكُورٍ؛

خداوند هر قلب محزون و هر بنده شکرگزار را دوست دارد.

کافی، ج 2، ص 99، ح 30.

حدیث - 3961

امام علی علیه السلام :

إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ أَنْ تَكُونَ نِيَّةُ الْإِنْسَانِ لِلنَّاسِ جَمِيلَةً، كَمَا يُحِبُّ أَنْ تَكُونَ نِيَّتُهُ فِي

طَاعَتِهِ قَوِيَّةً غَيْرَ مَدْخُولَةٍ؛

خداوند دوست دارد که انسان نسبت به دیگران خوش نیت باشد، چنانکه دوست دارد نیتش در اطاعت از او محکم و خالص باشد.
غررالحکم، ح 3703.

حدیث - 3962

امام علی علیه السلام :
إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْعَقْلَ الْقَوِيمَ وَالْعَمَلَ الْمُسْتَقِيمَ؛
خداوند عقل استوار و کردار معتدل را دوست دارد.
غررالحکم، ح 3410.

حدیث - 3963

امام علی علیه السلام :
إِنَّ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ يُحِبُّ الْمُحْتَرِفَ الْأَمِينُ؛
خداوند انسان شاغل امین را دوست دارد.
کافی، ج 5، ص 113، ح 1.

حدیث - 3964

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم :
إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ أَنْ يُؤْخَذَ بِرُخْصَةٍ كَمَا يُحِبُّ أَنْ يُؤْخَذَ بِعِزَائِمِهِ؛
خداوند دوست دارد از امور مجاز نیز استفاده شود چنانکه دوست دارد به تکالیف عمل شود.

وسائل الشیعه، ج 1، ص 81، ح 1.

حدیث - 3965

پیامبر اکرم ﷺ :

إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ فِي الصَّلَاةِ مَا يُحِبُّ فِي الْقِتَالِ: صَفَا كَأَنَّهُمْ بُنْيَانٌ مَرْصُوصٌ؛
خداوند آنچه را که در جنگ دوست دارد، در نماز هم دوست دارد و آن
صفی (متحد و منظم) همچون بنیانی پولادین و محکم است.
الدرالمنثور، ج 6، ص 213.

حدیث - 3966

پیامبر اکرم ﷺ :

إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْعَبْدَ أَنْ يَكُونَ سَهْلَ الْبَيْعِ وَ سَهْلَ الشِّرَاءِ وَ سَهْلَ الْقَضَاءِ وَ سَهْلَ
الْاِقْتِضَاءِ؛
خداوند بنده‌ای را که در خرید و فروش و قضاوت و پذیرش قضاوت آسان
گیر باشد دوست دارد.
دعائم الاسلام، ج 1، ص 17 .

حدیث - 3967

پیامبر اکرم ﷺ :

إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ مَعَالِيَ الْأَخْلَاقِ وَ يَكْرَهُ سَفْسَافَهَا؛

خداوند خصلت‌های والای اخلاقی را دوست دارد و از خصلت‌های پست
بیزار است.

کنز العمال، ح 5180.

حدیث - 3968

پیامبر اکرم ﷺ :

إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى يُحِبُّ الْمُدَاوِمَةَ عَلَى الْإِخَاءِ الْقَدِيمِ فِدَاوُمُوا؛

خداوند تداوم دوستی دیرینه را دوست دارد، پس در دوستی مداومت ورزید.
نهج الفصاحه، ح 751.

حدیث - 3969

پیامبر اکرم ﷺ :

إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْبَصَرَ النَّافِذَ عِنْدَ مَجِيئِ الشَّهَوَاتِ، وَالْعَقْلَ الْكَامِلَ عِنْدَ نُزُولِ
الشُّبُهَاتِ وَيُحِبُّ السَّمَاخَةَ وَلَوْ عَلَى تَمَرَاتٍ وَيُحِبُّ الشَّجَاعَةَ وَلَوْ عَلَى قَتْلِ حَيَّةٍ؛
خداوند چشم تیز بین هنگام روی آوردن هوا و هوس‌ها، و عقل کامل هنگام
آمدن شبهه‌ها را دوست دارد و بخشنده‌گی را هر چند به دانه‌های خرما، دوست
دارد و شجاعت را اگر چه به کشتن یک مار دوست دارد.

مسند الشهاب، ج 2، ص 152، ح 1080 .

حدیث - 3970

پیامبر اکرم ﷺ :

إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى يُحِبُّ الْإِتْقِيَاءَ الْأَبْرَارَ الْأَخْفِيَاءَ الَّذِينَ إِذَا حَضَرُوا لَمْ يُعْرَفُوا وَإِذَا غَابُوا لَمْ يُفْتَقَدُوا، قُلُوبُهُمْ مَصَابِيحُ الْهُدَى يَنْجُونَ مِنْ كُلِّ غَبْرَاءٍ مُظْلِمَةٍ؛
 خداوند تعالی بندگان پرهیزگارِ نیکوکارِ گمنام را دوست دارد، کسانی که چون حاضرند، شناخته نمی‌شوند و آنگاه که غایب‌اند سراغشان را نمی‌گیرند، قلب هایشان چراغ‌های هدایت است و از هر تیرگی و تاریکی نجات می‌یابند.
 نثر الدر، ج 1، ص 156 .

حدیث - 3971

پیامبر اکرم ﷺ :
 إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الرَّجُلَ الْقَوِيَّ الْمُبْدِيَّ الْمُعِيدَ عَلَى الْفَرَسِ الْمُبْدِيَّ الْمُعِيدَ؛
 خداوند مرد نیرومندی را که همیشه برای جهاد پا به رکاب است دوست دارد.
 بحارالأنوار، ج 64، ص 184، ح 40 .

حدیث - 3972

پیامبر اکرم ﷺ :
 إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْإِنْفَاقَ وَ يُبْغِضُ الْإِقْتَارَ، فَانْفِقْ وَ أَطْعَمْ وَ لَا تُصْرِصْ فَيَعْسِرَ عَلَيْكَ الطَّلَبُ؛
 خداوند خرج کردن را دوست دارد و با سخت خرج کردن دشمن است پس انفاق و اطعام کن و به ثروت اندوزی مپرداز که کسب ثروت تو را به سختی می‌اندازد.
 بحارالأنوار، ج 64، ص 282، ح 43 .

حدیث - 3973

پیامبر اکرم ﷺ :

إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الشَّابَّ الَّذِي يُفْنِي شَبَابَهُ فِي طَاعَةِ اللَّهِ؛
خداوند جوانی که جوانیش را در اطاعت از او بگذراند دوست دارد.
نهج الفصاحه، ح 800 .

حدیث - 3974

پیامبر اکرم ﷺ :

كُنْ بَشَاشًا فَإِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْبَشَّاشِينَ وَ يُبْغِضُ الْعَبُوسَ كَرِيهَ الْوَجْهِ؛
گشاده‌رو باش که خداوند انسان‌های گشاده‌رو را دوست دارد و با اخموی
ترش‌رو دشمن است.
الشهاب فی الحکم والآداب، ص 38.

حدیث - 3975

پیامبر اکرم ﷺ :

إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ مَعَالِيَ الْأُمُورِ وَأَشْرَافَهَا وَيَكْرَهُ سَفْسَافَهَا؛
خداوند کارهای والا و شرافتمند را دوست دارد و از کارهای پست و ناچیز
بیزار است.
نهج الفصاحه، ح 804 .

حدیث - 3976

پیامبر اکرم ﷺ :

إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ مَنْ الْخَيْرِ مَا يُعَجَّلُ؛

خداوند کار خیری را که به آن شتاب شود دوست دارد.

کافی، ج 2، ص 142، ح 4.

حدیث - 3977

امام علی علیه السلام :

مَا أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقًا مِنْ أَهْلِ الْجَهْلِ بِطَلَبِ تَبْيَانِ الْعِلْمِ حَتَّى أَخَذَ مِيثَاقًا مِنْ أَهْلِ الْعِلْمِ بِبَيَانِ الْعِلْمِ لِلْجُهَالِ؛ لِأَنَّ الْعِلْمَ كَانَ قَبْلَ الْجَهْلِ؛

خداوند، از مردم نادان پیمانی برای جستجوی دانش نگرفت، مگر این که پیمان بیان کردن دانش برای نادانان را از اهل دانش گرفت، چرا که دانش، پیش از نادانی بود.

امالی، مفید، ص 66، ح 12.

حدیث - 3978

امام علی علیه السلام :

زَلَّهُ الْعَالِمُ كَانْكَسَارِ السَّفِينَةِ تَغْرَقُ وَ تُغْرَقُ مَعَهَا غَيْرُهَا؛

لغزش عالم، مانند شکستن کشتی است. خود، غرق می شود و دیگران را هم با خود غرق می کند.

غرر الحکم ، ح 5474.

حدیث - 3979

پیامبر اکرم ﷺ :

لَوْ خِفْتُمْ اللَّهَ حَقَّ خِيفَتِهِ لَعَلِمْتُمْ الْعِلْمَ الَّذِي لَا جَهْلَ مَعَهُ ، وَلَوْ عَرَفْتُمْ اللَّهَ حَقَّ مَعْرِفَتِهِ لَزَالَتْ بَدْعَائِكُمُ الْجِبَالُ؛

اگر از خدا چنانکه باید می ترسیدید، به دانشی ناب دست می یافتند و اگر خدا را چنانکه باید می شناختید، با دعایتان کوهها از میان می رفتند.

کنز العمال، ح 5881.

حدیث - 3980

پیامبر اکرم ﷺ :

إِذَا التَّبَسَّتْ عَلَيْكُمُ الْفِتْنُ كَقَطْعِ اللَّيْلِ الْمُظْلِمِ فَعَلَيْكُمْ بِالْقُرْآنِ ... وَلَهُ ظَهْرٌ وَبَطْنٌ فَظَاهِرُهُ حُكْمٌ وَبَاطِنُهُ عِلْمٌ ... فِيهِ مَصَابِيحُ الْهُدَى وَمَنَارُ الْحِكْمَةِ وَدَلِيلٌ عَلَى الْمَعْرِفَةِ لِمَنْ عَرَفَ الصِّفَةَ؛

هنگامی که فتنه ها چون پاره های شب تاریک بر شما مشتبه شود، به قرآن روی بیاورید ... برای قرآن ظاهری و باطنی است. ظاهر آن حکمت و باطن آن دانش است ... در قرآن چراغ های هدایت و نشانه های حکمت و راهنمای معرفت هست، برای کسی که ویژگی اش را شناخت.

کافی، ج 2، ص 599، ح 2.

حدیث - 3981

پیامبر اکرم ﷺ :

مَا مِنْ عَالِمٍ أَوْ مُتَعَلِّمٍ يَمُرُّ بِقَرْيَةٍ مِنْ قُرَى الْمُسْلِمِينَ أَوْ بِلَدَةٍ مِنْ بِلَادِ الْمُسْلِمِينَ وَ لَمْ يَأْكُلْ مِنْ طَعَامِهِمْ وَ لَمْ يَشْرَبْ مِنْ شَرَابِهِمْ وَ دَخَلَ مِنْ جَانِبٍ وَ خَرَجَ مِنْ جَانِبٍ إِلَّا رَفَعَ اللَّهُ تَعَالَى عَذَابَ قُبُورِهِمْ أَرْبَعِينَ يَوْمًا؛

هیچ دانشمند و یا دانش‌اندوزی از روستایی از روستاها و یا شهری از شهرهای مسلمانان نمی‌گذرد و از خوراک آنان نمی‌خورد و از نوشیدنی آنان نمی‌نوشد و از یک طرف وارد نمی‌شود و از طرف دیگر خارج نمی‌گردد، جز آنکه خدای متعال عذاب قبرهایشان را تا چهل روز بر می‌دارد.
جامع الأخبار ، ص 507، ح 1405.

حدیث - 3982

امام علی علیه السلام :

خَيْرُ مَنْ شَاوَرْتَ ذَوْوُ النَّهْيِ وَالْعِلْمِ ، وَأُولُو التَّجَارِبِ وَالْحَزْمِ؛
بهترین مشاوران، دارندگان عقل، علم، تجربه و دوراندیشی‌اند.
غرر الحکم ، ح 4990.

حدیث - 3983

پیامبر اکرم ﷺ :

لَا تَجْلِسُوا مَعَ كُلِّ عَالِمٍ، إِلَّا عَالِمًا يَدْعُوكُمْ مِنَ الْخَمْسِ إِلَى الْخَمْسِ : مِنَ الشَّكِّ إِلَى الْيَقِينِ، وَمِنَ الْعَدَاوَةِ إِلَى النَّصِيحَةِ وَمِنَ الْكِبَرِ إِلَى التَّوَاضُّعِ وَمِنَ الرِّيَاءِ إِلَى الْإِخْلَاصِ وَمِنَ الرَّغْبَةِ إِلَى الزُّهْدِ؛

با هر عالمی ننشینید، مگر عالمی که شما را از پنج چیز به پنج چیز دعوت کند: از شک به یقین، از دشمنی به خیرخواهی، از تکبر به تواضع، از ریا به اخلاص و از علاقه به دنیا به بی‌اعتنایی به آن.

تاریخ بغداد ، ج 5، ص 70، ح 2421.

حدیث - 3984

امام علی علیه السلام :

جَالِسِ الْعُلَمَاءَ يَزِدُّدْ عِلْمُكَ وَيَحْسُنْ أَدَبُكَ وَتَرْكُ نَفْسُكَ؛

با علما هم‌نشین باش، تا علمت زیاد و ادبت نیکو و جانت پاک گردد.

غرر الحکم ، ح 4786.

حدیث - 3985

امام باقر علیه السلام :

مَنْ عَلَّمَ بَابَ هُدًى فَلَهُ مِثْلُ أَجْرِ مَنْ عَمِلَ بِهِ وَ لَا يُنْقَصُ أُولَئِكَ مِنْ أَجْوَرِهِمْ
شَيْئاً وَ مَنْ عَلَّمَ بَابَ ضَلَالٍ كَانَ عَلَيْهِ مِثْلُ أَوْزَارٍ مَنْ عَمِلَ بِهِ وَ لَا يُنْقَصُ أُولَئِكَ
مِنْ أَوْزَارِهِمْ شَيْئاً؛

هرکس باب هدایتی را به کسی آموزش دهد، پاداش همه کسانی را که به آن عمل کنند، دارد، بی آنکه چیزی از پاداش آنان کم شود و هرکس باب گمراهی را یاد دهد، گناهان همه کسانی که بدان عمل کنند، بر او نیز بار می‌شود، بی آنکه چیزی از گناهان آنان کم شود.

کافی ، ج 1، ص 35، ح 4.

حدیث - 3986

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم :

تَنَاصَحُوا فِي الْعِلْمِ ، فَإِنَّ خِيَانَةَ أَحَدِكُمْ فِي عِلْمِهِ أَشَدُّ مِنْ خِيَانَتِهِ فِي مَالِهِ وَإِنَّ
اللَّهَ سَائِلُكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ؛

در دانش، خیرخواه یکدیگر باشید که خیانت هر یک از شما در دانشش، سخت‌تر از خیانت او در مالش می‌باشد و خداوند روز قیامت از شما بازخواست می‌کند.

امالی طوسی، ص 126، ح 198.

حدیث - 3987

امام باقر علیه السلام :

الْعُلَمَاءُ فِي أَنْفُسِهِمْ خَانَةٌ إِنْ كَتَمُوا النَّصِيحَةَ إِنْ رَأَوْا تَائِهًا ضَالًّا لَا يَهْدُونَهُ أَوْ مَبِيتًا لَا يُحْيُونَهُ فَبُئْسَ مَا يَصْنَعُونَ لِإِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَتَعَالَى أَخَذَ عَلَيْهِمُ الْمِيثَاقَ فِي الْكِتَابِ أَنْ يَأْمُرُوا بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْا عَنِ الْمُنْكَرِ وَأَنْ يَتَعَاضُوا عَلَيْهِمْ أَوْ يَنْهَوْا عَنْهُ وَأَنْ يَتَعَاضُوا عَلَى الْبُرِّ وَالتَّقْوَى وَلَا يَتَعَاضُوا عَلَى الْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ؛

اگر دانشمندان نصیحت را پنهان دارند، خیانت کرده‌اند. اگر سرگشته گمراهی را دیدند و او را راهنمایی نکردند و یا (دل) مرده‌ای را زنده نمودند، وه که چه کار زشتی کرده‌اند! چون خداوند تبارک و تعالی در کتاب از ایشان پیمان گرفته که به معروف و آنچه فرمان یافته‌اند فرمان دهند و از آنچه نهی شده‌اند نهی کنند و بر نیکوکاری و پرهیزکاری، یکدیگر را یاری کنند و در گناه و ستم یکدیگر را یاری نکنند.

کافی، ج 8، ص 54، ح 16.

حدیث - 3988

امام علی علیه السلام :

خُذُوا مِنْ كُلِّ عِلْمٍ أَحْسَنَهُ فَإِنَّ النَّحْلَ يَأْكُلُ مِنْ كُلِّ زَهْرٍ أَزْيَنَهُ فَيَتَوَلَّدُ مِنْهُ جَوْهَرَانِ نَفِيسَانِ: أَحَدُهُمَا فِيهِ شِفَاءٌ لِلنَّاسِ وَالْآخَرُ يُسْتَضَاءُ بِهِ؛

از هر دانشی بهترینش را انتخاب کنید، زنبورِ عسل از هر گلی زیباترینش را می خورد. در نتیجه دو جواهر گران بها از آن تولید می شود: یکی (عسل) برای مردم شفاست و دیگری (موم) که از آن روشنایی می گیرند.
غرر الحکم ، ح 5082.

حدیث - 3989

امام رضا علیه السلام :
رَحِمَ اللَّهُ عَبْدًا أَحْيَا أَمْرَنَا ... يَتَعَلَّمُ عُلُومَنَا وَ يُعَلِّمُهَا النَّاسَ ، فَإِنَّ النَّاسَ لَوْ عَلِمُوا مَحَاسِنَ كَلَامِنَا لَا تَتَّبِعُونَا؛
رحمت خدا بر بنده ای که امر ما را زنده کند... دانش های ما را فرا گیرد و به مردم بیاموزد. اگر مردم زیبایی های سخنان ما را می دانستند، از ما پیروی می کردند.
معانی الأخبار ، ص 180، ح 1.

حدیث - 3990

امام صادق علیه السلام :
وَالْمُتَعَلِّمُ يَحْتَاجُ إِلَى رَغْبَةٍ وَإِرَادَةٍ وَفَرَاغٍ وَنُسْكِ وَخَشْيَةٍ وَحِفْظٍ وَحَزْمٍ؛
دانش اندوز به شوق، اراده، فراغت، عبادت، ترس از خدا، مراقبت و آینده نگری نیاز دارد.
مصباح الشریعه، ص 15.

حدیث - 3991

رسول اکرم ﷺ :

مَنْ جَاءَهُ الْمَوْتُ وَهُوَ يَطْلُبُ الْعِلْمَ لِيُحْيِيَ بِهِ الْإِسْلَامَ كَانَ بَيْنَهُ وَبَيْنَ الْأَنْبِيَاءِ دَرَجَةٌ وَاحِدَةٌ فِي الْجَنَّةِ؛

هر کس در جستجوی دانش باشد تا با آن اسلام را زنده کند و مرگ او فرا رسد، در بهشت میان او و پیامبران تنها یک درجه فاصله است.

منية المريد ، ص 100.

حدیث - 3992

امام سجاد علیه السلام :

لَوْ يَعْلَمُ النَّاسُ مَا فِي طَلَبِ الْعِلْمِ لَطَلَبُوهُ وَ لَوْ بِسَفْكِ الْمُهْجِ وَ خَوْضِ اللَّجَجِ إِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى أَوْحَى إِلَى دَانِيَالَ : إِنَّ أَمَقَّتَ عَبِيدِي إِلَى الْجَاهِلِ الْمُسْتَخَفِّ بِحَقِّ أَهْلِ الْعِلْمِ ، التَّارِكِ لِلْإِقْتِدَاءِ بِهِمْ وَ إِنَّ أَحَبَّ عَبِيدِي إِلَى التَّقَى الطَّالِبِ لِلثَّوَابِ الْجَزِيلِ الْأَلَزَمُ لِلْعُلَمَاءِ التَّابِعُ لِلْحُلَمَاءِ الْقَابِلُ عَنِ الْحُكَمَاءِ؛

اگر مردم می دانستند که در جستجوی دانش چه چیزی [نهفته] است، بی گمان در پی آن می رفتند، حتی اگر با ریخته شدن خون و فرو رفتن در اعماق دریا باشد. خدای تبارک و تعالی به دانیال وحی کرد: منفورترین بندگانم نزد من، نادانی است که حق اهل علم را سبک بشمارد و پیروی از ایشان را رها کند و محبوب ترین بندگانم نزد من، تقوا پیشه‌ای است که جویای پاداش فراوان، همراه دانشمندان، پیرو بردباران و پذیرای حکیمان باشد.

کافی ، ج 1، ص 35، ح 5.

حدیث - 3993

امام علی علیه السلام :

كُلُّ وَعَاءٍ يَضِيقُ بِمَا جُعِلَ فِيهِ إِلَّا وَعَاءُ الْعِلْمِ فَإِنَّهُ يَتَّسِعُ بِهِ؛

هر ظرفی که در آن چیزی ریخته شود پر می‌شود، مگر ظرف دانش که هر چه در آن ریخته شود جا باز می‌کند.
نهج البلاغه ، حکمت 205.

حدیث - 3994

رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم :

إِنَّ لَقْمَانَ قَالَ لِابْنِهِ : يَا بُنَيَّ عَلَيْكَ بِمَجَالِسِ الْعُلَمَاءِ وَاسْتَمِعْ كَلَامَ الْحُكَمَاءِ فَإِنَّ اللَّهَ يُحْيِي الْقُلُوبَ الْمَيِّتَ بِنُورِ الْحِكْمَةِ كَمَا يُحْيِي الْأَرْضَ الْمَيِّتَةَ بِوَابِلِ الْمَطَرِ؛
لقمان به پسرش گفت: فرزندم! همواره در مجلس دانشمندان باش و سخنان حکیمان را بشنو، که خداوند، دل مرده را به نور حکمت زنده می‌کند؛ همان گونه که زمین مرده را با باران سیل آسا، زنده می‌گرداند.

معجم الكبير ، ج 8 ، ص 199

حدیث - 3995

امام صادق علیه السلام :

الْعِلْمُ مَقْرُونٌ إِلَى الْعَمَلِ ، فَمَنْ عَمِلَ عَمِلَ ، وَمَنْ عَمِلَ عَمِلَ ، وَالْعِلْمُ يَهْتَفُ بِالْعَمَلِ
فَإِنْ أَجَابَهُ وَإِلَّا ارْتَحَلَ عَنْهُ؛

دانش، با عمل همراه است، پس هر که دانست، عمل کرد و هر که عمل کرد،
دانست و دانش، به عمل فرا می خواند. پس اگر او را اجابت کرد، چه بهتر و گرنه
از او جدا می گردد.

کافی ، ج 1، ص 44، ح 2.

حدیث - 3996

رسول اکرم صلی الله علیه و آله :

طَلَبُ الْعِلْمِ فَرِيضَةٌ عَلَى كُلِّ مُسْلِمٍ ، فَاطْلُبُوا الْعِلْمَ مِنْ مَظَانِّهِ ، وَاقْتَبِسُوهُ مِنْ
أَهْلِهِ؛

در پی دانش بودن، بر هر مسلمانی واجب است، پس دانش را از جایی که
احتمال بودنش هست، بجوئید و آن را از اهلش فراگیرید.

امالی طوسی، ص 569، ح 1176.

حدیث - 3997

رسول اکرم ﷺ :

قَلْبٌ لَيْسَ فِيهِ شَيْءٌ مِنَ الْحِكْمَةِ كَبِيتَ خَرِبٍ ، فَتَعَلَّمُوا وَعَلَّمُوا ، وَتَفَقَّهُوا وَلَا تَمُوتُوا جُهَالًا ؛ فَإِنَّ اللَّهَ لَا يَعْذِرُ عَلَى الْجَهْلِ؛

دلی که در آن حکمت نیست، همچون خانه‌ای ویران است. پس بیاموزید و آموزش دهید، بفهمید و نادان نمیرید که خدای عز و جل، بهانه‌ای را برای نادانی نمی‌پذیرد.

الفردوس ، ح 4590.

حدیث - 3998

امام علی ؑ :

يَا مُؤْمِنُ إِنَّ هَذَا الْعِلْمَ وَالْأَدَبَ تَمَنُّ نَفْسِكَ فَاجْتَهِدْ فِي تَعَلُّمِهَا فَمَا يَزِيدُ مِنْ عِلْمِكَ وَأَدَبِكَ يَزِيدُ فِي ثَمَنِكَ وَقَدْرِكَ، فَإِنَّ بِالْعِلْمِ تَهْتَدِي إِلَى رَبِّكَ؛

ای انسان با ایمان، در حقیقت این دانش و ادب، بهای توست، پس در آموختن آن بکوش، زیرا هرچه بر دانش و ادب افزوده شود، بر ارج و بهای تو افزوده می‌شود، چرا که با دانش به سوی پروردگارت هدایت می‌شوی.

روضة الواعظین، ص 11.

حدیث - 3999

امام علی علیه السلام می فرمایند:

إِذَا كَانَ فِي رَجُلٍ خَلَّةٌ رَائِقَةٌ فَانْتَظِرُوا أَخَوَاتِهَا؛

اگر در وجود کسی خصلتی پسندیده باشد، انتظار خصلت‌های پسندیده دیگری را نیز در او داشته باشید.

نهج البلاغه، حکمت 445

حدیث - 4000

امام علی علیه السلام می فرمایند:

الْكَرِيمُ يَرَى مَكَارِمَ أَعْمَالِهِ دَيْنًا عَلَيْهِ يَقْضِيهِ، اللَّئِيمُ يَرَى سَوَافٍ إِحْسَانِهِ دَيْنًا لَهُ يَقْضِيهِ؛

بزرگوار، نیکوکاری‌های خود را بدهی به گردن خود می‌داند که باید بپردازد و فرومایه، احسان‌های گذشته خود را بدهی به گردن دیگران می‌داند که باید پس بگیرد.

غررالحکم، ح 2031 و 2032

حدیث - 4001

امام علی علیه السلام می فرمایند:

تِسْعَةُ أَشْيَاءَ قَبِيحَةٌ وَهِيَ مِنْ تِسْعَةِ أَنْفُسٍ أَقْبَحُ مِنْهَا مِنْ غَيْرِهِمْ: ضَيْقُ الذَّرْعِ مِنْ الْمُلُوكِ وَالبُخْلُ مِنَ الْأَغْنِيَاءِ وَ سُرْعَةُ الْغَضَبِ مِنَ الْعُلَمَاءِ وَ الصَّبَا مِنَ الْكُهُولِ

وَالْقَطِيعَةُ مِنَ الرُّؤُوسِ وَالْكَذِبُ مِنَ الْقُضَاةِ وَالزَّمانَةُ مِنَ الْأَطِبَّاءِ وَالْبِذاءُ مِنَ
النِّسَاءِ وَالطَّيْشُ مِنَ ذَوِي السُّلْطَانِ؛

نه چیز زشت است، اما از نه گروه زشت‌تر: درماندگی و ناتوانی از
دولتمردان؛ بخل از ثروتمندان؛ زود خشمی از دانشمندان؛ حرکات بچگانه از
میانسالان؛ جدایی حاکمان از مردم؛ دروغ از قاضیان؛ بیماری کهنه از پزشکان؛
بدزبانی از زنان و سختگیری و ستمگری از سلاطین.

دعائم الإسلام، ج 1، ص 83

حدیث - 4002

امام علی علیه السلام می فرمایند:

عَوِّذْ لِسَانَكَ لِيْنَ الْكَلَامِ وَبَذَلِ السَّلَامَ، يَكْثُرُ مُجِيبُكَ وَ يَقَلُّ مُبْغِضُكَ؛
زبان خود را به نرم‌گویی و سلام کردن عادت ده، تا دوستانت زیاد و
دشمنانت کم شوند.

غررالحکم، ح 6231

حدیث - 4003

امام صادق علیه السلام می فرمایند:

قَالَ لُقْمَانُ لِابْنِهِ: يَا بُنَيَّ اِيَّاكَ وَالضَّجَرَ وَ سَوَاءَ الْخُلُقِ وَ قِلَّةَ الصَّبْرِ فَلَا يَسْتَقِيمُ
عَلَى هَذِهِ الْخِصَالِ صَاحِبٌ وَ اَلْزِمْ نَفْسَكَ التَّوَدَّةَ فِي اُمُورِكَ وَ صَبِّرْ عَلَى مَوْوناتِ
الْاِخوانِ نَفْسَكَ وَ حَسِّنْ مَعَ جَمِيعِ النَّاسِ خُلُقَكَ؛

لقمان به فرزندش فرمود: فرزندم! از بی‌حوصلگی و بد اخلاقی و بی‌تابی دوری کن که هیچ دوستی تحمل این خصلت‌ها را ندارد. در کارهایت آرام و بردبار، در تحمل زحمات برادران صبور و با همه مردم خوش اخلاق باش.

قصص الأنبياء، ص 198، ح 245

حدیث - 4004

پیامبر اکرم ﷺ می‌فرمایند:

لَا تَكُنْ عَيَّابًا وَلَا مَدَّاحًا وَلَا طَعَّانًا وَلَا مُمَارِيًا؛

نه عیب‌جو باش و نه ثناگو، نه زخم‌زبان زن و نه مجادله‌گر.

مکارم الاخلاق، ص 467

حدیث - 4005

امام حسین علیّه السلام می‌فرمایند:

لَا تَقُولَنَّ فِي أَخِيكَ الْمُؤْمِنِ إِذَا تَوَارَى عَنْكَ إِلَّا مَا تُحِبُّ أَنْ يَقُولَ فِيكَ إِذَا تَوَارَيْتَ عَنْهُ؛

وقتی که برادر دینی‌ات از تو جدا شد، سخنی پشت سر او نگو، مگر این که دوست داری او در پشت سر تو آن را بگوید.

بحار الأنوار، ج 78، ص 127.

حدیث - 4006

امام علی علیه السلام می فرمایند:
رَأْسُ الْعِلْمِ التَّمْيِيزُ بَيْنَ الْأَخْلَاقِ وَ إِظْهَارُ مَحْمُودِهَا وَ قَمْعُ مَذْمُومِهَا؛
بالاترین درجه دانایی، تشخیص اخلاق از یکدیگر و آشکار کردن اخلاق
پسندیده و سرکوب اخلاق ناپسند است.
غررالحکم، ح 5267..

حدیث - 4007

امام علی علیه السلام می فرمایند:
عَوَّدَ نَفْسَكَ الْجَمِيلَ فَبَاغْتِيَادَكَ إِيَّاهُ يَعُودُ لَذِيذًا؛
خودت را به کارهای زیبا عادت بده که اگر به آنها عادت کنی، برایت لذت
بخش می شوند.
شرح نهج البلاغه، ابن ابی الحدید، ج 20، ص 266.

حدیث - 4008

تَوَقَّعُ الْفَرْجَ إِحْدَى الرَّاحَتَيْنِ؛
انتظار گشایش، یکی از دو آسایش است.
غررالحکم، ح 4578

حدیث - 4009

امام صادق علیه السلام می فرمایند:

مَنْ وَجَدَ هَمًّا وَلَا يَدْرِي مَا هُوَ فَلْيَغْسِلْ رَأْسَهُ؛

هر کس غمگین شد و علت آن را ندانست، سر خود را بشوید.

الدعوات للراوندی، ص 120.

حدیث - 4010

امام علی علیه السلام می فرمایند:

حُسْنُ الظَّنِّ رَاحَةُ الْقَلْبِ وَ سَلَامَةُ الدِّينِ؛

خوش گمانی، مایه آسایش قلب و سلامت دین است.

غررالحکم، ح 4816

حدیث - 4011

امام صادق علیه السلام می فرمایند:

النَّوْمُ رَاحَةٌ لِلْجَسَدِ وَ النُّطْقُ رَاحَةٌ لِلرُّوحِ وَ السُّكُوتُ رَاحَةٌ لِلْعَقْلِ؛

خواب مایه آسایش جسم، سخن مایه آسایش جان و سکوت مایه آسایش

عقل است.

من لایحضره الفقیه، ج 4، ص 402.

حدیث - 4012

امام علی علیه السلام می فرمایند:
أَصْلُ الْعَقْلِ الْقُدْرَةُ وَ ثَمَرَتُهَا السُّرُورُ؛
ریشه عقل، قدرت است و میوه آن شادی.
بحارالأنوار، ج 78، ص 7.

حدیث - 4013

امام صادق علیه السلام می فرمایند:
السُّرُورُ فِي ثَلَاثٍ خِلَالٍ: فِي الْوَفَاءِ وَ رِعَايَةِ الْحُقُوقِ وَ التُّهُؤُصِ فِي النَّوَائِبِ؛
شادی در سه چیز است: وفاداری، رعایت حقوق و ایستادگی در برابر
سختی‌ها.
تحف العقول، ص 323 .

حدیث - 4014

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله می فرمایند :
إِنَّ الزَّاهِدَ فِي الدُّنْيَا يَرْتَجِي وَ يُرِيحُ قَلْبُهُ وَ بَدَنُهُ فِي الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ وَ الرَّاغِبَ
فِيهَا يُتْعَبُ قَلْبُهُ وَ بَدَنُهُ فِي الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ؛
هر کس به دنیا بی رغبت است، امیدوار است و تن و جان را در دنیا و
آخرت آسوده می‌گذارد و هر کس دل به دنیا ببندد، تن و جان خود را در دو
دنیا به زحمت می‌اندازد.

اعلام الدين، ص 343.

حديث - 4015

امام صادق عليه السلام :

لَمَّا سُئِلَ عَنْ طَرِيقِ الرَّاحَةِ - : فِي خِلَافِ الْهَوَى. قِيلَ: فَمَتَى يَجِدُ عَبْدُ الرَّاحَةِ؟
فَقَالَ عليه السلام عِنْدَ أَوَّلِ يَوْمٍ يَصِيرُ فِي الْجَنَّةِ؛

در پاسخ به این سؤال که راه رسیدن به آسایش چیست؟ فرمودند: مخالفت
با هوا و هوس. عرض شد: پس، چه وقت انسان به آسایش می‌رسد؟ فرمودند:
در نخستین روز ورودش به بهشت.

تحف العقول، ص 370.

حديث - 4016

امام صادق عليه السلام می فرمایند:

مَنْ قَالَ فِي كُلِّ يَوْمٍ مِائَةَ مَرَّةٍ لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ دَفَعَ اللَّهُ بِهَا عَنْهُ سَبْعِينَ
نَوْعًا مِنَ الْبَلَاءِ أَيْسَرُهَا الْهَمُّ؛

هر کس در هر روز صد مرتبه لا حول و لا قوة الا بالله بگوید، خداوند هفتاد
نوع بلا را از او دفع می‌کند، که کوچکترین آن غم و اندوه است.

ثواب الأعمال، ص 162.

حدیث - 4017

امام صادق علیه السلام می فرمایند:

مَنْ تَصَدَّقَ فِي يَوْمٍ أَوْ لَيْلَةٍ إِنْ كَانَ يَوْمٌ فَيَوْمٌ وَإِنْ كَانَ لَيْلَةٌ فَلَيْلٌ دَفَعَ اللَّهُ
عَزَّوَجَلَّ عَنْهُ الْهَمَّ وَالسَّعْيَ وَمِيتَةَ السُّوءِ؛

هر کس در روز و یا شب صدقه بدهد - اگر روز است روز و اگر شب است،
شب - خداوند از او غم و اندوه، درنده و مرگ بد را دور می‌کند.
ثواب الأعمال، ص 140 .

حدیث - 4018

امام سجاد علیه السلام می فرمایند:

وَأَمَّا حَقُّ الزَّوْجَةِ فَإِنْ تَعَلَّمَ أَنَّ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ جَعَلَهَا لَكَ سَكَنًا وَأُنْسًا فَتَعَلَّمَ أَنَّ
ذَلِكَ نِعْمَةٌ مِنَ اللَّهِ عَلَيْكَ فَتُكْرِمُهَا وَتَرْفُقُ بِهَا وَإِنْ كَانَ حَقُّكَ أَوْجَبَ فَإِنَّ لَهَا
عَلَيْكَ أَنْ تَرْحَمَهَا؛

حق زن این است که بدانی خداوند عزوجل او را مایه آرامش و انس تو قرار
داده و این نعمتی از جانب اوست، پس احترامش کن و با او مدارا نما، هر چند
حق تو بر او واجب‌تر است اما این حق اوست که با او مهربان باشی.

من لایحضره الفقیه، ج 2، ص 621

حدیث - 4019

امام صادق علیه السلام می فرمایند:

إِنَّ الْقَلْبَ لَيَتَجَلَّجَلُ فِي الْجَوْفِ يَطْلُبُ الْحَقَّ فَإِذَا أَصَابَهُ اطمأنَّ وَ قَرَّ؛

به راستی که دل در درون سینه بی قرار است و به دنبال حق می گردد و چون به آن رسید، آرام و قرار می گیرد.

کافی، ج 2، ص 421.

حدیث - 4020

امام صادق علیه السلام می فرمایند:

خَمْسُ خِصَالٍ مَنْ فَقَدَ وَاحِدَةً مِنْهُنَّ لَمْ يَزَلْ نَاقِصَ الْعَيْشِ زَائِلَ الْعَقْلِ مَشْغُولَ الْقَلْبِ، فَأَوَّلُهَا: صِحَّةُ الْبَدَنِ وَ الثَّانِيَّةُ: الْأَمْنُ وَ الثَّالِثَةُ: السَّعَةُ فِي الرِّزْقِ، وَ الرَّابِعَةُ: الْأَنْيَسُ الْمُوَافِقُ (قال الراوى:) قُلْتُ: وَ مَا الْأَنْيَسُ الْمُوَافِقُ؟ قال: الزَّوْجَةُ الصَّالِحَةُ، وَ الْوَلَدُ الصَّالِحُ، وَ الْخَلِيطُ الصَّالِحُ وَ الْخَامِسَةُ: وَ هِيَ تَجْمَعُ هَذِهِ الْخِصَالِ: الدَّعَّةُ؛

پنج چیز است که هر کس یکی از آنها را نداشته باشد، همواره در زندگی اش کمبود دارد و کم خرد و دل نگران است: اول، تندرستی، دوم امنیت، سوم روزی فراوان، چهارم همراهِ همراهی. راوی پرسید: همراهِ همراهی کیست؟ امام فرمودند: همسر و فرزند و همنشین خوب و پنجم که در برگیرنده همه اینهاست، رفاه و آسایش است.

خصال، ص 284.

حدیث - 4021

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند :

الْبِرُّ مَا سَكَتَ إِلَيْهِ النَّفْسُ وَاطْمَأَنَّ إِلَيْهِ الْقَلْبُ، وَالْإِثْمُ مَا لَمْ تَسْكُنْ إِلَيْهِ النَّفْسُ
وَلَمْ يَطْمَئِنَّ إِلَيْهِ الْقَلْبُ وَإِنْ أَفْتَاكَ الْمُفْتُونَ ؛

نیکی آن است که جان و دل انسان با آن آرامش پیدا کند و گناه آن است که
جان و دل انسان با آن آرام نگیرد، هر چند فتوا دهندگان (خلاف آن را) به تو
فتوا دهند.

کنز العمال، ح 7278 .

حدیث - 4022

امام علی علیه السلام می فرمایند:

كُلُّ شَيْءٍ يَحْتَاجُ إِلَى الْعَقْلِ وَالْعَقْلُ يَحْتَاجُ إِلَى الْأَدَبِ؛

هر چیزی به عقل نیاز دارد و عقل به ادب نیازمند است.

فقه الرضا، ص 364.

حدیث - 4023

امام علی علیه السلام می فرمایند:

مَنْ نَصَبَ نَفْسَهُ لِلنَّاسِ إِمَامًا فَلْيَبْدَأْ بِتَعْلِيمِ نَفْسِهِ قَبْلَ تَعْلِيمِ غَيْرِهِ وَلْيَكُنْ تَأْدِيبُهُ
بِسِيرَتِهِ قَبْلَ تَأْدِيبِهِ بِلِسَانِهِ وَ مُعَلِّمُ نَفْسِهِ وَ مُؤَدِّبُهَا أَحَقُّ بِالْإِجْلَالِ مِنْ مُعَلِّمِ النَّاسِ
وَمُؤَدِّبِهِمْ؛

کسی که خود را پیشوای مردم قرار داده، باید پیش از آموزش دیگران، خود را آموزش دهد و پیش از آن که دیگران را با زبان، ادب بیاموزد، باکردارش ادب آموزد و البته آموزش دهنده و ادب‌آموز خود بیش از آموزگار و ادب‌آموز مردم، شایسته تجلیل است.

غرر الحکم، ح 7016.

حدیث - 4024

امام علی علیه السلام می فرمایند:

عَلَى الْعَاقِلِ أَنْ يُحْصِيَ عَلَى نَفْسِهِ مَسَاوِيَهَا فِي الدِّينِ وَالرَّأْيِ وَالْأَخْلَاقِ وَالْأَدَبِ ، فَيَجْمَعُ ذَلِكَ فِي صَدْرِهِ أَوْ فِي كِتَابٍ وَيَعْمَلُ فِي إِزَالَتِهَا ؛

بر عاقل است که بدی‌هایش را در دین، اندیشه، اخلاق و ادب یادداشت کند و به‌خاطرش بسپارد و برای از بین بردن آنها بکوشد.

تحف العقول، ص 376.

حدیث - 4025

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم می فرمایند :

إِيَّاكَ أَنْ تَضْحَكَ مِنْ غَيْرِ عَجَبٍ ، أَوْ تَمْشِيَ وَتَتَكَلَّمَ فِي غَيْرِ أَدَبٍ ؛

از خندیدن بی تعجب [و بی جا] یا راه رفتن و سخن گفتن بی ادبانه پرهیز.

بحار الأنوار، ج 75، ص 8

حدیث - 4026

أَنَسٌ: حَيَّتْ جَارِيَةً لِلْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ بِطَاقَةِ رِيحَانٍ ، فَقَالَ لَهَا : أَنْتِ حُرَّةٌ لَوْجَهُ اللَّهِ ، فَقُلْتُ لَهُ فِي ذَلِكَ ، فَقَالَ : أَدَبَنَا اللَّهُ تَعَالَى فَقَالَ : «و إِذَا حُيِّتُمْ بِتَحِيَّةٍ فَحَيُّوا بِأَحْسَنَ مِنْهَا» الْآيَةِ ، وَكَانَ أَحْسَنُ مِنْهَا إِعْتَاقُهَا؛

آنس : یکی از کنیزان امام حسن علی علیه السلام دسته گلی به ایشان تقدیم کرد. امام به او فرمودند: تو در راه خدا آزادی! دلیل این کارشان را پرسیدم. فرمودند: خداوند، ما را [این گونه] ادب آموخته است ، آن جا که [در قرآن کریم] می گوید: و چون احترام شدید، به بهتر از آن، پاسخ گوئید: و بهتر از هدیه او، آزادی او بود!

نهج السعادة، ج 7، ص 386.

حدیث - 4027

امام علی علیه السلام می فرمایند:

عَلَيْكُمْ بِالْأَدَبِ، فَإِنْ كُنْتُمْ مُلُوكًا بَرَزْتُمْ وَإِنْ كُنْتُمْ وَسَطًا فَقُتُمْ، وَإِنْ أَعْوَزْتُمْ الْمَعِيشَةَ عِشْتُمْ بِأَدَبِكُمْ؛

ادب بیاموزید، زیرا که [در این صورت] اگر پادشاه باشید ، برجسته می شوید، اگر میانه باشید، سرآمد می شوید، و اگر تنگ دست باشید، با ادبتان گذران زندگی می کنید.

غرر الحکم، ح 7077.

حدیث - 4028

امام علی علیه السلام می فرمایند:

النَّفْسُ مَجْبُولَةٌ عَلَى سَوْءِ الْأَدَبِ وَالْعَبْدُ مَأْمُورٌ بِمُلَازِمَةِ حُسْنِ الْأَدَبِ وَالنَّفْسُ تَجْرِي [بِطَبْعِهَا] فِي مَيْدَانِ الْمُخَالَفَةِ وَالْعَبْدُ يَجْهَدُ بِرَدِّهَا عَنْ سَوْءِ الْمُطَالَبَةِ فَمَتَى أَطْلَقَ عِنَانَهَا فَهُوَ شَرِيكٌ فِي فَسَادِهَا وَمَنْ أَعَانَ نَفْسَهُ فِي هَوَى نَفْسِهِ فَقَدْ أَشْرَكَ نَفْسَهُ فِي قَتْلِ نَفْسِهِ؛

نفس آدمی بر بی ادبی سرشته شده است و بنده فرمان دارد که پایبند ادب نیکو باشد. نفس آدمی با طینت خود در میدان مخالفت می تازد و بنده می کوشد آن را از خواسته ناروایش برگرداند، پس هرگاه عنان نفس را رها سازد، شریک تبهکاری اوست و هر کس نفس خود را در خواهش هایش یاری رساند، در قتل خود همدست نفس شده است.

شرح نهج البلاغه ابن ابی الحدید، ج 20، ص 304.

حدیث - 4029

امام علی علیه السلام می فرمایند :

إِنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَبْصَرَ رَجُلًا لَهُ وَلَدَانِ فَقَبَّلَ أَحَدَهُمَا وَتَرَكَ الْآخَرَ . فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : فَهَلَّا وَاسَيْتَ بَيْنَهُمَا ؛

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله کسی را دیدند که دو فرزند داشت . یکی را بوسید و دیگری را رها کرد . پیامبر خدا صلی الله علیه و آله به او فرمودند : چرا میان آنان یکسان عمل نکردی؟ .

جعفریات ، ص 55 .

حدیث - 4030

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند :

مَنْ قَبَلَ وَلَدَهُ كَتَبَ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ لَهُ حَسَنَةً وَمَنْ فَرَحَهُ فَرَحَهُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ،
وَمَنْ عَلَّمَهُ الْقُرْآنَ دُعَى بِالْأَبْوَيْنِ فَيُكْسِيَانِ حُلَّتَيْنِ يُضِيءُ مِنْ نُورِهِمَا وَجْهَهُ أَهْلِ
الْجَنَّةِ ؛

هر کس فرزندش را ببوسد ، خداوند عزوجلّ برای او ثواب می نویسد و هر
کسی که او را شاد کند ، خداوند روز قیامت او را شاد خواهد کرد و هر کس
قرآن به او بیاموزد ، پدر و مادرش دعوت می شوند و دو لباس بر آنان پوشیده
می شود که از نور آنها ، چهره های بهشتیان نورانی می گردد .
کافی ، ج 6، ص 49، ح 1.

حدیث - 4031

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند :

أَحَبُّ الصَّبْيَانِ لِخَمْسٍ : الْأَوَّلُ : أَنَّهُمْ هُمُ الْبَكَاءُونَ ، وَالثَّانِي : يَتَمَرَّغُونَ بِالْتُّرَابِ
وَالثَّلَاثُ : يَخْتَصِمُونَ مِنْ غَيْرِ حَقْدٍ وَالرَّابِعُ : لَا يَدَّخِرُونَ لِعَدِ شَيْئًا وَالخَامِسُ :
يُعْمَرُونَ ثُمَّ يُخَرَّبُونَ ؛

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند :

کودکان را به خاطر پنج چیز دوست می دارم : اول آن که بسیار می گریند ،
دوم آن که با خاک بازی می کنند، سوم آن که دعوا کردن آنان همراه با کینه نیست؛

چهارم آن که چیزی برای فردا ذخیره نمی کنند، پنجم آن که می سازند و سپس،
خراب می کنند (دل بستگی ندارند).
مواعظ العددیه ، ص 259.

حدیث - 4032

امام کاظم علیه السلام می فرماید :
تُسْتَحَبُّ عَرَامَةُ الصَّبِيِّ فِي صِغَرِهِ لِيَكُونَ حَلِيمًا فِي كِبَرِهِ، مَا يَنْبَغِي أَنْ يَكُونَ إِلَّا
هَكَذَا ؛

خوب است بچه در کودکی بازی گوش باشد تا در بزرگسالی بردبار گردد و
شایسته نیست که جز این باشد .
کافی ، ج 6، ص 51.

حدیث - 4033

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم می فرماید :
مَنْ بَكَى صَبِيًّا لَهُ فَأَرْضَاهُ حَتَّى يُسَكِّنَهُ ، أَعْطَاهُ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ مِنْ الْجَنَّةِ حَتَّى
يَرْضَى ؛

هر کس کودک گریان خود را راضی کند تا آرام شود ، خداوند از بهشت
آن قدر به او می دهد تا راضی شود .
الفردوس ، ج 3، ص 549.

حدیث - 4034

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند :
حَقُّ الْوَلَدِ عَلَى الْوَالِدِ... أَنْ يَسْتَفْرِهَ أُمُّهُ ؛
حق فرزند بر پدر این است که مادر او را گرامی بدارد.
کافی ، ج 6، ص 48.

حدیث - 4035

امام صادق علیه السلام می فرمایند :
إِنَّ اللَّهَ لَيَرْحَمُ الْعَبْدَ لَشِدَّةِ حُبِّهِ لَوَلَدِهِ ؛
بدون تردید ، خداوند بر بنده خود به خاطر شدت محبت به فرزندش، رحم
می کند .
کافی ، ج 6، ص 50، ح 5.

حدیث - 4036

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند :
مَنْ كَانَ عِنْدَهُ صَبِيٌّ فَلْيَتَصَابَ لَهُ ؛
هر کس با کودک سروکار دارد ، با او کودکانه رفتار کند .
من لا يحضره الفقيه ، ج 3، ص 483.

حدیث - 4037

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند :

طَهَّرُوا أَوْلَادَكُمْ يَوْمَ السَّابِعِ فَإِنَّهُ أَطْيَبُ وَأَطْهَرُ وَ أَسْرَعُ لِنَبَاتِ اللَّحْمِ، وَإِنَّ
الْأَرْضَ تَتَجَسُّ مِنْ بَوْلِ الْأَغْلَفِ أَرْبَعِينَ صَبَاحًا ؛

روز هفتم [تولد] ، فرزندان را [با ختنه] پاک کنید ، چرا که مایه تمیزی و
پاکیزگی بیشتر و رویش شتابنده تر گوشت است و زمین ، چهل روز از بول
شخص ختنه نشده ، آلوده می ماند .

کافی ، ج 6، ص 35، ح 2.

حدیث - 4038

أَحِبُّوا الصَّيَّانَ وَ ارْحَمُوهُمْ ، وَ إِذَا وَ عَدْتُمُوهُمْ شَيْئًا فَفُؤَا لَهُمْ ، فَإِنَّهُمْ لَا يَدْرُونَ
إِلَّا أَنَّكُمْ تَرْزُقُونَهُمْ ؛

کودکان را دوست بدارید و با آنان مهربان باشید و هرگاه به آنان وعده دادید
، به آن وفا کنید ، زیرا آنان ، روزی دهنده خود را کسی غیر از شما نمی دانند .

کافی ، ج 6، ص 49، ح 3.

حدیث - 4039

امام علی علیه السلام می فرمایند :

الْأَفْرَاطُ فِي الْمَلَامَةِ يَشُبُّ نِيرَانَ اللَّجَاجِ ؛

زیاده روی در سرزنش کردن ، آتش لجاجت را شعله ور می سازد .

تحف العقول ، ص 84 .

حدیث - 4040

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند :

إِذَا بَلَغَ أَوْلَادُكُمْ سَبْعَ سِنِينَ فَفَرِّقُوا بَيْنَ فُرُشِهِمْ؛

هرگاه کودکانتان به هفت سالگی رسیدند، رخت خواب هایشان را جدا کنید.

مستدرک علی الصحيحین ، ج 1، ص 317.

حدیث - 4041

امام صادق علیه السلام می فرمایند :

إِذَا بَلَغَتِ الْجَارِيَةُ سِتَّ سِنِينَ فَلَا تُقَبِّلُهَا وَالْغُلَامُ لَا يُقَبِّلُ الْمَرْأَةَ إِذَا جَاوَزَ سَبْعَ سِنِينَ؛

چون دختر [نامحرم] شش ساله شد ، او را مبوس و پسر نیز چون از هفت

سالگی گذشت ، زن [نامحرم] را نبوسد .

مکارم الأخلاق ، ج 1، ص 479، ح 1659 .

حدیث - 4042

امام صادق علیه السلام می فرمایند :

الرَّضَاعُ وَاحِدٌ وَعِشْرُونَ شَهْرًا، فَمَا نَقَصَ فَهُوَ جَوْرٌ عَلَى الصَّبِيِّ؛

شیرخواری ، 21 ماه است . پس هر چه کم شود ، ظلم بر کودک است .

کافی ، ج 6، ص 40، ح 3 .

حدیث - 4043

امام رضا علیه السلام می فرمایند :

لَا تَقْرَبِ النِّسَاءَ فِي أَوَّلِ اللَّيْلِ لَا شِتَاءً وَلَا صَيْفًا وَ ذَلِكَ أَنَّ الْمَعِدَةَ وَالْعُرْوَةَ تَكُونُ مُمْتَلِئَةً وَ هُوَ غَيْرُ مَحْمُودٍ ، يُتَخَوَّفُ مِنْهُ الْقَوْلَنْجُ وَ الْفَالِجُ ، وَ اللَّقْوَةُ وَ النَّقْرَسُ ، وَ الْحَصَاةُ وَ التَّقْطِيرُ ، وَ الْفَتْقُ وَ ضَعْفُ الْبَصَرِ وَ الدِّمَاغُ . فَإِذَا أُرِيدَ ذَلِكَ فَلْيَكُنْ فِي آخِرِ اللَّيْلِ ؛ فَإِنَّهُ أَصَحُّ لِلْبَدَنِ ، وَ أَرْجَى لِلْوَلَدِ ، وَ أَذْكَى لِلْعَقْلِ فِي الْوَلَدِ الَّذِي يُقْضَى بَيْنَهُمَا ؛

آغاز شب ، چه در زمستان و چه در تابستان ، با زنان آمیزش مکن ، این بدان جهت است که معده و رگ‌ها پُرند و این وضعیت مناسبی [برای آمیزش] نیست و بیم قولنج و فلج و لقوه چانه و تقرس و سنگ [کلیه] و تقطیر (چکایش) بول و فتق و ضعف در بینایی و ذهن می‌رود . پس اگر قصد آمیزش دارد ، باید در پایان شب انجام دهد، که برای بدن ، صحت‌افزاتر و برای فرزندان شدن امیدبخش‌تر و برای باهوش شدن فرزندی که در این میان پدید می‌آید ، بهتر است .

طب الامام الرضا علیه السلام ، ص 64.

حدیث - 4044

امام علی علیه السلام می فرمایند:

إِيَّاكَ وَ طَوْلَ الْأَمَلِ فَكَمْ مِنْ مَغْرُورٍ افْتَتَنَ بِطَوْلِ أَمَلِهِ فَأَفْسَدَ عَمَلَهُ وَ قَطَعَ أَجَلَهُ فَلَا أَمَلَهُ أَذْرَكَ وَ لَا مَافَاتَهُ اسْتَدْرَكَ ؛

از آرزوی دور و دراز بپرهیز، چه بسا فریب خورده‌ای که به آرزوی دراز خویش، فریب خورد و کارش را تباه و مرگش را قطعی کرد و در نتیجه، نه به آرزویش رسید و نه آنچه را که از دست داده بود، جبران کرد.
عیون الحکم والمواعظ ، ص 99.

حدیث - 4045

امام علی علیه السلام می فرمایند:
وَيَحُ النَّائِمُ مَا أَخْسَرَهُ! قَصُرَ عُمْرُهُ وَقَلَّ أَجْرُهُ؛
وای بر آن‌که در خواب (غفلت) است! چه زیانکار است! عمر او کوتاه شده
است و پاداش او کم.
عیون الحکم والمواعظ ، ص 504.

حدیث - 4046

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم می فرمایند :
مَنْ سَرَّهُ أَنْ يُنْسَلَهُ فِي عُمْرِهِ وَيُوسَعَ لَهُ فِي رِزْقِهِ فَلْيَتَّقِ اللَّهَ وَلْيَصِلْ رَحِمَهُ؛
هر کس دوست دارد که عمرش طولانی و روزی‌اش زیاد شود، تقوای الهی
پیشه کند و صله رحم نماید.
بحارالأنوار ، ج 74، ص 102، ح 56 .

حدیث - 4047

امام صادق علیه السلام می فرمایند:

ثَلَاثَةٌ إِنْ يَعْلَمُنَّ الْمُؤْمِنُ كَانَتْ زِيَادَةً فِي عُمْرِهِ وَبَقَاءَ النُّعْمَةِ عَلَيْهِ: تَطْوِيلُهُ فِي رُكُوعِهِ وَسُجُودِهِ فِي صَلَاتِهِ وَتَطْوِيلُهُ لِجُلُوسِهِ عَلَى طَعَامِهِ إِذَا أَطْعَمَ عَلَى مَائِدَتِهِ وَاصْطِنَاعُهُ الْمَعْرُوفَ إِلَى أَهْلِهِ؛

سه چیز است که اگر مؤمن از آنها مطلع شود، باعث طول عمر و دوام بهره‌مندی او از نعمت‌ها می‌شود: طول دادن رکوع و سجده، زیاد نشستن بر سر سفره‌ای که در آن دیگران را اطعام می‌کند و خوش رفتاری‌اش با خانواده. کافی، ج 4، ص 49، ح 15.

حدیث - 4048

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم می فرمایند :

إِذَا غَضِبَ اللَّهُ تَعَالَى عَلَى أُمَّةٍ ثُمَّ لَمْ يُنْزَلْ بِهَا الْعَذَابُ غَلَّتْ أَسْعَارُهَا وَقَصُرَتْ أَعْمَارُهَا وَلَمْ يَرْبَحْ تِجَارُهَا وَلَمْ تَزَكُ ثِمَارُهَا وَلَمْ تَغْزُرْ أَنْهَارُهَا وَحُبِسَ عَنْهَا أَمْطَارُهَا وَسُلِّطَ عَلَيْهَا أَشْرَارُهَا؛

هرگاه خداوند متعال بر مردمی خشم بگیرد و بر ایشان عذاب نفرستد، اجناس آنها گران و عمرشان کوتاه می‌شود، بازرگانان آنها سود نمی‌برند، میوه‌هایشان سالم نمی‌ماند، رودخانه‌های آنها پر آب نمی‌گردد، باران از آنها دریغ می‌شود و بدان آنان بر ایشان مسلط می‌گردند. من لایحضره الفقیه، ج 1، ص 524، ح 1489.

حدیث - 4049

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند :

طوبی لِمَنْ طَالَ عُمُرُهُ وَ حَسُنَ عَمَلُهُ فَحَسُنَ مُنْقَلَبُهُ إِذْ رَضِيَ عَنْهُ رَبُّهُ وَ وَيْلٌ لِمَنْ طَالَ عُمُرُهُ وَ سَاءَ عَمَلُهُ وَ سَاءَ مُنْقَلَبُهُ إِذْ سَخِطَ عَلَيْهِ رَبُّهُ؛

خوشا به سعادت کسی که عمرش طولانی و کردارش خوب باشد. چنین کسی عاقبتش خوب است؛ زیرا پروردگارش از او راضی است. و وای بر کسی که عمرش طولانی و کردارش بد باشد. چنین کسی عاقبتش بد است؛ چرا که پروردگارش از او ناراضی است.

بحارالأنوار، ج 69، ص 400، ح 95.

حدیث - 4050

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند :

كَانَ فِي مَا أَعْطَى اللَّهُ تَعَالَى مُوسَى فِي الْأَلْوَابِ... أَشْكُرُ لِي وَلِوَالِدَيْكَ أَقْبَكَ الْمَتَالِفَ وَ أَنْسِيءُ لَكَ فِي عُمْرِكَ وَ أَحْيِيكَ حَيَاةً طَيِّبَةً وَ أَقْلَبِكَ إِلَى خَيْرٍ مِنْهَا؛

در آنچه خدای متعال در الواح به موسی عليه السلام داد، از جمله چنین بود... مرا و پدر و مادرت را سپاسگزاری کن، تا از نابود شدن‌ها حفظت کنم و اجلت را به تأخیر بیندازم و به تو زندگی‌ای پاک ببخشم و تو را از این زندگی به سوی بهتر از آن، ببرم.

تاریخ دمشق ، ج 61، ص 128.

حدیث - 4051

امام صادق علیه السلام می فرمایند:
مَنْ حَسُنَ بَرُّهُ بِأَهْلِهِ زَادَ اللَّهُ فِي عُمْرِهِ ؛
هر کس به شایستگی در حق خانواده اش نیکی کند، خداوند بر عمرش
می افزاید.

کافی ، ج 8، ص 219، ح 269 .

حدیث - 4052

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم می فرمایند :
يَا بَنَ آدَمَ! اِبْرِرْ وَالِدَيْكَ وَ صِلْ رَحِمَكَ، يُبَسِّرْ لَكَ يُسْرُكَ وَ يُمِدَّ لَكَ فِي
عُمْرِكَ وَ اطعِ رَبَّكَ تُسَمَّى عَاقِلًا وَ لَا تَعْصُهُ تُسَمَّى جَاهِلًا ؛
ای فرزند آدم! به پدر و مادرت نیکی کن و صله رحم داشته باش تا خداوند،
کارت را آسان و عمرت را طولانی بگرداند. پروردگارت را فرمان ببر تا
خردمند به شمار آیی و از او نافرمانی نکن که نادان شمرده می شوی.
الفردوس، ج 5، ص 282، ح 8190 .

حدیث - 4053

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم می فرمایند :
لَا تَزُولُ قَدَمَا عَبْدٍ يَوْمَ الْقِيَامَةِ حَتَّى يُسْأَلَ عَنْ أَرْبَعٍ عَنْ عُمْرِهِ فِيمَا أَفْنَاهُ وَ عَنْ
شَبَابِهِ فِيمَا أَبْلَاهُ وَ عَنْ مَالِهِ مِنْ أَيْنَ اكْتَسَبَهُ وَ فِيمَا أَنْفَقَهُ وَ عَنْ حُبِّنا أَهْلَ الْبَيْتِ ؛

انسان ، در روز قیامت ، قدم از قدم بر نمی دارد ، مگر آن که از چهار چیز
پرسیده می شود : از عمرش که چگونه گذرانده است ، از جوانی اش که چگونه
سپری کرده ، از ثروتش که از کجا به دست آورده و چگونه خرج کرده است و
از دوستی ما اهل بیت.

خصال ، ص 253، ح 125 .

حدیث - 4054

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند :

لِيَتَزَوَّدَ الْعَبْدُ مِنْ دُنْيَاهُ لِآخِرَتِهِ ، وَ مِنْ حَيَاتِهِ لِمَوْتِهِ وَ مِنْ شَبَابِهِ لِهَرَمِهِ ، فَإِنَّ
الدُّنْيَا خُلِقَتْ لَكُمْ وَ أَنْتُمْ خُلِقْتُمْ لِلْآخِرَةِ ؛

انسان باید برای آخرتش از دنیا ، برای مرگش از زندگی و برای پیری اش از
جوانی ، توشه بگیرد ، چرا که دنیا برای شما آفریده شده و شما برای آخرت
آفریده شده اید .

تنبيه الخواطر ، ج 1، ص 131 .

حدیث - 4055

امام علی علیه السلام می فرمایند :

أَرْبَعَةُ أَشْيَاءَ لَا يَعْرِفُ قَدْرَهَا إِلَّا أَرْبَعَةٌ : الشَّبَابُ لَا يَعْرِفُ قَدْرَهُ إِلَّا الشُّيُوخُ
وَالْعَافِيَةُ لَا يَعْرِفُ قَدْرَهَا إِلَّا أَهْلُ الْبَلَاءِ وَ الصَّحَّةُ لَا يَعْرِفُ قَدْرَهَا إِلَّا الْمَرْضَى وَ
الْحَيَاةُ لَا يَعْرِفُ قَدْرَهَا إِلَّا الْمَوْتَى ؛

ارزش چهار چیز را جز چهار گروه نمی‌شناسند : جوانی را جز پیران،
آسایش را جز گرفتاران، سلامتی را جز بیماران و زندگی را جز مردگان .
مواعظ العددیه ، ص 275 .

حدیث - 4056

امام صادق علیه السلام می فرمایند :
مَنْ قَرَأَ الْقُرْآنَ وَهُوَ شَابٌّ مُؤْمِنٌ اخْتَلَطَ الْقُرْآنُ بِلَحْمِهِ وَدَمِهِ وَجَعَلَهُ اللَّهُ
عَزَّوَجَلَّ مَعَ السَّفَرَةِ الْكِرَامِ الْبَرَّةِ ، وَكَانَ الْقُرْآنُ حَجِيزًا عَنْهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ؛
هر جوان مؤمنی که در جوانی قرآن تلاوت کند ، قرآن با گوشت و خونس
می‌آمیزد و خداوند عزوجل او را با فرشتگان بزرگوار و نیک قرار می‌دهد و
قرآن نگهبان او در روز قیامت ، خواهد بود .
کافی ، ج 2، ص 603 ، ح 4 .

حدیث - 4057

امام صادق علیه السلام می فرمایند :
لَسْتُ أَحِبُّ أَنْ أَرَى الشَّابَّ مِنْكُمْ إِلَّا غَادِيًا فِي حَالَيْنِ : إِمَّا عَالِمًا أَوْ مُتَعَلِّمًا ،
فَإِنْ لَمْ يَفْعَلْ فَرَطًا ، فَإِنْ فَرَطَ ضَيَّعَ ، وَإِنْ ضَيَّعَ أَثِمَ ، وَإِنْ أَثِمَ سَكَنَ النَّارَ وَالَّذِي
بَعَثَ مُحَمَّدًا بِالْحَقِّ ؛
دوست ندارم جوانان شما را جز در دو حالت ببینم : دانشمند یا دانش‌اندوز .
اگر جوانی چنین نکند ، کوتاهی کرده و اگر کوتاهی کرد ، تباه ساخته و اگر تباه

ساخت ، گناه کرده است و اگر گناه کند ، سوگند به آن کس که محمد ﷺ را
به حق برانگیخت ، دوزخ‌نشین خواهد شد .
امالی طوسی ، ص 303، ح 604 .

حدیث - 4058

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند :
يَا مَعْشَرَ الشَّبَابِ عَلَيْكُمْ بِالْبَاهِ فَإِنْ لَمْ تَسْتَطِيعُوا فَعَلَيْكُمْ بِالصَّيَامِ فَإِنَّهُ وَجَاوُهُ ؛
ای گروه جوانان! ازدواج کنید . اگر نمی‌توانید ، روزه بگیرید ، که روزه مهارِ
شهوت است .
کافی ، ج 4، ص 180، ح 2 .

حدیث - 4059

امام علی علیه السلام می فرمایند :
أَوَّلَى الْأَشْيَاءِ أَنْ يَتَعَلَّمَهَا الْأَحْدَاثُ، الْأَشْيَاءُ الَّتِي إِذَا صَارُوا رِجَالاً احْتَاجُوا إِلَيْهَا؛
شایسته‌ترین چیزهایی که جوانان باید آنها را بیاموزند، چیزهایی هستند که
در بزرگسالی به آنها نیاز دارند.
شرح نهج‌البلاغه ابن ابی‌الحدید، ج 20، ص 333، ح 817 .

حدیث - 4060

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند :

يَا عَلِيُّ بَادِرْ بَارِعٍ قَبْلَ أَرْبَعٍ : شَبَابِكَ قَبْلَ هَرَمِكَ وَصِحَّتِكَ قَبْلَ سُقْمِكَ وَغِنَاكَ قَبْلَ فَقْرِكَ ، وَحَيَاتِكَ قَبْلَ مَوْتِكَ ؛

ای علی! چهار چیز را پیش از چهار چیز دریاب : جوانی‌ات را پیش از پیری؛ و سلامتی‌ات را پیش از بیماری؛ و ثروت را پیش از فقر و زندگی‌ات را پیش از مرگ .

من لا يحضره الفقيه ، ج 4، ص 357، ح 5762 .

حدیث - 4061

پیامبر ﷺ می فرمایند :

أَوْصِيَكُمْ بِالشُّبَّانِ خَيْرًا فَإِنَّهُمْ أَرْقُ أَفِيدَةً إِنَّ اللَّهَ بَعَثَنِي بَشِيرًا وَنَذِيرًا فَحَالَفَنِي الشُّبَّانُ وَخَالَفَنِي الشُّيُوخُ؛

شما را به نیکی با جوانان سفارش می‌کنم، چرا که آنان، دل‌های رقیق‌تری دارند، به راستی که خداوند، مرا بشارت دهنده و هشدار دهنده برانگیخت، جوانان با من هم پیمان شدند و پیران با من به مخالفت برخاستند.

سفينة البحار، ج 2، ص 176.

حدیث - 4062

امام علی علیه السلام می فرمایند :

فِي وَصِيَّتِهِ لِابْنِهِ الْحَسَنِ عليه السلام إِنَّمَا قَلْبُ الْحَدَثِ كَالْأَرْضِ الْخَالِيَةِ مَا أُلْقِيَ فِيهَا مِنْ شَيْءٍ قَبْلَتْهُ فَبَادَرْتُكَ بِالْأَدَبِ قَبْلَ أَنْ يَقْسُوَ قَلْبُكَ وَيَشْتَغِلَ لُبُّكَ ؛
امام علی علیه السلام :

در وصیت به فرزندش امام حسن علیه السلام : دل جوان ، مانند زمین کشت نشده است . آنچه در آن افکنده شود، می پذیرد . از این رو ، پیش از آن که دلت سخت گردد و خردت سرگرم شود ، به تربیت تو همت گماشتم .
نهج البلاغه ، از نامه 31 .

حدیث - 4063

امام رضا علیه السلام می فرمایند:

هرکس به راهنمایی تو اعتنایی نکرد، نگران مباش حوادث روزگار او را ادب خواهد کرد.

(بحار الانوار ، ج 78 ، ص 353)

حدیث - 4064

امام رضا علیه السلام می فرمایند:

خود را با کار مداوم خسته نکنید و برای خود تفریح و تنوع قرار دهید ولی از کاری که در آن اسراف باشد یا شما را در اجتماع سبک کند پرهیز کنید .

(بحار الانوار ، ج 78 ، ص 346)

حدیث - 4065

امام رضا علیه السلام می فرمایند:

هر هدفی را از راه آن تعقیب کنید ، هرکس اهدافش را از راه طبیعی تعقیب کند به لغزش دچار نمی شود و بر فرض که بلغزد چاره جویی برایش ممکن است .

(بحار الانوار ، ج 78 ، ص 356)

حدیث - 4066

امام رضا علیه السلام می فرمایند:

عاقل، احسان به مردم را غنیمت می شمارد، و شخص توانا باید فرصت را غنیمت شمارد و الا موقعیت از دست می رود.

(بحار الانوار ، ج 78 ، ص 357)

حدیث - 4067

امام رضا علیه السلام می فرمایند:

مرگ، آفت آمال و آرزوهاست و لطف و احسان به مردم تا ابد برای انسان باقی می ماند.

(بحار الانوار ، ج 78 ، ص 357)

حدیث - 4068

فقط دو گروه راه قناعت پیش می‌گیرند: عبادت‌کنندگانی که در پی پاداش آخرتند یا بزرگ‌منشانی که تحمل درخواست از مردمان پست را ندارند.
(بحار الانوار، ج 78، ص 357)

حدیث - 4069

امام رضا علیه السلام می‌فرمایند:
مسلمان اگر شاد یا خشمگین شود از مسیر حق منحرف نمی‌شود، و اگر بر دشمن مسلط شود بیشتر از حقش مطالبه نمی‌کند.
(بحار الانوار، ج 78، ص 352)

حدیث - 4070

امام رضا علیه السلام می‌فرمایند:
حریصانه به دنبال قضای حاجت حاجتمندان باشید، هیچ عملی بعد از واجبات بالاتر از شاد کردن مسلمان نیست.
(بحار الانوار، ج 78، ص 347)

حدیث - 4071

امام رضا علیه السلام می‌فرمایند:

وقتی آشکارا حرف حق می شنوید، خشمگین نشوید.
(بحار الانوار ، ج 78 ، ص 347)

حدیث - 4072

امام رضا علیه السلام می فرمایند:
هرکس به مؤمنی گشایشی دهد، خدا روز قیامت دلش را گشایش دهد .
(اصول کافی ، ج 3 ، ص 286)

حدیث - 4073

امام رضا علیه السلام می فرمایند:
بهترین تعقل خودشناسی است .
(بحار الانوار ، ج 78 ، ص 352)

حدیث - 4074

امام رضا علیه السلام می فرمایند:
بهترین مال آن است که صرف حفظ آبرو شود.
(بحار الانوار ، ج 78 ، ص 352)

حدیث - 4075

امام رضا علیه السلام می فرمایند:

صدقه بده هرچند کم باشد زیرا هر کار کوچکی که صادقانه برای خدا انجام شود، بزرگ است.
(وسائل الشیعة، ج 1، ص 87)

حدیث - 4076

امام رضا علیه السلام می فرمایند:

با مشروب خوار همنشینی و سلام و علیک نکن.
(بحار الانوار، ج 66، ص 491)

حدیث - 4077

امام رضا علیه السلام می فرمایند:

خداوند سه چیز را به سه چیز دیگر مربوط کرده است و به طور جداگانه نمی پذیرد. نماز را با زکات ذکر کرده است، هرکس نماز بخواند و زکات ندهد نمازش پذیرفته نیست. نیز شکر خود و شکر از والدین را با هم ذکر کرده است. از این رو هرکس از والدین خود قدردانی نکند از خدا قدردانی نکرده است. نیز در قرآن سفارش به تقوا و سفارش به ارحام در کنار هم آمده است. بنابراین اگر کسی به خویشاوندانش رسیدگی و احسان ننماید، با تقوا محسوب نمی شود.

(عیون اخبار الرضا ، ج 1 ، ص 258)

حدیث - 4078

امام رضا علیه السلام می فرمایند:

هرکس از خود حساب بکشد سود می برد و هرکس از خود غافل شود زیان می بیند ، و هرکس (از آینده اش) بیم داشته باشد به ایمنی دست می یابد ، و هرکس از حوادث دنیا عبرت بگیرد بینش پیدا می کند ، و هرکس بینش پیدا کند مسائل را می فهمد و هرکس مسائل را بفهمد عالم است . (بحار الانوار ، ج 78 ، ص 352)

حدیث - 4079

امام رضا علیه السلام می فرمایند:

ایمان انجام واجبات و دوری از محرمات است ، ایمان عقیده به دل و اقرار به زبان و کردار با اعضاء تن است .
(تحف العقول ، ص 444)

حدیث - 4080

امام رضا علیه السلام می فرمایند:

با نعمتها خوش همسایه باشید، که گریز پائیند، و از مردمی دور نشوند که باز آیند.

(تحف العقول ، ص 472)

حدیث - 4081

امام رضا علیه السلام می فرمایند:

کسی که نعمت دارد باید که بر عیالش در هزینه وسعت بخشد.

(تحف العقول ، ص 466)

حدیث - 4082

امام رضا علیه السلام می فرمایند:

عقل ، عطیه و بخششی است از جانب خدا و ادب داشتن، تحمل یک مشقت است و هر کس با زحمت ادب را نگهدارد، قادر بر آن می شود، اما هر که به زحمت بخواهد عقل را به دست آورد جز بر جهل او افزوده نمی شود.

(بحار الانوار ، ج 78 ، ص 342)

حدیث - 4083

امام رضا علیه السلام می فرمایند:

با سلطان و زمامدار با ترس و احتیاط همراهی کن و با دوست با تواضع، و با دشمن با احتیاط ، و با مردم با روی خوش.

(بحار الانوار ، ج 78 ، ص 356)

حدیث - 4084

امام رضا علیه السلام می فرمایند:

آدمی نمی تواند از گردابهای گرفتاری با پیمان شکنی رهایی یابد و از چنگال عقوبت رهایی ندارد کسی که با حيله به ستمگری می پردازد.
(بحار الانوار ، ج 78 ، ص 349)

حدیث - 4085

امام رضا علیه السلام می فرمایند:

بر شما باد به میانه روی در فقر و ثروت ، و نیکی کردن چه کم و چه زیاد ، زیرا خداوند متعال در روز قیامت یک نصفه خرما را چنان بزرگ نماید که مانند کوه احد باشد.
(بحار الانوار ، ج 78 ، ص 346)

حدیث - 4086

امام رضا علیه السلام می فرمایند:

کسی که فقیر مسلمانی را ملاقات نماید و بر خلاف سلام کردنش بر اغنیا بر او سلام کند ، در روز قیامت در حالی خدا را ملاقات نماید که بر او خشمگین باشد .

(عیون اخبار الرضا ، ج 2 ، ص 52)

حدیث - 4087

امام رضا علیه السلام می فرمایند:

به خداوند خوشبین باش ، زیرا هر که به خدا خوشبین باشد ، خدا با
گمان خوش او همراه است.
(تحف العقول ، ص 472)

حدیث - 4088

امام رضا علیه السلام می فرمایند:

به راستی که بدترین مردم کسی است که یاری اش را (از مردم) باز دارد
و تنها بخورد و زیر دستش را بزند.
(تحف العقول ، ص 472)

حدیث - 4089

امام رضا علیه السلام می فرمایند:

پیوند خویشاوندی را برقرار کنید گرچه با جرعه آبی باشد ، و بهترین پیوند
خویشاوندی ، خودداری از آزار خویشاوندان است .
(تحف العقول ، ص 469)

حدیث - 4090

امام رضا علیه السلام می فرمایند:
اطعام و میهمانی کردن برای ازدواج از سنت است.
(تحف العقول ، ص 469)

حدیث - 4091

امام رضا علیه السلام می فرمایند:
دوست هرکس عقل او ، و دشمنش جهل اوست .
(تحف العقول ، ص 467)

حدیث - 4092

امام رضا علیه السلام می فرمایند:
پنهان کننده کار نیک (پاداشش) برابر هفتاد حسنه است و آشکار کننده کار
بد سرافکننده است، و پنهان کننده کار بد آمرزیده است .
(اصول کافی ، ج 4 ، ص 160)

حدیث - 4093

امام علی علیه السلام می فرمایند:
مَنْ اقْتَصَرَ عَلَى بُلْغَةِ الْكَفَافِ فَقَدْ انْتَضَمَ الرَّاحَةَ وَ تَبَوَّأَ خَفْضَ الدَّعَةِ؛

هر کس به مقدار کفایت، قناعت کند، آسایش می‌یابد و برای خویش زمینه گشایش فراهم می‌کند.

نهج البلاغه، حکمت 377.

حدیث - 4094

امام صادق علیه السلام می فرمایند:

أَرْوَحُ الرُّوحِ الْيَأْسُ مِنَ النَّاسِ؛

بهترین راحتی و آسودگی، بی‌توقعی از مردم است.

کافی، ج 8، ص 243، ح 337.

حدیث - 4095

امام علی علیه السلام می فرمایند:

أَعْجَبُ مَا فِي الْإِنْسَانِ قَلْبُهُ وَلَهُ مَوَارِدُ مِنَ الْحِكْمَةِ وَاضْدَادٌ مِنْ خِلَافِهَا فَإِنْ سَنَحَ لَهُ الرَّجَاءُ أَذَلَّهُ الطَّمَعُ وَإِنْ هَاجَ بِهِ الطَّمَعُ أَهْلَكَهُ الْحِرْصُ وَإِنْ مَلَكَهُ الْيَأْسُ قَتَلَهُ الْأَسْفُ... فَكُلُّ تَقْصِيرٍ بِهِ مُضِرٌّ وَكُلُّ إِفْرَاطٍ بِهِ مُفْسِدٌ؛

شگفت‌ترین عضو انسان قلب اوست و قلب مایه‌هایی از حکمت و ضد حکمت دارد. اگر آرزو به آن دست دهد، طمع خوارش می‌گرداند و اگر طمع در آن سر برکشد، حرص نابودش می‌کند و اگر ناامیدی بر آن مسلط شود، اندوه، او را می‌کشد... هر کوتاهی برایش زیانبار است و هر زیاده‌روی برایش تباهی آفرین.

علل الشرایع، ص 109، ح 7.

حدیث - 4096

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِذَا رَأَى أَحَدُكُمْ مِنْ نَفْسِهِ أَوْ مَالِهِ أَوْ مِنْ أَخِيهِ مَا يُعْجِبُهُ فَلْيَدْعُ لَهُ بِالْبَرَكَةِ فَإِنَّ
الْعَيْنَ حَقٌّ؛

هرگاه یکی از شما در خودش، یا مالش، یا برادرش، چیز جالب توجهی دید،
برای برکت یافتن آن دعا کند؛ زیرا چشم زخم، واقعیت دارد.
نهج الفصاحه ، ح 206 .

حدیث - 4097

امام صادق علیه السلام می فرمایند:

إِيَّاكَ وَالْمِرَاءَ، فَإِنَّهُ يُحْبِطُ عَمَلَكَ وَإِيَّاكَ وَالْجِدَالَ، فَإِنَّهُ يُوْبِقُكَ وَإِيَّاكَ وَكَثْرَةَ
الْخُصُومَاتِ فَإِنَّهَا تُبْعِدُكَ مِنَ اللَّهِ ؛

از بگو مگو خودداری کن، زیرا که این کار، عملت را نابود می کند. از جدل و
ستیز هم خودداری کن؛ زیرا که تو را هلاک می سازد و از دشمنی زیاد کناره
بگیر؛ چه این که چنین کاری تو را از خدا دور می کند.
تحف العقول، ص 309.

حدیث - 4098

مَا ضَعُفَ بَدَنٌ عَمَّا قَوَّيْتُ عَلَيْهِ النَّيَّةُ؛

اگر اراده قوی باشد، هیچ بدنی برای انجام دادن کار، ناتوان نیست.

من لایحضره الفقیه، ج 4، ص 400، ح 5859.

حدیث - 4099

امام علی علیه السلام می فرمایند:

مَنْ لَمْ يَتَدَارَكَ نَفْسَهُ بِإِصْلَاحِهَا أَغْضَلَ دَاوُهُ وَاعْبَى شِفَائُهُ وَعَدِمَ الطَّبِيبُ؛

هر کس به اصلاح خود نپردازد، بیماری اش سخت می شود و در درمانش به

رنج می افتد و طبیبی نخواهد یافت.

غررالحکم، ح 9025.

حدیث - 4100

امام علی علیه السلام می فرمایند:

إِذَا فَسَدَتِ النَّيَّةُ وَقَعَتِ الْبَلَاءُ؛

هرگاه نیت فاسد شود، بلا و گرفتاری پیش می آید.

غررالحکم، ح 4021.

حدیث - 4101

امام صادق علیه السلام می فرمایند:

الْعَمَلُ الْخَالِصُ: الَّذِي لَا تُرِيدُ أَنْ يَحْمَدَكَ عَلَيْهِ أَحَدٌ إِلَّا اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ؛
عُمل خالص، آن است که نخواهی کسی جز خداوند تو را بر انجام آن
بستاید.

بحار الأنوار، ج 74، ص 223، ح 8

حدیث - 4102

امام علی علیه السلام می فرمایند:

الْتَّنَاءُ بِأَكْثَرِ مِنَ الْاِسْتِحْقَاقِ مَلَقٌ وَالتَّقْصِيرُ عَنِ الْاِسْتِحْقَاقِ عِيٌّ أَوْ حَسَدٌ؛
تعریف بیش از استحقاق، چاپلوسی و کمتر از استحقاق، از ناتوانی در سخن
و یا حسد است.

نهج البلاغه، حکمت 347

حدیث - 4103

امام علی علیه السلام می فرمایند:

لَا تَكُنْ مِمَّنْ يَرْجُو الْآخِرَةَ بَغَيْرِ الْعَمَلِ... يَنْهَى وَلَا يَنْتَهَى وَيَأْمُرُ بِمَا لَا يَأْتِي؛
از کسانی مباش که بی عمل، به آخرت امید دارند... از گناه باز می دارند، اما
خود باز نمی ایستند، به کارهایی فرمان می دهند که خود انجام نمی دهند.

نهج البلاغه، از حکمت 150

حدیث - 4104

امام صادق علیه السلام می فرمایند:

إِنَّ الْعَالِمَ إِذَا لَمْ يَعْمَلْ بِعِلْمِهِ زَلَّتْ مَوْعِظَتُهُ عَنِ الْقُلُوبِ كَمَا يَزِلُّ الْمَطَرُ عَنِ الصَّفَا؛
هرگاه عالم به علمش عمل نکند، [اثر] موعظه‌اش از دل‌ها زایل می‌شود؛ آن
چنان که باران از روی سنگ صاف می‌لغزد.

الكافی : ج 1 ، ص 44

حدیث - 4105

امیرالمؤمنان علی علیه السلام می فرمایند:

صَوْمُ النَّفْسِ عَنِ لَذَاتِ الدُّنْيَا أَنْفَعُ الصِّيَامِ؛
روزه نفس از لذت‌های دنیوی سودمندترین روزه‌هاست.

غرر الحکم، ج 1 ص 416 ح 64

حدیث - 4106

رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم می فرمایند:

الصَّدَقَةُ بِعَشْرَةٍ وَالْقَرْضُ بِثَمَانِيَةِ عَشْرٍ وَصِلَةُ الْإِخْوَانِ بِعِشْرِينَ وَصِلَةُ الرَّجَمِ
بِأَرْبَعَةٍ وَعِشْرِينَ؛

صدقه دادن، ده حسنه، قرض دادن، هجده حسنه، رابطه با برادران [دینی]،
بیست حسنه و صله رحم، بیست و چهار حسنه دارد.

کافی، ج 4، ص 10، ح 3

حدیث - 4107

امام علی علیه السلام می فرمایند:
شُكْرُكَ لِنِعْمَةٍ سَالِفَةٍ يَقْتَضِي نِعْمَةً آتِيَةً؛
شکر تو بر نعمت گذشته، زمینه ساز نعمت آینده است.
نزهة الناظر و تنبيه الخاطر، ص 80

حدیث - 4108

امام صادق علیه السلام می فرمایند:
عَلَيْكُمْ بِالصَّلَاةِ فِي الْمَسَاجِدِ؛
بر شما باد نماز خواندن در مسجدها .
الكافی : ج 2 ، ص 635 ، ح 1

حدیث - 4109

امام علی علیه السلام می فرمایند:
إِذَا عَاتَبْتَ الْحَدَّثَ فَاتْرُكْ لَهُ مَوْضِعًا مِّنْ ذَنْبِهِ لئَلَّا يَحْمِلَهُ الْإِخْرَاجُ عَلَى
الْمُكَابَرَةِ؛
هرگاه جوان را توبیخ کردی ، برخی خطاهای او را نادیده بگیر، تا توبیخ تو،
او را به مقابله وادار نسازد.
شرح نهج البلاغه ابن ابی الحدید ، ج 20، ص 333، ح 819

حدیث - 4110

امام صادق علیه السلام می فرمایند:
عَلَيْكَ بِالْأَحْدَاثِ فَإِنَّهُمْ أَسْرَعُ إِلَى كُلِّ خَيْرٍ؛
جوانان را دریاب، زیرا که آنان سریع تر به کارهای خیر روی می آورند.
کافی، ج 8، ص 93، ح 66

حدیث - 4111

امام حسین علیه السلام می فرمایند:
مِنْ دَلَائِلِ عِلَامَاتِ الْقَبُولِ : الْجُلُوسُ إِلَى أَهْلِ الْعُقُولِ؛
از نشانه های خوش نامی و نیک بختی ، همنشینی با خردمندان است.
بحار الأنوار، ج 75، ص 119

حدیث - 4112

رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم می فرمایند:
إِذَا ظَهَرَتِ الْبِدْعُ فِي أُمَّتِي فَلْيُظْهِرِ الْعَالِمُ عِلْمَهُ ، فَمَنْ لَمْ يَفْعَلْ فَعَلَيْهِ لَعْنَةُ اللَّهِ؛
هرگاه بدعت ها در میان امت من آشکار شد، بر عالم است که علمش را
آشکار کند و هر کس نکند، لعنت خدا بر او.
الکافی : ج 1، ص 54، ح 2

حدیث - 4113

امام باقر علیه السلام می فرمایند:

مَنْ تَوَكَّلَ عَلَى اللَّهِ لَا يُغْلَبُ وَمَنْ اعْتَصَمَ بِاللَّهِ لَا يُهْزَمُ؛

هر کس به خدا توکل کند، مغلوب نشود و هر کس به خدا توسل جوید،

شکست نخورد.

جامع الأخبار ص 322

حدیث - 4114

رسول اکرم صلی الله علیه و آله می فرمایند:

لَوْ خِفْتُمْ اللَّهَ حَقَّ خِيفَتِهِ لَعَلِمْتُمْ الْعِلْمَ الَّذِي لَا جَهْلَ مَعَهُ، وَلَوْ عَرَفْتُمْ اللَّهَ حَقَّ مَعْرِفَتِهِ لَزَالَتْ بِدُعَائِكُمُ الْجِبَالُ؛

اگر از خدا چنانکه باید می ترسیدید، به دانشی ناب دست می یافتند و اگر خدا

را چنانکه باید می شناختید، با دعایتان کوه ها از میان می رفتند.

کنز العمال، ح 5881

حدیث - 4115

امام کاظم علیه السلام می فرمایند:

مُشَاوَرَةُ الْعَاقِلِ النَّاصِحِ يُمْنٌ وَ بَرَكَةٌ وَ رُشْدٌ وَ تَوْفِيقٌ مِنَ اللَّهِ؛

مشورت با عاقلِ خیرخواه، خجستگی، برکت، رشد و توفیقی از سوی

خداست.

حدیث - 4116

امام موسی کاظم علیه السلام می فرمایند:
إِنَّ اللَّهَ جَلَّ وَعَزَّ يُبْغِضُ الْعَبْدَ النَّوَامَ الْفَارِعَ؛
خداوند عزوجلّ، بنده خواب آلوده بی کار را دشمن دارد.
الکافی: ج 5، ص 84، ح 2

حدیث - 4117

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم می فرمایند:
مَنْ تَسَمَّى بِاسْمِي يَرْجُو بَرَكَتِي وَيُؤْمِنِي، غَدَتَ عَلَيْهِ الْبَرَكَةُ وَرَاحَتٌ إِلَى يَوْمِ
الْقِيَامَةِ؛
هر کس به نام من نامگذاری کند و برکت و خجستگی مرا امید داشته باشد،
برکت به سوی او خواهد آمد و تا قیامت (باقی) خواهد بود.
کنز العمال، ح 45221

حدیث - 4118

امام علی علیه السلام می فرمایند:
اتَّقُوا اللَّهَ وَصُونُوا دِينَكُمْ بِالْوَرَعِ؛
از خدا پروا کنید و با پارسایی از دینتان پاسداری نمایید.
الکافی: ج 2، ص 76، ح 2

حدیث - 4119

امام صادق علیه السلام می فرمایند:

أَوَّلُ النَّظَرِ لَكَ وَالثَّانِيَةُ عَلَيْكَ وَ لَا لَكَ وَ الثَّالِثَةُ فِيهَا الْهَلَا؛

نگاه اول [ناخودآگاه به نامحرم] برای تو [حلال] است و نگاه دوم ممنوع

است و حرام و نگاه سوم، هلاکت بار است.

من لایحضره الفقیه، ج 3، ص 474

حدیث - 4120

حضرت محمد صلی الله علیه و آله می فرمایند:

الْصِّدْقُ طُمَأْنِينَةٌ وَ الْكَذِبُ رَيْبَةٌ؛

راستگویی [مایه] آرامش و دروغگویی [مایه] تشویش است.

نهج الفصاحه، ح 1864

حدیث - 4121

امام علی علیه السلام می فرمایند:

قَدْ خَاطَرَ بِنَفْسِهِ مَنْ اسْتَغْنَى بِرَأْيِهِ؛

هر کس خود را، از رأی و نظر دیگران بی نیاز بداند، خودش را به خطر

انداخته است.

من لایحضره الفقیه، ج 4، ص 388

حدیث - 4122

امام صادق علیه السلام می فرمایند:

أَرْوَحُ الرُّوحِ الْيَأْسُ مِنَ النَّاسِ؛

بهترین راحتی و آسودگی، بی توقعی از مردم است.

کافی، ج 8، ص 243، ح 337

حدیث - 4123

حضرت محمد صلی الله علیه و آله می فرمایند:

إِنَّمَا أَهْلَكَ النَّاسَ الْعَجَلَةُ وَلَوْ أَنَّ النَّاسَ تَتَبَّتُوا لَمْ يَهْلِكْ أَحَدٌ؛

مردم را، در حقیقت، شتابزدگی به هلاکت انداخته است، اگر مردم، از

شتابزدگی به دور بودند، هیچ کس هلاک نمی شد.

محاسن، ج 1، ص 340، ح 697

حدیث - 4124

حضرت علی علیه السلام می فرمایند:

الْعَاقِلُ مَنْ صَانَ لِسَانَهُ عَنِ الْغِيْبَةِ؛

عاقل کسی است که زبانش را از بدگویی پشت سر دیگران، نگه دارد.

غررالحکم، ح 1955

حدیث - 4125

امام علی علیه السلام می فرمایند:

وُصُولُ الْمَرْءِ إِلَى كُلِّ مَا يَبْتَغِيهِ مِنْ طَيِّبِ عَيْشِهِ وَآمِنِ سِرِّهِ وَ سَعَةِ رِزْقِهِ بِحُسْنِ نِيَّتِهِ وَ سَعَةِ خُلُقِهِ؛

انسان، با نیت خوب و اخلاق خوب، به تمام آنچه در جستجوی آن است، از زندگی خوش و امنیت محیط و روزی زیاد، دست می یابد.

غررالحکم، ح 10141

حدیث - 4126

امام علی علیه السلام می فرمایند:

الْعَاقِلُ مَنْ أَحْسَنَ صَنَائِعُهُ وَ وَضَعَ سَعْيَهُ فِي مَوَاضِعِهِ؛

عاقل کسی است که کارهایش را خوب انجام دهد و تلاشی که می کند، به جا باشد.

غررالحکم، ح 1798

حدیث - 4127

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم می فرمایند:

بَاكِرُوا طَلَبَ الرِّزْقِ وَ الْحَوَائِجِ فَإِنَّ الْغُدُوَّ بَرَكَةٌ وَ نَجَاحٌ؛

در پی روزی، سحر خیز باشید؛ چرا که حرکت در آغاز روز، [مایه] برکت و پیروزی است.

حدیث - 4128

امام حسین علیه السلام می فرمایند:

لَا يَكْمُلُ الْعَقْلُ إِلَّا بِاتِّبَاعِ الْحَقِّ؛

عقل، جز با پیروی از حق، کامل نمی شود.

اعلام الدین، ص 298

حدیث - 4129

امام علی علیه السلام می فرمایند:

جَاهِدِ شَهْوَتَكَ وَ غَالِبِ غَضَبَكَ وَ خَالَفِ سَوْءَ عَادَتِكَ، تَزَكُ نَفْسُكَ وَ يَكْمُلُ

عَقْلُكَ وَ تَسْتَكْمِلُ ثَوَابَ رَبِّكَ؛

با هوا و هوس مبارزه کن، بر خشم مسلط شو و با عادات های بدت

مخالفت کن، تا روح پاک و عقلت کامل گردد و پاداش پروردگارت را به

تمامی دریافت نمایی.

غررالحکم، ح 4760

حدیث - 4130

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

يَا عَلِيُّ الْعَقْلُ مَا اكْتَسَبَتْ بِهِ الْجَنَّةُ وَطُلِبَ بِهِ رِضَى الرَّحْمَنِ؛

ای علی! عقل چیزی است که با آن، بهشت و خشنودی خداوند مهربان به دست می آید.

من لایحضره الفقیه، ج 4، ص 369

حدیث - 4131

حضرت علی علیه السلام می فرمایند:

قَوْتُ الْأَجْسَادِ الطَّعَامُ وَقَوْتُ الْأَرْوَاحِ الْإِطْعَامُ؛

غذای جسم، خوردن و غذای روح، خوراندن است.

مشكاة الأنوار، ص 561

حدیث - 4132

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أَدَّبُوا أَوْلَادَكُمْ عَلَى ثَلَاثِ خِصَالٍ : حُبِّ نَبِيِّكُمْ وَ حُبِّ أَهْلِ بَيْتِهِ وَ عَلَى قِرَاءَةِ الْقُرْآنِ؛

فرزندانتان را به سه چیز ادب کنید: عشق به پیامبرتان، عشق به خاندان او، و قرآن خواندن.

غرر الحکم، ح 4488

حدیث - 4133

امام علی علیه السلام می فرمایند:
كُلُّ عَزِيزٍ دَاخِلٌ تَحْتَ الْقُدْرَةِ فَذَلِيلٌ
هر عزیزی که تحت قدرت و سلطه‌ای باشد، ذلیل است.
تحف العقول ص 215

حدیث - 4134

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم می فرمایند:
يَا مَعْشَرَ الشَّبَابِ عَلَيْكُمْ بِالْبَاهِ فَإِنْ لَمْ تَسْتَطِيعُوهُ فَعَلَيْكُمْ بِالصَّيَامِ فَإِنَّهُ وَجَاؤُهُ؛
ای گروه جوانان! ازدواج کنید . اگر نمی‌توانید، روزه بگیرید که روزه مهارِ
شهوت است.

کافی ، ج 4، ص 180، ح 2

حدیث - 4135

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند:
إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ مِنَ الْخَيْرِ مَا يُعَجَّلُ؛
خداوند شتاب در کار نیک را دوست دارد.
الکافی، ج 2، ص 142

حدیث - 4136

امام علی علیه السلام فرمودند:

اتَّقُوا مَعَاصِيَ اللَّهِ فِي الْخَلَوَاتِ فَإِنَّ الشَّاهِدَ هُوَ الْحَاكِمُ؛

از نافرمانی خدا در خلوت ها بپرهیزید، زیرا همان کسی که شاهد اعمال
است، حکم و داوری می کند.
نهج البلاغه، حکمت 324

حدیث - 4137

امام علی علیه السلام فرمودند:

لَنْ يَفُوزَ بِالْجَنَّةِ إِلَّا السَّاعِي لَهَا؛

به بهشت نخواهد رسید ، جز کسی که برای آن بکوشد.
میزان الحکمة ، ح 2570

حدیث - 4138

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله فرمودند:

الْتَمِسُوا الْجَارَ قَبْلَ شِرَاءِ الدَّارِ وَالرَّفِيقَ قَبْلَ الطَّرِيقِ؛

پیش از خرید خانه، از همسایه ، و پیش از راهی شدن، از همراه پرس و جو
کنید

مستدرک الوسائل ، ج 8 ، ص 431

حدیث - 4139

امام سجاد علیه السلام فرمودند:

خَفِ اللَّهَ لِقُدْرَتِهِ عَلَيْكَ وَاسْتَحْيِ مِنْهُ لِقُرْبِهِ مِنْكَ؛

از قدرت خداوند بر خویش بترس و از نزدیکی اش به خود شرمگین باش.

بحار الأنوار ، ج 75 ، ص 160

حدیث - 4140

امام علی علیه السلام فرمودند:

الْإِخْوَانُ فِي اللَّهِ تَعَالَى تَدُومُ مَوَدَّتُهُمْ لِدَوَامِ سَبَبِهَا؛

کسانی که برای خدا برادری می‌ورزند ، دوستی شان می‌پاید؛ زیرا عامل آن

دوستی پایدار است.

غررالحکم و دررالکلم، ح 1795

حدیث - 4141

امام باقر علیه السلام فرمودند:

تَبَسُّمُ الرَّجُلِ فِي وَجْهِ أَخِيهِ الْمُؤْمِنِ حَسَنَةٌ؛

لبخند آدمی به روی برادر دینی اش حسنه است.

مشكاة الأنوار ، ص 316

حدیث - 4142

امام علی علیه السلام فرمودند:

مَنْ حَسُنَتْ خَلِيقَتُهُ طَابَتْ عِشْرَتُهُ؛

هر کس خوش اخلاق باشد، زندگی اش پاکیزه و گوارا می گردد.

(غررالحکم، ح 8153)

حدیث - 4143

امام کاظم علیه السلام می فرمایند:

مَنْ اقْتَصَدَ وَقَعَّ بَقِيَّتِ عَلَيْهِ النِّعْمَةُ وَمَنْ بَذَرَ وَأَسْرَفَ زَالَتْ عَنْهُ النِّعْمَةُ؛

هر که میانه روی کند و قناعت ورزد ، نعمت بر او بیاید و هر که بی جا مصرف

نماید و زیاده روی کند ، نعمتش زوال یابد.

تحف العقول، ص 403

حدیث - 4144

امام علی علیه السلام می فرمایند:

الْكَمَالُ فِي ثَلَاثٍ: الصَّبْرُ عَلَى النَّوَائِبِ وَالتَّوَرُّعُ فِي الْمَطَالِبِ وَإِسْعَافُ الطَّالِبِ؛

کمال آدمی در سه چیز است : شکیبایی بر ناگواری ها ، پارسایی در

خواسته ها و برآوردن خواهش درخواست کننده.

غررالحکم و دررالکلم، ح 1777

حدیث - 4145

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

الْبَطَالَةُ تُقْسِي الْقَلْبَ؛

بیکاری ، دل را سخت می‌کند.

مسند الشهاب ، ج 1 ، ص 188

حدیث - 4146

امام علی علیه السلام می فرمایند:

الْطَّمَأْنِينَةُ قَبْلَ الْخُبْرَةِ خِلَافُ الْحَزَمِ؛

اعتماد کردن پیش از آزمودن ، خلاف دوراندیشی است.

غررالحکم و دررالکلم ، ح 1514

حدیث - 4147

امام صادق علیه السلام می فرمایند:

قِفْ عِنْدَ كُلِّ أَمْرٍ حَتَّى تَعْرِفَ مَدْخَلَهُ مِنْ مَخْرَجِهِ قَبْلَ أَنْ تَقَعَ فِيهِ فَتَنْدَمَ؛

در برابر هر کاری درنگ کن تا [راه] درون شدن و برون آمدن از آن را ،

پیش از آن که در آن وا مانی و پشیمان شوی ، نیک بشناسی.

تحف العقول، ص 304

حدیث - 4148

امام صادق علیه السلام می فرمایند:

مَنْ يَتَّقِ بِاللَّهِ يَكْفِهِ مَا أَهَمُّهُ مِنْ أَمْرِ دُنْيَاهُ وَآخِرَتِهِ؛

هر که به خدا اعتماد کند ، خداوند کارهای دنیا و آخرتش را ، که او را بی قرار کرده اند، کفایت می کند.

تحف العقول، ص 304

حدیث - 4149

امام صادق علیه السلام می فرمایند:

الْأُنْسُ فِي ثَلَاثٍ : فِي الزَّوْجَةِ الْمُوَافِقَةِ وَالْوَلَدِ الْبَارِّ وَالصَّدِيقِ الْمُصَافِي؛

انس (و آرامش) در سه چیز است : در زن سازگار ، فرزند خوش رفتار و دوست باصفای وفادار.

تحف العقول، ص 318

حدیث - 4150

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله می فرمایند:

أَلَا رُبَّ شَهْوَةٍ سَاعَةٍ أَوْرَثَتْ حُزْنًا طَوِيلًا ؛

بسا لحظه ای هوس که اندوهی دراز در پی دارد.

الأمالی ، طوسی ، ص 533

حدیث - 4151

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

اَلتَّحَدُّثُ بِالنَّعَمِ شُكْرٌ؛

بازگویی نعمت‌ها ، سپاسگزاری [از آنها] است.

مسند الشهاب ، ج 1 ، ص 61

حدیث - 4152

امام علی ؑ می فرمایند:

إِيَّاكُمْ وَالْأَخْلَاقَ الدِّينِيَّةَ فَإِنَّهَا تَضَعُ الشَّرِيفَ وَتَهْدِمُ الْمَجْدَ؛

از اخلاق پست بپرهیزید ، که والا را پست می‌سازد و بزرگواری را نابود

می‌کند.

تحف العقول ، ص 215

حدیث - 4153

امام حسن عسگری ؑ می فرمایند:

مَا تَرَكَ الْحَقَّ عَزِيزٌ إِلَّا ذَلٌّ وَلَا أَخَذَ بِهِ ذَلِيلٌ إِلَّا عَزٌّ؛

هیچ عزتمندی حق را ترک نکند ، مگر آن که خوار شود ، و هیچ خواری

به حق نگراید ، مگر آن که عزت یابد.

تحف العقول، ص 484

حدیث - 4154

امام عسگری علیه السلام می فرمایند:

إِيَّاكَ وَالْإِذَاعَةَ وَطَلَبَ الرَّئَاسَةِ فَإِنَّهُمَا يَدْعُوَانِ إِلَى الْهَلَكَةِ؛

از افشای اسرار و ریاست جویی پرهیز؛ زیرا این دو به هلاکت کشانند.

الخرائج و الجرائح ، ج 1، ص 450

حدیث - 4155

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم می فرمایند:

أَكْرِمُوا أَوْلَادَكُمْ وَ أَحْسِنُوا آدَابَهُمْ؛

فرزندانان را گرامی بدارید و نکو تربیت شان کنید.

عوالی اللالی ، ج 1 ، ص 254

حدیث - 4156

امام علی علیه السلام می فرمایند:

خَيْرُ مَنْ شَاوَرْتَ ذَوُو النُّهْيِ وَالْعِلْمِ وَأُولُو التَّجَارِبِ وَالْحَزَمِ؛

بهترین کسان برای مشورت ، صاحبان خرد و دانش و افراد با تجربه و

دوراندیش‌اند.

غررالحکم و دررالکلم ، ح 4990

حدیث - 4157

امام علی علیه السلام می فرمایند:
الْمُعِينُ عَلَى الطَّاعَةِ خَيْرُ الْأَصْحَابِ ؛
بهترین یاران، کسی است که در راه طاعت خدا یاری کند .
غررالحکم و دررالکلم، ح 1142

حدیث - 4158

امام هادی علیه السلام می فرمایند:
مَنْ يَزْرَعُ خَيْرًا يَحْصُدُ غِبْطَةً وَمَنْ يَزْرَعُ شَرًّا يَحْصُدُ نَدَامَةً ؛
هر که بذر خوبی بکارد ، شادمانی بدرود و هر که تخم بدی بیفشاند ،
پشیمانی می درود .
بحار الأنوار ، ج 75 ، ص 373

حدیث - 4159

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله می فرمایند:
إِنَّ أَخِي عِيسَى عليه السلام كَانَ يَقُولُ : يَأْتِي كُلُّ يَوْمٍ بَرِزْقِهِ ؛
برادرم عیسی می گفت : هر روزی ، روزی خود را می آورد
منتخب میزان الحکمة ، ح 6017

حدیث - 4160

امام علی علیه السلام می فرمایند:

مَنْ وَافَقَ هَوَاهُ خَالَفَ رُشْدَهُ؛

هر کس با هوس خود موافقت کند ، با بالندگی خود مخالفت کرده است .

غررالحکم و دررالکلم، ح 7957

حدیث - 4161

امام هادی علیه السلام می فرمایند:

أَذْكُرُ حَسْرَاتِ التَّفْرِيطِ بِأَخْذِ تَقْدِيمِ الْحَزْمِ؛

حسرت کوتاهی کردن را با پیشه کردن دور اندیشی ، یاد کن .

بحار الأنوار ، ج 75 ، ص 370

حدیث - 4162

امام علی علیه السلام می فرمایند:

التَّقَرُّبُ إِلَى اللَّهِ تَعَالَى بِمَسَائِلَتِهِ وَإِلَى النَّاسِ بِتَرْكِهَا؛

تقرب به خداوند، به خواهش از اوست و تقرب به مردم، به ترک خواهش .

غررالحکم و دررالکلم، ح 1801

حدیث - 4163

امام علی علیه السلام می فرمایند:
الْفِكْرُ فِي الْخَيْرِ يَدْعُو إِلَى الْعَمَلِ بِهِ؛
اندیشیدن به خوبی ها آدمی را به انجام دادن آنها بر می انگیزد.
میزان الحکمه ، ح 16179

حدیث - 4164

امام جواد علیه السلام می فرمایند:
الثِّقَةُ بِاللَّهِ تَمَنَّيْ لِكُلِّ غَالِيٍّ إِلَى كُلِّ عَالٍ؛
اعتماد به خدا بهای هر چیز گران بها است ، و نردبانی به سوی هر بلندایی.
بحار الأنوار ، ج 75 ، ص 364

حدیث - 4165

امام علی علیه السلام می فرمایند:
اِكْتَسِبُوا الْعِلْمَ يَكْسِبُكُمُ الْحَيَاةَ؛
دانش کسب کنید تا به شما زندگی (و بالندگی) بخشد.
غررالحکم و دررالکلم، ح 2486

حدیث - 4166

امام علی علیه السلام می فرمایند:
عَجِبْتُ لِمَنْ يَرَى أَنَّهُ يَنْقُصُ كُلَّ يَوْمٍ فِي نَفْسِهِ وَ عُمْرِهِ وَ هُوَ لَا يَتَأَهَّبُ لِلْمَوْتِ؛
در شگفتم از کسی که می بیند هر روز از جان و عمر او کاسته می شود ، اما
برای مرگ آماده نمی شود.

غررالحکم و دررالکلم ، ح 6253

حدیث - 4167

امام علی علیه السلام می فرمایند:
قَدَرُ الرَّجُلِ عَلَى قَدَرِ هِمَّتِهِ ، وَ عَمَلُهُ عَلَى قَدَرِ نِيَّتِهِ؛
ارزش آدمی به اندازه همت او ، و عملش به اندازه نیت اوست.
غررالحکم و دررالکلم ، ح 6743

حدیث - 4168

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم می فرمایند:
تَمَامُ التَّقْوَى أَنْ تَتَعَلَّمَ مَا جَهِلْتَ وَ تَعْمَلَ بِمَا عَلِمْتَ؛
تمام تقوا این است که آنچه را نمی دانی بیاموزی و بدانچه می دانی عمل
کنی.

تنبيه الخواطر، ج 2، ص 120

حدیث - 4169

امام رضا علیه السلام می فرمایند:

صدیق کل امرء عقله و عدوه جهله؛

دوست هرکس عقل او و دشمنش جهل اوست.

همان، ص 443

حدیث - 4170

امام هادی علیه السلام می فرمایند:

مَنْ جَمَعَ لَكَ وُدَّهُ وَرَأْيَهُ فَاجْمَعْ لَهُ طَاعَتَكَ؛

هر که تمامت دوستی خود را برای تو فراهم آورد ، تو نیز تمامت طاعت

خود را برایش فراهم آور.

تحف العقول ، ص 483

حدیث - 4171

امام صادق علیه السلام می فرمایند:

أَنْفَعُ الْأَشْيَاءِ لِلْمَرْءِ لِمَا سَبَقَهُ النَّاسَ إِلَى عَيْبِ نَفْسِهِ؛

سودمندترین چیز برای مرد ، آن است که در جستن عیب خویش بر دیگر

مردم ، پیشی گیرد.

الکافی، ج 8، ص 243

حدیث - 4172

امام علی علیه السلام می فرمایند:
مَنْ تَطَبَّبَ فَلْيَتَّقِ اللَّهَ وَ لِيَنْصَحْ وَلِيَجْتَهِدْ ؛
هر که طبابت می کند باید از خدا بترسد و خیرخواه باشد و سعی خود را به
کاربرد.

دعائم الاسلام ، ج 2 ، ص 144

حدیث - 4173

امام علی علیه السلام می فرمایند:
لَا يَرَأْسُ مَنْ خَلَا عَنِ الْأَدَبِ وَ صَبَا إِلَى اللَّعِبِ ؛
کسی که از ادب بی بهره باشد و شیفته بازی شود، به ریاست نمی رسد.
غرر الحکم، ح 4786

حدیث - 4174

امام صادق علیه السلام می فرمایند:
إِيَّاكَ وَ الْمِرَاءَ، فَإِنَّهُ يُحْبِطُ عَمَلَكَ وَ إِيَّاكَ وَ الْجِدَالَ، فَإِنَّهُ يُوبِقُكَ وَ إِيَّاكَ وَ كَثْرَةَ
الْخُصُومَاتِ فَإِنَّهَا تُبْعِدُكَ مِنَ اللَّهِ
از بگو مگو خودداری کن، زیرا که این کار، عملت را نابود می کند. از جدل و
ستیز هم خودداری کن؛ زیرا که تو را هلاک می سازد و از دشمنی زیاد کناره
بگیر؛ چه این که چنین کاری تو را از خدا دور می کند.

حدیث - 4175

امام حسن علیه السلام می فرمایند:
الإِخَاءُ الْوَفَاءُ فِي الشَّدَّةِ وَالرَّخَاءِ؛
نشانه برادری ، وفاداری در سختی و آسایش است.
بحار الأنوار ، ج 75 ، ص 114

حدیث - 4176

پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله و سلم می فرمایند:
يَا قَنَعَ بِمَا أُوتِيَتْهُ يَخِفَّ عَلَيْكَ الْحِسَابُ؛
به آنچه به تو داده شده ، قناعت کن ، تا کار حسابرسی بر تو آسان شود.
الأعلام الدین ، ص 344

حدیث - 4177

پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله و سلم می فرمایند:
يَا أَبَاذَرٍّ! إِنَّ اللَّهَ لَا يَنْظُرُ إِلَى صُورِكُمْ وَلَا إِلَى أَمْوَالِكُمْ وَلَكِنْ يَنْظُرُ إِلَى قُلُوبِكُمْ
وَأَعْمَالِكُمْ؛
ای اباذر! خداوند به ظاهر و دارایی شما نمی نگرد ، بلکه به دلها و کردارتان
می نگرد.
الأمالی، طوسی، ص 536

حدیث - 4178

امام عسکری علیه السلام می فرمایند:

إِيَّاكَ وَالْإِذَاعَةَ وَطَلَبَ الرِّئَاسَةِ فَإِنَّهُمَا يَدْعَوَانِ إِلَى الْهَلَكَةِ؛

از افشای اسرار و ریاست طلبی پرهیز که این دو آدمی را به هلاکت می کشاند.

تحف العقول ، ص 487

حدیث - 4179

حضرت صادق علیه السلام می فرمایند:

مَا ضَعُفَ بَدَنٌ عَمَّا قَوِيَ عَلَيْهِ النَّيَّةُ

اگر اراده قوی باشد، هیچ بدنی برای انجام دادن کار، ناتوان نیست.

من لا يحضره الفقيه، ج 4، ص 400، ح 5859

حدیث - 4180

حضرت علی علیه السلام می فرمایند:

أَنْتَكَ مُقَوِّمٌ بِأَدَبِكَ فَرْيَنُهُ بِالْحِلْمِ

تو با ادب ارزش گذاری می شوی، پس آن را با بردباری زینت بخش.

مشكاة الأنوار، ص 239

حدیث - 4181

امام علی علیه السلام می فرمایند:

يَنْبَغِي لِلْعَاقِلِ أَنْ يُخَاطَبَ الْجَاهِلَ مُخَاطَبَةَ الطَّبِيبِ الْمَرِيضِ؛

شایسته است که برخورد عاقل با نادان، مانند برخورد طبیب با بیمار باشد.

غررالحکم، ح 10944

حدیث - 4182

امام علی علیه السلام می فرمایند:

إِذَا أَبْطَأَتِ الْأَرْزَاقُ عَلَيْكَ فَاسْتَغْفِرِ اللَّهَ يُوسَّعْ عَلَيْكَ فِيهَا

هرگاه در روزی تو تأخیر و تنگی پدید آمد، از خداوند آمرزش بخواه تا

روزی را بر تو فراوان گرداند.

تحف العقول، ص 174

حدیث - 4183

رسول اکرم صلی الله علیه و آله می فرمایند:

مَثَلُ الْعَقْلِ فِي الْقَلْبِ كَمَثَلِ السِّرَاجِ فِي وَسْطِ الْبَيْتِ؛

عقل در دل، همانند چراغ در میان خانه است.

علل الشرایع، ص 98

حدیث - 4184

امام علی علیه السلام می فرمایند:

أَلْعَقْلُ حَيْثُ كَانَ آلِفٌ مَّالُوفٌ؛

عقل هر کجا باشد، انس گیرنده و الفت پذیر است.

غررالحکم، ح 1251

حدیث - 4185

امام صادق علیه السلام می فرمایند:

الرَّوْحُ وَالرَّاحَةُ فِي الرِّضَا وَالْيَقِينِ وَالْهَمُّ وَالْحَزَنُ فِي الشَّكِّ وَالسَّخَطِ؛

خوشی و آسایش، در رضایت و یقین است و غم و اندوه در شک و

نارضایتی.

مشكاة الأنوار، ص 34

حدیث - 4186

امام علی علیه السلام می فرمایند:

الزُّهْدُ فِي الدُّنْيَا الرَّاحَةُ الْعُظْمَى

بی رغبتی به دنیا، بزرگ ترین آسایش است.

غررالحکم، ح 1316

حدیث - 4187

امام علی علیه السلام می فرمایند:

حُبُّ الدُّنْيَا يُفْسِدُ الْعَقْلَ وَ يُصِمُّ الْقَلْبَ عَنْ سَمَاعِ الْحِكْمَةِ وَ يُوْجِبُ أَلِيمَ الْعِقَابِ
علاقه به دنیا، عقل را فاسد می‌کند، قلب را از شنیدن حکمت ناتوان می‌سازد
و باعث عذاب دردناک می‌شود.

غررالحکم، ح 4878

حدیث - 4188

امام علی علیه السلام می فرمایند:

يَا مَعْشَرَ الْفِتْيَانِ، حَصَّنُوا أَعْرَاضَكُمْ بِالْأَدَبِ وَ دِينَكُمْ بِالْعِلْمِ
ای جوانان! آبرویتان را با ادب و دینتان را با دانش حفظ کنید.
تاریخ یعقوبی، ج 2، ص 210

حدیث - 4189

امام علی علیه السلام می فرمایند:

جَالِسِ الْعُلَمَاءَ يَزِدُّدَ عِلْمُكَ وَ يَحْسُنُ أَدَبُكَ وَ تَزَكُّ نَفْسُكَ
با علما معاشرت کن تا علمت زیاد، ادبت نیکو و جانت پاک شود.
اعلام الدین، ص 96

حدیث - 4190

امام کاظم علیه السلام می فرمایند:

طوبی لِلْمُصْلِحِينَ بَيْنَ النَّاسِ، أُولَئِكَ هُمُ الْمُقَرَّبُونَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ

خوشا به حال اصلاح کنندگان بین مردم، که آنان همان مقربان روز قیامت اند.

بحار الأنوار، ج 68، ص 156، ح 11

حدیث - 4191

امام رضا علیه السلام می فرمایند:

إِنَّ النَّاسَ لَوْ عَلِمُوا مَحَاسِنَ كَلَامِنَا لَاتَّبَعُونَا؛

اگر مردم زیبایی های سخنان ما را می شناختند، بی شک از ما پیروی

می کردند.

معانی الأخبار، ص 180

حدیث - 4192

امام علی علیه السلام می فرمایند:

لَا تَقْسِرُوا أَوْلَادَكُمْ عَلَى آدَابِكُمْ ، فَإِنَّهُمْ مَخْلُوقُونَ لِزَمَانٍ غَيْرِ زَمَانِكُمْ

آداب و رسوم خود را به فرزندانان تحمیل نکنید، زیرا آنان برای زمانی غیر

از زمان شما آفریده شده اند .

شرح ابن ابی الحدید ، ج 20، ح 102 .

حدیث - 4193

رسول اکرم ﷺ می فرمایند:

اَلْعِلْمُ حَيَاةُ الْاِسْلَامِ وَ عِمَادُ الْاِيْمَانِ وَ مَنْ عَلِمَ عِلْمًا اَتَمَّ اَللّهُ لَهُ اَجْرَهُ وَ مَنْ تَعَلَّمَ فَعَمِلَ عِلْمَهُ اَللّهُ مَا لَمْ يَعْلَمْ ؛

علم، حیات اسلام و تکیه گاه ایمان است و هر کس علمی بیاموزد، خداوند پاداش او را تمام گرداند و هر کس بیاموزد و عمل کند، خداوند، تعلیم دهد به او آنچه را که نمی داند.

نهج الفصاحه، ح 2019

حدیث - 4194

امام علی علیه السلام می فرمایند:

اِذَا رَغِبْتَ فِي الْمَكَارِمِ فَاجْتَنِبِ الْمَحَارِمَ

اگر خواهان مکارم و بزرگواری ها هستی از حرام ها دوری کن.

غرر الحکم، ح 4069

حدیث - 4195

امام علی علیه السلام می فرمایند:

لَا اَدَبَ مَعَ غَضَبٍ

با خشم، تربیت ممکن نیست.

غرر الحکم ، ح 10529

حدیث - 4196

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى قَدْ تَكَفَّلَ لِطَالِبِ الْعِلْمِ بِرِزْقِهِ خَاصَّةً عَمَّا ضَمِنَهُ لِغَيْرِهِ
بی گمان خداوند متعال روزی جویای دانش را به طور ویژه، افزون بر آنچه
برای دیگران تضمین کرده، به عهده گرفته است.

منیة المرید ، ص 160

حدیث - 4197

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى يَقُولُ كُلَّ يَوْمٍ: أَنَا رَبُّكُمْ الْعَزِيزُ، فَمَنْ أَرَادَ عِزَّ الدَّارَيْنِ فَلْيُطِيعِ الْعَزِيزَ
خدای تعالی هر روز می فرماید: من پروردگار عزیز شما هستم، پس هر کس
خواهان عزت دو جهان است باید که از خدای عزیز اطاعت کند.

کنز العمال، ح 43101

حدیث - 4198

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

الْصَّدَقَةُ تَدْفَعُ الْبَلَاءَ وَ هِيَ أَنْجَحُ دَوَاءٍ وَ تَدْفَعُ الْقَضَاءَ وَ قَدْ أُبْرِمَ إِبْرَامَا وَ لَا
يَذْهَبُ بِالْأَدْوَاءِ إِلَّا الدُّعَاءُ وَ الصَّدَقَةُ

صدقه بلا را برطرف می کند و مؤثرترین داروست. همچنین، قضای حتمی را
برمی گرداند و درد و بیماری ها را چیزی جز دعا و صدقه از بین نمی برد.

بحار الأنوار، ج 93، ص 137، ح 71

حدیث - 4199

امام حسین علیه السلام می فرمایند:

لَا يُكْمَلُ الْعَقْلُ إِلَّا بِاتِّبَاعِ الْحَقِّ لَا تَرَوْنَ أَنَّ الْحَقَّ لَا يُعْمَلُ بِهِ وَالباطِلُ لَا يُتَنَاهَى عَنْهُ

عقل جز به پیروی از حق کمال نمی یابد آیا نمی بینید که به حق عمل نمی شود و از باطل نهی نمی شود؟
بحار الانوار، ج 78، ص 127

حدیث - 4200

امام حسین علیه السلام می فرمایند:

مَنْ حَاوَلَ أَمْرًا بِمَعْصِيَةِ اللَّهِ كَانَ أَفْوَتَ لِمَا يَرْجُو وَأَسْرَعَ لِمَجِيئِ مَا يَحْذَرُ
کسی که بخواهد از راه گناه به مقصدی برسد ، دیرتر به آروزیش می رسد و زودتر به آنچه می ترسد گرفتار می شود .
بحار الانوار، ج 78، ص 120

حدیث - 4201

امام علی علیه السلام می فرمایند:

عَوْدَ نَفْسِكَ حُسْنَ النِّيَّةِ وَ جَمِيلَ الْمَقْصَدِ، تُدْرِكُ فِي مَبَاغِيكَ النَّجَاحَ

خودت را به داشتن نیت خوب و مقصد زیبا عادت ده، تا در خواسته هایت
موفق شوی.

غررالحکم، ح 6236

حدیث - 4202

امام صادق علیه السلام می فرمایند:
المَصَائِبُ مَنِحٌ مِنَ اللَّهِ ، وَالْفَقْرُ مَخْرُونٌ عِنْدَ اللَّهِ
مصیبت‌ها، بخششی از سوی خدایند و درویشی در پیشگاه خداوند ذخیره
می‌شود.

الکافی : ج 2 ، ص 260 ، ح 2

حدیث - 4203

امام حسین علیه السلام می فرمایند:
أَلَا سِتْدْرَاجٌ مِنَ اللَّهِ سُبْحَانَهُ لِعَبْدِهِ أَنْ يُسَيِّغَ عَلَيْهِ النَّعَمَ وَ يَسْلُبَهُ الشُّكْرَ
غافلگیر کردن بنده از جانب خداوند به این شکل است که به او نعمت فراوان
دهد و توفیق شکرگزاری را از او بگیرد.
تحف العقول، ص 250

حدیث - 4204

رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم می فرمایند:
مَنْ تَابَ قَبْلَ أَنْ يُعَايِنَ قَبْلَ اللَّهِ تَوْبَتَهُ

هر کس پیش از آن که (فرشته مرگ را) مشاهده کند، توبه نماید، خداوند توبه‌اش را بپذیرد.

الکافی : ج 2 ، ص 440 ، ح 2

حدیث - 4205

امام حسین علیه السلام می فرمایند:

أَيُّهَا النَّاسُ نَافِسُوا فِي الْمَكَارِمِ وَ سَارِعُوا فِي الْمَغَانِمِ وَلَا تَحْتَسِبُوا بِمَعْرُوفٍ لَمْ تَجْعَلُوا؛

ای مردم در خوبی‌ها با یکدیگر رقابت کنید و در بهره گرفتن از فرصت‌ها شتاب نمایید و کار نیکی را که در انجامش شتاب نکرده‌اید، به حساب نیاورید.
ارشاد القلوب دیلمی، ص 73

حدیث - 4206

رسول اکرم صلی الله علیه و آله می فرمایند:

خَيْرُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ مَعَ الْعِلْمِ وَ شَرُّ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ مَعَ الْجَهْلِ
خیر دنیا و آخرت با دانش است و شرّ دنیا و آخرت با نادانی.
الحیاء، ج 1، ص 35

حدیث - 4207

رسول اکرم صلی الله علیه و آله می فرمایند:

الطَّيْرَةُ شِرْكٌ وَمَا مِنَّا إِلَّا وَلَكِنَّ اللَّهَ يُذْهِبُهُ بِالتَّوَكُّلِ

فال بد زدن شرک است و هیچ کس از ما نیست مگر این که به نحوی دستخوش
فال بد زدن می شود، اما خداوند با توکل به او آن را از بین می برد.
کنز العمال، ح 5696

حدیث - 4208

امیرالمؤمنین علیه السلام می فرمایند:
إِذَا فَسَدَتِ النَّيَّةُ وَقَعَتِ الْبَلَاءُ
هرگاه نیت فاسد شود، بلا و گرفتاری پیش می آید.
غررالحکم، ح 4021

حدیث - 4209

امیرالمؤمنین علیه السلام می فرمایند:
أَبْلَغُ مَا تَسْتَدِرُّ بِهِ الرَّحْمَةُ أَنْ تُضْمِرَ لِجَمِيعِ النَّاسِ الرَّحْمَةَ
مؤثرترین وسیله جلب رحمت خدا این است که خیرخواه همه مردم باشی.
غررالحکم، ص 212

حدیث - 4210

امام صادق علیه السلام می فرمایند:
الْعَالِمُ بِزَمَانِهِ لَا تَهْجُمُ عَلَيْهِ اللَّوَابِسُ
کسی که زمان خود را بشناسد، آماج اشتباهات قرار نگیرد.
الکافی: ج 1، ص 27، ح 29

حدیث - 4211

امام علی علیه السلام می فرمایند:

مَنْ عَمِلَ بِالْعَدْلِ حَصَّنَ اللَّهُ مُلْكَهُ

هر کس به عدالت رفتار کند، خداوند حکومتش را حفظ خواهد کرد.

غررالحکم، ج 5، ح 8722

حدیث - 4212

امام باقر علیه السلام می فرمایند:

لَا تَذْهَبِ بِكُمْ الْمَذَاهِبُ، فَوَاللَّهِ مَا شِيعْتُنَا إِلَّا مَنْ أَطَاعَ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ

مذاهب گوناگون شما را از راه به در نبرد، به خدا سوگند، شیعه ما نیست مگر

کسی که از خداوند عزوجل اطاعت کند.

الکافی : ج 2، ص 73، ح 1

حدیث - 4213

امام علی علیه السلام می فرمایند:

يَبْلُغُ الصَّادِقُ بِصِدْقِهِ مَا يَبْلُغُهُ الْكَاذِبُ بِاِحْتِيَالِهِ؛

راستگو، با راستگویی خود به همان می رسد که دروغگو با حيله گری خود.

غررالحکم، ج 6، ص 471، ح 11006.

حدیث - 4214

رسول اکرم ﷺ می فرمایند:

زینوا اعیادکم بالتکبیر، زینوا العیدین بالتهلیل و التکبیر و التحمید و التقدیس؛
عیدهایتان را به تکبیر گفتن بیارایید و عید فطر و قربان را با گفتن ذکر لا اله الا الله، الله اکبر، الحمد لله و سبحان الله، زینت بخشید.

کنز العمال / ح 24094 و ح 24095

حدیث - 4215

حضرت علی علیہ السلام فرمودند:

كُلُّ يَوْمٍ لَا يُعَصَى اللَّهُ فِيهِ فَهُوَ يَوْمٌ عِيدٌ؛
هر روزی که در آن گناه نشود همان روز، روز عید است.

مستدرک / حدیث - 6679

حدیث - 4216

رسول اکرم ﷺ می فرمایند:

من احیی ليلة العيد لم یمت قلبه يوم یموت القلوب؛
هر که شب عید را شب زنده داری کند روزی که دلها می میرند او دل نمی میرد.

وسائل / 5/ 139

حدیث - 4217

امام صادق علیه السلام می فرمایند:

بَادِرُوا أَوْلَادَكُمْ بِالْحَدِيثِ - قَبْلَ أَنْ يَسْبِقَكُمْ إِلَيْهِمُ الْمُرَجَّةُ؛

در آموزش حدیث به فرزندان شما شتاب کنید پیش از آنکه مرجئه (منحرفان)

زودتر از شما به سراغ آنها بروند.

کافی، ج 6، ص 47

حدیث - 4218

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله می فرمایند:

نِعْمَتَانِ مَكْفُورَتَانِ الْأَمْنُ وَالْعَافِيَةُ؛

دو نعمت است که شکر آنها گزارده نمی شود: امنیت و سلامتی.

الخصال، ص 34

حدیث - 4219

رسول اکرم صلی الله علیه و آله می فرمایند:

اسْتَعِينُوا عَلَى أُمُورِكُمْ بِالْكِتْمَانِ فَإِنَّ كُلَّ ذِي نِعْمَةٍ مَحْسُورٌ؛

در کارهای خود از نهانداری مدد بگیرید چون هر صاحب نعمتی مورد حسد

است.

تحف العقول، ص 48

حدیث - 4220

رسول اکرم ﷺ می فرمایند:

إِنَّ أَخَوْفَ مَا أَخَافُ عَلَى أُمَّتِي مِنْ بَعْدِي هَذِهِ الْمَكَاسِبُ الْمُحَرَّمَةُ وَالشَّهْوَةُ
الْخَفِيَّةُ وَالرِّبَا؛

آنچه بیش از هر چیز بر امتم بعد از خود می ترسم، درآمدهای حرام،
هواپرستی پنهان و رباست.

بحارالانوار، ج 103، ص 54، ح 26

حدیث - 4221

امام علی علیه السلام می فرمایند:

إِذَا ظَهَرَتِ الْجَنَايَاتُ ارْتَفَعَتِ الْبَرَكَاتُ؛

هرگاه گناهان آشکار شوند، برکت ها از میان می رود.

غررالحکم، ح 4030

حدیث - 4222

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

أُولَى النَّاسِ بِالتُّهْمَةِ مَنْ جَالَسَ أَهْلَ التُّهْمَةِ؛

سزاوارترین مردم به تهمت کسی است که با اهل تهمت همنشین کند.

الأمالی ، صدوق ، ص 73

حدیث - 4223

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

الْعِبَادَةُ مَعَ أَكْلِ الْحَرَامِ كَالْبِنَاءِ عَلَى الرَّمْلِ؛

عبادت همراه با لقمه حرام، همچون ساختمانی است که بر ماسه بنا شده

باشد.

بحار الأنوار، ج 84، ص 258

حدیث - 4224

امام علی علیه السلام می فرمایند:

إِنَّ آدَمَ أَشْبَهُ شَيْءٍ بِالْمَعْيَارِ، إِمَّا نَاقِصٌ بِجَهْلٍ أَوْ رَاجِحٌ بِعِلْمٍ؛

آدمیزاد، شبیه ترین چیز به ترازوست: یا با نادانی سُبک شود و یا به داناش،

سنگین گردد.

تحف العقول، ص 212

حدیث - 4225

امام علی علیه السلام می فرمایند:

إِنَّ أَهْنَ النَّاسِ عَيْشاً مَنْ كَانَ بِمَا قَسَمَ اللَّهُ لَهُ رَاضِياً؛

گواراترین زندگی برای کسی است که به آنچه خداوند قسمت او کرده،

خرسند و راضی باشد.

غررالحکم و دررالکلم، ح 3397

حدیث - 4226

امام علی علیه السلام فرمودند:

اقْبَلْ عُذْرَ أَخِيكَ وَ إِنْ لَمْ يَكُنْ لَهُ عُذْرٌ ، فَالْتَمِسْ لَهُ عُذْرًا ؛
عذر برادرت را بپذیر و اگر عذری نداشت ، عذری برایش بتراش .
بحار الأنوار ، ج 74 ، ص 165

حدیث - 4227

امام علی علیه السلام فرمودند:

اِيَّاكُمْ وَ الْحَلْفَ فَإِنَّهُ يَنْفِقُ السُّلْعَةَ وَ يَمْحَقُ الْبَرَكَهَ؛
از قسم خوردن بپرهیزید، چرا که کالا را تلف می کند و برکت را از بین می
برد.

کافی، ج 5، ص 162، ح 4

حدیث - 4228

حضرت علی علیه السلام فرمودند:

احْذَرِ كُلَّ عَمَلٍ يَرْضَاهُ عَامِلُهُ لِنَفْسِهِ وَ يَكْرَهُهُ لِعَامَّةِ الْمُسْلِمِينَ ؛
بپرهیز از هر کاری که انجام دهنده اش آن را برای خود می پسندد، امّا برای
عموم مسلمانان نمی پسندد.

غررالحکم و دررالکلم، ح 2596

حدیث - 4229

امام باقر علیه السلام فرمودند:

تَعَلَّمُوا الْعِلْمَ فَإِنَّ تَعَلُّمَهُ حَسَنَةٌ، وَطَلَبَهُ عِبَادَةٌ؛

دانش بیاموزید که آموختن آن، پاداش دارد و جستجوی آن عبادت است.

بحار الأنوار، ج 78، ص 189

حدیث - 4230

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله فرمودند:

أَدَّبُوا أَوْلَادَكُمْ عَلَى ثَلَاثٍ: حُبِّ نَبِيِّكُمْ، وَحُبِّ أَهْلِ بَيْتِهِ، وَعَلَى قِرَاءَةِ الْقُرْآنِ؛

فرزندانان را با سه خصلت تربیت کنید: دوستی پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله، دوستی

اهل بیت ایشان علیهم السلام و تلاوت قرآن.

لجامع الصغير، ج 1، ص 14

حدیث - 4231

حضرت علی علیه السلام فرمودند:

فَازَ مَنْ أَصْلَحَ عَمَلَ يَوْمِهِ وَاسْتَدْرَكَ فَوَارِطَ أَمْسِهِ؛

رستگار شد آن که کار امروزش را سامان داد و کوتاهی های دیروزش را

جبران کرد.

مستدرک الوسائل، ج 12، ص 151

حدیث - 4232

حضرت علی علیه السلام فرمودند:

إِغْنِمِ مَنْ اسْتَقْرَضَكَ فِي حَالِ غِنَاكَ لِيجَلَ قِضَاءُهُ فِي يَوْمِ عُسْرَتِكَ ؛
کسی را که در حال بی نیازیات از تو قرض می خواهد، غنیمت شمار تا در
وقت نیازت جبرانش کند .

غررالحکم و دررالکلم، ح 2370

حدیث - 4233

حضرت علی علیه السلام فرمودند:

نِعْمَ الْعَوْنُ عَلَى أَسْرِ النَّفْسِ وَ كَسْرِ عَادَتِهَا التَّجَوُّعُ؛
گرسنگی، چه خوب یآوری برای اسیر کردن نفس (تربیت نفس) و شکستن
عادت آن است!

غررالحکم: ح 9944

حدیث - 4234

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله فرمودند:

الرَّكَعَتَانِ فِي جَوْفِ اللَّيْلِ أَحَبُّ إِلَى اللَّهِ مِنَ الدُّنْيَا وَمَا فِيهَا؛
دو رکعت نماز در دل شب، نزد خدا از دنیا و آنچه در آن است، محبوب تر
است.

بحارالأنوار، ج 87، ح 23

حدیث - 4235

پیامبر اکرم ﷺ فرمودند:

مَنْ يَشْتَهِي كَرَامَةَ الْآخِرَةِ يَدَعُ زِينَةَ الدُّنْيَا ؛

هر که کرامت آخرت را می خواهد ، زینت دنیا را وا می نهد.

مسند الشهاب ، ج 1 ، ص 251

حدیث - 4236

حضرت علی علیہ السلام فرمودند:

صَوْمُ الْقَلْبِ خَيْرٌ مِنْ صِيَامِ اللِّسَانِ وَ صَوْمُ اللِّسَانِ خَيْرٌ مِنْ صِيَامِ الْبَطْنِ؛

روزه قلب بهتر از روزه زبان است و روزه زبان بهتر از روزه شکم است.

غرر الحکم، ج 1، ص 417، ح 80

حدیث - 4237

امام باقر علیہ السلام فرمودند:

فَانْزِلْ نَفْسَكَ مِنَ الدُّنْيَا كَمَا نَزَلَ مَنْزِلُ نَزَلَتْهُ سَاعَةٌ ثُمَّ ارْتَحَلَتْ عَنْهُ؛

خود را در دنیا چنان منزل ده که گویی ساعتی در آن منزل داری و سپس از

آن کوچ می کنی.

بحار الأنوار، ج 75، ص 165

حدیث - 4238

پیامبر اکرم ﷺ فرمودند:

إِنَّ الشَّقِيَّ حَقَّ الشَّقَى مَنْ خَرَجَ مِنْهُ هَذَا الشَّهْرُ وَلَمْ يَغْفِرْ ذُنُوبَهُ ؛
بدبخت واقعی کسی است که این ماه (رمضان) را پشت سر گذارد و گناهانش
آمرزیده نشود.

میزان الحکمه ، ح 7458

حدیث - 4239

امام حسن علیّه السلام فرمودند:

إِنَّ اللَّهَ جَعَلَ شَهْرَ رَمَضَانَ مِصْمَارًا لِيُخْلَقَ فِيهِ بِطَاعَتِهِ إِلَى مَرْضَاتِهِ؛
خداوند ماه رمضان را میدان مسابقه‌ای برای آفریدگان خود قرار داده تا با
طاعتش برای خشنودی او از یکدیگر پیشی گیرند.
بحار الأنوار ، ج 75، ص 110

حدیث - 4240

امام علی علیّه السلام فرمودند:

صِيَامُ الْقَلْبِ عَنِ الْفِكْرِ فِي الْآثَامِ أَفْضَلُ مِنْ صِيَامِ الْبَطْنِ عَنِ الطَّعَامِ
روزه دل ، اندیشیدن به گناهان ، برتر است از روزه شکم ؛ یعنی غذا خوردن؛
میزان الحکمه ، ح 10948

حدیث - 4241

امام صادق علیه السلام فرمودند:

لِكُلِّ شَيْءٍ أَسَاسٌ وَأَسَاسُ الْإِسْلَامِ حُبُّنَا أَهْلَ الْبَيْتِ؛

هر چیزی را شالوده‌ای است و شالوده اسلام، دوستداری ما اهل بیت است.

المحاسن، ج 1، ص 150

حدیث - 4242

امام علی علیه السلام فرمودند:

إِتَّهِمُوا عُقُولَكُمْ فَإِنَّهُ مِنَ الثَّقَةِ بِهَا يَكُونُ الْخَطَاءُ؛

خُردهای خود را خطا پذیر بدانید، که بسا اعتماد کردن به آن، خطا باشد

میزان الحکمة، ح 6842

حدیث - 4243

امام علی علیه السلام فرمودند:

اِكْتَسِبُوا الْعِلْمَ يَكْسِبِكُمُ الْحَيَاةَ؛

دانش کسب کنید تا به شما زندگی (و بالندگی) بخشد.

غررالحکم و دررالکلم، ح 2486

حدیث - 4244

پیامبر اکرم (ﷺ) فرمودند:
إِعْمَلْ بِفَرَائِضِ اللَّهِ تَكُنْ أَتَقَى النَّاسَ؛
به واجبات خدا عمل کن، تا با تقواترین مردم باشی.
معانی الأخبار، ص 240

حدیث - 4245

پیامبر اکرم (ﷺ) فرمودند:
إِنْ شِئْتَ أَنْ تُكْرَمَ فَلِنْ وَإِنْ شِئْتَ أَنْ تُهَانَ فَاخْشُ؛
اگر می خواهی گرامی ات دارند ، نرم خو باش ، و اگر می خواهی خوارت
شمارند ، درشتی کن.
تحف العقول، ص 55

حدیث - 4246

امام علی (ع) فرمودند:
جَالِسِ الْعُلَمَاءَ يَزِدُّدَ عِلْمُكَ وَ يَحْسُنُ أدَبُكَ وَ تَزَكُ نَفْسُكَ؛
با علما معاشرت کن تا علمت زیاد، ادبت نیکو و جانت پاک شود.
مطالب السؤل، ص 49

حدیث - 4247

پیامبر اکرم ﷺ فرمودند:

إِيَّاكَ وَاللَّجَاجَةَ ؛ فَإِنَّ أَوَّلَهَا جَهْلٌ وَآخِرُهَا نَدَامَةٌ؛

از لجبازی بیرهیز ، که آغازش نادانی و انجامش پشیمانی است.

تحف العقول، ص 14

حدیث - 4248

عَلَيْكَ بِالْأَحْدَاثِ فَإِنَّهُمْ اسْرِعُ إِلَى كُلِّ خَيْرٍ؛

نوجوانان را در یاب، که این گروه در پذیرش هر خوبی ، بیشتر شتاب می

کنند.

(الكافی ، ج 8 ، ص 93)

حدیث - 4249

پیامبر اکرم (ﷺ) :

هیچ مرد مسلمانی نیست که نگاهش به زیبایی های زنی بیفتد و چشم خود

را فرواندازد، مگر این که خداوند برای او عبادتی پیش آورد که شیرینی آن را

دردل خویش بیابد.

(الترغیب و التذہیب 3/34/2)

حدیث - 4250

پیامبر اکرم (ﷺ) :

نگاه کردن یکی از تیرهای زهرآلود ابلیس است، پس، هر که از ترس خدا چشم خود را (از نامحرم) فرو بندد خداوند به او ایمانی عطا فرماید که حلاوت آن را در دلش بیابد.

(البحار 104/38/34)

حدیث - 4251

امام علی (علیه السلام) :

هر که چشم خود را پائین اندازد، تأسف کمتر خورد و از نابودی در امان ماند.
(غررالحکم 9125)

حدیث - 4252

پیامبر اکرم (ﷺ) :

چشمان خود را از حرام فروبندید تا شگفتی ها ببینید.

(البحار 104/41/52)

حدیث - 4253

امام علی علیه السلام :

هرگاه چشم شهوت بین باشد، دیده ی عاقبت بینی دل کور شود.

(غرر الحکم 4063)

حدیث - 4254

امام علی علیه السلام :

چشم ها دام های شیطانند.

(غرر الحکم 950)

حدیث - 4255

امام حسین علیه السلام فرمودند:

إِنَّ حَوَائِجَ النَّاسِ إِلَيْكُمْ مِنْ نِعَمِ اللَّهِ عَلَيْكُمْ فَلَا تَمَلُّوا النِّعَمَ؛

نیاز مردم به شما از نعمتهای خدا بر شما است، از این نعمت افسرده و بیزار

نباشید.

بحار الأنوار، ج 74، ص 205

حدیث - 4256

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند:

طُوبَى لِمَنْ تَرَكَ شَهْوَةً حَاضِرَةً لِمَوْعِدٍ لَمْ يَرَهُ؛

خوشا آن که شهوتِ آماده‌ای را به خاطر پاداش وعده داده شده‌ای که آن را ندیده است ، رها کند.

(الخصال، ص 3)

حدیث - 4257

امام علی علیه السلام فرمودند:

إِذَا فَسَدَتِ النَّيَّةُ وَقَعَتِ الْبَلِيَّةُ؛

هرگاه نیت فاسد شود، بلا و گرفتاری پیش می آید.

(غررالحکم، ح 4021)

حدیث - 4258

امام سجاد علیه السلام فرمودند:

مَنْ قَنَعَ بِمَا قَسَمَ اللَّهُ لَهُ فَهُوَ مِنْ أَغْنَى النَّاسِ؛

هر که به قسمتی که خدایش داده قانع باشد ، همو ، بی نیازترین مردم است.

الأمالی، مفید، ص 184

حدیث - 4259

امام علی علیه السلام فرمودند:

ثُبَاتُ الدُّوَلِ بِإِقَامَةِ سُنَنِ الْعَدْلِ؛

پایداری دولتها به برپا داشتن راه و رسم دادگری است.

غررالحکم و دررالکلم، ح 4715

حدیث - 4260

امام مهدی (عجل الله تعالی فرجه) فرمودند:
أَفْلِعْمَلْ كُلُّ أَمْرٍ مِنْكُمْ مَا يَقْرُبُ بِهِ مِنْ مَحَبَّتِنَا؛
هر یک از شما باید کاری کند که به سبب آن به محبت ما نزدیک شود.
بحار الأنوار، ج 53، ص 176

حدیث - 4261

امام صادق (علیه السلام) فرمودند:
شیعیان ما را در سه چیز بیازمایید: در مواظبت بر اوقات نمازها، در
نگهداری اسرارشان از دشمنان ما و در همدردی و کمک مالی به برادرانشان.
میزان الحکمه، باب صفات شیعه

حدیث - 4262

امام علی (علیه السلام) فرمودند:
خَلِّيكِ بِالْآخِرَةِ تَأْتِيكَ الدُّنْيَا صَاحِرَةً؛
در کار آخرت باش تا دنیا ذلیلانه به تو رو آورد
غررالحکم و دررالکلم، ح 6080

حدیث - 4263

إِنَّ الْجَاهِلَ مَنْ عَصَى اللَّهَ وَإِنْ كَانَ جَمِيلَ الْمَنْظَرِ عَظِيمَ الْخَطَرِ؛
نادان کسی است که خدا را نافرمانی کند هرچند خوش سیما و بلندپایه باشد.
بحار الأنوار، ج 1، ص 160

حدیث - 4264

پیامبر ﷺ فرمودند:
أَفْضَلُ الْهَجْرَةِ أَنْ تَهْجُرَ مَا كَرِهَ اللَّهُ؛
برترین هجرت ، هجرت از چیزی است که خدا آن را خوش ندارد.
میزان الحکمة ، ح 21060

حدیث - 4265

امام علی ؑ فرمودند:
فِي تَقَلُّبِ الْأَحْوَالِ عُلْمٌ جَوَاهِرُ الرِّجَالِ؛
در فراز و نشیبهای روزگار، گوهر مردان شناخته می شود.
نهج البلاغه، حکمت 208

حدیث - 4266

امام علی علیه السلام فرمودند:

خَيْرُ إِخْوَانِكَ مَنْ دَعَاكَ إِلَى صِدْقِ الْمَقَالِ بِصِدْقِ مَقَالِهِ وَنَدَبَكَ إِلَى أَفْضَلِ الْأَعْمَالِ بِحُسْنِ أَعْمَالِهِ؛

بهترین دوستانت، کسی است که با راستگویی اش تو را به راستگویی دعوت کند و با اعمال نیک خود، تو را به انجام اعمال خوب برانگیزد.

غررالحکم، ح 5022

حدیث - 4267

امام صادق علیه السلام فرمودند:

إِعْلَمِي أَنَّ الشَّابَّ الْحَسَنَ الْخُلُقِ مِفْتَاحُ الْخَيْرِ ، مِغْلَاقُ الشَّرِّ وَإِنَّ الشَّابَّ الشَّحِيحَ الْخُلُقِ مِغْلَاقُ الْخَيْرِ مِفْتَاحُ الشَّرِّ؛

بدان که جوان خوش اخلاق ، کلید خوبی ها و قفل بدی هاست و جوان بداخلاق ، قفل خوبی ها و کلید بدی هاست.

امالی طوسی ، ص 302، ح 598

حدیث - 4268

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله فرمودند:

مَنْ أَشْتَاقَ إِلَى الْجَنَّةِ سَارَعَ إِلَى الْخَيْرَاتِ؛

هرکه مشتاق بهشت است به سوی نیکی ها می شتابد.

مکارم الأخلاق، ص 447

حدیث - 4269

امام علی علیه السلام فرمودند:

إِنَّ الْحَقَّ لَا يَعْرِفُ بِالرَّجَالِ؛ إِعْرِفِ الْحَقَّ، تَعْرِفْ أَهْلَهُ؛

حق با شخصیتها شناخته نمیشود؛ حق را بشناس تا اهل آن را بشناسی.

روضة الواعظین، ص 31

حدیث - 4270

امام جواد علیه السلام فرمودند:

إِعْلَمْ أَنَّكَ لَنْ تَخْلُوَ مِنْ عَيْنِ اللَّهِ، فَانْظُرْ كَيْفَ تَكُونُ؛

بدان که از دید خداوند پنهان نیستی، پس بنگر چگونه ای.

تحف العقول، ص 455

حدیث - 4271

امام جواد علیه السلام فرمودند:

الْأَيَّامُ تَهْتِكُ لَكَ الْأَمْرَ عَنِ الْأَسْرَارِ الْكَامِنَةِ؛

روزگار رازهای پنهان را بر تو آشکار می کند.

بحار الأنوار، ج 78، ص 365

حدیث - 4272

امام جواد علیه السلام فرمودند:

إِظْهَارُ الشَّيْءِ قَبْلَ أَنْ يُسْتَحْكَمَ مَفْسَدَةٌ لَهُ؛

آشکار کردن چیزی پیش از استوار شدن، مایه تباهی آن است.

تحف العقول، ص 457

حدیث - 4273

امام علی علیه السلام فرمودند:

الزُّهْدُ فِي الدُّنْيَا الرَّاحَةُ الْعُظْمَى؛

بی رغبتی به دنیا، بزرگ‌ترین آسایش است.

غررالحکم و دررالکلم، ح 1316

حدیث - 4274

امام علی علیه السلام فرمودند:

إِنَّمَا يُحِبُّكَ مَنْ لَا يَتَمَلَّقُكَ، وَيُثْنِي عَلَيْكَ مَنْ لَا يُسْمِعُكَ؛

دوستدار حقیقی تو کسی است که از تو چاپلوسی نمیکند و ستایشگر واقعی

تو آنکه تو را از [ستایشهایش دربار؟ تو] باخبر نمیکند.

غررالحکم و دررالکلم، ح 7119

حدیث - 4275

امام صادق علیه السلام فرمودند:

بَادِرُوا أَحْدَاثَكُمْ بِالْحَدِيثِ قَبْلَ أَنْ تَسْبِقَكُمْ إِلَيْهِمُ الْمُرْجَةُ؛

به آموختن حدیث (معارف دینی) به جوانانتان ، پیش از آنکه منحرفین آنان را گمراه سازند، اقدام نمایید.

تهذیب الأحکام ، ج 8 ، ص 111، ح 381

حدیث - 4276

امام علی علیه السلام فرمودند:

الْجَهْلُ مُمِيتُ الْأَحْيَاءِ وَ مُخَلِّدُ الشَّقَاءِ؛

نادانی، مایه مرگ زندگان و دوام بدبختی است.

(غررالحکم، ح 1464)

حدیث - 4277

امام هادی علیه السلام فرمودند:

أَذْكُرُ حَسْرَاتِ التَّفْرِيطِ بِأَخْذِ تَقْدِيمِ الْحَزَمِ؛

با مقدم داشتن دوراندیشی، حسرت کوتاهیها را به یاد آور.

(بحار الأنوار، ج 78، ص 370)

حدیث - 4278

امام علی علیه السلام فرمودند:

أَنَا الْعَاقِلُ مَنْ وَعَظْتُهُ التَّجَارِبُ؛

خردمند ، کسی است که تجربه‌ها پندش دهد .

کنزالفوائد، ص 87

حدیث - 4279

امام علی علیه السلام فرمودند:

سُؤِسُوا إِيمَانَكُمْ بِالصَّدَقَةِ وَ حَصَّنُوا أَمْوَالَكُمْ بِالزَّكَاةِ وَ ادْفَعُوا أَمْوَاجَ الْبَلَاءِ
بِالدُّعَاءِ؛

ایمان خود را با صدقه دادن و امواتان را با زکات دادن نگاه دارید، و امواج
بلا را با دعا از خود برانید.

(نهج البلاغه، حکمت 146)

حدیث - 4280

امام علی علیه السلام فرمودند:

إِنَّ بَشَرَ الْمُؤْمِنِ فِي وَجْهِهِ، وَقُوَّتُهُ فِي دِينِهِ وَ حُزْنُهُ فِي قَلْبِهِ

شادی مؤمن در چهره اوست ، قدرت وی در دینش، و اندوه او در دلش
است.

(میزان الحکمه، ح 1721)

حدیث - 4281

پیامبر اکرم ﷺ فرمودند:

كُلُّكُمْ رَاعٍ وَكُلُّكُمْ مَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ؛

همه شما سرپرست و مسئول هستید و درباره زیردستانان باز خواست می شوید.

(جامع الاخبار، ص 119)

حدیث - 4282

امام علی علیه السلام فرمودند:

لَا يُؤْنِسُنَّكَ إِلَّا الْحَقُّ وَلَا يُوَحِّشَنَّكَ إِلَّا الْبَاطِلُ؛

مبادا جز حق، با تو انس بگیرد و جز باطل، از تو بهراسد.

(نهج البلاغه، از خطبه 130)

حدیث - 4283

امام علی علیه السلام فرمودند:

أَطْيَبُ الْعَيْشِ الْقَنَاعَةُ؛

خوش ترین زندگی، زندگی با قناعت است.

(غررالحکم، ح 2918)

حدیث - 4284

حضرت رسول ﷺ فرمودند:

أَوْسِعُوا لِلشَّبَابِ فِي الْمَجْلِسِ وَ أَفْهِمُوهُمْ الْحَدِيثَ - فَإِنَّهُمْ الْخُلُوفُ وَ أَهْلُ
الْحَدِيثِ ؛

برای جوانان در مجالس جای باز کنید، و امور نو و جدید را به آنان تفهیم
کنید، چرا که این گروه جایگزین شما و درگیر مسائل جدید خواهند شد.
(الفردوس ، ج 1، ص 98، ح 320)

حدیث - 4285

پیامبر اکرم ﷺ فرمودند:

لَا تَسُبُّوا النَّاسَ فَتَكْتَسِبُوا الْعَدَاوَةَ بَيْنَهُمْ؛
به مردم ناسزا نگوئید، که با این کار در میان آنها دشمن پیدا می کنید.
(کافی ، ج 2، ص 360 ح 3)

حدیث - 4286

امام علی علیه السلام فرمودند:

مِنْ كَمَالِ السَّعَادَةِ السَّعْيُ فِي صَلَاحِ الْجُمْهُورِ؛
کوشش در راه اصلاح توده مردم، از کمال خوشبختی است.
(غررالحکم، ح 9361)

حدیث - 4287

پیامبر اکرم ﷺ فرمودند:

لَيْسَ مِنَّا مَنْ غَشَّ مُسْلِمًا أَوْ ضَرَّهُ أَوْ مَكَرَهُ؛

از ما نیست کسی که با مسلمانی تقلب کند، یا به او ضرر رساند و یا با وی حيله نماید.

(نهج الفصاحه، ح 2414)

حدیث - 4288

امام علی علیه السلام فرمودند:

لَا تَصْفُو الْخِلَّةَ مَعَ غَيْرِ أَدِيبٍ؛

دوستی با شخص بی ادب، صمیمانه نخواهد شد.

(بحار الأنوار، ج 67، ص 400، ح 73)

حدیث - 4289

پیامبر اکرم ﷺ فرمودند:

مَنْ رَضِيَ بِمَا رَزَقَهُ اللَّهُ قَرَّتْ عَيْنُهُ؛

هر که به آنچه خداوند روزیش کرده راضی باشد، خوش و خرم بماند.

(امالی طوسی، ص 225، ح 393)

حدیث - 4290

پیامبر اکرم ﷺ فرمودند:

لَا يَدْخُلُ الْجَنَّةَ عَبْدٌ لَا يَأْمَنُ جَارُهُ بِوَائِقِهِ؛

بنده ای که همسایه اش از شر او در امان نباشد، وارد بهشت نمی شود.

(مستدرک الوسائل، ج 8، ص 425)

حدیث - 4291

حضرت علی علیه السلام فرمودند:

اللِّسَانُ سُبُعٌ إِنْ خُلِيَ عَنْهُ عَقَرٌ؛

زبان تربیت نشده ، درنده ای است که اگر رهاش کنی می گزد.

(نهج البلاغه، حکمت 60)

حدیث - 4292

پیامبر اکرم ﷺ فرمودند:

مَنْ كَشَفَ عَوْرَةَ أَخِيهِ الْمُسْلِمِ كَشَفَ اللَّهُ عَوْرَتَهُ حَتَّى يَفْضَحَهُ بِهَا فِي بَيْتِهِ؛

هر کس عیب و زشتی برادر مسلمان خود را فاش کند، خداوند زشتی او را

آشکار سازد، تاجایی که او را در درون خانه اش رسوا سازد.

(الترغیب والترهیب، ج 2، ص 239، ح 9.)

حدیث - 4293

الصَّدَقَةُ دَوَاءٌ مُنْجِحٌ وَأَعْمَالُ الْعِبَادِ فِي عَاجِلِهِمْ نُصَبُ أَعْيُنِهِمْ فِي آجَالِهِمْ؛
صدقه دادن دارویی ثمر بخش است ، و کردار بندگان در دنیا ، فردا در پیش
روی آنان جلوه گر است.
(کافی، ج 5، ص 125، ح 7)

حدیث - 4294

امام هادی علیه السلام فرمودند:
إِنَّ الْحَرَامَ لَا يَنْمَى وَإِنْ نَمَى لَا يَبَارِكُ لَهُ فِيهِ وَمَا أَنْفَقَهُ لَمْ يَوْجَرْ عَلَيْهِ وَمَا
خَلَّفَهُ كَانَ زَادَهُ إِلَى النَّارِ
به راستی که حرام، افزایش نمی یابد و اگر افزایش یابد، برکتی ندارد و اگر
انفاق شود، پاداشی ندارد و اگر بماند، توشه ای به سوی آتش خواهد بود.
(کافی، ج 5، ص 125، ح 7)

حدیث - 4295

امام صادق علیه السلام فرمودند:
إِنَّ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ يُبْغِضُ الْغَنَى الظَّالِمَ؛
به راستی که خداوند عزوجل ثروتمند ستمگر را دشمن می دارد.
(جهاد با نفس ، ح 738)

حدیث - 4296

امام علی علیه السلام فرمودند:

مَنْ لَمْ يَصْلِحْ نَفْسَهُ لَمْ يَصْلِحْ غَيْرَهُ؛

هر کس خودش را اصلاح نکند، نمی تواند دیگران را اصلاح نماید.

(غرر الحکم، ح 8990)

حدیث - 4297

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند:

خَمْسٌ مِنْ سُنَنِ الْمُرْسَلِينَ: الْحَيَاءُ وَالْحِلْمُ وَالْحِجَامَةُ وَالسَّوَاكُ وَالتَّعَطُّرُ؛

پنج چیز از سنت پیامبران است: حیا، بردباری، حجامت کردن، و مسواک و

عطر زدن.

(نهج الفصاحه، ح 1463)

حدیث - 4298

امام باقر علیه السلام فرمودند:

مَا مِنْ عِبَادَةٍ أَفْضَلَ عِنْدَ اللَّهِ مِنْ عِفَّةِ بَطْنٍ وَفَرْجٍ؛

هیچ عبادتی در نزد خدا برتر از ترک شهوات شکم و فرج نیست.

(جهاد با نفس ، ح 205)

حدیث - 4299

امام علی علیه السلام فرمودند:

النَّاسُ إِخْوَانٌ فَمَنْ كَانَتْ أُخُوَّتُهُ فِي غَيْرِ ذَاتِ اللَّهِ فَهِيَ عَدَاوَةٌ؛

مردم برادرند، اما آن که برادری اش برای خدا نباشد، برادری وی، دشمنی است.

(بحار الأنوار، ج 74، ص 165، ح 29)

حدیث - 4300

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند:

خَيْرُ الْكَلَامِ مَا دَلَّ وَ جَلَّ وَ قَلَّ وَ لَمْ يَمِلْ؛

بهترین سخن، آن است که قابل فهم و روشن و کوتاه باشد و خستگی نیاورد.

(انوار العلویه، ص 489)

حدیث - 4301

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند:

إِنَّ الرَّجُلَ لَيَحْرَمُ الرِّزْقَ بِالذَّنْبِ يَصِيبُهُ؛

آدمی، با گناهی که می کند، از روزی محروم می شود.

(الأمالی، طوسی، ص 528)

حدیث - 4302

امام علی علیه السلام فرمودند:

كَثْرَةُ الْمِزَاحِ تُذْهِبُ الْبُهَاءَ وَ تَوْجِبُ الشُّحْنَاءَ؛

شوخی زیاد، ارج و احترام را می برد و موجب دشمنی می شود.

(غرر الحکم، ح 7126)

حدیث - 4303

امام حسین علیه السلام فرمودند:

إِنَّ شِيعَتَنَا مَنْ سَلِمَتْ قُلُوبُهُمْ مِنْ كُلِّ غِشٍّ وَغِلٍّ وَدَغَلٍ؛

بی گمان شیعیان ما، دل هایشان از هر خیانت، کینه، و فریبکاری پاک است.

(بحار الأنوار، ج 68، ص 156)

حدیث - 4304

حضرت علی علیه السلام فرمودند:

الْبَرَكَةُ فِي مَالٍ مَنْ آتَى الزَّكَاةَ وَ وَاسَى الْمُؤْمِنِينَ وَ وَصَلَ الْأَقْرَبِينَ؛

برکت در مال کسی است که زکات بپردازد، به مؤمنان مدد و یاری رساند و

به خویشاوندان کمک نماید.

(تحف العقول، ص 172)

حدیث - 4305

امام علی علیه السلام فرمودند:

قَلِيلُ الْحَقِّ يَدْفَعُ كَثِيرَ الْبَاطِلِ كَمَا أَنَّ الْقَلِيلَ مِنَ النَّارِ يَحْرِقُ كَثِيرَ الْحَطَبِ ؛
اندکی حق، بسیاری باطل را نابود می کند، همچنان که اندکی آتش، هیزم های
فراوانی را می سوزاند.
(غررالحکم، ح 6735)

حدیث - 4306

پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله فرمودند:

لَا تَخْتَلَفُوا، فَإِنْ مَن كَانَ قَبْلَكُمْ اخْتَلَفُوا فَهَلَكُوا؛
باهم اختلاف نکنید، که پیشینیان شما دچار اختلاف شدند و نابود گشتند.
(کنز العمال ، ح 894)

حدیث - 4307

امام علی علیه السلام فرمودند:

فَازَ مَنْ أَصْلَحَ عَمَلَ يَوْمِهِ وَاسْتَدْرَكَ فَوَاطِئَ أَمْسِهِ؛
رستگار شد آن که کار امروزش را سامان داد و کوتاهی های دیروزش را
جبران کرد.

(مستدرک الوسائل ، ج 12، ص 151)

حدیث - 4308

پیامبر اعظم ﷺ فرمودند:

إِنَّ الْخِتْلَافَ وَالتَّنَازُعَ وَالتَّشَبُّطَ مِنْ أَمْرِ الْعَجْزِ وَالضَّعْفِ وَهُوَ مِمَّا لَا يَحِبُّهُ اللَّهُ
وَلَا يَعْطَى عَلَيْهِ النَّصْرَ وَالظَّفَرَ؛

اختلاف و کشمکش و توقف و فروماندن از کاری، از ناتوانی و سستی است
و خداوند نه آن را دوست دارد و نه با آن یاری و پیروزی می دهد.
(بحار الأنوار، ج 20، ص 126، ح 50)

حدیث - 4309

امام صادق علیه السلام فرمودند:

اللَّهُ فِي عَوْنِ الْمُؤْمِنِ، مَا دَامَ الْمُؤْمِنُ فِي عَوْنِ أَخِيهِ؛
خداوند در پی یاری مومن است، تا وقتی که مومن در پی یاری برادر خویش
است.

(بحار الانوار، ج 74، ص 322)

حدیث - 4310

امام باقر علیه السلام فرمودند:

إِسْتَشِرْ فِي أَمْرِكَ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ اللَّهَ؛
در کار خود، [فقط] با کسانی مشورت کن که از خدا می ترسند.
(تحف العقول، ص 293)

حدیث - 4311

امام علی علیه السلام فرمودند:

بُكَاءُ الْعَبْدِ مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ يَمْحُصُ ذُنُوبَهُ؛

گریستن بنده از خوف خدا، گناهانش را از میان می برد.

(غررالحکم و دررالکلم، ح 4432)

حدیث - 4312

پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند:

الْصَّدَقَةُ عَلَى الْقَرَابَةِ صَدَقَةٌ وَصِلَةٌ؛

صدقه دادن به خویشاوندان، هم صدقه است و هم صله رحم.

(مسند احمد، ج 4، ص 17)

حدیث - 4313

امام صادق علیه السلام فرمودند:

أَلْعَالِمُ بِزَمَانِهِ لَا تَهْجُمُ عَلَيْهِ اللَّوَابِسُ؛

کسی که به اوضاع زمان خود آگاه باشد، گرفتار هجوم اشتباهات نمی شود.

(تحف العقول، ص 356)

حدیث - 4314

امام علی علیه السلام فرمودند:
مَنْ لَمْ يَصْلِحْ نَفْسَهُ لَمْ يَصْلِحْ غَيْرَهُ؛
هر کس خودش را اصلاح نکند، نمی تواند دیگران را اصلاح نماید.
(غررالحکم، ح 8990)

حدیث - 4315

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند:
مَنْ عَیَّرَ أَخَاهُ بِذَنْبٍ لَمْ يَمُتْ حَتَّى يَعْمَلَهُ؛
هر کس برادر [دینی] خود را به گناهی سرزنش کند، نمیرد، مگر آن که مرتکب
آن شود.
(نهج الفصاحه، ح 2920)

حدیث - 4316

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند:
رَأْسُ الْحِكْمَةِ مَخَافَةُ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ؛
ترس از خدای عزوجل سر حکمت و دانایی است.
(جهاد با نفس، ح 119)

حدیث - 4317

امام علی علیه السلام فرمودند:

غَضُّ الطَّرْفِ مِنْ أَفْضَلِ الْوَرَعِ؛

پرهیز از نگاه ناروا ، برترین پرهیزگاری است.

(عیون الحکم والمواعظ ، ح 5882)

حدیث - 4318

امام علی علیه السلام فرمودند:

كَثْرَةُ الدِّينِ تُصِيرُ الصَّادِقَ كَاذِبًا وَ الْمُنْجِزَ مُخْلِفًا؛

بدهی بسیار، راستگو را دروغگو و خوش قول را بدقول می گرداند.

(غررالحکم، ج 4، ص 592، ح 7105)

حدیث - 4319

پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند:

الْبَطَالَةُ تُقْسِي الْقَلْبَ؛

بیکاری ، دل را سخت می کند.

(مسند الشهاب، ج 1، ص 188)

حدیث - 4320

امام علی علیه السلام فرمودند:

إِيَّاكَ وَالْهَذَرَ فَمَنْ كَثُرَ كَلَامُهُ كَثُرَتْ آثَامُهُ؛

زنهار از پُرگویی؛ زیرا هر که پُرگو باشد، گناهانش بسیار شود.

(غررالحکم و دررالکلم، ح 2637)

حدیث - 4321

امام باقر علیه السلام فرمودند:

تَزِينُ لِلَّهِ بِالصَّدَقِ فِي الْأَعْمَالِ؛

با راست کرداری، خود را برای خدا بیارای.

(تحف العقول، ص 285)

حدیث - 4322

امام علی علیه السلام فرمودند:

إِنَّ حَدِيثَ - نَا يُحْيِي الْقُلُوبَ؛

به راستی که حدیث ما (اهل بیت) دلها را زنده می‌کند.

(بحارالأنوار، ج 2، ص 144)

حدیث - 4323

لَا تَصْفُو الْخِلَّةَ مَعَ غَيْرِ أَدِيبٍ؛

دوستی با شخص بی ادب ، صمیمانه نخواهد شد.

(بحار الأنوار، ج 75، ص 8، ح 63.)

حدیث - 4324

امام علی عليه السلام فرمودند:

مَنْ اتَّقَى اللَّهَ أَحَبَّهُ النَّاسُ؛

هر کس تقوای الهی پیشه کند، مردم او را دوست خواهند داشت.

(کشف الغمه، ج 3، ص 139)

حدیث - 4325

امام علی عليه السلام فرمودند:

إِنَّ النَّاسَ إِلَى صَالِحِ الْأَدَبِ أَحْوَجُ مِنْهُمْ إِلَى الْفِضَّةِ وَالذَّهَبِ؛

مردم، به ادب (فرهنگ و تربیت) درست ، نیازمندترند، تا به طلا و نقره.

(مکارم الأخلاق، ص 17)

حدیث - 4326

پیامبر اکرم ﷺ فرمودند:

إِنَّ الْبَلَاءَ لِلظَّالِمِ أَدَبٌ وَلِلْمُؤْمِنِ إِمْتِحَانٌ وَلِلْأَنْبِيَاءِ دَرَجَةٌ وَلِلْأَوْلِيَاءِ كِرَامَةٌ؛
بلا برای ظالم مایه ادب، برای مؤمن آزمایش و برای پیامبران مایه ترفیع
درجه و برای اولیا بزرگواری است.
(بحار الأنوار، ج 75، ص 127، ح 9)

حدیث - 4327

امام علی علیه السلام فرمودند:

الْكَيْسُ صَدِيقُ الْحَقِّ وَ عَدُوُّهُ الْبَاطِلُ؛
انسان زیرک، دوستش حق است و دشمنش باطل.
(غررالحکم، ح 1524)

حدیث - 4328

پیامبر اعظم ﷺ فرمودند:

جَمَاعُ التَّقْوَى فِي قَوْلِهِ تَعَالَى: إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَانِ؛
عصاره تقوا در این گفته خداوند آمده است: خداوند به عدالت و نیکی فرمان
می‌دهد.

(کافی، ج 2، ص 82، ح 4)

حدیث - 4329

پیامبر اعظم ﷺ فرمودند:

إِنَّا أَمَرْنَا مَعَاشِرَ الْأَنْبِيَاءِ بِمُدَارَاةِ النَّاسِ، كَمَا أَمَرْنَا بِإِقَامَةِ الْفَرَائِضِ؛

ما پیامبران، همان گونه که به برپا داشتن واجبات مأمور شده ایم، به مدارا

کردن با مردم نیز مأمور شده ایم.

(ارشاد القلوب، ج 1، ص 115)

حدیث - 4330

پیامبر اعظم ﷺ فرمودند:

الْمُؤْمِنُ يُبْدَأُ بِالسَّلَامِ وَالْمُنَافِقُ يَقُولُ: حَتَّى يَبْدَأَ بِي؛

مؤمن ابتدا سلام می کند و منافق منتظر سلام دیگران است

(کنز العمال، ح 778)

حدیث - 4331

پیامبر اعظم ﷺ فرمودند:

رَأْسُ الْعَقْلِ بَعْدَ الْإِيمَانِ بِاللَّهِ مُدَارَاةُ النَّاسِ فِي غَيْرِ تَرْكِ حَقٍّ؛

کمال عقل پس از ایمان به خدا، مدارا کردن با مردم است به شرط آن که

حق، ترک نشود.

(تحف العقول، ص 42)

حدیث - 4332

امام علی علیه السلام فرمودند:

جَمْعُ خَيْرِ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ فِي كُتْمَانِ السِّرِّ وَ مُصَادَقَةِ الْأَخْيَارِ، وَ جَمْعُ الشَّرِّ فِي
الْإِذَاعَةِ وَ مُوَاخَاةِ الْأَشْرَارِ؛

همه خیر دنیا و آخرت در رازداری و هم‌نشینی با نیکان است و همه شر در
افشای اسرار و دوستی با اشرار است.

(بحار الأنوار، ج 74، ص 178، ح 17)

حدیث - 4333

حضرت محمد صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند:

إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُلِحِّينَ فِي الدُّعَاءِ؛

خداوند اصرار کنندگان در دعا را دوست دارد.

(بحار الأنوار، ج 93، ص 378)

حدیث - 4334

امام علی علیه السلام فرمودند:

أَفْضَلُ النَّاسِ عَقْلاً أَحْسَنُهُمْ تَقْدِيرًا لِمَعَاشِهِ وَ أَشَدُّهُمْ اهْتِمَامًا بِإِصْلَاحِ مَعَادِهِ؛

عاقل ترین مردم کسی است که بهتر بتواند امور زندگی اش را برنامه ریزی

کند و برای اصلاح آخرتش بیشتر همت نماید.

(غرر الحکم، ح 3340.)

حدیث - 4335

امام صادق علیه السلام فرمودند:

مَنْ لَمْ يَمْلِكْ غَضَبَهُ لَمْ يَمْلِكْ عَقْلَهُ؛

هر آن که بر غضب خود چیره نشود، بر عقل خود اختیاری ندارد.

(کافی، ج 2، ص 303)

حدیث - 4336

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله فرمودند:

مَعْلَمٌ أَنَّ الصَّدْقَ مُبَارَكٌ وَالْكَذِبَ مَشْوُومٌ؛

بدان که راستگویی، پر برکت است و دروغگویی، شوم.

(تحف العقول، ص 14.)

حدیث - 4337

امام علی علیه السلام فرمودند:

فِي سَعَةِ الْأَخْلَاقِ كُنُوزُ الْأَرْزَاقِ؛

گنج‌های روزی در وسعت اخلاق نهفته است.

(کافی، ج 8، ص 23)

حدیث - 4338

شَرُّ النَّاسِ مَنْ لَا يَعْفُو عَنِ الزَّلَّةِ وَلَا يَسْتُرُ الْعَوْرَةَ؛
بدترین مردم کسی است که خطا را نمی بخشد و عیب (دیگران) را نمی پوشاند.

(غررالحکم، ج 4، ص 175، ح 5734)

حدیث - 4339

پیامبر اعظم ﷺ فرمودند:
أَمَّا عَلَامَةُ التَّائِبِ فَارْبَعَةٌ: النَّصِيحَةُ لِلَّهِ فِي عَمَلِهِ وَتَرْكُ الْبَاطِلِ وَتُزُومُ الْحَقِّ وَ
الْحِرْصُ عَلَى الْخَيْرِ؛
نشانه توبه کننده چهار است: عمل خالصانه برای خدا، رها کردن باطل،
پایبندی به حق و حریص بودن بر کار خیر.
(تحف العقول، ص 20.)

حدیث - 4340

امام صادق علیه السلام فرمودند:
حُسْنُ الظَّنِّ بِاللَّهِ أَنْ لَا تَرْجُو إِلَّا اللَّهَ وَلَا تَخَافَ إِلَّا ذَنْبَكَ؛
گمان نیکو به خدا داشتن این است که امید به هیچکس جز او نداشته باشی و
از هیچ چیز جز گناهت نترسی.
(جهاد با نفس، ح 143)

حدیث - 4341

امام علی علیه السلام فرمودند:

مَنْ رَزَقَ الدِّينَ فَقَدْ رَزِقَ خَيْرَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ؛

هر کس دین روزی او شود، براستی خیر دنیا و آخرت روزی او شده است.

(غررالحکم، ح 8523)

حدیث - 4342

امام علی علیه السلام فرمودند:

النَّاسُ كُلُّهُمْ أَحْرَارٌ وَلَكِنَّ اللَّهَ خَوَّلَ بَعْضَكُمْ بَعْضًا؛

مردم همگی آزادند، ولی خداوند بعضی را سرپرست بعضی دیگر قرار داده

است.

(امالی شیخ صدوق، ص 531، ح 718)

حدیث - 4343

امام صادق علیه السلام فرمودند:

لَا يَسْتَيِقِنُ الْقَلْبُ أَنَّ الْحَقَّ بَاطِلٌ أَبَدًا وَلَا يَسْتَيِقِنُ أَنَّ الْبَاطِلَ حَقٌّ أَبَدًا

هرگز دل به باطل بودن حق و به حق بودن باطل یقین نمی کند.

(تفسیر العیاشی، ج 2، ص 53، ح 39)

حدیث - 4344

امام علی علیه السلام فرمودند:

رَأْسُ الْعِلْمِ التَّمْيِيزُ بَيْنَ الْأَخْلَاقِ وَإِظْهَارُ مَحْمُودِهَا وَقَمْعُ مَذْمُومِهَا؛
بالاترین درجه دانایی، تشخیص اخلاق (خوب و بد) از یکدیگر و آشکار
کردن اخلاق پسندیده و سرکوب اخلاق ناپسند است.
(غرالحکم، ح 5267)

حدیث - 4345

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند:

أَحِبُّوْا الْمَعْرُوفَ وَ أَهْلَهُ فَوَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ إِنَّ الْبَرَكَهَ وَالْعَافِيَةَ مَعَهُمَا
نیکی و نیکوکاران را دوست بدارید. سوگند به آن که جانم به دست اوست،
برکت و تندرستی، با نیکی و نیکوکاران است.
(کنز العمال، ح 15974)

حدیث - 4346

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند:

اخْتَبِرُوا النَّاسَ بِأَخْدَانِهِمْ فَإِنَّ الرَّجُلَ يَخَادِنُ مَنْ يَعْجِبُهُ
مردم را از دوستانشان بشناسید، زیرا انسان با کسی رفاقت می کند که او را
می پسندد.

(تحف العقول، ص 214)

حدیث - 4347

پیامبر اعظم ﷺ فرمودند:

كُلُوا جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا فَإِنَّ الْبِرَّكَ مَعَ الْجَمَاعَةِ

با هم غذا بخورید و پراکنده نباشید، که برکت با جماعت است.

(بحار الأنوار، ج 66، ص 349)

حدیث - 4348

امام هادی علیه السلام فرمودند:

النَّاسُ فِي الدُّنْيَا بِالْأَمْوَالِ وَفِي الْآخِرَةِ بِالْأَعْمَالِ

اعتبار مردم در دنیا به مال است و در آخرت به عمل.

(بحار الأنوار، ج 78، ص 368، ح 3)

حدیث - 4349

حضرت فاطمه زهرا علیها السلام فرمودند:

فَفَرَضَ اللَّهُ الْإِيمَانَ تَطْهِيرًا مِنَ الشَّرِّ... وَالْعَدْلَ تَسْكِينًا لِلْقُلُوبِ

خداوند ایمان را برای پاکی از شرک... و عدل و داد را برای آرامش دل‌ها

واجب نمود.

(من لا يحضره الفقيه، ج 3، ص 568)

حدیث - 4350

امام علی علیه السلام فرمودند:

عَوَّدَ نَفْسَكَ الْجَمِيلَ فَبَاعْتِيَادِكَ إِيَّاهُ يَعُودُ لَذِيذًا

خودت را به کارهای زیبا عادت بده که اگر به آنها عادت کنی، برایت لذت

بخش می شوند.

(شرح نهج البلاغه، ابن ابی الحدید، ج 20، ص 266، ح 92)

حدیث - 4351

امام علی علیه السلام فرمودند:

رَأْسُ الْعِلْمِ التَّمْيِيزُ بَيْنَ الْأَخْلَاقِ وَإِظْهَارُ مَحْمُودِهَا وَقَمْعُ مَذْمُومِهَا

بالاترین درجه دانایی، تشخیص اخلاق از یکدیگر و آشکار کردن اخلاق

پسندیده و سرکوب اخلاق ناپسند است.

(غررالحکم، ح 5267)

حدیث - 4352

امام علی علیه السلام فرمودند:

حَسَنٌ خُلُقُكَ يَخَفِّفُ اللَّهُ حِسَابَكَ

اخلاقت را خوب کن تا خداوند حسابت را آسان گرداند.

(امالی صدوق، ص 278)

حدیث - 4353

امام علی علیه السلام فرمودند:

بِسْمِ اللَّهِ شِفَاءٌ مِنْ كُلِّ دَاءٍ وَ عَوْنٌ لِكُلِّ دَوَاءٍ

بسم الله، شفای هر دردی و یاری کننده هر دارویی است.

(عیون أخبار الرضا علیه السلام ، ج 2)

حدیث - 4354

امام علی علیه السلام فرمودند:

عِنْدَ فَسَادِ النِّيَّةِ تَرْتَفِعُ الْبَرَكَةُ

هرگاه نیت‌ها فاسد باشد، برکت از میان می رود.

(غررالحکم، ح 6228)

حدیث - 4355

امام علی علیه السلام فرمودند:

مَنْ اقْتَصَرَ عَلَى بُلْغَةِ الْكَفَافِ فَقَدْ انْتَضَمَ الرَّاحَةُ وَ تَبَوَّأَ خَفْضَ الدَّعَةِ

هر کس به اندازه‌ای که او را کفایت می کند، قناعت کند، به آسایش و نظم

می رسد و در آسودگی و رفاه منزل می گیرد.

(نهج البلاغه، حکمت 371)

حدیث - 4356

امام علی علیه السلام فرمودند:

أَصْلُ الْعَقْلِ الْقُدْرَةُ وَ ثَمَرُهَا السُّرُورُ.

ریشه عقل، قدرت است و میوه آن شادی.

(بحار الأنوار، ج 78، ص 7، ح 59)

حدیث - 4357

امام علی علیه السلام فرمودند:

أَهْنَى الْعَيْشِ اطِّرَاحُ الْكَلْفِ

گواراترین زندگی، رها کردن تکلفها (تجملات) است.

(غررالحکم، ح 2472)

حدیث - 4358

امام علی علیه السلام فرمودند:

إِصْبِرْ عَلَى مَرَارَةِ الْحَقِّ وَ إِيَّاكَ أَنْ تَتَخَدَّعَ لِحِلَاوَةِ الْبَاطِلِ

تلخی حق را تحمل کن، و مبادا که فریب شیرینی باطل را بخوری.

(غررالحکم، ح 2472)

حدیث - 4359

امام علی علیه السلام فرمودند:

الْكَرِيمُ يَرَى مَكَارِمَ أَعْمَالِهِ دَيْنًا عَلَيْهِ يَقْضِيهِ، اللَّئِيمُ يَرَى سَوَالِفَ إِحْسَانِهِ دَيْنًا لَهُ يَقْتَضِيهِ؛

بزرگوار، نیکوکاری‌های خود را بدهی به گردن خود می‌داند که باید بپردازد و فرومایه، احسان‌های گذشته خود را بدهی به گردن دیگران می‌داند که باید پس بگیرد.

(غرالحکم، ج 2031 و 2032)

حدیث - 4360

پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند:

بَاكِرُوا طَلَبَ الرِّزْقِ وَالْحَوَائِجِ فَإِنَّ الْغَدُوَّ بَرَكَةٌ وَنَجَاحٌ

در پی روزی و نیازها، سحر خیز باشید؛ چرا که حرکت در آغاز روز، [مایه] برکت و پیروزی است.

(المعجم الاوسط، ج 7، ص 194، ح 7250)

حدیث - 4361

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند:

مَنْ أَحَبَّ أَنْ يَكُونَ أَغْنَى النَّاسِ فَلْيَكُنْ بِمَا فِي يَدِ اللَّهِ أَوْثَقَ مِنْهُ بِمَا فِي يَدِهِ

هر کس دوست دارد بی‌نیازترین مردم باشد، باید به آنچه در دست خداست مطمئن‌تر باشد تا آنچه به دست خودش دارد.

(نهج الفصاحه، ح 2798)

حدیث - 4362

پیامبر اکرم ﷺ فرمودند:

إِنَّ اللَّهَ يَحِبُّ إِذَا عَمِلَ أَحَدُكُمْ عَمَلًا أَنْ يَتَّقِنَهُ

خداوند دوست دارد که وقتی یکی از شما کاری انجام می‌دهد در آن محکم کاری کند.

(نهج الفصاحه، ح 726)

حدیث - 4363

امام علی علیه السلام فرمودند:

قُلُوبُ الرِّعِيَّةِ خَزَائِنُ رَاعِيهَا فَمَا أَوْدَعَهَا مِنْ عَدْلٍ أَوْ جَوْرِ وَجَدَهُ

دل‌های مردم صندوقچه‌های حاکم است، پس آنچه از عدالت و یا ظلم در آنها بگذارد، همان را خواهد دید.

(غررالحکم، ج 4، ص 521، ح 6825)

حدیث - 4364

امام علی علیه السلام فرمودند:

إِذَا ظَهَرَتِ الْجَنَايَاتُ ارْتَفَعَتِ الْبَرَكَاتُ

هرگاه گناهان آشکار شوند، برکت‌ها از میان می‌رود.

(غررالحکم، ح 4030)

حدیث - 4365

امام صادق علیه السلام فرمودند:

لَا يَنْبَغِي لِمَنْ لَا يَتَّقِي مَلَامَةَ الْعُلَمَاءِ وَ ذَمَّهُمْ أَنْ يَرْجَى لَهُ خَيْرُ الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ

کسی که از سرزنش و نکوهش علما پروا نمی‌کند، نمی‌توان به خیر دنیا و آخرت او امید داشت.

(تحف العقول، ص 364)

حدیث - 4366

پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند:

أَسْعَدُ النَّاسِ مَنْ خَالَطَ كَرَامَ النَّاسِ

خوشبخت‌ترین مردم کسی است که با مردم بزرگوار معاشرت کند.

(الأمالی صدوق، ص 73، ح 41)

حدیث - 4367

امام صادق علیه السلام فرمودند:

صَدَقَهُ يَحِبُّهَا اللَّهُ: إِصْلَاحُ بَيْنِ النَّاسِ إِذَا تَفَاسَدُوا، وَتَقَارُبُ بَيْنَهُمْ إِذَا تَبَاعَدُوا
صدقه ای که خداوند آن را دوست دارد عبارت است از: اصلاح میان مردم
هرگاه رابطه شان تیره شد و نزدیک کردن آنها به یکدیگر هرگاه از هم دور
شدند.

(کافی، ج 2، ص 209، ح 1)

حدیث - 4368

امام علی علیه السلام فرمودند:

مَنْ حَسُنَتْ خَلِيقَتُهُ طَابَتْ عِشْرَتُهُ

هر کس خوش اخلاق باشد، زندگی اش پاکیزه و گوارا می گردد.

(غررالحکم، ح 8153)

حدیث - 4369

امام صادق علیه السلام فرمودند:

مَنْ عَرَفَ اللَّهَ خَافَ اللَّهَ وَ مَنْ خَافَ اللَّهَ سَخَتْ نَفْسُهُ عَنِ الدُّنْيَا.

هر که خدا را بشناسد ترس او در دلش می افتد و هر که از خدا ترسان باشد

نفسش از دنیا طلبی باز می ماند.

(جهاد با نفس ، ح 117)

حدیث - 4370

پیامبر اعظم ﷺ فرمودند:

مَنْ سَرَّهُ أَنْ يَسْتَجِيبَ اللَّهُ لَهُ عِنْدَ الشَّدَائِدِ وَالْكَرْبِ فَلْيَكْثِرِ الدُّعَاءَ فِي الرَّخَاءِ
هر کس دوست دارد خداوند هنگام سختی‌ها و گرفتاری‌ها دعای او را
اجابت کند، در هنگام آسایش، دعا بسیار کند.
(نهج الفصاحه، ح 3023)

حدیث - 4371

پیامبر اعظم ﷺ فرمودند:

إِذَا قَالَ الْعَبْدُ عِنْدَ مَنَامِهِ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ يَقُولُ اللَّهُ: مَلَائِكَتِي! اكْتُبُوا
بِالْحَسَنَاتِ نَفْسَهُ إِلَى الصَّبَاحِ؛
هر گاه بنده‌ای هنگام خوابش، بسم الله الرحمن الرحيم بگوید، خداوند به
فرشتگان می‌گوید: به تعداد نفس‌هایش تا صبح برایش حسنه بنویسید.
(جامع الأخبار، ص 42)

حدیث - 4372

امام علی علیه السلام فرمودند:

لَا يَسْعَدُ امْرُؤٌ إِلَّا بِطَاعَةِ اللَّهِ سُبْحَانَهُ وَلَا يَشْقَى امْرُؤٌ إِلَّا بِمَعْصِيَةِ اللَّهِ.
هیچ کس جز با اطاعت خدا خوشبخت نمی‌شود و جز با معصیت خدا
بدبخت نمی‌گردد.

(غرالحکم، ح 10848)

حدیث - 4373

امام کاظم علیه السلام فرمودند:

وَاللّٰهُ مَا أُعْطِيَ مُؤْمِنٌ قَطُّ خَيْرَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ، إِلَّا بِحُسْنِ ظَنِّهِ بِاللّٰهِ عَزَّوَجَلَّ وَرَجَائِهِ لَهُ وَحُسْنِ خُلُقِهِ وَالْكَفِّ عَنِ اغْتِيَابِ الْمُؤْمِنِينَ

به خدا قسم خیر دنیا و آخرت را به مؤمنی ندهند مگر به سبب حسن ظن و امیدواری او به خدا و خوش اخلاقی اش و خودداری از غیبت مؤمنان.
(بحار الأنوار، ج 6، ص 28، ح 29)

حدیث - 4374

امام علی علیه السلام فرمودند:

إِنَّ أَهْنَ النَّاسِ عَيْشًا مَنْ كَانَ بِمَا قَسَمَ اللَّهُ لَهُ رَاضِيًا

هر کس به آنچه خداوند به او داده است راضی باشد، راحت‌ترین زندگی را دارد.

(غرالحکم، ح 3397)

حدیث - 4375

امام علی علیه السلام فرمودند:

مَنْ أَصْلَحَ فِيمَا بَيْنَهُ وَبَيْنَ اللَّهِ أَصْلَحَ اللَّهُ فِيمَا بَيْنَهُ وَبَيْنَ النَّاسِ.

هر کس رابطه اش را با خدا اصلاح کند، خداوند رابطه او را با مردم اصلاح خواهد نمود.

(بحار الأنوار، ج 71، ص 366، ح 12)

حدیث - 4376

امام صادق علیه السلام فرمودند:

مَا أَحَبَّ اللَّهُ مَنْ عَصَاهُ

کسی که نافرمانی خدا را کند، خداوند را دوست نمی دارد.

(جهاد با نفس، ح 386)

حدیث - 4377

امام علی علیه السلام فرمودند:

مَنْ غَاظَكَ بِقُبْحِ السَّفَةِ عَلَيْكَ، فَغِظْهُ بِحُسْنِ الْحِلْمِ عَنْهُ

هر کس با زشتی سبکسری تو را خشمگین کرد تو با زیبایی بردباری او را به خشم آور.

(غررالحکم، ج 5، ص 333، ح 8620)

حدیث - 4378

امام علی علیه السلام فرمودند:

اِحْتَجِبْ عَنِ الْغَضَبِ بِالْحِلْمِ، وَغُضِّ عَنِ الْوَهْمِ بِالْفَهْمِ
با بردباری خود را از خشم پنهان کن و با فهم و دانایی از وهم و خیال چشم
پوش.

(غررالحکم، ج 2، ص 199، ح 2365)

حدیث - 4379

امام علی علیه السلام فرمودند:

مَنْ حَلَمَ عَنِ عَدُوِّهِ ظَفَرَ بِهِ
هر کس در مقابل دشمن بردبار باشد بر او پیروز می شود.
(کنزالفوائد، ص 147)

حدیث - 4380

امام باقر علیه السلام فرمودند:

مَا مِنْ قَطْرَةٍ أَحَبَّ إِلَى اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ مِنْ قَطْرَةٍ دُمُوعٍ فِي سَوَادِ اللَّيْلِ مَخَافَةَ مِنَ اللَّهِ
لا يُرَادُّ بِهَا غَيْرُهُ

هیچ قطره ای در نزد خداوند عزوجل دوست داشتنی تر و محبوب تر از قطره
ی اشکهایی که در تاریکی شب و از خوف خدا با اخلاص کامل ریخته می شود
نیست.

(جهاد با نفس، ح 137)

حدیث - 4381

پیامبر اکرم ﷺ فرمودند:

النَّاسُ رَجُلَانِ: عَالِمٌ وَ مُتَعَلِّمٌ وَلَا خَيْرَ فِيمَا سِوَاهُمَا
مردم، دو گروهند: دانشمند و دانش اندوز و در غیر این دو، خیری نیست.
(نهج الفصاحه، ح 3145)

حدیث - 4382

پیامبر اکرم ﷺ فرمودند:

إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ بُغَاةَ الْعِلْمِ
خداوند جویندگان دانش را دوست دارد.
(کافی، ج 1، ص 30، ح 1)

حدیث - 4383

پیامبر اکرم ﷺ فرمودند:

ان أشقى الاشقياء من اجتمع عليه فقر الدنيا وعذاب الاخرة
بدبختترین بدبختان کسی است که فقر دنیا و عذاب آخرت را با هم دارد .
(کنز العمال، ج 6، ص 470، ح 16593)

حدیث - 4384

پیامبر اکرم ﷺ فرمودند:

من لم تنهه صلاته عن الفحشاء و المنکر لم تزده من الله الا بعدا
هر کس که نمازش او را از فحشاء و منکر باز ندارد، هیچ بهره ای از نماز جز
دوری از خدا حاصل نکرده است .

(بحار الانوار، ج 82، ص 198، شهاب الاخبار، ص 215)

حدیث - 4385

رسول اکرم ﷺ فرمودند:

مَنْ أَرَادَ تَسْتَجَابُ دَعْوَتُهُ وَأَنْ تُكْشَفَ كَرْبَتُهُ فَلْيَفْرَجْ عَنْ مُعْسِرٍ
هر کس می خواهد دعایش مستجاب و اندوهش برطرف شود، به تنگدست
مهلت دهد.

(کنز العمال، ج 6، ص 215، ح 15398)

حدیث - 4386

رسول خدا ﷺ فرمودند:

إِذَا أَرَدْتَ أَنْ يُثْرِيَ اللَّهُ مَا لَكَ فَزَكِّهِ.
هر گاه خواستی که خداوند دارایی تو را زیاد کند، زکات آن را بپرداز.
(بحار الانوار، ج 96، ص 23)

حدیث - 4387

امام علی علیه السلام فرمودند:

جَلِيسُ الْخَيْرِ نِعْمَةٌ، جَلِيسُ الشَّرِّ نِقْمَةٌ

همنشین خوب نعمت و همنشین بد، بلا و مصیبت است.

(غررالحکم، ج 4719 و 4720)

حدیث - 4388

امام علی علیه السلام فرمودند:

أَحْسَنُ الْعَدْلِ نُصْرَةُ الْمَظْلُومِ

بهترین عدالت یاری مظلوم است.

(غررالحکم، ج 2، ح 2977)

حدیث - 4389

حضرت فاطمه علیها السلام فرمودند:

من أصدد إلى الله خالص عبادته ، أهبط الله عزوجل إليه أفضل مصلحته

کسی که عبادتهای خالصانه خود را به سوی خدا فرستد ، پروردگار بزرگ

بهترین مصلحت او را به سویش فرو خواهد فرستاد.

(بحار الانوار، ج 70، ص 249)

حدیث - 4390

امام صادق علیه السلام فرمودند:

إِنَّ الْقَلْبَ لَيَتَجَلَّجَلُ فِي الْجَوْفِ يَطْلُبُ الْحَقَّ فَإِذَا أَصَابَهُ اطمأنَّ وَ قَرَّ

به راستی که دل در درون سینه بی قرار است و به دنبال حق می گردد و چون به آن رسید، آرام و قرار می گیرد.

(کافی، ج 2، ص 421)

حدیث - 4391

امام علی علیه السلام فرمودند:

مَنْ أَجْهَدَ نَفْسَهُ فِي إِصْلَاحِهَا سَعِدَ، مَنْ أَهْمَلَ نَفْسَهُ فِي لَذَائِهَا شَقِيَ وَ بَعْدَ

هر کس برای اصلاح خود، خویشتن را به زحمت بیندازد، خوشبخت می شود هر کس خود را در لذت ها رها کند، بدبخت می گردد و بی بهره می ماند.

(غررالحکم، ح 8246 و ح 8247)

حدیث - 4392

امام علی علیه السلام فرمودند:

أَنْتَ مُقَوِّمٌ بِأَدَبِكَ، فَزَيِّنْهُ بِالْحِلْمِ

ارزش تو به ادب توست، پس آن را با بردباری آراسته کن.

(غررالحکم، ج 3، ص 57، ح 3813)

حدیث - 4393

پیامبر اکرم ﷺ فرمودند:

إِنَّ أَسْرَعَ الْخَيْرِ ثَوَابُ الْبِرِّ وَإِنَّ أَسْرَعَ الشَّرِّ عِقَابُ الْبَغْيِ

پاداش نیکوکاری زودتر از هر کار خوب دیگری می رسد و کیفر ستم و تجاوز زودتر از هر کار بد دیگری گریبان می گیرد.

(خصال، ص 110، ح 81)

حدیث - 4394

امام صادق علیه السلام فرمودند:

مَنْ أَعَانَ ظَالِمًا عَلَى مَظْلُومٍ لَمْ يَزَلِ اللَّهُ عَلَيْهِ سَاحِطًا حَتَّى يَنْزِعُ عَنْهُ مَعُونَتَهُ.

کسی که ظالمی را بر علیه مظلومی یاری کند پیوسته خداوند از او خشمگین است تا اینکه دست از یاری او بردارد.

(جهاد با نفس، ح 752)

حدیث - 4395

پیامبر اکرم ﷺ فرمودند:

إِنَّ أَعْظَمَ النَّاسِ مَنْزِلَةً عِنْدَ اللَّهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَمْشَاهُمْ فِي أَرْضِهِ بِالنَّصِيحَةِ لِخَلْقِهِ

بلند مرتبه ترین مردم نزد خداوند در روز قیامت کسی است که در روی زمین

بیشتر در خیرخواهی و ارشاد مردم قدم بردارد.

(کافی، جلد 2، ص 208 صفحه 5)

حدیث - 4396

امام موسی کاظم علیه السلام فرمودند:
ما من شیء تراه عیناک الا وفیه موعظه؛
چیزی نیست که چشمانت آن را بنگرد، مگر آن که در آن پند و اندرزی
است .

(بحالانوار، ج 78، ص 319)

حدیث - 4397

امام حسن عسکری علیه السلام فرمودند:
من وعظ أخاه سرا فقد زانه، و من وعظه علانية فقد شانه؛
هر که نهانی برادر خود را پند دهد او را آراسته و زیور بسته، و هر که در
برابر دیگرانش پند دهد زشتش کرده .
(تحف العقول، ص 520)

حدیث - 4398

امام صادق علیه السلام فرمودند:
ان الله يحب العبد المفتن التواب و من لا يكون ذلك منه كان افضل
به راستی که خداوند بنده ای که بوسیله گناه آزموده شده و آزمایش شده،
سپس توبه نموده است را دوست می دارد و بنده ای که اصلاً به گرد گناه نگشته
از بنده ای که گناه کرده و توبه نموده برتر است.

(جهاد با نفس، ح 817)

حدیث - 4399

امام صادق علیه السلام فرمودند:

انَّ الْعَمَلَ الْقَلِيلَ عَلَى الْيَقِينِ أَفْضَلُ عِنْدَ اللَّهِ مِنَ الْعَمَلِ الْكَثِيرِ عَلَى غَيْرِ يَقِينٍ؛
عمل اندک و بادوام که بر پایه ی یقین باشد در نزد خداوند از عمل زیاد که
بدون یقین باشد برتر است.

(جهاد با نفس، ح 74)

حدیث - 4400

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند:

انْ أَشْقَى الْأَشْقِيَاءِ مَنْ اجْتَمَعَ عَلَيْهِ فَقْرُ الدُّنْيَا وَعَذَابُ الْآخِرَةِ؛
بدبخت ترین بدبختان کسی است که فقر دنیا و عذاب آخرت را با هم دارد .
(کنز العمال، ج 6، ص 470، ح 16593)

حدیث - 4401

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند:

خَيْرُ مَا أُعْطِيَ الرَّجُلُ الْمُؤْمِنُ خُلُقٌ حَسَنٌ وَ شَرُّ مَا أُعْطِيَ الرَّجُلُ قَلْبٌ سَوِيٌّ فِي
صُورَةٍ حَسَنَةٍ؛

بهترین چیزی که به مؤمن داده شده خوش اخلاقی و بدترین چیزی که به
انسان داده شده دلی بد در چهره‌ای زیباست.

(کنز العمال، ح 5170)

حدیث - 4402

پیامبر اکرم ﷺ فرمودند:

من لم تنهه صلاته عن الفحشاء و المنکر لم تزده من الله الا بعدا؛
هر کس که نمازش او را از فحشاء و منکر باز ندارد، هیچ بهره ای از نماز جز
دوری از خدا حاصل نکرده است .

(بحار الانوار، ج 82، ص 198، شهاب الاخبار، ص 215)

حدیث - 4403

پیامبر اکرم ﷺ فرمودند:

شرُّ النَّاسِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ الَّذِينَ يُكْرُمُونَ اتِّقَاءَ شَرِّهِمْ ؛
بدترین مردم در روز قیامت کسانی هستند که (در این دنیا) از ترس شرشان
مورد اکرام و احترام واقع می شوند.
(جهاد با نفس، ح 673)

حدیث - 4404

رسول اکرم ﷺ فرمودند:

مَنْ أَرَادَ تَسْتَجَابُ دَعْوَتُهُ وَأَنْ تُكْشَفَ كَرْبَتُهُ فَلْيَفْرَجْ عَنْ مُعْسِرٍ؛
هر کس می خواهد دعایش مستجاب و اندوهش برطرف شود، به تنگدست
مهلت دهد.

(کنز العمال، ج 6، ص 215، ح 15398)

حدیث - 4405

امام علی علیه السلام فرمودند:

وَإِيَّاكَ ... أَنْ تَعِدَّهُمْ فَتُتْبِعَ مَوْعِدَكَ بِخُلْفِكَ ... فَإِنَّ الْخُلْفَ يُوجِبُ الْمَقْتَ عِنْدَ
اللَّهِ وَالنَّاسِ؛

بیرهیز از خلف وعده که آن موجب نفرت خدا و مردم از تو می شود.

(نهج البلاغه، نامه 53)

حدیث - 4406

امام صادق علیه السلام فرمودند:

إِذَا أَرَادَ أَحَدُكُمْ أَنْ يَسْتَجَابَ لَهُ فَلْيَطِيبْ كَسْبَهُ وَلِيُخْرِجْ مِنَ مَظَالِمِ النَّاسِ ، وَإِنَّ
اللَّهَ لَا يَرْفَعُ إِلَيْهِ دُعَاءَ عَبْدٍ وَفِي بَطْنِهِ حَرَامٌ أَوْ عِنْدَهُ مَظْلَمَةٌ لِأَحَدٍ مِنْ خَلْقِهِ؛

هر کس بخواهد دعایش مستجاب شود، باید کسب خود را حلال کند و حق
مردم را بپردازد. دعای هیچ بنده‌ای که مال حرام در شکمش باشد یا حق کسی
بر گردنش باشد، به درگاه خدا بالا نمی‌رود.

(بحار الأنوار، ج 93، ص 321، ح 31)

حدیث - 4407

امام باقر علیه السلام فرمودند:

ایما مؤمن حافظ علی الصلوات المفروضة فصلاها لوقتها فلیس هذا من الغافل؛ن

هر مؤمنی محافظت برنمازش نماید، و او را در وقتش به جا آورد، از انسانهای غافل شمرده نمی شود.
(وسائل الشیعه ، ج 3، ص 79)

حدیث - 4408

امام علی علیه السلام فرمودند:

اتَّقُوا معاصِيَ اللَّهِ فِي الْخَلَوَاتِ فَإِنَّ الشَّاهِدَ هُوَ الْحَاكِمُ؛
از ارتکاب معصیتهای الهی (حتّی) در نهان خودداری کنید زیرا آن خدایی که شاهد است خود نیز حاکم است.
(جهاد با نفس، ح 170)

حدیث - 4409

پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند:

إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى يَعْزِضُ عَلَى عَبْدِهِ فِي كُلِّ يَوْمٍ نَصِيحَةً فَإِنْ هُوَ قَبْلَهَا سَعِدَ وَإِنْ تَرَكَهَا شَقِيَ.

خداوند متعال، به بنده‌اش در هر روز نصیحتی عرضه می‌کند، که اگر بپذیرد،
خوشبخت و اگر نپذیرد، بدبخت می‌شود.

(کنز العمال، ح 10250)

حدیث - 4410

امام علی علیه السلام فرمودند:

الْجِلْمُ غِطَاءٌ سَاتِرٌ وَالْعَقْلُ حِصَامٌ قَاطِعٌ، فَاسْتُرْ خَلْلَ خَلْقِكَ بِجِلْمِكَ وَقَاتِلْ
هَوَاكَ بِعَقْلِكَ .

بردباری پرده‌ای پوشاننده و عقل شمشیری برنده است، پس عیبهای اخلاقی
خود را با بردباری بیوشان و با عقلت به جنگ هوا و هوست برخیز.

(نهج البلاغه، حکمت 424)

حدیث - 4411

امام علی علیه السلام فرمودند:

أَبْلَغُ مَا تَسْتَدِرُّ بِهِ الرَّحْمَةُ أَنْ تُضْمِرَ لِجَمِيعِ النَّاسِ الرَّحْمَةَ؛
مؤثرترین وسیله جلب رحمت خدا این است که خیرخواه همه مردم باشی.

(غررالحکم، ح 3353)

حدیث - 4412

امام باقر علیه السلام فرمودند:

إِنَّ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ يَقِي بِالتَّقْوَى عَنِ الْعَبْدِ مَا عَزَبَ عَنْهُ عَقْلُهُ وَ يَجَلِّي بِالتَّقْوَى عَنْهُ عَمَاهُ وَ جَهْلَهُ؛

خداوند به وسیله تقوا بنده را حفظ می کند از آنچه که عقلش به آن نمی رسد
و کور دلی و نادانی او را بر طرف می سازد.
(کافی، ج 8، ص 52، ح 16)

حدیث - 4413

امام هادی علیه السلام فرمودند:

لو سلك الناس واديا شعبا لسلكت وادي رجل عبد الله وحده خالسا ؛
اگر همه مردم مسیری را انتخاب کنند و در آن گام نهند ، من به راه کسی که
تنها خدا را خالصانه می پرستد خواهم رفت.
(بحار الانوار ، ج 78 ، ص 245)

حدیث - 4414

امام علی علیه السلام فرمودند:

الْحِلْمُ يَطْفِئُ نَارَ الْغَضَبِ وَالْحِدَّةُ تُوجِّعُ إِحْرَاقَهُ ؛
بردباری آتش خشم را فرو می نشاند و تندی، آن را شعله ور می کند.
(غررالحکم ، ح 2063)

حدیث - 4415

امام صادق علیه السلام فرمودند:

مَنْ كَثُرَ اشْتِبَاكُهُ فِي الدُّنْيَا كَانَ أَشَدَّ لِحَسْرَتِهِ عِنْدَ فِرَاقِهَا؛

کسی که زیاد با دنیا گره خورده باشد حسرت و اندوهش هنگام جدایی از آن زیادتر خواهد بود.

(جهاد با نفس، ح 639)

حدیث - 4416

قال علی - علیه السلام

أَعْجَزُ النَّاسِ مَنْ عَجَزَ عَنِ اكْتِسَابِ الْإِخْوَانِ، وَأَعْجَزُ مِنْهُ مَنْ ضَيَّعَ مَنْ ظَفَرَ بِهِ مِنْهُمْ

حضرت علی علیه السلام می فرمایند:

عاجز ترین مردم کسی است که از بدست آوردن دوست عاجز بماند و از او عاجزتر کسی است که دوستان بدست آورده را از دست بدهد.

(الامالی ص 110)

حدیث - 4417

رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند:

إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى جَمِيلٌ يُحِبُّ الْجَمَالَ

خداوند متعال زیباست و زیبایی را دوست دارد.

(کنز العمال، ح 17166)

حدیث - 4418

رسول خدا ﷺ فرمودند:

ابن آدم اذا اصبحت معافی فی بدنک آما فی سربک عندک قوت یومک فعلی
الدنیا العفاء

فرزند آدم وقتی تن تو سالم است و خاطرت آسوده است و قوت یک روز
خویش راداری ، جهانگر مباش.
(کنز العمال ، ج 3 ، ص 782)

حدیث - 4419

رسول خدا ﷺ فرمودند:

لِکُلِّ دَاءٍ دَوَاءٌ وَ دَوَاءُ الذُّنُوبِ الْإِسْتِغْفَارُ
هر دردی دوايي دارد و دواي گناهان استغفار کردن است.
(جهاد با نفس، ح 784)

حدیث - 4420

پیامبر اعظم ﷺ فرمودند:

لَيْسَ مِنَّا مَنْ يَحَقِّرُ الْأَمَانَةَ حَتَّى يَسْتَهْلِكَهَا إِذَا اسْتَوْدَعَهَا
از ما نیست کسی که امانت را بدان اندازه بی اهمیت شمرد که هرگاه امانتی به
او بسپرنند، آن را ضایع گردانند.

(بحار الأنوار، ج 71، ص 172)

حدیث - 4421

رسول خدا ﷺ فرمودند:

تَمَامُ الْبِرِّ أَنْ تَعْمَلَ فِي السِّرِّ عَمَلَ الْعَلَانِيَةِ؛

کمال نیکوکاری آن است که در نهان همان گونه رفتار کنی، که در آشکارا .

(کنز العمال، 5265)

حدیث - 4422

رسول خدا ﷺ فرمودند:

مَنْ أَحَبَّ دُنْيَاهُ أَضَرَ بِآخِرَتِهِ؛

هر کس دنیایش را دوست داشته باشد به آخرت خود زیان می رساند.

(جهاد با نفس، ح 609)

حدیث - 4423

امام علی علیه السلام فرمودند:

لَا تُخْنُ مَنْ اِئْتَمَنَكَ وَ اِنْ خَانَكَ، وَ لَا تُذِيعْ سِرَّهُ وَ اِنْ اَذَاعَ سِرَّكَ؛

به کسی که تو را امین شمرده خیانت مکن، هر چند او به تو خیانت کرده

باشد و راز او را فاش مساز، اگر چه او راز تو را فاش ساخته باشد.

(بحار الأنوار، ج 77، ص 208)

حدیث - 4424

امام علی علیه السلام فرمودند:

کفاک أدباً لِنَفْسِکَ اجْتِنَابُ مَا تَکْرَهُهُ مِنْ غَیْرِکَ؛

برای تربیت کردن خود همین بس که از آنچه در دیگران نمی‌پسندی، دوری کنی.

(بحار الأنوار، ج 70، ص 73)

حدیث - 4425

رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند:

مَا أَعَزَّ اللَّهُ بِجَهْلٍ قَطُّ وَلَا أَذَلَّ بِحِلْمٍ قَطُّ

هرگز خداوند کسی را به خاطر نادانی اش عزیز نگردانده و کسی را خاطر بردباری اش ذلیل و خوار نکرده است.

(جهاد با نفس، ح 260)

حدیث - 4426

امام صادق علیه السلام فرمودند:

مُجَالَسَةُ الصَّالِحِينَ دَاعِيَةٌ إِلَى الصَّلَاحِ؛

همنشینی با صالحان، (انسان را) به سوی صلاح رهنمون می‌شود.

(بحار الأنوار، ج 78، ص 304)

حدیث - 4427

امام صادق علیه السلام فرمودند:

فَزَكَاةُ الْعَيْنِ انْظَرُ بِالْعَبْرِ وَالْغَضُّ عَنِ الشَّهَوَاتِ وَ مَا يَضَاهِيهَا ؛

زکات چشم به دیده عبرت نگریستن و چشم پوشی از شهوات و مانند آن است.

(مصباح الشریعه، باب 21)

حدیث - 4428

الكَرِيمُ مَنْ صَانَ عَرَضَهُ بِمَالِهِ وَاللَّئِيمُ مَنْ صَانَ مَالَهُ بِعَرَضِهِ؛

بزرگوار کسی است که آبرویش را با مالش حفظ کند و فرومایه کسی است که مالش را با آبرویش حفظ کند.

(غرر الحکم و درر الکلم: ح 2159)

حدیث - 4429

امام رضا علیه السلام فرمودند:

تزاوړ و اتحابوا و تصافحوا ولا تحاشموا؛

به دیدن یکدیگر روید تا یکدیگر را دوست داشته باشید و دست یکدیگر را

بفشارید و به هم خشم نگیرید.

بحار الانوار، ج 78، ص 347

حدیث - 4430

امام باقر علیه السلام فرمودند:

جَاهِدْ هَوَاكَ كَمَا تُجَاهِدُ عَدُوَّكَ؛

با هوای نفسانی خود مبارزه کن همان گونه که با دشمنت مبارزه می کنی.

(جهاد با نفس، ح 304)

حدیث - 4431

امام صادق علیه السلام فرمودند:

اتَّقُوا اللَّهَ وَلَا يَحْسُدْ بَعْضُكُمْ بَعْضًا؛

از خدا بترسید و کسی از شما بر دیگری حسد نرزد.

(جهاد با نفس، ح 543)

حدیث - 4432

امام حسن عسکری علیه السلام فرمودند:

مَا أَقْبَحَ بِالْمُؤْمِنِ أَنْ تَكُونَ لَهُ رَغْبَةٌ تَذِلُّهُ

چه زشت است برای مؤمن دل بستگی به چیزی که او را خوار می کند.

(تحف العقول ، ص 520)

حدیث - 4433

امام علی علیه السلام فرمودند:
إِنَّ النَّدَمَ عَلَى الشَّرِّ يَدْعُو إِلَى تَرْكِهِ؛
همانا پشیمانی از بدی آدمی را به سوی ترکِ بدی فرا می خواند.
(جهاد با نفس، ح 767)

حدیث - 4434

امام موسی کاظم علیه السلام فرمودند:
مَنْ أَحْزَنَ وَالِدَيْهِ فَقَدْ عَقَّهُمَا؛
هر که پدر و مادر را اندوهگین کند آنان را ناسپاسی کرده است .
(تحف العقول ، ص 425)

حدیث - 4435

امام صادق علیه السلام فرمودند:
إِنَّ جَارَ اللَّهِ آمِنَ مَحْفُوظٍ وَعَدُوهُ خَائِفٌ مَخْذُولٍ
پناهنده به خدا آسوده و محفوظ است ، و دشمنش ترسان و بی یاور.
(تحف العقول ، ص 229)

حدیث - 4436

امام صادق علیه السلام فرمودند:

مَنْ لَمْ يَمْلِكْ غَضَبَهُ لَمْ يَمْلِكْ عَقْلَهُ؛

کسی که مالک خشم خود نباشد مالک عقل خود نیست.

(جهاد با نفس، ح 530)

حدیث - 4437

امام صادق علیه السلام فرمودند:

يَقُولُ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ إِذَا عَصَانِي مَنْ يَعْرِفُنِي سَلَّطْتُ عَلَيْهِ مَنْ لَا يَعْرِفُنِي؛

خداوند عزوجل فرمود هرگاه کسی که مرا می شناسد نافرمانی ام کند کسی

را که مرا نمی شناسد بر او مسلط می گردانم.

(جهاد با نفس، ح 382)

حدیث - 4438

امام علی علیه السلام فرمودند:

قَلْبُ الْأَحْمَقِ فِي لِسَانِهِ وَ لِسَانُ الْعَاقِلِ فِي قَلْبِهِ؛

قلب شخص نادان در زبان اوست و زبان شخص خردمند در قلب اوست.

(جهاد با نفس، ح 310)

حدیث - 4439

امام صادق علیه السلام فرمودند:

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : مَنْ تَرَكَ مَعْصِيَةَ اللَّهِ مَخَافَةَ اللَّهِ تَبَارَكَ وَتَعَالَى أَرْضَاهُ
يَوْمَ الْقِيَامَةِ

رسول خدا ﷺ فرمودند: کسی که معصیت الهی را از خوف خدای تبارک و
تعالی ترک کند خداوند او را در روز قیامت خوشنود می سازد.
(جهاد با نفس، ح 222)

حدیث - 4440

امام صادق علیه السلام فرمودند:

مَا زُوِيَ الرَّفْقُ عَنْ أَهْلِ بَيْتٍ إِلَّا زُوِيَ عَنْهُمْ الْخَيْرُ؛

سازگاری و مدارا از اهل هیچ خانه ای باز داشته نشده جز این که آنان از
خیر و خوبی محروم و بی بهره گشته است.
(جهاد با نفس، ح 279)

حدیث - 4441

حضرت رسول اکرم ﷺ فرمودند:

إِنَّ الدِّينَارَ وَالدِّرْهَمَ أَهْلَكَا مَنْ كَانَ قَبْلَكُمْ وَهُمَا مُهْلِكَاكُمْ؛

همانا دینار و درهم پیشینیان شما را به هلاکت رساند و همین دو نیز هلاک
کننده شماست.

(جهاد با نفس، ح 643)

حدیث - 4442

امام حسین علیه السلام فرمودند:

مُجَالَسَةُ أَهْلِ الدِّنَاءَةِ شَرٌّ، وَ مُجَالَسَةُ أَهْلِ الْفُسُوقِ رِيْبَةٌ؛

همنشینی با سفلگان و افراد پست ناپسند است و همدمی گناهکاران موجب بدبینی مردم و از دست دادن اعتماد و اعتبار است.

(بحار الانوار، ج 78، ص 122)

حدیث - 4443

امام علی علیه السلام فرمودند:

كَفَى بِالْأَجَلِ حَارِسًا؛

اجل به عنوان نگهبان برای آدمی کافی است.

(جهاد با نفس، ح 78)

حدیث - 4444

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند:

إِنَّهُ لَا يُدْرِكُ مَا عِنْدَ اللَّهِ إِلَّا بِطَاعَتِهِ

حقیقتاً آنچه (از نعمتها و رضوان) که در نزد خداوند است جز با طاعت و

فرمانبرداری از او بدست نمی آید.

(جهاد با نفس، ح 153)

حدیث - 4445

امام صادق علیه السلام فرمودند:

مَنْ طَلَبَ الرَّئَاسَةَ هَلَكَ

کسی که طالب ریاست باشد، هلاک می شود.

(جهاد با نفس، ح 498)

حدیث - 4446

امام علی علیه السلام فرمودند:

مَنْ أَخْلَصَ النِّيَّةَ تَنَزَّهَ عَنِ الدِّيْنِ

هر که نیت خود را خالص گرداند، از پستی دور ماند.

(غرر الحکم و درر الکلم، ح 2678)

حدیث - 4447

حضرت رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند:

التَّاجِرُ الْأَمِينُ الصَّدُوقُ الْمُسْلِمُ مَعَ الشُّهَدَاءِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ؛

تاجر درستکار راستگوی مسلمان، روز رستاخیز با شهیدان است.

(کنز العمال، ج 4، ص 7، ح 9216)

حدیث - 4448

پیامبر اکرم ﷺ فرمودند:

أَسَدُّ الْأَعْمَالِ ثَلَاثَةٌ ذِكْرُ اللَّهِ عَلَى كُلِّ حَالٍ وَالْإِنْصَافُ مِنْ نَفْسِكَ وَ مُوَاسَاةُ الْآخِ فِي الْمَالِ؛

استوارترین کارها سه چیز است: یاد خداوند در همه حال، و رعایت انصاف به ضرر خویش و تقسیم مال با برادر دینی.
(نهج الفصاحه ، ص 57 ، ح 290)

حدیث - 4449

امام رضا علیه السلام فرمودند:

أَفْضَلُ الْمَالِ مَا وُقِيَ بِهِ الْعِرْضُ

بهترین مال آن است که آبرو با آن محفوظ ماند.

(بحار الأنوار، ج 78، ص 352)

حدیث - 4450

امام جواد علیه السلام فرمودند:

عَنْ إِسْمَاعِيلَ بْنِ سَهْلٍ قَالَ: كَتَبْتُ إِلَى أَبِي جَعْفَرٍ الثَّانِي عَلَيْهِ السَّلَامُ عَلَّمَنِي شَيْئًا إِذَا قُلْتُهُ كُنْتُ مَعَكُمْ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ فَقَالَ: فَكَتَبَ بِخَطِّهِ أَعْرِفُهُ: أَكْثَرُ مِنْ تِلَاوَةِ إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ وَ رَطَّبَ شَفَتَيْكَ بِالْإِسْتِغْفَارِ؛

اسماعیل بن سهل گوید: به خدمت امام جواد نوشتم: به من چیزی بیاموز که هر گاه آن را بگویم در دنیا و آخرت با شما باشم. حضرت با خط شریف خود که آن را می شناختم نوشتند: سوره مبارکه انا انزلناه را زیاد تلاوت کن و دو لب خود را با گفتن استغفار تر کن (نیروی تازه بخش).
(جهاد با نفس، ح 786)

حدیث - 4451

امام صادق علیه السلام فرمودند:
مَا أَقْبَحَ بِالْمُؤْمِنِ أَنْ تَكُونَ لَهُ رَغْبَةٌ تُدْلِيهِ
برای مؤمن چقدر زشت است که میل و رغبتی داشته باشد که او را به ذلت و خواری بکشاند.
(جهاد با نفس، ح 648)

حدیث - 4452

امام سجاد علیه السلام فرمودند:
كَثْرَةُ النُّصْحِ يَدْعُو إِلَى التُّهْمَةِ؛
نصیحت زیاد، موجب بدبینی می شود.
بحار الأنوار، ج 72، ص 66

حدیث - 4453

امام صادق علیه السلام فرمودند:
رَأْسُ كُلِّ خَطِيئَةٍ حُبُّ الدُّنْيَا؛
سر هر گناهی دوستی دنیا است.
(جهاد با نفس، ح 605)

حدیث - 4454

امام صادق علیه السلام فرمودند:
مَنْ قَرَأَ الْقُرْآنَ وَهُوَ شَابٌّ مُؤْمِنٌ، اخْتَلَطَ الْقُرْآنُ بِلَحْمِهِ وَدَمِهِ؛
هر جوان مؤمنی که قرآن بخواند، قرآن با گوشت و خون او را در می آمیزد.
الامام صادق علیه السلام - الوسائل 2/14

حدیث - 4455

حضرت رسول اکرم صلی الله علیه و آله فرمودند:
إِنَّكَ لَنْ تُدْعَ شَيْئًا اتَّقَاءَ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ إِلَّا أَعْطَاكَ اللَّهُ خَيْرًا مِنْهُ؛
اگر از ترس خدا از چیزی درگذری، خداوند بهتر از آن را به تو خواهد داد.
(مسند احمد، مسند البصریین، ح 19813)

حدیث - 4456

امام علی علیه السلام فرمودند:

اتَّقِ اللَّهَ بَعْضَ التَّقَى وَ إِنْ قَلَّ وَ اجْعَلْ بَيْنَكَ وَ بَيْنَ اللَّهِ سِتْرًا وَ إِنْ رَقَّ؛

تقوای خدا را پیشه کن تقوایی اگر چه کم و بین خود و خدایت پرده ای قرار ده اگر چه نازک.

(جهاد با نفس، ح 183)

حدیث - 4457

امام رضا علیه السلام فرمودند:

خَيْرُ مَالِ الْمَرْءِ ذَخَائِرُ الصَّدَقَةِ

بهترین مال انسان، اندوخته های صدقه است.

(تنبيه الخواطر، ج 2، ص 182)

حدیث - (307)

حدیث - 4458

إِنَّ أَعْجَلَ الشَّرِّ عُقُوبَهُ الْبَغْيُ

راستی که عقوبت و کیفر ستم از عقوبت هر بدی دیگر زودتر و با شتاب تر فرا می رسد.

(جهاد با نفس، ح 669)

حدیث - 4459

حضرت رسول اکرم ﷺ فرمودند:
إِنَّ هَذِهِ الْقُلُوبَ تَصْدَأُ كَمَا يَصْدَأُ الْحَدِيدُ إِذَا أَصَابَهُ الْمَاءُ قِيلَ: وَمَا جَلَاؤُهَا؟
قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: كَثْرَةُ ذِكْرِ الْمَوْتِ وَتِلَاوَةُ الْقُرْآنِ؛
دل ها مانند آهن هنگام رسیدن آب به آن زنگ می زند، گفتند: صیقل آن چیست؟ آن حضرت فرمود: زیادی یاد مرگ و خواندن قرآنی.
(کنز العمال، ج 15، ص 549، ح 42130)

حدیث - 4460

حضرت رسول اکرم (ﷺ) فرمودند:
إِيَّاكَ وَاللَّجَاجَةَ فَإِنَّ أَوَّلَهَا جَهْلٌ وَآخِرُهَا نَدَامَةٌ؛
از لجاجت بیرهیز که آغاز آن نادانی و فرجامش پشیمانی است.
(تحف العقول، ص 14)

حدیث - 4461

امام رضا علیه السلام :
عَنْ آبَائِهِ عَنْ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ أَنَّهُ قَالَ: تَعَطَّرُوا بِالِاسْتِغْفَارِ لَا تَفْضَحَنَّكُمْ رَوَائِحُ
الذُّنُوبِ.
از پدر بزرگوارشان روایت فرمودند که: امیرالمومنین فرموده اند: بوسیله ی
استغفار خود را خوشبو کنید، مبادا بوی بد گناهان شما را رسوا کند.

(جهاد با نفس، ح 790)

حدیث - 4462

امام رضا علیه السلام فرمودند:

أَحْسِنِ الظَّنَّ بِاللَّهِ فَإِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ يَقُولُ : أَنَا عِنْدَ ظَنِّ عَبْدِي بِي فَلَا يَظُنُّ بِي
إِلَّا خَيْرًا.

گمان نیکو به خداوند داشته باش زیرا خداوند عز و جل می فرماید: من در
نزد گمان بنده ام حاضرم پس بنده ام جز گمان خیر به من نداشته باش.

(جهاد با نفس، ح 147)

حدیث - 4463

حضرت رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند:

أَلَا لَا يَمْنَعُنَا أَحَدُكُمْ مَخَافَةَ النَّاسِ أَنْ يَقُولَ الْحَقَّ إِذَا رَأَاهُ.

کسی که سخن حقی می داند نباید از بیم مردم از گفتن آن خودداری کند.

(مسند احمد، باقی مسند المکثرین، ح 11404)

حدیث - 4464

امام علی علیه السلام فرمودند:

إِنَّ الْمِسْكِينَ رَسُولُ اللَّهِ، فَمَنْ مَنَعَهُ فَقَدْ مَنَعَ اللَّهَ، وَ مَنْ أَعْطَاهُ فَقَدْ أَعْطَى اللَّهَ؛

مستمند فرستاده خدا است . کسی که از او دریغ دارد از خدا دریغ داشته و

کسیکه به او عطا و بخشش کند بخدا عطا کرده.

(نهج البلاغه)

حدیث - 4465

امام صادق علیه السلام فرمودند:

البذاء من الجفاء و الجفاء فی النار؛

زشت گفتاری ناشی از ستمکاری و ستمکاری در آتش است.

(جهاد النفس، ح 689)

حدیث - 4466

امام صادق علیه السلام فرمودند:

إِنَّ فِي السَّمَاءِ مَلَكَائِينَ مُوَكَّلِينَ بِالْعِبَادِ فَمَنْ تَوَاضَعَ لِلَّهِ رَفَعَهُ وَ مَنْ تَكَبَّرَ وَضَعَهُ؛

همانا در آسمان دو فرشته اند که بر بندگان گمارده شده اند پس هر که برای

خدا فروتنی کند بالایش می برند و هر که تکبر ورزد فرودش آورند.

(جهاد النفس، ح 285)

حدیث - 4467

امام علی علیه السلام فرمودند:

الظَّفَرُ بِالْحَزْمِ ، وَ الْحَزْمُ بِاجَالِهِ الرَّأْيَ ، وَ الرَّأْيَ بِتَحْصِينِ الْأَسْرَارِ

پیروزی در پرتو تدبیر و احتیاط است و تدبیر و احتیاط به تفکر است و تفکر

صحیح به نگهداری اسرار است.

(نهج البلاغه)

حدیث - 4468

پیامبر اکرم ﷺ فرمودند:

أَجْرُكُمْ عَلَى قَسَمِ الْجَدِّ أَجْرُكُمْ عَلَى النَّارِ.

هر کس از شما در خوردن قسم جدی تر است به جهنم نزدیکتر است.

(کنز العمال، ج 11، ص 7، ح 30390)

حدیث - 4469

پیامبر اکرم ﷺ فرمودند:

الرِّفْقُ يُمْنٌ وَ الْخُرْقُ شُؤْمٌ.

مدارا نمودن مایه ی برکت و درشتی کردن مایه ی شومی است.

(جهاد النفس، ح 269)

حدیث - 4470

امام صادق علیه السلام فرمودند:

لَا يَنْبَغِي لِلْمُؤْمِنِ أَنْ يَجْلِسَ مَجْلِسًا يَعْصِي اللَّهَ فِيهِ وَلَا يَقْدِرُ عَلَى تَغْيِيرِهِ؛

سزاوار نیست مؤمن در مجلسی بنشیند که در آن معصیت خدا می شود و او

نمی تواند آن وضع را تغییر دهد.

(بحار الأنوار، ج 71، ص 199)

حدیث - 4471

حضرت رسول اکرم ﷺ فرمودند:
إِذَا أَرَادَتْ أَمْرًا فَعَلَيْكَ بِالتَّوَدَّةِ حَتَّى يَرِيكَ اللَّهُ مِنْهُ الْمَخْرَجَ؛
وقتی خواستی کاری را انجام دهی، تأمل کن تا خدا راه آن را به تو نشان دهد.

(کنز العمال ، ج 3 ، ص 99 ، ح 5677)

حدیث - 4472

مأم علی علیہ السلام فرمودند:
لَا شَفِيعَ أَنْجَحُ مِنَ التَّوْبَةِ
هیچ شفاعت کننده ای پیروزمندتر از توبه نیست.
(جهاد النفس، ح 460)

حدیث - 4473

لیس من العدل القضاء علی الثقة بالظن
داوری در حق افراد مورد اطمینان با تکیه بر گمان از عدالت دور است.
(نهج البلاغه)

حدیث - 4474

حضرت مهدی علیه السلام فرمودند:

ان استرشدت أرشدت ، و ان طلبت وجدت؛
اگر خواستار رشد و کمال معنوی باشی هدایت می شوی ، و اگر طلب کنی
می یابی .

(بحارالأنوار ، ج 51 ، ص 339)

حدیث - 4475

امام محمد باقر علیه السلام فرمودند:

من حسنت نيته ، زيد في رزقه
هر که خوش نیت باشد ، روزی اش افزایش می یابد .
(بحارالانوار ، دار احیاء التراث العربی ، ج 75 ، ص 175)

حدیث - 4476

حضرت زهرا علیها السلام فرمودند:

جعل الله ... اجتناب القذف حجابا عن اللعنة ، و ترك السرقة إيجابا للعفة
خدای تعالی پرهیز از افترا و دشنام را برای دور شدن از لعنت واجب فرمود
و دزدی را منع کرد تا راه عفت پویند .

(احتجاج طبرسی ، ایران ، انتشارات اسوه ، ج 1)

حدیث - 4477

حضرت زهرا علیها السلام فرمودند:

ما یصنع الصائم بصیامه اذا لم یصن لسانه و سمعه و بصره و جوارحه؛
روزه داری که زبان و گوش و چشم و جوارح خود را حفظ نکرده، روزه اش
به چه کارش خواهد آمد.

(بحار الانوار، ج 93 ص 295)

حدیث - 4478

امام حسین علیه السلام فرمودند:

یاک و ما تعتذر منه ، فإن المؤمن لا یسیء و لا یعتذر، و المنافق کل یوم
یسیء و یعتذر

حذر کن از مواردی که باید عذرخواهی کنی ، زیرا مؤمن نه کار زشتی انجام
می دهد و نه به عذرخواهی می پردازد، اما منافق همه روزه بدی می کند، و به
عذرخواهی می پردازد.

(بحار الانوار، ج 78، ص 120)

حدیث - 4479

حضرت رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند:

احب الاعمال الى الله أدومها وان قل.

محبوبترین کارها در پیش خدا کاریست که دوام آن بیشتر است ، اگر چه اندک باشد .

(صحیح مسلم ، کتاب صلاة المسافرين و قصرها ، ح 1305)

حدیث - 4480

حضرت علی علیه السلام فرمودند:

الْحَذَرُ الْحَذَرُ فَإِنَّهُ لَقَدْ سَتَرَ ، حَتَّى كَأَنَّهُ قَدْ غَفَرَ

بترس [از خدا] بترس، به خدا سوگند آن قدر پرده پوشی کرده که گوئی آمرزیده است.

(نهج البلاغه)

حدیث - 4481

امام علی علیه السلام فرمودند:

طوبى لمن ذكر المعاد ، و عمل للحساب ، و قنع بالكفاف ، و رضى عن الله؛

خوشا به حال کسی که به یاد معاد باشد . و برای روز حساب عمل کند و به مقدار کفایت قناعت نماید . و از خدا راضی باشد.

(نهج البلاغه)

حدیث - 4482

امام محمد باقر علیه السلام فرمودند:

ان الله عزوجل يحب المداعب فى الجماعه بلا رفث

خداوند عزوجل کسی را که در میان جمع ، بدون ناسزاگویی شوخی کند ، دوست دارد .

(کافی ، ج 2 ، ص 663)

حدیث - 4483

رسول اکرم (ﷺ) فرمودند:

ان اعجل الطاعة ثوابا صلة الرحم؛

ثواب نیکی با خویشاوندان را از همه کارهای نیک زودتر می دهند.

(الکافی، ج 4 ص 68، ح 2)

حدیث - 4484

رسول اکرم (ﷺ) فرمودند:

ان احب عباد الله الى الله أنصحهم لعباده؛

محبوبترین بندگان خدا نزد وی کسی است که با بندگان او دلسوزتر و

مهربانتر باشد.

(نهج الفصاحه ، ص 115)

حدیث - 4485

امام صادق علیه السلام فرمودند:

عَبْدٌ مُّؤْمِنٌ أَلَّا وَفَى قَلْبُهُ نُورَانِ نُورٌ خَيْفَةٌ وَ نُورٌ رَجَاءٌ؛

هیچ بنده مومنی نیست جز این که در قلب او دو نور وجود دارد: نور بیم و نور امید.

(جهاد النفس، ح 104)

حدیث - 4486

امام علی علیه السلام فرمودند:

الغنى الاكبر اليأس عما فى ايدى الناس؛

بی اعتنائی و امید نداشتن بدانچه در دست مردم است بزرگترین توانگری است.

(نهج البلاغه)

حدیث - 4487

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله فرمودند:

إِذَا رَأَيْتُمُ الرَّجُلَ لَا يُبَالِي مَا قَالَ وَ لَا مَا قِيلَ لَهُ فَهُوَ شَرُّ الشَّيْطَانِ؛

هرگاه دیدید که مردی باکی ندارد که چه می گوید و چه درباره اش گفته می شود، چنین کسی شریک شیطان است.

(جهاد النفس، ح 687)

حدیث - 4488

امام علی علیه السلام فرمودند:
عَلَيْكُمْ بِالْذِّرَايَاتِ لَا بِالرَّوَايَاتِ؛
بر شما باد به فهمیدن، نه نقل کردن.
(میزان الحکمه، ح ????)

حدیث - 4489

امام صادق علیه السلام فرمودند:
كُونُوا دُعَاةَ لِلنَّاسِ بِغَيْرِ السِّنِّتِكُمْ لِيُرُوا مِنْكُمْ الْوَرَعَ وَالْإِجْتِهَادَ وَالصَّلَاةَ وَالْخَيْرَ
فَإِنَّ ذَلِكَ دَاعِيَةٌ؛
مردم را با غیر زبانتان بخوانید تا از شما پارسایی و کوشش و نماز و خوبی
را ببینند زیرا این امور آنان را به سوی حق فرا می خواند.
(جهاد النفس، ح 195)

حدیث - 4490

امام موسی کاظم علیه السلام فرمودند:
مَنْ اسْتَوَى يَوْمَاهُ فَهُوَ مَغْبُونٌ
هر کسی که دو روزش مساوی باشد (و روز بعد بهتر از روز قبل نباشد)
مغبون است.
(بحار الأنوار، ج 78، ص 326، ح 5)

حدیث - 4491

امام باقر علیه السلام فرمودند:

جَاهِدْ هَوَاكَ كَمَا تُجَاهِدُ عَدُوَّكَ؛

با هوای نفسانی خود مبارزه کن همان گونه که با دشمنت مبارزه می کنی.

(عیون اخبار الرضا، 2، ص 51)

حدیث - 4492

امام جواد علیه السلام فرمودند:

مَنْ لَمْ يَعْرِفِ الْمَوَارِدَ أَعْيَتْهُ الْمَصَادِرُ؛

کسی که راه ورود به کاری را نشناسد، راه برون شدن از آن درمانده اش می کند.

(بحار الانوار، ج 3، ص 333)

حدیث - 4493

امام صادق علیه السلام فرمودند:

إِيَّاكُمْ وَالنَّظْرَةَ فَإِنَّهَا تَزْرَعُ فِي الْقَلْبِ الشَّهْوَةَ وَكَفَى بِهَا لِصَاحِبِهَا فِتْنَةً؛

از نگاه [ناپاک] پرهیزید که چنین نگاهی تخم شهوت را در دل می کارد و

همین برای فتنه ی صاحب آن دل بس است.

(تحف العقول صفحه 305)

حدیث - 4494

حضرت فاطمه علیها السلام فرمودند:

أَزْهَدُ النَّاسِ مَنْ تَرَكَ الْحَرَامَ ، أَشَدُّ النَّاسِ إِجْتِهَاداً مَنْ تَرَكَ الذُّنُوبَ ؛
زاهد ترین مردم کسی است که حرام را وانهد، کوشاترین مردم تارک گناهان
است.

(تحف العقول، ص 519)

حدیث - 4495

امام علی علیه السلام فرمودند:

مَنْ لَمْ يُنْجِهِ الصَّبْرُ أَهْلَكَهُ الْجَزَعُ؛
کسی که صبر وی را نجات نبخشد، جزع و بی تابی وی را از پای در می
آورد.

(جهاد النفس، ح 252)

حدیث - 4496

امام علی علیه السلام فرمودند:

مَنْ حَاسَبَ نَفْسَهُ وَقَفَّ عَلَى عُيُوبِهِ؛
هر کس به حساب نفس خود رسیدگی کند به عیبهایش آگاه شود.
(شرح غرر الحکم، ج 5، ص 299)

حدیث - 4497

امام علی عَلَيْهِ السَّلَامُ فرمودند:

مِنْ الْخُرْقِ الْمَعَاجِلَةِ قَبْلَ الْإِمْكَانِ وَالْآنَاةُ بَعْدَ الْفُرْصَةِ؛

شتاب کردن در کاری پیش از بدست آوردن توانایی و سستی کردن بعد از به دست آوردن فرصت از نادانی است.

(جهادالنفس، ح 829)

حدیث - 4498

پیامبر اکرم صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ فرمودند:

اعظم الناس قدرا من ترك مالا يعنيه؛

ارجمندترین مردم کسی است که آن چه را که برایش سودی ندارد رها کند.

(الامالی، صدوق، ص ??)

حدیث - 4499

امام علی عَلَيْهِ السَّلَامُ فرمودند:

لَا تَصْحَبِ الْمَائِقَ فَإِنَّهُ يُزَيِّنُ لَكَ فِعْلَهُ وَ يُوَدُّ أَنْ تَكُونَ مِثْلَهُ؛

همنشین بی خرد مباش که او کار (نابخردانه) خود را برای تو آراید و دوست

دارد تو را چون خود نماید.

(قصارالحکم، 293)

حدیث - 4500

امام صادق علیه السلام فرمودند:

لا يصير العبد عبداً خالصاً لله حتى يصير المدح و الذم عنده سواء؛
آدمی بنده خالص خدا نمی شود تا آنگاه که ستایش و نکوهش نزد او یکسان
شود.

(بحار الانوار، ج ۳ ص ۳۳۳)

حدیث - 4501

امام موسی کاظم علیه السلام فرمودند:

من وله الفقر ابطره الغنى؛
آن که نداری حیرانش کند، توانگری سرمستش می سازد.
(بحار الانوار، ج ۳ ص ۳۳۳)

حدیث - 4502

امام حسین علیه السلام فرمودند:

لا تقولوا بالسنتكم ما ينقص عن قدركم؛
چیزی را بر زبان نیاورید که از ارزش شما بکاهد.
(جلاء العیون، ج ۳ ص ۳۳۳)

حدیث - 4503

رسول اکرم ﷺ فرمودند:

من صاحب الناس بالذى يحب ان يصاحبوه كان عدلا
هر که با مردم چنان رفتار کند که دوست دارد آنها با او آن گونه رفتار کنند،
عادل است.

(کنز الفوائد، ج ۳ ص ۳۳۳)

حدیث - 4504

امام صادق علیه السلام فرمودند:

تزاوړوا و تلاقوا و تذاکروا و احيوا امرنا
به زیارت و دیدار یکدیگر بروید، با هم به سخن و مذاکره بنشینید و امر ما را
(کنایه از حکومت و رهبری) زنده کنید.
(بحار الانوار، ج 71، ص 352)

حدیث - 4505

امام علی علیه السلام فرمودند:

خُذِ الْحِكْمَةَ اِنِّى كَانَتْ؛ فَاِنَّ الْحِكْمَةَ ضَالَّةٌ كُلِّ مُؤْمِنٍ
حکمت را هر کجا که یافتی فراگیر، زیرا حکمت گمشده هر مومن است.
(غرر الحکم، ج 3440)

حدیث - 4506

امام صادق علیه السلام فرمودند:

فِكْرَةُ سَاعَةٍ خَيْرٌ مِنْ عِبَادَةِ أَلْفِ سَنَةٍ

یک ساعت اندیشیدن در خیر و صلاح از هزار سال عبادت بهتر است.

(بحار الانوار، ج 71 ص 326)

حدیث - 4507

رسول اکرم صلی الله علیه و آله فرمودند:

أَجُودُكُمْ مِنْ بَعْدِي رَجُلٌ عَلِمَ عِلْمًا فَنَشَرَ عِلْمَهُ؛

بخشنده ترین شما پس از من کسی است که دانشی بیاموزد آنگاه دانش خود

را بپراکند.

(میزان الحکمه، ج 13825)

حدیث - 4508

امام علی علیه السلام فرمودند:

مَنْ يَطْلُبُ الْعِزَّ بِغَيْرِ حَقٍّ يَذِلُّ وَمَنْ عَانَدَ الْحَقَّ لَزِمَهُ الْوَهْنُ؛

هر کس به جز حق جویای عزت شود به ذلت در افتد و هر کس با حق عناد

ورزد خوار گردد.

(تحف العقول، ص 95)

حدیث - 4509

امام سجاد علیه السلام فرمودند:

حق الکبیر توقیرهُ لِسَنِّهِ و اجلالُهُ لِتَقَدُّمِهِ فِی الْاِسْلَامِ؛

حق آنکه بزرگتر است این است که او را به خاطر سنش احترام کنی و او را به خاطر اینکه بر تو در مسلمانی پیشی داشته است، بزرگ شماری.
(جهاد النفس، ح 19)

حدیث - 4510

امام صادق علیه السلام فرمودند:

واعلم ان العمل الدائم القلیل علی الیقین افضل عند الله من العمل
الكثیر علی غیر یقین
بدان به درستی که عمل دائمی اندک، که همراه با یقین باشد، نزد خداوند
متعال، افضل از عمل بسیاری است که با یقین همراه نباشد.
(بحار الانوار، ج 69 ح 93)

حدیث - 4511

امام صادق علیه السلام فرمودند:

أرج الله رجاء لا یجرتک علی معصیتیه و خف الله خوفاً لا یؤیسک من رحمته؛
به خداوند امیدوار باش، امیدی که تو را بر انجام معصیتش جرات نبخشد و از
خداوند بیم داشته باش بیمی که تو را از رحمتش ناامید نگرداند.

(جهاد النفس، ح 109)

حدیث - 4512

امام علی علیه السلام فرمودند:

كَمْ مِنْ شَهْوَةٍ سَاعَةٍ أَوْرَثَتْ حُزْنَ طَوِيلًا؛

چه بسیار خواهش های نفسانی لحظه ای ، که اندوه طولانی و درازی را در پی دارد.

(جهاد النفس، ح 93)

حدیث - 4513

امام علی علیه السلام فرمودند:

خَيْرُ النَّاسِ مَنْ نَفَعَ النَّاسَ؛

بهترین مردم کسی است که نفع رساننده مردم باشد.

(غررالحکم)

حدیث - 4514

امام حسن عسکری علیه السلام می فرمایند:

پارساترین مردم کسی است که در هنگام شبهه توقف کند . عابدترین مردم

کسی است که واجبات را انجام دهد . زاهدترین مردم کسی است که حرام را

ترک نماید . کوشنده ترین مردم کسی است که گناهان را رها سازد .

تحف العقول ، ص (519)

حدیث - 4515

امام صادق علیه السلام فرمودند:
إِعْمَلْ بِفَرَائِضِ اللَّهِ تَشْكُنْ أَتَقَى النَّاسَ؛
به واجبات الهی عمل کن تا پرهیزکارترین مردمان باشی.
(جهاد النفس، ح 242)

حدیث - 4516

امام صادق علیه السلام فرمودند:
لا يَتِمُّ الْمَعْرُوفُ إِلَّا بِثَلَاثِ خِصَالٍ: تَعْجِيلُهُ وَتَقْلِيلُ كَثِيرِهِ وَتَرْكُ الْاِمْتِنَانِ بِهِ.
احسان و نیکی کامل نباشد، مگر با سه خصلت: شتاب در آن، کم شمردن
بسیار آن و منت ننهادن بر آن.
تحف العقول، ص 323

حدیث - 4517

از امام رضا علیه السلام پرسیدند:
مَا حَدُّ التَّوَكُّلِ؟ فَقَالَ لِي: أَنْ لَا تَخَافَ مَعَ اللَّهِ أَحَدًا؛
حد توکل چیست؟ حضرت فرمودند: اینکه با وجود خدا از هیچ کس نترسی.
(جهاد النفس، ح 292)

حدیث - 4518

امام حسن عسگری علیه السلام فرمودند:
أَشَدُّ النَّاسِ اجْتِهَاداً مَنْ تَرَكَ الذُّنُوبَ.
کوشنده ترین مردم کسی است که گناهان را رها سازد.
(تحف العقول ، ص 489)

حدیث - 4519

امام علی علیه السلام فرمودند:
لَا غِنَى كَالْعَقْلِ، وَلَا فَقْرَ كَالْجَهْلِ، وَلَا مِيرَاثَ كَالْأَدَبِ وَلَا ظَهِيرَ كَالْمُشَاوَرَةِ
هیچ ثروتی چون عقل و هیچ فقری چون جهل و هیچ میراثی چون ادب و
هیچ پشتیبانی چون مشورت نخواهد بود.
(تحف العقول ص 89)

حدیث - 4520

امام حسن مجتبی علیه السلام فرمودند:
لَا تُجَاهِدِ الطَّلَبَ جِهَادَ الْغَالِبِ وَلَا تَتَّكِلْ عَلَى الْقَدَرِ إِتْكَالَ الْمُسْتَسْلِمِ؛
چون شخص پیروز در طلب مکوش، و چون انسان تسلیم شده به قدر اعتماد
مکن [بلکه با تلاش پیگیر و اعتماد و توکل به خداوند، کار کن].

حدیث - 4521

امام علی علیه السلام می فرماید :

دو نعمت است که ارزش آنها را نمی دانند مگر کسی که آنها را از دست داده باشد : جوانی و تندرستی .

غررالحکم حدیث - 5764

حدیث - 4522

امام علی علیه السلام فرمودند:

صوم النفس عن لذات الدنيا انفع الصيام
روزه نفس از لذت‌های دنیوی سودمندترین روزه هاست.
(غرر الحکم، ج 1 ص 416)

حدیث - 4523

امام علی علیه السلام فرمودند:

لا يعابُ المرءُ بتأخيرِ حقِّهِ إِنَّمَا يعابُ مَنْ أَخَذَ ما لَيْسَ لَهُ؛
برای انسان عیب نیست که حقش تاخیر افتد، عیب آن است که چیزی را که
حقش نیست بگیرد.
(الامالی ج 1 ص 76)

حدیث - 4524

امام علی علیه السلام فرمودند:

يَا بْنَ آدَمَ مَا كَسَبْتَ فَوْقَ قُوَّتِكَ ، فَانْتَ فِيهِ خَازِنٌ لِّغَيْرِكَ .

ای فرزند آدم! هرچه بیشتر از مقدار خوراکت به دست آوری خزانه دار دیگران خواهی بود.

(مروج الذهب ج 2 ص 246)

حدیث - 4525

امام حسن عسکری علیه السلام فرمودند:

لَا تُمَارَ فَيَذْهَبَ بِهَاوُكُ وَلَا تَمَارَحُ فَيَجْتَرَأَ عَلَيْكَ؛

جدال مکن که ارزشت می رود و شوخی مکن که بر تو دلیر شوند.

(تحف العقول ص 486)

حدیث - 4526

امام محمد باقر علیه السلام فرمودند:

مَا عَرَفَ اللَّهُ مَنْ عَصَاهُ؛

خدا را نشناخته آن که نافرمانی اش کند.

(تحف العقول ص 294)

حدیث - 4527

امام علی علیه السلام فرمودند:

ثَمَرَةُ التَّفْرِيطِ النَّدَامَةُ، وَ ثَمَرَةُ الْحَزْمِ السَّلَامَةُ

ثمره تفريط و کوتاهی پشیمانی است و ثمره دور اندیشی سلامت.

(محاضرات ج 2 ص 313)

حدیث - 4528

امام محمد باقر علیه السلام فرمودند:

قُولُوا لِلنَّاسِ أَحْسَنَ مَا تُحِبُّونَ أَنْ يَقَالَ لَكُمْ.

به مردم بگویید بهتر از آن چیزی که می خواهید به شما بگویند.

(محاضرات ج 1 ص 251)

حدیث - 4529

امام علی علیه السلام فرمودند:

أَكْثَرُ مَصَارِعِ الْعُقُولِ تَحْتَ بُرُوقِ الْمَطَامِعِ.

قربانگاه عقلها غالبا در پرتو طمعها است.

(محاضرات ج 1 ص 251)

حدیث - 4530

امام علی علیه السلام فرمودند:

قِيمَةُ كُلِّ امْرِئٍ مَا يَحْسِنُهُ

قیمت و ارزش هر کس به اندازه ی کاری است که به خوبی می تواند انجام دهد.

(بیان و التبین ص 179)

حدیث - 4531

امام علی علیه السلام فرمودند:

الْعَفَافُ زِينَةُ الْفَقْرِ، وَ الشُّكْرُ زِينَةُ الْغِنَى.

خویشتن داری، زینت فقر است و سپاس گزاری زینت غنا و توانگری.

(تحف العقول ص 75)

حدیث - 4532

امام علی علیه السلام فرمودند:

مَنْ ظَنَّ بِكَ خَيْرًا فَصَدِّقْ ظَنَّهُ.

کسی که به تو گمان نیکی برد، گمانش را (عملاً) تصدیق کن.

(نهج البلاغه نامه 31)

حدیث - 4533

امام محمد باقر علیه السلام فرمودند:

قولوا للناس احسن ما تحبون ان يقال لكم
بهترین چیزی را که دوست دارید درباره شما بگویند ، درباره مردم بگویید.
(بحار الانوار، ج 65، ص 152)

حدیث - 4534

امام جواد علیه السلام فرمودند:

ایاک و مصاحبة الشریر ، فانه كالسيف المسلول يحسن منظره و يقبح اثره
از همراهی و رفاقت با آدم شرور پرهیز ، زیرا که او مانند شمشیر برهنه است
که ظاهرش نیکو و اثرش زشت است.
(مسند الامام الجواد، ص 243)

حدیث - 4535

امام حسین علیه السلام فرمودند:

من أحبک نهاک و من أبغضک أغراک؛
کسی که تو را دوست دارد، از تو انتقاد می کند و کسی که با تو دشمنی دارد،
از تو تعریف و تمجید می کند.
(بحار الانوار، ج 75، ص 128)

حدیث - 4536

رسول خدا ﷺ فرمودند:

لا فقر أشد من الجهل ، لا مال أعود من العقل .

هیچ تهیدستی سخت تر از نادانی و هیچ مالی سودمندتر از عقل نیست .

(اصول کافی، ج 1، ص 30)

حدیث - 4537

امام حسین علیّه السلام فرمودند:

من طلب رضی الناس بسخط الله وكله الله إلى الناس .

کسی که برای جلب رضایت و خوشنودی مردم ، موجب خشم و غضب

خداوند شود، خداوند او را به مردم وا می گذارد.

(بحار الانوار، ج 78، ص 126)

حدیث - 4538

امام حسین علیّه السلام فرمودند:

من حاول أمرا بمعصية الله كان أفوت لما يرجو و أسرع لما يحذر.

کسی که بخواهد از راه گناه به مقصدی برسد ، دیرتر به آرزویش می رسد و

زودتر به آنچه می ترسد گرفتار می شود .

(بحار الانوار، ج 78، ص 120)

حدیث - 4539

امام علی علیه السلام فرمودند:

خالطوا الناس مخالطه ان متم معها بكوا عليكم ، و ان عشتم حنوا اليكم؛
با مردم آن چنان معاشرت کنید که اگر بمیرید بر مرگ شما اشک ریزند و اگر
زنده بمانید به شما عشق ورزند.
(نهج البلاغه)

حدیث - 4540

امام حسن علیه السلام فرمودند:

المسؤول حر حتى يعد ، ومسترق المسؤول حتى ينجز .
انسان تا وعده نداده ، آزاد است . اما وقتی وعده می دهد زیر بار مسؤولیت
می رود و تا به وعدهاش عمل نکند رها نخواهد شد .
(بحار الانوار، ج 78، ص 113)

حدیث - 4541

امام حسین علیه السلام فرمودند:

لا أفلح قوم إشتروا مرضاة المخلوق بسخط الخالق .
کسانی که رضایت مخلوق را به بهای غضب خالق بخرند، رستگار نخواهند
شد.

(مقتل خوارزمی، ج 1، ص 239)

حدیث - 4542

رسول خدا ﷺ فرمودند:

انَّ الدِّينَارَ وَالدِّرْهَمَ أَهْلَكَمَا مَنْ كَانَ قَبْلُكُمَا وَهُمَا مُهْلِكَاكُمَا.

همانا دینار و درهم پیشینیان شما را به هلاکت رساند و همین دو نیز هلاک کننده شماست.

(جهاد النفس، ص 247)

حدیث - 4543

امام صادق علیہ السلام فرمودند:

مَنْ عَرَفَ اللَّهَ خَافَ اللَّهَ وَ مَنْ خَافَ اللَّهَ سَخَتْ نَفْسُهُ عَنِ الدُّنْيَا.

هر که خدا را بشناسد ترس او در دلش می افتد و هر از خدا ترسان باشد نفسش از دنیا باز می ماند.

(جهاد النفس، ص 83)

حدیث - 4544

امام صادق علیہ السلام فرمودند:

الرَّغْبَةُ فِي الدُّنْيَا تَوْرِثُ الْغَمَّ وَالْحُزْنَ وَالزُّهْدُ فِي الدُّنْيَا رَاحَةَ الْقَلْبِ وَ
الْبَدَنِ.

رغبت و تمایل به دنیا مایه غم و اندوه و زهد و بی میلی به دنیا سبب
راحتی قلب و بدن است.

(تحف العقول، ص 358)

حدیث - 4545

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

خوشا بر آن کس که افزونیِ دارایی اش را اتفاق کند و از افزون‌گوییِ زبانش
جلوگیری کند !

تحف العقول ص 30

حدیث - 4546

رسول خدا ﷺ فرمودند:

اثنان یعلمهما الله فی الدنيا البغی و عقوق الوالدین.

دو چیز را خداوند در دنیا کیفر می دهد: تعدی و ناسپاسی پدر و مادر.

(کنز العمال، ج 16، ص 462، ح 45458)

حدیث - 4547

امام موسی کاظم علیهِ السلام فرمودند:

إِيَّاكَ وَالْمِزَاحَ فَإِنَّهُ يَذْهَبُ نُورُ إِيْمَانِكَ

از شوخی (بی مورد) بپرهیز، زیرا که شوخی نور ایمان تو را می برد.

(بحار الانوار، ج 78، ص 321)

حدیث - 4548

امام حسن عسگری علیه السلام فرمودند:
أَشَدُّ النَّاسِ اجْتِهَاداً مَنْ تَرَكَ الذُّنُوبَ.
کوشنده ترین مردم کسی است که گناهان را رها سازد.
(تحف العقول ، ص 489)

حدیث - 4549

امام علی علیه السلام فرمودند:
لَا غِنَى كَالْعَقْلِ، وَلَا فَقْرَ كَالْجَهْلِ، وَلَا مِيرَاثَ كَالْأَدَبِ وَلَا ظَهِيرَ كَالْمُشَاوَرَةِ
هیچ ثروتی چون عقل و هیچ فقری چون جهل و هیچ میراثی چون ادب و
هیچ پشتیبانی چون مشورت نخواهد بود.
(تحف العقول ص 89)

حدیث - 4550

امام حسن مجتبی علیه السلام فرمودند:
لَا تُجَاهِدِ الطَّلَبَ جِهَادَ الْغَالِبِ وَلَا تَتَّكِلْ عَلَى الْقَدَرِ إِتِّكَالَ الْمُسْتَسْلِمِ؛
چون شخص پیروز در طلب مکوش، و چون انسان تسلیم شده به قدر اعتماد
مکن [بلکه با تلاش پیگیر و اعتماد و توکل به خداوند، کار کن].

حدیث - 4551

امام علی علیه السلام می فرماید :

دو نعمت است که ارزش آنها را نمی دانند مگر کسی که آنها را از دست داده باشد : جوانی و تندرستی .

غررالحکم حدیث - 5764

حدیث - 4552

امام علی علیه السلام فرمودند:

صوم النفس عن لذات الدنيا انفع الصيام
روزه نفس از لذت‌های دنیوی سودمندترین روزه هاست.
(غرر الحکم، ج 1 ص 416)

حدیث - 4553

امام علی علیه السلام فرمودند:

لا يعابُ المرءُ بتأخيرِ حقِّهِ إِنَّمَا يعابُ مَنْ أَخَذَ ما لَيْسَ لَهُ؛
برای انسان عیب نیست که حقش تاخیر افتد، عیب آن است که چیزی را که
حقش نیست بگیرد.
(الامالی ج 1 ص 76)

حدیث - 4554

امام علی علیه السلام فرمودند:

يَا بْنَ آدَمَ مَا كَسَبْتَ فَوْقَ قُوَّتِكَ ، فَانْتَ فِيهِ خَازِنٌ لِّغَيْرِكَ .

ای فرزند آدم! هرچه بیشتر از مقدار خوراکت به دست آوری خزانه دار دیگران خواهی بود.

(مروج الذهب ج 2 ص 246)

حدیث - 4555

امام حسن عسکری علیه السلام فرمودند:

لَا تُمَارَ فَيَذْهَبَ بِهَاوُكُ وَلَا تَمَارَحُ فَيَجْتَرَأَ عَلَيْكَ؛

جدال مکن که ارزشت می رود و شوخی مکن که بر تو دلیر شوند.

(تحف العقول ص 486)

حدیث - 4556

امام محمد باقر علیه السلام فرمودند:

مَا عَرَفَ اللَّهُ مَنْ عَصَاهُ؛

خدا را نشناخته آن که نافرمانی اش کند.

(تحف العقول ص 294)

حدیث - 4557

امام علی علیه السلام فرمودند:

ثَمَرَةُ التَّفْرِيطِ النَّدَامَةُ، وَ ثَمَرَةُ الْحَزْمِ السَّلَامَةُ

ثمره تفريط و کوتاهی پشیمانی است و ثمره دور اندیشی سلامت.

(محاضرات ج 2 ص 313)

حدیث - 4558

امام محمد باقر علیه السلام فرمودند:

قُولُوا لِلنَّاسِ أَحْسَنَ مَا تُحِبُّونَ أَنْ يَقَالَ لَكُمْ.

به مردم بگویید بهتر از آن چیزی که می خواهید به شما بگویند.

(محاضرات ج 1 ص 251)

حدیث - 4559

امام علی علیه السلام فرمودند:

أَكْثَرُ مَصَارِعِ الْعُقُولِ تَحْتَ بُرُوقِ الْمَطَامِعِ.

قربانگاه عقلها غالبا در پرتو طمعها است.

(محاضرات ج 1 ص 251)

حدیث - 4560

امام علی علیه السلام فرمودند:

قِيمَةُ كُلِّ امْرِئٍ مَا يَحْسِنُهُ

قیمت و ارزش هر کس به اندازه ی کاری است که به خوبی می تواند انجام دهد.

(بیان و التبین ص 179)

حدیث - 4561

امام علی علیه السلام فرمودند:

الْعَفَافُ زِينَةُ الْفَقْرِ، وَ الشُّكْرُ زِينَةُ الْغِنَى.

خویشتن داری، زینت فقر است و سپاس گزاری زینت غنا و توانگری.

(تحف العقول ص 75)

حدیث - 4562

امام علی علیه السلام فرمودند:

مَنْ ظَنَّ بِكَ خَيْرًا فَصَدِّقْ ظَنَّهُ.

کسی که به تو گمان نیکی برد، گمانش را (عملاً) تصدیق کن.

(نهج البلاغه نامه 31)

حدیث - 4563

امام موسی کاظم علیه السلام فرمودند:

مَنْ أَرَادَ أَنْ يَكُنْ أَقْوَى النَّاسِ فَلْيَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ

هر که می خواهد که قویترین مردم باشد بر خدا توکل نماید.

(بحار الانوار، 7، ص 143)

حدیث - 4564

امام محمد باقر علیه السلام فرمودند:

خُذُوا الْكَلِمَةَ أَطْيَبَ مِمَّنْ قَالَهَا وَ إِنْ لَمْ يَعْمَلْ بِهَا

سخن طیب و پاکیزه را از هر که گفت بگیرد، اگر چه او خود، بدان عمل

نکند.

(تحف العقول، ص 391)

حدیث - 4565

امام موسی کاظم علیه السلام فرمودند:

مَنْ لَمْ يَجِدْ لِلْإِسَاءَةِ مَضْضًا لَمْ يَكُنْ عِنْدَهُ لِلْإِحْسَانِ مَوْقِعٌ.

کسی که مزه رنج و سختی را نچشیده، نیکی و احسان در نزد او جایگاهی

ندارد.

(بحار الانوار، جلد 78، ص 333)

حدیث - 4566

امام حسن عسکری علیه السلام می فرمایند:
لَيْسَ مِنَ الْأَدَبِ إِظْهَارُ الْفَرْحِ عِنْدَ الْمَحْزُونِ
اظهار شادی نزد غم‌دیده، از بی ادبی است.
(تحف العقول، ص 489)

حدیث - 4567

امام حسن عسکری علیه السلام می فرمایند:
كَفَاكَ ادْبَا تَجَنُّبُكَ مَا تَكْرَهُ مِنْ غَيْرِكَ؛
در مقام ادب همین بس که آنچه برای دیگران نمی پسندی، خود از آن دوری
کنی.
(مسند الامام العسکری، ص 288)

حدیث - 4568

امام علی علیه السلام فرمودند:
اللِّسَانُ سُبُعٌ، إِنْ خُلِيَ عَنْهُ عَقَرُ
زبان، حیوان درنده است، اگر رها شود می گزد.
(نهج البلاغه)

حدیث - 4569

امام حسن عسکری علیه السلام فرمودند:
مَنْ آتَسَ بِاللَّهِ اسْتَوْحَشَ مِنَ النَّاسِ؛
کسی که با خدا مانوس باشد، از مردم گریزان گردد.
(مسند الامام العسکری، ص 287)

حدیث - 4570

امام باقر علیه السلام فرمودند:
إِصْبِرُوا عَلَىٰ آدَاءِ الْفَرَائِضِ، وَ صَابِرُوا عَذُوبَكُمْ ، وَ رَابِطُوا أَمَامَكُمْ الْمُتَنَتِّظِ
صبر کنید برگزاردن احکام شرع و شکیبایی ورزید در برابر دشمنان و آماده
و حاضر یراق باشید برای امامتان که در انتظار او هستید.
(غیبه النعمانی، ینابیع الموده)

حدیث - 4571

امام حسین علیه السلام فرمودند:
إِنَّ أَعْفَى النَّاسِ مَنْ عَفَا عِنْدَ قُدْرَتِهِ
بخشنده ترین مردم کسی است که در هنگام قدرت می بخشد.
(الدره الباهره ، ص 24)

حدیث - 4572

رسول خدا ﷺ فرمودند:

الْعِبَادَةُ سَبْعُونَ جُزْءًا، أَفْضَلُهَا جُزْءٌ طَلَبُ الْحَلَالِ

عبادت هفتاد جزء است و بالاترین و بزرگترین جزء آن کسب حلال است.

(ثواب الاعمال و عقاب الاعمال)

حدیث - 4573

امام علی علیه السلام فرمودند:

الْمُؤْمِنُ بُشْرُهُ فِي وَجْهِهِ وَحُزْنُهُ فِي قَلْبِهِ

شادی مومن در رخسار او و اندوهش در دل است.

(نهج البلاغه، کلمات قصار، شماره 325)

حدیث - 4574

امام حسین علیه السلام فرمودند:

مَنْ حَاوَلَ أَمْرًا بِمَعْصِيَةِ اللَّهِ كَانَ أَفْوَتَ لِمَا يَرْجُو وَأَسْرَعَ لِمَجِيئِ مَا يَحْذَرُ؛

آن که در کاری که نافرمانی خداست بکوشد امیدش را از دست می دهد و

نگرانیها به او رو می آورد.

(بحار الانوار، ج 3، ص 397)

حدیث - 4575

امام صادق علیه السلام فرمودند:

إِنَّ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ يَرْحَمُ الرَّجُلَ لَشِدَّةِ حُبِّ لَوْلَاهُ.

براستی که خداوند عزوجل رحم می نماید مرد را، به سبب شدت محبت او به فرزندش.

(ثواب الاعمال و عقاب الاعمال)

حدیث - 4576

رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند:

مَنْ رَدَّ عَنْ عَرَضِ أَخِيهِ الْمُسْلِمِ وَجَبَتْ لَهُ الْجَنَّةُ الْبَتَّةَ

هرکس آبروی مؤمنی را حفظ کند، بدون تردید بهشت بر او واجب شود.

(ثواب الاعمال و عقاب الاعمال)

حدیث - 4577

رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند:

إِنَّ الصَّدَقَةَ لَتُطْفِئُ غَضَبَ الرَّبِّ

صدقه، خشم پروردگار را فرو می نشاند.

(کنز العمال، ح 161143)

حدیث - 4578

حضرت امام علی علیه السلام می فرمایند:

تنها کسی باید در صدر مجلس بنشیند که سه ویژگی داشته باشد:

- 1- هر گاه از او پرسش کنند پاسخ دهد.
 - 2- هر گاه دیگران از سخن گفتن درماندند، او سخن بگوید.
 - 3- نظری بدهد که خیر و صلاح اهل آن مجلس در آن باشد.
- هر کس این ویژگیها را نداشته باشد و در صدر مجلس بنشیند، احق است، بحارالانوار، ج 78، ص 304.

حدیث - 4579

حضرت رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم می فرمایند:

هر چیزی شرافتی و حرمتی دارد؛ شریفترین مجالس آن است که رو به قبله باشد.

بحارالانوار، ج 75، ص 469.

حدیث - 4580

حضرت امام صادق علیه السلام می فرمایند:

به پدران خود نیکی کنید، تا فرزندانان به شما نیکی کنند.

تحف العقول، ص 359.

حدیث - 4581

حضرت امام صادق علیه السلام می فرمایند:

انسان بخیل، آسایش ندارد.

بحارالانوار، ج 73، ص 303.

حدیث - 4582

حضرت امام کاظم علیه السلام می فرمایند:

همنشینی با اهل دین شرف دنیا و آخرت است و مشاورت با خردمند خیر خواه، محنت و برکت و هدایت است و توفیقی است از خداوند. پس چنانچه شخص عاقل و خردمند تو را راهنمایی کرد، مبادا سرپیچی کنی که هلاک خواهی شد.

بحارالانوار، ج 78، ص 313.

حدیث - 4583

حضرت امام صادق علیه السلام می فرمایند:

در کارت با کسانی مشورت کن که از خدا می ترسند.

بحارالانوار، ج 75، ص 58.

حدیث - 4584

حضرت امام علی علیه السلام می فرمایند:
هر کس که پای بند رأی خود شد، به هلاکت رسید و هر که با دیگران
مشورت کرد، شریک عقل آنان شد.
نهج البلاغه حکمت، 161.

حدیث - 4585

حضرت رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم می فرمایند:
ای علی! کسی از خدا طلب خیر کند، سرگردان نشود و کسی که مشورت
کرد، پشیمان نگشت.
امالی شیخ طوسی، ص 136.

حدیث - 4586

حضرت امام صادق علیه السلام می فرمایند:
خوشبخت کسی است که در نفس خود فراغت یابد و به کار اصلاح آن
بپردازد.
بحار الانوار، ج 78، ص 203.

حدیث - 4587

حضرت امام سجاد علیه السلام می فرمایند:
آزار نرساندن، نشانه ی کمال خرد و مایه ی آسایش دو گیتی است.
تحف العقول، ص 283.

حدیث - 4588

حضرت رسول اکرم صلی الله علیه و آله می فرمایند:
ادب نیکو، زیور خرد است.
بحار الانوار، ج 77، ص 131.

حدیث - 4589

حضرت امام صادق علیه السلام می فرمایند:
بهترین میراث پدران برای فرزندان، ادب است نه مال و ثروت؛ زیرا ثروت از
بین می رود و ادب می ماند.
اصول کافی، ج 8، ص 150.

حدیث - 4590

حضرت امام علی علیه السلام می فرمایند:
ادب نیکو، سبب تزکیه اخلاق است.

غررالحکم، ح 5520.

حدیث - 4591

حضرت رسول اکرم ﷺ می فرمایند:
خوشبخت ترین مردم، کسی است که با مردم به بزرگواری رفتار کند.
بحارالانوار، ج 74، ص 185.

حدیث - 4592

امام صادق علیه السلام می فرمایند:
بر شما باد به حسن خلق زیرا که صاحبش را به درجه ی روزه داران و
نمازگزاران واقعی می رساند.
وسائل الشیعه، ج 15، ص 199.

حدیث - 4593

حضرت امام صادق علیه السلام می فرمایند:
برادران در میان خود به سه چیز نیازمندند که اگر به کار بندند، دوستی بیاید
و گرنه از یکدیگر جدا شوند و دشمن هم گردند، آن سه چیز این هاست: انصاف
با یکدیگر، مهربانی با یکدیگر و حسد نبردن نسبت به هم.
تحف العقول، ح 322.

حدیث - 4594

حضرت امام علی علیه السلام می فرمایند:
برادری کردن به خاطر خدا، محبت را خالص می گرداند.
غررالحکم، ح 9828.

حدیث - 4595

حضرت امام حسن علیه السلام می فرمایند:
با هیچ کس رفت و آمد مکن تا بدانی کجاها رفت و آمد می کند، چون از
حالش به خوبی آگاه شدی و معاشرتش را پسندیدی، بر پایه ی گذشت از
لغزشها و کمک و همیاری در سختی ها با او برادری کن.
تحف العقول، ح 233.

حدیث - 4596

حضرت امام حسین علیه السلام می فرمایند:
قویترین فرد در ایجاد ارتباط کسی است که با کسی که از او بریده، رابطه
برقرار کند.
بحارالانوار، ج 78، ص 121.

حدیث - 4597

امام علی علیه السلام می فرمایند:
برای خدا به دین اهل طاعت او برو و هدایت را از اهل ولایت او بگیر.
بحارالانوار، ج 74، ص 347.

حدیث - 4598

امام سجاد علیه السلام می فرمایند:
حق استاد تو این است که بزرگش داری و محضرش را محترم شماری و با
دقت به سخنانش گوش سپاری.
من لا یحضر الفقیه، ج 2، ص 620.

حدیث - 4599

امام صادق علیه السلام می فرمایند:
در پیشگاه کسی که از او دانش می آموزید، فروتن باشید.
اصول کافی، ج 1، ص 36.

حدیث - 4600

حضرت امام سجاد علیه السلام می فرمایند:

هیچ جرعه ای سرنکشیدم که نزد من خوشتر از جرعه ی خشمی باشد که با
آن طرف مقابل را کیفر ندهم.
اصول کافی، ج 2، ص 109.

حدیث - 4601

حضرت امام کاظم علیه السلام می فرمایند:
کسی که از بدی دیدن به خشم نیاید، از خوبی سپاسگذار نیست.
بحارالانوار، ج 73، ص 264.

حدیث - 4602

امام صادق علیه السلام می فرمایند:
اف برمسلمانی که برای کار دین خویش و پرس و جو درباره ی آن، (دست
کم) روزجمعه ی هر هفته خود را، از کارهای دیگر فارغ نمی سازد.
خصال شیخ صدوق، ص 393.

حدیث - 4603

امام علی علیه السلام می فرمایند:
چقدر شایسته است که انسان در ساعتی از زندگی خود از مشغولیت های
زندگی چشم بپوشد و به حساب نفس خود برسد و درآنچه که در روز و شب
خود به دست آورده و یا از کف داده، اندیشه نماید.
غررالحکم، ح 4749.

حدیث - 4604

حضرت فاطمه زهرا علیها السلام می فرمایند:
بهترین شما کسی است که در برخورد با مردم نرم تر و مهربان تر است و
ارزشمندترین مردم کسانی هستند که با همسرانشان مهربان و بخشنده اند.
کنز العمال، ج 7، ص 225.

حدیث - 4605

حضرت امام صادق علیه السلام می فرمایند:
خداوند از پرخوری و بیکاری زیاد نفرت دارد.
بحار الانوار، ج 76، ص 180.

حدیث - 4606

حضرت امام صادق علیه السلام می فرمایند:
منفورترین خلق خدا، بنده ای است که مردم از زبان او بترسند.
اصول کافی، ج 2، ص 323.

حدیث - 4607

حضرت علی علیه السلام می فرمایند:
خداوند سبحان، از آدم و قیح گستاخ در گناهان نفرت دارد.

غررالحکم، ح 3437.

حدیث - 4608

حضرت رسول اکرم ﷺ می فرمایند:

سه کس نزد خدا از همه منفورترند: کسی که روز زیاد می خوابد در حالی که شب اصلا نمازی نخوانده است و کسی که زیاد می خورد و هنگام غذا خوردن نام و حمد خدا نمی گوید و کسی که بی دلیل می خندد.

کنزالعمال، ص 2143.

حدیث - 4609

رسول اکرم ﷺ می فرمایند:

بنده ایمان را به کمال نمی رساند مگر سه خصلت در او باشد: انفاق در هنگام تنگ دستی، انصاف دادن و سلام کردن .

کنزالعمال، ح 107.

حدیث - 4610

امام صادق علیه السلام می فرمایند:

هر مؤمنی که گرفتاری مومن تنگدستی را رفع کند، خداوند حوائج او را در دنیا و آخرت آسان و برآورده می سازد.

اصول کافی، ج 2، ص 200

حدیث - 4611

رسول اکرم ﷺ می فرمایند:

پیش از آن که مورد حسابرسی قرار گیرید، خود به حساب نفستان برسید و پیش از آن که سنجیده شوید، خود نفستان را در ترازوی سنجش بگذارید و برای آن حسابرسی بزرگ آماده شوید.
بحارالانوار، ج 70، ص 73.

حدیث - 4612

حضرت علی ؑ می فرمایند:

نفسی های خود را با حسابرسی به بند کشید و با مخالفت کردن با آن زمامش را در اختیار گیرید.
غررالحکم، ح 6794.

حدیث - 4613

امام کاظم ؑ می فرمایند:

از ما نیست هر کس هر روز محاسبه ی نفس نکند (و از خود برای کارهایی که در آن روز کرده است، حساب نکشد) تا اگر کار نیکی کرده است بر آن بیفزاید و اگر کار بدی کرده است به درگاه خدا توبه کند.

تحف العقول، حدیث - 292.

حدیث - 4614

حضرت امام علی علیه السلام می فرمایند:
زمانی که قدرت داری با گذشت باش و در زمان تنگدستی بخشنده و در
عین نیازمندی ایثارگر، تا فضل تو به کمال رسد.
غررالحکم، ح 7179.

حدیث - 4615

حضرت امام صادق علیه السلام می فرمایند:
سزاوار نیست مؤمن در مجلسی بنشیند که در آن معصیت خداوند می شود و
او نمی تواند آن وضع را تغییر دهد.
اصول کافی، ج 2، ص 374.

حدیث - 4616

امام علی علیه السلام می فرمایند:
کم خوری نشانه ی پاکدامنی است و پرخوری نشانه ی اسراف و زیاده روی.
مستدرک الوسائل، ج 16، ص 213.

حدیث - 4617

حضرت رسول اکرم صلی الله علیه و آله می فرمایند:

با خوردن و آشامیدن زیاد دلها را نمیرانید؛ زیرا همان گونه که زراعت بر اثر آب زیاد از بین می رود، دلها نیز بر اثر پرخوری می میرد.
تنبيه الخواطر، ج 1، ص 46.

حدیث - 4618

حضرت امام علی علیه السلام می فرمایند:
تنها کسی باید در صدر مجلس بنشیند که سه ویژگی داشته باشد:
1- هر گاه از او پرسش کنند پاسخ دهد.
2- هر گاه دیگران از سخن گفتن درماندند، او سخن بگوید.
3- نظری بدهد که خیر و صلاح اهل آن مجلس در آن باشد.
هر کس این ویژگیها را نداشته باشد و در صدر مجلس بنشیند، احق است.
بحارالانوار، ج 78، ص 304.

حدیث - 4619

حضرت رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم می فرمایند:
هر چیزی شرافتی و حرمتی دارد؛ شریفترین مجالس آن است که رو به قبله باشد.
بحارالانوار، ج 75، ص 469.

حدیث - 4620

امام علی علیه السلام می فرمایند:
اخلاقت را نیکو گردان تا خداوند حسابت را آسان گرداند.
امالی شیخ طوسی، ص 174.

حدیث - 4621

امام صادق علیه السلام می فرمایند:
بر شما باد به حسن خلق زیرا که صاحبش را به درجه ی روزه داران و
نمازگزاران واقعی می رساند.
وسائل الشیعه، ج 15، ص 199.

حدیث - 4622

امام صادق علیه السلام می فرمایند:
به ناتوانتر از خودت بنگر، و به توانگرت از خویش منگر، زیرا که این کار، تو
را به آنچه قسمت تو شده است، قانع تر می سازد.
اصول کافی، ج 8، ص 244.

حدیث - 4623

رسول اکرم ﷺ می فرمایند:
به آنچه به تو داده شده، قانع باش تا حسابت سبک گردد.
بحارالانوار، ج 77، ص 187.

حدیث - 4624

امام علی علیه السلام می فرمایند:
نفسی های خود را با حسابرسی به بند کشید و با مخالفت کردن با آن
زمامش را در اختیار گیرید.
غررالحکم، ح 6794.

حدیث - 4625

حضرت امام علی علیه السلام می فرمایند:
بخل ورزیدن به آنچه در دست داری، بد گمانی به معبود است.
غررالحکم، ح 1258.

حدیث - 4626

حضرت امام کاظم علیه السلام می فرمایند:

همنشینی با اهل دین شرف دنیا و آخرت است و مشاورت با خردمند خیر خواه، محنت و برکت و هدایت است و توفیقی است از خداوند. پس چنانچه شخص عاقل و خردمند تو را راهنمایی کرد، مبادا سربیزی کنی که هلاک خواهی شد.

بحارالانوار، ج 78، ص 313.

حدیث - 4627

حضرت امام صادق علیه السلام می فرمایند:

در کارت با کسانی مشورت کن که از خدا می ترسند.

بحارالانوار، ج 75، ص 58.

حدیث - 4628

حضرت امام سجاد علیه السلام می فرمایند:

راهنمایی کردن مشورت کننده، گزاردن حق نعمت است.

تحف العقول، ص 283.

حدیث - 4629

حضرت امام علی علیه السلام می فرمایند:
هر کس که پای بند رأی خود شد، به هلاکت رسید و هر که با دیگران
مشورت کرد، شریک عقل آنان شد.
نهج البلاغه حکمت، 161.

حدیث - 4630

حضرت رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم می فرمایند:
کسی از خدا طلب خیر کند، سرگردان نشود و کسی که مشورت کرد، پشیمان
نگشت.
امالی شیخ طوسی، ص 136.

حدیث - 4631

حضرت امام علی علیه السلام می فرمایند:
کوشش در راه اصلاح توده ی مردم، از کمال خوشبختی است.
غررالحکم، ح 9361.

حدیث - 4632

حضرت امام صادق علیه السلام می فرمایند:
خوشبخت کسی است که در نفس خود فراغتی یابد و به کار اصلاح آن
بپردازد.

بحارالانوار، ج 78، ص 203.

حدیث - 4633

حضرت امام سجاد علیه السلام می فرمایند:
از سعادت آدمی است که محل کسب و کارش در شهر خودش باشد و
همنشینانش مردان صالح باشند و فرزندی داشته باشد که کمک او باشد.
الحضال، ص 159.

حدیث - 4634

حضرت امام علی علیه السلام می فرمایند:
خوشبخت ترین مردم کسی است که نفس او متقاضی طاعت خدا باشد.
غررالحکم، ح 3396.

حدیث - 4635

حضرت رسول اکرم ﷺ می فرمایند:

ادب نیکو، زیور خرد است.

بحارالانوار، ج 77، ص 131.

حدیث - 4636

حضرت امام صادق علیہ السلام می فرمایند:

هر که دست از آزار مردم بردارد، یک دست از آنها نگه داشته و مردم

دستهای بسیار از (آزار) او نگه می دارند.

الحضان، ص 17.

حدیث - 4637

حضرت امام صادق علیہ السلام می فرمایند:

خداوند بزرگ فرموده است هر که بنده ی مرا بیازارد، با من اعلان جنگ

دهد.

اصول کافی، ج 2، ص 17.

حدیث - 4638

حضرت امام سجاد علیه السلام می فرمایند:
آزار نرساندن، نشانه ی کمال خرد و مایه ی آسایش دو گیتی است.
تحف العقول، ص 283.

حدیث - 4639

حضرت فاطمه زهرا علیها السلام می فرمایند:
الزم رجلها فان الجنة تحت اقدامها؛
در خدمت مادر باش، زیرا بهشت زیر پای مادران است.
کنز العمال، ج 16، ص 426.

حدیث - 4640

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم می فرمایند:
لتكن لك في كل شيء نية صالحة حتى النوم و الأكل؛
در هر چیز باید نیتی نیک داشته باشی، حتی در خوردن و خواب.
مکارم الاخلاق، ج 2، ص 370.

حدیث - 4641

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

لا تعمل شیئا من الخیر ریاء و لاتدعه حیاء؛
هیچ کار خیری را ریاکارانه انجام نده و آن را از روی حیا ترک مکن.
بحارالانوار، ج 77، ص 163.

حدیث - 4642

پیامبر اکرم ﷺ می فرمایند:

من عرض لأخیه المسلم المتکلم فی حدیث - ه فکانما خدش وجهه؛
هر که در میان سخن برادر مسلماننش بدود، چنان است که چهره ی او را
بخراشد.
اصول کافی، ج 2، ص 660.

حدیث - 4643

قال الامام علی علیه السلام :

ان هذه القلوب تمل کما تمل الابدان فاتبعوا لها طرائف الحكم؛
همانا این دلها همانند بدن ها افسرده می شوند، پس برای شادابی دلها سخنان
زیبای حکمت آمیز بجویید.
نهج البلاغه، حکمت 91.

حدیث - 4644

قال الامام الكاظم عليه السلام :

لیس شیء أنكى لإبليس و جنوده من زيارة الإخوان في الله بعضهم لبعض؛
هیچ چیز به اندازه ی دیدار برادران از یکدیگر به خاطر خدا، ابلیس و سپاه
او را درهم نمی کوبد.
اصول کافی، ج 2، ص 188.

حدیث - 4645

حضرت امام حسین عليه السلام می فرمایند:

قویترین فرد در ایجاد ارتباط کسی است که با کسی که از او بریده، رابطه
برقرار کند.
بحارالانوار، ج 78، ص 121.

حدیث - 4646

حضرت امام حسن عليه السلام می فرمایند:

با هیچ کس رفت و آمد مکن تا بدانی کجاها رفت و آمد می کند، چون از
حالش به خوبی آگاه شدی و معاشرتش را پسندیدی، بر پایه ی گذشت از
لغزشها و کمک و همیاری در سختی ها با او برادری کن.
تحف العقول، ح 233.

حدیث - 4647

قال الامام علی عليه السلام :

ينبغي للمسلم أن يتجنب مواخاة: الماجن الفاجر، والأحق، و الكذاب؛
مسلمان باید از برادری کردن با سه گروه دوری کنند: شوخ بی حیا، احمق و
دروغگو.

اصول کافی، ج 2، ص 639.

حدیث - 4648

قال الامام الباقر عليه السلام :

لا تقارن و لا تواخ اربعة: الاحق و البخيل و الجبان و الكذاب؛
با چهار کس هم نشینی و برادری مکن: احمق، بخیل، ترسو و دروغگو.
خصال شیخ صدوق ص 244.

حدیث - 4649

امام کاظم عليه السلام می فرماید:

من قصد اليه رجل من إخوانه مستجيرا به في بعض أحواله فلم يجره، بعد أن
يقدر عليه فقد قطع ولاية الله تبارك و تعالى؛
کسی که برادرش برای رفع گرفتاری یا حاجتی به او پناه ببرد و او بتواند
پناهش دهد (مشکل او را حل نماید) اما ندهد، بی گمان پیوند ولایت خدای
تبارک و تعالی را بریده است.

بحارالانوار، ج 74، ص 314.

حدیث - 4650

امام باقر علیه السلام می فرمایند:

من استفاد أخا فی الله علی ایمان بالله و وفاءً بإخائه، طلباً لمرضاة الله فقد استفاد شعاعاً من نور الله؛

هر کس برای جلب رضای خدا، بر پایه ی ایمان به او و وفاداری به برادری، برادری خدایی و دینی به دست آورد پرتوی از نور خدا را به دست آورده است. تحف العقول، ح 295.

حدیث - 4651

قال الامام علی علیه السلام :

من لم تکن مودته فی الله فاحذره، فإن مودته لثیمة و صحبته مشومة؛
از کسی که دوستیش برای خدا نباشد بپرهیز؛ زیرا دوستی او پستی است و همنشینی با او شوم و بی برکت. غررالحکم، ح 8978.

حدیث - 4652

قال رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم :

إذا أحب أحدکم اخاه فلیعلمه؛
هرگاه یکی از شما، برادر خود را دوست داشته باشد، آن را به او اظهار کند.

میزان الحكم، ج 1، ص 72.

حدیث - 4653

حضرت امام سجاد علیه السلام می فرمایند:
زبان‌ت را نگهدار تا برادرت را صاحب شوی.
بحار الانوار، ج 74، ص 156.

حدیث - 4654

امام سجاد علیه السلام می فرمایند:
مبغوض ترین مردم نزد خداوند عزوجل کسی است که ادعای پیروی از
امامی را دارد ولی در عمل به او اقتدا نمی کند.
بحار الانوار، ج 71، ص 178.

حدیث - 4655

امام علی علیه السلام می فرمایند: راکب الظلم یکبو به مرکبه؛
کسی که بر مرکب ظلم سوار شود، مرکبش او را سرنگون می کند.
غرر الحکم، ح 3448.

حدیث - 4656

رسول اکرم ﷺ: می فرمایند:

از دعای ستمدیده بترسید: زیرا چنین دعایی بر ابرها سوار است؛ خداوند می فرماید: به عزت و جلالم سوگند که تو را یاری می رسانم، گرچه بعد از مدتی.
کنز العمال، ح 7600.

حدیث - 4657

امام صادق علیه السلام می فرمایند:

تواضعوا لمن طلبتم منه العلم ؛
در پیشگاه کسی که از او دانش می آموزید، فروتن باشید.
اصول کافی، ج 1، ص 36.

حدیث - 4658

امام سجاد علیه السلام می فرمایند:

حق استاد تو این است که بزرگش داری و محضرش را محترم شماری و با دقت به سخنانش گوش سپاری.
من لا یحضر الفقیه، ج 2، ص 620.

حدیث - 4659

پیامبر ﷺ :

أَحِبُّوا الصِّبْيَانَ وَارْحَمُوهُمْ ، وَإِذَا وَعَدْتُمُوهُمْ شَيْئًا فَفُوا لَهُمْ ، فَإِنَّهُمْ لَا يَدْرُونَ إِلَّا أَنَّكُمْ تَرْزُقُونَهُمْ ؛

کودکان را دوست بدارید و با آنان مهربان باشید و هرگاه به آنان وعده دادید، به آن وفا کنید، زیرا آنان ، روزی دهنده خود را کسی غیر از شما نمی دانند .
کافی ، ج 6، ص 49، ح 3.

حدیث - 4660

پیامبر ﷺ :

مَنْ بَكَى صَبًى لَهُ فَارْضَاهُ حَتَّى يُسْكِنَهُ ، أَعْطَاهُ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ مِنْ الْجَنَّةِ حَتَّى يَرْضَى ؛

هر کس کودک گریان خود را راضی کند تا آرام شود، خداوند از بهشت آن قدر به او می دهد تا راضی شود .
الفردوس ، ج 3، ص 549، ح 5715 .

حدیث - 4661

امام علی علیه السلام :

چقدر شایسته است که انسان در ساعتی از زندگی خود از مشغولیت های زندگی چشم پیوشد و به حساب نفس خود برسد و در آنچه که در روز و شب خود به دست آورده و یا از کف داده، اندیشه نماید.
غررالحکم، ح 4749.

حدیث - 4662

حضرت امام صادق علیه السلام می فرمایند:
خداوند از پرخوری و بیکاری زیاد نفرت دارد.
بحارالانوار، ج 76، ص 180.

حدیث - 4663

حضرت امام صادق علیه السلام می فرمایند:
منفورترین خلق خدا، بنده ای است که مردم از زبان او بترسند.
اصول کافی، ج 2، ص 323.

حدیث - 4664

حضرت امام سجاد علیه السلام می فرمایند:

منفورترین فرد نزد خدا کسی است که گفتار امامی را می گوید، اما به کردار او رفتار نمی کند.

اصول کافی، ج 8، ص 234.

حدیث - 4665

پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم :

وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ لَوْ أَنَّ رَجُلًا غَشِيَ امْرَأَتَهُ وَفِي الْبَيْتِ صَبِيٌّ مُسْتَيْقِظٌ يَرَاهُمَا وَيَسْمَعُ كَلَامَهُمَا وَنَفْسَهُمَا مَا أَفْلَحَ أَبَدًا ؛ إِذَا كَانَ غُلَامًا كَانَ زَانِيًا أَوْ جَارِيَةً كَانَتْ زَانِيَةً؛

سوگند به کسی که جانم به دست اوست ، اگر کسی با همسرش درآمیزد و در اتاق ، کودکی بیدار باشد که آنان را ببیند و سخن گفتن و صدای نفس آنان را بشنود ، هرگز رستگار نمی شود . اگر پسر باشد ، مردی زناکار و اگر دختر باشد ، زنی زناکار می گردد .

کافی، ج 5، ص 500، ح 2.

حدیث - 4666

امام علی علیه السلام :

خَيْرُ مَنْ شَاوَرْتَ ذَوْوُ النَّهْيِ وَالْعِلْمِ ، وَأُولُو التَّجَارِبِ وَالْحَزْمِ ؛
بهترین مشاوران، دارندگان عقل، علم، تجربه و دوراندیشی اند.
غرر الحکم ، ح 4990.

حدیث - 4667

امام علی علیه السلام :

جَالِسِ الْعُلَمَاءَ يَزِدُّكَ عِلْمُكَ وَ يَحْسُنُ آدَبُكَ وَ تَزَكُّ نَفْسُكَ ؛
با علما هم نشین باش، تا علمت زیاد و ادبت نیکو و جانت پاک گردد.
غرر الحکم ، ح 4786.

حدیث - 4668

امام باقر علیه السلام :

مَنْ عَلَّمَ بَابَ هُدًى فَلَهُ مِثْلُ أَجْرِ مَنْ عَمِلَ بِهِ وَ لَا يُنْقَصُ أُولَئِكَ مِنْ أَجْوَرِهِمْ
شَيْئاً وَ مَنْ عَلَّمَ بَابَ ضَلَالٍ كَانَ عَلَيْهِ مِثْلُ أَوْزَارِ مَنْ عَمِلَ بِهِ وَ لَا يُنْقَصُ أُولَئِكَ
مِنْ أَوْزَارِهِمْ شَيْئاً ؛

هرکس باب هدایتی را به کسی آموزش دهد، پاداش همه کسانی را که به آن
عمل کنند، دارد، بی آنکه چیزی از پاداش آنان کم شود و هرکس باب گمراهی

را یاد دهد، گناهان همه کسانی که بدان عمل کنند، بر او نیز بار می‌شود، بی آن‌که چیزی از گناهان آنان کم شود.

کافی، ج 1، ص 35، ح 4.

حدیث - 4669

امام صادق علیه السلام :

وَالْمُتَعَلِّمُ يَحْتَاجُ إِلَى رَغْبَةٍ وَإِرَادَةٍ وَفَرَاغٍ وَنُسْكِ وَخَشْيَةٍ وَحِفْظٍ وَحَرَمٍ؛
دانش اندوز به شوق، اراده، فراغت، عبادت، ترس از خدا، مراقبت و آینده‌نگری نیاز دارد.

مصباح الشریعه، ص 15.

حدیث - 4670

رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم :

إِنَّ لُقْمَانَ قَالَ لِابْنِهِ : يَا بُنَيَّ عَلَيْكَ بِمَجَالِسِ الْعُلَمَاءِ وَاسْتَمِعْ كَلَامَ الْحُكَمَاءِ فَإِنَّ
اللَّهَ يُحْيِي الْقُلُوبَ الْمَيِّتَ بِنُورِ الْحِكْمَةِ كَمَا يُحْيِي الْأَرْضَ الْمَيِّتَةَ بِوَابِلِ الْمَطَرِ؛

لقمان به پسرش گفت: فرزندم! همواره در مجلس دانشمندان باش و سخنان حکیمان را بشنو، که خداوند، دل مرده را به نور حکمت زنده می‌کند؛ همان گونه که زمین مرده را با باران سیل آسا، زنده می‌گرداند.

معجم الکبیر، ج 8، ص 199، ح 7810.

حدیث - 4671

رسول اکرم ﷺ :

قَلْبٌ لَيْسَ فِيهِ شَيْءٌ مِنَ الْحِكْمَةِ كَبَيْتٍ خَرِبٍ ، فَتَعَلَّمُوا وَعَلِّمُوا ، وَتَفَقَّهُوا وَلَا تَمُوتُوا جُهَالًا ؛ فَإِنَّ اللَّهَ لَا يَعْذِرُ عَلَى الْجَهْلِ؛

دلی که در آن حکمت نیست، همچون خانه‌ای ویران است. پس بیاموزید و آموزش دهید، بفهمید و نادان نمیرید که خدای عز و جل، بهانه‌ای را برای نادانی نمی‌پذیرد.

الفردوس ، ح 4590.

حدیث - 4672

امام علی ؑ :

يَا مُؤْمِنُ إِنَّ هَذَا الْعِلْمَ وَالْأَدَبَ تَمَنُّ نَفْسِكَ فَاجْتَهِدْ فِي تَعْلُمِهَا فَمَا يَزِيدُ مِنْ عِلْمِكَ وَأَدَبِكَ يَزِيدُ فِي ثَمَنِكَ وَقَدْرِكَ، فَإِنَّ بِالْعِلْمِ تَهْتَدِي إِلَى رَبِّكَ؛

ای انسان با ایمان، در حقیقت این دانش و ادب، بهای توست، پس در آموختن آن بکوش، زیرا هرچه بر دانش و ادب افزوده شود، بر ارج و بهای تو افزوده می‌شود، چرا که با دانش به سوی پروردگارت هدایت می‌شوی.

روضة الواعظین، ص 11.

حدیث - 4673

امام علی علیه السلام :

إِيَّاكَ وَ طَوْلَ الْأَمَلِ فَكَمْ مِنْ مَغْرُورٍ افْتَنَّ بِطَوْلِ أَمَلِهِ فَافْسَدَ عَمَلُهُ وَ قَطَعَ أَجَلُهُ
فَلَا أَمَلُهُ أَذْرَكَ وَ لَا مَفَاتَهُ اسْتَدْرَكَ ؛

از آرزوی دور و دراز پرهیز، چه بسا فریب خورده‌ای که به آرزوی دراز خویش، فریب خورد و کارش را تباه و مرگش را قطعی کرد و در نتیجه، نه به آرزویش رسید و نه آنچه را که از دست داده بود، جبران کرد.
عیون الحکم والمواعظ ، ص 99، ح 2278 .

حدیث - 4674

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم :

مَوْتُ الْإِنْسَانِ بِالذُّنُوبِ أَكْثَرُ مِنْ مَوْتِهِ بِالْأَجَلِ وَ حَيَاتُهُ بِالْبِرِّ أَكْثَرُ مِنْ حَيَاتِهِ
بِالْعُمْرِ؛

مرگ انسان‌ها در نتیجه گناهان، بیشتر از مرگ آنها در نتیجه فرا رسیدن اجل است و زنده ماندن انسان‌ها در نتیجه نیکی‌هایشان، بیشتر از زندگی کردنشان به خاطر باقی بودن عمر است.
مکارم الاخلاق، ص 362.

حدیث - 4675

پیامبر ﷺ :

طوبی لِمَنْ طَالَ عُمُرُهُ وَ حَسُنَ عَمَلُهُ فَحَسُنَ مُنْقَلَبُهُ إِذْ رَضِيَ عَنْهُ رَبُّهُ وَ وَيْلٌ لِمَنْ طَالَ عُمُرُهُ وَ سَاءَ عَمَلُهُ وَ سَاءَ مُنْقَلَبُهُ إِذْ سَخِطَ عَلَيْهِ رَبُّهُ؛

خوشا به سعادت کسی که عمرش طولانی و کردارش خوب باشد. چنین کسی عاقبتش خوب است؛ زیرا پروردگارش از او راضی است. و وای بر کسی که عمرش طولانی و کردارش بد باشد. چنین کسی عاقبتش بد است؛ چرا که پروردگارش از او ناراضی است.

بحار الأنوار، ج 69، ص 400، ح 95.

حدیث - 4676

امام صادق علیه السلام :

تَجَنَّبُوا الْبَوَائِقَ يُمَدِّ لَكُمْ فِي الْأَعْمَارِ؛

از فتنه‌ها و بدی‌ها کناره بگیرید، تا عمرتان طولانی شود .

عیون أخبار الرضا علیه السلام ، ج 2، ص 40، ح 90.

حدیث - 4677

امام علی علیه السلام :

بَرَكَهُ الْعُمُرُ فِي حُسْنِ الْعَمَلِ ؛

برکت عمر در خوب انجام دادن کارهاست.

غررالحکم ، ح 4434 .

حدیث - 4678

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله :

يَا بَنَ آدَمَ! ابْرِزْ وَالِدَيْكَ وَ صِلْ رَحِمَكَ، يُبَسِّرْ لَكَ يُسْرُكَ وَ يُمَدِّ لَكَ فِي
عُمُرِكَ وَ اطعِ رَبَّكَ تُسَمَّى عَاقِلًا وَ لَا تَعْصُهُ تُسَمَّى جَاهِلًا ؛

ای فرزند آدم! به پدر و مادرت نیکی کن و صله رحم داشته باش تا خداوند،
کارت را آسان و عمرت را طولانی بگرداند. پروردگارت را فرمان ببر تا
خردمند به شمار آیی و از او نافرمانی نکن که نادان شمرده می شوی.
الفردوس، ج 5، ص 282، ح 8190 .

حدیث - 4679

امام جواد علیه السلام می فرمایند:

لَنْ يَسْتَكْمَلَ الْعَبْدَ حَقِيقَةُ الْإِيمَانِ حَتَّى يُوَثِّرَ دِينَهُ عَلَى شَهْوَتِهِ؛

بنده هرگز حقیقت ایمان را به کمال نرساند مگر آنگاه که دینش را بر هوس
خود ترجیح دهد.

میزان الحکمه، ج 1، ص 372.

حدیث - 4680

امام باقر علیه السلام می فرمایند:

الکمال و کل الکمال التفقه فی الدین و الصبر علی انائبة و تقدیر المعیشه؛
کمال و بلکه همه ی کمال انسانی در سه چیز است: دانا بودن در دین و
احکام آن، شکیبا بودن در ناراحتی ها و مصائب و برنامه ریزی درست در
اقتصاد زندگی .

اصول کافی، ج 1، ص 32.

حدیث - 4681

حضرت علی علیه السلام می فرمایند:

أقرب الآراء من النهی ابعدھا من الهوی؛
خردمندانه ترین رأی آن است که از هوای نفس دورتر باشد.
غررالحکم، ح 5902.

حدیث - 4682

حضرت علی علیه السلام می فرمایند:

شر الآراء ما خالف الشریعة؛
بدترین رأی آن است که مخالف شریعت باشد.
نهج البلاغه، حکمت 179.

حدیث - 4683

حضرت علی علیه السلام می فرمایند:
الرأى كثير و الحزم قليل؛
رأى بسیار است و دوراندیشی کم.
غررالحکم، ح 1213.

حدیث - 4684

حضرت علی علیه السلام می فرمایند:
افضل الناس رأيا من لا يستغنى عن رأى مشير؛
رأى آن کس برتر است که خود را از رأى مشاور بی نیاز نداند.
غررالحکم، ح 3152.

حدیث - 4685

حضرت علی علیه السلام می فرمایند:
من استبد برأيه هلك و من شاور الرجال شاركها فى عقولها.
هر که خود را یی کند، نابود شود و هر که با بزرگان مشورت کند، در
خردهایشان شریک گردد.
نهج البلاغه، حکمت 161

حدیث - 4686

حضرت علی علیه السلام می فرمایند:
ضلة الراى تفسد المقاصده؛
نادرستی رأی، اهداف را تباه می کند.
غررالحکم، ح 5902.

حدیث - 4687

رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم می فرمایند:
وقتی پندی برای برادران در ذهن خویش می یابید، به او ارزانی اش کنید.
نهج الفصاحه/ح 245.

حدیث - 4688

رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم می فرمایند:
من عمل على غير علم كان ما يفسد اكثر مما يصلح؛
هر کس که بدون علم و آگاهی کار کند، بیش از آن که اصلاح کند، خراب
می کند!
بحار الانوار/ج 74/ص 150.

حدیث - 4689

رسول اکرم ﷺ می فرمایند:

الجلس الصالح خير من الوحدة و الوحدة خير من جليس السوء؛
همنشین خوب بهتر از تنهایی است و تنهایی بهتر از همنشین بد.
بحار الانوار/ج 74/ص 84.

حدیث - 4690

رسول اعظم ﷺ می فرمایند:

هر کس از وادی ذلت بار گناه و معصیت، به عزت اطاعت خدا روی آورد،
خدای بلند مرتبه بدون این که او مونس داشته باشد، با او انس می گردد و
بدون داشتن مال او را یاری می نماید.
بحار الانوار/ج 72/ص 359.

حدیث - 4691

رسول اکرم ﷺ می فرمایند:

من ستر علی اخیه ستره الله فی الدنيا و الآخرة.
هر که پرده پوش برادر خویش در دنیا باشد، خدا در دنیا و آخرت پرده
پوش او می شود.

نهج الفصاحه/ح 2764.

حدیث - 4692

رسول اعظم ﷺ می فرمایند:

خير الناس من انتفع به الناس.

بهترین مردم کسی است که مردم از او بهره مند شوند.

بحار الانوار / ج 75 / ص 23.

حدیث - 4693

امام صادق علیه السلام می فرمایند :

افضل العبادۃ ادمان التفکر فی الله و فی قدرته.

برترین عبادت، اندیشیدن مداوم درباره ی خدا و قدرت اوست.

اصول کافی / ج 2 / ص 55.

حدیث - 4694

حضرت امام صادق علیه السلام می فرمایند:

اجعل نفسك عدوا نجاهده و عارية تردها.

نفس خود را چون دشمنی دان که با او مبارزه می کنی و امانتی است که باید

برگردانی.

تحف العقول / ج 304.

حدیث - 4695

حضرت امام باقر علیه السلام می فرمایند:
لا فضیلة كالجهاد و لا جهاد كمجاهدة الهوى.
هیچ فضیلتی چون جهاد نیست و هیچ جهادی مانند مبارزه با هوای نفس نیست.
تحف العقول / ج 286.

حدیث - 4696

حضرت علی علیه السلام می فرمایند:
ان المجاهد نفسه على طاعة الله و عن معاصيه عندالله سبحانه بمنزلة بر شهيد.
کسی که در راه فرمانبرداری از خدا و دوری از نافرمانی او با نفس خویش مبارزه کند، نزد خدای سبحان منزلت نیکوکار شهید را دارد.
غررالحکم / ج 3546.

حدیث - 4697

حضرت رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم می فرمایند:
أفضل الجهاد من اصبح لايهم بظلم أحد.
بهترین جهاد آن است که انسان روز خود را آغاز کند در حالی که در اندیشه ی ستم کردن به احدی نباشد.
المحاسن / ج 1 / ص 456.

حدیث - 4698

امام حسین علیه السلام فرمودند:

إِنَّ أَعْفَى النَّاسِ مَنْ عَفَا عِنْدَ قُدْرَتِهِ

بخشنده ترین مردم کسی است که در هنگام قدرت می بخشد.

(الدره الباهره ، ص 24)

حدیث - 4699

حضرت امام رضا علیه السلام می فرمایند:

لَتَأْمُرَنَّ بِالْمَعْرُوفِ وَلَتَنْهَيْنَّ عَنِ الْمُنْكَرِ أَوْ لَيَسْتَعْمِلَنَّ عَلَيْكُمْ شِرَارُكُمْ فَيَدْعُوْخِيَارُكُمْ
فَلَا يَسْتَجَابُ لَهُمْ .

حتماً امر به معروف و نهی از منکر کنید، وگرنه اشرار تان بر شما مسلط و حاکم می شوند آنگاه خوبان تان هم دعا می کنند، اما دعایشان مستجاب نمی شود.

وسائل الشیعه، ج 11، ص 394

حدیث - 4700

حضرت امام رضا علیه السلام می فرمایند:

بِرُّ الْوَالِدَيْنِ وَاجِبٌ وَإِنْ كَانَا مُشْرِكَيْنِ وَلَا طَاعَةَ لَهُمَا فِي مَعْصِيَةِ الْخَالِقِ؛

نیکی به پدر و مادر واجب است ، هر چند مشرک باشند ، ولی در راه معصیت

آفریدگار، اطاعت از آن دوجایز نیست.

بحار الانوار، ج 71، ص 72

حدیث - 4701

حضرت امام رضا علیه السلام می فرمایند:

عَلَيْكَ بِطَاعَةِ الْأَبِ وَبِرِّهِ وَالتَّوَّاضُعِ وَالْخُضُوعِ وَالْإِعْظَامِ وَالْإِكْرَامِ لَهُ وَحِفْظِ
الصَّوْتِ بِحَضْرَتِهِ؛

بر تو باد که از پدر فرمانبرداری کنی ، به او نیکی کنی ، در برابرش فروتنی
و کرنش و بزرگداشت و احترام داشته باشی و صدایت را در حضور او پایین
بیاوری.

فقه الرضا علیه السلام ، ص 334

حدیث - 4702

حضرت امام کاظم علیه السلام می فرمایند:

لَيْسَ مَنْ لَمْ يَحَاسِبْ نَفْسَهُ فِي كُلِّ يَوْمٍ. فَإِنْ عَمِلَ حَسَنًا إِسْتَرَادَ اللَّهُ مِنْهُ وَ
إِنْ عَمِلَ سَيِّئًا اسْتَغْفَرَ اللَّهُ وَ تَابَ إِلَيْهِ.

از ما نیست هر کس هر روز محاسبه ی نفس نکند (و از خود برای کارهایی
که در آن روز کرده است، حساب نکشد) تا اگر کار نیکی کرده است بر آن
ببفزاید و اگر کار بدی کرده است به درگاه خدا توبه کند.

تحف العقول، حدیث - 292.

حدیث - 4703

حضرت علی علیه السلام می فرمایند:
حسن خلقک، یخفف الله حسابک.
اخلاقت را نیکو گردان تا خداوند حسابت را آسان گرداند.
امالی شیخ طوسی، ص 174.

حدیث - 4704

حضرت امام رضا علیه السلام می فرمایند:
مَنْ فَرَّجَ عَنْ مُؤْمِنٍ فَرَجَ اللَّهُ عَنْ قَلْبِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ.
کسی که گره از کار مؤمنی بگشاید و شادش کند، خداوند هم در روز قیامت ،
کار بسته‌ی او را می‌گشاید.
اصول کافی ، ج 2، ص 200

حدیث - 4705

حضرت امام صادق علیه السلام می فرمایند:
من حسن بره أهل بيته زيد في رزقه.
هر که با خانواده ی خود نیکوکار باشد، روزیش زیاد می شود.
بحار الانوار، ج 76، ص 60.

حدیث - 4706

پیامبر خدا ﷺ می فرمایند :

مَنْ سَعَى عَلَى عِيَالِهِ فِي طَلَبِ الْحَلَالِ فَهُوَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ؛

هرکس در جست و جوی حلال، برای گذران زندگی خانواده اش

بکوشد، [تلاش] او در راه خدا است.

کنز العمال : 4 / 12 / 9252 .

فهرست مطالب

3	فضایل اخلاقی
3	حدیث 1 -
3	حدیث 2 -
4	حدیث 3 -
4	حدیث 4 -
4	حدیث 5 -
5	حدیث 6 -
5	حدیث 7 -
5	حدیث 8 -
6	حدیث 9 -
6	حدیث 10 -
6	حدیث 11 -
7	حدیث 12 -
7	حدیث 13 -
7	حدیث 14 -
7	حدیث 15 -
8	حدیث 16 -
8	حدیث 17 -
8	حدیث 18 -
9	حدیث 19 -
9	حدیث 20 -

9.....	حدیث - 21
9.....	حدیث - 22
10	حدیث - 23
10	حدیث - 24
10	حدیث - 25
10	حدیث - 26
11	حدیث - 27
11	حدیث - 28
11	حدیث - 29
12	حدیث - 30
12	حدیث - 31
12	حدیث - 32
13	حدیث - 33
13	حدیث - 34
14	حدیث - 35
14	حدیث - 36
14	حدیث - 37
15	حدیث - 38
15	حدیث - 39
15	حدیث - 40
16	حدیث - 41
16	حدیث - 42
16	حدیث - 43
17	حدیث - 44

17	حدیث - 45
17	حدیث - 46
18	حدیث - 47
18	حدیث - 48
18	حدیث - 49
19	حدیث - 50
19	حدیث - 51
19	حدیث - 52
20	حدیث - 53
20	حدیث - 54
20	حدیث - 55
21	حدیث - 56
21	حدیث - 57
21	حدیث - 58
22	حدیث - 59
22	حدیث - 60
22	حدیث - 61
23	حدیث - 62
23	حدیث - 63
23	حدیث - 64
24	حدیث - 65
24	حدیث - 66
24	حدیث - 67
25	حدیث - 68

25	حدیث - 69
25	حدیث - 70
26	حدیث - 71
26	حدیث - 72
26	حدیث - 73
27	حدیث - 74
27	حدیث - 75
27	حدیث - 76
28	حدیث - 77
28	حدیث - 78
29	حدیث - 79
29	حدیث - 80
29	حدیث - 81
30	حدیث - 82
30	حدیث - 83
30	حدیث - 84
31	حدیث - 85
31	حدیث - 86
31	حدیث - 87
32	حدیث - 88
32	حدیث - 89
32	حدیث - 90
33	حدیث - 91
33	حدیث - 92

33	حدیث - 93
34	حدیث - 94
34	حدیث - 95
34	حدیث - 96
35	حدیث - 97
35	حدیث - 98
35	حدیث - 99
36	حدیث - 100
36	حدیث - 101
37	حدیث - 102
37	حدیث - 103
37	حدیث - 104
38	حدیث - 105
38	حدیث - 106
39	حدیث - 107
39	حدیث - 108
39	حدیث - 109
40	حدیث - 110
40	حدیث - 111
41	حدیث - 112
41	حدیث - 113
42	حدیث - 114
42	حدیث - 115
43	حدیث - 116

43	حدیث - 117
44	حدیث - 118
44	حدیث - 119
44	حدیث - 120
45	حدیث - 121
45	حدیث - 122
45	حدیث - 123
46	حدیث - 124
46	حدیث - 125
46	حدیث - 126
47	حدیث - 127
47	حدیث - 128
47	حدیث - 129
48	حدیث - 130
48	حدیث - 131
49	حدیث - 132
50	حدیث - 135
50	حدیث - 136
50	حدیث - 137
51	حدیث - 138
51	حدیث - 139
51	حدیث - 140
52	حدیث - 141
52	حدیث - 142

52	حدیث - 143
53	حدیث - 144
53	حدیث - 145
53	حدیث - 146
54	حدیث - 147
54	حدیث - 148
54	حدیث - 149
55	حدیث - 150
55	حدیث - 152
56	حدیث - 153
56	حدیث - 154
56	حدیث - 155
57	حدیث - 156
57	حدیث - 157
57	حدیث - 158
58	حدیث - 159
58	حدیث - 160
58	حدیث - 161
59	حدیث - 162
59	حدیث - 163
59	حدیث - 164
60	حدیث - 165
60	حدیث - 166
60	حدیث - 167

61	حدیث - 168
61	حدیث - 169
61	حدیث - 170
62	حدیث - 171
62	حدیث - 172
62	حدیث - 173
63	حدیث - 174
63	حدیث - 175
63	حدیث - 176
64	حدیث - 177
64	حدیث - 178
64	حدیث - 179
65	حدیث - 180
65	حدیث - 181
65	حدیث - 182
66	حدیث - 183
66	حدیث - 184
66	حدیث - 185
67	حدیث - 186
67	حدیث - 187
67	حدیث - 188
68	حدیث - 189
68	حدیث - 190
68	حدیث - 191

69	حدیث - 192
69	حدیث - 193
69	حدیث - 194
70	حدیث - 195
70	حدیث - 196
70	حدیث - 197
71	حدیث - 198
71	حدیث - 199
71	حدیث - 200
72	حدیث - 201
72	حدیث - 202
72	حدیث - 203
73	حدیث - 204
73	حدیث - 205
73	حدیث - 206
74	حدیث - 207
74	حدیث - 208
74	حدیث - 209
75	حدیث - 210
75	حدیث - 211
75	حدیث - 212
76	حدیث - 213
76	حدیث - 214
76	حدیث - 215

77	حدیث - 216
77	حدیث - 217
77	حدیث - 218
78	حدیث - 219
78	حدیث - 220
78	حدیث - 221
79	حدیث - 222
79	حدیث - 223
79	حدیث - 224
80	حدیث - 225
80	حدیث - 226
81	حدیث - 227
81	حدیث - 228
82	حدیث - 229
82	حدیث - 230
82	حدیث - 231
83	حدیث - 232
83	حدیث - 233
84	حدیث - 234
84	حدیث - 235
84	حدیث - 236
85	حدیث - 237
85	حدیث - 238
85	حدیث - 239

86	حدیث - 240
86	حدیث - 241
86	حدیث - 242
86	حدیث - 243
87	حدیث - 244
87	حدیث - 245
87	حدیث - 246
88	حدیث - 247
88	حدیث - 248
88	حدیث - 249
89	حدیث - 250
89	حدیث - 251
89	حدیث - 252
89	حدیث - 253
90	حدیث - 254
90	حدیث - 255
90	حدیث - 256
91	حدیث - 257
91	حدیث - 258
91	حدیث - 259
92	حدیث - 260
92	حدیث - 261
92	حدیث - 262
93	حدیث - 263

93	حدیث - 264
93	حدیث - 265
94	حدیث - 266
94	حدیث - 267
94	حدیث - 268
95	حدیث - 269
95	حدیث - 270
95	حدیث - 271
96	حدیث - 272
96	حدیث - 273
96	حدیث - 274
97	حدیث - 275
97	حدیث - 276
97	حدیث - 277
98	حدیث - 278
98	حدیث - 279
99	حدیث - 280
99	حدیث - 281
99	حدیث - 282
100	حدیث - 283
100	حدیث - 284
100	حدیث - 285
101	حدیث - 286
101	حدیث - 287

101	حدیث - 288
102	حدیث - 289
102	حدیث - 290
102	حدیث - 291
103	حدیث - 292
103	حدیث - 293
104	حدیث - 294
104	حدیث - 295
104	حدیث - 296
105	حدیث - 297
105	حدیث - 298
105	حدیث - 299
106	حدیث - 300
106	حدیث - 301
106	حدیث - 302
107	حدیث - 303
107	حدیث - 304
107	حدیث - 305
108	حدیث - 306
108	حدیث - 307
108	حدیث - 308
109	حدیث - 309
109	حدیث - 310
109	حدیث - 311

110	حدیث - 312
110	حدیث - 313
111	حدیث - 314
111	حدیث - 315
111	حدیث - 316
112	حدیث - 317
112	حدیث - 318
112	حدیث - 319
113	حدیث - 320
113	حدیث - 321
113	حدیث - 322
114	حدیث - 323
114	حدیث - 324
114	حدیث - 325
115	حدیث - 326
116	حدیث - 329
116	حدیث - 330
116	حدیث - 331
117	حدیث - 332
117	حدیث - 333
117	حدیث - 334
118	حدیث - 335
118	حدیث - 336
118	حدیث - 337

119	حدیث - 338
119	حدیث - 339
120	حدیث - 340
120	حدیث - 341
121	حدیث - 342
121	حدیث - 343
122	حدیث - 344
122	حدیث - 345
122	حدیث - 346
123	حدیث - 348
123	حدیث - 349
124	حدیث - 350
124	حدیث - 351
124	حدیث - 352
125	حدیث - 353
125	حدیث - 354
125	حدیث - 355
126	حدیث - 356
126	حدیث - 357
126	حدیث - 358
127	حدیث - 359
127	حدیث - 360
127	حدیث - 361
128	حدیث - 362

128	حدیث - 363
128	حدیث - 364
129	حدیث - 365
129	حدیث - 366
129	حدیث - 367
130	حدیث - 368
130	حدیث - 369
130	حدیث - 370
131	حدیث - 371
131	حدیث - 372
131	حدیث - 373
132	حدیث - 374
132	حدیث - 375
132	حدیث - 376
133	حدیث - 377
133	حدیث - 378
133	حدیث - 379
134	حدیث - 380
134	حدیث - 381
134	حدیث - 382
135	حدیث - 383
135	حدیث - 384
136	حدیث - 385
136	حدیث - 386

136	حدیث - 387
137	حدیث - 388
137	حدیث - 389
138	حدیث - 390
138	حدیث - 391
139	حدیث - 392
139	حدیث - 393
139	حدیث - 394
140	حدیث - 395
140	حدیث - 396
140	حدیث - 397
141	حدیث - 398
141	حدیث - 399
141	حدیث - 400
142	حدیث - 401
142	حدیث - 402
142	حدیث - 403
143	حدیث - 404
143	حدیث - 405
144	حدیث - 406
144	حدیث - 407
144	حدیث - 408
145	حدیث - 409
145	حدیث - 410

145	حدیث - 411
146	حدیث - 412
146	حدیث - 413
146	حدیث - 414
147	حدیث - 415
147	حدیث - 416
147	حدیث - 417
148	حدیث - 418
149	حدیث - 419
149	حدیث - 420
150	حدیث - 421
150	حدیث - 422
151	حدیث - 423
151	حدیث - 424
151	حدیث - 425
152	حدیث - 426
152	حدیث - 427
152	حدیث - 428
153	حدیث - 429
153	حدیث - 430
153	حدیث - 431
153	حدیث - 432
154	حدیث - 433
154	حدیث - 434

154	حدیث - 435
154	حدیث - 436
155	حدیث - 437
155	حدیث - 438
155	حدیث - 439
155	حدیث - 440
156	حدیث - 441
156	حدیث - 442
156	حدیث - 443
157	حدیث - 444
157	حدیث - 445
157	حدیث - 446
158	حدیث - 447
158	حدیث - 448
158	حدیث - 449
158	حدیث - 450
159	حدیث - 451
159	حدیث - 452
159	حدیث - 453
159	حدیث - 454
160	حدیث - 455
160	حدیث - 456
160	حدیث - 457
160	حدیث - 458

161	حدیث - 459
161	حدیث - 460
161	حدیث - 461
161	حدیث - 462
162	حدیث - 463
162	حدیث - 464
162	حدیث - 465
163	حدیث - 466
163	حدیث - 467
163	حدیث - 468
164	حدیث - 469
164	حدیث - 470
165	حدیث - 471
165	حدیث - 472
165	حدیث - 473
166	حدیث - 474
166	حدیث - 475
166	حدیث - 476
167	حدیث - 477
167	حدیث - 478
167	حدیث - 479
168	حدیث - 480
168	حدیث - 481
168	حدیث - 482

169	حدیث - 483
169	حدیث - 484
169	حدیث - 485
170	حدیث - 486
170	حدیث - 487
170	حدیث - 488
170	حدیث - 489
171	حدیث - 490
171	حدیث - 491
172	حدیث - 492
172	حدیث - 493
173	حدیث - 494
173	حدیث - 495
174	حدیث - 496
174	حدیث - 497
174	حدیث - 498
175	حدیث - 499
175	حدیث - 500
175	حدیث - 501
176	حدیث - 502
176	حدیث - 503
177	حدیث - 504
177	حدیث - 505
178	حدیث - 506

178	حدیث - 507
179	حدیث - 508
179	حدیث - 509
179	حدیث - 510
180	حدیث - 511
180	حدیث - 512
180	حدیث - 513
181	حدیث - 514
181	حدیث - 515
182	حدیث - 516
182	حدیث - 517
182	حدیث - 518
183	حدیث - 519
183	حدیث - 520
183	حدیث - 521
184	حدیث - 522
184	حدیث - 523
184	حدیث - 524
185	حدیث - 525
185	حدیث - 526
186	حدیث - 527
186	حدیث - 528
186	حدیث - 529
187	حدیث - 530

187	حدیث - 531
187	حدیث - 532
188	حدیث - 533
188	حدیث - 534
188	حدیث - 535
189	حدیث - 536
189	حدیث - 537
190	حدیث - 538
190	حدیث - 539
191	حدیث - 540
191	حدیث - 541
191	حدیث - 542
192	حدیث - 543
192	حدیث - 544
193	حدیث - 545
193	حدیث - 546
193	حدیث - 547
194	حدیث - 548
194	حدیث - 549
194	حدیث - 550
194	حدیث - 551
195	حدیث - 552
195	حدیث - 553
195	حدیث - 554

195	حدیث - 555
196	حدیث - 556
196	حدیث - 557
196	حدیث - 558
196	حدیث - 559
197	حدیث - 560
197	حدیث - 561
197	حدیث - 562
198	حدیث - 563
198	حدیث - 564
198	حدیث - 565
199	حدیث - 566
199	حدیث - 567
199	حدیث - 568
199	حدیث - 569
200	حدیث - 570
200	حدیث - 571
200	حدیث - 572
200	حدیث - 573
201	حدیث - 574
201	حدیث - 575
201	حدیث - 576
201	حدیث - 577
202	حدیث - 578

202	حدیث - 579
202	حدیث - 580
202	حدیث - 581
203	حدیث - 582
203	حدیث - 583
203	حدیث - 584
204	حدیث - 585
204	حدیث - 586
204	حدیث - 587
204	حدیث - 588
205	حدیث - 589
205	حدیث - 590
205	حدیث - 591
206	حدیث - 592
206	حدیث - 593
206	حدیث - 594
206	حدیث - 595
207	حدیث - 596
207	حدیث - 597
207	حدیث - 598
207	حدیث - 599
208	حدیث - 600
208	حدیث - 601
208	حدیث - 602

209	حدیث - 603
209	حدیث - 604
209	حدیث - 605
210	حدیث - 606
210	حدیث - 607
210	حدیث - 608
210	حدیث - 609
211	حدیث - 610
211	حدیث - 611
211	حدیث - 612
212	حدیث - 613
212	حدیث - 614
212	حدیث - 615
212	حدیث - 616
213	حدیث - 617
213	حدیث - 618
213	حدیث - 619
214	حدیث - 620
214	حدیث - 621
214	حدیث - 622
214	حدیث - 623
215	حدیث - 624
215	حدیث - 625
215	حدیث - 626

216	حدیث - 627
216	حدیث - 628
216	حدیث - 629
216	حدیث - 630
217	حدیث - 631
217	حدیث - 632
217	حدیث - 633
217	حدیث - 634
218	حدیث - 635
218	حدیث - 636
218	حدیث - 637
219	حدیث - 638
219	حدیث - 639
219	حدیث - 640
219	حدیث - 641
220	حدیث - 642
220	حدیث - 643
220	حدیث - 644
221	حدیث - 645
221	حدیث - 646
221	حدیث - 647
221	حدیث - 648
222	حدیث - 649
222	حدیث - 650

222	حدیث - 651
223	حدیث - 652
223	حدیث - 653
223	حدیث - 654
223	حدیث - 655
224	حدیث - 656
224	حدیث - 657
224	حدیث - 658
224	حدیث - 659
225	حدیث - 660
225	حدیث - 661
225	حدیث - 662
226	حدیث - 663
226	حدیث - 664
226	حدیث - 665
226	حدیث - 666
227	حدیث - 667
227	حدیث - 668
227	حدیث - 669
228	حدیث - 670
228	حدیث - 671
228	حدیث - 672
228	حدیث - 673
229	حدیث - 674

229	حدیث - 675
229	حدیث - 676
229	حدیث - 677
230	حدیث - 678
230	حدیث - 679
230	حدیث - 680
230	حدیث - 681
231	حدیث - 682
231	حدیث - 683
231	حدیث - 684
232	حدیث - 685
232	حدیث - 686
232	حدیث - 687
233	حدیث - 688
233	حدیث - 689
233	حدیث - 690
233	حدیث - 691
234	حدیث - 692
234	حدیث - 693
234	حدیث - 694
234	حدیث - 695
235	حدیث - 696
235	حدیث - 697
235	حدیث - 698

236	حدیث - 699
236	حدیث - 700
236	حدیث - 701
236	حدیث - 702
237	حدیث - 703
237	حدیث - 704
238	حدیث - 705
239	حدیث - 707
239	حدیث - 708
240	حدیث - 710
240	حدیث - 711
241	حدیث - 712
241	حدیث - 713
242	حدیث - 714
242	حدیث - 715
243	حدیث - 716
243	حدیث - 717
244	حدیث - 718
244	حدیث - 719
245	حدیث - 720
245	حدیث - 721
246	حدیث - 722
246	حدیث - 723
246	حدیث - 724

247	حدیث - 725
247	حدیث - 726
247	حدیث - 727
248	حدیث - 728
248	حدیث - 729
248	حدیث - 730
249	حدیث - 731
249	حدیث - 732
249	حدیث - 733
250	حدیث - 734
250	حدیث - 735
250	حدیث - 736
251	حدیث - 737
251	حدیث - 738
251	حدیث - 739
252	حدیث - 740
252	حدیث - 741
253	حدیث - 742
253	حدیث - 743
253	حدیث - 744
254	حدیث - 745
254	حدیث - 746
255	حدیث - 747
255	حدیث - 748

255	حدیث - 749
256	حدیث - 750
256	حدیث - 751
257	حدیث - 752
257	حدیث - 753
258	حدیث - 754
258	حدیث - 755
258	حدیث - 756
259	حدیث - 757
259	حدیث - 758
260	حدیث - 759
260	حدیث - 760
260	حدیث - 761
261	حدیث - 762
261	حدیث - 763
261	حدیث - 764
262	حدیث - 765
262	حدیث - 766
262	حدیث - 767
263	حدیث - 768
263	حدیث - 769
263	حدیث - 770
264	حدیث - 771
264	حدیث - 772

264	حدیث - 773
265	حدیث - 774
265	حدیث - 775
265	حدیث - 776
266	حدیث - 777
266	حدیث - 778
266	حدیث - 779
267	حدیث - 780
267	حدیث - 781
267	حدیث - 782
268	حدیث - 783
268	حدیث - 784
268	حدیث - 785
269	حدیث - 786
269	حدیث - 787
269	حدیث - 788
270	حدیث - 789
270	حدیث - 790
271	حدیث - 791
271	حدیث - 792
271	حدیث - 793
272	حدیث - 794
272	حدیث - 795
272	حدیث - 796

273	حدیث - 797
273	حدیث - 798
273	حدیث - 799
274	حدیث - 800
274	حدیث - 801
274	حدیث - 802
275	حدیث - 803
275	حدیث - 804
275	حدیث - 805
276	حدیث - 806
276	حدیث - 807
277	حدیث - 808
277	حدیث - 809
277	حدیث - 810
278	حدیث - 811
278	حدیث - 812
278	حدیث - 813
279	حدیث - 814
279	حدیث - 815
279	حدیث - 816
280	حدیث - 817
280	حدیث - 818
280	حدیث - 819
281	حدیث - 820

281	حدیث - 821
281	حدیث - 822
282	حدیث - 823
282	حدیث - 824
282	حدیث - 825
283	حدیث - 826
283	حدیث - 827
283	حدیث - 828
284	حدیث - 829
284	حدیث - 830
284	حدیث - 831
285	حدیث - 832
285	حدیث - 833
285	حدیث - 834
286	حدیث - 835
286	حدیث - 836
286	حدیث - 837
287	حدیث - 838
287	حدیث - 839
287	حدیث - 840
288	حدیث - 841
288	حدیث - 842
288	حدیث - 843
289	حدیث - 844

289	حدیث - 845
289	حدیث - 846
290	حدیث - 847
290	حدیث - 848
290	حدیث - 849
291	حدیث - 850
291	حدیث - 851
291	حدیث - 852
292	حدیث - 853
292	حدیث - 854
292	حدیث - 855
293	حدیث - 856
293	حدیث - 857
293	حدیث - 858
294	حدیث - 859
294	حدیث - 860
294	حدیث - 861
295	حدیث - 862
295	حدیث - 863
295	حدیث - 864
296	حدیث - 865
296	حدیث - 866
296	حدیث - 867
297	حدیث - 868

297	حدیث - 869
297	حدیث - 870
297	حدیث - 871
298	حدیث - 872
298	حدیث - 873
298	حدیث - 874
299	حدیث - 875
299	حدیث - 876
299	حدیث - 877
300	حدیث - 878
300	حدیث - 879
300	حدیث - 880
300	حدیث - 881
301	حدیث - 882
301	حدیث - 883
301	حدیث - 884
302	حدیث - 885
302	حدیث - 886
302	حدیث - 887
303	حدیث - 888
303	حدیث - 889
303	حدیث - 890
303	حدیث - 891
304	حدیث - 892

304	حدیث - 893
305	حدیث - 894
305	حدیث - 895
305	حدیث - 896
306	حدیث - 897
306	حدیث - 898
307	حدیث - 899
307	حدیث - 900
308	حدیث - 901
308	حدیث - 902
308	حدیث - 903
309	حدیث - 904
309	حدیث - 905
309	حدیث - 906
310	حدیث - 907
310	حدیث - 908
310	حدیث - 909
311	رذایل اخلاقی
311	حدیث - 1
311	حدیث - 2
311	حدیث - 3
312	حدیث - 4
312	حدیث - 5
312	حدیث - 6

313	حدیث - 7
313	حدیث - 8
313	حدیث - 9
314	حدیث - 10
314	حدیث - 11
315	حدیث - 12
315	حدیث - 13
315	حدیث - 14
316	حدیث - 15
316	حدیث - 16
316	حدیث - 17
317	حدیث - 18
317	حدیث - 19
317	حدیث - 20
318	حدیث - 21
318	حدیث - 22
319	حدیث - 23
319	حدیث - 24
319	حدیث - 25
320	حدیث - 26
320	حدیث - 27
320	حدیث - 28
321	حدیث - 29
321	حدیث - 30

321	حدیث - 31
322	حدیث - 32
322	حدیث - 33
322	حدیث - 34
323	حدیث - 35
323	حدیث - 36
323	حدیث - 37
324	حدیث - 38
324	حدیث - 39
324	حدیث - 40
325	حدیث - 41
325	حدیث - 42
325	حدیث - 43
326	حدیث - 44
326	حدیث - 45
326	حدیث - 46
327	حدیث - 47
327	حدیث - 48
327	حدیث - 49
328	حدیث - 50
328	حدیث - 51
328	حدیث - 52
328	حدیث - 53
329	حدیث - 54

329	حدیث - 55
329	حدیث - 56
330	حدیث - 57
330	حدیث - 58
331	حدیث - 59
331	حدیث - 60
332	حدیث - 61
332	حدیث - 62
333	حدیث - 63
333	حدیث - 64
333	حدیث - 65
334	حدیث - 66
334	حدیث - 67
334	حدیث - 68
335	حدیث - 69
335	حدیث - 70
335	حدیث - 71
336	حدیث - 72
336	حدیث - 73
336	حدیث - 74
337	حدیث - 75
337	حدیث - 76
338	حدیث - 77
338	حدیث - 78

338	حدیث - 79
339	حدیث - 80
339	حدیث - 81
339	حدیث - 82
340	حدیث - 83
340	حدیث - 84
340	حدیث - 85
341	حدیث - 86
341	حدیث - 87
341	حدیث - 88
342	حدیث - 89
342	حدیث - 90
342	حدیث - 91
343	حدیث - 92
343	حدیث - 93
343	حدیث - 94
343	حدیث - 95
344	حدیث - 96
344	حدیث - 97
344	حدیث - 98
345	حدیث - 99
345	حدیث - 100
345	حدیث - 101
345	حدیث - 102

346	حدیث - 103
346	حدیث - 104
346	حدیث - 105
347	حدیث - 106
347	حدیث - 107
347	حدیث - 108
348	حدیث - 109
348	حدیث - 110
348	حدیث - 111
349	حدیث - 112
349	حدیث - 113
349	حدیث - 114
349	حدیث - 115
350	حدیث - 116
350	حدیث - 117
350	حدیث - 118
351	حدیث - 119
351	حدیث - 120
351	حدیث - 121
352	حدیث - 122
352	حدیث - 123
352	حدیث - 124
353	حدیث - 125
353	حدیث - 126

353	حدیث - 127
354	حدیث - 128
354	حدیث - 129
354	حدیث - 130
355	حدیث - 131
355	حدیث - 132
355	حدیث - 133
356	حدیث - 134
356	حدیث - 135
357	حدیث - 136
357	حدیث - 137
357	حدیث - 138
358	حدیث - 139
358	حدیث - 140
359	حدیث - 141
359	حدیث - 142
359	حدیث - 143
360	حدیث - 144
360	حدیث - 145
360	حدیث - 146
361	حدیث - 147
361	حدیث - 148
361	حدیث - 149
362	حدیث - 150

362	حدیث - 151
362	حدیث - 152
363	حدیث - 153
363	حدیث - 154
363	حدیث - 155
364	حدیث - 156
364	حدیث - 157
364	حدیث - 158
365	حدیث - 159
365	حدیث - 160
365	حدیث - 161
366	حدیث - 162
366	حدیث - 163
366	حدیث - 164
367	حدیث - 165
367	حدیث - 166
367	حدیث - 167
368	حدیث - 168
368	حدیث - 169
368	حدیث - 170
369	حدیث - 171
369	حدیث - 172
369	حدیث - 173
370	حدیث - 174

370	حدیث - 175
370	حدیث - 176
371	حدیث - 177
371	حدیث - 178
371	حدیث - 179
372	حدیث - 180
372	حدیث - 181
372	حدیث - 182
373	حدیث - 183
373	حدیث - 184
374	حدیث - 185
374	حدیث - 186
374	حدیث - 187
375	حدیث - 188
375	حدیث - 189
375	حدیث - 190
376	حدیث - 191
376	حدیث - 192
376	حدیث - 193
377	حدیث - 194
377	حدیث - 195
377	حدیث - 196
378	حدیث - 197
378	حدیث - 198

379	حدیث - 199
379	حدیث - 200
380	حدیث - 201
380	حدیث - 202
380	حدیث - 203
381	حدیث - 204
381	حدیث - 205
382	حدیث - 206
382	حدیث - 207
382	حدیث - 208
383	حدیث - 209
383	حدیث - 210
384	حدیث - 211
384	حدیث - 212
385	حدیث - 213
385	حدیث - 214
385	حدیث - 215
386	حدیث - 216
386	حدیث - 217
387	حدیث - 219
387	حدیث - 220
387	حدیث - 221
388	حدیث - 222
388	حدیث - 223

389	حدیث - 224
389	حدیث - 225
389	حدیث - 226
390	حدیث - 227
390	حدیث - 228
390	حدیث - 229
391	حدیث - 230
391	حدیث - 231
391	حدیث - 232
392	حدیث - 233
392	حدیث - 234
392	حدیث - 235
393	حدیث - 236
393	حدیث - 237
393	حدیث - 238
394	حدیث - 239
394	حدیث - 240
395	حدیث - 241
395	حدیث - 242
396	حدیث - 243
396	حدیث - 244
396	حدیث - 245
397	حدیث - 246
397	حدیث - 247

397	حدیث - 248
398	حدیث - 249
398	حدیث - 250
398	حدیث - 251
399	حدیث - 252
399	حدیث - 253
400	حدیث - 254
400	حدیث - 255
401	حدیث - 256
401	حدیث - 257
402	حدیث - 258
402	حدیث - 259
403	حدیث - 260
403	حدیث - 261
403	حدیث - 262
404	حدیث - 263
404	حدیث - 264
404	حدیث - 265
405	حدیث - 266
405	حدیث - 267
405	حدیث - 268
406	حدیث - 269
406	حدیث - 270
406	حدیث - 271

407	حدیث - 272
407	حدیث - 273
408	حدیث - 274
408	حدیث - 275
408	حدیث - 276
409	حدیث - 277
409	حدیث - 278
409	حدیث - 279
410	حدیث - 280
410	حدیث - 281
410	حدیث - 282
411	حدیث - 283
411	حدیث - 284
411	حدیث - 285
412	حدیث - 286
412	حدیث - 287
413	حدیث - 288
413	حدیث - 289
413	حدیث - 290
414	حدیث - 291
414	حدیث - 292
415	حدیث - 293
415	حدیث - 294
415	حدیث - 295

416	حدیث - 296
416	حدیث - 297
416	حدیث - 298
417	حدیث - 299
418	حدیث - 300
418	حدیث - 301
419	حدیث - 302
419	حدیث - 303
420	حدیث - 304
420	حدیث - 305
421	حدیث - 306
421	حدیث - 307
422	حدیث - 308
422	حدیث - 309
422	حدیث - 310
423	حدیث - 311
423	حدیث - 312
423	حدیث - 313
424	حدیث - 314
424	حدیث - 315
424	حدیث - 316
425	حدیث - 317
425	حدیث - 318
426	حدیث - 319

426	حدیث - 320
427	حدیث - 321
427	حدیث - 322
427	حدیث - 323
428	حدیث - 324
428	حدیث - 325
428	حدیث - 326
429	حدیث - 327
429	حدیث - 328
430	حدیث - 330
430	حدیث - 331
430	حدیث - 332
431	حدیث - 333
431	حدیث - 334
431	حدیث - 335
432	حدیث - 336
432	حدیث - 337
432	حدیث - 338
433	حدیث - 339
433	حدیث - 340
433	حدیث - 341
434	حدیث - 342
434	حدیث - 343
434	حدیث - 344

435	حدیث - 345
435	حدیث - 346
435	حدیث - 347
436	حدیث - 348
436	حدیث - 349
436	حدیث - 350
437	حدیث - 351
437	حدیث - 352
438	حدیث - 353
438	حدیث - 354
439	حدیث - 355
439	حدیث - 356
439	حدیث - 357
440	حدیث - 358
440	حدیث - 359
441	حدیث - 360
441	حدیث - 361
441	حدیث - 362
442	حدیث - 363
442	حدیث - 364
442	حدیث - 365
443	حدیث - 366
443	حدیث - 367
443	حدیث - 368

444	حدیث - 369
444	حدیث - 370
444	حدیث - 371
445	حدیث - 372
445	حدیث - 373
445	حدیث - 374
446	حدیث - 375
446	حدیث - 376
447	حدیث - 377
447	حدیث - 378
448	حدیث - 379
448	حدیث - 380
448	حدیث - 381
449	حدیث - 382
449	حدیث - 383
450	حدیث - 384
450	حدیث - 385
451	حدیث - 386
451	حدیث - 387
452	حدیث - 388
452	حدیث - 389
452	حدیث - 390
453	حدیث - 391
453	حدیث - 392

453	حدیث - 393
454	حدیث - 394
454	حدیث - 395
454	حدیث - 396
455	حدیث - 397
455	حدیث - 398
455	حدیث - 399
456	حدیث - 400
456	حدیث - 401
456	حدیث - 402
457	حدیث - 403
457	حدیث - 404
458	حدیث - 405
458	حدیث - 406
458	حدیث - 407
459	حدیث - 408
459	حدیث - 409
459	حدیث - 410
460	حدیث - 411
460	حدیث - 412
460	حدیث - 413
461	حدیث - 414
461	حدیث - 415
461	حدیث - 416

462	417 - حدیث
462	418 - حدیث
463	419 - حدیث
463	420 - حدیث
463	421 - حدیث
464	422 - حدیث
464	423 - حدیث
465	424 - حدیث
465	425 - حدیث
465	426 - حدیث
466	427 - حدیث
466	428 - حدیث
467	429 - حدیث
467	430 - حدیث
468	431 - حدیث
468	432 - حدیث
469	433 - حدیث
469	434 - حدیث
469	435 - حدیث
470	436 - حدیث
470	437 - حدیث
470	438 - حدیث
471	439 - حدیث
471	440 - حدیث

471	حدیث - 441
472	حدیث - 442
472	حدیث - 443
472	حدیث - 444
473	حدیث - 446
473	حدیث - 447
474	حدیث - 448
474	حدیث - 449
474	حدیث - 450
475	حدیث - 451
475	حدیث - 452
475	حدیث - 453
476	حدیث - 454
476	حدیث - 455
476	حدیث - 456
477	حدیث - 457
477	حدیث - 458
477	حدیث - 459
478	حدیث - 460
478	حدیث - 461
478	حدیث - 462
479	حدیث - 463
479	حدیث - 464
479	حدیث - 465

480	حدیث - 466
480	حدیث - 467
480	حدیث - 468
481	حدیث - 469
481	حدیث - 470
481	حدیث - 471
482	حدیث - 472
482	حدیث - 473
482	حدیث - 474
483	حدیث - 475
483	حدیث - 476
483	حدیث - 477
484	حدیث - 478
484	حدیث - 479
484	حدیث - 480
485	حدیث - 481
485	حدیث - 482
485	حدیث - 483
486	حدیث - 484
486	حدیث - 485
486	حدیث - 486
487	حدیث - 487
487	حدیث - 488
487	حدیث - 489

488	حدیث - 490
488	حدیث - 491
488	حدیث - 492
489	حدیث - 493
489	حدیث - 494
489	حدیث - 495
490	حدیث - 496
490	حدیث - 497
490	حدیث - 498
491	حدیث - 499
491	حدیث - 500
491	حدیث - 501
492	حدیث - 502
492	حدیث - 503
492	حدیث - 504
493	حدیث - 505
493	حدیث - 506
493	حدیث - 507
494	حدیث - 508
494	حدیث - 509
494	حدیث - 510
495	حدیث - 511
495	حدیث - 512
495	حدیث - 513

496	حدیث - 514
496	حدیث - 515
496	حدیث - 516
497	حدیث - 517
497	حدیث - 518
498	حدیث - 519
498	حدیث - 520
498	حدیث - 521
499	حدیث - 522
499	حدیث - 523
499	حدیث - 524
500	حدیث - 525
500	حدیث - 526
500	حدیث - 527
501	حدیث - 528
501	حدیث - 529
502	حدیث - 530
502	حدیث - 531
502	حدیث - 532
503	حدیث - 533
503	حدیث - 534
504	حدیث - 535
504	حدیث - 536
505	حدیث - 537

505	حدیث - 538
505	حدیث - 539
506	حدیث - 540
506	حدیث - 541
506	حدیث - 542
507	حدیث - 543
507	حدیث - 544
507	حدیث - 545
508	حدیث - 546
508	حدیث - 547
508	حدیث - 548
509	حدیث - 549
509	حدیث - 550
509	حدیث - 551
510	حدیث - 552
510	حدیث - 553
511	حدیث - 554
511	حدیث - 555
512	حدیث - 556
512	حدیث - 557
513	حدیث - 558
513	حدیث - 559
514	حدیث - 560
514	حدیث - 561

514	حدیث - 562
515	حدیث - 563
515	حدیث - 564
515	حدیث - 565
516	حدیث - 566
516	حدیث - 567
516	حدیث - 568
517	حدیث - 569
517	حدیث - 570
517	حدیث - 571
518	حدیث - 572
518	حدیث - 573
518	حدیث - 574
519	حدیث - 575
519	حدیث - 576
519	حدیث - 577
520	حدیث - 578
520	حدیث - 579
520	حدیث - 580
521	حدیث - 581
521	حدیث - 582
521	حدیث - 583
522	حدیث - 584
522	حدیث - 585

522	حدیث - 586
523	حدیث - 587
523	حدیث - 588
523	حدیث - 589
524	حدیث - 590
524	حدیث - 591
524	حدیث - 592
525	حدیث - 593
525	حدیث - 594
525	حدیث - 595
526	حدیث - 596
526	حدیث - 597
526	حدیث - 598
527	حدیث - 599
527	حدیث - 600
527	حدیث - 601
528	حدیث - 602
528	حدیث - 603
528	حدیث - 604
529	حدیث - 605
529	حدیث - 606
529	حدیث - 607
530	حدیث - 608
530	حدیث - 609

530	حدیث - 610
531	حدیث - 611
531	حدیث - 612
531	حدیث - 613
532	حدیث - 614
532	حدیث - 615
532	حدیث - 616
533	حدیث - 617
533	حدیث - 618
534	حدیث - 619
534	حدیث - 620
534	حدیث - 621
535	حدیث - 622
535	حدیث - 623
535	حدیث - 624
536	حدیث - 625
536	حدیث - 626
537	حدیث - 627
537	حدیث - 628
537	حدیث - 629
538	حدیث - 630
538	حدیث - 631
538	حدیث - 632
539	حدیث - 633

539	حدیث - 634
539	حدیث - 635
540	حدیث - 636
540	حدیث - 637
540	حدیث - 638
541	حدیث - 639
541	حدیث - 640
541	حدیث - 641
542	حدیث - 642
542	حدیث - 643
542	حدیث - 644
543	حدیث - 645
543	حدیث - 646
543	حدیث - 647
544	حدیث - 648
544	حدیث - 649
544	حدیث - 650
545	حدیث - 651
545	حدیث - 652
546	حدیث - 653
546	حدیث - 654
547	حدیث - 655
547	حدیث - 656
547	حدیث - 657

548	حدیث - 658
548	حدیث - 659
549	حدیث - 660
549	حدیث - 661
550	حدیث - 662
550	حدیث - 663
551	حدیث - 664
551	حدیث - 665
552	حدیث - 666
552	حدیث - 667
552	حدیث - 668
553	حدیث - 669
553	حدیث - 670
553	حدیث - 671
554	حدیث - 672
554	حدیث - 673
554	حدیث - 674
555	حدیث - 675
555	حدیث - 676
555	حدیث - 677
556	حدیث - 678
556	حدیث - 679
556	حدیث - 680
557	حدیث - 681

557	682 - حدیث
557	683 - حدیث
558	684 - حدیث
558	685 - حدیث
558	686 - حدیث
559	687 - حدیث
559	688 - حدیث
559	689 - حدیث
560	690 - حدیث
560	691 - حدیث
560	692 - حدیث
561	693 - حدیث
561	694 - حدیث
562	695 - حدیث
562	696 - حدیث
562	697 - حدیث
563	698 - حدیث
563	699 - حدیث
563	700 - حدیث
564	701 - حدیث
564	702 - حدیث
564	703 - حدیث
565	704 - حدیث
565	705 - حدیث

566	حدیث - 706
566	حدیث - 707
567	حدیث - 708
567	حدیث - 709
567	حدیث - 710
568	حدیث - 711
568	حدیث - 712
568	حدیث - 713
569	حدیث - 714
569	حدیث - 715
569	حدیث - 716
570	حدیث - 717
570	حدیث - 718
570	حدیث - 719
570	حدیث - 720
571	حدیث - 721
571	حدیث - 722
571	حدیث - 723
572	حدیث - 724
572	حدیث - 725
572	حدیث - 726
573	حدیث - 727
573	حدیث - 728
574	حدیث - 729

574	حدیث - 730
574	حدیث - 731
575	حدیث - 732
575	حدیث - 733
576	حدیث - 734
576	حدیث - 735
576	حدیث - 736
577	حدیث - 737
577	حدیث - 738
577	حدیث - 739
578	حدیث - 740
578	حدیث - 741
579	حدیث - 742
579	حدیث - 743
579	حدیث - 744
580	حدیث - 745
580	حدیث - 746
580	حدیث - 747
581	حدیث - 748
581	حدیث - 749
581	حدیث - 750
582	حدیث - 751
582	حدیث - 752
582	حدیث - 753

583	754 - حدیث
583	755 - حدیث
584	756 - حدیث
584	757 - حدیث
584	758 - حدیث
585	759 - حدیث
585	760 - حدیث
585	761 - حدیث
586	762 - حدیث
586	763 - حدیث
586	764 - حدیث
587	765 - حدیث
587	766 - حدیث
587	767 - حدیث
588	768 - حدیث
588	769 - حدیث
588	770 - حدیث
589	771 - حدیث
589	772 - حدیث
589	773 - حدیث
589	774 - حدیث
590	775 - حدیث
590	776 - حدیث
590	777 - حدیث

591	778 - حدیث
591	779 - حدیث
591	780 - حدیث
591	781 - حدیث
592	باب احتکار
592	782 - حدیث
592	784 - حدیث
593	786 - حدیث
593	787 - حدیث
593	788 - حدیث
594	789 - حدیث
594	790 - حدیث
594	791 - حدیث
594	792 - حدیث
595	غررالحکم ، باب آزار
595	793 - حدیث
595	794 - حدیث
595	795 - حدیث
596	796 - حدیث
596	797 - حدیث
596	798 - حدیث
596	799 - حدیث
597	800 - حدیث
597	801 - حدیث

597	802 - حدیث
597	803 - حدیث
598	804 - حدیث
598	805 - حدیث
598	806 - حدیث
598	807 - حدیث
599	808 - حدیث
599	809 - حدیث
599	810 - حدیث
600	811 - حدیث
600	812 - حدیث
600	813 - حدیث
600	814 - حدیث
601	815 - حدیث
601	816 - حدیث
601	817 - حدیث
602	818 - حدیث
602	819 - حدیث
602	820 - حدیث
602	821 - حدیث
603	822 - حدیث
603	823 - حدیث
603	824 - حدیث
604	825 - حدیث

604	حدیث - 826
604	حدیث - 827
604	حدیث - 828
605	حدیث - 829
605	حدیث - 830
605	حدیث - 831
605	حدیث - 832
606	حدیث - 833
606	حدیث - 834
606	حدیث - 835
607	حدیث - 836
607	حدیث - 837
607	حدیث - 838
607	حدیث - 839
608	حدیث - 840
608	حدیث - 841
608	حدیث - 842
608	حدیث - 843
609	حدیث - 844
609	حدیث - 845
609	حدیث - 846
609	حدیث - 847
610	حدیث - 848
610	حدیث - 849

610	حدیث - 850
610	حدیث - 851
611	حدیث - 852
611	حدیث - 853
611	حدیث - 854
611	حدیث - 855
612	حدیث - 856
612	حدیث - 857
612	حدیث - 859
613	حدیث - 860
613	حدیث - 861
613	حدیث - 862
613	حدیث - 863
614	حدیث - 864
614	حدیث - 865
614	حدیث - 866
615	حدیث - 867
615	حدیث - 868
615	حدیث - 869
615	حدیث - 870
616	حدیث - 871
616	حدیث - 872
616	حدیث - 873
616	حدیث - 874

617	حدیث - 875
617	حدیث - 876
617	حدیث - 877
617	حدیث - 878
618	حدیث - 879
618	حدیث - 880
619	حدیث - 882
619	حدیث - 883
619	حدیث - 884
619	حدیث - 885
620	حدیث - 886
620	حدیث - 887
620	حدیث - 888
621	حدیث - 889
621	حدیث - 890
621	حدیث - 891
622	حدیث - 892
622	حدیث - 893
622	حدیث - 894
623	حدیث - 895
623	حدیث - 896
623	حدیث - 897
623	حدیث - 898
624	حدیث - 899

624	حدیث - 900
624	حدیث - 901
624	حدیث - 902
625	حدیث - 903
625	حدیث - 904
625	حدیث - 905
625	حدیث - 906
626	حدیث - 907
626	حدیث - 908
626	حدیث - 909
626	حدیث - 910
627	حدیث - 911
627	حدیث - 912
627	حدیث - 913
627	حدیث - 914
628	حدیث - 915
628	حدیث - 916
628	حدیث - 917
629	حدیث - 918
629	حدیث - 919
629	حدیث - 920
630	حدیث - 921
630	حدیث - 922
630	حدیث - 923

630	حدیث - 924
631	حدیث - 925
631	حدیث - 926
631	حدیث - 927
631	حدیث - 928
632	حدیث - 929
632	حدیث - 930
632	حدیث - 931
632	حدیث - 932
633	حدیث - 933
633	حدیث - 934
633	حدیث - 935
634	حدیث - 936
634	حدیث - 937
634	حدیث - 938
634	حدیث - 939
635	حدیث - 940
635	حدیث - 941
635	حدیث - 942
636	حدیث - 944
636	حدیث - 945
636	حدیث - 946
637	حدیث - 947
637	حدیث - 948

637	حدیث - 949
637	حدیث - 950
638	حدیث - 951
638	حدیث - 952
638	حدیث - 953
638	حدیث - 954
639	حدیث - 955
639	حدیث - 956
639	حدیث - 957
640	حدیث - 958
640	حدیث - 959
641	حدیث - 960
641	حدیث - 961
642	حدیث - 962
642	حدیث - 963
642	حدیث - 964
643	حدیث - 965
643	حدیث - 966
644	حدیث - 967
644	حدیث - 968
644	حدیث - 969
645	حدیث - 970
645	حدیث - 971
645	حدیث - 972

646	حدیث - 973
646	حدیث - 974
646	حدیث - 975
647	حدیث - 976
647	حدیث - 977
647	حدیث - 978
648	حدیث - 979
648	حدیث - 980
648	حدیث - 981
649	حدیث - 982
649	حدیث - 983
649	حدیث - 984
650	حدیث - 985
650	حدیث - 986
651	حدیث - 987
651	حدیث - 988
651	حدیث - 989
652	حدیث - 990
652	حدیث - 991
652	حدیث - 992
653	حدیث - 993
653	حدیث - 994
653	حدیث - 995
654	حدیث - 996

654	حدیث - 997
654	حدیث - 998
655	حدیث - 999
655	حدیث - 1000
655	حدیث - 1001
656	حدیث - 1002
656	حدیث - 1003
656	حدیث - 1004
657	حدیث - 1005
657	حدیث - 1006
657	حدیث - 1007
658	حدیث - 1008
658	حدیث - 1009
658	حدیث - 1010
659	حدیث - 1011
659	حدیث - 1012
659	حدیث - 1013
660	حدیث - 1014
660	حدیث - 1015
660	حدیث - 1016
661	حدیث - 1017
661	حدیث - 1018
661	حدیث - 1019
662	حدیث - 1020

662	حدیث - 1021
662	حدیث - 1022
663	حدیث - 1023
663	حدیث - 1024
663	حدیث - 1025
664	حدیث - 1026
664	حدیث - 1027
664	حدیث - 1028
665	حدیث - 1029
665	حدیث - 1030
665	حدیث - 1031
666	حدیث - 1032
666	حدیث - 1033
666	حدیث - 1034
667	حدیث - 1035
667	حدیث - 1036
667	حدیث - 1037
667	حدیث - 1038
668	حدیث - 1039
668	حدیث - 1040
668	حدیث - 1041
668	حدیث - 1042
669	حدیث - 1043
669	حدیث - 1044

669	حدیث - 1045
669	حدیث - 1046
670	حدیث - 1047
670	حدیث - 1048
670	حدیث - 1049
670	حدیث - 1050
671	حدیث - 1051
671	حدیث - 1052
671	حدیث - 1053
672	حدیث - 1054
672	حدیث - 1055
672	حدیث - 1056
673	حدیث - 1057
673	حدیث - 1058
673	حدیث - 1059
674	حدیث - 1060
674	حدیث - 1061
674	حدیث - 1062
675	حدیث - 1063
675	حدیث - 1064
675	حدیث - 1065
676	حدیث - 1066
676	حدیث - 1067
676	حدیث - 1068

676	حدیث - 1069
677	حدیث - 1070
677	حدیث - 1071
677	حدیث - 1072
677	حدیث - 1073
678	حدیث - 1074
678	حدیث - 1075
678	حدیث - 1076
679	حدیث - 1077
679	حدیث - 1078
679	حدیث - 1079
680	حدیث - 1080
680	حدیث - 1081
681	حدیث - 1082
681	حدیث - 1083
681	حدیث - 1084
682	حدیث - 1085
682	حدیث - 1086
682	حدیث - 1087
683	حدیث - 1088
683	حدیث - 1089
683	حدیث - 1090
684	حدیث - 1091
684	حدیث - 1092

684	حدیث - 1093
685	حدیث - 1094
685	حدیث - 1095
685	حدیث - 1096
685	حدیث - 1097
686	حدیث - 1098
686	حدیث - 1099
686	حدیث - 1100
686	حدیث - 1101
687	حدیث - 1102
687	حدیث - 1103
687	حدیث - 1104
688	حدیث - 1105
689	احادیث اخلاق و توصیه ها
689	حدیث - 1
689	حدیث - 2
689	حدیث - 3
690	حدیث - 4
690	حدیث - 5
691	حدیث - 6
691	حدیث - 7
691	حدیث - 8
692	حدیث - 9
692	حدیث - 10

693	حدیث - 11
693	حدیث - 12
693	حدیث - 13
694	حدیث - 14
694	حدیث - 15
694	حدیث - 16
695	حدیث - 17
695	حدیث - 18
695	حدیث - 19
696	حدیث - 20
696	حدیث - 21
696	حدیث - 22
697	حدیث - 23
697	حدیث - 24
698	حدیث - 25
698	حدیث - 26
698	حدیث - 27
699	حدیث - 28
699	حدیث - 29
699	حدیث - 30
700	حدیث - 31
700	حدیث - 32
700	حدیث - 33
701	حدیث - 34

701	حدیث - 35
702	حدیث - 36
702	حدیث - 37
702	حدیث - 38
703	حدیث - 39
703	حدیث - 40
704	حدیث - 41
704	حدیث - 42
704	حدیث - 43
705	حدیث - 44
705	حدیث - 45
705	حدیث - 46
706	حدیث - 47
706	حدیث - 48
706	حدیث - 49
706	حدیث - 50
707	حدیث - 51
707	حدیث - 52
708	حدیث - 53
708	حدیث - 54
708	حدیث - 55
708	حدیث - 56
709	حدیث - 57
709	حدیث - 58

709	حدیث - 59
710	حدیث - 60
710	حدیث - 61
711	حدیث - 62
711	حدیث - 63
712	حدیث - 64
712	حدیث - 65
713	حدیث - 66
713	حدیث - 67
713	حدیث - 68
714	حدیث - 69
714	حدیث - 70
714	حدیث - 71
715	حدیث - 72
715	حدیث - 73
716	حدیث - 74
716	حدیث - 75
716	حدیث - 76
717	حدیث - 77
717	حدیث - 78
718	حدیث - 79
718	حدیث - 80
718	حدیث - 81
719	حدیث - 82

719	حدیث - 83
719	حدیث - 84
720	حدیث - 85
720	حدیث - 86
720	حدیث - 87
721	حدیث - 88
721	حدیث - 89
721	حدیث - 90
722	حدیث - 91
722	حدیث - 92
722	حدیث - 93
723	حدیث - 94
724	حدیث - 95
724	حدیث - 96
725	حدیث - 97
725	حدیث - 98
726	حدیث - 99
726	حدیث - 100
726	حدیث - 101
727	حدیث - 102
727	حدیث - 103
728	حدیث - 104
728	حدیث - 105
729	حدیث - 106

729	حدیث - 107
729	حدیث - 108
730	حدیث - 109
730	حدیث - 110
731	حدیث - 111
731	حدیث - 112
732	حدیث - 113
732	حدیث - 114
732	حدیث - 115
733	حدیث - 116
733	حدیث - 117
734	حدیث - 118
734	حدیث - 119
735	حدیث - 120
735	حدیث - 121
735	حدیث - 122
736	حدیث - 123
736	حدیث - 124
736	حدیث - 125
737	حدیث - 126
737	حدیث - 127
738	حدیث - 128
738	حدیث - 129
738	حدیث - 130

739	حدیث - 131
739	حدیث - 132
739	حدیث - 133
740	حدیث - 134
740	حدیث - 135
741	حدیث - 136
741	حدیث - 137
741	حدیث - 138
742	حدیث - 139
742	حدیث - 140
742	حدیث - 141
743	حدیث - 142
743	حدیث - 144
744	حدیث - 145
744	حدیث - 146
745	حدیث - 147
745	حدیث - 148
746	حدیث - 149
746	حدیث - 150
747	حدیث - 152
747	حدیث - 153
747	حدیث - 154
748	حدیث - 155
748	حدیث - 156

748	حدیث - 157
749	حدیث - 158
749	حدیث - 159
749	حدیث - 160
750	حدیث - 161
750	حدیث - 162
750	حدیث - 163
751	حدیث - 164
751	حدیث - 165
751	حدیث - 166
752	حدیث - 167
752	حدیث - 168
752	حدیث - 169
753	حدیث - 170
753	حدیث - 171
753	حدیث - 172
754	حدیث - 173
754	حدیث - 174
755	حدیث - 176
755	حدیث - 177
755	حدیث - 178
756	حدیث - 179
756	حدیث - 180
756	حدیث - 181

757	حدیث - 182
757	حدیث - 183
757	حدیث - 184
758	حدیث - 185
758	حدیث - 186
758	حدیث - 187
759	حدیث - 188
759	حدیث - 189
759	حدیث - 190
760	حدیث - 191
760	حدیث - 192
760	حدیث - 193
761	حدیث - 194
761	حدیث - 195
761	حدیث - 196
762	حدیث - 197
762	حدیث - 198
762	حدیث - 199
763	حدیث - 200
763	حدیث - 201
763	حدیث - 202
764	حدیث - 203
764	حدیث - 204
765	حدیث - 205

765	حدیث - 206
765	حدیث - 207
766	حدیث - 208
766	حدیث - 209
766	حدیث - 210
767	حدیث - 211
767	حدیث - 212
767	حدیث - 213
768	حدیث - 214
768	حدیث - 215
768	حدیث - 216
769	حدیث - 217
769	حدیث - 218
770	حدیث - 219
770	حدیث - 220
770	حدیث - 221
771	حدیث - 222
771	حدیث - 223
771	حدیث - 224
772	حدیث - 225
772	حدیث - 226
772	حدیث - 227
773	حدیث - 228
773	حدیث - 229

774	حدیث - 230
774	حدیث - 231
775	حدیث - 232
775	حدیث - 233
775	حدیث - 234
776	حدیث - 235
776	حدیث - 236
777	حدیث - 237
777	حدیث - 238
777	حدیث - 239
778	حدیث - 240
778	حدیث - 241
779	حدیث - 242
779	حدیث - 243
779	حدیث - 244
780	حدیث - 245
780	حدیث - 246
781	حدیث - 247
781	حدیث - 248
782	حدیث - 249
782	حدیث - 250
783	حدیث - 251
783	حدیث - 252
784	حدیث - 253

784	حدیث - 254
785	حدیث - 255
785	حدیث - 256
786	حدیث - 257
786	حدیث - 258
787	حدیث - 259
787	حدیث - 260
788	حدیث - 261
788	حدیث - 262
788	حدیث - 263
789	حدیث - 264
789	حدیث - 265
790	حدیث - 266
790	حدیث - 267
791	حدیث - 268
791	حدیث - 269
792	حدیث - 270
792	حدیث - 271
792	حدیث - 272
793	حدیث - 273
793	حدیث - 274
794	حدیث - 275
794	حدیث - 276
795	حدیث - 277

795	حدیث - 278
796	حدیث - 279
796	حدیث - 280
797	حدیث - 281
797	حدیث - 282
798	حدیث - 283
799	حدیث - 284
799	حدیث - 285
799	حدیث - 286
800	حدیث - 287
800	حدیث - 288
801	حدیث - 289
801	حدیث - 290
802	حدیث - 292
803	حدیث - 293
803	حدیث - 294
804	حدیث - 295
804	حدیث - 296
805	حدیث - 297
805	حدیث - 298
806	حدیث - 299
806	حدیث - 300
807	حدیث - 301
807	حدیث - 302

808	حدیث - 303
808	حدیث - 304
809	حدیث - 305
809	حدیث - 306
810	حدیث - 307
810	حدیث - 308
810	حدیث - 309
811	حدیث - 310
811	حدیث - 311
812	حدیث - 312
812	حدیث - 313
813	حدیث - 314
813	حدیث - 315
814	حدیث - 316
814	حدیث - 317
815	حدیث - 318
815	حدیث - 319
815	حدیث - 320
816	حدیث - 321
816	حدیث - 322
816	حدیث - 323
817	حدیث - 324
817	حدیث - 325
818	حدیث - 326

818	حدیث - 327
818	حدیث - 328
819	حدیث - 329
819	حدیث - 330
820	حدیث - 331
820	حدیث - 332
821	حدیث - 333
821	حدیث - 334
822	حدیث - 335
822	حدیث - 336
822	حدیث - 337
823	حدیث - 338
823	حدیث - 339
824	حدیث - 340
824	حدیث - 341
825	حدیث - 342
825	حدیث - 343
826	حدیث - 344
826	حدیث - 345
826	حدیث - 346
827	حدیث - 347
827	حدیث - 348
828	حدیث - 349
828	حدیث - 350

829	حدیث - 351
829	حدیث - 352
830	حدیث - 353
830	حدیث - 354
831	حدیث - 355
831	حدیث - 356
832	حدیث - 357
832	حدیث - 358
833	حدیث - 359
833	حدیث - 360
833	حدیث - 361
834	حدیث - 362
834	حدیث - 363
834	حدیث - 364
835	حدیث - 365
835	حدیث - 366
835	حدیث - 367
836	حدیث - 368
836	حدیث - 369
837	حدیث - 370
837	حدیث - 371
838	حدیث - 372
838	حدیث - 373
838	حدیث - 374

839	حدیث - 375
839	حدیث - 376
839	حدیث - 377
840	حدیث - 378
840	حدیث - 379
841	حدیث - 380
841	حدیث - 381
842	حدیث - 382
842	حدیث - 383
843	حدیث - 384
843	حدیث - 385
843	حدیث - 386
844	حدیث - 387
844	حدیث - 388
844	حدیث - 389
845	حدیث - 390
845	حدیث - 391
845	حدیث - 392
846	حدیث - 393
846	حدیث - 394
846	حدیث - 395
847	حدیث - 396
847	حدیث - 397
847	حدیث - 398

848	حدیث - 399
848	حدیث - 400
848	حدیث - 401
849	حدیث - 402
849	حدیث - 403
849	حدیث - 404
850	حدیث - 405
850	حدیث - 406
850	حدیث - 407
851	حدیث - 408
851	حدیث - 409
851	حدیث - 410
852	حدیث - 411
852	حدیث - 412
852	حدیث - 413
853	حدیث - 414
853	حدیث - 415
853	حدیث - 416
854	حدیث - 417
854	حدیث - 418
854	حدیث - 419
855	حدیث - 420
855	حدیث - 421
855	حدیث - 422

855	حدیث - 423
856	حدیث - 424
856	حدیث - 425
856	حدیث - 426
856	حدیث - 427
857	حدیث - 428
857	حدیث - 429
857	حدیث - 430
858	حدیث - 431
858	حدیث - 432
858	حدیث - 433
858	حدیث - 434
859	حدیث - 435
859	حدیث - 436
859	حدیث - 437
860	حدیث - 438
860	حدیث - 439
860	حدیث - 440
861	حدیث - 441
861	حدیث - 442
862	حدیث - 443
862	حدیث - 444
863	حدیث - 445
863	حدیث - 446

863	447 - حدیث
864	448 - حدیث
864	449 - حدیث
865	450 - حدیث
865	451 - حدیث
866	452 - حدیث
866	453 - حدیث
867	454 - حدیث
867	455 - حدیث
867	456 - حدیث
868	457 - حدیث
868	458 - حدیث
869	459 - حدیث
869	460 - حدیث
869	461 - حدیث
870	462 - حدیث
870	463 - حدیث
870	464 - حدیث
871	465 - حدیث
872	466 - حدیث
872	467 - حدیث
872	468 - حدیث
873	469 - حدیث
873	470 - حدیث

873	471 - حدیث
874	472 - حدیث
874	473 - حدیث
875	474 - حدیث
875	475 - حدیث
876	476 - حدیث
876	477 - حدیث
877	478 - حدیث
877	479 - حدیث
878	480 - حدیث
878	481 - حدیث
878	482 - حدیث
879	483 - حدیث
879	484 - حدیث
880	485 - حدیث
880	486 - حدیث
881	487 - حدیث
881	488 - حدیث
881	489 - حدیث
882	490 - حدیث
883	491 - حدیث
883	492 - حدیث
884	493 - حدیث
884	494 - حدیث

885	حدیث - 495
885	حدیث - 496
885	حدیث - 497
886	حدیث - 498
886	حدیث - 499
886	حدیث - 500
887	حدیث - 501
887	حدیث - 502
887	حدیث - 503
888	حدیث - 504
888	حدیث - 505
889	حدیث - 506
889	حدیث - 507
890	حدیث - 508
890	حدیث - 509
891	حدیث - 510
891	حدیث - 511
891	حدیث - 512
892	حدیث - 513
892	حدیث - 514
893	حدیث - 515
893	حدیث - 516
893	حدیث - 517
894	حدیث - 518

894	حدیث - 519
895	حدیث - 520
895	حدیث - 521
895	حدیث - 522
896	حدیث - 523
896	حدیث - 525
897	حدیث - 526
897	حدیث - 527
897	حدیث - 528
898	حدیث - 529
898	حدیث - 530
898	حدیث - 531
899	حدیث - 532
899	حدیث - 533
899	حدیث - 534
900	حدیث - 535
900	حدیث - 536
901	حدیث - 537
901	حدیث - 538
901	حدیث - 539
902	حدیث - 540
902	حدیث - 541
902	حدیث - 542
903	حدیث - 543

903	حدیث - 544
903	حدیث - 545
904	حدیث - 546
904	حدیث - 547
905	حدیث - 548
905	حدیث - 549
905	حدیث - 550
906	حدیث - 551
906	حدیث - 552
907	حدیث - 553
907	حدیث - 554
908	حدیث - 555
908	حدیث - 556
909	حدیث - 557
909	حدیث - 558
909	حدیث - 559
910	حدیث - 560
910	حدیث - 561
911	حدیث - 562
911	حدیث - 563
911	حدیث - 564
912	حدیث - 565
912	حدیث - 566
912	حدیث - 567

913	حدیث - 568
913	حدیث - 569
914	حدیث - 570
914	حدیث - 571
914	حدیث - 572
915	حدیث - 573
915	حدیث - 574
916	حدیث - 575
916	حدیث - 576
917	حدیث - 577
917	حدیث - 578
917	حدیث - 579
918	حدیث - 580
918	حدیث - 581
919	حدیث - 582
919	حدیث - 583
919	حدیث - 584
920	حدیث - 585
920	حدیث - 586
920	حدیث - 587
921	حدیث - 588
921	حدیث - 589
922	حدیث - 590
922	حدیث - 591

922	حدیث - 592
923	حدیث - 593
923	حدیث - 594
923	حدیث - 595
924	حدیث - 596
924	حدیث - 597
924	حدیث - 598
925	حدیث - 599
925	حدیث - 600
925	حدیث - 601
926	حدیث - 602
926	حدیث - 603
926	حدیث - 604
927	حدیث - 605
927	حدیث - 606
928	حدیث - 607
928	حدیث - 608
929	حدیث - 609
929	حدیث - 610
929	حدیث - 611
930	حدیث - 612
930	حدیث - 613
931	حدیث - 614
931	حدیث - 615

931	حدیث - 616
932	حدیث - 617
932	حدیث - 618
932	حدیث - 619
933	حدیث - 620
933	حدیث - 621
933	حدیث - 622
934	حدیث - 623
934	حدیث - 624
935	حدیث - 625
935	حدیث - 626
936	حدیث - 627
936	حدیث - 628
937	حدیث - 629
937	حدیث - 630
937	حدیث - 631
938	حدیث - 632
938	حدیث - 633
938	حدیث - 634
939	حدیث - 635
939	حدیث - 636
940	حدیث - 637
940	حدیث - 638
940	حدیث - 639

941	حدیث - 640
941	حدیث - 641
942	حدیث - 642
943	حدیث - 643
943	حدیث - 644
944	حدیث - 645
944	حدیث - 646
944	حدیث - 647
945	حدیث - 648
945	حدیث - 649
945	حدیث - 650
946	حدیث - 651
946	حدیث - 652
947	حدیث - 653
947	حدیث - 654
947	حدیث - 655
948	حدیث - 656
948	حدیث - 657
948	حدیث - 658
949	حدیث - 659
949	حدیث - 660
950	حدیث - 661
950	حدیث - 662
951	حدیث - 663

951	حدیث - 664
951	حدیث - 665
952	حدیث - 666
952	حدیث - 667
953	حدیث - 668
953	حدیث - 669
954	حدیث - 670
954	حدیث - 671
954	حدیث - 672
955	حدیث - 673
955	حدیث - 674
956	حدیث - 675
956	حدیث - 676
957	حدیث - 677
957	حدیث - 678
958	حدیث - 679
958	حدیث - 680
958	حدیث - 681
959	حدیث - 682
959	حدیث - 683
960	حدیث - 684
960	حدیث - 685
961	حدیث - 686
961	حدیث - 687

961	حدیث - 688
962	حدیث - 689
962	حدیث - 690
963	حدیث - 691
963	حدیث - 692
963	حدیث - 693
964	حدیث - 694
964	حدیث - 695
964	حدیث - 696
965	حدیث - 697
965	حدیث - 698
965	حدیث - 699
966	حدیث - 700
966	حدیث - 701
966	حدیث - 702
967	حدیث - 703
967	حدیث - 704
967	حدیث - 705
968	حدیث - 706
968	حدیث - 707
968	حدیث - 708
969	حدیث - 709
969	حدیث - 710
969	حدیث - 711

970	712 - حدیث
970	713 - حدیث
970	714 - حدیث
971	715 - حدیث
971	716 - حدیث
971	717 - حدیث
972	718 - حدیث
972	719 - حدیث
972	720 - حدیث
973	721 - حدیث
973	722 - حدیث
973	723 - حدیث
974	724 - حدیث
974	725 - حدیث
975	726 - حدیث
975	727 - حدیث
975	728 - حدیث
976	729 - حدیث
976	730 - حدیث
977	731 - حدیث
977	732 - حدیث
978	733 - حدیث
978	734 - حدیث
978	735 - حدیث

979	736 - حدیث
979	737 - حدیث
979	738 - حدیث
980	739 - حدیث
980	740 - حدیث
981	741 - حدیث
981	742 - حدیث
982	743 - حدیث
982	744 - حدیث
982	745 - حدیث
983	746 - حدیث
983	747 - حدیث
984	748 - حدیث
984	749 - حدیث
985	750 - حدیث
985	751 - حدیث
985	752 - حدیث
986	753 - حدیث
986	754 - حدیث
986	755 - حدیث
987	756 - حدیث
987	757 - حدیث
987	758 - حدیث
988	759 - حدیث

988	حدیث - 760
989	حدیث - 761
990	حدیث - 762
990	حدیث - 763
991	حدیث - 764
991	حدیث - 765
992	حدیث - 766
992	حدیث - 767
993	حدیث - 768
993	حدیث - 769
994	حدیث - 770
994	حدیث - 771
995	حدیث - 772
995	حدیث - 773
996	حدیث - 774
996	حدیث - 775
996	حدیث - 776
997	حدیث - 777
997	حدیث - 778
997	حدیث - 779
998	حدیث - 780
998	حدیث - 781
998	حدیث - 782
999	حدیث - 783

999.....	784 - حدیث
1000.....	785 - حدیث
1000.....	786 - حدیث
1001.....	787 - حدیث
1001.....	788 - حدیث
1001.....	789 - حدیث
1002.....	790 - حدیث
1002.....	791 - حدیث
1002.....	792 - حدیث
1003.....	793 - حدیث
1003.....	794 - حدیث
1004.....	795 - حدیث
1004.....	796 - حدیث
1004.....	797 - حدیث
1005.....	798 - حدیث
1005.....	799 - حدیث
1005.....	800 - حدیث
1006.....	801 - حدیث
1006.....	802 - حدیث
1006.....	803 - حدیث
1007.....	804 - حدیث
1007.....	805 - حدیث
1008.....	806 - حدیث
1008.....	807 - حدیث

1008.....	حدیث - 808
1009.....	حدیث - 809
1009.....	حدیث - 810
1009.....	حدیث - 811
1010.....	حدیث - 812
1010.....	حدیث - 813
1011.....	حدیث - 814
1011.....	حدیث - 815
1011.....	حدیث - 816
1012.....	حدیث - 817
1012.....	حدیث - 818
1012.....	حدیث - 819
1013.....	حدیث - 820
1013.....	حدیث - 821
1013.....	حدیث - 822
1014.....	حدیث - 823
1014.....	حدیث - 824
1015.....	حدیث - 825
1015.....	حدیث - 826
1016.....	حدیث - 827
1016.....	حدیث - 828
1017.....	حدیث - 829
1017.....	حدیث - 830
1017.....	حدیث - 831

1018.....	حدیث - 832
1018.....	حدیث - 833
1019.....	حدیث - 834
1019.....	حدیث - 835
1020.....	حدیث - 836
1020.....	حدیث - 837
1020.....	حدیث - 838
1021.....	حدیث - 839
1021.....	حدیث - 840
1021.....	حدیث - 841
1022.....	حدیث - 842
1022.....	حدیث - 843
1022.....	حدیث - 844
1023.....	حدیث - 845
1023.....	حدیث - 846
1023.....	حدیث - 847
1024.....	حدیث - 848
1024.....	حدیث - 849
1024.....	حدیث - 850
1025.....	حدیث - 851
1025.....	حدیث - 852
1025.....	حدیث - 853
1026.....	حدیث - 854
1026.....	حدیث - 855

1027.....	حدیث - 856
1027.....	حدیث - 857
1027.....	حدیث - 858
1028.....	حدیث - 859
1028.....	حدیث - 860
1028.....	حدیث - 861
1029.....	حدیث - 862
1029.....	حدیث - 863
1030.....	حدیث - 864
1030.....	حدیث - 865
1030.....	حدیث - 866
1031.....	حدیث - 867
1031.....	حدیث - 868
1031.....	حدیث - 869
1032.....	حدیث - 870
1032.....	حدیث - 871
1033.....	حدیث - 872
1033.....	حدیث - 873
1033.....	حدیث - 874
1034.....	حدیث - 875
1034.....	حدیث - 876
1035.....	حدیث - 877
1035.....	حدیث - 878
1036.....	حدیث - 879

1036.....	حدیث - 880
1037.....	حدیث - 881
1037.....	حدیث - 882
1038.....	حدیث - 883
1038.....	حدیث - 884
1039.....	حدیث - 885
1039.....	حدیث - 886
1039.....	حدیث - 887
1040.....	حدیث - 888
1040.....	حدیث - 889
1041.....	حدیث - 890
1041.....	حدیث - 891
1042.....	حدیث - 892
1042.....	حدیث - 893
1042.....	حدیث - 894
1043.....	حدیث - 895
1043.....	حدیث - 896
1044.....	حدیث - 897
1044.....	حدیث - 898
1044.....	حدیث - 899
1045.....	حدیث - 900
1045.....	حدیث - 901
1046.....	حدیث - 902
1046.....	حدیث - 903

1046.....	حدیث - 904
1047.....	حدیث - 905
1047.....	حدیث - 906
1047.....	حدیث - 907
1048.....	حدیث - 908
1048.....	حدیث - 909
1048.....	حدیث - 910
1049.....	حدیث - 911
1049.....	حدیث - 912
1049.....	حدیث - 913
1050.....	حدیث - 914
1050.....	حدیث - 915
1050.....	حدیث - 916
1051.....	حدیث - 917
1051.....	حدیث - 918
1051.....	حدیث - 919
1052.....	حدیث - 920
1052.....	حدیث - 921
1052.....	حدیث - 922
1053.....	حدیث - 923
1053.....	حدیث - 924
1053.....	حدیث - 925
1054.....	حدیث - 926
1054.....	حدیث - 927

1054.....	حدیث - 928
1055.....	حدیث - 929
1055.....	حدیث - 930
1055.....	حدیث - 931
1056.....	حدیث - 932
1056.....	حدیث - 933
1056.....	حدیث - 934
1057.....	حدیث - 935
1057.....	حدیث - 936
1057.....	حدیث - 937
1058.....	حدیث - 938
1058.....	حدیث - 939
1058.....	حدیث - 940
1059.....	حدیث - 941
1059.....	حدیث - 942
1059.....	حدیث - 943
1060.....	حدیث - 944
1060.....	حدیث - 945
1060.....	حدیث - 946
1061.....	حدیث - 947
1061.....	حدیث - 948
1061.....	حدیث - 949
1062.....	حدیث - 950
1062.....	حدیث - 951

1062.....	حدیث - 952
1063.....	حدیث - 953
1063.....	حدیث - 954
1063.....	حدیث - 955
1064.....	حدیث - 956
1064.....	حدیث - 957
1064.....	حدیث - 958
1065.....	حدیث - 959
1065.....	حدیث - 960
1065.....	حدیث - 961
1066.....	حدیث - 962
1066.....	حدیث - 963
1066.....	حدیث - 964
1067.....	حدیث - 965
1067.....	حدیث - 966
1067.....	حدیث - 967
1068.....	حدیث - 968
1068.....	حدیث - 969
1068.....	حدیث - 970
1069.....	حدیث - 971
1069.....	حدیث - 972
1069.....	حدیث - 973
1070.....	حدیث - 974
1070.....	حدیث - 975

1070.....	حدیث - 976
1071.....	حدیث - 977
1071.....	حدیث - 978
1072.....	حدیث - 979
1072.....	حدیث - 980
1073.....	حدیث - 981
1073.....	حدیث - 982
1073.....	حدیث - 983
1074.....	حدیث - 984
1074.....	حدیث - 985
1074.....	حدیث - 986
1075.....	حدیث - 987
1075.....	حدیث - 988
1076.....	حدیث - 989
1076.....	حدیث - 990
1077.....	حدیث - 991
1077.....	حدیث - 992
1078.....	حدیث - 993
1078.....	حدیث - 994
1078.....	حدیث - 995
1079.....	حدیث - 996
1079.....	حدیث - 997
1079.....	حدیث - 998
1080.....	حدیث - 999

1080.....	حدیث - 1000
1080.....	حدیث - 1001
1081.....	حدیث - 1002
1081.....	حدیث - 1003
1081.....	حدیث - 1004
1082.....	حدیث - 1005
1082.....	حدیث - 1006
1082.....	حدیث - 1007
1082.....	حدیث - 1008
1083.....	حدیث - 1009
1083.....	حدیث - 1010
1083.....	حدیث - 1011
1084.....	حدیث - 1012
1084.....	حدیث - 1013
1084.....	حدیث - 1014
1085.....	حدیث - 1015
1085.....	حدیث - 1016
1086.....	حدیث - 1017
1086.....	حدیث - 1018
1087.....	حدیث - 1019
1087.....	حدیث - 1020
1087.....	حدیث - 1021
1088.....	حدیث - 1022
1088.....	حدیث - 1023

1089.....	حدیث - 1024
1089.....	حدیث - 1025
1089.....	حدیث - 1026
1090.....	حدیث - 1027
1090.....	حدیث - 1028
1091.....	حدیث - 1029
1091.....	حدیث - 1030
1091.....	حدیث - 1031
1092.....	حدیث - 1032
1092.....	حدیث - 1033
1092.....	حدیث - 1034
1093.....	حدیث - 1035
1093.....	حدیث - 1036
1094.....	حدیث - 1037
1094.....	حدیث - 1038
1094.....	حدیث - 1039
1095.....	حدیث - 1040
1095.....	حدیث - 1041
1096.....	حدیث - 1042
1096.....	حدیث - 1043
1097.....	حدیث - 1044
1097.....	حدیث - 1045
1097.....	حدیث - 1046
1098.....	حدیث - 1047

1098.....	حدیث - 1048
1098.....	حدیث - 1049
1099.....	حدیث - 1050
1099.....	حدیث - 1051
1099.....	حدیث - 1052
1100.....	حدیث - 1053
1100.....	حدیث - 1054
1101.....	حدیث - 1055
1101.....	حدیث - 1056
1101.....	حدیث - 1057
1102.....	حدیث - 1058
1102.....	حدیث - 1059
1103.....	حدیث - 1060
1103.....	حدیث - 1061
1103.....	حدیث - 1062
1104.....	حدیث - 1063
1104.....	حدیث - 1064
1104.....	حدیث - 1065
1105.....	حدیث - 1066
1105.....	حدیث - 1067
1105.....	حدیث - 1068
1106.....	حدیث - 1069
1106.....	حدیث - 1070
1106.....	حدیث - 1071

1107.....	حدیث - 1072
1107.....	حدیث - 1073
1107.....	حدیث - 1074
1108.....	حدیث - 1075
1108.....	حدیث - 1076
1108.....	حدیث - 1077
1109.....	حدیث - 1078
1109.....	حدیث - 1079
1109.....	حدیث - 1080
1110.....	حدیث - 1081
1110.....	حدیث - 1082
1110.....	حدیث - 1083
1111.....	حدیث - 1084
1111.....	حدیث - 1085
1111.....	حدیث - 1086
1112.....	حدیث - 1087
1112.....	حدیث - 1088
1112.....	حدیث - 1089
1112.....	حدیث - 1090
1113.....	حدیث - 1091
1113.....	حدیث - 1092
1113.....	حدیث - 1093
1114.....	حدیث - 1094
1114.....	حدیث - 1095

1114.....	حدیث - 1096
1115.....	حدیث - 1097
1115.....	حدیث - 1098
1115.....	حدیث - 1099
1116.....	حدیث - 1100
1116.....	حدیث - 1101
1116.....	حدیث - 1102
1117.....	حدیث - 1103
1117.....	حدیث - 1104
1117.....	حدیث - 1105
1118.....	حدیث - 1106
1118.....	حدیث - 1107
1118.....	حدیث - 1108
1119.....	حدیث - 1109
1119.....	حدیث - 1110
1119.....	حدیث - 1111
1120.....	حدیث - 1112
1120.....	حدیث - 1113
1120.....	حدیث - 1114
1121.....	حدیث - 1115
1121.....	حدیث - 1116
1121.....	حدیث - 1117
1122.....	حدیث - 1118
1122.....	حدیث - 1119

1122.....	حدیث - 1120
1123.....	حدیث - 1121
1123.....	حدیث - 1122
1124.....	حدیث - 1123
1124.....	حدیث - 1124
1124.....	حدیث - 1125
1125.....	حدیث - 1126
1125.....	حدیث - 1127
1126.....	حدیث - 1128
1126.....	حدیث - 1129
1126.....	حدیث - 1130
1127.....	حدیث - 1131
1127.....	حدیث - 1132
1127.....	حدیث - 1133
1128.....	حدیث - 1134
1128.....	حدیث - 1135
1128.....	حدیث - 1136
1129.....	حدیث - 1137
1129.....	حدیث - 1138
1130.....	حدیث - 1139
1130.....	حدیث - 1140
1131.....	حدیث - 1141
1131.....	حدیث - 1142
1131.....	حدیث - 1143

1132.....	1144 - حدیث
1132.....	1145 - حدیث
1132.....	1146 - حدیث
1133.....	1147 - حدیث
1133.....	1148 - حدیث
1133.....	1149 - حدیث
1134.....	1150 - حدیث
1134.....	1151 - حدیث
1134.....	1152 - حدیث
1135.....	1153 - حدیث
1135.....	1154 - حدیث
1135.....	1155 - حدیث
1136.....	1156 - حدیث
1136.....	1157 - حدیث
1136.....	1158 - حدیث
1137.....	1159 - حدیث
1137.....	1160 - حدیث
1137.....	1161 - حدیث
1138.....	1162 - حدیث
1138.....	1163 - حدیث
1139.....	1164 - حدیث
1139.....	1165 - حدیث
1139.....	1166 - حدیث
1140.....	1167 - حدیث

1140.....	حدیث - 1168
1140.....	حدیث - 1169
1141.....	حدیث - 1170
1141.....	حدیث - 1171
1141.....	حدیث - 1172
1142.....	حدیث - 1173
1142.....	حدیث - 1174
1142.....	حدیث - 1175
1143.....	حدیث - 1176
1143.....	حدیث - 1177
1143.....	حدیث - 1178
1144.....	حدیث - 1179
1144.....	حدیث - 1180
1144.....	حدیث - 1181
1145.....	حدیث - 1182
1145.....	حدیث - 1183
1145.....	حدیث - 1184
1146.....	حدیث - 1185
1146.....	حدیث - 1186
1146.....	حدیث - 1187
1147.....	حدیث - 1188
1147.....	حدیث - 1189
1147.....	حدیث - 1190
1148.....	حدیث - 1191

1148.....	حدیث - 1192
1148.....	حدیث - 1193
1149.....	حدیث - 1194
1149.....	حدیث - 1195
1149.....	حدیث - 1196
1150.....	حدیث - 1197
1150.....	حدیث - 1198
1150.....	حدیث - 1199
1151.....	حدیث - 1200
1151.....	حدیث - 1201
1151.....	حدیث - 1202
1152.....	حدیث - 1203
1152.....	حدیث - 1204
1153.....	حدیث - 1205
1153.....	حدیث - 1206
1153.....	حدیث - 1207
1154.....	حدیث - 1208
1154.....	حدیث - 1209
1154.....	حدیث - 1210
1155.....	حدیث - 1211
1155.....	حدیث - 1212
1155.....	حدیث - 1213
1156.....	حدیث - 1214
1156.....	حدیث - 1215

1156.....	حدیث - 1216
1157.....	حدیث - 1217
1157.....	حدیث - 1218
1157.....	حدیث - 1219
1158.....	حدیث - 1220
1158.....	حدیث - 1221
1158.....	حدیث - 1222
1159.....	حدیث - 1223
1159.....	حدیث - 1224
1160.....	حدیث - 1225
1160.....	حدیث - 1226
1160.....	حدیث - 1227
1161.....	حدیث - 1228
1161.....	حدیث - 1229
1161.....	حدیث - 1230
1162.....	حدیث - 1231
1162.....	حدیث - 1232
1162.....	حدیث - 1233
1163.....	حدیث - 1234
1163.....	حدیث - 1235
1163.....	حدیث - 1236
1164.....	حدیث - 1237
1164.....	حدیث - 1238
1164.....	حدیث - 1239

1165.....	حدیث - 1240
1165.....	حدیث - 1241
1165.....	حدیث - 1242
1166.....	حدیث - 1243
1166.....	حدیث - 1244
1166.....	حدیث - 1245
1167.....	حدیث - 1246
1167.....	حدیث - 1247
1167.....	حدیث - 1248
1168.....	حدیث - 1249
1168.....	حدیث - 1250
1168.....	حدیث - 1251
1169.....	حدیث - 1252
1169.....	حدیث - 1253
1170.....	حدیث - 1254
1170.....	حدیث - 1255
1170.....	حدیث - 1256
1171.....	حدیث - 1257
1171.....	حدیث - 1258
1172.....	حدیث - 1259
1172.....	حدیث - 1260
1172.....	حدیث - 1261
1173.....	حدیث - 1262
1173.....	حدیث - 1263

1174.....	حدیث - 1264
1174.....	حدیث - 1265
1174.....	حدیث - 1266
1175.....	حدیث - 1267
1175.....	حدیث - 1268
1175.....	حدیث - 1269
1176.....	حدیث - 1270
1176.....	حدیث - 1271
1176.....	حدیث - 1272
1177.....	حدیث - 1273
1177.....	حدیث - 1274
1177.....	حدیث - 1275
1178.....	حدیث - 1276
1178.....	حدیث - 1277
1178.....	حدیث - 1278
1179.....	حدیث - 1279
1179.....	حدیث - 1280
1179.....	حدیث - 1281
1180.....	حدیث - 1282
1180.....	حدیث - 1283
1180.....	حدیث - 1284
1181.....	حدیث - 1285
1181.....	حدیث - 1286
1182.....	حدیث - 1287

1182.....	حدیث - 1288
1182.....	حدیث - 1289
1183.....	حدیث - 1290
1183.....	حدیث - 1291
1183.....	حدیث - 1292
1184.....	حدیث - 1293
1184.....	حدیث - 1294
1185.....	حدیث - 1295
1185.....	حدیث - 1296
1186.....	حدیث - 1297
1186.....	حدیث - 1298
1186.....	حدیث - 1299
1187.....	حدیث - 1300
1187.....	حدیث - 1301
1188.....	حدیث - 1302
1188.....	حدیث - 1303
1189.....	حدیث - 1304
1189.....	حدیث - 1305
1189.....	حدیث - 1306
1190.....	حدیث - 1307
1190.....	حدیث - 1308
1191.....	حدیث - 1309
1191.....	حدیث - 1310
1191.....	حدیث - 1311

1192.....	حدیث - 1312
1192.....	حدیث - 1313
1193.....	حدیث - 1314
1193.....	حدیث - 1315
1193.....	حدیث - 1316
1194.....	حدیث - 1317
1194.....	حدیث - 1318
1194.....	حدیث - 1319
1195.....	حدیث - 1320
1195.....	حدیث - 1321
1195.....	حدیث - 1322
1196.....	حدیث - 1323
1196.....	حدیث - 1324
1196.....	حدیث - 1325
1197.....	حدیث - 1326
1197.....	حدیث - 1327
1197.....	حدیث - 1328
1198.....	حدیث - 1329
1198.....	حدیث - 1330
1198.....	حدیث - 1331
1199.....	حدیث - 1332
1199.....	حدیث - 1333
1199.....	حدیث - 1334
1200.....	حدیث - 1335

1200.....	حدیث - 1336
1200.....	حدیث - 1337
1201.....	حدیث - 1338
1201.....	حدیث - 1339
1201.....	حدیث - 1340
1202.....	حدیث - 1341
1202.....	حدیث - 1342
1202.....	حدیث - 1343
1203.....	حدیث - 1344
1203.....	حدیث - 1345
1203.....	حدیث - 1346
1204.....	حدیث - 1347
1204.....	حدیث - 1348
1204.....	حدیث - 1349
1205.....	حدیث - 1350
1205.....	حدیث - 1351
1205.....	حدیث - 1352
1206.....	حدیث - 1353
1206.....	حدیث - 1354
1206.....	حدیث - 1355
1207.....	حدیث - 1356
1207.....	حدیث - 1357
1208.....	حدیث - 1358
1208.....	حدیث - 1359

1209.....	حدیث - 1360
1209.....	حدیث - 1361
1210.....	حدیث - 1362
1210.....	حدیث - 1363
1210.....	حدیث - 1364
1211.....	حدیث - 1365
1211.....	حدیث - 1366
1211.....	حدیث - 1367
1212.....	حدیث - 1368
1212.....	حدیث - 1369
1212.....	حدیث - 1370
1213.....	حدیث - 1371
1213.....	حدیث - 1372
1213.....	حدیث - 1373
1214.....	حدیث - 1374
1214.....	حدیث - 1375
1214.....	حدیث - 1376
1215.....	حدیث - 1377
1215.....	حدیث - 1378
1215.....	حدیث - 1379
1216.....	حدیث - 1380
1216.....	حدیث - 1381
1216.....	حدیث - 1382
1217.....	حدیث - 1383

1217.....	حدیث - 1384
1217.....	حدیث - 1385
1218.....	حدیث - 1386
1218.....	حدیث - 1387
1218.....	حدیث - 1388
1219.....	حدیث - 1389
1219.....	حدیث - 1390
1220.....	حدیث - 1391
1220.....	حدیث - 1392
1220.....	حدیث - 1393
1221.....	حدیث - 1394
1221.....	حدیث - 1395
1221.....	حدیث - 1396
1222.....	حدیث - 1397
1222.....	حدیث - 1398
1222.....	حدیث - 1399
1223.....	حدیث - 1400
1223.....	حدیث - 1401
1223.....	حدیث - 1402
1224.....	حدیث - 1403
1224.....	حدیث - 1404
1224.....	حدیث - 1405
1225.....	حدیث - 1406
1225.....	حدیث - 1407

1226.....	1408 - حديث
1226.....	1409 - حديث
1226.....	1410 - حديث
1227.....	1411 - حديث
1227.....	1412 - حديث
1227.....	1413 - حديث
1228.....	1414 - حديث
1228.....	1415 - حديث
1228.....	1416 - حديث
1229.....	1417 - حديث
1229.....	1418 - حديث
1229.....	1419 - حديث
1230.....	1420 - حديث
1230.....	1421 - حديث
1230.....	1422 - حديث
1231.....	1423 - حديث
1231.....	1424 - حديث
1231.....	1425 - حديث
1232.....	1426 - حديث
1232.....	1427 - حديث
1232.....	1428 - حديث
1233.....	1429 - حديث
1233.....	1430 - حديث
1233.....	1431 - حديث

1234.....	1432 - حديث
1234.....	1433 - حديث
1234.....	1434 - حديث
1235.....	1435 - حديث
1235.....	1436 - حديث
1235.....	1437 - حديث
1236.....	1438 - حديث
1236.....	1439 - حديث
1236.....	1440 - حديث
1237.....	1441 - حديث
1237.....	1442 - حديث
1237.....	1443 - حديث
1238.....	1444 - حديث
1238.....	1445 - حديث
1238.....	1446 - حديث
1239.....	1447 - حديث
1239.....	1448 - حديث
1239.....	1449 - حديث
1240.....	1450 - حديث
1240.....	1451 - حديث
1240.....	1452 - حديث
1241.....	1453 - حديث
1241.....	1454 - حديث
1241.....	1455 - حديث

1242.....	حدیث - 1456
1242.....	حدیث - 1457
1242.....	حدیث - 1458
1243.....	حدیث - 1459
1243.....	حدیث - 1460
1243.....	حدیث - 1461
1244.....	حدیث - 1462
1244.....	حدیث - 1463
1244.....	حدیث - 1464
1245.....	حدیث - 1465
1245.....	حدیث - 1466
1246.....	حدیث - 1467
1246.....	حدیث - 1468
1246.....	حدیث - 1469
1247.....	حدیث - 1470
1247.....	حدیث - 1471
1247.....	حدیث - 1472
1248.....	حدیث - 1473
1248.....	حدیث - 1474
1249.....	حدیث - 1475
1249.....	حدیث - 1476
1249.....	حدیث - 1477
1250.....	حدیث - 1478
1250.....	حدیث - 1479

1251.....	حدیث - 1480
1251.....	حدیث - 1481
1252.....	حدیث - 1482
1252.....	حدیث - 1483
1252.....	حدیث - 1484
1253.....	حدیث - 1485
1253.....	حدیث - 1486
1254.....	حدیث - 1487
1254.....	حدیث - 1488
1254.....	حدیث - 1489
1255.....	حدیث - 1490
1255.....	حدیث - 1491
1256.....	حدیث - 1492
1256.....	حدیث - 1493
1256.....	حدیث - 1494
1257.....	حدیث - 1495
1257.....	حدیث - 1496
1257.....	حدیث - 1497
1258.....	حدیث - 1498
1258.....	حدیث - 1499
1258.....	حدیث - 1500
1259.....	حدیث - 1501
1259.....	حدیث - 1502
1259.....	حدیث - 1503

1260.....	حدیث - 1504
1260.....	حدیث - 1505
1260.....	حدیث - 1506
1261.....	حدیث - 1507
1261.....	حدیث - 1508
1261.....	حدیث - 1509
1262.....	حدیث - 1510
1262.....	حدیث - 1511
1262.....	حدیث - 1512
1263.....	حدیث - 1513
1263.....	حدیث - 1514
1263.....	حدیث - 1515
1264.....	حدیث - 1516
1264.....	حدیث - 1517
1264.....	حدیث - 1518
1265.....	حدیث - 1519
1265.....	حدیث - 1520
1265.....	حدیث - 1521
1266.....	حدیث - 1522
1266.....	حدیث - 1523
1266.....	حدیث - 1524
1267.....	حدیث - 1525
1267.....	حدیث - 1526
1268.....	حدیث - 1527

1268.....	حدیث - 1528
1268.....	حدیث - 1529
1269.....	حدیث - 1530
1269.....	حدیث - 1532
1270.....	حدیث - 1533
1270.....	حدیث - 1534
1270.....	حدیث - 1535
1271.....	حدیث - 1536
1271.....	حدیث - 1537
1272.....	حدیث - 1538
1272.....	حدیث - 1539
1272.....	حدیث - 1540
1273.....	حدیث - 1541
1273.....	حدیث - 1542
1273.....	حدیث - 1543
1274.....	حدیث - 1544
1274.....	حدیث - 1545
1274.....	حدیث - 1546
1275.....	حدیث - 1547
1275.....	حدیث - 1548
1275.....	حدیث - 1549
1276.....	حدیث - 1550
1276.....	حدیث - 1551
1276.....	حدیث - 1552

1277.....	حدیث - 1553
1277.....	حدیث - 1554
1277.....	حدیث - 1555
1278.....	حدیث - 1556
1278.....	حدیث - 1557
1278.....	حدیث - 1558
1279.....	حدیث - 1559
1279.....	حدیث - 1560
1279.....	حدیث - 1561
1280.....	حدیث - 1562
1280.....	حدیث - 1563
1280.....	حدیث - 1564
1281.....	حدیث - 1565
1281.....	حدیث - 1566
1282.....	حدیث - 1567
1282.....	حدیث - 1568
1282.....	حدیث - 1569
1283.....	حدیث - 1570
1283.....	حدیث - 1571
1283.....	حدیث - 1572
1284.....	حدیث - 1573
1284.....	حدیث - 1574
1284.....	حدیث - 1575
1285.....	حدیث - 1576

1285.....	حدیث - 1577
1285.....	حدیث - 1578
1286.....	حدیث - 1579
1286.....	حدیث - 1580
1286.....	حدیث - 1581
1287.....	حدیث - 1582
1287.....	حدیث - 1583
1288.....	حدیث - 1584
1288.....	حدیث - 1585
1288.....	حدیث - 1586
1289.....	حدیث - 1587
1289.....	حدیث - 1588
1289.....	حدیث - 1589
1290.....	حدیث - 1590
1290.....	حدیث - 1591
1290.....	حدیث - 1592
1291.....	حدیث - 1593
1291.....	حدیث - 1594
1291.....	حدیث - 1595
1292.....	حدیث - 1596
1292.....	حدیث - 1597
1293.....	حدیث - 1599
1293.....	حدیث - 1600
1293.....	حدیث - 1601

1294.....	حدیث - 1602
1294.....	حدیث - 1603
1294.....	حدیث - 1604
1295.....	حدیث - 1605
1295.....	حدیث - 1606
1295.....	حدیث - 1607
1296.....	حدیث - 1608
1296.....	حدیث - 1609
1296.....	حدیث - 1610
1297.....	حدیث - 1611
1297.....	حدیث - 1612
1297.....	حدیث - 1613
1298.....	حدیث - 1614
1298.....	حدیث - 1615
1298.....	حدیث - 1616
1299.....	حدیث - 1617
1299.....	حدیث - 1618
1299.....	حدیث - 1619
1300.....	حدیث - 1620
1300.....	حدیث - 1621
1301.....	حدیث - 1622
1301.....	حدیث - 1623
1301.....	حدیث - 1624
1302.....	حدیث - 1625

1302.....	حدیث - 1626
1302.....	حدیث - 1627
1303.....	حدیث - 1628
1303.....	حدیث - 1629
1304.....	حدیث - 1630
1304.....	حدیث - 1631
1304.....	حدیث - 1632
1305.....	حدیث - 1633
1305.....	حدیث - 1634
1306.....	حدیث - 1635
1306.....	حدیث - 1636
1306.....	حدیث - 1637
1307.....	حدیث - 1638
1307.....	حدیث - 1639
1307.....	حدیث - 1640
1308.....	حدیث - 1641
1308.....	حدیث - 1642
1309.....	حدیث - 1643
1309.....	حدیث - 1644
1310.....	حدیث - 1645
1310.....	حدیث - 1646
1310.....	حدیث - 1647
1311.....	حدیث - 1648
1311.....	حدیث - 1649

1312.....	حدیث - 1650
1312.....	حدیث - 1651
1312.....	حدیث - 1652
1313.....	حدیث - 1653
1313.....	حدیث - 1654
1314.....	حدیث - 1655
1314.....	حدیث - 1656
1314.....	حدیث - 1657
1315.....	حدیث - 1658
1315.....	حدیث - 1659
1315.....	حدیث - 1660
1316.....	حدیث - 1661
1316.....	حدیث - 1662
1316.....	حدیث - 1663
1317.....	حدیث - 1664
1317.....	حدیث - 1665
1317.....	حدیث - 1666
1318.....	حدیث - 1667
1318.....	حدیث - 1668
1319.....	حدیث - 1669
1319.....	حدیث - 1670
1319.....	حدیث - 1671
1320.....	حدیث - 1672
1320.....	حدیث - 1673

1320.....	حدیث - 1674
1321.....	حدیث - 1675
1321.....	حدیث - 1676
1322.....	حدیث - 1677
1322.....	حدیث - 1678
1322.....	حدیث - 1679
1323.....	حدیث - 1680
1323.....	حدیث - 1681
1323.....	حدیث - 1682
1324.....	حدیث - 1683
1324.....	حدیث - 1684
1324.....	حدیث - 1685
1325.....	حدیث - 1686
1325.....	حدیث - 1687
1325.....	حدیث - 1688
1326.....	حدیث - 1689
1326.....	حدیث - 1690
1326.....	حدیث - 1691
1327.....	حدیث - 1692
1327.....	حدیث - 1693
1327.....	حدیث - 1694
1328.....	حدیث - 1695
1328.....	حدیث - 1696
1328.....	حدیث - 1697

1329.....	حدیث - 1698
1329.....	حدیث - 1699
1330.....	حدیث - 1700
1330.....	حدیث - 1701
1330.....	حدیث - 1702
1331.....	حدیث - 1703
1331.....	حدیث - 1704
1331.....	حدیث - 1705
1332.....	حدیث - 1706
1332.....	حدیث - 1707
1333.....	حدیث - 1708
1333.....	حدیث - 1709
1333.....	حدیث - 1710
1334.....	حدیث - 1711
1334.....	حدیث - 1712
1334.....	حدیث - 1713
1335.....	حدیث - 1714
1335.....	حدیث - 1715
1335.....	حدیث - 1716
1336.....	حدیث - 1717
1336.....	حدیث - 1718
1336.....	حدیث - 1719
1337.....	حدیث - 1720
1337.....	حدیث - 1721

1337.....	حدیث - 1722
1338.....	حدیث - 1723
1338.....	حدیث - 1724
1338.....	حدیث - 1725
1339.....	حدیث - 1726
1339.....	حدیث - 1727
1340.....	حدیث - 1728
1340.....	حدیث - 1729
1340.....	حدیث - 1730
1341.....	حدیث - 1731
1341.....	حدیث - 1732
1341.....	حدیث - 1733
1342.....	حدیث - 1734
1342.....	حدیث - 1735
1342.....	حدیث - 1736
1343.....	حدیث - 1737
1343.....	حدیث - 1738
1344.....	حدیث - 1739
1344.....	حدیث - 1740
1345.....	حدیث - 1741
1345.....	حدیث - 1742
1346.....	حدیث - 1743
1346.....	حدیث - 1744
1346.....	حدیث - 1745

1347.....	حدیث - 1746
1347.....	حدیث - 1747
1347.....	حدیث - 1748
1348.....	حدیث - 1749
1348.....	حدیث - 1750
1348.....	حدیث - 1751
1349.....	حدیث - 1752
1349.....	حدیث - 1753
1349.....	حدیث - 1754
1350.....	حدیث - 1755
1350.....	حدیث - 1756
1351.....	حدیث - 1757
1351.....	حدیث - 1758
1351.....	حدیث - 1759
1352.....	حدیث - 1760
1352.....	حدیث - 1761
1353.....	حدیث - 1762
1353.....	حدیث - 1763
1353.....	حدیث - 1764
1354.....	حدیث - 1765
1354.....	حدیث - 1766
1354.....	حدیث - 1767
1355.....	حدیث - 1768
1355.....	حدیث - 1769

1355.....	حدیث - 1770
1356.....	حدیث - 1771
1356.....	حدیث - 1772
1356.....	حدیث - 1773
1357.....	حدیث - 1774
1357.....	حدیث - 1775
1357.....	حدیث - 1776
1358.....	حدیث - 1777
1358.....	حدیث - 1778
1358.....	حدیث - 1779
1359.....	حدیث - 1780
1359.....	حدیث - 1781
1359.....	حدیث - 1782
1360.....	حدیث - 1783
1360.....	حدیث - 1784
1361.....	حدیث - 1785
1361.....	حدیث - 1786
1361.....	حدیث - 1787
1362.....	حدیث - 1788
1362.....	حدیث - 1789
1362.....	حدیث - 1790
1363.....	حدیث - 1791
1363.....	حدیث - 1792
1363.....	حدیث - 1793

1364.....	حدیث - 1794
1364.....	حدیث - 1795
1365.....	حدیث - 1796
1365.....	حدیث - 1797
1366.....	حدیث - 1798
1366.....	حدیث - 1799
1366.....	حدیث - 1800
1367.....	حدیث - 1801
1367.....	حدیث - 1802
1368.....	حدیث - 1803
1368.....	حدیث - 1804
1368.....	حدیث - 1805
1369.....	حدیث - 1806
1369.....	حدیث - 1807
1369.....	حدیث - 1808
1370.....	حدیث - 1809
1370.....	حدیث - 1810
1371.....	حدیث - 1811
1371.....	حدیث - 1812
1371.....	حدیث - 1813
1372.....	حدیث - 1814
1372.....	حدیث - 1815
1372.....	حدیث - 1816
1373.....	حدیث - 1817

1373.....	حدیث - 1818
1374.....	حدیث - 1819
1374.....	حدیث - 1820
1374.....	حدیث - 1821
1375.....	حدیث - 1822
1375.....	حدیث - 1823
1375.....	حدیث - 1824
1376.....	حدیث - 1825
1376.....	حدیث - 1826
1376.....	حدیث - 1827
1377.....	حدیث - 1828
1377.....	حدیث - 1829
1377.....	حدیث - 1830
1378.....	حدیث - 1831
1378.....	حدیث - 1832
1378.....	حدیث - 1833
1379.....	حدیث - 1834
1379.....	حدیث - 1835
1379.....	حدیث - 1836
1379.....	حدیث - 1837
1380.....	حدیث - 1838
1380.....	حدیث - 1839
1381.....	حدیث - 1840
1381.....	حدیث - 1841

1381.....	حدیث - 1842
1382.....	حدیث - 1843
1382.....	حدیث - 1844
1382.....	حدیث - 1845
1383.....	حدیث - 1846
1383.....	حدیث - 1847
1383.....	حدیث - 1848
1384.....	حدیث - 1849
1384.....	حدیث - 1850
1384.....	حدیث - 1851
1385.....	حدیث - 1852
1385.....	حدیث - 1853
1385.....	حدیث - 1854
1386.....	حدیث - 1855
1386.....	حدیث - 1856
1386.....	حدیث - 1857
1387.....	حدیث - 1858
1387.....	حدیث - 1859
1387.....	حدیث - 1860
1388.....	حدیث - 1862
1388.....	حدیث - 1863
1389.....	حدیث - 1864
1389.....	حدیث - 1865
1389.....	حدیث - 1866

1390.....	حدیث - 1867
1390.....	حدیث - 1868
1390.....	حدیث - 1869
1391.....	حدیث - 1870
1391.....	حدیث - 1871
1392.....	حدیث - 1872
1392.....	حدیث - 1873
1393.....	حدیث - 1874
1393.....	حدیث - 1875
1393.....	حدیث - 1876
1394.....	حدیث - 1877
1394.....	حدیث - 1878
1394.....	حدیث - 1879
1395.....	حدیث - 1880
1395.....	حدیث - 1881
1395.....	حدیث - 1882
1396.....	حدیث - 1883
1396.....	حدیث - 1884
1396.....	حدیث - 1885
1397.....	حدیث - 1886
1397.....	حدیث - 1887
1397.....	حدیث - 1888
1398.....	حدیث - 1889
1398.....	حدیث - 1890

1399.....	حدیث - 1891
1399.....	حدیث - 1892
1399.....	حدیث - 1893
1400.....	حدیث - 1894
1400.....	حدیث - 1895
1400.....	حدیث - 1896
1401.....	حدیث - 1897
1401.....	حدیث - 1898
1402.....	حدیث - 1899
1402.....	حدیث - 1900
1403.....	حدیث - 1901
1403.....	حدیث - 1902
1403.....	حدیث - 1903
1404.....	حدیث - 1904
1404.....	حدیث - 1905
1405.....	حدیث - 1906
1405.....	حدیث - 1907
1405.....	حدیث - 1908
1406.....	حدیث - 1909
1406.....	حدیث - 1910
1407.....	حدیث - 1911
1407.....	حدیث - 1912
1408.....	حدیث - 1913
1408.....	حدیث - 1914

1409.....	حدیث - 1915
1409.....	حدیث - 1916
1409.....	حدیث - 1917
1410.....	حدیث - 1918
1410.....	حدیث - 1919
1411.....	حدیث - 1920
1411.....	حدیث - 1921
1411.....	حدیث - 1922
1412.....	حدیث - 1923
1412.....	حدیث - 1924
1412.....	حدیث - 1925
1413.....	حدیث - 1926
1413.....	حدیث - 1927
1413.....	حدیث - 1928
1414.....	حدیث - 1929
1414.....	حدیث - 1930
1414.....	حدیث - 1931
1415.....	حدیث - 1932
1415.....	حدیث - 1933
1416.....	حدیث - 1934
1416.....	حدیث - 1935
1416.....	حدیث - 1936
1417.....	حدیث - 1937
1417.....	حدیث - 1938

1417.....	حدیث - 1939
1418.....	حدیث - 1940
1418.....	حدیث - 1941
1418.....	حدیث - 1942
1419.....	حدیث - 1943
1419.....	حدیث - 1944
1419.....	حدیث - 1945
1420.....	حدیث - 1946
1420.....	حدیث - 1947
1420.....	حدیث - 1948
1421.....	حدیث - 1949
1421.....	حدیث - 1950
1421.....	حدیث - 1951
1422.....	حدیث - 1952
1422.....	حدیث - 1953
1423.....	حدیث - 1954
1423.....	حدیث - 1955
1423.....	حدیث - 1956
1424.....	حدیث - 1957
1424.....	حدیث - 1958
1424.....	حدیث - 1959
1425.....	حدیث - 1960
1425.....	حدیث - 1961
1425.....	حدیث - 1962

1426.....	حدیث - 1963
1426.....	حدیث - 1964
1426.....	حدیث - 1965
1427.....	حدیث - 1966
1427.....	حدیث - 1967
1427.....	حدیث - 1968
1428.....	حدیث - 1969
1428.....	حدیث - 1970
1429.....	حدیث - 1971
1429.....	حدیث - 1972
1429.....	حدیث - 1973
1430.....	حدیث - 1974
1430.....	حدیث - 1975
1430.....	حدیث - 1976
1431.....	حدیث - 1977
1431.....	حدیث - 1978
1431.....	حدیث - 1979
1432.....	حدیث - 1980
1432.....	حدیث - 1981
1433.....	حدیث - 1982
1433.....	حدیث - 1983
1434.....	حدیث - 1984
1434.....	حدیث - 1985
1435.....	حدیث - 1986

1435.....	حدیث - 1987
1436.....	حدیث - 1988
1436.....	حدیث - 1989
1437.....	حدیث - 1990
1437.....	حدیث - 1991
1438.....	حدیث - 1992
1438.....	حدیث - 1993
1439.....	حدیث - 1994
1439.....	حدیث - 1995
1439.....	حدیث - 1996
1440.....	حدیث - 1997
1440.....	حدیث - 1998
1440.....	حدیث - 1999
1441.....	حدیث - 2000
1441.....	حدیث - 2001
1442.....	حدیث - 2002
1442.....	حدیث - 2003
1442.....	حدیث - 2004
1443.....	حدیث - 2005
1443.....	حدیث - 2006
1443.....	حدیث - 2007
1444.....	حدیث - 2008
1444.....	حدیث - 2009
1444.....	حدیث - 2010

1445.....	حدیث - 2011
1445.....	حدیث - 2012
1445.....	حدیث - 2013
1446.....	حدیث - 2014
1446.....	حدیث - 2015
1446.....	حدیث - 2016
1447.....	حدیث - 2017
1447.....	حدیث - 2018
1447.....	حدیث - 2019
1448.....	حدیث - 2020
1448.....	حدیث - 2021
1448.....	حدیث - 2022
1449.....	حدیث - 2023
1449.....	حدیث - 2024
1449.....	حدیث - 2025
1450.....	حدیث - 2026
1450.....	حدیث - 2027
1450.....	حدیث - 2028
1451.....	حدیث - 2029
1451.....	حدیث - 2030
1451.....	حدیث - 2031
1452.....	حدیث - 2032
1452.....	حدیث - 2033
1452.....	حدیث - 2034

1453.....	حدیث - 2035
1453.....	حدیث - 2036
1454.....	حدیث - 2037
1454.....	حدیث - 2038
1454.....	حدیث - 2039
1455.....	حدیث - 2040
1455.....	حدیث - 2041
1455.....	حدیث - 2042
1456.....	حدیث - 2043
1456.....	حدیث - 2044
1456.....	حدیث - 2045
1457.....	حدیث - 2046
1457.....	حدیث - 2047
1457.....	حدیث - 2048
1458.....	حدیث - 2049
1458.....	حدیث - 2050
1458.....	حدیث - 2051
1459.....	حدیث - 2052
1459.....	حدیث - 2053
1460.....	حدیث - 2054
1460.....	حدیث - 2055
1460.....	حدیث - 2056
1461.....	حدیث - 2057
1461.....	حدیث - 2058

1461.....	حدیث - 2059
1462.....	حدیث - 2060
1462.....	حدیث - 2061
1463.....	حدیث - 2062
1463.....	حدیث - 2063
1463.....	حدیث - 2064
1464.....	حدیث - 2065
1464.....	حدیث - 2066
1464.....	حدیث - 2067
1465.....	حدیث - 2068
1465.....	حدیث - 2069
1465.....	حدیث - 2070
1466.....	حدیث - 2071
1466.....	حدیث - 2072
1466.....	حدیث - 2073
1467.....	حدیث - 2074
1467.....	حدیث - 2075
1467.....	حدیث - 2076
1468.....	حدیث - 2077
1468.....	حدیث - 2078
1468.....	حدیث - 2079
1469.....	حدیث - 2080
1469.....	حدیث - 2081
1469.....	حدیث - 2082

1470.....	حدیث - 2083
1470.....	حدیث - 2084
1470.....	حدیث - 2085
1471.....	حدیث - 2086
1471.....	حدیث - 2087
1471.....	حدیث - 2088
1472.....	حدیث - 2089
1472.....	حدیث - 2090
1473.....	حدیث - 2091
1473.....	حدیث - 2092
1473.....	حدیث - 2093
1474.....	حدیث - 2094
1474.....	حدیث - 2095
1474.....	حدیث - 2096
1475.....	حدیث - 2097
1475.....	حدیث - 2098
1475.....	حدیث - 2099
1476.....	حدیث - 2100
1476.....	حدیث - 2101
1477.....	حدیث - 2102
1477.....	حدیث - 2103
1477.....	حدیث - 2104
1478.....	حدیث - 2105
1478.....	حدیث - 2106

1478.....	حدیث - 2107
1479.....	حدیث - 2108
1479.....	حدیث - 2109
1479.....	حدیث - 2110
1480.....	حدیث - 2111
1480.....	حدیث - 2112
1480.....	حدیث - 2113
1481.....	حدیث - 2114
1481.....	حدیث - 2115
1481.....	حدیث - 2116
1482.....	حدیث - 2117
1482.....	حدیث - 2118
1482.....	حدیث - 2119
1483.....	حدیث - 2120
1483.....	حدیث - 2121
1484.....	حدیث - 2122
1484.....	حدیث - 2123
1484.....	حدیث - 2124
1485.....	حدیث - 2125
1485.....	حدیث - 2126
1485.....	حدیث - 2127
1486.....	حدیث - 2128
1486.....	حدیث - 2129
1486.....	حدیث - 2130

1487.....	حدیث - 2131
1487.....	حدیث - 2132
1487.....	حدیث - 2133
1488.....	حدیث - 2134
1488.....	حدیث - 2135
1488.....	حدیث - 2136
1489.....	حدیث - 2137
1489.....	حدیث - 2138
1489.....	حدیث - 2139
1490.....	حدیث - 2140
1490.....	حدیث - 2141
1490.....	حدیث - 2142
1491.....	حدیث - 2143
1491.....	حدیث - 2144
1491.....	حدیث - 2145
1492.....	حدیث - 2146
1492.....	حدیث - 2147
1492.....	حدیث - 2148
1493.....	حدیث - 2149
1493.....	حدیث - 2150
1493.....	حدیث - 2151
1494.....	حدیث - 2152
1494.....	حدیث - 2153
1495.....	حدیث - 2154

1495.....	حدیث - 2155
1495.....	حدیث - 2156
1496.....	حدیث - 2157
1496.....	حدیث - 2158
1497.....	حدیث - 2159
1497.....	حدیث - 2160
1497.....	حدیث - 2161
1498.....	حدیث - 2162
1498.....	حدیث - 2163
1498.....	حدیث - 2164
1499.....	حدیث - 2165
1499.....	حدیث - 2166
1500.....	حدیث - 2167
1500.....	حدیث - 2168
1500.....	حدیث - 2169
1501.....	حدیث - 2170
1501.....	حدیث - 2171
1502.....	حدیث - 2172
1502.....	حدیث - 2173
1502.....	حدیث - 2174
1503.....	حدیث - 2175
1503.....	حدیث - 2176
1503.....	حدیث - 2177
1504.....	حدیث - 2178

1504.....	حدیث - 2179
1505.....	حدیث - 2180
1505.....	حدیث - 2181
1506.....	حدیث - 2182
1506.....	حدیث - 2183
1507.....	حدیث - 2184
1507.....	حدیث - 2185
1507.....	حدیث - 2186
1508.....	حدیث - 2187
1508.....	حدیث - 2188
1509.....	حدیث - 2189
1509.....	حدیث - 2190
1510.....	حدیث - 2191
1510.....	حدیث - 2192
1510.....	حدیث - 2193
1511.....	حدیث - 2194
1511.....	حدیث - 2195
1512.....	حدیث - 2196
1512.....	حدیث - 2197
1512.....	حدیث - 2198
1513.....	حدیث - 2199
1513.....	حدیث - 2200
1514.....	حدیث - 2201
1514.....	حدیث - 2202

1514.....	حدیث - 2203
1515.....	حدیث - 2204
1515.....	حدیث - 2205
1516.....	حدیث - 2206
1516.....	حدیث - 2207
1516.....	حدیث - 2208
1517.....	حدیث - 2209
1517.....	حدیث - 2210
1518.....	حدیث - 2211
1518.....	حدیث - 2212
1518.....	حدیث - 2213
1519.....	حدیث - 2214
1519.....	حدیث - 2215
1519.....	حدیث - 2216
1520.....	حدیث - 2217
1520.....	حدیث - 2218
1520.....	حدیث - 2219
1521.....	حدیث - 2220
1521.....	حدیث - 2221
1521.....	حدیث - 2222
1522.....	حدیث - 2223
1522.....	حدیث - 2224
1522.....	حدیث - 2225
1523.....	حدیث - 2226

1523.....	حدیث - 2227
1523.....	حدیث - 2228
1524.....	حدیث - 2229
1524.....	حدیث - 2230
1524.....	حدیث - 2231
1525.....	حدیث - 2232
1525.....	حدیث - 2233
1525.....	حدیث - 2234
1526.....	حدیث - 2235
1526.....	حدیث - 2236
1526.....	حدیث - 2237
1527.....	حدیث - 2238
1527.....	حدیث - 2239
1528.....	حدیث - 2240
1528.....	حدیث - 2241
1528.....	حدیث - 2242
1529.....	حدیث - 2243
1529.....	حدیث - 2244
1529.....	حدیث - 2245
1530.....	حدیث - 2246
1530.....	حدیث - 2247
1530.....	حدیث - 2248
1531.....	حدیث - 2249
1531.....	حدیث - 2250

1531.....	حدیث - 2251
1532.....	حدیث - 2252
1532.....	حدیث - 2253
1532.....	حدیث - 2254
1533.....	حدیث - 2255
1533.....	حدیث - 2256
1533.....	حدیث - 2257
1534.....	حدیث - 2258
1534.....	حدیث - 2259
1534.....	حدیث - 2260
1535.....	حدیث - 2261
1535.....	حدیث - 2262
1535.....	حدیث - 2263
1536.....	حدیث - 2264
1536.....	حدیث - 2265
1536.....	حدیث - 2266
1537.....	حدیث - 2267
1537.....	حدیث - 2268
1538.....	حدیث - 2270
1538.....	حدیث - 2271
1538.....	حدیث - 2272
1539.....	حدیث - 2273
1539.....	حدیث - 2274
1540.....	حدیث - 2275

1540.....	حدیث - 2276
1540.....	حدیث - 2277
1541.....	حدیث - 2278
1541.....	حدیث - 2279
1541.....	حدیث - 2280
1542.....	حدیث - 2281
1542.....	حدیث - 2282
1543.....	حدیث - 2284
1543.....	حدیث - 2285
1543.....	حدیث - 2286
1543.....	حدیث - 2287
1544.....	حدیث - 2288
1544.....	حدیث - 2289
1544.....	حدیث - 2290
1545.....	حدیث - 2291
1545.....	حدیث - 2292
1545.....	حدیث - 2293
1545.....	حدیث - 2294
1546.....	حدیث - 2295
1546.....	حدیث - 2296
1546.....	حدیث - 2297
1547.....	حدیث - 2298
1547.....	حدیث - 2299
1547.....	حدیث - 2300

1547.....	حدیث - 2301
1548.....	حدیث - 2302
1548.....	حدیث - 2303
1548.....	حدیث - 2304
1549.....	حدیث - 2305
1549.....	حدیث - 2306
1549.....	حدیث - 2307
1549.....	حدیث - 2308
1550.....	حدیث - 2309
1550.....	حدیث - 2310
1550.....	حدیث - 2311
1550.....	حدیث - 2312
1551.....	حدیث - 2313
1551.....	حدیث - 2314
1551.....	حدیث - 2315
1552.....	حدیث - 2316
1552.....	حدیث - 2317
1552.....	حدیث - 2318
1553.....	حدیث - 2319
1553.....	حدیث - 2320
1553.....	حدیث - 2321
1554.....	حدیث - 2322
1554.....	حدیث - 2323
1554.....	حدیث - 2324

1555.....	حدیث - 2325
1555.....	حدیث - 2326
1555.....	حدیث - 2327
1556.....	حدیث - 2328
1556.....	حدیث - 2329
1557.....	حدیث - 2330
1557.....	حدیث - 2331
1557.....	حدیث - 2332
1557.....	حدیث - 2333
1558.....	حدیث - 2334
1558.....	حدیث - 2335
1558.....	حدیث - 2336
1558.....	حدیث - 2337
1559.....	حدیث - 2338
1559.....	حدیث - 2339
1559.....	حدیث - 2340
1560.....	حدیث - 2341
1560.....	حدیث - 2342
1560.....	حدیث - 2343
1560.....	حدیث - 2344
1561.....	حدیث - 2345
1561.....	حدیث - 2346
1561.....	حدیث - 2347
1562.....	حدیث - 2348

1562.....	حدیث - 2349
1562.....	حدیث - 2350
1562.....	حدیث - 2351
1563.....	حدیث - 2352
1563.....	حدیث - 2353
1563.....	حدیث - 2354
1563.....	حدیث - 2355
1564.....	حدیث - 2356
1564.....	حدیث - 2357
1564.....	حدیث - 2358
1565.....	حدیث - 2359
1565.....	حدیث - 2360
1565.....	حدیث - 2361
1566.....	حدیث - 2362
1566.....	حدیث - 2363
1567.....	حدیث - 2364
1567.....	حدیث - 2365
1567.....	حدیث - 2366
1568.....	حدیث - 2367
1568.....	حدیث - 2368
1568.....	حدیث - 2369
1569.....	حدیث - 2370
1569.....	حدیث - 2371
1569.....	حدیث - 2372

1569.....	حدیث - 2373
1570.....	حدیث - 2374
1570.....	حدیث - 2375
1570.....	حدیث - 2376
1570.....	حدیث - 2377
1571.....	حدیث - 2378
1571.....	حدیث - 2379
1571.....	حدیث - 2380
1571.....	حدیث - 2381
1572.....	حدیث - 2382
1572.....	حدیث - 2383
1572.....	حدیث - 2384
1572.....	حدیث - 2385
1573.....	حدیث - 2386
1573.....	حدیث - 2387
1573.....	حدیث - 2388
1574.....	حدیث - 2389
1574.....	حدیث - 2390
1574.....	حدیث - 2391
1574.....	حدیث - 2392
1575.....	حدیث - 2393
1575.....	حدیث - 2394
1575.....	حدیث - 2395
1576.....	حدیث - 2396

1576.....	حدیث - 2397
1576.....	حدیث - 2398
1576.....	حدیث - 2399
1577.....	حدیث - 2400
1577.....	حدیث - 2401
1577.....	حدیث - 2402
1578.....	حدیث - 2403
1578.....	حدیث - 2404
1578.....	حدیث - 2405
1578.....	حدیث - 2406
1579.....	حدیث - 2407
1579.....	حدیث - 2408
1579.....	حدیث - 2409
1579.....	حدیث - 2410
1580.....	حدیث - 2411
1580.....	حدیث - 2412
1580.....	حدیث - 2413
1581.....	حدیث - 2414
1581.....	حدیث - 2415
1582.....	حدیث - 2416
1582.....	حدیث - 2417
1583.....	حدیث - 2418
1583.....	حدیث - 2419
1583.....	حدیث - 2420

1584.....	2421 - حدیث
1584.....	2422 - حدیث
1585.....	2423 - حدیث
1585.....	2424 - حدیث
1585.....	2425 - حدیث
1586.....	2426 - حدیث
1586.....	2427 - حدیث
1587.....	2428 - حدیث
1587.....	2429 - حدیث
1587.....	2430 - حدیث
1588.....	2431 - حدیث
1589.....	2432 - حدیث
1589.....	2433 - حدیث
1590.....	2434 - حدیث
1590.....	2435 - حدیث
1591.....	2436 - حدیث
1591.....	2437 - حدیث
1592.....	2438 - حدیث
1592.....	2439 - حدیث
1593.....	2440 - حدیث
1594.....	2441 - حدیث
1594.....	2442 - حدیث
1595.....	2443 - حدیث
1595.....	2444 - حدیث

1596.....	حدیث - 2445
1596.....	حدیث - 2446
1596.....	حدیث - 2447
1597.....	حدیث - 2448
1597.....	حدیث - 2449
1598.....	حدیث - 2450
1598.....	حدیث - 2451
1598.....	حدیث - 2452
1599.....	حدیث - 2453
1599.....	988 حدیث - 2454
1600.....	حدیث - 2455
1600.....	حدیث - 2456
1601.....	حدیث - 2457
1601.....	حدیث - 2458
1601.....	حدیث - 2459
1602.....	حدیث - 2460
1602.....	حدیث - 2461
1603.....	حدیث - 2462
1603.....	حدیث - 2463
1604.....	حدیث - 2464
1604.....	حدیث - 2465
1605.....	حدیث - 2466
1605.....	حدیث - 2467
1606.....	حدیث - 2468

1606.....	حدیث - 2469
1607.....	حدیث - 2470
1607.....	حدیث - 2471
1608.....	حدیث - 2472
1608.....	حدیث - 2473
1608.....	حدیث - 2474
1609.....	حدیث - 2475
1609.....	حدیث - 2476
1610.....	حدیث - 2477
1610.....	حدیث - 2478
1611.....	حدیث - 2479
1611.....	حدیث - 2480
1612.....	حدیث - 2481
1612.....	حدیث - 2482
1613.....	حدیث - 2483
1613.....	حدیث - 2484
1613.....	حدیث - 2485
1614.....	حدیث - 2486
1614.....	حدیث - 2487
1615.....	حدیث - 2488
1615.....	حدیث - 2489
1616.....	حدیث - 2490
1616.....	حدیث - 2491
1617.....	حدیث - 2492

1618.....	حدیث - 2493
1618.....	حدیث - 2494
1619.....	حدیث - 2495
1619.....	حدیث - 2496
1620.....	حدیث - 2497
1620.....	حدیث - 2498
1621.....	حدیث - 2499
1621.....	حدیث - 2500
1622.....	حدیث - 2501
1622.....	حدیث - 2502
1623.....	حدیث - 2503
1623.....	حدیث - 2504
1624.....	حدیث - 2505
1624.....	حدیث - 2506
1625.....	حدیث - 2507
1625.....	حدیث - 2508
1625.....	حدیث - 2509
1626.....	حدیث - 2510
1626.....	حدیث - 2511
1627.....	حدیث - 2512
1627.....	حدیث - 2513
1628.....	حدیث - 2514
1628.....	حدیث - 2515
1628.....	حدیث - 2516

1629.....	حدیث - 2517
1629.....	حدیث - 2518
1630.....	حدیث - 2519
1630.....	حدیث - 2520
1631.....	حدیث - 2521
1631.....	حدیث - 2522
1631.....	حدیث - 2523
1632.....	حدیث - 2524
1632.....	حدیث - 2525
1633.....	حدیث - 2526
1633.....	حدیث - 2527
1633.....	حدیث - 2528
1634.....	حدیث - 2529
1634.....	حدیث - 2530
1635.....	حدیث - 2531
1635.....	حدیث - 2532
1635.....	حدیث - 2533
1636.....	حدیث - 2534
1636.....	حدیث - 2535
1637.....	حدیث - 2536
1637.....	حدیث - 2537
1637.....	حدیث - 2538
1638.....	حدیث - 2539
1638.....	حدیث - 2540

1639.....	حدیث - 2541
1639.....	حدیث - 2542
1639.....	حدیث - 2543
1640.....	حدیث - 2544
1640.....	حدیث - 2545
1641.....	حدیث - 2546
1641.....	حدیث - 2547
1641.....	حدیث - 2548
1642.....	حدیث - 2549
1642.....	حدیث - 2550
1643.....	حدیث - 2551
1643.....	حدیث - 2552
1643.....	حدیث - 2553
1644.....	حدیث - 2554
1644.....	حدیث - 2555
1645.....	حدیث - 2556
1645.....	حدیث - 2557
1645.....	حدیث - 2558
1646.....	حدیث - 2559
1646.....	حدیث - 2560
1647.....	حدیث - 2561
1647.....	حدیث - 2562
1647.....	حدیث - 2563
1648.....	حدیث - 2564

1648.....	حدیث - 2565
1649.....	حدیث - 2566
1649.....	حدیث - 2567
1649.....	حدیث - 2568
1650.....	حدیث - 2569
1650.....	حدیث - 2570
1650.....	حدیث - 2571
1651.....	حدیث - 2572
1651.....	حدیث - 2573
1651.....	حدیث - 2574
1652.....	حدیث - 2575
1652.....	حدیث - 2576
1652.....	حدیث - 2577
1653.....	حدیث - 2578
1653.....	حدیث - 2579
1653.....	حدیث - 2580
1654.....	حدیث - 2581
1654.....	حدیث - 2582
1655.....	حدیث - 2583
1655.....	حدیث - 2584
1655.....	حدیث - 2585
1656.....	حدیث - 2586
1656.....	حدیث - 2587
1657.....	حدیث - 2588

1658.....	حدیث - 2589
1658.....	حدیث - 2590
1659.....	حدیث - 2591
1659.....	حدیث - 2592
1660.....	حدیث - 2593
1660.....	حدیث - 2594
1660.....	حدیث - 2595
1661.....	حدیث - 2596
1661.....	حدیث - 2597
1662.....	حدیث - 2598
1662.....	حدیث - 2599
1662.....	حدیث - 2600
1663.....	حدیث - 2601
1663.....	حدیث - 2602
1663.....	حدیث - 2603
1664.....	حدیث - 2604
1664.....	حدیث - 2605
1664.....	حدیث - 2606
1665.....	حدیث - 2607
1665.....	حدیث - 2608
1665.....	حدیث - 2609
1666.....	حدیث - 2610
1666.....	حدیث - 2611
1666.....	حدیث - 2612

1667.....	حدیث - 2613
1667.....	حدیث - 2614
1667.....	حدیث - 2615
1668.....	حدیث - 2616
1668.....	حدیث - 2617
1668.....	حدیث - 2618
1669.....	حدیث - 2619
1669.....	حدیث - 2620
1669.....	حدیث - 2621
1670.....	حدیث - 2622
1670.....	حدیث - 2623
1670.....	حدیث - 2624
1671.....	حدیث - 2625
1671.....	حدیث - 2626
1671.....	حدیث - 2627
1672.....	حدیث - 2628
1672.....	حدیث - 2629
1672.....	حدیث - 2630
1673.....	حدیث - 2631
1673.....	حدیث - 2632
1673.....	حدیث - 2633
1674.....	حدیث - 2634
1674.....	حدیث - 2635
1675.....	حدیث - 2636

1675.....	حدیث - 2637
1675.....	حدیث - 2638
1676.....	حدیث - 2639
1676.....	حدیث - 2640
1676.....	حدیث - 2641
1677.....	حدیث - 2642
1677.....	حدیث - 2643
1677.....	حدیث - 2644
1678.....	حدیث - 2645
1678.....	حدیث - 2646
1678.....	حدیث - 2647
1679.....	حدیث - 2648
1679.....	حدیث - 2649
1679.....	حدیث - 2650
1680.....	حدیث - 2651
1680.....	حدیث - 2652
1681.....	حدیث - 2653
1681.....	حدیث - 2654
1681.....	حدیث - 2655
1682.....	حدیث - 2656
1682.....	حدیث - 2657
1682.....	حدیث - 2658
1683.....	حدیث - 2659
1683.....	حدیث - 2660

1684.....	حدیث - 2661
1684.....	حدیث - 2662
1685.....	حدیث - 2663
1685.....	حدیث - 2664
1685.....	حدیث - 2665
1686.....	حدیث - 2666
1686.....	حدیث - 2667
1687.....	حدیث - 2668
1687.....	حدیث - 2669
1687.....	حدیث - 2670
1688.....	حدیث - 2671
1688.....	حدیث - 2672
1689.....	حدیث - 2673
1689.....	حدیث - 2674
1690.....	حدیث - 2675
1690.....	حدیث - 2676
1690.....	حدیث - 2677
1691.....	حدیث - 2678
1691.....	حدیث - 2679
1692.....	حدیث - 2680
1692.....	حدیث - 2681
1693.....	حدیث - 2682
1693.....	حدیث - 2683
1693.....	حدیث - 2684

1694.....	حدیث - 2685
1694.....	حدیث - 2686
1695.....	حدیث - 2687
1695.....	حدیث - 2688
1695.....	حدیث - 2689
1696.....	حدیث - 2690
1696.....	حدیث - 2691
1696.....	حدیث - 2692
1697.....	حدیث - 2693
1697.....	حدیث - 2694
1698.....	حدیث - 2695
1698.....	حدیث - 2696
1698.....	حدیث - 2697
1699.....	حدیث - 2698
1699.....	حدیث - 2699
1700.....	حدیث - 2700
1700.....	حدیث - 2701
1700.....	حدیث - 2702
1701.....	حدیث - 2703
1701.....	حدیث - 2704
1701.....	حدیث - 2705
1702.....	حدیث - 2706
1702.....	حدیث - 2707
1702.....	حدیث - 2708

1703.....	حدیث - 2709
1703.....	حدیث - 2710
1703.....	حدیث - 2711
1704.....	حدیث - 2712
1704.....	حدیث - 2713
1705.....	حدیث - 2714
1705.....	حدیث - 2715
1705.....	حدیث - 2716
1706.....	حدیث - 2717
1706.....	حدیث - 2718
1706.....	حدیث - 2719
1707.....	حدیث - 2720
1707.....	حدیث - 2721
1707.....	حدیث - 2722
1708.....	حدیث - 2723
1708.....	حدیث - 2724
1709.....	حدیث - 2725
1709.....	حدیث - 2726
1709.....	حدیث - 2727
1710.....	حدیث - 2728
1710.....	حدیث - 2729
1710.....	حدیث - 2730
1711.....	حدیث - 2731
1711.....	حدیث - 2732

1711.....	حدیث - 2733
1712.....	حدیث - 2734
1712.....	حدیث - 2735
1712.....	حدیث - 2736
1713.....	حدیث - 2737
1713.....	حدیث - 2738
1714.....	حدیث - 2739
1714.....	حدیث - 2740
1714.....	حدیث - 2741
1715.....	حدیث - 2742
1715.....	حدیث - 2743
1715.....	حدیث - 2744
1716.....	حدیث - 2745
1716.....	حدیث - 2746
1716.....	حدیث - 2747
1717.....	حدیث - 2748
1717.....	حدیث - 2749
1718.....	حدیث - 2750
1718.....	حدیث - 2751
1718.....	حدیث - 2752
1719.....	حدیث - 2753
1719.....	حدیث - 2754
1720.....	حدیث - 2755
1720.....	حدیث - 2756

1721.....	حدیث - 2757
1721.....	حدیث - 2758
1722.....	حدیث - 2759
1722.....	حدیث - 2760
1722.....	حدیث - 2761
1723.....	حدیث - 2762
1723.....	حدیث - 2763
1723.....	حدیث - 2764
1724.....	حدیث - 2765
1724.....	حدیث - 2766
1725.....	حدیث - 2767
1725.....	حدیث - 2768
1725.....	حدیث - 2769
1726.....	حدیث - 2770
1726.....	حدیث - 2771
1727.....	حدیث - 2772
1727.....	حدیث - 2773
1727.....	حدیث - 2774
1728.....	حدیث - 2775
1728.....	حدیث - 2776
1728.....	حدیث - 2777
1729.....	حدیث - 2778
1729.....	حدیث - 2779
1729.....	حدیث - 2780

1730.....	حدیث - 2781
1730.....	حدیث - 2782
1730.....	حدیث - 2783
1731.....	حدیث - 2784
1731.....	حدیث - 2785
1731.....	حدیث - 2786
1733.....	حدیث - 2787
1733.....	حدیث - 2788
1733.....	حدیث - 2789
1734.....	حدیث - 2790
1734.....	حدیث - 2791
1735.....	حدیث - 2792
1735.....	حدیث - 2793
1736.....	حدیث - 2794
1736.....	حدیث - 2795
1736.....	حدیث - 2796
1737.....	حدیث - 2797
1737.....	حدیث - 2798
1738.....	حدیث - 2799
1738.....	حدیث - 2800
1739.....	حدیث - 2801
1739.....	حدیث - 2802
1739.....	حدیث - 2803
1740.....	حدیث - 2804

1740.....	حدیث - 2805
1740.....	حدیث - 2806
1741.....	حدیث - 2807
1741.....	حدیث - 2808
1741.....	حدیث - 2809
1742.....	حدیث - 2810
1742.....	حدیث - 2811
1742.....	حدیث - 2812
1743.....	حدیث - 2813
1743.....	حدیث - 2814
1743.....	حدیث - 2815
1744.....	حدیث - 2816
1744.....	حدیث - 2817
1744.....	حدیث - 2818
1745.....	حدیث - 2819
1745.....	حدیث - 2820
1745.....	حدیث - 2821
1746.....	حدیث - 2822
1746.....	حدیث - 2823
1746.....	حدیث - 2824
1747.....	حدیث - 2825
1747.....	حدیث - 2826
1747.....	حدیث - 2827
1748.....	حدیث - 2828

1748.....	حدیث - 2829
1748.....	حدیث - 2830
1749.....	حدیث - 2831
1749.....	حدیث - 2832
1750.....	حدیث - 2833
1750.....	حدیث - 2834
1750.....	حدیث - 2835
1751.....	حدیث - 2836
1751.....	حدیث - 2837
1751.....	حدیث - 2838
1752.....	حدیث - 2839
1752.....	حدیث - 2840
1752.....	حدیث - 2841
1753.....	حدیث - 2842
1753.....	حدیث - 2843
1753.....	حدیث - 2844
1754.....	حدیث - 2845
1754.....	حدیث - 2846
1754.....	حدیث - 2847
1755.....	حدیث - 2848
1755.....	حدیث - 2849
1755.....	حدیث - 2850
1756.....	حدیث - 2851
1756.....	حدیث - 2852

1757.....	حدیث - 2853
1757.....	حدیث - 2854
1757.....	حدیث - 2855
1758.....	حدیث - 2856
1758.....	حدیث - 2857
1759.....	حدیث - 2858
1759.....	حدیث - 2859
1759.....	حدیث - 2860
1760.....	حدیث - 2861
1760.....	حدیث - 2862
1760.....	حدیث - 2863
1761.....	حدیث - 2864
1761.....	حدیث - 2865
1761.....	حدیث - 2866
1761.....	حدیث - 2867
1762.....	حدیث - 2868
1762.....	حدیث - 2869
1763.....	حدیث - 2870
1763.....	حدیث - 2871
1763.....	حدیث - 2872
1764.....	حدیث - 2873
1764.....	حدیث - 2874
1765.....	حدیث - 2875
1765.....	حدیث - 2876

1765.....	حدیث - 2877
1766.....	حدیث - 2878
1766.....	حدیث - 2879
1766.....	حدیث - 2880
1767.....	حدیث - 2881
1767.....	حدیث - 2882
1768.....	حدیث - 2883
1768.....	حدیث - 2884
1769.....	حدیث - 2885
1769.....	حدیث - 2886
1769.....	حدیث - 2887
1770.....	حدیث - 2888
1770.....	حدیث - 2889
1770.....	حدیث - 2890
1771.....	حدیث - 2891
1771.....	حدیث - 2892
1771.....	حدیث - 2893
1772.....	حدیث - 2894
1772.....	حدیث - 2895
1772.....	حدیث - 2896
1773.....	حدیث - 2897
1774.....	حدیث - 2898
1774.....	حدیث - 2899
1775.....	حدیث - 2900

1775.....	حدیث - 2901
1776.....	حدیث - 2902
1776.....	حدیث - 2903
1776.....	حدیث - 2904
1777.....	حدیث - 2905
1778.....	حدیث - 2906
1778.....	حدیث - 2907
1778.....	حدیث - 2908
1779.....	حدیث - 2909
1779.....	حدیث - 2910
1780.....	حدیث - 2911
1780.....	حدیث - 2912
1780.....	حدیث - 2913
1781.....	حدیث - 2914
1781.....	حدیث - 2915
1782.....	حدیث - 2916
1782.....	حدیث - 2917
1782.....	حدیث - 2918
1783.....	حدیث - 2919
1783.....	حدیث - 2920
1784.....	حدیث - 2921
1784.....	حدیث - 2922
1784.....	حدیث - 2923
1785.....	حدیث - 2924

1785.....	حدیث - 2925
1785.....	حدیث - 2926
1786.....	حدیث - 2927
1786.....	حدیث - 2928
1787.....	حدیث - 2929
1787.....	حدیث - 2930
1787.....	حدیث - 2931
1788.....	حدیث - 2932
1788.....	حدیث - 2933
1789.....	حدیث - 2934
1789.....	حدیث - 2935
1789.....	حدیث - 2936
1790.....	حدیث - 2937
1790.....	حدیث - 2938
1790.....	حدیث - 2939
1791.....	حدیث - 2940
1791.....	حدیث - 2941
1791.....	حدیث - 2942
1792.....	حدیث - 2943
1792.....	حدیث - 2944
1792.....	حدیث - 2945
1793.....	حدیث - 2946
1793.....	حدیث - 2947
1793.....	حدیث - 2948

1794.....	حدیث - 2949
1794.....	حدیث - 2950
1794.....	حدیث - 2951
1795.....	حدیث - 2952
1795.....	حدیث - 2953
1795.....	حدیث - 2954
1796.....	حدیث - 2955
1796.....	حدیث - 2956
1797.....	حدیث - 2957
1797.....	حدیث - 2958
1798.....	حدیث - 2959
1798.....	حدیث - 2960
1798.....	حدیث - 2961
1799.....	حدیث - 2962
1799.....	حدیث - 2963
1800.....	حدیث - 2964
1800.....	حدیث - 2965
1800.....	حدیث - 2966
1801.....	حدیث - 2967
1801.....	حدیث - 2968
1801.....	حدیث - 2969
1802.....	حدیث - 2970
1802.....	حدیث - 2971
1802.....	حدیث - 2972

1803.....	حدیث - 2973
1804.....	حدیث - 2974
1804.....	حدیث - 2975
1805.....	حدیث - 2976
1805.....	حدیث - 2977
1805.....	حدیث - 2978
1806.....	حدیث - 2979
1806.....	حدیث - 2980
1806.....	حدیث - 2981
1807.....	حدیث - 2982
1807.....	حدیث - 2983
1807.....	حدیث - 2984
1808.....	حدیث - 2985
1808.....	حدیث - 2986
1808.....	حدیث - 2987
1809.....	حدیث - 2988
1809.....	حدیث - 2989
1809.....	حدیث - 2990
1810.....	حدیث - 2991
1810.....	حدیث - 2992
1811.....	حدیث - 2993
1811.....	حدیث - 2994
1811.....	حدیث - 2995
1812.....	حدیث - 2996

1812.....	حدیث - 2997
1812.....	حدیث - 2998
1813.....	حدیث - 2999
1813.....	حدیث - 3000
1813.....	حدیث - 3001
1814.....	حدیث - 3002
1814.....	حدیث - 3003
1814.....	حدیث - 3004
1815.....	حدیث - 3005
1815.....	حدیث - 3006
1815.....	حدیث - 3007
1816.....	حدیث - 3008
1816.....	حدیث - 3009
1816.....	حدیث - 3010
1817.....	حدیث - 3011
1817.....	حدیث - 3012
1818.....	حدیث - 3013
1818.....	حدیث - 3014
1819.....	حدیث - 3015
1819.....	حدیث - 3016
1819.....	حدیث - 3017
1820.....	حدیث - 3018
1820.....	حدیث - 3019
1821.....	حدیث - 3020

1821.....	حدیث - 3021
1821.....	حدیث - 3022
1822.....	حدیث - 3023
1822.....	حدیث - 3024
1822.....	حدیث - 3025
1823.....	حدیث - 3026
1823.....	حدیث - 3027
1824.....	حدیث - 3028
1825.....	حدیث - 3029
1825.....	حدیث - 3030
1825.....	حدیث - 3031
1826.....	حدیث - 3032
1826.....	حدیث - 3033
1827.....	حدیث - 3034
1827.....	حدیث - 3035
1827.....	حدیث - 3036
1828.....	حدیث - 3037
1828.....	حدیث - 3038
1828.....	حدیث - 3039
1829.....	حدیث - 3040
1829.....	حدیث - 3041
1829.....	حدیث - 3042
1830.....	حدیث - 3043
1830.....	حدیث - 3044

1830.....	حدیث - 3045
1831.....	حدیث - 3046
1831.....	حدیث - 3047
1831.....	حدیث - 3048
1832.....	حدیث - 3049
1832.....	حدیث - 3050
1833.....	حدیث - 3051
1833.....	حدیث - 3052
1833.....	حدیث - 3053
1834.....	حدیث - 3054
1834.....	حدیث - 3055
1834.....	حدیث - 3056
1835.....	حدیث - 3057
1835.....	حدیث - 3058
1835.....	حدیث - 3059
1836.....	حدیث - 3060
1836.....	حدیث - 3061
1836.....	حدیث - 3062
1837.....	حدیث - 3063
1837.....	حدیث - 3064
1837.....	حدیث - 3065
1838.....	حدیث - 3066
1838.....	حدیث - 3067
1839.....	حدیث - 3068

1839.....	حدیث - 3069
1840.....	حدیث - 3070
1840.....	حدیث - 3071
1840.....	حدیث - 3072
1841.....	حدیث - 3073
1841.....	حدیث - 3074
1841.....	حدیث - 3075
1842.....	حدیث - 3076
1842.....	حدیث - 3077
1842.....	حدیث - 3078
1843.....	حدیث - 3079
1843.....	حدیث - 3080
1843.....	حدیث - 3081
1844.....	حدیث - 3082
1844.....	حدیث - 3083
1844.....	حدیث - 3084
1845.....	حدیث - 3085
1845.....	حدیث - 3086
1845.....	حدیث - 3087
1845.....	حدیث - 3088
1846.....	حدیث - 3089
1846.....	حدیث - 3090
1846.....	حدیث - 3091
1846.....	حدیث - 3092

1847.....	حدیث - 3093
1847.....	حدیث - 3094
1847.....	حدیث - 3095
1847.....	حدیث - 3096
1848.....	حدیث - 3097
1848.....	حدیث - 3098
1848.....	حدیث - 3099
1848.....	حدیث - 3100
1849.....	حدیث - 3101
1849.....	حدیث - 3102
1849.....	حدیث - 3103
1849.....	حدیث - 3104
1850.....	حدیث - 3105
1850.....	حدیث - 3106
1850.....	حدیث - 3107
1851.....	حدیث - 3108
1851.....	حدیث - 3109
1851.....	حدیث - 3110
1851.....	حدیث - 3111
1852.....	حدیث - 3112
1852.....	حدیث - 3113
1852.....	حدیث - 3114
1852.....	حدیث - 3115
1853.....	حدیث - 3116

1853.....	حدیث - 3117
1853.....	حدیث - 3118
1854.....	حدیث - 3119
1854.....	حدیث - 3120
1854.....	حدیث - 3121
1855.....	حدیث - 3122
1855.....	حدیث - 3123
1855.....	حدیث - 3124
1855.....	حدیث - 3125
1856.....	حدیث - 3126
1856.....	حدیث - 3127
1856.....	حدیث - 3128
1857.....	حدیث - 3129
1857.....	حدیث - 3130
1857.....	حدیث - 3131
1857.....	حدیث - 3132
1858.....	حدیث - 3133
1858.....	حدیث - 3134
1858.....	حدیث - 3135
1858.....	حدیث - 3136
1859.....	حدیث - 3137
1859.....	حدیث - 3138
1859.....	حدیث - 3139
1860.....	حدیث - 3140

1860.....	حدیث - 3141
1860.....	حدیث - 3142
1860.....	حدیث - 3143
1861.....	حدیث - 3144
1861.....	حدیث - 3145
1861.....	حدیث - 3146
1861.....	حدیث - 3147
1862.....	حدیث - 3148
1862.....	حدیث - 3149
1862.....	حدیث - 3150
1863.....	حدیث - 3151
1863.....	حدیث - 3152
1863.....	حدیث - 3153
1864.....	حدیث - 3154
1864.....	حدیث - 3155
1864.....	حدیث - 3156
1864.....	حدیث - 3157
1865.....	حدیث - 3158
1865.....	حدیث - 3159
1865.....	حدیث - 3160
1866.....	حدیث - 3161
1866.....	حدیث - 3162
1866.....	حدیث - 3163
1867.....	حدیث - 3164

1867.....	حدیث - 3165
1867.....	حدیث - 3166
1867.....	حدیث - 3167
1868.....	حدیث - 3168
1868.....	حدیث - 3169
1868.....	حدیث - 3170
1868.....	حدیث - 3171
1869.....	حدیث - 3172
1869.....	حدیث - 3173
1869.....	حدیث - 3174
1870.....	حدیث - 3175
1870.....	حدیث - 3176
1870.....	حدیث - 3177
1870.....	حدیث - 3178
1871.....	حدیث - 3179
1871.....	حدیث - 3180
1871.....	حدیث - 3181
1871.....	حدیث - 3182
1872.....	حدیث - 3183
1872.....	حدیث - 3184
1872.....	حدیث - 3185
1873.....	حدیث - 3186
1873.....	حدیث - 3187
1873.....	حدیث - 3188

1873.....	حدیث - 3189
1874.....	حدیث - 3190
1874.....	حدیث - 3191
1874.....	حدیث - 3192
1875.....	حدیث - 3193
1875.....	حدیث - 3194
1875.....	حدیث - 3195
1875.....	حدیث - 3196
1876.....	حدیث - 3197
1876.....	حدیث - 3198
1876.....	حدیث - 3199
1876.....	حدیث - 3200
1877.....	حدیث - 3201
1877.....	حدیث - 3202
1877.....	حدیث - 3203
1878.....	حدیث - 3204
1878.....	حدیث - 3205
1878.....	حدیث - 3206
1879.....	حدیث - 3207
1879.....	حدیث - 3208
1879.....	حدیث - 3209
1880.....	حدیث - 3210
1880.....	حدیث - 3211
1880.....	حدیث - 3212

1880.....	حدیث - 3213
1881.....	حدیث - 3214
1881.....	حدیث - 3215
1881.....	حدیث - 3216
1882.....	حدیث - 3217
1882.....	حدیث - 3218
1882.....	حدیث - 3219
1882.....	حدیث - 3220
1883.....	حدیث - 3221
1883.....	حدیث - 3222
1883.....	حدیث - 3223
1884.....	حدیث - 3224
1884.....	حدیث - 3225
1884.....	حدیث - 3226
1884.....	حدیث - 3227
1885.....	حدیث - 3228
1885.....	حدیث - 3229
1885.....	حدیث - 3230
1885.....	حدیث - 3231
1886.....	حدیث - 3232
1886.....	حدیث - 3233
1886.....	حدیث - 3234
1887.....	حدیث - 3235
1887.....	حدیث - 3236

1887.....	حدیث - 3237
1888.....	حدیث - 3238
1888.....	حدیث - 3239
1888.....	حدیث - 3240
1888.....	حدیث - 3241
1889.....	حدیث - 3242
1889.....	حدیث - 3243
1889.....	حدیث - 3244
1889.....	حدیث - 3245
1890.....	حدیث - 3246
1890.....	حدیث - 3247
1891.....	حدیث - 3249
1891.....	حدیث - 3250
1891.....	حدیث - 3251
1892.....	حدیث - 3252
1892.....	حدیث - 3253
1892.....	حدیث - 3254
1893.....	حدیث - 3255
1893.....	حدیث - 3256
1893.....	حدیث - 3257
1894.....	حدیث - 3258
1894.....	حدیث - 3259
1894.....	حدیث - 3260
1895.....	حدیث - 3261

1895.....	حدیث - 3262
1895.....	حدیث - 3263
1896.....	حدیث - 3264
1896.....	حدیث - 3265
1896.....	حدیث - 3266
1896.....	حدیث - 3267
1897.....	حدیث - 3268
1897.....	حدیث - 3269
1897.....	حدیث - 3270
1898.....	حدیث - 3271
1898.....	حدیث - 3272
1898.....	حدیث - 3273
1898.....	حدیث - 3274
1899.....	حدیث - 3275
1899.....	حدیث - 3276
1899.....	حدیث - 3277
1900.....	حدیث - 3278
1900.....	حدیث - 3279
1900.....	حدیث - 3280
1900.....	حدیث - 3281
1901.....	حدیث - 3282
1901.....	حدیث - 3283
1901.....	حدیث - 3284
1902.....	حدیث - 3285

1902.....	حدیث - 3286
1902.....	حدیث - 3287
1902.....	حدیث - 3288
1903.....	حدیث - 3289
1903.....	حدیث - 3290
1903.....	حدیث - 3291
1904.....	حدیث - 3292
1904.....	حدیث - 3293
1904.....	حدیث - 3294
1904.....	حدیث - 3295
1905.....	حدیث - 3296
1905.....	حدیث - 3297
1905.....	حدیث - 3298
1906.....	حدیث - 3299
1906.....	حدیث - 3300
1906.....	حدیث - 3301
1906.....	حدیث - 3302
1907.....	حدیث - 3303
1907.....	حدیث - 3304
1908.....	حدیث - 3305
1908.....	حدیث - 3306
1908.....	حدیث - 3307
1908.....	حدیث - 3308
1909.....	حدیث - 3309

1909.....	حدیث - 3310
1909.....	حدیث - 3311
1910.....	حدیث - 3312
1910.....	حدیث - 3313
1910.....	حدیث - 3314
1911.....	حدیث - 3315
1911.....	حدیث - 3316
1911.....	حدیث - 3317
1912.....	حدیث - 3318
1912.....	حدیث - 3319
1912.....	حدیث - 3320
1912.....	حدیث - 3321
1913.....	حدیث - 3322
1913.....	حدیث - 3323
1913.....	حدیث - 3324
1914.....	حدیث - 3325
1914.....	حدیث - 3326
1914.....	حدیث - 3327
1914.....	حدیث - 3328
1915.....	حدیث - 3329
1915.....	حدیث - 3330
1915.....	حدیث - 3331
1916.....	حدیث - 3332
1916.....	حدیث - 3333

1916.....	حدیث - 3334
1916.....	حدیث - 3335
1917.....	حدیث - 3336
1917.....	حدیث - 3337
1917.....	حدیث - 3338
1917.....	حدیث - 3339
1918.....	حدیث - 3340
1918.....	حدیث - 3341
1918.....	حدیث - 3342
1919.....	حدیث - 3343
1919.....	حدیث - 3344
1919.....	حدیث - 3345
1919.....	حدیث - 3346
1920.....	حدیث - 3347
1920.....	حدیث - 3348
1920.....	حدیث - 3349
1921.....	حدیث - 3350
1921.....	حدیث - 3351
1921.....	حدیث - 3352
1922.....	حدیث - 3353
1922.....	حدیث - 3354
1922.....	حدیث - 3355
1923.....	حدیث - 3356
1923.....	حدیث - 3357

1923.....	حدیث - 3358
1924.....	حدیث - 3359
1924.....	حدیث - 3360
1924.....	حدیث - 3361
1925.....	حدیث - 3362
1925.....	حدیث - 3363
1925.....	حدیث - 3364
1926.....	حدیث - 3365
1926.....	حدیث - 3366
1926.....	حدیث - 3367
1927.....	حدیث - 3368
1927.....	حدیث - 3369
1927.....	حدیث - 3370
1928.....	حدیث - 3371
1928.....	حدیث - 3372
1928.....	حدیث - 3373
1929.....	حدیث - 3374
1929.....	حدیث - 3375
1929.....	حدیث - 3376
1930.....	حدیث - 3377
1930.....	حدیث - 3378
1930.....	حدیث - 3379
1931.....	حدیث - 3380
1931.....	حدیث - 3381

1931.....	حدیث - 3382
1932.....	حدیث - 3383
1932.....	حدیث - 3384
1932.....	حدیث - 3385
1933.....	حدیث - 3386
1933.....	حدیث - 3387
1933.....	حدیث - 3388
1933.....	حدیث - 3389
1934.....	حدیث - 3390
1934.....	حدیث - 3391
1934.....	حدیث - 3392
1935.....	حدیث - 3393
1935.....	حدیث - 3394
1935.....	حدیث - 3395
1936.....	حدیث - 3396
1936.....	حدیث - 3397
1936.....	حدیث - 3398
1936.....	حدیث - 3399
1937.....	حدیث - 3400
1937.....	حدیث - 3401
1937.....	حدیث - 3402
1938.....	حدیث - 3403
1938.....	حدیث - 3404
1938.....	حدیث - 3405

1938.....	حدیث - 3406
1939.....	حدیث - 3407
1939.....	حدیث - 3408
1939.....	حدیث - 3409
1940.....	حدیث - 3410
1940.....	حدیث - 3411
1940.....	حدیث - 3412
1940.....	حدیث - 3413
1941.....	حدیث - 3414
1941.....	حدیث - 3415
1941.....	حدیث - 3416
1942.....	حدیث - 3417
1942.....	حدیث - 3418
1942.....	حدیث - 3419
1942.....	حدیث - 3420
1943.....	حدیث - 3421
1943.....	حدیث - 3422
1943.....	حدیث - 3423
1944.....	حدیث - 3424
1944.....	حدیث - 3425
1944.....	حدیث - 3426
1944.....	حدیث - 3427
1945.....	حدیث - 3428
1945.....	حدیث - 3429

1945.....	حدیث - 3430
1946.....	حدیث - 3431
1946.....	حدیث - 3432
1946.....	حدیث - 3433
1946.....	حدیث - 3434
1947.....	حدیث - 3435
1947.....	حدیث - 3436
1947.....	حدیث - 3437
1947.....	حدیث - 3438
1948.....	حدیث - 3439
1948.....	حدیث - 3440
1949.....	حدیث - 3441
1949.....	حدیث - 3442
1949.....	حدیث - 3443
1950.....	حدیث - 3444
1950.....	حدیث - 3445
1950.....	حدیث - 3446
1951.....	حدیث - 3447
1951.....	حدیث - 3448
1951.....	حدیث - 3449
1952.....	حدیث - 3450
1952.....	حدیث - 3451
1952.....	حدیث - 3452
1953.....	حدیث - 3453

1953.....	حدیث - 3454
1953.....	حدیث - 3455
1953.....	حدیث - 3456
1954.....	حدیث - 3457
1954.....	حدیث - 3458
1954.....	حدیث - 3459
1955.....	حدیث - 3460
1955.....	حدیث - 3461
1955.....	حدیث - 3462
1955.....	حدیث - 3463
1956.....	حدیث - 3464
1956.....	حدیث - 3465
1956.....	حدیث - 3466
1957.....	حدیث - 3467
1957.....	حدیث - 3468
1957.....	حدیث - 3469
1957.....	حدیث - 3470
1958.....	حدیث - 3471
1958.....	حدیث - 3472
1958.....	حدیث - 3473
1959.....	حدیث - 3474
1959.....	حدیث - 3475
1959.....	حدیث - 3476
1960.....	حدیث - 3477

1960.....	حدیث - 3478
1960.....	حدیث - 3479
1961.....	حدیث - 3480
1961.....	حدیث - 3481
1961.....	حدیث - 3482
1961.....	حدیث - 3483
1962.....	حدیث - 3484
1962.....	حدیث - 3485
1962.....	حدیث - 3486
1963.....	حدیث - 3487
1963.....	حدیث - 3488
1963.....	حدیث - 3489
1964.....	حدیث - 3490
1964.....	حدیث - 3491
1964.....	حدیث - 3492
1965.....	حدیث - 3493
1965.....	حدیث - 3494
1965.....	حدیث - 3495
1966.....	حدیث - 3496
1966.....	حدیث - 3497
1966.....	حدیث - 3498
1966.....	حدیث - 3499
1967.....	حدیث - 3500
1967.....	حدیث - 3501

1967.....	حدیث - 3502
1967.....	حدیث - 3503
1968.....	حدیث - 3504
1968.....	حدیث - 3505
1968.....	حدیث - 3506
1969.....	حدیث - 3507
1969.....	حدیث - 3508
1969.....	حدیث - 3509
1969.....	حدیث - 3510
1970.....	حدیث - 3511
1970.....	حدیث - 3512
1970.....	حدیث - 3513
1971.....	حدیث - 3514
1971.....	حدیث - 3515
1971.....	حدیث - 3516
1971.....	حدیث - 3517
1972.....	حدیث - 3518
1972.....	حدیث - 3519
1972.....	حدیث - 3520
1972.....	حدیث - 3521
1973.....	حدیث - 3522
1973.....	حدیث - 3523
1973.....	حدیث - 3524
1974.....	حدیث - 3525

1974.....	حدیث - 3526
1974.....	حدیث - 3527
1974.....	حدیث - 3528
1975.....	حدیث - 3529
1975.....	حدیث - 3530
1975.....	حدیث - 3531
1976.....	حدیث - 3532
1976.....	حدیث - 3533
1976.....	حدیث - 3534
1976.....	حدیث - 3535
1977.....	حدیث - 3536
1977.....	حدیث - 3537
1977.....	حدیث - 3538
1978.....	حدیث - 3539
1978.....	حدیث - 3540
1978.....	حدیث - 3541
1978.....	حدیث - 3542
1979.....	حدیث - 3543
1979.....	حدیث - 3544
1979.....	حدیث - 3545
1980.....	حدیث - 3546
1980.....	حدیث - 3547
1980.....	حدیث - 3548
1981.....	حدیث - 3549

1981.....	حدیث - 3550
1981.....	حدیث - 3551
1982.....	حدیث - 3552
1982.....	حدیث - 3553
1982.....	حدیث - 3554
1983.....	حدیث - 3555
1983.....	حدیث - 3556
1983.....	حدیث - 3557
1983.....	حدیث - 3558
1984.....	حدیث - 3559
1984.....	حدیث - 3560
1984.....	حدیث - 3561
1985.....	حدیث - 3562
1985.....	حدیث - 3563
1985.....	حدیث - 3564
1985.....	حدیث - 3565
1986.....	حدیث - 3566
1986.....	حدیث - 3567
1986.....	حدیث - 3568
1987.....	حدیث - 3569
1987.....	حدیث - 3570
1987.....	حدیث - 3571
1988.....	حدیث - 3572
1988.....	حدیث - 3573

1988.....	حدیث - 3574
1988.....	حدیث - 3575
1989.....	حدیث - 3576
1989.....	حدیث - 3577
1989.....	حدیث - 3578
1990.....	حدیث - 3579
1990.....	حدیث - 3580
1990.....	حدیث - 3581
1990.....	حدیث - 3582
1991.....	حدیث - 3583
1991.....	حدیث - 3584
1991.....	حدیث - 3585
1992.....	حدیث - 3586
1992.....	حدیث - 3587
1992.....	حدیث - 3588
1992.....	حدیث - 3589
1993.....	حدیث - 3590
1993.....	حدیث - 3591
1993.....	حدیث - 3592
1994.....	حدیث - 3593
1994.....	حدیث - 3594
1994.....	حدیث - 3595
1994.....	حدیث - 3596
1995.....	حدیث - 3597

1995.....	حدیث - 3598
1995.....	حدیث - 3599
1995.....	حدیث - 3600
1996.....	حدیث - 3601
1996.....	حدیث - 3602
1996.....	حدیث - 3603
1997.....	حدیث - 3604
1997.....	حدیث - 3605
1997.....	حدیث - 3606
1997.....	حدیث - 3607
1998.....	حدیث - 3608
1998.....	حدیث - 3609
1998.....	حدیث - 3610
1998.....	حدیث - 3611
1999.....	حدیث - 3612
1999.....	حدیث - 3613
1999.....	حدیث - 3614
1999.....	حدیث - 3615
2000.....	حدیث - 3616
2000.....	حدیث - 3617
2000.....	حدیث - 3618
2001.....	حدیث - 3619
2001.....	حدیث - 3620
2001.....	حدیث - 3621

2002.....	حدیث - 3622
2002.....	حدیث - 3623
2002.....	حدیث - 3624
2002.....	حدیث - 3625
2003.....	حدیث - 3626
2003.....	حدیث - 3627
2003.....	حدیث - 3628
2004.....	حدیث - 3629
2004.....	حدیث - 3630
2004.....	حدیث - 3631
2005.....	حدیث - 3632
2005.....	حدیث - 3633
2005.....	حدیث - 3634
2006.....	حدیث - 3635
2006.....	حدیث - 3636
2006.....	حدیث - 3637
2007.....	حدیث - 3638
2007.....	حدیث - 3639
2007.....	حدیث - 3640
2007.....	حدیث - 3641
2008.....	حدیث - 3642
2008.....	حدیث - 3643
2008.....	حدیث - 3644
2009.....	حدیث - 3645

2009.....	حدیث - 3646
2009.....	حدیث - 3647
2010.....	حدیث - 3648
2010.....	حدیث - 3649
2010.....	حدیث - 3650
2010.....	حدیث - 3651
2011.....	حدیث - 3652
2011.....	حدیث - 3653
2011.....	حدیث - 3654
2012.....	حدیث - 3655
2012.....	حدیث - 3656
2012.....	حدیث - 3657
2012.....	حدیث - 3658
2013.....	حدیث - 3659
2013.....	حدیث - 3660
2013.....	حدیث - 3661
2014.....	حدیث - 3662
2014.....	حدیث - 3663
2014.....	حدیث - 3664
2015.....	حدیث - 3665
2015.....	حدیث - 3666
2015.....	حدیث - 3667
2015.....	حدیث - 3668
2016.....	حدیث - 3669

2016.....	حدیث - 3670
2016.....	حدیث - 3671
2017.....	حدیث - 3672
2017.....	حدیث - 3673
2017.....	حدیث - 3674
2018.....	حدیث - 3675
2018.....	حدیث - 3676
2018.....	حدیث - 3677
2018.....	حدیث - 3678
2019.....	حدیث - 3679
2019.....	حدیث - 3680
2019.....	حدیث - 3681
2019.....	حدیث - 3682
2020.....	حدیث - 3683
2020.....	حدیث - 3684
2020.....	حدیث - 3685
2021.....	حدیث - 3686
2021.....	حدیث - 3687
2021.....	حدیث - 3688
2022.....	حدیث - 3689
2022.....	حدیث - 3690
2022.....	حدیث - 3691
2023.....	حدیث - 3692
2023.....	حدیث - 3693

2024.....	حدیث - 3694
2024.....	حدیث - 3695
2024.....	حدیث - 3696
2024.....	حدیث - 3697
2025.....	حدیث - 3698
2025.....	حدیث - 3699
2025.....	حدیث - 3700
2026.....	حدیث - 3701
2026.....	حدیث - 3702
2026.....	حدیث - 3703
2026.....	حدیث - 3704
2027.....	حدیث - 3705
2027.....	حدیث - 3706
2027.....	حدیث - 3707
2028.....	حدیث - 3708
2028.....	حدیث - 3709
2028.....	حدیث - 3710
2028.....	حدیث - 3711
2029.....	حدیث - 3712
2029.....	حدیث - 3713
2029.....	حدیث - 3714
2030.....	حدیث - 3715
2030.....	حدیث - 3716
2030.....	حدیث - 3717

2031.....	حدیث - 3718
2031.....	حدیث - 3719
2031.....	حدیث - 3720
2031.....	حدیث - 3721
2032.....	حدیث - 3722
2032.....	حدیث - 3723
2032.....	حدیث - 3724
2033.....	حدیث - 3725
2033.....	حدیث - 3726
2033.....	حدیث - 3727
2033.....	حدیث - 3728
2034.....	حدیث - 3729
2034.....	حدیث - 3730
2034.....	حدیث - 3731
2035.....	حدیث - 3732
2035.....	حدیث - 3733
2035.....	حدیث - 3734
2035.....	حدیث - 3735
2036.....	حدیث - 3736
2036.....	حدیث - 3737
2036.....	حدیث - 3738
2037.....	حدیث - 3739
2037.....	حدیث - 3740
2037.....	حدیث - 3741

2037.....	حدیث - 3742
2038.....	حدیث - 3743
2038.....	حدیث - 3744
2038.....	حدیث - 3745
2038.....	حدیث - 3746
2039.....	حدیث - 3747
2039.....	حدیث - 3748
2039.....	حدیث - 3749
2039.....	حدیث - 3750
2040.....	حدیث - 3751
2040.....	حدیث - 3752
2040.....	حدیث - 3753
2041.....	حدیث - 3754
2041.....	حدیث - 3755
2041.....	حدیث - 3756
2041.....	حدیث - 3757
2042.....	حدیث - 3758
2042.....	حدیث - 3759
2042.....	حدیث - 3760
2042.....	حدیث - 3761
2043.....	حدیث - 3762
2043.....	حدیث - 3763
2043.....	حدیث - 3764
2044.....	حدیث - 3765

2044.....	حدیث - 3766
2044.....	حدیث - 3767
2044.....	حدیث - 3768
2045.....	حدیث - 3769
2045.....	حدیث - 3770
2045.....	حدیث - 3771
2045.....	حدیث - 3772
2046.....	حدیث - 3773
2046.....	حدیث - 3774
2046.....	حدیث - 3775
2047.....	حدیث - 3776
2047.....	حدیث - 3777
2047.....	حدیث - 3778
2048.....	حدیث - 3779
2048.....	حدیث - 3780
2048.....	حدیث - 3781
2049.....	حدیث - 3782
2049.....	حدیث - 3783
2049.....	حدیث - 3784
2049.....	حدیث - 3785
2050.....	حدیث - 3786
2050.....	حدیث - 3787
2050.....	حدیث - 3788
2050.....	حدیث - 3789

2051.....	حدیث - 3790
2051.....	حدیث - 3791
2051.....	حدیث - 3792
2052.....	حدیث - 3793
2052.....	حدیث - 3794
2052.....	حدیث - 3795
2052.....	حدیث - 3796
2053.....	حدیث - 3797
2053.....	حدیث - 3798
2053.....	حدیث - 3799
2053.....	حدیث - 3800
2054.....	حدیث - 3801
2054.....	حدیث - 3802
2054.....	حدیث - 3803
2054.....	حدیث - 3804
2055.....	حدیث - 3805
2055.....	حدیث - 3806
2055.....	حدیث - 3807
2056.....	حدیث - 3808
2056.....	حدیث - 3809
2056.....	حدیث - 3810
2056.....	حدیث - 3811
2057.....	حدیث - 3812
2057.....	حدیث - 3813

2057.....	حدیث - 3814
2058.....	حدیث - 3815
2058.....	حدیث - 3816
2058.....	حدیث - 3817
2058.....	حدیث - 3818
2059.....	حدیث - 3819
2059.....	حدیث - 3820
2059.....	حدیث - 3821
2059.....	حدیث - 3822
2060.....	حدیث - 3823
2060.....	حدیث - 3824
2060.....	حدیث - 3825
2061.....	حدیث - 3826
2061.....	حدیث - 3827
2061.....	حدیث - 3828
2061.....	حدیث - 3829
2062.....	حدیث - 3830
2062.....	حدیث - 3831
2062.....	حدیث - 3832
2063.....	حدیث - 3833
2063.....	حدیث - 3834
2063.....	حدیث - 3835
2063.....	حدیث - 3836
2064.....	حدیث - 3837

2064.....	حدیث - 3838
2064.....	حدیث - 3839
2064.....	حدیث - 3840
2065.....	حدیث - 3841
2065.....	حدیث - 3842
2065.....	حدیث - 3843
2065.....	حدیث - 3844
2066.....	حدیث - 3845
2066.....	حدیث - 3846
2066.....	حدیث - 3847
2066.....	حدیث - 3848
2067.....	حدیث - 3849
2067.....	حدیث - 3850
2067.....	حدیث - 3851
2067.....	حدیث - 3852
2068.....	حدیث - 3853
2068.....	حدیث - 3854
2068.....	حدیث - 3855
2069.....	حدیث - 3856
2069.....	حدیث - 3857
2069.....	حدیث - 3858
2070.....	حدیث - 3859
2070.....	حدیث - 3860
2071.....	حدیث - 3861

2071.....	حدیث - 3862
2071.....	حدیث - 3863
2072.....	حدیث - 3864
2072.....	حدیث - 3865
2073.....	حدیث - 3866
2073.....	حدیث - 3867
2074.....	حدیث - 3868
2074.....	حدیث - 3869
2074.....	حدیث - 3870
2075.....	حدیث - 3871
2075.....	حدیث - 3872
2076.....	حدیث - 3873
2077.....	حدیث - 3874
2077.....	حدیث - 3875
2077.....	حدیث - 3876
2078.....	حدیث - 3877
2078.....	حدیث - 3878
2078.....	حدیث - 3879
2079.....	حدیث - 3880
2079.....	حدیث - 3881
2079.....	حدیث - 3882
2080.....	حدیث - 3883
2080.....	حدیث - 3884
2081.....	حدیث - 3885

2081.....	حدیث - 3886
2081.....	حدیث - 3887
2082.....	حدیث - 3888
2082.....	حدیث - 3889
2083.....	حدیث - 3890
2083.....	حدیث - 3891
2083.....	حدیث - 3892
2084.....	حدیث - 3893
2084.....	حدیث - 3894
2084.....	حدیث - 3895
2085.....	حدیث - 3896
2085.....	حدیث - 3897
2086.....	حدیث - 3898
2086.....	حدیث - 3899
2087.....	حدیث - 3900
2087.....	حدیث - 3901
2087.....	حدیث - 3902
2088.....	حدیث - 3903
2088.....	حدیث - 3904
2089.....	حدیث - 3905
2089.....	حدیث - 3906
2090.....	حدیث - 3907
2090.....	حدیث - 3908
2091.....	حدیث - 3909

2091.....	حدیث - 3910
2092.....	حدیث - 3911
2092.....	حدیث - 3912
2092.....	حدیث - 3913
2093.....	حدیث - 3914
2093.....	حدیث - 3915
2094.....	حدیث - 3916
2094.....	حدیث - 3917
2094.....	حدیث - 3918
2095.....	حدیث - 3919
2095.....	حدیث - 3920
2096.....	حدیث - 3921
2096.....	حدیث - 3922
2097.....	حدیث - 3923
2097.....	حدیث - 3924
2098.....	حدیث - 3925
2098.....	حدیث - 3926
2099.....	حدیث - 3927
2099.....	حدیث - 3928
2099.....	حدیث - 3929
2100.....	حدیث - 3930
2100.....	حدیث - 3931
2100.....	حدیث - 3932
2101.....	حدیث - 3933

2101.....	حدیث - 3934
2102.....	حدیث - 3935
2102.....	حدیث - 3936
2102.....	حدیث - 3937
2103.....	حدیث - 3938
2103.....	حدیث - 3939
2103.....	حدیث - 3940
2104.....	حدیث - 3941
2104.....	حدیث - 3942
2105.....	حدیث - 3943
2105.....	حدیث - 3944
2106.....	حدیث - 3945
2106.....	حدیث - 3946
2106.....	حدیث - 3947
2107.....	حدیث - 3948
2107.....	حدیث - 3949
2107.....	حدیث - 3950
2108.....	حدیث - 3951
2108.....	حدیث - 3952
2109.....	حدیث - 3953
2109.....	حدیث - 3954
2109.....	حدیث - 3955
2110.....	حدیث - 3956
2110.....	حدیث - 3957

2110.....	حدیث - 3958
2111.....	حدیث - 3959
2111.....	حدیث - 3960
2111.....	حدیث - 3961
2112.....	حدیث - 3962
2112.....	حدیث - 3963
2112.....	حدیث - 3964
2113.....	حدیث - 3965
2113.....	حدیث - 3966
2113.....	حدیث - 3967
2114.....	حدیث - 3968
2114.....	حدیث - 3969
2114.....	حدیث - 3970
2115.....	حدیث - 3971
2115.....	حدیث - 3972
2116.....	حدیث - 3973
2116.....	حدیث - 3974
2116.....	حدیث - 3975
2117.....	حدیث - 3976
2117.....	حدیث - 3977
2117.....	حدیث - 3978
2118.....	حدیث - 3979
2118.....	حدیث - 3980
2119.....	حدیث - 3981

2119.....	حدیث - 3982
2120.....	حدیث - 3983
2120.....	حدیث - 3984
2121.....	حدیث - 3985
2121.....	حدیث - 3986
2122.....	حدیث - 3987
2122.....	حدیث - 3988
2123.....	حدیث - 3989
2123.....	حدیث - 3990
2124.....	حدیث - 3991
2124.....	حدیث - 3992
2125.....	حدیث - 3993
2125.....	حدیث - 3994
2126.....	حدیث - 3995
2126.....	حدیث - 3996
2127.....	حدیث - 3997
2127.....	حدیث - 3998
2128.....	حدیث - 3999
2128.....	حدیث - 4000
2128.....	حدیث - 4001
2129.....	حدیث - 4002
2129.....	حدیث - 4003
2130.....	حدیث - 4004
2130.....	حدیث - 4005

2131.....	حدیث - 4006
2131.....	حدیث - 4007
2131.....	حدیث - 4008
2132.....	حدیث - 4009
2132.....	حدیث - 4010
2132.....	حدیث - 4011
2133.....	حدیث - 4012
2133.....	حدیث - 4013
2133.....	حدیث - 4014
2134.....	حدیث - 4015
2134.....	حدیث - 4016
2135.....	حدیث - 4017
2135.....	حدیث - 4018
2136.....	حدیث - 4019
2136.....	حدیث - 4020
2137.....	حدیث - 4021
2137.....	حدیث - 4022
2137.....	حدیث - 4023
2138.....	حدیث - 4024
2138.....	حدیث - 4025
2139.....	حدیث - 4026
2139.....	حدیث - 4027
2140.....	حدیث - 4028
2140.....	حدیث - 4029

2141.....	حدیث - 4030
2141.....	حدیث - 4031
2142.....	حدیث - 4032
2142.....	حدیث - 4033
2143.....	حدیث - 4034
2143.....	حدیث - 4035
2143.....	حدیث - 4036
2144.....	حدیث - 4037
2144.....	حدیث - 4038
2144.....	حدیث - 4039
2145.....	حدیث - 4040
2145.....	حدیث - 4041
2145.....	حدیث - 4042
2146.....	حدیث - 4043
2146.....	حدیث - 4044
2147.....	حدیث - 4045
2147.....	حدیث - 4046
2148.....	حدیث - 4047
2148.....	حدیث - 4048
2149.....	حدیث - 4049
2149.....	حدیث - 4050
2150.....	حدیث - 4051
2150.....	حدیث - 4052
2150.....	حدیث - 4053

2151.....	حدیث - 4054
2151.....	حدیث - 4055
2152.....	حدیث - 4056
2152.....	حدیث - 4057
2153.....	حدیث - 4058
2153.....	حدیث - 4059
2154.....	حدیث - 4060
2154.....	حدیث - 4061
2155.....	حدیث - 4062
2155.....	حدیث - 4063
2155.....	حدیث - 4064
2156.....	حدیث - 4065
2156.....	حدیث - 4066
2156.....	حدیث - 4067
2157.....	حدیث - 4068
2157.....	حدیث - 4069
2157.....	حدیث - 4070
2157.....	حدیث - 4071
2158.....	حدیث - 4072
2158.....	حدیث - 4073
2158.....	حدیث - 4074
2159.....	حدیث - 4075
2159.....	حدیث - 4076
2159.....	حدیث - 4077

2160.....	حدیث - 4078
2160.....	حدیث - 4079
2160.....	حدیث - 4080
2161.....	حدیث - 4081
2161.....	حدیث - 4082
2161.....	حدیث - 4083
2162.....	حدیث - 4084
2162.....	حدیث - 4086
2163.....	حدیث - 4087
2163.....	حدیث - 4088
2163.....	حدیث - 4089
2164.....	حدیث - 4090
2164.....	حدیث - 4091
2164.....	حدیث - 4092
2164.....	حدیث - 4093
2165.....	حدیث - 4094
2165.....	حدیث - 4095
2166.....	حدیث - 4096
2166.....	حدیث - 4097
2167.....	حدیث - 4098
2167.....	حدیث - 4099
2167.....	حدیث - 4100
2168.....	حدیث - 4101
2168.....	حدیث - 4102

2168.....	4103 - حديث
2169.....	4104 - حديث
2169.....	4105 - حديث
2169.....	4106 - حديث
2170.....	4107 - حديث
2170.....	4108 - حديث
2170.....	4109 - حديث
2171.....	4110 - حديث
2171.....	4111 - حديث
2171.....	4112 - حديث
2172.....	4113 - حديث
2172.....	4114 - حديث
2172.....	4115 - حديث
2173.....	4116 - حديث
2173.....	4117 - حديث
2173.....	4118 - حديث
2174.....	4119 - حديث
2174.....	4120 - حديث
2174.....	4121 - حديث
2175.....	4122 - حديث
2175.....	4123 - حديث
2175.....	4124 - حديث
2176.....	4125 - حديث
2176.....	4126 - حديث

2176.....	حدیث - 4127
2177.....	حدیث - 4128
2177.....	حدیث - 4129
2178.....	حدیث - 4130
2178.....	حدیث - 4131
2178.....	حدیث - 4132
2179.....	حدیث - 4133
2179.....	حدیث - 4134
2179.....	حدیث - 4135
2180.....	حدیث - 4136
2180.....	حدیث - 4137
2180.....	حدیث - 4138
2181.....	حدیث - 4139
2181.....	حدیث - 4140
2181.....	حدیث - 4141
2182.....	حدیث - 4142
2182.....	حدیث - 4143
2182.....	حدیث - 4144
2183.....	حدیث - 4145
2183.....	حدیث - 4146
2183.....	حدیث - 4147
2184.....	حدیث - 4148
2184.....	حدیث - 4149
2184.....	حدیث - 4150

2185.....	4151 - حديث
2185.....	4152 - حديث
2185.....	4153 - حديث
2186.....	4154 - حديث
2186.....	4155 - حديث
2186.....	4156 - حديث
2187.....	4157 - حديث
2187.....	4158 - حديث
2187.....	4159 - حديث
2188.....	4160 - حديث
2188.....	4161 - حديث
2188.....	4162 - حديث
2189.....	4163 - حديث
2189.....	4164 - حديث
2189.....	4165 - حديث
2190.....	4166 - حديث
2190.....	4167 - حديث
2190.....	4168 - حديث
2191.....	4169 - حديث
2191.....	4170 - حديث
2191.....	4171 - حديث
2192.....	4172 - حديث
2192.....	4173 - حديث
2192.....	4174 - حديث

2193.....	حدیث - 4175
2193.....	حدیث - 4176
2193.....	حدیث - 4177
2194.....	حدیث - 4178
2194.....	حدیث - 4179
2194.....	حدیث - 4180
2195.....	حدیث - 4181
2195.....	حدیث - 4182
2195.....	حدیث - 4183
2196.....	حدیث - 4184
2196.....	حدیث - 4185
2196.....	حدیث - 4186
2197.....	حدیث - 4187
2197.....	حدیث - 4188
2197.....	حدیث - 4189
2198.....	حدیث - 4190
2198.....	حدیث - 4191
2198.....	حدیث - 4192
2199.....	حدیث - 4193
2199.....	حدیث - 4194
2199.....	حدیث - 4195
2200.....	حدیث - 4196
2200.....	حدیث - 4197
2200.....	حدیث - 4198

2201.....	4199 - حدیث
2201.....	4200 - حدیث
2201.....	4201 - حدیث
2202.....	4202 - حدیث
2202.....	4203 - حدیث
2202.....	4204 - حدیث
2203.....	4205 - حدیث
2203.....	4206 - حدیث
2203.....	4207 - حدیث
2204.....	4208 - حدیث
2204.....	4209 - حدیث
2204.....	4210 - حدیث
2205.....	4211 - حدیث
2205.....	4212 - حدیث
2205.....	4213 - حدیث
2206.....	4214 - حدیث
2206.....	4215 - حدیث
2206.....	4216 - حدیث
2207.....	4217 - حدیث
2207.....	4218 - حدیث
2207.....	4219 - حدیث
2208.....	4220 - حدیث
2208.....	4221 - حدیث
2208.....	4222 - حدیث

2209.....	حدیث - 4223
2209.....	حدیث - 4224
2209.....	حدیث - 4225
2210.....	حدیث - 4226
2210.....	حدیث - 4227
2210.....	حدیث - 4228
2211.....	حدیث - 4229
2211.....	حدیث - 4230
2211.....	حدیث - 4231
2212.....	حدیث - 4232
2212.....	حدیث - 4233
2212.....	حدیث - 4234
2213.....	حدیث - 4235
2213.....	حدیث - 4237
2214.....	حدیث - 4238
2214.....	حدیث - 4239
2214.....	حدیث - 4240
2215.....	حدیث - 4241
2215.....	حدیث - 4242
2215.....	حدیث - 4243
2216.....	حدیث - 4244
2216.....	حدیث - 4245
2216.....	حدیث - 4246
2217.....	حدیث - 4247

2217.....	حدیث - 4248
2217.....	حدیث - 4249
2218.....	حدیث - 4250
2218.....	حدیث - 4251
2218.....	حدیث - 4252
2219.....	حدیث - 4253
2219.....	حدیث - 4254
2219.....	حدیث - 4255
2219.....	حدیث - 4256
2220.....	حدیث - 4257
2220.....	حدیث - 4258
2220.....	حدیث - 4259
2221.....	حدیث - 4260
2221.....	حدیث - 4261
2221.....	حدیث - 4262
2222.....	حدیث - 4263
2222.....	حدیث - 4264
2222.....	حدیث - 4265
2223.....	حدیث - 4266
2223.....	حدیث - 4267
2223.....	حدیث - 4268
2224.....	حدیث - 4269
2224.....	حدیث - 4270
2224.....	حدیث - 4271

2225.....	حدیث - 4272
2225.....	حدیث - 4273
2225.....	حدیث - 4274
2226.....	حدیث - 4275
2226.....	حدیث - 4276
2226.....	حدیث - 4277
2227.....	حدیث - 4278
2227.....	حدیث - 4279
2227.....	حدیث - 4280
2228.....	حدیث - 4281
2228.....	حدیث - 4282
2228.....	حدیث - 4283
2229.....	حدیث - 4284
2229.....	حدیث - 4285
2229.....	حدیث - 4286
2230.....	حدیث - 4287
2230.....	حدیث - 4288
2230.....	حدیث - 4289
2231.....	حدیث - 4290
2231.....	حدیث - 4291
2231.....	حدیث - 4292
2232.....	حدیث - 4293
2232.....	حدیث - 4294
2232.....	حدیث - 4295

2233.....	حدیث - 4296
2233.....	حدیث - 4297
2233.....	حدیث - 4298
2234.....	حدیث - 4300
2234.....	حدیث - 4301
2235.....	حدیث - 4302
2235.....	حدیث - 4303
2235.....	حدیث - 4304
2236.....	حدیث - 4305
2236.....	حدیث - 4306
2236.....	حدیث - 4307
2237.....	حدیث - 4308
2237.....	حدیث - 4309
2237.....	حدیث - 4310
2238.....	حدیث - 4311
2238.....	حدیث - 4312
2238.....	حدیث - 4313
2239.....	حدیث - 4314
2239.....	حدیث - 4315
2239.....	حدیث - 4316
2240.....	حدیث - 4317
2240.....	حدیث - 4318
2240.....	حدیث - 4319
2241.....	حدیث - 4320

2241.....	حدیث - 4321
2241.....	حدیث - 4322
2242.....	حدیث - 4323
2242.....	حدیث - 4324
2242.....	حدیث - 4325
2243.....	حدیث - 4326
2243.....	حدیث - 4327
2243.....	حدیث - 4328
2244.....	حدیث - 4329
2244.....	حدیث - 4330
2244.....	حدیث - 4331
2245.....	حدیث - 4332
2245.....	حدیث - 4333
2245.....	حدیث - 4334
2246.....	حدیث - 4335
2246.....	حدیث - 4336
2246.....	حدیث - 4337
2247.....	حدیث - 4338
2247.....	حدیث - 4339
2247.....	حدیث - 4340
2248.....	حدیث - 4341
2248.....	حدیث - 4342
2248.....	حدیث - 4343
2249.....	حدیث - 4344

2249.....	حدیث - 4345
2249.....	حدیث - 4346
2250.....	حدیث - 4347
2250.....	حدیث - 4348
2250.....	حدیث - 4349
2251.....	حدیث - 4350
2251.....	حدیث - 4351
2251.....	حدیث - 4352
2252.....	حدیث - 4353
2252.....	حدیث - 4354
2252.....	حدیث - 4355
2253.....	حدیث - 4356
2253.....	حدیث - 4357
2253.....	حدیث - 4358
2254.....	حدیث - 4359
2254.....	حدیث - 4360
2254.....	حدیث - 4361
2255.....	حدیث - 4362
2255.....	حدیث - 4363
2256.....	حدیث - 4364
2256.....	حدیث - 4365
2256.....	حدیث - 4366
2257.....	حدیث - 4367
2257.....	حدیث - 4368

2257.....	حدیث - 4369
2258.....	حدیث - 4370
2258.....	حدیث - 4371
2258.....	حدیث - 4372
2259.....	حدیث - 4373
2259.....	حدیث - 4374
2260.....	حدیث - 4375
2260.....	حدیث - 4376
2260.....	حدیث - 4377
2261.....	حدیث - 4378
2261.....	حدیث - 4379
2261.....	حدیث - 4380
2262.....	حدیث - 4381
2262.....	حدیث - 4382
2262.....	حدیث - 4383
2263.....	حدیث - 4384
2263.....	حدیث - 4385
2263.....	حدیث - 4386
2264.....	حدیث - 4387
2264.....	حدیث - 4388
2264.....	حدیث - 4389
2265.....	حدیث - 4390
2265.....	حدیث - 4391
2265.....	حدیث - 4392

2266.....	4393 - حديث
2266.....	4394 - حديث
2266.....	4395 - حديث
2267.....	4396 - حديث
2267.....	4397 - حديث
2267.....	4398 - حديث
2268.....	4399 - حديث
2268.....	4400 - حديث
2268.....	4401 - حديث
2269.....	4402 - حديث
2269.....	4403 - حديث
2269.....	4404 - حديث
2270.....	4405 - حديث
2270.....	4406 - حديث
2271.....	4407 - حديث
2271.....	4408 - حديث
2271.....	4409 - حديث
2272.....	4410 - حديث
2272.....	4411 - حديث
2273.....	4412 - حديث
2273.....	4413 - حديث
2273.....	4414 - حديث
2274.....	4415 - حديث
2274.....	4416 - حديث

2274.....	حدیث - 4417
2275.....	حدیث - 4418
2275.....	حدیث - 4419
2275.....	حدیث - 4420
2276.....	حدیث - 4421
2276.....	حدیث - 4422
2276.....	حدیث - 4423
2277.....	حدیث - 4424
2277.....	حدیث - 4425
2277.....	حدیث - 4426
2278.....	حدیث - 4427
2278.....	حدیث - 4428
2278.....	حدیث - 4429
2279.....	حدیث - 4430
2279.....	حدیث - 4431
2279.....	حدیث - 4432
2280.....	حدیث - 4433
2280.....	حدیث - 4434
2280.....	حدیث - 4435
2281.....	حدیث - 4436
2281.....	حدیث - 4437
2281.....	حدیث - 4438
2282.....	حدیث - 4439
2282.....	حدیث - 4440

2282.....	4441 - حدیث
2283.....	4442 - حدیث
2283.....	4443 - حدیث
2283.....	4444 - حدیث
2284.....	4445 - حدیث
2284.....	4446 - حدیث
2284.....	4447 - حدیث
2285.....	4448 - حدیث
2285.....	4449 - حدیث
2285.....	4450 - حدیث
2286.....	4451 - حدیث
2286.....	4452 - حدیث
2287.....	4453 - حدیث
2287.....	4454 - حدیث
2287.....	4455 - حدیث
2288.....	4456 - حدیث
2288.....	4457 - حدیث
2288.....	4458 - حدیث
2289.....	4459 - حدیث
2289.....	4460 - حدیث
2289.....	4461 - حدیث
2290.....	4462 - حدیث
2290.....	4463 - حدیث
2290.....	4464 - حدیث

2291.....	4465 - حدیث
2291.....	4466 - حدیث
2291.....	4467 - حدیث
2292.....	4468 - حدیث
2292.....	4469 - حدیث
2292.....	4470 - حدیث
2293.....	4471 - حدیث
2293.....	4472 - حدیث
2293.....	4473 - حدیث
2294.....	4474 - حدیث
2294.....	4475 - حدیث
2294.....	4476 - حدیث
2295.....	4477 - حدیث
2295.....	4478 - حدیث
2295.....	4479 - حدیث
2296.....	4480 - حدیث
2296.....	4481 - حدیث
2296.....	4482 - حدیث
2297.....	4483 - حدیث
2297.....	4484 - حدیث
2298.....	4485 - حدیث
2298.....	4486 - حدیث
2298.....	4487 - حدیث
2299.....	4488 - حدیث

2299.....	4489 - حدیث
2299.....	4490 - حدیث
2300.....	4491 - حدیث
2300.....	4492 - حدیث
2300.....	4493 - حدیث
2301.....	4494 - حدیث
2301.....	4495 - حدیث
2301.....	4496 - حدیث
2302.....	4497 - حدیث
2302.....	4498 - حدیث
2302.....	4499 - حدیث
2303.....	4500 - حدیث
2303.....	4502 - حدیث
2304.....	4503 - حدیث
2304.....	4504 - حدیث
2304.....	4505 - حدیث
2305.....	4506 - حدیث
2305.....	4507 - حدیث
2305.....	4508 - حدیث
2306.....	4509 - حدیث
2306.....	4510 - حدیث
2306.....	4511 - حدیث
2307.....	4512 - حدیث
2307.....	4513 - حدیث

2307.....	4514 - حدیث
2308.....	4515 - حدیث
2308.....	4516 - حدیث
2308.....	4517 - حدیث
2309.....	4518 - حدیث
2309.....	4519 - حدیث
2309.....	4520 - حدیث
2310.....	4521 - حدیث
2310.....	4522 - حدیث
2310.....	4523 - حدیث
2311.....	4524 - حدیث
2311.....	4525 - حدیث
2311.....	4526 - حدیث
2312.....	4527 - حدیث
2312.....	4528 - حدیث
2312.....	4529 - حدیث
2313.....	4530 - حدیث
2313.....	4531 - حدیث
2313.....	4532 - حدیث
2314.....	4533 - حدیث
2314.....	4534 - حدیث
2314.....	4535 - حدیث
2315.....	4536 - حدیث
2315.....	4537 - حدیث

2315.....	4538 - حدیث
2316.....	4539 - حدیث
2316.....	4540 - حدیث
2316.....	4541 - حدیث
2317.....	4542 - حدیث
2317.....	4543 - حدیث
2317.....	4544 - حدیث
2318.....	4545 - حدیث
2318.....	4546 - حدیث
2318.....	4547 - حدیث
2319.....	4548 - حدیث
2319.....	4549 - حدیث
2319.....	4550 - حدیث
2320.....	4551 - حدیث
2320.....	4552 - حدیث
2320.....	4553 - حدیث
2321.....	4554 - حدیث
2321.....	4555 - حدیث
2321.....	4556 - حدیث
2322.....	4557 - حدیث
2322.....	4558 - حدیث
2322.....	4559 - حدیث
2323.....	4560 - حدیث
2323.....	4561 - حدیث

2323.....	4562 - حدیث
2324.....	4563 - حدیث
2324.....	4564 - حدیث
2324.....	4565 - حدیث
2325.....	4566 - حدیث
2325.....	4567 - حدیث
2325.....	4568 - حدیث
2326.....	4569 - حدیث
2326.....	4570 - حدیث
2326.....	4571 - حدیث
2327.....	4572 - حدیث
2327.....	4573 - حدیث
2327.....	4574 - حدیث
2328.....	4575 - حدیث
2328.....	4576 - حدیث
2328.....	4577 - حدیث
2329.....	4578 - حدیث
2329.....	4579 - حدیث
2329.....	4580 - حدیث
2330.....	4581 - حدیث
2330.....	4582 - حدیث
2330.....	4583 - حدیث
2331.....	4584 - حدیث
2331.....	4585 - حدیث

2331.....	4586 - حدیث
2332.....	4587 - حدیث
2332.....	4588 - حدیث
2332.....	4589 - حدیث
2332.....	4590 - حدیث
2333.....	4591 - حدیث
2333.....	4592 - حدیث
2333.....	4593 - حدیث
2334.....	4594 - حدیث
2334.....	4595 - حدیث
2334.....	4596 - حدیث
2335.....	4597 - حدیث
2335.....	4598 - حدیث
2335.....	4599 - حدیث
2335.....	4600 - حدیث
2336.....	4601 - حدیث
2336.....	4602 - حدیث
2336.....	4603 - حدیث
2337.....	4604 - حدیث
2337.....	4605 - حدیث
2337.....	4606 - حدیث
2337.....	4607 - حدیث
2338.....	4608 - حدیث
2338.....	4609 - حدیث

2338.....	حدیث - 4610
2339.....	حدیث - 4611
2339.....	حدیث - 4612
2339.....	حدیث - 4613
2340.....	حدیث - 4614
2340.....	حدیث - 4615
2340.....	حدیث - 4616
2340.....	حدیث - 4617
2341.....	حدیث - 4618
2341.....	حدیث - 4619
2342.....	حدیث - 4620
2342.....	حدیث - 4621
2342.....	حدیث - 4622
2343.....	حدیث - 4623
2343.....	حدیث - 4624
2343.....	حدیث - 4625
2344.....	حدیث - 4626
2344.....	حدیث - 4628
2345.....	حدیث - 4629
2345.....	حدیث - 4630
2345.....	حدیث - 4631
2346.....	حدیث - 4632
2346.....	حدیث - 4633
2346.....	حدیث - 4634

2347.....	حدیث - 4635
2347.....	حدیث - 4636
2347.....	حدیث - 4637
2348.....	حدیث - 4638
2348.....	حدیث - 4639
2348.....	حدیث - 4640
2349.....	حدیث - 4641
2349.....	حدیث - 4642
2349.....	حدیث - 4643
2350.....	حدیث - 4644
2350.....	حدیث - 4645
2350.....	حدیث - 4646
2351.....	حدیث - 4647
2351.....	حدیث - 4648
2351.....	حدیث - 4649
2352.....	حدیث - 4650
2352.....	حدیث - 4651
2352.....	حدیث - 4652
2353.....	حدیث - 4653
2353.....	حدیث - 4654
2353.....	حدیث - 4655
2354.....	حدیث - 4656
2354.....	حدیث - 4657
2354.....	حدیث - 4658

2355.....	4659 - حديث
2355.....	4660 - حديث
2356.....	4661 - حديث
2356.....	4662 - حديث
2356.....	4663 - حديث
2357.....	4664 - حديث
2357.....	4665 - حديث
2358.....	4666 - حديث
2358.....	4667 - حديث
2358.....	4668 - حديث
2359.....	4669 - حديث
2359.....	4670 - حديث
2360.....	4671 - حديث
2360.....	4672 - حديث
2361.....	4673 - حديث
2361.....	4674 - حديث
2362.....	4675 - حديث
2362.....	4676 - حديث
2363.....	4677 - حديث
2363.....	4678 - حديث
2363.....	4679 - حديث
2364.....	4680 - حديث
2364.....	4681 - حديث
2364.....	4682 - حديث

2365.....	4683 - حدیث
2365.....	4684 - حدیث
2365.....	4685 - حدیث
2366.....	4686 - حدیث
2366.....	4687 - حدیث
2366.....	4688 - حدیث
2367.....	4689 - حدیث
2367.....	4690 - حدیث
2367.....	4691 - حدیث
2368.....	4692 - حدیث
2368.....	4693 - حدیث
2368.....	4694 - حدیث
2369.....	4695 - حدیث
2369.....	4696 - حدیث
2369.....	4697 - حدیث
2370.....	4698 - حدیث
2370.....	4699 - حدیث
2370.....	4700 - حدیث
2371.....	4701 - حدیث
2371.....	4702 - حدیث
2372.....	4703 - حدیث
2372.....	4704 - حدیث
2372.....	4705 - حدیث
2373.....	4706 - حدیث

2374 فهرست مطالب